Ч. 74. Львôвъ, Понедѣлокъ 1 (14) Цвѣтня 1902. Рôчникъ XXIII.

Виходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" виходитъ вô второкъ и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ „Дѣломъ".

Передплату и инсерати принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Кнайпьского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухнитабъ ул. Карола Людвика ч. 28. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРГѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и пашпшевість за инсерати виній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" въ цѣлім. додатком

вô Австріи: на цѣлый рôкъ . . 32 к. на пôвъ року . . 16 „

за границею: на цѣлый рôкъ . . 44 к. на пôвъ року . . 22 „

У Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . 28 к. на пôвъ року . . 14 к. на чверть року . . 7 „ на мѣсяць . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатані вôльнй вôдъ порта.

Поодинокє число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайні приймаютъ ся по 20 с. вôдъ одного серединчих инсераційних або на мѣсце в на субрацї „Надісланє" по 30 с.

Шедаки и жидівскі оголошенія приймаютъ ся по 30 с. вôдъ стрічки.

В справі дальшої сецесії

відбули ся наради нашої університетскої молодїжи в Кракові 7, у Відни 8 і 9, а в Празї 10 цьвітня с. р. — і на всїх тих зборах ухвалено — в Кракові і Празї одноголосно, а у Відни майже одноголосно, — отсю спільну

заяву:

I. Українсько-руска академічна молодїж уважає звісний рескрипт виданий ц. к. міністерством просьвіти, який погіршає ще правний стан укр.-рускої мови на львівскім університетї, — за нову шкоду заподїяну укр.-рускій нації.

II. Укр.-руска акад. молодїж констатує, що всякі поголоски про покінченє сецесії є неправдині і що загал тої молодїжи не добачує по виданю згаданого рескрипту найменшої спромоги вернути тепер на львівский університет без понижения своєї національної чести.

Відень, Краків, ' рапа в цьвітни 1902.

Осип Боцян, студ. теольогії в Відни, — *Евген Косевич*, студ. прав в Відни, — *Юркевич* студ. прав в Відни, — *Володимир Темницкий* студент прав в Кракові, *Теодат Гуль*, студ. фільоз. в Кракові, — *Лев Ганкевич*, студ. прав в Празї, — *Кость Балицкий*, студ. теольогії в Празї.

Від нашого справоздавця довідуємо ся, що наради у Відни тревали через два дни, при участи около 200 студентів. На зборах явили ся також посол проф. Романчук, яко голова рускаго парламентарного клюбу і „Народного Комітету" та канд. адв. Старосольскнй зі Львова, яко голова центрального комітету молодїжи. Посла Романчука приняла молодїж повстанем з місць і оплесками.

Збори отворив промовою студ. фільозофії Пачовский; нарадам проводили: теольог Т. Галущинськнй, а відтак юрист Бнг. Косевич. Перший забрав слово голова центрального комітету Старосольский. Повідомив зібраних про ухвали довірочної наради львівских Русинів, а відтак відчитав міністерскій рескрипт. Опісля вивязала ся дуже оживлена і довга дискусия над питанем, чи вертати, чи ні. Забирали голос товариші: Косевич, Боцян, Сушко, Маринин, Демцьо, В. Лозинськнй, М. Лозинськнй, В. Чайковский, Посацкий, Приман, Черкавский і другі. Промовляв також посол Романчук. Велика більшість бесідників промовляла за дальшою сецесиєю а против повороту вже в сім семестрі. Арґументи їх були менше більше такі:

Рескрипт не може нам служити за причину повороту, бо він не лише не дає нам нїчого, але ще й затверджує і санкціонує поступованє львівского сенату, який своїм поведенєм змусив нас покинути Львів. Вернути тепер спокійно — се значило-б принати сей рескрипт і тим самим зрезиґнувати з усїх наших домагань — капітулювати, а се річї неможлива річ. А вернути в „острійшому тонї" тепер задля роздробленя сил і літної пори було-б дуже невигідно. Вертаючи тепер, ми мусїли-б удавати ся до того самого львівского сенату, що нас обидив так тяжко, з прозьбою о скінченнй вшис, бо речинець вшису уже минув, а се було-б для нас річї пониженєм. Варочім як-раз длятого, що міродатнім чинникам так дуже ходить о се, щоби ми вернули, — ми не можемо вертати. Немалим арґументом за продовженєм сецесії була і обставина, що нацанпя приняла з великим одушевленєм сей рескрипт і уже оголосила свій поворот. Нехай вертають, позбудемо ся сьміти, а до того, що нам шкодить, як вони скомпромітують ся? Що-до грошевої справи, що фонд вичерпав ся, се не може бути нїякою перешкодою, бож, як ми робили сецесию, ми і не предчували, що суспільність прийде нам з такою підмогою. Не було перше гроший, ми рішили ся на важне дїло, рішимо ся і опісля, як їх не буде. І еще богато иньших причин наводжено, з котрих виходило, що поки-що сецесию треба продовжати.

Лише не богато бесїдників промовляло за безпроволочним закінченем сецесії, а опирали ся головно на тім, що колись таки треба буде вернути на львівский університет, отже найліпше вертати відразу, бо з дальшої сецесії не діждемо ся нїчого нового; що краще вертати тепер, як в осени, бо борба на місци далеко хосенийша; дальше звертали увагу, що серед суспільности підносять ся дуже поважні голоси за закінченем сецесії, вкінци підносили, що фонди, які зібрано на цїли сецесії, краще ужити на вибразованє відповідних кандидатів на рускі університетскі катедри.

По закінченю дискусії запала майже одноголосно ухвала, щоби тепер не вертати, а ухвалї тій підчинили ся безусловно і солїдарно всї, також і ті, що промовляли за поворотом.

В часї, коли вели ся згадані наради, були у Відни Митрополит Шептицкий і епископ Чехович, а репрезентанти богословів були у них два рази на авдиенциї.

Поголоски, ширені польскими ґазетами і „Галичанїном", мов би значнїйше число руских студентів сецесіонїстів вже вписало ся на львівский університет, є простою тенденциїною видумкою, бо як ми пересьвідчили ся з автентичного жерела, повернуло доси і вписало ся на львівский університет тілько дуже незначне число студентів москвофілів; очевидно до „повернувших" годі числити тих 68 студентів рускої народности, що від самого початку не хотїли приключити ся до сецесії і вже в першим півроцї були вписані на львівскім університетї.

Що більше, довідуємо ся, що і серед москвофільскої молодїжи більшість не хоче вертати до Львова, ба навіть не хочуть вертати тоті студенти — москвофіли, котрі підписали і оголосили в „Галичанині" звісну заяву, взиваючу москвофильску молодїж до повороту. Між москвофильскою колонією у Відни з одного боку, а ґенеральним штабом у Львові та амбасадою в Коломиї з другого боку літають денно раз-на-раз то и сей, то в той бік; старі москвофіли кажуть ся і „вертать ся, як муха в маш", не знаючи, що з тим фантом зробити і в ірітациї кидають ся в послїднім часї „Галичанина" на духовні власти за те, що львівский семинар духовний ще доси не отворений...

Справа Ґріма.

Зберемо отсе новійші вісти, які приносять дневники в голосній справі бувшого підполковника штабу Ґріма.

З варшавскої цитаделї перевезено его з петропавловскої кріпости до Петербурга. Там доказано ему, що всьо, о чім лише міг знати, видавав і продавав за границю. Процес що-до его особи покінчений. Засуджено его за зраду державну на доживотну вязницю в петропавловскій кріпости. Инші кажуть, що по окінченю цілого слїдства, котре сягає далеко поза особу самого Ґріма, мають его перевести до Шліссельбурґу, найтяжшої вязниці в Росиї, положеної над озером Ладогою в місци, де випливає Нева. Вязниці лежать там низше ровени води і через те убійчо вохкі; до того й порядки є там так острі, що не бувало там доси прикладу, щоби хто утік з вязниці. Военний суд засудив Ґріма на кару смерти, лише цар „злагодив" кару.

Про вагу Ґрімової зради пишуть всїлико. Спершу були вісти, що він видав Німеччині плани твердинь варшавского военного округа і плани мобілїзациїнї, імовірно також плани, уложені спільно французским ґенералом Боадефром і шефом ґенерального штабу российского Обручевим. Коли би се було правдою, то страти Росиї були би великаньскі, котрі годі було би навіть направити.

Опісля увевнювано, що зраджені Ґрімом тайни військові не належать до найважнїйших. А вже що-до мобілїзациїних планів, то Ґрім не міг взнати їх, бо й сам не міг їх знати; вони находять ся не у Варшаві, а в Петербурзї. Так само не правда, щоби Ґрім міг видавати відписи яких документів, бо варшавский штаб так уладжений, що Ґрім нїколи не міг жадних документів дістати на довший час, а те, що міг виладити за границю, міг лише з памяти списувати. Всякі важнїйші або ще й тайні документи уміщені в окремім місци, де лише кілька осіб має приступ, а Ґрім не належав до тих осіб. Місця того безпастанно стереже варта, котра обовязана є знати імена всїх тих, кого їй вільно впускати.

Отже на те пишуть тепер таке: З такого ладу, який був в бюрі штабу, умів Ґрім користати для своєї цїли. Був він старшим ад'ютантом ґен. Пузиревского і мав нагляд над будинком военного штабу. До него належало пильнувати порядку в будинку, розставляти варти, контролювати ординансів і всю службу. Незвичайно острий для служби, він контролював її на кождім кроцї; ніби то для пересьвідчування, чи служба точно виконує видавані їй прикази, казав ординансам мельдувати собі всякий даний їм приказ і приносити до свого бюра всяку повірену їм пересилку. Таким способом попадали в его руки всякі найважнїйші документи штабові, хоч він урядово не мав з ними нїякого дїла. Для пояснена річи треба ще додати, що важнїйші справи віддавано ґен. Пузиревскому. Сей затримував документи у себе, щоби їх розслїдити, часом і по кілька днїв; опісля, написавши на них свое рішенє, відсилав ординансом до бюра, звичайно не зазначуючи на них дати, бо се річ звичайна майже у всїх бюрах. Отже ті документи, пересилані ординансом до ґен. Пузиревского, а від него назад до бюра, попадали згаданим повище способом в руки Ґріма. Сей зараз віддавав їх н. Верштремовій; вона найблизшим поїздом їхала до Верлина чи до Відня, давала їх чим скорше відфотоґрафувати і вертала назад. Тогдї Ґрім відсилав вужитковані документи дальше, куди були призначені. Таким способом у Ґріма не було нїколи жадного відпису анї взагалї нїчого підозрілого; він сам нїколи до бюра штабу не входив і звідтам нїчого не приносив. Документи перехоплював лише в дорозї; а що на них звичайно не було дати, то й не можна було виперти, що він їх передержував у себе якусь там днину.

Головно ходить о два документи, про котрі не знати, чи їх Ґрім мав і чи їх видав в чужі руки. О се плани запровізитовання российской армії на випадок війни на граници польского царства, і військові плани французькі на випадок війни против Німеччини.

Що-до н. Верштремової, то се жінка ґенерала, але не жие з чоловіком. Мала вона у Варшаві таке значінє, що помічник ґенерал-губернатора, ґен. Фулов, начальник жандармерії, видав їй дозвіл їздити за границю, коли схоче. Таким способом переїздив її за границю жандармерия гранична навіть не записувала. Нараз міністерство війни дістало вість, що найважнїйші військові документи лиші є за границею. Российські амбасади в двох більших столицях европейских почали справу слїдити; показало ся, що заграничні міністерства війни є в посїданю фотоґрафій з российских документів. Один з российских шпіонів, Воронїн, між тими фотоґрафіями відкрив також фотоґрафію якоїсь жінки, знату в Одесї. Була се фотоґрафія Верштремової, а дісталась вона між документи таким способом: Верштремовя, видавши, що фотоґраф дуже гарно репродукує документи, просила его, щоби їй побільшив її одеську фотоґрафію; опісля, відобравши репродукцию, забула відобрати первістну фотоґрафію одеску, і ся через помилку пішла разом з репродукциями документів до міністерства війни. Відси пішла поголоска, що Ґріма зрадила якась дама з віденьскої аристократії.

Скоро впали на слїд Верштремової, то й на Ґріма зараз звернуло ся підозріне. З Петербурга прийшов до Черткова приказ увязнити Ґріма. Але Чертков хотїв еще пїшне переконати ся о его винї і велїв его на разї лише дуже строго слїдити. Тревало се 12 днїв, і нїчого не показувало ся на Ґріма. Як пильно его слїджено, показує і така пригода: Варшавскі офіцери волинського полку уладили собі велике пользованє. Ґрім, запалений мисливець, напросив ся теж на те пользованє. Зараз зробив те саме і один офіцер жандармерії. Ґрім і той офіцер відразу якось приляпили до себе і не розлучали ся на пользованю, навіть на нічлігу взяли разом комнату. Годї припустити, щоби жандарм не скористав з тої нагоди та не перетрас всї кишені і папери, які Ґрім мав при собі; а таки рапорт жандарма випав на користь Ґріма. При тім усїм ґенерал-губернатор Чертков мусїв увязнити Ґріма. А сталось воно так: Прийшов до него один з офіцерів і взнав его до шефа штабу; Ґрім вийшов, як стояв, бо мешкав таки в будинку штабу. На подвірю ждав уже замкнений віз, котрим Ґріма перевезено до цитадели.

Пишуть про Ґріма, що житє він він гуляще, видаючи богато на карти, вино, жінки. Гроший мав усе при собі повний пуларес; люди дивували ся, відки він має тілько гроший. Говорив, що дістав великий спадок. Те саме говорила й его жена, котра мабуть о зрадї чоловіка нїчого не знала.

Спершу писано, що й ген. Пузиревскій є вмішаний у зраду Ґріма — бодай остільки, що знав о его справках, але мовчав, бо пожичав під Ґріма богато гроший. А пожичав вібито длятого, бо, маючи жінку і осьмеро дітей, не годен був з своїх доходів настарчити на великаньскі видатки свого дому. В часї, коли киприла ся справа Ґріма, Пузиревскій був з родиною своєї сестрінциї в Ніцеї, і там дійшла его вість про увязненє Ґріма. Хоч як пригнобленій тою вістию, не спішив ся він вертати з відпустки. З того висновувано здогад, що він таки й не верне з ней, бо й він мав бути увязнений. Отже показало ся, що те все неправда. Правда лише, що Пузиревскій мав велике довіре до Ґріма, але те саме треба сказати і о инших військових достойниках. Гроший жачати від него не потребував, бо є бездїтним вдівцем і мав лише вихованицю, котра вже давнїйше віддала ся за дуже богатого чоловіка. Дня 6 с. м. вернув Пузиревскій до Варшави, а по дорозї вступив до Берлїна, де российский амбасадор ґр. Урусов дав на его честь банкет. О тім приняттю у ґр. Урусова подали урядові российскі ґазети урядову вість; а в того виходить, що не тілько нема жадного підозріня на Пузиревского, але що правительство хотїло навіть покласти конець всяким ухильним ґенералним поголоскам, ширеним особливо нїмецкими дневниками.

Мирові переговори.

Про переговори з репрезентантами Бурів, хоч они тягнуть ся вже довший час, не маємо до нинї ні одної урядової вісти. Анґлійське правительство не лиш не дало ся спонукати до якої не будь енунциациї о ході переговорів, але навіть анї не потверджує ні не простує вістей, які доходять до Европи в приватній дорозї.

Можлива річ, що правительство, не знаючи, як скінчать ся переговори, аби не компромітувати себе, позволяє приватним ґенциям розголошувати деякі вісти. В такім случаю, бодай частина сих вістей була би правдива, именно се, що переговори ідуть о стілько гладко, що мож в короткім часї надіяти ся закінчена війни. Одначе можливе і се, що всї вісти о переговорах суть тілько побожним бажанєм анґлійских дневників.

Найсензациїнїйшу вість в тій справі принесла одна мала фінансова часопись в Лондонї The Financier, котра донесла була, що в недїлю [вчера] о півночи наступить загальне завішенє оружия. Инші дневники здементували сю вість, а правительство знов заявило, що о переговорах не може нїчого сказати.

Команданти і предстаивителї Бурів знов зминили місце своїх нарад. З Клєркодорпу поїхали тепер двома поїздами, трансвальскі одним, а оранскі другим, до Преторії. Як в Клєркодорпі і так і тут, репрезентанти обох республик мешкають окремо. Вїзд до Преторії був би доказом, що переговори поступили вже дуже далеко і репрезентанти Бурів поїхали до Преторії, аби бути ближше Кіченера, з котрим мають добити торгу.

В мешканю Чемберлена відбула ся вчера приватна конференция найвизначнїйших осіб анґлійского політичного сьвіта. Говорять, що конференцию викликали дуже важні вісти від Кіченера.

Не знаючи, як переговори скінчать ся, правительство орґанізує дальші експедиції до Африки. Сими днями відійде до Африки віддїл з тисячки людей. Военний уряд оголосив, що на зимову кампанію вишле еще 7000 піхоти, 1000 артиляриї, 7000 кінноти і 5000 кольоніяльних війск. В Европі не знають, звідки Анґлія возьме тілько сьвіжого війска. Канадийске правительство мало обіцяти дати до розпорядимости чотири полки по 1000 людей.

Перші донесеня о битві над рікою Гарт подавали анґлійскі страти на 6 убитих

Вже вийшов і можна дістати в **Книгарни Товариства ім. Шевченка (Чарнецкого 26)** І-ий том **„Укр. руської Бібліотеки"**, що містить, **„Поезиї О. Ю. Федьковича"**, яко перший том повного і критичного видання писань знаменитого буковинського писателя під редакциєю Проф. дра О. Колесси і д-ра І. Франка в 4 томах. Ціна примірника, обіймаючого ст. XXII+806, портрет і подобизну автоґрафу в 6 К. в гарній і тревалій опр. в анґл. полотно 6·80 К. в опр. в півшкірок 7·20 К. з пересилкою о 55 сот. більше. Другий і третий том приготовляють ся.

119 4—4

і 49 ранених. Тепер начислено вже 321 убитих і ранених; лїста ще не замкнена. Всї рапорти з Африки доказують, що анґлїйські війська цїлком здеморалїзовані і не спосібні до інтенсивної военної акциї.

Революция в Бельґії.

Брукселя виглядав як в часї війни і облоги. Військо і міліция формально здобувають барикади. Ранених є більше як 700. Між раненими є соціалїстичний посол Дельбосте. Товпа нищила в суботу плити з хідників, зривала вивіски, ломила лїхтарні і ставила барикади. Жандармерия старала ся не допустити до будови барикад. Демонстранти послугують ся найріжнїйшим оружием. На поліцию і війско кидають цегли, камінє і фляшки. Погибло 5 осіб. Для ранених уставлено в шпитали св. Петра дуже богато ліжок. Бурмістр видав відозву до робітників напоминаючу їх, аби не брали участи в небезпечних забуреннях і аби в часї забурень з цїкавости не виходили на улицю і в той спосіб не збільшали товпи.

Ще гірші вісти надходять з провінциї. У всїх промислових центрах вибухла формальна революция. Рада міністрів є в перманенциї. Ухвалено, аби війско стрїляло до демонстрантів на случай їх опору. Соціалїстичний член міської ради Гальст не хотїв принята під горожаньскої ґвардиї набоїв; за те засуджено его на 14 днїв арешту, 150 франків і вигнанє з ґвардиї.

Делеґати робітничих синдикатів ухвалили одноголосно розпочати нині загальний страйк. Аби унеможливити вечірні забурена, соціалїсти ухвалили замикати дїм робітничий о годинї 7 вечером, а дотеперішну вечірну аґітацию перенести на дневну. Окрім того ухвалено віззвати робітників, аби стерегли ся проливу крови, бо кровавї авантури готові справї пошкодити. Горожаньска ґвардия повинна службу до 7 вечером; потому заступило ей війско.

Заповіджений на нині загальний страйк, розпочав ся в многих фабриках і копальнях вже в суботу і вчера. З кількох більших фабричних місцевостях доносять, що робітники не прийшли до роботи. Правительство рішило ся не уступати перед терроромулицї і здавити демонстрациї силою. Ситуация правительства в парламентї тепер о стілько нигідїйша, що між соціалїстичними а лїберальними послами цїлковитий розлам.

Манджурский договор.

„Правительственный Вѣстникъ“ оголосив дословний текст манджурского договора. Найголовнїйшими его постановами суть: Манджурия лишає ся на дальше частею хінської держави. Хінське правительство має право виконувати в Манджурії необмеженої адмінїстратівної і правительственної власти так як се було перед занятем Манджурії російскими війсками. Росия обовязує ся до 18 місяцїв постепенно вицофати свої війска з Манджурії, коли не вибухнуть розрухи і коли поступованє держав не унеможливить сего. В Манджурії не вільно Хінам держати більше війска, як позволить Росия.

Договор списано в мові російскій, хінскій і французскій. На случай спору французский текст буде уважати ся за автентичний. Російске правительство віддасть Хінам цивільний заряд в Ньючвані в хинли, коли чужі відділи опорожнять сей порт і коли міжнародний заряд Тянцїна віддасть се місто Хінам. Нота російского посла відносить, що можна числити на цїлковите успокоєнє східної Азиї, коли Хіни сповнять свої зобовязания. В противнім случаю Росия не буде вважати ся постановами манджурского договора і поробить відповідні зарядженя.

Дипльоматичні конфлікти.

Дипльоматичний конфлікт між Італією а Швайцарию не полагоджений, а противно зачинає бути що раз острійший. Союзна рада швайцарска дала своєму послови в Римі відпустку на необмежений час. Сего тижня рада предложить союзному зборови акта до сеї дипльоматичної афери з основним справозданем. Вість, мов би італійске правительство предложило Швайцарії полюбовний суд в справі конфлікту, є неправдива. В Римі ждуть на приїзд італійского посла з Берна. Франция предложила свої услуги яко посередник. Швайцарский посол в Римі заявив, що на случай, як би конфлікту не полагоджено, Швайцария готова зірвати торговельний договор з Італією. Ся вість зробила в Римі прикре враженє.

Окрім сего конфлікту, маємо другий дипломатичний конфлікт між Сербією а Болгарією. Епископом в Скоплї іменовано Фірмілїяна, але що він невигідний Болгарам, болгарске правительство не хоче допустити до его затвердженя. По безуспішних переговорах сербского правительства з болгарским, сербске правительство відкликало свого аґента дипломатичного в Софії, Івана Даю. Дай належав до сих сербских політників, котрі найбільше старали ся о сербско-болгарску згоду. В послїдних часах сербске правительство прийшло до переконана, що Болгари і тепер ще не хочуть серіозно такої згоди. Випливає се з їх кампанії против консекрациї епископа Фірмілїяна, як також з того, що іми Дай втягнено до якоїсь інтриґи, супротив чого дальша его присутність в Софії стала ся неможлива. Сербске правительство переконало ся остаточно, що нема засадничих услівій для роботи свого аґента в напрямі зближеня обох держав. Грозьби розрухів в Македонії на случай, як би султан затвердив митрополита, спонукали Сербію відкликати свого аґента з Софії.

Телеґрамы.

Відень 14 цьвітня. Ческа національна рада вислала законно умотивоване подане до долїшно-австрийского видїлу краєвого в справі заснованя 20 ческих шкіл народних у Відни і 14 в Долїшній Австрії.

Буда-Пешт 14 цьвітня. Між обома президентами відносини дуже напружені. Сейль, котрий домагає ся підвисшеня цла на рільничі продукти не хоче згодити ся на предложений Кербером плян підвисшеня фабричного цла. Становище Кербера має бути захитане, бо Сейль має і в Австрії сильних прихильників.

Інсбрук 14 цьвітня. Збір нїмецких національних товариств візвав всїх нїмецких послів, аби безпроволочно розпочали обструкцию на случай, як би правительство не схотїло завести нїмецкого языка яко державного і не сповнило безусловно всїх нїмецких постулятів.

Париж 14 цьвітня. З Каіру доносять, що полїция сконфіскувала в одній друкарни богато друків і паперів компромітуючих Молодотурків в Царгородї.

Париж 14 цьвітня. В перших днях марта вибухло в Конґо повстанє мурінів. Повстанці зруйнували в Скаємбі французку факторию, убили директора і вирізали урядників.

Польский професор против руского університету.

II.

По сих наших вступних замітках на „вступні уваги п. Ґломбіньского приступаємо до его „вичерпуючих“ і „критичних“ поясненъ. Перша частина тих пояснень п. заг. „Pogląd historyczny“ має виказати, що львівский університет нїколи не був руский. Сю часть пояснень могли би ми сьміло поминути, бо нїхто з Русинів нїгде і нїколи не говорив, мовто львівский університет був коли небудь руский; се приписало ся лише п. Ґломбіньскому, бо захотїлось ему на сам початок „вичерпуючих“ і „критичних“ пояснень повозовати собі побідоносно з вітраками. Автор хоче заразом ще виказати, що „противно вже перші початки львівского університету мають виразне знамя культури польскої“ та що університет той був від р. 1661 —1848 переважно польско-латиньский, від р. 1849—1879 нїмецкий, а від р. 1879 є польский. В сім напрямі виводи автора є, що правда, дуже переконуючі. І так від р. 1661 аж до поділу Польщі викладали у львівскім університеті взуїти по латиньски,— значить, університет був польский. Опісля австрийске правительство замінило той університет чи академію на лїцей. Іосиф II заложив в р. 1784 новий університет у Львові; а що тогдїшний декан богословского виділу кс. Фінаінґер при інавґурациї нового університету виразно зазначив, що університет той призначений для „нашої Польщі“, та крім того і викладовим языком лишив ся язык латиньский, то той йосифиньский університет був очивидно дальшим продовженем університету польского! Се-ж річ цїлком ясна, і Русини повинні п. Ґломбіньскому бути дуже вдячні за так переконуючий доказ. Инакше готові би були думати, що дальшим продовженем того „польского“ університету чи академії був онтой лїцей, з котрого вийшла опісля т. з. академічна ґімназия, перетворена ще пізнїйше на руску; а тогдї: „маєте академічну руску ґімназию, давний польский університет; віддайте-ж, бо то наше, ще від короля Яна Казїміжа наше!“ А так спасибіг, що п. Ґломбіньский не схоче вже бодай що-до академічної ґімназії робити ужитку з перґаміну Яна Казїміжа та заперечувати нам право до неї.

Але й ті, так переконуючі докази, що львівскиий університет від віків був і є польский, нас зовсім не обходять, бо нам не в гадці нарушувати стан посїдання Поляків, — хоч, що правда, нераз якийсь стан посїдання тревав ще довше, а таки опісля колись змінив ся чи зміняє ся мимо всяких історичних документів, котрі лишають ся властителеви нїчим більше, як приємним історичним спомином. Ми домагаємо ся руского університету не на місце польского, а таки так на свое власне місце, бо він нам доконче потрібний і належить ся нам за наші податки на підставі конституциї. Та щоби правительству, котре, як нині, так і за 50 лїт не здобулось би заложити з наших податків відразу цїлий руский університет, хоч сотки мілїонів здобувало на нові гармати, — отже, щоби правительству, а почасти й самим собі улегчити заспокоєнє наших потреб і домагань, жадаємо постепенного але приспішного заложеня руского університету у Львові, а поки-що шанованя нашої мови в теперішнім університеті львівскім, до чого обовязуючі доси приписи дають нам повне право. О тіж-ж то приписи нам і ходить, а не о грамоти короля Казїміжа або цїсаря Йосифа II анї о слова кс. Яна Фізінґера, хоч-би й як виразні. Отже з сего огляду першою і найважнїйшою для нас грамотою є найвисша постанова з д. 4 липня 1876, котра що-до викладової мови у львівскім університеті дала Русинам такі самі права як і Полякам. На тую то постанову і покликує ся д-р Дністрянский, зазначуючи, що її не скасувала жадна пізнїйша найвисша постанова. Тимчасом касує її д-р Ґломбіньский, признаючи їй „лише історичне значінє“, — очивидно менше навіть, нїж грамоті короля Яна Казїміжа, бо ся сьвідчить бодай ще й до нині о польскім характері львівского університету, а найвисша постанова з р. 1871 зовсім нїчого не сьвідчить на користь Русинів і рускої мови. Мусить воно бути правда, бо так каже п. Ґломбіньский. Після него згадана найвисша постанова належить до історичних споминів без значіня, а обовязуючу силу має як найвисша постанова з 26 цьвітня 1879 р. Тим кінчить автор свій Pogląd historyczny, тим починає дальшу часть своїх „вичерпуючих“ і „критичних“ пояснень п. заг. „Obowiązujące przepisy w sprawie językowej“.

З іммунїтету Ценьских.

(Допись з Городенщини.)

В городеньскім повітї лежить село Вікно, з котрого тамошні властителї двірского обшару, Ценьскі, старший Людомір і молодший — сини Людоміра — Лешок, зробали справдїшний фамілїйний іммунїтет. Молодший Ценьский посїдає щось около два морґи рустикального поля і яко властитель сего рустикального ґрунту есть вже від чверть столїтя війтом громади Вікна. Рада шкільна місцева в Вікні не істає, бо головою її і цїлою радою відразу есть від десяти років Ценьский-отець. Скумулювавши так у своїх руках всї виднївові місця в селї, панове Ценьскі могли бути певні свого безмежного панованя в громадї, а то тим більше, що пильно дбали про се, аби удержати нарід в темноті і несьвідомости. Та ті „патриярхальні“ відносини між „дворкем шляхецкім“ а „почцївим людкем“, що загибав в обіймах „дворку“, стали послїдними часами псувати ся. Зростаюче загалом серед сїльского населеня осьвідомленє і почутє своїх горожаньских та людских прав, зробили своє. І в Вікні нарід пробуджує ся та чим раз більше почував охоти скинути зі себе двірске ярмо.

Особливо-ж обурені вікнянські селяне в послїдних часах на шкільні порядки в своїм селї. Кілька добрих лїт стояла вікнянська школа заперта, бо не було учительской сили. Далї приняли до села учительку, що була всего рік. По нїй прийшов учитель. Та теж довго не загрів місця і по двох роках виніс ся зі села. Тепер панове Ценьскі, замість учителя або учительки, спровадили тря „матечкі“ і замінили школу, як люде в селї кажуть, на „кляштор“. Одна з „матечок“ учила дїтий, розуміє ся, в крайно польонїзаторско-латинїзацийнім дусї. Коли-ж вона внїхала на два місяцї урльопу, то заступила еї друга „матечка“, що про науку не мав нїякого понятя. Яка там була наука, найлїпше видно з сего, що дїти не робили собі нїчого з сеї наукової „повази“, але тягали еї безцеремонно за „рабіт“, так що „матечка“ мусїла ходити на скаргу до „неневельможного“ війта. Пан-війт вислав свого льокая пильнувати ладу в школї. На другий день був в школї заступник війта. Далї можна там сподївати ся жандармів! — Недавно знов одна з „матечок“ провалила хлопцеви, на прізвище Шидловскому, голову. Отець був з дитиною у лїкаря і справа мабуть опинить ся в судї.

Розуміє ся, що до такої школи, чи там до „кляштору“, селяни не хочуть посилати своїх дїтий, а деякі, що бажають дати дїтям сяку-таку осьвіту, посилають їх до школи в Городенцї. Минувшого року була вже депутация селян у о. декана просити, щоби консистория вглянула в дїло і в інтересї руского обряду постарала ся о порядок в школї.. Але до тепер нема з того нїяких наслїдків. „Матечкі“, як були, так є далї. Сего року селяни подали знов прозьбу до Ради шкільної краєвої, щоби їх від сеї „кляштор-пої“ благодати вивободила. Та доси ще нїчого не заряджено. Однак Вікнянам вже не стає терпцю і вони думають не покинути справи, доки не запанують у них лїпші лади.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Звичайне засїданє Головного Виділу Товариства „Просьвіта“** у Львові відбуде ся вівторок дня 15 н. ст. цьвітня 1902 р. точно о 7 годинї вечером.

(+) **Львівский Боян** пригадує своїм членам, що завтра, в вівторок, точно о год. 7-ій веч. вправи хорів мішаних з Псальмів і просить, щоби усї члени тим певнїще зібрали ся на завтрішних вправах, що слїдуючого тижня вправ не буде, значить завтрішні вправи, будуть передпослїдними.

(+) **З днївскої школи в Зборові** вийшло сїм році кількох півців церковних як також днївских помічників. Хто з всеч. оо. парохів потребував би такого кандидата, зволить ласкаво звернутись листовно до підписаного. *Т. Яцишевский.*

(+) **Загальні збори членів тов. „Добробытъ“ в Самборі.** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся 5 н. ст. мая о 3 год. по полудни в канцелярії товариства з таким дневним порядком: 1) Відчитанє і принятє до відомости справоздання дирекциї і надзираючої ради з дїяльности в 1901 р. і затвердженє білянсу, 2) Уділенє дирекциї абсолюторії, 3) Розділ значки і установленя дивіденди, 4) Вибір уступаючого І директора і заступника, 5) Вибір уступаючих 3 членів надзираючої ради, 6) Рішенє внесень, поставлених надзираючою радою на дневний порядок.

(+) **Въ Товариствѣ взаимныхъ обезпеченъ „Днѣстеръ“** прибуло въ мѣсяци мартѣ с. р. 5643 важныхъ полісь на суму 6.462,365 кор. обезпеченой вартости зъ премією 55.002 кор. 58 сот. Разомъ въ І кварталѣ с. р. выдано 15.641 полісь на суму 18.372.386 кор. зъ премією 152.002 кор. 17 сот.; повереднього року за той самъ часъ було 13.165 важныхъ полісь на суму 15.976.530 кор. за премією 130.584 кор. 39 сот. т. в. сего року о 2476 полісь а 22.417 кор. 78 сот. премій бѣльше. Шкодъ въ мартѣ було 31 случаѣвъ; разомъ вѣдъ 1 сѣчня до 31. марта с. р. було 75 шкодъ зъ котрыхъ 72 вже выплачено, 2 шкоды находять ся въ ліквідациі а виплату 1 вѣдшкодованя (въ квотѣ 193 кор. 96 сот.) на разѣ зъ причинъ правныхъ вздержано. Сума всѣхъ тыхъ шкодъ разомъ зъ коштами ліквідациі выносить brutto 32.242 кор. 02 сот. а по потрученю части реасекурованои лишає ся на власный рахунокъ 16.153 кор. 15 сот. Пра вѣдновленю полісь въ І кварталѣ с. р. зараховано членамъ титуломъ 8% звороту кноту 10.211 кор. 94 сот. — Фондъ резервовый зъ днемъ 31. марта 1902 выносить 393.659 кор. 68 сот.

(+) **Видїл Рускої Бурси в Стрию** запрошує отцїв Вп. Членів товариства на надзвичайні загальні збори тогож, котрі відбудуть ся у середу дня 16 н. ст. цьвітня о год. 11 а в случаю презвиджевім §. 24 статутів о год. 2½ по полудни в сали „Народного Дому“. Порядок дневний: льокация коренного фонду товариства. *Ю. Федусевич*, председатель. — *А. Мосіонда*, секретар.

НОВИНКИ.

— **Его ВПреосвященьство Митрополитъ Андрей Шептицкій** приняли дуже ласкаво до вѣдомости справоздане Рады надзираючи Товариства взаимныхъ обезпеченъ и взаимного кредиту „Днѣстеръ“ за минувшій рѣкъ адміністраційный 1901, высказавъ для Товариства и его управы слова признания и удѣливъ Товариству свого Архіерейского благословенія. ВПреосвященый Митрополитъ выразивъ ся въ своимъ письмѣ якъ слѣдуе: „При тѣй случайности мило Намъ выразити П. Т. Товариству Наше вдоволене зъ такъ свѣтлого розвою и се скрѣпляе въ Насъ надѣю, що такъ солидна и выдатна дѣяльность Товариства и его выконавчихъ орґанівъ въ великій мѣрѣ причинить ся до пѣднесеня добробыту нашого Руского народу, а запевняючи о Нашій повній прихильности на дальше — якъ найсердечнѣйше поручаемо цѣле Товариство опѣцѣ Всевышного и зъ Своей стороны якъ найохотнѣйше удѣляемо Наше Архипастырске Благословеніе“.

— **Духовні реколєкциї для руських Пань** відбувати-муть ся в монастири Преп. Іоакима Чина сьв. Василия Вел., при улици Забїлкевича ч. 24, під проводом оо. Василян, щоденно пополудни, від год. 4—6-ої, почавши від середи, дня 16, 17 і 18 цьвітня. 19-ого цьвітня приготовлени до сповіди. Просить ся о численну участь.

— **Вербованє галицких хлопів до Африки.** Між галицкими заробітчанами, що пробувають тепер в Вестфалії і, задля надмірного напливу робочих рук та кріси в углекопнях, находить ся в критичнім положеню, крутять ся анґлїйскі аґенти і вербують їх до анґлїйской армії в Африці. — Доси йшла на певну погибіль галицкі коні, тепер підуть галицкі хлопи. — Нїмецкі часописи, пишучи про се додають від себе замітки, цїлком не підлесні для галицкого шляхоцкого режіму, що завів галицкий люд у таке розпучливе положенє.

— **До парцеляциї.** Посїлість ґрунтова вісїм кільометрів від Львова, при стациї зелїзничій положена, в обшарі 250 морґів поля орного і долин може бути під користними условіями розпарцельована. Млин може бути осібно проданий. Блисші пояснена подасть дирекция Краєвого „Союза кредитового“ у Львові.

— **Головний Видїл Просьвіти** іменував п. Михайла Петрицкого своїм делеґатом для переведеня люстрациї читалень „Просьвіти“. При тій нагоді має він нарід поучати про справи просьвітні, торговельні, промислові і господарскі. Хто мав уже нагоду чути его викладів, знає добре, як умів він потягати слухачів за своїми гадками, яку велику охоту викликує до просьвіти, закладана крамниць, кас пожичкових і т. д. і як дуже жалують відтак ті, котрі чи то в незнаня чи байдужности на виклади его не прийшли. Сподївати ся тому належить, що тепер наші

БРАТЯ ДІДОЛІЦЬ Одинока далї атиньска винярня, Львів, ул. Чарнецкого ч. 3, поручає під порукою
Натуральні вина з власних винниць столові, для малокровних, десерові, курацийні, хорватский шампан, дальматиньску оливу, знамениту сливовицю, коняки, фіґи дальматиньскі. При більших висилках на провінцию вступає ся одвітний рабат. 363 1-10

читальники як найчисленнійше будуть згромаджувати ся, коли повідомить о своїм приїзді. Впрочім кождому буде свобідно висказати свою думку чи то в часописах чи головному Видїлови, — чи могуть такі виклади принести користь чи ні. По Воскресеню буде обїздити повіти бобрецкий, перемишляньский, бережаньский і підгаєцкий.

— **Трагікомічні спомини про воячку гостину.** В часї маневрів 1898-ого р. стояли в Бродках, у господаря В. Дуфанци, вояки. Розташовили ся всюди, де було можна, навіть у древітни. Постояли вояки і пішли. — Сего року, на саме Благовіщене, встала рано Дуфаньчиха, аби зварити дещо, заки піде до церкви. Затопила трісками з древітні під кухнею та стала порати ся коло горшків. Вся семя, більша і менша, обступила кухню, грів ся і очікув снїданку. Нараз розлягає ся сильна детонация під кухнею, розриває кухню, розносить горшки. В хатї руйнация, „трепет і ужас"... а по рефлексії, коли всї оглядїли ся, що нїкому нїчого не стало ся... ідилїчні спогади про гостину вояків, що погубили на древітни в трісках набої.

— **Дневникарске „Prima Aprilis".** В Лондонї виходить вечірний, а дуже розширений дневник, The Sun (Сонце). Редактор „Сонця" віддав на 1-ого цьвітня свій дневник до зредагованя першому лондоньскому комікови, Дави-Леневи. Лено се ориґінальний съміхотворець, не актор і не цирковий кльовн, а щось цїлком особливого: пантоміміст, съпівак, гуморист — все відразу. Спеціяльність Лена, се лондоньскі типи з усяких суспільних верств. Від часу до часу просять Лена в гостину до королївскої родини, де він своїми дотепами і карикатурами доводить усїх до того, що кладуть ся від съміху. Особливо подобає ся королеви удаване пияка, підупавшового джентельмена, що чванить ся високими знакомостями. Перші, по пивцки вимовлені слова: „Король, мій приятель.." викликують такий съміх, що цїла королївска родина аж плаче від его надміру. — Отсього-то Лена зроблено редактором „Сонця" на 1-ого цьвітня. Лено дібрав собі відповідну компанію співробітників і видав таке число, що розійшло ся в мілїон примірників. Цїла Анґлія аж трясла ся від съміху. Все там є в тім числї: політика, економя, штука, парляментарні вісти, війна, телеґрами — а все трактоване надзвичайно комічно. Есть і пропозиция нового міністерства і портрети будучих міністрів. Як-же лїпше приглянути ся портретам, виступає з них лице... Лена. За зредагованє сего числа дїстав Лено 24 тисяч корон гонорару. Сума великаньска, але як на его пересічну плату, то цїлком не за велика.

— **Ґенералъ Ґальґочи**, комендантъ X. корпусу въ Перемышли, якъ довѣдуе ся N. W. Tagblatt зъ певного жерела, мае зостати ґенеральнымъ инспекторомъ армiи въ мѣсце ки. Л. Вiндiшґреца, котрый зъ тои посады уступае, а наслѣдникомъ Ґальґочого въ Перемышли мавъ бы зостати краковскiй дивiзiонеръ ґен. Горсицкiй.

— **Ц. к. дирекция почт і телеґрафів** оповіщає, що з днем 20 цьвітня с. р. буде отворена в Кулїкові пов. жовківского, при тамошнім уряді почтовім стация телеґрафічна з обмеженою службою денною.

— **Пожаръ въ Малеховѣ** выбухъ вчера о 5 год. по полудни при чомъ спопелѣло три селянскихъ господарствъ. Пожаръ угасили спольными силами львовска сторожа пожарна и огнева сторожа зъ Дублянъ. Шкода выносить около 7000 К.

— **Возьний правительственний** всѣхъ дикастерiй у Львовѣ, числомъ около 300 зобрались вчера въ сали „Народного Дому" и ухвалили заложити товариство взаимнои помочи.

— **Редактори — з того сьвіта.** В Петербурґу виходить спіритистична часопись „Ребусъ". В послїднїм числї сего орґану находить ся така оповістка від редакциї: „Від сегодня отвираємо в нашій часописи нову рубрику п. з. „З того берегу", котру будемо редаґувати не ми, але невидимі наші співробітники з того сьвіта. Як-би хто з наших читачів бажав поінформувати ся про особу, що перейшла вже до невидимого сьвіта, зволить удати ся до нас письменно, з виразним зазначенем, що жадає відповіди від „невидимого співробітника". — Розумно — нема що казати!

— **Чи не новий скандал?** — Рада міста Берлїна вибрала перед кількома місяцями своїм бурмістром, визначного члена поступового табору, Кавфмана. Цїсар Вільгельм не хотїв сего вибору принати до відома. Тодї повторила ся подібна істория, як при першім виборі Люеґера на віденьского бурмістра, тілько з трохи відмінним епільоґом. Берлїнцї вибрали вдруге Кавфмана бурмістром і заповіли, що будуть вибирати его аж до успіху. Справа на якийсь час остала без рішеня і затихла. Нараз недавно появив ся лист Кавфмана, що пробуває хвилево в санаторії, в котрім-то листї Кавфман зрікав ся вибору. Позавчерашна Neue freie Presse містить однак телеґраму з Берлїна, що лист сей підроблено і що Кавфман ніколи вибору не зрікав ся. Рада міста Берлїна виделеґовала свого президента з ніку, д-ра Лянґергавза, аби він особисто поінформував ся у самого Кавфмана що-до автентичности листу.

— **Віктор Гюґо і почта.** Про великого французкого романїста і поета розказують, що коли він пробував на острові Джерсі, положеним в проливі Ля-Манш, доходили до него листи, адресовані: „Віктор Гюґо — Океан". Мимо такої загальної адреси листи все доходили до визначного адресата.

— **Що се есть оперетка?** Коли думка і слова суть так безглуздні, що стидно нам розказати їх звичайною мовою, то висьпівуємо їх в оперетцї.

— **Конвенция з Болгарией.** Між Австро-Угорщиною а Болгарией заключено конвенцию в справі видавана злочинців. Політичні злочинцї не будуть видавані. Атентат на пануючого або на котрого члена его родини, не буде уважати ся за політичний злочин.

Найкрасшим подарунком сьвяточним є „Поезиї Тараса Шевченка", котрі висилає канцелярия „Просьвіти" оплачено за попереднім надісланем 2 кор. 30 сот. (рекомендовано 55 сот.). Просить ся як найскорше замовляти: наклад невеликий, а з причини дуже низької цїни наклад скоро вичерпає ся. Канцелярия „Просьвіти" у Львові, Ринок ч. 10.

— **Дрібні вісти.** Намѣстникъ ґр. Пінїньскій вертає 20 с. м. до Львова. — Комендантъ львовского корпусу ґен. Фідлеръ выѣхавъ до Вѣдня. — Зъ суботы на недѣлю померъ у Львовѣ нагло М. Апермавъ, заступникъ фабрики паперу братовъ Фiялковскихъ въ Бѣльску. — Генералъ Змартвыхвстанцѣвъ зложивъ свое достоинъство, а на его мѣсце выбраный кс. К. Чорба. — Адвокатъ д-ръ Василь Дутчакъ отворивъ свою канцелярiю адвокатску въ Черновцихъ при ул. Ратушевой ч. 17. — Въ урядѣ податковомъ въ Борини вѳдкрыто рѳзнi мальверзацiи. Контрольора засуспендовано, заряджено слѣдство. — Въ Яворовѣ, пов. турчаньского, невыслѣдженiй злодѣй дѳбрались вѳкномъ до церкви и забрала зѳ скарбонки 240 К.

— **Володимиръ Ходзіньскій** капітавъ 74 п. п. въ Райхенберзѣ въ Чехахъ, упокоивъ ся 4 с. м. въ 41 р. житя. Покѳйный кѳнчивъ ґімназію въ Чернѳвцахъ и звѣсный бувъ якѳ щирый Русинъ въ черновецкихъ товариствахъ. В. в. п.!

Посмертна ✝ оповѣстки.

Іосифъ Шайдицкій, приходникъ въ Гнилѳй, высочаньского деканата, перемыскои епархiи, щирый патрiотъ и примѣрный священикъ, упокоивъ ся 1 с. м. въ 48 р. житя, а 21-мъ священьства. В. в. п.!

Хто з Вп. Панів хоче порядно і дешево убратись, най спішить до фірми Василь Ґресик ринок 36, там знайде модний і дешевий товар, з котрого ґарнітур маринарковий коштує 21 зр. і дорожше, загортка 24 зр.

Прошу спробувати, а певно що жаден з Вп. Панів не пожалує.

З глубоким поважанем

Василь Ґресик кравець мужескій,
Львів, Ринок ч. 36 (Дім Народної Торговлї).
97 6—15

Наука, штука и література.

— **Тарас Шевченко, його житє і значінє,** написав Михайло Лозиньскій. — Львів 1902. Ся книжочка підпала прокураторскій конфіскатї уже яко другий передрук, при чім прокуратор не пощадив і поодиноких цитатів з Шевченкових творів. На прозьбу видавців посол Брайтер виїс в тій справі інтерпелицию, в якій містила ся цїла брошурка в первіснім видї. Брошурка містить: портрет Шевченка, житє поета і погляд на провідні думки в Шевченкових творах (про козаків, і відносини до Польщи, про відносини до Росиї, про національно-політичні і соціяльні его погляди, про релїґійність Шевченка і про „Заповіт"). — Цїна брошурки 40 сотинів.

— **Літературно-науковий Вістник книжка IV, за цьвітень 1902 року,** містить: I) в части белетристичній: „Надгробні стахи" Петра Карманьского; „Земля", повість Ольги Кобилянської (продовженє); „Демон", драма Антона Крушельницкого; „Забув", оповіданє Модеста Левицького; Із поезиї Віктора Гюґо — переклади Івана Франка; Із оповідань А. Немоєвского (Майлях) і — 2) в части публїцистично-научній: „Соті роковини Віктора Гюґо" Івана Франка; „Кельтська археольоґія" Соломона Райнаха; „Новини нашої літератури" — критика С. Волоха: Ювилей І. В. Ягїча; „Наукові листки" (Вавилон і Біблія — Babel und Bibel — Анна Ярославна — Еміль Голюб); а вкінци Хроніку і бібліоґрафію.

Вѣсти зъ Еп. Перемыской.

Канонічно інституовані оо.: Іос. Винницкий на Ролїв, Волод. Венгриновичъ на Наковечне, Ив. Федев на Крупець. — Відлични крилошаньскі одержали оо.: Тад. Мінчакевич, Ив. Ґісовский, Ив. Решетило, Вас. Плешкевич і Вас. Демчук. — О. Стефан Хилик, декан дрогобицкий, зрезиґнував а тої посади і одержав титул вислуженого декана а на его місце іменовано деканом Николая Ивановского, пароха в Модричу. О. Ант. Барнович, завідатель деканату вільховецкого зрезиґнував, а на его місце іменовано завідателем деканату Іос. Гамерского, пароха в Полонній. О. Теодор Сапрун, парох в Колодрубах іменований містодеканом городжаньским. — Завідательства одержали оо.: Мих. Наклович в Турині. Конст. Полянський в Ляшках, а Волод. Горницкий екпозитуру в Сушици риковій.

Зъ Дирекциї ц. к. зелѣзниць державныхъ

Ґазета Львівска з дня 15 с. м. оповіщує розписане лїцитациинної продажи старих материялів, у-

зисканих в окрузї ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові.

Оферти належить вносити найдальше до 12 години в полудне дня 30-го цьвітня с. р. до вищe згаданої ц. к. Дирекциї зелїзниць державних.

Услівя продажи подані суть в Ґазеті Львівскій а можна їх одержати також в бюрі для справ вартатових в підписаній ц. к. Дирекциї.

ОДИНОКА У НАСЬ:

Підручна Історія рускої літератури

вѳдъ найдавн. до найновѣйшихъ часѳвъ поглядово написана, для старшихъ матуристѳвъ, кандидатѳвъ на учителѣкъ паночокъ и пр. продаєсь у **Іосифа Застирця Бережаны,** по **1 кор. 70 сот.** зъ портомъ!

„**Відповідь**" на мильну критику залучаєсь „gratis." 144 :—2

Спеціяліст недуг грудних

Др. Фр. Ґрубер

б. лїкар санаторії для недуг грудних в Аллянѳдин. Академічна 8, II. п., від 3—5 год. д.

Frateli Deisinger

в Терстї

висилають найлучшу каву SANTOS 4¾ кільоґрамів по 5 зр. 46 кр. оплачено і оцлено.
297 2—12

Лїкар жіночих недуг, акушер і оператор

Др. М. Вайпреб

б. довголїтний асистент ґінеколоґ. клїніки *проф. Ляндава у Відни* ординує від 3—5 **ул. Сикстуска ч. 23.** 245 8—10

ЗАКЛАДЪ

Д-ра Евг. Пясецкого

для лѣчничои ґімнастики, ортопедiи и масажу

улиця Третого Мая ч. 2.

Ординує вѳдъ 2—4. Для здоровых ґімнастика ґигієнічна. Проспекта даромъ. 19610—30

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане зубів без бѳлю лїченє недуг ясен і инш устної, штучні зуби в каучуку, золоті і без платки.

Репаратури з провінції виконує ся відразотно.

Інститут отворений цілий день.

Лїкар дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всякі папиры цѣнныи и монеты

по найдешевшомъ курсѣ деннѳмъ не числячи нѣякои провізіи. 374 [4]

КОПЕРНИЦКИЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.



противъ Банку Ґіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкая

поручае въ великѳмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокли далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, та тьмы мѣрничі цѳпы, лїбелї, манометры и. т. п.

Уряджене довѣдинѳвъ електричныхъ.

Всякі направки подагоджують ся якъ найлѣпше и найдешевше 4185

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!

Найдешевше вриручае

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,
184 88—?

Пѣвець церковный

зъ теноровымъ голосомъ розумѣючій добре уставъ церковный умѣе грати и посѣдае фісгармонію, може обучати молодѣжь спѣву церковного, — пошукуе вѳдповѣдного мѣсця вѳдъ Ѳоминой недѣлї. Ласкавій зголошенія просить пѳдъ адресою Гр. Водняръ въ Делѣвѣ п. Вѳдники к. Маріямполя. 283 2—2

Сьвіжий мід

першороний курацийний. Власна пасіка. Висилка цілий рік. Всі відбирателі дуже вдоволені. 5 кільо в 6 К. 60 сот

Коріневичъ, смер учитель
Навчання почта в місци 274 4—5

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичинї



Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлійскої стали від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столеві и вилки, ножиці всїлякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручае

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 168

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Картки сьвяточні в найбільшім виборі по найнизших цінах поручає антикварня **Д. Ґрунда,** *Львів ул. Театральна ч. 16.* 991 2—2

НА СЬВЯТА!

Цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДРА

у Львові, ул. Батория ч. 32

поручає знамениті торти від 1·50 зр., баби від 50 кр., перекладанцї від 1 зр., колачі від 50 кр., мазурки від 1 зр., спринки від 1 зр., маківники від 60 кр., баранки від 10 кр. до 3 зр., писанки від 15 кр. до 3 зр., міґдалову масу ½ кільоґр. 70 кр., оріхову масу ½ кільоґр. 60 кр. — Всякі місцеві і замісцеві замовленя виконує ся точно. — Цїпники на жаданє даром і оплачено.
284 1—6

Овочеві деревця

яблінки, груші, вишні, черешні, сливи, бресквині, морелї, карлячі і високопенні агрести, малини, порічки

в найлїпших породах і по сталих цінах. Шкілка є заложена в пісчистім і на острі вітри виставленім місци.

Розсадки шпараґів і трускавок 100 штук 2 К.

Рожі пневі і корчеві.

Прошу зажадати цїпника.

Огород торговельний в Любичи королївскій.

Желїзниця шлях Львів-Белзець.
291 7—10

Учительки або учителя

до 2 дїтий 4 і 5 класи народ. потребую зараз. О. Кульчицкий парох в Підпечарах п. Тисьменица. 283 2—3

! ПОЗИР!

ПЕРША ГАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всїх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож виплїтає старі).

Похвальні листи на жаданє. 209 16—20

СВОБОДА

письмо політичне, просьвітне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вѳдповѣдае Вячеславъ Будзиновскій.

Цїлорічна передплата виносить 4 кр., на пів року 2 зр. Редакція и администрация: Львовъ, улиця Батория ч. 24

ДРѲЖДЖЪ

до печива, незаводний, що дня свѣжій

НАСѢНЄ выпробованои знаменитои якости у великѳмъ выборѣ поручае

Народна Торговля

у всѣхъ своихъ 15 складахъ и просить о численний замовленя. Для крамниць опусть. — Зъ замовленями на дрѳжджѣ проснмо поспѣшити, подаючи день коли ихъ маємо вѳддати на почту. 246 7—8

Мука коштує, додатки також, а через лихі або не сьвіжі **дріжджі** паска не удалась. І вже прошали сьвята для ґаздині бо не тілько страта, а ще встид. Панове Купці замавляйте через мене **дріжджі**, бо и перед висилкою такої фабрицї пробую чи добрі і жадна ґаздиня заводу не буде мала. А Ви Панове громада жадайте від них, щоби для Вас дріжджі через мене замавляли, а *як де не маєте* свого купця, то самі собі замавляйте.

Дріжджі Іа коштують 70 кр., а Па 50 кр. за 1 кґр. До замовленя належить долучити по 10 кр. завдатку від 1 кільо. Давнїйші відбирателї вже майже всї замовили, бо не могли нахвалити ся, що за добрі дріжджі були. **Сьвітло** по цїні фабричній. 2·5 6—10

Михайло Петрицкий заступник фабрик

Львів, Паньска 9. Для телеґрам вистарчає подати Львів.

Кущак і Зубік

Львів, Площа Галицка ч. 1.

Матерії вовняні, шовкові, зефіри, сатини, батисти, перкалі. Найсвіжші новости. Величезний вибір! Шифони і перкалї білі, полотна і білизна столова.

504 **Цїни найнижші.** 1—10

На свята Великодні.

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВКЫХЪ
подъ фірмою
Свг. Спожарского и В. Устеньского
Львовъ, ул. Руска ч. 3
поручае



Всч. Духовенству и Хвальнымъ Брацтвамъ церковнымъ свой богато заосмотренный

СКЛАДЪ ЗНАРЯДОВЪ
и утвари церковной
по найдешевшихъ цѣнахъ.

Дбалѣ о чистоту и лѣпоту нашого обряду выконуемо всю утварь стильово и по приписамъ нашого обряду, за що одержали мы сотки подякъ. 254 14—15

На оплату приймае ся. Фиаковане не числить ся.

Цѣнникъ даромъ и оплатно.

Важне для купців і кілок рільничих.

НА СЬВЯТА!

Поручаю для склепів і кілок рільничих **дріжджі** спірітусові прасовані в трох ґатунках ч. О—І—ІІ з мого фабричного складу, істнуючого 35 літ в Станиславові звісного яко найдешевше жерело доброго товару; дальше **оцет** овочевий зъ з власної фабрики літр по 8 кр., з котрого розпустивши 1 літр може мати 3 літри сильного і доброго оцту.

На жадане висилаю цінники даром і оплачено. — О численні замовлення прошу

Б. Руссмак
в Станиславові, ринок ч. 14.

296 3—5

Прошу сглядати
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАШІА
у Львові, Ринок число 11.
на против тов. „Просьвіти".

Припоручае великий вибір мужеского біля, краватон, рукавичок, парасолів, паличок, шкірянних виробів, російских кальошів, дитинних забавок, всіляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерий.

312 14—?

По цінах найдешевших. — Без конкуренції.

Спілка кредитова будівничих
стоваришена зареєстроване з ограниченою порукою
ул. Гетьманьска ч. 12. — Телєфон ч. 651
І. Кредитовий Вілділ.
ІІ. Відділ будовляних материялів.

Уділае всяких інформацій в технічно-промисловіх справах, посередничить в достані будівлянних материялів, а іменно: каміня, цегли, дерева, зелїва, цементу, гідравлічного вапна, гіпсу, скалистого вапна в найлїпшій якости з вапнярень Цунїв-Зушиці, як і кафлярских виробів та шамотових табличок.

Посередничить в продажи згляднo в купні реальностий.

Бюро отверене від 9—1 і від 4—6 по полудни.

264 5—10 **ЗАРЯД.**

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ
ТАДЕЯ гр. ЛУБЕНЬСКОГО
в ЗАССОВІ
п. п. Іосо, зелїзн. ст. Чарна;

поручають на весну і осінь всілякі відмини дерев, корчів до лісових культур, висаджування алей, закладання парків; рожі і цьвітникові корчі на солітери; овочеві деревця всяких відмін і родів по дуже низких цінах; всіляке лісове насіне. 217 10—18

Ілюстрований цїнник оплатно і відворотно.

Основано въ 1848 роцѣ.
Давидъ Шварцвальдъ і Сынъ
Львовъ, площа Капітульна число 3.

поручають на теперѣшный сезонъ весняный по можливо найнизшихъ цѣнахъ свой знаменито заосмотреный складъ готовои мужескои конфекціи, лѣтнїй пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вѣдъ пороху и дощу, убраня анґлезовій и маринарковій, ґардеробу для Всч. Духовеньства, для пп. Ученикові въ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерій берненьскои, французкои и анґлїйскои спродае такожь на метры дуже дешево. 54 8—6

МАСЛО
власного виробу найлучше
поручае
МОЛОЧАРНЯ ПЕРЕВОРСКА
Львів, Гетьманьска ч. 8. 293 2—10

КОЖДА ПРАКТИЧНА
ЖЕНА НАМОВЛЯЄ

свого мужа, щоби всї потреби в обуви для цїлого дому куповав лиш у філії Медлїнґскої фабрики обуви, котра стоїть виключно під фірмою:

АЛЬФРЕД ФРЕНКЕЛЬ
Медлінґ, Львів
улиця Гетманьска ч. 8.
бо в противнім разї свої гроші
ВИКИДАЄ
через вікно!!!

803 1—1

Кожда родина
може собі моїм знаменитим, всюди випробованим
Фоноґрафом



справити розкішні вечери. Мій фоноґраф сьпівае, граe, говорить, сьміе ся, всїлякі **рускі, польскі** пісні, марші, розмови, сьміхи т. п. незвичайно природно і вірно, а при всїляких забавах в недорівнаною розривкою. Продаю той фоноґраф по небуваліи доси цїні 6 зр. разом уже з опакованем та додаю еще оден валець даром. Висилае ся лише за посліплатою або за попередним присланем цїни. Дальші вальці від штуки коштують лиш 75кр.

Міжнародний експортовий дім
M. B. Braumann,
в КРАКОВІ. 72

Свой до свого!
Першій рускій складъ машинъ до шитя!



Незрѣвнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Ножний вѣдъ 27 до 65 зр.
Ручній „ 25 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)

Всч. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, якъ таножь и для селянъ за потвердженемъ уряду громадского. 103 21—?

Успѣшна сплаты приступний. Готовкою о 10% дешевше. Наука шитя и гафту безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*
Львовъ, Галицка 6.



НЕЧУВАНО ДЕШЕВА ЦІНА.



ілий порцеляновий сервіс на 6 осіб (6 штук) лиш **10 К 40 сот.** на 12 осіб (58 штук) лиш **20 К, 60 сот.**

Сервіс з декорацією в цьвіти на 6 осіб (30 штук) **17·80 К.**, на 12 осіб **35 К.** Білий паперовий тарїль **24 сот.**, глубокий **28 сот.**, десертовий **18 сот.** Сервіс до чаю на 6 осіб лиш **4 К 60 сот.** Одна пара філіжанок **44 сот.** Сервіс до чорної кави на 6 осіб **14 К.** Одна пара філіжанок **40 сот.** — Склянка до води **10 сот.**, з матовою обвідкою **12 сот.** — Склянний сервіс на 12 осіб (68 штук) лише **14 К, 40 сот.**

Казимір Левицкий
Головний для Галичини склад порцеляни, скла і самоварів
Львів, Трибунальска (власний дім).
Ілюстровані цїнники висилаю gratis і franco.

248 6—10

НОВІСТЬ!

Pierwszy Galicyjski Dom dla Ziemian
у
ЛЬВОВІ
ул. Ягайлоньска 15,
Чернівці
Tempelgasse 1.

Кождий властитель малої посілости повинен заосмотрити ся в нову
Ручну сїячку
спроваджену нами з Гамбурґа. 223 6—6

Сїячка тая сіе рівненько, **рівномірно**, отже **лїпше**, а заразом **ощадніїше** ніж рукою. — **Вага 2 кґр. Цїна 20 К.**

Цукорня
Л. ЗАЛЄВСКОГО І СПІЛКИ
ул. Гетманьска ч. 12
У ЛЬВОВІ
поручає
СЬВЯТОЧНІ ВИРОБИ.

288 2—3

Зелїзничі поізди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи	Зі Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи
з Краснова (8·31, 9·52 ніч)	8·10	8·00	1·25*	5·50	8·40*	до Краснова (8·40 рано)	4·15	8·50	2·55*	6·20	10·—
з Підволочиськ (головна дворець)	8·26	9·—	2·55*	5·55	10·20	до Підволочиськ з головного дворця	6·30	9·05	1·55*	7·10	12·45
(зі Підзамча)	8·12	9·45	3·20*	5·—	10·02	з Підзамча	6·45	9·45	2·05*	7·35	11·—
з Тернополя-Брацке-Броди	8·—				10·20	до Тернополя-Копичинець		9·25			11·40
з Вірок Вел.-Гримайлів-Копичинець	8·32		3·35	5·35		до Вірок Вел.-Гримайлова		9·25	1·55*		11·10
з Рашова		11·45			12·12	до Рашова			8·50		11·37
з Чернівець-Іцкан (12·15 н.)	8·20	11·55	1·45*	5·40	9·20	до Чернівець-Іцкан	6·35	9·55	2·40*	6·10	10·50
з Ходорова-Підвисокого					10·20*	до Ходорова-Підвисокого	6·25	10·25	2·45*		1·25
зі Стрия, Дівочого, Будапешту	8·10		1·10		10·50	до Стрия, Дівочого, Будапешту	6·25			6·55	
зі Стрия, Хирова. Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова, Сухої (†)			2·—†	5·05	7·45†
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова			2·10		9·—
з Бещади				5·55		до Бещади			10·30		
з Рави Рускої і Сокаля	6·—	8·15	5·14	5·55		до Рави Рускої і Сокаля			10·20	7·35	9·10††
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41●	до Янова (9·30 вечер.)§§	9·15	1·25††	5·15	6·30●	8·05§
з Брухович	6·46?	8·15		7·36	8·50	до Брухович (2·51? в неділї і свята)	5·45?	10·20	2·18?	7·53	8·20
з Зимної Води (7·10 рано)	6.10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (3·20?)	4·10	8·45	5·25	9·40	10·50

? Поспішні поізди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділї і свята; ● від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділї і свята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 1/V до 10/IX

Виключаючий поізд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 9·40 год. вечером.

В місті видають білети агенції дневників І. Св. Соколовської в палаци Гавсмана, с. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а опівночі і ранїйшого иншого рода білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д., інформаційне бюро ц. к. державних зелїзниць, ул. Кароліни ч. 4., в подворю, входа II с. дверий 52., в урядових годинах (8—3, в свята 9—13). Середно-европейскій час новосїйшій від львівского о 36 мін

Ціни санітних товарів просимо порівнювати на нашу часопись

Выдавець и одѣчальный редакторъ **Д-ръ Володимиръ Охримовичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропиґийского пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка

Ч. 75. Львовъ, Второкъ 2 (15) Цвѣтня 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свитъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитших повѣстей" выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ „Дѣломъ".

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро ґазетъ А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Короля Людвика ч. 28. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; БЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и инсераты приймаютъ по цѣнѣ оригінальній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" съ літер. додатком

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	32 к.	на цѣлий рѣкъ	44 к.
на пѣвъ року	16 „	на пѣвъ року	22 „

У Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ 28 к. на пѣвъ року 14 к.
на чверть року 7 „ на мѣсяць 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неспечатаній вдалій вѣдъ порта.

Поодинокє число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайній принимаютъ ся по 20 с. вѣдъ одного сербчика инсераторого або ся мѣсце в ви рубрицѣ „Надсилане" по 30 с.

Вступни и инші доносеня правильній тичинь ся по 30 с. вѣдъ сантіма.

Дещо з містерій галицкої політичної адміністрації.

Нашим читателям відомо, що при торічних соймових виборах в Бобрецкім повіті кандидував з рускої сторони п. Іван Чернявский, тодї ц. к. судовий секретар в Ходорові, а тепер ц. к. судовий секретар у Львові, — та що в наслїдок звісних виборчих „nieprawidłowości" і кирині москвофілів вийшов з виборчої урни послом шляхотско-польский кандидат ґраф Мицельский; вийшов послом, хоч не був вибраний. Против того вибору внесли рускі виборцї протест: наперед устно до протоколу виборів устами самого-ж п. Івана Чернявского, а відтак на письмі; письменний протест кромі инчих виборців підписав також п. Іван Чернявский, бо і він був виборцем.

Хоч від часу, як внесено той протест, минуло вже сїм мїсяців і сїм днїв, мимо того дотепер нїчого не було чути, що з тим протестом дїє ся.

Аж перед кількома днями доручено п. Івану Чернявскому таке письмо:

Ч. 21/пр. Бібрка 10. цьвітня 1902. — До Вп. П. Івана Чернявского, ц. к. секретаря суду у Львові. — Відносно до письма тут. з дня 8. цьвітня 1902. отримав ВП. Пан візване до явленя ся в тут. ц. к. Старостві в цїли переслуханя в справі внесеного протесту против вибору посла на сойм краєвий — з терміном на 13. цьвітня 1902. — Понеже 13. цьвітня припадає в недїлю, протоє згадане переслуханє відбуде ся дня 16. цьвітня 1902. лат. календаря о год. 4. пополудни в ц. к. Старостві в Бібрцї в бюрі ц. к. концепіста Нам. Владислава Ґродзїцкого. — В случаю не явленя ся на терміи буде уважати ся якоби ВП. Пан від протесту відступив. Ц. к. Староста в заступстві: Grodzicki m. p. — Печатка ц. к. Староства в Бібрцї.

Хоч наведений тут документ — се найпростїйше собі в сьвітї візване, значить, документ на око незначний і маловажний, — а проте як характеристичний він для галицкої політичної адміністрації, — кілько сьвітла кидає він на закулїсові тайни ославлених галицких виборчих і повиборчих практик, — і як знаменито ілюструє виконуване законів в Галичинї!

Тому оплатить ся, щоби ми приглянули ся сему документови ближше, при чім з огляду на прокураторский оловець обмежимо ся до простого ствердженя фактів.

По-перше: Констатуємо, що ц. к. староство в Бібрцї визначує терміни на недїлю.

По-друге: Констатуємо, що-як довідали ся ми від самого п. Івана Чернявского — письмо ц. к. Староства в Бібрцї з 8. цьвітня 1902 з терміном на 13. цьвітня 1902, покликане в наведенім візваню, не було п. Чернявскому доручене і що взагалї нїякого подібного письма він не дістав.

По-третє: Констатуємо, що ц. к. Староство в Бібрцї в своїм візваню не подає фактів, на які п. Чернявский мав бути переслуханий, анї причин, для котрих таке переслуханє показує ся потрібним, а тілько покликує ся на зміст якогось письма, котрого п. Чернявский не дістав.

По-четверте: Констатуємо, що ц. к. Староство в Бібрцї візває п. Чернявского до переслуханя в справі виборчого протесту помимо того, що п. Чернявский вже був в тій справі переслуханий до протоколу при виборчій комісиї і що супротив того друге переслуханє є зайвне.

По-пяте: Констатуємо, що ц. к. Староство в Бібрцї візває п. Чернявского до переслуханя до Бібрки, помимо того, що п. Чернявский мешкає тепер у Львові і переслуханє его моглоби наступити за посередництвом ц. к. Староства або ц. к. Намістництва у Львові.

По-шесте: Констатуємо, що протест против послїдного вибору соймового посла з Бобрецкого повіту внесли рускі виборцї власне по причинї ріжних — скажім делікатно — „nieprawidłowości", котрих виновниками а бодай сьвідками були урядники ц. к. Староства в Бібрцї, а між ними власне той сам пан концепіст Ґродзїцкий, котрий є на наведенім візваню підписаний і у котрого має відбути ся переслуханє п. Чернявского; виходить, що п. Ґродзїцкий веде слїдство, візває і переслухує інтересованих в такій справі, в котрій він сам є по части обжалованим, а по-части сьвідком.

По-семе: Констатуємо, що ц. к. Староство в Бібрцї візває п. Чернявского до переслуханя під тою загрозою, що коли би не явив ся на термін, то буде уважати ся, що відступив від протесту, — при чім однак ц. к. Староство не покликує нїякого припису правного, нїякого закона анї параграфу, котрий би оправдував таку загрозу, такий риґор. Ми розпитували ріжних юристів всяких дикатерій, переглядали збірники законів і наукові писаня, але мимо найлїпшої волї не могли знайти такого правного припису, що як хто не явить ся до переслуханя в справі виборчого протесту, то в такім случаю уважає ся, що він відступив від протесту. Про таку „контумацию" ми доси нїчого не чували!

Як довідуємо ся, п. секретар Чернявский не поїде до Бібрки на термін дня 16. цьвітня с. р. і не явить ся в ц. к. Старостві в Бібрцї, — і то як раз для того, що наведене висше заряджене Староства уважає з поданих тут причин на скрізь противузаконним.

Здогадуємо ся також, що на той термін завізвало бобрецке староство до переслуханя також инчих виборців, підписаних на протестї.

Нема сумнїву, що при тім переслуханю почують рускі виборцї з уст пана комісаря, що коли п. Чернявский не явив ся на термінї, то тим самим відступив від протесту. А що протест наших виборців був внесений власне в інтересї кандидатури п. секрет. Чернявского, то-ж дуже легко могло би стати ся, що наші виборцї, збаламучені сею обставиною, справдї відступили би від своєго протесту, думаючи, що коли сам кандидат відступив, то й для них нема потреби піддержувати дальше той протест.

Отже перед тою евентуальностию хочемо остерегти наших людей, щоби не впали жертвою баламуцтва. Маємо уповажненє запевнити, що п. секр. Іван Чернявский анї від своєї кандидатури анї від внесеного в тій справі протесту не відступив і відступити не думає, а не явить ся на термінї в бобрецкім старостві дня 16 цьвітня 1902 лише виключно длятого, щоби тим чином запротестувати против найновійшої „nieprawidłowości"...

З ради державної.

Міністер Гартель.

В палатї послів вела ся дальше дискусия над народним шкільництвом. Міністер Гартель боронив ся против закиду, що він не бере учительства в оборону перед напастями з ріжних сторін. Він не буде боронити тілько тих, що без нїякої міри виступають против всякої новаги. Наші учителї працюють в найгірших материяльних услівях, добре сповняють свої обовязки і піднесли шкільництво дуже високо. Управильненє платвї учителїв не належить до компетенциї держави, лише країв. На увзглядненє бажань учителїв о поліпшенє їх биту треба 40 мілїонів корон, а на сповненє наших бажань на ґрунті шкільництва потрібна квота 60 мілїонів. Стан фінансів не позволяє увзглядняти хоч би найпильнійших бажань. Тайна кваліфікацийна лїста не істнує. Тепер нїхто серіозно не старає ся о зміну державного закона.

Що до ексорт і релїґійних вправ, то тут не виконує ся нїякого примусу. Усунене мужеских учительских сил з шкіл дівочих не дасть ся перевести анї з огляду на обовязуючі закони анї з суспільних взглядів. Що до реформи видїлових шкіл, то в тій справі міністерство намірене скликати анкету. На закінченє міністер висказав бажанє, аби бодай школа не була під впливом полїтичних сторонництв.

Поляки на Шлезку.

П. Міхейда обговорював відносини, які панують в народних школах на Шлезку, де панує ґерманізацийний напрям. В Тїшинї наука польскої мови не є обовязуюча навіть для польских дїтей, а зачинає ся доперва в 3 класї. Польскі дїти в 1 і 2 класї сидять як на турецкій проповіди. Промова бесїдника була перепліта сваркою з п. Демлем, з котрим бесїдник полемізував.

По промові Міхейди засїданє замкнено, Слїдуюче засїданє инні.

Телеґрамы.

Царгород 15 цьвітня. До сеї пори турецке війско розбило або полонило в Македонії 7 ватаг. Нагінку зорґанїзовано за 6 ватагами. Магомеданцї, котрі боять ся вибуху релїґійної війни, заголошують ся яко охотники. Уживають їх до помочи при нагінках за повстанцями. — Говорять, що Болгария загрозить оголошенєм независимости на случай, коли би Фірмілїана консекровано епископом в Скоплї.

Софія 14 цьвітня. Болгария виступає против Фірмілїяна з причини, що він підлягає сербскому патріярхатови. Султан покликує ся на се, що російский цар хоче рішучо, аби епископом в Скоплї був Фірмілїян.

О загальне голосоване.

Брукселя 15 цьвітня. З ріжних сторін краю доносять о страйках. В копальних страйк є вже загальний. Також майже у всїх більших фабриках Бельґії робітники застановили роботу. В фабриках застрайкувало доси авиж 200.000 людей. Генеральна рада робітників взиває народ до загальної революциї. В відозві сказано: „Сего тиждня рішить ся справа загального голосованя. Коли его не одержимо, народ повинен виборотн собі его сам силою". Відозву підписали всї соціялїстичні посли. Наглий виїзд короля до Остенди доказує, що правительство уважає стан річи за грізний для династиї. Для оборони „ладу суспільного" стягнено 90.000 війска.

З Африки.

Лондон 15 цьвітня. Правительство одержало в суботу від Кіченера телеґраму в справі бурских комендантів. Правительство вислало відповідь і жде на дальші донесеня. Бюро Райтера доносить, що в телеґрамі була просьба о віддане Бурам каблю в тій цїли, аби могли порозуміти ся з Бурами в Европі що-до підстав угоди. Правительство не одержало доси нїякого предложеня від конференциї Бурів в Клерксдорпі.

Штокгольм 15 цьвітня. На вічу социяльної демократиї ухвалено розолюцию взиваючу до уриджения ґенерального страйку, аби в той спосіб осягнути розширене права голосования. В хвили, коли парлямент приступить до дискусиї над сею справою, робітники мають розпочати страйк і витревати в демонстрациях аж до остаточної ухвали.

Осторога.

Люде доброї волї, філянтропи, у Відни завязали перед кількома лїтами комітет, під незвичайною назвою „Союз народів австрийских", „Звйонзек людуф австрияцких", котрого цїлею є збирати добровільні датки і з тих фондів нести „першу нагду поміч" для громад діткнених елементарними нещастями.

Поміч ту бажає „Союз" зорґанїзувати в той спосіб, щоби в кождій громадї нашої держави збирати щорічно від кождої хати по 22 сотики — кромі инших оплат від цїлої громади яко такої — і обчисляє в своїй відозві, що в той спосіб можна би щорічно зібрати 700.000 корон, коліби всї громади австрийскі до Союза приступили. Але очивидно, що не всї ще громади приступили до Союза і еще навіть такою сумою Союз не розпоряджає. В послїдних часах відніс ся комітет сего Союза печатаними петиціями до ц. к. староств в Галичинї — розуміє ся по польски — з прошенєм, аби само староство і упрошене через староство духовеньство і учительство поперли гуманітарну акцию Союза через заохоту громад і людей до вступленя до Союза. На тих петиціях — ін дорзо — випечатана готова відозва від староства до зверхности громадскої — в польскім язиці — „з незванем, аби Зверхность ґмінна справе зорґанїзованя пшез австрияцкі Звйонзек люду в самопомоци взяла под уваґе на Радзе ґмінней... і постарала ся о то, аби ведле можности власціцеле домуф плацілї незвикле нїскон рочнон оплате 44 галежи. О децизиї Зверхности ґмінней в тей справе очекує релиции найпузньей по упливе 5 тиґодні".

Коли ц. к. староства удїлили громадам тії петиції „Союза австр. народів", ся строго урядова відозва, викликала у наших темних людий непорозуменє. Селяне не можуть понати „Союза австр. народів" без цїсаря, додають собі проте до цїлої справи еще монарха, особливо, що комітет Союза австр. народів уживає відзнак, котрі наш мужик легко мішає з гербами державними — і ложно толкують собі, що цїсар видав таке право — закон, — що хто заплатить 22 сотики від хати, буде обезпечений від всїх елементарних нещасть як повінь, пожар і т. д. Голосять вже, що иньших асекурацій не потреба, що иньші асекурації мають бути скасовані і т. п.

Розумів ся, що сего не намірялн анї ц. к. староства, анї сам комітет Союза австр. народів, тілько наші люди на селї не порозуміли, що Союз не говорить о відшкодованях за понесені шкоди, тілько о першій нагній помочи в нещастю, котра після справоздана самого комітету виносити може на одну цїлу громаду кількадесять, а найвисше кілька сот корон, так що на одного господаря може припасти кілька або кількайнайцять корон, на перші потреби. Відшкодованя за цїлу шкоду не може Союз австр. народів нїкому удїлити, і на се не стало би ему фондів, — бо коли би всї громади Австрії належали до Союза і платили по 22 сот. мав би Союз приходу 700.000 кор., підчас коли самі пожари в одній Галичинї приносять шкоди 10 мілїонів річно, а повени і розлив рік в друге тілько.

Потреба, щоби всї Редакциї часописий і люди сьвідомі, особливо духовеньство наше і учительство пояснили добре ту справу людям в кождій громадї, — інакше може не один темний чоловік через власне непорозуміне впасти в гірше нещасте.

Складки на потребы академ. молодѣжи.

На руки Адміністрациї „Дѣла".

о. М. Бобовник з Сухоріча 6 К., М. Волинець в Бжостку 2 К., о. І. Темницкий з Березівки 4 К., В. Гузар в Коломиї 4 К., І. Саварин в Мельцу 1·34 К., Ромцьо і Данцьо Витошинські в Гнилицях по 2 К., Емілія Кульчицка в Вощанцях за лютий і март 20 К., К. Левицкий в Ряшеві 4·45 К., І. Решетар в Грабі 1·20 К., П. Максимович у Львові 2 К., А. Білиньска в Валигородї 10 К., о. Т. Мурович в Лодинї 5·70 К., Марійка Чапранівна в Витвицях 2 К., М. Кимакович за март 6 К., В. Пасека в Малновї 1 К., Н. Кумановский в Німшинї 5 К., Анна Зобків з Чесник 3 К., о. Л. Нестор в Ремизівцях 10 К. — Разом 91·69 К.

НОВИНКИ.

— **На книжку вкладкову Тов. вз. кредиту „Дністеръ"** на фондъ запомоговый для академічної молодѣжи вплынули вѣдъ 5 до дня 13 цвѣтня с. р. дальшѣ датки въ сумѣ 1004 К 79 с, до того переносъ въ дни 4 цвѣтня 61.071 К 92 с, отже загаломъ по день 13 цвѣтня включно вплынуло **62.076 К 61 с.**

— **Вибори в Тернополи і Бережанах.** В міскім окрузї Тернопіль-Бережани, наслїдком зложеня мандату через п. Цьвіклїньского, наступить — як звісно — доповнюючий вибір посла до парляменту. Польско-правительственна партия розвинула вже живу аґітацию, особливо в Тернополи, і висуває кандидатуру русиноїдного бляґера в професорскій тозї, д-ра Ґломбінського. Щоби тернопільскі і бережанські Русини зачинали рухати ся, про се якось нїчого не чувати. Чи не возьмуть ся вони до того, аж буде за пізно?... А преціньі в Бережанах і особливо в Тернополи рускої інтелїґенциї і рускаго міщанства є досить! Тож не дрімайте „провідники народу", але справдї проводїть!

— **В Рожнїтові** долинського повіту відбудуть ся 20 н. ст. цьвітня (в цьвітну недїлю

БРАТЯ ДІДОЛІЦЬ Одинока далматинська винярня, Львів, ул. Чарнецкого ч. 3, поручає під порукою

Натуральні вина з власних винниць стелові, для малокровних, десерові, курацийні, хорватский шампан, дальматинську оливу, знамениту сливовицю, коняки, фіги дальматинські. При більших висилках на провінцию відступає ся одвітний рабат. 303 1—10

перші загальні збори Віддїлу Сполученого галицкого Товариства для огородництва і пчільництва, на котрі запрашає ся всїх, хто би хотїв вступити в членн. Збори відбудуть ся о 3 год. з полудня в міскій школї. При тій нагодї будуть вильосовуватись книжки і роздасть ся на проби насїнє для членів. — За комітет: *П. Кирчів, К. Стрілецкий.*

— **З Угорскої Руси.** „Людьми і Богом забутї“ угорскі „Руснаки“ дають знов новий доказ зростаючого житя. Перед кількома роками воскресили вони довго дрімавше „общество св. Василія“, заложили при нїм друкарню і стали видавати популярну ґазетку „Науку“, що певне принесла-би стораз більшу користь народови, як-би друковано єї не „язичієм“, але народною мовою, бодай такою, якою друкує ся правительственна „Недїля“. Тепер-же „общество св. Василія“ розвязує ся, а замість него повстає акцийне видавниче товариство з 20.000 корон капіталу, на 400 акций по 50 корон. Акціонером може бути всякий Русин, греко-католик. Нове товариство купує від розвязаного „общества св. Василія“ всї активи враз з друкарнею і платить за се 80 акциями, що переходять в руки зарядів ужгородско-мукачівскої і пряшівскої епархий. Доходи із тих акций епархияльні заряди будуть обовязані обертати на закупно дарових руских молитвословів і руских підручників шкільних в народних школах. До управляючої ради акцийного товариства вибрано: старенького патріота, о. протоєрея Івана Яковича з Ужгороду, архидиякона о. Гавр. Чопея з Перечина, архидиякона о. Івана Грабара з Малої Кумяти, архидиякона о. Мих. Балога з Малого Сяготу, консисторского адвоката Ник. Поповича з Ужгороду, директора ужгородскої греко-кат. препарандії, Виктора Каминьского, катихита о. Еман. Рошковича, професора теольогії о. Петра Гевея, віцеректора ужгородского семінаря о. Юлія Станканинця, учителя препарандії Авг. Волошина і контрольора епархияльних заведень о. Ал. Дулишковича — усїх з Ужгорода (Унґвару). — Молодому товариству і его основателям кличемо: Щасть Боже! і, желаючи найкращих успіхів, висказуємо надію, що в дїяльности его буде більше зближена до простого угроруского народу і его простонародної мови, вїж в дїяльности „общества св. Василія“ і „Науки“, бо тілько через се зближенє всяка праця угроруской інтеліґенції зможе видати значні овочі. Мертве ненародне „язичіе“, і мертвий, схоластичний зміст видань, тілько здержать осьвідомлене народу і пхнуть его в обійми словаччини та мадярщини.

— **Для священичих вдів і сиріт** львівскої архиепархії розіслала митрополича консистория по всїх деканатах, на руки оо. деканів, річну запомогу за 1901-ий рік. На кожду вдову і сироту випадає мізерних 120 корон! Причиною так низької підмоги є неточне плаченє належитости з боку обовязаних.

— **Іменованя в буковиньскій православній церкві.** Буковиньско-православним митрополитом на місце бл. п. Чуперковича має стати дотеперішний суфраґан, і радовецкий епископ о. Володимир Репта. На опорожнене тим способом епископске місце форсують Румуни звісного яничара, колись Калиновского, тепер Калїнескула, але правительство радше бачило-би на епископскім престолї, три роки тому іменованого, консисторияльного радника, о. Ганицкого — Русина. Тим способом бодай в малій части направлено-би велике понижене Русинів в буковиньскій церкві.

— **Пятнистий тиф** — звичайний гість нашого краю на передвїснку — ширить ся в Калущинї. Особливо ґрасує в Петранцї горішній. Нїяких средств осторожности не перестерігає ся, тож епідемія ширить ся дуже скоро. — От-ту староствам, що так воюють з вічевими пошестями, показати-би свою сторожкість та печалившість о здоровле населеня.

— **За море!** Зі Станиславова пишуть Kurjer'ови Lwowsk'ому: „Дня 10-ого с. м. виемїґрувало з чортківского і бучацкого повітів понад 30 родин зі 100 осіб рїжного полу і віку до півн. Америки за зарібком.. Того самого дня переїхало до Канади понад 30 родин з Буковини.

— **Босняцкі емігранти** з бучацкого і чортківского повітів вертають назад як голїськи нуждарі. Староства зарядили, аби видати їм вільні карти переїзду зелїзницями.

— **Автентичне.** Річ дїє ся в одній первородній львівскій парни. Поміж вживаючими паровоі купілї, що ведуть живу розмову на тему нагінки шовінїстичних польских дневників на нїмецкі вивіски, оголошеня і кореспонденцию ґалицких жидівских фірм, находить ся й оден богатий жидівский торговець. Інтерльокутори атакують і его, чому він не залишить нїмецкої переписки з партиями. Торговець не бере собі однак до серця їх атаків і каже, що анї не думає покорити ся польскій гакатї. Слово по слові, і розмова стає так горяча, що кождої хвилини можна надїяти ся вибуху. „Так ви не боїте ся бойкоту? А як почуєте его на власній кишени, то побачимо, як засьпіваєте!“ — відгрошує ся оден закокурічений патріотник. — „Панове“, — каже на се жид — я плачу 680 корон самого особистого доходового податку на рік! Можете з того зміркувати, які широкі маю зносини. Але вірте менї, що за тих 26 років, як веду свій інтерес у Львові, мав я всего з двома Поляками до дїла. А знаєте з яким результатом? ...Ото! Die Kunden haben es verstanden deutsch zu nehmen, und polnisch nicht zu zahlen!“ — Наїжені патріотники, що перед хвилиною як опарені скакали до резолютного жида, від разу успокоїли ся і вважали відповідним перервати немилу розмову та шити під зимний туш.

— **Шлїссельбурґскі казамати.** Найстрашнїйшою тюрмою цїлої Росиї, і мабуть цїлого світа, є тюрма на острівци Шлїссельбурґ, у фиськім заливі. Сидять там тілько найнебезпечнїйші „політичні“. Тепер есть в Шлїссельбурґу 14 осіб: Фроленко, Морозов і Віра Тінер (від 1881-ого року, за замах на царя Александра II-ого), Попов (від 1882 р.), Новоруский і Лукашевич (від 1887) Сергій Іванов (від 1886), Стародворский, Лопатин і Антонов (від 1884). Всї они засуджені на досмертну тюрму — живцем погребані. Три дальші вязні: Поліванов, полковник Ашенбренер і Василь Іванов вийдуть з тюрми за два роки. Послїдний мешканець Шлїссельбурґского гробу се молодий студент, убійник міністра просьвіти Боґолепова — Карпович. Він засуджений на 20 років „одиночки“, се значить відосібненої тюрми. Мимо того Карпович при помочи „стуканого альфабету“ через стїни доніс вже прочим вязням, що дїяло ся до его увязненя на сьвітї, як поступав революцийний рух і т. п. — Бо треба знати, що вязним Шлїссельбурґа зборонені всякі зносини зі сьвітом, крім двох листів у рік до родини, чисто приватного змісту. І то ся полекша істнує доперва від чотирох років. Від кількох лїт заведено також в Шлїссельбурґу бібліотеку та варетати. Давнїйше вязні не сьміли навіть працювати. Нудьга безконечна серед чотирох камінних стїн мала бути для них пекельною карою. Тому деякі шлїссельбурґскі вязні попадали скоро в божевіле. Рівнож від недавна дозволено їм виходити від часу до часу осібняком на тюремне подвіре проходжати ся годину-дві. Однак і з сего подвіря нїчого крім клаптика неба не видко, бо камінні стїни закривають вигляд на море.

— **Зьвірска нянька.** Тринацятьлїтна служача судового секретаря п. А. Б. у Львові, на прізвище Анна Ілик, з мести за се, що вимовлено єї службу, посадила дволїтну дитину свого службодавця на розпалену кухонну бляху. Родичі думали зразу, що страшне попечене було наслїдком неуваги няньки. Аж молочарка, що бачила припадково зьвірский чин няньки, розкрила правду. Нелюдского дївчука арештовано.

— **Дурному потїха.** Gazeta Narodowa, що підняла зразу великий „юбель“ задля повороту академиків з парафії „Галичанина“, думаючи, що її опікунови враз з его кацапскими союзниками вдасть ся зломити сецесию нашої молодїжи, наводить тепер саркастичним способом головні уступи з занви наших студентів, а потім каже: „My zaś konstatujemy, że dotąd wielu Rusinów, należących do „ukraińskoi nacii“, wpisało się na lwowski uniwersytet“. — Лишаємо стару девотку з єї голословною потїхою, бо замітнїйше для нас се, що тамже з горячим признанем підносить Narodowa, що „*Halyczanin* w dalszym ciągu zagrzewa gorąco akademików do powrotu“.

— **Канцелярия Товариства „Просьвіти“** у Львові повідомляє сею дорогою на численні запитаня, що **повне видане творів Тараса Шевченка** в дуже красній оправі висилає тілько за надісланем 2 кор. 30 сот. від одного примірника. Просить ся як найскорше замовляти; наклад не великий і скоро вичерпає ся.

— **Скарб у Львові.** Півтора року тому пішла по Львові поголоска, що оден з львівских адвокатів від одного свого клїента знає тайний скарб, захований в котрім-сь з львівских монастирів. Поголоска та на якийсь час затихла. Аж тепер адвокат, д-р Збишевский, діставши вже призвіл намістництва і консисторії на шукане скарбу, вніс подане до магістрату о дозвіл на потрібні роботи при шуканю скарбу. Коли-ж однак подане було стилїзоване загально, без конкретного означеня місця робіт, то магістрат залагодив его на разї відмовно, однак з увагою, що на конкретно означені роботи готов призволити, коли тілько не стане сему на переполї львівский будівельний закон. Пошукуваня скарбу відбувати-муть ся в присутности делеґатів намістництва, фіскуса і консисторії, бо після цивільного закону половина скарбу, найденого не на приватній реальности, припадає фіскусови.

— **Замерзла дитина.** В Любичи княжій, равского повіту, замерз в ночи з 6-ого на 7-ого цьвітня трилїтний хлопчик Петруньо Кущак, що через недогляд родичів вийшов непостережено босий і простоволосий, та в одній сорочинцї в поле так, що годї его було відшукати. Аж другого дня рано найдено его далеко в поли вже неживого. — Отсе оден примір більше, як потрібні сїльскі захоронки.

— **Щедрый даръ.** Незвісный зъ имени філянтропъ переславъ на руки короля Едварда 200.000 фунтовъ штерлінґовъ (5 міл. коронъ) зъ призначенемъ тои сумы на цѣли гуманітарнїй. Король постановивъ ужити тую суму на будову людовои лѣчницѣ для сухотниковъ въ Анґлїи.

— **Кружева з людского волоса.** — Італїйска королева-вдовиця має хустинку з кружева (коронок), що вироблене з людского волоса. Ся хустинка варта 40.000 франків. — В одній приватній збірцї кружев у Парижи, есть кружева хусточка з сивого волоса ґрафині Лянў, матери Дерлїя, другого мужа Марії Стюарт.

— **Дробний вѣсти.** Выдѣлъ краевый предложивъ намѣстництву на свого делеґата до дирекции галицкого закладу для темныхъ п Михайла Гриджука. — На памятникъ цѣсаревои Єлисаветы зложили офіцыры XI (львовского) корпусу 1656 К. — Магістратъ м. Станиславова розписує конкурсъ на посаду комісаря торгового зъ поборами 1900 К и чотиролѣтними додатками по 200 К. Реченець до 15 мая.

Зъ Дирекции ц. к. зелѣзниць державныхъ

З огляду на надзвичайні утрудненя, повсталі в насїдок перебудови дворця зелїзничого в Борославі, запроваджує ся за дозволом ц. к. Міністерства зелїзниць з дня 31 марта с. р. ч. 12560/16, по мисли § 63 регуляміну руху і § 6 постанов виконавчих до уступу 14 міжнародної умови для перевозу зелїзничого, з днем 10 с. м. продовженє реченця достави для посилок товарових (з виїмкою худоби) так в руху австро-угорскім, як і міжнароднім. Продовженє се дотичить так посилок, надаваних в станції Борислав, як і посилок надходячих в тої станції. Заведене вже від 1 цьвітня 1889 продовженє реченця достави для подібних посилок до руху на ц. к. зелїзницях державних в Галичинї позістає і надальше в силї.

Відозва.

Від десяти лїт істнує у Львові Товариство „Клюб Русинок“ котрого цїлею є підтримувати спільне товариске житє тіж інтеліґентним руским жіноцтвом у Львові. — Се Товариство устроює для своїх членів вечерниці, відчити, і спільне читанє, удержує бібліотеку а фондами придбаними з вечерниць, підпомагає шкільну молодїж. Видїл сего Товариства прішив розвинути свою дїяльність в тім напрямі, щоби руске жіноцтво всїх верств лучити в одну громаду, ширити між ним просьвіту на питомім ґрунті і в тій цїли устроювати для нього відчити, давати відповідні книжки до читаня і служити ему радами. — Щирим бажанем Товариства є також подбати о се, щоби Русинки нашого міста посилали свої дїти до руских шкіл і виховували їх в рускім народнім дусї. На сю цїль порішило Товариство удїлювати по змозї матеріяльну підмогу.

З огляду на задачу яку Товариство постановило сповнити, просимо щоб Русинки міста Львова і з провінциї приступали до нашого Товариства, сим спомагали его матеріяльно і взяли дїяльну участь в его змаганях.

Членьска вкладка виносить 40 геллерів місячно. Сходини відбувають ся кождої середи і суботи від 5 годин пополудни в комнатї клюбу. (Ринок ч. 10, 1 поверх.)

Від Видїлу „Товариства Клюб Русинок“.

— **Найкрасшим подарунком сьвяточним** є „Поезиї Тараса Шевченка“, котрі висилає канцелярия „Просьвіти“ оплачено за попереднім надісланем 2 кор. 30 сот. рекомендовано 55 сот.). Просить ся як найскорше замовляти; наклад невеликий, а з причини дуже низької цїни наклад скоро вичерпає ся. Канцелярия „Просьвіти“ у Львові, Ринок ч. 10. 428 (1—?)

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа Галицкои



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣрничі цѣпы, лібелѣ, манометры и. т. д.

Уряджене довбникбвъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринок ч. 10

выдало новый накладъ друкбвъ

I. Друки правничі:

1.	Позовъ въ справахъ дрібныхъ лібра	по 25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи I. лібра	по 40	„
3.	„ „ „ II. „	по 40	„
4.	„ „ „ III. „	по 40	„
5.	Позвомочія	по 40	„
6.	Подан о екс- и интабуляцію, набръ а) б) в) г) лібра	по 40	„
7.	Написы до подань о интабуляцію лібра	по 20	„

II Друки для касъ позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый лібра	по 40	„
9.	Книга довжниковъ „	„ 40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2·—	„
11.	Скринъ довжный „ „	„ 1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „ „	„ 3·—	„

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова лібра	по 40	„
14.	Книжка касова „ „	40	„

IV. Друки для читалень и касъ позичковыхъ:

15.	Спис членовъ лібра	по 40	„
16.	Грамоты членьскі читальні „Просвѣты“ примѣрникъ	по 2	„

За опаковане и оплату почты дочисле ся але житѣсть особно.

Непытованый нѣвець церковный безженный, глядає посады дяка. — Адресъ: Иванъ Гоцулякъ въ Залучу, почта Турильче надъ Збручомъ. 251 3—3

Дяк в середнїм віку з дуже чистим і хорошим теноровим голосом може також управляти хором пошукує місця. — Ласкаві зголошеня під адресою Константин Самица в Денисові о. п. loco. 300 2—2

Півець церковний, молодий, женатий, має добрий голос, розумів ритуал церковний і нотний спів, обняв би місце від провідної неділї. — Просить адресувати: Півець церковний в Козовій п. в місци. 307 1—3

Фортепян Bösendorfer'a короткий, майже новий дешево продам. Кохановского ч. 8 дверї 2. 308 1—1

Пасѣка 100 пнїнъ Дзержона въ добрбмъ станѣ є у мене до спродажи. — Шилы, почта Нове село коло Нбдволочискъ. — *Яковъ Вербицкій,* греко-кат. парохъ въ Шилахъ. 290 3—3

Реальність в Баворові повіт Тернопіль на спродаж. Дім мешкальний о 3 покоях з кухнею, разом з будинками ґосподарскими і оден морґ огорода. Від стациї зелїзничої 5 кільометрів, почта в місци, получене з містами гостинцем мурованим. Близша відомість у начальника постерунку жандармерії в Баворові. 1—1

! Вовни !
! Батисти !
! Кретони !

Найдешевше вправоручає

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

164 3—?

Без конкуренції!



Сервіс порцелянowый на 6 осіб 5 зр., на 12 осіб лише 10 зр. — **Декорований** в цьвіти на 6 осіб по 8, 8·40, 9 до 10 зр., на 12 осіб від 17, 18·50, 20, 2 до 300 зр. — **Келїшки** до горівки або вина по 10, 12, 14, 16, 17 до 70 кр. — **Шклянки** по 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 50 кр. **Філїжанки** до чорної кави і чаю декоровані по 12, 14, 16, 19, 20, 25, 30 кр і вище поручає

Артур Бартош

(давнїйше К. Хрістіянус.)

головний магазин порцелянии, шкла, фабричний склад хінського срібла і зелїзних меблів.

Львів, площа Марїацка ч. 7 (побіч Шковрона.) 301

Білі і гарні руки! Найбільше червоні і ранаві руки вибілюють і виніжнюють після кількаразового натертя **РОСЛИННИМ КРЕМОМ.** Слоїк 1·60 К.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львів, ул. Сикстуска ч. 25, — Галицка ч. 11.

Краків: Суконницї ч. 20. — Перемишль: ул. Францїшканьска ч. 24. 212 V.



Книг Книгодохо

Єдиний ин склад плодів

Наш крохмаль полискуючий з сею маркою охоронною, дїйсне із сторони Р. Т. консументів надзвичайної вартости, а тая обставина есть доказом, що неуцтиві підрядні продуценти крохмалю пускають в торговлю свій незадалий фабрикат [недорівнуючий ані в приближенню нашому знаменитому продуктови], за смотрюючи его етикетами подібними до наших. Таке карідостойне наслїдовництво провадячує в блуд Р. Т. консументів; тому в цїли охорони їх перед втратами, осьмілюємо ся остерегти їх отсею пересторогою перед шахрайским вивіском, по учаючи всїм Р. Т. консументам наш знаменитий „крохмаль полискуючий“ з мірков охоронною, „Кіт обливуючий лапу“. Гоффманна фабрику крохмалю в Сальцуфлен. На склади у п. **ОСКАРА КРАЙЗЕРА** головного заступника у Львові, Жигмонтівска ч. 4.

Головний склад паперу і приборів до писаня

ІГНАТІЯ КУПФЕРШМІДА

Львів, улиця Руска ч. 24

[каменица руського театрального комітету.]

Поручає найодвітнїйші і найгарнїйші переписні листки з руською написію: **Христос Воскрес,** і то по можливо найтаньших цїнах. 298 2—5

Блюзки, галькн, рукавички, парасольки, поньчохи і всякі додатки до кравеччини поручає по цїнах постійних найдешевше **С. БЛЮМЕНКРАНЦ** Львів, ул. Галицка **(ріг Боїмів.)** 103

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Д-ръ Володимиръ Охримовичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского подъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 76. Львовъ, Середа 3 (16) Цвѣтня 1902. **Рочникъ XXIII.**

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзаменитшихъ повѣстей" выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ".

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро ґазетъ А. Ольшевского ул. Килиньского 2; С. Соколовскій Пасаж. Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Sefferstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и инсераты приймаютъ ся въ кождій книгарни въ Австрії и заграницею.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" съ літер. додаткомъ

въ Австрії: на цѣлый рѣкъ . . 32 к. на пів року . . . 16 „
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 44 к. на пів року . . . 22 „
У Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 28 к. на пів року . . . 14 „ на чверть року . . 7 „ на мѣсяць . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пів. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатаній вільній від оплати.

Поодиноке число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайні приймають ся по 20 с. від одного стрічки петитовою або ся місце в ті рубриці „Надсланне" по 30 с.

Вищим и більшим довозови призвій числить ся по 30 с. від стрічки.

В сьвіт за очи...

I.

Ледви скине землица снїгову опону, ледви трохи теплійше сонічко пригрів, а вже зривають ся рік-річно з цїлого краю не стада перелетних птиць, але громади наших чорноробів-селян, заповнюють зелїзничі вози і тягнуть на захід, до моря і за море, з клунками в руках, з товмаками на плечах, з перлинами слїз в тужних очах, а з розбитим, розкраяним серцем в грудях; лишають рідну, стару, відвічну, предківску „матїнку"-землицю, кидають еї: старі, похилені дїди, здорові, хоч з поораним журбою лицем, хлопи, вимарнїлї молодицї з немовлятами при грудях, молодї дївчата та парубки, дїтвора, — одним словом: мале й велике, старе й молоде, слабе й здорове втїкає за море. Трийцять тисяч люда, з того дві третини, коли не три четвертини, припадає на наш, руский люд, — рік-річно лишає з весною Галичину, женучи на слїпо в заморску чужину: Канаду, Парану, Арґентину, навіть до Гонолюлю. Тисячі родин захоплює еміґрацийний демон рік-річно в свої руки, забирає нації десятки тисяч душ.

Доїв видко нашому мужикови рідний край, допік ёму до живого, коли він, сей консервативний мужик, сей нерухомий доси елемент, кидає свою колиску — рідну хату, і свій сьвіт — рідне село, свою-ж „матїнку" — рідну землю — продає за безцїн першому лїпшому купцеви, що навине ся, та еміґрує. Через край вже мусить переливати ся чаша горя сего люду, коли безмежне привязане до землї зрошеної потом і кровю тілько предківских поколїнь, коли перестороги і переконуваня найблизших дорадників і провідників, щоденних приятелїв сего народу, коли вся гроза незвісної та непевної долї за морем, в чужій чужинї, не в силї спинити его і він, сей живитель цїлої суспільности, жене тисячки миль шукати не щастя, а полекші своєму тяжкому положеню.

В однім лише місяци лютім с. р. через Брему і Гамбурґ переїхало до Америки 18.000, словами: вісїмнацять тисяч галицких, головно руских, хлопів, а в послїдних днях еміґрацийна горячка приняла прямо переражаючі розміри, такі яких не богато від сумної памяти, 1891-ого року, се есть, від найгорячійшого року великої бразилійскої еміґрациї. Два пароходи північно-нїмецкого Льойду забрали минулого тижня на свої брудні, вонючі, відражаючі, „підоклади" 5.000 наших хлопів еміґрантів! Справдї болючі числа!

Так маємо знова масову, горячкову, велику еміґрацию! Так знов наш люд товпами жене за море, знов значить свою мученицку путь малими трупами своїх дїток, що спочинуть в безднах океану!

Еміґрация — се річ звичайна, се пормальна проява в усїх старих суспільностях, у всїх густо заселених краях. Цїлі континенти опанувала европейска раса дорогою еміґрациї і тепер ще рік-річно сотки тисяч Европейців переносять ся за море — еміґрують. Еміґрация в пормальних обставинах, се навіть природна, здорова і користна проява, се здоровий упуст надміру людности, переселенє збуваючого числа населеня в просторнїйші землї, се нераз наче клина безпеченьства, що охороняє суспільність від надміру невдоволених одиниць, а затим і від неодного суспільного лиха. Часами знов еміґрация — коли вона тілько „часова" — се навіть спосіб для збогаченя суспільности.

Та цїлком що инше еміґрация масова, справдїшна утеча цїлих мас народу, приведеного до розпуки довго тріваючим, социяльним горем. Се не здорова проява, не натуральний упуст надміру населеня, але противно: се тяжка хороба, або лїпше сказати, наслїдок недуги, що стремить глибоко в відносинах суспільного житя.

„Нема тутки правди! Може за морем буде!" — каже мужик, — не якийсь крайно непорадний та темний бідолаха, але доволї „богатий", бувший ґрунтовий господар, сьвідомий мужик-патріот, орґанїзатор читальнї, пренумератор мужицких ґазеток — знакомому собі інтелїґентови, що хотїв відмовити его від еміґрованя.

„Нема тутки правди!" — законклюдувала мужицка маса і лишає сей край без „правди" — свою вітчину, що стала ёму мачохою. Тутки, на своїй прадїдній земли, котру его предки віковою працию видерли дикій природі, котру его дїди заспокоювали своїми грудьми, котру его батьки і він сам пропував своїм потом, він вже не годен видержати. Бо-ж і справдї як ёму видержати?! Тягне він тяжке ярмо свого злиденного житя, і він, що працию своїх рук, своєю керуваницию, живить все, що вище трохи двигнуло ся понад него, він не має чим своїх перших потреб заспокоїти, живе як ботокуд. Бараболя і капуста се его пожива, сморід і задуха се атмосфера его не хати, а пори; хронічне голодованє і холод, а затим і епідемії, се щоденні товариші переважної части нашого мужицтва. Ось знов тепер не орґани „суспільного перевороту", а таки консервативна польска праса, доносить про велике розширенє плямистого тифу — хоч, що правда, заговорила ся праса про него як тоді, коли епідемія вдерла ся і в вищі круги суспільности, та 4-ох лїкарїв впало доси еї жертвою. А як платять ёму за его чорну працю на своїй — не своїй — земли?! — 30 кр. денно се „добра" плата, а 15 кр. — ба! навіть 8 кр. денної платы, се не рідка у нас поява! Та на тім не конець! Сей, не пролетар, а нуждар, сей „glebae adscriptus" — „господар" — властитель двох-трох морґів, звичайно-ж ще меншого кусника землї, він ще несе на своїх плечах цїлу гору усяких драчок і тягарїв. Мужик платить, платить за себе і за других та на других, платить, платить і ще раз і без кінця платить — і вкінци не може видержати!

Сконфісковано.

Мужицкі гаразди.

(Допись з Старосамбірского.)

В 54 і 55 числї „Дѣла" поміщено новинку під заг. „Голод", де подано за „Narodow'ою Gazet'ою, що в самбірскім мужики голодують і ароблено закид рускій інтелїґенциї, що засипує редакцию дописями про дурнички, а не знає, що коїть ся під мужицкою стрікою. Певно, що сей закид цїлком оправданий. Русини загалом робять не те, що треба; бо інакше чей би доля наша не була така тяжка. А інтелїґенция з малими виїмками ще не навчила ся розуміти і відчувати потреби народних мас і не держить руки на живчику народного житя.

Не знаю довідно, що дїє ся в самбірскім, однак подам де-що про гаразди людий в старосамбірскім і то в гіршій части сего повіта. Торічний рік був дуже тяжкий для селян. Слота не уставала через цїле лїто, аж десь в вересни засьвітило сонце і через кілька неділь була погода. Через те збіже одно вигинуло в земли, а друге не завязало ся добре, і хоть соломи було трохи, то зерна мало, тай та одробина порожна, легка, непридатна, хиба дати худобі зїсти. Так само і бульба не дописала, бо вимокла в земли. Ту в горах прячуть бульбу до саджения до ям, викопаних в земли і добре забивають. А ту, що через зиму їдять, зсипують в хижи під постїль і з відтам беруть що-день варити. По наших селах суть і такі що вже від різдвяних сьвят бульби не їдять, бо в хижи нема, а з ями не вибирають, бо держать до саджения. Волить голод перетерпіти, ніж би мали нїчо на ярі не посадити.

Рогата худоба з кождим днем дешевша. Хто торік купив пару волів за 200 зр., продає тепер по 180, а навіть 170 і то ще на торзї навіть нїхто не питає ся; „чогось вигнав?". Часописи доносили недавно, що рускій уряд отворив шлеску границю для галицкої худоби, але з сего мала потїха для нашого хлібороба. Свині ще держать ся в цїни, але у нас торічного року по богато селах все були їх з уряду. Селяни правдї відобрали гроші і ті минули ся, а тепер нема що продати.

Перед кілька лїтами крутили ся по наших селах жиди і куповали лїси. Люди перевозили перероблене дерево до зелїзници і мали який такий заробок за перевіз. Також возили дерево, та дошки з тартаків. Та недавно торговля дерева цїлком не допису. Будівлиний рух в великих містах Австриї або зменшив ся, або і цїлком устав. По зе-

Моя неділя дома.

Новеля *Редиярда Кіплінґа.*

Коли він сказав, що перший раз є в Анґлії, я по незрівнанім, ледви чутнім Y у слові „first"*) пізнав, що він Американець із Ню Йорку; а коли відтак, підчас довгої нудної подорожі з Вотерлю, він розбалакав ся про красу свойого рідного міста, я сказав лише, що його не знаю і, не говорив нїчого більше. З подиву і захвату для чемности льондонського послугача, що поніс йому його куферок з пятьдесять лінтїв, він дав йому цїлого шілінґа**). Потім переглянув докладно туалетний віддїл першої кляси, який на льондонських і полудньово-западних анґлійських зелїзницях ще й тепер находить ся часом до безплатного ужитку і на пів з подивом, на пів з погордою, хоч не без великої увагя, дивив ся на одностайний анґлійський краєвид, що дрімав у недільній тишині. Я бачив, як на його лици зростало зачудуване. Для чого тут вози такі куці і високі? Для чого що другий товаровий віз прикритий плахтою? Яку платню може тепер брати машиніст? Де ося численна людність Анґлії, що він про неї тілько начитав ся? Що то за особи на тріциклях увихають ся по улицях? Коли станемо у Плімутс?

Я сказав йому все, що знав і багато дечого такого, чого не знав. Він їхав до Плімутс з порадою до краяна, що сидїв у Ґу (The Hoc) — чи в самім місті чи може на передмістю?—для курациї нервової дієпепсиї. Не диво, він був з фаху лїкар, яким отже чином міг хто не-будь в Анґлії, хорий на нерви, не спитати його поради? Про таку душну атмосферу він ніколи і не снив. В порівнаню з деякими йому знаними містами навіть глухий гамір льондоньского руху видавав ся йому тишиною монастиря. А край — се справдїшний рай! Він признав ся, що коли так піде далї, він готов збожеволїти; однак, на кілька місяців, красну курацию годї собі й увити.

— Від тепер буду приїздити сюда що року — сказав він з запалом, коли ми проїзджали вздовж високих живоплотів з сосни і розцвилої терпини. Менї здаєть ся, що я про те вже десь читав. Очевидно, що ви того так не відчуваєте. Ви здаєть ся звідси родом? Що за ідеальний край! А тимчасом, де я проводив житє — гельйо! Що се таке?

Поїзд задержав ся у повнім соняшнім сьвітлї при Фремлїнґем-Ґдмойрель, стациї, що складаєть ся з вивіски, двох платформ і мосту понад рельсами, навіть без звичайних лавочок. Я не пригадую собі, щоби найповільнїйші льокальні поїзди тамки ставали. Але в неділю, на лїнії полудньово-західно льондоньскій треба бути приготованим на все. Роздав ся гамір розмови вздовж возів і мало-що тихший шум чмелїв, що гули над живоплотами. Мій товариш виставив голову крізь вікно і напував ся пахощами.

— Де ми тепер?—спитав.

— У Вайльт-шайр,—кажу.

— Ах! В такій країні можна-би мабуть писати повісти лївою рукою. Менї здаєть ся, що читаю книжку. Але! той кондукт — той білєтер чогось хоче. За чим він отсе?

Величаво прибраний службовими відзнаками білєтер ішов вздовж платформи розміреним службовим кроком і службовим голосом казав при кождих дверех:

— Нема тут у котрого з панів фляшочки з лїкарством? один пан взяв, через помилку фляшочку отруї (laudanum).

По кождих пяти кроках позирав він на уридову телеґраму, що її держав в руцї, брав із неї відомости і казав своє на ново. Сонний вираз щез з лиця мойого товариша відразу. Він, звичаєм всїх своїх земляків не надумуючись довго, взяв з полиці свій куферок, отворив його і я почув як задзвеніли фляшочки. „Покажіть, де він", сказав лише коротко. „У мене знайшов ся лїк, що — йому — поможе — коли його ще проковтне."

Я побіг вздовж возів у слїд за білєтером. Із одного з задних віддїлів роздавав ся гамір — хтось дзвонив, щоби йому відчинити і ще хтось стукав запятком у дверї. Кинувши оком, я доглянув доктора з Ню Йорку, як біг сюди з синьою, блискучою флящинов із туалєти. Я допав білєтера, як той зовсїм не-урядовим руком чіхав ся в потилицю до машинии і бурмотїв: — Ну, я справдї виладував в Ендовер якусь фляшку; я того зовсїм певний.

— Лїпше скажіть ще раз! — відозвав ся бремзер. — Як наказ, то наказ! Кажіть-же!

І білєтер ще раз пішов вздовж возів а я нетерпеливий, аби звернути на себе його увагу, наступив йому на пяти.

— За мінуту, за мінуту, пане! — кликав він, змахуючи рукою, мов-би хотїв порушити ним всї поїзди на полудньово-західно-льондоньскій лінії. Чи не знайшов тут хто фляшки з лїкарством? Один добродій взяв через помилку фляшку отруї (laudanum).

— Де той чоловік? — пролепетїв я врешті.

— Вокінґ. Ось вам телеґрама. І показав менї телеґраму, в котрій стояли звісні слова. Він лишив здаєть ся фляшку у ваґонї, а забрав через помилку иньшу. Занепокоєний телеґрафує з Вокінґ а тимчасом, як отсе прийшло ся казати, я присяг-би, що виладував в Ендовер фляшку лїкарства.

— Отже того чоловіка, що зажив отрую нема в поїздї?

— Але-ж, борони Боже! Лїкарство нїхто не зажив. Він лише взяв його з собою. Тепер телеґрафує з Вокінґ. Менї казали поспитати всїх, що їдуть поїздом. Я се вчинив, а тепер поїзд запізнив ся чотири мінути. Сїдаєте, пане? Нї? тепер уже запізно!

З виїмком хиба анґлійскої мови, нема може нїчого страшнїйшого, як анґлійский поїзд. Ще перед хвилиною здавало ся менї, що ми останемо ся у Фремлїнґем-Ґдмайрель на віки, а тепер я бачив, як конець поїзду щезав на скрутї перекопу.

Але я не був сам. На одній з лавок долїшньої платформи сидїв найгрубший матрос, якого довело ся менї бачити в житю, лагідний і привітний (він осьміхав ся ласкаво) під впливом алькоголю. У своїх нелюдских руках він держав порожну фляшку зі знаками L. S. W. R. — і брудро-синїми пасками осаду в середині. Перед ним, з рукою на його плечи, стояв доктор; приймовши близше я почув, як він казав: — Лиш дві-три хвилини терпеливости, а стане вам

*) first = перший; американцї кажуть: „fy-ist."

**) шілінґ (shilling) монета анґлійська вартости 1 К 20 г.

Вже вийшов і можна дістати в **Книгарни Товариства ім. Шевченка (Чарнецкого 26)** І-ий том „Укр. руської Бібліотеки", що містить, **„Поезиї О. Ю. Федьковича"**, яко перший том повного і критичного видання писань знаменитого буковинського писателя під редакцією Проф. дра О. Колесси і д-ра І. Франка в 4 томах. Ціна примірника, обіймаючого ст. XXII+806, портрет і подобизну автоґрафу в 6 К. в гарній і тревалій опр. в анґл. полотно 6·80 К. в опр. в півшкірою 7·20 К. а пересилкою о 55 сот. більше. Другий і третий том приготовляють ся. 119 4—4

лїаничних двірцях стоять великі стоси тертиць і дерева обробленого, а в сьвіт не йде. А коли ще додати і се, що минула зима була дуже зміжна, через цілий час не було дороги, ні санної, ні колової, то і мужик через зиму не пускав ся нїгде в дорогу, бо се було неможливе.

Що у нас не гаразд, видно бодай з сего, що пустили ся всякого рода „подружні“ по наших селах. Ходять цигани, ходять хлопи, ходять мазури, Нїмці, навіть комедіянти. Один погорів, другому град вибив, третий іде домів з Черновець, инший глядає служби, а то ще покаже ся „нещенсліви офіціяліста і лєнїчи“. Всего би не перечислив. Ходять нераз хлопи як дуби, здорові і румяні; хліба не хотять, а велять собі давати „лйка“. Коли прибирають більше, зараз ідуть до корчми і там пропивають і пройдають. Ходять і по два і нема такого дня, щоби не було двох трех жебраків. В Грозьові веде галицка каса ощадности копальнї нафти, набуті по пок. Щепановским. Робітники мазури. В велику латиньску суботу два мазури від копальнї ходили по Мшанци жебрати і збирали „лйка“. Таких волокитів повинна би нивловлювати жандармерія і відставляти шупасом до місця приналежности. Та жандарми радять вйтам, щоби они зі свого уряду таких людий виганяли з села. Однак у нас таких вйтів нема, кождий боїть ся собою і не поважив би ся зачіпати першого, лїпшого волокиту, щоби не напитати собі клопоту. Люди повідають, що так жебраки ходили підчас великого голоду, коли бульба не зародила, при кінци 40-вих і на початку 30-тих років. Кромі сего дуже часто заходять в села збірщики датків на церкви і костели. Тепер вже така мода в нашім краю, що хто лиш будує церков, зараз висилає збірщиків. На церков мало що прийде, або і нїчо, бо люди не могуть настарчити і мало що дають, а се мало йде на прожиток збірщиків. Була добра гадка піднесена в „Дѣлѣ“, щоби кожда церков жертвувала що року по 1 кор., а зібрані гроші щоби дати тим селам, які будують нові церкви. Гадка добра, бо зложені гроші пішли би в хосен церкви, а не збірщиків, але чи она у нас буде переведена? Наша суспільність така байдужна і непорадна, та отякіла, до спільного діла нїколи вся як один муж не стане. І се чи не найбільший наш болян!

В наших горах кинули ся тепер куповати томасину. На яри її розсівають і сіють овес, та команицю. Одні спроваджують від Бальзена, другі через ц. к. рільниче Товариство у Львові, инші беруть просто від жидів в поблизьких місточках. Тай томасина пішла в цїні значно в гору. Той рід ёї, що торік коштував 3.50 зр., тепер вийшов на 3.70 зр. Она нїколи не виплатить коштів закупна, бо ёї треба досить давати, бодай 300 клґ. на морґ. А мабуть через надзвичайний попит цїна йде що-раз більше в гору.

До сего всего треба ще додати, що в ц. к. судї пов. в Ставім Самборі все повно людий, нераз не можна протиснути коритарем в судовім будинку, так завізно, як в млинї перед великодними сьвятами, мабуть таке саме дїє ся і поблизькій Старій Соли. Судія недучий дрібні спори визначув нераз на один день і по 37 розправ. З сего найбільший зиск мають тамошні адвокати др. Ярема і жид Ляндав. Послїдний стоїть дуже добре. Коли який селянин прийде до него з орудкою, то він вислухавши его все повідає: „тшеба скаргіць“. І звичайно все пересьвідчить свого клієнта. В судї він метикий, богато бесїдує, кричить, нераз судія випросить его за двері, та він вертає і дальше бесїдує „високим стилем“, а все добре чути той жидівский, гортанний звук: „ґґ“. Не один селянин розявить рот і слухає, хоть і не розумів добре бесїди, а відтак повідає: „А то Ляндав скіпат!“ Д-р Ярема противно млявий, не може в першій хвили в справі розізнати ся і через те не має такого поводженя, як Ляндав. Звичайно друга сторона наймає его, коли вже Ляндав обняв оборону противника. Нераз селяни говорять, що суд так іде, як Ляндав велить. А таксі там не малі платять ся. За дрібницю 15 зр. 20 аж до 50. А ще треба знати, що не дуже часто приїзджають адвокати з Самбора заступати також спори селян. Ми сподївали ся, що який Руснн адвокат спровадить ся до Старого Самбора, то обійме провід в народних справах. Та наші бажаня не сповнили ся. А чужий чоловік, цїлком не дбаючий про руського селянина бере від него річно яких 5—6000 зр. і жие як маґнат. Те процесованя, солоне оплачуване адвокатів також руйнує селян не аби як. То все разом спроваджило по наших селах величезну нужду.

Навіть заможнїйші ґазди жалують ся на брак крайцаря. Де хто лиш рушить ся, зараз питає ся, чи не позичив би який крайцер. А его нема нї в кого. Заможнїйші роззичили і не могуть відобрати, а біднїйші не мають де позичити. Деякі думали заратувати ся зарібком в Америцї і з наших сїл богато людий вийшло, а другі лиш ждуть, коли прийде відповідна пора, щоби піти. Та послїдні вісти прийшли, от як до Мшанци, не користні. Ті, що ще в сїчни від'їхали, пишуть, що не мають роботи і щоби охотники заждали, поки не буде зарібку. З Плоского виїхало 26 селян. Один недавно вернув, але не подобає ся ему вже тут, повідає, що їде назад до Америки. Все те разом робить нашому селянинови житє немилим. Щож ту може порадити руска інтелїґенция? Поодні мечуть ся, радять се і те, але з мужиками не так легко дїйти до якогось кінця, бо від всякої новизни відгрібують ся ногами і руками. Що ще можна перевести на силу, то добре, але де треба співдїлання всїх громадян, там нема що і зачинати, бо нїчо не буде. А інтелїґентний загал не мішав ся ні до чого, думає про себе і свої личні діла, а поза се не бачить божого сьвіта. А суть і такі мудрагелї, що висьмівають щирих людий, або підказують, що „пєнують хлопів“.

Пануюча верства в краю також має свої клопоти; думає про те, щоби не випустити керми краєм з своїх рук, видумує, що сам Господь Бог сотворив і установив касти, бо навіть між апостолами були знатнїйші і менші. Ще розумів навертати Русинів на польске, але занати ся поліпшенем долї обідпїлих селян, про се їй і не сниться. А селянин думає лиш про се, як би утечи з сеї країни тяжкого горя, думає утїкати перед нуждою і голодом.

Скопфіскованo.

З ради державної.

Інтерпеляції.

На вчерашнім засїданю палати послів Всенїмці зголосили інтерпеляцию в справі конфіскати книжки „Св. Антоній з Падав“. П. Пастор запротестував против відчитаня сеї інтерпеляциї.

Інтерпеляция п. Венатіого в справі слїдства против священика Колвонього, котрий вихвалював атентат на короля Гумберта, наводить слїдуючий устуи з промови Колвонього: „Хто хоче наші противити ся, сей зле кінчить. Ми бачили отже, що рука Божа казала Вікторови Емануїлови, котрий перший забрав Рим, умерти як свиї. Ми бачили, як Гумберт скінчив з руки убійця, кермованої Богом, а побачимо, як теперішний король закінчить житє.“

П. Кльофач питає, коли одержить відповідь на інтерпеляцию в справі резервового офіцира, котрому військові власти порадили зложити шаржу, бо ведене шкляреского промислу, котрим сей офіцир займав ся, не дасть ся погодити з гідностею офіцирского степеня.

Галицкі школи.

При дальшій дискусії над народними школами п. Войтиґа виказував упосліджене Галичини. В цїлім буджеті на народні школи призначено 5,676,000 К, а з того 4,648.000 на учительскі семинарії. З 59 учительских семинарий в Австрії, Галичина має тілько 13, Чехія має 18, Морава 7, Шлезк 3. Галичина повинна мати що найменше два рази тілько семинарий. Галичина має одну семинарию на 575.000 мешканців. Край хотїв підвисшити субвенцию для учительских кандидатів до 200.000 К., домагаючи ся аби правительство сю субвенцию підвисшило з 60.000 на 200.000, правительство сего не зробило. Учителї школи вправ в семинариях повинні бути лїпше платні, доси они суть в X ранзї і не можуть висше авансувати. Етат головних учителїв повинен бути спеціяльно в східній Галичині збільшений о посади учителїв языків з огляду на утраквістичну орґанїзацию сих семинарий. Народ сам горне ся до просьвіти, але він бідний: его тиснуть елементарні нещастя а податкова шруба нищить до решти.

В імени польского кола бесїдник вніс слїдуючу резолюцию: 1) в буджет слїдуючого року вставити кредит на утворене семинарий в Білій, Новім Санчи і утворене утраквістичної польско-рускої семинарії у східній Галичині, на будову семинарий в Сокали, Заліщиках и иших місцевостях, де їх поміщене є неможливе; 2) підвисшена правительственної субвенциї для учительских кандидатів до 200.000 К; 3) увзглядненє положеня учителїв школи вправ в семинариях, іменно піднесеня їх до IX, евентуально VIII класи; 4) збільшеня етату головних учителїв; 5) віддане краєвим фінансам до розпорядимости більших средств, аби їх мож було ужити на народну просьвіту; 6) предложеня соймови як найскорше закона о дисциплїнарнім поступованю супротив народних учителїв; 7) увзглядненє народних учителїв при номінациї окружних інспекторів.

П. Романчук.

П. Романчук обговорював сумне положенє народних учителїв в Галичині. Домаган ся заснованя нових учительских семинарій в східній Галичині з характером виключно утраквістичним, а навіть головно руским. Обі женьскі семинарії в східній Галичині також повинні бути утраквістичні. З причини браку учительских сил, а також з причини браку поміщеня, не отворено в послїдних часах 319 шкіл, з того 88 польских, 231 руских. З міністром Гартлем бесїдник полемізував в справі обсади руских катедр на львівскім університеті. Бесїдник застерігав ся против того, що він міністрови закинув протекцийну господарку. Протекцийну господарку веде галицкий намістник, а міністер ёї толерує.

Словінець Житнік остерігав правительство, аби не важило ся переносити словіньских паралельок з Цельї. Коли правительство боїть ся, що Нїмці здержать хід парляментарних нарад, то нехай знає, що се потрафить зробити не лиш лївиця але і противна сторона.

По полємиці Нїмця Демля з виводами шлезкого Полана Михейди, палата ухвалила розділ „народні школи“, а тим самим приняла цїлий буджет міністерства просьвіти.

З черги приступила палата до дискусії над буджетом міністерства фінансів. По промові п. Сегнала дискусию перервано. — Слїдуюче засїданє нинї.

Телеґрамы.

Росийский міністер убитий.

Петербург 16 цьвітня. Бальшанов, бувший студент киевского університету, котрого виснано за участь в розрухах, пімстив ся. Убраний в уніформ ад'ютанта прийшов до палати ради державної і в вестибулю приступив до міністра внутрішних справ Сіпяґіна з заявою, що має передати меморіял від в. кн. Сергія. Коли міністер хотїв відобрати письмо, студент стрілив до него пять разів з револьверу і ранив его смертельно. О годинї 2 пополудни Сіпяґін помер. Убійцю арештовано без нїякого опору.

Швайцарско-італійский конфлікт.

Берно 16 цьвітня. Союзна рада повідомила вчера союзний збір о зірванію дипльоматичних зносин з Італією. — Говорять, що обі сторони відкличуть ся в тій справі до міжнародного суду полюбовного в Газі.

Рим 16 цьвітня. Парляментови предложено всї акта в справі дипльоматичного конфлікту з Швайцарією.

З Африки.

Претория 16 цьвітня. Ґубернатор Капляндy Мільнер приїхав до Преторії. В понеділок мали відбути ся конференциї бурских делеґатів з Мильнером і Кіченером. Се уважають вже за формальні мирові переговори. Говорять, що Кіченер буде дальше вести переговори.

Лондон 16 цьвітня. Льорд Бальфур заявив в палаті послів, що в суботу прийшла від Кіченера депеша, котра доносить о услівях, сформульованих Бурами. Инших виясненъ правительство еще не може дати. Провід мирових переговорів концентрує ся в руках Чемберлєна. Головною перепоною має бути справа амнестиї для капляндских повстанців. В Лондонї панує оптимістичний настрій. Льорд Вольсей вертає до Анґлії.

Лондон 16 цьвітня. Палата послів приняла 254 голосами против 135 предложене буджетового препімінаря в справі цла на збіже і муку.

З Балкану.

Софія 16 цьвітня. Правительство повідомило заряд македоньского комітету, що засадничо рішило ся комітет розвязати. Безпосередною причиною сего кроку має бути факт, що македоньский комітет помагав орґанїзувати розбишацькі ватаги. Деякі гадають, що справа розвязаня комітету стоїть в звязи зі справою епископа Фірмілїяна.

Відень 16 цьвітня. В справі митрополита Фірмілїяна болгарский дипльоматичний аґент у Відни заявив одному редакторови, що затвердженє Фірмілїяна є суперечне з правами, які Болгарії признано турецким фірманом в 1870 р. Між Болгарами викликалоб се велике пригноблене, а розруси в Македонії лише скріпили би ся. Сербів в Македонії є дуже мало. Через затвердженє Фірмілїяна Сербія хоче удержати штучно перевагу, спеціяльно на будучність, коли би македоньска справа заострила ся.

Сальонїка 16 цьвітня. В селї Чіабіса турецкі жандарми окружили дім з 18 македоньскими повстанцями, висланими софійским революцийним комітетом. Повстанці боронили ся через 5 годин, аж вісьмох убито, а решта користаючи з темноти, утікла. Їх оружие і амуніция мають бути доказом, що повстанців заосмотрює болгарский арсенал.

О загальне голосоване в Бельґії.

Міжнародний виконуючий комітет соціялістів видав маніфест, взиваючий всї чужі робітничі орґанїзациї, аби помагали страйкуючим робітникам в Бельґії, котрі ведуть тепер борбу о загальне право голосованя і ревізию конституциї. Маніфест підносить, що від першого дня оголошеня страйку страйкує 100.000 робітників. Страйк обіймає цїлий край. Бруксельскі робітники радять страйкуючим, аби не брали участи в забуреннх і здержували ся від алькоголю. В Брюсели з малими киїмками страйк є вже загальний. Страйкує більше як 50.000 робітників. В краю страйк також майже загальний, бо у всїх більших фабричних центрах роботу застановлено. Навіть півтора тисяча робітників в державній фабриці оружия прилучило ся до страйку.

На соціялістичних зборах п. Ван дер Вельд ударив дуже остро на правительство. Весїдник взивав до спокою і радив ждати на рішене правительства. За кілька днїв народ має пійти під парлямент по відповідь. Коли би правительство не хотїло допустити до ревізиї конституциї, треба еї здобути загальним страйком.

В палаті послів лїберали зложили заяву, що лїберальна партия рішила ся на спокійну і умірковану ревізию конституциї. На питане в справі розвязаня парляменту, президент кабінету відповів, що король може се зробити на підставі арт. 71 конституциї. Правительство є противником розвязаня палати. Католицкі посли заявили, що они не уступлять і що внесене о загальне голосованє відкинуть. Боять ся, що в найблизших днях вибухне загальна революция.

Не в пору вирвав ся

.... сим разом „Руслан“:

В послїднім своїм числї закидає нам наш „публїцистичний товариш“ ні менче ні більше, лише... літературну крадіж, бо пише таке: „Нашу допись про наради академіків у Відни передрукувало „Дѣло“ у вступній статї *дословно*, скоротивши трохи початок і конець, а передовсїм заявляючи, що сї ві-

БРАТЯ ДІДОЛІЦЬ Одинока даль аттиньска виварня. Львів, ул Чарнецкого ч. 3, поручає під порукою

Натуральні вина з власних винниць столові, для малокровних, десерові, курацийні, хорватский шампан, дальматиньску оливу, знамениту сливовицю, коняки, фіґи дальматаньскі. При більших висилках на провінцию відступає ся одвітний рабат. 303 3—10

так добре, як нїколи ще в житю. Зачекаю, аж вам стане лекше.

— Господи! Менї вже зовсїм добре, — сказав матрос. — Як живу і не чув ся лїпше.

Звертаючи ся до мене, доктор занизив голос. — Заки той дурак кондуктор — білетер своє розповів, отсей міг умерти і сто разів. Але я його відратував. Лїк має вплив лише до пяти мінут, але я завдав йому значнїйшу дозу. Коби його ще провести яким чином!

Менї видалось, немов-би менї поклало на черево компрес з семи фунтів товченого леду.

— Що — що ви зробили? — кажу.

— Я спитав його, чи схоче випити. Він трохи вова не поломив на кусні — здаєть сильна в него конетитуция. Він сказав, що майже всюди він просив пити, отже я витягнув його на платформу і всадив на землю. Поїзд рушив далї і нїкому ані в думцї. Ви Британїї страшно зимнокровні.

— Ми втратили поїзд — кажу.

Він поглянув на мене дивно.

— Коби тілько клопоту; поїдемо пившим перед вечером. Портівр, будь-ласка, коли відходить найблизший поїзд до Пліймуте?

— Сема сорок пять, — сказав портівр, виходячи зі стациї крізь желїзну браму. Була тодї третя і двайцять мінут горячого і парного пополудня. На стациї не було живого духа. Матрос занмурив очи і задрімав.

— Біда, — сказав доктор. — Себ-то з ним, не з поїздом. Нам треба-би його трохa розрушати, провести сюда й туда.

Я, як міг найшвидче, пояснив, що се річ дуже ризикована, а доктор з Ню-Йорку аж позеленїв. Потім проклив злобно цїлу нашу конституцию, зганьбив анґлїйску мову, її корінї, слова походні і відміну, добираючи найнїкчемнїйших прізвиськ. Його загортка і подорожна торба лежали побіч матроза. Він зиркнув на них крадькома і я замітив в його очах іскорку зради.

Що за нещасний демон казав йому одягати ся в загортку, не знаю. Кажуть, що легкий шелест будить зі сну скорше, як голосний і заки ще доктор встиг дати собі раду з рукавами, великан прокинув ся і схопив первовим рухом у праву жменю його оксамітний ковнїр. На лиця у него малював ся гнїв, скажена лютість і сьвідомість якихсь нових почувань.

— Я — менї — зо мною не зовсїм так добре як спершу, — промовив глухо. — Ви важдете ще на мене, о важдете! Він віддихав важко крізь затиснені уста.

Про що, як про що, але про високе, благородне почутє права в своїй оклеветаній батьківщинї наговорив менї доктор чимало. А тепер (може бути, що то дошкулила йому спинка) я побачив, як його рука помандрувала до правого боку, спинила ся там на чімось і вернула вже порожна.

— Він вам нїчого не зробить. Завдасть вас, здаєть ся, до суду, на скілько знаю своїх кранн. Лїпше попробуйте всунути йому що небудь.

— Коли буде сидїти тихо, доки лїк не почне дїлати, — відповів доктор — тодї все в порядку. Инакше — моє імя: Іморі — Юлїан Б. Іморі — 193 Стінт-стріт ріг Медізен. —

— Так дихо зі мною ще не було — сказав нараз матрос. По що — ви — дали — — менї се — пити?

Тут справа зайшла на чисто особисту, так що я подав ся на безпечнїйше становище і ставши посеред мосту, що занимав ся понад шляхом — приглядав ся всему здалека.

(Дальше буде)

стки походить від его *власного справоздавця*. Не гарно редаґувати новинами і не чесно так забувати на жерело, з якого покористало ся".

Се справді було би і не гарно і не чесно, як би було... правдою. В інтересї отже нашої чести і в інтересї правди мусимо заявити, що сьїдує:

Передовсїм подані нами вістки справді походять не з „Руслава", але від нашого власного справоздавця а іменно від п. Володимира Старосольского, котрий, як се доказує власна допись „Руслана", справді був на нарадах академиків у Відни і присилав нам з Відня про результат нарад депешу телеґрафічну, котру „Руслан" за нами повторив. Повернувши дня 13 с. м. з Відня був п. Старосольский особисто в нашій редакциї і дав нам устний звіт про перебіг і результат нарад академиків у Відни та загалом про цїлий стан справи — і власне інформациї п. Старосольского, а не допись „Руслана" в тим жерелом, з якого ми покористали.

На доказ, що так дїйсно есть, подаємо на те відповідну заяву п. Старосольского, а коли би і сего було за мало, можемо се доказати сьвідками.

Дальше мусимо зазначити, що в нашій ніби то украденій статї є такі річи, котрих ми не могли з „Руслана" передрукувати, ані навіть за „Русланом" переповісти, бо їх в „Русланї" зовсїм не було; належить тут автентичний текст заяви молодїжи з автентичними підписами (— се можемо кождої хвилї показати —), дальше належить тут звістка про авдиенцию наших богословів у Митрополита і про непорозуміне між старшими і молодшими москвофілами.

Правда, що звістки подані нами про нараду академиків у Відни згідні з дописею про сю річ поміщену в „Русланї", але ж прецї інакше не могло бути, бо-ж дві правдиві реляциї про ту саму річ мусять бути згідні; трудно від нас вимагати, щоби ми щось видумували або прибріхували лише длятого, щоби наша статя була не згід на з дописею в „Русланї".

Правда й то, що наш звіт коротший від дописи в „Русланї, але не для того, мов би ми не мали лїпших і ширших від него информаций, — бо-ж і „Руслав" мусить нам признати, що наш справоздавець п. Старосольский знав в тій справі більше, як кореспондент „Руслана". Наш звіт тому коротший, що ми не маємо звичаю хвалити ся всїм, що іно знаємо, — бо не всякі информациї надають ся до публїкованя. По нашій думцї не гарно, нечесно і нерозумно оголошувати такі ухвали довірочних зборів, що до котрих ухвалили збори задержати тайну, і то не з огляду на свою публику, але з огляду на наших ворогів і з огляду на саму справу; ми маємо тут на думцї довірочні збори львівских Русинів, на котрих були також сторонники „Руслана"; зрештою і нарада академиків у Відни не була публичним вічем і з огляду на се не публікували ми таких річий, котрі до публікованя не надають ся, а котрі зрештою в дописи „Руслана" представлені не зовсїм вірно.

Так отже виглядає в дійсности те „скорочене" початку і кінця „Руслановоі" дописи. Лишає ся „середина", що до котрої закидає нам „Руслан", що ми передруковали ві дословно з его дописи. Отже признаємо, що середина тота, зрештою дуже невелічка, справді звучить майже (хоч не зовсїм) так само, як в дописи „Руслана".

Тота середина — се арґументи, які на нарадах академіків у Відни приводили бесїдники „pro" і „contra" — алеж ті арґументи своїм змістом і стилїзациєю походять від участників нарад, а не є зовсім витвором і літературною власностию „Руслана" або его кореспондента — і тому ми мали повне право подати їх дословно так само, як були подані в дописи „Руслана", не потребуючи при тім зовсїм покликувати ся на сю часопись, тим менше, що не опирали ся ми в тій справі на дописи „Руслана", але на запевненю нашого справоздавця, що більша часть згаданих арґументів подана в тій дописи зовсїм вірно.

В кінци мусимо зауважати, що богато людей посилає свої дописи і артикули рівночасно до рїжних часописей. Оден такий артикул під заг. „Осторога" був вже надрукований в нашій часописи вчера; другий артикул п. н. „Кілька гадок практичного значеня" пера п. Івана Бачиньского, емер. капитана і каснера „Днїстра", надіслав нам автор ще перед двома тижнями до опублїкованя і ми его надрукуємо, як тілько буде у нас більше місця, помимо того, що „Руслан" і „Галїчанїн", котрі мають більше вільного місця, вже той артикул оголосили.

Здає ся нам отже, що напасть „Руслана була що найменше — злишна. Жаль, що „Руслан" забув на свої власні слова, котрі перед двома днями до нас адресував: „...що як раз тепер не пора на роз'єднуване народного руского табору взаїмними рекриминациями".

Заява.

До ВП. Д-ра В. Окримовича, редактора „Дїла" у Львові.

На жадане Ваше заявляю отсим, що сейчас по поворотї з Відня дня 13 с. м. як се було між нами умовлено, я бачив ся з Вами і удїлив Вам як Редакторови „Дїла" інформациї про хід нарад молодїжи у Кракові і Відни в справі продовженя сецесиї, та що статья в ч. 74 „Дїла" де описано нараду у Відни, не містить нїчо більше понад удїлені мною інформациї. — З високим поважанем *Володимир Старосольский*. Львів дня 15 ого цьвітня 1902.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Засїданє всїх секциї Наук. т-а ім. Шевченка** відбуде ся в недїлю дня 20-ого с. м. о годинї 4-ій пополудни. На порядку дневнім: Справа участи т-а в археол. з'їздї в Харкові.

(+) **Читальня „Просьвіти" в Целїєві**. гуся тинського повіту, дає в сьвітлий понеділок аматорску виставу „Арендаря", з чого дохід призначений на позичкову касу. Початок о 7-ій вечером.

НОВИНКИ.

— **Хор учеників** рускої ґімназиї відспівае в недїлю дня 20 н. ст. цьвітня о год. 5 по полудни в храмі катедр. св. Юра отсї псальми: „Благообразний Іосиф" Бортнянського; „Скажи ми Господи" Бортнянського; „Нас ради" Рутковского; „Виджу Тя" Гайдена; „Ві же час" Воробкевича; „Вскую прискорбна есп" Бортнянського.

— **Звертаємо увагу** наших ВП. Читачів на дуже цїнну допись з Старосамбірского повіту п. з. „Мужицькі гаразди".

— **Еміґрация**. Зі станиславівского і бучацкого повіту виїхало 10 с. м. до північної Америки звиж 30 родин а над 100 осіб рїжного віку і полу, а з Буковини 30 родин до Канади. З косельского повіту виїхало сеї зими 120 душ, а м. тижня двома поїздами в Ряшові і Дембици всїло по 400 мазурів їдучи на заробітки до Нїмеччины.

— **Великопостні конференциї в Коломиї** для інтеліґенциї відбудуть ся в днях 16, 17, 18 і 19 цьвітня кождого дня точно о 7 год. вечером в церкві парохіяльній. Конференциї буде держати о. д-р Григорий Хомишин, завідатель прихода.

— **Василя Панейка і В. Н. з Сауполя** прошу подати мені точні адреси, щоби я міг їм выслати замовлену перед роком брошуру про Шевченка. — *Михайло Лозинський* — Wien. IX. Garnison-Gasse 20

— **Пропала дївчина**. У заможного господаря з Пісків коло Щирця, Федька Кричковского, звісного в цїлім повіті патріота-селянина в публичних справах, була молода 14-лїтна дочка, доволї образована, бо скінчила 6 кляс міської школи. В недїлю рано, около 8-ої годины, сказала родичам, що їде до церкви і, вийшовши, до сего часу не вернула. Щирецкі люде бачили ї, як сїдала до поїзду, що відходив до Львова. — Дївчина була гарна, тож можлива річ, що пала жертвою торговців дївчатами. Батько в розпуці приїхав до Львова шукати дочки й обіцює нагородити того, хто дасть ему про неї звістку.

— **„Друг"**, львівске товариство москвофілят воскресає і, як се з видимим вдоволенем доносять Gazeta Narodowa, дня 20-ого с. м. відбуде загальні збори для выбору нового виділу.

— **Велика буря в Берлїнї і окрестности** лютувалась позавчера і наробила величезні шкоди. Було то в часї від 3 до 7 годины рано. Спершу пустив ся рясний дощ, опісля стало блискати і гриміти. В самім місті ударив грім в кілька будинків. Улицї заляло так, що не мож пішо перейти. Комунікация трамваєм перервана. Шкоди суть дуже значні. В сторові двірця на Friedrich-strasse стан води так високий, що ніхто не може дістатась на дворець. Другий дворець замкнено, бо грозить заваленем. Науку в школах застановлено. Зелїзничий шлях з Почдаму до Шенберґа часту затоплений. Музей значно ушкоджений Дуже много пивниць стоїть під водою. Всї поїзди прибули зі значним опізненем.

— **Активальні додатки у Львові** будуть підвисшені всїм урядникам від V до XI ранґи бо міністерским розпорядженем зачислено Львів до I. класи під зглядом тих поборів. Додатки ті так представляють ся:

В ранзї	V	2000 K	замість дотеперіш.	1200 K.
„	VI	1600 „	„	„	960 „
„	VII	1400 „	„	„	840 „
„	VIII	1200 „	„	„	720 „
„	IX	1000 „	„	„	600 „
„	X	800 „	„	„	480 „
„	XI	600 „	„	„	360 „

— **Шнур в циґарі**. Всенїмцї внесли вчера в палаті послів інтерпеляцию в справі циґарів, в котрих є шнурки 7 см. довгі. До інтерпеляциї залучено оказовий примірник.

— **Дрїбиї вісти**. Дневники доносять, що королева Наталія перейшла на католицизм. — У Відни увязнено ґр. Генриха Едмунда Потоцкого, обжалованого ще м. р. о злочин обманьства, та за котрим глядали угорскі власти. — В Пікуловичах під Львовом погоріло вісїм господарств. — На шляху Львів-Рава руска переїхав поїзд на смерт улана Яновского. Не провірено до тепер, чи то був припадок чи намірене самоубійство.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИИ и АДМІНІСТРАЦІИ.

Вп. О. Во. в Ст. Тепер вписчено за I квартал а не за II-ий. — М. Ос. в Ос. и Ар. До кінця цьвітня прийде ще 30 с. — В. Ча. в Пе. Тепер лїчало на II квартал 3 К 60 с. — И. Ле. в Ща. Годить ся.

Русины! Памятайте на **артіаційный фонд „Народной Рады" у Львовѣ!**

Надболѣнє.
Спеціалїст недуг грудних
Др. Фр. Грубер
б. лїкар санаторії для недуг грудних в Аллянойдин. Академічна 8, II. п., від 3—5 год. д.

Інститут технічно-дентистичний
Львів. ул. Коперніка ч. 3. 129
в котрім виконує ся пльомбованє, вихатанє зубів без болю. лїченє недуг ясен і ями устної, штучні зубы в кавчуку, золоті і без піднєбя.
Репаратури в провінції виконує ся відсторонно.
Інститут отворений цілий день.
Лїкар-дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

Спеціяліст недуг шкірних і венеричних
Др. ЯР (Jahr)
по двохлїтних студиях в клініках проф. Лассера і М. Йозефа в Бердинї — осїв у Львові і ord. від год. 575 0—12 і від 3—5 Сикстуска ч. 32 I п. 22—25

Доцент університету
Д-р Роман Ренцкий
б. асистент лїк. клініки Ягайл. і львів. університету, ординує у внутрішних хоробах від 3—5 по пол. **ул. Крашевского 3.** Телефон 583.
88 12—12

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ
Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.
при ставі Банку Гіпотечного на шанталїях площі, Галицкой.
поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ
окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣрничі шіоны, лївелї, манометры и. т. п.

Уряджене дзвінковъ электричныхъ.
Всякі направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше 4185

! ПОЗІР!
ПЕРША ГАЛИЦКА
Фабрика крісел
у всїх стилях
Осипа Рожицкого
площа Бернадиньска ч. 15
(рівнож виплїтає старі).
Похвальні листи на жадане. 209 17—20

Півець церковний, молодий, женатий, має добрий голос, розуміє ритуал церковний і нотний спів, обняв би місце від провідної недїлї. — Просить адресувати: Півець церковний в Козовій п. в місци. 3 7 2—3

Честь маю повідомити, щом одержав сьвіжі
СЬВЯТОЧНІ ТОВАРИ
і поручаю їх по найдешевших цінах. Товар сьвіжий першої якости!

	кільогр. кр.
Міґдалів солодких велич.	70
Міґдалів солодких Барі	60
Дактилів мароканьских	90
Дактилів александрийских	36
Дактилів Каліфат	32
Родзинків султаньских	40
Родзинків „Елеме" велик.	44
Родзинків чорних, дрібних	28
Маляґи на галузках	90
Оріхів турецких	20
Оріхів турецких лущених	40
Оріхів волоских паперівок	18
Оріхів волоских лущених	44
Фіґ султаньских	40
Фіґ вінкових	15
Одна пачка дріжджей порош.	5
Дріжджей певних прасован.	60
Сливок босаньских	18
Цикати великої	75
Аранцини дрібної	56
Мармоляди з мірабальок	68
Повил босаньских	16
Масла сьвіжого до хлїба	68
Масла десерового	76
Масла двірского до страв	50
Меду знаменитого	32
Маку	24

Муки найлучшої 9 кр. — Чекольади Suchard'a від 40 до 70 кр. Лїсочка ванілії 20 кр. — Оплатки під тїста штука 1 кр.

Удержує на складї розличні роди лише **натуральних вин**. Знаменитий **рум** бремский. **Чай**, заграничні і краєві **Горівки** і дуже добрий **Коняк** французкий по зр. 3·50, 4·00, 4·50 і 6 за бутельку. — Звертаю увагу, що в недїлї і сьвята мій склеп замкнений.

Замовленя з провінциї виконую відворотно. На жадане висилаю цїнник оплачено. Поручаюсь численним замовленям П. Т. Публики остаю з високим поважанем 206 1—5
ЛЕОНАРД СОЛЕЦКИЙ
Львів, ул. Баторія ч. 2.

НАСѢНЯ
до городы и цвѣтника найлѣпшого рода поручає
Заведенє огородниче А. КЛІМОВИЧА и Сына
у ЛЬВОВѢ
ул. Цѣсарска ч. 28
Цѣнники на жаданє даромъ и оплатно

Фр. Кравяньский
у Львові
улиця Сикстуска ч. 9
СПЕЦІЯЛЬНИЙ
СКЛАД ПАПЕРУ
ПРИБОРІВ ДО ПИСАНЯ І РИСОВАНЯ.
Фабричний склад
КНИГ ТОРГОВЕЛЬНИХ і КОПІЙОВИХ
фабрики
Ц. І. Коніґ et Ебгардт у Відни. 9 14-36

Полотна, бѣле столове пушники, хусточки дрелїхи и т. п. власнїй выробы поручає по цѣнахъ умѣренныхъ
КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТКАЦКЕ „ПРЯХА" зъ Кросна
Замовленя зъ провінціи просимо надсилати до Кросна.
Почта, телеґрафъ и станція зелѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣнники присылаємо на жаданє даромъ и оплатно.
Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантовъ нашои фірмы, подорожуючихъ по Галичинѣ и Буковинѣ, а и. п. А. ЛЬОХЕРТЪ, и иншихъ агентовъ инѣ пакатинобъ не высылаємо 182 27—?

МАСЛО власного виробу найлучше
поручає
МОЛОЧАРНЯ ПЕРЕВОРСКА
Львів, Гетьманьска ч. 8. 208 3—10

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" у Львовѣ
має вже готовый
Мѣдъ питный, домашного выпробованого выробу
и вѣдъ мая почавши высылає въ бочках около 100, 50 и 25 літрівъ въ цѣнѣ по 120, 124 и 128 сот. за літру разомъ въ бочкою. 245 47 ?

Овочеві деревця
яблінки, груші, вишні, черешні, сливи, бресквиї, морелї, карлячі і високопенні агрести, малини, порічки
в найлїпших породах і по сталих цінах. Шкілка є заложена в пісчистім і на острі вітри виставленім місци.
Розсадки шпараґів і трускавок 100 штук 2 К.
Рожі пневі і корчові.
Прошу зажадати цїнника.
Огород торговельний в Любичи королївскій.
Желїзниця шлях Львів-Белзець.
2 1 8—10

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!
Найдешевше вприручає
Ігнатій Фрід,
Львів площа Галицка 12 А,
184 40—7

Кожда родина
може собі моїм знаменитим, всюди випробованим
Фоноґрафом

справити розкішні вечери. Мій фоноґраф сьпіває, грає, говорить, сьміє ся, всїлякі **руські, польські** пісні, марші, розмови, сьміхи і т. п. незвичайно природно і вірно, а при всїляких забавах є недорівнаною розривкою. Продаю той фоноґраф по небувалій доси цїні 6 зр. разом уже з опакованем та додаю еще оден валець даром. Висилає ся лише за поспатою або за попереднім приславем цїни. Дальші вальці від штуки коштують лиш 75кр.
Міжнародний експортовий дім
M. B. Braumann,
в КРАКОВІ. 72

На сьвята!

½ кгр. міґдалової маси	1 30 К
„ „ оріхової маси	1 10 „
„ „ валїдової чоколяди (ідеальної правдивої)	1 10 „
„ „ пікета	1 40 „
„ „ помаранчевих лупин	—·90 „
„ „ какао (ідеальної правдиве)	2·— „
„ „ помадок до прикраси тіст	1·40 „
„ „ мармоляди до начиновання тіст — в пяти відмінах	—·90 „
„ „ чоколядової кувертури до глязурованя тіст	2·40 „
„ „ медівника чисто медового	—·80 „
„ „ медівника цукрового	—·90 „

як і: великодні ягнятка, чоколядові і цукрові крашанки, бомбоньєрки атласні, бомбони, помадки, вожі, цьвіти, цукровий мачок, торти, тіста і т. п. у великім выборі, по казочно нижих цінах. — Виключний наш склад для гуртівної і дрібочної продажи містить ся при **площи Голуховских ч. 5** (пір ул. Казьмажовскої.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — в високим поважанем
Брандштедтер і Спілка
парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 247 11-?

Змѣна льокалю! Юліянъ Домбровскій
Истнуючій вѣдъ 30 лѣтъ вѣдъ фірмою
Маґазинъ Годинникарскій Юлїерскій, получений зъ двома роботнями, перенесеный уже зъ Театральной 7 на Гетьманьску 4. Львовъ

Рѣкъ васнованя 1892.

ДНѢСТЕРЪ

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львовѣ, Ринокъ ч. 10
домъ „Просвѣты"

есть одинокимъ рускимъ Товариствомъ асекураційнымъ.

Фонды Днѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	386.402 К 83 с.
Резерва премій	205.227 К — с.
Резерва спеціяльна	6.000 К — с.
Фондъ емеритальный	47.753 К 76 с.
Разомъ:	645.383 К 59 с.

„ДНѢСТЕРЪ" обезпечуе будынки якъ такожъ збожа и пашу противъ шкодъ огневыхъ. Всѣ 8 Вп. Епископи Ординаріяты припоручили Днѣстеръ Всч. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ.

ОПЛАТА ПРЕМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый зыскъ, надвышку зъ оплатъ, роздѣляе Днѣстеръ межи своихъ членовъ яко звороты. Въ рр. 1900 и 1901 выносить зворотъ 8%.

ШКОДЫ выплачуе Днѣстеръ дуже скоро, а оцѣнку шкодъ переводить разомъ зъ Делегатомъ и 2 членами мѣсцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ 5·075 вѣдшкодованъ въ сумѣ 2,656.787 кор.

ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позычки въ Банку краевѣмъ и касахъ ощадности, бо касы тѣ принимають полісы Днѣстра при позичкахъ гіпотечныхъ.

НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капіталы на дожите, посмертнѣ капіталы, посаги, ренты и т. д. въ Краєвскѣмъ Товариствѣ, а зъ провізій вѣдъ тыхъ обезпечень вѣдступае Днѣстеръ часть на рускій добродѣйный цѣли.

АГЕНЦІИ передае Днѣстеръ радо селянамъ-господарямъ, особливо де нема близко агенцій Днѣстра. Агенты заробляли 349.486 К. провізій. 34

Селяне убѣгайте ся о агенцій Днѣстра!

Вѣдъ огню обезпечайте ся тѣлько въ „Днѣстрѣ"!

На житєбезпеченіе ся тѣлько черезъ Днѣстеръ!

ЮЛІЯН бар. БРУНІЦКИЙ

Підгірці к. Стрия

дерева овочеві, порічки, малини, флянци трускавок і шпараґів, окрасові корчі, дерева окрасові чатинні в найбільшім виборі.

Ціни низькі.

Цінники на бажанє дармо і оплатно. 281 3—6

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбуе сѣчкарнѣ и плуга, звертаемо увагу Всч. Господаровъ, що найлѣпшій, трѣвалій, выпробованій и самыми господарями захвалюваній, а до того дуже дешевій

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продае

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" Львовъ, Ринокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовій зъ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН триножевій зъ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотириножевій 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскій зъ колѣвницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячій сейчасъ готівкою за сѣчкарнѣ достають ище 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готівку безъ опусту. 452 32—?

На Свята Воскресеня Христового

ТОРГОВЛЯ

Мих. Дымета и Констант. Урбана

у Львовѣ, Ринокъ 20

поручае Евангелія въ розличныхъ прехорошихъ оковахъ вѣдъ 55 зр. до 225 зр. Плащаницѣ на полотнѣ вѣдъ 18 до 42 зр., на шовковѣй матерія вѣдъ 45 до 128 зр. Фігуры воскресеня Христового вѣдъ 15 зр. до 30 зр. — Фелоны. Дальматики, Стихарѣ, Хоругви, Фаны, Артосы, Хлѣбницѣ, Хрести всякого рода, Патерицѣ, Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадильницѣ, Сауки, Лѣхтарѣ, Олтарники до процесій, словомъ: всѣ до украшеня церквей потрѣбнѣ рѣчи и примѣчае, що всѣ тѣ товары суть лѣпшои якости и дешевшій, якъ у всякѣй конкуренціи

Упрашаемо умильно о вчасніи замовленія, щобы ихъ на часъ можь було залагодити. 240

Подгорска Спілка въ Станиславовѣ.

Знана вѣдъ ряду лѣтъ, яко найтаньше жерело закупна найлѣпшихъ товаровъ въ кругъ масарства входячихъ, поручае: ковбасы краснѣ и сѣканѣ, ковбаски, шинки вудженѣ сырѣ або варенѣ и пр.

Для крамницъ при бѣльшихъ замовленяхъ опустъ.

Въ склепѣ (въ каменици Дирекціи зелѣзницъ) продають ся всѣ выробы въ кругъ масарства входячѣ. Замовленя полагоджують ся сейчасъ и высылають ся вѣдворотною почтою.

При замовленяхъ просимо подавати точну адресу. Адреса: **Подгорска Спілка въ Станиславовѣ.** 185 8—9

МИЛО ІМСІ ПАНА ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалєтове виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ „TLEN"

До набутя у всїх антиках, дроґеріях і першорядних склєнах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусове 1 корона за штуку.
177 18—60

Ю. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР

у Львові, улиця Войтїха число 9

виконує всякі праці з обсягу малярства церковного: образи, іконостати, декораціі стїн, і пр. а також портрети з натури і після фотоґрафій.

Поручає ся прото Вч. Духовенству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовленя.

Цїни умірковані. 299 2—?

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. университету

поручае

СВОЄ ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ І ҐАЛАНТЕРІЙНЄ ЗАВЕДЕНЄ

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 366

Подоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету Служебникъ, Евангелій, Молитовникивъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумовъ, Мапъ, Дипломовъ и т. п. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Свій до свого!

ЕВСТАХІЙ УСТЕНЬСКИЙ

Фабрика бронзівничa знарядів церковних

Львів, ул. Сикстуска 30

поручае:

Вир. Духовенству свою руску робітню і виконує всякі предмети церковні як: чаші, монстранції, лямпи і ліхтарі після найновійших взірців. Рівнож приймає всякі відновленя і направи як: золоченя, посріблюванє і нікльованє; плятерує начиня столове. Ручить за роботу виконану в моїй фабриці і за якість матеріялу. Роботи виконує о 15% дешевше від всїх фірм так краєвих як і заграничних. 291 2—15

Солідно а дешево!



НЕЧУВАНО ДЕШЕВА ЦІНА.

Цїлий порцеляновий сервіс на 6 осіб (6 штук) лиш 10 К 40 сот.

на 12 осіб (15 штук) лиш 20 К, 60 сот.

Сервіс з декорацією з львіти на 6 осіб (30 штук) 17·80 К, на 12 осіб 35 К. Більша плиткий таріль 24 сот., глубокий 28 сот., десертовий 18 сот. Сервіс до чаю на 6 осіб лиш 4 К 60 сот. Одна пара філіжанок 44 сот. Сервіс до чорної кави на 6 осіб 14 К.

Одна пара філіжанок 40 сот. — Склянка до води 10 сот., з матовою обвідкою 12 сот. — Склянний сервіс на 12 осіб (63 штук) лиш 14 К, 40 сот.

Казимір Левицкий

Головний для Галичини склад порцеляни, скла і самоварів

Львів, Трибунальска (власний дім).

Ілюстровані цїнники висилаю gratis і franco.

248 7—10

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ ТАДЕЯ гр. ЛУБЕНЬСКОГО

в ЗАССОВІ

п. п. Іосо, зелїзн. ст. Чарна;

поручають на весну і осінь всілякі відмини дерев, корчів до лісових культур, висаджування алей, закладання парків; рожі і квітникові корчі на солітери; овочеві деревця всяких відмін і родів по дуже низких цінах; всіляке лісове насіне. 217 11—18

Ілюстрований цїнник оплатно і відворотно.

Головный складъ и роботня

всякого роду повздовъ, *а именно:*

ландары, ландолеты, каруты почтовѣ и візитовѣ, фаетоны повкрытѣ и отвертѣ, кучірфаетовы мужескѣ и дамскѣ, тарантасы повкрытѣ и отвертѣ, до сам. пов. и звычайнѣ вѣзки угорскѣ, возы промысловѣ и санки новѣ, якъ такожъ уживанѣ, поручае въ великомъ выборѣ

М. НАССЪ

у Львовѣ, при ул. Шпитальной ч. 28

по цѣнахъ конкуренційныхъ зъ порукою за добрый выробъ.

Приймае старѣ повозы въ замѣну, въ розпродажу и до переконку. Зъ поводу, що магазины и роботнѣ стельмаскѣ, ковальскѣ, лякерницкѣ, сѣдларскѣ, римарскѣ и бронзівничѣ находять ся на передмѣстю у власной реальности, продаю по цѣнахъ, з приступнихъ к ручу за тривкость выробу, о чомъ моі дотеперѣшній вѣдбирателѣ переконали ся.

Поручаю такожъ всякѣ додатки повозовѣ, якъ: осѣ, рисоры, плыты до сгущенѣвъ, грабки, кльоцки до гальмъ и скутя до дышлѣвъ нікльованій и чорнѣ, гальмы звычайнѣ, колодкѣ и стрѣлкѣ, скобы кутовѣ и шанрановѣ скобки, сукно, дивавы, цаграты, матшнуры бурти, пшлѣ, кутасскы, батожники, гачки до фартуховъ, гумовѣ дываники, гумовѣ кльоцкѣ до гальмъ, гумовѣ кола кнопкатѣ, лѣхтарѣ, вѣдъ 4 зр., упряжу, деки на конѣ и апаратуру до чищеня скобры при повозахъ и упряжи, скобкы и губки до мыта повозовъ.

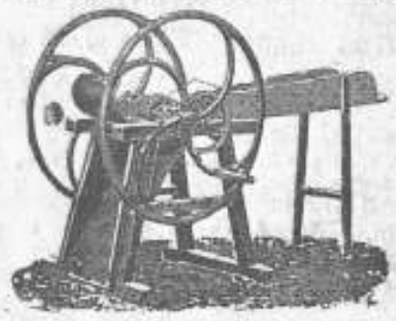
Зъ глубокимъ поважанемъ

М. НАССЪ

127 3—3 *Львовъ, улиця Шпитальна ч. 28.*

Ориґінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Мораві

ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сїчкарні New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотїльні з кутими осłонами, керати криті, дзвонові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, сиказки, також машини до шитя з перворядних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше

L. QUELLER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди всякі поручена висилати просять.* 224 0—24

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ

Львовъ, площа Капітульна число 3.

поручають на теперѣшный сезонъ весняный по можливо найнижшихъ цѣнахъ свій знаменито заосмотреный складъ готовои мужескои конфекціи, лѣтнѣй пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вѣдъ пороху и дощу, убраня анґлезовѣй и марынарковѣй, ґардеробу для Вч. Духовенства, для шп. Ученикивъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерій берненьскои, французскои и анґлійскои спродає такожъ на метры дуже дешево. 264 4—6

Цѣс. кород. уприв.

Рафінерія спиртусу, фабрика вуму, лїкерівъ і вод

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у ЛЬВОВѢ

поручае старѣ горѣлки польскій, розолісы, лїнеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спиртусъ, „Bonbon" зъ малинки, гарантуе правдивый оцетъ спиртусовый. 366

Склады для вѣдчыт. улиця Галицка ч. 1. — и улиця Конопница ч. 9.

Зелізничі поізди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	з ночи	З Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	з ночи
з Краснова (8·31 9·50 міш)	6·1[illegible]	[illegible]	[illegible]	5·50	6·50*	до Краснова (8·46 рано)	4·15	9·3[illegible]	2·35*	6·29	10·—
з Підволочиськ (тязова депеша)	5·3[illegible]	8·—	2·1[illegible]	4·55	10·30	до Підволочиськ з годинного дворца	6·40	9·26	1·45*	7·16	10·45
(зъ Підзамча)	8·1[illegible]	9·40	3·0[illegible]	5·—	10·3[illegible]	з Підзамча	6·48	9·42	2·08*	7·35	11·—
з Гермаковъ-Брацке-Броды	8·—				12·50	до Гермаковъ-Копычинець		9·25			11·23
з Бірок Вел.-Грималіс-Копычинець	5·52		3·50	5·50		до Бірок Вел.-Грималовъ		7·37	1·35*		11·19
з Рашкова		11·45			12·15	до Рашкова			3·50		11·30
з Чернівець-іцкан (12·15 н.)	6·30	11·54	1·45*	5·40	9·30	до Чернівець-іцкан	6·35	9·56	2·40*	6·10	10·59
з Ходорова-Підвисокого					10·20*	до Ходорова-Підвисокого	6·35	10·25	2·45*		1·41
зі Стрия, Лавочного, Будапешту	8·10		1·10		10·50	до Стрия Лавочного, Будапешту	6·25			6·25	
зі Стрия, Хирова, Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия Хирова Сухої (†)			2·—†	5·05	†—†
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия Станиславова			2·10		†—
з Бенцин				5·55		до Бенцин			10·20		
з Рави Руской і Сокаля	6·—	8·15	3·14	5·55		до Рави Руской і Сокаля			10·30	7·25	2·20††
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	2·41 ●	до Янова (3·30 вечер §§	9·15	1·25††	5·15	6·30●	2·[illegible]
з Брухович	6·45?	8·15		7·36	8·30	до Брухович (2·51? в неділі і свята)	5·45?	10·20	2·15?	7·53	5·38
з Зимної Води (7·10 рано)	6·10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (3·20?)	4·10	9·45	5·25	9·40	26·53

? Поспішні поізди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділі і свята; ● від 1/VI до 15/IX ● від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділі і свята, ½ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 10/IX

Виключничий поізд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 9·40 год. вечером.

В місті видають білєти агенціи дневники І. Ск. Сокольовскій в пасажи Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 6 год. вечером, а взагалі і всякого иншого роду білєти, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п., інформаційне бюро п. н. дорожанки залізниць, ул. Краківска ч. 5., в подвірю, сходи II ч. дверий 52., в урядових годинах (8—3, в свята 9—12). Середно-европейскій час зимовій від звичайного о 20 хв.

При закупнѣ товаровъ просимо поглядати на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Д-ръ Володимиръ Охримовичъ. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского вѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 77. Львовъ, Четверъ 4 (17) Цвѣтня 1902. **Рѣчникъ XXIII.**

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты приймаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Опацкевского ул. Кинпньского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Вухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — **У ВѢДНИ:** M. Dukes I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; **ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ:** M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и кождѣ за инсерати кошій у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австріи:		*за границею:*	
на цѣлый рѣкъ . .	32 к.	на цѣлый рѣкъ . .	44 к.
на півъ року . . .	16 „	на півъ року . . .	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . .	28 к.	на півъ року . . .	14 к.
на чверть року . .	7 „	на мѣсяць . .	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Реклямація неопечатаній вільній вѣдъ порта.

Поодинокє число коштуе 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайній приймаютъ ся по 20 с. вѣдъ одного стрічки инсерасовой або ихъ мѣсця а на рубрикѣ „Надсланє“ по **30 с.**

Вѣсти и Вѣсти дописни приймаютъ ся по 20 с. вѣдъ оногина.

Оповіщенє.

Народний Комітет рішив на своїм послїднім засіданю:

З уваги, що виданий ц. к. міністерством просьвіти рескрипт з дня 29 марта 1902 ч. 583 в справі прав руской мови на львівскім університеті не тілько не розширив відповідно до многократних домагань представителїв руской суспільности і руской академичной молодїжи обовязуючих вже в тій мірі приписів і практик, але допустив ся навіть безосновної інтерпретациї тих приписів в користь польскої мови а з кривдою Русинів;

з уваги дальше, що руска суспільність учинила зі свого боку все, щоби стан фактичний і правний на львівскім університеті докладно вияснити і понесла, як на свої сили, величезні жертви, щоб своїх прав на львівскім університеті добити ся;

з уваги в кінци, що руска академічна молодїж в наслїдок важних кривд і шовінїстичних нападів сконсолїдованих краєвих верховодів мусїла з особистою жертвою і трудами покинути рідний край а рескрипт міністерства просьвіти зробив поворот сеї молодїжи на львівский університет без нарушеня ей народних обовязків і народної чести, як се вона сама ухвалила, поки-що неможливим;

Народний Комітет взиває клюб руских послів в радї державній, згляднo послів народного сторонництва, щоби при найближшій способности виказали в парляментї глубоке невдоволеня руского народу в Галичинї з причини поведеня правительства в справі львівского університету та щоби перейшли до рішучої опозиции против теперішного правительства, піддержуючи всї і найострійші средства парляментарної боротьби, без огляду на те, з якої сторони палати они-б не вийшли.

Заразом Народний Комітет, узнаючи — з огляду на обставини, які тепер витворили ся — конечність дальшої сецесиї, взиває всїх членів народного сторонництва як і найширші круги нашої суспільности, щоб так само як до тепер несли і дальше матеріяльну і моральну поміч нашій академічній молодїжи та помогли їй в той спосіб в ей важкій боротьбі.

Від Народного Комітету,

Львів, 16 н. ст. цьвітня 1902.

В сьвіт за очи...

II.

Від довгого ряду лїт є ми сьвідками нашої еміграциї, тої правдивої хлопскої траґедиї, якій і кінця не видко. Та ся хлопска траґедия є для нас, Русинів, відразу і траґедиєю національною. Рускому народному орґанїзмови убуває що року кілька десятків тисяч одиниць і то не послїдного сорта. Еміґрують не крайні бідаки, що нїчого вже, ні кусника землї не мають; воня приковані до землї, свого роду glebae adscripti, бо не мають защо утеча з неволї. Еміґрують як раз „середно-ґрунтові“ селяне, в котрих ще тілько поля, що по его продаки є за що бодай добити ся на той бік, за море! До того, еміґранти, се елемент з поміж нашого селянства як-раз найбільш енерґічний та рішучий, люде сьміливі та відважні, найкрасший боєвий материял, — в значній части як раз найсьвідомійші, найбільше розбурхані мужики. І ось так еміґрация забирає нам найкрасшу частину селянства, деґенерує підставу нашого народного орґанїзму — селянску масу, лишаючи в краю занепавших на саме дно суспільного стану, нуждарів. З нашого народного орґанїзму щідить ся животворна кров, а з нею убуває і житева сила, національна відпорність.

І що-ж робити супроти того факту? Що почати нашій суспільности?! Чи дальше нам глядїти безрадно на се, як котимо ся в пропасть народної смерти?!

Що робити? здержати еміґрацию?! — Здає ся нам, що не найде ся ні один серіозно думаючий чоловік, що вірив-би ще в користні наслїдки такого способу, а навіть в можливість самого здержаня еміґрациї. Поліційно-адміністративні способи і примус не в відповіднім ліком на такі прояви. А якінци яким-же правом можна силувати людий ждати на голодову смерть, коли вони втїкають від неї?!

Переконати еміґруючих селян про неумістність їх кроку?! — І чи-ж справді поможе що платонічне перекопуване там, де дїлає найсильнїйший на сьвітї арґумент — голод?! Чи, остаточно, справді можемо ручити селянинови-еміґрантови, що лїпше ему оставати в краю?!

Се річ ясна, що нїякі, щойно згадані, штучні способи здержаня еміґрациї ей не спинять. Поліційно-адміністрацийні кроки, при всїй їх незгодности і безправности, могуть усунути сю прояву хиба тілько на хвилю і хиба тілько на се, аби вона небавом з тим більшою силою знова вибухла. А пропаґанда против еміґрациї — се кидане гороху о стїну; вона може вплинути на виїмкові одиниці, а се супротив масового руху все таки остане каплею в морі.

В корінь лиха вдарити мусить той, хто хоче лихо викорінювати. Причину треба усунути, коли хоче ся знївечити наслїдки. Жерело хороби мусить ся знайти, коли хоче ся ей лїчити. — Масова еміґрация наших селян се не якась незначна, ефемерична проява, але се далекосяґлий наслїдок, тривало і безперервно та всесторонно дїлаючих, суспільних причин. Жерело еміґрацийної пошести лежить саме в тих безвихідних, тяжких і невинносних соціяльних обставинах селянского бута, про які ми перше побіжно згадали. І тілько усунене тих причин, катеґорична переміна умов соціяльного істнованя мужицкого загалу, зможе з часом перепинити еміґрацию, увільнити край від ей опира, а нашу національність від сумних гороскопів на будучність. Тілько запевнене економічної еґзистенциї нашому селянству, тілько поправа его економічного бута і то як найскорша і як найбільша, зможе усунути сї причини, що женуть мужика на стрімголов за океан. Туда тілько дорога до заради злу!

І доси вправдї робило ся і робить ся у нас неодно для економічного піднесеня народу. За приводом інтеліґенциї мужик наш переймає лїпші способи господарки, бере ся до нових способів заробкованя, закладає крамниці, позичкові каси і т. д. Та сей орґанїчний труд, хоч і яку він має вагу — за слабе средство супротив великого соціяльного лиха, що вимагає радикального лїку. Лїпший господарчий систем піднесе в дечім продуктивність мужицкої ниви, сїльска позичкова каса улегчить ему одержане дрібного а дешевого кредиту, але не порадить ему ні на брак землї, его рільничого „варстату“, ні на піднесене робочої плати на паньских ланах. Сї дві головні основи его еґзистенциї остають мимо всїх заходів „орґанїчної“ праці незміненими, — зле кажемо! — вони погіршають ся і слабнуть з дня на день; земля дробить ся, условини праці погіршують ся з кождим роком через абсолютний зріст населеня, через релятивний зріст сїльского пролетариату, через впроваджуване машин до великого рільництва та через чим раз гірші условини для европейского — специяльно-ж галицкого — збіжа на міжнароднім торзї. — Мужицка маса не має землї і не має зарібку в краю, тож жене шукати їх на чужині.

Так на питане: „що робити?“ — остає одна відповідь: „дати селяньству землю і зарібок“, і тим способом кардинально полїпшити его еґзистенцию.

Головна річ: дати ему землю. І акция в тім напрямі, хоч ще несьмілива, вже у нас зачала ся. Від кількох лїт чим раз ширше приймає ся у нас думка парцеляциї і викупу через селян більшої полїлости, що находить ся тепер — з виїмкою великих латифундий — над берегом пропасти. І парцеляциї дворских обшарів стають у нас чим раз частійшими, так, що зі спорадичних роблять ся щоденними появами. Що хвиля стоїть готових кількадесять дворских обшарів до розпарцельованя, а тілько брак орґанізациї і фондів спиняє скорий перехід дво-

Моя неділя дома.

Новеля *Редиярда Кіплінґа.*

(*Дальше*)

Переді мною, через долину Сельсбері тягнула ся милями рівненька, ясна смуга гостинця а посеред неї мріла чорна плямка, — сильветка портїра, що перед семою трийцять вертав до Фремлінґен-Ґдмайрель, коли таке місце в загалї лиш істнувало. Із якоїсь невидимої давинниці доходив лагідний гомін дзвонів. По лївім боцї дороги шуміли дикі каштани і чути було, як півці щипали десь близько траву.

Край дріман сповитий у спокій Нірвани, а я оперши лікті на теплім поручу мосту для пїших (їхати через него не вільно під карою сорока шілїнґів) пустив поводи задумі і перший раз в житю замітив, що наслїдкам наших вчинків в часі і просторі нема ні межі ні краю. Хоч-би нам не знати як легенько доторкнути недолї ближнього, вплив нашої руки, неначе ті круги від каміня, що впаде в воду, ширшає і ширшає в безмежні колеса крізь сьвітові простори і Богу одному відомо, де кінчить його сила. І так се я був поставив перед доктора мовчки, сей слоїк із туалети першої кляси в поїзді, що гнав тепер до Пліймуте. А тимчасом, принайменше в духу, я стояв міліони миль від того нещасного чужинця, що непокликаний, встромив свій нерозумний палець в дїла незнайомої людини. Отся непропаща сила казала тепер їм обом походжати по осьвіченій сонцем платформі. Здавало ся, що вони вчуть ся оба польки-мазурки а арія, співана на один глухий голос була: — По що ви мені се дали пити?

Я побачив у руках доктора блиск срібла. Матрос взяв його і півою рукою схован у кишеню; однак його сильна права рука не попускала ні на хвилю докторового ковїра а що надходила кріза, він ревів що раз то голоснїйше своїм глухим голосом: — По що ви дали мені се пити?

Вони поплентали ся оба в сторону лавки, під склепїнє мосту, а я запер у собі дух бо очевидне надходив уже слушний час. Лїкарство почало дїлати. Коло уст матроза я побачив сині, жовті а відтак знов сині знаки, потім все злило ся у струю жовтаву — і — що мало вийти, вийшло.

Мені прийшло на гадку нєкольке полумя; ґайзери в Йєльлоустон-парку; Йона з своїм велерибом. Однак живий оказ, на який я глядїв з гори, перевисшав все. Він заширотав ся о лавку, як дерево затріщало, зазвенїло зелїзо і застогнав камінь, і вхопив ся її лївою рукою. Вона хитала ся і тремтїла, як ті барани під напором води. Коли врешті злапав віддих, не бракувало тут і „шуму вод, що розбивають ся о береги“. Його права рука спочивала на коннїрі доктора, так що обох стрясав один пароксизм ніби два маятники, що хитають ся разом, а я тимчасом, на боцї, хитав ся вслїд за ними.

Се був величавий — невиданий вид. На опис деяких понять англїйска мова за слаба. На отсе сироміг-би ся хиба лиш патос мови Віктора Ґіго. І мені прийшло ся усьміхнути гірко, коли я перебирав в душі мізерні епітети. Тимчасом перша люте́сть нападу минула і хорий напів ляг, напів упливи півперек лавки. Він взивав тепер страшним голосом помочи Бога і усїх святих, ревучи, як реве ранений бик за стадом, що пішло у розтїч. Цїкаве, що він тепер вже говорив без помилок; позбув ся їх здавть ся враз з иньшими злишними річами. Доктор витягнув золото. Вово пішло в слїд за сріблом, а жменя не попускала коннїра.

— Коби мені встати! — стогнав великан з розпукою — я розніс-би вас із вашими лїками. Умираю — умираю — умираю!

— Так вам мине здаєть ся, каже доктор. Побачите зараз, що вам стане лекше. І прокинувши ся поневолї чесним каже: я при вас зістану. Пустїть лиш мене на хвилю, а я вам поражу.

— Ти мені доїхав уже, проклятий розбійнику. Ти видер хліб з рук англїйського робітника. Але я вже тебе не попущу, доки не подужаю або не умру. Я тебе не зачіпав. Припустїм, що я був трохи пяний. З мене вже раз помпували і отсе я розумію. Але тут що иньше. Ти мене хотїв незамітно згубити.

— Ви будете здоровісенькі до пів години. По що, думаєте, мені треба би вас губити? — сказав доктор, у котрого відозвала ся льоґічна жилка.

Чи-ж я можу знати! Розповіш їм в судї. Посидиш собі за се з сїм років, розбійнику! Затямиш собі мене, не бій ся, знахоре прехитрий. Побачиш, що в Англії є справедливість; а мій союз запізве тебе окремо. Тут, у нас нема що жартувати. Одна жінка не за таке пійшла на десять лїт. Не одну сотчину заплатиш, заки подужаю. Побачиш, не бій ся дурисьвіте, що тобі за отсе буде. Покажи ти свій декрет на доктора!

Я замітив тоді, як вже нераз доводило ся мені се замітити, що людина, котра, всїм природно, лякать ся задерти ся з другим, найбільше боїть ся провинити ся проти чужого права. На се доктор відповів чемненьким і дзвінким ніби сопілка голоском:

— Адже-ж я вже дав вам тілько гроший, пять — три фунти мабуть.

— Що значить три фунти за се, що ви збавили мене здоровля? В Ґю мені обіцювали двайцять готовими грішми. Ов! Вертає знов!

І другий раз подали ся під ним ноги, а коли я відвернув ся, чути було, як скрипіла під ним лавка.

Була як раз найкраща пора чудової анґлїйської днини. Затих незамітно легіт а довгі тїни каштанів і з ними ціла природа звернула лице в бік тихої ночи. Але до вечера, знісно, були ще предовгі години, безконечного анґлїйского сутїнку. Я любував ся житем — забувши про себе і сьвіт. Пірнувши увесь в тишині, я пустив поводи любови країни, до котрої віддалене трех тисяч морських миль ще кріпше мене привязало. Що за роскішний рай, отся, богата чепурна, принадна земля! Під голим небом, серед піль, можна чути себе більш безпечним, як серед пишних будинків заграничних міст. А найбільша радість то се, що се моя виключна власність — стрижений живоплїт, біла смуга дороги, скромна мурована хатка, непоказна прядїльня, кучерявий гайок, рясна тернина, розлога деревина. Незамітний подих вітру розсїяв пахучі майові платки по блискучих шинах — доніс до мене пахощі ніби сьвіжого какаового оріха і я почув, що десь захований цвите лан золотого сьвятоіванського зілля. Лїннє, побачивши його у перший раз, упав був на колїна. Матрос стояв також на вколїшках. Однак він не молив ся. Йому щось попросту обридло.

Докторови прийшло ся нахилити ся над ним, лицем над задним поручем лавки і з того, що я бачив, мені можна було гадати, що матрос сконав. В такім випадку мені вже випадало би пійти; однак я знав, що

Блюзки, галькы, рукавичкы, парасольки, понїчохи і всякі додатки до кравеччини поручає по цїнах постійних найдешевше **С. БЛЮМЕНКРАНЦ** Львів, ул. Галицка (ріг Боїмів.) 603

рів у руки селян. Так першою задачою нашої суспільности в тім згляді повинно стати: уреґулювати парцеляційний рух, прийти ему з підмогою, навіть приспішити его. Парцеляційний банк нехай буде тим проектом, до котрого здійснення нині ще треба нам приступити. Зволікати тутки не можна, бо ворожі нашій національности і нашому селянству чинники, користаючи з розпучливого положення наших селян, загортають оброблювані руками нашого люду дворські землі в східній Галичині, наводять мазурських заволок, вбивають клин в селянську масу, видирають нам нашу прадідну землю. „Niech ruski chłop emigruje! Jego miejsce zastąpi Mazur!“ пише з цинічною брутальностию Przegląd Wszechpolski, орґан тої самої „всепольської народової демократії“, що зачинає вже серед польскої суспільности відгравати не-аби-яку ролю і надає їй безпощадно русиноїдний напрям. Тож ще раз кажемо: зволікати з парцеляційною акциєю не час!

Друга важна річ, се запевнене мужикам людяного зарібку. І ту є дві дороги: одна, се часова еміґрация за зарібками, а друга, се підвищене робочої плати в краю.

Часова еміґрация за зарібками, річ у нас загально розповсюднена. Наші селяни еміґрують за зарібками в різні боки сьвіта: з Лемківщини і надсяньских повітів, а навіть з деяких околиць Поділя та Покуття ідуть до Прус, до Вестфалії, Саксонії і т. д.; з Лемківщини і Підгіря на Угорщину; з Покуття і Поділя в Бессарабію і Румунію; навіть в Полтавщині стрічано партії наших селян-заробітчан. Тільки що та зарібкова еміґрация, цілком неуправильнена, остає в руках несовістних аґентів, факторів, посередників і т. д., що отуманюють селян, визискують їх, пхають нераз у безвихідне положене. Ось-тепер саме, навіть Gazeta Narodowa розписала ся про страшну, розпучливу долю десяток тисяч галицких заробітчан на прускій граници і з лицемірним милосердем взиває — розуміє ся— зі становиска інтересів самих обшарників до управильнена сего руху. З боку нашої суспільности зроблено вже навіть оден крок в сім напрямі, та на сій недокінченій акциї якось і скінчило ся. Именно товариство „Просьвіта“ внесло було вже давнійше подане до намістництва о дозвіл на ведене аґентури для часової еміґрациї, та доси анї намістництво — своїм звичаєм — не дало на сю просьбу резолюциї, анї видїл „Просьвіти — о скілько нам звісно — сею справою більше не займав ся. Тож гадаємо, що добре зробимо, коли пригадаємо сю справу наново.

Часова, зарібкова еміґрация споводує поліпшене економічного стану селянства двома способами: по-перше стягне до краю, і то в руки селян, певні капітали з заграници, а по-друге, через зменшене числа робочих рук в краю ослабить конкуренцию працї і тим способом поліпшить робочу плату.

Та другим, о много важнійшим, так з суспільного, як і національного боку, способом поліпшеня долї нашого народу є спосіб, якого стали у нас вживати спорадично вже самі селяни, який здобуває собі у них чим раз ширшу популярність і який одобрив та поручив послїдний з'їзд нашого сторонництва. — Се рільничий страйк і бойкот.

Рільничого страйку і бойкоту хопилися вже перед двома роками селяни одного кута Борщівщини (мельницкий судовий повіт) та осягнули справдї сьвітлі результати: робоча плата підскочила в двоє, а до того усунено деякі драчі і хабарі, получені з одержанем роботи в дворах. Рівно-ж користно для селян скінчив ся минулого року страйк в кількох селах мостиского повіту, а тепер ширить ся живо думка про бойкотоване дворів в покутских повітах та обхоплює ширші круги сїльского населеня.

Рільничий страйк і бойкот однак має для нас не тілько сю специяльну, економічно-соціяльну вагу, як спосіб виборена лїпшої плати для рільничого робітника на панських ланах. Як у Ірландиї, так і у нас, має він ще о много ширшу, і загальну соціально-національну вагу, як спосіб: з одного боку приневолена великої посілости до тим скоршої парцеляциї в користь селянства, а з другого боку спосіб політичного бойкоту, політичної борби з о новою польско-станчиківского панованя на Руси.

При тім всїм страйкова, солїдарна борба буде для наших селян дуже добре виховуючого школою борби та при тім — коли побіда при стрейку дуже легка — дасть мужицтву віру у его власну силу і тревалі та наочні здобутки борби в видї кількадесятьох гелєрів денної плати більше.

Отої думки кидаємо нашій інтелїґенциї під розвагу. Наша нация находить ся тепер в стадиї борби на житє і смерть, і коли хочемо погибаючим масам руского народу подати справдї помічну руку, а не тілько привид помочи, коли хочемо облегчити їм їх тяжке житєве бремя і скріпити основу нашої національности — хопа, коли з другого боку хочемо побороти доси непобідимого ворога, то одно нам лишає ся: взяти ся переводити в дїло кинені тутки думки.

З ради державної.

По відчитаню інтерпеляциї і кількох відповідях міністрів на давнійші інтерпеляциї, палата послів приступила до дальшої дискусиї над буджетом міністерства фінансів.

П. Василь Яворский виголосив довшу промову, в котрій критикував поступоване скарбових властей в Галичині. Бесїдник жалував ся на податковий гнет, від котрого терпить специяльно населене Галичини. Віцепрезідентови Корытовскому закидає, що переслїдує урядників з причини їх політичних переконань; найлїпшим приміром є сам бесїдник, котрого два рази помінено в авансї. Бесїдник підніс також конечність реформи податкового закона, є за віддавем ґрунтового податку краям, домагає ся заведеня гуманїтарних приписів при нимірі і стяганю податків і зазначує конечність нового закона о оплатах. Бесїдник закінчив свою промову домаганем поліпшеня положеня податкових урядників і екзекуторів і знесеня кавциї.

П. Люкш вніс резолюцию о заміну ґрунтового податку на прогресивний доходовий і заробковий.

На вечірнім засіданю вибрано квотову депутацию і членів до спільної делеґациї. — Слїдуюче засіданє нині.

Сіпяґін.

Российські власти видали строгу заборону розширювати вісти про атентат на Сіпяґіна. Убійця, Малишов [не Балшанов] був торік релєґований з київского університету і заслапий до військових рот. Відтак цар помилував его. Убійця вистрілив 5 разів. Одна куля ранила живіт, друга печінку, трета служащого, котрий хотів ратувати міністра, дві вліали в стїну.

Сіпяґін вступив до міністерства внутрішних справ еще в 1876 році, в 23 році житя. По смерти Александра II, яко член надзвичайної комісиї сенату для політичних злочинців, заявив ся був за цілковитим винищенем революційного руху. Его вироки і їх мотивоване звернули на себе загальну увагу. В 1886 був віцеґубернатором в Харкові, де давав докази „енерґії“, специяльно в поступованю зі студентами. В 1888 році іменовано его ґубернатором Курляндиї, де енерґічно сповняв програму Каткова нищеня Німців в Росиї. В 1891 році був іменований ґубернатором Москви, в 1893 р. помічником міністра внутрішних справ, а в 1895 р. шефом кабінетової канцелярії. По смерти Александра III був Сіпяґін волинським ґубернатором а дня 1 падолиста 1899, по димісиї Горемикіна зістав міністром внутрішних справ.

Сіпяґін був разом з Победоносцевом, Катковом і Ажаковом представителем российского повіяїзму. Від здавленя студентских розрухів в р. 1899, ненависть студентів звернула ся против Сіпяґіна. Він разом з міністром просьвіти Боґолєповом, дораджував цареви строгість, наколи міністер фінансів Витте і міністер війни Куропаткін були за лагіднимн средствами, а навіть за увзглядненем деяких домагань студентів що-до свободи науки і товариств. Сіпяґін подав також проект інтернованя студентів по рідних вязницях, замість вислати їх разом до Арханґельска, бо розходило ся о унеможливлене дальших конспіраций.

Тайний комітет мав еще торік ухвалити смерть Победоносцева, Сіпяґіна і Боґолєпова. Першою жертвою револьверових куль студента був Боґолєпов. Атентат на Победоносцева, до котрого стріляли через вікно, не повів ся. До Сіпяґіна стрілав студент еще тамтого року, але Сіпяґін вийшов цїлий. Яко шеф поліциї, Сіпяґін окружав ся найлїпшими аґентами і заострював средства осторожности заряджувані начальником поліциї в Петербурзї, ґенералом Кляйґельсом.

Між теперішним міністром просьвіти Ванновским а Сіпяґіном були часто конфлїкти, бо Сіпяґін кожду уступку, зроблену студентам, уважав за підкопане державної власти. Голосний був також конфлїкт між ним, а киівским ґенерал-ґубернатором Драґоміровом. Сіпяґін мав сказати, що Драґоміров переступив его інструкциї і що з тої причини Драґоміров жалував ся перед царем і мав сказати: „Видко, що я вже мушу бути такий старий і такий глупий, що не можу зрозуміти інструкций міністра“. Цар мав заспевнити Драґомірова, що таких інструкций більше не одержить. Тогди говорено о близькій димісиї міністра.

Студенти обжалували Сіпяґіна о видане поліциї наказу строгого поступованя з демонстрантами перед казаньским собором в 1901 році. Мемориали в тій справі відкидав. На розказ Сіпяґіна увязнено голосного і дуже популярного літерата Максима Ґорького. Завіщене „Россиї“ і зісланє редактора на Сибір і до Пскова, було також дїлом Сіпяґіна. В послїдних часах завісив дневник „Приднїпровский Край“ за статью против поліциї. Ліберальні круги уважали его за орудне Победоносцева, котрого погляди в житє вводив всїми средствами, які мав до розпорядимости.

І сей чоловік умираючи, мав сказати: „За що мене мордують? Не знаю, аби я кому що злого зробив!“ Се були его послїдні слова.

Телеґрамы.

Буда-Пешт 17 цьвітня. Поголоски о міністерских кризах Magyar Nemzet поясняє нетерпеливістю публичної опінії. Переговори між обома правительствами тягнуть ся так довго, бо розходить ся о 400 до 500 цловых позиций, котрі треба докладно розслїдити.

Відень 17 цьвітня. Підкомітет рільничої ради для будови каналів ухвалив вчера внесене, аби старати ся о покликане до водної ради більшого числа рільників, гірників і лїсовиків. Аби прискорити акцию будови водних доріг і реґуляциї рік, ухвалено старати ся о як найскорійше утворене центральної власти, що злучила би всї аґенди, розстрілені по міністерствах.

Лондон 17 цьвітня. Дневники доносять, що до 14 днїв наступить відновлене три державного союза. Новий договор буде значно змодифікований.

Москва 17 цьвітня. Студентскі розрухи, тревають дальше. До сеї пори релєґовано 200 студентів, 800 сидить в вязници а 200 вислано в Сибір.

Берлин 17 цьвітня. Российскі власти видали строгий наказ острої контролї на граници. В Верболові арештовано двох подорожних і зревідовано їх баґажі, чи не везуть революційних друків. Окрім того увязнено в тій місцевости богато осіб підозрілих о революційні аґітациї.

Брукселя 17 цьвітня. Рада міністрів ухвалила рішучо заявити ся против загального голосованя. Ліберальна праса заклинає короля, аби дав димісию кабінетови і розвязав парлямент. Вчера страйк був вже майже загальний. В копальняним ревірі підпалено кілька фабрик.

Монахів 17 цьвітня. Дневники доносять, що бельґийский король намірив абдикувати в користь братанича Альберта з Фляндрії.

Лондон 17 цьвітня. В мировых переговорах наступив застій. Міністерство рішило відкинути просьбу о завішене оружин на час мировых переговорів. Анґлія не хоче згодити ся на жадане амнестиї і цофнене банїцийної проклямациї.

Тегеран 17 цьвітня. В деяких перских провінциях, именно в Белюджистані вибухло повстане. Також мало збунтувати ся племя Курдів.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **З Наукового Товариства імени Шевченка.** Засіданє історично-філософічної секциї буде дня 20 цьвітня о ½6 год. вечером з таким порядком: 1) М. Зубрицкий, причинки до істориї народнього шкільництва в Галичині на початку XIX ст., реф. д-р І. Франко. 2) М. Грушевський, виданє скарбових реєстрів Казиміра Ягайловича. 3) З археоґрафічної комісиї.

(+) **В „Рускій Бесїді“ в Самборі** відбуде ся в суботу 19 цьвітня с. р. відчит д-ра Данила Стахури про „Синю книжечку“ Василя Стефаника. Вступ 20 сот. від особи. Початок год. 8 вечер.

(+) **З „Научного Кружка“ тов. „Основи.“** В пятницю (18. IV.) о год. 6. вечером відбуде ся виклад проф. О. Колесси з обсягу руської літератури. (Політехнїка, I. поверх, сала проф. Марцинка.)

НОВИНКИ.

— **Парцеляция.** Піднесену недавно справу заснованя окремого руского парцеляційного банку полагоджено поки-що в той спосіб, що при „Краєвім Союзї Кредитовім“ у Львові утворено віддїл парцеляційний і для управи того віддїлу вибрано до дирекциї двох нових членів, а то адв. д-ра Н. Шухевича зі Львова і о. Войнаровского з Балинець Сповняючи сю важну задачу переводить тепер „Кр. Союз кредитовий“ в спілцї з тов. взаїмного кредиту „Дністер“ парцеляцию дібр Пуків і Черче, положених в рогатинськім повіті, між місцевих селян, а рівночасно трактує ся справа трех дальших парцеляций. Та біда в тім, що обі ті наші институциї фінансові за мало мають фондів, щоби парцеляційну акцию повести бодай на трохи ширшу скалю. Взиваємо про-те всїх сьвідомих Русинів, щоби свої покладні гроші льокували не по чужих банках і щадницях, але в „Краєвім Союзї кредитовім“ і в „Дністрі“. Під нинїшну пору — се подвійний народний обовязок; сповнене того обовязку нїчого не коштує а коли би всї Русини той обовязок зрозуміли і сповнили, то було би се дуже важною підоймою нашої народної справи.

— **Патропайдомахію** пропаґує від якогось часу головний орґан москвофільскої хрунїократиї з запалом, гідним лїпшої справи. А в послїднім числї посьвятив навіть тій справі цілу вступну статю під заголовком: „Кто согрѣшилъ?“ З ереміядами задля сего, що „мы, русско-народная партія, заполняемъ своими сынами рады злѣйшихъ враговъ Руси, называющихъ себе „украинцами“, мішають ся там педаґоґічні поради для „родителей членовъ русско-народной партіи“ в роді таких „соломонових“ мудрощів, як: „Трость и наставленіе даютъ мудрость“, — „Вотъ воспитательный принципъ для нашихъ отцевъ и матерей!“ — кличе одушевлений „тростю“ хрунїократ і радить москвофільским батькам, аби тероризували своїх синів, що „превратили ся во время студій изъ русского отрока въ „украинського гайдамаку“, та тим способом вщіпляли в „отроковъ“ „искренно-русское національное убѣжденіе“. — Мимоволї насуває ся тут приказка: Кого Бог покарати хоче, тому відбирає розум!

— **З'їзд „Товариства руских церковних Громад“, в півн. Америцї** відбув ся дня 25-ого і 26 ого марци с. р. в Ґаррісбурґу при участи 9-ох сьвящеників, а именно: со. Ант. Вончевского, Ник. Підгорецкого, Ст. Макара, Нест. Дмитрова, Ів. Ардана, Ґриг. Цмайла, Ів. Константкевича, Волод. Нижанковского і П. Тимкевича, та 16 сьвіцких відпоручників від парохіяльних рад і брацких орґанїзаций. — Послїдне число американьской „Свободи“ подає тілько початок справозданя зі сего з'їзду, а именно з передступних нарад з 25-ого марця с. р., на яких вибрано президию з'їзду і уложено порядок нарад. — На з'їзд насипало кількадесять письменних і телеґрафічних заяв від всїляких ґруп американьских Русинів, від церковних брацтв, церковних рад, читалень, і від поодиноких визначних американьских Русинів. Щоби дати нашій публиці поняте про теперішний настрій американьскої Руси, подамо тутки деякі типові заяви ріжного тенору. Так приміром церковна рада з Ельміри, нюйорского стану, пише: „Годимо ся на всї точки, поміщені в відозві, а що до девятої (квестия римской супремациї — *прим. Ред.)*, то кажемо, що ми маємо за голову нашої церкви, Господа нашого, Ісуса Христа“. А знов горячо настроене „брацтво св. Петра і Павла“ з Джерзі-Сіті, нюйорского стану, кличе: „Слава і честь нам борцї американьскої Руси. Ломіть кайдани, порвіть окови, що нїкими гризуть наш обряд і нашу церкву“. — „Проч від Риму! і слава вам отці духовні і слава днешному з'їзду“ — телеґрафують Русини зі самого Ню-Йорку. — „Вперед! на бік з паніштаками! Тримаймось брятя!“ — взиває Клим Кобан. А знов історичні реміністценциї пробивають ся в телеґрамі олїфантскої „Читальні“, що каже: „Першим відважним борцям в чужині, двигателям занїваної прадідної рускої церкви — щасть Боже!“ — Між телеґрамами є і заява від д-рів: Сїменовича і Яновича та привіт від проводира американьских Литовців (колись пробудителя европейскої Литви), старого патріота-еміґранта, д-ра Шлюпаса. „Най жие стара литовска-руска приязнь!“ — кінчить він свій привіт.

— **Самостійна сербска церква в Америці.** Північно-американьских Сербів загорнули вразу до своєї церковної орґанїзациї московскі попи-місіонарі. Та, видко, скоро надоїло Сербам московске цареславє, бо — як доносить американьска „Свобода“ — в 24-ім числї американьско-сербского орґану „Србин“ що виходить в пенсільвеньскім місті Пітсбурґ, пише ся так: „Що-ж злого в тім, що Серби відступили від православного „Общества“? Чи може то, що Серби утворили свою сербско-православну церкву, свій сербско православний „Союз“, — що між ними пробудилась сербска совість, любов до сербской народности? Чи то, що Серби не дали переробити ся на Москалїв? — Ми можемо розвивати ся тілько як Серби, але нїколи не

як довго чоловік здасть ся на ласку долї, не чіпаючи ся і не відпихаючи нїчого, що йому попаде на дорогу, не буде йому нїзвідки нїякої кривди. В руки справедливости дістанеть ся той напастник і підприємець, але нїколи фільозоф. Я знав, що коли надійде відповідна хвиля, доля сама віддалить мене від трупа; і менї стало жаль доктора.

Далеко, здасть ся на гостинци, що він до Фремлїнґен-Едмайрель показав ся кінь і віз — якась стара бричка, що найдеть ся від біди у кождім місци. Отсей віз, без мойого завізваня, наближав ся до стациї; він проїхав глибоким перекопом попри міст над шинами і виїхав коло самого доктора. Я стояв у огнища випадків і менї усе було байдуже. Отсе отже був той знаряд знарядів, коли над'їде, справа рішить ся в один бік або другий. Я дожидав нетерпляче, як справа скінчить ся.

Доктор, що сидів на лавці перехилив, скілько дало ся в його невикрутним положеню, голову через лїве плече і поклав праву руку собі на уста. Я підсунув назад капелюх і підняв брови на знак запитаня. Доктор прижмурив очи і похитав кілька разів головою на знак, аби я підійшов близше. Я зійшов обережно. Він того хотів. Матрос спав з порожним жолудком; однак його жмена ще держала доктора за ковнїр і при найменшім порушеню (докторови справдї було невигідно) затискала ся сама, як рука хорої жінки хапає первово руку тої, що її пильнує. Він упав присівши майже на власних пятах а зсуваючи ся притиснув доктора на лїво до лавки.

(Дальше буде)

Москалї... Нас вважуть — звертає ся „Србин“ далї до Москалїв — деякі спільні інтереси, але ви Москалї, а ми сербский народ!“ — Що-ж на се наші „русскіе“?

— **Маленьке запитанє!** Ми підписані громадяни з Семенова пов. теребовельского запитуємо отсею вже дорогою Сьвітлий Видїл повітової Ради в Теребовлї: Коли то вже раз віддасть нам семенівский вийт, Юзько Серетний, грошї, які побрав від нас незаконно за консенс на будову? Ми зложили вже протоколи і Сьвітлий Видїл засїдав вже в тім часї 3 рази, а тим часом про нашу справу нїчого не чувати... Чи правда се, що цїла справа заснула, пішла „коміть головою“, як гукає по селї підхмелений семенівский вийт?... Скажіть вже нам раз щось, панове з Видїлу, бо, як дїйстно справа заснула, ми будемо старати ся збудити її якимсь иншим способом. — В Семеновї, дня 15. цьвітня, — 1902. — *Казимір Роговский, Михайло Підгутва, Стефан Козачок, Василь Кобильник* (пошкодованї.)

— **Економічні поступи Данії.** Сей, в піскові видми і млаковини богатий край був до недавна одним з найбіднїйших країв Европи. За 25 послїдних лїт, завдяки інтензивній економічній орґанїзації селяньства, Данія висунула ся в перші ряди богатих, західно европейских країв. Основою сеї орґанїзації в дрібні сїльскі пожичково-щадничі каси, яких не бракне в жаднім селї. Сїльскі каси получають ся в окружні союзні каси, що в наче філії ще висших кредитових інституцій. За послїдних десять років оборот сих кас підніс ся з 254 мілїонів корон на 523 міл. Другим важним чинником в економічнім розцьвітї Данії є продукцийні спілки. Самих молочарских спілок є в тій малій країнї 1013. Капітал, яким вони обертають мусить бути величезний, коли сама адмінїстрация коштувала 28 мілїонів корон, а машини 37 мілїнів кор.

Сей розцьвіт економічного стану данського селяньства се заслуга поступової хлопської партії, що доперва сего року вперве захопила в свої руки керму держави.

— **Опереткова депутация.** Недавне віче польских львівских академиків, на котрім звісний аґітатор Ґломбінський виголосив підбурюючу промову против Русинів і против мінїстерства просьвіти, в сьвятім обуреню на bezczelne zamachy Rusinow na polski uniwersytet we Lwowie ухвалило вислати до Відня депутацию, в котрої склад увійшли знані „народово-демократичні“ кандидати на карперовичів, академики: Плютинський і Стронський. Тепер та опереткова депутация лазить по Відни та „представляє польским послам жадання польскої молодїжи в язикових справах львівского університету“.

— **„Комітет радости“ чи може „комітет глупоти“?** Задля наближаючої ся коронациї короля Едварда VII-ого, завязав ся під проводом сина Сельсберіого, льорда Кренборн, „комітет радости“, що поставив собі за ціль, в вечер коронациї ілюмінувати цїлий британьский остров великаньскими огнищами вздовж берегів цїлої Британії, по горах і т. д. Кожде огнище буде коштувати 500 корон, а поломінь буде сягати до 30 метрів у гору. До комітету належать перші пери Анґлії і розвинули дуже живу аґітацию за своїм проектом. — Можна собі подумати, скілько мілїонів гроша піде з димом, коли сей безглуздний проект знуджених мілїонерів вдїйснить ся!

— **Втрати Анґлїйців** в бурскій війні дійшли вже до поважної суми 92.425 людий, з чого: убитих офіцирів 502, жовнїрів 5.114; померших задля ран офіцирів 176, жовнїрів 1.775; померших у неволї офіцирів 5, жовнїрів 97; померших з хороб офіцирів 337, жовнїрів 13.046; неспосібних до служби офіцирів 2.939, жовнїрів 68.445.

— **Дорога курация.** Розказують, що оден з послів саксонського сойму, скалїчивши ся в палець, спитав свого сусїду по посольскім фотелю, з заводу лїкаря, о пораду. Сусїд, оглянувши рану, казав ёї... вимити. На велике своє здивоване одержав „пациент“ слїдуючого дня рахунок на 10 корон за лїкарску пораду. Зажурений звертає ся до другого посла, сусїди по другий руцї, з заводу адвоката, і питає его о пораду. Адвокат подумав і каже: мусите заплатити, бо в разї процесу програєте“. На другий день дістав знов наш посол рахунок на 10 корон від адвоката за пораду правну. Обурений тим жалував ся перед другими послами на нетоварискість своїх сусїдів. Але товариші по посольстві були иншої думки. Скликали мировий суд і присудили, що „пациент“ має за „нетоварискі викрути від заплаченя належних претенсий“ заплатити кіш шампана. — В тім нещастю мав однак наш „пациент“ щасте, бо палець цїлком загоїв ся.

— **Аристократична авантурниця** Катерина Радзівілова, дочекалась того, що паризский Matin подає блиші дати з ёї вельми рухливої минувшости. Була она женою одного з братів кн. Антонія Радзівіла з Несвіжа. Любив ся в нїй свого часу ґен. россійский Скобелев, та не могучи позискати ёї взаїмности, відобрав собі житє з розпуки. Сей випадок зробив на княгиню глибоке вражінє і через два роки она начеб відтягнулась від сьвіта. Опісля кинулась знов у вир житя і показалась на лондоньскім овидї. На однім бенкетї пізнала ся з Цецільом Родесом і так его очарувала, що мала через якийсь час на него майже необмежений вплив. Від'їзд Родеса до полудневої Африки положив конець тому романсови. Княгиня удала ся до Петербурга взявши значний запас акций африканьской компанії „Chartesed“, де удало ся ёї тоті акциї розпродати. Небавком продає в Парижи біжутерії за 400.000 франків і виїздить до Капштадту за Цецільом Родесом. Він прийняв ёї холодно. Тут она пускалась в різні ризиковні спекуляциї, на котрих не розумілась, та наслїдком того попала у великі фінансові клопоти. Заложила дневник для попирання плянів Родеса і другі, та все те не дописувало. Родес, хоть помагав ёї з початку, усунув ся описля цїлком і уникав ёї. Раз всїдаючи в Капштадтї на пароход, як довідав ся, що на нїм є і княгиня Катерина, змінив програму подорожи і відправив ся другим пароходом, щоби лиш з нею не стрітитись. Перед кількома місяцями довідав ся сьвіт, що княгиню Радзівілову увязнено в Капштадтї під замітом фалшованя векслїв Родеса. Сума тих векслїв в кольонії капштадскій виносила 40.000 фунтів штерлінґів. Родес казав їх заплатити, но заявив заразом, що жадних дальших векслїв не буде платити, а увязнену Радзівілову випущено за кавцию на волю.

— **В справі конфіскати ч. 71 „Дѣла“** одержала наша редакция слїдуючу ухвалу: В Iменни Єго Величества Цїсаря! Ц. к. Суд краєвий для справ карних у Львові рішив на підставі §§. 489 і 493 зак. кар. і §. 37 зак. прас., що зміст артикулу уміщеного в числї 71 часописи: „Дѣло“ з дня 10 цьвітня 1902 під написею „Видатки на вийско“ в уступі від слів „Кілько би“ до кінця містит в собі знамена провини з §. 300 і арт. IV зак. з 17 | 12 1862 Н. 8 узд. з р. 1863 і протo усправедливлена есть заряджена через ц. к. Прокуратора державного конфіската сеї часописи. В васьїдок того рішеня заборонене есть дальше ширенє того артикулу а забраний наклад має бути знищений. Поводи: Інкримінований уступ усилує ганьбленем побудити читателїв до погорди і ненависти против ц. і к. Армії, що становить знамена провини з §. 300 зк. і арт. IV зак. з 17—12 1862 Н. 8 узд. з р. 1863. — Львів дня 16-ого цьвітня 1902. *Przyluski.*

— **З бразилїйских кольонїй.** Австрийский мінїстер резидент в Буенос-Айрес довіз своєму правительству, що в кольонії Апостолес сего року мурашки знищили велику часть засївів польних — значить що нема туда що квапити ся за заробітками. Тому то і звертає він увагу, що п. Білостоцкий, адмінїстратор кольонії Апостолес, вибираєсь в найблизшім часї до Европи, щоби аґітувати між галицкою людностю за еміґрацією до кольонії Місіонес. Мінїстерство повідомило вже о тім намістництво, а се послїдне видїл краєвий, щоби остерегти легковірних перед еміґрацийними приманками і утруднити шкідну роботу аґітаторів.

— **Дробнї вѣсти.** Професор черновецкого університету д-р Теодор Тарнавскій удав ся в довшу подорож до Царгороду і на гору Атос в цїлях студий літурґічних. — П. Лев Вачиньский промований на д-ра прав в черновецкім університетї. — Львівска полїция побільшить ся о 120 люда, між тими буде 30 кінних поліцаїв. — Новий розклад їзди львівским трамваєм електричним війшов в житє з днем вчерашним. Вози курсують від 6 год. рано до 11½ год. в ночи.

— Повідомляємо Всч. Духовенство як и Хвальнї Брацтва церковнї, що розісланє письмо вже наше богато илюстрований цїнник. Хто бы проте не одержав, зволить зголоситись карткою кореспонденційною.

Зъ глубокимъ поважанемъ Св. Спожарскій и Вол. Устеньскій. Торговля знарядовъ церковныхъ Львовъ ул. Руска ч. 1. 2

Посмертний ✝ описьстки.

Олександер Гриневецкий, студент прав, син пароха з Мельнича, молодець горячого патріотизму, щиро відданий справі просьвіти народної, упокоїв ся по довгій і тяжкій недузї у Львові 16. цьвітня, проживши 24 лїт. Похорон відбуде ся в пятницю 18. цьвітня. В. в. п.!

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 17 цьвітня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 9·27 до 9.30 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 7·— до 7·30 а на термін —·— до —·—, *овес* оброчний старий 7·25 до 7·30 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастївний 5·75 до 6·10 а броварний 6·50 до 7·25, *рїпак* 11·80 до 11·90 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастївний 7·50 до 7·75 а до вареня 8·50 до 12·00 *вика* 7·50 до 8·40, *насїне льняне*—·— до—·— *насїне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·20 до 6·50, *гречка* 7·25 до 7·80, *кукуруза* готова 5·14 до 5·30 а нова —·— до —·—, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 45·— до 65·—, біла 45·— до 90·—, шведска 50·— до 90.—, *Спірітус* loco за 50 лїтрів 17·— до 17·25.

Настій що-до пшениці постійно добрий, що-до других продуктів незмінений.

Найболяче.

Лїкар жіночих недуг, акушер і оператор

Др. М. Вайпреб

б. довголїтний асистент ґінекол. клїніки *проф. Хляндава у Відни* ординує від 3—5 **ул. Сикстуска ч. 23.** 245 9—0

Frateli Deisinger

в Терстї

висилають найлучшу каву SANTOS 4¾ кільоґрамів по 5 зр. 46 кр. оплачено і оцлено. 297 8—12

ОДИНОКА У НАСЪ:

Підручна Історія рускої літератури

вдъ найдавн. до найновѣйшихъ часовъ поглядово написана, для старшихъ матуристовъ, кандидатовъ на учителѣвъ паночокъ и пр. продаєсь у **Іосифа Застирця Бережаны,** по **1 кор. 70 сот.** съ портомъ!

„**Відповідь**“ на мильну критику залучаєсь „gratis.“ 144 2—2

Яко добру и певну льокацію

поручаємо:

4½% Листы гіпотечнї,
4% Листы гіпотечнї коронові,
5% Листы гіпотечнї преміовані,
4% Листы Тов. кред. земского,
4½% Листы Банку краєвого,
5% Облїґациї Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Облїґациї пропінаційнї и всякї ренты державнї.

Паперы тї продаємо и купуємо по найточнѣйшомъ курсѣ деннѣмъ. 374 [3]

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Картки сьвяточні в найбільшім виборі по найнизших цінах поручає антикварня **Д. Ґрунда,** *Львів ул. Театральна ч. 16.* 292 2—2

Честь маю повідомити, щом одержав сьвіжі

СЬВЯТОЧНІ ТОВАРИ

і поручаю їх по найдешевших цінах. Товар сьвіжий першої якости!

	пів кільоґр. кр.
Міґдалів солодких велич.	70
Міґдалів солодких Барі	60
Дактилів мароканьских	90
Дактилів александрийских	36
Дактилів Каліфат	32
Родзинків султаньских	40
Родзинків „Елеме“ велик.	44
Родзинків чорних, дрібних	28
Маляґи на ґалузках	90
Оріхів турецких	20
Оріхів турецких лущених	40
Оріхів волоских паперівок	18
Оріхів волоских лущених	44
Фіґ султаньских	40
Фіґ вінковых	15
Одна пачка дріжджей порош.	5
Дріжджей певних прасован.	60
Сливок босаньских	18
Цикати великої	75
Аранцини дрібної	56
Мармоляди з мірабальок	68
Повил босаньских	16
Масла сьвіжого до хлїба	68
Масла десерового	76
Масла двірского до страв	50
Меду знаменитого	32
Маку	24

Муки найлучшої 9 кр. — Чекоради Suchard'a від 40 до 70 кр. Лїсочка ванілії 20 кр. — Оплатки під тїста штука 1 кр.

Удержує на складї розличні роди лише **натуральних вин.** Знаменитий **ром** бремский. **Чай,** заграничнї і краєвї **Горівки** і дуже добрий **Коняк** французский по зр. 3·50, 4·00, 4·50 і 6 за бутельку. — Звертаю увагу, що в неділї і сьвята мій склеп замкнений.

Замовленя з провінциї виконую відворотно. На жадане висилаю цїнник оплачено. Поручаюсь численним замовленям П. Т. Публики остаю з високим поважанем 106 2—3

ЛЕОНАРД СОЛЕЦКИЙ

Львів, ул. Батория ч. 2.

The Beaver Line
Rotterdam



Найдешевший, найвигіднїйший і пряминй перевіз

!! до Канади !!

дають знаменитї, скорі і почтовї пароходи товариства „Beaver Line“.

Ціни їзди такі:

до Квебеку (Quebec)	зр.	56
до Вінніпеґу (в Монїт.)	„	84
до Едмонтону (в Альб.)	„	121
до Кальґари (Calgary в А)	„	117
до Йорктону (Yorkton в Ассіа.)	„	100
до Прінц Альберт (в Саскат.)	„	111

і т. д.

Відїзд з Ротердаму кождої суботи.

Ближших пояснень у всїх справах уділяє контора товариства

„**The Beaver Line**“

Rotterdam, Wijnstraat 128 Holland.

279 2—?

Правник пошукує лекції на селї або в малім місточку. Зголошеня під адресою Никола Щуровський в Струтинї вижнїм почта Долина. 295 3—3

Русинка, котра може удїляти науку до шкіл людових і занята ся домом, просить о ласкаві оферти під адресою „Надія“. Львів, po te restante. 293 3—3

! Вовни !
! Батисти !
! Кретони !

Найдешевше вряморучає

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

184 40—7

60%

річно дістанем помноженнє капітала в сільско господарскім

ВІТРАКУ

новійшої конструкциї. Ціна уряджене такого від 3000 руб. — висше



Ант. Кунц,

надвірний доставець.

Границя, Моравія (Австрія).

309a **Цїнники безплатно.** 1—16

НА СЬВЯТА!

Цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДРА

у Львові, ул. Батория ч. 32

поручає знамениті торти від 1·50 зр., баби від 50 кр., перекладанцї від 1 зр., колачі від 50 кр., мазурки від 1 зр., сирники від 1 зр., маківники від 60 кр., баранки від 10 кр. до 3 зр., писанки від 15 кр. до 3 зр., міґдалову масу ½ кільоґр. 70 кр., оріхону масу ½ кільоґр. 60 кр. — Всякі місцеві і замісцеві замовленя виконує ся точно. — Цїнники на жадане даром і оплачено. 284 2—6

Дяк в середнїм віку з дуже чустим і хорошим теноровим голосом може також управляти хором пошукує місця. — Ласкаві зголошеня під адресою Константин Самиця в Денисові о. п. loco. 300 2—2

Без конкуренциї!



Сервіс порцелиновий на 6 осіб 5 зр., на 12 осіб даше 10 зр. — **Декорований в цьвіти** на 6 осіб по 8, 8·10, 9 до 10 зр., на 12 осіб від 17, 18·50, 20, 2 до 300 зр. — **Келїшки** до горівки або вина по 10, 12, 14, 16, 17 до 70 кр. — **Шклянки** по 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 50 кр. **Філїжанки** до чорної кави і чаю декоровані по 12, 14, 16, 19, 23, 25, 30 кр і висше поручає

Артур Бартош

(давнїйше К. Хрістіянус.)

головний магазин порцеляни, шкла, фабричний склад хінського срібла і желїзних меблїв.

Львів, площа Марїяцка ч. 7 (побіч Шковрона.) 301

В справі конверзиї

4½% зелїзничої позички в сріблї і в золотї,
4½% облїґациї пропінаційнї
4½% облїґациї угорско-східної зелїзниці, звозять властителї повищих облїґів порозумїти ся з домом банковим

Сокаль і Лілїєн

Дім банковий і контора вимінн у Львові.

Порученя з провінциї виконують ся відворотною почтою. 207 2—2

КОПЕРНИЦКИЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкои



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ **окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокль далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣрничі цѣпы, лїбедѣ, манометры и. т. и.**

Уряджене дзвинковъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше 4185

Ґлобус

Ґлобус

Ґлобус

ТЕОФІЛЬ КОПИСТИНЬСКИЙ

артистъ-малярь

мешкае 20 лѣтъ у Львовѣ, принимае загально, що входить въ украсу церковну и просить укланно Выс. Пр. Духовенство о зачисленне адресы до дальшихъ услугъ въ мокуствѣ

Львовъ, улици Краковска число 20. 205

Головний склад паперу і приборів до писаня

ІГНАТІЯ КУПФЕРШМІДА

Львів, улиця Руска ч. 24

[каменица руського театрального комітету.]

Поручає найодвітнїйші і найгарнїйші переписні листки з руською написю: **Христос Воскрес,** і то по можливо найтаньших цінах. 298 3—5

Важне для купців і кілок рільничих.

НА СЬВЯТА!

Поручаю для склепів і кілок рільничих **дріжджі** спірітусові прасовані в трох ґатунках ч. 0—I—II з мого фабричного складу, істнуючого 35 лїт в Станиславові звісного яко найдешевше жерело доброго товару; дальше **оцет** овочевий зъ з власної фабрики літр по 8 кр., з котрого розпустивши 1 літр може мати 3 літри сильного і доброго оцту.

На жадане висилаю цїнники даром і оплачено. — О численні замовленя прошу

Б. Руссмак

296 4—5 **в Станиславові, ринок 14.**

РАХУНОКЪ ТОВАРИСТВА ВЗАИМНОГО КРЕДИТУ „ДНѢСТЕРЪ“ у ЛЬВОВѢ стоваришення зареєстрованого зъ обмеженою порукою за рѣкъ 1901.

I. Станъ довжный за мѣсяць марть 1902. Кор. сот.

1. Удѣлы членѣвъ			82,535 80
2. Фондъ резервовый			3,108 22
3. Спеціяльна резерва стратъ			1,111 59
4. Вкладки щадный:			
а) станъ на початку марта	кор. 981,802 с. 93		
б) вложено въ мартѣ	„ 40,330 с. 88		
разомъ	кор. 1,022.1 3 с. 81		
в) выплато въ мартѣ	кор. 83,210 с. 72		
Позістае въ кінцемъ марта			938,97[illegible] 09
5. Сальдо побраныхъ процентѣвъ			26,[illegible]55 64
6. Неподяте дывіденда за рѣкъ 1897—1900			3,1[illegible]5 53
7. Кошты спору			655 80
8. Зъ рахунку рѣжныхъ сторѣнъ			620 05
9. Кредитъ банковый (въ Банку краєвѣмъ)			— —
10. Р. выску за р. 1901			8,699 33
	Сума		1,070,414 18

II. Станъ чинный

1. Позички удѣлений на скрипты и вексли:			
а) станъ на початку марта	кор. 884,981 с. 77		
б) удѣлено въ мартѣ	„ 60,705 с. —		
разомъ	кор. 9[illegible]5,68[illegible] с. 77		
в) сплачено въ мартѣ	кор 19,506 с. 62		
2. Станъ зъ кінцемъ марта			926,180 15
3. Готівка въ касѣ зъ днемъ 31 марта 1902			931 77
4. Цѣнні папери фонду резервового			8,587 —
5. „ „ иший			43,560 —
6. Въ щадниці почтовій (оборотъ чековый)			5,425 05
7 Въ инших Товариствахъ и Банкахъ			82,421 29
8. Рахунокъ бѣжучій зъ Банкомъ краєвымъ			18,88 —
9. Рахунокъ рѣжныхъ сторѣнъ			40 60
10. Сальдо коштѣвъ адміністрациі			3,300 04
Сума			1,070,414 18

Членѣвъ прибуло 63 зъ 25 удѣлами, убуло 24 зъ — удѣлами; остае зъ кінцемъ марта членѣвъ 2043 зъ 2180 деклароваными удѣлами въ сумѣ кор. 106,500. — Стопа процентова вѣдъ вкладокъ 4% вѣдъ позичокъ удѣлюваныхъ зъ провізією на кошты адміністрациі 6½%.

Львовъ дня 11 цвѣтня 1902.

Фабрика парова

Райха и Сѣлки въ Знесѣню

почта Львѣвъ

поручае свои выробы:

нварцъ и вазеліну до чобѣтъ а также **крохмаль до натиранія бѣля.**

На жадане цѣнники даромъ. 118 48—50

Ф. ФРІДРІХ і И. НАГОРНИ

Львів, Академічна ч. 28.

Торговля корінних товарів, деліkatесів і вин. Склад кава, чаю, полудневих овочів та й всіляких артикулів споживчих входячих в обсяг домового господарства, свічки, мило, крохмаль, соду. — Маринати, вудженини, сири, горівки, лікери. Вина, шампани. Коняк курациянний. Пиво пільзненьске, Портер англійскай. — Комнати до сніданя. 490 30—40

Спілка кредитова будівничих

стоваришення зареєстроване з ограниченою порукою

ул. Гетьманьска ч. 12. — Телєфон ч. 651

I. Кредитовий Відділ.

II. Відділ будовляних материялів.

Уділяє всяких інформацій в технічно-промислових справах, посередничить в доставі будівляних материялів, а іменно: каміня, цегли, дерева, зеліва, цементу, гідравлічного вапна, гіпсу, скалистого вапна в найлїйшій якости з вапнярень Цунів-Зушиці, як і каєлярских виробів та шамотових табличок.

Посередничить в продажи згляднo в купні реальностей.

Бюро отворене від 9—1 і від 4—6 по полудни.

264 6—10 **ЗАРЯД.**

ДРОЖДЖЪ

до печива, незаводній, що дни свѣжій

НАСѢНЄ выпробованои знаменитои якости у великѣмъ выборѣ поручае

Народна Торговля

у всѣхъ своихъ 15 складахъ и просить о численний замовленя. Для крамниць опустъ. — Зъ замовленями на дрождж просимо поспѣшити, подаючи день коли ихъ маємо вѣддати на почту. 246 8—8

СІМОН МУНК

ЖИВЕЦЬ (Saybusch) в Галичині

ПАРОВА ФАБРИКА МИЛА і СВІЧОК

основана 1846

поручае свої знані в сьвітї найзнаменитші мила до прання, гладкі і прасовані у всякім довільнім укрою.

Прошу, жадайте gratis'овних взірців і цінників 112 9—10

Цѣс. перод. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, Лікерѣвъ і вод

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львова

поручае старѣ горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы праведній зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bouquet“ на калинки, также правдивый оцетъ спіритусовый. 366

Склады для мѣста: улица Галицка ч. 1. — и улица Коперника ч. 9.

На свята Великодня.

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ ЗНАРЯДѢВЪ ЦЕРКОВКЫХЪ

подъ фірмою

Свг. Снѣжарского и В. Устеньского

Львѣвъ, ул. Руска ч. 3

поручае

Вел. Духовенству и Хвальнымъ Брацтвамъ церковнымъ свѣй богато заосмотреный

СКЛАДЪ ЗНАРЯДѢВЪ

и утвари церковнои

по найдешевшихъ цѣнахъ.



На спитту приймає ся. Опаковане не числить ся.

Дбалій о чистоту і лѣпоту нашого обряду выконуемо всю утварь стильово и по приписамъ нашого обряду, за що одержали мы сотки подякъ. 254 15—15

Цѣникъ даромъ и оплатно.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові

ул. Сикстуска ч. 25, ул. Галицка ч. 11 в Кракові, Сукенніце 20; в Перемишли, ул. Францішканьека ч. 24.

поручае

нехибні і незрівнані в своїх наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Мило бензоїнове, уживані против паскірних плям і висипок	сот. 50
усуває рапавість скіри і надає лицю аксамітну мягкість.	
Мило бораксове, видатне дуже користно на скіру, докладно очищує і вибілює скіру. Се мило есть знаменито дізаючим способом против опалення, висипок і зогрубіню пасікірка	60
Мило камфорове, усмирае печення і сверблячку скіри, усуває висипки і червоність носа рук і лиця	60
Мило камфорово-сірчане, усуває червоність лиця і носа, сонячне опалене та висипки. — кусник	70
Мило карболеве і мило карболево-пісчане, до митя рук для п. п. лікарів, акушерок — кусник	40
Мило креолінове, знаменито очищує скіру, усуває прищі, лишаї, корости, болячки, відсьвіжує і виміжнює скіру — кусник	70
Мило сірчане, з великим успіхом уживане до винищення прищів і угрів на лиці і усяких висипок на скірі	50
Мило сірчано-смолеве, переважно уживане на коросту. Се мило оказало ся найлїпшим способом при тій слабости, бо перевищило всю всі нові винайдені, а так дорогі способи — кусник	70
Мило смолово-ґлїцеринове, є з кождого огляду одним з найлїпших досконалих дезінфекційно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного уживку есть воно задля своїх дезінфекційних і змягчуючих скіру прикмет, знаменитим і випробованим способом на усунене всякої раскірної нечистости — кусник	0
Мило смолеве, усуває прищі, лишаї, всякі скірні висипки, печене ніг і порпаї в голови	60
Мило стораксове, уживане при паскірних слабостях, головно при коростї — кусник	60
Мило тимольове, знаменито очищує скіру з усяких виприсків і усуває порпаї в голови	100
Мило танінове з ґліцерином в незрівнанім способом на почервонілости голови, рук і ніг — кусник	70

212 VII.

Маґазинъ дамскихъ новостей

ГЕРМАНЪ ЛЯХСЪ

Львѣвъ, улиця Галицка ч. 12.

поручае Поважанѣй Р. Т. Публицѣ **Роботню и маґазин напелюховъ дамскихъ и дѣточихъ** а также рѣжни товары оксамітни и шовковй, коронки, стяжки и рѣжни товары модни, найгустовнѣйшій убрання до капелюховъ, также бѣла дамске, коросты, парасольки, рукавички, товары водѣчковй и зутраній.

Великій выборъ обувя дамскои и дѣточои, также российскихъ калошѣвъ по найдешевшихъ цѣнахъ. 184 20—15

Приймае ся капелюхи до убрання и переробленя.

Мука коштує, додатки також, а через лихі або не сьвіжі **дріжджі** паска не удалась. І вже пропали сьвята для ґаздині бо не тілько страта, а ще встид. Панове Купці замавляйте через мене **дріжджі**, бо я перед висилкою такой фабриці пробую чи добрі і жадна ґаздиня заводу не буде мала. А Ви Панове громада жадайте від них, щоби для Вас дріжджі через мене замавляли, а як де не маєте свого купця, то самі собі замавляйте.

ДРІЖДЖІ Ія коштують 70 кр., а Па 50 кр. за 1 клґр. До замовленя належить долучити по 10 кр. завдатку від 1 кіло. Давнійші відбирателї вже майже всї замовили, бо не могли нахвалити ся, що за добрі дріжджі були. **Сьвітло** по цїнї фабричній. 2[illegible]5 7—10

Михайло Петрицкий заступник фабрик

Львів, Панська 9. Для телєґрам вистарчає подати Львів.

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВИ І ВИНА

КДМУНДА РІДЛЯ

перенесена

на улицю Театральну ч 3,

друга каменица, від площі Марійскої поручає:

ЧАЙ маєвого збору:

пів клґ. Congo	зр.	1·60
Souchong чорна	„	2·—
маєвий збір	„	3·—
Kaysow чорна	„	4·—
Melange de Lon	„	4·—
Висівки чаєві	„	1·30
Висівки найлїпших чаїв	„	1·60

КАВИ найдучші роди о чисто ароматичнім вкусі, котрі розсилає оплатно до кождої почтової отадні 4/¾ клґр. в міточку:

Portorico	9·—	½ клґр.	—·90
Cuba груб.вер.	9·60	„	—·90
Ceylon зелена	10·—	„	1·—
Ceylon „ перед	10·40	„	1·04
Ceylon „ гр.-в.	10·75	„	1·04
Ceylon „ перл.	10·75	„	1·08
Mocca араб. в.	10·75	„	1·08
Jawa золота	10·75	„	1·08

Опаковане не числить ся.

Замовлена з провінциї висилає ся відворотною почтою. 136 12—52

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кіло почавши по цѣнѣ фабричній а именно:

I-а по 156 кор. за 100 кіло

II-а по 136 кор. за 100 кіло

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ у ЛЬВОВѢ

Скринки и опаковане даромъ. 123 76—7

МИЛО ІМСІ ПАНА

ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалєтове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ

„TLEN“

До набуття у всїх антиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусове 1 корона за штуку.

177 14—60

Кущак і Зубік

Матерії вовняні, шовкові, зефіри, сатини, батисти, перкалі. Найсвіжші новости. Величезний вибір! Шифони і перкалі білі, полотна і білизна столова.

Львів, Площа Галицка ч. 1.

304 **Ціни найнижші.** 2—10

Залізничі поїзди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	полудня	по полудни	вечер	в ночи	З Львова відходять:	рано	перед пол.	на пол.	вечер.	в ночи
з Краковa (8·37, 9·50 ніч)	6.10	6·30	1·05*	5·30	9·40	до Краковa (8·40 рано)	5·15	6·30	2·35*	6·20	10·—
з Підволочиськ (тягова дворецка (на Підзамчу)	6·55	8·—ᵃ	2·55*	5·55	10·20	до Підволочиськ з головного двірця	6·00	9·25	1·55*	7·15	10·45
	3·18	7·40	2·20*	5·—	10·02	„ „ з Підзамча	6·48	9·45	2·06*	7·35	11·—
з Тернополя-Красне-Броди	2·—				10·20	до Тернополя-Кошчинець		6·25			11·18
з Бірок Вел.-Гримайлів-Кошчинець	6·22		9·35	6.35		до Бірок Вел.-Гримайлова		5·25	1·55*		11·19
з Рашова		11·45			13·15	до Рашова			8·50		11·20
з Чернівець-Іцкан (12.15 н.)	6·20	11·58	1·45*	5·40	9·32	до Чернівець-Іцкан	6·35	9·58	2·40*	6·10	9·[illegible]
з Ходорова-Підвисокого					10·20*	до Ходорова Підвисокого	6·25	10·35	2·45*		1·[illegible]
зі Стрия, Дрогобича, Будапешту	8·16		1·10		10·50	до Стрия, Дрогобича, Будапешту	6·25			6·35	
зі Стрия, Хирова, Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова, Сухої (†)			2·—†	3·05	9·—†
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова			5·10		1·—
з Белзця				5·55		до Белзця			10·20		
з Рави Руської й Сокаля	6·—	8·15	3·14	5·55		до Рави Руської й Сокаля			10·20	7·25	9·[illegible]
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41 ◆	до Янова (9·50 вечер.)§§	9·15	1·20††	5·15	6·50◆	9·[illegible]
з Брухович	6·46?	8·15		7·36	8·50	до Брухович (2·51? в неділі і сьвята)	5·45?	10·20	2·15?	7·03	8·[illegible]
з Винної Води (7·10 рано)	6.10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Винної Води (3·20?)	4·10	9·45	5·25	6·40	10·[illegible]

? Поспішні поїзди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділі і сьвята; ◆ від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дня; †† від 1/VI до 15/IX. в неділі і сьвята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 16/IX.

Виписаничний поїзд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 9·50 год. вечером.

В місті видають білети агенции дневників І. Сп. Соколовський в касах Гасслана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а поза тим і всякого иншого рода білети, інформації провізорні, розклади їзди і т. п., інформаційне бюро ц. к. державних залізниць, ул. Краківска ч. 5., в подвірю, сходи II ч. дверий 52., в урядових годинах (8—2, в сьвята 9—12). Середно-европейский час пізнійший від львівского о 31 мін.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одпѣчальный редакторъ Д-ръ Володимиръ Охримовичъ. Папѣръ зъ фабр. Черлянськом. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского вѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 78 Львовъ, Пятница 5 (18) Цвѣтня 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ".

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Княжьского 2; С. Соколовскій Пасаж. Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитости за инсераты платитись у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатком

въ Австрії:		въ границю:	
на цѣлый рѣкъ	32 к.	на цѣлый рѣкъ	44 к.
на пів року	16 „	на пів року	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на мѣсяць	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пів. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатаній вѣльний пів. порта.

Поодиноке число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайній принимають ся по 20 с. вѣдъ одного стрічки инсераткомъ або их мѣсце в тв рубриці „Надсланне" по 30 с.

Предних и инших оголошенія приватній звичайній ся по 60 с. вѣдъ стрічки.

Революцийний рух в Росиї.

Атентати на житє представителїв политичної реакциї в Росиї, атентати на тлї студентских демонстраций при співучасти „улицї" доказують, що революцийний рух, здавлений брутальною рукою деспотизму, віджив на ново; але віджив в формі грізнійшій для теперішного ладу в Росиї, в формі, віщуючій народам Росиї недалекий схід сонця волї. Теперішного руху, котрого цїлею є здобуте для народів Росиї политичної свободи, царске правительство не здавить так легко, як здавило рух викликаний і ведений орґанізацією „Народної Волї", котра свою политичну програму звязала з незрозумілими для народних мас социально-економічними утопіями, а политичний і суспільно-економічний переворот в державі хотїла осягнути атентатами на житє самодержця Росиї і захопленєм власти в руки „Виконуючого Комітету Народної Волї". Акция сеї орґанізациї, як кількох инших, але подібних їй орґанізаций, не могла захопити широких мас населеня, она мусїла обмежати ся на акциї одиниць, або що найбільше як найтіснійших тайних кружків людей, котрі нїколи не були певні свого завтра. Не диво, що по атентатї, котрого жертвою упав Александер II, керму держави взяли в свої руки найчорнїйші реакционери, котрі революцийний рух здавили шибеницею і каторгою. Коли всїх „людей чину" вивішано, заморено голодом в вязницях і убито роботою в копальнях, зорґанїзована революцийна акция в Росиї утихла — не було кому бороти ся о права народних мас, о права народів.

Однак саме правительство постарало ся о се, що зерно, яке сіяли перші мученики за волю в Росиї, не згинуло разом з тими апостолами. Выросло нове, численнїйше поколїнє невдоволених, о много грізнїйше для теперішного ладу в Росиї, як знищені „Народовольці", а як показують послїдні атентати, також не менше небезпечне для представителїв і концерваторів сего ладу. Очищуючи Росию з „небезпечних" елементів, реакция за далеко загнала ся. Бачучи, що більша часть терористів рекрутує ся зі студентских кругів, керманичі офіцияльної Росиї гадали, що виновником є тут завелика свобода в университетах Росиї. Заведено отже в висших школах дісциплїну таку, яка панує що найбільше в арештантских ротах. Не диво, що з часом против полїцейского режиму в Росиї звернула ся вся молодїж всїх наукових институтів держави. Ся молодїж зрозуміла, що аномалії, які панують в школах, і що се, від чого она безпосередно терпить, є льоґічною консеквенциєю политичних відносин в державі. Домагаючи ся людских прав для себе, молодїж мусїла зажадати сих прав для всеї суспільности. Замість отже ізольованих, укриваючих ся перед людским оком, революцийних кружків серед молодїжи, нинїшний политцийний устрій Росиї видвигнув против себе десятки тисячів студентів, котрі публично пропаґують демократичні ідеї, публично революціонують суспільність против деспотиї.

Другим чинником, котре офіцияльні керманичі официяльної Росиї звернули против істнуючого ладу, є росийска праса. І тут они за далеко загнали ся в своїй акциї против революцийного террору. Аби унеможливити продукцию „невдоволених" елементів, цензура давила безпощадно всякий голос критики пануючих відносин. В той спосіб нищено не лиш публїцистику, але і белетристику, коли цензор підозрівав, що в тій невинній одежи крие ся критика поступованя, хоч би найнизшого виконуючого орґану деспотичної Росиї.

Не треба також забувати, що богато смертельних ворогів теперішних порядків правительство наробило собі переслїдуванєм невигідних собі осіб. Правительство і репрезентований ним политичний лад мусїли зробити собі ворога з кождого батька, сестри і брата повішеного, засланого в Сибір чи знищеного иншим способом; мусїло обурити против себе всїх почитателїв Толстого, Ґоркого і инших ґенїїв Росиї, перед котрими клонить голову кожда інтелїґентна людина, хоч би була противником голошених ними засад. Все те зробило, що противником официяльної Росиї зробили ся всї інтелїґентні верстви сеї держави і коли вибухли студентскі розруси, вся інтелїґенция стала по сторонї масакрованих нагайками і кольбами.

Та еще один важний, хто знає, чи не найважнїйший чинник став по сторонї студентів, став за їх постулятами. Сим чинником, котрий в першій фазї революцийного руху в Росиї був еще не розвинений а о скілько істнував, стояв осторонь, а часами навіть робив катівскі услуги реакций. Сим чинником є фабричний пролетарият. Утопійні теориї „Народовців" не трафляли до переконана робітників. Тепер, коли социяльна демократия західної Европи выступила з постулятами зрозумілими для фабричного робітника, а що найважнїйше, можливими до зреалізованя при такім устрою держави, при якім народ має вплив на законодавство, кількалїтна пропаґанда социяльних демократів між робітниками зробила се, що фабричний пролетарият збратав ся з пролетариятом інтелїґенциї і сю свою дружбу показав при послїдних демонстрациях студентів.

Грізна для прихильників status quo є також обставина, що дух бунту продирає ся також до армії, сеї темної, брутальної, царославної армії росийскої! Коли в Петербурзї командант одної компанії гукнув „стрілай!", ні один салдат не рушив ся. По третій, так само безуспішний команді, офіцир відпровадив компанію до касарні. Се повторило ся в Москві і Тулї, де військо не хотїло стрілати до страйкуючих. В цїлій Росиї поарештовано дуже богато офіцирів, котрі були в порозуменю зі студентами і робітниками.

Як бачимо, теперішний революцийний рух в Росиї, котрого цїлею є демократична конституция, став ся вже масовим. Правительство вже не здавить его так легко, як здавило рух викликаний тайними комітетами теротристів. Не здавить его, бо мусїло би загребати в мурах вязниць і в копальнях всю інтелїґенцию Росиї, всїх фабричних робітників, а на волї лишити тілько полїцаїв, жандармів і військо. Полїция знищить кілька сот, а може і кілька тисячів горячійших одиниць, але лявіни, котру они пустили в рух не здержить. По хвилевій реакциї, яка здає ся наступить в тій цїли, аби загал переконати, що керманичі Росиї не гадають уступати перед терроромъ „улицї" із кріпости деспотизму не дадуть вимити ані цеголки, вибухне рух еще загальнїйший, еще інтензивнїйший і народи Россиї розірвуть пута неволї.

Теперішний революцийний рух замітний еще тим, що коли давнїйше навіть найкрайнїйші революционери, навіть Україиці з роду, солїдаризували ся з представителями официяльної Росиї, оскілько сї не признавали нашому народови права до самостійного розвою і були такими-ж обрусителями, як їх политичний ворог Катков, то тепер і під тим взглядом змінило ся. Нинї почуте національної сьвідомости серед української молодїжи розвинуло ся так сильно, що між послїдними демонстрациями було богато з характером чисто українським. Брошури курсують так само в рускій як і росийскій мові, а в чисто росийских кругах революцийних вже нїхто не заперечує нам права до нашого самостійного національного быту. Але хоч би і сего не було, то сама надія недалекої политичної волї в Росиї каже нам надіяти ся, що ми і національно двигнемо ся, що надходить хвила, коли наш кольос пробудить ся. Политична воля в Росиї значить тілько, що политичне відродженє нашої нациї, від котрого до цїлковитої политичної самостійности — лише один крок.

З ради державної.

На вчерашнім засіданю палати послів вели ся дальші наради над буджетом міністерства скарбу, именно над буджетом центральної управи. На початку засіданя відповідали міністри Спенс-Боден і Гартель на деякі інтерпеляциї. Коли опісля приступлено до дневного порядку, перший промовив

міністер скарбу Бем-Баверк.

Коли би правительство — говорив міністер — хотїло сповнити всї бажаня, высказані в буджетовій комісиї і в палаті послів, та треба би до буджету вставити ще яких 400 міліонів корон. Дальше заперечує бесідник рішучо, мов би міністерство скарбу упослїджувало ту чи сю народність; центральна управа не робить жадної ріжниці між народностями. Так само і при авансах не зважає ся на те, до якої хто належить народности. Полемізуючи з виводами п. Вас. Яворского, каже міністер, що урядники не повинні вдавати ся в политичну аґітацию. (Коби то! *Ред.*) Пригадує слова президента міністрів, що урядник, вступаючи в державну службу, мусить вречи ся участи в аґітациях. Годї служити двом панам. Урядники є для публичности, отже не могуть выступати партийно, щоби не захитати довіря населення. (Дуже гарні слова, та на жаль лише слова! *Ред.*) Нїхто не боронить урядникам належати до товариств і т. п., але кождий мусить памятати, що є ц. к. урядником для населення. На торічну інтерпеляцию п. Вас. Яворского в справі упослїджуваня Русинів міністерством скарбу, не длятого міністер не відповідав, щоби хотїв щадити віцепрезидента Коритовского, а длятого, щоби щадити тих урядників, котрі після інтерпеляциї чують ся нїбито покривдженими. Міністер заявляє, що як-раз в урядах єму підвластних є дуже богато Русинів, навіть на начальних становисках. Віцепрезидент Коритовский з великим посьвяченєм сповняє свої обовязки, а посьвяченє те на так непопулярнім становиску треба високо цїнити. Що-до інтерпеляциї в одній галицкій податковій справі (ґр. Андр. Потоцкого) треба памятати, що міністер не може у відповіди своїй выявляти тайни, яку палата установила для нарад податкових комісий; міністер заявляє рішучо, що тоґді урадник сповнив свій обовязок, а докори, єму роблені, є неслушні.

Що-до жалїв на довге неполагоджуване податкових рекурсів зазначив міністер своє становиско, кажучи: „Неперилю залягаючих справ; говорю се голосно, щоби мене чули всї урядники. Не люблю полагоджуваня „кавалків" замість справ. Стараю ся по змозї

Моя неділя дома.

Новели *Редиярда Кіплінґа.*

(Докінченє)

Доктор всунув праву руку, що була вільна, в кишеню, виймив кілька ключиків і похитав головою. Матрос забормотїв крізь сон. Я сягнув, мовчки до кишенї, виймив соверена*) і показав його між долонею і пальцями. Доктор знову хитнув головою. Не гроша йому до щастя нестановало. Його куфер упав був з лавки на землю. Він тепер глянув на него і роззявив уста в форму букви *О*. Такий знак не трудно зрозуміти, а коли я потвердив його, він виконав пальцем у повітрі рух ножа. Я, як мога найобережнїйше, виймив з куфра ніж, яким звичайно обтинають ся людям ноґти. Доктор зморщив ся і рушав двома пальцями, нїби ножицями. Я пошукав лїпше і винайшов криві, справдї диявольскі ножиці, котрими можна би легко витинати тенеса слоням. Тодї доктор поволесеньки з малими павзами, коли пригаслий вулькан бормотїв на ново, схилив плече, аж жменя матроза сперла ся на лавцї. Доктор хилив ся низше і низше прикучнувши навколїшки під боком матроза, доки його голова не прийшла на рівну висоту і напроти його волосистої жменї, а ковнїр не став звисати лївко. Тепер засвитало менї в голові.

Почавши крихту на право від карку його нової загортки, я закроїв великим сером, як лиш далеко сьмів під лївий бік (що був праворуч від матроза). Перейшовши потім скоро на зад лавки, я поміж щеблї против оксамітний ковнїр там, де сходять ся два шви.

Обережно, нїби туркавка з ґнїзда, доктор з міною злочинця, що виліз з під ліжка, подав ся тепер на право і став свобідний лиш з чорним скісним поясом через плече на сивій знищеній загортцї. Я сховав ножиці назад до куферка, замкнув його, і подав докторови, коли під склепінєм зелїзничого мосту роздав ся туркіт повозки. Вона проїздила попри саму браму стациї; на знак доктора стала. Їхала кілька миль на село до церкви по когось, — не тямлю вже імени — кому власні коні захромали. Показало ся, що доктор бажав потерпляче дістати ся як раз до того самого місця — і обіцював візникови нечувані скарби, щоби їхав тілько як найскорше до його давної любки — Гелени Влезес, чи як там.

— А ви не сядете зі мною? сказав, складаючи загортку у куфер.

Тимчасом той віз так очевидно був призначений для доктора, що менї до него не було нїякого дїла. Нам треба було розійти ся і я, мимохіть осьміхнув ся.

— Остану тут, відповів я. Така чудова околиця.

— Господи! шепнув він тихо запираючи дверцї, а я чув що се була молитва.

Відтак щез менї з очий а я пішов в свій бік до зелїзничого мосту. Менї випало перейти біля лавочки ще раз, по той бік зелїзних штахетів. Гуркіт колїс розбудив був матроза. Він підвів ся на лавцї і глядів злобними очима в слїд за бричкою, що віддаляла ся швидко.

— Той, що там їде, кричав, — отруїв мене. То лупій, що полює на трупи. Як застигну, прийде по мене. Ось менї на се доказ!

Він піднив в гору кусень загортки а я пішов собі в свій бік, покріпити ся дечим. Село Фремлїнґен Едмайрель лежить добрі дві милї від стациї і я їдучи, нераз від сьміху не в силї удержати ся на ногах, кидав ся в сьвіжу траву по за ровом і і голосними вибухами веселости переривав празничну тишину вечера. Трафила ся корчма, блаженная корчма, під соломяною стрїхою і з неонїями у городї і я казав собі дати окрему комнату, зарезервовану для пїсничих, бо пустий сьміх не покидав ще мене і тут. Менї подано шинку і яйцї а я вихилив ся крізь вікно і заїдаючи сьміяв ся від часу до часу. Я просидїв ще довго над шклянкою пива, любуючи ся в спокою цигарами, доки сонце не сховало ся за дерева і я почав роздумувати над поїздом, що іде о 7.30 і про весь той сьвіт з „Тисяча і одної ночи" який менї довело ся лише що прожити.

Зійшовши, я наткнув ся на велитня, що сидів в долїшній. Перед ним стояло чимало пустого начиня а кромі того сметанка з Фремлїнґен Едмайрель котрій він розказував нечувані дива про анархію, лупійство, перекупство і країну смерти, з котрої йому повело ся вирвати. Він розповідаючи їв, а при їдї попивав, бо впрочім було і кому їсти. Потім заплатив по королївськи, розбалакавши ся про справедливість і закон, перед лицем котрого всї Анґлійці рівні а чужинці сволоч і дрань.

По дорозї до стациї він перейшов попри мене скорою ходою з шапкою на бакир на задертій голові. Він ступав по битій дорозї і сопів при тім як міх. В повітрі розходив ся чудовий запах — білого пилу і кошеної кропиви, запах, що приводить до слїз того кому доводить ся бачити рідну країну лиш в ряди, годи — запах, неначе спомин давної розмови залюблених. Запах, що нескінчено богато каже про відвічную культуру. Прогулька була незрівнана. Любуючи ся кождим кроком, я прийшов на стацию як раз, коли портїр засьвічував одну з послїдних лямп, поскладаних у скрипю і занїс їх до окремої комнати, аби тимчасом продати карти кільком подорожним, котрим забагло ся їхати. Матрозови, здаєть ся, не треба було карти. Він сидїв на лавцї і розбивав злобно обцасами фляшну на дрібні кавалки. Я сидїв, на другім, темнім кінци платформи, рівнодушний, дякувати Богу як звичайно, до всего, що дїяло сь коло мене. На дорозї роздав ся туркіт колїс. Коли наблизив ся, матрос схопивши ся, вибіг кріз фірточку і схопив коня за вязки. Се була отся зіслана провидїнєм брика і менї, на хвилю стало чудно, чи доктор не збожеволїв, що тут вертав.

— Проч пляку, крикнув візник.

— Я не пляний, сказав матрос.

Я тут жду вже не одну годину. Власи-но звідси гільтаю.

*) Фунт-штерлїнґ.

БРАТЯ ДІДОЛІЦЬ Одинока дальматиньска винярня, Львів, ул Чарнецкого ч. 3, поручає під порукою

Натуральні вина з власних винниць столові, для малокровних, десерові, курациїні, хорватский шампан, дальматиньску оливу, знамениту сливовицю, коняки, фіґи дальматиньскі. При більших висилках на провінцию відступає ся одвітний рабат. 803 4—10

усунути проволоки в полагоджуванню подань".

Справою внесеня службових кавцій, котрі виносять тепер 32 міл. кор., міністер занимав ся, але вона не дозріла ще так, щоби міг сказати рішуче слово. Однако міністер замічав, що обовязок складання кавцій не є так некорыстным, бо урядники побирають від них 4%, а до того в разї спенсіоновани або смерти урядника кавциї мають таку саму вартість, як обезпечене на житє. При тім всім міністер не є противний внесеню кавцій.

Що-до уздоровленя краєвих фінансів зазначує міністер, що зробив для країв більше, ніж котрий небудь з его попередників; дохід з горівчаного податку був в р. 1901 так користний, що крім сподіваних 6 міл. кор. буде можна ще 3 міл. розділити помежи краї.

Опісля обговорює міністер справу поліпшеня стану податкових урядників; особливо велике число і мала платня податкових практикантів вимагає заради. Міністер радо приспішив би акцию для поправи того стану річи, коли би тілько вистарчало на те фондів. Теперішна хвиля не позваляє робити значні нові видатки, поки палата не постарає ся о нові доходи. Сам про себе міністер памятає о кождім з висказуваних бажань, як о внесеню рогачок на державних дорогах, о піднесеню низких пенсій вдовичих і вислужених урядників, та надіє ся, що в найблизшім часї вложить в палаті відповідні внесеня. Так само памятає о поправі долї дивнїстів, але просить палату, щоби оказала ся також прихильною для иних внесень правительства, домагаючих ся покритя.

Опісля між иншими бесідниками промавляв п. Ріґер в справі цукрового податку і картелю. Бесідник жадає, щоби внесено цлові границї для цукру і тим уільнено населенє від визиску картелями. Говорячи про відносини фабрикантів цукру до продуцентів буракив, зазначує, що фабриканти висискують також і продуцентів.

По промовах кількох ще послів і вкінци референта принято титул „центральна управа", а опісля також титул „правительственна і державна друкарня".

Перед закінченем засїдани президент палати оповістив, що п. Дершата подав нагле внесенє, щоби правительство еще сеї сесиї внесло проект закону о відшкодованю громад за припоручений обем дїланя; президент заявив, що внесенє се назначить на дневний порядок найблизшого засїдаля, котре відбуде ся сегодня.

В таборі Всеиїмців склала ся пригода, що п. Вольф визвав п. Шалька на двобій. Шальк заявив на те, що не уважає Вольфа за чоловіка, котрий міг би дати гонорову сатисфакцию, і віддав справу до порішеня гоноровому судови. Коли рішенє суду того випаде на некорысть Вольфа, тогдї Вольф зложить оба мандати, до державної ради до сойму.

До спільних делеґацій вибрано з Русинів послів Барвіньского і Василька.

Телеґрамы.

Терст 18 цьвітня. В корабельних варстатах 150 робітників розпочало страйк; домагають ся підвисшеня платнї. Дальших 200 робітників грозить страйком, коли не підвисшать ім платнї.

Прага 18 цьвітня. Професор Масарик їде до Чікаґо, де на университеті виголосить кілька відчитів о культурі славяньских народів. Говорять також, що Масарик має дістати посаду професора университету в Чікаґо і до Праги більше не верне.

Кольонія 18 цьвітня. З Білграду доносять, що в Софії відкрито заговор на житє Фірмініяна.

Берлин 18 цьвітня. З Москви доносять, що в Тулї збунтував ся полк піхоти. Абы бунт здавити, спровадили війско з Москви.

Брунселя 18 цьвітня. В палаті послів прийшло вчера до острої перепалки між социяльістичними послами а міністрами. Правительство рішучо противить ся ревізиї конституциї і загальному голосованю. Промову президента перебивали демонстративно социяльісти і ліберали, котрі в послїдній хвили помирили ся і солїдарно атакують правительство. За евентуальну революцию в наслїдок опору правительства, опозициїні посли роблять відвічальним короля.

Лондон 18 цьвітня. Правительство оголосило ірляндску лїґу яко нелеґальну. Тепер розвиває ся тайна пропаґанда. В многих ірляндских місцевостях правительство скріпляє ґарнізони.

Між Преторию а Лондоном уряджено нове телеґрафічне полученє так, що Кіченер може до 6 минут порозумїти ся з міністерством.

Польский професор против руского университету.

III.

П. проф. Ґломбіньский засукує рукави на добре і дуже „вичерпуючо" забирає ся до „пояснення" приписів обовязуючих у львівскім университеті в справі языка. І так, зазначивши вже два рази, що цїсарска постанова з 4 липня 1876 р. має лише „історичне значінє"; зачисляє до обовязуючих в языковій справі приписів передовсім цїс. постанову з 27-ого цьвітня 1879 і міністерияльне розпорядженє з 3 цьвітня 1882 р., опісля також цїс. постанови з 1 жовтня (властиво мав п. професор на гадцї день 29 вересня) 1850, з 4 червня 1869 і з 4 липня 1871, оскільки ся остатна не змінена пізнїйшого з р. 1879 і мін. розпорядженем з р. 1882.

Зміст тих приписів знаний нашим читателям з розвідки д-ра Дністряньского. Про одну тілько цїс. постанову з р. 1850 д-р Дністряньский чомусь лише раз мимоходом згадує, не входячи близше в її зміст; тому важна річ, що про неї пише п. Ґломбіньский. Отже каже він, що в ній „виразно означені справи, котрі належать до внутрішних университетских чинностий професорів і слухачів, а тим самим мають бути полагоджувані в университетскім языцї(Geschäftssprache)". Ага! — подумаєш — тепер вже й розумїємо, чому д-р Дністряньский нїчого не згадує за сю постанову; вона-ж попсовала би ему всї его виводи! Ну, дармо! Похнюпиш голову, бо бачиш, що д-р Дністряньский щось тов... покрутив справді, а д-р Ґломбіньский прицупне его на горячім. Так і що-до мін. розпорядженя з р. 1882 „затаїв" нам д-р Дністряньский важну річ, котру д-р Ґломбіньский „критично" відкриває, наводячи з него „затаєні" слова, висказуючі *„в автентичній інтерпретациї постанов з мін. розпорядженя з 11 липня 1871* (властиво цїс. постанови з 4 липня 1871), *що польский язык є нормальним языком викладовим университету*". Підчеркнені тут слова є у п. Ґломбіньского подані в наводах, отже видно, що дословно виняті з мін. розпорядженя; а особливо слова „в автентичній інтерпеляциї" є побиваючі!

Вже й опускає чоловіка охота дальше читати, бо річ ясна, що наша справа програна, що д-р Дністряньский нас, попросту кажучи, надув, а д-р Ґломбіньский на тріщї побє і его й нас. Але таки дух троха вступає, коли читає ся, що обовязує ще й цїс. постанова з р. 1871, „оскільки вона не змінена пізнїйшою з р. 1879 і мін. розпорядженем з р. 1882". Ого! — подумаєш — то тая постанова, що перед хвилею мала вже тілько „історичне значінє", таки має ще й значінє „обовязуюче"?! Правда, що лише „оскілько..." Алеж бо наш д-р Дністряньский виказав мов на долони, що пізнїйша цїс. постанова з р. 1879 нї в чім не зміняє попередної з р. 1871; так само і мін. розпорядженє з р. 1882 — поминувши, що воно взагалї не має сили змінити цїс. постанови — таки і змістом своїм справдї нї в чім її не зміняє. Значить, цїс. постанова з р. 1871 таки цїло обовязує! І так, набравши знов віри у виводи д-ра Дністряньского, читаєш дальше про „Język urzędowy uniwersytetu".

Тут п. Ґломбіньский покликує ся на цїс. постанови з 27 цьвітня 1879 і з 4 червня 1869 та виводить з них взагалї ті самі висновки, що й д-р Дністряньский; лише щодо межі між внутрішним урядованем а внішним заходить у обох значна ріжниця гадок. Д-р Дністряньский у справдї основних і всесторонних чи то „вичерпуючих" виводах розмежовує внутрішнє і внішнє урядованє, покликуючи ся на обовязуючі постанови законні, цїсарскі і міністерияльні, та на теориї визначних в науковім сьвітї правників; д-рови Ґломбіньскому без усїх тих трудів і заходів річ цїлком ясна з одної тілько цїс. постанови з р. 1850. Тай справдї читаєш і чудуєш ся, пощо д-р Дністряньский так мучить ся, коли воно відразу таке ясне, як сонце! Хиба тілько на те, щоби якимсь крутарством накрутити на свое. Та дармо! В цїс. постанові з р. 1850 „внутрішна служба" университету так означена, що нема місця на нїякі сумнївы. П. Ґломбіньский покликує ся на параґрафи тої постанови і вичитує з них: катальоґи, урядові книги, карти припятя і легітимациї, свідоцтва убожества і т. д. і т. д. Ну, й що-ж тепер?

І ми знов похнюпились і опустили руки! Ми, виховані в давній школї, анї на хвилю не припускали, щоби могло бути не так, як каже професор университету, покликуючись ще до того навіть на параґрафи, — професор университету, що завтра може бути послом до державної ради, а позавтра міністром, як се вже й бувало нераз. Колиж бо нинї сьвіт такий попсутий, безбожний, що навіть професорови в сїльскій академії не хотять сїльскі дїти вірити на слово, а зараз допитують: а чи справдї так? а для того так? От і нам такий безбожник каже: ану, подивп-но до тої цїс. постанови з р. 1850!

І послухали ми, хоч і з великою неохотою. Читаємо цїс. постанову з д. 29 вересня 1850 (мін. розпор. з д. 1 жовтня 1850), читаємо раз і другий від початку до кінця; а хоч по нїмецки знаємо далеко лїпше від п. професора, котрий не розумїє нїмецких стеноґрамів з засїдань державної ради, в цїлім тім розпорядженю не находимо нїчогісенько з того, що з него вичитує так докладно п. професор! Про „внутрішну службу университету" нема там анї словечка, так само про урядовий язык. Лише § 24 постановляє, що т. зв. індекси мають бути латиньскі, а зміст викладів можна в них виписувати в такій мові, в якій вони мають відбувати ся. Зате § 38 і 69, на котрі п. професор покликує ся і з них Бог знає що вичитує, кажуть лише тілько, що евіденцию звичайних і надзвичайних слухачів має вести квестура і в тій цїли має утримувати катальоґи (§ 38), і що з просьбами і катальоґами, оскілько закон не вимагає подани на письмі, мають студенти устно звертати ся до своїх деканів, котрі справу або полагоджують устно або скажуть внести на письмі подане до професорскої колеґії (§ 69). І річ цїлком ясна, чому в тім розпорядженю нїчогісенько не згадує ся анї про „внутрішну службу" анї про „урядовий язык". Адже в р. 1850 розуміло ся само собою, що все має ся вести по нїмецки, так на письмі як і устно, а тим самим межи „внутрішною службою" а вніщною що-до урядового языка не могло бути жадної ріжниці. Справа ріжниці межи урядованем внутрішним а вніщним виринає взагалї аж по році 1860.

Отже такі то „вичерпуючі" і „критичні" пояснення п. проф. Ґломбіньского?! Нехай би бодай старав ся якось викрутити те, чого ему треба; а то цїлком просто без сорому читає людям нібито з цїс. постанови те, чого в нїй анї слїду. Се вже навіть не крутарство, яким він без рациї докоряє Русинам, шючи властиво до д-ра Дністряньского, а просто химородне обманьство! П. професор пустив ся бляхмана людям пускати, користаючи з тої певности, що нїхто з читателїв Słow'a polsk'ого не буде сумнївати ся о правдї его тверджень, голошених з такої висоти учености і заразом шовінїзму. Погано, пане професор! Таку химороду лишіть уже химородникам чи то престиґіяторам; вони теж люблять звати ся „професорами".

Побивши д-ра Дністряньского таким „критичним" поясненем, п. професор „вичерпує" річ ще одним, зарівно „критичним", арґументом, що доси нїхто анї з професорів анї студентів не протестував против так широких границь урядового польского языка. Опісляж нїби на доказ, які то ласкаві для Русинів университетскі професори — розуміє ся, Поляки, — додає, що академічний сенат львівского университету з власної поняки ухвалою з 16 грудня 1878 запропонував міністерству, щоби рускі просьби полагоджувано по руски, та мало не шаче, щ міністерство мимо ухвали [„затвердило" як тепер!] Але дивним дивом зараз таки наводить кінцеву частину цїс. постанови з р. 1871, в котрій те саме вже тогдї запорядженo, так що згадана ухвала сенату була властиво безпредметова і не потребувала нїякого нового затвердженя.

Свої „вичерпуючі" і „критичні" пояснення справи урядового языка университету кінчить п. професор висновком, що всї професори львівского университету, приймаючи декрет, тим самим приймають обовязок знати (чи то чим скорійше научити ся) польский язык. На иншім місци каже навіть, що професорам неполькой народности виразно в декретї указує ся на той обовязок. Отже мимо рішучости, з якою п. Ґломбіньский висказує се твердженє, я воно — темно кажучи — неправдою, бо прим. жаден Русин, анї навіть проф. Грушевский, в декретї своїм не має того обовязку указаного.

Про „Język wykładowy" п. професор говорить не богато, бо дотичні „приписи так само ясні і певні, як і приписи що-до урядового языка". П. професорови взагалї всьо відразу цїлком ясне і певне; длятого він з довгими і трудними виводами д-ра Дністряньского умів справляти ся дуже коротко, хоч при тім „вичерпуючо" і „критично". Та й ті короткі пояснення п. Ґломбіньского могли би бути значно ще коротші, коли би він не тримав ся знаної методи „три річи до річи, а сїм не до річи" та коли би й в тих трех річах до річи пильнував щирої правди і не минав ся з нею так часто; правда, що тогдї не були би вони такі „вичерпуючі" і „критичні"!

Отже нормальним викладовим языком у львівскім университетї є язык польский, а на богословскім виділї також латиньский; — і баста! Цїс. постанову з р. 1871 касує п. професор попросту мін. розпорядженем з дня 3 цьвітня 1882, — тим самим, що то висказує „в автентичній інтерпретациї цїс. постанови з р. 1871" і т. д. [як ми на початку ai смутком мусїли за п. Ґломбіньским повторити затаєні д-ром Дністряньским слова мін. розпорядженя]. На щастє п. професор наводить з того розпорядженя дословно уже цїлу тую частину, котра нас так немилосерно побивала; і на наше радісне зчудованє не находимо там тих грізних слів: „в автентичній інтерпретациї цїс. постанови"! А очунявши від обуха, яким нас д-р Ґломбіньский на хвилю заморочив було тою „автентичною інтерпретациєю", бачимо знов, що п. професор химороду зве „критичним" поясненем, та переконуємо ся, що д-р Дністряньский таки не крутить, нїчого не затаює, а совістно і переконуючо виводить щиру і очивидну правду. Адже справдї, яким же способом і могло би мін. розпорядженє давати таку „автентичну інтерпретацию" цїс. постанови, котра би касувала тую постанову?! Се вже хиба лише в так отвертій голові може поміститись, як у п. Ґломбіньского!

Але цїкаві річи розказує п. професор про ґенезу згаданого розпорядженя з р. 1882. Ми вже й з розвідки д-ра Дністряньского знаємо, що вийшло воно з нагоди іменованя д-ра Олександра Огоновского звич. професором австр. права приватного; знаємо також, що польскі професори львівского университету домагали ся тогдї внесеня руских катедр, а д-ра О. Огоновского пропонували на звич. професора, але з польською викладовою мовою; знаємо вкінци, що міністер просьвіти таки не послухав польских професорів і заіменував д-ра О. Огоновского професором з рускою мовою викладовою та рівночасно і заразом — очивидно, щоби їм осолодити „гірку" — признав, що „nach der gegenwärtigen Einrichtung der Lemberger-Universität" всї професори з правила (in der Regel) мають обовязок викладати по польски і лише в таких разах має бути инакше, коли правительство видасть иншу постанову або вже „перед тим инакше постановило", — як се стало ся з дотеперішними рускими катедрами. Отже п. Ґломбіньский розказує, що академічний сенат від р. 1878 пять разів домагав ся у міністра, щоби у львівскім университетї признано польский язык нормальним языком викладовим; та міністер відповів аж на домагане сенату, пятий раз поновлене при нагоди, коли д-ра О. Огоновского пропоновано на звич. професора з р у с к и м [? знов правдомовність п. професора!] викладовим языком.

Значінє згаданого мін. розпорядженя основно пояснює д-р Дністряньский, а его виводів п. Ґломбіньский нїчим не збиває: бож слова: „приписи є так само ясні і певні" нїкого ще не переконують.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Справоздане з дїяльности Головного Виділу Товариства „Просьвіта" за місяць март 1902.** Гол. Виділ відбув в тім місяци 4 засїдання, на котрих полагоджено слїдуючі справи:

1) Видано яко книжочку членську за март і цьвітень: В и б і р д е к л а м а ц и й для р у с и н и х с е л я н і м і щ а н (д-ра Івана Франка) а яко слїдуючу книжочку рішено видати І с т о р и ю М о с к о в щ и н и.

2) Завізвано поновно філії „Просьвіти", щоби присилали справозданя з своєї дїяльности за послїдний рік.

3) Вислано даром книжочки до бібліотеки самостійної читальні в Турцї коло Хирова.

4) Іменовано п. Михайла Петрицкого люстратором читалень „Просьвіти" і делеґатом нашого Товариства.

— Візник! крикнув незнакомий менї рівний, чистий англїйський голос, — їдь далї!

— Добре, добре, каже матрос. Ви не хотїли вийти, коли я просив вас чемно. А тепер вийдеш?

З одного боку у брицї зробив ся отвір, бо він виломав двері з завісами і сягнув до середини.

За хвилю витягнув ногу і за нею, не дуже охотно, вийшов на другий, кругий і сивий Анґлїець. З рук випав йому що правда молитвослов, але уста на виньшу сьпівали нуту.

— Вилази лупію хитрий!

Ти думав, що я вже умер? заревів глухо матрос. — А чесний пан вилазив, не в силї слова промовити в гнївї.

Тут пана мордують, скричав візник і скочив з горп матрозови на карк. Треба їм правду признати, що хто був з Фремлїґен Едмайрель на стациї, з поспіхом підданого спішив на паньский зазив. Портїр зайхав матрозови межи очи щипцями до значеня білетів а трех пасажирів прилало йому до ніг і увільнило пана від напасти.

— Пішлїть по полїцию, а його замкнїть, сказав джентельмен, поправляючи ковнїр. І його завели згідно до магазину на лямпи і замкнули на ключ, а візник став заводити над попсованим возом.

Аж до тепер матрос, що бажав лиш справедливости, поводив ся прилично. Відтак, у наших очах зсунув ся з глузду. Двері магазину були моцні: не подавали ся анї на цаль, — але вікно пішло на кавалки. Портїр рахував голосно шкоду а иньші уоруживши ся огородничими прилядами зі стацийного огороду поставали попід стїну і не позволили йому вихилити носа. Він не мав часу на арґументи, — принайменше такі, що їм були-би понятні. Зміркувавши, що вийти вже годї, схопив лямпу і кинув її крізь надломані рами. Вона зачепила о желїзо і впала поторощена. З нечуваним поспіхом, вилетїли за першою вслїд всї пятьнайцять, нїби сьвітлі ракети, аж при останнїй здасть ся, під впливом смертельного напою доктора, напрасного руку і повного жолудка, покинув його шал — і ми почули сьвист поїзду.

Кождий хотїв бачити, що стало ся, бо цїла стация смердїла нафтою а машина їхала з треском по товченім шклї. Розповіли все кондукторови, шлихтич розповідав на свій спосіб про брутальний напад, і коли я ішов до ваґону, з всїх вікон визирали цїкаві.

— Що за гамір? спитав якийсь молодий чоловік, коли я всїв. — Пяний?

Ну, о скільки я бачив, симптоми показують радше на азійску холеру, відповів я поволи і розважно в почутю, що кожде слово може заважити чимало на вазї випадків. Врешті, коли хочете знати, я не брав удїлу в бійцї.

Се був Анґлїець, однак він зібрав свої причандали так само швидко, як недавно збирав їх Американець і вискочив на платформу з окликом: Чи можу придати ся тут на що? Я доктор.

Я почув, як з маґазину захрипкий голос застогнав: Ось-нам еще один хитрий лупій!

Переклав з англїйской мови.

Івин Петрушевич.

5) Принято до відомости справоздане секретарске за рік 1900 і 1901; справоздане референта читалень з руху в читальнях; справоздане референта філій з дїяльности так-же і справоздане з люстрацій читалень.

Ухвалено скликати загальні збори Товариства „Просьвіта“ на день 19 мая 1992 і відбути їх в домі Товариства.

6) Стіпендийну запомогу ім. Теодора Качали в квоті 240 кор. надано п. Григорию Качалї студентови прав в Празї.

7) Вислано на просьбу Тов. Сельский Господар в Олеську п. Короля з відчитом на день 18 марта с. р. на загальні збори того товариства.

8) Подаровано книжочки до бібліотеки для вязнів суду повітового у Львові.

9) Принято справоздане касове з вечерна уряджуваного в 41-і роковини смерти Тараса Шевченка. Доходу чистого було 157 кор. 78 с,. з чого половину призначено на цїли Товариства Львівский Боян, а половину на иньші добродійні цїли.

10) Принято 77 нових членів; від початку року 277.

(+) В послїдних місяцях отсї громади внесли подання до ц. к. намістництва з донесенем, що основують у себе **Читальнї „Просьвїти“**: Стриганцї, Пліхів і Краснопуща повіту бережаньского; Трибоківцї повіта бобрецкого; Топорів, Лешнїв і Залівцї повіта брідского; Городенка передмістє фольварковe і Городенка передмістє монастирске повіту городеньского; Мальчицї повіту городецкого; Богута повіту грибівского; Нижбірок старий і Увисла повіту гусятиньского; Солоне, Рожанівка і Хмелева повіту залїщицкого; Кошляки повіту збаражского; Вязова повіту жовківского; Бучачки і Вербіж нижний повіту коломийского; Кути старі і Шешори повіту коссівского; Прислуп і Майдан повіту калуского; Поляна повіту львівскогої Лоєва пов. надвірняньского; Березів н. і Молодятин повіту печеніжиньского; Остаповичі повіту перемишляньского; Новосїлка-Кут і Заставнї повіту підгаєцкого; Голодівка і Ляшки завяз. повіту рудецкого; Крехівцї, Тисьменичани, Межигірцї і Хриплин повіту станиславівского; Устє над Прутом і Залуче над Черемошем на Фринявцї повіту снятиньского; Сокирчицї повіту самбірского; Городиця повіту скалатского; Довжнева повіту сокальского; Должанка і Мишковичі повіту тернопільского; Млинівска повіту теребовельского; Липе повіту турецкого; Молодилїв повіту товмацкого; Шевйкілцї повіту Чортківского.

(+) **В „Кружку українських дївчат“** відбуде ся в недїлю 20 с. м. о год. 3 пополудне відчит тов. Жураковской.

НОВИНКИ.

— **Заява.** Супротив безличної брехнї „Галичанина“, будьтоби українсько-руска молодїж по тій притинї рішила продовжати сецесію, що товариші богослови не поздавали піврічних іспитів та не могліб наслїдком того бути приняті до семинара, заявляють що:

I. Не лишень усї товариші богослови, а і велике число товаришів на сьвітских видїлах поскладали на чужих університетах „colloquiї“ пересїчно з дуже добрим успіхом;

II. Як лишень дотичні сьвідоцтва будуть звернені університетскими властями, у яких вони находять ся тепер, яко залучники до подань о увільненє від чесного, вони будуть переслані до Львова, та кождий буде міг переглянути їх в місци і часї, які пізнїйше оголосить ся. Львів дня 16 цьвітня 1902. — *Комітет молодїжи. (Примітка Редакциї*: Заяву сю дістали ми прямо від комітету молодїжи; подаємо се до відомости Редакциї „Руслана“, щоби знов не підозрівала нас о передрук.)

— **Руский народний театр** в Станиславові повідомляє, що в недїлю дня (20. IV.) не буде представлени. Селїдуюче представленє у вівторок.

— **Звичайні загальні збори галицкої каси щадничої** у Львові відбудуть ся 22 цьвітня с. р. о 10 год. перед полуднем. На порядку дневнім: Справоздане о замкненю рахунків за 1901 р.; внесеня виділу в справі зміни статуту; вибір 16 членів товариства і вибір 4 членів виділу.

— **Заряд читальнї в Зарудю**, пов. тернопільского, складає прилюдно щиру подяку центральному виділови тов. „Просьвіта“ у Львові за прислані безплатно книжки для читальнї.

— **В справі конфіскати ч. 73 „Дѣла“** одержала наша редакция слїдуючу ухвалу: В Iменн Его Величества Цїсаря! Ц. к. Суд краєвий для справ карних у Львові рішив на підставі §§. 489 і 493 зак. кар. і §. 37 зак. прас., що зміст артикулу уміщеного в числї 73 часописи: „Дѣло“ з дня 12 цьвітня 1902 під написею „Польска гаката“ в устушї від слів „На те директор“ до кінця містить в собі знамена провини з §. 300 і прото усправедливлена есть заряджена через ц. к. Прокуратора державного конфіската сеї часописи. В наслїдок того рішеня зборонене есть дальше ширене того артикулу а забраний наклад має бути знищений. Поводи: Інкримінований уступ усилує ганьбленєм, насмішкою і перекрученєм річей побудити читателїв до погорди і ненависти против орґанови правительства що до его урядованя, — що містить в собі знамена провини з §. 300 зк. — Львів дня 16-ого цьвітня 1902. *Przyluski.*

— **„Kościol a cerkiew to wszystko jedno!“** Коничинецкі хліборобн просять нас подати до прилюдної відомости слїдуюче: „Як з „Дѣла“ вже звісно, в Коничинцях завели тутешнї учителї-Поляки з ксьондзом Лїбревским кампанїю против рускогo обряду під наведеним в горі окликом, котрий вони розуміють в той спосіб, що рускі дїти мають ходити до польского костела. Довели вони до того, що в тутешній школї не стало ні одного учителя-Русина, а учителї-Поляки не хотїли супроводжати руских дїтий до церкви. О. катихит мусїв ходити по дїти сам. Замість уздоровити ті обставини, образумивши учителїв-Поляків, шкільні власти відносли ся до станїславівского гр. кат. ординариту, аби дозволив руских дїтий водити не до церкви а до костела. Наслїдком того панує серед коничинецких Русинів велике огірченє і всї повтаряють з досадою: варта-би і нам пїти слїдом американьских Русинів, бо ми в ще більшій бідї, як вони!“ — *Коничинецкі Русини-хлїбороби.*

— **Пошесть пятнистого тифу в Калущинї** прибралала застрашаючі розміри, так, що намістництво вислало туда д-ра Важицкого, щоби той зарядив средства в цїли спиненя тої епідемії Петранку горішну під Калушем, що є як раз гнїздо, з котрого та страшна пошесть ширить ся по цїлій охрестности, треба буде імовірно замкнути кордоном. На початок казав д-р Важицкий замкнути церков, бо і дяк занедужав.

— **Міська самоуправа** у нас дуже недомагає. Нема вже майже міста, де не робив би порядку правительственний комісар. Переходив таку школу Станиславів, Стрий, Дрогобич, Снятин, тепер управляють комісарі в Теребовли, Тлустім, Жовквї а на чергу приходить Товмач, де раду громадску мають розвязати. — В кождім раї така часта заміна презесів та бурмістрів комісарами сьвідчить, що в управі наших міст і місточок загнїздились нездорові відносини.

— **Полїтично-фінансова полеміка.** Naprzód орґан соціялістів, випечатав свій програм громадскнй, котрий перепечатала Gazeta narodowa питаючи від себе відки соціялісти возьмуть грошї на переведенє всїх в програмі вичислених реформ. На те дав Naprzód такий одвіт: П. Александер Фоґель видав великий дневник, котрий має ледви 500 передплатників; було би далеко умістнїйшим запитати ся, відки він бере грошї на покритє так великих коштів, получених з тим видавництвом.

— **Винахід причиною убійства.** В 1874 роцї Вікторъ Мімóль, урядник французких телеґрафів, винайшов способ пересилання кількох депеш одним дротом рівночасно і опатентував свій винахід. Та небавом потім подібний апарат винайшов і опатентував другий телеґрафічний урядник, Годо! Мімóль доказував, що Годó украв его винахід і справа пішла до суду. Перша інстанция признала рацию Мімольови, але друга інстанция відкинула его жаданє. Мімоль, обурений тим і підозріваючи директора телеґрафів, Рейнода, що се він викрав его винахід і видав своему протеґованому Годови, при стрічи на улици застрілив директора 1888-ого року. При судовій розправі оден з професорів політехніки яко заприсяженний знаток, зізнав, що апарат Ґода мусить бути наслїдуванем винаходу Мімоля, бо зараджує навіть дрібні хиби сего послїдного винаходу. Мимо того засуджено Мімоля на 10 лїт тяжких робіт і 20 лїт поселеня. Тим часом товариші засудженого по 14-и лїтах вспіли доказати правдивість заходів нещасного винахідника і постарали ся о ласку для него. Та вже було за пізно, бо Мімоль саме недавно помер на поселенню.

— **Трясенє землї** навістило 12 с. м. місто Іркуцк і околицю о год. 6 мін. 40 рано. В першій мінутї було 20 сильних стрясень, почім в протягу години наступили 4 сильнїйші і кілька слабших. На східних берегах байкалского озера було дуже сильне трясенє землї. Повалились комини домів, а в комнатах спадали різні предмети. У Верхне-Удіньску і на західних берегах озера трясенє було слабше.

— **Аґрарні морди** стають в Польскім Царствї чим раз частїйшими. Недавно забили селяне одного польского дїдича а тепер знов, як доносить петербурґский Кнаj, забито завідателя дібр ґрафа Тишкевичa в Полонцаї, Свенторжецкого у ночи вистрілом з стрільби через вікно. Убійників не виелїджено. Причиною убійства була ненависть селян до Свенторжецкого за се, що він усував їх з прадїдних хат і ґрунтів, які наслїдком неуправильненя сервітутів були записані на ґрафа Тишкевича.

— **„Не ставав перед трибуналом тілько для того, що помер“**, так закінчив звісний Амфітеатров характеристику і житєпись Обманова-батька, під яким всї зрозуміли Александра III-ого. Замкненє в тім реченю грізне пророцтво для Обманова-сина мало бути головною причиною тяжкої кари на Амфітеатрова.

— **„Записки“**, так зове ся „підземна“ революційна часопись, що виходить в Петербурзї з тайної друкарнї. „Записки“ є дуже розширені і, як свого часу славний Герценівский „Колокол“, кождe сьвіже число „Записок“ дістає ся незвісним способом на бюрка всїх членів царскої родини і навіть на бюрко самого царя. Читанє „Записок“ стало шпортом на царскім дворі та часто можна почути між двірскими „фрейлїнами“ розмову: „А читали ви послїдні „Записки?“ Цар мав дуже іритувати ся сею підземною появою, що приходить як на его бюрко закаламучувати єму супокій.

— **На численні запитання** заявляю отсим, що брошурку: „Як можна вилїчити ся із сухоти“ можна дістати у мене по цїні 10 кр. а з почтовою пересилкою 15 кр. Належитість можна присилати почтовими марками. *Дм. Дмитерко*, ц. к. учитель семінарії в Тернополи.

— **Гарний стипендист.** Надзвичайний слухач політехнїки, Едмунд Т., мусїв бути „мізинцем“ заможних осіб, коли побирав річну стипендию з фундациї Товарницкого, в квотї 1.000 корон. Се однак замало було панічикови, коли в характері кореспондента був занятий в первориднй торговли коврів, килимів, занавіс і т. д. Івана Криштофовича, в готели „Жоржа“. Се становище вмів використати промисловий стипендист для дуже користних его нишени з некористних его шефови торговельних операций з різнородними товарами, які він без відома властителя забирав потайки зі склепу. При ревізії в мешканю стипендіованого „промисловца“ найдено різні предмети зі склепу п. Криштофовича в вартости кількасот корон. Стипендиста арештовано.

— **Дрібні вісти.** Пражскому дневникови Politik відобрано дебіт почтовий в Угорщинї. — На лїкаря громадского в Яричові новім розписано конкурс з реченцем до 15 мая. Плата 1000 К річно і окрема доплата за оглядане худоби і померших. — В процесї о убийство Яна Еліяша в Кривчицях під Львовом 27 грудня м. р. засудив вчера львівский трибунал: Яна Павлячка на 8 місяцїв, Іосифа Юркевича на 10 м, а Іосифа Войнаровича (війта) на 18 м. тяжкої вязниці. — Адюнкт прокураторії скарбу д-р В. Рубчиньский іменований приватним доцентом історії фільософії у львівскім університеті. — Начальний директор почт і телеґрафів Іван Любич Сеферович повернув з подорожи інспекційної і обняв урядованє.

Наука, штука и література.

„Гасла“, часопись, що есть орґаном так званої „Р. У. П.“ (революційної української партиї в Росиї) і виходить в Чернівцих під редакциею Льва Когута, появив ся випуск 2-ий, що обіймає 16 сторін друку. Вступна статя (без титулу) обговорює справу б о е в о ї т а к т и к и в Р о с и ї. Першим кличем є „політична свобода“, без якої не можлива правильна борба за соціяльне визволенє народу. Підношенє соціяльно-економічних постулятів єднає революції лави прихильників поневоленої маси. Оклик-же „політичної свободи“ поділяють і буржуазийні верстви, котрі хоч не раді до жертв у борбі за свободу, але все таки бодай симпатиями будуть по сторонї революції. Подібно потягне сей оклик до революції і лїберальну інтелїґенцию. Тим способом піднесене оклику „політичної свободи“ ізолює царат від усїх суспільних чинників, а революції надає розгін. Найлїпшим доказом сього є послїдні демонстрациї. Навіть офіцири симпатизують з демонстрантами. Стаття кінчає ся висказом, що політична свобода буде тілько способом до дальшого провадженя боротьби за певний ідеал, яким є, вільна самостійна У к р а ї н а з широко розвиненим соціялістичним устровом державним“. — Друга стаття, затитулована: „Л а д н а с п і л к а“, посьвячена розглядови відносин российской буржуазиї до царату і царскої бюрократиї. Західно-европейска буржуазия борола ся свого часу за свободу а нинї, зі страху перед робітничою клясою, входить в компроміси з своїми колишними противниками: династиями, феодалами і клерикалами. Росийска буржуазия, витворена недавно, прямо піддала ся опіцї царату і чиновництва. Сї „опікучи руйнують буржуазию всїлякими брудними „здѣлками“ (як мінїстер скарбу Вітте зруйнував мїлїонерів: Мамонтових, Алчевских, Полякових і богато иньших — з яких одні опинили ся в тюрмі а другі покінчили самовбійством), але буржуазия падто вже віддала ся в руки правительству, аби позволити ся з его „опіки“. — Стаття дуже цїкава, та захоплює для российских піддавих дуже живі, а й для нас інтересні, теми. — Найпросторійша є третя стаття: „П о м і ж с л о в о м а д ї л о м“, написана з великою вірою у справу, з горячою любовію до українського люду а при тім критично і розважно. Автор ей піддає критицї думки российских соціялістів-марксістів, будьто серед мужиків неможлива пїяка пропаґанда і що вважають селян заборолом реакциї. Коли змаганя „народників“ з 70-их років не увінчали ся успіхом, то се була вина часу. Тепер мужик в Росиї, се вже невдоволений і більш критичний елемент. Пролетаризация, заведені надїї на царя і ходженє по фабриках на заробки зробили своє. Мужик революціонїзує ся. Тому то і российскі соціялісти-революціонери через видання „Аґрарно-соціялістичної Лїги“, а „Р. У. П“ через серию своїх видань зачали пропаґанду, яка вже має успіхи. Тревала праця одного-двох десятків лїт доведе певне до цїли. — Випуск кінчить ся „Х р о н і ї к о ю і з ж и т я“, що містить вістки про революційні рухи, маніфестациї, селянські розрухи, і т. д. на Вкраїнї. — Як зі змісту сего числа судити, має „Гасло“ горячих, енерґічних і сьвідомих робітників. Заключати з нього можемо про зріст революційного руху серед Українців.

Русины! Памятайте на аґітаційный фондъ „Народной Рады“ у Львовѣ!

Господарство, промыслъ и торговля.

Цїна худоби. (Відень 15 лютого). На колишний торг зігнано рогатої худоби, призначеної на зарів, 4380 штук. В тім було з Галичини 526 штук. Торг був пїшший; цїни піднеслись о 50 с. Волів з Галичини й Буковини продано: 47 штук по 58 — 61 К. 288 штук по 63—68 К, 189 штук по 70 - 74 К; корови підтучені по 52—64 К, худобу худу по 36—50 К. Все рахуючи за сотнар метричний живої ваги.

Недболѣнє.

ЗАКЛАДЪ

Д-ра Евг. Пясецкого

для лѣчничон ґімнастики, ортопедіи и масажу

улица Третого Мая ч. 2.

Ординуе вбдъ 2—4. Для здоровых ґімнастика ґигіенічна. Проспекта даромъ. 19613—30

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперника ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане зубів без болю, лїченє недуг ясен і ими устної, штучні зубы в кавчуку, золоті і без плитки.

Репарациї в провінциї виконує ся відворотно.

Інститут отворений цїлий день.

Дїкар дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

ЛИПНЬ

Експедиция НАФТОВЫХЪ ТЕНФЕРЪ, улица Трибунальска ч. 19 дбмъ власный, можна дбстати щоденно отъ 8 годинъ 8-бй рано горѣвъ сибданє.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова съ капустою	15 кр
Ремень ноги	18 „
Фляки	12 „
Шийка телача съ грибами	10 „
Комбинка изъ грибовъ	6 „
Кнедлї	16 „
Обѣдъ съ абонаментомъ	40 „

Повий напитки въ найлѣпшихъ родахъ по най умѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить изъ моей ресторациї, даю вбдбираючимъ марки. — **Найлѣпшій пивя** по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ почавши вбдъ 10 кр. кїтра.

По театрѣ все сибдма, въ зимнїй зимбрѣ огрѣвъ и на життбвъ электрична кухня.

70 365—7 Въ выпадкахъ понаглаючихъ

НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Ґіпотечного на плантаціяхъ площа, Галицкоѣ

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ **окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайґи, ельмы жѣрничій піоны, лїбелъ, манометры и. т. п.**



Уряджене дзвонивъ электричныхъ.

Всякї направки полагоджують ся изъ найскорше и найдешевше. 4186

Реальність в Баворові повіт Тернопіль на спродаж. Дім мешкальний о 3 покоях з кухнею, разом з будинками ґосподарскими і оден морґ огорода. Від стациї зелїзничої 5 кільометрів, почта в місци, получене з містами гостинцем мурованим. Бліжша відомість у начальника постерунку жандармериї в Баворові. 310 2-8

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!
Найдешевше вриторучае
Ігнатій Фрід,
Львів площа Галиция 12 А,
184 41—7

Женщина середного віку, що розумівсь на сїльскім господарстві, глядає місця до заряду дому сьвященичого. — Ласкаві зголошеня упрашає ся адресувати: М. Томашевска в Махлинцях п. Нове село коло Стрия. 312 2—3

Овочеві деревця

яблінки, груші, вишні, черешні, сливи, бресквні, морелї, карлячі і високопнні агрести, малини, порічки

в найлїпших породах і по сталих цїнах. Шкілка є заложена в пісчистім і на острі вітри виставленім місци.

Розсадки шпараґів і трускавок 100 штук 2 К. Рожі пневі і корчеві.

Прошу замовляти цїнника.

Огород торговельний в Любичи королївскій.

Желїзниця шлях Львів-Белзець. 261 9—10

Торговля „Під Пальмою“ З. Маевского

(давнїйше Ст. Войцїховского і Надуровича) Академіцка 6 поручає

На сьвята

Знаменитї натуральні вина	40 кр. фляшка
Зеленики	55 кр фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава доскопала	по 64, 80, 100 і 108 кр. за ½ кільогр.
Розинки	по 36 кр. а мигдали по 60 кр.

315 2—36

МАСЛО власного виробу найлучше

поручає

МОЛОЧАРНЯ ПЕРЕВОРСКА

Львів, Гетьманьска ч. 8. 293 4—10

Важне для купців і кілок рільничих.

НА СЬВЯТА!

Поручаю для склепів і кілок рільничих **дріжджі** спірітусові прасовані в трох ґатунках ч. О—I—II з мого фабричного складу, істнуючого 35 літ в Станиславові звісного яко найдешевше жерело доброго товару; дальше **оцет** овочевий зъ з власної фабрики літр по 8 кр., з котрого розпустивши 1 літр може мати 3 літри сильного і доброго оцту.

На жадане висилаю цінники даром і оплачено. — О численні замовлення прошу

Б. Руссмак

296 5—5 **в Станиславові, ринок 14.**

Вже вийшов!

Дамский Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 c/m на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по ціні в коропах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти може в торговли Євгена Спожарского, в книгарни Ставропиґійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 3 6 1—50

Мука коштує, додатки також, а через лихі або не сьвіжі **ДРІЖДЖІ** пасха не удалась. І вже пропали сьвята для ґаздині бо не тілько страта, а ще встид. Панове Купці замавляйте через мене **дріжджі**, бо я перед висилкою такой фабриці пробую чи добрі і жадна ґаздиня заводу не буде мала. А Ви Панове громада жадайте від них, щоби для Вас дріжджі через мене замавляли, а як де не маєте свого купця, то самі собі замавляйте.

ДРІЖДЖІ Іа коштують 70 кр., а Па 50 кр. за 1 кґр. До замовленя належить долучити по 10 кр. завдатку від 1 кільо. Давнійші відбірателї вже майже всї замовили, бо не могли нахвалити ся, що за добрі дріжджі були. **Сьвітло** по цїнї фабричній. 2 5 8—10

Михайло Петрицкий заступник фабрик

Львів, Паньска 9. Для телеґрам вистарчає подати Львів.

Свій до свого!

ЕВСТАХІЙ УСТЄНЬСКИЙ

Фабрика бронзівнича знарядів церковних

Львів, ул. Сикстуска 30

поручає:

Впр. Духовеньству свою руску робітню і виконує всякі предмети церковні як: чаші, монстранції, лямпи і ліхтарі після найновійших взірців. Рівнож приймає всякі відновленя і направи як: золоченє, посріблюваня і нікльованє; платерує начинє столове. Ручить за роботу виконану в моїй фабриці і за якість матеріялу. Роботи виконує о 15% дешевше від всїх фірм так краєвих як і заграничних. 191 8—15

Солідно а дешево!

ЮЛЇЯН бар. БРУНЇЦКИЙ

Підгірці к. Стрия

дерева овочеві, порічки, малини, флянци трускавок і шпараґів, окрасові корчі, дерева окрасові чатинні в найбільшім виборі.

Цїни низькі.

Цїнники на бажанє дармо і оплатно. 281 4—6

Дроґерия під „Божим провидінєм"

ЩАСНОГО ТРАУНФЕЛЬНЕРА

Львів, ринок, дім „Просьвіти".

поручає

ГУМУЛИН, єдине средство против випаданю волосся. Гумулин не є средство блиґ-реке, лише препароване на підставі довголїтних досьвідів і численних проб, зі складників звісних шкідливій публиці, як: хміль, кокошиця, ропуха отинеч ска цибуля, розмарин, танина і кора хінова на Бой ґумі. — Уживши лише 2—5 фляшок вистарчить цілком, щоби здержати випадане волосся і споводувати чудовий ріст. Коли же причиною випадання волосся є т зв. перхоть, то щоби їх позбути ся, треба уживати фляшочку **хрінокалїну**. Ціна так ґумулїну як і хрінокалїну по 1 К. 50 сот. При замовленях 5 фляшок о опаковане і порто не числить ся. 211 1—2

Ю. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР

у Львові, улиця Войтїха число 9

виконує всякі праці з обсягу малярства церковного: образи, іконостати, декорації стїн, і пр. а також портрети з натури і після фотоґрафій.

Поручає ся прото Всч. Духовеньству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовленя.

Цїни уміркованї. 293 3—9

Фр. Кравяньский

у Львові

улиця Сикстуска ч. 9

СПЕЦИЯЛЬНИЙ

СКЛАД ПАПЕРУ

ПРИБОРІВ ДО ПИСАНЯ І РИСОВАНЯ.

Фабричний склад

КНИГ ТОРГОВЕЛЬНИХ і КОПІЙОВИХ

фабрики

Ц. І. Коніґ et Ебгардт у Відни. 281 1—26

Цукорня

Л. ЗАЛЄВСКОГО І СПІЛКИ

ул. Гетманьска ч. 12

У ЛЬВОВІ

поручає

СЬВЯТОЧНІ ВИРОБИ.

283 3—9

Перше руске задаткове товариство въ повѣтѣ

„Народный Домъ" въ Жидачевѣ

товариство зареєстроване зъ обмеженою порукою.

Удѣляє своимъ членамъ позичокъ на скрипта на 6%, на векслѣ на 7% и 1% на адміністрацію.

Одинъ удѣлъ 20 кор., вписове 2 кор.

Вôдъ вкладокъ ощадности платить 4½%, оплачуючи само рентовый податокъ. 171 4—6

Дирекція.

! ПОЗІР!

ПЕРША ГАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всїх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож виплїтає старі).

Похвальні листи на жадане. 209 18—30



Поручає всякі стампілї каучукові і металеві. Таблиці литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнизших цінах. 241 5—52

А. ЗІҐМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.





НЕЧУВАНО ДЕШЕВА ЦІНА.

ціла порцелянова сервіс на 6 осіб (0 штук) **лиш 10 К 40 сот.**

на 12 осіб (58 штук) лиш **20 К, 60 сот.**

Сервіс з декорацією з цьвіти на 6 осіб (30 штук) **17·80 К**, на 12 осіб **35 К.** Біла паперкий таріль **24 сот.**, глубокий **28 сот.**, десертний **18 сот.** Сервіс до чаю на 6 осіб лиш **4 К 60 сот.** Одна пара філіжанок **44 сот.** Сервіс до чорної кави на 6 осіб **14 К.**

Одна пара філіжанок **40 сот.** — Склянка до води **10½ сот.**, з матовою обвідкою **12 сот.** — Склянний сервіс на 12 осіб (68 штук) лиш **14 К, 40 сот.**

Казимір Левицкий

Головний для Галичини склад порцеляни, скла і самоварів

Львів, Трибунальска (власний дім).

Ілюстровані цінники висилаю gratis і franco.

248 8—10

Прошу сповіщати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти".

Пропоручає великий вибір мужеского біля, краватів, рукавичок, парасолїв, паличок, шкіряних виробів, російских кальошів, дитинних забавок, всїлякых альбумів, карт з видами мал. тоалетових і перфумерій.

242 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ.** 15—156

По цінах найдешевших. Без конкуренції.

ТУТКИ цїґаретовий 1000 штукъ за 1 зр., поручає Ант. Мазурковичъ, Львовъ, Скарбкôвска 7.

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбуе сѣчкарнѣ и плуга, звертаемо увагу Всч. Господаровъ, що найлѣпшій, трѣвалій, выпробованій и самыми господарями захвалуваній, а до того дуже дешевій

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продае

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" Львôвъ, Ринокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовій зъ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН триножевій зъ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотироножевій 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскій зъ колбсницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячій сейчасъ готôвкою за сѣчкарнѣ дôстають ще 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готôвку безъ опусту. 452 33—?

Земляничі поїзди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходить:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи	Зі Львова відходить:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи
з Краковa (8·31 ранo)	6·10	8·50	1·55*	5·50	8·40*	до Краковa (8·40 рано)	4·15	8·20	2·35*	6·00	10·—
з Підволочиськ (поїзд дочекає ся Підзамче)	5·35	7·—	2·30*	5·55	10·20	до Підволочиськ з головного двірця	6·00	9·35	1·55†	7·15	12·45
	5·12	7·40	2·30*	6·—	10·02	з Підзамча	6·48	9·45	2·06*	7·55	11·—
з Тернополя-Кошчинець	2·—				10·20	до Тернополя-Кошчинець		9·55			11·22
з Бірок Вел.-Гринялів-Кошчинець	3·43		2·30	5·35		до Бірок Вел.-Гринялова		9·25	1·55*		11·15
з Рашова		11·55			12·15	до Рашова			8·50		11·32
з Чернівець-Ічкан (12·15 н.)	9·20	11·55	1·45*	5·40	9·20	до Чернівець-Ічкан	6·35	9·58	2·40*	6·10	9·58
з Ходорова-Підвисокого					10·20*	до Ходорова-Підвисокого	6·25	10·25	2·45*		9·51
зі Стрия, Дрогобича, Будапешту	6·10		1·10		10·50	до Стрия, Дрогобича, Будапешту	6·35			6·35	
зі Стрия, Хирова, Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова, Сухої (†)		9·—†	3·05	9·—†	
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова		9·10		9·—	
з Белзца				5·55		до Белзца		10·20			
з Рави Руской і Сокаля	6·—	8·15	3·14	5·55		до Рави Руской і Сокаля		20·20		7·25	0·10††
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41 ⊕	до Янова (8·30 вечер.)§§	9·15	1·25††	3·15	6·30⊕	9·24§§
з Брухович	6·46?	8·15		7·36	8·50	до Брухович (2·51? в неділї і сьвята)	5·45?	10·20	2·15?	7·53	8·36
з Зимної Води (7·10 рано)	6.10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (3·20?)	4·10	8·45	5·25	8·40	10·50

? Поспішні поїзди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділї і сьвята; ⊕ від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дня; †† від 1/VI до 15/IX. в неділї і сьвята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 1/V до 10/IX.

Виїзний поїзд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 8·40 год. вечером.

В місті видають білєти агенции дневників І. Ос. Самодовольний в касиній Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а начальні і земного иньшого рода білєти, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п., інформаційне бюро к. к. державних залізниць, ул. Краківска ч. 5., в подвірю, сходи II ч. дворий 52, в урядових годинах (8—6, в сьвята 9—12). Середньо-европейский час столичний від львівского о 30 мін.

При закупній товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Д-ръ Володимиръ Охримовичъ. Папѣръ зъ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ Института Ставропиґійского подъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 79. Львовъ, Субота 6 (19) Цвѣтня 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзначенитшихъ новѣстей" выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ „Дѣломъ".

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Килинъского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" въ нїякихъ книгарняхъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" съ літер. додаткомъ

въ Австріи: на цѣлый рѣкъ . . 32 к. на пѣвъ року . . . 16 „ *за границею:* на цѣлый рѣкъ . . 44 к. на пѣвъ року . . . 22 „

У Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 28 к. на пѣвъ року . . . 14 к. на чверть року . . 7 „ на мѣсяць . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатанй вѣльнй вѣдъ пѣрта.

Поодиноке число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайнї принимаютъ ся по 20 с. вѣдъ одного стрѣчка инсератового або за мѣсце в не рубрицї „Надсланє" по 30 с.

Подяки и инший донесенія приватнй значінь ся по 30 с. вѣдъ стрічка.

Бесїда посла Романчука

виголошена в палатї послів державної ради при будженовій розправі дня 15 цвітня 1902.

Висока палато! Хоч уже і я і оден з моїх земляків говорив тут про буджет шкільний, то таки мушу сегодня ще раз забрати голос, бо сей буджет є для Русинів найважнїйший, а й не могу також лишити без відповіди деякі замітки, які відозвали ся тут при сїй дебатї. Однак буду старатись говорити по змозї коротко.

Галичина, як звісно, належить до країв Австрії, що в народній просвітї найбільше остались позаду. Населенє має в прирівнаню до Чехів о мілїон душ більше, а народних шкіл о 1500 менше. Причини сего є: хиби в шкільній управі — та о сїм нинї говорити не буду, — бідота краю і недостаточна опіка із сторони держави. Через бідоту громади не годні ставити школи і достаточно їх вінувати; край не має відки громадам удїляти більших підмог, а учителям дати відповідну платню. Длятого богато вже зорганізованих шкіл з браку шкільного будинку не отвирає ся; до учительского стану зголошує ся мало кандидатів, а й настановлені вже учителї покидають школу, скоро лиш роздобудуть де инший кусень хлїба. 319 шкіл стояло в остатнїм роцї нечинних, а то 81 з браку учителїв, а 238 з браку учителїв і шкільних будинків. З 8323 учителїв і учительок в Галичинї побирає 1396 по 300 і 330 зр. річної платнї, а 1113 навіть лише по 250 зр.; при тім ще і становиско їх непевне і обходять ся з ними зле. Длятого галицкі учителї рік-річно подають петиції до сойму і до державної ради о поправу їх долї, справдї гіршої ніж найпосліднїйшого возного.

З другої сторони держава чи то правительство не дбає о те, щоби через закладанє достаточного числа учительских семинарий зарадити браковп учителїв. Семинарий в Галичинї є всего 10 мужеских і 3 жіночі, — безумовно за мало. А всї вони є переповнені: в шістьох є по 201—241 учеників; в остатних чотирох лиш 153—191. В инших краях коронних припадає на одну семинарию лише по 70—177 учеників, а тілько дві є такі, що мають одна 200, друга 214 учеників. А таки галицкі семинарії не видають тілько кандидатів, щоби ними заповнити всї браки, — не казати вже о тім, щоби можна обсаджувати нові школи.

Сему лихови зарадити можна лише таким способом, щоби по перше найвисша управа шкільна з усїм притиском вплинула на краєву управу і на галицкий сойм, щоби підвищено учителям платню і приспішено будову шкіл, удїляючи прим. запомоги бідним громадам; о скількож би доходи краю не вистарчали на се, треба постарати ся о нові жерела доходів, а в разї потреби удїлити запомоги з державних фондів; по друге, треба закладати нові учительскі семинарії.

Найбільше терпить на тих хибах руский народ. Між 319 нечинними школами є 88 польских, а 231 руских. Длятого нові семинарії учительскі повинні повстати у східній Галичинї з польскою і рускою викладовою мовою, і то не, як теперішні утраквістичні семинарії, переважно з польскою, тілько переважно з рускою. Є се аномалією, що на 10 семинарий в Галичинї не тілько що 4 є чисто польскі, і то навіть в шкільних округах з мішаним населенєм, отже також і з рускими школами, але й осталі 6, хоч звуть ся утраквістичні, таки є переважно польскі. Також дві женьскі семинарії у східній Галичинї повинні бути цїлком утраквістичні.

Як в учительских семинариях, так само і в народних школах цїлком не зважає ся на права і потреби руского народу. Я вже давнїйше сказав, що народні школи навіть в чисто руских громадах є більше рускопольскі нїж справдї рускі, коли тимчасом школи в польских громадах є чисто польскі. Я указував також на те, що обовязкова наука другої краєвої мови в народних школах не згоджує ся з тою постановою 19 артикулу основних законів, після котрої жаден нарід не може бути приневолюваний до науки другої краєвої мови. Правда, що п. Стажиньский инакше розуміє той артикул і покликує ся при тім на те, що він є професором державного права. Він поясняє той артикул так, що після него друга краєва мова нїбито лише не може бути мовою викладовою, але може бути предметом обовязкової науки. Однако п. посол вибачить мені, що віддам першенство повазї ческого сойму з р. 1868, в котрім тогдї засїдали дуже тямучі правники і зокрема також знатоки державного права, а й повазї тогдїшного міністра просьвіти Газнера, а вони були противної гадки. Впрочім слова того артикулу так ясні, що — бодай після мого скромного погляду, хоч я, що правда, анї не є професором анї навіть знатоком державного права — вони не допускають иншого значіня, як те, котре їм звичайно дає ся.

Гадаю також, що навіть, коли би при звичайнім розумінню того артикулу містила ся в нїм, як каже п. Стажиньский, недорічність, то й в тім разї не мало би воно рішаючого значіня. Адже в неоднім законї бувають всїлякі хиби і браки, і длятого то так часто зносить ся або зминяє ся законні постанови. Важнїйша річ, яку законодатель мав гадку і як він розумів закон. Отже річ знана, що тую постанову вложено до згаданого артикулу на те, щоби Нїмців в Чехах не можна силувати до науки ческої мови. А се чейже говорить против гадки п. Стажиньского. А коли він каже, що правительство по своїй першій невдалій пробі, щоби галицкий сойм спонукати до зміни краєвого закону з 22. червня 1867, длятого більше не повтарило тої проби, бо переконало ся, що его погляд є хибний: то таке твердженє є безпідставне. Правительство длятого залишило дальші заходи в сїй справі, бо бачило, що вони в галицкім соймі були би даремні. Однако якийсь давнїйший закон не треба аж еще формально зносити, щоби він стратив законну силу; досить, коли вийде закон пізнїйший, котрого постановам противорічить давнїйший. І я не сумнїваю ся, що державний трибунал в конкретнім якімсь випадку в такім змислї видав би оречене про той галицкий краєвий закон.

П. Стажиньский оказав ся в иншім випадку ще більшим майстром в інтерпретації закону. Він каже, що III артикул галицкого краєвого закону з 22. червня 1867 треба так розуміти, що в повітах з мішаним населенєм, отже на его гадку мабуть в цїлій східній Галичинї, в кождій народній школї, чи в нїй є дїти одної лише народности чи обох, друга мова краєва мусить бути предметом обовязкової науки. Отже на те відчитав я єму при однім фактичнім спростованю текст того краєвого закону і показав, що там говорить ся виразно о народній школї і о шкільній молодїжи, значить, о молодїжи громади, а не о повітї або якійсь території. А що у східній Галичинї навіть в повітах з мішаним населенєм є богато чисто руских громад, отже і з чисто рускою шкільною молодїжию, сего п. Стажиньский чейже не заперечить. Я був би впрочім не дивував ся п. Стажиньскому, коли би він забув дословну постанову того закону або й зовсім її не знав; алеж я вже в буджетовій комісії відчитав закон дословно, і то так в нїмецкім перекладї як і в польскім оригіналї. Длятого мушу уважати се за визиване правди, коли він в повній палатї знов виступив з своїм хибним твердженєм. Або може хотїв він правничими кручками перевернути правду? Але чогось такого трудно припускати о професорі державного права.

(*Конець буде.*)

З ради державної.

На вчерашнім засїданю палати послів п. Гофман-Вельнгоф мотивував внесенє о відшкодованє громад за припоручений обсяг дїланя. Се внесенє тїсно вяже ся з субвенцією для Праги, котра не цїлком є оправдана. Сторонництво бесїдника буде голосувати против субвенції, бо се є частиною воєнного відшкодованя, котре правительство платить Чехам за їх обструкцию. Иншим громадам також потрібна субвенция. Досп 32 міскі громади внесли петиції о подібні субвенції. Увзглядненє сих петицій коштувало би 104 мілїонів. Кождого дня вливають нові петиції, а всї они виходять з того заложенія, що дотичні громади мають право до того, що дістає Прага. Правительство, вставляючи до буджету субвенцию для Праги, зробило блуд. Коли в слїдуючім роцї правительство наміряє вставити до буджету субвенції для инших міст, то навіть сим блуду не направить, бо що року будуть виступати нові потреби і нові петиції. Буджет видатків виріс би тогди в безконечність.

Що-до відшкодованя громад за припоручений обсяг дїланя, то бесїдник уважає таке жаданє за цїлком справедливе, бо загадані справи повинна провадити держава. В тім напрямі потрібна законодатна реформа. Держава що раз більше аґенд накладає на громади і не дивить ся, з відки громада має взяти гроші на покритє коштів адміністрації. Бесїдник є за признанєм громадам доходів з консумційних податків в замкнених громадах.

Президент міністрів заявив, що вставленє до буджету 1,600.000 К субвенції (перша рата) для Праги на інвестиційні і державні роботи, не повинно нїкого здивувати. Держава приймила з помочею Люблянї по землетрисеню, Терстови при будові порту і Відневи, котрий будував міску желїзницю.

Правительство готово заняти ся справою зменшеня аґенд і тягарів припорученого обсягу дїланя і розвязати сю справу. Нехай автономічні тїла роблять предложеня в справі санації громадских фінансів. Правительство хоче поперти ті предложеня. Улекшенє громадам тягару припорученого обсягу дїланя мало би також великий вплив на фінанси держави. Супротив того треба бути дуже осторожним. Правительство старає ся сю справу поважно полагодити в найкоротшім часї і внесе предложенє в палатї.

Молодочех Фіґлєр заявив, що его сторонництво буде голосувати за наглістю внесеня мимо наданої єму політичної закраски. Так само заявили християньско-соціяльні посли і Яворский в імени кола польского, заявляючи ся тілько за відшкодованєм міст.

Наглість ухвалено, а так само і мерітум внесеня що до відшкодованя міст за припоручений обсяг дїланя. [Сїльскі громади можуть еще заждати і поносити кошти полекші для міст. *Ред.*)

З черги приступлено до дальшої дискусії над касовим зарядом в міністерстві фінансів.

По промові п. Прадого, против субвенції для Праги, засїданє замкнено. — Слїдуюче засїданє в понедїлок.

Революция в Бельгії.

В справі загального голосованя в Бельгії, парлямент вже сказав своє слово; тепер буде справу остатечно рішати улиця і військо. Хто буде сильнїйший, сей виграє.

На вчерашнім засїданю палати послів внесенє о ревізию конституції і загальне голосованє відкинено 84 голосами против 64. Соціялістичний посол Сметс заявив, що тепер нїхто не сьміє робити собі ілюзий. Поставлено 60 тисячів людей (війска), аби кинули ся на власних братів. Але они не всїх вибють. Еще досить стане до борби. Правительство не хоче радити королеви, аби сповнив свій обовязок. Ми заклинаємо і просимо короля, аби інтервенїював. Нехай скаже одно слово, а настане спокій.

Президент кабінету заявив кореспондентови Berliner Tagblatt-y, що правительство зробить ужиток з всїх средств, які має до розпорядимости, аби тілько удержати лад, і то за всяку цїну. Уступки суть абсолютно виключені. Правительство не згодить ся на нїякі а нїякі уступки.

По засїданю парламенту соціялістичні посли пішли на чолї стотисячної товпи до робітничого дому, де відбули ся збори. Вандервельд заклинав народ, аби видержав на легальній дорозї. Зібрані розійшли ся в спокою. Генеральна рада робітників ухвалила одноголосно видержати в страйку.

Страйкуючих є вже звиш 300.000. Такого великого страйку Европа еще не бачила. Дневна страта в зарібку перевисшає мілїон франків. Провідники соціялістів кажуть, що можуть видержати більше як 8 днїв.

Говорять, що король буде мусїв інтервенїювати перед понедїлком, бо в противнім случаю вибухне домашна війна, котра може бути грізна для династії. В Монс і Шарлєроа цвите торговля револьверами. Робітники цїлими масами купують револьвери. Ради громадскі рїжних більших міст представляють королеви грізне положенє і просять о інтервенцию. Президента палати і міністра внутрішних справ висвистало в Лєвенї більше як 6000 осіб. На однім брукселськім передмістю компанія мілїції перейшла, співаючи марсельїянку, на сторону робітників.

Переговори зірвані?

Що тепер дїє ся в Африці, котра сторона перша навязала переговори, котрій сто-

роні закінчене воєнних кроків потрібнїйше, котра з них робить більші уступки і які ставить услівя завішеня оружия, та чи взагалї переговори управняють до яких небудь надїй, того в Европі нїхто не знає, окрім одного правительства анґлїйского. Вісти, які се правительство подає до публичної відомости, такі скупі, такі двозначні, що можна їх інтерпретувати собі так, як хто хоче. До сеї пори анґлїйскі дневники дивили ся дуже оптимістично на цїлу справу і голосили, що мир є тілько питанєм годин а навіть мінут. Вчера наступила під тим взглядом нагла зміна, бо вбила їм клин в голову телеґрама, що представителї Бурів виїхали з Преторії „аби порозуміти ся з иншими командантами". Чи ся вість не є зручним замаскованєм зірвання переговорів зі сторони Бурів?!

З лондоньских дневників лише Daily Mail доносить, що між репрезентантами Бурів а Анґлїйцями прийшло до засадничої згоди. Бури мають принять всї услівя поставлені Анґлїєю, а за се одержать дальші концесії. Представителї Бурів дїлали без порозуміня зі своєю репрезентациєю в Европі. До Wiener Allg. Ztg. доносять з Лондона, що там панує оптимістичнїйше успособлене як давнїйше. Люде вірять, що Бури приняли анґлїйскі услівя і кождої хвилї може надійти вість о їх капітуляції. Окрім того король Едвард має зробити великий ужиток з права амнестії. Бури мали зробити в послїдній хвили великі уступки, коли Анґлія загрозила зірванєм переговорів. Бури мали випросити для Крїґера дозвіл повороту.

Весь сей оптимізм охолодила заява льорда Бальфура в палатї послів. Бальфур заявив, що на бажанє провідників Бурів, Кіченер і Мільнер відбули з ними дві конференції. Кіченер не згодив ся на завішенє оружя з мілїтарних причин, але згодив ся улекшити вибір місця на конференції заступників рїжних віддїлів. В тій цїли команданти Бурів виїхали з Преторії. Гадають, що дальші переговори будуть могли розпочати ся доперва за три тиждні.

Сей виїзд Бурів „на три тиждні" можна рїжно інтерпретувати. На всякий случай є він доказом, що переговори, як не розбили ся, то не ідуть так, як би того собі бажала Анґлія.

Телеґрамы.

Відень 19 цьвітня. Тов. вжастителїв реальностей повідомило своїх членів, що в міністерстві фінансів приготовано новий закон о домово-чиншовім податку.

Берлин 19 цьвітня. Berliner Tagblatt довідує ся, що нїмецкий кабінет подасть ся до димісиї. Новий кабінет не буде відвічальний за внесену вже цлову тарифу і буде міг внести новий проект тарифи.

Петербург 19 цьвітня. Міністром внутрішних справ іменований сенатор і державний секретар для Финляндиї, Плеве.

Берлин 19 цьвітня. З Петербурга доносять, що убійця Сіпяґіна міг в хвили першої паніки легко утечи, а то тим більше, що его еквіпаж мав дуже добі коні. Елеґанцкий еквіпаж, коні і мундур ад'ютанта доказують, що за ним стоять инші личности. Прокураторови убійця заявив, що він пімстив ся за се, що его вітця невинно зіслано в Сибір і за свою власну кривду.

З Балкану.

Софія 19 цьвітня. Рада міністрів ухвалила видати наказ безпроволочного розвязаня всїх македоньских комітетів і знесеня цїлої орґанізациї македоньского руху.

Білград 19 цьвітня. Правительство заборонило віче студентів против затвердженя епископа Фірмілїяна.

Царгород 19 цьвітня. Супротив роздражненя в Болгарії і Македонії султан хитає ся з затвердженєм Фірмілїяна. Говорять, що на дотичне представленя турецкого правительства в Петербурзї, росийске правительство не буде напирати на безпроволочне полагодженє справи і уважає ві за відрочену.

Сальоніка 19 цьвітня. В Боргарії замітний сильний рух в користь претендента до альбаньского престола, пробуваючого у Франциї Гішпана Алятра Кастріота. Его проклямацию до Альбанців розкинено по краю в великім числї примірників.

Царгород 19 цьвітня. Положенє християн дуже грізне, бо Валїдбей є їх рішучим ворогом і магомеданьским фанатиком. Він сам орґанізує рух против християн.

Найлїпші французскі паперці циґаретові „LE GRIFFON" Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 155 7 -46 Найлїпші французскі тутки циґаретові

Ратунок „miliona Polaków“ в Бережанщинї.

Поклик „Ratujmy milion Polakow we wschodniej Galicyi“ не лишив ся без відгомону в Бережанщинї.

Бережн. пробощ Солецкі вже з давна має славу будівничого „польских“ костелів і капличок (пр. Мичищів, Куропатники, Хатки, Шибалин) а его сотрудники також від давна переймають ся ідеями ks. kanonika і сповняють совісно его припоручена. Тому й не диво, що в самім містї і на передмістях поступає латинщене а в слїд за тим і польщене в дуже скорім темпі. В послїдних часах приложили ще до того руку і сьвітскі Поляки а передовсїм „Towarzystwo szkoły ludwwej“, що закладає при помочи лат. ксьондзів польскі читальнї по руских селах, розкидує сотнї патріотичних книжочок, висилає делеґатів з відчитами про польскі справи і старає ся вполїти в руских латинників погорду до рідної мови та замилуване до „pańskiej mowy“. Про се поговоримо осібно, а тепер ограничимо ся лишень на поданю фактів з сїл: Гиновичі і Шумлянн.

Подаючи їх, хочемо тим самим звернути на них, як взагалї на подвиги наших księży, увагу компетентних сфер і спонукати їх у нас до заряджена лихови.

Село Гиновичі лежить ½ милї від Бережан і є майже чисто-руске. Латинники се п. Трачевскі з родиною, его двір і всїлякі паньскі посїпаки. Викладовий язик в школї руский. В Гиновичах є церков, приналежна до парохиї Жуків. Мимо того завзяли ся Поляки загорнути село в свої руки, щоби п. маршалкови і послови з паньскої ласки, п. Трачевскому не було прикро мешкати мїж Русинами. Місия навернути Русинів на Поляків припала ks Dziedzic'ови, сотрудникови з Бережан. Ks. Dziedzic хотїв на взір свого пробоща і відповідно до відозви арцибіскупа Більчевского та заходів „Szkoły ludowej“, заложити костел а бодай каплицю в Гиновичах, щоби відтягнути латинників від ходжена до церкви а відтак принаджувати греко-католиків чемними слівцями, ґодзїнками, гладженем по під бороду і иньшими средствами, які находять ся в їх приписах для ловлена „Русїнуф“.

Тому зачав вмовляти в латинників, що вони повинні мати „польску“ церков, деби могли з панами слухати „набожеиьства“. Щоби однак мати лекший приступ до села і зацїкавити тою справою селян, придумав ks. Dziedzic такий спосіб:

Привіз зі собою до села фіґуру Матери Божої, призначену до ношена на дручках, вбрану в синю сукняну спідницю, обійшов з нею цїле село з великою парадою і лишив її гиновицким латинникам і „chrześcianam“ до тимчасового перехованя. Від'їздаючи поручив ks. Dziedzic обносити що неділї фіґуру по селу зі сьпівами і переховувати її на переміну по тижневи у кождого господаря, доки не збере ся достаточна скількість гроший до збудована новеї „twierdzy“. Тодї донїчить ся „мука Матери Божої, що мусить жити в комірнім“. Крім того полишив ks. Dziedzic ще богато иньших приписів і в сей спосіб витворив мїж Гиновичанами — можнаб сказати— нову секту. Осередком всего є фіґура „Матери Божої“, котру називають для її форми „ляльков“. Що неділї відбувають ся процесиї зі сьвічками і сьпівами. По селу обносять фіґуру на дручках і заносять під конець до хати господаря, що „запросив“ собі Матїр Божу до себе на тиждень“, де відбуває ся молебен. Мїж господарями виробила ся вже амбіция на тім пунктї і один на перед другого приймає до своєї хати фіґуру; Русини не відсувають ся також від сего. Матїр Боска стала ся власностию села. Селяники „ходять до Матки Боскої“ молити ся і висьпівують пісні до „Królowej Polski“.

Мимо того всего не богато було виглядів, щоби скоро приступити до будови хотьби й маленької каплички. Щож робить бережаньский сотрудник? Вдирає ся без нїчийого позволена і без повідомлена рускаго сьвященика до гиновицкої церкви, коли дяки самі сїли вечірню а сьвященик правив на другім селї, казав дякови перестати сївати і перебравши ся в захристиї, відправив вешпорн. При тім ґоспадарив собі ks. wikary, як у власній хатї.

Подібні напади робив він відтак частїйше!!! А лихого слївця нїхто йому за се не повів!!

Тепер скажу дещо тільки про ks. Sołtysa, пробоща в Вушу, що апостолує найбільше в Шумлянах малих.

Шумляни невеличке село, але заможне і сьвідоме. Від кількох лїт має читальню „Просьвіти“, 2 склепи, позичкову касу і не хрунить при виборах. Завдяки невтомимої працї латиньских ксьондзів є тепер в селї мало що не половина латинників, котрих батьки або дїди були ще Русинами. Навіть назвиска польскі, понадавані новим душам, доховали ся до нинї і позаступали давні руські. Прим. Осецкі називали ся давнїйше Червоняки, Віятеки — Вавринови і. т. д. Теперішний пробощ Солтис провадить ще краще латинщене і польщене. Коли побачить, яку жінку-Русинку беременну, то зачинає зараз намовляти її, щоби дала охрестити дитину, як народить ся, не рускому сьвященикови, тільки єму. А у жінок має він щасте, бо вміє ладно гладити, частувати цукорками і горівками і забавити ся. Кс. Солтис має тому свою партию в селї мїж жінками і при їх помочи робить вже від довшого часу старана, щоби збудувати латиньску каплицю. Кс. Солтис вміє приднувати на латиньске: щоби можна зробити ся популярним, запровадив парастаси і помники; кс. Солтис бавить ся також, як кажуть, в „свата“ і любить, щоби „Поляки“ пристанали на ґрунта до богатих Русинок. На відпустї в Вушу говорив він тому кілька лїт: „Chodźcie ludzie tutaj. Matka Boska nie zmieniła się i jaka była za ks Trzcińskiego (попереднього пароха) taka jest i teraz. A ja piesek koło Matki Boskiej jednakowo was ob służę“. Слова сї можуть потвердити сотки людий. Кс. Солтис є звісний з того, що умїє добре „хапати рускі душі“ і місцеві сьвященики мають з ним богато клопоту. Послїдними днями вкрав кс. Солтис знов 2 душі рускі (з род. Голубів) і не знаю, чи вдало ся рускому сьвященикови їх відібрати. Більше не пишу про роботу кс. Солтиса, бо менї самому гидко згадувати про всї его вчинки. Досить, що цїлі леґенди ходять про него.

З істориї пропаґанди латинїзациї і польонїзациї в сих двох селах повинні наші, передовсїм бережаньскі сьвященики виснувати собі „консеквенциї“ і забрати ся до боротьби з ворогом, що наступає на наші пяти і грозить не тільки знольщенем 38% латинників Русинів в бережаньскім повітї але і латинщенем та польщенем несьвідомих селян греко-католиків. Байдужности тільки нашій будемо мусїли приписати, коли і иньші села, подібно як Куропатники зачнуть ходити до костелів, за рускі грошї заложених, і переходити на латиньский обряд.

Vigilax.

Ц. к. Галицке товариство ґоспадарске.

Перед роком писав я в „Дїлї“ про справоздане ц. к. галицкого товариства господарского і указував на причини, з яких наш хлїбороб мало має користи з сего товариства; бо скоро Русини дуже мало горнуть ся до него, то й годї надіяти ся, щоби властителї більших посїлостий, Поляки, з котрих товариство переважно складає ся, так дуже дбали про інтереси хлїбороба, ще до того рускаго. Длятого я й накликував тогдї, щоби Русини, поки не маємо власного товариства господарского, горнули ся до того ц. к. товариства, бо тогдї й користи з него повертались би також більше і для нашого народу, котрий своїм грошем причиняє ся до тих величезних запомог, які се товариство дістає з краєвих і державних фондів.

Може бути, що й справдї наслїдком мого тогдїшного зазиву появило ся на сегорічних загальних зборах ц. к. товариства ґоспадарского більше наших сьвящеників, а один з них о. Мих. Вачиньский, навіть зараз на першім засїданю вткнув товариству, що воно за мало робить для хлопа. Чи слушний був той докір, нехай викаже рахунок.

Всїх членів мало товариство 1806, мїж ними 424 селян. Вкладки принесли 14.036 К. Краєва і державна субвенция виносила 255.552 К, а дохід з фундациї 185.122 К; разом було доходу 454.710 К. З сеї суми на безпосередну чи посередну користь селянства видано: 1) на хмелярску школу в Старім селї (приготовляє вона хмелярів для обшарників, але дає хлїб хиопским дїтям) 3.761 К; 2) на школу огородничу 5.226 К; 3) на провінціональні курси ветеринарні і кутя коний 1.100 К; 4) на вандрівні відчити 11.141 К; 5) на насїня для селян 1.536 К; 6) на уладжена гноярень для селян 1.839 К; 7) на утриманє бугаїв (переважно остають вони по дворах) 29.440 К; 8) на піднесене хову селяньских коний (ґери також переважно стоять по дворах) 6.666 К; 9) на преміоване селяньскої рогатої худоби 2.640 К; 10) на піднесене хову рогатої худоби у селян через приховок (около 200 расових коров є у селян; приховок має селянин віддати, а корову лишає собі, або на відворот; таким способом 24 расових коров перейшло на власність селян) 7.200 Кор. Те все винесло разом 60.549 Кор.

Обчисленє се не є ще цїлком докладне, бо видано щось також на стациї свиний і овець та й на ті корови, що остають у селян. Всеж таки лишає ще поважна сума з доходів, котра йде на користь самої більшої посїлости. Признати треба, що основателї того товариства перевели довгу і тяжку борбу з правительством, поки дійшли до теперішних результатів. Від кінця 18-го столїтя до р. 1865 товариство було обмежене на власні сили; аж від р. 1865 починають ся субвенциї і ростуть рік-річно. Алеж в тих субвенциях є богато й нашого!

Що-ж против такого великана маємо ми Русини? Товариство „Просьвіта“ лиш почасти має задачу дбати про піднесенє господарства. Господарска Спілка в Перемишли займає ся лиш продажию насїня, штучних навозів та господарских знарядів. „Сільский Господар“ в Олеську має таку саму цїль і в тих самих межах, що ц. к. галицке товариство господарске, тілько не має тої грошевої сили. Тепер змінило воно свій статут і має стати товариством краєвим. Від числа членів залежати буде его сила, а згодом і воно добити ся може помочи краєвої і державної. Тож вступаймо до него громадно, вступаймо в як найбільшім числї! Скоро новий статут буде затверджений, „Сїльский Господар“ оголосить свій поклик до рускої суспільности.

о. Т. Дутькевич.

„Дзвінок“

письмо для рускої молодежи.

Минає 30 лїт, коли я в низших клясах позичав з ґімназіяльної бібліотеки в Дрогобичи польске письмо „Dzwonek“ і читав его все з великим інтересом. Не раз я собі подумав: „Велика шкода, що нема таких книжок по руски написаних!“ Та якось ласкавий Господь Бог і на нас не забув і теперішна руска молодїж має свій рідний, рускій, „Дзвінок“. Однак на превеликий жаль, се дуже хосенне видавництво не тїшить ся прихильностею руских родичів і дуже мале число нашої молодїжи его читає. Се бачу з заяви редакциї в 4 числї з сего року, що розіслано 1600 примірників 3 числа „Дзвінка“ поміж рускі патріотичні родини, а звичайно друкує ся лише 200 примірників. Мабуть чи не за мало хоть би лиш на галицьку і буковиньску Русь. Не раз застановляю ся над сею сумною приключкою і глядаю притоки сеї незвичайної байдужности. Чи може саме письмо таке не інтересне і безхосенне? Та сего не можна сказати. Дзвінок дуже добре редаґований. Знаю, що дїти читають его дуже радо; про се сьвідчить хоть би переписка редакциї з молоденькими читачами. І сам я пересьвідчив ся, як „Дзвінок“ дїтем подобав ся. За той час, як се письмо виходить, то є 13 лїт, подало оно богато поучаючого матеріялу, спімну от хоть би про працї д-ра Франка: „Лиса Микиту, Пригоди Дон Кішота, Абу Каземові каиці.“ Відтак „Записки школяря“ Амічіса, Мітольоґія Греків і Римлян“, „Подорож Ґулївера до Ліліпутів“, до „великанів“, популярний курс рускаго письменства проф. Макарушки, повістки „Малі герої“, „Без родини“ і богато иньших. І сегорічний „Дзвінок“ не гірший від передних річників. Інтересна, та патріотична повістка: „Дві могилі“, займава: „Малий ґраф“ ще не скінчені, читають ся легко і з інтересом. Суть також подані думи з часів Козаччини з поясненями і богато иншого матеріялу. І таке цїнне і хосенне письмо не має попиту у рускої суспільности. Коли би родичі дїйстно любили свої дїти і хотїли їх виховати на пожиточних членів рускої суспільности, певно не пожалували би для них тих 6 корон на рік, а не раз і самі би прочитали дещо цїкавого і дали би своїм дїтем пожиточну лектуру в руки. Певно далеко би більшу справили утїху своїй дитинї давши їй читати „Дзвінок“, ніж купуючи забавки, ляльки, або які наші витребеньки. Ті дїтваки, що ходять до польских шкіл, читаючи се письмо, присвоювали би собі руску мову, пізнавали би бувальщину свого народа і полюбили би свою батьківщину. „Дзвінок“ міг би бути також в кождій читальни і селяни певно читали би радо. Таке письмо повинно би мати хоть 600 предплатників. Редактори і другі люди трудять ся безінтересовно для науки молодого поколїня на Руси. Але така байдужність для щирої працї зломить і сильнїйшу натуру. Педаґоґічне товариство мусить ще докладати, щоби покрити кошта видавництва. А коли би було більше предплатників, то можна би лїпші працї ремунерувати, на чім би письмо зискало. Тож рускі родичі не жалуйте кілька корон для своїх дїтий, бо они певдо не підуть на марно.

о. М. З-кий.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **З Львівского Бояна.** Надзвичайні вправи хору мішаного львівского Бояна з „Псальмів“ відбудуть ся завтра, в неділю, о год. 12 в полудне. Прошу всїх членів, щоби зволили вийти ся точно і в комплєті. — *Волод. Шухевич.*

(+) **З „Кружка укр. дївчат“.** Темою відчиту т—ки Журавковской, що відбуде ся в неділю о 3-тій год. пополудни, буде „Короткий нарис родинного житя на старій Руси-Украйні і становище тодїшної женщини“. — Тема цїкава, тож просить ся о численну участь.

(+) **З Наук. Тов. ім. Шевченка.** Засїданє історично-фільософічної секциї буде дня 20 цьвітня с. р. в неділю о год. пів до шестої по пол. з таким порядком: 1) М. Зубрицкий, Причинки до істориї шкільництва в Галичинї. 2) М. Грушевский, Видане скарбових реєстрів Казиміра Ягайловича. 3) З археоґрафічної комісиї.

(+) **З Товариства ім. Ів. Котляревского.** З причин, що в послїдних часах зросло значне число аматорских кружків, особливо селяньских при читальнях, що відчувають велику недостачу драматичних творів, написаних популярно для науки і забави, рішив ся Видїл „Драматичного товариства ім. Ів. Котляревского“ пособити тим культурним змаганям рускої суспільности і проте поручив артистичній секциї тогож товариства приступити сейчас до видавництва цїлої серії таких драматичних, передовсїм оригінальних, руских творів.

Починаємо видавництво „Рускої драматичної бібліотеки“ комедиєю знятого з популярних творів того рода — знатного драматурґа Григорія Цеглинського п. з. „*Ворожбит*“, а означуємо сї як другий випуск з тої причини, що товариство „Руска Бесїда“ у Львові зволило передати нашому товариству на власність перший випуск своєї „Рускої драматичної бібліотеки“, т. є. „*Наталку Полтавку*“ Ів. Котляревского і полишило нам дальше видавництво. З тої причини полишаємо й формат початого „Рускою Бесїдою“ видавництва. Відтак на третий, четвертий і пятий випуск печататимемо (за дозволом товариства „Руска Бесїда“) всї три, на сегорічнім конкурсї преміовані драматичні твори. Деякі иньші штуки приготовляє артистична секция товариства, а деякі віддано до рецензиї.

Звертаємо увагу на се, що члени нашого товариства одержать (о скілько не залягають з членьскою вкладкою) всї наші видавництва даром; проте просимо завчасу надсилати вкладки на руки касиера товариства, п. Юстина Ганкевича, урядника товариства „Дністер“ у Львові (дім Просьвіти), бо небавом почне ся розсилка комедиї „*Ворожбит*“.

Початок ми зробили. Успіх наших змагань залежить безперечно і від самої рускої суспільности. Звертаємось з сим кличем до усїх, кому не байдужа цїль, яку товариство має на метї, а передовсїм до аматорских кружків, до читалень. Річна вкладка виносить лише 3 корони, а користь — поминувши вже патріотичну цїль, задля якої наше товариство завязало ся — вчей очевидна. Нераз кружки аматорскі або читальні заряджують переписуване деяких давнїйших штук, иноді для їх цїли може й не зовсїм відповідних, і платять за само переписуване без порівнаня більшу квоту, як наша річна вкладка, за яку члени одержать кілька нових драматичних штук що року.

Вступайте-ж в члени товариства ім. Ів. Котляревского!

Право виставн комедиї „Ворожбит“ рішив Видїл товариства дати лише тим читальням (і своїм філіям), що вступлять в члени нашого товариства. — *Видїл.*

НОВИНКИ.

— **Замкненє рахунків дяківскої льотерії,** довершене на засїданю комітету 17-го с. м., виказало чистий дохід в сумі: **19,905 К 75 сот.**

Сей дохід розділено межи товариства дяківскі так, що з повисшої суми відраховано для поодиноких товариств їх специяльні належитости: для львівскої Дієцезиї 205 К (зворіт 200 К переддатку на друк льосів і датки коронові від дяків 5 корон), для перемискої 207 К (переддаток на друк льосів 200 кор. датки від дяків 7 корон), для станиславівскої Дієцезиї 1027 (перерахунок на друк льосів 200 К за образ Воскресеня Лазаря 700 К, датки від дяків 27 К, і датки від Каз. ґр. Шептицкого 100 К), — разом 1439 К а оставшу суму 18466 К 75 розділено після пропорциї для перемискої Дієцезиї — 45% — 8310 К 4 сот., — для львівскої 42% — 7756 К 3 сот., — для станиславівскої — 13% — 2400 К 68 сот., — так що разом з повисшими специяльними належитостями припало: для перемискаго Товариства **8517 К 4 с.** для львівского **7961 К 3 с.**, для станиславівского **3427 К 68 с.**

Сї суми будуть вислані Хвальним Видїлам Вп. п. Директором В. Нагірним, по надісланю єму принятої на засїданю Видїлу декларациї, що повисші грошї будуть ужиті яко зелїзний фонд для сталої самопочі дяків на вічні часи, після норм, які на найблизших загальних зборах зістануть приняті в такій льокациї (чи то готівцї), за якою Видїл заявить ся. Речинець на се назначено до 15-го мая с. р.

Від дня нинїшного с. в. 18-го цьвітня прошу належитости за образи як і самі образи висилати просто до Видїлів Товариств своїх дієцезий, — котрі то доходи мають бути ужиті на запомоги для бідних дяків. Від Комітету дяківскої льотерії *о. Д. Танячкевич* предсідатель.

— **На фонд для академічної молодїжи** жертвував Всеч. о. Данило Танячкевич 200 примірників своєї знаменитої, на наукових жерелах опертої розвідки: „Das österreiche Staatsbürgerrecht als das oberste leitende Rechtsprinzip für die Lösung der Nationalitätenfrage und der durch sie bedingten Verfassungsfrage im Kaiserthum Oesterreich. Vom ruthenischen Pfarrer Daniel Taniačkewyč, Reichsraths-Abgeordneten.“ Складаючи Високопов. авторови щиру подяку за той щедрий дар, просимо з замовленями звертатись під адресою Сидора Бриттана у Львові, ринок ч. 10. Один примірник коштує 1 корону, а для замісцевих о 10 сот. більше на пересилку почтову. Зложена цїна за брошуру уважатись-ме за даток для академічної молодїжи і буде оголошеною враз з другими жертвами“. *Др Я. Кулачковский.*

— **Анкета руско-народних товариств** постановила скликати на день 6 (19) мая, на год. 6, в льокалю тов. Січ (Ринок 10), довірочні збори з цїлого краю для наради над піднесеною гадкою заснованя приватного рускаго університету через субскрипцию, й проектів, які в звязку з нею виринули — як заснованє фонда для приготовленя й піддержаня руских доцентів, для запомоги академікам, фонда шкільного і т. и. На сю нараду має ся

Змѣна льокалю! Юліянъ Домбровскій
Истнуючій вѣдъ 30 лѣтъ пѣдъ фірмою
Маґазинъ Годинникарскій Юбілерскій, получений зъ двома роботнями, перенесеный уже зъ Театральной 7 на Гетьманьску 4, Львовъ

запросити всіх видніїших людий з краю і зі Львова. За анкету підписані на запросинах делеґати Товариств, а то: *о. В. Ганицкий. М. Грушевский. Др К. Левицкий. Др І. Франко.* — Особи, які хотіливб дістати запрошенє на сї збори, зволять зголосити ся до редакциї „Дїла".

— **Комітет будови церкви в Яслї** просить нас оголосити: „Дня 11. цьвітня відбуло ся засїданє того комітету. О дїяльности того комітету не можемо тепер нїчого потїшаючого подати, бо жертви на будову церкви майже перестали вливати, а то — здає ся — по тій причинї, що жертволюбиві патріоти богато посилають датків на запомоговий фонд академічної молодїжи. Потїшаємо ся надїєю, що коли скінчить ся сецесия, жертволюбиві патріоти не забудуть і про нас, бо в противнім случаю наші гарні намірн не могли би здїйснити ся. Комітет ухвалив відправити в тім роцї торжественну утреню воскресну в суботу о год. 6 вечером перед Сьвятим Воскресенієм в парохіяльнім костелї. Число Русинів в Яслї побільшило ся, але надїї наші на довершенє розпочатого дїла зменшили ся, — просимо проте о ласкаву память про нас, ясельских заточників! Посилайте бодай на одну цеголку! — За комітет: *Свящ. Мих. Вербицкий*, предсїдатель. — (Залучений виказ жертв помістимо пізнїйше.)

— **Ал. М. Лазаревский** український патріот і ученнй історик, помер сими днями в Київі. Над істориею України працював невтомимо від 60-их років і був головним співробітником научної части „Київської Старини". Предметом его дослїдів, моноґрафій та просторнїйших творів були головно соціяльні і обичаєві відносини козацкої України, та загалом істория Гетманщини, Козацтва і Запорожа. Дорогоцїнні его працї: „Описаніе старой Малороссіи" і „Люди старой Малороссіи" та безлїч дрібних начерків і замїток відзначають ся глибоким критицизмом і реалїзмом та дають вірний образ суспільно-родинного, економічного і правно-звичаєвого житя давної України. Честь памяти великого труженника української науки!

— **Переслїдуване рускої молодїжи по руских ґімназиях за руску справу.** В послїдних часах зайшли в руских ґімназиях в Перемишли і Коломиї події, котрі кидають дуже сумне сьвітло... в кождім разї не на ґімназиястів.

В обох тих справах дістали мя чимало дописей, та поки що ми їх не містимо, бо по просту вірити ся не хоче, щоби в такий поганий спосіб переслїдувано по руских ґімназиях руску молодїж за те лише, що має ще дрібку народного почутя і народної чести. Ждемо вияснення!

— **Польский дневник про москвофільско-станчиківский союз.** В послїднім числї краківского дневника „Naprzód" поміщена вступна стаття під заголовком „Wzajemne usługi", де автор на примірах виказує, як дві крайні консерви, станчиківска і москвофільска, чим раз то любійше роблять собі взаїмні услуги. Польска консервативна праса поборює зайло антімосковскі польскі стремлїня та вже цїлком явно пропагує москвофільство серед Поляків. Знов-же наші москвофіли поборюють національний, українъско-руский рух і суспільне движенє нашого селянства против обшарників. Стаття кінчить ся так: „Москвофільска ґазетка „Русское Слово", розкидувана по селах цїлком даром завдяки московским рублям, містить в передпослїднїм числї статю п. з. „Хлопскій стрейкъ", де вживаючи арґументів зачерпнутих з станчиківскої праси, нападає ся в спосіб, рівно глупий, як і перфідний на руских хлопів в повітах: снятиньскім і коломийскім, за се, що вони бажають дорогою стрейку вибороти на обшарниках більше людяні условини працї. Инше ся там так: „Остерігаємо людий, щоби в своїх жаданях були більше умірковані і щоби наслїдком підшептів українських радикалів не допровадили до гіршого лиха (?!!) Українські радикали (се тепер в „Рускаго Слова" постійна номенклятура всїх „украинцевъ"— *прим. Ред.*) готові все робити „галабурди"... Так зробили вони з „нашими русскими" (!!) студентами, що й без галабурд були-би здобули собі уступки. Так само скінчив ся хлопский стрейк на Поділю (зі стилїзациї „Русскаго Слова" виходило-би, що сей стрейк скінчив ся невдачно, хоч він скінчив ся як раз побідоносно — *прим. Ред.*), так само скінчить ся стрейк і на Покутю, коли хлопи послухають радикалів"... Сю статю, що боронить так завзяте східногалицких станчиків перед хлопским стрейком, передрукував в цїлости „Галичанинъ" на доказ, як москвофіли дотримують умови зі станчиківщиною. З рівним завзятем ведуть москвофіли борбу против непаручної для станчиків сецесиї руских студентів і против рускаго університету. В числї з вторника, се есть з 15-ого с. м., містить „Галичанинъ" поміж иншими статю про руску сецесию, де нападає на руский семінар у Львові і на его управу, денунціюючи ёї справдї по жандармски, що „вона заводить несупокій в рускій суспільности." Денунциацию ту передруковує з розкошию „Dziennik polski" з дня 17-го с. м. під заголовком: „Środowisko anarchii", не щадячи слів признанн для москвофільских доносчиків. — Станчики і москвофіли дають надмірну доказів, що їх союз есть вже конкретним фактом".

— **Як обходить ся царский уряд з поарештованими студентами.** Про се пишуть до Arbeiter Zeitung з Росиї таке: „В полїцийнім київскім арешті катовано наших товаришів кнутами, велено їти між рядами різок і нагайок, до того бито кулаками і копано. По тім замкнено в арештах. Спеціяльно мучено студенток. Бито і кулаковано їх зарівно з мужчинами. Обиджувано їх жіночу честь найогиднїйшим способом. Розбирано їх до нагого тїла і уживано найординарнїйших грубостий та насьміхів." — Нам знов доносять, що в вязници т. зв. Бутирках коло Москви поступовано не лїпше. Особливо над студентками знущають ся по варварски. Дозорцї вживають супротив них найгрубших слів, що раз ревідують їх до нага, а коли студентки пожалїли ся начальству, тоді сам ґубернатор вязниці Булїгін влетїв до їх казні на ревізию тоді, коли знав, що всї студентки розібрані до сну. Против такого поневіреня їх жіночої чести студентки запротестували голодовим страйком. До них прилучили ся і студенти та робітники, замкнені по иших казнях, а буде їх в Бутирках з півтора тисяча. — Не диво проте, коли наслїдком того серед революціонерів росте завзятє і коли їх проклямациї зачинають ся таким страшним криком відчаю: „Пімсти! пімсти! пімсти! без милости і пардону!"

— **Революцийний настрій в росийскій армії.** До берлинських часописей доносить, що в Тулї цїлий полк ґренадирів винонів послух старшинї. Рівнож і в однім драґунъскім полку в Москві случаї несубординациї на тлї випадків послїдних часів ставали так часті, що полк сей розділено і порозкидано по ріжних місцевостях.

— **Відмовив військової присяги** при поборі рекрута в чеськім місточку Кенїґсталь, брат війта з села Врдец, Фридрих Прохаска. Свою відмову мотивував тим, що віра забороняє ему убивати. Прохаска є евангеликом. По списаню протоколу пущено его на свободу.

— **Урядованє в неділю.** З під Рускої Рави пишуть нам: Пан Федорович, „дроґомістр" від гостинця, що веде зі Львова до Рускої Рави, замешкалий в Раві, силкує майже кождої неділї дорожників з околичних сїл до Рави і урядує з ними від 9 год. рано через 3—4 годин в часї самого Богослуженя. Очевидно дорожники боять ся свого зверхника і являють ся точно на его розказ, хоч через те не можуть виповнити одного з важнїйших релїґійних обовязків, т. є. явити ся в Церкві на Службі Божій. Може би компетентна власть пільнувала трохи студеною водою за-надто ревного „службісту" і научила его, що не має права відбирати недільного відпочинку своїм підвладним і ставити ім перешкоди в сповнюваню релїґійних обовязків. — *Б. Кронова.*

— **Дрібні вісти.** В приступі мабуть хвилевого збожеволїня, одним замахом сокири забив в Пістини Дмитро Слюсарчук свою жінку, а дочку, що відскочила зручно в бік, лиш легко засягнув по чолї. Убийника відставлено до суду. — Олена Будельквич, дочка господаря з Журак, пов. надвірняньского, йдучи до школи, поховзла ся на кладцї і упавши до Вистрицї солотвиньскої утопила ся. — Кн. Ад. Сапіги обходять 22 с. м. торжество 50 лїтного подружя. — Адміністрацийний трибунал рішив, що анї институції публичні, анї товариства, анї приватні особи не мають права жадати кредиту в аптаках.

Посмертний ✞ оповѣстки.

Др. Юлїян Грушкевич. лїкар міський і зелїзничий в Приедорі в Босниї, упокоїв ся в Відни дня 16 с. м. в 47-ім роцї житя. Похорони відбудуть ся дня 18 с. м. Покійний займав ся дуже щиро долею наших еміґрантів, які прибули минувшого року до Приедору в числї кількадесять родин, так що навіть примістив був у себе кільканацять родин через три місяцї зимові. Тішив ся загальною симпатиєю населення так Сербів як Турків, бо пробуваючи від початку своєї практики лїкарскої в Босниї, зжив ся вже з тамошним населенєм, хоч не покидав гадки колись вернути між своїх. В. є. п.

Антонїя з Крушиньских Левицка, вдова по комісарю магістрату, упокоїла ся у Львові дня 16 с. м. в 72 р. житя. В. є. п.!

Наука, штука и література.

— **Исторія галицко-львовской Єпархіи** — написавъ о. Іоаннъ Рудовичъ — Жовква 1902. — Ціна не подана. Мова гарна. Шкода тілько, що автор трактував річ більше, як історию епископского престолу, історию епископів, а не звертав уваги на історию церковних відносин в ширшім значінню: історию духовенства, его виховання і установлювання, церковних шкіл, правних та суспільних відносин церкви і клиру, способу обсади зглядно вибору епископів і т. д. Однак і так, як є, буде ся „Исторія" добрим підручником.

— **Небесні сьпівці** драматична алеґория, відіграна дня 13 | IV 1902 року в XLI роковини смерти Тараса Шевченка вихованицями „Рускаго Інститута для дівчат у Перемишли", — написав Сильвестер Ярічевскій — музика Ромуальда Зарицкого. — Перемишль 1902. Присьвячено „Перемискимъ Інституткам". Зверхний вигляд книжочки дуже гарний: папір розкішний, друк, вінетки і т. п. дуже чисті і якусні. Зміст патріотичний: „відродженє Руси-Украіни". Алеґория надає ся дуже для студентских і читальняних вечерниць. Чистий дохід призначений на бібліотеку перемиского Інститута. — Ціна незазначена. Де дістати — рівно-ж не знати. Отсе „манкамент" книжки.

Надболаке.

ВСІХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Др. Стефан Миколайский

ординує в хоробах внутрішних від 3—5 год. по полудни.

349 ул. Леона Сапіги ч. 9., II. поверх. 2—4

Доцент університету

Д-р Роман Ренцкий

б. асистент лік. клініки Ягайл. і львів. університету, ординує у внутрішних хоробах від 3—5 по пол. ул. Крашевского 3. Телефон 583.

88 12—12

ОДИНОКА У НАСЪ:

Підручна Історія рускої літератури

вбдъ найдавн. до найновїйшихъ часбвъ поглядово написана, для старшихъ матуристбвъ, кандидатбвъ на учителївъ панночокъ и пр. продаєсь у **Іосифа Застирця Бережаны**, по **1 кор. 70 сот.** въ портомъ!

„Відповідь" на мильну критику залучаєсь „gratis." 144 2—2

Выпаленый знакъ на корку

ДЛЯ ОХОРОНЫ ПРОТИВЪ ФАЛЬШОВАНЯ.



Маттонього Ґіссгіблєрска щавова вода. 54

ЛИПЕЦЬ

въ ресторациї **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улица Трабу ч. 19 дбмъ власный, можна дбстати щоденно вже о годинї 8-бй рано горячій снїдання.

ЦѢННИКЪ.

Печенка вепрова въ капусняку	15 кр.
Свіжий дорш	12 „
Фляки	12 „
Ножка теляча въ хрѣнови	10 „
Ковбаска въ хрѣнови	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Вшелї напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять въ моєи ресторациї, даю вбдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вбдъ 40 кр. литра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборѣ страва и на питбвъ высокогорска шунка.

79 356—? Въ вшелякимъ поважаненємъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкоя



поручає въ великбмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ **окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, лупы, компасы, райцайґи, тальмы мѣрничѣ ліопы, лїбедѣ, манометры и. т. п.**

Уряджене дзвінкбвъ електричныхъ.

Вшелякі направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185



Для канарків

гарценьских, рішак пітний, канар, свисдущений, кат. 40 кр. поручає склад насіня **Антонія Климовича і Сина** у Львові площа Галицкая ч. 14. 42 16—52

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичинї



Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлїйскої стали від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столові и вилки, ножиці всїлякого рода, трокарі, спущаль, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 109

На сьвята!

½ кгр. міґдалової маси	1·30 К
„ „ оріхової маси	1·10 „
„ „ ванілевої чоколяди (під ґарантією правд.)	1·80 „
„ „ цикати	1·40 „
„ „ помаранчевих лупин	—·90 „
„ „ какао (під ґарантією правдиве)	2·— „
„ помадок до прикраси тісточок	1·40 „
„ „ мармоляди до начиняваня тіст — в пяти відмінах	—·90 „
„ „ чоколядової кувертури до ґлязурованя тіст	2·40 „
„ „ медівника часто медяного	—·80 „
„ „ медівника цукрового	—·40 „

як і: великодні ігнятка, чоколядові і цукрові крашанки, бомбоньорки атласні, бомбони, помадки, рожі, цьвіти, цукровий мачок, торти, тіста і т. п. у великім наборі, по найвічно нижких цінах. — Виключний наш склад для ґуртівної і дрібочної продажи містить ся при **площи Голуховских ч. 5** (ріг ул. Кальнажовскої.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — з високим и важанєм

Брандштедтер і Спілка

парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 2·7 12-?

Без конкуренції!



Сервіс порцеляновий на 6 осіб 5 зр., на 12 осіб дише 10 зр. — **Декорований** в цьвіти на 6 осіб по 8, 8·10, 9 до 10 зр., на 12 осіб від 17, 18·50, 20, 2 до 330 зр. — **Келішки** до горівки або вина по 10, 12, 14, 16, 17 до 70 кр. — **Шклянки** по 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 50 кр. **Філіжанки** до чорної кави і чаю декоровані по 12, 14, 16, 18, 20, 25, 30 кр і вище поручає

Артур Бартош

(давнїйше Б. Хрістіянус.)

годовний магазин порцеляни, шкла, ґабричний склад хінського срібла і зелізних меблїв.

Львів, площа Маріяцка ч. 7 (побіч Шкопрона.) 201

Півець церковний, молодий, женатий, має добрий голос, розуміє ритуал церковний і потний спів, обняв би місце від провідної неділї. — Просить адресувати: Півець церковний в Козовій п. в місци. 307 3—3



ПАСАЖ ҐАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміованє.)

Від 20/4 до 20/4 до побаченя: VIII. Найновїйший цикль

Парнскої Вистави

в роцї 1900.

Вступ **10 кр.** 12

НА СЬВЯТА!

Цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДРА

у Львові, ул. Батория ч. 32

поручає знамениті торти від 1·50 зр., баби від 50 кр., перекладанцї від 1 зр., колачі від 50 кр., мазурки від 1 зр., сирники від 1 зр., маківники від 60 кр., баранки від 10 кр. до 3 зр., писанки від 15 кр. до 3 зр., міґдалову масу ½ кільоґр. 70 кр., оріхову масу ½ кільоґр. 60 кр. — Всякі місцеві і замісцеві замовлена виконує ся точно. — Цінники на жаданє даром і оплачено. 284 3—6

The Beaver Line

Rotterdam



Найдешевшій, найвигідніїшій і прямий перевіз

II до Канади II

дають знамениті, скорі і почтові пароходи товариства „Beaver Line".

Ціни їзди такі:

до Квебеку (Quebec)	зр.	56
до Вінніпеґу (в Монїт)	„	84
до Едмонтону (в Альб)	„	121
до Кальґарн (Calgary в А)	„	117
до Йорктону (Yorkton в Ассін)	„	100
до Прінц Альберт (в Сакач)	„	111

і т. д.

Відїзд з Ротердаму кождої суботи.

Ближших пояснень у всїх справах уділяє контора товариства

„The Beaver Line"

Rotterdam. Wijnstraat 128 Holland. 279 3—?

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Картки сьвяточні в найбільшім виборі по найнизших цінах поручає антиквариа **Д. Ґрунда**, *Львів ул. Театральна ч. 16.* 292 2—2

Фабрика капетюхів

під фірмою

Антін Кафка

(давнїйше А. Кожелюжек)

у Львові улиця Галицка число 4

(побіч катедри)



поручає на теперішний сезон капелюхи і цилїндри з власного виробу в найновїйших фасонах і барвах по найдешевших цінах; також капелюхи і цилїндри Р. С. Ґабіта, цілком лекші цилїндри по 9 зр. капелюхи в різних барвах по 5 зр., капелюхи Льоренові з ґабрики А. Шіхлера в Ґрацу і як найдешевші капелюхи для дітий.

Цінники на жаданє даром і оплачено. 292 6—8

! Вовни !
! Батисти !
! Кретони !

Найдешевше вприпоручає

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

184 42—?

Свій до свого!

Перший рускій складъ машинъ до шитя!



Незрѣвнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Ножий вбдъ 27 до 65 зр.
Ручнѣ „ 25 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)

Вечл. Священникамъ, і пп. Урадникамъ продаю на раты, якъ такожъ и для селянъ за потвержденемъ уряду громадского. 108 22—?

Успѣвъ сплаты приступній. Готбвкою о 10% дешевше. Наука шитя и гафту безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*

Львовъ, Галицка 6.

Ростинно-алькалїчний порошок,

найлїпше средство до чищеня зубів і консервованя ясен.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львів, ул. Сикстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. 11.

Краків, Сукенніце ч. 20. — Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 2·2 I

Блюзки, галькн, рукавички, парасольки, панчохи і всякі додатки до кравеччини поручає по цінах постійних найдешевше **С. БЛЮМЕНКРАНЦ** Львів, ул. Галицка **(ріг Боїмів.)** 202

НАСѢНЯ
хо̀ѓоры и цвѣтовъ найкѣпшого рода поручає:
Заведенє огородничє
А. КЛІМОВИЧА и Сына
у ЛЬВОВѢ
ул. Пекарска ч. 68
Цѣнники на жадане дарови и оплатно.

СРЕДСТВА ПОЖИВЫ

MAGGI

найлѣпшій въ своѣмъ родѣ.

въ найбѣльшой вартости для кождой родины

Maggi до закрышки надає росоламъ, бульонамъ, сосамъ, яринамъ и ин. надзвычай сильный пряность. Выстатчить кѣлька капель. — Фляшочка почтовши вѣдъ 50 сот.



Зупы французкі въ табличкахъ
Табличка на 2 порціи 15 сот.
Мажіого зупы въ табличкахъ умножливляють скоро, лишє за додатемъ воды, зваренє сильныхъ якъ и легко стравныхъ, смачныхъ зупъ.
19 рожныхъ сорт.

капсулки Consommé & Bouillon
1 Consommé капсулка на 2 порціи найлѣпшой сильной зупы 20 сот.
1 Bouillon капсулка на 2 порціи сильнѣ мясной зупы 15 сот.
Дасть ся сейчасъ зробити заливку ночи самымъ кипяткомъ безъ дальшихъ додатковъ. вт 6 7

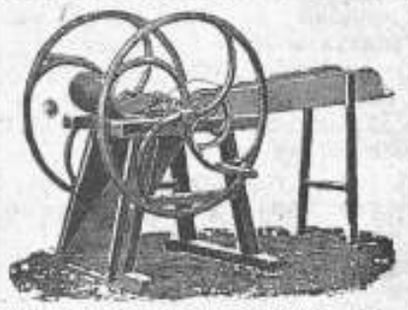
Проба переконує лѣпше. нѣжь всяка реклама.
Купити можна у всѣхъ торговляхъ колоніяльныхъ товарѣвъ, делікатесѣвъ и дрогеріяхъ.

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ
ТАДЕЯ гр. ЛУБЕНЬСКОГО
в ЗАССОВІ
п. п. Іасо, зелїзн. ст. Чарна;
поручають на весну і осінь всілякі відмичи дерев, корчів до лісових культур, висаджування алей, закладання парків; рожі і цвітникові корчі на солітери; овочеві деревца всяких відмін і родів по дуже низких цінах; всіляке лісове насіне. 217 12—18
Ілюстрований цїнник оплатно і відворотно.

Основано въ 1848 роцѣ.
Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ
Львовъ, площа Капітулька число 3.
поручають на **теперѣшный сезонъ весняный** по можливо найнизшихъ цѣнахъ свої знаменито заосмотренный складъ готовои мужескои конфекціи, лѣтнїй пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вѣдъ пороху и дощу, убрання англезовій и маринарковій, гардеробу для Вч. Духовенства, для пп. Учениковъ и дѣтей.
Дуже великій складъ матерій бериньскои, французкои и анґлійскои спродає такожь на метры дуже дешево. 4 5 6

Головний склад папіру і приборів до писання
ІГНАТІЯ КУПФЕРШМІДА
Львів, улица Руска ч. 24
[каменица руського театрального комітету.]
Поручає найодвітнїйші і найгарнїйші перепишні листки з руською написію: **Христос Воскрес**, і то по можливо найтаньших цінах. 298 4—5

Ориґінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Мораві
ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звізні сїчкарні New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотїльні з кутими ослонами, керати криті, дзвонові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, сикавки, також машини до шитя з первородних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше
L. QUELLER. Львів
склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45**, *куди всякі поручена висилати просять.* 223 1—21

На Свята Воскресеня Христового
ТОРГОВЛЯ
Мих. Дымета и Констант. Урбана
у Львовѣ, Ринокъ 20
поручає Євангелія въ розличныхъ прехорошихъ оковахъ вѣдъ 55 зр. до 225 зр. Плащаниці на полотнѣ вѣдъ 18 до 42 зр., на шовковій матерія вѣдъ 45 до 128 зр. Фігуры воскресеня Христового вѣдъ 15 зр. до 35 зр. — Фелоны, Дальматики, Стихарѣ, Хоругви, Фаны, Артосы, Хлѣбницѣ, Хресты всякого рода, Патерицѣ, Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадильницѣ, Ґаузи, Лжетрѣ, Олтарики до процесій, словомъ: всѣ до украшеня церквей потрѣбнїй рѣчи и примѣчае, що всѣ тїи товары суть лѣпшои якости и дешевшій, якъ у всякій конкуренціи
Упрашаємо умильно о вчасніи замовленія, щобы ихъ на часъ можь було залагодити. 240

SEIDEL & NAUMANN
Ideal
МАШИНА ДО ПИСАНЯ
Письмо видне зараз і трівке.
Букви від першої до остатної.
Hch SCHOTT & DONNATH, WIEN,
III.|3, Heumarkt Nr. 9.

Вѣдъ року 1868
БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ
МЫЛО СМОЛЯНЕ
выпробоване на клініках и многими практичными лѣкарями уживає ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожь и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на повостровѣ Балканьскомъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкѣрнѣ, особливо противъ
Выкидовъ шкѣрныхъ рѣзного рода
въ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланє Бергерового мыла смолиного яко гіґієничного средства до усунєня порплавъ, до чищеня и дезинфекціи шкѣры есть рѣвножь загально признане. Бергера мыло смолине має 40% смолы деревнои и рѣзнить ся значно вѣдъ всѣхъ иншихъ родовъ мыла смолиного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованемъ треба жадати выразно Бергера мыло смолиного и уважати на поббчь помѣщеный знакъ охоронный.
Въ упертыхъ недугахъ шкѣрныхъ **уживає ся замѣсть мыла смолиного успѣшно**
Бергера лѣчничого мыла смоляно-сѣрчаного.
Яко найгодиднѣйше мыло смолине до усунєня всякои **нечистоты шкѣры**
на выкиды шкѣрнї и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрѣзане мыло до мыти и кунелѣвъ для щоденного **ужитку** служить, обіймаюче 35% ґлїцеринy и пахуче
Бергера ґлїцеринове мыло смолине.
Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ принисомъ уживанія.
Зъ иншихъ родовъ мыла Бергера поручає ся слѣдуючі заслугуючи на увагу: **Мыло бензоєве для нѣжности шкѣры; мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболеве до выгладженя шкѣры и знакбвъ по вѣспѣ и яко мыло десінфекціине; Бергера мыло до кунели** въ смерековыхъ шпильокъ и таке-жь **мыло толетове, Бергера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.).**
Бергера мыло петросульфольне
противъ вишневого лиця, вишневого носа, высыпокъ и свербѣжокъ на шкѣрѣ; мыло на весняня дуже успѣшне; мыло сѣрчане молочне на нечисте лице; мыло танінове на почервонѣня и выпадъ волоса.
Бергера зубна паста въ тубахъ
найлучше средство до чищеня зубовъ Нр. 1 на нормальні зубы, Нр. 2 для курцѣвъ. Цѣна 80 кр. Що до прочихъ мылъ Бергера вѣдсилаємо до принисовъ ужитя. Жадати все Бергера мыла, бо є много безуспѣшныхъ масльдувань.
Мѣсця продажи для Львова въ анти. ахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, Карола Діля, Петра Миколяша, Як. Шпеса-Поратиньского, З. Рукера, К. Склепиньского, д-ра Зарицкого К. Шіевского, Едв. Брікнера. І. Шнелєса. Въ дрогеріяхъ: Петра Миколяш. і Сп., Г. Ґріншпанъ, С. Травнфельнера, Ісид. Фрухтмана, і у всѣхъ аптиках въ Галичинѣ. 239 6—24

НОВІСТЬ!
Pierwszy Galicyjski
Dom dla Ziemian
у
ЛЬВОВІ
ул. Ягайлоньска 15,
Чернівці
Tempelgasse 1.

Кождий властитель малої посілости повинен заосмотрити ся в нову
Ручну сїячку
спроваджену нами з Гамбурґа. 233 6—6
Сїячка тая сїє рівненько, **рівномірно**, отже **лїпше**, а заразом **ощадиїйше** ніж рукою. — **Вага 2 кґр. Ціна 20 К.**

Найлїпшою сївачкою



є новосконструована фірмою „**Ph. Mayfarth et Co**“ машина
„AGRICOLA“
(*систем посувального колеса*).
для всілякого насіня й в усякій скількости, без переміни колїс; для рівнини й горбовини. Дуже легкий хід, найбільша тривкість, найтаньша ціна,
ЖНИВЯРКИ
для трави, конюшини і збіжа.
Перевертач } **до сіна,**
Граблиця } до порушування конем.



Ручні праси до сіна і соломи, теребники кукурудзи, молотїльні, керати, млинки до віяня, трієри, плуги, вальці, борони фабрикує й достарчує *яко спеціяльність* під ґарантією в найновійшій, найзнаменитшій і найлїпшій конструкції фірма
Th. Mayfarth et Co
цісар. корол. виключно привілейовані фабрики господарских шин
Заложене 1872 р. Відень II/1 Taborstrasse Nr. 71. 750 робітників.
Відзначено понад 450 золотими, срібними й бронзовими медалями.
Ілюстровані катальоґи gratis і franco.
Заступники й посередники пожадані. 180 5—6

SEIDEL & NAUMANN
GERMANIA
Найлїпші ровери



Hch Schott & Donnath
Wien, III3, Heumarkt Nr. 9.
255 4—10

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного двотыжденник педаґоґічно-науковый. выходить вѣдъ 1 червня 1883 у Львовѣ ул. Вірменьска ч. 29. Предплата рѣчна 3 зр., піврѣчна 1 зр. 50 кр, чвертьрѣчна 80 кр.

Кущак і Зубік

Матерії вовняні, шовкові, зефіри, сатини, батисти, перкалі. Найсвіжші новости. Величезний вибір! Шифони і перкалї білї, полотна і білизна столова.

Львів, Площа Галицка ч. 11.
304 **Цїни найнижші.** 3—10

Обємисту брошуру
про Трускавець
висилає на жадане
УПРАВА.

В першім і третім сезоні
о 30% дешевше.

В ТРУСКАВЦИ
лїчить ся незвичайно успішно.
Початок сезону 15 мая. — Конець 30 вересня.
ревматизм, подаґра, отилість, недуги нирок і міхура, астма, іехіятика, недуги жіночі, серцеві і жолудкові. 271 4—8

При закупнї товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ **Д-ръ Володимиръ Охримовичъ.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропиґійского подъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 80. Львовъ, Понедѣлокъ 8 (21) Цвѣтня 1902. Рочникъ XXIII.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ѣй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ вѣ второкъ и вѣ второкъ и пятницю въ перемѣну разомъ съ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Кминьского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРГѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и выложенье за инсераты имѣють у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

за Австрію:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	32 к.	на цѣлый рѣкъ	44 к.
на пѣвъ року	16 „	на пѣвъ року	22 „

У Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ 28 к. на пѣвъ року 14 к.
на чверть року 7 „ на мѣсяць 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Реклямаціи неопечатей вільни вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенья звичайні принимаютъ ся по 20 с. вѣдъ одного стрічка инсертового або на мѣсце в на рубрицѣ „Надсылане“ по 30 с.

Вѣдомости и инші доносня правительственні числа ин по 40 с. вѣдъ стрічка.

Бесѣда посла Романчука

виголошена в палатѣ послів державної ради при будженстовій розправі дня 15 цьвітня 1902.

(Докінченя).

Розстаю ся з п. Стажиньским, а звертаю ся до Его ексц. п. міністра просьвіти. Він на мою бесѣду з 13 марта відповідав два рази, оба рази з таким роздражненем, до якого я ему не дав причини. Я буду відповідати цілком спокійно, хоч гадаю, що скорійше уходило би говорити з роздраженем послови, котрий гірко відчуває кривду свого народу, ніж міністрови, скоро его нїхто не визиває в якийсь надзвичайний спосіб. Коли я в своїй бесѣдї сказав, що Русинам від управою теперішного міністра просьвіти стало почасти навіть гірше, але заразом і признав, що сам міністер в не тілько безсторонним, а на мою гадку навіть прихильним для Русинів чоловіком: то чейже годі найти в тих словах якийсь особливо острий докір! Коли п. міністер гадав, що ему докоряв протекційностию і несправедливостию, то я чогось подібного анї не сказав анї не думав; я звернув лише его увагу на те, що в міністерстві просьвіти тепер нема анї одного Русина. П. міністер мабуть здивував ся, що менї се прийшло на гадку і що я з тої причини маю якісь претенсії. Я гадаю, що скорійше повинно було его здивувати, що всї народности, навіть найменші, в в его міністерстві заступлені, а тілько 3 ½ мілїона Русинів, котрі як-раз на поли шкільництва і церкви мають найбільші потреби, і то ще до того часто не признавані і але понимані, не мають анї навіть одного заступника. Тут іровічна відповідь зовсїм не була на місци, і я таки й надїяв ся цілком иншої. П. міністер каже, що нїколи не звертає уваги на народність урядника, котрого має покликати до міністерства. Алеж дивна річ, що коли відійде якийсь польский або чеський урядник, то на его місце покликує ся знов таки Полякa або Чеха; правда, що се народи сильнїйші і свої потреби та жадани годні як слїд поперти. П. міністер підсунув менї вкінци гадку, що мовто я жадаю чи „так собі гадаю, що рускому концепістови передає ся може вѣенди всїх секційних шефів в справах, доторкаючих его народности“. На сю дивну замітку відповідаю: Руский урядник — нехай би він був і висший від концепіста, ми-ж мали давно окремо для наших потреб покликаного міністеріяльного радника — урядував би точнїсенько так само, як урядники инших народностий; тілько секційний шеф або й сам міністер міг би в разї потреби поспитати его о якесь пояснене, щоби прим. не показати ся так хибно поінформованим, як се лучило ся п. міністрови, коли, відповідаючи менї, назвав Русином професора польскої народности. П. міністер хотїв мене нїбито заспокоїти заявою, що має ще трех Русинів в канцелярийній службі. На те волю не відповідати. Одна польска, що правда, для Русинів безсторонна газета додала до тих слів п. міністра замітку: „може навіть еще кількох возьних Русинів?“

Але се, що Русинів не покликує ся до міністерства просьвіти, не назвав я единою хибою з остатних часів. Я міг би указати ще на неодно инше: на відносини у львівскім унїверситетї, будову рускої гімназиї у Львові, поминенє Русинів при надаваню побираних давнїйше стипендий й инше. О протекційности, як сказано, я не говорив, але тепер мушу отверто сказати: п. міністер сам не вдав ся в протекцию — я признаю его чистий характер, — але терпить ії, і то через свою уступчивість і мягкість. Куно менше придатного, для Русинів невигідного, а таки дорогого місця під руску гімназию у Львові, очивидно намірене іменованє польского, за мало кваліфікованого і не умїючого по руски съвященика директором утраквістичної семинарії учительскої у Львові — отсе протекциї галицкого намістника, котрі терпить міністер просьвіти.

Мушу ще відповісти на одну замітку, яку п. міністер зробив в другій своїй бесїдї на мое жаданє, щоби систематизувати найпотрібнїйші рускі катедри у львівскім унїверситетї. П. міністер сказав, що се виглядало би так, як коли би коня знаряжувано з заду. Мушу признати ся, що мимо так ясно переконуючої відповіди я таки не переконав ся, щоби мое жаданє було хибне. Думаю, що ледво чи у котрого народу найдуть ся такі деальні люди, котрі би, не зважаючи на близші і певнїйші користи, схотїли довгою і тяжкою працею приготовляти ся до унїверситетскої катедри, котрої ще нема і о котрій навіть не знають, чи вона взагалї коли буде систематизована. Хто може знати, чи котрийсь наслїдник д-ра Гартля, може котрийсь з теперішних шовиністів польских професорів львівского унїверситету, не схоче систематизованю руских катедр робити як найбільші перешкоди, хоч би й нїлько способних найшло ся кандидатів? Я-ж нїчого иншого не жадав, як того, що всюди бував. Аджеж і посади міністрів, намістників, президентів, мусять бути скорійше, ніж кандидати до них, рїжниця в лише в тім, що ті посади обсаджує ся, чи найде ся справдї способний кандидат чи нї, а обсади систематизованих руских катедр я жадав аж на той час, коли найде ся способний кандидат. Що крім того треба указаною п. міністром дорогою старати ся о приспособленє учительских сил, розумїє ся само собою, і я не надїяв ся, що п. міністер буде міг зле мене зрозумїти або — схоче мене зле розумїти.

Кінчу бажанем, щоби п. міністер просьвіти не дав ся в так важній урядовій дїяльности збаламутити політичними чи инними оглядами, щоби не дав ся відвести від своїх власних — я переконаний о тім — добрих і прихильних намірів і щоби его урядованє лишило добру память у всїх народів Австриї, а особливо у Русинів, котрі найбільше потребують помічної опіки над їх культурними змаганями. [Живі признаня і оплески.]

Хлопский революцийный рух на Вкраїнї.

Послїдними часами мали ми кількома поворотами нагоду нотувати звістки про прояви революцийного руху на Вкраїнї, щей до того з українським характером. Минулого року появили ся перші унїверситетскі проклямациї по унїверситетах в Харкові і Київі по українськи, і перший також раз чути було на „сходках“ українські промови, та перший раз побіч „дубінушки“ лунало „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора, не пора Москалеви й Ляхови служить“. Сего року прояви зростаючого українського революцийного руху стали частїйші і сильнїйші, особливо від коли провід сего руху захопила жвава і — видко — сильна орґанізация т. зв. „Р. У. П.“, се есть „революцийної української партиї“, якої періодичним орґаном есть видавана в Чернівцях часопись „Гасло“. Дїлом сеї орґанізациї були недавні великі демонстрациї в Полтаві, про котрі ми перед кількома тижнями і доносили котрі знайшли широкий відгомін в чужій поступовій прасї, як перший активний прояв у українского революцийного руху. Тепер-же з лївобережної України, з Полтавщини і Харківщини, доходять нас вісти, що свідчать про інтензивну дїяльність „Р. У. П.“, і про скорий вплив еї підземної роботи. Ото одержали ми звідтам дві дописи, одну перед тижнем а другу сими днями, що говорять про прояви, які безперечно стоять зі собою в причиновій звязи. Рівночасно з Берлїна насипала до тутешного Slow'a Polsk'ого телеґрама, що містить вісти з Росиї, котрі потверджують зміст наших дописий. Тож подаємо обі дописи нашим читачам в хронольоґічнім порядку. Перша допись звучить:

„З приводу 19-ого лютого (день знесеня кріпацтва), мабуть нїхто виший, як люде „Р. У. П.“, розіслали по селах Полтавщини листи з брошурами „Чи є тепер панщина“ і „Дядько Дмитро“, де говорить ся: відкіля взяла ся панщина, як її усунено, як чужинці забрали нашим мужикам землю, де дївають ся податки, з кого живе цар, чиновники і пани, про необхідність брати й мужикови участь в законодавстві, про се, що земля мусить стати мужицка (громадска), і за що борють ся революціонери. Брошури кінчать ся заклином до борби з чужими визискувачами на Вкраїнї. — Передаю зміст їх по словам мужиків, бо я не мав нагоди читати їх сам, а тілько селяне розказували.

Один такий лист з брошурою від „Р. У. П.“ дістав старший мужик, анальфабет. Він поніс його до „письменного“, у котрого було ще кілько селян, і листа прочитано у гуртї. Відгук про нього залунав по селї. Мужик хотїв нести його до „урадника“ (сїльска поліция — *прим. Ред.)*, але другі йому сказали: „Дурню ти божий, подиви ся на чий воно бик де. Підеш до враднника, то халени не обберешся; він і буде тебе тягати!“ Мужик-анальфабет послухав і пустив листи по руках. Ось в недїлю значний гурт зібрав ся на вигонї коло бакалиї (крамнички — *прим. Ред.)* і тут прочитано увесь лист. Майже все село слухало його уважно. Була там одна селянка з сусїдного села і каже: „Так ви-ж, дайте й для наших почитати такого гарного листа“. Ві дали і брошурка пішла у друге село.

В иншому-ж селї, де є й „волость“ (уряд окружної громади — *прим. Ред.)* одержав лист з брошуркою мужик М..... та читав його з родичами і знайомими. Кілько десятків чуло його. Та, „щоб краще зрозумїти“, М..... посунув до „старшини“ у волость за совітом. (В звичайних пригодах „старшина“ дїйсно дав пораду). В волости зчинив ся галас, забігали: урядник, пристав, слїдуватель. Потягли мужика, відобрали брошурку та стали відбирати подібні листи по селу. Та листи таки не зникли. Найшов ся чоловік, мужик, що зробив собі копію (відпис) з брошурки та не лишає нагоди розповсюджувати зміст еї між люди.

Коли появили-сь листи, то наші мудрі полїцейскі рішили, що се все йде од „студента“, се-б то від мене, і нуж розпитувати ся за мною. Все то розказали менї мужики. Мій товариш, Н. що має численних родичів між селянами (він з роду козак-гетьманець), має нагоду стикатись з мужиками і розказує їм, що є в брошурах, та ще від себе добавляє.

Брошурки роблять на селян незвичайний вплив. Вони неначе прозріли. Слухають

Одна авдиенция у митрополита Юлїяна Куйловского.

(З записок съвященика.)

Дня 31 серпня р. 1899 приїхав був до Львова новоіменований митрополит Юлїян Куйловский, щоб обняти свій престол. Та владича палата не була еще впорядкована, тож замешкав тимчасом у крил. Білецкого. Всї съвященики львівскі йшли, щоб ему представитись; так вибрав ся до него і я, щоб сповнити мій обовязок.

У архіерея був я попередно лиш раз в Ставіславові з короткою візитою в якійсь родинній справі; однак видно було, що архіерей сам знав мене більше. Бо по звичайнім привитаню просив мене сїдати, а дальше став висказувати передомною всякі жалї. Мовив, що хотяй офіціяльно не обняв еще тутки свого чина, але виїхав з Ставіслава, бо не мав вже там що робити; однак тепер жалує за тамтим місцем, бо мав там спокій; тутешних відносин зовсїм не знав, але чув, що тутки дуже зле дїє ся, що є рїжні партиї, до котрих і съвященики належать: якась партия українців, народовців... Ту задержав ся архіерей в своїм вичисловану; вказав з очевидно неприязним настроєнем на народовців, а мов би і не знав москвофілів. Я подражнений сим, впав в незакінчену бесїду владики і додав від себе чемно але з певним натиском: „есть також партия москвофілів!“ Архіерей поглянув на мене, і зрозумівши, що я народовець, притакнув сему непевним голосом.

Опісля став архіерей говорити, що не хоче в нїяку політику мішатись, і бажає, щоб і съвященики так поступали, бо мішаня ся в політику і борба з другими не лицює съвященикам і дуже много їм шкодить; съвященик має так широке поле, що трудячись на нїм, може вже много доброго зробити.

Я відповів, що у нас на жаль такі відносини, що тяжко поставити границю між обовязком съвященика і політикою, — що наколи съвященик сповняє вірно свої обовязки, тяжко ему обійти ся без борби і закиду політики. Коли съвященик виступає против пінництву, то має зараз против себе двір і всїх его підпанків (бо через те тратить корчма), а за ними стають звичайно орґани правительственні, і ціла та фалинґа нападає на съвященика з окликом (подібним до: распни, распни его!): agitacya, ruska polityka і т. д. І власне найревнїйші съвященики мусять переносити найтяжші переслїдованя едино за вірне сповненє свого обовязку.

Архіерей відповів: в таких справах повинні съвященнаи все за правдою виступати; а коликби і поносили з відси які прикрости, то се збільшало би їх заслуги і не пошкодило би зовсїм їх чести.

Я говорив дальше: Нераз лучить ся, що громада бажає вибрати собі чесного і розумного війта, і добрий съвященик поперав еї в тім змаганю; однак двір і уряд хотїли-б переперти якого негодая, щоб мати в нїм свого вислугача, — і зараз кричать на съвященика: to agitacya, polityka! А таких справ і кривд народа есть дуже много, в котрих добрий пастир повинен сказати свое слово і занати становиско в оборонї правди. Але наші верховоди власне того не люблять; у них лиш той добрий съвященик, що мов наємник умиває руки, усуває ся від всего і позволяє їм мов би вовкам воювати в его стадї.

Архіерей призадумав ся і сказав: „та се правда, що ви мовите!“

По хвилї запитав архіерей: „щож то суть якісь українці, народовці?“ — зрадкуючи при тім дуже зле упередженє против них.

Я став толкувати, що українці і народовці се одно і то само, — се люди, що визнають відрубність нашого рускаго народа від Полякiв і Москалів, і бажають самостійного національного розвою, в противности до Полякiв, що хотїли би нас спольщити, і до москвофілів, що раді би закинути своє рідне слово, прилучитись до Москви і приняти московску мову і літературу.

„Чомуж називають ся они народовцями?“, продовжав архіерей. — „Бо стоячи, мовив я, за самостійним розвоєм нашого народа під Москалїв і Полякiв, стоять і за тим, що нам треба ити в народ, і розвивати нашу літературу і ширити просьвіту в рідній мові, якої мілїони нашого народа уживають“.

„А чомуж називають ся они Українцями?“, питав архіерей.— Я сказав: „тому, бо наш великий народ замешкує не лиш Галичину, але і Волинь, Поділє, Україну і сусїдні обшари, а головною частию руских земель уважають від давна Україну, де лежить Київ, колишня столица руских князїв і митрополитів; Україна — се синонїм цїлої нашої Руси, подібно, як Москва — синонїм всїх росийских областий“.

Що до самої національної справи не відповів архіерей нїчого, а замітив лиш загально, що відносини за кордоном відмінні від наших.

По сім запитав зараз: „Але я чув, що ті Українці почитають дуже якогось поета Шевченка; я его поезий не читав, але менї мовлено, що се найбільший атеїст, шизматик, єретик і т. д.; минувшої зими, коли я був виїхав на село, уряджено в Ставіславові концерт в его честь, і о. архипресвитер писав менї опісля на село, що на тім вечерку виступала молода 14-лїтна панночка і деклямувала поему Шевченка, де було сказано, що

„нема ні Бога анї раю!“

Ті слова мене прикро вразили. Я пізнав з відси, яких то гидких і майже неімовірних підступів уживали наші домородні противники, щоб несьвідучого архіерея ввести в блуд і роз'ярити его против народної ідеї і людей того напряму.

Я взяв ся полегнити річ і сказав, що менї письма Шевченка добре звісні, що в молодім віку знав їх майже всї на память, а і тепер (хоч занятий иншим предметом) тямлю їх досить і знаю їх духа. Менї відома також і згадана поема під наголовком „Послание живим і мертвим“..., і мушу зауважати, що хтось посьмів ввести Преосвященого в такий блуд. В поемі тій виступає Шевченко против тих своїх краян, що переявши в чужині чужої скривленої науки, вирікають ся своєї вірн і рідного народа, і в своїй гордости самі не знають, хто они і чого хочуть. Именно каже поет:

Як би ви вчились так, як треба,
То й мудрость би була своя;
А то заїзете на небо:
„І ми — не ми, і я — не я!
І все те бачив, все те знаю:
Нема ні пекла анї раю,
Нема і Бога, тілько я“.

І за ті думки дорікає поет остро своїм землякам і заклинає на все, щоб повернули знов до свого, між иншим каже:

Бо хто матїр забуває
Того Бог карає.

Отже не против Бога і вірн, але власне в оборонї їх станув тутки Шевченко. Що більше, мовляв я дальше, мушу Преосвященного завірити, що між всесвітними ґеніями — поетами найде ся мало котрий, що-б визначував ся в своїх творах так глубокою релїґійностию і висказував так взнеслі християньскі засади, як Шевченко, именно: горячу любов для свого поневоленого народа і найщирше сочувство для всїх покривджених і нещасливих. Най Преосвященний перечитають лиш кількайнайцять карток его письм, а переконають ся самі, яка релїґійність і мораль пробивав ся там всюди. Правда, що Шевченко в двох поемах виявляє упереджене против католицкої церкви, але сему і не диво, коли зважить ся, що Шевченко був православним, тай знав кат. церкву лиш з данної Польщи, в котрій надужито тої церкви за орудїв до народного і церковного повалення Руси. Впрочім і у других всесьвітних поетів виявляють ся далеко більше рїзнородні

НОВОСТИ на сукні і блюзки дамскі, полотна і шіфони поручають найдешевше Ф. Корнецкий і С-ка ЛЬВІВ 318 пасаж Гавсмана. 1—4

та скликують: „Ось, воно як! А ми й не знали!“ Особливо захоплюють ся ними молоді господарі та парубки. Чути між ними мову: „Хоч-би вже скорійше починалось! Не оден десяток нас у селї, котрі згодні піти хоч би у саміське пекло! Хиба-ж ще не надоїло нам терпіти!“ Такі і подібні розмови можна чути на кожному кроцї. По селах тільки й балачки, що про ті листи і що в них писано. Незадоволене власним станом росте повсюду. Велику вагу мають родинні козацькі традициї: про волю, про стародавні часи, про те відки взяли ся лївобережні пани-дворяни, про заневолене вільних козаків у панщинї. Сї традициї, пригадують старовину і зараз переводять думку на те, яким чином здобути предківщину.

Перепонами поступу в віра в поміч царя — та се тілько у старого поколїня — і фалшива побожність, що каже тутки руки згорнути а всю надїю покласти на небо. Та в молодших віра до царя вже захитана і більша охота до активної борби а менше фаталїзму. Що далї буде, напишу пізнїйше.“

Описана тутки підземна робота мала небавом наслїдки, бо в другій допись від иншого чоловіка і з инших сторін стоїть таке:

„Тутки в Полтавщинї хлопські бунти. Мужики з підводами являють ся в економіях (дворах— *прим. Ред.*) і деколи за згодою поміщиків а деколи без згоди забирають збіже на підводи та везуть домів. Декуди робітники в економіях увільняють ся. Мужики кажуть іронїчно, що тепер нема чим журити ся, бо збіже зберуть з поля вони самі (розумїє ся до своїх стоділ). Загалом наступила друга „воля“, („волею“ звуть тамки рік внесення кріпацтва і надїл селян землею — *прим. Ред.*) „Земля перейде до нас, а поміщикам?! — ну що? — має він жінку? — так можна йому оставити 7 десятин“ кажуть мужики. В деяких місцях підпалено амбари (шпихлїрі) і сушільнї.

Селяни заховують ся з дивною холоднокровностию, наче-би все те була річ звичайна, хоч і знають, що як не нинї то завтра буде у них війско. З Полтави виїхали ґубернатор, прокурор, жандармські власти і 1½ полку солдатів по рїжним сторонам ґубернії. В Полтавї остало тілько ½ полку.

Рух вибух від разу в кількох повітах: полтавскім, константиноградскім, лубеньскім і харківскім. В Полтавщинї і Харківщинї дуже розширені книжки „Чи є тепер панщина?“ і „Дядько Дмитро“, та вони мали сего наробити“.

Стілько наші дописувателї.

А вчерашне раннїше Słowo Polskie містить таку телеґраму з Берлїна:

„В двох повітах полтавскої ґубернії вибухли **явні революти хлопів і робітників** а випадки безпосереднього опору властям є щоденно. Кажуть, що революта вибухла наслїдком угнїту Малорусів. Першим обявом розрухів було побите властий і полїциї. Дневник „Приднїпровскій Край“ за вістку про сї заворушення завішено на 8 місяцїв. Правительство хопило ся енергічних способів до здавлення повстання.“

Отся вязанка вісток з Лївобережної України каже нам здогадувати ся сильного аґрарного руху з українським характером. Кольос починає оживати...

Реакция в Росиї.

Опорожнена через траґічну смерть Сіпяґіна посада міністра внутрішних справ вже обсаджена. Вибір особи на наслїдника убитого міністра доказує, що рішаючі чинники в Росиї не гадають звернути з дороги, котра довела до кровавих розрухів, до замкнення висших шкіл, до бунтів в армії і до атентатів на житє представителїв полїцийного режиму. Стало ся навіть се, що ми предвиджували в нашій статьї, говорячи о евентуальних найблизших політичних наслїдках атентату. Керманичі Росиї загадують поступати дальше по тій самій дорозї, з тою рїжницею, що гадають всякий рух до свободи, всякий протест против пануючої неволї давити з ще більшою енергією, з ще більшим накладом безвзглядної і дикої брутальности. За се ручить особа новоіменованого міністра внутрішних справ.

Новий міністер внутрішних справ, Плеве відзначив ся еще за Александра II яко енергічний судия слїдчий в справах о політичні злочини, а специяльно в справі експльозиї в зимовій палатї. Ті слїдства провадив він яко прокуратор петербурґского суду. В 1881 р. іменовано его директором департаменту державної полїциї і членом комісиї для уложеня закона державної охорони. В 1884 р. іменовано его сенатором і віцемінїстром внутрішних справ, а в 10 лїт пізнїйше державним секретарем і головним управителем кодифікацийного віддїлу при радї державній. В 1896 році зістав дїйстним тайним радником.

Краківский Naprzód пише, що Плеве походить з польскої родини, лише его мати була православна. В часї великого социяльістичного процесу в Кракові в 1880 році, Плеве приїхав був до Кракова як простий шпіґун і через 6 тиждня прислухував ся розправі. При помочи аґентів слїдив за питками польскої социяльістичної орґанїзациї. Одним словом, ґаздував в Кракові так, як у себе дома. Помагав ему краківский комісар полїциї Костшевский, за що дістав ордер. Коли Плеве вернув до Росиї, розпочав безлїч процесів против своїків і знакомих осіб, котрих адреси зібрав в Кракові. Своєю „енергією“ звернув на себе увагу „високих кругів, так що іменовано его прокуратором в Петербурзї.

Був се доказ великого довіря, бо окруженє царя дрожало перед революцийними орґанїзациями; цар нераз кликав его до себе, і казав складати собі докладні рапорти. Іменований за Александра III сенатором і помічником міністра внутрішних справ, Плеве заінїціював ряд обмежень для надбалтийского краю і неправославного населеня. Коли росла що раз безвзглядніїша реакция, Плеве одержав поручене средаґованя обмеженя самоуправи земств утворених за Александра II. З сеї задачи Плеве випазав ся так, що впровадив до земств институцию начальників, яко параліжуючий урядничий чинник. Коли в той спосіб показав нові способности творенї обмежень і виняткових прав, покликано его на посаду державного секретаря для Финляндиї, де був потрібний его досвід і вправа в відповіднім коментованю законів. На тім становищи був Плеве правою рукою Бобрікова, висланого на знищенє финляндскої конституциї.

Berliner Tagblatt доносить, що Сіпяґін в хвили, коли на него виконано атентат, вже був одержав дымісию.

Про убійника мін. Сіпяґіна пишуть, що есть се гарний, 25-лїтний молодець. Коли его запитав комісар полїциї, чи почуває ся до сповненя злочину, він відповів: „Застрілити, я его застрілив, але злочину я не поповнив.“ Комісар: „Тож ви забили чоловіка!“ Індаґований: „Не я его забив, а его циркурярі“. Найновійші телеґрами доносять, що він не називає ся Малишев ані Балшанов і що мав в кілька годин по замаху отруїти ся. Полїция не знає, що він за оден і звідки приїхав.

Телеґрамы.

Відень 21 цьвітня. N. W. Journal доносить, що бар. Кріґгаммер по маєвій сесиї делеґациї уступить, а его місце займе ґенерал Шенайх.

Кінець страйку в Бельґії.

Брукселя 21 цьвітня. Ґенеральна рада робітників ухвалила вчера, аби сего тижня робітники вернули до працї. Вчера вечером видано до робітників і населеня відозву, повідомляючу о тім рішеню ґенеральної ради.

Арештованя в Росиї.

Вроцлав 21 цьвітня. На росийскій граници в Айдкунах арештовано під закидом шпіґунъства трех нїмецких офіцирів, котрі їхали в „інтересах“ до Варшави.

Познань 21 цьвітня. В Варшаві зроблено богато ревізий в домах жидівскої інтеліґенциї і арештовано звістного літерата Краєвгара. Одні говорять, що правительству розходить ся о се, аби виловити нитки орґанїзациї Сіонїстів, а другі, що ревізиї і арештованя вяжуть ся зї справою атентату на Сіпяґіна.

Відень 21 цьвітня. Neue Ztg. доносить, що в Варшавї арештовано і інтерновано в цитадели 6 професорів університету.

З Балкану.

Софія 21 цьвітня. З огляду на революцийний рух в Македонії, небезпечний для болґарского населеня в Македонії, інтересів княжества і национальної справи болґарскої, правительство видало обіжник до своїх торговельних аґентів. В обіжнику звертає їх увагу на се небезпеченьство і повідомляє, що правительство рішуче не стерпить нїякого руху в княжествї в цїли викликаня неспокою в сусїдній державі. Обіжник взиває також аґентів, аби болґарске населене в Туреччинї заохочували до спокою.

Білград 21 цьвітня. З причини заборони віча в справі іменованя Фірмілїяна епископом в Скопли, прийшло тут в суботу до манїфестаций. Двотисячна товпа уряділа похід через місто і задержала ся перед королївською палатою, відносячи окрики.

Царгород 21 цьвітня. Дворскі круги суть дуже пригноблені вістями, які надійшли з середної Арабії. Вагабіти, котрі недавно побили султана Неджу і заняли его столицю Ель-Рінд, напали на каравану паломників і вирізали три четвертини.

Гонкон 21 цьвітня. Повстанці ударили на місто Нанїн. Говорять, що місто вже піддало ся. Телеґрафічні дроти до Вучу перервано.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ

(+) **Звичайне засїданє Головного Вїдїлу Товариства „Просьвіта“** у Львові відбуде ся вівторок дня 22 н. ст. цьвітня 1902 р. точно о 7 годинї вечером.

(+) **Видїл „Селяньскої Ради“ в Бережанах** запрашає сим всїх членів на загальні річні збори товариства, які відбудуть ся в Бережанах в Надії дня 2 л. мая (в сьвітлу пятницю) о 11 год. рано. Окремих запрошень не розсилає ся, лише оголошує ся в часописях „Дѣло“, „Свобода“ і „Руслан“. Просить ся членів о вирівнанє залягаючих вкладок. Перед зборами відправить ся богослуженє в мійскій церкві. За видїл: *Кончевич* голова, *Мих. Мосора* секретар.

(+) **З рускаго „Сокола“ у Львові.** Повідомляє ся другів, що з причини надходячих Великодних Сьвят застановляє ся вправи в „Соколї“ від 21 до 30 цьвітня 1902.

(+) **Мїщаньска Бесїда в Стрию** устроїла вчера (20. IV.) вечеринцї в память Т. Шевченка. Чистий дохід призначений на памятник Т. Шевченка. Оповіщенє про сї вечеринцї надійшли до нашої редакциї доперва вчера.

НОВИНКИ.

— **ЄП. Митрополит** вернув уже до Львова і мав особисто реколекциї для учеників рускої ґімназиї.

— **З Чорткова.** До оцїночної комісиї для особисто доходового податку на адміністрацийний округ Чортків вибрано о. Івана Гордїєвского, пароха в Шманькївцях.

— **З Снятина.** Хор рускої міщаньскої читальнї в Снятинї відспівае в материй церквї в велику пятницю д. 25 н. ст. цьвітня с.р. страстні псальми на хори мужескі і мішані. Початок о год. 3 по-полудни.

— **Громадяне місточка Олешич** звертають ся сею дорогою до Его Екц. пана Намістника з запитанем, коли вже раз ц. к. Староство в Цїшанові розпише нові громадскі вибори, бо теперішна автономічна провізория вже рішучо за довго трівае і занадто вже надоїла Олешицким міщанам а внесені в тій справі перед роком до Намістництва і до Краєвого Видїлу „благальні донесеня“ ще доси не полагоджені.

— **З Праги** пишуть нам: На надзвичайних загальних зборах „Українскої Громади“ дня 15 IV. с. р. вибрано в місце уступивших членів видїлу: головою т. Льва Ганкевича, містоголовою т. М. Сїчиньского, заступником видїлового: О. Бойцуна, другим членом контр. ком, т. І. Строцького. — В товаристві нашім повстав научний кружок, якого головою вибрано т. М. Лаврова а секретарем т. Б. Бучиньского. Перший відчит відбув ся дня 18 с. м. Дальші зголошені. — Молодіж українська взяла надто участь в вечеринцях в честь Колїра, на котрих побіч представителїв усїх Славян нашим іменем промовив т. Сїчиньский, на тему правдивого і перфідного славянофільства, та іменем молодіжи „на жаль самими Славянами поневоленого українского народу“ — зложив близь Колїрового бюста пальмову китицю. — *Остап Луцький* писар.

— **„Виновники нещастя молодежи“.** — Бачучи атрофію своєї партиї в молодих поколїнях, „Галичанинъ“ зачав від якогось часу дуже опікувати ся нашою молодіжию та й. учителями, професорами рускых ґімназиї. Заденунціював перемиских ґімназиястів і і. професорів за інціденґ підчас ювилею о Матковского, заденунціював львівску ґімназию і бурсу за намір учеників „привитати“ достойно вертаючих з чужини москвофілят, заденунціював коломийских ґімназиястів, заденунціював трех рускых ґімназиястів зі Львова за особисту бучу з повернувшими до Львова „русскими студентами“, а тепер зачав ряд статий під заголовком „Виновники нещастья молодежи“, про котрі — по першій з тих статий, поміщеній в послїднім числї „Галичанина“ судячи, — можна сказати, що буде се одна предовга, систематична і загальна денунціация всїх рускых ґімназий, всїх рускых професорів і всїх рускых учеників, а „то задля добра „церкви и религіи, а также края и державы“ (!). Закидає ся тамки між иншим рускым професорам, що вони пропаґують „прямо ненависть къ цѣлымъ сословіямъ, къ національнымъ партіямъ и къ цѣлымъ національностямъ (мотайте польскі станчики на вус, які „украинцы“!) і що сї професори „въ предписанное для науки время обсуждають съ учениками національно-партійныя и политическія вопросы. — На то у насъ множество доказательствъ“ поперши свою денунціацию „Галичанинъ“ и денунціює дальше поіменно проф. В. Масляка з Коломиї, а рівночасно доносить про виключенє 16-ого с. м. трех рускых ґімназиястів з львівскої рускої ґімназиї за се, що вони „13-ого с. м. находячись послѣ полуночи въ одномъ изъ третьестепенныхъ львовскихъ ресторановъ, напали на только що пріѣхавшихъ изъ Вѣдня, имъ совершенно незнакомыхъ, студентовъ богословія съ такими грубыми ругательствами, среди которыхъ „плевати на кацаповъ“ и при всякой встрѣчѣ съ ними „бити въ морду“, могутъ считатись еще деликатными выраженіями“. Ми позитивно знаємо, що анї 16 ого с. м. анї загалом послїдними часами жадних трех учеників, анї одного ученика, з рускої ґімназиї у Львові не виключено, тілько 3 ґімназиясти, що вже даннїйше мали намір перенести ся добровільно до иншої ґімназиї, зажадали з власної волї і одержали съвідоцтва відходу. О скілько-ж їх добровільний відхід стоїть в звязи з денунціяціею „русскихъ студентовъ“ Цьороха і Крохмального, котрі то власне „покріпляючи ся“ в шинку Райха мали від рускых ґімназиястів одержати обіцянку „мордобитія“ і ходили до дирекциї рускої ґімназиї з денунціяціяціею на сих учеників — сего ми не знаємо. — Певне похвалити не можемо, коли ученики нічною порою висиджують по треторядних шинках, але цїкава теж річ, як то треторядний шинок був до лиця прибувшим з Відня „богословам“. Чи то не те просиджуване в шинках есть одною з причин повороту москвофілів із сецесиї, бо через него нестало гроша в москвофільскім фонді академічнім?! Мабуть, що так! Ми-ж видїли лист із Праги, де містить ся перехвалка одного з москвофілят, що — мовляв — „добре нам ту живе ся, гроші є, „старі“ дають, пиво в „сміховскій пивницї“ до півночи не ся“. Тамки в тім листї і було сказано, що сама Прага (де є всего 15 москвофілів і то доперва від 1 марта) коштувала 3000 зр.!

— **„Не пора, не пора Москалеви й Ляхови служить!“** — так зачинає ся пісня, що в короткім часї стала в широких кругах нашої суспільности найбільше улюбленим народним гимном. Ми вже доносили, що в Перемишли за відспіване сеї пісни через гуртох учеників рускої ґімназиї тамошна кацапня брутально побила і зневажила наших ґімназиястів, та що в наслїдок денунціяцій і клевет кацапских хруїократів ц. к. краєва Рада шкільна зарядала з тої причини строге слїдство против тим ґімназиястам. Тепер довідуємо ся, що конференция професорів рускої ґімназиї в Перемишли засудила за ту провину 16 учеників кождого на 16 годин арешту і відослала акти до ц. к. краєвої Ради шкільної. Для зрозуміня річи пригадуємо, що перемиські ґімназияти відспівали той народний гимн надпрограмово на концертї устровнім в честь о. пралата Матковского, а відспівали его по тій причині, що були спровоковані через кацапів обединительними деклямациями і сьпівами на темат „щоби Волга з Дністром злила ся“.

Виходить отже таке: кацапи провокують руску молодіж, спровокована молодіж співає загально принятий народний гимн, кацапи за те збиткують і зневажують нашу молодіж, а відтак денунціюють еї, ц. к. краєва Рада шкільна виточує з тої причини слїдство, а професори — Русини з рускої ґімназиї засуджують руску молодіж за відспіване рускаго гимну на 16-годинний арест.

Ми не дивуємо ся п. Яницьови Левіцкому, бо-ж его на те й зробили шкільним інспектором, щоби служив Полякам; не дивуємо ся також кацапам, бо-ж они за те і беруть рублї, щоби служити Москалям, не дивуємо ся отже що і п. Яниця Левіцкого і кацапів бере „шевска пасна“, коли Русини сьпівають, що не хочуть служити анї Ляхови анї Москалеви. Але дивуємо ся Русинам-професорам рускої ґімназиї. Ми розуміємо, що при виданю засудів на учеників професори не мають забезпеченої свободи совісти і независимости судейскої; розуміємо також, що пресия зі сторони ц. к. краєвої Ради шкільної та підлі інтриґи зі сторони

вільнодумні мисли, як у Міцкевича, Шілєра, Ґетого, — а всеж таки по вилученю дечого остав завсїгди їх велике значінє для народів і літератур.“

Архиерей слухав уважно і видимо заінтересував ся тим, що річ, котру ему так чорно представлено, мала ся противно. Вкінци промовив: „А дивіть, а они менї цїлком інакше казали!“

По сім запитав еще архиерей — знов з видимим упередженем: „а щож то за один Романчук, Барвінський?“ — Я намірив ся і се пояснити, та в сій хвили звістив льокай архиереви, що чекає якийсь достойник. Не хотячи займати владицї надто много часу, перервав я сей розговор і попращав ся, намірюючи иншим разом зачату річ витолковати. Однак після того не видів ся я вже з архиереем, котрий на весні слїдуючого року помер.

Уже з наведеного розговору можна зрозуміти, що пок. архиерей, хоч як був чесним і праведним чоловіком, зовсїм не знав наших відносин. Ото й дасть ся психічно вияснити. Загрітий в молодости для польскої справи, котра тоді своїми свободолюбними тенденциями многих наших людий поривала, і провівши задля неї довший час на еміґрациї, вернув він пізнїйше до рідного краю, зломаний і заведений в давних своїх ідеалах. Ставши до того священиком в закутній місцевости, не займав ся вже більше ні публичним житем, ні обзнакомлював ся з тими течіями, які у нас вже на відродженій Руси проявились. Коли-ж опісля видвигнено его в пізнім віку під вилівом польскої шлахти, що надіялась найти в нім свого прихильника, на високі церковні чини, не розумів цїлковито нашого житя, і був що до своєї особи на визначних становисках епископа і митрополита повним зером. Яко сельский анахорет і яко еміґрант, що жив в добрих відносинах з польскими дїдичами, голосив він з архиерейского престола засаду (противну зрештою папским посланіям), щоби клир до публичного житя не мішав ся. Гіршим було, що не знаючи наших рускых дїл і відносин, дав ся легко опанувати москвофільскій клїкї, незрівнаній в своїм підлещуваню і хитрощах, і став несьвідомо еї орудієм, причинюючись много до зросту еї в першій своїй дієцезиї, і займаючи неоправдане і неприхильне становиско супротив Русинів народного напряму.

С.



Ново отворена італийска винярня

при ул. Городецкій ч. 14 поручає на сьвята **ВИНА** з власних пивниць по дуже низкій цїні, а іменно:

Червоні істрийскі	літра	. . . . .	38 кр.
Білі	„	„	44 кр.
Червоні	„ солодкі	„	56 кр.
Білі	„	„ „	60 кр.

Поважана П. Т. публика зволить переконати ся о доброті моїх вин.

319 1—4



москвофілів можуть перепудити навіть найвідважнішого шкаралупника; але-ж нам здає ся, що в сім случаю „шкаралупництво“ вже за далеко посунене.

— **Кс. Солтис збирає конкуренцію в Шумлянах!!** Кс. Солтис збирає конкуренцію на костел **між Русинами!!** І так виказав Катерину Шагай, хрещену на руске, що має платити 5 зр. 22 кр., а тепер ходить екзекутор по селї і стягнув з неї грабіж, два курмани. Катерина Шагай платила вже кілька разів конкуренцію на руску церков, хату приходску і будинки і то раз навіть 30 зр. Кс. Солтис казав також конкуренцію платити Михайлови Мищишинови за его пасербицю, котрої дїд був латинником. Михайло Білик-Бартків греко-кат. обряду, властитель чисто-руского ґрунту (навіть прадїди були Русини) мусїв заплатити також досить високу конкуренцію. Кс. Солтис вишукує отже всїляких прадїдів і дїдів і каже їх правнукам і внукам Русинам давати на польский костел. Се певно робить кс. Солтис і деінде А розкладає конкуренцію так, що властителї латинники платять меньше чим властителї ґрунтів, з котрих користає і родина руска. Н. пр. М. Віятек платить від двайцять кілька морґів 2 зр. а Михайло Мазуркевич, у котрого жінка і дїти рускі, мусїв заплатити 1 зр. 90 кр. від одного морґа поля. Чи вже положать власти конець тому безправству!! — *Vigilax.*

— **Поважна демонстрация в Росиї.** З Петербурга доносять, що Толстой, Чехов і Короленко, три найвизначнїйші росийскі літерати намірають зложити гідність почетних членів царскої академії наук, аби в той спосіб запротестувати против уневажненя вибору Горкого на члена академії.

— **3.000 монастирів** на таку малу країну, як шестимілїонова Бельґія, се трохи мабуть за богато. А однак таке число їх подає статистика клерикального тамошнього правительства з 1-ого сїчня 1902. В тих 3.000 монастирях було 40.000 монахів а маєток їх виносив понад 3 мілїярди се есть три тисяч мілїонів франків. Недаром Бельґія бурить ся!

— **Почекальні лїкарів.** Найвисший трибунал в однім процесї рішив, що уряджене почекальнї у лїкарів є вільне від екзекуції.

— **Кого справа сиріт по б. п. Михайлї Диякові**, помершім недавно в Старім Самборі, найбільше обходить, нехай подасть свою адресу панї Юлії Дмитрик, учительці в Перерослі, п. п. Тарнавиця лїсна (коло Надвірної), бо та панї хоче справою тих сиріток займити ся.

— **Зі школи дяківскої в Зборові** вийшло в сім році 2 здібних дяків і 4 помічників дяківских. — Хто з всч. отців духовних потребував би одного або другого кандидата, зволить ласкаво звернутись до п. Т. Яцишевского в Зборові.

— **Жіночий ювілей.** Трицять лїт минає, як в Австриї допущено женщини до служби державної, В 1872 р. дозволив б. міністер бар. Ванганс приняти 40 женщин на пробу до уряду телеґрафічного. В 1874 р. припущено їх і до служби почтової. В 1892 р. звернулись ц. к. провізоричні уряднички до парляменту з просьбою о признане їм стабілїзації і заосмотреня, на старість. Се й посьлїдувало хотя аж в 1898 році. — Був то період правдивої 30 лїтної війни заїм женщини виборили собі признані їм нині права, зложивши докази, що і они до публичної служби не гірш мужчин придатні. Нині число женщин, занятих в службі державній сягає 3000 душ. Віденьскі уряднички обходили сими днями власне ювілей, як би на закінчене 30 лїтної війни, що скінчилась їх побідою.

— **Родина Кріґера** потерпіла чимало через послїдну війну. Старий Кріґер мав чотирох синів. Найстарший, КаспарІван Генрих, трех імен, і другий з ряду син, Іван Адриян, борють ся ще з оружєм в руцї. Третий, Піет, сидить в неволи та Цейльоні а четвертий, наймолодший, Тяард Андрій Петро, ранений впав в руки Англичан і помер в неволи осению. З шістьох внуків старого президента по двох старших синах, трех (сини Івана Адріяна) вже лягло на поли борби а з других трех (сини Каспра) оден ще носить оружя, оден ранений находить ся між Бурами, а другий ранений впав у руки Англичан. Менше більше така сама пропорция між борючими ся, раненими і полягими на поли слави, есть і серед кількадесяти братаничів та сестрінців Кріґера. Недаром Бури вважають пробуваючого в Европі старця до нині своїм вождом-патріярхом. Се достоїньство купила собі родина Кріґерів кровю і смертю кількох десяток своїх членів.

— **Фабрику грошей** і неконцесіованих майстрів викрила віденьска полїция. Зарібник Іосиф Слимак мінив фалшивого ґульдена. Полїция довідалась, що він мешкає у шевця Яна Борковского. У сего зарядили домову резізию, забрали 15 фалшивих монет і різні форми та знаряди. Дальше слїдство виказало, що слюсарский челядник з Кракова Адам Лико, Схимак і Борковский у спілцї виробляли фалшиві ґульдени, коронівки і 20 сотики. Епільоґ цїлої справи був такий, що суд присяжних засудив Лику на 4, Борковского на 2, а Слимака на 1 рік тяжкої вязниці.

— **Дрібні вісти.** Цїсар позволив на скликане греко-орієнтального сербско-національного конґресу церковного на день 8 червня в Карловичах. — Міністер просьвіти іменував професорів львівского університету д-рів Іос. Семрадского і Александра Колессу консерваторами старинностей. — Віденьский трибунал карний засудив Мариана Рощко Богдановича за обманьство на 6 місяців вязниці. — Намістник ґр. Пінїньский вертає 26 с. м. до Львова. — В Наварії під Львовом замордував Іосиф Крамаржевский свого вітчима Яна Витошиньского. Там же процесують ся парохіяне зі своїм кс. Романьским і грозять переходом на греко-кат. обряд. — Анна Шаварняк, проживаюча при ул. Краківскій у Львові старушка, після метрики уряду парохіяльного в Порохнику, род. 1792 р., отже має тепер 110 лїт. — Духовний концерт „Муза“ відбуде ся сегодня у великій сали Народного Дому ві Львові о 8 год. вечером.

Русины! Памятайте на руску Бурсу ремісниче-промислову у Львовѣ!

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Новопоставлені пресвітери получили слїдуючі посади: Теофан Величко сотруд. в Оровім, Ив. Скубиш в Никловичах, Ив. Клюфас в Самборі, Дм. Городиский в Вільках мазов., Мир. Устияновский в Іздебках, Пав. Гаранджа в Тарнаві дек. добромильского а Іннок. Рудавский завідательство в Гнилій. Відличия крилошаньскі получили оо.: Іван Костецкий, професор при IV ґімназії у Львові, іменований заразом совітником еп. консисторії і Іос. Крушиньский, парох в Селиськах. О. Лопатяк Ник. получив завідательство в Кречовичах, Гробельский Мих. сотруд. в Плоскім ad Чахівка. Канонічну інституцию получили оо.: Мар. Антоневич на Шумич, Ів. Сенета на Розбір округлий, Стеф. Сапрун на Стенятин. — Завідательство в Пересїі получив о. Вас. Смоліньский. — Дійсним катихитом при народн. школах женьских видїлових в Синоці іменований о. Іос. Сикриньский, а увільнене від конк. іспиту получив о. Корн. Винницкий.— Выс. правит. дало на дотацию річних 600 К. для сотрудника в Далїовій на один рік а продовжило таку дотацию для сотрудника в Влажові.

На конкурс з реченцем до 15 червня 1902 р. виставлені слїдуючі парохії: Ветлина, Криве ad Тісна, Яворець, Горянка надання приватного і Рябе балигородск. декан. патроната почиває: Ждиня, дек. біцкого, Ростайне дек. дукляньского надання приватного, Дністрик дубовий, дек. жукот., право патроната почиває; Береги горішні дек. затварницкого, Дубровка і Горицї дек. канчуцкого надання приватного; Близянка дек. короспяньского право патронату почиває і Чорноріки тогож дек. наданя прив.; Бенькова Вишня і Михалевичі дек. комарн. надання приватного; Мігова, дек. добром. надання камерального; Лубна дек. бірч., Лужок долїшний дек. мокряньского, Арламівска воля дек. мостиского, Олешицка Воля дек. олеш. всї наданя приватного; Конотопи дек. варяжского і Білич горішний дек. старосамб. право патронату почиває; Загірє дек. вільховецкого, Дошниця дек. дукляньского, Мацьковичі дек. перемиско-заміского, Крамарівка дек. порохн., Тартаків дек. сокальск., Добрянн дек. судово-вишн., Свидник дек. старосамб., Яжів старий і Любиня дек. яворівского, Полкиня дек. ярослав., Яворник і Ясїль дек. яслиського, Лопінка дек. балигородского — всї надання приватного.

Конкурс на II проповідника при катедральній церкві в Перемишли розписаний з реченцем до 6 мая с. р.

Хто з Вп. Панів хоче порядно і дешево убратись, най спішить до фірми Василь Ґресяк ринок 36, там знайде модний і дешевий товар, з котрого ґарнітур маринарковий коштує 21 зр. і дорожше, загортка 24 зр.

Прошу спробувати, а певно що жаден з Вп. Панів не пожалує.

З глубоким поважанем

Василь Ґресяк кравець мужеский,
Львів, Ринок ч. 36 (Дім Народної Торговлї).
67 7—15

Русины! Памятайте на аґітаційный фонд „Народной Рады“ у Львовѣ!

— **Найкрасшим подарунком сьвяточним** є „Поезиї Тараса Шевченка“, котрі висилає канцелярия „Просьвіти“ оплачено за попереднім надісланем 2 кор. 30 сот. рекомендовано 55 сот.). Просить ся як найскорше замовляти; наклад невеликий, а з причини дуже низької ціни наклад скоро вичерпає ся. Канцелярия „Просьвіти“ у Львові, Ринок ч. 10. 428 (1—?)

Посмертий ✝ оповѣстки.

Радислав Юлїян Дольницкий ученик сяноцкої ґімназиї син бл. п. Николая Дольницкого, совітника скарб. по довгій, тяжкій недузї заосмотрений св. Тайнами, помер у Львові 20 н. ст. цьвітня 1902 в 18 році життя. Похорон відбуде ся ві второк дня 22 цьвітня о годині 4-ій по полудни. В. в. п.!

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИИ и АДМІНІСТРАЦИЇ.

Вп. Е. Га. в Пр. На сей рік виплачено доси 11 К 60 с. — М. Ту. в Зо. Тепер за март і прийде нам ще 40 с. — І. Ку. в Св. Прийде нам ще 20 с.

Надѣслане.

Спеціяліст недуг грудних

Др. Фр. Ґрубер

б. лїкар санаторії для недуг грудних в Аллянґдим. Академічна 8, II. п., від 3—5 год. д.

Frateli Deisinger
в Терстї

висилають найлучшу каву SANTOS 4¾ кільоґрамів по 5 зр. 46 кр. оплачено і оцлено.
297 4—12

Інститут технічно-дентистичний
Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129
в котрім виконує ся пльомбованє, витаганє зубів без болю, лїченє недуг ясен і ямя устної, штучні зуби в кавчуку, золоті і без пляток.
Репаратури з провінції виконує ся відворотно.
Інститут отворений цїлий день.
Лїкар-дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

В КАНЦЕЛЯРІЇ
„Руского Товариства Педаґоґічного“
при улици Чарнецкого ч. 26.
можна купити слїдуючі видани:

1) Образкові видання.	
Звіринець	10 кр.
Гостинець	10 „
Забавки	10 „
Менажерия	10 „
Робізон	40 „
Квіточка	20 „
Віночок	20 „
Кобзар Тараса Шевченка	20 „
Франко: Лис Микита, 2-ге цїлком перер. вид.	50 „
Мирон: Пригоди Дон Кіхота з видань	40 „
Наші звірята	40 „
Дїточі вигадки ч. I.	30 „
„ „ ч. II.	30 „
Забавки для дїтий	40 „
Велика менажерия	40 „
Нашим дїтям ч. I.	40 „
„ „ ч. II.	40 „
Народні казки ч. I. і II. по	25 „
Казки Андерсена ч. 1, 2, 3, 4 і 5 по	25 „
2) Видани без образків.	
О. Нижанковский: Батько і мати, двоспів для дїтий з фортепяном	10 „
Леонида Глїбова: Байки	5 „
Дніпрова Чайка: Казка про сонце та его сина; Писанка по	5 „
Маца стнографічна України-Руси	20 „
Гордієнка: Картагенці і Римляни	20 „
Юлій Верне: Подорож довкола землї	60 „
Барановский: Приписи до іспитів	20 „
Молитевник народний, в полотно оправлен.	20 „
Д-р. Л. Кельнер: Коротка істория педаґоґікі	60 „
Васаль В—р: Джонатан Свіфт. Подорож Гулївера до краю великанів	25 „
Василь В—р: Джонатан Свіфт Подорож Гулївера до Лїлїпутів.	25 „
Остап Макарушка: Короткий огляд руско-украінського письменства	15 „
Мальота: Без родини	40 „
Віра Лебедева: Прогулька	5 „
„ „ Гостинець дїтям	25 „
„ „ Малі герої	25 „
Др. Мандибур. Олїмпія	35 „
Сальо. Немое дїти III. кл. ґімназ.	65 „
А. К. Робізон неілюстрований	10 „
Kokurewicz Józef; Podręcznik dla kancel. szkol.	50 „
Тарас Шевченко. Кобзар для мол дїжи	1·50 зр.
Др. Пачовский Мих. Замітки до науки рускої мови в середних школах	50 кр
Др. Пачовский Мих. Балади і думи	10 „

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно

НА СЬВЯТА!
Цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДРА
у Львові, ул. Батория ч. 32
поручає знамениті торти від 1·50 зр., баби від 50 кр., перекладанцї від 1 зр., колачі від 50 кр., мазурки від 1 зр., сирники від 1 зр., маківники від 60 кр., баранки від 10 кр. до 3 зр., писанки від 15 кр. до 3 зр., міґдалову масу ½ кільоґр. 70 кр., оріхову масу ½ кільоґр. 60 кр. — Всякі місцеві і замісцеві замовленя виконує ся точно. — Цінники на жаданє даром і оплачено.
294 4—4

На сьвята!

½ кґр. міґдалової маси	1·30 К
„ „ оріхової маси	1·10 „
„ „ ванїлевої чоколяди (з ґарантією правд.)	1·80 „
„ „ цикати	1·40 „
„ „ помаранчевих лупин	—·90 „
„ „ какао (з ґарантією правдиве)	2·— „
„ помадок до прикрас тісточок	1·40 „
„ жармоляди до начинювання тіст — в пяти відмінах	—·90 „
„ „ чоколядової кувертури до глязурованя тіст	·40 „
„ „ ме ізинка чисто медяна	—·80 „
„ „ жодівника цукрового	—·40 „

як і всякі вельконодні ласунки, чоколядові і цукрові крашанки бомбоньєрки штабльові, бомбони, помадки, вожі цьвіти, цукровий мячок, торти, тіста і т. п. у великім выборі, по конечно низких цінах. — Виключний наш склад для ґуртівлї і дрібної продажи містить ся при **площи Ґолуховских ч. 5** (ріг ул. Кавьмежовскої). — Поручаємо ся пасковій памяти П. Т. Публики — з васким п ажанем

Брандштедтер і Спілка
парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 207 28—?

Овочеві деревця
яблінки, груші, вишні, черешні, сливи, брескині, морелї, карлячі і високопенні агрести, малини, порічки
в найлїпших породах і по сталих цінах. Шкілка є заложена в пісчистім і на острі вітри виставленім місци.
Розеадки шпараґів і трускавок 100 штук 2 К.
Рожі пневі і корчеві.
Прошу зажадати цїпника.
Огород торговельний в Любичи королївскій.
Желїзниця шлях Львів-Белзець.
2:1 6—10

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки дреліхи и т. п. власний выробъ
поручає по цѣнахъ умѣренихъ
КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТКАЦКЕ
„ПРЯХА“ зъ Красна
Замовленя зъ провінціи просимо надсилати до Красна.
Почта, телеґрафъ и стація зелѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣнники присылаємо на жаданя даромъ и оплатно.
Зараженъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а инших агентовъ анї похитниковъ не высылаємо. 382 28—?

! ПОЗІР!
ПЕРША ҐАЛИЦКА
Фабрика крісел
у всїх стилях
Осипа Рожицкого
площа Бернадиньска ч. 15
(рівнож випліта старі).
Похвальні листи на жаданє. 209 19—20

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!
Найдешевше вправоручає
Ігнатій Фрід,
Львів площа Галицка 12 А,
184 41—?

Самочинні
Проводи для води
з глибоко положених жерел уряджує і виконує
АНТ. КУНЦ
ц. к. надвірний доставець

Найбільша спеціяльна фабрика в монархії для водних проводів і помп.
Проспекти і цінники даром.
8?9 b 1—18

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся Твори Тараса Шевченка, видало сими днями найтаньший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИЇ Т. ШЕВЧЕНКА“**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат, Папір великий, формат на взір европейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 428 10—?

Ц. к. уприв. галицкій акційный
Банкъ гіпотечный
Відділъ депозитовый
принимає вкладки и выплачує задатки на бѣжучій рахунокъ, принимає до переховання цѣнні папери и удѣляє на нихъ задатки.
Окрѣмъ того заведено на выборъ заграничныхъ институцій такъ званий
Депозита сховковй
(Safe Deposits.)
За оплатою 25 до 35 зр. р. в. рѣчне, депозитарь одержує въ сталевій панцирній касѣ схованє до выключного ужитку и підъ власнымъ ключемъ, де *безпечно а дискретно* можна переховувати свої майно або важні документы.
Въ тѣмъ напрямѣ гіпотечный Банкъ поробивъ якъ найдальше йдучі заряджена.
Приписы відносячі ся до того рода депозитовъ можна одержати безплатно въ депозитовомъ відділѣ. 374 [2]

КОПЕРНИЦКИЙ и СЫНЪ
Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галиция ч. 1.
противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа Галицкое
поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ
окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райецайґи, телєскопы мѣрничі піоны, лїбелї, манометры и. т. п.
Уряджене дзвинковъ электричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше 4185

Пошукує посади. півець церковний, іспитований, що може завести хор. — Андрей Тремблюк в Репужинцях, п. Чернилиця коло Городенки.
317 1 2

Півець церковний. молодий, 18-літний, з добрим голосом, що знає устав церковний і розумівсь на господарстві, пошукує місця дяка від Томиної неділі. — *Лісько Волинець* в Мервичах п. Куликів.
318 —3

Поросята цицкові, забиті і очищені на сьвята по 8 і 10 К, за штуку, висилаю за побранем почтовим. — *Заряд дібр Климківка п. Римаїв.* 320 1—1

Кожда родина

може собі моїм знаменитим, всюди випробованим

Фоноґрафом



справити розкішні вечери. Мій фоноґраф сьпіває, грає, говорить, сьміється, всілякі **руські, польські** пісні, марші, розмови, сьміхи і т. п. незвичайно природно і вірно, а при всіляких забавах є недорівнаною розривкою. Продаю той фоноґраф по небувалій доси цїні 6 зр. разом уже з опакованєм та додаю ще оден валець даром. Висилає ся лише за послїплатою або за попереднім прісланєм цїни. Дальші вальцї від штуки коштують лиш 75кр.

Міжнародний експортовий дім
M. B. Braumann,
в КРАКОВІ. 72

Честь маю повідомити, щом одержав сьвіжі

СЬВЯТОЧНІ ТОВАРИ

і поручаю їх по найдешевших цінах. Товар сьвіжий першої якости!

	нів кільоґр. кр.
Миґдалів солодких велич.	70
Миґдалів солодких Барі	60
Дактилів мароканьских	90
Дактилів александрийских	36
Дактилів Каліфат	32
Родзинків султаньских	40
Родзинків „Елєме" велик.	44
Родзинків чорних, дрібних	28
Маляґи на галузках	90
Оріхів турецких	20
Оріхів турецких лущених	40
Оріхів волоских паперівок	18
Оріхів волоских лущених	44
Фіґ султаньских	40
Фіґ вінковых	15
Одна пачка дріжджей порош.	5
Дріжджей певних прасован.	60
Сливок босаньских	18
Цикати великої	75
Аранцини дрібної	56
Мармоляди з мірабальок	68
Повил босаньских	16
Масла сьвіжого до хліба	68
Масла десерового	76
Масла двірского до страв	50
Меду знаменитого	32
Маку	24

Муки найлучшої 9 кр. — Чекольади Suchard'a від 40 до 70 кр. Лїсочка ванілії 20 кр. — Оплатки під тїста штука 1 кр.

Удержує на складї розличні роди лише **натуральних вин.** Знаменитий **ром** бремеский. **Чай,** заграничні і краєві **Горівки** і дуже добрий **Коняк** французский по зр. 3·50, 4·00, 4·50 і 6 за бутельку. — Звертаю увагу, що в неділї і сьвята мій склеп замкнений.

Замовленя з провінції виконую відворотно. На жадане висилаю цїник оплачено. Поручаюсь численним замовленим П. Т. Публики остаю з високим поважанєм 306 3—3

ЛЕОНАРД СОЛЕЦКИЙ
Львів, ул. Баторія ч. 2.

Видїл краєвий ч. 25075.

Оповіщенє конкурсу.

З початком шкільного року 1902/903 надасть ся пять фундушевих галицких місць в ц. і к. виховуючих військових закладах.

Услівя приняти оголошує ся рівночасно в „Ґазеті Львівскій", а також за посередництвом висших, середних і низших закладів наукових.

Реченець до вношеня подань до Видїлу краєвого минає з днем **17 мая** 1902.

З Видїлу краєвого Королївства Галичини і Володимирії з Великим князївством Краківским.

У Львові дня 8 цьвітня 1902.

3 3 1—3 *Піотровский в. р.*

Ю. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР
у Львові, улиця Войтїха число 9

виконує всякі праці з обсягу малярства церковного: образи, іконостати, декорації стїн, і пр. а також портрети з натури і після фотоґрафій.

Поручає ся прото Вч. Духовенству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовленя.

Цїни умірковані. 293 4—

Мука коштує, додатки також, а через лихі або не сьвіжі **ДРІЖДЖІ** паска не удалась. І вже пропали сьвята для ґаздині бо не тілько страта, а ще встид. Панове Куцї замавляйте через мене **дріжджі,** бо я перед висилкою такой фабрицї пробую чи добрі і жадва ґаздиня заводу не буде мала. А Ви Панове громада жадайте від них, щоби для Вас дріжджі через мене замавляли, а як де не маєте свого куцця, то самі собі замавляйте.

ДРІЖДЖІ Іа коштують 70 кр., а Па 50 кр. за 1 клґр. До замовленя належить долучити по 10 кр. завдатку від 1 кільо. Давнїйші відбирателї вже майже всї замовили, бо не могли нахвалити ся, що за добрі дріжджі були. **Сьвітло** по цїні фабричній. 265 5—10

Михайло Петрицкий заступник фабрик
Львів, Паньска 9. Для телеґрам вистарчає подати Львів.

МАСЛО

власного виробу найлучше

поручає

МОЛОЧАРНЯ ПЕРЕВОРСКА
Львів, Гетьманьска ч. 8. 288 5—10

Лишь тогдь правдивый, если тригранна фляшина есть замкнена низше подаюю опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтомъ папери).



Доси непереверщеный!!

В. Мааґера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ



(въ якости обезпеченїмъ оныковани)
жовтого фляшка К. 2.— и
бѣлого „ „ 3— „

з фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА
у Вадинї

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и за-дан своєи легкои стравности поручений такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, вивно грудей и легкихъ, збѣльшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокѣвъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови.

Дѣстати можна въ найбольшой части Аптикъ и Дроґерій австро-угорскои Монархіи.

W. MAAGER, WIEN
III./3., Heumarkt 3. 535 18—18

Противъ наслѣдувань заряджує ся судове слѣдство.

МУЖЕСКУ
Безсильность 344

выликовалу именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданихъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Подьске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ ней поученя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ куверти магазиномъ выдавцѣвъ P. Ф. Біреѣ въ Липску. (R. F. Biereÿ's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заробити особы всякого стану въ кождой мѣсцености певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеных паперовъ державных и злосовъ. Зголошена до: LUDWIG GESTERREICHER, VIII. Deutschgasse 8, BUDAPEST. 96

Торговля „Під Пальмою" З. Маевского
(давнїйше Ст. Войціховского і Вадуровича) **Академіцка 6 поручає**
На сьвята

Знамениті натуральні вина	4 кр. фляшка
Зеленяки	56 кр фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава доскональна	по 64, 80, 100 і 1·8 кр. за ½ кільоґр.
Розинки	по 36 кр. а миґдали по 60 кр.

315 3—36

Вже вийшов!

Дамский Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 с/m на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти може в торговли Ґвгена Спожарского, в книгарни Ставропиґійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 3 6 2—50

Пропу сглядати
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.
на против тов. „Просьвіти".

Припоручає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолїв, палїчок, шкіряних виробів, российских кальошів, дитинних забавок, всіляких альбумів, карт в ціфами мил товлетових і перфумерий. 242 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИ.** 16—156

По цінах „найдешевших".

МИЛО ІМСІ ПАНА

ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалєтове виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ „TLEN"

До набутя у всїх антиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Цїна:

звичайне 40 сотиків, люксусове 1 корона за штуку.
177 14—60

Спілка кредитова будівничих

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою
ул. Гетьманьска ч. 12. — Телефон ч. 651

I. Кредитовий Вілдїл.
II. Віддїл будовляних материялїв.

Удїляє всяких інформацій в технічно-промисловых справах, **посередничить в доставі будівляних материялів,** а іменно: камїня, цеглї, дерева, желїза, цементу, гідравлічного вапна, ґіпсу, **скалистого вапна в найлїпшій якости з вапнярень Цунїв-Зушиці,** як і каделярских виробів та шамотових табличок.

Посередничить в продажи згляднo в купні реальностий.

Бюро отворене від 9—1 і від 4—6 по полудни.

214 7—10 **ЗАРЯД.**

ЛЇЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалями

виконує дзвоны рѣзном ваги и приймає ушкоджені дзвоны до переливаня въ найкоротшомъ часѣ, а такожь має на складѣ готовї дзвоны рѣзном ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшні замовленя, прошу о ласкавї замовленя такъ на поодинокї нові дзвоны якъ и на цѣлї групы. За тревалость матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонобъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Въ глубокимъ поважанєм
АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Інтертеменавска фабрика гликяних виробів

Йоана Князя von Ліхтенштайна

Unterthemen bei Lundenburg, поручає:

Делїкатні клінкерові і мозаїкові плити, признані за найлучшу якість, продукуючі ся на десять мілїонів плит річно; відтак: **рури штайнцайґові і цеглї клінкерові, рури на дренажу, фальцовані цеглї на дахи,** ґлязурові і неґлязуровані **плити стінні і цеглї для закриваня й на дахи. Ілюстровані цїники gratis et franco Число робітників 700.** 41 2—2

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, Лікерівъ і оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у ЛЬВОВѢ

поручає старѣ горѣвки польскій, розолїсы, лікеры, румы правдивый зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bouquet" на напитки, такожь правдивый оцетъ спіритусовый. 868

Склады для мѣсть: улицы Галицина ч. 1. — и улицы Коперника ч. 9.

Зелїзничі поізди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи	Зі Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи
з Краснова (2·21 8·50 вік)	6·10	8·50	1·35*	5·50	8·40*	до Краснова (8·40 рано)	4·15	8·30	2·35*	6·20	10·—
з Підволочиськ (головна дворець) (ма Підзамче)	6·55	9·—	2·35*	6·08	10·20	до Підволочиськ з головного дворця	6·00	9·25	1·35*	†·10	12·45
	8·18	9·45	3·50*	8·—	10·02	з Підзамча	6·43	9·43	2·03*	7·35	11·—
з Тернополя-Брашав-Броди	8·—				10·20	до Тернополя-Копичинець		9·52			11·32
з Зіров Вел.-Гримайлів-Копичинець	9·33		2·35	5·35		до Зіров Вел.-Гримайлова		9·25	1·35*		11·10
з Рашова		11·48			12·15	до Рашова			5·50		11·10
з Чернівець-Іцкан (12·15 н.)	6·20	11·58	1·45*	5·40	9·32	до Чернівець-Іцкан	6·35	9·58	2·40*	6·10	12·—
з Ходорова-Підвисоного					10·20*	до Ходорова-Підвисоного	6·25	10·25	3·45*		1·41
зі Отрин. Лавочного, Будапешту	8·10		1·10		10·50	до Отрин. Лавочного, Будапешту	6·25			6·35	
зі Отрин. Харова. Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Отрин. Харова. Сухої (†)			2—†	3·05	7·—†
зі Отрин. Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Отрин. Станиславова			8·10		7·—
з Белзца				5·55		до Белзца			10·20		
з Рави Руской і Сокаля	6·—	8·18	3·14	5·55		до Рави Руской і Сокаля			10·20	7·35	2·15†
з Яслова (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41 ◆	до Яслова (9·30 вечер) §§	9·15	1·25††	5·15	6·30◆	2·50§§
з Бруховичь	6·46?	8·15		7·36	8·56	до Бруховичь (2·51? в неділї і сьвята)	5·45?	10·20	2·15?	7·52	1·56
з Зимної Води (7·10 рано)	6·10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (3·20?)	4·10	8·45	5·25	6·40	10·40

? Поспішні поізди (Schnellzüge); § від 1./V. до 31/V. і від 10/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділї і сьвята; ◆ від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділї і сьвята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 1/V до 10/IX

Ближайший поізд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 8·40 год. вечером.

В місті видають білети агенция дневницкія І. Сн. Соколовського в палаци Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечором, а зичайні і великого ширшого рода білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. (некомерційне бюро ц. к. державних желїзниць, ул. Краковскій ч. 5., в подвірю, сходи II ч. дверий 52., в урядових годинах (8—3, в сьвята 9—12). Середно-европейский час взаємнійший від львівского о 22 мін

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись

Выдавець и одѣчальный редакторъ Д-ръ Володимиръ Охримовичъ. Папѣръ въ фабр. Черняньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропиґійского пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниловя.

Ч. 81. Львовъ, Второкъ 9 (22) Цвѣтня 1902. Рочникъ XXIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-бій годинѣ по полудни. Літературний додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ повѣстей" выходить въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ".

Передплату и инсераты принимають: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро ґазетъ А. Опольевского ул. Князьского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухгальтеръ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и инсерати виносить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатком

въ Австріи: на цѣлый рѣкъ . . 32 к. на пѣвъ року . . . 16 „ — *за границю:* на цѣлый рѣкъ . . 44 к. на пѣвъ року . . . 22 „

У Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 28 к. на пѣвъ року . . . 14 к. на чверть року . . 7 „ на мѣсяць . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайні принимають ся по 20 с. вѣдъ одного стрічки инсераторов або ихъ мѣсце в ві рубриці „Надсланє" по 30 с.

Вѣдики и инші доносни приватні чинять ся по 30 с. вѣдъ стрічки.

Всечесному Духовеньству під розвагу.

(Голос сьвященика з краю).

В послѣдних часах множать ся одна за другою події, що влучають просто в серце наше, — події, котрі робять просто сьміх з нашої віри, з нашого стану, з нашого народу.

Пригадуємо лиш побіжно становище римскої Пропаґанди до американьских Русинів. Римска Пропаґанда зірвала з засадничим становищем католицкого Риму до католицких обрядів Сходу і то лишень длятого, щоби американьским епископам, що вже й так живуть по маґнацки з грубих оплат від домів Божих і робять торговлю з їх роздаванє, приспорити ще доходу і з кервавиці бідного робітника-Русина, а рускаго сьвященика приневолити до оплачуванє тим панам чиншу від збудованої ним церкви і тим способом зробити его своїм наймитом, котрого яко наймита мож відтак заступити инчим, латиньским наймитом... Пригадуємо побіжно змірюючу до тої самої цїли горячкову акцию ставленя латиньских (польских) капличок на нашій прадідній земли; тих капличок, що канонїчним правом цїлком недозволені, — що дразнять наше католицке чувство, — що загрожують або й нарушують стан посїданя рускої церкви, — що з нечуваним циніїзмом вносять і в нарід і в саме духовеньство обох обрядів ненависть і борбу о низькі, чисто матеріяльні інтереси під плащиком релїґійного прозелїтизму...

Пригадуємо побіжно те переслїдуванє руских сьвящеників зі сторони наших краєвих верховодів-олїґархів, ту борбу о горло наше, в котрій воюе ся против нас брехнею, клеветою, фалшованем актів, — в котрій представляе ся нас, мов то ми з їх ласки опливаємо, наче памнух в маслї, щоби тим лекше обдерти нас до нага, — встромити розбишицкий ніж в наші груди, що боронять сьвятощі народу...

Пригадуємо побіжно шовінїстичну ненависть до Русинів, до їх культурних прав і змаганъ, голошену з катедри найвисшої наукової інституції в краю, — ненависть, в котрій перше слово і перший примір дав канонїчно признаний учитель Божого закону, що учить ненависти замість любови і кривди замість справедливости...

Пригадуємо побіжно ту нечувану в новійшій історії Европи однодушну сецесию цїлої рускої молодїжи з львівского унїверситету, що мусїла покинути рідний край, щоби не дати здоптати своєї народної чести і права свого народу до другого в краю університету, оплаченого его кровавим грошем. Пригадуємо, що симпатиї цїлого народу станули і стоять доси по сторонї зневаженої в своїх національних чувствах молодїжи, — що симпатиї ті проявили ся спонтанїчно, без накликуванє і зазивів, добровільним оподатованем себе самих для забезпеченя своїй молодїжи удержаня на чужинї; вже се одно повинно бути для рішаючих сфер осторогою, що нашим народом руководить якесь чувство, за для котрого він готов понести найбільші жертви, та що те чувство в наслїдок насильного подразненя може роз'ярити ся до небезпечного вибуху...

Пригадуємо побіжно, що Преосьвященний Митрополит рускої церкви, ідучи солїдарно з потребами свого народу і дбаючи в інтересї церкви про приріст, образованє і вихованє молодого духовеньства, поспішив з жалобами своїми і народу перед трон, де дано ему найсьвятїйші запевненя направи лиха, наконого — не знаю вже чи мужами науки чи радше політичними блиґерами і куґлярами, — жадаючи від него в заміну запевненя, що за его впливом успокоять ся чувства народу, збурені через викликану польским шовінїзмом сецесию рускої молодїжи. Пригадуємо наконець, що патріотичному князеви церкви не мож було заподїяти тяжшої обиди, а рускому народови дати більше болючого поличника, як звісним міністерским рескриптом найновійшої дати...

А коли до того прилучити справу народних шкіл взагалї і відношенє тої справи до культурних потреб рускаго народу; маеову еміґрацию наших селян за море, ширенє деморалїзациї в управі і господарці наших громад; бішений а систематичний і невинний рев польскої праси, що під'юджуе своїх читачів до ненависти і погорди против цїлої рускої суспільности; — і коли прилучити до того, що руску суспільність цїлком усуває ся від участи в законодавстві і в публичній адміністрациї, щоби тим лекше ширити бляґу і деморалїзацию, — то нам, рускому духовеньству, покликаному стояти на сторожи публичної морали, бороти ся зі злом, хоронити нарід від здеморалїзованя, знищенє і розпуки, — мусить стати ясною наша задача в теперішну добу.

Лише стовп, лише пень без совісти і чути може відносити ся рівнодушно до сих всїх подій, — руске-ж духовеньство мусить в виду тих подій не лише сказати своє слово, але і готове бути до зломанє тої розбійничої руки, що давить его і нарід за горло.

Небавом, по скінченій великодній сповіди, начнуть ся товарискі сходини між духовеньством. Весїди на тих сходинах мусять бути поважні, бо і поважна пора для цїлого народу.

А наслїдком загального порозуміня буде найправдоподібнїйше свобідна конференция клиру цїлої нашої провінциї — конференция, на котрій обговорить ся і постановить ся способи оборони, одвічаючі грізній ситуациї.

А тимчасом пожадана есть поважна дискусия проті способи самооборони там, де рішаючі сфери не хотїли чи не уміли оборонити руский нарід — а мали съмілість зневажити князя рускої церкви, коли шукав справедливости для свого народу.

— ω —

З ради державної.

На вчерашнім засіданю палати послів правительство предложило замкненє державних рахунків за рік 1900. В дальшій буджетовій дебатї п. Кафтан мотивував потребу субвенциї для міста Праги. П. Вик доказував, що міста Львів і Краків потребують державної помочи. В наслїдок виконання припорученого обсягу дїланя, міста суть дуже обтяжені. На Львів припадае в 1899 р. з того обсягу 81·7% всїх справ, а тілько 18·3% з власного обсягу дїланя. Чинности староства становлять більше як половину аґенд львівского магістрату; се дае округло 650.000 справ. Додатки у Львові виносять 57% домово-чиншового податку. Се вже не є податок, тілько проста контрибуция. Кошта каналїзациї і реґуляциї улиць виносять у Львові 12 мілїонів корон. Львів, а також Краків мають право до державної субвенциї, коли Відень дістав 100 мілїонів і ріжні привілеї.

По промові Бика засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє инше.

Убійця Сіняґіна.

Як називае ся убійця Сіняґіна, хто він е, звідки приїхав, ніхто не знае. Він цофнув свое перше зізнанє і на кожде питанє відповідае: „не знаю". Поголоска, що він строїв ся, показала ся неправдивою.

До W. allg. Ztg. доносять, що убійця зробив все, аби его не пізнано. З біля виборов навіть знаки і написи фірми. Знайдено при нім кілька листів, а між ними один до Сіняґіна а другий до Побідоносцева. Коли убійця заїхав перед палату ради державної екіпажа не відіслав; казав візникови ждати, але в середині лишив для него пять рублїв золотом. В вестібулю ждав цїлком спокійно, не звертаючи уваги на розставлених там аґентів поліциї, до котрих обернув ся плечима. Навіть на Сіняґіна не звертав уваги і доперва портієр мусїв звернути его увагу, що міністер вже йде.

Убійця був перебраний за ад'ютанта, але стрій був неповний, бо забув взяти остроги. Коли его арестовали і казали відпяти шаблю, маніпулював коло неї незручно і офіцир, котрий его арестував, сейчас пізнав, що арештований не є офіциром.

Говорять, що поліция вже напала на слїд великого заговора, котрого гніздом є Фінляндия. Поліция відкрила, що убійця приїздив звідкись що дня на кілька годин до Петербурга а в послїдних днях дістав якусь вість з Фінляндиї. В одним малім місточку знайдено его давнїйший стрій. Коли се ему сказано, мав дуже змішати ся. Убійця мае 21 літ і після кодексу може дістати найбільше 13 літ каторги.

Міністер суцівництва Муравйов, котрий сидів в Ніцеї, довідавши ся о смерти Сіняґіна, заповів свій поворот.

„Русинъ" — „русскій".

Відомо, що „Галичанинъ" подав був недавно вість про те, як г. Вергун про галицку Русь в Києві і Москві читав „лекциї", в котрих старав ся доказати, що рускі Галичане именують себе Русинами задля польскої інтриґи, що назва Русин — то назва злобно видумана Поляками... Ні в Києві, ні в Москві не мав г. Вергун к великому свому жалю межи слухачами набожних читателів „Галичанина" і „Русскаго Слова", котрі всякому глупому поруганю рідної бесїди слїпо, без толку і без тямки дають гучний приплеск... навпаки зібрана інтелїґенция і в Києві і в Москві прямо обурила ся на таке незнанє рускаго языка і руских памятників г. Вергуна і виразила г. Вергунови досить різко обяв свого невдоволенья... Г. Вергун і его тверді прихильники, иже во „Галичанин-ѣ", і в тім об'яві невдоволеня киевскої і московскої публїки добачили тоту гаспидску „польску інтригу"... бо, поміркуйте самі панове братя, Москаль каже на себе „грамматически" русскій — а наш галицкий брат „исковеркано", очевидно по наущенію польскому „Русин"... се-ж по мізкованю твердяків така непохитна істина, як „историческое в", без котрого провалив би ся цїлий руский нарід... Хоть і як чударне таке мізкованє, та твердяки давай тим способом виправдувати г. Вергуна. Ой так то: Роусинъ выдра есть — а тверздичьскый Роусинъ, сице рекомый тверздыкъ хитрьствоуя паче выдры выдроуеть. Г. Вергун не лише своїм відчитом осоромив самого себе, але і всю тверду партию, оказуючи перед ширшим кругом „начала" учености і наукової ерудиції галицкої тверди... Атже-ж перший лїпший ґімназияст чи в Києві, чи в Москві міг би г. Вергунови з хрестоматиї школьної прочитати: Договоры к. князя Олга съ Грекамы 912 г. Ащє кто оукьсть крестьянина Роусинъ или Хрестьянинъ Роусина, да оумреть, нъ̀кже ащє съткорить оукъйство. Редакция „Галичанина" сповіщаючи про вийсте збірника „русскихъ поезій" г. Вергуна з натиском зазначила, що їх автор то не есть собі сином от якого там священика або „чиновника" — але — головна его заслуга (sic!) — есть то син галицко-рускаго „крестьянина", (розумій син хлопский, мужицкий). Коли-б г. Вергун, урядившись в мужицкій хатї, вірно полюбив тоту хату і працював розумно і з пожитком для своїх же братий — мужиків, то-б певно у всїх заслужив на честь; та ні! ему заманулось притьмом пощеголяти своїми „убѣжденіями" перед „баринами" в Києві і в Москві — та „барини" тим не одушевили ся, що він родившись в бідній хатчині з отця Русина, сам почав плювати на тото сьвяте имя, котрим именував ся его батько...

Та бачите спахнувши соломяною поломиною твердяцкого патріотизма редакция „Галичанина" забула вскорі про свою горячу оборону русиноїдного г. Вергуна, і вразумилась иншому. Именно в ч. 79 звіщае „Галичанин", що „въ петербургскомъ Славянскомъ благотворительномъ Обществѣ состоялось 11 (24) февраля сообщеніе И. И. Гумецкаго объ обиліи русскихъ народныхъ наименованій и о вредѣ отъ этого".

Той предмет видко не дуже займавий для членів „благотворительного общества", бо „слушающихъ собралось не очень много" і тому не відбув ся заповіджений відчит, а лише був поданий короткий очерк, із змістом котрого „Галичанинъ" познакомляе своїх читателів.

Г. п.л. Гумецкий в своїм виводї твердить, що „противники нашего народнаго единства" во зло уживають розличних назвиск: „русинъ, русскій, россіянинъ, руссъ, россъ, Russus, Ruthenus, „чтобы раздѣлить одну Русь на двѣ или даже на три." В кождім разу піднести належить, що г. Г. уже пустомельно не ремствуе против слова Русин, як се здїлав его передтеча г. Вергун, но зазначуе, що слово Русин находить ся і в найдавнїйших памятниках руских, що загально уживае ся в Галичинї, „а также сегодня встрічается нерѣдко въ разныхъ губерніяхъ, не говоря уже о малорусскихъ областяхъ". (Шкода лише, що г. Г. не подав именно ті губернії в Россиї, де назва „Русин" уживае ся; була би се в кождім разу, річ нова, доселї не звісна). Тож і слово: „Русь есть властиво правильне, а не „Руссія" або ще гірше: „Россія". Подібні варваризми із наукового огляду суть вирази: „россіяни", „россійский". Латиньскі вирази Russus і Ruthenus уживали ся без розлуки навіть у польских писателів пр. у Длуґоша і др. Дальше каже г. Г. Ruthenus, то лише переписане слова Русин: грецке Θ (-th) именно вимавляло ся давнїйше по сьвідоцтву Іоанна, екзарха болгарского, а по части місцевостно і тепер еще вимовляе ся на Балканьскім півострові, подібно як і у Англичан, мов би *с* або *з*; тому у давних византійских писателів находимо прямо *Ρωσσος*-Русини. Звідси виводить г. Г. всї згадані поіменованя Руси і Русинів не противорічать собі, а мають то само значенє. Наконець виступае против „варварского" слова: русинскій, котре по его думцї, „изобрѣтенное въ насмѣшку Поляками и нерѣдко употребляемое и русскою печатью".

На ті виводи г. И. И. Г. замітим отще:

До висказу г. Г., що противники Руси усильно старають ся, що-б одну Русь роздїлити на дві або навіть на три — ми ніяк не можемо відозвати ся прихвально. Що само есть роздїленє природою, того дїлити не треба. Навпак піднести мусимо, що самий більший патріот рускій, бл. п. історик М. Костомарів в своїй науковій розвідці: „Двѣ русскія народности" вивів згідно з правдою, з дійстностію, що есть дві народности рускі: малорусска і великорусска. Язик і звичаї і удача обох тих народів нимовно сьвідчать о тій правдї — а того, що есть, заперечити годї.

Коли звісний дослїдник руских памятників, Шлецер, дивував ся, чому пропали так важні слова, як: Русин і Русь, то говорив се з огляду на саму Россию, де слово „Русин" не уживае ся (тому однакож перечила би замітка г. Г., хоть правда дуже загально подана), а місто Русь офіциально кажуть: „Россія". У нас в Галичинї, на Буковинї і на Руси угорскій, оба тоті вирази вдержали ся до днешного дня.

Слово Россия появилось в полудневій Руси в першій половинї 15 віка а утворене від грецкого *Ρῶς*. Нарост есть не „сия", тілько -ия, отож повинно бути „росия, русия" (здвоене букви с тут зовсім не оправдане.) В слові „Росиянин" есть нарост не „нин", лише повстало оно з Росия-янъ = Росиянъ а доперва з Росиянъ-нинъ = Росиянинъ (порівн. старосл. христиных і христиничнъ). Місто руский (властиво русьскый старослов. роускъ) писали саме в полудневій Руси такой: росскій (так мабуть красше!...) а і звісний словар Памви Берынди (перше вид. 1627 р.) мае такий титул: Лєксіконъ славеноросскій и именъ тлъкованіе. Нарост ия, який находить ся і тепер, хоть рідко, також у нас, есть побільшій части чужого походженя; він одвічав новогорноїм еі із еіе, середногорноїм. їе, романьск. ia, грецк. ια (εια,οια).

„Окончаніе для названія земель и народовъ было всегда или на ь (Жмудь) или на а (Литва)." Сказано вигідно, але не точно „окончаніе на а". В „Литва", „Москва" есть нарост — ва. Для названя народів і жителїв краю часто уживае ся нарост -ичи-ичь пр. старосл. Израильтьничи, Самарьничи, Єгивптяничи, Помориничи, Дѣкляничи — а також в поодиноких случаях бувають і инші наростки пр. = ичь: Кривичь, Радимичь, Вятичь, Ровсичь; ець пр. Нѣмець, Полоняць і пр. Імена збірні женьского рода на означенє народів утворені нарост -ь пр. Чоудь або - - а: Чєремиса або -ин (-я): Мєря. Для названя земель і місцевостій досить часто уживае ся нарост: -ие: Поморие, Полїсе, Підлясе, Залісе, Загвіздє.

(*Конець буде.*)

Ново отворена італийска вишарня

при ул. Городецкій ч. 14 поручае на сьвята ВИНА в власних пивницях по дуже низкій цїні, а именно:

Червоні істрийскі	літра	. . . . .	38 кр.	Поважана П. Т. публика зволить переконати ся о доброті моїх вин.
Білі	„	„	44 кр.	
Червоні	„ солодкі	„	56 кр.	
Білі	„	„	60 кр.	

819 2—4

Розрухи в Фінляндиї.

З нагоди введення в житє нового військового закона, відбули ся в Гельсінґфорсї поважні демонстрації. Дня 17 с. м. відбули ся там контрольні збори рекрутів обовязаних до військової служби в Фінляндиї. На сто обовязаних до служби явило ся не більше, як 6 осіб. Перед палатою сенату зібрало ся до 500 осіб, котрі голосним каплем не давали комісареви відчитати дотичного артикулу військового закона і викликувати імен рекрутів. В полудне контрольний збір перервано. Коли комісар відходив, посипав ся на него град каміня. Комісар упав тяжко ранений на землю, і лише помічник поліцмайстра вирвав его з рук розяреної товпи.

Коли контролю отворено наново, знов явила ся товпа народу. В товпі був також секретар фінляндского сенату і богато інтеліґенциї. Ті люде демонстрували ще острійше, як простий народ. З 857 обовязаних до служби рекрутів явило ся тілько 57. Два з них заявили, що товпа не дає їм зголосити ся.

Пополудни товпа пішла під маґазин, де лежав ранений комісар поліциї. Товпа хотїла дістати комісаря в свої руки. Перетранспортовано его доперва під охороною кінної і пішої поліциї. Народ рушив також під дім поліциї, але там поліция розігнала товпу.

Дня 18 с. м. комісия отворила засїдане в касарни, аби там оглянути рекрутів. Кількатисячна товпа народу обсадила площу перед касарнею і привитала повертаючих з касарні рекрутів камінєм і проклонами. Народ кинув ся також на офіцира жандармів, котрий утїк в бічну уличку. Коли і там народ віднайшов его, боронив ся шаблею. Помічник поліцмайстра, штабовий капітан Максимов, котрий боронив офіцира, упав ражко ранений. Поліцию, котра надбігла з помочею, привитано градом каміня. Коло полудня товпа вислала депутацию з заявою, що народ розійде ся, коли відійде поліция. Поліция дійсно відійшла, але народ лишив ся. До товпи прилучили ся еще рекрути, котрі вийшли з касарні по замкненю контрольного збору. Поліция вернула, але не мала сили розігнати товпи. Тогди вислано 50 козаків. Товпа цофнула ся і заповнила сусїдні доми і уличкы. Однак за хвилю народ знов вернув, а коли козаки зачали товпу розганяти, посипало ся на них камінє, кусні желїза і т. д. З вікон летїли на козаків поліна, фляшки з палячим плином і т. п.

Кількох козаків ранено, деяких навіть тяжко. Козаки не робили ужитку з оружия позволено їм тілько уживати нагайок. Зарекіровано других 50 козаків і 2 компанії піхоти. Ранених було 6 поліцаїв, 1 козак і богато осіб з товпи. Деякі поважнійші особи взивали народ, аби розійшов ся. Бояли ся, що коли скінчить ся робота в фабриках, до товпи прилучать ся тисячі робітників, а тогди певно прийшло би до різанї.

Нарештї товпа поволи розійшла ся, так що військо можна було стягнути. Коли військо вертало до касарнї, товпа ударила еще раз на військо і ранила 1 офіцира і 1 підофіцира; поломано масу карабінів і покалїчено богато коней. Коло години 11 в ночи товпа зачала знов громадити ся, але коло півночи настав спокій.

По ґенеральнім страйку.

Бельґійскі робітники услухали візвання ґенеральної робітничої ради; і в Бруксели і провінціональних містах настав спокій. Страйк майже всюди закінчено, більша часть робітників вернула до працї. В наслїдок того правительство цофнуло заборону зборів. Лише в центральнім басенї гірничім не вернуло еще до роботи яких 60 процент робітників.

Мотивів ухвали ґенеральної ради робітничої, котра наказала перервати ґенеральний страйк, не знаємо. Социялїстичні посли взиваючи короля до інтервенциї, заявили були в парляментї, що коли „король скаже слово, в Бельґії настане спокій“. Можлива річ, що король обіцяв інтервенїювати в їх користь. Можлива також річ, що ґенеральна рада прийшла до переконаня, що при теперішних обставинах ґенеральним страйком не осягне цїли. Деякі дневники доносять, що робітники перервали страйк, котрий викликав би кровавy революцию і масовy різню робітників, а зачнуть тепер енергічну акцию против короля і династиї, бо король одним словом міг був рішити справу в користь народних мас.

Лїберальні дневники роблять королеви закид за се, що він не інтервенїював. Мимо того, що праця всюди наново розпочала ся, в цїлій Бельґії панує велике пригнобленє. Бруксельскі дневники думають, що парлямент в теперішнім складї вже більше не зійде ся і що рішучо буде розвязаний.

Телеґрамы.

Терст 22 цьвітня. Арештовано тут двох робітників з Італиї, яко небезпечних анархістів. Оба були вже кілька разів в Італиї карані.

Білград 22 цьвітня. З причини атентату Алявантіча в Шабадї обжаловано 45 осіб. Процес відбуде ся в короткім часї.

Рим 22 цьвітня. Міністер заграничних справ відбув довшу конференцию з амбасадорами Австро-Угорщини і Німеччини. Розходить ся о остаточне полагодженє справи тридержавного союза.

Претория 22 цьвітня. З винятком Штайна, всї коменданти Бурів розїхали ся в ріжні сторони, аби вишукати команди і порозуміти ся з ними в справі мира. Тут панує оптимістичний настрій, всї гадають, що заключенє мира є тілько питанєм кількох тижднів.

Ню-Йорк 22 цьвітня. Ліберальна партия в Колюмбії мала побідити правительственне військо, котре зложило оруже. По обох сторонах погибло разом 150 людей.

Польский професор против рускогo університету.

III.

(В попередній частинї сеї статї позаходили отсї печатні похибки: В першім стовпци статї в стрічцї 6-тій з гори має бути *1871* замість *1870*; в другім стовпци 62-ій стр. *інтерпретацій* зам. *інтерпеляцій*; в 15-тій стрічцї з гори має бути *нам* зам. *наш*; в 23 стр. *набравши* зам. *набраши*; в 63 стр. *длячого* зам. *для того*; в 86 стр. *з просьбами і жалобами* зам. *з пр. і катольонами*; в третім стовпци в 3-тій стр. з гори *аж тепер* зам. *як тепер*.

IV.

Найлїпше удав ся п. Ґломбінському доказ, що львівский університет не є утраквістичний — в тім значінню, як прим. говорить ся про утраквістичні семинарії учительскі у східній Галичинї, або додамо вже від себе, про утраквізм в народних школах східної Галичини. Сей доказ є справді „вичерпуючий“, „критичний“ і „переконуючий“. Тількож о се п. професор не мав потреби спорити, бо нїкому з нас доси і на гадку не впадало утраквізм львівского університету порівнувати з утраквізмом учительских семинарий; навіть п. міністер Гартель, називаючи у своїй відповіди на інтерпеляцию наших послів університет львівский утраквістичним, не такий мав на гадцї утраквізм. Се гарно, що п. доктор памятає ще, яке значінє має латиньске *utrque*. Але як-раз длятого, що се знає, не повинен гнївати ся анї на нас анї на п. мінїстра, що уладженє львівского університету звемо на підставі цїс. постанови з р. 1871 утраквістичним. Адже оба краєві языки є в сім університетї допущені до викладів так в засадї як по части і в практицї; не так же? Отже університет сей є дійстно утраквістичний, — що правда, не так, як учительскі семинарії, але цїлком так, як... львівский університет. А хоч п. професор „рішучо протестує“ против такої назви львівского університету і навіть запевнює, що й сам п. мінїстер милить ся: тодми все таки зважуємось заспокоювати ся подвійною повагою п. мінїстра, — раз, що він є мінїстром просьвіти, а п. Ґломбіньский поки-що може лиш бажати нам колись стати, а друге, що п. мінїстер Гартель був у віденьскім університетї професором фільольоґії і мусить певно розуміти значінє слів *utrque* і „утраквістичний“, коли тимчасом п. Ґломбіньский сам признає, що таки зовсім не є фільольоґом. Колиж п. мінїстер, говорячи голосно в державній радї про утраквізм львівского університету, покликав ся ще до того виразно на цїс. постанову з р. 1871 і тим самим признав їй обовязуючу силу, хоч п. Ґломбіньский в „Слові польскім“ рад би її звести лише до „значіння історичного“: то ми з щирим жалем, що мусимо п. професорови справити прикрість, будемо і дальші наші домагани опирати на тій цїс. постанові, а п. професорови не боронимо тїшити ся мінїст. розпорядженєм з р. 1882 і грамотою короля Яна Казїміжа і словами кс. Яна Фінзіґера, на котрих він опирає польскість львівского університету.

Зарівно „вичерпуючо“ і „критично“. алеж і зарівно без найменшої потреби, пояснює п. Ґломбіньский дальше, що „університет не є публичним урядом“. Приймаючи з приємностию до відомости запевненє п. професора, що він прийняв місце в університетї не для хлїба і не на те, щоби учити ся рускої мови, а щоби посьвятити ся польскій науцї, поздоровляємо его — рівнож, приємностию — з плодами тої польскої науки, якими він попише ся в науковій часописи, в Слові польскім. Всеж таки не можемо здержати ся від зачудованя, чому то пп. професори польского університету львівского, що палають таким посьвяченєм для польскої науки, ще горячійшим палають бажанєм, щоби з того храму польскої науки тим швидше вирвати ся до... парляменту, і чому то імя самого таки п. Ґломбіньского далеко голоснїйше є на львівскім бруку та далеко лїпше знане обіч імен скрайних аґітаторів політичних, ніж в катальоґах наукової літератури. Та бажаючи посьвяченю п. професора й на тім поли як найкращої слави, очивидно науковой, переходимо до дальших его пояснень, що мають заголовок „Skargi na Uniwersytet“. Ся частина працї п. професора для польскої науки заслугує на троха більшу увагу.

П. професор починає від запевненя, що аж до сего року панувала у львівскім університетї повна згода національна так між професорами як і між молодіжию. Молодіж знала обовязуючі приписи і тримала ся їх; професори так само, тим більше, що Нїмці і Русини дістають уже номінацию з виразним услівєм, що мають научити ся польского языка. Навіть справи д-ра Костя Левицкого, Зобкова, Долиньского (о котрім довідуємо ся, що его мати Русинка), Франка, не були в силї закаламутити тої згоди, поки між рускими професорами були люди з таким знанєм і характером, як оба пок. Огоновскі, Шараневич, Сильв. Сембратович, Сарницкий і н. Аж перший проф. Грушевский нарушив гармонїю і дав злий приклад молодїжи. З того пішов заколот між молодїжию, котрій вкінци признали слушність і два професори Русини з правничого виділу.

В цїлім тім романтичнім, солодко-кислім описї давної вібито ідилїчної згоди і тишини а сегорічного розладу, п. професор „вичерпуючо“ користав з поетичної свободи, якою вирочім визначає ся і цїлий „критичний“ плід его польскої науки, названий Zamach'ом na polski uniwersytet we Lwowie. Одно п. професор замовчує, друге видумує, инше закрашує після потреби на рожево або на чорно. Укажемо тут бодай на декотрі з гарнїйших белетристичних цьвітків, якими п. професор строїть „критичну“ працю.

І так, величаючи знанє, характер і національну згідливість таких Огоновских, забув п. професор розказати, як то навіть такий тихий і згідливий пок. Омелян Огоновский був польским шовінїзмом змушений закаламутити тую давну ідилїчну національну тишину, котру п. Ґломбіньский так гарно малює мов утрачений рай. Було то в р. 1878. Ректором тогдї був д-р Леон Біліньский. Він то по раз перший в своїй промові при іматрикуляциї назвав львівский університет польским університетом, говорив лише о польскій молодїжи і о польскім краю. Против того офіциального висказу, заперечуючого права другої народности в університетї і в краю, д-р Ом. Огоновский, тогдїшний декан фільозофічного виділу, заложив на найблизшім засїданю сенату протест, мотивуючи основно нелеґальність такого висказу з урядового місця. Протест переслано мінїстерству, а наслїдок був такий, що через кілька наступуючих лїт подібні вискази не відзивали ся вже з ректорскої трибуни; але за те шовінїстична більшість професорского збору покарала протестуючого професора, котрого п. Ґломбіньский тепер так величає, тим, що аж до его смерти, до р. 1894, не вибрано его анї разу ні ректором ні деканом, хоч кілька разів припадала на него черга. Справді ідилїчна гармонія!

Видумкою п. професора, як ми вже раз зазначили, є, мов то професори Русини вже номінацию свою дістають з виразним услівєм, що мають научити ся польского языка. Бо і як жеж? То лише про професорів Поляків знає п. Ґломбіньский так гарно говорити: „Хто в університетї глядає хлїба і карієри, той научить ся радо і рускоґо языка і инших; але такі люди не варта бути професорами, таких університет не повинен пошукувати, бо вони приносять ему зарід упадку“? А прим. проф. Грушевский, котрого сюди запрошено для руских викладів, котрий тут не потребував глядати і не глядав ні хлїба ні карієри, — він, замість посьвятити ся науцї, для котрої сюди прийшов, має учити ся польского языка, котрого зовсім не знає і для своєї наукової працї зовсім не потребує знати! Отсе „критична“ метода п. Ґломбіньского!

Всупереч фактови, що від яких 20 лїт рускі студенти богословского виділу виписували ся по руски і руским письмом, п. професор виписи ті називає лише спорадичними і справдує їх патріотизмом молодїжи. Ну, аж сего року треба було сей патріотизм чомусь злегковажити!

Глумливі зачіпки, яких п. професор залюбки позволяє собі супротив своїх товаришів професорів Русинів так в сій частині своїх поясненьях як і в инших, помічаємо з погордою, розумівши, що такі зачіпки із сторони брукового аґітатора, яким себе п. Ґломбіньский від довшого вже часу заявляє, не в силї обидити людий, котрі справді служать лише самій науці.

З ширшого і вузшого житя в Бучачи.

[Допис].

(Руска Бесїда і еї вплив. — Уряджена нею Шевченкові вечерниці. — Такіж вечерниці в міщанскій читальни ім. Качковского. — Гімназияльна молодіж в память Шевченка. — Дещо з міских ладів. — Пожар, огнева сторожа. — Польскій „Сокіл“. Смертельність між гімназистами.)

Не сповна рік минає, як в Бучачи основала ся „Руска Бесїда“. Засновані попереду рускі институциї оказували мало житя і позасніґували ся. „Руска Бесїда“ щасливша від них, бо живе, розвиває ся і нині можна про еї будуччину бути спокійним. Головна — поки-що — заслуга „Рускої Бесїди“ се згуртованє роздроблених доси руских сил у місті і в околици. На жаль однак, богато ще в нас людий, що або з байдужности, або з партийної нетерпимости, не хотять приступити до товариства і „Руску Бесїду“ старанно оминають. Спільні сходини і вечерки в „Бесїдї“ злучили однак доволї значне число Русинів одною думкою.

Першим важнїйшим доказом житя „Рускої Бесїди“ есть Шевченкові вечерниці, устроєні дня 24-ого марта с. р. Поминувши материяльну сторону (остав значний дефіцит), вечер з морального боку випав — як на перші від довгих років такі вечерниці в Бучачи — славно.

Вступне слово виголосив золотопотоцкий нотар, п. Танчаковский і горячими словами підвів настрій присутних. Хорові точки випали, мимо недостачи співучих сил, — гарно, за що велика дяка о. Добрянському, що незражаючи ся нїчим невтомно працював над уложенєм і виконанєм хору. Коби так сей хор не розходив ся, але далї продовжав спільну працю, тоби Бучач міг небавом похвалити ся гарним „Бояном“. Сольових точок було кілька, а іменно фортепянова гра п-ни Глиньской, дует пп. Л. і М. Підлящецких, сольовий спів п-ни Л. Підлящецкої, сольо-спів о. Рибака і мужеский дует о. Рибака і п. Ганкевича. — П-ї Глиньскій, що дуже гарно виконала Лисенькову „Українську рапсодию“, належить ся специяльна подяка, що трудила ся до нас аж з Коломиї, де три дня перед тим продукувала ся рівнож на Шевченківскім концерті. Також і о. Рибак не жалував труду і з перемишлянського повіту прибув до нас, аби своїм гарним співом звеличити память Тараса. Голоси о. Рибака і п. Ганкевича гарні та вироблені. Тож оба співани зробили велике вражінє на слухачах. — Чи не найкрасшою точкою концерту мусимо назвати дует пп. Підлящецких з Монастириск. Именно сольоспів п-и Л. Підлящецкої вїжний і природний, чарував та пестив ухо.

Одну точку програми виконала аматорска орхестра „Рускої Бесїди“ зложена заходами п. Гецева а під управою п. Кріґера, учителя музики. Хоч орхестра ся недавно заснувала ся, але треба було почути, як гарно відграла вона доволї тяжку річ — Цампа „Увертуру“. — Послїдною точкою програми була сценічна алеґория, укладу п. Матковского. Самій алеґорії закинули-би ми деяку розтягність, що затирає лучність акциї, за слабе нарисоване постатий „Руси“ і „Судьби“ та за тяжку форму. Все-ж таки річ сама оригінальна, що по перерібцї робила-би добре вражінє. Недостачі самої річи винагороджувало сьвітле еї виконанє. Особливо знаменито віддали свої ролї п-ї Вармска і п-ї Ванахова. Така була моральна сторона вечерниць. Та за се недописала материяльна. Вправдї коштувало богато устроєнє вечерка, але й се було-б не становило ріжниці, як би не завід, який нам зробила більшість замісцевої публики. Числячи на сю публику, комітет заповнив салю кріслами, не лишаючи місця для партерової публики. Так партерова публика не могла явити ся а крісла призначені для замісцевих те ж почасти пустували. Однак на будуче буде „Руска Бесїда“ вже лїпше знати, як уладити ся.

Дуже відрадною появою були Шевченкові вечерниці в „міщанскій читальни ім. Качковского“. Виконанє усїх точок спочивало в руках самих міщан, що списали ся знаменито. І публика на сих вечерницях теж була майже сама міщанска. Заслуга устроєния того вечерка лежить по сторонї д-ра Могильницкого, що щиро трудить ся коло читальні. — Дивно тілько, чому дописувателї „Галичанина“, що так точно позбирав всякі miscellanea з Бучача, промовчав про Шевченківскі вечерниці в читальни Качковского, наче-б їх не було!

Трете Шевченківске сьвято устроїла руска ґімназияльна молодіж дня 13-го с. м. Вечер випав дуже гарно. Дириґували абітуриєнти Садовский і Турула.— Найкращою точкою програми було скрипкове сольо аб. Садовского. Гарно теж випали: хоральне виконанє „Гамалії“, відчит і деклямация „Наймички“ в польскім перекладї, (чому не в оригіналї? польскі переклади з Шевченка всї нездарні, ні трохи не віддають краси ораґіналу. До того-ж і вечерниці були рускі а не польскі! — *прим. Ред.*) хори, орхестра і живий образ. Ось-так молода надія Руси-Украіни пошанувала ґенія вітчини. Чимало заслуги положив коло того проф. Луцик і о. катихит.— Всї ті три вечерки в честь Шевченка кінчили ся одною думкою: „Ще не вмерла Україна!“ — Отсе суть перші прояви національного житя в Бучачи. А впрочім ще тьма кромішна.

Та загалом цїле бучацке житє сонне й лїнивe. Бучач — як був — так і є тим давним, відвічним Бучачем. Той сам відвічний нелад на кождім кроцї, лиш міскі довги виросли до неможливости. Ходять однак якісь слухи, що щось в тім „ладї“ — „псує ся“. Люде шепчуть про якісь радикальні зміни а злобні язики кажуть, що реформу починають від хвоста, бо вже відправили поліцию разом з інспектором і секретарем. Одним словом — заносить ся на переміни.

До ілюстрациї бучацких ладів може послужити те, що міскі сикавки не мають потрібних коний. Вправдї місто платить на коні, але що ті коні в приватнім підприємстві, тож коли вибухне пожар, їх як раз нема. Тож саме з приладами до гашеня — одні поцесовані, другі заподіли ся і т. д.

Тому-то, коли недавно вибух грізний пожар, що грозив містови загладою, певне не помогло-би і скоре появленє охотничої сторожи огневої, як би не рясний дощ, що пустивши ся на щасте, припинив пожежу й допоміг еї альокалїзувати. Дописувателї деяких ґазет зробили з тої нагоди тутешній огневій сторожи закид нездарности. Се не справедливо. Сторожа робила, що могла: деякі бороли ся з шалїючим елементом цїлу добу, навіть наражуючи житє. Не вина вже сторожі, що складає ся з охотників, людей працї, а не фахових наємних „пожарників“, коли вона, мала числом і не маючи добрих приладів, тілько мало-що могла вдіяти. А несправедливі докори в часописях зробили то,

☛ **Блюзки, гальки, рукавички, парасольки, поньчохи** і всякі додатки до кравеччини поручає по цінах постійних найдешевше **С. БЛЮМЕНКРАНЦ** Львів, ул. Галицка (pir Боімів.) 103

що начальники сторожи зложили свої мандати і лишили Бучач без охорони. І не справедлива критика в злом, але і зложене начальства задля несправедливої критики теж недобре. Найбільше ще життя оказує тутки польский „Сокіл“. Недавно істнув, а вже буде будувати власний дім! От з них брати нам примір, що може „карність, солідарність і консеквенциа“. Вони орґанїзують ся, йдуть консеквентно, незражаючи ся, і осягають гарні успіхи. А ми?! — от, і набурсу не можемо спромочи ся.

Годить ся ще занотувати сумні прояви великої смертельности серед ґімназияльної молодїжи. В короткім часї трех студентів пішло до гробу, з них два абітурієнти, один син бідного возьного. Причиною — сухоти, а сих причиною тяжкі материяльні і ґіґієнічні обставини бідної молодїжи. Жаль стискає за серце, коли подумати, що вже при самім порозї університету невмолима смерть скосила сї молоді цьвіти. Та Божа воля...

Отсе вам вязанка новин з Бучача. Буде їх більше — то подамо знов.

Галайда.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Загальні збори „Українъско-рускої Видавничої Спілки“**, скликані на день 21 цьвітня н. ст. с. р. через спізнену пору відложено на **день 9 мая н. ст. с. р.** в пятницю о год. 6 вечером у канцелярії Наук. Тов. ім. Шевченка при ул. Чарнецкого ч. 26. На порядку стоїть отся невичерпана ще проґрама: 1) Внесене контрольної комісиї. 2) Внесене на роздїл чистого зиску. 3) Доповняючі вибори. 4) Внесеня та інтерпеляциї. — *М. Грушевский*, голова. *В. Гнатюк*, секретар.

(+) **З ремісничого т-ва „Зорі“ у Львові.** Заходами „драматичного кружка“ руских ремісників „Зоряи“, відограно позавчера в льокали тов. комедіо-оперу Котляревского „Наталка-Полтавка“. З кождого огляду випала вистава гарно, хоч виведене такого твору як „Наталка Полтавка“, цїлком не легка річ. Тому годї нам не висказати подяву для „драматичного кружка“, а то тим більше, що від послїдних вечериць в память Шевченка, устроєних „Зорянами“, не минуло ще півтора місяця. Що до виконаня поодиноких роль, то перше місце мусимо віддати „Наталцї“, в особі п-ни Іванни Іващишин. Гарнесенька зверхна поява аматорки і єї інтелїґентна, сердечна та щира гра підбили серця слухачів. Можемо сьміло сказати, що деклямация і сьпів, рухи і міміка п-ни Іващишин зближали ся до артизму. — Рівно-ж гарне вражіне робила гра п-ї Шевчукової що взяла на себе нелегку ролю Терпілихи, і відограла єї справдї драматично і сьпівала гарно. — Виконавцї мужеских роль п. Купчиньский (Петро), п. Мартинів (Микола), п. Гец (возний) і п. С... (виборний) своєю гарною грою і співом у всїм достроїли ся до обох пань. Що гра їх відповідала вповнї вимогам вдячности і краси, найкращим доказом були безнастанні грімкі оплески публики, котра так заповнила льокаль, що не було „й голки де кинути“. До сьпівів, в котрих виявили ся гарні голоси аматорів та невтомима праця п. Купчиньского, як дириґента хору „Зоряи“, акомпаніював на фортепянї молодий композитор п. Вінцковский, що своєю гарною грою виповнив теж і антракти. Режисерия позавчерашної вистави спочивала в руках п. Осипа Шухевича, а добре вишколене аматорів і складність цїлої акциї були доказом щирої яго працї в тім напрямі.

На закінчене нашого справозданя мусимо сказати, що послїдна вистава є новим доказом живого руху в „Зорі“ та що можемо ворожити „Зорі“, що вона стане небавом взором для всїх того роду товариств в Галичинї. І в тім возвитку „Зорі“ певно не буде перепоною гавканє „Галичанина“, котрий зачав вже нападати на рухливе товариство. Відповідию на сї напади були співи: „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора Москалеви й Ляхови служить“, які звінтонували на відхіднім слухачі аматорскої вистави славних „Зоряи“. *В. С.*

НОВИНКИ.

— **Управа товариства Жіночої спілки промисловой „Трудъ“** у Львові рішила на послїднім своїм засіданю відкрити бурсу для дівчат, що хотїли би вчити ся крою і шитя суконь та біля. В першім роцї одержать кандидатки даром науку, мешканє, опал, сьвітло і опіку; в другім і дальших роках буде товариство їм платити в мїру уздібненя в виконуваню робіт. — Від кандидаток жадаєся укінчена що-найменше тринайцятого року житя і четвертої кляси шкіл народних. Проба чотирнайцятьденна до одного місяця. — Зголошеня письменні з сьвідоцтвами шкільними, метрикою і деклярациєю що-до плати на харч належить вносити на руки дирекциї товариства „Трудъ“. — Лучає ся одже для нашої молодежи при помочи товариства навчити ся щось хосенного, що дасть спроможність заробити собі на удержанє, маємо проте надію, що родичі скористають з сеї нагоди, а тим запевнять своїм донькам будучність. — Дирекция.

— **Вибори у Львові.** Намісництво розписало вже доповняючий вибір одного посла до парляменту на день 13-ого мая с. р. Виборчі листи вже готові і будуть вложені до свобідного перегляду виборців від дня нинїшного до 28-ого цьвітня с. р. включно, що дня від год. 9-ої рано до 1-ої з полудня, в II-ім департаментї магістрату. Право голосованя мають повнолїтні мущини, що не є виключені від вибору, а іменно: 1) перші дві третини, управнених з титулу податкового цензусу до виборів міскої ради, а крім того кождий, хто платить бодай 8 корон річного податку; 2) горожане міста і горожане почетні; 3) всї сьвіцкі сьвященики, настоятелї монастирів, рабіни і жидівскі проповідники; 4) урядники ц. к. двору, держави, краю і публичних інституций і фондів; 6) пенсіоновані офіцири; 7) адвокати, нотарі, доктори якого небудь австрийского університету, магістрів хірурґії і фармациї; 8) нотарияльні кандидати і дипльомовані техніки; 9) директори, професори і учителї всїх публичних шкіл.— До дня 28-ого с. м. включно можна вносити реклямациї до президиї магістрату, залучивши потрібні аллеґати.

— **Українъско-руска социялїстична партия** скликує на 1-го мая, як в день робітничого сьвята, віча: у Відни, до салї реставрациї Regens-burgerhof, I. Sonnenfelsgasse 2. на годину 7-му вечером— і в Снятинї, де відбуде ся похід від дому робітничого до городу коло броваря та збори з рефератами про робітничу справу.

— **Дирекция ц. к. семінариї учительскої в Самборі** оголошує, що іспит з жіночих ручних робіт розпічне ся 12 н. ст. мая 1902 перед тамошною комісиєю. — Прошеня, належито удокументовані, треба вносити до Дирекциї ц. к. семінариї до 4 мая 1902.

— **На продаж.** Часть з обшару двірского під Львовом при стациї зелїзничій около 160 взгл. 230 морґів з будинками господарскими. Орне поле, долини, пасовиска, лїс і став з млином. На молочне господарство дуже пригідне — Ближші пояснена подасть Дирекція „Краєвого Союза кредитового“ у Львові.

— **Надвірна і Косів** дочекають ся у себе небавком публичних шпиталїв. Громади тих міст мають відступити безплатно місце на їх будову а саму будову переведе ся фондами дотичних повітів, краю і держави. Справу уважають вже остаточно поріщеною.

— **Вдовичо-сирітский фонд** священників перемиской епархиї виносив з кінцем 1901 р. 387.945 К 44 сот. З тої суми було уміщено: в цїнних паперах 358.920 К., в 29.025 К 44 сот. в щадничих книжочках і в готівці. Із сих послїдних анов припадало: на коріннвий фонд 2.717 К 29 сот., на резервовий 4.555 К 8 сот., а до роздїлу 21.753 К 7 сот.

— **Опорожнені місця в військових заведеняхъ.** Магістрат львівский оповіщує, що на основі рескрипту міністерства краєвої оборони з 10 марта 1902 р. ч. 6859 I і львівского намістництва з 18 марта ч. 30309 в урядовій части Gazet'u lwowsk'oї поміщений конкурс на опорожнені місця на рік шкільний 1902/3 в виховавчих і наукових заведених військових, як також в виховавчих заведених для доньок і осиротїлих синів по офіцирах. — Просьби о приняте до тих закладів, стилізовані до міністерства треба вносити через магістрат найдальше до 1 мая с. р.

— **Де є Семирозум,** котрий був дякоучителем в Вільчу золотім? — Нехай сейчас зголосить ся у дякоучителя Гната Полотнюка в Станиславові або в редакциї „Дїла“.

— **„Галичанинъ“ заденунціював знов** у вчерашнім числї по імени: директора Цеглиньского, професора Прийму, професора Мануляка, професора Ґлїбовицкого (всїх з Перемишля), далї учеників перемиской і львівской рускої ґімназиї, а крім того заповів поіменну денунціяцию тих учеників з львівскої рускої ґімназиї, що вислали кацапским академикам у Празї, за їх поведенє на академічнім ческім вічу в справі українъско-руского університету у Львові, телеґрафічну заяву погорди. Для характеристики тих жандармских денунціяций наведемо уступ, де денунціює ся п. Ґлїбовицкого. Стоїть там таке: „Въ 1900 году в VI класу „украинскои“ гимназіи въ Перемишлѣ ходилъ Александеръ Обрѣзковъ. Такъ якъ онъ принадлежалъ къ партіи „твердыхъ“, то ему не было житья даже отъ его товащей. Однажды, во время лекціи математики, преподаваемой п. Глѣбовицкимд, Обрѣзковъ получилъ изъ почты переказъ на нѣсколько гульденовъ. Обрѣзковъ, не хотячи подписати его фонетично, подписалъ его по польски, и, согласно предписанію, далъ переказъ для потвержденія тожественности адресата п. Глѣбовицкому. Сей, увидѣвши польскую подпись, спросилъ Обрѣзкова, почему онъ по польски подписалъ ся? (Polnische Polizei! Polnische Polizei! — *прим. Ред.*) Обрѣзковъ отвѣтилъ, що то его личное дѣло. Тогда п. Глѣбовицкій кинулъ переказъ на землю. (Polnische Polizei!) Обрѣзковъ, амбитный юноша, обидѣлъ ся тымъ и вернулъ ся въ лавку, не поднявши переказа. Только его товарищи подняли переказъ и отобрали отъ почталіона гроши. Съ тѣхъ поръ Обрѣзковъ переносилъ всевожможныи секатуры и наконецъ былъ принужденъ съ концемъ перваго курса 1900 года перенестись въ гимназію въ Станиславовѣ. Но и тутъ ему не счастилось. (Ага!) Вслѣдствіе постоянныхъ непріятностей и неудачь (ага!) онъ впалъ въ роздражненіе и розпрощавшись съ своими товарищами, застрѣлилъ ся подъ дверью класы“. — Ми привели без зміни цїлий уступ, в котрім „Галичанинъ“ без сорома уже боронить не „амбитного“, як він каже, але несфорного ученика, ще й до того ренеґата, що хоч міг безпечно підписати ся навіть чисто по московски (на підпис нема ні правописного ні язикового примусу) підписав ся, по правилу хрунократів, по польски і на чемний докір (в формі чемного запиту) зі сторони патріота-учителя, — котрому чей не може бути і не сьміє бути рівнодушним національно-горожанське виховане і характерність молодежи, — відповів прямо грубовато, що професорови „нїчого до того“, бо то его „власна річ“. Сю імпертиненцку грубість несфорного смаркача супротив професора, ще й до того в присутности почтового листоноса, зве „Галичанинъ“ — „амбітностию“. Обрізков, що загалом був в незгоді з усякою дисциплїною і наукою, переніс ся до Станїславова і там, як сам „Галичанинъ“ делїкатно признає, наслїдком сеї незгоди зі школою застрілив ся. „Галичанинъ“ оповідає однак цїлу історию так, наче-би се самовбійство стояло в якій небудь звязи з перемиским его поведенем. — Вироблене моральної оцінки для поступованя редакциї „Галичанина“ лишаємо читачам.

— **Фоноґраф в службі зелїзниці.** Портїр зелїзниці, котрий звичайно проголошує голосно публиці час кождоразового відїзду і напрям поїздів звільнений від тепер від того обовязку, бо заступив его фоноґраф. Урядник потребує лише потиснути ґузик, а електрично порушений фоноґраф сповняє знаменито свою задачу. Тую новість заведено вже у Відни.

— **Супліка о пантальони.** Один зі спенсіонованих возьних канцелярийних в Чернівцах вніс просьбу до найвисшого гофмайстра цїсарского двору, в котрій просив о видане урядових пантальонів. Цїсар, по перечитаню просьби, усьміхнув ся весело узнавши із змісту просьби на чім операє ся претенсия возьного. — Єму по вислуженю 42 лїт і 15 місяців признано емеритальним декретом крім песні кождого Нового року шапку і пантальони. Коли емерит на підставі сего декрету зголосив ся в своїм часї по згадані річи, видано єму лише шапку а пантальонів ні, бо після урядових приписів тілько возьні в чинній служби одержують безплатно шапку і пантальони. Емерит не зразив ся такою відмовою та вступив на дорогу інстанций. Та доперва просьба, внесена до цїсаря помогла, бо перед кількома днями прислано петентови новісенькі пантальони, зроблені у вязници в Станиславові. Habent sua fata... пантальони!

— **Дрібні вісти.** Міністер просьвіти затвердив на дальших пять лїт дотеперішних консерваторів старинностей: ґр. Войт. Дїдушицкого, Слав. Одживольского, Влад. Пшибиславского, ґр. Я. Шептицкого і д-ра Стан. Томкевича. — Повне затьміне місяца припадає сегодня між 6 а 9·45 год. вечером. — В Влюдниках під Галичем погоріло 17 господарств. — В кількох селах станиславівского повіту ширить ся пятнистий і черевний тиф. — До університетскої бібліотеки у Львові дібрались вікном в ночи злодії, забрали з одного столика 11 К не зробивши ніякої більше шкоди. — Маршалок ґр. А. Потоцкий повернув з Краєова до Львова. — З Городка під Львовом доносять, що тамошний експедитор почтовий Шпитко зпроневірив 6000 К і утік в незвістнім напрямі.

Наука, штука и література.

Віденьского тиждневника **„Die Zeit“** число 394 містить:

Uebersiedlungs-Anzeige. — Ungarische Kalenderpolitik. Von Arpad. — Belgiens Schicksal. Von Sander. — Das parlamentarische Wahlrecht. Von — nn. Adolf Wagners agrarische Konfessionen. Von H. v. Gerlach. — Die Lebensanschauungen der grossen Denker. Von Prof. Dr. Rudolf Eucken. — Von der neuen Lyrik. Von Leonard Adelt. — Paul Schad Rossa und die Grazer Kunstbewegung. Von Dr. Hermann Ubell. — Der Fall Bamberg. Von Martin Finder — Die Woche: Volkswirtschaftliches; Kunst und Leben. — Bücher. — Revue der Revuen — Ein fremder Herr. Von Siegfried Trebitsch.

Передплату річну 6 корон приймають всї почти. Оказові числа на жадане даром. Адрес редакциї. Wien, Schulerstrasse 14.

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 19 цьвітня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 9·60 до 9.90 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·80 до 7·— а на термін —·— до —·—, *овес* оброчний старий 7·60 до 7·80 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 5·75 до 6·25 а броварний 6·50 до 7·25, *ріпак* 11·80 до 11·90 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·50 а до вареня 8·50 до 12·50 *вика* 7·50 до 8·—, *насіне льняне*—·— до—·— *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·30 до 6·60, *гречка* 7·25 до 7·80, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·35 до 6·—, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 45·— до 60·—, біла 45·— до 95·—, шведска 50·— до 90.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 17·— до 17·25.

Настрій що-до пшениці постійно добрий, що-до других продуктів незмінений.

Надболане.

Спеціяліст недуг **шкірних і венеричнхи**

Др. ЯР (Jahr)

по довших студиях в клініках проф. Лясора і М. Йозефа в Берлині — осів у Львові і орд. від год. 5—7 5 0—12 і від 3—5 Сикстуска ч. 32 I п. 23—25

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, вимиманє зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в каучуку і в золоті, в сторовних випадках без цлитки. Направи з провінциї полагоджує ся відворотно. 823 1—2

ОДИНОКА У НАСЬ:

Підручна Історія рускої літератури

вїдъ найдавн. до найновїйшихъ часовъ поглядово написана, для старшихъ матуристовъ, кандидатовъ на учителївъ панночокъ и пр. продаєсь у **Іосифа Застирця Бережаны,** по **1 кор. 70 сот.** съ портомъ!

„Відповідь“ на мильну критику залучаєсь „gratis.“ 144 2—2

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площи, Галицкои

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ

окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далекопиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, телескопы мѣрничѣ люпы, зіберъ, нанометры и. т. и.



Уряджене дзвинковъ електричныхъ.

Всякѣ направки полагоджуютъ ся якъ найскорше и найдешевше 4185

Фортепіяно короткий, фірми Schweighofer'a, майже новий, продам дешево. — Львів, Коперника ч. 14. 14. Войнарович 1—2

На сьвята найлучші вина дальматиньскі (Apollo di Lissa), тирольскі і італійскі і різні десерові поручає лише перша **Італійска винярня.** *Zudiani і Trannero,* Львів, ул. Домініканьска 7 або Городецка 83. 124 —4

The Beaver Line Rotterdam



Най дешевший, найвигідийший і рямий перевіз

!! до Канади !!

дають знамениті, скорі і почтові пароходи товариства Beaver Line.

Ціни їзди такі:

до Квебеку (Quebec	зр	76
до Вінніпеґу (в Монїт)	„	84
до Едмонтону (в Альб)	„	120
до Калґарн (Calgary в А)	„	11
до Йорктону (Yorkton в Ассіа)	„	100
до Принц Альберт (в Саскат)	„	110

і т. д.

Від їзд з Ротердаму **кождої суботи.**

Ближших пояснень у всїх справах уділяє контора товариства

„The Beaver Line“

Rotterdam. Willstraat 28 Holland 27 4—7

НА СЬВЯТА!

Цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДРА

у Львові, ул. Батория ч. 32

поручає знамениті торти від 1·50 зр., баби від 50 кр., перекладанцї від 1 зр., коляч від 50 кр., мазурки від 1 зр., сирники від 1 зр., маківника від 60 кр., баранки від 10 кр. до 3 зр., писанки від 15 кр. до 3 зр., міґдалову масу ½ кільоґр. 70 кр., оріхову масу ½ кільоґр. 60 кр. — Всякі місцеві і замісцеві замовлена виконує ся точно. — Цінники на жадане даром і оплачено. 2F4 5—6

На сьвята!

½ кгр міґдалової маси		1·30 К
„ „ оріхової маси		1·10 „
„ „ ванїлевої чоколяди під гарантією правд.)		1·50 „
„ „ цикати		1·40 „
„ „ помаранчевих лупин		—·40 „
„ „ какао (під гарантією правдиве)		2·— „
„ „ помадок до прикрася тісточок		1·40 „
„ „ марципанів до начинювання тіст — в пяти відмінах		—·90 „
„ „ чоколядової кувертури до глязурованя тіст		2·40 „
„ „ меліянка чисто медицинского		—·80 „
„ „ медівника цукрового		—·40 „

як і: великодні ягнятка, чоколядові і цукрові крашанки, бомбоньєрки атласні, бомбони, помадки, вощані цьвіти, цукровий мачок, торти, тіста і т. п. у великім виборі, по найвечше низких цінах. — Виїмковий наш склад для туристової і дрібної продажи містить ся при **площи Голуховских ч. 5** (ріг ул. Кальнишовской.) — Поручаємо ся пасковій памяти П. Т. Публики — з високим поважанєм

Брандштедтер і Спілка

парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 9 4—

НАСЬВЯ

ко феры и певьбы найлѣпшого рода по ручаю.

Заведене огородниче

А. КЛИМОВИЧА и Сына

у ЛЬВОВѢ

ул. Поперека ч. 43

Цѣнники на жадане даромъ и оплатно.

Женщина середнього віку, що розуміється на сільскім господарстві, глядже місця до заряду дому сьвященичого. — Ласкаві зголошеня упрашає ся адресувати: М. Томашевска в Махлинцах п. Нове село коло Отрия. 112 3—3

Фр. Кравяньский

у Львові

улиця Сикстуска ч. 9

СПЕЦИЯЛЬНИЙ

СКЛАД ПАПЕРУ

ПРИБОРІВ ДО ПИСАНЯ І РИСОВАНЯ.

Фабричний склад

КНИГ ТОРГОВЕЛЬНИХ і КОПІЙОВИХ

фабрики

Ц. І. Коніґ et **Ебгардт у Відни.** 16—16

Вже вийшов!

Дамский Молитвенник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданнях т. є. етимольогією і фонетикою формату 7×10 с/т на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по ціні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти мож в торговли Євгена Спожарского, в книгарни Ставропиґійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 8—80

Видїл краевий ч. 25.161.

Оповіщенє конкурсу.

З початком шкільного року 1902/903 надасть ся девять фундушевих місць в ц. і к. військових закладах виховавчих з фундациї під назвою „Цїсаря Франц-Іосифа І. ювілейна фундация".

Условія принятя оголошує ся рівночасно в „Ґазетї Львівскій" а також за посередництвом наукових висших і середних закладів.

Реченець до вношеня подань до Видїлу краевого минає з днем 17 мая 1902.

З Видїлу краевого Королївства Ґаличини і Володимиріі з Великим князівством Краківским.

У Львові дня 8 цьвітня 1902.

314 1—3 *Пйотровский в. р.*

Свій до свого!

ЕВСТАХІЙ УСТЕНЬСКИЙ

Фабрика бронзівничa знарядів церковних

Львів, ул. Сикстуска 30

поручає:

Впр. Духовенству свою руску робітню і виконує всякі предмети церковні як: чаші, монстранциї, лямпи і ліхтарі після найновійших взірців. Рівнож приймає всякі відновленя і направи як: золоченє, посріблюванє і нікльованє; платерує начиня столове. Ручить за роботу виконану в моїй фабрицї і за якість матеріялу. Роботи виконує о 15% дешевше від всїх фірм так краєвих як і заграничних. 191 4—5

Солїдно а дешево!

Головный складъ и роботня

всякого роду поѣздовъ, *а именно:*

ляндары, ляндолеты, кариты почтовй и візитовй, фаетоны повкрытй и отвертй, кучїрфаетоны мужескй и дамскй, тарантасы повкрытй и отвертй, до сам. пов. и звычайнй вбаки угорскй, возы промысловй и санки новй, як також уживанй, поручає въ великомъ выборѣ

М. НАССЪ

у Львовѣ, при ул. Шпитальной ч. 28

по цѣнахъ конкуренційныхъ съ порукою за добрый выробъ.

Приймає старй повозы въ замѣну, въ розпродажу и до переховку. Съ поводу, що магазины и роботнѣ стельмаскій, ковальскій, лакерницкій, сѣдларскій, римарскій и бронзовничій находить ся на передмѣстю у власной реальности, продаю по цѣнах приступных и ручу за тривкость выробу, о чомъ мои дотеперѣшнй вѣдбиратели переконали ся.

Поручаю також всякй додатки повозовй, як: осѣ, рисоры, плыты до сгупенѣвъ, грабки, кльоцки до гальмъ и окутя до дышлѣвъ нікльованій и чорнй, гальмы звычайнй, коловй и стрілковй, скóры кухлевй и шанировй скóрки, сукно, диваны, цираты, натшнуры бурт , пашъ, кутасики, батóжники, гачки до фартухóвъ, гумовй диваники, гумовй кльоцки до гальмъ, гумова кова кишпаглѣ, дехтярнѣ, вóдъ 4 зр., упряжу, деки на конѣ и апратуру до чищеня скóры при повозахъ и упряжи, скóрки и губки до мыта повозóвъ.

Здогаю съ глубокимъ поважанемъ

М. НАССЪ

127 4—3 *Львовѣ, улиця Шпитальна ч. 28.*

ТОВАРИСТВО

для

РОЗВОЮ РУСКОЙ ШТУКИ

стовариществе зареестроване съ ограниченою порукою

у Львовѣ, Ринокъ ч. 34. II. поверхъ

выконує всякй працѣ въ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства вѣдъ комбінацій своихъ членóвъ, а именно: образы рединѣйнй до иконостасóвъ, олтарѣвъ, хоругóвъ, на тетраподѣ, плащаниці и пр., кивоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійнй и т. д.; образы свѣтскій: историчнй, портреты съ натуры и фотографій, краєвиды, и пр.; рóвнежъ украшає внутра церковъ, выготовляє плины церковъ, каплиць и пр.

Щобы дати можность переконати ся о совѣстномъ и артистичномъ выконаню роботъ утримує Товариство въ комнатахъ свого льокалю

ВЫСТАВКУ ОБРАЗÓВЪ

плинóвъ, шкіцóвъ, працъ рѣзьбарскихъ и пр., котру кожный замовляючій або потребуючій ласкавыя информацій що-до роботъ може щоденно въ годинах урядовых вѣдъ 4—6 пополудни завдѣти безплатно. Для прочих Р. Т. Публики интересуючих ся штукою выставка отверта выключно що вѣвторка вѣдъ год. 4—6 безплатно.

Замовленя приймає ВЫКЛЮЧНО лишь

Дирекція Товариства

а за тай гарантує, а члены, котрй роботы выконують, одвѣчають передъ Товариствомъ вложеными вкладінями. За роботы, котрй члены товариства годять на власну руку Товариство не бере на себе жадной отвѣчальности, тому просимо вѣдносити ся впростъ до Дирекції.

182 **ДИРЕКЦІЯ.**

Без конкуренції!



Сервіс порцеляновий на 6 осіб 5 зр., на 12 осіб лише 10 зр. — **Декорований** в цьвіти на 6 осіб по 8, 8·70, 9 до 10 зр., на 12 осіб від 17, 18·50, 20, 2 до 30 зр. — **Келішки** до горівки або вина по 10, 12, 14, 16, 17 до 70 кр. — **Шклянки** по 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 50 кр. **Філіжанки** до чорної кави і чаю декоровані по 12, 14, 16, 19, 20, 25, 30 кр і вище поручає

Артур Бартош

(давнійше К. Хрістіянус.)

головний магазин порцеляни, шкла, фабричний склад хїнського срібла і зелізних меблїв.

Львів, площа Маріяцка ч. 7 (побіч Шковрона.) 301

Реальність в Баворові повіт Тернопіль на спродаж. Дім мешкальний о 3 покоях з кухнею, разом з будинками ґосподарскими і оден морґ огорода. Від станції зелїзничої 5 кільометрів, почта в місци, получене з містами гостинцем мурованим. Близша відомість у начальника постерунку жандармериї в Баворові. 310 3—3

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!

Найдешевше вирпоручає

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А, 184 44—?

Подґорска Спółка въ Станиславовѣ.

Знана вѣдъ ряду лѣтъ, яко найтаньше жерело закупна найлѣпшихъ товарóвъ въ кругъ масарства входячихъ, поручає: **ковбасы** краянй и сѣканй, **ковбаски, шинки** вудженй сырй або варенй и пр.

Для крамниць при бóльшихъ замовленяхъ опустъ.

Въ склепѣ (въ каменици Дирекціи зелѣзниць) продають ся всѣ выробы въ кругъ масарства входячій. Замовленя полагоджують ся сейчасъ и высылають ся вóдворотною почтою.

При замовленяхъ просимо подавати точну адресу.

Адреса: **Подґорска Спółка въ Станиславовѣ.** 185 9—9

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" у Львовѣ

має вже готовый

Мѣдъ питный, домашного выпробованого выробу

и вóдъ мая почавши высилає въ бочкахъ около 100, 50 и 25 літрóвъ въ цѣнѣ по 120, 124 и 128 сот. за літру разомъ съ бочкою. 245 4?—?

Соснове кадило

кромѣ приємного запаху має неоцѣненй прикметы гигієнічнй, для того поручає ся особливо хорымъ на груди. Очищує и вóдсвѣжує въ высокóй степени воздухъ въ мешканяхъ. Фляконъ 120 сот., розпылячъ вóдъ 60 сот. до 3 к.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

Львóвъ, ул. Сикстуска ч. 25 и ул. Галицка ч. II. Краковъ, Суконницѣ ч. 20. Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 12 II.

ЮЛЇЯН бар. БРУНЇЦКИЙ

Підгірці к. Стрия

дерева овочеві, порічки, малини, флянци трускавок і шпараґів, окрасові корчі, дерева окрасові чатинні в найбільшім виборі.

Ціни низькі.

Цїнники на бажане дармо і оплатно. 281 5—6



НЕЧУВАНО ДЕШЕВА ЦІНА.

ідний порцеляновий сервіс на 6 осіб (6 штук) лиш **10 К 40 сот.** на 12 осіб (38 штук) лиш **20 К, 60 сот.**

Сервіс з декорацією в цьвіти на 6 осіб (30 штук) **17·80 К,** на 12 осіб **35 К.** Одна паличний таріль **24 сот.,** глубокий **28 сот.,** десертовий **18 сот.** Сервіс до чаю на 6 осіб лиш **4 К 60 сот.** Одна пара філіжанок **44 сот.** Сервіс до чорної кави на 6 осіб **14 К.**



Одна пара філіжанок **40 сот.** — Склянка до води **10 сот.,** з матовою обвідкою **12 сот.** — Склянний сервіс на 12 осіб (68 штук) лише **14 К, 40 сот.**

Казимір Левицкий

Головний для Галичини склад порцеляни, скла і самоварів

Львів, Трибунальска (власний дім).

Ілюстровані цїнники висилаю gratis і franco.

248 9—10

Климентій Федунь

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. университету

поручає

свое переплетниче і ґалантерійне заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 365

Подоймає ся всяких роботъ, особливо переплету Служебникóвъ, Евангелій, Молитовникóвъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумóвъ, Мапъ, Диплемóвъ и т. т. пн. по умѣренныхъ цѣнахъ.

Мука коштує, додатки також, а через лихі або не съвіжі **ДРІЖДЖІ** паска не удалась. І вже пропали съвята для ґаздині бо не тілько страта, а ще встид. Панове Куплї замавляйте через мене **дріжджі,** бо я перед висилкою такой фабрицї пробую чи добрі і жадна ґаздиня заводу не буде мала. А Ви Панове громада жадайте від них, щоби для Вас дріжджі через мене замавляли, а як де не маєте свого купця, то самі собі замавляйте.

ДРІЖДЖІ Іа коштують 70 кр., а IIа 50 кр. за 1 клґр. До замовленя належить долучити по 10 кр. завдатку від 1 кільо. Давнійші відбирателї вже майже всї замовили, бо не могли нахвалити ся, що за добрі дріжджі були. **Съвітло** по цїні фабричній. 265 10 10

Михайло Петрицкий заступник фабрик

Львів, Панъска 9. Для телеґрам вистарчає подати Львів.

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ

Львóвъ, площа Капітулька число 3.

поручають на **теперѣшный сезонъ весняный** по можливо найнизшихъ цѣнахъ свóй знаменито заосмотреный складъ готовои мужескои конфекциі, лѣтнй пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вóдъ пороху и дощу, убраня анґлезовй и маринарковй, ґардеробу для Вч. Духовеньства, для пп. Ученикóвъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерій берненьскои, французскои и анґлійскои спродає також на метры дуже дешево. 44 6—6

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ

ТАДЕЯ гр. ЛУБЕНЬСКОГО

в ЗАССОВІ

п. п. Іосо, зелізн. ст. Чарна;

поручають на весну і осінь всілякі відмини дерев, корчів до лісових культур, висаджування алей, закладаня парків; рожі і цьвітникові корчі на солітери; овочеві деревця всяких відмін і родів по дуже низких цінах; всіляке лісове насіне. 217 13—6

Ілюстрований цїнник оплатно і відворотно.

Оригінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Мораві

ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сїчкарні „New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотїльні з кутими ослонами, керати криті, дзвонові і стременні, млинки системи Вакера, почавши від 72 К, пратискавки, праси до олїю, ваги, сикавки, також машини до шитя з перворядних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше

L. QUELLIER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди всякі порученя висилати просять.* 224 12 24

Зелізничі поізди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	на пол.	вечор.	в ночи	Зі Львова відходять:	рано	перед пол.	на пол.	вечор.	в ночи
з Краснова (3·31, 8·50 ніч)	6·10	8·50	1·35*	5·50	8·40*	до Краснова (8·40 рано)	4·15	8·0	2·35*	6·20	10·—
з Підволочиськ (головна дворець)	5·55	8·—	2·35*	5·55	10·20	до Підволочиськ з головного дворця	6·20	9·25	1·55*	7·15	12·45
(на Підзамче)	5·12	9·40	2·20*	5·—	10·02	з Підзамча	6·48	9·42	2·08*	7·32	11·—
з Тернополя-Брестне-Броди	8·—				10·30	до Тернополя-Копичинець		9·35			11·02
з Віроз Вел.-Гриманів-Копичинець	9·32		3·35	6·35		до Віроз Вел.-Гриманова		9·25	1·55*		11·15
з Рашова		11·45			12·15	до Рашова			3·30		11·50
з Чернівець-іцкан (12·15 н.)	6·20	11·55	1·45*	5·40	9·20	до Чернівець-іцкан	6·35	9·55	2·40*	6·10	10·50
з Ходорова-Підвисокого					10·20*	до Ходорова-Підвисокого	6·25	10·25	2·45*		1·01
зі Стрия, Дашовского, Буданешту	8·10		1·10		10·50	до Стрия, Дашовского, Буданешту	6·55			6·55	
зі Стрия, Хирова, Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова, Сухої (†)			2—†	3·05	†—6
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова			6·10		9·—
з Белзца				5·55		до Белзца			10·20		
з Рави Руской й Сокаля	6·—	8·18	3·14	5·55		до Рави Руской й Сокаля			10·20	7·35	9·10†
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41●	до Янова (9·30 вечор.)§§	9·15	1·35††	5·15	6·50◆	8·45●
з Врухович	6·46?	8·15		7·36	8·50	до Врухович (2·51? в неділї і святa)	5·45?	10·20	2·15?	7·52	8·36
з Зимної Води (7·10 рано)	6.10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (3·20?)	4·10	8·45	5·25	6·40	10·50

? Неоспішні поізди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділї і свята; ● від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділї і свята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 1/V до 10/IX.

Виконавчий поізд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 8·40 год. вечером.

В місті видають білети агенция дневників І. Св. Соколовский в палаци Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 6 год. вечером, а звичайні і всякого иншого рода білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п., інформаційне бюро п. н. державних зелізниць, ул. Краківскій, ч. 5., в подвірю, сходи II ч. дверий 52., в урядових годинах (8—3, в святa 9—12). Середно-европейский час зрештою від львівского о 61 мін

При закупнї товарóвъ просимо поклікуватись на нашу часопись

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Д-ръ Володимиръ Охримовичъ.** Паперъ съ фабр. Черлянъсконъ. Съ друкарнѣ Института Ставропигійского вѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 82. Львовъ, Середа 10 (23) Цвѣтня 1902. **Рочникъ XXIII.**

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ повѣстей" выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ „Дѣломъ".

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Кнайнльского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" выноситъ: *въ Австріи:* на цѣлый рѣкъ . . 22 к. на пѣвъ року . . . 11 „ *за границею:* на цѣлый рѣкъ . . 44 к. на пѣвъ року . . . 22 „

У Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 28 к. на пѣвъ року . . . 14 к. на чверть року . . 7 „ на мѣсяць . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Реклямація неопечатанй вѣльнй вѣдъ пѣрта.

Поодинокє число коштуе 12 с., на пров. 14 с.

Оголошеня взичайнѣ принимаютъ ся по 20 с. вѣдъ одного стрѣчка инсератовок або на мѣсце а на рубрицѣ „Надсланє" по 30 с.

Вѣдказы и иншй доносны крайовый числатъ ся по 20 с. вѣдъ стрѣчка.

Бесѣда посла Василя Яворского,

виголошена в палатѣ послів при буджетовій дебатѣ дня 16 цьвітня 1902.

(В екороченю).

Висока палато! Здорова політика державна є так тїсно звязана з порядною господаркою скарбовою, що одно від другого не дасть ся віддїлити; але політика в адмінїстрації є дуже великим лихом. Отже частиною нинїшної моєї задачі буде, осьвітлити на прикладах тую політику в галицкій скарбовій управі; указати хочу також на найважнїйші адмінїстративні і економічні справи, оскільки вони належать до скарбової управи. Для поясненя моїх виводів мушу зазначити, що державний буджет є лише тогдї узасаднений, коли відповідає всїм потребам держави і її народів, і коли покрите тих потреб не виходить поза межі економічного стану населеня. Буджет повинен бути образом так економічних і соціяльних, як і політичних та національних відносин населеня. А як-раз при нарадах над буджетом мінїстерства скарбу треба зазначити, що держава не повинна брати від населеня більше, як треба до покрита потреб.

Теперішний буджет, правда, що не виказує значної надвишки, але і заперечити годї, що п. мінїстер скарбу в незвичайний спосіб натягнув податкову шрубу. П. мінїстер старав ся виказати, що він не тілько справедливий для потреб всїх народів, але що й покрите не виходить понад сили податників. Я-ж буду старати ся виказати, що річ має ся инакше, і що особливо Галичина належить до тих країв, де податки виходять понад сили населеня.

Однако поки стану говорити про галицку скарбову управу, хочу коротко указати на поведене віцепрезидента краєвої дирекції скарбу у Львові ексц. Коритовского, бо се повинно бути також цїкаве й для п. мінїстра скарбу.

Мусїло нам, панове, видати ся дивним, яким способом адмінїстрацийний урядник з Галичини, ще до того скарбовий, приходить до державної ради. Отже мушу признати ся, що самоволя мого начальника, п. Коритовского, спонукала мене покинути державну службу і опісля всї мої сили віддати в службу тому народови. В р. 1893 зістав я скарбовим радником і дістав управу скарбової дирекції в Бережанах. В р. 1897 на моє власне жаданє перенесено мене до Нового Санча на таке саме становиско начальника повітової дирекції скарбу. Так в Бережанах як і в Новім Санчи належав я до руских і дополяцких культурних і добродїйних товариств, але не належав нїколи до жадного товариства політичного. В Новім Санчи мав я участь в заложеню Руской Бурси для селяньских синів. Се очивидно не подобало ся п. Коритовскому, бо в р. 1899 поминено мене при авансї на старшого радника, хоч я сповняв свою службу так в Бережанах як і в Новім Санчи як найлїпше і найточнїйше. В р. 1900 не тілько що мене знов поминено при авансї, але ще до того перенесено на підвластне становиско до повітової дирекції скарбу до Кракова. Додати треба, що за цїлу мою службу нїколи не мав я від моєї власти не то жадного слїдства, але навіть найменшого нїколи упімнення. Одиноку причиною такої самоволї і переслїдованя із сторони п. Коритовского могло бути се, що я отверто признавав ся до Русинів і належав до руских культурних та добродїйних товариств.

Легко відгадати, яку п. Коритовский мав цїль, переслїдуючи мене: „Дивіть, Русини — гадав він, — яку я маю власть! Як Яворскому, що був 7½ року управителем двох повітових дирекцій скарбу і за цїлу службу нї в чім нїколи не провинив ся, я таки знищив службову карієру, те саме жде кождого з нас, хто посьмїє признавати ся явно до руской народности або ще й брати участь в народнім житю". Се й виходить ясно з моєї інтерпеляції, внесеної тут дня 3 червня 1901, в котрій я навів приклади найбрутальнїйшого переслїдованя скарбових урядників руской народности. На жаль п. мінїстер і доси не відповів на тую інтерпеляцию, так що мушу припускати, що він за далеко йде в своїй ласцї для пана Коритовского.

Як уже сказано, перенесено мене до Кракова. Зараз по тім розвязано державну раду. Тогдї я виступив з кандидатурою, хоч знав, що не могу числити на поміч польского виборчого комітету, а тим самим і правительства. Я звернув ся до мого нового начальника радника двору ґр. Дїдушицкого, урядника дуже спосібного і справедливого, з просьбою о відпустку, щоби ставути перед виборцями. Ґр. Дїдушицкий дав менї радо відпустку на 14 днїв і певно довіс о тім віцепрезидентови Коритовскому. Однако в три днї опісля заявив менї, що мусить відкликати удїлену менї відпустку, бо так запорядив п. віцепрезидент. Я не міг вже дістати відпустки навіть на два днї, бо п. віцепрезидент не позволив аж до укінчення виборів пускати мене з Кракова. Таким чином хотїв п. Коритовский перешкодити мому виборови хочби й насильно. З сего видко ясно, як горячо п. Коритовский занимає ся політикою, при чім з одної сторони не може бути бесїди о безсторонности его поведеня з підвластними урядниками, з другої сторони дуже терпить на тім повірений ему уряд.

Переходячи на поле скарбової управи, обговорю причини занепаду сїльского господарства в Галичинї, хоч не перечу також значіня занепаду всїляких галузий промислу.

Загально жалує ся уся ґрунтова посїлість на великі податки. Правда, що сїльске господарство піднесло ся, але з другої сторони і цїни его продуктів поспадали до половини і податки та всїлякі додатки до податків значно збільшили ся. Через те положене селян погіршає ся з кождим днем, так що треба на те щось радити, бо инакше лїцитация і задовженє селяньских господарств будуть поступати дальше. Податок ґрунтовий разом з додатками виносить часто більше як половину всего доходу; а требаж зважити, що з доходів свого господарства селянин має ще й вижити. Після статистики мінїстерства рільництва припадає на одного хлопа в Галичинї середно 5 морґів ґрунту; коли принять річний дохід з такого господарства на 150 зр., то ледво чи він вистане на утриманє родини, складаючої ся з 4 осіб. Наш хлоп жие дуже просто; а коли на таке житє числити лише 10 кр. денно на одну особу, то виносе воно на 4 особи річно 144 зр. На всїлякі податки, що забирають більшу половину всего доходу, лишить ся 6 зр.! А відки взяти на одїж, на всїлякі випадки в родинї і т. и.? Ба, випаде часто неурожай, елементарні нещастя, так що дохід з господарства вийде ще менший. Сїй нуждї сїльского господарства можна зарадити новою реформою ґрунтового податку, при чім би найменше два морґи ґрунту треба увільнити від податку і взагалї ґрунтовий податок зменшити, а з другої сторони завести якийсь людний спосіб стяганя податків і екзекуцийних лїцитацій.

Мушу зазначити, що в Галичинї тягар податків звалений переважно на селян. Новий закон податковий з р. 1896 не приніс сподіваного рівномірнїйшого розділу безпосередних податків. Сумний стан селян походить в значній части від того, що за підставу при вимірі податку служить не дїйсний дохід ґрунту, а рента, означена оцінюючим апаратом, котрого не можна провірити. Другою причиною недолї селяньского і маломіщаньского стану є, що так ґрунтовий як і домовий класовий і чиншовий податок бере ся за підставу краєвих і громадских податків.

Щоби вирівнати нерівномірно тепер розділений тягар податків, треба би на мою гадку аж до часу, коли заведе ся загальний, прогресивний, особисто-доходовий податок, так уладити безпосередні податки: 1) Для малої селяньскої посілости треба утворити minimum existentiae, що найменше два морґи вільні від податку; 2) податкована ґрунтова посілість, обтяжена гіпотечними довгами понад половину вартости, повинна бути вільна від половини всїх податків і належитостий; 3) постановити треба постепенне переказане ґрунтового податку краям.

Не дармо жалує ся галицкий селянин на безоглядну строгість при вимірі і стяганю податків. Орґани податкових властий допускають ся всїляких надужить, накладають податки на людий, не обовязаних до податку, граблять при екзекуциях річи, вільні по закону від грабіжи. Жалї з тих причин, особливо у всхідній Галичинї, відзивають ся чим-раз голоснїйше. Так недавно писано в одній рускій ґазетї про випадок, який лучив ся в Шумлянах малих коло Бережан: вдові, що лишила ся з шістьма дрібними дїтьми, з котрих одно було калїкою, забрано за залеглий податок остатний кожух по покійнім чоловіцї, і то в часї, коли вона лежала в злогах. Громадї Радруженн в повітї равским наложено 12.000 К домового класового податку за 20 лїт взад, а екзекутори стягали той податок з усею безоглядностию. Люди, переконані о заподіяній їм кривдї, опирали ся екзекуторам; длятого екзекуцию переведено в асистенциї жандармів. Позабирано людям остатні кожухи, остатні вівцї, богато господарів має піти на лїцитацию, так що громадї грозить цїлковита руїна. Селянам понакладано по 100—200 К залеглого податку та всїм домам подавано нові нумери, щоби їх ще раз оподатковати; господарскі убікациї, що стоять під одним дахом з мешканем, позачислювано до убікацій мешканя. При тій класифікациї мав особливо визначити ся податковий ад'юнкт Рибіцкий.

В Сернках середних, в повітї рогатиньскім, належить до дворского обшару велика лука в двох парцелях по 20 морґів. Обі ті парцелї записані в ґрунтових книгах на двір, і двір їх уживав. Але податковий уряд в Бурштинї з незрозумілих причин переніс 72 К ґрунтового податку, припадаючого на одну з тих парцель, на господаря Михайла Бабія, не повідомивши ему навіть, длячого він крім 16 К свого звичайного податку має платити нараз ще 72 К. Відтак

„Русинъ" — „русскій".

(Покінченє).

Замітно, що г. Г., залюбки числячи ріжні іменованя Руси, промовчав дві назви, іменно: Руснак і староруск. Русич. „Руснак" уживає ся в гірских околицях Галичини, Буковини і Угорщини, декуди виключно, декуди же побіч „Русин". Також і в Бесарабії називають поселенців українських „Руснаками" (гл. Коцюбиньского: По людському. У Львові 1900. стор. 34.) Смішно буде згадати тут, що наші староруси і в тім случаю придумали, що назву „Руснак" вигадали Німці, австрийскі урядники і що се слово підкладжене на стать: Поляк, Словак... Не треба довго розводити ся над тим, що народови не так то легко, як би нашим твердим здавало ся, накинути назву, котра живе в устах сотенних тисячів люду... а в Бесарабії, де зовсїм нема урядників Німців, Українцї іменують ся „Руснаками". Вираз Русич стрічаємо в старинній пісни: Слово о пълку Игоревѣ. От як говорить князь Игор до своєї дружини: „Хощу копие преломити конець поля половецкаго съ вами Русичи". Слово се дуже хороше а може і тепер ужити ся в увишенім стилю або в епосовій поезиї.

Справедливо каже г. Г., що на заході Russus і Ruthenus означало (іменно давнїйше) то само. Однакож неправдиво замічає дальше:... „даже русскую стерлядь, рыбу живущую исключительно лишь въ Волгѣ, ихтіологи назвали Acipenser ruthenus. А вѣдь рѣка Волга, чисто великорусская, а ужъ нисколько не малорусская, тѣмъ менѣе галицкая." Стерля або стерлядь у нас зове ся чечуга, на Угорщинї кечик (поріян. мадярск. kecsege, новогрецк. κετζιγα) есть то малий, задля мяса дуже цїнений рід осетра, що живе в Чорнім Морю (котре давнїйше звало ся: руским) і в Каспійскім. З морей входить до рік: у нас на примір з Чорного Моря Днїстром підходить нераз як під Галич, де его наші рибаки иноді половлюють в більшій скількости.

Хибні замітки г. Г. що-до назви приложника: „руснякій". Форма ся живе в устах нашого люду, але яко зовсїм місцевостна, лишень на декотрі околиці обмежена, не може вийти в загальне уживане. Я ей стрів у Лемків коло Грибова (Грібів). І так пр. у Фльоринці чув я: „ходив до Руси і пригнав русінскы волы". Тут нас застановляє: 1) що „Руснаки" з околиці Грибова говорять про східну Галичину (тут про сумежну Войківщину): „до Руси". Мабуть се указує, що лемківска сторона раніше других руских відпала від руской держави до сусїдів, а вираженє „до Руси" сягає того віддаленого часу, коли то вся східна Галичина була під владїнєм руских князїв. Також в пониманю границь державних а не в пониманю національнім, відносячи се до пізнїйших часів польскої держави, каже ще тепер Гуцул на Галичину: Полша, полскый бік, а Буковину називав „Волощина" або „волоский бік". — 2) ударяє нас ся обставина, що Лемки зовуть самих себе Руснаки, яко adject. уживають рускый пр. язык рускый, а східноруских своїх сусїдів зовуть „Русины"; adject. же творять русінскый (русиньский). — Не богато стоить розумованє г. Г. „какъ не можемъ сказать: чудинскій, жмудинскій, сербинскій, болгаринскій, христіанинскій, а только: чудскій, жмудскій і т. д., точно также и никто, кромѣ враговъ Руси, не можетъ и не имѣетъ права сказать русинскій а только русскій". — Тут рішає уживанє, тай тілько; про позволене письменників люд дбати не буде: тисячам і тисячам годї запретити називати себе так, а не инакше. Не можна казати: „сербинскій" — певно; ми всї кажемо: сербскый. Але назвища руских фамилій в Галичинї такі стрічають ся: Сербин, Сербиньскый. Остатне назвище повстало очивидно изъ Сербъ+инъ+ськъ = Сербиньскъ = Сербинський пов. ф. Бачимо проте, що така форма есть можлива, хоть и не уживає ся в розговорній бесїдї инакше, лише: нарід сербскый, сербска земля. У наших гірняків, іменно у Лемків, подекуди між Гуцулами, на Буковинї і на Руси угорскій уживають понайбільше „Руснак", але adject. рускый. Приложник „руснацкый зовсїм правильний, так як: словацкый, ганацкый, а предся я у наших Руснаків нїколи не чув инакше, тілько: язык рускый, бесїда руска, церков руска, віра руска. Тим часом після Коцюбиньского кажуть на Бесарабії: „руснацькі села" і зовсїм нам за те не гнівати ся. Міг би хтось також із Словаків мати до нас жалї розжалені за те, що ми називаємо їх язик „словацким", тим часом, коли они іменують свою річ „jazyk slovenský", але-б тоті жалї, мали таку підставу, як тяготуване наших твердняків на „польску інтригу" за-для слів: Русин, русиньскый. Приложник „пяцкый" або як декотрі Українцї пишуть „лядський" уживає ся і в тім нема жадної обиди, хоть звичайна форма звучить: польскый, так як звичайно кажемо Поляк, а не Лях; „полицкый" від „поляк" було-б вправдї зовсїм правильно утворене (поляк+ьскъ = полячьскъ = полицкый), але так нїхто не говорить і не пише; уживає ся лишень форма: „польскый".

Звітник „Галичанина" вкінци говорить із справдешною малорускою сентиментальностию: „вопросъ возбужденный И. И. Гумецкимъ первостепенной исторической и филологической важности." Мимо те в Россіи менше від „Галичанин-а" одушевились „докладомъ" г. И. И. Гумецкого, бо наперед „слушающихъ собралось не очень много" так що „настоящаго полнаго чтенія не было, а только сдѣланъ былъ краткій очеркъ". А потом вся нагорода г. И. И. Гумецкому за его „докладъ" така, що „собраніе слушателей приняло той вопросъ во вниманіе (що-ж мали иншого здїяти!) и даже (вісь!) нѣкоторыя газеты сочувственно отнеслись ко нему".

Ми з своєї сторони запитаємо, який практичний наслїдок може мати „докладъ" г. И. И. Гумецкого? Нам видає ся, не буде мати жадного. Росия, ся великаньска держава сьвітова, нїколи не журила ся питанєм національним, а все лишень у неї на примітї була: політика заборча. Петро Великий, будуючи над Невою новий столичний город для российской держави, наіменував его не „славянским образом", не по московски: Петроградъ, Петрогородъ або ще лучше Петровъ, але по нїмецки: Petersburg, котре то назвище інтелїґентні Москалї по своєму сковірили на „Петербургъ", а люд московский на „Питеръ" (читай: Пітер). Справди, щоби владїтель столицю державну, котру сам звелїв будувати, назвав по чужеземному, се єдиний случай не лише в історії славяньских народів, але і в історії всего мира. Мала Сербія під тим взглядом вище стоїть великаньскої Росиї, бо свою столицю таки назвала питоменною назвою: Білград, а не Weissburg... Направити сю похибку Петра Великого тепер не прийшло би так легко, рівно як і замінити офіциальну, державну назву Россія на Русь...

„Докладъ" г. И. И. Гумецкого в дечому для нас поучний. Як дуже „Галичанинъ" блискманить своїх читателїв, декламуючи про чистоту и великолїпе „литературнорусскаго языка", так на дїлї, в дійстности виходить зовсїм що иншого: показує ся, що той же „литературно обработанный русскій языкъ" в многих річах „испещренъ, исковерканъ и испорченъ". Се бачити може наглядно: сама назва русскаго государства: Россія „въ испорченномъ видѣ;" россійскій „въ искаженномъ видѣ;" — назвище столиці „русскаго государства" Петербургъ сковірене, чи там пак „исковеркано;" — сама, що так скажем, „ежедневная терминологія" испещрена таким добром як: бутерброд, лозунгъ, шлакъ, оберпрокуроръ, кондитерская, мастерская і т. п. — етимологія покривлена, бо навіть историческое ъ „не соблюден

БРАТЯ ДІДОЛІЦЬ Одинока дальматиньска винярня, Львів, ул Чарнецкого ч. 3, поручае ші порукою

Натуральні вина з власних винниць столові, для малокровних, десерові, курацийні, хорватский шампан, дальматиньску оливу, знаменигу сливовицю, коняки, фіґи дальматиньскі. При більших висилках на провінцию відступае ся одвітний рабат. 803 5—10

хлоп два роки ходить до податкового уряду, до інспектора, до староства, до адвокатів, поки довідав ся, що тих 72 К має платити за дідичку!

Підгаєцкий уряд податковий візвав в марті 1899 р. одного сепянина платничим наказом без дати і підпису, як звичайно, до заплати 2 зр. 62½ кр. належитости від перенесеня. Хлоп відослав ті гроші почтою дня 27 марта 1899. В надолисті 1899 дістав він знов платничий наказ вже на 2 зр. 72½ кр. Тогді пішов він до податкового уряду і виказав ся потвердженьом, що уряд податковий д. 27 марта 1899 відобрав гроші з почти. Мимо того дня 25 падолиста 1899 стягнено з него екзекуційно 2 зр. 92 кр. Він вніс на те до староства реклямацию, але доси не має жадної відповіди.

У Виткові новім, в повіті брідекім, явив ся д. 26 сїчня с. р. екзекутор Кочоровский стягати залеглі податки; а хоч люди виказували ся книжочками, що свої податки все поплатили, грабив екзекутор, що лиш найшов. Так хотів Григ. Рудзикови, котрий вже платив податок правильно, заграбити корову за 50 К нібито залеглого податку. Рудзик, боячи ся, щоби ему не продали корону, заплатив зараз 50 К. Тогді екзекутор сказав ему, що він заплатив залеглий податок за Ник. Питусильника, та мов на глум казав ему шити до того Питусильника і від него відобрати собі своїх 50 К.!

Але бувають при тім також забавні випадки. І так якомусь п. Добровольскому з міста Львова вимірено особисто доходовий податок від відсотків капіталу; податкова власть каже, що він того капіталу має після загальної опінії 60.000 К. Отже п. Добровольский вніс до краєвої дирекциї скарбу рекурс, і ему обнижено доходовий податок на половину, бо, кажуть, після свідоцтва достовірних свідків має він 30.000 К капіталу. Тогді п. Добровольский вносить рекурс до адміністрацийного трибуналу, але, не чекаючи відповіди, робить нотариальным актом з тих 30.000 К, котрі він нібито має посідати, дарунок скарбови з тим, щоби скарб принав заразом на себе належитість від перенесеня тої даровизни. Акт даровизни переслав він міністерству скарбу, а се зажадало від львівскої краєвої дирекциї скарбу всіх дотичних актів, щоби справу основно розслідити.

З тих прикладів може п. міністер скарбу переконати ся, до чого в Галичині доводять податкові інспектори при стяганю податків.

(Конець буде.)

З ради державної.

В палаті послів закінчено вчера дискусию над титулом „касовий заряд“ і принято титул 218 голосами против 135 разом з субвенциею для Праги.

З черги приступлено до дискусиї над титулом „безпосередні податки“. П. Брайтер жалував ся на упосліджене Галичини. При будові железниць правительство руководило ся тілько мілїтарними взглядами, а не економічними. Мимо стаґнациї в промислї і торговлї, податковий гнет росте. Галичину називають пасивним краєм, хоч з неї вивозять рік-річно з податків 13 мілїонів корон чистого доходу. Окрім того привозять до

у Москалїв так, як слїд, бо пишуть: дамъ, Ивановичъ... а не так, як би випадало по етимольоґії: дамь, Ивановичь. Коли-ж Москалї не лишень язик так собі попсували, але „даже тысячлѣтное правописаніе“ наше „коверкаютъ“ так, що замінили его на „привописаніе“ — то як-же-ж „Галичанин“ має лице захвалювати чистоту такого „литературнаго русскаго языка“ и завзивати Русинів, щоби шли за московскими „коверкайлами“? Нам российский язик з многих взглядів таки просто чудний-чуденний. От хочби що до слова „Русин“ а „русскій“. Місто: прийшов Русин — „прийшов русскій“ — се нам Малорусам так само смакує, як би хто сказав місто прийшов Німець, Француз, Поляк, Чех „прийшов німецкий, французский, польскій, ческий.“ Москалям, именно тим, котрі хоруючи на похоть братолюбну себ-то общеславяньску, раді-б накинути свій „замысловатый языкъ“ другим Славянам, скорше би придало ся вникнути в себе, пізнати власні хиби і недостатки, а передовсім очистити свій „литературно вздѣланный языкъ“ від різних налетів, від всякої хенти і буряну, які в нім так буйно розросли ся.

Оттут еще згадаємо, що розказують наші люде. Говорить, що ішов собі Русин тай і стрів ся з Господом Богом. Русин поклонив ся низко до землї Богови, а Бог его питає ласкаво: як ся маєш небоже? Русин іскривив ся тай каже жалуючись: Ой біда, милостивий Боже! Питає Бог: Чом же небоже? — а Русин стогнучи: ой дуже не гоже — ніхто не поможе! Тогди Бог вмів ся на небо та серед блискавок і громів звонив гнівно: Хочеш, щоб тобі було гоже: роби сам небоже!

Роби сам небоже! се для Русина повель Господній, се Боже слово, се закон Божий — а закону Божому нам непремінно повинувати ся.

Н.

Париж 23 цьвітня. В Ст.-Бернард по зборах скликаних против міністра фінансів, на ґенерала Мерсієра і его товаришів напали соціалїсти і обкинули камінем. Ґенерал Мерсіє тяжко раненний в голову.

Лондон 23 цьвітня. Бюро Райтера доносить зі Штандертону, що Людвик Бота в дорозї до Врігайду переїхав через Штандертон. З Врігайду поїде Бота дальше, аби з делеґатами Бурів обговорити результат конференциї в Преториї. В послїднім тиждни погибло 18 Бурів, 19 ранено, 325 полонено, 10 капітулювало.

Польский професор против руского університету.

V.

„Nauka w służbie polityki“ — такий заголовок має дальша частина наукової, „критичної“ праці п. Ґломбінського; тут скоцентрував він свою „критику“ на наукові виводи д-ра Дністрияньского, що студенти університету в супротив академічних властий с т о р о н о ю. „Критика“ п. Ґломбіньского мовчки поминає всї инші виводи д-ра Дністриньского, а ударяє безпощадно всею силою лише на три річи: 1) мовто д-р Дністриньский без жадної потреби, а лише „тенденційно“ якимсь „ґімнастичним скоком“ послугує ся для свого доказу анальоґією; 2) що д-р Дністриньский до цїс. постанови з 27 цьвітня 1879 віткнув для своєї потреби слово „тілько“, котрого там нема; 3) що д-р Дністриньский нїмецкий текст цїс. постанови з 4 червня 1869 уважає за автентичний, а не її польский переклад, в котрім слово „Verkehr“ заступлено тїснїйшим поняттем „korespondencya“.

Ми не доктори прав, навіть не правники, а так собі попросту studiosi sanae mentis et rationis; але здоровим розумом і здоровими очима бачимо, що не д-р Дністриньский виправляє тенденційно ґімнастичні скоки, а противно д-р Ґломбіньский дуже завзято, хоч і дуже незручно, конкурує з докторами rerum magicarum що пописують ся в Торнопім кольосею. На таку химороду, на таке жонґлерство, шкода навіть поважної відповіди.

На дорогу анальоґії спроваджує в сій справі конечно кождого сам текст цїс. постанови з р. 1879, бо сказано там: „...dass die polnische Sprache in der Art und Weise und der Ausdehnung, in welcher dieselbe durch die Verordnung vom 5 Juni 1869 bei den im §. 3 dieser Verordnung angeführten Behörden und Aemtern eingeführt werden ist, auch als Geschäftssprache der akademischen Behörden der Lemberger Universität zu gelten hat. — Die Vorschriften über den Verkehr der Behörden, Aemter und Gerichte mit den Parteien... bleiben durch gegenwärtige Verordnung unberührt“. Слова підчеркнені значать тілько, що „анальоґічно, як“, а кінцеві слова змушують так само приложити, чи то анальоґічно перенести принцип „über den Verkehr de Behörden, Aemter und Gerichte mit Parteien“ на зносини університетских властий зо сторонами. Се річ ясна кождому, кому понінїзм не заморочує льоґічного мисленя. Так само річ ясна, що можемо глядати і найти анальоґію між деякими чинностями судів і університетских властий та ще з сего не виходить, щоби ми університетскі власти клали нарівні з судами, — так само, як „критику“ п. Ґломбіньского порівнуємо з жонґлерством, хоч самого п. професора не уважаємо за справдїшного жонґлера, а так тілько за політичного химородника.

Одної тілько анальоґії ужив д-р Дністриньский не примушений текстом цїс. постанови, коли вичерпавши всякі инші аргументи на доказ, що студента треба уважати за сторону супротив академічних властий, указав наконець на орґанїзм, котрий має ся громадою: всї члени громади належать до орґанїзму громадского, а таки супротив громадскої власти мають вони всякі права „сторони“. Ну, сеї анальоґії ужив автор очивидно для пояснення річи таким капустяним пнем (по польски: ґломбам), котрі попередних наукових аргументів зрозуміти не в силї. П. Ґломбіньский ґнївав ся за се хиба длятого, що аж се пояснене уже побиваючо промовляє до его понятности.

Що-до слова „тілько“, то по перше: д-р Дністриньский не втикає его до автентичного тексту цїс. постанови, котру наводить дословно, а лиш опісля в поясненях послугує ся тим словом так, що без шкоди для ясности виводів могло би й без него обійти ся. Але й додаване того слова в цїлком оправдане текстом цїс. постанови; бо кождий, хто нїмецкий язик знає лїпше, віж п. Ґломбіньский, мусить признати, що слова „in der Art und Weise und der Ausdehnung, in welcher“ значать: „так, а не инакше, і в тім самім обсягу,— ні в ширшім ні в тїснїйшим“, отже „тілько“ так і „тілько“ в такім обсягу. Треба тілько троха лїпше по нїмецки научити ся, — ну, і льоґічно мислити!

Вкінци що-до питання, чи нїмецкий текст цїсарскої постанови в автентичний, чи польский переклад, то вже лишаємо до порішеня правникам, — але правникам справдїшним, не буковим аґітаторам, політичним химородникам чи жонґлерам. Впрочім о сїй справі, як і о докорі п. Ґломбіньского, мовби д-р Дністриньский віддав науку на службу політицї, мусимо поговорити ще пізнїйше.

Свої три річи до річи а сїм не до річи кінчить п. професор двома ще заголовками: „Zadania Rusinow“ і „Quieta non movere“. Під першим заголовком зволив п. професор признати, що Русини могуть і повинні „dążyć“ до руского університету, але не могуть его ще „żądać“. Що-до другого сьшівав той славний знаток рускої літератури і рускаго народу звичайну брукову пісоньку, що мовто Русини не мають ані наукової літератури ані способних людий, — дарма, що одно і друге знаменито відпер перед роками пок. д-р Зрудловский (см. ч. 258 „Діла“ з р. 1901), котрому п. Ґломбіньский не варт пороху з чобіт обтерти. Що-до першого радить п. професор Русинам підготовляти учительскі сили при львівскім університеті, „де в досить місця для рівнорядних катедр“ [нібито ми чогось иншого і чогось більше домагаємо ся!]

„На ті змагання — править п. професор наскаво — професори-Поляки глядять найприхильнїйше (?!) і попирають їх (?!); але не можемо позволити на те... щоби польским професорам накинено нові обовязки язикові і знеохочувано їх до власного круга науки.“ Як прихильно глядять професори-Поляки на рівнорядні руські катедри, досить між иншим пригадати лише справу іменованя пок. Ол. Огоновского звич. професором. А що-до накидуваня польским професорам нових язикових обовязків і знеохочуваня їх до власної науки, то п. професор очивидно розуміє, що прим. проф. Грушевскому можна накидати обовязок вчити ся польского язика, котрого з роду не учив ся і тепер для власної науки не потребує уміти до устного ужитку, але прим. п. Ґломбіньского знеохочувало би те до власної науки, коли би вложено на него обовязок принимати від руских студентів якусь руску промову та не удавати, що він її не розуміє.

Навівши опісля недокладно і невірно жаданя Русинів що-до прав рускої мови у львівскім університеті, п. професор кінчить: „Серед таких язикових условин, яких бажають Русини, львівский університет не мав би був ніколи Малецких, Ліских, Жмурків...“ ну, певно й Ґломбіньских! Алеж бо й ми раді би не тілько, щоби у львівскім університеті не знеохочувались до власної наука такі Грушевскі, Дністриньскі і ин., а щоби ми діждали ся також своїх Малецких, Жмурків, Зърудловских і т. п.; а при тих знов язикових условинах, яких бажає п. Ґломбіньский, і при тій прихильности польских професорів до нашої справи, яку він величає, могли би ми діждати ся хиба таких... Ґломбіньских, та до такого бажаня жонґлерство п. професора нас ні троха заохочувати не може.

„Quieta non movere!“ „Не дурім ся. В тій борбі о дрібні на око концесиї ходить о істнованє і розвій польского університету, а в дальшій черзі о права польского урядового язика в Галичині.“... „Не потребую доказувати, як важним posterunkiem narodowym і політичним в другий університет польский, сильний, свобідний, не вязаний утраквізмом.“ ...„В добі політичній, коли правительство і всї політичні сторонництва в Австриї держать ся засади утриманя стану посїдава, ...мав же би польский університет поволи, етапами, вимкнути ся нам з рук длятого, що Русини не дозріли ще до того, щоби заложати власний університет?“... „На пожертвованє польского університету не згодить ся ані професори ані молодіж польска“.

Отсе найважнїйші вимки кінцевих резонів п. професора, котрими властиво найумудрійше повинен був цїлу річ зачати і заразом скінчити. Тут виразно шило з мішка. Концесиї, яких Русини домагають ся, є дрібні; але не можна їх дати, бо тут ходить навіть о права польского урядового язика в Галичині! На злодію шапка горить! Другий польский університет в Галичині — се важний posterunek narodowy, а навіть політичний; але Русинів не можна допустити навіть до того, щоби п о в о л и добили ся о д н о г о університету! Бо мимо того, що у львівскім університеті „в досить місця для рівнорядних руских катедр“ і що „професори-Поляки дуже прихильні таким рівнорядним катедрам“, то ті катедри є очивидно етапами до повного рускаго університету, а на се не можна дозволити, бо тогді польский готов вимкнути ся Полякам з рук!

Оттак польский професор „вичерпуючо“ і „критично“ пояснює і збиває строго наукові і, що вже в сих словах містить ся, з предметовим спокоєм написані виводи свого товариша Русина! „Сїм річий не до річи“ має заступити „вичерпуючу“ основність; лукаве, фарисейске крутарство, повне нельоґічвости і суперечности, сьвідоме аґітаторске баламутево політичне жонґлерство, мають звати ся науковою критикою!

Революційний рух в российскій армії.

В российскім революційнім руху все бере участь велике число військових осіб. Від голосного заговора декабристів в 1825 році по нинїшний день российскі офіцири ставали в ради борців о волю. Специяльно в 70-ти роках участь офіцирів в руху була велика. Коли в девятьдесяти роках революційний рух утих, здавало ся, що зносини революційної Росиї з офіцирами вже не істнують. Послїдні події в Росиї доказують, що ті зносини знов навязано. Офіцири ґвардийского полку козаків рішучо не хотіли виступати зі своїм полком против демонстрантів і присилували правительство до того, що оно перестало послугувати ся сим полком до давленя демонстрацій. Офіцири семйонівского ґвардийского полку також отверто показали своє невдоволене з причини уживаня сего полку до масакрованя безборонних людей. Офіцири киевского ґарнізону предложили командантови киевского військового округа просьбу о звільнене їх від повненя поліційних функций при уличних демонстрациях, бо такі практики деморалізують ґарнізон.

В Севастополи між матрозами военної фльоти відкрито зорґанізовану революційну пропаґанду. Матрози читали всякі революційні брошури, а численні ревізиї не дали жандармам ніякого результату. Доперва случайно в штабовій канцелярии приловлено штабового писаря, як друкував революційну проклямацию. При строгій ревізиї в убікациях штабу знайдено масу революційних брошур і відозв. Також на однім военнім кораблї знайдено маґазин заборонених друків.

В демонстрациї дня 16 червня в Петербурзї брав участь якийсь офіцир. Стверджують се сьвідки, котрі бачили, як сего офіцира били поліцаї і відвели до вязниці.

Телеґрамы.

Прага 23 цьвітня. Politik заповідає, що при дискусиї над етатом міністерства судівництва Молодочехи дуже сильно ударять на міністра Спенс-Бодена.

Берлин 23 цьвітня. З Росиї доносять, що в борівскім повіті вороніжскої ґуберниї кілька тисячів хлопів ударило на віддїл піхоти. Військо утїкло. З Харкова вислано против хлопів кінноту. В двох повітах полтавскої ґуберниї також вибухла револьта хлопів і робітників. Побито поліцию і урядників.

Лондон 23 цьвітня. З Петербурга доносять, що слїдство в справі убійства Сіпяґіна викрило заговор, звернений против цїлого кабінету. Заговор був дуже розгалуженний і сягав з Финляндиї до Лондона, з Москви до Женеви. Атентат на Сіпяґіна мав бути зорґанізований в Финляндиї.

Гельсінґфорс 23 цьвітня. Маґістрат видав до населена відозву, аби не громадило ся на площах і улицях; ся відозва звертає ся специяльно до фабричних робітників і шкільної молодіжи.

З Подільскої Руси.

(Допись з Тернополя).

В передодни виборів до Ради державної, залягав наше місто майже застрашуюча тишина, якась дивна апатия огорнула не лишень загал руського міщанства, але також і інтеліґенцию, котра будь що будь при послїдних виборах до Сойму проявила дрібку енерґиї, та патріотизму. Знеохочена інтеліґенция результатом послїдних виборів, а головно тим, що міщанство відтягнуло ся тогді від голосованя на народного кандидата п. Ізидора Мидловского, — не хоче тепер взяти жадного проводу в виборчій акциї, уважаючи тую за пропашу і безхосен-

НОВОСТИ на сукні і блюзки дамскі, полотна і шіфони поручають найдешевше **Ф. Корнецкий і С-ка** 318 ЛЬВІВ **пасаж Гавсмана.** 2–4

ну. А однак — difficile est satyram non scribere... чи так поступає сьвідома і національна та щиро демократична інтеліґенция? — чи вільно народови, який стремить і має аспірації до свого відродженя, попадати в зневіру і заложивши руки буквально нич не робити? —

А чейже годі крити, що ми — Русини, які в Тернополи становимо таку чисельну силу, перед якою мусів би угнути ся наш противник, — віддаємо самовільно місто в чужі жидівско-польскі руки, а безчинностию своєю погіршаємо з кождим днем нашу ситуацию. Длячого впалисьмо і то впалисьмо так соромно при послїдних виборах — всї знаємо, длятого старих, невигоєних еще ран не хочу тут відгребувати, — в кождім однаковож разї інтеліґенция, що сама не вірить в побіду великої національної ідеї, — не повинна складати цїлої вини на міщаньство! Розбудїм ті дотепер дрімучі сили, додаймо віри слабим, запалїм искру сьвідомости серед мас нашого міщаньства, а з певностию не доживемо другий раз того встиду, щоби на руській земли жидівско-польский кандидат без протесту, без найменшої борби з нашої стороны посїв посольский мандат.

Що при зближаючих виборах мусимо упасти, то бачать найбільші оптимісти, і найяскравші фантасти, але що ганебною абдикациею зі своїх національно-політичних прав, безчинностию і зневірою деморалїзуємо міщаньство, а себе самовільно робимо рабами негіднимн горожанських прав — се повинні зрозуміти поважні, тверезі політики! —

Але перейдїм до ясніїших моментів нашого народного жития.

Справа „Народного Дому“ в Тернополи, яка під впливом того, що цїла енергія суспільности була на якийсь час звернула ся до університетских подій, притихла, — віджавав на ново. Сими днями почала Дирекция розсилку відозв для збираня удїлів і дарів на розпочати ся маючу будову. Крім того завязав ся окремий комітет, в склад котрого війшли найенергічнїйші одиниці з серед інтеліґенциї і міщаньства, в цїли живійшої акциї і скорішого переведеня задуманого дїла. Есть гадка скликати в маю в Тернополи віче, спеціяльно присьвячене справі „Народного Дому“, а крім того устроїти великий народний фестин. — Будова „Народного Дому“ в Тернополи — се незвичайно пекуча справа для цїлого Поділя, бо без сали завмирає наше політичне, товариське і просьвітне житє і тому для цїлої подільскої Руси нема на разї важнїйшого народного обовязку, як слати і збирати жертви, єднати членів і складати удїли на будову того нашого народного огнища. Жаль лишень, що до нинї Читальні, уряди громадскі, та комітети церковні в Тернопільщинї так мало почувають ся до свого народного обовязку, — ледви одна читальня „Просьвіти“ з Буднева і три церкви, а то з Буцнева, Денисова і Ходачкова малого, стали до тепер членами „Народного Дому“... Але є надія, що в короткім не буде анї одної Читальні, церкви і уряду громадского в цїлій Тернопільщинї, не буде анї одного Русина на цїлім Поділю, який би дожив того встиду, щоби без его жертви і помочи збудовано в Тернополи — „Народний Дім“, — треба одно лишень памятати: — що сеї осени мусять бути заложені фундамента тої епокальної будови, бо сего вимагає народня наша честь і будучність нашого народу! — І длятого не час справу проволїкати, нехай Русь дасть повний доказ своєї живучости, енергії і патріотизму, — нехай сейчас посиплять ся жертви, бо стрічений час ніколи не вертає ся.

Вкінци годить ся еще піднести і звернути увагу суспільности на одну важну справу в Тернопільщинї, а то на сьвітлий розвиток повітового товариства кредитового в Тернополи. Справозданє касове і білянс за рік 1901, предложений сегорічним загальним зборам Товариства, виказав ві всїх его аґендах дуже високий, та многопадійний взріст. Досить коли вкажемо на те, що загальний оборот касовий, який в минувшім році виносив 389.676 К 6 с. — взріс сего року більше як подвійно, бо до квоти 760.567 К 38 с. — Стан вкладок щадничих з кінцем минувшого року виносив 108.590 К, а так той дуже високий взріст вкладок, як взріст числа вкладників, між котрими, — що належить піднести з сильним заакцентованєм, яко дуже радісний і здоровий об'яв — великий процент становлять селяни і міщани, часто зі своїми одно або кілька-короновими ощадностями, — вказує виразно на те, що молоде кредитове товариство тїшило ся великим довірєм серед всїх, навіть найбідніїйших верств нашого населеня.

В 1901 році удїлено в пов. тов. кредитовім 86 пожичок вексельових на квоту 74.976 К 2 с. і 91 пожичок на скрипти довжні в квоті 75.422 К 72 с., з чого показує ся, що товариство головно удїлило кредиту нашим селянам і міщанам, бо всї пожички на скрипти, та переважна часть пожичок вексельових були то пожички на цїли майже виключно продуктивні, передовсїм на закупно ґруиту і сплату руйнуючих довгів для наших селян і міщан удїлені.

Майно товариства складаюче ся з вплачених удїлів, фонду резервового, движимостий, друків і ефектів побільшило ся в минувшім році потрійно — і виносить квоту 21.592 К 60 с., причім належить зауважати, що цїлий фонд резервовий уложений в цїнних паперах австро-угорского Банку, щоби тим способом дати достаточне обезпеченє вкладникам, які впрочім в кождій хвили, навіть майбутні свої вкладки, без виповіджења, а лишень за оплатою низького дисконту можуть з каси товариства піднати.

Справедливість вимагає, щоби зазначити, що те молоде, ледва два роки істнуюче кредитове товариство завдячує свій блискучий розвиток головно енергії і працї свого директора, адвоката д-ра Тимолюка, який з'умів з коротким часом впробити фірмі нашого товариства признанє навіть серед чужих. Жаль лишень, що й сей сьвітлий момент нашого народного жития не минає ся без тїни, досить, если вкажемо на те, що много Русинів — патріотів, а навіть одна руська Інституция в Тернополи льокує свої капітали в мийскій щадници, остаючій під крайно ворожою нам жидівско-польскою управою. А час — час — крайній вже час позбути ся малодушности, та зрозуміти, що всюди і все повинна бути Русь — для Руси. —

* * *

НОВИНКИ.

— **З Руской ґімназиї в Перемишли.** *До Хвальної Редакциї „Дїла“ у Львові.* На основі § 19 устави працевої прошу о спростованє вісти, поданої в новинках ч. 80 с. р. „Дїла“, що конференция професорів руской ґімназиї в Перемишли засудила за відспіваннє пісні „Не пора“ на концерті в честь о. пралата Матковского, 16 учеників кождого на 16 годин арешту. Супроти сей, зовсім безосновної вісти заявляю, що не 16, але жадного ученика не покарано такою важкою карою. Як дописуватель в десятеро пересадив в своїй звістцї що до виміру кари, так ще більше, але сим разом вже нечесніїше що-до ей мотивів, минмої пресї інспектора краєвого, Ради шк., кацапні та, як героічно висловлюсь, „шкаралупництва“ збору, бо сї всї мотиви, як досадно і героічно висловлені, в зовсім неправдиві, а відтук се здаєсь і дописуватель, бо закінчив своє геройство смирним виноїмом.

Що в хвилях розбурханого жития народу оживляєсь і молодїж та густо-часто забуває про лад і порядок, визначений ей шкільними приписами, се сумно, однак зрозуміло. Але що в хвилях таких, коли збори учительскі взивають молодїж до карности і заховненого порядку, виступають мнимі защитники молодїжи і в безхарактернім розгонї своїм за дешевою популярностию імають ся аж дожи та легким серцем підкопують повагу учительского збору, котрого щирість, запопадність та любов до своєї молодїжи аж надто звісна, щоб ей доказувати, хотяйби і в сій навіть справі, — се поява дуже сумна і ще більш непонятна. Значить нашій інтеліґенциї треба ще богато інтеліґенциї. — 22/IV 1902. *Григорій Цеглинский*, Директор Перемиской ґімназиї.

Ми радо містимо се спростованє та тілько мусимо зауважити, що слїдує: 1) Вістку про засудженє 16 учеників на 16 годин нарцеру за відспіваннє пісні „Не пора“ на ювилейнім концертї в честь о. Матковского подали не ми перші; вістка та була подана ще 11 цьвітня с. р. в 72 числї „Галичанина“ — отже ще на 10 день перед оголошенєм ей в „Дїлї“ і також не перед тим була повторена за „Галичанином“ в польских дневниках, а мимо того не була доси заперечена. 2) В справі тій дістали ми три дописи: в одній, що походила з дуже поважного і найлїпше поінформованого жерела, було голословне заперечене, мов би взагалї краєва Рада шкільна споводувала яке небудь слїдство в тій справі; в другій дописи, надісланій по мнїнє поважним і пародостойнім чоловіком, було подано, що в наслїдок капацких інтриґ і пресї краєвої Ради Шкільної веде ся слїдство против учеників зі стороны шкільних властий, але не було подано, на яку кару засуджено учеників; в кінци третя дописъ потверджувала вістку подану в 72 ч. „Галичанина“ а і в польских дневниках. Значить в перших двох дописах було тілько замовчане простованої звістки, а в жадній дописи не було ей заперечена. Дописий тих ми не могли оголосити так для їх суперечности з собою, як і з деяких важнійших причин. 3) Ми ніколи не сумнівали ся о тім, що учительский збір Руской ґімназиї в Перемишли відзначає ся щиростию, любовю та запопадливостию супротив своєї молодїжи а також не сумнівали ся ніколи о щиро народнім і патріотичнім настрою учителїв Руской Ґімназиї в Перемишли, бо-ж се річ загально звісна а зрештою найлїпшим доказом того є безвстанні клевети і денунциациї „Галичанина“; алеж в тім напрямі автор замітки поміщеної в 80 числї „Дїла“, не підносив нїяких закидів, він закинув тілько, що в наслїдок денунциациї і клевет „Галичанина“ ц. к. краєва Рада шкільна заряджує слїдства против нашої молодїжи та що наші професори показують за мало відпорности в тім напрямі. Ми щиро тїшимо ся, що се — як показує ся зі спростованя Вп. п. Директора Цеглинського — є неправдою, але рівночасно дуже жалуємо, що наші люди не уважають своїм обовязком подавати нам докладних, скорих і правдивих інформациї і тим способом змушують нас або до мовчанки там, де треба бн забрати голос, або коли про якусь справу годї вже довше мовчати, відбирають нам можність належито оцінити стан справи.

— **Дальше денунциює** руски ґімназиї — розумїє ся — ніхто инший, як „Галичанин“. Вчерашне число головного органу хрунократиї принесло двошпальтову денунциацию на львівску руску ґімназию. Професорам і ученикам закидає ся тамки: радикалізм, соціялїзм і т. д. Як однак з цїлої денунциациної статї виходить, найбільшу лють викликує в „Галичанина“ се, що ученики „важать ся“ називати кацапів — „кацапами“. Стати навчена денунциациями на учеників руской ґімназиї, що вони виповіли товариські відносини тим ученикам-кацапам, котрі денунціювали товаришів перед зверхниками. — Вправдї „Галичанин“ заявив уже вчера сам, що „на теперь будеть довольно“ сего добра, однак ми знаючи его шпіонъско-доносицкі інстинкти, не сподіємо ся, аби видержав тиждень без денунциациї і гадаємо, що перерву зробив „Галичанин“ тілько на те, аби „Czas'ови“, „Dziennikowi“ і „Narodowi“, що мимо всїх намагань не вспіли наздогнати его в передрукованю усїх денунциациї, — мали час се зробити. Він-ж „простий“ денунциант мусить зробити ту чемність своїм „паньским“ союзникам.

— **Хор Читальні „Просьвіти“ в Печеніжині** відспіває в Велику Пятницю о годині 5 по полудни в церкві мійскій псальми: „Нас ради“ Рутковского, „Виджу Та“ Гайдена і „Благообразний Йосиф“ Бортнянского.

— **Знова напатнованє клеветн.** Дня 22 с. м. відбула ся проти редакторови Wiek'y XX-го в суді повітовім С. III. у Львові розправа а причини поміщена в тій русиноїдній газеті брутальної напасти на о. декана Бахталовского з Яблонова. Wiek XX. від початку слїдства навіть не пробував переводити доказу правди на свої обидливі інвективи, отже вкінци сей цивілізованої кореспонденциї „naoczny swiadka“ розіграв ся перед львівским повітовим судом. Редактор Wiek'y XX-го вістив засуджений за занедбанє в тій справі свого редакторского обовязку на 60 К кари, а ми маємо один доказ більше, що то за рід „сейдамзицтвом“ воюють польскі шовіністичні пісьмаки.

— **Земля на продаж.** З двірского обшару в Красносельцах коло Поморян, в золочівскім повіті, є на продаж 120 морґів доброї, пшеничної земли і 13 морґів сїножатий, що дає 30 возів солодкого сїна, промі отави. Ціна орного поля по 340 К, а сїножати по 440 К за морґ. — Справою продажи занимає ся о. Теофіль Петровский, прих. в Рикові, почта Плутів.

— **Сніг з дощем** перетягнув вчера над Галичиною. Рано около 8-ої на улицях Львова була справдїшня снігова метелиця. Температура спала о 10 степенів. Нині теж хвилями показували ся в воздусї іскри снігу. Польскі сьвята не обійшли ся без снігу з дощем, а мабуть і нашим те саме судилось. Великий бе смуток для сїльских хлопців і дівчат, бо зимно виводити „гаґілки“ і видзвонювати по дзвінницях. Але ті „старі“ теж волїли би весенний Великдень, ніж зимовий.

— **Анальфабети.** Після статистики, яка появила ся недавно в Лондонї, Румунія, Сербія і Росия мають 80% анальфабетів, Іспанія 63, Італія 48, Угорщина 43, Австрия 39, Ірляндия 25, Франция і Бельгія 14, Голяндия 10, а Англія 8% анальфабетів. Серед білої раси в Спол. Державах є 8%, а в Шкоції 7% неписьменних. В Баварії, Баденї і Віртемберґії майже нема анальфабетів.

— **Гуманітарний запис мурина.** Найбогатший американьский мурин Джон Мек-Кі з Філядельфії, умираючи недавно, записав свій двомілїоновий маєток на релиґійні та гуманітарні цїли: будову виховуючого інституту для білих і „чорних“, будову церкви і т. п. Своїй дочцї записав тілько 1.500 корон річної ренти. Маєтку доробив ся благородний мурин на реставраторстві, котрий го завів вичав від кельнерства.

— **Емґрация.** Які доносять полїскі часописи, еміґрацийна горячка пирить ся в Гуситинщинї і сусїдних повітах. — Подаючи ту вістку, мусимо ще раз висказати жаль, що наші приватні кореспонденти знають писати метрові дописи про всякі льокальні марницї, що нікому непотрібні — але про таке горе народу, як еміґрация, ніхто „ани чиркне“. Чиж Поляки лїпше розуміють горе нашого люду?

— **Втрачена земля.** Свого часу доносили ми, що о. Т. Войнаровский, як повновласник парцелацийної спілки селян з Буковини, товмацкого повіту, набув на лїцитациї таможнїй дворскій обшар. На вчерашній однак відлїтк відбула ся друга лїцитация, при якій о. Войнаровский не міг уже устояти і землю набув п. Мацей Белюховский за вишрубовану ціну 159.000 К.

— **Дрібні вісти.** Сербский король Александер установив ордер імени своєї жени Драги. Є се медаль золотий або срібний з погрудом королевої і призначений для женщин за прислуги для династиї або держави. — Др. Стан. Баденї, син б. маршалка краєвого, має габілітувати ся на доцента статистики у львівскім університеті. — Посьлїдна ліста управнених до голосованя з міста Львова при допольнюючих виборах до ради державної виказує 12.268 осіб, а між тими з титулу уплачуваних податків 8.213, а з титулу особистої кваліфікациї 4055. — Членом ґаліцкої ґаси ощадности вибраний п. Русинів д-р Ярослав Кулачковский. — В Лукавци, пов. бінянівского, вибух 17. с. м. огонь в хаті ґоспадаря Творки, а в огни погибла его жінка і 8-літня дитина. — Стипендийною запомогою з фонду Мик. Дебельского 300 К річно наділив управляючий совіт „Народного Дому“ у Львові Мірона Дольницкого, студента II. р. політехніки, спроту по радинку фінансової дирекциї.

— **Найкрасшим подарунком сьвяточним** є „Поезиї Тараса Шевченка“, котрі висилає канцелярия „Просьвіти“ оплачено за попередним надісланєм 2 кор. 30 сот. рекомендовано 55 сот.). Просить ся як найскорше замовляти; наклад невеликий, а з причини дуже низької ціни наклад скоро вичерпає ся. Канцелярия „Просьвіти“ у Львові, Ринок ч. 10. 428 (1—?)

Посмертна Ґ оповістки.

Доміцеля з Ільницких Куковска, вдова по сьвященику, упокоїлась в Ботилці горішній в домі свого зятя о. Солтикевича, в 81 р. житя. В. в. п.!

Ольга Левицка, дочка комісаря магістрату у Львові, померла дня 21. с. м. В. в. п.!

Господарство, промыслъ и торговля.

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли оповіщає: Громади, що будують або приступають до будови нових церков, можуть у дирекциї Спілки замовляти вепкий до будови потрібний материял, як: вапно, цемент, ґіпс і цеглу; товари зелїзні, як: окути до ніжон і дверий і бляху тїшиньску до покритя даху. — Працюючи для добра нашого народа навязались письмо зносини з первороднимн, солїдними, фабриками і можемо доставляти материяли найлучшого рода тай по дїшевім уміркованій, бо знаємо, що й у наших людей не легко о готовий і покладний ґріш. — Ми з нашої стороны зробили всьо, щоби пійти на руку громадам при будові церквей, а від нашого народа залежить тепер, чи віднесе ся до нас з довірєм, чи буде користати з наших услуг і посередництва, які ему хочемо подати, чи і дальше буде звертати ся до чужих і нам ворожих людей, та за лихий товар своєю працею набивати їх кешені. — Чекаємо на успіх нашого поклику, а в своїм часї подамо до прилюдної відомости тї громади, котрі в почутю народного відродженя економічного замовлять потрібні материяли до до будови церквей в своїй рускій Спілцї. — *Дирекция.*

— **Стан засївів в Австрії** так представляв ся після урядового справозданя в половині цьвітня: Озимини заповідають ся добре; пшениця розвиває ся добре а жито ще лучше; ріпак перезимував добре і розвиває ся гарно. Весняні засїви з поводу зміни воздуха треба було в половині марта перервати і розочати наново в половині цьвітня.

— **Чорна фасоля бразилїйска.** П. Теофиль Луцкий, що має свій головний склад насїнь при ул. Солодовій ч. 1 у Львові, просить за нашим посередництвом всїх тих, котрі в лїтах 1900 і 1901 з его складу тоту фасолю для пробної управи набули, щоби ему донесли о результатах з її управи. Розходить ся о те, щоби хліборобські круги запізнали ся з тою ростиною, котра має рїшуче першенство перед нашою звичайною фасолею, є дуже дорідна, зносить наше підсоне і далеко смачнїйша від нашої. П. Луцкий має її на складі з власної продукциї і продає ½ літри по 80 кр., а ½ кило по 1 зр. і до кождого замовленя долучає докладний опис її управи.

„Газету Господарску“

повинен мати кождий поступовий господар. В ній находить ся дуже важні і поучаючі розвідки а рільництва, богато порад, указівок і новин економічних, як також основні відповіди на питаня в рїжних справах господарских і иньше. Річник з року 1901 (в 12 числах) може набути по зниженій ціні 2 корони 10 сотиків в Адміністрациї „Газети Господарскої“ у Львові ул. Вічна-Кришова ч. 1. Радимо спішити ся, бо запас малий.

Наука, штука и література.

— **Das Freie Wort**, півмісячник, що виходить в Франкфурті над Меном, містить в 24-ім числї статю п. Романа Сембратовича під заголовком: Der russische Kollos und seine Macht. Перейшовши коротко скорий зріст российскої імперії, особливо через підданьство України, звертає ся автор до сучасної Росії. Доказує, що сила еї позірна і лежить лїпко в непознакомленю Европи з тим кольосом. Противно Росия знає Европу добре і омотала панславистично-руссофільскою аґітациею цїлу середну Европу і Балкан. Тамки говорить ся і про наших москвофілів. — Крім того містить се число ще й цїкаву спальотку славного российского писателя Максима Горкого.

Ціна худоби. (Відень 22 цьвітня). На вчерашний торґ зїгнано рогатої худоби, призначеної на заріз, 4637 штук. В тім було з Галичини 683 штук. Торґ був пїпший; ціни піднеслись о 50 с. Волів з Галичини й Буковини продано: 73 штук по 55 — 63 К., 294 штук по 64—69 К, 262 штук по 70—74 К; 20 штук по 75—78 К. — Вугаї по 54—66 К; корови підтучені по 52—64 К, худоба худа по 40—52 К. Все числить ся за сотнар метричний живої ваги.

Покупкує посаду, піпець церковний, капітальний, що може завести хор. — Андрей Требінбах в Репужинцях, п. Чернівци коло Городенки. 317

На сьвята найлучші вина дальматинські (Apollo di Lissa), тирольскі і італійскі і різні десерові по ручає лише перша **Італійска винарня.** *Zulini i Tramero*, Львів, ул. Домініканьска 324 або Городецка 83. 3—4

Фортепіяни короткий, фірми Schwierpho-feg'a, майже новий, продам де-шево. — Львів, Коперника ч. 147 14. Войнаровича, 2—3

Надболѣне.
ЗАКЛАДЪ
Д-ра Евг. Пясецкого
для лѣчничои ґімнастики, ортопедіи и масажу
улица Третого Мая ч. 2.
Ординуе вбдъ 2—4. Для здорових ґімнастика ґиґієнічна. Проспекта дарожъ. 19613—30

Інститут технічно-дентистичний
Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129
в котрім виконує ся пльомбованє, витяганє зубів без болю. лічене недуг ясен і ями устної, штучні зуби в кавчуку, золоті і без плятки.
Репаратури з провінції виконує ся відворотно.
Інститут отворений цілий день.
Лікар-дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобвцкий.*

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ
Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.
противъ Банку Ґіпотечного на плянтаціях площи Галицкой



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнах найдешевших
окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣрничі шопы, лібелѣ, манометры и. т. п.
Уряджене дзвинкових електричных.
Всякі направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 418

! ПОЗІР!
ПЕРША ГАЛИЦКА
Фабрика крісел
у всіх стилях
Осипа Рожицкого
площа Бернадиньска ч. 15
(рівнож випліта все старі).
Похвальні листи на жадане. 209 20—30

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Картки съвяточні в найбільшім виборі по найнижших цінах поручае антикварня **Д. Ґрунда,** *Львів ул. Театральна ч. 16.* 299 2—2

НА СЬВЯТА!
Цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДРА
у Львові, ул. Батория ч. 32
поручае знамениті торти від 1·50 зр., баби від 50 кр., перекладанцї від 1 зр., колачі від 50 кр., мазурки від 1 зр., сирники від 1 зр., маківники від 60 кр., баранки від 10 кр. до 3 зр., писанки від 15 кр. до 3 зр., міґдалову масу ½ кільоґр. 70 кр., оріхову масу ½ кільоґр. 60 кр. — Всякі місцеві і замісцеві замовлена виконує ся точно. — Цінники на жадане даром і оплачено. 284 6—6

На съвята!

½ кгр. міґдалової маси	1·30 К
„ „ оріхової маси	1·10 „
„ „ ваніленої чекольади (під гарантією правд.)	1·80 „
„ „ цикатя	1·40 „
„ „ помаранчевих лупин	—·90 „
„ „ какао (під гарантією правдиве)	2·— „
„ „ помадок до прикрас тісточок	1·40 „
„ „ мармоляди до наливання тіст — в пяти відмінах	—·90 „
„ „ чекольадової кувертури до ґлязурованя тіст	3·40 „
„ „ медівника чисто медяного	—·80 „
„ „ медівника цукрового	—·70 „

як і: великодні ягнятка, чекольадові і цукрові крашанки, бомбонєрки атласні, бомбони, помадки, рожі, цьвіти, цукровий мачок, торти, тіста і т. п. у великім виборі, по надзвичайно низких цінах. — Виключний наш склад для ґуртівної і дрібочної продажи містить ся при **площи Голуховских ч. 5** (ріг ул. Кадьмажовскої.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — з високим поважанєм
Брандштедтер і Спілка
парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 317 10—?

НА СЬВЯТА!
Поручае своі вироби
Цукорня Бенецкого
Львів, готель центральний, виконуючи всьо як найстаранніше. 325 1—3

Кожда родина
може собі моїм знаменитим, всюди випробованим
Фоноґрафом



справити розкішні вечери. Мій фоноґраф сьпівае, грае, говорить, сьміе ся, всіляки русні, польскі пісні, марші, розмови, сьміхи і т. и. незвичайно природно і вірно, а при всіляких забавах є недорівнаною розривкою. Продаю той фоноґраф по небувалій доси цінї 6 зр. разом уже з опакованєм та додаю еще один валець даром. Висилае ся лише за поспіллатою або за попереднім присланєм цінн. Дальші вальці від штуки коштують лиш 75кр.
Міжнародний експортовий дім
M. B. Braumann,
в КРАКОВІ. 72

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!
Найдешевше вриторучае
Ігнатій Фрід,
Львів площа Галицка 12 А,
184 45—7

Вже вийшов!
Дамскій Молитвенникъ
ОСАННА ВО ВИШНИХЪ
в двох виданих т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 с/т на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цінї в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.
Замовляти мож в торговли Євґена Спожарского, в книґарни Ставропиґійского Інституту і в книґарни Наукового товариства имени Шевченка.
При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 4—50

МАСЛО
власного виробу найлучше
поручае
МОЛОЧАРНЯ ПЕРЕВОРСКА
Львів, Гетьманьска ч. 8. 313 6—10

Фабрика парова
Райха и Сполки въ Знесѣню
почта Львовъ
поручае свои выробы:
шварцъ и вазеліну до чоботъ а також **крохмаль до натиранья бѣля.**
На жаданє цѣнники даромъ. 113 49—50

Торговля „Під Пальмою" З. Маевского
(давнійше Ст. Войціховского і Адуровича) **Академіцка 6** поручае
На съвята

Знамениті натуральні вина	4 зр. фляша
Зеленяки	55 кр. фляша
Горівки	50 кр. фляша
Кава доскональна	по 64, 80, 100 і 1·20 кр. за ½ кільоґр.
Розинки	по 36 кр. а міґдали по 64 кр.

315 4—8

Маґазинъ дамскихъ новостей
ГЕРМАНЪ ЛЯХСЪ
Львовъ, улиця Галицка ч. 12.
поручае Поважаной Р. Т. Публицѣ **Роботню и маґазин капелюховъ дамскихъ и дѣточихъ** а також рожий товары оксамітові и шовкові, корони, стяжки и рожий товары модний, найгустовнійший убрання до капелюховъ, також бѣля дамске, корсеты, парасольки, рукавички, товары вовняной и футриий.
Великій выборъ обуви дамскои и дѣточои, також российскихъ кальошевъ по найдешевших цѣнах. 164 2—15
Приймае ся капелюхи до убрання и переробленя.

Маґазинъ дамскихъ новостей
ГЕРМАНЪ ЛЯХСЪ
Львовъ, улиця Галицка ч. 12.
поручае Поважаной Р. Т. Публицѣ **Роботню и маґазин капелюховъ дамскихъ и дѣточихъ** а також рожий товары оксамітові и шовкові, корони, стяжки и рожий товары модний, найгустовнійший убрання до капелюховъ, також бѣля дамске, корсеты, парасольки, рукавички, товары вовняной и футриий.
Великій выборъ обуви дамскои и дѣточои, також российскихъ кальошевъ по найдешевших цѣнах. 164 2—15
Приймае ся капелюхи до убрання и переробленя.

Дроґерия під „Божим провидінєм"
ЩАСНОГО ТРАУНФЕЛЬНЕРА
Львів, ринок, дім „Просьвіти".
поручае
ГУМУЛІЙ, єдине средство против випаданю волоса. Гумулій не є средство бляґерске, лише препароване на підставі довголітних досьвідів і ми тих проб, зі складників вівсяних шаршій публиці, як: хміль, корінь лопуха ґлистеска цибуля, розмарин, танина і кора хінова на Байонні. — Уживши лише 2—5 фляшок вистарчить цілком, щоби здержати випадане волоса і оживодушати чудовий порість. Коли же причиною випадани волоса є т. зв. перхоть, то щоби іх позбути ся, треба ужити фляшочку хрінокалїву. Ціна так гумулїну як і хрінокалїву по 1 К. 50 сот. При замовленях 5 фляшок о опаковане і порто не ся плятить ся. 311 2—2

По цінах найдешевших.

Прошу сглядати
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАШІА
у Львові, Ринок число 11.
на против тов. „Просьвіти".
Препоручае великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, российских кальошів, дитинних забавок, всіляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерий.
342 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИ.** 17—156

В книгарни „Тов. ім. Шевченка"
можна дістати слід. книжки:
Грушевский: „Істория Укр. Руси" I—III. на звит пан. I. і II. по 4 К. III. 5 К. на лишім I і II. по 5 К III. 6 К., оправлені томи о 1·50 К більше (перший том на разі вичерпаний, вийде в другім накладі).
„Руска історична бібліотека" I—XXI: 65·50 хто купуе комплет дістане 2 % опусту (62·64 К). Ближші інформациї в каталозі (на жадане безплатно). Кромі сего можна дістати або замовляти всі українски і инші книжки. При більших замовленях можна оплачувати належитість на рати після умови, як також при деотрих книжках узискати можливий опуст. 119 1—?

СІМОН МУНК
ЖИВЕЦЬ (Saybusch) в Галичині
ПАРОВА ФАБРИКА МИЛА і СЬВІЧОК
основана 1846
поручае свої знані в сьвітї найзнаменитші мила до прання, ґладкі і прасовані у всякім довільнім укрою.
Прошу, жадайте ґратісових взірців і цінників 112 10—10

Ф. ФРІДРІХ і И. НАГОРНИ
Львів, Академічна ч. 28.
Торговля корінних товарів, делікатесів і вин. Склад кави, чаю, полудневих овочів та й всіляких артикулів споживчих входячих в обсяг домового господарства, сьвічки, мило, прохмаль, соду. — Маринати, вудженини, сири, горівки, лїкери. Вина, шампани. Коняк курацийнй. Пиво пільзненьске, Портер анґлійский. — Комнати до снїдань. 490 31—40

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ
просто зъ фабрики въ скринкахъ вбдъ 30 кільо починаши по цѣнѣ фабричной а именно:
I-а по 156 кор. за 100 кільо
II-а по 136 кор. за 100 кільо
кромѣ транепорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.
замовляти просимо черезъ
Народну Торговлю у Львовѣ
Скринки и опаковане даромъ. 123 77—?

Рокъ заснованя 1892.

ДНѢСТЕРЪ
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львовѣ, Ринокъ ч. 10
домъ „Просвѣты"
есть одинокимъ рускимъ Товариствомъ всекураційнымъ.

Фонды Днѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	386.402 К 83 с.
Резерва премій	205.227 К — с.
Резерва спеціяльна	6.000 К — с.
Фондъ емеритальный	47.753 К 76 с.
Разомъ:	645.383 К 59 с.

„ДНѢСТЕРЪ" обезпечуе будынки якъ також збоже и пашу противъ шкодъ огневыхъ. Всѣ 3 Вп. Епископскій Ординаріяты припоручили Днѣстеръ Вел. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ.
ОПЛАТА ПРЕМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый зысъ, надвышку зъ оплатъ, роздѣляе Днѣстеръ межи своихъ членовъ яко зворотъ. Въ рр. 1900 и 1901 выносить зворотъ 80 %.
ШКОДЫ выплачуе Днѣстеръ дуже скоро, а одѣнку шкодъ переводить разомъ зъ Делегатомъ и 2 членами мѣсцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ 5·075 вбдшкодовань въ сумѣ 2,656.787 кор.
ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позычки въ Банку краевбмъ и касахъ ощадности, бо касы тѣ принимають полісы Днѣстра при позичкахъ гіпотечныхъ.
НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капіталы на дожите, посмертій капіталы, посаги, ренты и т. д. въ Краковскомъ Товариствѣ, а зъ провізіи вбдъ тыхъ обезпечень вбдступае Днѣстеръ часть на рускій добродѣйній цѣли.
АҐЕНЦІИ передае Днѣстеръ радо селянамъ-господарямъ, особливо де нема близко аґенцій Днѣстра. Аґенты заробили 349.486 К. провізіи. 84

Селяне убѣгайте ся о аґенцім Днѣстра!

Вбдъ огню обезпечайте ся тбльке зъ „Днѣстрѣ"!

На житєобезпеченя ся тбльке зъ „Днѣстрѣ"!

Кущак і Зубік
Материї вовняні, шовкові, зефіри, сатини, батисти, перкалі. Найсвіжші новости. Величезний вибір! Шифони і перкалі білі, полотна і білизна столова.
Львів, Площа Галицка ч. 1. 304 **Ціни найнижші.** 4—10

Зелізничі поізди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходить:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи	Зі Львова відходить:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи
з Краковa (8·37 ₰ 60 хв.)	6 1..			5·30	8·47	до Краковa (8·40 рано)	4·10	6·5.	2·25*	6·20	10·—
з Підволочиськ (Ґалиция Злочівска)	6·2.	8·—	1·55*	5·55	9·30	до Підволочиськ з головного двірця	6·20	9·25	1·55*	7·10	11·—
(із Відня ч.)	8·14	2·45	2·10*	8·—	12·05	„ „ Підзамча	6·48	9·48	2·09*	7·35	
з Гарасовиць Красне-Броди	2·—			12·20		до Тернополя-Копичинець		6·35			11·20
з Віроґ Вел.-Ґрималів Копичинець	3·35		2·35	6.35		до Віроґ Вел.-Ґрималова		5·25	1·35*		11·20
з Рашова		11·45			12·10	до Рашова			9·30		11·20
з Чернівець-ізцкан (12·15 в.)	9·5.	11·55	1·45*	5·40	9·10	до Чернівець-ізцкан	6·35	9·55	2·40*	6·10	10·—
з Кодорова-Підвисокого					10·—	до Кодорова Підвисокого	6·25	10·25	2·45*		9·—
зі Стрия Львівского, Будапешту	8·10		1·10		10·50	до Стрия Львівского, Будапешту	6·25			6·35	
зі Стрия, Хирова Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова, Сухої (†)				8·—†	3·05	
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова				8·10	
з Белзца				5·55		до Белзца				10·20	
з Рави Руской і Сокаля	6·—	8·15	3·14	5·55		до Рави Руской і Сокаля				10·20	7·20
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·25§	9·41 ₰	до Янова (8·30 вечер.) §§		9·15	1·25††	8·16	6·50
з Брухович	6·46?	8·15		7·35	8·50	до Брухович (2·51? в неділі і сьвята)		5·45?	10·20	2·15?	7·03
з Зимної Води (7·10 рано)	6.10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (3·20?)		4·10	8·45	5·25	9·40

? Поспішні поізди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділі і сьвята; ₰ від 1/VI до 15/IX ₰ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділі і сьвята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? до 10/IX

Виключничий поізд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 8·40 год. вечером.
В місті видають білети аґенциа дневників І. Сп. Совозовельскій в пасажи Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а на двірці і велького иншого рода білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п., інформаційне бюро ц. к. державних зелізниць, ул. Кредитова, ч. 5., в подвірю, сходи II т. дверий 52, в урядових годинах (8—2, в сьвята 9—12). Середно-европейскій час виходить від лїтнього о 22 год.

При закупнї товарбъ просимо поклякуватись за нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Д-ръ Володимиръ Охримовичъ. Папѣръ зъ фабр. Черляньсиом. Зъ друкарнѣ Института Ставропиґійского вбдъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 83 Львовъ, Четверъ 11 (24) Цвѣтня 1902. **Рочникъ XXIII.**

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ свитъ) о 5-бій годинѣ по полудни. Литературнимъ додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣсовій" выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ".

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Опольскаго ул. Кохановского 2; С. Соколовскій Площа Гарасима ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 28. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и наложенобскі за инсерати имѣетъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ ілтер. додатковъ

въ Австріи: на цѣлый рѣкъ . . 32 к. на пѣвъ року . . . 16 „
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 44 к. на пѣвъ року . . . 22 „

У Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 28 к. на пѣвъ року . . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на мѣсяць . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи инсертаютъ ся лише на попередне застереженя. — Реклямаціи неопечатанї вѣльнї вѣдъ порта.

Поодинока число коштуе 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія инсертайнї принимаютъ ся по 20 с. вѣдъ одного серебчика инсератового або ихъ мѣсця а по рубрицѣ „Надсилане" по 30 с.

Вводини и инші довозни приватнї чловѣка по по 30 с. вѣдъ оглошня.

З церковного руху американьских Русинів.

Послїдне число американьскої „Свободи" приносить чимало материялу до церковного руху серед американьских Русинів. Перша річ, се продовженє справоздання з церковного з'їзду в Гаррісбурґу. Подаємо его в скороченю:

„Ранїшне засїданє з дня 26. марця, розпочав о. Іван Константкевич молитвою до св. Духа.

Перший забрав слово о. Бончевскій. Три річи указав він, які причинили ся до сумного положенія рускої церкви в Америцї, а іменно: 1) римо-католицка церков; 2) російска державна церков (цареславна); 3) байдужність самих Русинів тутешних і старокраєвих.

Перший руский сьвященик в Америцї був виклятий через те, що був жонатий та що заходив ся коло ворґанїзованя Русинів... Рим зборонив митрополитови галицкому висилати до Америки жонатих духовників, в наслїдок чого о. Воляньскій зістав відкликаний до краю. Розпорядженє се мало на цїли скоре златиньщенє Русинів американьских, бо-ж кождому відомо, що в старім краю нежонатих руских сьвящеників нема, значить, що Русини американьскі не могучи дістати нежонатих руских сьвящеників, мусїли бы уданати ся в потребі до сьвящеників латиньских.

Опісля видав Рим, розпорядженє, в силу котрого відобрано всяке право митрополитови і другим епископам над американьскими Русинами, а тутешним сьвященикам остро приказано піддати ся тутешним латиньским епископам. Наслїдок сего розпорядженя такий, що коли в котрій місцевости в Америцї Русини хотять будувати церков або дістати руского сьвященика, то (коли хотять по „синівски" слухати сего розпорядженя), мусять просити о дозвіл тутешного латиньского епископа. Латиньскій епископ має (коли іде о сьвященика) писати до Риму до „Пропаґанди", а „Пропаґанда" до митрополита. Отже після тепер обовязуючих розпоряджень з Риму, русавій сьвященик міг би дістати ся до Америки лиш тоді, коли сего зажадають і на се годять ся тутешні латиньскі епископи і Рим, а аж відтак митрополит... І еще много других розпоряджень з Риму дотикаючих американьских Русинів, а всї они показують, що Рим хоче, щоби Русини-Американці були піддані тутешним латинникам, та чим скорше златиньщили ся. Вправдї Рим оправдує себе тим, що тут нема нашого епископа, отже Русини яко греко-католики мусять належати під римо-католицких біскупів. Однак ми знаємо, що Рим дає епископів католикам наіть там, де нема ані десятої части того числа вірних, що є тут Русинів, знаємо і те, що Рим ніколи римо-католиків анї їх ксьондзів не дає під власть греко-католицких епископів, хоч тії мешкають в їх епархіях. Вкінци бачимо, що Рим хотїв би, щоби Русини в Америцї не мали наіть своїх сьвящеників, не то свого епископа, а з наших сьвящеників тілько тих уважає за „добрих", котрі піддали ся латиньским біскупам і позаписували на них рускі церкви.

Дехто складає вину нашого упослїдженя виключно на Поляків. Се може бути правдою хиба в Галичинї, але не в Америцї. Виною тут є політика римскої церкви зглядом греко-католиків. Аджеж в Сполучених Державах католицкі епископи, що виклинали і виклинають наших сьвящеників та ставлять до них всякі дивоглядні жадання, або не хотять узнавати наших прав, се не Поляки, але Айриші. В Канадї також не Поляки, а французскі католики хотїли-б панувати над Русинами. А в Бразилії, де наіть таким ревним греко-католикам, як реформовані Ізуїтами Василіяне, не позволяють їздити по руских кольоніях і сповняти духовних треб — католицизм представляють також не Поляки, але Бразилійці. З сказаного виходить, що лиш політика Риму зглядом Русинів є тому причиною, а політика Риму зглядом нас буде всегда однакова, як довго „унія" буде уважати ся за злуку не рівного з рівним, але за таку злуку двох, де один має всьо слухати а другий розказувати. Проте нашим обовязком є запротестувати против кривд дізнаваних зі сторони „Риму".

Продовженє справозданя заповідає „Свобода" до слїдуючого числа, а містить натомість кільканайцять дальших телеґрафічних і листовних привітів від американьских Русинів.

Крім того поміщена ще в тім самім числї „Свобода" відповідь о. Стефановича з Пітсбурґа та залучена на осібнім листї друкована відповідь о. Ардана на напасти мадярофільского „Американско-русского Вѣстника", цареславного „Сѣята", „Slovensk'oho Amerikan'a" і иншихъ польско-клерикальних, словацко-москвофільских або мадярофільских ґазет.

В відповіди, писаній справдї американьским стилем п. з. „Моїм знакомим до відомости" заперечує і фактами збиває о. Стефанович видумку польско клерикальної і словацко-москво-мадярофільскої праси, будьто его екскомуніковано і будьто на тій основі парохіяне скинули его з душпастирства в їх громадї, а коли о. Стефанович не хотїв уступити ся з церкви, приневолено его до сего судово. „Се все — заявляє о. Стефанович — безлична, видумана ложь від початку до кінця, вздовж і поперек" і подає до публичної відомости, що всю ту брехню пустив у сьвіт мадяронський спекулянт „о. Іоанъ Сабовъ", що „najlepši grecko-katolicki bukajuci kieban vov caiej Amerike pre Slovakoh ruskeho nabožensiwa", що заложив за своїх 5.000 долярів ґазету „Slovenski Amerikan" специяльно для здобуваня інтратних парохій всякими способами: клеветою, брехнею, інтриґами, доносами і т. д. (чи сей „о. Сабовъ" не образував ся припадком на „Галичанинъ"? — *прим. Ред.*). Щоби висказати ложність его силетень, о. Стефанович скликав на день 16-ого марта с. р. загальний парохияльний мітинґ, де пітсбурскі парохіяне серед загального обурена на клеветників ухвалили: 1) що всї згадані донесеня про якісь незгоди між пітсбурскими парохіянами а о. Стефановичем є ложні і 2) що безхарактерним клеветникам висказує ся однодушну погорду.

А знов о. Ардан у своїм отвертім листї заявляє явно і щиро, що він з церкви римско-католицкої сам добровільно виступив і вертати не думає. Про ґенезу свого виступленя розказує о. Ардан менше більше так: Дивлячи ся на поступованє Риму з Русинами греко-католицкого обряду в Америцї і в Галичинї, прийшов о. Ардан до переконаня, що Рим абсолютно думає грецкий обряд златиньщити і уважає руский обряд чимсь гіршим від латиньского. Тому треба Русинам таку вірівну спілку (унію) зірвати. — Прийшовши до сего переконаня, о. Ардан вислав 14-ого лютого с. р. письмо до латиньского епископа, якому номінально підлягав, з заявою, що з поданих вище причин виступає зі звязи з Римом. — У відповіди на се епископ его екскомунїкував. „Ну — пише о. Ардан — думаю собі: з католицкої церкви ти мене виключати не потрібуєш, бо я сам до неї належати не хочу і сам тобі про се писав, але з единої, сьвятої, соборної і апостольскої Христової церкви ти мене виключити не годен, бо на се не маєш ні права, ні сили". — Далї збиває о. Ардан видумку мадяронско-москвофільскої праси, наче-би его виключено за „анархізм". „Одиною причиною моєї „екскомуніканції" був повищий лист — пише о. Ардан і доказує се текстом екскомуніки. „Вертатись я не бачу причини" — кінчить о. Ардан, „Те, що я зробив — зробив в тім переконаню, що роблю діло честне і добре, а честного і доброго дїла запиратись ніколи не думаю, хочби наслїдки сего були для мене найсумнїйші. Рівно-ж думаю, що так повинен поступити кождий, чесний руский сьвященик, котрий хоч троха дбає о будучність рускої церкви і рускаго народу в Америцї".

З сего, що в Американьскій Руси дїє ся, бачимо, що рух „Проч з Римом" іде там невинно наперед.

Рим глядить на все мовчки. Не знати, чи причиною тої мовчанки є заклопотанє, чи може радше вирахованє, що лїпше нехай собі більша часть сьвідомих Русинів відпаде від Риму, а тодї лекше буде златиньщити слїпих і покірних.

Бесїда посла Василя Яворского,

виголошена в палатї послів при буджетовій дебатї дня 16 цвѣтня 1902.

(В скороченю).

(Конець.)

Декотрих інспекторів податкових боять ся у нас як огню, бо п. віцепрезидент Коритовскій уважає у декотрих референтів податкових безоглядність і самоволю за заслуги, так що не дивота, коли урядник в браку иншої кваліфікациї таким способом старає ся здобути собі заслуги і ласку. Треба-ж знати, що в Галичинї крім кваліфікованих правників податковими референтами бувають також люди, що ледво покінчили народну школу чи низшу ґімназию або служили при скарбовій сторожи або жандармериї. Розумїє ся, що такі урядники старають ся приподобатись своєму начальникови гнетом податників, знаючи, що тим здобудуть собі его ласку. І справдї виходять такі урядники наіть на скарбових радників або й на старших радників та дістають високі відзнаки.

На доказ сего, що кажу, наведу випадок, що зайшов торік в Тернополи. Податковий референт, котрий без потрібної кваліфікациї почав свою карієру, зістав радником в Тернополи. Прийшовши там, хотїв зараз свої спосібности тим оказати, що почав податників незвичайним способом тиснути, так що аж місто на весну тамтого року вислало до п. міністра скарбу депутацию з жалобами на податковий гнет. Наіть деякі члени польского кола вдали ся в справу. До Тернополи вислано комісию, і показало ся, що протоколи, на котрих підставі назначує ся податки, мав п. референт готові, але вони не були підписані мужами довіря, аж в остатнїй хвили подписував їх один дияриїст і ще хтось, на кого не конче можна спустити ся. Але п. Коритовскій, як я довідав ся з достовірного жерела, взяв того радника скарбового таки в оборону.

Та й у Львові дїє ся не лїпше. Там є податковим референтом також чоловік, що зробив карієру не завдяки своїм наукам, а через те, що податковим гнетом з'єднав собі ласку п. віцепр. Коритовского. В жовтни мин. року став він наіть старшим радником, хоч ґремієм краєвої дирекциї скарбу рішучо противило ся тому авансови. При тім сумна річ, що заразом поминено заслужених і старших урядників з університетскими науками очевидно лиш для того, бо задачу свою бачать не в гнобленю податників, а в справедливім вимірі податків, або може особисто не злюблював їх п. віцепрезидент. Згаданий аванс викликав в кругах урядників незвичайне здивованє.

Коли так з гори, від віцепрезидента, віє дух безоглядного фіскалїзму, а значінє мають не особисті прикмети урядників, тілько рабство для п. віцепрезидента, то не дивота, що в нашій скарбовости можливі є такі дивні річи. Ніхто не може противити ся справедливому вимірови податків і точному стяганю; але треба також тямити, що податкові власти і їх орґани не є на те, щоби своєї власти уживати на гнобленє податників лиш в тій цїли, щоби собі з'єднати ласку свого найвисшого в краю начальника та тим способом авансувати.

Жалоби на податковий гнет є в Галичинї загальні; жалують ся не тілько селяни, ремісник, властитель дому, але й великі властителї. Сї з'їздили ся наіть кілька разів на наради в справі податкового гнету. При одній такій нагоді, на з'їздї в Рогатинї, дїдич Онишкевич ствердив у своїй бесїдї таке: 1) Інструкциї і приписи до виконуваня податкових законів противурічать духови тих законів; 2) в урядах податкових панує такий непад, що майже звичайна річ є, вже заплачені податки екзекувати ще раз; 3) лучають ся часто урядники, що не розуміють податкового закону і хибно его виконують; 4) податкові урядники уважають собі за залугу, з податника всяким способом витиснути як найбільше; 5) податкові урядники заспокоюють податників, указуючи їм на право рекурсу, хоч хлоп або ремісник хиба дуже рідко годен користати з того права.

Так польскій дїдич на публичних зборах характеризує урядоване п. Коритовского. Але найважнїйша в сій справі річ є, що п. Коритовскій при вимірі і стяганю податків не а усїми поступає однаково; де ходить о мілїонових панів, а до того ще людий на визначних становисках, там він цїлком мякне. Я виказав се в моїй інтерпеляциї з 25. жовтня мин. року в справі виміру особисто-доходового податку для ґр. Андрія Потоцкого, котрого річний дохід цїлком певно виносить не менше як мілїон зр. Завдяки впливови п. віцепрезидента податкова комісия приняла лиш дохід в землї і почасти від капіталів і означила его на 226.000 зр., а не вчислила доходів з домів, копалень, цукроварень і иншихъ промислових підприємств, так що яких 800.000 зр. доходу завдяки безпосередному впливови п. Коритовского остало не оподаткованих. Хто-ж покрие той убуток в податках, як не хлоп, і ремісник?

П. міністер скарбу відповів на мою інтерпеляцию дня 17. грудня мин. року і жалував при тім, що виявлено тайну із зізнаня ґр. Андрія Потоцкого; з другої-ж сторони взяв п. міністер п. Коритовского в оборону і всї в інтерпеляциї звернені против него докори назвав інсинуациєю. Такої відповіди, в котрій п. міністер фразами збув факти, указані в інтерпеляциї на цифрах, та ще до того в так важній справі, як укороченє податку — признаю ся, — не надіяв ся анї я анї ніхто з нас. Наіть польскі дневники назвали тую відповідь пустим говореном без подання фактів. Ясна і отверта відповідь п. міністра могла була покінчити тую прикру справу, коли тимчасом затемнюванє справи і оборона п. Коритовского нікого не переконає, мов би факти, подані в моїй інтерпеляциї, опирали ся на похибках.

О скілько в сім окремім випадку, скоро маєтковий стан ґр. Потоцкого дійшов до відомости загалу, можна говорити про обовязок тайни, в се вже не хочу входити, хоч п. міністер крив за нею п. Коритовского; я звертаю увагу лиш на те, що готовною цїлию моєї інтерпеляциї було, указати, як то подібні неправильности при вимірі податку, коли ходить о богатих і високопоставлених людий, дїють ся під патронатом п. віцепрез. Коритовского. Подібних випадків міг би я навести більше, але укажу ще лиш на один, коли п. віцепрезидент одного впливового ґрафа, котрий в податковій справі хотїв податкового референта підкупити, кладучи ему 300 зр. на стіл, замість подати до суду, дуже ласкаво покарав лиш в адміністративній дорозї. Річ певна, що з хлопом був би п. віцепрезидент поступив в таким разї з усею строгостию закону.

Такий прикрий стан буде в Галичинї так довго тревати, поки на чолї скарбової управи буде там стояти п. Коритовскій. Він довів до того, що фіскалїзам став ся в Галичинї чинником широкої деморалїзациї, а народ, особливо сїльскій, живе в переконаню, що в податкових справах рішає не закон, а добра або зла воля, ласка або неласка орґанів скарбової власти. Тим способом социяльний рух дістає нові ферменти, а невдоволенє народу звертає ся не тілько против фіскалїзму, але й против инших галузий державної управи. Всї жалоби на панькучу в Галичинї податкову систему звертають ся просто против особи п. Коритовского, котрий ідентифікує ся з тою системою і уходить за противника всякого економічного розвою.

До законів, котрі в Австрії мають лиху славу, належить закон о належитостях, виконуваний так самовільно, як рідко котрий инший. Причиною є головно неясність его постанов. Потреби нового закону, ясного і легко зрозумілого, ніхто не перечить.

Ново отворена італийска винярня
при ул. Городецкій ч. 14 поручає на сьвята **ВИНА** з власних винниць по дуже низкій цїні, а іменно:

Червоні істрийскі	літра	. . . . .	38 кр.
Білі	„	„	44 кр.
Червоні	„ солодкі	„	56 кр.
Білі	„ „	„	60 кр.

Поважана П. Т. публика зволить переконати ся о доброті моїх вин.
819 3—4

В новім законї головно триматись би треба засади, що в раї, коли показує ся, що якусь належитість побрано за високо, з уряду повинно ся її звернути.

Межи галицкими селянами загально жалують ся на належитости спадкові. Ті належитости треба би установити прогресивно після степеня спорідненя і висоти спадщини, а вимірати їх не від цїлої спадщини, а від поодиноких частий, припадаючих поодиноким спадковмцям.

Однако треба признати, що не всї хиби виходять лише з самовільного розуміня закону о належитостях: причиняє ся до них також надмірне обтяженє працею урядників у віддїлах для виміру належитостий, особливо в першій інстанциї. Длятого справедливість вимагає звернути увагу на некористний стан авансу податкових урядників. Зважити-б лише сумний стан податкових практикантів, котрі звичайно два або й три роки мусять ждати на ад'ютум, а по кілька лїт на XI ранґу. В подібнім прикрім положеню находять ся також податкові екзекутори, котрих екзистенцию треба би також раз уже забезпечити. Що року говорить ся о тім в парляментї, а міністер скарбу таки не бачить потреби зробити щось для них. Длятого вношу таку резолюцию:

„Взивав ся високе правительство як найскорійше внести закон, котрим би службові відносини податкових екзекуторів упорядковано так, щоби їх признано сталими скарбовими функціонарями і заразом підвищено їм платню."

Говорячи про положенє податкових урядників, укажу також на загальне бажанє, щоби вже раз внесено службові кавциї.

Та й ще одно: До дуже скромних бажань скарбових урядників належить, щоби кождий мав що року відпустку для конечного відпочинку. З сего огляду вношу отсю резолюцию:

„Взивав ся Его ексц. п. міністра скарбу видати розпорядженє, котрим би упорядковано спосіб, щоби всї урядники скарбові могли діставати відпустку для відпочинку на 4 до 6 неділь."

Наконець еще кілька слів про поступованє екзекуцийне. Коли зважити, що при екзекуцийнім поступованю дає ся залягаючим з податками лише 30 днїв часу, по чім зараз без огляду, чи внесено рекурс або нї, приступає ся до екзекуциї, то ясна річ, кілько шкоди робить ся людям; справедливість вимагає, щоби екзекуцию здержати аж до полагодженя рекурсу. Длятого вношу таку резолюцию:

„Взивав ся вис. правительство внести чим скорійше додаток до екзекуцийного закону в тім змислї, щоби при кождім екзекуцийнім поступованю здержувано екзекуцию аж до полагодженя рекурсу".

Мої виводи кінчу заявою, що ми, заступники рускаго народу відносимо ся з повним недовірем так до шефа теперішнього міністерства, як і до поодиноких міністрів. Ми не маємо доказів на те, щоби се міністерство стояло понад сторонництвами. Панове з міністерияльних лав з легким серцем маловажать собі права рускаго народу і збувають его пустими словами. Чого можна надіяти ся по такім міністерстві, котре для т. зв. вищих політичних інтересів не має відваги виступити против самоволї неодного галицкого достойника! Без дїл на користь прав нашого народу не переконав нас хочби і як зручна софістерия правительства. Длятого зрозумієте, мої панове, що я і мої товариші будемо голосувати против буджету. [Живі признаня і оплески; бесїдникови ґратулюють.]

З ради державної.

Міністер Бем-Баверк.

Міністер фінансів відповідаючи на зажаленя поодиноких бесїдників в справі податкових екзекуций, заявив, що він хотїв би, аби екзекуций цїлком не було, що однак при такій масї населени є неможливе і без примусових средств обійти ся не можна. Міністер кладе найбільшу вагу на се, аби при стяганю податків не послугувано ся безвзглядною строгостию, а тим менше безправствами. Що до податкових рекурсів, то міністер просить о конкретні факти, з котрих він рішучо хоче зробити ужиток. В специяльних случаях міністер увзглядняє всї зажаленя.

Податковий гнет.

П. Роттер нарікає на податкову шрубу в Галичинї. Домово-чиншовий податок в часї 1897—1901 піднесено в Галичинї о 36·5%, коли в иншим краях пересічно о 28·3%. Країв платив в 1897 р. чиншового податку 825.000 К, а в 1901 р. піднесено его до 1,297.090 К, т. є о 56·6%. З всїх екзекуцийних оплат на Галичину припадав 56·2%. Віддалене від податкових урядів є дуже велике. Хлоп, котрий мусить нераз два три рази відбувати сю далеку дорогу, отже дуже легко може спізнити реченець.

Одному хлопови підвищено нагло ґрунтовий податок з 16 К, на 72 К.! Доперва по двох роках сказали ему, що се була похибка, бо до его посїлости долучено парцелї иншим властителїв. Було раз так, що податковому урядови хлоп предложив поквітованє, що податок вже заплатив. Урядник подер поквітованє і хлоп мусїв податок другий раз заплатити. Одна вдова, мати пятеро дїтей збирала суниці і продавала їх. За те наложено на неї заробковий податок. В наслїдок заходів видїлу краєвого знесено вимір, але на покрите податку вже була продана послїдна корова вдовиці.

В забраним краю вороги не господарують так, як у нас податкові урядники. Велика часть вини тяжить на краєвій дирекциї скарбу. Дирекция виславає острі накази в долину, а „патьомкінівскі" справоздання до гори. Власть податкова, замість доказати, що хтось дїйстно має сей або той дохід, каже доказувати, що він сего доходу не має. Се поясняє нам факт, що коли в Чехії внесено в році 300 рекурсів, в Галичинї було їх 15.000.

По промові п. Малїка, котрий вніс резолюцию о знесенє ґрунтового податку, засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє нині.

Телеґрамы.

Відень 24 цьвітня. Буджетову дискусию надіють ся закінчити до дня 1 червня, котрого то дня кінчить ся буджетова провізория. До голосу еще записаних 167 бесїдників. Надіють ся, що се число зредукує ся до 130.

Австрийска квотова декутация збирає ся нині на перше засїданє.

Анґлія.

Лондон 24 цьвітня. Палата послів приняла резолюцию в справі підвищеня цла на збіже.

З Йоганесбурґа доносять, що Мільнер від'їхав до Капштаду. Сими днями головним камандантам Бурів будуть предложені анґлійскі услівя, котрих в Лондонї еще не оголошено.

З Росиї.

Берлин 24 цьвітня. Слїдство викрило, що убійця Сіпяґіна Пальмашов виїхав дня 2 цьвітня з Саратова до Врибораґа в Фінляндиї звідки майже що дня приїздив до Петербурга. При Пальмашовї знайдено опаток з порошком против болю голови. На опатку була печатка аптики в Врибораї. Се зрадило его, бо одеи жандарм з Врибораґа пізнав Пальмашова. Коли Пальмашова сконфронтовано з жандармом, він зомлїв.

Петербург 24 цьвітня. Міністер внутрішних справ на підставі арт. 17 закона о заряджених для охорони публичного ладу і спокою в державі узнав за конечне віддати процес о атентат на міністра Сіпяґіна военному судови. Суд буде наглий.

Париж 24 цьвітня. У 15 российских еміґрантів відбули ся поліцийні ревізиї. Сконфісковано папери, з котрих виходить, що российскі еміґранти знали о приготованім атентаті на Сіпяґіна. Власти займають ся тепер справою вигнаня деяких российских революціонїстів.

Берлин 24 цьвітня. З Петербурга доносять, що димісию міністра Ванновского держать еще в тайні. Димісия викликала між студентами і інтеліґенциєю великий неспокій. Боять ся нових розрухів студентских.

Відень 24 цьвітня. З Петербурга доносять, що ґенерал Бобріков нарошно пересадив в часописях опис послїдних розрухів в Фінляндиї, бо тим хоче спонукати царя до санкціонованя предложених ним виняткових законів для Фінляндиї.

Варшава 24 цьвітня. Видано тут розпорядженє, аби польскі і нїмецкі товариства в Конґресівцї вели всї наради і дискусиї по роснйски.

Гельсінґфорс 24 цьвітня. В рескриптї царя до ґубернатора Фінляндиї сказано, що обовязані до військової служби одержали продовженє речинця, бо з причини фальшивих поголосок могли сумнївати ся, чи мають ставити ся, чи нї. Коли би тепер не ставили ся, рішаючі круги прийшли би до переконаня, що теперішна форма фінляндской управи, витворена столїтним розвоєм, вже не година запевнити спокійного і успішного розвою краю і послуху для правительства.

Польский професор против рускаго університету.

VI.

З правдивою приємностию ради би ми вже розстати ся з тою осоружною „критикою"; та на наш жаль стримують нас від того ще на хвилю три дальші публїцистичні виступи того славного університетского професора, що своїх наукових (?) способностий, і сил не уміє инакше зужиткувати для добра „народового", як витревалим вивертанем агітаторских козлів в політичних дневниках.

Вже на другий день по окінченю своїх „вичерпуючих" і „критичних" повнень в „Слові польскім" виступив п. доктор гегун тэдзагим на иншій зпов арени. На вість подану в „Дїлї" про зміст звісного найновійшого міністериального розпорядженя відозвав ся п. Ґломбінський в Gazetї narodow'ій з трюмфуючою заявою, що міністерство просьвіти затвердило лише внесеня львівского академічного сенату, котрий зробив для руских студентів добровільно все, що лиш було можливе в межах обовязуючих приписів, і тим дав доказ своєї прихильности і безсторонности. П. професор увязнив заразом, що тим способом міністерство поклало конець дальшим жаданям, незгідним з нинїшною орґанїзациєю львівского університету.

В тім самім трюмфуючім тонї подав п. професор опісля, коли мін. розпорядженє вже надійшло, в „Слові польскім" п. заг. Roma iosita коментар до того розпорядженя. Сенат академічний очивидно зробив на користь Русинів добровільно все, що можна було зробити; міністерство не змінило ні в чім обовязуючих приписів, а лиш ствердило їх повнно в тім дусї і обемі, як се п. професор виказав в своїх „критичних" поясненях, і зазначило заразом, що на дальші уступки ті приписи не позволяють; п. міністер полягнув лише узнанію академічних властий, оскільки вони в поодиноких випадках з практичних оглядів будуть могли признати якісь надзвичайні полекші. „П. міністер мав певно на гадцї такі випадки, коли якийсь студент не знав польскої мови і бажав порозуміти ся по руски; та професори Поляки і доси в таких разах не робили Русинам перешкоди" [? тільки прим. професорови, як п. Грушевскому?]

Але вже и кілька днїв пізнїйше, коли показало ся, що анї „Дїло" анї „Руслан" не з великою вдячностию для академічного сенату і для п. міністра просьвіти приняли згадане розпорядженє, п. професор ударив уже цїлком в инший тон. Пригадавши собі знов на zamach na nasze prawa narodowe w uniwersytecie lwowskim, бє на всїх: і на Романчука, Василька, Митрополита, і навіть на польску прасу і на польске коло! А вже з правдивою елеґанциєю брукового аґітатора кидав ся на д-ра Дністриньского. Щоби показати, як в прирівнаню до стилю рускаго професора, котрий „науку віддав на службу політиці", виглядав стиль правдивої наукової критики польского професора, варто повторити отсей зразок з резонів п. Ґломбінського:

„Люди здемаскованї, котрі упевняли, що ходить їм лише о з'єднанє рускої молодїжи до повороту, підносять голову і голосять отверту борбу. До таких людий належить і той член професерского збору, котрий винайшов анальоґію межи академіком а судовою стороною, межи університетскою властию а судом. У відповіди, даній менї в ч. 69 „Дїла" з д. 8 цьвітня с. р., заявив той ґеніяльний знаток австрийского права, що нагалї его не оскорбляє, що уживав науки у службі политики, а не маючи слова відповіди на мої (?!) замїти, вмовляє в своїх читателїв, що его арґументи опертї на повазї державного трибуналу і вчених, як Мадейский, Ґерріт, Гіґельман, Тернер і в. В той спосіб баламутить ся молодіж з катедри (?)" і т. д.

І хто-ж тут віддає науку в службу политиці? Чи той, хто справдї поважною науковою працею служить заразом і інтересам свого народу — адже лише в такім значінню можна мабуть говорити і про „польску" науку! — чи той, хто заморочений шовінізмом виправляє жонґлерскі штуки? Чи той, хто в наукових часописях пише спокійно і предметово наукові розвідки — нехай би, припустїм, навіть і помилив ся у своїх виводах і висновках, — чи той, хто способом брукового аґітатора товче ся по політичних дневниках з напастливими і згірдними інсинуациями, з ложию і перекручуванем загально знаних фактів, називаючи се без сорому „критикою"?

П. Ґломбінський не може дарувати д-рови Дністриньскому, що сей польского перекладу цїс. постанови не хоче признати за автентичний текст, і ще раз, не погорджуючи вже анальоґією, указує на те, що краєві-ж закони, хоч з цїсарским підписом, є автентичні в польскім текстї. Ми сказали вже раз, що порішене питаня що-до автентичности тексту цїс. постанови лишаємо правникам. Може й п. Ґломбінський міг би нас переконати, що він має слушність; але указуванем на краєві закони нїкого не переконав. Що иншого краєвий закон, хоч і з цїсарским підписом, а що иншого цїс. постанова, хоч би і без цїсарского підпису.

Кінчить п. професор лементом, що через недбальство політичних (польских) чинників виросла нова важна політична справа, справа удержаня польского університету у Львові. В раї, коли би удали ся замахи на польскість університету, професорами лишить ся хиба покинути его!

Ну, і в обороні того важного „народового і політичного постерунку" скликав польский учений, котрий науки не віддав у службу політиці, віче польских студентів та вислав їх до Відня, до польского кола, до міністерства, з громами і з протестом против мін. розпорядженя!

Нехай жие польска наука!

А. В.

Учителї і ученики.

(Докінч. з Коломиї).

В 79 числї „Дїла" вичитав я в новинках звістку про „страшне" — переслїдуване молодїжи в тутешній ґімназиї. Подаючи сю звістку, додав редакция „Дїла" від себе, що жде на вияснене. Щоби вдоволити ей бажанє спішу з представленем сути тої заттїї, що від кільканайцятьох днїв метушить ся по цїлій Коломиї таким гомоном, мов кипяток в горшку, а звідси підхоплена польскими і рускими дневниками дійшла вже в більшій або меншій змінї до відомости загалу. Передше усього позволю собі зложити подяку хвальній редакциї „Дїла" за ей тактовне і обережне поведенє а іменно за те, що маючи в руках, як се сама заявляє, цїлу пачку дописий, — а ручимо, що походять они від малькотентів або недолїтків, — заким стала сї дописи друкувати, заняла становисько вижидаюче.

Суть самої події така: Молодїж тутешної рускої ґімназиї, ладила ся а концертом в честь XLI роковин смерти вашого Тараса. В сїм році мало се сьвято вийсти величавійше, бо на просьбу представителїв молоділжи, директор сеї ґімназиї внеднав у властей шкільних дозвіл на устроєне сего концерту в сали польского „Сокола" і на те, щоби молодїж могла повеличатись сим концертом перед запрошеними членами своїх родин і опікунів.

Концерт мав відбути ся 16 марта н. ст. але відложено его по тій причині, що на сей день польско-руский комітет, що занимав ся устроєнем вечерка в честь ювилея папи, рішив ся сей вечерок устроїти теж 16 м. Тимчасом папский вечерок того дня не відбув ся задля технічних причин. Молодїж ґімназияльна могла відтак устроїти свій концерт або в неділю 23 марта або як по Великодних ферих дня 6 цьвітня. Мусїла вибрати другий реченець, бо день 23 марта яко час реколекций в польскій ґімназиї був тим самим таким днем, в котрім молодїж польска не була би могла попановати своєю присутностию концерт в честь Шевченка. Ніхто не надіяв ся лиха, що тїснійший комітет ювилейного вечерка в честь папи, не буде міг доволї енерґічно своєю справою заняти ся. Се торжество, відложене ним на 23 марта, знов не відбуло ся і відложено сьвятковане сего ювилею також на по сьвята, а коли я сам інтерпелював в тій справі деяких членів комітету, приміром катихита польскої ґімназиї кс. Свінкевича, ві один з інтерпелюваних мною в дни 2 і 3 цьвітня комітетових не умів сказати, коли властиво сей концерт відбуде ся.

Поки що порала ся молодїж ґімназияльна з своїм концертом, а визначивши его на 6 цьвітня, розіслала друковані запрошенл до своїх родичів, казала упорядкувати салю і винаняла та спровадила до салї „Сокола" фортепіян вже на першу ґенеральну пробу, що мала відбути ся в пятницю по полудни д. 4 цьвітня.

Тимчасом того самого дня аранжери торжества в честь папи, без відомости других членів тїснійшого навіть комітету, приміром о. Миколи Гриньовского, що в дирігентом ґімназияльного хору, казали розліпити печатані оповістки, що концерт в честь папи відбуде ся рівнож 6 цьвітня. Уражена тим молодїж найшла ся справді в прикрім положеню. За порадою деяких своїх з учителїв, а між иншими і мовою, пішли ві представителї просити членів комітету ювилейного торжества, щоби концерт в честь Льва XIII відложено. За причину сей просьби подала молодїж близький реченець матури — а концертом Шевченка занимали ся головно осьмаки — неменше ій се, що вже з двох попередних реченців арешґувала задля ювилейного торжества. Виправдї деякі з комітетових прирекли вполити волю молодїжи, але і директор нашої ґімназиї і цїлий збір учительский переконаний ся, що відкладати папске торжество не сподіб. В суботу розліплено другі, вже формальні плякати, а латинське і наше духовенство оповістило се в парохіях вже в пятницю і суботу з амвони. Наколик еще і місцева ґазетка польска заповіла в суботу вечером концерт в честь папи на неділю 6 цьвітня, мусїв з етичних і формальних і фізичних зглядів сказати свое рішуче слово п. директор Недїльскій і визначив на концерт Шевченка сьвято рускаго Благовіщеня с. в. понеділок 7 цьвітня. Позаяк на сей день сала „Сокола" була відступлена другому товариству, постарав ся п. директор Недїльскій о те, що „Каса ощадности" відступила молодїжи свою салю даром, а відтак прикликав до себе всїх учеників з 7 та в довгій промові, справді по батьківски і по приятельски старав ся усмирити роздражненє учеників, звертаючись до них з добрим словом, щоби они, цїнуючи славу свого заведеня і волю своїх настоятелїв а невжеж і уважаючи на значінє ювилейного сьвята, та з доброю волею, згодили ся на його заряджене. Молодїж на новий реченець згодила ся, але за добре слово, за повне щирости та прихильности поведеня свого зверхника відвдячила і ему і другим членам збору инакше.

Вечером того дня [6. цьвітня] ґурток зложений з кількадесяти учеників, а під проводом двох академіків, що були також ученикаме тутешньої ґімназиї п. Л... і п. Ґ... устроїв прикру і доганну демострацию. В пересьвідченю, що головно директор а відтак збір учительский перешкодив відложеню торжества в честь папи, уставив ся сей ґурток під проводом вище наведених аранжерів на розі „Каси ощадности", а відтак за парканом сусїдного „Народного дому" і привитав деяких членів учительского збору і пана директора окликом „хрунь". Колик один з професорів, що зазнав рівнож сеї обиди, кинувсь в сторону, з відки походили крики, щоби провірити, що они мають значити, демонстранти повтїкали з виємком сих двох академиків. Розумієсь, що годі було сю справу затушувати і погладити по голові некарних участників демонстрациї за їх нечемне поведенє. Слїдство мусїло відбути ся і оно вже переведене. Який буде его результат, се порішить власть шкільна. Однак на заспокоєнє публичної опінії можу щиро і по совісти заявити, що анї в часї слїдства, анї після него і не було і не було потреби на яке-небудь, а тим меньше „*страшне*" переслїдоване учеників ґімназияльних. Опріче з рукою на серци сказати можу, що збір учительский рускої ґімназиї, до якого належу і я, навіть нездібний до подібного по-

БРАТЯ ДІДОЛІЦЬ Одинока дальматиньска винярня.
Львів, ул Чарнецкого ч. 3, поручає під поруко ю
Натуральні вина з власних вининиць столові, для малокровних, десерові курациїні, хорватский шампан, дальматиньску оливу, знаменитну сливовицю, коняки, фіґи дальматиньскі. При більших висилках на провінцию відступає ся одвітний рабат. 103 6—10

ступования. Коли *за-для свого імени можу мати якусь віру у мого рідного* Василу, то і се по всій щирости свого слова кажу: При тутешній гімназії служу від вересня минувшого року, а за той час научив ся я лишень глибокої почести і пошани для праці, труду і самопожертвования, яким на славу нашої суспільности визначує ся сей справді поважаний збір моїх товаришів по службі. На мотивах щирих і народній справі вповні віддавих сердець опирає ся праця сего збору над повіреною ему молодіжею, а так оцінює і шанує сей збір навіть місцева польска суспільність. Хто „з наших людців" інакше сей збір осудить сей *„їде на коніку лжи, в поганяє бичом клевети"*.

Мені видить ся, що на кімось видно „шапка горить" коли заздалегідь, заким еще результат слідства порішений, вже розписує ся сей „хтось" з різними дописями та не в иньшій цілі як хиба в тій, щоби на збір натиснути силою пресї. Можу однак рівнож совістно упевнити і хвальну редакцию і тих, що про *„страшне"* переслїдуване писали, що учительский збір вірний своїм обовязкам і своїй любови до молодіжи, поступить так, як буде треба а не якби се кому подобало ся, — бо учити молодіж карности і послуху, та боронити еї перед стороньскими деструктивними виливами, се его сьвятий, горожаньский обовязок. Врешті і се мушу ствердити, що в цілій хрії понисала ся своїм поведенем лиш така горстка учеників, що вже від давного часу в неконечній згоді з приписами шкільними. Такі елементи були і є в кождім заведеню. Загал наших учеників, якраз тих, по котрих Русь-Україна може сподівати ся доброго зерна, осудив сей поступок своїх товаришів, по всій щирости своїх незіпсованих сердець.

Коломия дня 21. цьвітня 1902.

В. І. Масляк.

До сеї дописи мусимо додати від себе деякі уваги.

Передовсїм на підставі сеї дописи як і на підставі трех инчих дописий, які ми в сій справі дістали, а котрі походять не від недолітків або мальконтентів, але від людий дорослих і поважних, констатуємо, що донесени польских дневників і „Галичанина" про які небудь демонстрації учеників рускої гімназії в Коломиї против Папи або Поляків є брехливою клеветою, бо демонстрация була звернена против директорови і деяким учителям згаданої гімназії.

Дальше на тій самій підставі констатуємо, що ніби то польско-руский, а в дійсности польский комітет, завязаний в цілі устроєня вечерка в честь Папи, два рази якби на умисне визначив сій вечерок на той сам день, на котрий вже був передтим визначений і оголошений вечерок в память Шевченка і що з тої причини два рази вечерок в память Шевченка в послїдній хвили відложено. Здає ся нам, що тут вже ославлена рутеньска уступчивість була за далеко посунена.

Певна річ, що описана в дописи демонстрация учеників супротив свого директора і учителїв річ дуже доганна і каридостойна, — і ми зовсім не думаємо еї хвалити і боронити, але-ж з наведеної нами дописи і з инших дописей, які ми в тій справі дістали, виходить, що тактовним поведенем супротив учеників і рішучим виступленем супротив визиваючого поведеня деяких польских шовиністів з панского ювилейного комітету можна було легко запобічи тій демонстрації.

Вкінци на підставі дуже певних і докладних інформацій мусимо замітити, що слїдство виточене в сій справі против винних і невинних гімназистів було переведене в спосіб занадто строгий і не конче відповідний.

Для відомости Комарнянців.

В однім з попередних чисел „Дїла" подана була відозва що до з'їзду Комарнянців покінчивших школи, та була там помішена неточна програма двайцятьлїтного ювилею заснованя читальні „Просьвіти" в Комарні. Тепер подаємо докладну програму обходу сего ювилею:

Двайцятьлїтний Ювилей заснованя Читальні „Просьвіти" в Комарні 1882—1902.

I. Дня 7 мая 1902 о годині 8 вечером в салї каси задаткової відбудуть ся „Вечерниці" в XLI роковини смерти Тараса Шевченка при співучасти муж. хору „Львівского Бояна". Програма ч.I: Вступне слово, 1) Колесса: „Козаки в народних піснях" хор. муж. 2) Bethoven: „Соната VIII" — дует на скрипку і фортепян. 3) Тополькицкий: „Ой три шляхи" хор муж. 4) Шевченко: „Думи мої" деклям. 5) Лисенко: „Пісні народні" міщаньский хор. міш. Ч. II. 1) Відчит: „Заповіт Шевченка під нинїшні хвили". 2) Лисенко: „Quodlibet I". 3) Ніжанковский: „Минули літа молодії" сольо тенор в супров. скрипки і фортеп. 4) Шевченко: „Посланіе" деклям. 5) Ніжанковский: „Славяньскі гимни". — Ціни місць: крісло перш. 3 К, крісло другор. 2 К, вступ на салю 1 К. Сьпіваки виступять в козацьких строях.

II. Дня 8 мая 1902 о год. 8 рано: служба Божа за померших членів Читальні. Опісля академія в память 20-лїтного заснованя Читальні. Програма: 1) Привитаня збору, 2) пригадний стих, 3) відчит про двайцятьлїтний розвій читальні, 4) дальші просьвітні і культурні задачі читальні, 5) устні і письменні привіти, відтак спільне „сьвячене". Вступ на академію за окремим запрошенем.

III. Дня 8 мая 1902 о год. 8 вечером в сали каси задаткової відбуде ся силами міщаньскими аматорске представленє „Свекруха" — комедия в 3 дїях Л. Лопатиньского. Особи: Іван Кушнїр, молодий господар, Анна, его жінка, Горпина Баландиха, еї мати, Петро, син Горпини, парубок, Доня, вихованиця Кушнїрів, Амброзій Заїравский, писар, Грицько Ровгуш, господар. Річ дїє ся в хатї Кушнїрів в нашім часі. Ціни місць: крісло перв. 2 К, крісло другор. 1 К, вступ на салю 50 сот.

Чистий дохід призначений на добродійні цїли. Добровільні жертви принимає голова Читальні о. Володимир Петрик.

Хтоби з Вп. П. Комарянців не отримав запрошеня задля невідомої адреси, зволить ласкаво заголосити ся до комітету місцевого. За комітет Комарянців в Комарні: *О. Іван Петрик парох, Володимир Варенния, Іван Дикий, Дмитро Ольховий, Олекса Пезеньский.*

Складки на потребы академ. молодѣжи.

На руки Адміністрации „Дѣла".

Анна Підгірна, Гринько, Марина і Олімпія А. Л. у Львові 4 К, о. Онишкевич а Хишевич 10 К, Е. Штонер з Колодрібки 6·50 К, І. Долиньска з Бродок 5 К, о. В. Попель з Видинова за цьвітень 10 К, Др. Горбачевский з Чорткова за март 6 К, Д. Добромильский 2 К, Др Шміґельский у Франції 10 К, о. А. Рудницкий в Дитятині 8 К, зі Станиславова: о. Куницкий за март 2 К, о. Бородайкевич за сїчень, лютий і март 3 К, Полотнюк 2 К, С. Вебер за сїчень, лютий, март і цьвіт. 4 К, о. Шмериковский за март 1 К, Жмуркевач 50 сот., Н. Н. 1 К, о. Петро Мекелита в Сянічку: сам 2·60 К, церкви в Сянічку і Прусїну по 4 К, N. N. і Ант. Фесяк по 2 К, Ник. Кр. 4 К, Дм. Галайцьо 80 с., Анна Кир. 50 с., Мария Котляр, Мих. Кузьма, Андр. Кузьма і Текля Настин по 40 с., Стеф. Капустиньский 30 с., Стеф. Добраньский, Ів. Рудий, К. Пашкевич, Анна Мельник, Вас. Лесяк і Фесько Роман по 20 с. Разом 20 К, О. Дякік в Нижанковичах сам 1 К, від читальні 2 К, Лапичак І. 40 с., Жуковский, Більо, Лапичак Мих., Богачик, Кукура І., Кукура С., Демкович, Неофита, Качковска І., Сидорский, Смолиньский, Замлиньский і Лядубець по 20 с. Разом 6 К. Лев Гузар в Станиславові: Абрисовска за лютий і март 8 К, Др. Партицкий 5 К, Стеблецкий і О. Куницкий по 2 К, Антонович, Трач, Будзиновский, Бойчук, Лисий, Домбровский, Нагораньский, Іванович, Крупка, Мішкевич, Рябчук, Кардалевич, Лукашевич, Др. Лагодиньский, Жураковский, А. Шимиков, Смеречиньский, Яценьо, о. Тимкевич, А. Котило, Мария Котило, Мария Скочдополь, М. Шимиков і Каранович по 1 К, О. Як. 30 с., Жуковский 50 с., разом 48 К. 80 с., Галан в Белзї 2 К, о. Б. Роздольский в Соколові 20 К, о. Д. Лойванюк в Винятинцях 5 К, С. Охнич з Тернополи від себе і від школярників II. кляси школи вправ 6 К, Левандовский в Стрию 4 К. — Разом 186·80 К.

НОВИНКИ.

— **Преосв. митрополит Шептицкий** виїде по празнику св. Юра т. є. в першій половинї мая на канонічну візитацию деканатів рогатиньского і бережаньского.

— **З Відня** пишуть нам: В днях 13 до 19 с. м. відбула ся тут духовна місия під проводом оо. Ломницкого і Тисовского Ч.С.В.В. Мимо того, що наші віденьскі родимці не ренажно робітники, а науки бували у будних днях вже о 6 год. вечером народа приходило досить богато на ті, доси небувалі там науки, овіяні між иньшим теплом народним. Місия закінчила ся у суботу в вечер при більшій участи вірних.

Наші богослови віденьскі просили Місіонарів о спеціяльні еще реколекциї для себе, які удїляв їм о. Ломницкий в пополудневих годинах у середу, четвер і пятницю. По місиї відправили всї разом пасхальну сповідь. На другий піврік є виписаних на віденьскому университеті 121 наших богословів Українців. Кацапи богослови виписали ся до Львова всї, у числї разом 32.

— **В Велику пятницю** дня 25 с. м. в архикатедральній церкві св. Юра відьспівае хор Львівского Бояна отсї псальми: 1) Бортнянський: Благообразный Іосифъ G moll — хор мішаний. 2) Бортнянський: Гласомъ моимъ ко Господу возвахъ C moll — хор мішаний. 3) Вербицкий: Бѣ же часъ яко шестый C dur — хор мужеский. 4) Бортнянський: Вскую прискорбна еси душе моя D moll — хор мішаний. 5) Бортнянський: Скажи ми Господи кончину мою C moll — хор мішаний. Початок точно о год. 4½ по полудни.

— **В Рогатині** відбуде ся дня 1 н. ст. мая в сали „Сокола" аматорске представленє. Виставлені будуть силами членів місцевої читальні „Просьвіти" дві штуки: „Іцко сват", комедия І. Трембіцкого і „Підгіряне", штука зі співами Гушалевича муз. Вербицкого. — З огляду, що рогатиньскі читальники-аматори першим своїм виступом зискали заслужене загальне признанє, тай тепер не мало мають видатків, просить ся усильно о як найчисленнійшу участь інтелїґенциї з читальниками, для котрих вступ знижено. Білети можна набувати наперед в „Народній Торговли".

— **Руский народний театр** з Станиславова подае до відомости, що в четвер і суботу сего тижня представлень не буде. Перед виїздом до Чорткова дасть в Станиславові ще лише 4 представленя і то: в неділю, дня 27 цьвітня, „Трійка гільтаїв"; фарса в 5 відслонах з прольоґом і епільоґом О. Нестроя; в понеділок, дня 28 цьвітня „Перехитрили", комічна оперета народна в 3 актах М. Кропивницкого; в вівторок, дня 29 цьвітня „Пташник з Тирола" оперета в 3 актах Целлера; в четвер, дня 1 мая по раз перший „Катерина", велика опера в 3 актах Аркаса. Оперети і опера будуть відограні при співучасти знаменитої цїлої орхестри 24-го полку пїхоти.

— **Видїл Читальні „Просьвіта" в Любачеві** засилае горячу подяку Вп. Товариству „Просьвіта" у Львові за надіслане 84 і „Обществу ім. Качковского" за надіслане 50 книжочок до читальні даром. *О. Гошовский* предсїдатель.

— **З нинїшним числом „Дїла"** висилаєм цїнник всяких насїнь лїсно-огородової шкілки Тадея ґр. Любеньского в Засові під Чорнов.

— **Дрібні вісти.** Директором закладу сиріт в Дроговижи именувала рада адмінїстрацийна фундациї Скарбківскої п. Мечислава Валїхевича. — Росийске правительство висилае 72 слухачів кіевскої політехніки до Манджурії будувати там нові зелїзниці. — Рада міста Станиславова ухвалила затягнути значнійшу пожичку інвестицийну на докінчене каналїзациї і заведене водопроводів. — Президент м. Львова Малаховский по довгій недузї обняв на ново урядованє. — Славний з виборчих подвигів комісар староства в Мостиськах Меч. Калїневич переніс ся 20 т. м. на иншу посаду. Прихильники і противники пожелали ему щасливої дороги. — Професором австрийского права і процесу карного в черновецкім университеті именований др. Адольф Ленц.

Посмертна ✝ опов'ѣстка.

Марія з Давидовичів **Калужняцка**, жена самост. сотрудника в Яблоници рускій, упокоїла ся 21 с. м. в 22 році житя. В. в. п.!

Именованя, перенесеня, відзначеня и пр.

Львівский ц. к. висший суд краєвий іменував офіцияльми канцелярійними в X класї ранґи канцеляґістів: Ап. Андрейовского у Львові і Влад. Лаврсевича в Новім Селї, а переніс офіцияль: Конст. Стельмаховича зі Станиславова до Самбора, Влад. Шидловского з Жидачова до Львова, Авр. Трупа з Монастирисок до Болехова, Брон. Коваїньского з Буська до Янова, Я. Гавіда з Риманова до Львова, Влад. Бравку з Нижанкович, до Самбора і Каз. Цвенарского з Немирова до Нижанкович а канцеляґістів: Г. А. Мигденя з Теребовлї до Сколього, Влад. Попеля з Сокаля до Тернополя, Он. Голевка з Порохника до Станиславова, М. Рогатинера з Косова до Тернополя, Ал. Бородайку з Мільниці до Станиславова, Я. Голейка з Судової Вишні до Городка, Л. Коциловского з Борщева до Підбужа, Гн. Кікенеса з Підбужа до Бібрки, Х. Турчальтавба з Бібрки до Сокаля, Стан. Шварчика з Буківска до Лопатина і Я. Свитарковского з Буська до Рогатина; а іменував канцеляґістами: Я. Кубицкого для Заболотова, П. Вільковского для Підгаєць, Я. Штреміха для Золочева, Т. Клепацкого для Самбора, Стеф. Санузу для Мельниці, Мих. Старка для Динова, Іос. Барабаша для Буська, Я. Демянчука для Монастирисок, Мих. Крохмальницкого для Риманова, Гр. Иваницкого для Краківця, Шм. Филина для Борщева, Ад. Фертіґа для Теребовлї, Я. Янчишина для Косова, Я. Рінтля для Порохника, Фр. Целєріна для Буківска, М. А. Романовского для Грималова, В. Шихульского для Немирова, Влад. Миску для Монастирисок, Анг. Хрущевского для Рави, А. К. Кобрина для Буська, Вас. Шинала для Жидачева і Я. Хамека для Судової Вишні.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ и АДМІНІСТРАЦІЙ.

Вп. Ю. Гу. въ Лю. На II квартал доплачує тепер лиш 6 К. — В. Пи. в Пя. По конець II кварталу. — І. До. в Ох. Тепер лиш 20 К.

— **Найкрасшим подарунком сьвяточним** є „Поезиї Тараса Шевченка", котрі висилає канцелярия „Просьвіти" оплачено за попереднім надісланем 2 кор. 30 сот. рекомендовано 55 сот.). Просить ся як найскорше замовляти; наклад невеликий, а з причини дуже низької цїни наклад скоро вичерпає ся. Канцелярия „Просьвіта"у Львові, Ринок ч. 10. 428 (1—?)

Найвольнѣйше.

Frateli Deisinger

в Терстї

висилають найлучшу каву SANTOS 4¾ кільоґрамів по 5 зр. 46 кр. оплачено і оцлено.

297 5—12

В справі конверзиї акций зелїзниці Кароля Людвіка зволять властителї тихже акций порозумїти ся з домом банковим

Сокаль і Лілїєн

Дім банковий і контора виміни у Львові.

Поручена з провінциї полагоджують ся відворотно. 267 2—?

Всякі купоны

и выльосованї паперы вартостнї 374 [1]

выплачує безъ потручена провізіи або коштовъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

Ц. к. уприв. Галицкого акційного

Банку гіпотечного.

ЛИПИНЬ

въ реставрациї НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА, улицї Трибунальска ч. 19 домъ власный, можна добрати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снїданок.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова съ капустою	15 кр.
Сѣчана кашка	18 „
Фляки	19 „
Вѣшка топчи съ грибами	10 „
Кнѣблики съ грибами	5 „
Чаваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Великій вибиток въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять съ кухни ресторациї, даю вѣдбираючимъ марки. — Чайдѣйшій пиво по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вѣдъ 40 кр. вѣтра.

По театрѣ все вѣдчиненъ, въ великій выборъ страви и на тихобъ вызначенъ кухни.

79 357—? Съ вырожнимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галиция ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на пляцовкахъ площа Галицкои



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, зъ льны мѣрничій піоны, лѣбедѣ, манометры и. т. п.

Уряджене дзвинковъ електричныхъ.

Всякій направки подагоджують ся якъ найскорше и найдешевше 4185

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!

Найдешевше вправоручае

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

194 46—?

Без конкуренциї!



Сервіс порцеляновий на 6 осіб 5 зр., на 12 осіб лише 10 зр. — **Декорований** в цьвіти на 6 осіб по 8, 8·0, 9 до 10 зр., на 12 осіб від 17, 18·50, 20, 2 до 300 зр. — **Келішки** до горівки або вина по 10, 12, 14, 16, 17 до 70 кр. — **Шклянки** по 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 50 кр **Філіжанки** до чорної кави і чаю декорован. по 12, 14, 16, 18, 20, 25, 30 кр і вище поручає

Артур Бартош

(давнійше Б. Хрістіянус.)

головний магазин порцеляни, шкла, фабричний склад хінського срібла і зелізних меблїв.

Львів, площа Маріяцка ч. 7 (побіч Шковрона.) 301

Півець церковний, молодий, 18-лїтний, з добрим голосом, що знає устав церковний і розумівсь на господарстві, пошукує місця дяка від Томиної неділї. — *Лѣко Волинець* в Мервичах п. Куликів. 318 2—?

На сьвята найлучші вина дальматиньскі (Apollo di Lissa), тирольскі і італійскі і різні десерові поручае лише перша **Італійска винярня.** *Zuliani i Trannero,* Львів, ул. Домініканьска 7 або Городецка 83. 324 2—4

Фр. Кравяньский

у Львові

улиця Сикстуска ч. 9

СПЕЦИЯЛЬНИЙ

СКЛАД ПАПЕРУ

ПРИБОРІВ ДО ПИСАНЯ І РИСОВАНЯ.

Фабричний склад

КНИГ ТОРГОВЕЛЬНИХ і КОПІЙОВИХ

фабрики

Ц. І. Коніґ et **Ебгардт у Відни.** 8·17-26

Сьвіжий мід

десеровий курацкий. Власна пасѣка. Висилка цїлий рік. Всї відбираючі дуже вдоволенї. 5 кільо по 6 К, 60 сот.

Коріневичъ, смер. учитель. Іванчани почта в місци. 274 5—5

На сьвята!

½ кгр.	мигдалової маси	1·30 К
„ „	оріхової маси	1·10 „
„ „	ванїлевої чоколяди (під гарантию правд.)	1·80 „
„ „	цинати	1·40 „
„ „	помаранчевих лупин	—·90 „
„ „	какао (під гарантию правдиве)	2·— „
„ „	помадок до прикраси тісточок	1·40 „
„ „	мармоляди до начиняваня тіст — в пяти відмінах	—·90 „
„ „	чоколядової кувертури до глязурованя тіст	2·40 „
„ „	медівника чисто меданого	—·80 „
„ „	медівника цукрового	—·90 „

як і: великодні ягнятка, чоколядові і цукрові крашанки, бомбонєрки атласні, бомбони, помадки, рожі, цьвіти, цукровий мачок, торти, тіста і т. п. у великім виборі, по надзвичайно низьких цінах. — Виключний наш склад для гуртівної і дрібочної продажи містить ся при **площи Голуховских ч. 5** (ріг ул. Кальменовскої.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — з високим поважанєм

Брандштедтер і Спілка

парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 247 16-?

Блюзки, галькы, рукавички, парасольки, поньчохи і всякі додатки до кравеччини поручає по цінах постійних найдешевше **С. БЛЮМЕНКРАНЦ** Львів, ул. Галицка (ріг Боїмів.) 302

Фортепіян короткий, фірми Schweighofer'a, майже новий, продам дешево. — Львів, Коперника ч. 147 14. Войнарович. 3—3

НА СЬВЯТА!

Поручає свої вироби

Цукорня Бенецкого

Львів, готель центральний, виконуючи всьо як найстараннійше. 325 2—3



Поручає всякі стампілї каучукові і металеві. Таблиці литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнизших цінах. 241 6—52

А. ЗІГМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Картки сьвяточні в найбільшім виборі по найнизших цінах поручає антикварня **Д. Ґрунда**, *Львів ул. Театральна ч. 10.* 291 2—2

The Beaver Line
Rotterdam



Найдешевший, найвигіднійший і прямий перевіз

!! до Канади !!

дають знамениті, скорі і почтові пароходи товариства „Beaver Line".

Ціни їзди такі:

до Квебеку (Quebec)	зр.	56
до Вінніпегу (в Моніт.)	„	84
до Едмонтону (в Альб.)	„	121
до Кальґарі (Calgary в А)	„	117
до Йорктону (Yorkton в Ассін.)	„	100
до Прінц Альберт (в Саскат.)	„	111

і т. д.

Відїзд в Ротердаму кождої суботи.

Близших пояснень у всіх справах уділяє контора товариства

„The Beaver Line"
Rotterdam, Wijnstraat 128 Holland
279 5—?

Вже вийшов!

Дамский Молитвенник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 c/m на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти мож в торговли Евґена Спожарского, в книгарни Ставропиґийского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 3 6 5—60

Прошу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти".

Препоручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, паличок, шкіряних виробів, роспейских вальошів, дитячих забавок, всіляких альбумів, карт в видавн. мал тоалєтових і перфумерия

942 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИЇ.** 18 156

Без конкуренції. Жидівські хвіт. о.

НЕЧУВАНО ДЕШЕВА ЦІНА.





Цілий порцеляновий сервіс на 6 осіб (6 штук) лиш **10 К 40 сот.**

на 12 осіб (68 штук) лиш **20 К, 60 сот.**

Сервіс з декорацією в цьвіти на 6 осіб (30 штук) **17·80 К.**, на 12 осіб **35 К.** Білий плитний тарїль **24 сот.**, глубокий **28 сот.**, десертовий **18 сот.** Сервіс до чаю на 6 осіб лиш **4 К 60 сот.** Одна пара ділїжанок **44 сот.** Сервіс до чорної кави на 6 осіб **14 К.**

Одна пара ділїжанок **40 сот.** — Склянка до води **10 сот.**, з матовою обвідкою **12 сот.** — Склянний сервіс на 12 осіб (63 штук) лише **14 К, 40 сот.**

Казимір Левицкий

Головний для Галичини склад порцеляни, скла і самоварів

Львів, Трибунальска (власний дім).

Ілюстровані цїнники висилаю gratis і franco.

248 10—10

В книгарни „Тов. ім. Шевченка"

(Чарнецкого ч. 26)

можна дістати слїдуючі книжки Т. Шевченко: „Кобзар" I—IV (всї твори поетичні і прозаїчні) в гарній оправі **10 К. Руданьский: Твори I—V. 5. К.** в гарній опр. 7·50. **Федькович: „Писання" I. 6 К.** в опр 6·80 К. і 7·20 К. **Б. Грінченко (В. Чайченко): Твори I—III: 4·40 К.** Кромі сего можна дістати або замовдати всї книжки українськи і инші. Катальог висилаєсь безплатно. При більших замовленях можна сплачувати належитість ратами після умови. При декотрих книжках можливий опуст.

119 1—?

Загальні Збори

Товариства: **„ВЗАІММА ПОМІЧ ФУНКЦИОНАРІВ Ц. К. ЖЕЛІЗНИЦЬ ДЕРЖАВНИХ**, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові"

відбудуть ся дня 10 н. ст. мая б. р. о годинї 7-ій вечером всали конференциїній Товариства у Львові.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Вибір Ради надзираючої;
2. Вибір Дирекциї.

У Львові, дня 23. цьвітня 1902 р.

Древновский. 330 1—3 *Козюк.*

Ю. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР

у Львові, улиця Войтїха число 9

виконує всякі працї з обсягу малярства церковного: образи, іконостати, декорациї стїн, і пр. а також портрети з натури і після фотоґрафій.

Поручає ся прото Вч. Духовеньству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовлення.

Цїни умірковані. 299 1—?

Княжій пудеръ

знаменито вôдсвѣжує и украшує тварь. Цѣна вôдъ 1·20 до 3·60 сот.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

Львôвъ, ул. Синстуска ч. 25. и ул. Галицка ч. 11. Крановъ, Суконницѣ ч. 20. — Перемышль. ул. Францішканьска ч. 24. 2 2 101

Спілка кредитова будівничих

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою

ул. Гетьманьска ч. 12. — Телєфон ч. 651

I. Кредитовий Вілдїл.

II. Віддїл будовляних материялїв.

Уділяє всяких інформацій в технічно-промислових справах, **посередничить в доставі будівляних материялів**, а іменно: камінь, цеґли, дерева, зелїза, цементу, ґідравлічного вапна, ґіпсу, **скалистого вапна в найлїпшій якости з вапнярень Цунїв-Зушиці**, як і кафлярских виробів та шамотових табличок.

Посередничить в продажи згляднo в купні реальностий.

Бюро отворене від 9—1 і від 4—6 по полудни.

ЗАРЯД.

264 8—10

Цѣс. порох. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, Ліквôръ і оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручає старій горѣлки польскій, роселїсы, ліквры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bouquet" на малинки, таможъ правдивый оцетъ спіритусовый. 266

Склады для мѣста: улица Галицка ч. 1. — и улица Коперника ч. 9.

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ

ТАДЕЯ гр. ЛУБЕНЬСКОГО

в ЗАССОВІ

п. п. 1осо, зелїзн. ст. Чарна;

поручають на весну і осінь всілякі відмини дерев, корчів до лїсових культур, висаджування алей, закладання парків; рожі і цьвітникові корчі на солітери; овочеві деревця всяких відмін і родів по дуже низких цінах; всіляке лїсове насіне. 217 14—?8

Ілюстрований цїнник оплатно і відворотно.

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбуе сѣчкарень а плуга, звертаемо увагу Вч. Господарôвъ, що найлѣпшій, трѣвалій, выпробованій и самыми господарями захвалюваній, а до того дуже дешевій

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продае

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" Львôвъ, Ринокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовій зъ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН трижожовій зъ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотирожовій 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскій зъ колѣсницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячій сейчасъ готôвкою за сѣчкарнѣ дôстають ще 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готôвку безъ опусту. 452 34—?

СКЛАДАЙТЕ СВОИ ОЩАДНОСТИ въ „ДНѢСТРѢ".

ДНѢСТЕРЪ — Товариство взаимного кредиту, стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою у Львовѣ, Ринокъ ч. 10, дôмъ „Просвѣты".

ДНѢСТЕРЪ — приймае вкладки щадничі и опроцентовуе ихъ по 4% вôдъ ста. Станъ вкладокъ 31 грудня 1901 900.183 К, 53 с. на 1.063 книжочках.

ДНѢСТЕРЪ — удѣлае своимъ членамъ позичокъ на всякій скрипты за интабуляцією або при вôдновѣдній поруцѣ на 5½% и 1% додатку на кошты адмін. Сплату позичокъ розкладае ДНѢСТЕРЪ догôдно такожъ до 10 лѣтъ. Членомъ може бути тôлько членъ обезпеченый въ ДНѢСТРѢ вôдъ огню. Удѣлъ членьскій выносить 50 К вписове 2 К. Удѣлы виплачені по день 31 грудня 1901: 81.169 К. 37 с. Членôвъ було 2.006. Станъ позичокъ: 869.345 К 04 с.

ДНѢСТЕРЪ — удѣлае рôкрôчно зъ чистого зыску датки на публичні добродѣйні руски цѣли — на церкви, бурсы, школы и т. д. — До кôнца року 1901 удѣлено 8.540 К 34

Информацій въ справахъ позичокъ удѣлюють агенты и Дирекція.

Свій до свого!

ЕВСТАХІЙ УСТЄНЬСКИЙ

Фабрика бронзівнича знарядів церковних

Львів, ул. Сикстуска 30

поручає:

Впр. Духовеньству свою руску робітню і виконує всякі предмети церковні як: чаші, монстранції, лямпи і ліхтарі після найновійших взірців. Рівнож приймає всякі відновлена і направи як: золочене, посріблюване і нікльоване; плятерує начине столове. Ручить за роботу виконану в моїй фабриці і за якість материялу. Роботи виконує о 15% дешевше від всїх фірм так краєвих як і заграничних. 291 5—15

Солідно а дешево!

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВИ і ВИНА

ЕДМУНДА РІДЛЯ

перенесена

на улицю Театральну ч 3,

друга камениця, від площі Маріацкої поручає:

ЧАЙ найлучші роди

маєвого збору:

пів клґ. Congo	зр.	1·60
Souchong чорна	„	2·—
маєвий збір	„	3·—
Kaysow чорна	„	4·—
Melange de Lon	„	4·—
Висівки чаєві	„	1·30
Висівки найлїпших чаїв	„	1·60

КАВИ

о чисто ароматичнім вкусї, котрі розсилає оплатно до кождої почтової стациї 4/5 клґр. в мішочку:

Port.-rico	5·—	½ кґр. —·90
Cuba груб.зер.	2·50	„ —·90
Ceylon зелена	10·—	„ 1·—
Ceylon „ перед	10·40	„ 1·04
Ceylon „ гр.-з.	10·75	„ 1·04
Ceylon „ дерн.	10·75	„ 1·08
Mocca араб. а.	10·75	„ 1·08
Jawa золота	10·75	„ 1·08

Опаковане не числить ся.

Замовлена з провінциї висилає ся відворотною почтою. 186 18—52

МИЛО ІМСІ ПАНА

ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалєтове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ „ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ „TLEN"

До набутя у всїх антиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусдве 1 корона за штуку.

177 15—60

Зелїзничі поізди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечор.	в ночи	Зі Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечор.	в ночи
з Краковa (3·21 з 60 м/н)	6·1[illegible]	[illegible]	[illegible]	5·60	[illegible]	до Краковa (5·40 рано)	4·15	5·30	2·35*	6·20	[illegible]
з Підволочиск (головна дворец)	6·26	9·—	2·55*	5·35	10·25	до Підволочиск з головного дїрца	6·40	2·25	1·55†	7·10	[illegible]
(ак Підзамче)	8·13	9·40	3·30*	5·—	10·05	„ з Підзамча	6·45	9·45	2·05*	7·35	[illegible]
з Тернополя-Красне-Броди	8·—				10·20	до Тернополя-Кошчинець		9·25			[illegible]
з Вірок Вел.-Грималів-Кошчинець	8·35		2·55	5·35		до Вірок Вел.-Грималова		5·25	1·55*		[illegible]
з Ґайова		11·45			12·15	до Ґайова			8·50		[illegible]
з Чернівець-Ічкан (12·15 н.)	8·20	11·55	1·45*	5·40	9·30	до Чернівець-Ічкан	9·35	9·55	2·40*	6·10	[illegible]
з Ходорова-Підвисокого					10·30*	до Ходорова-Підвисокого	5·25	10·25	2·45*		[illegible]
зі Стрия, Дрогобича, Будапешту	8·10		1·10		10·50	до Стрия, Дрогобича, Будапешту	6·25			6·35	[illegible]
зі Стрия, Хирова, Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова, Сухої (†)		8·—†	3·05	8·—†	[illegible]
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова		6·10		6·—	[illegible]
з Белзца				5·55		до Белзца		10·20			[illegible]
з Рави Руської й Сокаля	9·—	8·15	3·14	5·55		до Рави Руської й Сокаля		10·20		7·35	[illegible]
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41 ●	до Янова (2·30 вечор.)§§	9·15	1·25††	8·15	6·50●	[illegible]
з Брухович	6·46?	8·15		7·30	8·50	до Брухович (2·51? в неділї і сьвята)	5·45?	10·20	2·15?	7·53	[illegible]
з Зимної Води (7·10 рано)	6.10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (3·20?)	4·10	8·45	5·25	9·40	[illegible]

? Поспішні поізди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділї і сьвята; ● від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділї і сьвята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX † від 1/VI до 10/IX

Близшовичний поізд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 8·40 год. вечером.

В місті видають білєти агенция дневників І. Св. Сокольовський в пасажи Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а поштові і всякого иншого рода білєти, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п., інформаційне бюро ц. к. дирекциї желїзниць, ул. Коперника ч. 5., в подвірю, сходи II ч. дверий 52., в урядових годинах (2—8, в сьвята 9—12). Середно-европейский час є близшовий від львівского о 61 м.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редакторъ Д-ръ Володимиръ Охримовичъ. Папѣръ зъ фабр. Черняньсвои. Зъ друкарнѣ Института Ставропиґийского пôдъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 84 Львôвъ, Субота 13 (26) Цвѣтня 1902. **Рôчникъ XXIII.**

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ изъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро ґазетъ А. Опольского ул. Клиньского 2; С. Соколовскій Цесарс. Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Короля Людвика ч. 28. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek i. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и инсераты всѣхъ инчій у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	32 к.	на цѣлый рôкъ	44 к.
на пôвъ року	16 „	на пôвъ року	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	28 к.	на пôвъ року	14 к.
на чверть року	7 „	на мѣсяць	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукôписи звертаютъ ся лише на попередне застережене. — Реклямація неопечатаній вôльній вôдъ порта.

Пôодинока число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайній принимаютъ ся по 20 с. вôдъ одного сторôчка инсераторôвъ або ся мѣсце и въ рубриці „Надсланне“ по 30 с.

Вôдмови и инші доносни приймій тилько ся по 20 с. вôдъ оголошка.

Воскресенія День!

Умер. Поклали тїло до могили
І каменем тяжким з верхý прикрили,
Тай сѝльних войнів стануло там трох,
Аби припадком не воскрес ще Бог!
Бояли ся мудрцї нового чуда
І стерегли вже пильно ніч і день
І блуд ширили серед вірних всюда,
Щоб у душах надїї згас огень!

Ішло з Єрусалима люда много,
Поклін віддати, помолитись Богу.
Товпа Жидів підняла сьміх на те:
„Ідуть до Бога, що вже не жие!
Він мертвих воскрешав і кляв ся тричи
Що царствію Його нема кінця —
Нехай тепер себе покличе
До того безконечного житя!

А нарід вірив, вірив дуже сильно
В слова Христа і правду неомильну,
І бив чолом і віддавав поклін
Окруженю мертвих, камінних стїн.
Гроби стояли тихі, нерухомі,
І тілько воздух розмавляв в листках.
Слуги жидівські спали вже в утомі
Спочали і пани їх по гріхах.

Замеркли на широкім небі зорі
І хмари в ясним никнули просторі,
Вода в зелених берегах шумить
І спів пташок у воздухах дзвенить.
Збудив ся сьвіт, природа сьвіжа стала,
Земля зворушилась, як від чудес
І сил до дальшой працї знов набрала
Се Божий Син, Ісус Христос, воскрес!

І ти умерла, Нене-Україно,
І поховали тя, малу дитину,
Тай ще наклали і важке ярмо,
Аби житє твоє не воскресло!
Синам твоїм свободу відібрали
І не щадять для них кайдан, оков.
Розбійникам дають самі похвали,
Тобі з грудий невинних точать кров!

Терпить тній люд, а вірить, вірить сильно
В слова святі і правду неомильну,
І бє чолом і клонить ся у діл
Перед грудьми святих твоїх могил!
Вони днесь тихі сплять і нерухомі
І тілько вітер по траві пливе,
Однак ще день, ще два, по першім громі
Зворушать ся і Мати воскресе!

Евген Мандичевский.

Один крок наперед в орґанізациї і розвитку Руского Товариства педаґоґічного.

Кождий, думаємо, признасть, що наше Товариство педаґоґічне в останніх кількох лїтах розвинуло таку широку і многосторонну дїяльність на поли нашого шкільництва, що ова безперечно перевисшає тоті средства, якими Товариство дотепер розпоряджує. Пригадаймо собі тілько, що се Товариство удержує чотирокласову виділову женьску школу у Львові, дальше школу мужеску і женьску для аналфабетів, відтак доповняючій курс науки языка руского для дївчат, котрі, вчащаючи до львівских народних шкіл, не мають спромоги учити ся своєї рідної мови; — що се Товариство дає виховане майже цілій сотцї мужеской і женьской молодежи в своїх двох інститутах, мужеским і женьским, а виховане і піддаремне удержане 70 ґімназияльним бідним ученикам в своїй бурсї; — що се Товариство видало до сего часу до 100 книжочок пригожих для молодежи і видає дві часописи: „Учитель“ і „Дзвінок“: — а покаже ся, що сеся дїяльність як на число членів (около 1000) і вкладки ними складані (по 1 К), есть дїйстно дуже поважна.

Однак попри всїй тій позитивній дїяльности Товариство недомагало двома річами: недостачею способу притяганя руского учительства до себе і малим заінтересованем рускої суспільности. Причина першого недомагання лежала в значній части в самім статутї Товариства, а причина другого — то вже в самій суспільности і її нерозуменю значіня товариства педаґоґічного в національнім житю.

Після постанов дотеперішнього статута могло Товариство втягати в свою орґанізацию учителїв розсіяних по краю — коли ходить о безпосередний вплив — тілько закладанем філій і то в більших осередках руского учительства, учителї же, що живуть подальше від таких осередків, могли тілько з більшим трудом входити в філіяльну орґанізацию Товариства. Щоби сему недомаганю зарадити, старало ся товариство змінити свій статут в тім напрямі, щоби вже пять членів могли утворити педаґоґічний кружок яко одно огниво в цілій орґанізациї Товариства. В тім напрямі змінило Товариство статут і внесло в 1899 р. о затвердженє до намістництва, а коли намістництво зміни не затвердило, тоді відкликало ся Товариство до міністерства внутрішних справ, котре рішенем з дня 24 сїчня 1902 ч. 23821 розпорядок намістництва знесло і тим самим змінений статут затвердило. Тим способом поступило товариство в своїй орґанізациї і розвитку о крок дальше. Від тепер на основі §§. 49—53 зміненого статута в кождій місцевости краю може завязати ся педаґоґічний кружок, коли зголосить ся 5 членів і коли філіяльний, взглядно центральний виділ Товариства на заснованє позволить.

Такий педаґоґічний кружок може: а) скликувати періодичні збори членів в місцевостях, ними замешканих; б) уряджувати відчити, виклади і практичні лекциї; в) принимати членські вкладки і инші датки на цїли Товариства та пересилати їх філіяльним взглядно центральному виділови; г) подавати згаданим виділам під розвагу внесеня. Такий кружок вибирає собі голову, заступника голови і секретаря і має свою печать. Кождий член кружка є, розуміє ся, членом Товариства.

Надіяти ся тепер належить, що учителї і ті, що дбають о школу, в цілім краю схотять користувати ся тим так важним средством нашого Педаґоґічного Товариства, позасновують по розмаїтих місцевостях такі кружки — і тим способом причинять ся до розбудженя в краю енерґічнійшого і всестороннійшого житя на поли руского шкільництва так в інтересї самого учительства як і цілого руского народа. Центральний виділ Товариства зробив, що до него належало, а тепер черга на учителїв і руску суспільність взагалї.

Дотеперішне мале заінтересованє у нашої суспільности нашим одиноким педаґоґічним товариством есть тим другим в горі згаданим недомаганєм в розвою того Товариства. І ми дуже дивуємо ся, як наша суспільність може прикладати таку малу вагу до розвитку і значіня свого краєвого товариства, що саме має задачу дбати про всї шкільні справи, дотикаючі Русинів. У иньших народів, як н. пр. у Чехів або Німців, того рода товариства числять членів коли не на сотки, то певно на десятки тисячий, а наше могло дійти заледво до несповна одної тисячки.

Чейже вже раз схоче наша суспільність зрозуміти далекосягліть задач і цілий нашого одинокого педаґоґічного Товариства, оцінити его дотеперішню дуже хосенну дїяльність і старати ся піднести значінє і вагу его в справах шкільництва численним вступленєм в его члени.

З ради державної.

На засїданю палати послів в четвер, при

дискусиї над безпосередними податками

п. Маєр обговорював лихе положенє рільни-

М. ҐОРКИЙ.

Про чижа брехуна і про дятла правдолюба.

Се вельми правдива істория, і я зачну еї так:

... Нагло з поміж всїх співаків того лїска, в якім стала ся та цїкава пригода, звернув на себе увагу загалу один, що співав пісні, повні не лиш надії, але й певности і віри.

До того часу всї птахи, залякані нечайною, сїрою і похмурою погодою, співали пісні, які лиш тому й називались піснями, що їх співали; панували в них тужні та безнадійні тони, і птахи-слухачі зразу називали їх таки хрипінем скону, але згодом привикли помалу і стали навіть добачувати в них якусь красу, що однаково-ж приходило їм з великим трудом.

Тон цїлому лїскови надавали ворони, птахи з роду вже мізантропічні й до нїчого иньшого неспосібні, як лиш до більше чи меньше голосного кракання. В иньший час на них не звернули-б уваги, але тепер коли голоси їх вибивались на верх, їх слухали, а навіть уважали за дуже мудрих птахів. А вони, зміркувавши ситуацию, понуро виспівували:

Кра!... в тяжкій борбі всї гинем;
Ми слабі, судьба-ж мов ворог.
Все, на що лиш оком скинем,
біль і горе, смерть і порох!...
Кра!... Страшні судьби удари!...
Най-же мудрий їм корить ся...
Кра!... Кра!... Скучна пісня... але сильна, бо вона придавлювала цїлий лїсок.

Аж тут залунали сьміливі пісні...

Цїлий лїсок, що чув неодну пісню, стрепенув ся і з напруженою увагою прислухував ся, дивно і тихо шелестячи вітями. І навіть соловії, котрі все співають не зле, тому що вони жерцї „штуки для штуки“, — навіть вони вдоволено слухали і говорили:

— „А таки в того співака есть іскорка!“ —

І таке кажучи, в тайні гордили ся своєю обективностю.

— „Чуєте?“ — питали один другого і слухали, осьміхаючись.

А співак співав:

Ворони крачуть з всїх сторін,
бо днї холодні та мрачні.
Туман я бачу, — але він
не мутить розуму менї...
За мною сьмілі! Зчине тьма!
В души живій не бути тїй!
Палїм серцї огнем ума, —
скрізь совість буде і спокій!..

— „Сильно вам!“ — комментували соловії... — „Молодо, претенсіонально, не музикально, але сильно...“ — і фільозофічно почистивши носики, вони слухали дальше:

Хто смерть в борбі знайшов собі,
не впав,—поляг як чоловік;
впав той, хто боязко в борбі
сховавсь і з поли битви втїк...
Впав той, другий, хто боячись
трівог і труду, болю й ран,
про битву судить кривячись
в фільозофічний дим-туман...

— „Гм... в него дуже орґінальні погляди!“ — завважили соловії. — „Хотїлось би знати, що се за птаха!..“ — зацїкавились вони.

Днесь ті, що впали, най мовчать.
З'їв очи їм сумнївів дим.
В серцях їх честь і гордість сплять.
Други! ану, гукнїм ми їм:
Проч відси! вчений ваш сумнїв,
як чад, ніч притемнити встиг;
немов отрута, затроїв
умй і души в молодих.

Проч!.. тут за право першенства
богам вже видана війна!

— „Се сьміливо!“ — сказали соловії.“

— „Справдї!.. се дуже сьмілива пісня!“...

Лїсок слухав і відчував щось гарне і сильне; те чувство наповнило его теплом і сьвітлом, і навіть старі, сїрою мглою окутані віти дерев зашептали про давні днї... То були славні, веснині днї, коли в лїску що й но починали цвісти цьвіти і надії, коли птахи співали дзвінкі гимни сонцю, а непомрачене небо видавалось безконечно глубоким і майже звало птахів стрібувати сили крил — змірити его глубину. То були гарні днї, коли не треба було принукувати себе до житя, бо жити хотїло ся, бо була цїль і була надія осягнення цїли. І ті днї вирнули перед лїском і мов зьвізди заблисли в мрацї, що закрила перед ним небо.

Птахи стрепенулись і віджили. Де співак? Нехай він прийме данину одушевленя і вдяки! Се певно, величавий, хороший птах!

Вони зібрались цїлою купою і з щебетом кинулись туди, відки на стрічу їм линули добрі і горді звуки.

Та коли вони прилетїли, побачили, що се по просту чиж — найзвичайнїйший, маленький, сїренький чиж з восковим носиком. Він сидів на вітцї лїщини і був збитий з пантелика відданою ему почестю; мізерний, розчепірений і напуджений, він всїх здивував і нїкому не сподобав ся.

Проч! тут за право першенства
богам вже видана війна!

Коли таке кричить орел, сокіл, а хоч би яструб, — воно і гарне і могуче; але чиж... чиж і війна з богами!.. тут щось недоладне, щось дивне і сьмішне. А врешті, воно по просту таки обида для всїх иньших птахів. Чому саме чиж, а не щиґол, заблиця, снїгур?...

Поражені і обиджені птахи дивились на чижа і думали: „Що-ж тепер буде?“

Уми і душі молодих!

І мимохіть пригадалась їм та сьмішна синиця, що-то раз хотїла запалити море...

Але тут-же якийсь дотепний щиґол спитав чижа:

— Чуєте, се ви тепер співали?

— Я... — відповів чиж — так, се я співав.

— Гм.. а як ви се доказжете? Значить, ми, направду, не сумнїваємось, що ви спосібні, але...

Чиж здрігнув ся, на нїм дубом стало пірє і він заспівав:

В тьмі зчйненої нами ночи
лиш сови шибають собою;
блищать ся в них понурі очи
у пересердю й неспокою.
І грімко крики їх лунають,
і все вони сьміють ся й плачуть;
на ясний день проклоном крачуть,
а сьміхом темну ніч витають.
Коби вже раз імли онови
упали з гаю молодого!
Вмить щезли би всї дикі сови,
лїтало-б тут соколів много...
Слабі соколи днесь, похилі, —
у щілинах скали нїмої
безчести сердять ся безсилі
під гомін радости чужої.
І сумно крила в них повисли,
серця в них соромно дрімають;
на голос чести, голос мисли
свобідні птахи не зважають.

Деяким птахам та пісня видалась обидою і вони засвистали чижови, а щиглик сказав:

— Добре, сего десять для нас! Але от що — скажіть: ви, тан сказати, будите

☞ Найлїпші французскі паперці циґаретові

„LE GRIFFON“ Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 158 8 -26

Найлїпші французскі тутки циґаретові ☜

мів. П. Бомба обговорював задовженє і нужду селян в Галичинї, правдивих парїїв, котрим тепер гірше дїє ся, як перед 48 роком. Завинило тут правительство, котре селянами не опікує ся так як повинно. Бесїдник виказує дальше, яким великим тягаром для хлопів є ґрунтовий і домовий податок, описує безвзглядне поступованє податкових орґанів при стяганю податків. Бомба домагав ся увільненя від домовоклясового податку бідаків з 16 кляси, т. є. таких, котрі мають тілько одну комнату, а зменшеня до половини податку для 15 кляси; домагав ся, аби податки мож було платити чеками, аби платничі накази доручувано безплатно і уряджено почекальнї в податкових урядах.

П. Брайтер, відповідаючи Абрагамовичеви, піддержував свій закид, що катастрофа львівскої щадниці зруйнувала матеріяльно і морально населенє. Коли бесїдник згадав о руху Los von Rom, то під тим не розумів еманципації з під теперішної адміністрації, але коли би теперішнє положенє тревало дальше, то населенє і на таку програму рішить ся, бо у Відни не може знайти справедливости.

Позицию „безпосередні податки“ ухвалено, і приступлено до

дискусиї над податками посередними.

На засїданю палати в пятницю, п. Урбан старав ся доказати суспільну вартість картелїв і користь, яку прим. цукровий картель приносить рільництву. Бесїдник домагав ся, аби часть суми узисканої в наслїдок знесеня цукрових премій, призначено на полїпшенє відносин в цукровім промислї.

П. Кітель заняв прямо противне становище. Він заявив, що рільники вповнї годять ся на жадання бруксельскої конференциї, котра цукровий промисл ставить на здорових підвалинах. Картель тілько руйнує рільництво.

Міністер фінансів, Бем-Баверк висказує гадку, що виновником кріси в цукровім промислї не є бруксельска конференция, але гіперпродукция у всїх державах, котрі свій товар експортують. Картель не міг побороти сеї гіперпродукциї, котра була причиною скликаня бруксельскої конференциї. Проба міжнародного управильненя цукрової продукциї є користнїйша, як ізольованє і обменє продукциї на власну руку. Австрийским делеґатам повело ся вставити до конвенциї кілька постанов дуже користних для нашого цукрового промислу. Експортові премії суть вже перестарілим средством.

П. Вельовейский промовляє за поставленою в буджетовій комісиї резолюциею з домаганєм знесеня акцизових оплат в замкнених містах, або зрівнаня тих міст під оглядом консумцийних податків з иншими провінцияльними містами. Бесїдник домагав ся також, аби правительство підпирало уживанє спіритусу до промислових цїлей, через рїжні пільги для денатурованого спіритусу.

На тім засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє инї.

Реакция в Росиї.

Перед кількома днями нїхто навіть не припускав би, що в Росиї можливий поступ реакциї, що перетягнену вже струнуще більше можна натягнути. Нинї показує ся, що в Росиї все можливе, що дотеперішні порядки в Росиї, що дотеперішні керманичі царства неволї були за нїберальні. На місце Сіпяґіна зроблено міністром внутрішних справ чоловіка, котрий, як би міг, цїлу Росию впакував би в одну велику тюрму. Его помислом є маніфест 1898 року, котрим фінляндский сойм здеґрадовано до значеня пьокальної власти. Він перефорсував заведенє російскої урядової мови в Фінляндиї, він убив самостійну фінляндску армію. В порозумінню з ґенерал-ґубернатором Фінляндиї провокує він тепер Фінляндиїв, аби розруси могли бодай теоретично виправдати послїдний атентат на автономію Фінляндиї, зрівнане сеї самостійної, з Росиєю лиш особою монарха злученої держави, з Украйною, і иншими підбитими краями.

Загальну увагу звертає на себе також се, що справу убийства Сіпяґіна Плеве віддав военному судови. Тут розходить ся о се, аби Пальмашова покарати смертию, бо в цивільнім російскім правї карнім кари смерти нема, а Пальмашов, немаючи еще 21 лїт, міг був після цивільного російского права дістати що найбільше 15 лїт каторги. Еще перед роком убийцю міністра Ґоремикіна судив цивільний суд. Сю справу Сіпяґін віддав военному судови на підставі власного розпорядженя, а не, як се звичайно дїє ся, на підставі царского розпорядженя. Се має бути доказом, як сильна є позиция Плевого.

Другим доказом зросту реакциї в Росиї, є дїяльність міністра просьвіти Ванновского. Він був за нїберальний новому міністрови внутрішних справ, бо до міністерства покликано Ванновского на се, аби через увзглядненє денких домаганъ студентів успокоїв університети. Плеве хоче здавити студентский рух найбрутальнїйшими средствами і о нїяких уступках не думає. Ванновский мусїв також уступити з причини, що обурив всю реакцию в Росиї своїм намїром реформи плану наук в середних школах, котрим хотїв обмежити науку клясичних язиків.

Управителем міністерства просьвіти іменовано дотеперішного помічника Цепґера.

Телеґрамы.

Сальонїка 26 цьвітня. В одній болгарскій церкві відкрито склад карабінів Мавсера і Манліхера, призначених для Македонії і Альбанії. Увязнено кількох хлопів.

Революцийний рух в Росиї.

Відень 26 цьвітня. До Arbeiter Ztg. доносять о хлопских розруках в полудневих ґуберніях. В однім селї воронежскої ґубернії хлопи прогнали службу з паньского поля і обставили поле вартою. Полїцию прогнано палками. Коли зареквірировано військо і оно побило хлопів, збігло ся з околиці 15.000 хлопів і жінок з косами і військо мусїло уступити. В Харківщинї палять паньске майно.

Петербург 26 цьвітня. Між страйкуючими робітниками а військом прийшло на великій торговици до кровавої битви. По обох сторонах богато трупів і ранених. На день 1 мая робітники заповідають загальний страйк. Також з Москви і з околиць доносять о робітничих розруках.

З Африки.

Капштад 26 цьвітня. Говорять, що Штайн остаточно порозумів ся з командантами Бурів і виїхав до Европи закінчити переговори.

Лондон 26 цьвітня. Вота мав повідомити Кріґера, що Анґлія абсолютно не згодить ся на независимість полуднево африканьских республик.

Амстердам 26 цьвітня. В полудневій Африці має панувати крайне обуренє з причини, що Анґлія не хоче згодити ся на загальну амнестию. Уітлендери будуть бити ся дальше, хоч би Бури залишили борбу.

Дорогі Сестри!

Місяць минає, як залунало широким відгомоном жіноче віче в Ставиславові. Численна участь жіноцтва, безлїч привітних писем і телеґрам з усїх сторін краю були найкращим доказом потреби порозуміня усїх щирих патріоток-Русинок, — доказом, що віче викликане зістало глибшою причиною, що підходило як раз під настрій сучасної хвилї, під розбурхані послїдними подїями уми. Горячі слова прогомонїли понад сотками участниць, некучі справи порушено у той великий день, — та на тім нам не спинять ся. Слова прошумлять мов филї, гадки падуть у душі та змарнїють під терниною буденних турбот — нам дїл потреба, чину!

Сестри! Нинїшна пора велика в житю нашого народу, пора критична, пора послїдна. Кождий день несе нову подію, кожда хвилина ставить нас перед важким питанем: Бути нам чи не бути? Пора! великий час, щоб з'єднали ся усї жіночі серця в могучу силу моральну, пора подали собі руки до спільної борби і до працї для народу, бо ворог не спить, бо гидра ворожих елементів давить нам нарід довкола, в ярмо загнизе вільні колись козацкі голови, — нужда жене тисячі наших за море, а насильство розвіває цьвіт-надію народу по чужинї!

Сестри! Лучіть ся в громади до спільного дїла! Засновуйте скрізь по цїлім краю жіночі огнища, де би концентрувало ся усе, що русне, — де в теплї сестриних душ будуть загрівати ся серця любовю до свого рідного, крїпити сили до борби і труду, де відобє ся сильним відгомоном усе, чим кипить народне житє. Най виковують ся в тих огнищах народні робітниці, — най підготовляють ся вперед самі, щоб понести відтак сьвітло науки і національного осьвідомленя поміж ті верстви, що пропадають нинї для нас в асимиляцийнім морю Польонії.

Згадайте про жінки низшої урядничої кляси, про міщанки, про робітниці про слуги! Розбудити їх народну сьвідомість, згуртувати рускі робітниці і слуги в союзи, що образовали-би їх в певних напрямах, вишукували для них нові дороги заробітку, підпомагали на час безробітя — се най стане ся цїлею заходів усїх інтеліґентних Русинок по містах. А средствами до того будуть школи анальфабетів для слуг, устроюванє відчитів і практичних курсів. Міске жіноцтво повинно також взяти ініциятиву в основуваню дївочих інститутів і приватних курсів з руске істориї і літератури, іменно по містах, де молодїж наша захоплена стоголовою польонізацийною гидрою.

А тепер до Вас слово, Ви Сестри, що живете по селах! Вам ще тяжша і величнїйша задача припала до сполненя. Перед Вами широка неспрявлена сїлська нива, перед Вами гуртом посестер селянок, що падають під гнетом нужди і темноти. Подайте їм руку! Ось весна йде! У поле спішать матери-жінки, а дїти їх, дрібота, полишені самі дома на ласку судьби. Засновуйте дїточі захоронки по селах! Подбайте про піднесенє економічного биту селянок, стільки галузий домашного промислу у нас ще не визискано для заробітку жіноцтва, стілько не протоптаних шляхів, по яких давно вже ступає жінка инших країв. Роздивіть ся в місцевих обставинах і подайте звістку, який промисл мавби там найкраще поле до розвитку, підходив найбільше під питомий жінкам наклін до певного рода робіт — а по при те вказував найбільшу практичність і продуктивність певної індустриї. Ми вкажемо тут іно на вишивки, коронкарство, килимкарство, виріб штучних цьвітів і т. п. Засновуйте жіночі читальні, устроюйте людові відчити і вечерниці, розбуджуйте у наших селянок почуте жіночої і національної сьвідомости, заохочуйте їх до інтересованя ся загальними справами, словом втягніть їх у живий рух сучасної суспільної струї і позискайте для себе, а сповняте дїло надзвичайної ваги, необчислене в наслїдки, а підготовляте цїлі будучі сїльскі покоління до працї на народній ниві.

А у всїх тих трудах і змаганях своїх шукаймо Сестри підмоги і поради одні у других. Вважаймо ся всї дїтьми одної Матери Руси-Украйни, най затруть ся між нами рїжниці станів і поглядів, най щезне ренеґатство і зневіра! Одна думка най звязує нас, одна цїль, одно бажанє. Не дїлити ся нам на фракциї, а стреміти до цїли одною зорґанїзованою кадрою, сильною духом карности і посьвяти і любови і віри в краще!

Сестри! Весна йде! Пукає брость зелена, розцьвитає цьвіт надиї, весняний грім дрімає в хмарах!

Прокинїмо ся і ми! Неодну вже весну ми проспали — продрімали, най-же теперішна весна у новім столїтю принесе нам цьвіт волї — долї, воскресенє народне!

Від Орґанїзацийнного Комітету рускої жіноцтва станиславівского повіту.

За комітет: *Олена Барвінева.*

Рецепта.

(Присьвята „Галичанинова“).

Задивив ся „Галичанинъ“ на ученых медиків, що горячково шукають способів против рїжних заразливих хороб, та й задумав і собі винайти спосіб против звісної епідемії „превращенія твердорусскихъ юношей въ украинцевъ-пайдократовъ“. І найшов дуже просту рецепту — „трость и розгу“. Батько має силою начинати дїтий немов ту кишку ідеями „Галичанина“. Мабуть свист, московскої нагайки та тюремні стони у темнім царстві нагадали нашим хрунїократам, що й у нас можна завести щось по-

---

нашу сьвідомість... гм!.. а яке-ж бо саме у вас право до того? Значить, сказати хочу — в імя чого ви співаете?!

Чиж забув ся і мовчки глядїв на публику.

— Ми, бачите, хочемо забезпечити перед промахами, яких, самі знаєте, в нас було таки багацько, і в тій цїли ми хотїли-б знати ваші вихідні наконечні пункти, — знати куди і по що нас зовуть? — питав щиглик і вдоволений собою, засвистав щось чужого: в щиглів не водять ся свої пісні, як звістно.

Чиж стрепенув ся.

— Я виходжу з непохитного переконаня про високе званє птахів, що є конечним найбільше скомпліковапим, наймудрійшим актом в творчости природи. Ми не повинні опускати рук, а повинні все бороти ся і все побідити, щоб оправдати себе самих в своїх очах, щоб мати право сказати: все минуле, теперішне і будуче — то ми, а не сліпа сила елементів. Шлях, яким нам належить ити, менї не знаний, але я певний, що треба йти в перед. Там сторона, гідна бути нагородою за ті труди, які побороли ми в дорозї! Там вічний, невгасимий сьвіт; там незнані для нас чудеса; там ми налюбуємось огляданем нашої сили і цїлий сьвіт буде ареною наших подвигів, котрих величи не можемо уявити собі тепер; там наша мисль порішить все, а наші чувства, під вражінями чудес, відкриють перед нами повий сьвіт незазнаної розкошї; там воно — гідне нас житє!... Поважайте і любіть один другого, а йдучи гордою та сьмілівою дружиною до побіди, не майте нїяких сумнївів, бо що-ж есть вище вас?... Оберніть ся назад і погляньте, чим ви були раньше, — там на розсвітї житя?... Вся ваша віра тогдї не варта була одної каплї теперішнього сумнїву... Навчившись так страшно сумнївати ся все, вам прийшла пора — увірити в себе, бо лиш велика дїйсність дїйти може до такого сумнїву, до якого ви дійшли!..

— Туди — в сторону щастя! туди — в те чудове „вперед“!..

— „Вперед!“ — крикнули птахи, бо в їх серцях запалала амбіция.

Слези одушевленя наповнили очи чижа і він все повтаряв і звав туди — вперед! І всї птахи співали і всїм стало так легко, любо, і всї чули, що в серцях родилось таке пристрастне бажанє житя і щастя.

— Позвольте, позвольте!... Я маю голос... Менї голос!...

То кричав дятел з верха осики, і коли его почули, его зараз припустили до слова, тому що він кричав дуже грімко.

— Мої панове і пані! — заговорив дятел. — Представляюсь: я дятел. Годую ся черняками і люблю правду, котрій безусловно служу і котра спонукує мене сказати вам, що вас притьмом одурюють. Всї ті пісні і фрази, які ви тут чули, мої панове, не більше, як безлична брехня, в чім мати буду честь переконати вас всїх з фактами в руках. Мої панове! А спитайте добродія чижа, де ті факти, якими він міг би підкріпити се, що сказав? В него їх нема, а як-раз єму й потрібні вони більше нїж менї; вони — все, мої панове, і всї ми — не більше, як лиш дрібосенькі факти, які ствердждують ґрандіозний факт мудрости і могучости природи, котрій ми обовязані підчинати ся, як дїти підчинять ся матери.

— Розгляньмо безпристрастно, що є там, — на передї, куди зве нас добродій чиж. Всї ви вилїтали на узлїсє і знаєте, що зараз-же дальше зачинаєть ся поле, лїтом голе і спалене, зимою вкрите холодним снїгом; там, край поля є село і в нїм живе Гринь, чоловік, що займаєть ся птахоловством. От перша стация на шляху „вперед“, про котрий так богато наговорив тут добродій чиж.

— Припускаючи, що ми пустимо ся вперед по его бажанню, — про котрого безкористність позволю собі сумнїватись, бо знаю, що чижі, як всякі другі єства, не противні популярности, славі і т. п. — припускаючи, що ми щасливо минем сїти Гриня і промчимось по-при село, ми знову таки знайдемось в поли; а кінець поля знову стрінемо село, а там знову — поле, село, поле... а що земля кругла, так ми все таки конець-кінцем долетимо до того самого лїска, в котрім отсе я маю високу честь промавляти до вас.

— Чи се та сторона, в котрій по словам добродія чижа ми осягнемо нагороду за наші труди?... Чи тут?!...

— Я знаю вас, мої панове і пані, я знаю, як високо ви лїтаєте, але... хоч і як гірко менї говорити вам се — я і те знаю, що нїхто з вас не вилїтав і не в силї вилетїти вище самого себе.

— Добродїй чиж пробує завоювати собі вашу увагу, одурюючи вас блискучими дзвінкими фразами, і та проба ясно вказує на степень висоти его понятя про вас, що преціньмаєте еще якісь глузди?! Та проба повинна бути остро покарана, мої панове і пані!...

І вповнї сьвідомий ваги довершеного суспільного обовязку, мудрий дятел кинув поглядом трїюмфу на слухачів і почав довбати в корї дерева, на котрого вітах сїдав.

Птахи мовчки дивились на чижа і бачили, як з его очий падала слеза за слезою. Над чим він міг плакати, як не над своєю виною перед ними?! Такий мізерний, сїренький, а брехливий чиж!

А він понуро дивив ся туди в далечінь і его оченята мов працялись там з чимось.

Мовчав лїсок і птахи без шуму розлїтались в свояси. Відлетїв і дятел в супроводї почтенного признаня для своєї мудрости.

День був такий сумовитий; мов над чим заплакати збирав ся.

І от чиж, що брехав, остав ся один. Нерухомий і пригноблений сидїв на вітцї лїщини і лиш одна сойка цїкаво позирала на него з боязкої та тремтячої трепети. Але се їй скоро наскучилось і вона, глумливо свиснувши, відлетїла.

А чиж остав ся і сидячи на вітцї лїщини, думав:

— Я збрехав, так, я збрехав, тому що менї невідомо, що там за лїском, але-ж вірити і надїяти ся так любо!... Я-ж тільки й хотїв збудити віру і надію, — і от тому я збрехав...

Він дятел, може бути й правий, але на що здалась его правда, коли вона наменем ляже на крила і не позволяє високо злїтати під небо?

І оглянувшись кругом, бідний, маленький чиж похнюпив ся.

От і вся історія... Прочитавши сї, ти певно, побачиш, що чиж благородний, але не має віри і тому нищий духом; дятел розсудний, але ледар, а птахи-слухачі відзивчиві лиш тому, що цїкаві, але в дїйсности вони черствї серцем і пусті, пусті, соромно пусті... Побачивши се, ти подумаєш, що я невірно переповів ту до слїз сьмішну історию. Думай так, если се тебе потїшає, думай!...

Переклав *В. Щурат.*

БРАТЯ ДІДОЛІЦЬ Одинока дальматиньска винярня, Львів, ул Чарнецкого ч. 3, поручає під порукою

Натуральні вина з власних винниць стелові, для малокровних, десерові курацийні, хорватский шампан, дальматиньску оливу, знамениту сливовицю, коняки, фіґи дальматиньскі. При більших висилках на провінцию відступає ся одвітний рабат. 303 7—10

дібного, як у царетві батюшки, бодай в мініятурі, в родиннім кружку. ...Сїчи батьку сина! мордуй власну дитину, насилуй ей душу, а наситиш „Галичанина“! Він назве тебе найбільшим патріотом, помістить у своїх столицях твій портрет, а може ще вижебрає у „благотворітельнаво абщества“ яке пособіє або й ордер. Нехай і у нас ллється кров дїтий у жертву батюшки-царя!

Такий ідеал „Галичанина“, така его рецепта.

Щасте, що ті батьки стоять ще вище морально від „Галичанина“ і не затратили на стілько природного почуття людяности, щоби катувати та насилувати власних дїтий для Галичанинових забаганок. Може однак удасть ся „Галичанинови“ виховати собі таких батьків-людоїдів, бо-ж він і виховав уже чимале стадо хрунїократів...

Я не стану розбирати Галичанинового ідеалу — шкода часу. Але що до рецепти, так скажу прямо: вона ні до чого! — Свою компетенцию до такого суду умотивую хочьби тим, що я сам пережив такий процес „превращенія з „русского „юноша“ в „Украинца-пайдократа“, а відтак обсервував его і на других.

Правдивого приятеля пізнати доперва в пригоді. От і я стану в пригоді „Галичанинови“, нехай знає мов добре серце. Я подам цїлком певну рецепту, а „Галичанинъ“ може ей як найгорячійше поручати своїм приклонникам, як одинокий спосіб „спасенія отъ погибели“. Моя рецепта цїлком проста: — операция! Звісна річ, се найрадикальнїйший спосіб.

А за тим:

Кождий „русскій атец“ має вийняти своєму синови мозок, скоро тілько замітить слїд із нього. Голову може оставити порожну або насипати до неї сїчки чи полови — се обоятно; запаленя не буде. По операції строга дієта: або не принимати нїякого духового корму, або кормити ся виключно обединительною лектурою; — се також обоятно, бо ся лектура не обтяжає цїлком мозку, тож нема обави перед рецедивою. — Така моя рецепта і за ню я ручу хочби своїм житем. Запевняю сьвято, що по такій операції ні один „русскій юноша“ не „испортить ся“. Коли-б мій батько був таке мені зробив, то я же належав би нині до сепаратистів та не побільшав рядів пайдократів. Але коли вже мені довелось пропасти для обединительної ідеї, то нехай-же мою смертию ссасуть ся другі. Однак ще одна рада. Нехай Галичанин спішить ся з тою рецептою, поки ще є чимало „русскихъ отцовъ“. А то, за який десяток лїт, готово і слїду по них не стати, а тодї і така штучна фабрикация „русских юношей“ не поведе ся, а я за свою рецепту не буду тодї відповідати. А тепер постараю ся бодай в коротцї кількома словами умотивувати свою рецепту, щоби мене не посудили о шарлятаньство.

Що треба коньче вийняти мозок, се само собою розуміє ся. Коли его зіставити хлопцеви або і дївчинї, а оно почне само думати, то мусить пізнати по котрій сторонї житє а по котрій смерть. А що молоде чує охоту до житя більше ніж до смерти, то й іде там, де то житє може найти. Се не аґітация — як думає „Галичанин“ — гонить молодих людий до українського табору, а живе слово, яким говорить до них українська лїтература, живі ідеї, якими живе молода Україна. Один „Кобзар“ в силї навернути хлопця! „Галичанинъ“ і его сторонники знають се дуже добре, але боять признати. Волять видумувати иньші причини, а нишком підкопувати значіня українського ґенія підлими пашквілями та денунцияциями. Та дарма! „І неситий не виоре на дні моря поля“ — каже Шевченко. Чи-ж Пушкін або і Гоголь заступить хлопцеви Кобзаря, заговорить до нього рідним словом? Хиба-ж свист нагайки одушевить его? До сего треба вже грубих нервів, як у редакторів „Галичанина“. Молоду душу запалюють високі ідеї, а таких нема між обединительними. От в чім лежить аґітация!

Я наведу конкретний факт: Один батько виправляв до ґімназиї сина, начиненого всякими обединительними ідеями. Я так в розмові мимохіть сказав до батька: „Але ваш син стане небавом Українцем“. — „Чому?“ — питає. „Во він цїкавий хлопець“ — відповідаю. Батько тодї негодував на мене. Ми з хлопцем розійшли ся. В місті попав він у самі челюсти кацапства. Я й забув про нього. Аж по двох лїтах я доперва від самого „твердорусского“ батька довідав ся, що его син „украинофилъ“. Годї мені було тодї розпитати хлопця, що его наверпуло. Але я знаю заздалегідь, яку він давби мені відповідь. А причина одна: у нього був мозок, — він думав — а ще в додатку молоде серце, він чув любов до своєї мови, до свого народу.

Те саме можна сказати мало-що не про кождого українського неофіта. А з тих неофітів рекрутує ся значна часть найчільнїйшої української молодїжи, бо се переважно саме пересїяне, чільне зерно, а полова остає. Та й ту полову треба ще ховати під замком, по бурсацьких шпіхлїрах, щоби бодай ей не занїс вітер на українське поле. Та скоро отворить ся шпіхлїр, то еще тодї що здоровше зерно пересїває ся на український бік, коли воно було між половою. Тілько на разї для пояснення рецепти, яку позваляю „Галичанинови“ на его фірму онатентувати.

С. Г.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Міщаньска читальна „Просьвіти“ в Бережанах** дає 1 мая (в четвер) аматорске представленя в театральній сали. Відіграна буде комедия зі сьпівами Янчука „Вихованець“ в 3 дїях. Нарочно вибрано будний день, щоби дооколична інтелїґенция могла численно явити ся; тож сподіємо ся, що сим разом дефіциту не буде.

(+) **Справозданє дирекциї „Народного Дому“ в Стрию**, тов. зареєстрованого з обмеженою порукою за час від 1 сїчня до 31 марта 1902 (в коронах). — Прихід: 1) Готівка з 31 грудня 1901 4588·48, 2) Вплати на фонд резервовий 353·47, 3) Удїли членів 70·—, 4) Вкладки на рахунок біжучий 390·—, 5) Відсотки від льокацийй 185·28, 6) Дохід з салї і чинші 2050·— разом 7637·23. — Розхід: 1) Зверпені вкладки на рах. біжучий 464·—, 2) Адмінїстрация реальности 634·70, 3) Дрібні видатки адмістрацийні 49·76, 4) Кошта будови (виплати доставцям) 4362·28 — разом 5510·74. Остало в касї з днем 31-ого марта 2126·49. — Нових членів прибуло в тім часї 2 з квотою 40 К вплачених удїлів. На фонд резервовий вплинули добровільні датки: о. Строцкий з Синевідска вижн. 1 К, о. Юхнович з Корчина 10 К, о. І. Клосевич з Гнильча 10 К, о. І. Шуховский з Братковець 120 К, Стрийска каса задаткова з чистого зиску 200 К, — з пушок: в Дашаві 3·25, в Руским касині 3·72. — З нагоди представленя аматорского 14 с. м. не могучи явитись лично, зложили оо.: П. Шанковский 4 К, Сабат 2 К, Каленюк 4 К і Бордун 5 К. — Д-р *Евг. Олесницкий*, директор. *Юл. Фгдусевич*, контрольор. *Ів. Важинин*, касїр.

Христос воскрес!...

Христос воскрес!... Так много лїт
іде луна: воскрес!
Чи ждав-же того давний сьвіт?
Чи ждав-же він чудес?
„Розпятий Бог ваш на хрестї!...
гдумили ся кати пусті —
ждїть чуда всї з небес!“
І ждали... й Він воскрес!...

Христос воскрес!... Ударив грім —
катам скінчив ся вік.
Не вбити Духа Правди їм!
З глубини крівавих рік,
з дна моря слїз, із під руїн,
з могил героїв вийде він,
як Богочоловік —
хвала его по вік!

Христос воскрес!... Чим тяжший день,
чим дужший гнет в округ,
тим близша вже пора пісень;
встає Свободи Дух.
Надії сьвіт заблис, не згас.
Приходить воскресеня час.
Кому Бог очи дав і слух,
кріпись, хоч гнет в округ!...

В. Щурат.

НОВИНКИ.

— **Христос воскресе!** З Великодними сьвятами пересилає наша редакция всїм своїм ВП. Читателям і Прихильникам сердечні бажаня всего найлїпшого. Веселих Сьват!

— **При надходячій зміні місяця** просить наша Адміністрация о вчасне відновленє передплати за місяць май і вирівнанє залеглостий до кінця II. кварталу, щоби не мусіла здержувати висилки часописи.

— **Справозданє з приходів і видатків запомогового фонду** академічної молодїжи, удїленій нам комітетом, почнемо друкувати зараз по сьвятах, а тимчасом зазначуємо просьбу комітету, щоби П. Т. Земляки в часї Великодних Сьват не забували на руских студентів-академиків, що мусять сьвяткувати на чужинї.

— **З Праги.** Не судилось нам заточникам стрічати сьвят на рідній землї, у рідній хатї; но не сумуємо і не нарікаємо ні на кого, бо в нас надія, що прийде час, коли наш нарід щасливий, у своїй хатї, буде сьвяткувати день воскресеня. А нині, нині приймїть від нас Нене Україно і Ви дорогі Родимці сердечні желанія веселих сьвят і помянїть нас у сьватї тому не злим, тихим словом. **Пражські гайдамаки:** Кость Балицький, Олекса Бойцун, Денис Бородайкевич, Богдан Бучинський, Ярослав Воєвідка, Лев Ганкевич, Витовт Гошовський, Михайло Ґеник, Коморовський, Михайло Лаврів, Остап Луцький, Осип Петришак, Володимир Семків, Мстислав Січинський, Ізидор Строцкий, Роман Цегельский, Гриць Тимощук, Олександер Чорненький.

— **Урядники Канцелярії Товариства „Просьвіти“** у Львові шлють з Воскресенем Христовим всїм Вп. Членам і їх рідним щирі желанія веселих та щасливих сьват. Христос Воскресе! Воскресне Україна-Русь!

Заразом повідомляємо Вп. Членів, що книжочку ч. 262—3 „Вибір деклямацій“ вже розіслано. Хто-би не одержав до тепер, нехай реклямує.

Справозданє з дїяльности Товариства „Просьвіти“ за р. 1900 і 1901 вийшемо зараз по сьвятах.

— **В справі науки рускої мови в ґімназиях.** Сумної памяти бувший віцепрезидент ц. к. краєвої Ради шкільної п. Бобжиньский лишив нам між иньшим в спадщинї і те, що науку рускої мови в ґімназиях з польскою мовою викладовою дуже обмежено і уровень тої науки сильно обмежено. Против того „пляну науки“ рускої мови по ґімназиях внесло було в своїм часї Наук. Товариства ім. Шевченка меморандум до міністерства просьвіти, котре відтак спонукало ц. к. краєву Раду шкільну, щоби займила ся ревізиею того ославленого „пляну науки“. В наслїдок того скликала тепер ц. к. краєва Рада шкільна анкету знатоків, щоби вислухати їх опінії в тім напрямі. Засїданє тої анкети відбуло ся сего тижня в днях 23 і 24 с. м. під проводом п. віцепрезидента Плажка. З Русинів були запрошені до анкети і взяли в ній участь радники Барвіньский і Іван Левіцкий, директори руских ґімназий Харкевич і Недільский, професори д-р Колесса, д-р Кокоруда, д-р Кошач, і Макарушка. Всї участники — також і Поляки — висказували ся за зміною обовязуючою „пляну науки“ в напрямі розширеня і підненсеня науки рускої мови, хоч зрештою що до поодиноких точок дискусії погляди знатоків сильно розходили ся. Дискусия вела ся по руски і по польски, а промови бесїдників стенографовано.

— **Прошу Впр. Отців** повторно свої 3-коронові датки за образи дяківської льотерії посилати впроет до Видїлів дяківских Товариств своїх Дієцезий. Тих образів находить ся в руках Впр. Духовеньства вище 1000 штук, отже в вартости понад 3000 корон. Ті гроші мають послужити на запомоги для теперішних бідних дяків, а тих здають ся певно досить в кождій Дієцезії. Рад би я за Божою помочею і ту цїль поставлену при стараню о дяківску льотерию осягнути. — *о. Д. Танячкевич.*

— **Пречудова і прямо задивляюча згідливість** в поглядах на ріжнородні справи запанувала між „Галичанином“ і Gazet'ою Narodow'ою. Виступають против „українців“ — так разом; против руских академиків — разом; против рільничого стрейку — теж разом; против „українських“ ґімназий — знов разом. Пишуть против свободолюбної борби в Бельґії — однаково; против польскої революцийної Lig'i Narodow'oї — знов однаково; против революцийного руху в Росиї — теж однаково. Видумують брехнї — так однакові; а пишуть крайні безмисличї — теж однакові. От знов в „Галичанинї“ стоїть, що российский революцийний рух, се „посїв чужинців“. Gazeta Narodowa обурена видко що „чужинцї“ справляють таку прикрість ей амантови, щей до того в їх спільнім „медовім місяци“, постарала ся чим борше найти сих непокликаних опікунів российского люду і найшла їх! „Увесь той рух правленний нїмецкою рукою“ — запевнює вона читачів.— Як бачимо для любови до совзанника можна і спільно з глузду зсунути ся.

— **Новий адвокат Русин.** Д-р Евген Вацик отпирає з днем 1. мая с. р. адвокацку канцелярию в Зборові. Д-р Вацик знаний в загально яко визначний юрист і як чоловік дуже совістний і солїдний.

— **Ц. к. дирекция почт і телеґрафів оповіщує,** що з днем 1. мая запроваджує ся почтову складницю в Видинові, місцевости належачій до округу доручень ц. к. уряду почтового в Залучу.

— **Воякий великдень.** В 30. полку піхоти, що стоїть у Львові на цитадели, та рекрутуєсь в двох третих частях з Русинів, як раз на завтрішне велике руске сьвято заповів Kasernvisit'y п. ґенерал-майор von Sollwegen.

— **Великий пожар навістив село Романів** коло Вібрки дня 17. с. м. В протягу двох годин спопеліло 26 господаретв а около 120 будинків. Між иншими погоріли і будинки господарскі приходника о. Якова Сїнґалевича. Шалений вітер розносив огонь на всї сторони. Много людей було того дня в Вібрці на ярмарку, другі при роботах в полї, тож і ратунок був з початку майже нїякий. Пізнїйше насїли з помочию люди з сусїдних сїл і уратовано решту села від цїлковитого знищени. — Страти виносять около 60.000 К. З погорілців були убезпечені 18 в „Днїстрі“, 3 в Краківскім тов., а 5 неубезпечених. „Днїстер“ вже ліквідував і виплатив шкоди. — Був се вже третий огонь в протягу двох років, та деякі другий раз погоріли. Погорільцям дуже придала би ся поміч на переднївку.

— **Фіньский театр.** В Гельзінґфорсї відчинено недавно театр, призначений для вистав у фіньскій мові. Кошти будови виносили $1^1/_2$ мілїона марок. — Малий фіньский народець, що числить несповна 2 мілїони голов та замешкує найнепривітнїйшу і найнеурожайнїйшу країну північної Европи, буде в столичнім місті величавий, европейский, театр. Коли-ж ми, 30-мілїонова нация, доженемо Чудів?

— **Жіноча шулєрня.** — Нюйоркска полїция відкрила в одним з елеґанцких домів шулєрню, де грали дами з нюйоркскої „сметанки“. Увагу полїциї звернула обставина, що перед згаданий дім заїздили менше-більше в одній порі дня розкішні екіпажі, а приїхавші ними дами, зникали в замкненій правильно брамі палати. Одного дня в критичній порі явив ся перед домом комісар полїциї з 6-ма детективами і зажадав від дверника „в імени закона“, аби впустив его і показав салї гри Ледви вийшов комісар на перший поверх, одна з дам заглянула его і крикнула: полїция! — В салях зробила ся нечувана метушня. Кілька дам зімлїло, деякі дістали спазми, инші задеревіли на місци. Одна молода дама, падаючи на диван з закритим лицем, крикнула: „Пробіг! мій муж довідає ся про се!“ — Комісар, не тратячи урядової холоднокровности, переводив тим часом строгу ревізию. Забрано карти, золото, банкноти, перетрясено всї покої. Скінчивши з тим, комісар звернув ся до дам: „А тепер мушу знати імена всїх пань!“ — Можна собі представити страшний вибух того плачу і голосїня, яким благородні панї приняли слова комісаря. Невмолимий комісар приступив до першої з краю прегарної білявочки: „Прошу, ваше імя?“ — „Мері Джонїс“ — прохлипала. — Комісар удав, що вірить: „А панї мешкають?“ — „Колюмбова улиця, лїнія 60“. — „При котрім кінци?“ — „Від полудневого-заходу“. — „Отже в церкві св. Павла?“ — питає комісар приловлену на незручних викрутах даму. — Ся в плач. Комісар тимчасом звертає ся до ей сусїдни, шиковної шатиночки: „Панї імя?“ — „Амі Брони“. — „Мешкане?“ — „Шеста улиця, 50 лїнія“. — „Отже в центральнім парку?“ — ловить знов комісар. Новий елемент, спазми і т. п. — Так ішло від дами до дами. Всї подали неправдиві імена і адреси. Комісареви остаточно о се й не ходило. Єму вистарчало, що дав досмертну науку панням, отже й сплакані до знесили дами пустив свобідно домів. Тілько 6 заложительок шулєрнї мусїло їхати з ним на полїцию.

— **Дрібні вісти.** Директором головного шпиталю у Львові іменував краєвий видїл дотеперішного заступника, д-ра Іосифа Старжевского. — Появили ся у Львові підроблені 5 коронівки. — Іспити кандидатів для шкіл середних перед львівскою комісиею екзамінацийною начнуть ся 23 мая. Реченець подань до 16. мая. — Посїлість Камінна коло Надвірної має бути розпарцельована. Обнимає 450 морґів орного поля і 300 морґів лїса. Морґ пересічно по 240 корон. — Загальні збори членів „Народного Дому“ в Чернівцях відбудуть ся 4. н. ст. мая. — Артист маляр Іван Труш вернув з Риму і поїхав до Косова малювати етноґрафічну картину „Гагілки“.

Посмертий ✝ оповістки.

Алексей Ессип, д-р медицини, лїкар в Лопатинї, упокоїв ся 23 с. м. у львівскім головнім шпиталї в 35 р. житя. В. в. п.!

Наука, штука и література.

— **Леся Українка: Відгуки поезиї.** Чернівці 1902, стор. 100 мал. 8⁰ — видане акад. тов. „Молода Україна“ в Чернівцях — цїна брошур. а присил. 1 кор., елеґантно оправл. 1 кор. 60 сот. Дістати можна в обох руских книгарнях у Львові і у накладчика Николая Грабчука, Чернівцї, Friedhofgasse 1. — Се богатий і ріжнородний змістом збірник поезий вельми симпатичної і талановитої української поетки; більша часть тих поезий повстала на галицкім і буковиньскім ґрунтї, в часї перебуваня поетки в Карпатах. Внїшний вигляд книжки невичайно гарний, люксусовий; в сецесийнім стилю; друк в двох краскаx. Одним словом: книжка ся, що в правдивою окрасою нашої літератури, може бути рівночасно окрасою сальону, а цїна дуже низька.

+ **X. Звичайні загальні зборы Товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“** вбдбудуть ся въ четверъ **дня 8 н. ст. мая 1902 о годинѣ 10 передъ полудиемъ въ канцелярїи Товариства**, рынокъ 10 (Домъ „Просвѣты“).

Порядокъ дневный:

1. Вбдчитанє протоколу загальныхъ Зборбвъ зъ 9 мая 1901.
2. Справозданя Дирекцїи и Рады надзираючои за IX рбкъ адм. 1901.
3. Справозданя Комісїи ревізійнои.
4. Внесеня Рады надзираючои:

а) въ справѣ роздѣлу надвышки доходу 100.776 кор.

б) въ справѣ вынагороды 2 выбраныхъ членбвъ Дирекцїи, ихъ заступникбвъ и 3 членбвъ Комісїи ревізійнои.

в) въ справѣ змѣны §§ 6 и 7 статуту фонду емеритальнаго.

5. Выббръ:

а) 6 членбвъ Рады надзираючои на мѣсце уступаючихъ по мысли § 92 стат.: Д-ра Михаила Короли, о. Мирона Подолинъского, о. Льва Туркевича, Володимира Шухевича, Іосифа Онишкевича и о. Ивана Негребецкого.

б) 5 заступникбвъ членбвъ Рады надзираючои на 1 рбкъ.

в) 3 членбвъ Комісїи ревізійнои и 1 заступника на 1 рбкъ.

6. Интерпеляцїи членбвъ.

О годинѣ 8 рано передъ Зборами вбдбуде ся Богослуженє въ церквѣ Успенія Пресв. Богородицѣ.

Львбвъ дня 4 цвѣтня 1902.

Президентъ Рады надзираючои:
Григорій Кузьма.

Зъ Дирекцїи ц. к. зелѣзницъ державныхъ

З днем 1 мая с. р. буде обовязувати на шляхах, в окрузі ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. у Львові, лїтний розклад їзди, в котрім заміщено кілька пожаданих змін і то так під взглядом получень



Ново отворена італийска винярня
при ул. Городецкій ч. 14 поручає на сьвята **ВИНА**
з власних винниць по дуже низкій цїні, а іменно:

Червоні істрийскі	лїтра	. . . .	. 38 кр.	Поважана П. Т. публика
Білі	„	„	. 44 кр.	зволить переконати ся о
Червоні	„ солодкі	„	. 56 кр.	доброті моїх вин.
Білі	„ „	„	. 60 кр.	319 3—4



поїздів в стациях розїздових, як і иньших потреб подорожуючої публики особливо підчас купелевого сезону.

Усильним стараним удало ся узискати трете получене з російскими зелїзницями полудневими, через Підволочиска зга. Волочиска, поміж Одесою і Києвом а Віднем.

В тій цїли курс поїздів особових ч. 15 і 16, котрі переходили тілько на шляху Краків-Тернополь, продовжено аж до Підволочиск для: Волочиск.

Через переложене відїзду поїзду ч. 15 зі Львова на годину 9 вечером, будуть згадані поїзди лучити ся у Львові з поїздами близькавичними ч. 5 зга. ч. 6 а в Підволочисках зга. Волочисках з почтовими поїздами російскими ч. 5 зга. 6. — В той спосіб подорож з Відня до Одеси і Києва можна буде відбути в протягу півтора доби з одною тілько ночев. — За-для продовження курсу поїздів особових ч. 15 і 16 до Підволочиск, будуть від 1 мая с. р. поїзди особові ч. 11 і 14, яко зайші, переходити тілько до Тернополя, а утрачене через се получене в Боркам великих від вечірного поїзду з Гримайлова до поїзду 14 в Тернополи доповнить поїзд мішаний ч. 262, переходячий поміж Борками великими а Тернополем.

В цїли удогіднення руху льокального з Ряшева до Львова, буде поїзд ч. 21 відходити о 1 годину скорше з Ряшева, а їзда его буде прискорена. Зміна тая уможливить подорожним з Ярослава і з лїнії сокальскої відповідно до внесених петицій, вчаснїйший приїзд до Перемишля зга. Львова. — Крім сего дістане ся еще сей поїзд у Львові до получення з поїздом особовим ч. 11, відходячим до Тернополя, котрого відїзд відрочено о цїлу годину. — Так само має получене у Львові з поїздом ч. 311 відходячим до Станиславова. — Більшавчий з року на рік в лїтнім сезоні рух особовий на шляху Львів-Перемишль і панучий в наслїдок того натиск подорожних при вечірнім поїзді у Львові, дав повід до заведення нового поїзду льокального поміж Львовом а Перемишлем на час від 1 мая до 30 вересня с. р. — Поїзд сей відходить о год. 8 мін. 25 вечером, одже в порі дуже догідній і поможе через нодїл подорожних до найгіднїйшої їзди в найбільше фреквентованій порі року.

Заведений в послїднім році на прохід поїзд сезоновий з Перемишля на Хирів-Загірє до Сянока. Риманова, Івонича і т. д., оказав ся пожаданим не тілько для місць купелевих, але і для цїлого згаданого шляху. — Мимо одже розмірно високих коштів буде згаданий поїзд переходити що дня без перерви. — Вечірний поїзд ч. 1617 з Красного до Бродів одержав найнайшвидший і догіднїйший відїзд, а заразом за посередництвом найскорше зі Львова відїздкаючого поїзду ч. 15 також нове і скоре получене з поїздом поспішним ч. 5, приходячим з Відня. — Наколи же крім сего переходити буде від особовий прямо зі Львова до Бродів, став ся в наслїдок сего удогіднення поїзд нічний ч. 1611 з Красного до Бродів цїлком зайшним.

Щоби однак не зменшити числа поїздів на тім шляху, переложено поїзд ч. 1611 на пору полудневу яко получене з поїздом особовим ч. 11 зі Львова. — Наглячій потребі збільшення числа поїздів особових на шляху лавочнянськім зарадженo вже з початком с. р. через переміну поїздів сезонових ч. 1717 і 1718 на простори Стрий-Лавочне на курсуючі правильно через цїлий рік. — Крім сего для піднесення фреквенції до хороших і здорових околиць при згаданім шляху, як також для піднесення тих місцевостий будуть переходити від 15 червня до 30 вересня включно аж до Тухлї два поїзди сезонові, котрі доси курсували тілько поміж Стрийом а Сколем. — Зарядженє се дозволить любителям сеї майже найкрасшої, а доси так мало посїщуваної части нашого карпацкого підгіря, на чотирозовий дуже догідний виїзд і поворот до Львова в протягу одної доби сезону прогулькового.

Для більшого удогіднення комунїкації поміж Львовом а Бориславом, як і на жадане сторін інтересованих заведено попри істнуючих вже еще одно добре получене через вчаснїйший відїзд поїзду ч. 1817 з Дрогобича до Бориславa.

На зелїзници льокальній Львів-Янів не зменено в нїчим розкладу їзди поїздів правильних. — Натомість недїльний пополудневий поїзд сезоновий ч. 3257, для скороченя часу їзди буде переходити до Янова без задержування ся в стациях посередних.

В цїли уможливлення довшого побуту в Янові, буде послїдний недїльний поїзд відходити з Янова доперва около 9 год. вечером.

Вкінци замічає ся, що через порозуміне ся з зелїзницею північною цїс. Фердинанда, з ц. к. упр. австр. угорск. Товариством зелїзниць держ. із зелїзницею буштеградскою позискали галицкі зелїзниці державні дуже догідне получене поміж Львовом а Прагою і Карльсбадом через Прерів, Оломунець і ческу Трібав. — Особливо поручає ся в тім взгляді поїзди поспішні ч. 3 і 4 в сезонї лїтнім від 1 червня до 31 серпня включно, бо виїхавши зі Львова о год. 2 мін. 55 по полудни, можна приїхати Карльсбаду вже о год. 2 мін. 7 по полудни другого дня і навідворот при виїздї з Карльсбаду о год 2 мін. 25 по пол. можна бути у Львові о год. 1 мін. 35 пол. слїдуючого дня.

МАЛЫЙ ФЕЙЛЄТОНЪ.

Женщини-лїкарки в минувшинї.

В часах, коли в многих краях культурного сьвіта жінки добили ся уже до сего, що могуть рівноправно з мущинами студиювати медицину і віддавати ся лїкарскому званю, цїкава буде річ кинути оком на змагания жінок на тій точцї в минувшинї.

Отже, о скілько вже з Гомерової Іліяди можна заключати, жінки-лїкарки звісні були вже на 2.000 лїт перед Христовим Різдвом. Именно в девятій пісни Іліяди есть згадка про женщину-лїкарку. Рівно-ж говорить ся про лїкарки і в траґедиях Ґврипіда. Перша звісна по імени грецка лїкарка, се Олїмпія з Теб, котру згадує славний старинний природознавець, Плїній. В лїкарскім творі мезопотамского Грека-лїкаря Аетия згадує ся славна лїкарка Аспазия, авторка твору „О жіночих недугах", з котрого навіть деякі уривки дійшли до нашого часу в передачі Аетия. Велика лїкарска слава Атенки Аґродіки споводувала атеньску управу видати дозвіл усїм вільним жінкам на вичуване і виконуване лїкарского заводу.

З упадком старинної грецко-римскої культури зникають на якийсь час лїкарки, аби появити ся знов у середновічю, коли уровень загальної осьвіти знов став двигати ся. Перші середновічні лїкарки були черниці з гуманітарних чинів, що удержували шпиталї. Небавом, коли начали повставати висші школи, з'явили ся і сьвіцкі жінки-лїкарки, особливо в Італії. Так в одній лїтописи з XIV-го віку згадує ся женщина Абелля, що не тілько відзначила ся своїм практичним лїкарюванем, але й написала кілька латиньских творів з лїкарскої царини. З початком XV-го віку стрічаємо навіть на катедрі звичайного професора медицини славного університету в Больонії женщину — Доротею Букко. В тім меншебільше часї студиювала тамки анатомію Олександра Джіліні.

В XVI-ім і XVII-ім столїтях стрічаємо вже значне число женщин, що віддають ся медицинї. 1558-го року в Мадридї видає Оліївія Сабуке-де-Нантес свій лїкарский твір а в Анґлії ще 1421-го року вручено королеви Андрієви петицию, аби зборонив жінкам під тяжкою карою занимати ся лїкарюванем. Видко з того, що жінок-лїкарок мусїло бути тоді в Анґлії вже стілько, що робили чималу конкуренцию мущинам-лїкарям. З поміж англійских лїкарок славна е Анна Галькет, дочка професора окфордского університету. Уроджена 1652-го р., студиювала теольоґію, медицину і хирурґію. Однак задля спротивленя лїкарів-мушин, практики виконувати не могла, а тілько в тяжких випадках злогів покликувано ві як спеціялїстку. Рівночасно жила й лїкарка Єлисавета Лявренсі, котрої житепись лишив ві муж, писатель Самійло Бері. Коли-б навіть великі его похвали для Єлисавети зачислити по части на рахунок любови до власної жінки, то все-ж мусїла се бути визначна сила, коли професори медичного факультету з признанем відносили ся до ві диґнози і слухали ві з порывом.

В XVIII-ім віці вславив больоньский університет тим, що видав кілька визначних лїкарок. На тім університеті студиювала анатомію пані Анна Моранді-Мацолї, а ві анатомічні препарати можна до нинїшного дни оглядати в анатомічнім музею сего університету. „Коронований революціонер" Ий— цїсар осиф II-ий — зложив їй особисто свій привіт 1774-ого р. — 1778-ого р. именовано в Больонії Марію Петрочіні, а небавом вістала вона доцентом університету в Феррарі. І ві дочка Зарофа Фереті пішла теж слїдом матери: студиювала хирурґію в Больонії та осягнула тамки степень доктора медицини. Та найславнїйшою італійскою лїкаркою була Мария делле Донне, доктор університету больоньского. Наполеон Великий именував ві „доценткою положництва" в больоньскім університеті. Коли вона померла 1842-ого року, лїкарска часопись „Raccoglitore Meolico", назвали ві найбільшою женщиною міста Больонії.

Франция видала в другій половинї XVIII-ого віку лїкарку п-ю Ляшапель, що своїми ґінайкольоґічними творами здобула собі чималий розголос. Друга славна лїкарка-француженка се п-ї д-р Росіш в першої половини минувшого столїтя. 1814-ого р. іменовано ві членом управи шпиталїв в департаментах сеньскім і оаскім та наставницею шпиталїв в сих департаментах на випадок війни. За свої великі заслуги була чимало разів визначена.

В Німеччинї першою лїкаркою була Єлисавета Кнїль, спеціялїстка в хемії. В перших лїтах минувшого віку визначає ся як лїкарка п-ї Зібольд а ві дочка, Марияння, одержала від ґетинґского університету степень доктора 1817-ого року.

У Чехів першою лїкаркою е панна д-р А. Гонзакова, що живе у Празї. Першою Русинкою-лїкаркою е пані д-р Софія Окуневска-Морачевска у Львові.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

Др. Євгеній Вацик

отворив канцелярію адвокатску в ЗБОРОВІ.
128 1—2

ВСІХ НАУК ЛІКАРСКИХ

Др. Стефан Миколайский

ординує в хоробах внутрішних від 3—5 год. по полудни.

249 ул. Леона Сапіги ч. 9., II. поверх. 3—4

Спеціяліст недуг шкірних і венеричних

Др. ЯР (Jahr)

по довших студиях в клініках проф. Лясгора і М. Йосефа в Берлині — осів у Львові і ord. від год. 575 10—12 і від 3—5 Сикстуска ч 32 I п. 24—25

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, вимиманє зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в кавчуку і в золоті, в стосовних випадках без плитки. Направи з провінциї полагоджує ся відворотно. 323 2—2

МАТТОНЬОГО

ГІСПІБЛЄР

64 природна алькалічна щава. 6—26

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продаэ

всякй паперы цѣнный и монеты

по найдешевшомъ курсѣ деннома не числячи кѣлкои провизіи. 374 (4

На фонд руских академиків

призначений весь дохід з розпродажи брошури:

О, щаслива Руси!

Дістати ї можна в редакциї „Дїла" і в обох руских книгарнях у Львові. Цїна 50 сот., з пересилкою 55 сот.

Женщина середного віку, що розуміесь на сільскім господарстві, глядає місця до заряду дому сьвященичого. — Ласкаві зголошеня упрашае ся адресувати: М. Томашевска в Махлинцях п. Нове село коло Стрия.
912 3—3

На сьвята найлучші вина дальматиньскі (Apollo di Lissa), тирольскі і італійскі і різні десерові поручає лише перша Італійска винярня. *Zuliani i Tramero*, Львів, ул. Домініканьска 7 або Городецка 83. 324 3—4



Для канарків

гарценьских, рішак літний, канар, свист лущений, кат. 40 кр. поручає склад насіня **Антонія Климовича і Сина** у Львові площа Галицкая ч. 11. 47 17—52

ФЛЯНЦИ

всяких цвітів весняних, лїтних і зимотревалих. Ростини диванові і кохонні фляпци шпаратів і трускавок. Ростини вазонкові і цвіти.

РОЖІ

штамові і корчикові. Все в значній якости по низких цїнах поручає огород торговельний і фабрика консервів **в Любичи королївскій** (шлях Львів-Белзець). 332 1—0

Каталоґ на жадане.



ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміоване.)

Від 27/4 до 3/5 до побаченя:

Ш. ЦИКЛЬ

Війна Анґлийско-Бурска.

Вступ 10 кр. 5

Наддслане.

До поважаного Пана **М. ФРАЙЛІХА у Львові.** Перенятий глибокою вдячностию переспилаю Вам щиру подяку, що в короткім часї вилічилисьте мене з перепуклини, мимо що малисьте трудне дїло з грізною і застарілою раною, якої не можна було никими лїкарскими средствами позбути ся. Всїм терпячим на перепуклину можу як найсовістнїйше поручити бандаж Вашої системи тим більше, що Ви приготовляючи і закладаючи тойже посїдаєте надзвичайну вмілість і зручність. — З правдивим поважанем: *Антоній Курята*, ц. к. нотар в Бжеску. — Бжеско 18 лютого 1901. 331 2—3

ЛИПІНЬ

въ ресторациѣ НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трабу жидьска ч. 12 домъ красный, можна дбстати щодепно ажо о годинѣ 6-бй рано горячій обѣдъ.

ЦѢНИНЪ.

Печена вепровина съ капустою	16 кр.
Свѣжій дотяк	12 „
Фляки	16 „
Бѣлица телячя за хрѣномъ	10 „
Ковбаса въ хрѣномъ	6 „
Кавіаръ	18 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Вшелкі напитки въ найлѣпшихъ родахъ по най умѣренѣйшихъ цѣнахъ; для вигоды, що походять въ моихъ ресторацыяхъ, даю вибираючимъ марки. — **Найлѣпшій пива** по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вбдъ 30 кр. кѣлка.

По театрѣ моя оѳіціна, въ которій выборъ страви и напитковъ взглядно вибрана буде.

79 388—9 Въ высокимъ поважаніемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

КОПЕРНИЦКИЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1. противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкои



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, лїнійны мѣрничі шопы, лїбелѣ, нанометры и. т. п.

Уряджене дзвонивъ электричныхъ.

Всякі поправки сповнюють ся якъ най скорше и найлѣпше. 4185

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 60 кр.

Дістати можна въ тов „Просвѣта", Рынокъ 10.

! Вовни !
! Батисти !
! Кретони !

Найдешевше вправоручае

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галиция 12 А,
184 47—7

Кожда родина

може собі моїм знаменитим, всюди випробованим

Фоноґрафом



справити розкішні вечери. Мій фоноґраф сьпівае, грає, говорить, сьміе ся, всїлякі русні, польскі пісні, марші, розмови, сьміхи і т. п. незвичайно природно і вірно, а при всїляких забавах в недорівнаною розривкою. Продаю той фоноґраф по небувалій доси цїні 6 зр. разом уже з опакованем та додаю еще один валець даром. Висилає ся лише за поспїлатою або за попереднім присланем цїни. Дальші вальці від штуки коштують лиш 75кр.

Міжнародний експортовий дім

M. B. Braumann,

в КРАКОВІ. 72

НА СЬВЯТА!

Поручає свої вироби

Цукорня Бенецкого

Львів, готель центральний, викопуючи всьо як найстаранийше. 325 3—3

На сьвята!

1/2 кгр. мигдалової маси	1·30
„ „ оріхової маси	1·10 „
„ „ ванілевої чоколяди (з гарантією правд.)	1·80 „
„ „ цукати	1·40 „
„ „ пом ранчевих лущин	—·80 „
„ „ какао (з гарантією правдиве)	2·— „
„ „ помадок до прикрасу тістечок	1·40 „
„ „ мармоляди до начиновання тіст — в пяти відтінках	—·90 „
„ „ чоколядової кувертури до глазурованя тіст	2·40 „
„ „ молївника чистого малинового	—·80 „
„ „ медівника цукрового	—·90 „

як і: чоколядові ягілятка, чоколядові і цукрові крашанки, бомбоньєри готові, бомбони, помадки, вожі, цьвіти, цукровий мачок, торти, тістечка і т. п. у великім выборі, по найскромнійших цінах. — Виключний свій склад для гуртівної і дрібної продажи містить ся при **площи Голуховских ч. 5** (рог ул. Сьвяшжовської.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — з вдячностию и пошанованем

Брандштедтер і Спілка

парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 317 17—?

ІВОНИЧ

Заклад купелевий і кліматичний

(стация зелїзници Івоничі.)

Найсильнійша сільно-йодово-бромова щава.

Від давна стверджена за скуточність у всіх родах золя, в хоробах костий, скіри і жлезаді у всіх хоробах, що вимагають приспішена відкови матерії

Заклад уряджений взірцево, ефект може осьвічена, водопровід. Знаменита музика, Антика, почта і телеґраф в закладі. Закладові лікарі: І Др. Іоан Корніцкий зі Львова ІІ. Др. Ю їан Станішевский з Кракова.

Рівно практикуючі лікарі: др. С. Стауб ер і др. Вайтель зі Львова. В сезоні І до 2 червня і з ІІІ від 20 серпня мешкання значно дешевші.

Узильнене від такси на підставі сьвідоцтв убожества удїля ся тілько в І і ІІІ сезоні.

Замовленя на мешкання, воду мінеральну, сіль, луги і намул приймає всяких полекень удїля **Дирекция Закладу купелевого в Івоничу.** 332 1—6

Блюзки, гальки, рукавички, парасольки, панчохи

всякі додатки до кравеччини поручає по цінах постійних найдешевше **С. БЛЮМЕНКРАНЦ** Львів, ул. Галицка (ріг Боімів.) 102

Выдавець и одѣчальный редакторъ Д-ръ Володимиръ Охримовичъ. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского пбдъ зарядомъ Іосифа Даниловa.

Кілька гадок практичного значіня.

В статї поміщеній в минуншім роцї під заг. „Бери Петре на розум“ вказав я, що для грамотних синів господарских, котрим за тїсно господарювати на батьківскій ниві й взагалї для тих, що не мають спроможности кінчити школи, військова служба зі становиска суспільного розвою не є таким „тяжким ярмом“, як о тім у нас взагалї говорять ся. Молодий чоловік з народною школою, дослужившись підофіцирскої шаржи, по вислуженю 12 лїт при війску, має право на підставі закона до посади в державній службі, відповідно до своєї личної кваліфікациї і образования.

Через військову службу осягає він в суспільности таке становище, котре по більшій части, будучи лише в цивільнім станї, не міг би осягнути, а що найважнїйше забезпечує собі будучність і не є тягаром анї для своєї родини, анї для суспільности, а противно: був і в ей пожиточним членом.

Нинї хочу звернути увагу на два фахові і дуже пожиточні заведеня в окрузї орґанїзациї ц. і к. военної маринарки. Ті заведеня майже незвісні Русинам, а мають они для нас практичне значіне, особливо для рукодїльничої і ремісничої молодїжи тим більше, що в тих заведенях побирає молодїж з елементарним образованєм дальшу фахову науку, котра кваліфікує до осягненя красшої карієри не тілько при самій военній маринарцї, але також по вислуженю лїт презенцийних можуть легко деінде одержати посаду, чи то при торговельній маринарцї, або в фабриках, чи то заснувати свою рукодїльню, а тим самим обезпечити собі гарну будучність. Згадані заведеня суть: Машиновий курс (Maschinenkurs) і машинова школа для молодїжи (Maschinenjungens hule).

До курсу машинового принимає ся таких молодцїв, котрі покінчили рік 17 і побирали перед тим науку у слюсаря, механїка, або у коваля і коли зголосять ся до маринарки, яно охотники.

Курс тревае відповідно до спосібности молодця піврік або цїлий рік. В курсї тім побирають молодцї, під проводом дуже спосібних учителїв, науку о машинах (Maschinenwesen), о електротехнїцї і т. п., а в варстатах образують ся практично.

По скінченю курсу дїлить ся молодцїв після кваліфікациї на підофіцирів машинових (Maschinenunterofficiere), або на матрозів машинових (Maschinenmatrosen).

В протягу 6 до 8 лїт зістають они штабовими підофіцирами (Stab unterofficiere) і побирають крім иньших поборів пенсию від 1560 до 1800 корон річно. В протягу дальших 8 лїт авансують на управителїв машинових (Maschinenleiter) і яко такі вступають в стат урядників низшої категориї, а то: яко машиністи 3 класи (в ранзї X) з річною пенсиєю 2400 корон, т. є. майже тілько, що давнїйше мали ад'юнкти судові яко капітан II кл. — Машиністи в II або I класї (в ранзї IX) мають річну пенсию 3400 кор. зглядно 4400, отже більшу пенсию, як теперішна платня ад'юнкта судового або капітана I кл. Кромі пенсиї побирають еще иньші побочні побори.

Если по відбутю служби презенцийної волїють однак виступити з маринарки, то присвоїли они собі підчас служби військової таке велике знане фахове, що їм легко прийде знайти посаду в цивільнім станї: яко машиністи, електротехнїки, веркфірери і т. п. Крім того роблять они рїжні заморскі подорожи, пізнають чужі заморскі краї і тим способом набирають много відомостий і досьвіду, котрі в будучім їх житю лишень користи можуть принести.

Другим таким пожиточним заведенєм є машинова школа для молодїжи (Maschinenjungenschule) і та школа має ту саму цїль, що курс машиновий, именно: образоване молодцїв на добрих і спосібних підофіцирів машинових і управителїв машинових. Услівя вступу до сеї школи суть слїдуючі: горожанство австрийскої держави, спосібність тїлесна, достаточне знане языка нїмецкого, укінчене школи народної і скінчених 14, а не переступлене 16 лїт віку. Наука в згаданій школї тревае 3 роки і обнимає теоретичне і практичне образованє. Молодцї по укінченю 3. року з добрим успіхом мають перед собою таку саму карієру, як ті, що скінчили курс машиновий, з тою лише рїжницею, що вступають до служби яко матрози 4. класи.

Укінчене одної або другої школи дає молодим людям дуже добрі шанси до осягненя сталої еґзистенциї, чи то при маринарцї, або по вислуженю лїт служби військової в цивільнім станї, а ті шанси представляють ся еще тим корисиїйшими, що услівя вступного образования суть дуже малі. Вправдї є перешкода для Русинів що-до нїмецкого языка, але і то дало би ся при добрій волї побороти. Для нас суть ті школи з иньшого огляду дуже важні. Минувшого року став ухвалений закон о водних каналах. На підставі того закона має бути вибудований канал водний, котрий би получив ріки Дністер з Сяном, а відтак з Вислою. Не тут місце розводитись, чи нам Русинам будова сего каналу принесе користи, або нї, але треба нам числити ся з тим фактом і не стояти з заложенними руками. Чаж укінчене згаданої вище школи не придало би ся неодному Русинови, котрий міг би опісля найти красну еґзистенцию при службі на каналї водним в Галичинї? А если вже не до тої школи, то що найменше наші селяне повинні як-раз тепер з цїлої сили старати ся посилати дїти свої взагалї на науку, чи то до місцевих ремісників, чи то до мійских бо з хвилею вибудованя каналу водного буде потреба рїжного рода ремісників, а тодї чи добре то для нас буде, як з перед носа будуть нам чужі люде забирати хлїб. Тепер як-раз пора дати дитину до ремесла, бо заким внучить ся ремесла, то менша часть водних каналїв буде вже побудована. Для більшої заохоти і для уможливленя навіть бідним дїтям наук в ремеслї, засновано у Львові руску бурсу ремісничо промислову, де за малою доплатою і без доплати побирають молодцї науку в ремеслї. Завдяки жертволюбности немногих патріотів удержує Бурса нинї 12 хлопцїв, але то є капля в морю, бо бурса та повинна числити сотки хлопцїв. А як легко можна би се осягнути! Маємо понад 4.000 руских громад. Если би кожда громада вписала ся в члени (4 корони річно), то кількадесять громад висилало би, кожда одного хлопця без дальшої оплати. Щоби означити, котра з громад має вислати хлопця, льосує ся, і в той спосіб що 3 лїта прийшло би на чергу других кількадесять громад так, що в протягу певних лїт кожда громада вислала би свого хлопця на науку до бурси. Є у нас пословиця: „Громада великий чоловік“. Нехай же люде доброї волї застановлять ся над властивим значінєм сеї пословицї і побудять чинники в поодиноких громадах до зреалїзованя сеї пословицї, а вийде се громадам певно на хосен.

В справі принятя до машинового курсу і машинової школи молодцїв, належить удати ся до приналежного, „k. u. k. Ersatzungs-Bezirks Commando“, де вже охотно зроблять всьо, що потрібно.

Іван Бачиньский,
ц. к. капітан в пенсиї і касиер Дністра“.

„Карби“
Івана Семанюка.*)

(Критична оцїнка.)

„У пригорщі брав би тото зелене село леліяв би, як дрібненьку запашну отаву, гладив би, як паву.

„Дивіть, хитаєть ся межи горами гей дубова колиска у віночку, чічки розкидає.

„Хотїв би тотї чічки позбирати, вітрови не дати, в садочку посадити. Та кілько разів рука за ними посягне, тілько разів мерця підіймає.

„Сухі, надмогильні квітки на цминтарних, струпішілих хрестах.

„А хоч-би їх позліткою золотити, не повеселїють.

„А хоч-би їх росою росити, не покраснїють.

„Лиш би їх до серця тулити, лиш би ними серце крівавити“.**)

— — — — — — — — — — — — — — —

І серце нераз закрівавило ся на згадку того зеленого села, котре було так дуже далеко, а кождий раз лишались на нїм „карби, котрі нїколи не загоять ся і не заростуть паньским салом“... А думки леліяли те зелене село, а спомини, а постатї знакомих людай сливали живим словом на папір... І так повстали „карби“, повнлї, чи радше нарис з гуцульского жатя. Чогось „цїкавого“, „сензацийного“ і не шукайте в тих нарисах, бо певне не найдете, бо гуцульске житє таке сїре, таке просте, таке буденне. Семанюкові нариси, се не те, що повісти Федьковича. Семанюків Гуцул, се не той буйний, богатий, пристрастний, по сьвяточному прибраний, вольний син гірнї! Се нужденна істота, бита злиднями і темнотою, визискувана і кривджена всякими пивками, в котрої „хлїб і — страва — се найстарша справа“, в котрої людське чуте, благородність душі лиш де-не-де продирають ся з під важкої заслони злиднїв, мов сонце в осїнну днину зза оловяних хмар.

А коли Ви цїкаві на людські злидні, на буденне житє бідного Гуцула, на той страшний траґізм, що розграє ся що-дня і в хлопській хатї і в хлопській душі, тим страшнїйший, що не видний для постороннього ока, що другі навіть не догадують ся його істнованя, — коли Вас все те займає, то візьміть і прочитайте Семанюкові нариси.

А побачите там гуцульське житє і гуцульску душу, його дрібку радощів і море горя, його погляди, вірованя, забобони...

Дитина за слаба була до роботи, і тому батько дав її до шкіл. Хлопець добре учив ся, був гордощами всеї родини, а найбільше своєї бабуні, котра його вибавила на своїх руках. І з кождим роком що-раз більше отирали ся хлопцеви очи і що-раз гірше боліло серце на вид тої зневаги, яку рівнодушно приймали мужики від першого-лїпшого зайди-підпанка, а в серцї немов зарисувало ся що-раз більше болючих карбів... („Карби“.)

Хлоп мав одну дочку, принав до неї зятя, записав їм ґрунт, а сам вішаєть ся на деревинї, котру колись сам був посадив перед вікнами своєї колись хати, бо так добре йому у своїх дїтий, бо... такий мав розум. („Дїд“)

Жандарм намовляє хлопа-вдівця женити ся зі своєю любкою, ходить до неї майже що днини, а нарештї самого хлопа завдає до арешту, гонить в ланцухах до міста перед очима всеї громади, щоби всї видїли і бояли ся власти... („Раз мати родила“)

Хлоп ховає перед екзекутором все, що має в хатї, але зорке око державного слуги вміє добре шукати та на конець бере за податок одинокий образ із хати. („Сьвятий Николай в гартї“)

Хлопи обурюють ся на учительку, через котру мусять платити кару за те, що не посилають дїтий до школи, через котру води не мають, бо вся вода втїкла до шкільної криниці. Розгорячені ідуть засипати керницю, але по дорозї обез'оружують їх їх дїти, що вертають зі школи, оповідаючи їм про доброту своєї учительки. („Хиба даруймо воду“)

Газдиня лежить на лаві, молодїж обходить посмертні обряди, а ґазда минаєть ся з жалю, через плач оправдують ся перед дочками, котрі закидають йому, що збиткував маму. „Нїби тото ми в гараздах тілький час крівали, вїби то було коли гідне слово до себе заговорити?“ („Грушка“).

Сирота сковичає по селї голий і голодний. Раз побачив, що теля сее корову на пасовиску і почав сам ссати. Його ловить ґаздиня на горячім, починаєть ся прилюдна кара, а товпа тїшить ся, вигукує: „Злодїя імили-сми!“ („Злодїя зловили“).

Баба ходила до міста до нотаря радити ся, чи не можна би змінити заповіданя її небіжчика-чоловіка, бо сини тепер її страшно збиткує, а вертаючи так спала з сил, що не може зайти до дому, лиш телеґрафічних стовпів чіпаєть ся, смерти дожидає.

Пани відбирають мужикови в процесї його прадїдне поле, він умирає з жури, а його жінка кладе на малім клинї, „даруванім“ панами, нову хату. А на основинах хати пють хлопи паньске здоровле, згадують їх з подякою за те, що бабі клин лишили, гукають підпитими голосами: „Дай боже панам житє!“ („Основинн“).

Родичі тїшать ся, що пан лїсничий взяв їх дочку на службу, не запримітив більма. Мати, виправляючи дочку, наказує, аби все слухала пана, а люди глузують за відходячою: „Туда йде вона в порожні, а відси верне ся в повні“... („Вільмо“).

А ось иньша дівчина вертає з міста зі служби, „в повні“ вертає, з дитиною на руках. Мати наказувала, аби слухала пана, а вона його і в день і в ночи слухала... Нї, в ночи не слухала, а пан руки звязав... („Зведеница“).

Хлоп бє горшки, бо „щось до него приступило“ і вірить, що то кара від Бога за те, що він хорій жінці курку зварив. А „як Гуцул возме ся куретину їсти, то пан Біг відбере кулешку“. („Горнець“).

Гуцулови, що робить і по сьвітї розносить коновки, впала конина по дорозї. А його жаль за тою цїною робітницею, розпука його жінки і дїтий — се щось таке страшне, таке важке, таке пригнїтаюче... („Чічка“).

Баба дає „на-боже“, аби — — — — — — — — — — — — аби він війни не видав, бо її син у війську служить. А хлопи підсьміхають ся: „Пусте її на боже, бігме, пусте!“ Чи-ж у цїсаря значить що баба?! („На-боже“).

Та все те, все, що тут переказано, се лиш голий кістяк Семанюкових нарисів, се лиш канва, на котрій Семанюк розснував свої спомини з Гуцульщини, се лиш шнурочки, на котрих він нанизує те, що бачив, що пережив своєю хлопською душею з Гуцулами, що нераз болем запекло коло серця. А мусить то бути біль великий, коли бачиш, як близькі твому серцю в нуждї і темнотї загибають, як, загибають, пють на здоровле своїх гнобителїв... Треба прочитати самі нариси, не їх зміст, треба вжити ся в ті простї, звичайні на перший погляд слова, аби збагнути їх глубокий зміст. Бо в Семанюкових нарисах дїйстно артизму чи-мало. Такі „Карби“, чи „Дїд“, чи „Зведеница“, се перлини нашої лїтератури наймолодшого покоління, а й иньші їм не уступають. Цизелювати з такою мікроскопійною точностию гуцульське житє, рухи простої, первістної гуцульської душі, відшукати в кождім, на перший погляд зовсїм незначнім фантї предмет до лїтературно-артистичного оброблення, — на се треба знати ту хлопську душу, те хлопське видженне житє, треба любити те, про що пишеть ся, треба мати в собі дїйсно „божу іскру“.

Один закид можна-б зробити Семанюкови, закид занадто великої точности в описуваню деяких подробиць, що на конець втомляє. Тай одностайність, те сїре тло можна-б між закиди почислити, але... „в пісні те лиш живе, що житє дало“, а що житє дало таку тужливу сїрість, сему чей-же не автор винен...

Тай ще один закид, більше формалїстичної натури. Гуцульский діалект, хоч і як він підносить вартість нарисів у тих, що його розуміють, обнижує її у тих, для котрих він не зрозумілий. А не розуміють його не тілько чужинцї, що впрочім лїтературну нашу мову розбирають несогірше (я сам досьвідчив сего, даючи читати Семанюка і Стефаника знакомим Великороссам), але й наші земляки, особливо з російскої України. То-ж може-б на те, аби зробити такі цїнні річи загальним добром, вреаґїнувати з діалекту або хоч по меньше його уживати...

Михайло Лозинський.

*) Перед роком завязало ся в Чернівцях поступове студентське товариство „Молода Україна“, котре сейчас після своїх народин дало знати про себе, приступаючи до власного видавництва. І на енергії молодому товариству дїйстно не забракло. Протягом лїта минувшого року видало воно 6 випусків, зазнакомлюючи нас таким чином з нашими наймолодшими письменниками як Галїн („Думки і пісні“), Крушельницький (комедия „Семчишини“), Слободівна („Іхто-ж вона була“), Семанюк („Карби“). Крім того видало воно знамениту комедию М. Гороля п. з. „Ревізор з Петербурга“ і нарис Яблочкова п. з. „Сїльська учителька“ — обі сї річи в перекладї з великоруської мови. З видавництв наших авторів найлучшою річию є безперечно „Карби“ і прямо дивно, чому на се доси нїхто не звернув уваги в науковій публїцистицї. Також читаюча громада — чути — за-мало звертає уваги на молоде, вельми симпатичне видавництво, що в своїм стремлїню, заложити який-такий лїтературний центр на Буковинї, повинно стрітити ся з найбільшою материяльною і моральною підпомогою. Та-ж добре не лиш те, що має на собі львівську марку! — *М. Л.*

**) „Карби“, стор. 1.

Наука, штука и лїтература.

— **Ґазети господарскої ч. 3—6** представляють ся дуже гарно і містять много поучаючого материялу про управу рілї, штучні навози, годівлю худоби, пасовиска громадскі і т. д. Взагалї „Ґазета господарска“ чим-раз більше стає ся інтересна, бо крім ширеня науки і відомостий входячих в обем рільництва, поміщує фахові працї про справи економічні, доси у нас незнані а навіть нетикані. Такими суть н. пр. основно оброблені статї: „Що може хлїборобів з біди виратувати“ і „Для чого уживає ся штучних наволїв“. в котрих автор В. К. на підставі дїйстних наших відносин господарских і економічних, відкриває нові причини неврожайности землї і лихого стану маєткового рільників, та подає способи і средства до їх усуненя. Кожда фахова статя совістно і вичерпуюче есть оброблена, а що до языка і форми написана в спосіб легкий, кождому зрозумілий і переконуючий.

„Ґазета господарска“ так своїм змістом як і внїшним виглядом може не йно селянина, але і чоловіка інтеліґентного зовсїм вдоволити. Люде з інтеліґенциї, хочби рільники, котрих економічні справи в краю обходять, або обходити повинні, найдуть там не одно для них потрібне і цїнне, а найважнїйше — що мають в нїй на всїлякі теми готові реферати, котрі на просьвітно-господарских зборах і вічах потрібують лиш відчитати, або виложити.

Адрес редакциї: Львів, ул. Вічна-Кржова ч. 1.

Русины! Памятайте на **аґітаційный фондъ „Народной Рады“** у Львовѣ!

— **Найкрасшим подарунком сьвяточним** є „Поезиї Тараса Шевченка“, котрі висилає канцелярия „Просьвіти“ оплачено за попереднім надісланєм 2 кор. 30 сот. рекомендовано 55 сот.). Просить ся як найскорше замовляти; наклад невеликий, а з причини дуже низької цїни наклад скоро вичерпає ся. Канцелярия „Просьвіти“ у Львові, Ринок ч. 10. 428 (1—?)

Свій до свого!

Перший рускій складъ машинъ до шитя!



Незрівнаної доброти машины до шитя и гафту Зінгера

Ножний ваґъ 27 до 65 зр.
Ручний „ 25 до 48 зр.
Обручковий ч. 41 по 77 зр.
Обручковий ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботы.)

Вч. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, якъ також и для селянъ за потвердженемъ уряду громадского. 108 28—7

Услівя сплаты приступний. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя и газету безплатно. Цінники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*
Львівъ, Галицка 6.

НАСІННЯ
до варив и цвітів найліпшого рода поручає:
Заведене огородниче
А. КЛИМОВИЧА и Сына
у ЛЬВОВІ
ул. Пекарска ч. 63.
Цінники на жадане даромъ и оплатно.

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власнй выробы

поручає по цінахъ умѣренихъ

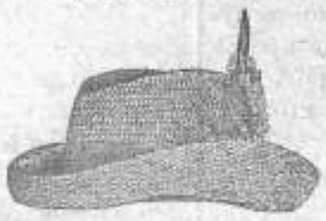
КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТКАЦКЕ
„ПРЯХА“ зъ Кросна

Замовленя зъ провінціи просимо надсилати до Кросна.

Почта, телеґрафъ и стація зелѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣнники присилаємо на жадане даромъ и оплатно.

Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ агентівъ анѣ похатинівъ не высылаємо. 582 29—?

Фабрика капелюхів
під фірмою
Антін Кафка
(давнійше А. Кожелюжек)
у Львові улиця Галицка число 4
(побіч катедри)



поручає на теперішний сезон капелюхи і цилінд и власного виробу в наймодернійших фасонах і барвах по найдешевших цінах; також капелюхи і цилїндри Р. С. Габіка, цілком легкі цилїндри по 9 зр. капелюхи в різних барвах по 5 зр., капелюхи Льоденові з фабрики А. Піхлера в Ґрацу і як найдешевші капелюхи для дітей.

Цінники на жадане даром і оплачено. 272 7—8

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичинї



Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлійської сталї від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані, Ножі столеві и вилки, ножицї всілякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножицї до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК
Ножівникъ
ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 103

Без конкуренції!



Сервіс порцеляновий на 6 осіб 5 зр., на 12 осіб лише 10 зр. — **Декорований** в цьвіти на 6 осіб по 8, 8·50, 9 до 10 зр., на 12 осіб від 17, 18·50, 20, 2 до 300 зр. — **Келішки** до горівки або вина по 10, 12, 14, 16, 17 до 70 кр. — **Шклянки** по 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 50 кр. **Філіжанки** до чорної кави і чаю декоровані по 12, 14, 16, 19, 20, 25, 30 кр і вище поручає

Артур Бартош
(давнійше К. Хрістіянус.)
головний магазин порцеляни, шкла, фабричний склад хінського срібла і зелізних мебліів.
Львів, площа Маріяцка ч. 7 (побіч Шковрона.) 301

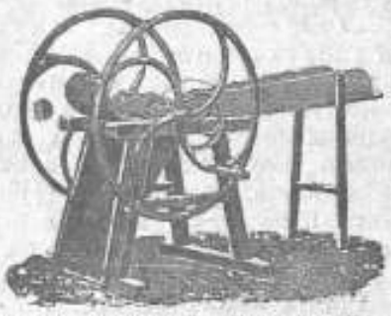
Торговля „Під Пальмою“ З. Маєвского
(давнійше Ст. Войціховского і Задуровича). **Академіцка 6** поручає
На сьвята

Знамениті натуральні вина	40 кр. фляшка
Зеленяки	55 кр. фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава досконала	по 64, 80, 100 і 108 кр. за ½ кільогр.
Розинки	по 36 кр. а мігдали по 60 кр.

315 5—36

Перфуми з білих фіялків
знаменити — ціна 80, 1·50, 2 і 3 К.
ІВАН ІГНАТОВИЧ
Львів, ул. Сикстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. 11.
Краків: Суконницї ч. 20. — Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 24. 272 IV.

Оригінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Мораві
ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сїчкарні New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотільні з кутими ослонами, керати криті, дзвонові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, сикавки, також машини до шитя з перворядних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше

L. QUELLER. Львів
склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди великі порученя висилати просить.* 224 8—24

Основано въ 1848 роцѣ.
Давидъ Шварцвальдъ і Сынъ
Львовъ, площа Капітульна число 3.
поручають на теперѣшный сезонъ весняный по можливо найнижшихъ цѣнахъ свій знаменито заосмотренный складъ готовои мужескои конфекциі, лѣтнй пальта, ульстры, гавельоны, плащѣ вѣдъ пороху и дощу, убрана анґлезовй и маринарковй, ґардеробу для Вч. Духовенства, для пп. Ученикивъ и дѣтей.
Дуже великій складъ матеріи берлеиьскои, французскои и анґлійскои спродає такожь на мєтры дуже дешево. 14 7—6

LIPIK

першорядні купелі в Славонії

Одиноке на континенті горяче (60°C) йодово-алькалічне жерело.

Стация льокальної зелізниці (via Дужоселло) Або стация Нарач-Ліпік полудневої зелізниці. (Стрефога тарифа.)

Премійовані: Будапешт, Відень, Лондон, Рим, Брукселя. Елеґантскій сальон гостинний, кавярна і реставрация, простірні парки, проходняки, знамениті готелі, санаторея для дітей, преширні домки купелеві, електричне осьвітлене

На ревматизм, гестоць, іехіяе, біль костей, жолудка, кишок, урини, катару, волозових і всякого рода кровних слабостях незрівняні.

В часі купелевого сезону ординує проф. др Тома Маршанко в закладі Купелеву воду йодову бере ся прямо з жерела і можна замовляти через Л. Едескута в Будапешті і Генриха Матоніого у Відни. а ліпіцку сіль купелеву прямо у дирекциі закладу.

Великі полєшення удїляє Дирекция закладу. 329 1—6

SEIDEL & NAUMANN

Ideal

МАШИНА ДО ПИСАНЯ

Письмо видне зараз і трівке.
Букви від першої до остатної.

Hch SCHOTT & DONNATH, WIEN,
III./3, Heumarkt Nr. 9.

SEIDEL & NAUMANN
GERMANIA
Найліпші роверы



Hch Schott & Donnath
Wien, III/3, Heumarkt Nr. 9

255 5—10

Отверта цілий рік

Отверта цілий рік. Отверта цілий рік.

САНАТОРИЯ д-ра Євг. ВАЙҐЛЯ
Львів ул. Гавзнера ч. 11.
під адміністр. управою
Казимїра Солецкого
ново уладжена і перебудована.

Приймає хорих на постійний побут для лїченя всїляких недуг з виїмком заразливих і недуг ума.

Проспекти висилає на жадане
УПРАВА.

Отверта цілий рік.

Вѣдъ року 1868
БЕРҐЄРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клініках и многими практичными дѣкарями уживає ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожь и въ Нѣмеччинѣ, Франції, Россіи, на півостровѣ Балканьскомъ, въ Швайцарії и т. д. на недуги шкіри, особливо противъ

Выкидовъ шкірныхъ рѣзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланя Бергерового мыла смоляного яко гіґієничного средства до усуненя нориавъ, до чищеня и дезинфекциі шкіры есть рѣвножъ загально признане. Бергера мыло смоляне має 40% смолы деревной и рѣзнить ся значно вѣдъ всѣхъ иншихъ родовъ мыла смоляного въ торговли. — За-дли охорены передъ фальшованемъ треба жадати выразно Бергера мыла смоляного и уважати на побочь помѣщеный знакъ охоронный.



Въ упертыхъ недугахъ шкірныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчничого мыла смолино-сѣрчаного.

Яко найгодиѣйше мыло смоляне до усуненя всякои

нечистоты шкіры

на выкидахъ шкірнй и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрівнане мыло до мытя и купелевъ для щоденного ужитку служить, обіймаюче 35% ґлицерины и пахучо

Бергера ґлїцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживаня.

Зъ иншихъ родовъ мыла Бергера поручає ся слѣдуючй заслугуючй на увагу: **Мыло бензоове для нѣжности шкіры; мыло бораксове противъ прищавъ; мыло карболеве до выгладженя шкіры и знаковъ по вбивѣ и яко мыло дезинфекційне; Бергера мыло до купелевъ зъ смерековыхъ шишлькъ и таке-жь мыло тоалетове, Бергера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.).**

Бергера мыло петросульфольне

противъ вишневого лиця, вишневого носа, высыпокъ и свербиковъ на шкірѣ; мыло на весненя дуже успѣшне; мыло сѣрчане молочне на нечисте лице; мыло таїнове на почервонѣ и выпадъ волосся.

Бергера зубна паста въ тубахъ

найлучше средство до чищеня зубовъ Нр. 1 на нормальнй зубы, Нр. 2 для курцѣвъ. Цѣна 80 кр. Що до прочихъ мылъ Бергера вѣдсылаємо до приписовъ ужитя. Жадати все Бергера мыла, бо є много безуспѣшныхъ наслѣдувань.

Мѣсця продажи дає Львова въ анти. ахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, Кароля Дїна, Петра Миколяша, Як. Піпеса-Поратиньского, З. Рукера, К. Склепиньского, д-ра Зарицкого К. Шіевского, Едв. Брікнера. І. Шіелеса. Въ дроґеріяхъ: Петра Миколяща і Сп, Г. Ґріншпана, С. Трампельнера, Ісид. Фрухтмана, і у всѣхъ аптиках въ Галичинѣ. 329 6—24

Охоронна марка: **КОТВИЦЯ.**

LINIMENT. CAPSICI COMP.

зъ РІХТЕРА аптики въ Празѣ,

узнано загально знакомитымъ и бѣль гоючимъ натиранємъ, по дцѣ 80 в., К. 1·40 и К. 2. на складѣ по всѣхъ аптиках.

При купнѣ сего **загально улюбленого домового средства** треба жадати тільки оригінальныхъ фляшочокъ зъ пудельчкахъ зъ нашою охоронною маркою **„Котвиця“ зъ Ріхтера** аптика щобы дѣйстати оригінальный продуктъ.



Ріхтера аптика „подъ Золотымъ Львомъ“
Прага, І. ул. Єлисаветы 5. 615 6—5

Кущак і Зубік

Матерії вовняні, шовкові, зефіри, сатини, батисти, перкалі. Найсвіжші новости. Величезний вибір! Шифони і перкалї білї, полотна і білизна столова.

Львів, Площа Галицка ч. 1. 304

Цїни найнижші. 5—10

Зелізничі поізди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	з ночи
з Брадова (8·51, 9·50 вік)	8·—	11·—	5·—	8·—	10·—
с Підволочиськ (тепер. двірця зі підзамча)	6·—	8·—	2·50*	6·—	10·45
	8·—	11·45	5·—	8·—	11·—
з Тернополя-Криве-Броди	8·—			8·—	11·—
з Відня Нов.-Гримайлів-Копичинець	3·52	9·55	2·55		11·—
з Рашкова		11·45		12·15	11·—
з Чернівець-ціхан (12·15 н.)	9·—	12·—	1·45*	5·40	9·30
з Ходорова-Підволочиськ				10·20*	
зі Стрия Львівського, Будапешту	8·10	1·10		10·—	
зі Стрия Хирова Сухої (†)	8·10†	1·10	4·40	10·50	
зі Стрия, Ставиславова	8·10	1·10		12·15	
з Бещиць			5·55		
з Рави Руської і Сокаля	6·—	8·18	8·14	5·55	
з Янова (9 рано)	7·45		12·35	8·28§ 9·41 ◎	
з Брухович	6·46?	8·15		7·26	8·50
з Винної Води (7·10 рано)	8·10	9·—	11·15	5·45	8·49

З Львова виходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	з ночи
до Брадова (5·40 рано)	4·15	6·9	2·55*	6·50	10·—
до Підволочиськ в годовного двірця	6·50	9·28	1·35†	7·10	10·45
„ „ Підзамча	6·59	9·42	2·03*	7·55	11·—
до Тернополя-Копичинець		9·28			11·03
до Відня Нов.-Гримайлова		9·25	1·05*		11·19
до Рашкова			3·50		11·40
до Чернівець-ціхан	9·35	5·55	2·45*	6·10	10·15
до Ходорова-Підволочиського	6·25	10·25	2·45*		1·35
до Стрия Львівського, Будапешту	6·25			6·25	
до Стрия Хирова Сухої (†)			3·—	5·05	7·45
до Стрия Ставиславова			6·10		9·—
до Бещиць			10·20		
до Рави Руської і Сокаля			10·20		7·35
до Янова (8·30 вечор.)§§	9·15	1·25††	9·15	6·30◆	9·45
до Брухович (2·51? в неділї і сьвята)	5·45?	10·20	2·15?	7·52	8·30
до Винної Води (8·20?)	4·10	6·45	5·25	6·40	10·30

? Поспішні поізди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділї і сьвята; ◎ від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX в неділї і сьвята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX † від 1/V до 16/IX

Близькаючий поізд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 9·40 год. вечером.

В місті видають білети атенции дневників І. Св. Соколовської в саменах Ґансмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечором, а сьвятої і взимку зимного рода білети, інвестровані провідників, рекламові ізди і т. д., інформаційне бюро ц. к. державних зелізниць, ул. Кароліни ч. 6., в подвірю, сходи II ч. дворий 52, з урядових годинах (8—3, в сьвята 9—12). Середньо-европейський час виносить від львівського о 31 мін

Обємисту брошуру
про Трускавець
висилає на жадане
УПРАВА.

В першім і третім сезоні
о 30% дешевше.

В ТРУСКАВЦИ
лїчить ся незвичайно успішно.
Початок сезону 15 мая. — Конець 30 вересня.

ревматизм, подаґра, отилість, недуги нирок і міхура, астма, іехіятика, недуги жіночі, серцеві і жолудкові. 271 5—8

Ч. 85. Львовъ, Середа 17 (30) Цвѣтня 1902. **Рочникъ XXIII.**

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Вібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходитъ въ пеорокъ и въ второнъ и пятницю на перемѣну разомъ въ „Дѣломъ".

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24, Бюро ґазетъ А. Ольшевского ул. Килиньского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухгалтъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и каждшбсь за инсерати конкѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" съ літер. додаткомъ

во Австріи: на цѣлый рѣкъ . . 22 к. на пѣвъ року . . . 13 „ — *за границею:* на цѣлый рѣкъ . . 44 к. на пѣвъ року . . . 22 „

У Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 28 к. на пѣвъ року . . . 14 к. на чверть року . . 7 „ на мѣсяцъ . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямаціи неопечатані вільні вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія кажчайкі принимають ся по 30 с. вѣдъ одного серѣчки инсератового або ихъ мѣсця в по рубрикѣ „Надѣсланє" по 30 с.

Вѣдики и инші довозни кажчайкі числить ся по 20 с. вѣдъ сказки.

Галицкі образки з біжучої хвилї.

(Вязанка донесень).

„То комісия рабунок зробила!"

або

здемаскований виборчий комісар.

(З судовоі салї ц. к. окруж. суду в Тернополи).

Дня 20. серпня 1901 переводив комісар ц. к. староства в Гусятинї, п. Фелїциян Строка правибори (соймові) в Трибухівцях і оголосив такий результат виборів: „на 91 голосуючих дістали независимі кандидати: о. Лабій 29 голосів, Іосиф Качор і Гринько Сенько по 28 голосів, а кандидати ґрафа Голуховского: Матвій Гуцала, Михайло Череватюк і Іосиф Бродиньский дістали 62, зглядно 63 голоси, отже ті послїдні вибрані виборцями".

На те кликнув оден господар, Йосиф Возьний: „то комісия рабунок зробила!" а на питанє комісаря, що то значить, повторив ті самі слова.

По тій причинї вніс п. комісар Фелїциян Строка яко предсїдатель виборчої комісиї против Іосифа Возьного скаргу о обиду чести до ц. к. повітового суду в Гусятинї і там по переведеній розправі судия засудив Возьного за переступ з §. 491 кар. зак. на 14 днїв арешту.

Від того вироку відкликав ся засуджений до ц. к. окруж. суду в Тернополи. В своїм рекурсї признав Возьний, що виборчій комісиї, зглядно п. комісареви Строцї закинув рабунок голосів при правиборах в Трибухівцях, але на свою оборону підіймав ся доказу правди на отсї факти: 1) що на независимих кандидатів (т. в. на о. Лабія і его товаришів) віддало свої голоси 48 правиборців, а не 28, як оголосив пан комісар; 2) що пан комісар самовільно допускав до голосованя людий неуправнених, а за те 3) не допускав до голосованя людий управнених і в виборчій лїстї виказаних. На ствердженє тих фактів покликав обжалований 52 сьвідків.

Ц. к. окружний суд в Тернополи допустив наведений доказ правди. 48 сьвідків потвердило, що голосували на о. Лабія і его товаришів, а не на двірских лизунів; дальше зізнав Лайзор Ґрос, що не платить ніякого податку, а мимо того комісар позволив ему голосувати; подібно Грицько Сторожик не був управнений голосувати і не був вписаний в виборчій лїстї, а мимо того на візванє комісаря голосував; за те Николу Гаврилюка не допустив комісар до голосованя, хоч той був управнений до голосованя і був вписаний в лїстї управнених.

По переведеню тої відкличної розправи ц. к. окружний суд в Тернополи увільнив Іосифа Возьного винроком з д. 23 цьвітня 1902 ч. спр. Bl. 44,2 від вини і кари, мотивуючи свій вирок тим, що обжалованому удав ся вповнї доказ правди.

Так отже на судовій дорозї доказано, що п. комісар Строка справдї допустив ся „рабунку" голосів при правиборах; показало ся що на 91 голосуючих дістали о. Лабій і его товариші 48 голосів, отже абсолютну більшість і тим самим були в дїйстности вибрані, мимо того п. комісар „зрабував" Русинам 20 голосів і оголосив що рускі виборцї дістали лише 20 голосів а хруні 63 голоси; в той спосіб зрабував п. комісар Русинам трех виборців, котрі були би віддали голос на руского кандидата, а оголосив виборцями трех хрунів, що голосували на ґр. Голуховского.

Сей судово стверджений факт знаменито ілюструє, що у нас означають слова: „legalne wybory" і „drobne usterki"; та факт той є рівночасно дуже цїнним материялом для наших послів і — для ц. к. державної прокураторії, бо-ж здає ся нам, що коли вже нічі закони не обовязують таких панів, як п. комісарів Строка, то бодай карні закони повинні бути і до них примінені.

Ksiądz hakatysta.

(Донисъ з Городецкого повіту).

Перед пяти роками за стараньем о. Сїчиньского і его зята д-ра Федака адвоката зі Львова заложено в Мшанї коло Городка читальню „Просьвіти". Майже цїле село, без ріжницї чи латинники чи греко-католики вписали ся в члени читальні і пильно ходили на відчити. Так о. Сїчиньский як і др Федак не жалували труду; чи слота чи погода, спека чи зимно — спішили там, щоби меньчому братови очи вітворити. Люди по трохи отрясли ся з темноти, і богато кандидатів до „Брандзолеї" покинули гадку шукати гаразду за морем, а взяли ся до роботи, і днесь суть порядными ґаздами; зменчило ся число пяків; по року вітворено при читальни крамницю, шинкїр, а пізнїйше спілку ощадности Райфайзена. Люде добре тримали ся і всьо ішло до пїятого.

Аж ту вмирає латиньский ksiądz Palczyński з Повітна (— латинники з Мшани належать до парафії Повітно —), а на его місце приходить ks. Lachowicz (— люде кажуть що то той самий, про котрого „awantury miłośne w Grodku" писав „Monitor" ч. 53. 29 Січня 1899.). „Książulek" сей розглянувши ся, загадав від разу все горі корінем перевернути. Наказав латинникам (— а було їх з 20—) щоби а читальні виступили а вкладки в спілцї ощадности виповіли, — що і стало ся. В крамницї також заборонив купувати; „wolisz iść do żyda" — казав — „jak do ruskiego sklepu". По якімсь часї заснував для тих кількох латинників „kółko rolnicze" і „zytelnię"; каже „chociaż trudno, byśmy się utrzymali ale przynajmiej rusinem się krwi napsuje". Вкінци заказав ks. Lachowicz латинникам говорити по руски, а що по польски они не вміють, тож виходить така мішанина, що аж сьміх бере. Приходить жінка де „kółka": „dajcie no meni pierciu" повідає, „a macie tam sil? Awo nie widzicie je sze cały) miszek koło pieca" відказав склепар. Після науки ks. L. руска мова то хлопска, а польска паньска, — тілько наріка, що его парафіяне дуже тупо учать ся тої паньскої мови. Jeden poczciwy Szargut że się poprawnie wyraża po polsku; gdzie wy nauczyli się tak ładnie po polsku mowić? раз питає ks. L. „A w kryminale, jak żem siedział pary lat" відказує poczciwy Szargut. — З весною будують „kaplicżku". — *Я. К.*

Насильство паньских посїпаків.

(Донисъ з Стрийщини.)

В однім з найглухших закутків скільских гір, на боцї від всїх гостинців, в тїснім глубовім ярі, над котрим висять дикі, фантастичні скали, лежить бідне, пребідне сельце — Ямельниця. Не много в нім, бо щось лиш около 8 сотюк менканців тай то крайна біднота. Не було — знать — ніколи в тім сельци великого гаразду, та вже найгірше збіднїло оно послїдними лїтами, особливо, від коли дїдичом сего села став б. скільский нотар Н. Сей „католік-доробкевич" одним махом зробив те, на що не позволяла совість всїм его попередникам жидам, а іменно користаючи зі свого урядового становища *ante omissa*, без всякого процесу відобрав ямельницкій бідноті над 500 моргів поля, котре они з дїдів прадїдів без всякої перерви і перепони доси уживали. Тим способом поробив сей шпицель людку многих Ямельничан кандидатами на жебраків.

Та лишили ся ще декотрі мудрійші господарі, з котрими справа не пішла так легко — і доси ще не полагоджена. Оден з них, Марко Цїцький нарубав собі сей зимн смерек на своїм „кусни" (ґрунтї), до котрого має претенсию і двір; зрубані смереки Цїцький в части порізав на тертицї, в части лише обчімхав з галузя і лишив на згаданім ґрунтї. По се отже дерево заїхав дня 9 цьвітня с. р. двірский посїпака Пучман в товаристві свого підлестника війта і жандарма Гловача з Підгородець і при їх асистенції забрав те дерево силоміцю.

Та за мале ще було одного безправства бутному посїпакї; щоби показати свою всемогучість, казав він візникам їхати не дорогою, але через огороди Ямельницких ґаздів. Сего за богато вже було і смирним Ямельничанам, котрі попередній екзекуції досить супокійно приглядали ся; они поставили ся остро до Пучмана і не позволили ему нарушувати своєї власности (тим більше, що той підпанок не лишить безкарно, коли людека худобина хочби случайно поступить ся на паньску стежку або зайде в паньский рів).

За те, що селане не позволили Пучманови возити дерево через їх ґрунта, покликав жандарм сімох ґаздів до школи „на протокулу" і тут одного з них, присяжного Осипа Корнилового скував ланьцушками, а шістьох инших занзав мотузками (худобячими посторонками), котрих уживає ся до привязувания худоби, а котрі услужний Пучман надіслав ему з двора. Відтак інтерновано тих бідаків в двірекій стайни межи скотиною, де вони в сопусї і холодї мусїли перебути цілу нїч. Паньскі посїпаки не погадали наніть о тім, щоби тих визнів чим погодувати, але на їх ганьбу а на свою честь знайшов ся милосерний Самарянин в особі двірского посесора жида, котрий з своєї ініциятиви зварив узнаненим два горшки бульби і дав два боховьці хліба та казав своїй челяди нагодувати голодних узників, що мавчи звязані руки не могли самі поживити ся.

На другий день забрав жандарм своїх визнїв зі стайні і пігнав звязаних по при себе парами до Сколього „на позорище людям".

На вид їх робили ся збіговища по селах, а особливо в самім Сколїм зі страхом шептали собі люде, що се якісь дуже небезпечні розбійники.

Жандарм віддав визнїв судови; дотичний судия не переслухав їх зараз, бо не мав часу. В наслїдок того мусїли они ще одну добу валити ся в арештї і аж на другий день по переведеню протоколу випущено їх на волю...

Отсе голий опис факту, що показує наглядно, як гаразд нашому народови живе ся і що ждає его за морем... Дальших коментарів не додаю, бо й так би їх ц. к. Прокуратория сконфіскувала; надію ся однак що Вп. Читачі доповнять собі відповідно нашу допись, а ще більше надіємо ся того по наших Вп. Послах.

(Р. П.)

Про викупно землї під зелїзницю Самбір-Ужок.

З старосамбірского повіта.

Про покривдженє селян при викупні землї в рудецкім повіті була вже згадка в „Дїлї". Не лїпше йде в старосамбірскім. Якось в зимі привїхав до Стрілок п. Одезжинський, ревідент державних зелїзниць, приклікав до себе двох селян тамошних Стася Цебрика і Антона Лопушаньского і дав першому 20 кор. а другому 40 кор., з умовою, щоби відступили свої парцелї на склад балькїв і брусів на лютий і сказав їм, що гроші так як би в воду кинув. На се списали контракт і два рази відчитано тим двом селянам. Та они не зажадали відпису контракту для себе. В марті обіцяв сей пан приїхати і зробити з ними нову умову на викуп землї під будову бараків. В лютім нїхто нїчого не складував, а 24 марта приїхав будівничий і робітники почали копати рови, а тепер вже викінчують будинок. Селяни заявили, що не дадуть будовати на своїм полю, а будівничий сказав, що ва се они контракт підписали і почав ім розводити, що хлопи не сьміють ставати против цїсарского права, бо буде біда. По якімсь часї приїхав і Одезжиньский. Селяни почали его допитувати ся, через що таке стало ся і для чого не заплатив ім за поле, як був прирік, а самовільно запорядив ставленє будинку, не купивши собі у них до сего права. Та сей почав о всїм иншім торочити, а немилої справи не тикав. Ґазди занепокоїли ся, бо і самі не знали, кого чіпати і де упоминати ся о свою кривду. По довгих нарадах написали подане до ц. к. староства в Ст. Самборі, де подали, що якісь ім незнакомі пани забирають поле під будову бараків без запиту, чи они позволяють і просять о поміч і оборону. На се подане приїхав до Стрілок п. к. концепіста п. Давнша і заявив, що буде селян боронити, бо се его обовязок. Один з сих селян так оповів про сей приїзд: „Приїхав Давнша і цїлує ся з Одезжинским. Та я знаю, що пани на хлопскім поли не будуть бити ся, ані сварити ся. Але буде оборона, хтось за нами уйме ся. А таки вже кілька неділь від сего часу минуло, а зі староства нема нїякої вістки".

При вивласненю під зелїзницю годить поле у людий п. Одезжинский і ще якийсь другий. За квадр. сяжень дають по 25 кр., а коли хтось не хоче брати, то грозять цїсарским правом, або заповідають, що як будуть опирати ся, то і тілько не дістануть. Тепер викуповують від Старого Самбора до Стрілок. Забирають поле найлїпше по над сам Дністер. Рівнина по над сю ріку се одиноке добре поле, а кождий ґазда має там по маленькім кусничку. Се поле перетинає державний гостинець, відтак перетне зелїзница а трохи дальше забирає що року що раз більше землї Дністер. Хто трохи держить ся в цїні, то ся пани доходять до 40 кор. за сяжень. Люди бачать очивидну свою кривду, нарікають, та все таки надармо, бо нема нікого, хто би став в їх оборонї. — *[З.]*

Галицка ідилля.

(Донисъ з Дрогобицкого).

До чого доводить нужда наших селян, вказує наглядно отся сумна-пресумна подія:

В торговий день 14-ого с. м. носив селянин по дрогобицкім ринку півторарічну дитину, щоби ї продати. Тонні, яка з цїкавости окружала его, розказував з сльозами в очах своє горе: Жінка вмерла, покидаючи его в крайній бідї з пятерма дрібними дїтьми. Примушений доглядати дїтий, не міг їти на зарібок. Вкінци рішив ся в розпуцї продати наймолодше, котре було для него найбільшим тягаром, а заразом роздобути сим способом якого такого грона на хліб для прочої дїтвори. Одна дрогобицка міщанка заявила охоту купити сю дитину, кажучи: Маю і свої дїти, але Бог не дав менї долї, тож може принесе ми її отся сиротина. А коли запитала селянина, нїлько жадає, відповів крізь плач: Дайте стілько, щобим міг купити хліба для других дїтий. Міщанка дала му 3 корони і забрала дитину. По хвили батько, прибитий горем і жалем за дитиною зчорнів і покотив ся на землю... Люди підвели его, а коли опамятав ся, кликав в розпуцї: Віддайте назад дитину; волю їти за прошеним хлібом, чим покинути бідну сироту. — Сей страшний вид тронув глубоко усїх присутних; міщанка звернула селянинови дитину, а коли звертав їй гроші, подарувала му корону. Сьвідки сеї страшної події обдарували нещасливого, чим хто міг. — *(. Й.)*

Мужицкі зарібки.

(Допись з Коломиї.)

В справі орґанізациї рільних зарібників відбуло ся в Коломиї дня 19 с. м. друге з ряду віче, скликане селянським комітетом. В битком наповненій салї „Народного Дому" проводив парадам сен. Варчук з Печеніжина, а головний реферат мав д-р Трильовский. Бесїдник обговорив основно критичне положенє хлопскої посїлости в Галичині, та дійшов до заключеня, що в нашім краю що найменше три чверти селянства не може вже вижити зі своєї власної землї та мусить шукати зарібків на паньских панах. (На запитанє предсїдателя, кілько з присутних селян має над 4 морґи ґрунту, піднесло ся всего 9 рук.) Відтак аналїзував бесїдник сей від давна повторюваний і оспорюваний circulus vitiosus, що наш мужик мало робить, бо мало їсть, а мало їсть, бо мало робить. І так, як виказав Щепановский, галицкий селянин робить за $^1/_4$ чоловіка, а їсть за $^1/_2$ чоловіка. Алеж щоб відносини змінили ся, то цїлком природно треба реформу почати від відживлюваня. Тимчасом пожива сїльского зарібника мусить бути така нужденна і така рішучо недостаточна, бо він по просту кромі зарібків на лані не має майже инших приходів, а ей зарібки нинї неімовірно малі.

Тут бесїдник відчитав виказки з многих сіл, які зладили самі мужики нароком на се віче. Одно село так пише: Хлоп дістає у нас в сапанє і жнива денно найбільше 30 кр., дївка 18—20 кр.; в зимі хлоп коло молотарнї 18 кр., а дївка 12—15 кр. А все на своїм харчи! Пшеницю і жито дає пан на 14 сніп, а овес і ячмінь на 15. Щоб пустив худобу на свій лан, треба оплатитись річно 15 зр. від штуки.

З другого села таке доносять: В жнива робить ся на своїм харчи за 12 сніп, але, щоб взагалї дістатись до пана на роботу, треба передтим нажати окомонови 30 снопів і гуменному 30 снопів. Парубок або дївка за службу в дворі бере річно лиш 30 зр. на своїм харчи! „І якже може тут бідний нарід вижити на божім сьвітї, коли харч більше виносить, як він заробить!"

Ще з иншого села нарікають оттак: В нас так веде ся нашим селянам, що най Господь криє. У нас бідний чоловік не має з чого жити, бо зарібки у пана дїдича дуже бідні; змолотник бере (на своїм харчи) 20 кр., сапальник рідко вже коли 25 кр., косар 30 до 40 кр., дївка коло молотарнї 12 до 15 кр., погонич на місяць 4 зр. на власнім харчи!

І так одно в друге подібні а дуже сумні ті справоздания наших сїльских пролетарів. Взагалї взявши висоту денного зарібку (все на власнім харчи) в тих бодай селах, знїдки надїйшли виказки, то дорослому хлопови платить ся в жнивї 17 до 20 кр., за сапанє 25—30 кр., в жнива 30—40 кр., косареви 30—40 кр., а лиш в однім селї 45 кр. (се загалом найвисший денний зарібок рільного робітника в коломийскім повітї!). Дївка бере в зимі 12—15 кр., в жнива 18—20 кр.; погонич 8—15 кр., а лиш раз 25 кр. За снопи робить ся за 12—14 сніп, а раз навіть за 15 сніп.

В виду такого положеня рільних за-

НОВОСТИ на сукні і блюзки дамскі, полотна і шіфони поручають найдешевше **Ф. Корнецкий і С-ка** ЛЬВІВ 318 **пасаж Гавсмана.** 3—4

рібників не бачить д-р Тр. иншого ратунку, як лиш орґанїзуватись мужикам і власними силами добиватись вищої плати. Борба ся має вести ся зразу мирним способом, т. є. умовами з роботодавцями-дїдичами, а колиб се не помогло, то розпічне ся загальний **страйк і бойкот**. Представивши коротко начерк орґанїзації, поставив бесїдник отакі **резолюції**:

Взиває ся селян коломийского і других повітів:

а) щоби вибрали **сїльскі комітети заробкові**, зложені що найменше з 5 членів, з котрих 2 мають входити в склад **повітового** комітету заробкового.

б) щоби всїми законними способами боролись ся проти визискування на паньских ланах і щоби нїхто з них не умовляв ся сам про себе о плату з дїдичами, але щоби се робили лише заробкові комітети іменем цїлого села.

в) щоби про надужитя при даваню грошей на відробок, маючі знамена лихви, доносили державній прокураторії.

Резолюції ухвалено серед запалу і заінтересовання. В дискусії забирало відтак голос богато селян, як Лаврук з Іспаса та Дмитро Солянич з Устя. Сей послїдний по довшій бесїдї про вагу орґанїзації та способи борби поставив отсю **додаткову резолюцию**:

„Взиває ся повітовий комітет заробковий в Коломиї, щоби з цїлою енергією старав ся положити таму визискови селян на паньских ланах і щоби коли не дасть ся се зробити дорогою мирного порозуміня, ужив до того **страйку і бойкоту**“ — коли же комісар супротивив ся послїдному реченю, ухвалено замість того: „ужив иншихенергічнїйших, хоч законних способів“.

В дальшім ході нарад переводжено **аналїзу** двірскої служби та взагалї сїльских рільних робітників з **робітниками фабричними**, а домагання в тім напрямі сформулував д-р Трильовский в оттаких резолюциях до правительства:

I) Взиває ся правительство:

а) до внесеня в Радї державній проекту закона дотично установленя **інспекторів рільничих**, з подібними атрибуциями, як промислові інспектори.

б) до внесеня проекту закона, розширяючого обовязок належати до **каси хорих** також на рільних робітників.

в) до внесеня проекту закона, розширяючого обовязок **обезпечення від нещасних случаїв** також на рільних робітників.

II) Взиває ся правительство до припорученя політичним властям 1. інст., щоби точнїйше надзирали над виконуваням закона про обезпечуване від нещасних случаїв, о скілько він вже тепер дотикає рільних робітників.

І сї резолюції як і попередні принял нарід з очевидним заінтересованем. Взагалї з цїлого віча віднесло ся таке враженє, що наш мужик се не тупий бездушний стовп, що до нїякої орґанїзації непридатний, але противно що его легко може порушити та заставити до самооборонної акції, коли лиш справдї знає ся торкнути се, що его найбільше та безпосередно болить. Дуже пожаданим і хосенним було би, колиб і по других повітах кинено отсе зерно між народ, тим більше, що послїдний народний з'їзд рішучо заявив ся за стрейками та бойкотами. Лиш доброї волї та працї! — Г.

З ради державної.

Безпосередні податки.

На засїданю палати послів п. Масталька полемізував з міністром фінансів і закинув ему, що не старав ся здержати некористних наслїдків бруксельскої конференції. Бруксельска конвенция доведе до побіди цукру з трощі над бураковим цукром. — По промові референта, титул „безпосередні податки“ ухвалено.

Сіль.

П. Мойса домагав ся увзглядненя соймової резолюції в справі зниженя цїни соли для худоби. Експльоатация в Калуши є недостаточна. Секцийний шеф йоркаш Кох заперечує закид, що соли для худоби є замало, бо кождий може тілько дістати, кілько потребує. Окрім 15 державних складів сеї соли, є 151 складів виділу краєвого. До року зачне ся будова нового салїнарного будинку в Долинї. Будова желїзниці Дрогобич-Стебник є предметом переговорів.

Тютюн.

П. Мойса порушив також справу управи тютюну. Нею займають ся в 14 політичних повітах східної Галичини а також в сусїдних повітах Буковини. Конечне є заснованє товариства управи тютюну і державна субвенция в тій самій висотї, що краєва. Управа тютюну в Галичинї повинна бути розширена, бо він не є гірший від угорского. Цїна листя повинна бути підвищена, бо при теперішній низькій цїнї управа тютюну не виплачує ся.

П. Брайтер критикував відносини в фабриках тютюну, домагаючи ся лїпших санітарних ураджень в користь робітників і скороченя часу працї.

На початку вчерашного засїдання ухвалено титул „сіль і тютюн“ і приступлено до дискусії над титулом „стемплї і оплати“ котрий принято по промовах двох послів.

Живійша дискусия вивязала ся над титулом

Мито.

Референт меншости буджетової комісії поставив внесенє, аби сю позицию счеркнути з буджету. Міністер фінансів домагав ся задержаня сеї позиції в буджетї до кінця року, бо в противнім случаю правительству грозять численні процеси. Міністер праґнє знести мита від 1 сїчня 1903, коли фінансова ситуация на се позволить.

В поіменнім голосованю позицию „мита“ принято 133 голосами против 113. Відтак принято решту позиций буджета міністерства фінансів.

Австрийский експорт.

В дискусії над буджетом міністерства торговлї п. Колїшер обговорював сумне положенє економічне Австрії і виказав, що головним предметом нашого експорту суть люде. В 1892 році приїхало до Америки менше еміґрантів, бо тілько 448.000, але між ними було аж 114.000 з Австро-Угорщини. Коли загальний імпорт людей до північної Америки зменшив ся о 20%, то процент еміґрантів з нашої монархії збільшив ся о 60%, а з Галичини о 120%. З Німеччини від 1881—1890 еміґровало пересїчно 145.000 річно, в 1901 році число се зійшло на 21.000. В Австрії число еміґрантів що року росте. Тілько одна держава має під тим взглядом перевагу над Австрию, именно держава нужди — Італія. Бесїдник домагав ся, аби міністерство торговлї взяло на себе обовязок вишукани жерел зарібку.

По промові міністра Каля котрий потїшав передбесїдника великими державними роботами, які мають розпочати ся в короткім часї, засїданє замкнено. — Слїдуюче засїданє нині.

Хлопска револьта в Росиї.

З царства кнута, тюрми і шибениці маємо обємисту вязанку цїкавих вістий, котрі доказують, що правительство не числило ся з наслїдками свого опору против умірковаиих домагань студентів российских університетів. Неувзглядненє жаданих студентами реформ на університетах довело до студентских демонстраций. Ті демонстрациї правительство здавило нагайкою, кольбою і тюрмою. Немаючи до розпорядимости тілько вязниць, аби всїх студентів умістити за кратами, правительство позамикало школи а студентів розіслало до ріжних ґуберній і там казало їм сидїти „аж до дальшого заряджєня“. Розльоковані по селах студенти не дармували, бо в короткім дуже часї викликали хлопскі розрухи. На нещастє правительства, студенти натрафили на дуже добру для революційної пропаґавди пору, бо як раз тепер в многих ґуберніях народ терпить страшну нужду. Frankfurter Ztg. доносить, що студенти перебрані за жебраків або гандлярів ходять від села до села і підбурюють хлопів против правительства і против панів. Окрім устної пропаґанди, студенти послугують ся ріжними відозвами і брошурами, котрі розкидають цїлими масами. Між иншими письмами розкидають підроблений указ, в котрім цар віддає хлопам на власність все майно панів і наказує їм забирати хоч би силою все, що є в паньскім дворі, в паньских стодолах і коморах. Ті відозви звучать більше менше так: „Указ їх Величества царя Миколи і т. д. Покійний дїд мій, цар... дарував хлопам волю і землю. Пани не були з того вдоволені і безправством відобрали вам землю. Земля, котру обробляєте в поті чола за марну заплату, є вашою землею; збіже накопичене в коморах ваших гнобителїв, є вашим збіжем. Люблю вас, а що хочу бути справедливим царем, позволяю і наказую вам зажадати звороту того що ваше і роздїлити між себе. Як не віддадуть вам по доброму, возьміть силою; беріть їх худобу з хлїва, збіже з комори і т. д.

В околици Новгорода розкинено проклямацию з таким змістом: „Досить терпїнь, за богато мовчанки! Пора, аби цїлий народ злучив ся, пора побороти ворога. Нехай народ упімне ся о свої права, о свободу, о волю народу!

Підбурений відозвами народ розпочав формальну партизантку з дворами. З кількох ґуберній доносять о поважних спорах хлопів з дворами, о спорах, котрі звичайно кінчать ся проливом крови.

В воронежскій ґубериії прийшло до бійок, бо селяне зажадали від пана звороту забраних їм колись земель. Паньску службу хлопи прогнали з поля і обставили поле хлопскою вартою. Доперва сильний віддїл поліції усунув хлопскі варти. За хвилю збігло ся цїле село і поліция мусїла уступити перед палками. На місци явила ся компанія війска. Кількох хлопів арештовано і на місци в звірский спосіб побито їх. Се викликало страшне обуреня в цїлім повітї. 15.000 хлопів і жінок з косами кинуло ся на війско. Війско утїкло.

В тамбовскій ґуберній кілька громад звернуло ся до правительства з домаганем, аби між селян роздїлено землю одного дуже богатого пана, бо в противнім случаю народ вимбне з голоду. Правительство заряднло против селян слїдство.

В полтавскій ґуберній поліция ревідує хлопскі доми; в 22 домах знайдено революційні брошури В миньскій ґуберній арештовано до 150 хлопів, котрі сходили ся на нараду і розширювали революційні письма. Найбільше кипить в полтавскій і харківскій ґуберній. Хлопи пустили з димом вже більше як пів сотки дворів. Найбільше потерпїли посїлости князя Мекленбурґского, князя Кочубея і ґенерала Дурнова, котрим згоріло все, окрім землї. В деяких селах хлопи нападають на двори і розносять все паньске добро. Коли надійде війско, народ сидить спокійно, але як тілько війско відійде, народ знов „бере ся до роботи“. В деяких місцевостях прийшло до конфліктів з війском. В самій полтавскій ґуберній погибло від куль 40 хлопів. Числену силу всїх хлопских ватаг, що руйнують двори, подають на 18.000.

Теперішний рух має характер чисто аґрарної жакерії викликаної голодом. Однак правительство боїть ся, що студенти, котрі в першій хвили використали сю обставину, дадуть рухови політичне вістре і що хлопи зачнуть домагати ся політичних реформ, а своє жадане підпруть огнем. Аби до того недоступити, правительство розвинуло нечувану енергію в цїли здавленя руху в самім зародї. До полтавскої ґуберній виїхав ґенерал-ґубернатор Драґомиров, обняти провід над військовими операциями. Також міністер внутрішних справ Плеве мав виїхати до Полтави, де в его присутности мають повісити 20 провідників хлопского бунту.

Мадярска гаката.

При дискусії над буджетом міністерства судівництва в угорскім соймі словацкий посол Весоповский викликав страшну бурю соймової більшости, бо мав відвагу виступити против брутальної мадяризациї свого народу. Весоповский говорив дуже оглядно і умірковано, але і сим обурив до живого мадярску гакату. „Проста справедливість — мовив бесїдник — вимагає, аби бодай вироки доручувано Словакам в їх материй мові. Домагаю ся того не лиш яко репрезентант Словаків, але також зі становища угорского патріота, бо таке увзглядненє прав словацкого народу скріпило би его звязь з угорскою монархією, піднесло би чувство побратимства народів і запевнило би національний спокій“.

Ся промова обурила мадярских послів. Один з них, п. Краснай заявив, що о зміні язикового закона не може бути бесїди. Всї нації Угорщини тїшать ся широкою національною свободою, але повинні знати, що о їх рівноправности з угорским народом не може бути бесїди. Минувшість вже не верне ся і з тим Словаки мусять помиритись.

Спровакований сею безличністю Весоповский промовив еще раз і заявив, що нема закона, котрого не можна би змінити. Коли Краснай каже, що в Угорщанї нема національного питаня, то тим ударив в лице всї немадярскі елементи, а ті немадярскі елементи становлять більшість населеня Угорщини.

Ті слова викликали страшну бурю. Мадярскі посли кричать: „Се зрада краю! Чогось подібного не вільно говорити в мадярскім парляментї!“

П. Весоповский: „Мадярского парляменту нема. Є тілько парлямент угорской монархії, в котрій живуть ріжні нації...“

Мадярскі посли ревуть: „Сором і ганьба! Ідїть до Чехії! Перепросити! Ганьба! Що за безличність казати, що инші нації мають більшість в Угорщинї!“ Президент візвав Весоповского, аби повторив свої слова. Коли бесїдник повторив, що є тілько парлямент Угорщини а не мадярский, президент візвав его до порядку. Мадярскі посли дальше кричали: „Надуживаєте свободи, яку вам дають Мадяре! Утїкайте з краю! Не бунтуйте народу! — Нарід нехай лишить ся, тілько зрадники нехай покинуть мадярску землю!“ Весоповский бачучи, що не дадуть ему докінчити промови зрезиґнував з голосу.

Міністер судівництва заявив, що нїколи не позволить змінити теперішного закона язикового. Справа уживаня немадярских язиків в судах є питанем судової практики а не парляменту і законодавства.

Мадярскі дневники казать ся і закидають Весоповскому державну зраду; забувають, що навіть після галицкої рецепти спорадженій спис населеня Угорщини виказує 7,400.000 Мадярів на 17 мілїонів всего населеня.

Телеґрамы.

Париж 30 цьвітня. Вибори до французского парляменту, дали такий результат: Вибрано 243 кандидатів правительственних партий, 158 опозиційних, а в 171 округах відбудуть ся тїснїйші вибори дня 11 мая. З того 125 мандатів здобуде здає ся правительство, 12 опозиция а 38 результів сумнївних. Париж дав більшість опозиційну, бо на 22 вибраних послів, дав 17 націоналістів. Після обчислень правительственних дневників правительство може числити на давну більшість 60 голосів. Міністри вийши всї, окрім Мілєранда і Лейґеса, котрі приходять до тїснїйшого вибору. Між вибраними є провідник соціалїстів Жоре, а між упавшими Дрімон, провідник антісемітів.

Преторія 30 цьвітня. В Утрехті і Вритайді відбула ся дня 27 с. м. нарада бурских війск в присутности Л. Боти і иншихкомендантів. Анґлїйці не ставили зборам перешкод, анї не брали участи в нарадах. Загальний настрій був користний для мира Дня 28 с. м. скінчило ся тихе завішенє оружия в сих округах. — Від 21 с. м. погибло 25 Бурів, 78 полонено, 25 піддало ся.

Манїля 30 цьвітня. Перед воєнним судом розпочала ся розправа против ґенерала Сміта за те, що ґенералови Ворфорови видав був наказ перемінити остров Самару і кілька иншихокольиць в пустиню. Окрім того казав він Волерови вибити всїх мешканців, що скінчили 10 лїт, бо 10-лїтні хлопці були в Самарі небезпечнїйшими ворогами як старі.

З Росиї.

Берлин 30 цьвітня. Российске правительство мало рішити, що як би розрухи в Финляндиї повторили ся, знесе автономію великого княжества финляндского і перемінить его на звичайну российску ґубернію.

Париж 30 цьвітня. Agence Nat. пустила з Петербурга качку, що цар має дати державі в як найкоротшім часї конституцию.

Петербург 30 цьвітня. Міністер Плеве виїхав до Москви. Іменованє міністром просьвіти Ценґера уважають за доказ, що розпочаті Ванновским шкільні реформи будуть здержані.

Варшава 30 цьвітня. Приватно доносять, що процес Ґріма вже скінчив ся. Ґрім дістав 12 лїт тяжких робіт.

Лондон 30 цьвітня. Российске правительство вислало до Лондона більше число тайних аґентів, аби слїдили пробуваючих тут Росиян.

НОВИНКИ.

— **При надходячій зміні місяця** просить наша Адміністрация о вчасне відновленє передплати за місяць май і вирівнанє залеглостий, щоби не мусїла здержувати висилки часописи.

— В честь XLI роковин смерти **Тараса Шевченка** відбуде ся **в Чорткові дня 8 н. ст. мая** с. р. вечір музикально-декляматорский в сали Ради повітової з слїдуючою програмою: 1. Вступне слово; 2. Шевченко—Воробкевич „Думи мої“ хор мужеский; 3. Відчит; 4. Гушалевич-Вахнянин „Наша жизнь“ хор муж.; 5. Шевченко-Лисенко „Минають дні“ сольо барітонове в супроводї фортепияна; 6. R. Willmes Op. 10. Veniatien de Con ert—фортепян; 7. Федькович-Ніжанковский „З Окрушків“ хор муж.; 8. Шашкевич-Матюк „Веснівка“ сольо тенорове в супроводї фортепияна; 9. Шевченко „Думи мої“ деклямация 1-а; 10. М. Глинка „Не приминай ся“ дует на тенор і баритон в супроводї фортепияна; 11. Шевченко „Посланіе“ деклямація 2-а; 12. Федькович-Вербицкий „Жовнїр“: а) прощанє, б) молитва, в) битва ґ) по битві — мужеский хор. — Початок о 8. годинї вечером.

— **Важне для крамниць.** Отсим повідомляємо пп. крамарів, що всякі т. зв. бланатні товари і полотна, хустки і всякі додатки і дрібниці до шитя потрібні можемо їм доставити по цінах фабричних. Взори можкождого часу оглянути в нашій канцелярії. — *Дирекция жіночої промисловоі спілки „Труд“ у Львові.*

— **Товариство задаткове в Лїску** призначило з чистих зисків за 1901 рік квоту 50 корон на будову Руского театру у Львові і надіслало той дар на руки адміністрації нашої часописи.

— **Видїл тов. сьв. ап. Павла** подає сим до прилюдної відомости, що учителї шкіл народних, котрі взяли участь в сегорічних реколекциях духовних, що відбулись в грекокат. духовній семинарії, зложили на фонд основаня домів СС. Служебниць 19 корон.

— **До львівскої духовної семінарії** зголосило ся 66 богословів — самі москвофіли; з того 6 не принято; всї инші богослови солїдарно продовжують сецесию і є вписані на другий семестр в більшій части на університеті в Відни (121) в меншій части в Празі і Кракові (кількадесять).

— **Шайка молодих кацапенят** в Перемишли хотїла перешкодити Шевченківским вечерницям устровним в Дївочім Інституті, та їх замах не удав ся, бо перемиські ученики обсадили всї входи до Інституту і молоді яничари мусїли держати ся здалека від інституту.

— **З Збаражчини.** Отворене читальні „Просьвіти“ в Кошликах відбуде ся 4 мая с. р. о 2 год. з полудня. Просить ся доохрестних селян тай інтелїґентів, щоби своєю участию додали новим читальникам заохоти до просьвітної роботи. Т. К. Г. Д.

— **Завтра** „Дїло“ не вийде, а то з причини робітничого сьвята (1 мая), котре обходять також складачі (зецери) нашої друкарні.

— **Доповняючі вибори до ради м. Львова.** По докінченій скрутинії показалось, що вимагану більшість 2831 голосів дістало лише 22 кандидатів, а на 28 відбуде ся тїснїйший вибір із числа 56 кандитатів, на котрих упало найбільше голосів. — З Русинів і сим разом нїхто не вибраний, а прийдуть до тїснїйшого вибору лише отсї Русини: Вічай (1987), Маковичь (2280), д-р Озаркевич (2230), Павлишак (2791), о. Василевский (2382). З кандидатів другої народности, піддержуваних Ру-

БРАТЯ ДІДОЛІЦЬ Одинока дальматиньска винярня, Львів, ул Чарнецкого ч. 3, поручає під порукою
Натуральні вина з власних винниць столові, для малокровних, десерові курацийні, хорватский шампан, дальматиньску оливу, знамениту сливовицю, коняки, фіґи дальматиньскі. При більших висилках на провінцию відступає ся одвітний рабат. 10 - 10

синами, прийдуть до тіснійшого голосованя між иншими також Гудец і Брайтер.

— **Хитрий тестатор.** В Берлині помер богатий дивак. Мав він богато кревних і свояків, але з нїким із них не жив, бо підозрівав їх о охоту витуманеня спадку. По смерти найдено у него такий тестамент: „Кождому з моїх кревних, що не возьме участи в моїх похоронах, записую по 300 марок; рештою майна розпоряджує кодициль, котрий вільно відпечатати аж по похоронах". Одна тілько господиня небіщика, далека его своячка, зрезиґнувала з 300 марок і таки відпровадила труну его до гробу. Прочі кревні не явили ся. Коли-ж відчинено кодициль, стояло там, що решту майна одержить той з кревних, хто не злякнувши ся на 300 марок, возьме участь в похоронах. — Спадок одержала господиня.

— **Вінчанє з міліоновими перешкодами.** Дня 24 с. м. мало відбутись вінчанє кн. Станислава Радзівіла, сина адютанта нїмецкого цїсаря з ґр. Генріетою Хотек, сестрою кн. Гогенбурґ, жени архикн. Франца Фердинанда. Все вже було готово, прибули запрошені гості — та в посьлїднїй хвили справа вінчання розбилась, бо показалось, що жених має лише міліон довгу, котрий родина Хотеків не може чи не хоче заплатити. То правдиві міліонові перешкоди!

— **Пророцтва снів.** Загально розширений забобон, що сни пророчать будучність. Однак, як в кождім забобонї, так і в тім є зерно правди. Іменно вже в старинї знали, що зроджуючі ся в орґанїзмі хороби обявляють ся часом снами, заки ще на зверх проявляють ся. О сїм пишуть Арістотель, Гіпократ і Галїян. Старинний Грек, Артемідор, оповідає таке: „Одному чоловікови снило ся, що має довкола шиї тїсну стяжку. Небавки дістав анґіни". Той сам автор пише: „Оден Грек заснув в сьвятинї Сераписа і снило ся ему, що пробито его пожем в живіт. Небавом захорував на болячку в жолудку". І з пізнїйших часів маємо богато таких примірів. Одному снило ся, що собака вкусила его в ногу. За два дни дістав у тім самім місци болячку. Инший мав сон, що куля поцїлила его в виски. Захорував на невральґію. Ще иншому мущинї три рази, ніч по ночи, снило ся, що его напали розбишаки і ранили в груди. Налякваний тим упором сну прикликав сей мущина лїкаря. Лїкар ствердив у него аневризм аорти. — Одна жінка не могла спати, бо зараз бачила кругом поломінь. Лїкарі ствердили серцеву хоробу. Рівно ж дїти, заки захорують, часто сплять дуже не спокійно. — Отсї пророцтва хороб у снах, поясняють сучасні учені так: В день чоловік, занятий всячиною, не має часу звертати уваги, що ему долягає. В ночи чоловік не відбирає нїяких звнїшних вражінь, а тілько від власного орґанїзму. Через те зосередоточенє сонної уваги на своїм тїлї, він почуває зроджуючі ся легкі болї, котрі в сонній уяві проявляють ся як сни. Значить, сни не пророчать хороб, а тілько часом зраджують істнуючу вже в тїлї хоробу у зародку. Та се трафляє ся дуже рідко і тілько в дуже перенервованих людий.

— **Весїлє без шлюбу.** В Старім Селї, стрийского повіту, парубок Іван задумав оженити ся з гарною дївчиною Марусею Х. Дали на заповіди. Та по двох заповідях заложила против задуманного подружжа протест друга дївчина, яку невірний Іван любив, любив, звів тай покинув. Сьвященник здержав заповіди, хоч день шлюбу був вже назначений. Щоби не мати шкоди, батько Марусї сам заараижував слюбну церемонію в своїй хатї, відобрав присягу, поміняв перстенї і покропив всїх сьвяченою водою. По тім „шлюбі" зачало ся гучне весїлє, танцї, піятика. О півночи розплетено молодій косу, аби убрати ї в очіпок. Мати Марусї хотїла перепинити обряд, але запальчивий молодий побив стару. Тепер та справа піде перед суд, бо стара мати померла.

— **Закоханий злодій.** Рік тому незвісні злодії обікрали до нитки баронівну п. у Львові. Всякі досьлїди поліції вїчого не помогли і баронівна зрезиґнувала вже з свого добра. Аж тими днями оден з поліційних аґентів довідав ся, що Микола Гучиньский, підозрілий від давна пташок, має фотоґрафію баронівної, та вдивляє ся в неї годинами і вицїловує ї. В романтичного молодця переведено ревізию і найдено ще всего дві сорочки баронівної, котрі злодій теж — видко — лишив собі на памятку. Тепер в „уединеню", серед тихих мурів, може Гучиньский дати волю своїм любовним мрівм.

— **Перегони у воздусї.** Анґлїйский воздухоплавець д-р Вартон, що винайшов машину до лїтання, визвав на воздушні перегони винаходчика бальону до кермованя, аеронавта Сантос-Дімонта. Перегони відбудуть ся між Едінбурґом а Лондоном. Сума закладу виносить 200.000 К.

— **На соборчику.** Недавно на однім соборчику о. декан С. з твердшої парафії, озлоблений на молодіж „вкраїньску" за ї сецесию, попав в ораторско-моралїзаторский запал і почав „глаголати": І щож нині буде за потїха з хлопця! Посилає его отець до нормалок, відтак до ґімназиї, а дальше на теольоґію... і щож з него буде?... Один із сьвящеників-народовців відзивав ся: кацап! — Між сьвященниками сьміх, а о. декан замовкає. (*З „Комара"*.)

— **Вільні місця в військових заведеннях.** З початком року шк. 1902/903 буде вільних шість безплатних місць в військовій академиї Терезияньский для аспірантів до ц. к. краєвої оборони. Реченець подань до 10. липня. В академії маринарки в Рецї є вільних около 40 місць з реченцем подань до 31. липня. — Близші інформациї подають військові команди, а у Львові магістрат і оповіщенє в урядовій части „Газети Львівскої" з дня 21. марта ч. 66.

— **Дрібні вісти.** Доповняючий вибір одного члена повітової ради в Збаражи з ґрупи сільских громад відбуде ся дня 10 червня 1902. — На удар серця померли у Львові Миколай Красуцкий, б. секретар крак. Товариства убезпечень, опісля секретар Товариства нафтового і д-р Антоній Павликовский, фізик міський. — Маршалок краєвий ґр. А. Потоцкий виїхав до Риму, де буде завтра з польскими поломника на авдиенциї у папи. — В Попелях, дрогобицкого пов. погорів 20 с. м. господар Мих. Смуха при чім спалив ся его 4 лїтний син. — В Задільску, турчаньского пов. вліз 25 с. м. злодій до церкви і забрав готівку К 33·40. Жандармериа арештувала підозріного в крадежи Мих. Комарницкого. — Рада пов. в Скалаті вибрала віцемаршалком д-ра А. Ерліха, тамошного адвоката і бурмістра. — В Дрогобичи стане новий будинок на умішенє суду коштом 356.000 К. Будову передано львівскому будівничому Ін. Сливиньскому. — Мощі Станислава Щепановского, звісного польского політика-промисловця, перевезено в суботу м. тижня з Bad Nauheim на личаківске кладовище при великій участи прихильників і почитателїв покійного. — В процесі Slow'a p lsk'ого против Now'ого Słow'a polsk'ого о надужите титулу і формату приказала перша інстанция зміну під загрозою заказаня видавництва. Від того засуду внесли інтересовані відклик. — Вінчанє д-ра Теодора Сенкевича, адвоката краєвого в Ялї з Марисю Махер відбуде ся 30 цьвітня в костелї Пп. Єзуїтів у Львові. — Wiek XX перестав виходити.

Хто з Вп. Панів хоче порядно і дешево убратись, най спішить до фірми Василь Гресяк ринок 36, там знайде модний і дешевий товар, з котрого ґарнітур маринарковий коштує 21 зр. і дорожше, загортка 24 зр.

Прошу спробувати, а певно що жаден з Вп. Панів не пожалує.

З глубоким поважанєм

Василь Гресяк кравець мужеский,
Львів, Ринок ч. 36 (Дім Народної Торговлї).
97 9—13

Вѣсти зъ Еп. Станиславѣвскои

Конкурсовий іспит відбуде ся 27 і 28 мая. Подана належить вносити до 25 мая. — Дяківский іспит назначений на 21 мая, а подана мають вносити ся до 19 мая. — В пропозицию приняті: а) на Зелену, бучацкого деканату оо.: Конст. Цїсик, Влад. Микицей, К. Любович, І. Ульваньский, Гордїєвский, Т. Ґлїбовицкий, Ем. Весословский, П. Саврій; б) на Ключів вел. оо.: Ів. Ганкевич, Ів. Моцібович, Ал. Гелитович, К. Цїсик, Іос. Бурачиньский, Дм. Лойванюк, В. Росткович, М. Сїрецкий, Ів. Глиньский, Ник. Смалько, Мих. Садовский, Влад. Озаркевич, Юл. Ставничий, Іос. Кисилєвский, Конст. Ткачкевич, Д. Білинеский; в) на Мишин: Юл. Ставничий, Іос. Кисилєвский, Євг. Данилович, Іос. Бурачиньский, Іос. Смольницкий, Ів. Глиньский, Мих. Садовский, Мих. Бабяк, О. Вергун, Ів. Велегорский, Авг. Леницкий, К. Ткачкевич, Ів. Ульваньский, Мих. Семенович, Д. Білиньский; на Ланчин: Андрій Стотаньчик, Мих. Левицкий, Ів. Мардарович, Із. Ганкевич, Ал. Сабат, Ів. Білоус, С. Дрогомирецкий, Л. Раковский, Дм. Лойванюк, Ів. Лотоцкий, В. Росткович, Н. Темницкий, Т. Шухевич, А. Гелитович, Ів. Алексевич, Ів. Курпяк, Ем. Андрохович, Мих. Садовский, Юл. Герасимович, Мих. Бабяк, Ів. Лабій, Юл. Ставничий, Мих. Литвинович. — На конкурс розписана парохия Лосяч до 15 мая з тим, що давнїйші петенти мають поновно внести прошеня. — Рукоположені: Мих. Николин, Л. Обушкевич, Влад. Смулка і Л. Ольшаньский. — Презенти получили оо.: К. Любович на Зелену, Іос. Скалиш на Красїв і Авг. Арсенич на Ягенів гор. — До канонічної институції візвані оо. Л. Калиньский з Вільшаниці на Чортолізці, Іос. Смеречиньский на Воскресінці і Григ. Боднарук на Брайківці. О. Ів. Матковский з Мельниці институував ся на Постоліаку. — Введені оо.: М. Крушельницкий яко завідатель в Ягольници стар., Ів. Сїменович яко зав. в Хомякові, Ант. Казновский яко прив. сотрудник в Давиничі, Мих. Николин яко прив. сотрудник в Гвоздї, Л. Обушкевич, яко систем. сотрудник в Монастирисках, Ів. Березовский яко завідатель в Вижници, Іос. Білинкевич яко прив. сотрудник в Озерянах і Л. Ольшаньский яко прив. сотрудник в Тисьменичанах. — Від конкурсового іспита увільнені оо.: д-р Григ. Хомишин і Дан. Бахталовский на 6 лїт. — Консистория вставилась о плату для прив. сотрудників в Ганиньчі, в Гроздці стар., в Ворвунницах і в Вербівці. — Місию удїляти науку релиґії одержали: Мих. Сїмович в реальній школі в Чернівцях і Євг. Данилович в Радівцях. — Ординариятскими шк. комісарями іменовані оо.: а) в кудринецкім деканаті: Із. Ганкевич, Ів. Алексевич і Мих. Литвинович; б) в коломийскім: П. Ґлїбовицкий, В. Кисилевский, С. Павлюк і Євг. Кисилевский. — О. Ант. Войтіховский, проф. релиґії в П. ґімназиї в Коломиї іменований делеґатом ц. к. окружної ради шк. там же. — Відпустку для поратованя здоровля одержали оо.: А. Мардарович на 2 місяці, Ал. Сабат до 15 мая, Л. Федоровский на 3 недїлі і Євг. Сабат до 15 мая.

Посмертнїй ✝ оповѣстки.

О. Теофіль Данилович, парох в Темровї, упокоїв ся 24. цьвітня 1902 в 68 році життя а в 43 році сьвященьства, В. е. п.

Кароль Харкевич, сьвященник-ювілят, совітник станиславовскої епископскої консисторії з крилошаньскими відзнаками, парох в Кривотулах старих, тисьменецкого деканату, упокоїв ся 24 с. м. в 78 р. життя і 54 сьвященьства В. е. п.!

Миколай Переволоцкий, приходник в Пилатківцях, скальского деканата, упокоїв ся 4 с. м. в 75 р. життя і 52 сьвященьства. В. е. п.!

Стефан Чолган, приходник в Циневій, коломийского деканату, упокоїв ся в 54 р. життя і 28 сьвященьства В. е. п.!

Северин Жуковский, син б. приходника в Шелпаках, нотар в Буківску упокоїв ся там же в 82 р. життя В. е. п.!

Антонина з Рожнітовских Підлїсецка, вдова по приходнику в Гірнім, упокоїла ся в Заболотівцах 24 с. м. в 78 р. життя. В. е. п.!

Стефанїя з Лопатиньских Рудницка жена о. Нестора Рудницкого, пароха в Яблінцї, упокоїла ся тамже 27 с. м. (на сам Великдень) в 30. році життя. В. е. п.!

Наука, штука и література.

— **Рускій народний театр під управою** п. М. Губчака, перебуваючий від кількох недїль в Станїславові виставити має дня 1 н. ст. мая с. р. новість, іменно триактову оперу Аркасова „Катерина".

Лїбретто до сеї опери основане на тлї поеми Тараса Шевченка під тим самим заголовком, а музику, се твір російского — незнаного нашій ширшій публицї — композитора.

Перебуваючи часово в Станїславові мав я случайність бути на кількох пробах в сеї опери та кромі того — бодай побіжно — перестудиювати музику до сеї опери з витягу фортепіянового, і нині подїлитись можу з Р. Т. Читачами загальним враженєм, яке річ ся під музичним зглядом на мене зробила.

Музика до сеї опери писана в стилю — що так скажу — ново-італїйскім, відзначаєсь передовсім мельодийностию, і тримана переважно в лїричнім тоні, хоч не бракне уступів повних виразу і порываючих драматичною силою.

Побіч прекрасних сольових партій і ансамблю вибивают ся на перше місце хори і то так жіночі і мужескі з осібна, як і мішані; в сих посьлїдних як раз найбільше сили.

Інструментальна і гармонічна часть сьвідчить, що вийшла з під вправного пера, а загально зазначити випадає, що цїлість есть займаюча, степенованє ефектів музичних відповідне духови акциї на сцені розгриваючої ся, та що цїлости слухаєсь від початку з повною приємностию.

По першім представленю сеї опери напишу дещо обширнїйше про річ саму яко музичний твір, та про ї виконанє нашими артистами, тепер зазначу лишень, що дирекция театру докладає всяких можливих старань щоб „Катерину" виставити в формі як найкрасшій і як найлучшій; проби відбувають ся безустанно, а сли додамо, що в виконаню опери возьме участь знаменито вышколена орхестра 24-ого п. піхоти, надїятись можемо, що почуємо на нашій рускій сцені по раз перший оперу в цїлім того слова значеню, оперу, якої на сцені сїй щесьмо не чули. — Тож думаю, що в інтересї всїх любителїв красної музики есть явитись на першім представленю „Катерини"; — буде се справдї артистичний пир, а нагода друга до того рода пира хто зна чи так скоро знов лучить сеї. В Станиславові 25/4 1902. *Денис Сїчиньский.*

— **Богословскій вѣстникъ. I. выпускъ за 1902 р.** містить: Розправы: Вартость життя взагалї а священичого въ особенности, свящ. А. Полиньского. Провідна мисль Великого канона св. Андрея Крытского, свящ. В. Гургулы. Матеріяльне положенє кат. духовенства въ Австрии, Д. Дор..., Епископы Шептицкій, свящ. І. Рудовича. Анекдоты: оружіе тьмы. Библіографія: (Рецензіи и справоздания). Вечерни и ин значѣніе и псалмы въ нѣй помѣщенй, улож. о. А. Спюсарчукъ. Практичний провідник для катихитів, улож. Є. Гузар. — А. Кримський, Пальмове Гилля, екзотичні поезиї. Видане українско-рускої видавничої спілки. Замѣтки и вѣсти: Изъ душпастырскои практики: Практичнй рады для проповѣдниковъ. — Чи можна голосити оповѣди передъ полученемъ розрѣшенья отъ уневажнаючои перепоны? Изъ церковного житя: Пастырске посланіе австр. епископата. Юбилей Є. Св. Льва XIII. Предметъ душпастырскихъ конференцій. Діецезальный синодъ Архіепархіи львовскои. Вѣсти зъ Тов. св. Ап. Павла. Изъ духовнои польскои журналистики: Голосы церковныхъ польскихъ часописей о насъ. Переписка редакціи.

II. выпускъ за 1902 р. містить: Зъ 25-лѣтнымъ юбилеемъ Льва XIII. Розправы: Соціяльный вопросъ а духовенство, В. С. К. Особенности канонъ на Благовѣщеніе Прес. Дѣвы Маріи, свящ. Вл. Гургула. Мѣстце Іоанн. 2. 3. ст. 128. До исторіи основання новиціяту СС. Служебницъ въ Жужелю и перенесеня тогожь до Кристинополя, свящ. К. Селецкій. Аналекты: Американьска свобода. Одна дуже важна увага взглядомъ доказовъ вѣры, крыл. І. Кобыляньскій. Про автора пѣсни „Пречистая Дѣво Мати руского краю" свящ. І. Застырець. Бібліографія: (Рецензіи и справоздания). Исторія руско-нат. церкви на Руси вдъ незавѣстныхъ опыт. часовъ до 1104 р. зъ додаткомъ найновѣйшихъ рѣшень властій политичныхъ въ справѣ римско-кат. обряда въ Галичинѣ. Опрацювавъ о. Яковъ Зробекъ. — Nicolaus Nilles S. I. Kalendarium manuale utriusque Ecclesiae orientalis et occidentalis. Изъ новѣйшихъ творовъ свѣтскои литературы. Замѣтки и вѣсти: Изъ душпастырскои практики: Практичнй рады для проповѣдниковъ. Чи лософиньскій патентъ нинѣ право обовязуе? Изъ церковного житя: Левъ XIII до народовъ. Кружокъ катихитовъ школъ середныхъ въ Австріи. Вѣсти зъ Товар. св. Ап. Павла.

За вѣдомостію Вирооѣв. митропол. ординаріяту выдае и за редакцію отвѣчае свящ. Діонисій Дорожиньскій, проф. ц. к. акад. гимназии. Львовъ. Передплата рочна 6 К.

— **„Комаря"** ч. 7 і 8 відзначає ся богатим і добірним змістом, та добре виконаними ілюстрациями. Ся однока гумористична часопись наша повинна знагодити ся в кождій рускій хатї і в кождій читальнї. Редакция і адміністрация: у Львові, ул. Театиньска ч. 9.

Русины! Памятайте на **аґітаційный фондъ „Народнои Рады" у Львовѣ!**

Зъ Дирекціи ц. к. зелѣзниць державныхъ

З днем 1 мая с. р. отвирає ся для руху особового і пакункового перестанок зелїзничий „Дубина" поміж стаціями Синевідско вижне і Сколе в кільометрі 33·$^{2}/_{4}$ на шляху Стрий-Бескид.

Білєти продає ся в будї ч. 19, а цакунки перевозить ся за оплатою в стациї відбору.

Час відїзду з перестанку Дубина поданий в розкладї їзди з 1 мая 1902.

Господарство, промыслъ и торговля.

Спілка ощадности і позичок в Вербици п Рава. Замкнене рахунків за перший рік істнованя від 6 мая до 31 грудня 1901. Число членів 78. Стан удїлів 641 к. 50 сот. Резервовий фонд 78 к. Стан вкладок щадничих 1750 к. 5 сот. Затягнено позичку 4000 к, Удїлено членам позичок 5427 к. Стан чинний 6755 к. 48 сот. Стан довжний 6522 к. 36 сот. Чистий зиск 200 к. 22 сот. Оборот касовий 14.467 к. 80 сот. — Від заряду: *С. Солодужа*, касієр. 326 1—1

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 29 цьвітня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 9·50 до 9.75 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·80 до 7·— а на термін —·— до —·—, *овес* оброчний старий 7·60 до 7·80 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 5·75 до 6·25 а броварний 6·50 до 7·50, *рїпак* 13·25 до 13·50 *льняна* 10·75 до 11·50, *горох* пастівний 7·25 до 7·50 а до вареня 8·50 до 12·50 *вика* 7·50 до 8·—, *насїнє льняне* 12·50 до 12·75 *насїнє конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·30 до 6·60, *гречка* 7·25 до 7·80, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·15 до 6·35, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 45·— до 60·—, біла 45·— до 95·—, шведска 60·— до 90.—, *Спірітус* loco за 50 лїтрів 17·— до 17·25.

Настрій що-до пшениці постійно добрий, що-до других продуктів незмінений.

Надбовлане.

Канцелярия адвоката краєвого д-ра Ст. Чикалюка в Тернополи пошукує другого концепієнта. — Кандидат має бути Русином. — Оферти належить вносити листовно до тоїж канцелярії. 334 1—6

Fratelli Deisinger
в Тереті
висилають найлучшу каву SANTOS 4$^{3}/_{4}$ кільоґрамів по 5 зр. 46 кр. оплачено і оцлено.
397 5—12

! ПОЗІР!
ПЕРША ГАЛИЦКА
Фабрика крісел
у всїх стилях
Осипа Рожицкого
площа Бернадиньска ч. 15
(рівнож виплїтає старі).
Похвальні листи на жадане. 209 21—80

На фонд руских академиків
призначений весь дохід з розпродажи брошури:
О, щаслива Русь!
Дістати ї можна в редакциї „Дїла" і в обох руских книгарнях у Львові. Ціна 50 сот., з пересилкою 55 сот.

Блузки, галки, рукавички, парасольки, поньчохи
всякі додатки до кравеччини поручає по цінах постійних найдешевше **С. БЛЮМЕНКРАНЦ** Львів, ул. Галицка (ріг Боїмів.) 302

Спеціяліст недуг грудних

Др. Фр. Ґрубер

б. лікар санаторії для недуг грудних в Аллянґодин. Академічна 8, II. п., від 3—5 год. д.

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане зубів без болю, лічене недуг ясен і ями устної, штучні зуби в наїчуку, золоті і без плятки.

Репаратури в провінції виконує ся відворотно.

Інститут отворений цілий день.

Лікар-дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площи, Галицкой



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, та льмы мѣрничі шіпы, лібелѣ, манометры и. т. п.

Уряджене дзвонковъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся якъ най скорше и найдешевше 418

Ученик найде поміщене в торговли корінній і делікатесів ИВАНА БОРИСА в **Перемишли.** 327 1—10

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!

Найдешевше вприпоручає

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

184 4°—?

Климентій Федунь

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету

поручае

свое переплетничне и галантерійне заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 365

Подоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету Служебникѣвъ, Евангелій, Молитовникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумѣвъ, Мапъ, Дипльомѣвъ и. т. ин. по умѣренныхъ цѣнахъ.

Білі і гарні руки! Найбільше червоні і рапаві руки вибіліють і виніжніють після кількаразового натертя **РОСЛИННИМ КРЕМОМ.**

Слоїк 1·60 К.

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

Львів, ул. Сикстуска ч. 25, Галицка ч. II.

Кракін: Суконницї ч. 20. — Перемишль: ул. Францішканьска ч. 24. 12 V.

МАСЛО власного виробу найкучше

поручає

МОЛОЧАРНЯ ПЕРЕВОРСКА

Львів, Гетьманьска ч. 8. 193 7—10

Півець церковний шукає посади. Голос теноровий, уміє добре дяківство і хоральний спів, грає на скрипках, може завести хор. — Адреса: Роман Заморский в Станиславчику п. в місци. 333 1—2

Кожда родина

може собі моїм знаменитим, всюди випробованим

Фоноґрафом



справити розкішні вечери. Мій фоноґраф сьпіває, грає, говорить, сьміє ся, всїлякі русні, польскі пісні, марші, розмови, сьміхи і т. п. незвичайно природно і вірно, а при всїляких забавах є недорівнаною розривкою. Продаю той фоноґраф по небувалій доси цїні 6 зр. разом уже з опакованєм та додаю еще оден валець даром. Висилає ся лише за посліплатою або за попереднім приславем цїни. Дальші вальцї від штуки коштують лиш 75кр.

Міжнародний експортовий дім

M. B. Braumann,

в КРАКОВІ. 72

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ

Львовъ, площа Капітульна число 3.

поручають на **теперѣшный сезонъ весняный** по можливо найнизшихъ цѣнахъ свій знаменито заосмотрены складъ готовои мужескои конфекціи, лѣтнїй пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вѣдъ пороху и дощу, убраня анґлезовй и маринарковй, ґардеробу для Вч. Духовеньства, для пп. Учениковъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерій бериеньскои, французскои и анґлійскои спродає такожь на метры дуже дешево. 14 5 0

Свій до свого!

ЕВСТАХІЙ УСТЕНЬСКИЙ

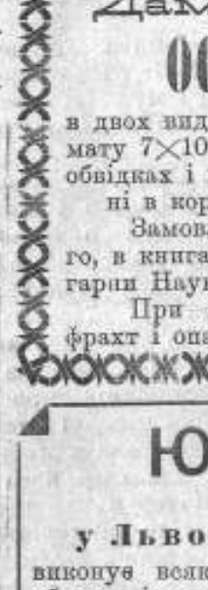
Фабрика бронзівничa знарядів церковних

Львів, ул. Сикстуска 30

поручає:

Вир. Духовеньству свою руску робітню і виконує всякі предмети церковні як: чаші, монстранції, лямпи і ліхтарі після найновійших взірців. Рівнож приймає всякі відновлена і направи як: золоченє, посріблюванє і нікльованє; плятерує начине столове. Ручить за роботу виконану в моїй фабриці і за якість материялу. Роботи виконує о 15% дешевше від всїх фірм так краєвих як і заграничних. 291 6—15

Солідно а дешево!



ПУМПИ

всякого рода і до кождого ужитку в господарстві і промислї а також комплетні

ВОДОПРОВОДИ

для міст, сіл, господарств огородів і т. д виконує

Ант. Кунц

ц і к. надворний доставець

Найбільша спеціяльна фабрика водопроводів і пумп в монархії.

Weisskirchen на Мораві.

30 с —1

Проку сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти".

Приторучає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, російских кальошів, дитячих забавок, всїляких альбумів, карт з видами мал тоалетових і перфумерий.

342 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИИ.** 19—156

Видїл краєвий ч. 25075.

Оповіщенє конкурсу.

З початком шкільного року 1902/903 надасть ся пять фундушевих галицких місць в ц. і к. виховуючих військових закладах.

Услівя приняти оголошує ся рівночасно в „Ґазетї Львівскій", а також за посередництвом висших, середних і низших закладів наукових.

Реченець до вношеня подань до Видїлу краєвого минає з днем **17 мая** 1902.

З Видїлу краєвого Королївства Галичини і Володимирії з Великим князївством Краківским.

У Львові дня 8 цвітня 1902.

333 2—3 *Пйотровский в. р.*

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" у Львовѣ

має вже готовый

Мѣдъ питный, домашного выпробованого выробу

и вѣдъ мая почавши высилая въ бочкахъ около 100, 50 и 25 літрбвъ въ цѣнѣ по 120, 124 и 128 сот. за літру разомъ въ бочкою. 245 49—?

Вже вийшов!

Дамскій Молитвенникъ

ОСАННА ВО ВИШНИХЪ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 с/m на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовлятн мож в торговли Ґвгена Спожарского, в книгарни Ставропиґійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 6—50

МИЛО ІМСІ ПАНА

ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалєтове виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ „TLEN"

До набутя у всїх антиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусдве 1 корона за штуку.

177 16—60

Ю. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР

у Львові, улиця Войтїха число 9

виконує всякі працї з обсягу малярства церковного: образи, іконостати, декорациї стін, і пр. а також портрети з натури і після фотоґрафій.

Поручає ся прото Вч. Духовеньству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовленя.

Ціни умірковані. 299 7—9

Оригінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Мораві

ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сїчкарні „New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотїльні з кутими ослонами, керати криті, дзвонові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, сикавки, також машини до шитя з перворядних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше

L. QUELLIER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди всякі порученя висилати просять.* 224 4—24

Рѣкъ заснованя 1892.

ДНѢСТЕРЪ

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ, Ринокъ ч. 10

домъ „Просвѣты"

есть одинокимъ рускимъ Товариствомъ асекураційнымъ.

Фонды Днѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	**386.402 К 83 с.**
Резерва преміи	**205.227 К — с.**
Резерва спеціяльна	**6.000 К — с.**
Фондъ емеритальный	**47.753 К 76 с.**
Разомъ:	**645.383 К 59 с.**

„ДНѢСТЕРЪ" обезпечує будынки якъ також збоже и пашу противъ шкодъ огневыхъ. Всѣ 3 Вп. Епископскій Ординаріяты припоручили Днѣстеръ Вч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ.

ОПЛАТА ПРѢМІИ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый зыскъ, надвышку зъ оплатъ, роздѣляе Днѣстеръ межи своихъ членовъ яко звороты. Въ рр. 1900 и 1901 выносить зворотъ 8%.

ШКОДЫ выплачує Днѣстеръ дуже скоро, а оцѣнку шкодъ переводить разомъ зъ Делегатомъ и 2 членами мѣсцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ 5·075 вѣдшкодованъ въ сумѣ 2,656.787 кор.

ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позычки въ Банку краєвомъ и касахъ ощадности, бо касы тй принимають полісы Днѣстра при позычкахъ ріпотечныхъ.

НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капіталы на дожитє, восмертнй капіталы, посаги, ренты и т. д. въ Краковскомъ Товариствѣ, а зъ провізіи вѣдъ тыхъ обезпечень вѣдступае Днѣстеръ часть на руский добродѣйнй цѣли.

АҐЕНЦІИ передае Днѣстеръ радо селянамъ-господарямъ, особливо де нема близко аґенцій Днѣстра. Аґенты заробили 349.486 К. провізіи. 34

Селяне убѣгайте ся о аґенціи Днѣстра!

Вѣдъ огню обезпечайте ся тылько въ „Днѣстрѣ"!

На житє обезпечайте ся тылько черезъ Днѣстеръ!

ЛІЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалями

виконує дзвоны рѣзнои ваги и приймае ушкоджені дзвоны до переливаня въ найкоротшомъ часѣ, а також має на складѣ готовй дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшный замовленя, прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй нови дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалость материялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонбвъ ручу и длятого осмѣлюю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ поважаненъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ

ТАДЕЯ гр. ЛУБЕНЬСКОГО

в ЗАССОВІ

п. п. Іосо, зелізн. ст. Чарна;

поручають на весну і осінь всілякі відміни дерев, корчів до лісових культур, висаджування алей, закладаня парків; рожі і цьвітникові корчі на солітери; овочеві деревця всяких відмін і родів по дуже низких цінах; всіляке лісове насінє. 217 11—8

Ілюстрований цїнник оплатно і відворотно.

Кущак і Зубік

Материї вовняні, шовкові, зефіри, сатини, батисти, перкалі. Найсвіжші новости. Величезний вибір! Шифони і перкалї білі, полотна і білизна столова.

Львів, Площа Галицка ч. 1.

304 **Цїни найнизші.** 6—10

При закупнѣ товаровъ просимо поважатись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Д-ръ Володимиръ Охримовичъ. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропиґійского пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 86 Львів Пятниця 19 Цьвітня (2 Мая) 1902. **Річник XXIII.**

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і съвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік	32 к.	44 к.
на пів року	16 „	22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 з.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошена звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поздини і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Хлопска війна.

Хлопский рух в Росиї вже переступив границї демонстраций і розрухів; се правдина домашна, хлопска війна, звернена против великої посїлости і державних порядків. Рух не обмежав ся також на полтавскій і харківскій губернії, але обіймає що раз більші і більші простори держави. Рухавка розпочала ся в полтавскій ґуберніі в добрах кн. Ольденбурского і перейшла до ґубернїй: харківскої, воронежскої, курскої і катеринославскої. Хлопів рушила крайна нужда, а до розширеня бунту причинили ся революціонери, котрі розкинули підроблений царский указ, позволяючий їм брати все, що є в панськім двори. В правдивість указу увірили не тілько хлопи, але і війти. Народ приходив до дворів і брав головно збіже на хліб і на засїв, по за тим не рушив нїчого і заховував ся спокійно. Богаті хлопи цїлком не брали участи в тих нападах на двори, тілько бідні, котрі вже не мали ні хліба ні зерна на засїв. Відних самі війти виганяли до двора по збіже і списували протоколи, що все відбуває ся після указу і кілько хто взяв збіжа. Вислане на просьбу панів військо не хотіло до хлопів стріляти. Коли офіцири казали стріляти, салдати відповідали: „Се-ж не війна; народ спокійний!" Доперва коли управитель одного маєтку, Німець стрілив до хлопів і кількох убив, хлопи зачали рабувати і палити. Тепер народ рабує і нищить все, що в руки дістане. Так доносять з Петербурга.

Після иншого донесеня хлопи полтавскої губернії зрабували, знищили і спалили 50 фольварків. В однім фабрицї цукру зрабовано і по більшій части викинено до ріки 30.000 пудів цукру. В харківськівській ґуберніі спалено 20 двірских обшарів. Пани покидають все і утїкають. В Королївцї, селї кн. Ольденбурского розрухи викликав управитель дібр, котрий сховав для себе більшу часть збіжа, яке дістав для голодуючих хлопів. Хлопи, як о тім довідали ся, забрали все двірске збіже, а двір спалили.

З державної ради.

На засїданю палати послів в середу відчитано інтерпеляцию п. Кубіка в справі надужить в дирекциї пропінаційного фонду.

В дискусиї над буджетом міністерства торговлї п. Менґер остеріґав перед накладанем нового податку на поправу платнї почтових експедиторів. Бесїдник жалує, що не принято его внесень в буджетовій комісиї, аби палата що року рішала, як мають бути уживані буджетові надвишки. Титули міністерства торговлї ухвалено.

Чеські радикали поставили нагле внесене в справі експльозиї в копальни Дебльгоф коло Теплиць. Інтерпеляції взивають правительство, аби розслїдило причини катастрофи і справозданє предложило палатї Наглість і само внесене ухвалено. На кінци засїдання п. Пернерсторфер зажадав, аби з огляду на робітниче съвято в четвер не було засїданя. Его внесень відкинено.

Вчерашне засїданє було млаве і неінтересне. П. Жиґуліньский, замість звернути ся зі своїми мораламі до шляхти польскої, звернув ся правительства з жаданем, аби оно усунуло убожество пролетарияту. Упадок промислу і нужду ремісників, фільозоф з кола польского приписує лїберальному законодавству. Пуста і скучна балачка тягла ся до 6 годин і засїданє замкнено. — Слїдуюче засїданє нині.

Опозиция хоче не допустити до засїдань нині і в суботу. Правительство старає ся о се, аби буджет полагодити до кінця мая. Здає ся, що до 24 або 26 с. м. буджет буде полагоджений. Потому парлямент буде радити ще до 7 або 8 червня, аби передискутувати инші проекти законів, як о терміновій торговли збіжем, зелїзничім податку і т. д.

Мадярска опозиция.

Члени партиї независимости урядили вчера в угорскім соймі демонстрацию против династиї. П. Ратай заявив, що військова музика, граючи австрийский гимн, провокує угорский народ, пригадуючи йому сумні часи 48 року. Бесїдник взиває угорску молодіж, аби унеможливлювала гру австрийского гимну. П. Ракосі заявив, що мусить звернути увагу на слїдуючий факт: При отвореню аеропантичного клюбу, на угорску промову оден князь відповів: „Жалую, що не знаю сего краєвого язика". Бесїдник протестує против уживаня слів „краєвий язик", коли говорить ся о угорскім языцї, бо се знижує Угорщину до значеня провінциї. Сим князем не був князь Сінму (Голоси: Преціїв архикнязь Сальватор служив при гузарах!) Міністер гонведів повинен сказати у Відни, що так не повинно ся поступати.

Міністер Феврварі відповів, що кождому може трафити ся lapsus linguae; не кождий може послугуватися точними, законом означеними назвами. Що до візваня п. Ратая до молодїжи, то міністер може лише упімнути молодїж, аби не дала ся зловити Ратайови, котрый говорив під посольскою охороною. Коли би знайшли ся молоді люде, котрі підуть за словами Ратая, то я его роблю за се відвічальним. Коли би Ратая не хоронила посольска ненарушимість, він сам того не сказав би, бо им заопікувала би ся поліция.

На се п. Ратай: Отже супротив того заявляю, що сам стану на чолї молодїжи і буду протестувати против австрійского имну. А коли міністер сумнївае ся о моїй відвазї, то я зложу мандат і відкличу ся до вироку угорских судів.

Телеґрами.

Відень 2 мая. Соймы мають бути скликані на два або три дни перед 15 червня.

Будапешт 2 мая. Міністер гонведів заявив соймови, що нова процедура карна для військових судів вже готова і що в короткім часї буде предложена соймови.

Лондон 2 мая. Король Едвард, котрого коронация відбуде ся дня 26 червня, вичеркнув з королївскої присяги устуи звернений против католицкої віри. Дневники питають, чи король має право без дозволу обох палат зміновати роту присяги, котра є актом найтїснїйше звязаним з конституцею.

Франкфурт 2 мая. Поліция зловила одного спільника убійця Сіпаґіна. Ним є візник, котрий привіз Палїшова (тепер вже так називає ся убійця. *Ред.*). Палїшов замовив був у кравця на Невскім проспектї еще другий мундир.

Барцельона 2 мая. Міска рада не приняла запросин на коронацийне торжество, котре відбуде ся дня 17 с. м. Товпа народу урядила за се перед ратушем демонстрацию в честь ради.

Лондон 2 мая Бальфур заявив в палаті послів, що правительство не має з полудневої африки тахих вістей о мировых переговорах, котрі могло би предложити палатї.

Претория 2 мая. Делеґати Бурів конферують зрозкиненими по краю командами Бурів в справі заключеня мира. Остаточна конференция командантів відбуде ся дня 15 с. м. Коли між командантами прийде до остаточного порозуміня що до условій мира, делеґати поїдуть дня 25 с. м. до Преторії, аби справу уложити з Кіченером.

Париж 2 мая. В республиці Сан-Домінґо революция. Повстанці машерують на столицю. Положене дуже критичне.

Лондон 2 мая. Венецуельскі повстанці побили правительственні війска. Ґенерал Кастільо погиб, а ґенерал Ескаляпте з цїлим своїм штабом, ґенерал Гонцалес і вся правительственна артилерия впали в руки повстанців.

Справозданє

о приходах і видатках академічного фонду від 5. грудня 1901 до 19. цьвітня 1902.

На акад. фонд вплинули від 5. грудня 1901 на книжочку вкладкову ч. 1800 Тов. ва. кред. „Дністер" датки:

в грудни 1901	.	27.047 К. 98 сот.
в сїчни 1902	. .	19.005 К. 52 сот.
в лютім „	. .	9.429 К. 90 сот.
в марцю „	. .	4.836 К. 39 сот.
в цьвітни по день 19/4		1.841 К. 42 сот.
Разом		62.161 К. 21 сот.

а то 47.295 К. 77 с. безпосередно до Тов. кред. „Дністер", або на адресу д-ра Ярослава Кулачковского і Сидора Бриттана і 14.865 К 44 сот. через Адміністрацию „Діла", котра нам повисшу квоту по день 17. марця 1902 передала.

Поіменний виказ датків першої категориї, присланих безпосередно до нас, оголосили ми початково в новинках чч. 268—272 ех 1901 „Діла", опісля окремими листами дня 28/12 1901, 4/1, 18/1, 15/1, 10/2, 1/3 і 19/4 1902, яко додаток до „Діла" чч. 281, 287, 4, 10, 23, 38 і 79 по день 14. цьвітня 1902., на суму 62.076 К. 61 сот.; — також в „Руслані" чч. 270, 292 з р. 1901 і чч. 2, 4—33, 53, і 58 з р. 1901 аж по день 28 лютого 1902; — дальші викази Ред. „Руслана" для браку місця перестала містити.

Если в виказах тих зайшли похибки писарскі або печатні що-до назвиска особи або місцевости, просимо о вибачене і впрозумілість, бо при так великім числї назвиск могло се зайти через невиразний почерк письма, — а ми мусїли переважно глядїти на докладність в цифрах.

Складки надіслані від приватних лиць і від комітетів, котрі заязали ся майже в кождім містї, старали ся ми містити подрібно, если тілько виказ складаючих був нам завчасу удїлений. Особливо комітети в Перемишли, Тернополи, Стрию, Станиславові, Сокалї, Самберї, Надвірній, Новім Санчи, Ряшеві, Глинянах, Кутах, Ярославі, Товначи, Теребовли, Заліщиках, Городку, Комарні і т. д., многі Товариства, брацтва церковні, поодинокі патріоти і громади, особливо з нагоди колядн. пов. Редакциї „Діла" і „Руслана", причинили ся богато до зібраня того фонду. Дуже горячо заняло ся збиранем датків патріотичне жінецтво, — особливо більші датки прислали кілька разів Вп. Інститутки в Перемишли. — За те висказуємо, на тім місци всїм жертводавцим подяку. Відповідно до бажаня поодиноких жертводавців віддали ми призначену часть їх датків Комітетови д-ра Лаґеллі, — разом в квоті 426 К. 66 сот., що також при дотичних датках в оголошених виказах зазначено. В складках брали участь в многих сторонах краю інтелїґентні Поляки і Жиди. З України дістали ми тілько 5 посилок на суму 424 рублів або 1080 К. 50 сот.

Порядок в грошевім діловодстві устроєний так, що всяку присланцу, або лично зложену готівку відбирає безпосередно каса Товариства вз. кред. „Дністер"; крім того касиер комітету провадить окремо касову книжку всїх датків, котру все порівнує ся з станом рахунку в Товаристві кредитовім „Дністер".

Датки надіслані на адресу „Академічної Громади", або Комітету акад. молодїжи і видатки сего Комітету не суть в наших рахунках і справозданю обняті. Чи і котрі академики потребують запомоги з фонду академічного, провірювали і видавали осуд академічні Комітети, вибрані на кождім факультетї, бо самі студенти найлїпше можуть осудити відношеня і дійсні потреби своїх товаришів. Комітети ті предкладали нам свої преліминарі що-до потреб своїх товаришів і ми на підставі провірених преліминарів асиґнуємо дотичні видатки, а опісля Комітети обовязані були предкладати нам справозданє о докопаних виплатах і реверси товаришів, котрі дістали запомогу. З огляду на істнованє осібних комісий молодїжи для взаїмної контролї, подаємо тут виказ всїх дотеперішних видатків ґрупами подвійно: раз хронольоґічно суми, котрі ми виплатили з поданем назвиск, кому виплачено, — другий раз після родів видатків і дійсно удїлених запомог в кождій ґрупі.

I. Богословам в Відни виплатили ми:

1)	7. грудня 1901 р. у Львові на руки Павла Чайковского на кошти випису на льв. університетї	400 К
2)	4. сїчня 1902 р. на руки Івана Вачиньского 4.600 К, з того для богословів в Кракові 750 К, а для віденьских богословів на кошти подорожи і на жите через сїчень	3.850 К
3)	31 сїчня 1902 р. на руки п. Івана Вачиньского додатково на сїчень	200 К
4)	15 лютого 1902 р. на руки п. Евгена Бурачиньского на лютий	2.841 К
5)	1. марця 1902 р. на руки п. Осипа Проця, додатково на лютий	80 К
6)	13. марця 1902 р. на руки п. Олександра Павлика на марець	2.963 К
7)	13. цьвітня 1902 р. на руки п. Осипа Боцяна на цьвітень	2.500 К
8)	лично 15. сїчня п. Гаврилюкови 16 К, 25. сїчня п. Троянови 16 К, 31 сїчня п. Олексї Сушкови 16 К, 13 марця п. Юл. Фацієвичови 10 К, 6 цьвітня п. Андр. Декальскому 22 К, всїм на кошти подорожи, і 19 лютого п. Іванови Ковальскому через п. Павла Чайковского 15 К	95 К
	Разом	12.929 К

II. для богословів в Кракові виплачено:

1)	4/I з квоти 4600 К, під I. 1 через п. Івана Вачиньского.	750 К — с.
2)	31/I на руки Миколи Кравцева	845 „ 94 „
3)	4/III на руки Сидора Ганкевича	608 „ 57 „
4)	8/III на руки Мик. Кравцева	65 „ — „
5)	13/III „ „ „ „	50 „ — „
6)	1/IV „ „ „ „	600 „ — „
7)	5/IV „ „ „ „	100 „ — „
8)	13/IV „ „ Яремка	20 „ — „
9)	22/IX „ „ Волод. Темницкого	40 „ — „
	разом	3079 К 51 с.

Загалом для богословів обох університетів виплатили ми . . 16008 К 51 с.

з чого зістали покриті отеї видатки і потреби:

Ad I. 1) а) видатки делеґата богословів для вишуканя мешкань в Кракові 32 К — с.
б) дрібні видатки на виписи . 11 „ 30 „
в) винайм 3 ліжок до липня . 10 „ — „
г) удержане 29 богословів в Кракові до 31/I 684 К 06 с. 737 К 36 с.

2)	удержане 29 богословів до 28/II і кореспонденция	617 „ 15 „
3)	удержане 30 богословів 1/III до 31/III і порто	906 „ 98 „
4)	1 товаришеви на одіж, 1 на удержане до 31/III додатково	50 „ — „
5)	на удержане 26 богосл. до 30/IV	718 „ 78 „
6)	для 1 богослова одіж	40 „ — „
		3070 „ 27 „

Ad II.

1)	Виписи з львівского університету і виписи на віденьскім і краківскім університетї	400 „ — „
2)	а) подорож до Відня і Кракова за 66 богословів	608 „ — „
	б) кошти делеґата богослов. висланого для винайму мешкання в Відни	49 „ 42 „
3)	а) удержане в Відни для 86 богословів 15/I до 15/II	3186 „ 83 „
	б) одноразові запомоги	68 „ — „
	в) 6 товаришам додатково на удержане до 15/II	137 „ 75 „
4)	а) для 90 богословів від 15/II до 15/III	2841 „ — „
	б) додатково для 5 богословів до 15/III	76 „ — „
5)	для 91 богословів від 16/III до 15/IV	2910 „ — „
6)	для 92 богословів від 15/III до 15/V преліміновано (реверси і виказ розділу еще не надійшли)	2500 „ — „
7)	на кошти подорожи як вин. під I. 8.	95 „ — „
	разом видано	12872 „ — „
	Позістає у комісиї богосл. віденьск. до вирахованя	57 „ — „

III. *Для студентів фільософії і права* **в Кракові**
IV. „ „ „ „ **в Відни і**
V. „ „ „ „ **в Празї**
виплатили ми:

1.	до Кракова 16 грудня на руки Павла Чайковского (на виписи і чесне)	3000 „ — „
2.	до Кракова 22 грудня на руки п. В. Ленкого (на виписи і чесне)	500 „ — „
3.	до Праги 18 грудня на руки п. Л. Цегельского (на виписи і чесне)	41 „ — „
4.	до Праги 25 грудня для Івана Коваля через Комітет станисл.	70 „ — „
5.	до Відня 11 сїчня на руки Павла Чайковского (виписи, чесне)	3000 „ — „
6.	до Кракова, Відня, Праги (на дорогу, готелї, прожиток) 11 сїчня на руки Ос. Шухевича і Л. Цегельского 3500 К, з того звернено нам 79·80	3420 „ 20 „
7.	до Відня 12 сїчня Андриеви Микитякови безпосередно	16 „ 40 „
	до Відня 16 сїчня Вол. Кушнїреви безпосередно	20 „ — „
8.	до Кракова 5 лютого на руки Льва Гаваньского	180 „ — „

БРАТЯ ДІДОЛІЦЬ Одинока дальматиньска виняриня, Львів, ул. Чарнецкого ч. 3, поручає під порукою

Натуральні вина з власних винниць стілові, для малокровних, десерові курацийні, хорватский шампан, дальматиньску оливу, знамениту сливовицю, коняки, фіґи дальматиньскі. При більших висилках на провінцию відступає ся одвітний рабат. 301 8—1

9. до Кракова 15 лютого на руки Вол. Темницкого .	40 „ — „	
10. до Кракова 19 лютого на руки Вол. Темницкого 300 і 40 К	340 „ — „	
11. до Праги 4 і 5 лютого на руки Льва Ганкевича 90 і 22 К	112 „ — „	
12. до Праги 9 лютого на руки Льва Ганкевича . .	46 „ — „	
13. до Праги 18 грудня для Семкова від п. Короликової	30 „ — „	
14. до Відня 15 лютого для Свг. Бурачиньского . . .	950 „ — „	
15. до Відня 19 лютого Павлови Чайконскому . . .	50 „ — „	
16. до Відня 20 лютого для Свг. Бурачиньского . . .	80 „ — „	
17. до Відня 4. марця для Свг. Бурачиньского . . .	120 „ — „	
18. до Кракова 1. марця на руки Льва Гаваньского . .	330 „ — „	
19. до Праги 8. марця на руки Льва Ганкевича . . .	230 „ — „	
20. до Відня 13. марця на руки Романа Курбаса . . .	910 „ — „	
21. після рахунків чесного, дороги, готелїв в Відни і Празї доплачено 3. марця на руки Осипа Шухевича .	218 „ 75 „	
22. до Кракова 28. марця на руки Вол. Темницкого на цьвітень	249 „ — „	
23. до Праги 28. марця на руки Л. Ганкевича . . .	181 „ 78 „	
24. до Праги 14. цьвітня для 2 на дорогу на руки Л. Ганкевича „	60 „ — „	
25. до Кракова на чесне, дорогу, також до іспитів:		
5. цьвітня Володимір. Шевалї безпосередно .	66 К — с.	
5. цьвіт. Льву Комарницкому безпосередно .	45 „ — „	
5. цьвітня для 2 на руки В. Темницкого .	76 „ — „	
13. цьвітня для 1 на руки В. Темницкого . .	30 „ — „	
14. цьвітня для 7 на руки Л. Гаваньского . . .	222 „ — „	
14. цьвітня Миколї Івасюкови безпос.	17 „ — „	
14. цьвітня Михайлови Штайцерови безпосеред.	50 „ — „	
19. цьвітня для 2. на руки В. Темницкого . .	94 „ 38 „	600 „ 38 „
26. до Відня 10. і 13. цьвітня на руки Свґена Косевича на чесне, запомоги і прожиток (400 + 650 + 44 К) . .		1094 „ — „
разом виплатили ми по день 19. цьвітня . . .		15889 К 51 с.

З того покрито після рухунків Комісиї молодежи на всїх 3 університетах в сумі 15582 К 30 с., а іменно:

Ad III. на університетї в Кракові:

1. в сїчни і лютім:		
а) за 99 студ. випис, випс і чесне	3222 К 62 с.	
б) за 44 кошти зелїзницї до Кракова і для 36 з поворотом	617 „ — „	
в) видатки на готелї і кватири	355 „ 66 „	
г) для 12 кошти удержання .	450 „ — „	
д) для 3 одноразові запомоги	80 „ — „	
2. в марті для 11 кошти удержання	330 „ — „	
3. в цьвітни для 4 такса .	142 „ 38 „	
„ „ 14 удержане	419 „ — „	
„ „ 7 чесне, скрипти і подорож .	288 „ — „	
	5904 К 66 с.	

Ad IV. на університетї у Відни:

в сїчни за 59 студентів випис і чесне	2625 К 90 с.	
за 38 кошти подорожи до Відня і 14 з поворотом. .	850 „ — „	
готелї і кватири . . .	431 „ — „	
для 2 на дорогу до Відня .	36 „ 40 „	
для 25 удержане від 15/I—15/II	945 „ — „	
в лютім для 24 удерж. від 15/II до 15/III	950 „ — „	
для 7 удержане і зап. додаткові	250 „ — „	
в марті для 22 удержане від 15/III—15/IV	840 „ — „	
для 3 одноразові запомоги .	70 „ — „	
в цьвітни після преліминаря за 9 чесне . . 245 К 80 с.		
1 на операцию . 30 „ — „		
для 21 удержане від 15/IV—15/V 805 „ — „	1080 „ 80 „	
	8079 К 35 с.	

Ad V. На університетї в Празї:

в грудни: дрібні видатки виписові	41 К — с.	
в сїчни і лютім:		
15 студ. випис. випс, чесне і удержане від 15/I—28/II .	921 „ 52 „	
і осібно через Комітет в Станиславові	70 „ — „	
в марті: для 12 удержане від 1/III—1/IV	315 „ 80 „	
в цьвітни для 10 удержане до 30/IV	176 „ 78 „	
для 2 дорога	60 „ — „	
	1585 К 10 с.	
Разом видатки ґруп III, IV і V	15.582 К 30 с.	

VI. *Стипендийні запомоги.*

Для забезпеченя удержаня для 2 студентів, релеґованих з львівского університету, (Евгена Косевича студ. III р. прав і Василя Пачовского студ. I р. фільософії) в цїли продовженя студий на віденьскім університетї через цїлий час їх релеґованя вилучили ми і зложили на осібні книжочки потрібну суму . . . . . 1540 К — с.
з котрої виплачують ся обом запомоги в місячних ратах.

VII. *Иньші видатки.*

1. Позичка 1 укінченому студ. фільософії на продовженє студий в Відни 200 кор., звернув вже 100 К, винен еще . . .	100 „ — „	
2. Видано з академічного фонду квоти призначені:		
Комітетови др. Лаголи 426·66		
„ Параньскому 6·—		
Товариству обезпечень „Дністер" . . 3·—	435 „ 66 „	
3. Кошти подорожи:		
депутациї львівских Русинів з меморіялом . . 188·80		
деляґата Комітету др. О. Г. до Кракова, Відня і Праги 3—14 марця) . 200·—		
деляґата Комітету молодїжи п. В. С. до Кракова і Відня (7—12 цьвітня) 120·—	508 „ 80 „	
4. кошти друку, відозви, виказів і датків (по день 25 марця)	351 „ 90 „	
5. Видатки почтові . . .	116 „ 19 „	
6. Коверти, книжки, кошти переписування і иньші . .	44 „ 10 „	
	1556 К 65 с.	

Зіставленє всїх виказів від 5. грудня 1901 до 19. цьвітня 1902:

I і II для богословів у Львові, Кракові і Відни. .	16.008 К 51 с.
III, IV і V для академиків фільософії і прав в Відни, Кракові і Празї . . .	15.889 „ 51 „
VI стипендийні запомоги	1.540 „ — „
VII иньші видатки . .	1.556 „ — „
разом сума видатків .	34.994 К 67 с.

Приходу було в тім часї	62.161 К 23 с.
проте остало в академічнім фонді 20. цьвітня 1902	27.166 К 54 с.
Сума та ульокована:	
на книжочці вкл. ч. 1800 Тов. вз. кр. „Дністер" .	26.955 К 24 с.
на книжочці удїловій ч. 1066 „Народної Торговлї" .	200 „ — „
на книжочці удїловій ч. 89 Товар. розв. рускої штуки .	11 „ 30 „
Разом .	27.166 К 54 с.

Повисші рахунки провірили на підставі книжок і актів дня 10. і 20. цьвітня 1902 упрошені нами 2 члени Комітету, не беручі участи в зарядї фондом, Вп. о. Александер Темницкий і Льонґін Цегельский, і потвердили згідність повисших рахунків з книжками і дійсним станом.

Подаючи се справоздане до загальної відомости, просимо всїх патріотів і приятелїв молодїжи дальше приспілати від себе і збирати від других датки на фонд академічний.

Львів, дня 24. цьвітня 1902.

Др. Ярослав Кулачковский
Володимир Шухевич.

Провірили:
о. Александер Темницкий,
Льонґін Цегельский.

Запрошенє.

Головний Видїл Товариства „Просьвіта" запрошує отсим всїх Вп. членів Товариства „Просьвіта" на

загальні збори,

що відбудуть ся в понедїлок дня 19. н. ст. мая 1902 р. у Львові в домі Товариства „Просьвіта" Ринок ч. 10.

Тогож дня о годинї 8. рано відправить ся Богослуженє за упокій померших членів Товариства в церкві Успенія Пречистої Дївы, на котре просимо як найчисленнїйше явити ся.

О годинї 10 рано розпічнуть ся наради Загальних Зборів членів Товариства в домі „Просьвіти" Ринок ч. 10, з отсим

Порядком дневним:

1) Отворенє Загальних Зборів головою Товариства.
2) Справозданє Головного Видїлу з дїяльности Товариства за час від 1. сїчня 1900 р. до 31. грудня 1901 р.
3) Справозданє контрольної комисиї і удїленє уступаючому Видїлови абсолюторії з веденя рахунків.
4) Приняте нових почесних членів.
5) Вибір тринайцяти членів і шістьох заступників Головного Видїлу Товариства.
6) Вибір голови Товариства.
7) Вибір трох членів комісиї контрольної.
8) Внески членів.

За Головний Видїл Товариства „Просьвіта",
у Львові дня 15. цьвітня 1902 р.

Др. Кость Левицкий — Заступник голови.
о. Ол. Темницкий — Член видїлу.

НОВИНКИ.

— **До нинїшного числа „Дїла"** долучаємо окремо 14 аркуш повісти Івана Вазова „Під ярмом", друкованої в нашім лїтерат. додатку п. з. Бібліотека найзнам. повістий; мимо того видаємо нинїшне число в повнім обемі.

— **Спростованє похибок.** В попереднім числї „Дїла" вайшли в посмертних оповістках отсї друкарскі похибки: померший о. Теофіль Данилович був пароxом в Петрові (а не Темрові — як хибно надруковано); б. п. Северин Жуковский нотар в Буківску помер в 52 році житя (а не 82).

— **В Чернівцях** буде концерт в XLI. роковини смерти незабутного ґенія України-Руси Тараса Шевченка в неділю дня 4. мая с. р. у великій сали музичного товариства, заходом запомогового товариства ц. к. II. ґімназиї при співучасти учеників-Русинів ц. к. I. ґімназиї. Програма: 1) Вступне слово п. проф. С. Шпойнаровского. 2) Шевченко-Колесса: „Було колись", муж. хор. 3) „На спомин Тараса Шевченка", виголосить уч. Ш. кл. Орелецкий. 4) Шевченко-Лисенко: „Іван Гус", муж. хор в супроводї військової орхестри. 5) Чайченко-Січинский: „Днїпро рене", мішаний хор в супроводї фортепияну. 6) Відгин уч. VII. кл. Н. Копачука. 7) Шевченко-Вілїковский: „Гамалія", виголосить ученик VI. кл. Гренік в супроводї муж. хору і фортепияну. 8) Шевченко: Прольоґ до „Гайдамаків", виголосить уч. V. кл. Галїн. 9) Лисенко: „Та забіліли", нар. пісня, виконає квартет учеників. 10) Корженко-Ярмолович: „Сокільский гимн", муж. хор в супроводї військової орхестри. — Хором і орхестрою управляє уч. VIII. кл. Н. Ярмолович. — Цїни місць: Льожа 10 К, крісло перворядне 2 К, другорядне 1 К 20 с, партер 60 с, для учеників, селян, міщан і військових 40 с. — Чистий дохід призначений на запомогове товариство ц. к. II. ґімназиї. — Початок о 7 год. вечером.

— **З Кружка українських дівчат.** Видїл просить всїх Товаришок аби зійшли ся конечно в неділю о год. 3-тій пополудни в школї ім. Шевченка пл. Стрілецька.

— **Робітниче сьвято** відбуло ся вчера у Львові при сприятючій погоди величаво. Вже по 10 год. заповнила ся Стрілецка площа сьвяткуючими робітниками, а о год. 11 відкрив збори короткою промовою тов. Шмінда. До президиї війшли тов. Ганкевич і Желяшкевич а секретарювали Словик і Вайнфельд. — О загальнім, рівнім, безпосереднім і тайнім голосованю референував тов. Гудец. Пролетарият не вдоволяєсь пятою курією а домагаєсь ширших прав. — Академик Кісілевский зазначив, що соціялістична молодїж годить ся з робітничим пролетарияном. — Тов. Менсович референував о 8 годинним дни робочім а тов. Вітик в рускій промові о скасованю постійної армії. Его виводи не подобались присутним на зборах комісарам і в саме полудне збори розвязано.

Участники, около 8000, уставивши ся радами рушили в похід головними улицями і ринком, а число се зросло до 10.000. Несено 12 таблиць з рускими, польскими і жидівскими написами: „Най жие 1 мая!" „Най жие социяльна демократия!" „Най жие свобода праци!" і т. д. Коли похід дійшов до театру, візвав з балькону тов. Вітик, щоби участники спокійно розійшлись, а зібрались під вечір на полянцї під кіпцем на замковій горі. Туда прибули робітники з своїми родинами і при співах, музиці і танцях забавлялись до пізного вечера. Поліция вступала зборам, забаві і походам, а скомпльтовані дві компанії війска стояли цїлий день безчинно.

З других міст в краю, держав і заграницею понадходили телеґрафічні вісти, що сьвято те випало всюди величаво при величезній участи робітничої кляси, а цїлий день минув спокійно.

— **Нова церков в Хлиплях**, пов. мостиского, котрої будова щойно тепер скінчила ся, є правдивою окрасою на цїлу околицю. Церков мурована і станула заходом місцевого приходника о. С. Бориса, а коштами парохини і місцевих коляторів пп. Марії і Дионизия Поґлодовских, котрі причинили ся більшим датком, ніж се на них припадало а обовязку конкуренційного.

— **„Галичанинъ" може вже дальше денунціовати русві ґімназиї,** бо его невідступна аліянтка, Gazeta Narodowa, скориставши з кількодневного сьвяточного відпочинку „stoleczne-

---

Бездротний телєфон.

Не так давний час, як ґеніяльному Американцеви, Едісонови, удало ся винайти спосіб пересилати голосові звуки на значні просторони. Сконструований відповідно до сеї цїли апарат, що послугує ся електричною течією, названо телефоном і нинї есть він вже в уживаню майже цїлого культурного сьвіта. Нїхто однак не сподївав ся, щоби в телефонованю (переношеню голосу на просторонь) міг так скоро зайти переворот, анальоґічний до того перевороту, котрий викликав у телеґрафованю винахід молодого Італїянця Марконїого з минувшого року. Що бездротний апарат Марконїого переносить иньки депешові значки з берегів Ірляндиї на східне побереже північної Америки, з тим, будь-що-будь подиву гідним фактом люде вже наче освоїли ся. Але, щоби в хвили, коли бездротний телеґраф не став ще загально уживаним винаходом, вже було людство в посіданю нового ґеніяльного винаходу — бездротного телефону — сего й найбільш оптимістичні, природописні фантасти в родї Верного, — не могли сподївати ся. А однак телефон без дроту есть нинї уже позитивним фактом, а винаходчиком его есть Француз Дікретé.

Основа, на якій опирає ся винахід Дікретета, та сама, що й основа бездротного телеґрафу: пересиланє електро-маґнетичних хвиль, т. зв. „хвиль Герца", через простори без нїякого специяльного провідника. Щоби новий винахід став зрозумілим, треба перше пізнати основу апарату Марконїого, а щоби знов се пізнати, то належить перед сим познакомити ся з „хвилями Герца" і з „апаратом Бранлї-Льоджа" (Branly-Lodge).

Отже, як тепер загально звісно, електричність се нїчо инше, як певний рід хвильованя етеру, що проникає усю сьвітову материю. Найлекше розходять ся електричні хвилї в металях. Та французкий фізик Бранлї і Англїєць Льодж ще перед 12 лїтами завважали, що коли наповнити склянну рурку металевими опилками і в оба кінцї рурки вложити дроти від електричної батериї а пустити електричну струю, то на диво струя не буде через опилки плисти. Се явище витолкували оба учені тим, що між опилками є верстовки воздуха і се густе переверстованє опилків з воздухом здержує течію. Та за се відкрили оба учені, що на опилки в рурцї дїлає оден рід електромаґнетичних хвиль, а іменно т. з. „хвилї Герца". Сі хвилї викликав вперве електротехнїк Герц тим способом, що на обох кінцях перерваного дроту, яким пливе електро-маґнетична струя, умістив гладонькі металеві кульки так, аби іскра могла між ними свобідно скакати. Осібний апарат переривав що одна стомілїонова часть секунди течію що впливає електрично-маґнетичними хвилями з кульок у простори, наче водяні хвилї від місця, де впав кинений камінь. І ось тілько такі хвилї мають вплив на опилкові рурки Бранлї-Льоджа. Під їх дїланєм в опилках у рурцї повстає сейчас електрична струя, що пізнати тоді, коли дроти, вложені в кінцї рурки, получити з телеґрафічним апаратом, котрий зараз зачинає „грати". По хвилинї однак „граня" апарату устає,—знак, що електрично-маґнетичні хвилї Герца перестають дїлати на опилки в рурцї, а се наслїдком того, що металеві опилки під вплывом хвиль укладають ся, пристають до себе щільно та вже Ґерцових хвиль не приймають, а натомість перепускають звичайну електричну течію. Щоби-ж однак опилки знов відзискали вразливість на хвилї Герца, треба тілько стрясти руркою, аби опилки замішали ся.

Анальоґічно сконструував Дікретé свій бездротний телефон. В стациї, де говорить ся у телефонову тубку, дрожаня металевої пластинки (мембрани) телефону нормують вплив Герцових хвиль з апарату у простороньь. В темпі, силї і мірі тих хвиль відбиває ся вірно кождий відтінок звуку. У відбираючій стациї сї хвилї викликують анальоґічні переминні течії в рурцї Бранлї-Льоджа, котра знов при помочи, сконструованого відповідно, електрично-маґнетичного апарату віддає свої — скажім — вражіня телефонічній мембранї, приближеній до уха. Щобиж через уклад і злїплюванє опилків (під вплывом хвиль Герца) не наступила перерва в відбираню хвиль, Дікретé металеві опилки перемішав вугляною мучкою.

На разї винахід французкого ученого стоїть у тій стадиї, що не можна ще ужити его в практичнім житю, бо розмова, переслана ним, могла-би бути підхоплена всяким, хто тілько де небудь на земли посїдає рурку Бранлї-Льоджа з телефонічним апаратом бо Герцові хвилї, пливучи з одної точки у всї сторони сьвіта, викликують течії у всїх стрічних апаратах. Але Дікфете обіцює небавом усовершити свій винахід так, щоби тілько відповідно „настроєні" апарати могли відбирати пересилані звуки. Коли-бя ему се удало ся, в порозумінаню людей настала-би кольосальна зміна, якої наслїдків нинї годї передвидїти.

Отже як раз така рурка з опилками, систему Бранлї-Льоджа, вразлива на хвилї Герца, стала основою винаходу Марконїого. В одвім місци є прилад Герца, що висилає електромаґнетичні хвилї у простори вселенної а в другім — о 100, 200, 500 або і 2.000 кільометрів — є знов рурка Бранлї-Льоджа, що відчуває знаменито її хвилї. Ключовий апарат нормує висилане хвиль з першого місця так, що шле хвилї рівної довжини і в рівнім темпі, а ґрафічний апарат при приладї Бранлї-Льоджа у відбираючій стациї, записує переминні зміни течій, викликувані в рурцї прилїтаючими з першої стациї хвилями Герца. Ось і маємо бездротний телефон.

go organu ruskiego“ (так тепер „шанує ся“ москвофільский орган в намістництвенім орґані) — вспіла вже передрукувати спору їх часть та ще додала від себе дещо „сосу“, а все те на доказ, що самі Русини противні руским ґімназиям і волять своїх синів посилати до польских шкіл,“ бо „tak twierdzi „Hałyczanin.“

— **Надув поліцию.** По Грабені в Відни ходить якийсь шваб і викрикує: „O, ja, wir brauchen keinen Kaiser mehr!“ За хвилю опинив ся він на поліції. Там думали, що мають в руках якогось небезпечного анархіста, однак скоро розчарувались, бо шваб запитаний, як оправдає свої слова, преспокійно відповів: „Freilich, wir brauchen keinen Kaiser mehr, denn wir haben schon einen, Seine Apostolische Majestät Franz Iosef I“. *(З „Комара“.)*

— **З Праги.** Товариство „Українська Громада в Празї устроює ві второк дня 6-го мая с. р. вокально-декл. вечериці в память 41 роковин смерти Тараса Шевченка у великій салї „Народного Дому“ на королівских Виноградах (kral. Vinohrady.) Вокальну часть вечериць обняли ласкаво: П-на Ванда Радкевичівна, член опери „Nar. Divadla“ і „Akad. peveckysbor cesky“ (ческе акад. товариство сьпівацке), котра відспівае кромі народноческих пісень і українскі („Вулиця“, „Закувала та сива зозуля“ і ин.), З деклямацию виступить П-на Мария Горбачевска, а участь свою у вечерницях заповів також славний ческий артист-скрипок п. Таліх. Відчит про Шевченка, переложений на ческий язык виголосить один із Товаришів-чехів. — *Мстислав Січинський містоголова Товариства.*

— **Pro domo sua.** В оцїнці „Альманаха укр. руск. богословів“ п. Михайло Лозиньский кинув о моїй статї п. з. „Душа і тїло“ кілька фраз, які без ответу не можу лишити. Шанов. критик видко не в дома там, де взяв ся критикувати зміст: Не поняв навіть властивої теми, до якої стремлять докази, с. е. до виказаня єдности людского єства, — не відріжнив сего від проблему, як може щось психїчного впливати на щось фізичного. У него все схоластика, дуалїзм і односторонність, навіть висліди сучасної фізіольоґії і антропольоґії — дарма що моністом узнае той сам проблем. Ніхто не обовязаний занимати ся фільозофією, навіть і наш шан. критик, але тоді хай не думае, що таними, злосливими та ще й неправдивими увагами (пр. про розправи „о ангелах танцюючих на кінци шпильки“ істория фільозофії нічого не знае). заграв ролю великого знатока. Коли шан. критик „при кінци такий сам мудрий, як був з початку“ то не моя в тім вина. *Ярослав Сїмінович*, студ. фільос.

— **Новий податок.** Як відомо, задумуе наше правительство завести новий податок під видом стемпля від лїкарских рецепт. В тім згляді випередив правительство — як нам пишуть з Радехова — тамошний аптикар п. Мегофер. Жена того пана е в комітеті для збиранія жертв на „Towarzystwo szkoły ludowej“, тож п. аптикар придумав простий спосіб на побільшене фонду згаданого Towarzystwa, а то той, що від кождої рецепти бере оден сотик більше і кидае его в пушку надіслану на ту ціль через центральний заряд „Szkoły ludowej“. Понеже наші селяне знають, що кожда аптика мае таксу і в ній торговати ся не можна, тож коли п. аптикар оцїнивши рецепту каже „dajcie mnie jeszcze halerza“, всї дають в мисли, що треба ще додати до лїкарства, тим більше, що він селянам навіть не поясняе, на що той сотик іде, бо „chłop i tak nie rozumie“. Поведене п. Мегофера крайне обурююче і як він не занехае его на будуче, належить доконче розвинути аґітацию в Радехівщині і его аптику бойкотувати; цїкаво знати як власти а в першій лінії староство в Каменцї стр. котре покликане доглядати, щоби аптикарі держали ся такси, буде глядїти на той новий самовільно аптикарем на жителїв Радехова і околиці наложений податок.

— **В справі Ґріма** доносять з Франкфурту, що він тілько Австриї спродавав плани российских кріпостей. Российский аташе у Відни вже від давна мав зміркувати, що в Австриї суть дуже добре поінформовані о российских кріпостях. Справа викрила ся в той спосіб, що дама, котра возила плани до Відня, забула в поїздї еще на российскій території куферочок з військовими планами.

— **Заява.** Пані Олена Баришева просить нас о зазначене, що поміщену в 84 числї „Дїла“ з 26 н. ст. цьвітня с. р. відозву „орґанізацийного Комітету руских жінок станїславівского повіту“ підписала своїм іменем не „за Комітет“, а лише для того, що припоручено еї вислати ту відозву до нашої редакциї з просьбою о уміщене.

— **Сойм** мае зібрати ся 12 червня а наради мають тривати до 10 липня.

— **З міскої курії у Львові** при доповняючім виборі одного посла до парляменту оголосили доси свої кандидатури: львовець Стапіньский, демократ Рутовский і кандидат міністерске сїдалище, д-р Станислав Гломбіньский, ученик з Polsk-ого Słow'a, звісний з своїх акробатичних і куґлярских виступів в справі руского мови на львівскім університеті. Ні оден з тих польских кандидатів не викликуе симпатичних почувань у Русинів, але вже найменче симпатиї у Русинів може мати д-р Гломбіньский. Надіемо ся, що ані оден шануючий себе Русин не віддасть голосу на того заїлого шовініста. — Той доповняючий вибір відбуде ся дня **12** мая н. ст. с. р. (в понеділок).

— **Конфіскату** 76. числа „Дїла“ з 16. цьвітня с. р. потвердив ц. к. краєвий суд у Львові ві рішенем з 23. цьвітня 1902 ч. Pr. 12602 добачивши в конфіскованих хуступах побуджуване до погорди і ненависти против властий (провина з §. 300 з. к.) і побуджуване до погорди і ненависти против адміністрациї держави (злочин з §. 65 з. к.).

— **В Тернополи** буде в неділю 4. мая н. с. в комнатах Рускої Бесїди **спільне сьвячене** устровне заходом жіночого кружка филії Рускою Товариства Педаґоґічного. Всю нашу інтелїґенцию з околиці і з міста запрошуе ся отсим со ласкавої участи. Початок о год. пів до девятої вечер; по сьвяченім будуть танцї. Пані замість вступу дають полумиски; панове платять вступ 2 кор. Дохід призначений на фонд Дівочого Інституту в Тернополи. *Видїл.*

— **Підземна Росия.** В Росиї виходить шість нелеґальних часописий, що пропаґують революцию. В Петербурзї виходить „Рабочая Мысль“, орган тамошних социяльїстів. Доси появило ся 13 чисел. — В Київі друкуе ся „Впередъ“, виданий київским комітетом социяльно-демократичної партиї. Вийшло доси 10 чисел. — В Катеринославі, найбільшім промисловім осередку наддніпрянської України, появило ся доси 6 чисел підземної робітничої часописи „Южный Рабочій“. Саратів над Волгою мае теж свій тайний орган — „Рабочую Газету“, котрої надруковано доси 7 чисел. Послїдними часами появила ся ще й в Нижнім Новгородї „Нижегородская Рабочая Газета“ — Всї ті часописи з орґанами российских социял-демократів. Крім того зачали і социяльїсти-революціонери, що признають террористичну тактику, видавати свій орган — „Революціонную Россію“. Доси вийшли 4 числа. Польскі социяльїсти в Королівстві мають три підземні часописи: Robotnik, Proletaryat і Gazeta Robotnicza. Українські революціонери друкованої часописи в Росиї ще не мають, а тілько видають гектоґрафовані листки. Натомість орґаном їх есть черновецке „Гасло“ і „Бібліотека Р. У. П.“, котрої вийшло доси 6 випусків.

— **Просьба до станїславівскої консисторії.** З Новосїлки язловецкої, з бучацкого повіту, дістали ми таке письмо: Ми, гр. кат. парохіяни з Новосїлки язловецкої, довідавши ся, що Впреп. епископска Консистория станїславівска забирае нам о. Павла Петрицкого против їх волї, осьміляемо ся запитати, з якої причини забирають вам правдивого пастиря. Чи за те, що заложили нам читальню, шпихлїр і дві крамниці? що точними відправами і красними науками стягнули нарід до церкви? що майже чудом виставили іконостас за 1.600 К? що — найважнїйша річ — отверезили нашу громаду? Така ревність нашого душпастиря заслугуе на нашу вдячність і спонукуе нас просити Впреп. епископску Консисторию, щоби нам полишено о. Петрицкого на дальше. Правда що він в солию в оцї двірскому обшарови через те, що станув в оборонї еректионального ґрунту та що нам отвирае очи; але чейже душпастир е для громади, а не для двірского обшару!“ Наступае 53 підписів.

— **Дрібні вісти.** В Ганачові, перемишлянского і в Ястрібкові львовского повіта були сими днями огні. В першій місцевости погоріло 5 загород вартости 11.000 к., а в другій в вартости 7.000 і лише в части обезпечених. — Д-р Іос. Кос іменований лїкарем полковим I кл. в краєвій оборонї, а д-р Мар. Кочиркевич при 95 п. п.

Вісти з Апост. Львівскої.

Наразвским містодеканом іменований о. Юл. Дудик із Фірлївки. — Канонічно інституовані оо.: Григ. Словицкий на Вуск, Клим. Калиньский на Надїтичі і Едв. Косановский на Стрілків. — Завідательство в Козлові дістав о. Вас. Лиско із Вуска, сотрудництво в Прошовій о. Конг. Туркевич. — До канонічної інституциї, завізвані на вересень оо. Ал. Чубатий із Бережан на Жуків і Мих. Яцкевич із Хоросна на Красів. — Правительство асиґнувало плату на дальший один рік для приватних сотрудників в Сасові, Олїеві і Попівцях.

Посмертні — ✝ — вісти.

О. Александер Балицкий гр. кат. парох в Бурдяківцях, умер скоропостижно в вівторок 19 цьвітня с. р. пополудни, прожившн 52 лїт. В. в. п.!

Евгенія з Кобриньских Кирчів, вдова по Богдару, пароху в Довгім коло Стрия упокоїла ся дня 29 с. м. в вівторок в Кальнії в домі свого вуйка Льва Білецкого в 44 році життя. В. в. п.!

Господарство, промисл і торговля.

Спілка ощадности і позичок в Вербицї повіт Рава руска. Отоваришене зареєстр. з необмеженою порукою. Замкнене рахунків за перший рік своєї дїяльности за час від 6 мая до 31 грудня 1901. Число членів 78. Стан удїлів 641 К. 50 сот. Резервовий фонд 78 К. Стан вкладок 1750 К. 50 сот. Затягнена позичка в сумі 4000 К. Удїлено членам позичок 5427 К. Стан чинний 6755 К. 48 сот. Стан довжний 6522 К. 26 сот. Чистий зиск 233 К. 80 сот. Оборот касовий 14.467 К. 80 сот. *О. Солодуха* наст. заряду. І Зрада касиер. 326 1—1

Именованя, перенесеня, відзначеня и пр.

Львівский ц. к. висший суд краєвий іменував авскультантами практикантів судових: Мойсея Васермана, Тадея Стецькова, Ам. Айзого, Єаг. Яремy, Каз. Шимберского, Іос. Цимбриковича, Дион. Козеровского, Ем. Вухака і концеписта прокураторії скарбу д-ра Сев. Ґерстмана, Шатровского.

Канцелярия адвоката краєвого д-ра Ст. Чикалюка в Тернополи пошукуе другого концеписта. — Кандидат мае бути Русином. — Оферти належить вносити листовно до тоїж канцелярії. 324 2—6

Frateli Deisinger

в Терстї

висилають найлучшу каву SANTOS 4½ кільоґрамів по 4 зр. 99 кр. оплачено і оплено. 297 6—12

ПІЩАНИ.

Найсильнїйше в Европі уздоровиско сїрчано-мулове для реуматиків, в болях вставів і костей, в сухотах вставів, по зломанях і звихненях, в подаґрі, нервоболях, именно в ішіасе.

Уряджене так що-до мешкань як і куполів після всяких вимогів — від найвиставнїйших до найдешевших. Три басени чисто сїрчані, три сїрчано-мудові, один порцелянований. Окремий басен для убогих з купелями по 10 кр., другий по 40 кр. Ванни порцелянові, мармурові і деревяні. Льокальні болотні купелї уживають ся з незрівнаним успіхом. Околиця гориста. Проспекта розсилае Заряд.

Ординуючий лікар **Ал. Тайхман.**

до 15 мая Краків, головний ринок — **від 15 мая** Піщани на Угорщині.

3 8 1—5

ОДИНОКА У НАС:

Підручна Історія рускої літератури

вбдь найдавн. до найновїйших часбвъ потаядово написана, для старшихъ матуристбвъ, кандидатбвъ на учителївъ панночокъ и пр. продаесь у **Іосифа Застирця Бережаны,** по **1 кор. 70 сот.** зъ портомъ!

„Відповідь“ на мильну критику залучаесь „gratis.“ 144 2—2

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовї ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкбвъ

I. Друки приватні:

1.	Позовъ въ справахъ дрібныхъ зібра по	25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи I. зіб. по	40	„
3.	„ „ „ II. „ по	40	„
4.	„ „ „ III. „ по	40	„
5.	Повномочія . . . . по	40	„
6.	Подан о екс- и интабуляцию, вибръ a) б) в) г) зібра по	40	„
7.	Написы до подань о интабуляцию зіб. по	20	„

II. Друки для кас позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый зібра по	40	„
9.	Книга довжниковъ „ „	40	„
10.	Книжечка для позичаючого 100 прим. „	2·—	„
11.	Скрынъ довжный „ „ „	1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „ „ „	3·—	„

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова зібра по	40	„
14.	Книжка касова „ „	40	„

IV. Друки для читалень и кас позичковыхъ:

15.	Списъ членбвъ зібра по	40	„
16.	Грамоты членьскій читальень „Просвѣты“ примѣрникъ по	2	„

За отсилкою и оплату почты дочисляе ся наде житбсть особно.



Окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, вальмы мѣрничѣ ціоны, лїбедѣ, манометры и. т. п.

Уряджене дзвінків електричных.

Всякі направки полагоджують ся як найскорше и найдешевше. 4185

ЗАКЛАДЪ

Д-ра Евг. Пясецкого

для лѣчничои ґімнастики, ортопедии и масажу

улица Третого Мая ч. 2.

Ординуе вбдъ 2—4. Для здоровых ґімнастика ґиґієнічна. Проспекта даромъ. 19614—30

В справі конверзиї

4½% зелїзничої позички в сріблї і в золотї,
4½% обліґациї пропінаційні
4½% обліґациї угорско-східної зелїзниці, звольнять властителї повисших обліґів порозуміти ся з домом банковим

Сокаль і Лілїєн

Дім банковий і контора вимінн у Львові.

Поручена з провінциї виконують ся відворотною почтою. 207 2—2

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконуе ся: пльомбоване, вынимане зубів без болю, вставлюване штучних зубів в навчуку і в золотї, в стосовних випадках без плитки. Направи з провінциї полагоджуе ся відворотно. 323 2—2

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129

в котрім виконуе ся пльомбоване, витягане зубів без болю, лїченє недуг ясен і ями устної, штучні зуби в навчуку, золоті і без плитки.

Репаратури в провінциї виконуе ся відворотно.

Інститут отверений цілий день.

Лікар дентист *М. Лісовский.* — Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

Яко добру и певну льокацію

поручаемо:

4½% Листы гіпотечні,
4% Листы гіпотечні коронові,
5% Листы гіпотечні преміованій,
4% Листы Тов. кред. земского,
4½% Листы Банку краєвого,
5% Обліґациі Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Обліґациі пропінаційні и всякі ренты державні.

Папиры тї **продаемо и купуемо по найточнѣйшѣмъ курсѣ денномъ.** 374 [3]

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галиция ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ площа, Галицкои

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ

Дяк женатий, іспитований в добрим голосом (тенор або баритон), котрий умів би запровадити хоральний спів — може зголосити ся до уряду парохиального „Зелена“ в Звенигороді п. Вучич. — По ада добра для тих, що хотіли би своїх синів до ґімназиї посилати а не мають одвітних средств. 3 5 1—3

! ПОЗІР!

ПЕРША ГАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всїх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож виплїтае старі).

Похвальні листи на жадане. 209 22—20

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!

Найдешевше вриторучае

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

184 4?—?

На сьвята!

½ кґр. мігдалової маси . .	1·20	
„ „ оріхової маси . .	1·10	„
„ „ ваніліевої чоколяди (під ґарантиею правд.)	1·80	„
„ „ цикати	1·40	„
„ „ помаранчевих лупин	—·90	„
„ „ какао (під ґарантиею правдиве) . .	2·—	„
„ „ помадок до прикраси тісточок . . .	1·40	„
„ „ мармоляди до начиняваня тіст — в пяти відмінах	—·90	„
„ „ чоколядової кувертури до ґлязурованя тіст	2·40	„
„ „ медівника чисто меданого	—·80	„
„ „ медівника цукрового	—·60	„

ли і: великодні ягнятка, чоколядові і цукрові крашанки, бомбоньєрки атласні, бомбони, помадки, рожі, цьвіти, цукровий мачок, торти, тіста і т. п. у великім выборі, по надзвичайно низких цінах. — Виключний наш склад для ґуртівної і дрібної продажи містить ся при **площи Голуховских ч. 5** (ріг ул. Кальмежовскої.) — Поручаемо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — з високим поваженем

Брандштедтер і Спілка

парова Фабрика цукрів і медівників у Львові. 207 18—?

Свій до свого!

Перший рускій складъ машинъ до шитя!



Незрівнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Ножний вбдъ 27 до 65 зр.
Ручний „ 25 до 48 зр.
Обручковий ч. 41 по 77 зр.
Обручковий ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)

Всч. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю **на раты,** якъ такожъ и для селянъ за потвердженемъ уряду громадского. 105 33—?

Услбвя сплаты приступний. Готбвкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*

Львовъ. Галицка 6.

Півець церковний, молодий, 18-лїтний, з добрим голосом, що знае устав церковний і розумівсь на господарстві, пошукуе місця дака від Томиної неділї. — *Ілько Волинець* в Мервичах п. Куликів. 318 6—6

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовї ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкбвъ

I. Друки приватні:

1.	Позовъ въ справахъ дрібныхъ зібра по	25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи I. зіб. по	40	„
3.	„ „ „ II. „ по	40	„
4.	„ „ „ III. „ по	40	„
5.	Повномочія . . . . по	40	„
6.	Подан о екс- и интабуляцию, вибръ a) б) в) г) зібра по	40	„
7.	Написы до подань о интабуляцию зіб. по	20	„

II. Друки для кас позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый зібра по	40	„
9.	Книга довжниковъ „ „	40	„
10.	Книжечка для позичаючого 100 прим. „	2·—	„
11.	Скрынъ довжный „ „ „	1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „ „ „	3·—	„

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова зібра по	40	„
14.	Книжка касова „ „	40	„

IV. Друки для читалень и кас позичковыхъ:

15.	Списъ членбвъ зібра по	40	„
16.	Грамоты членьскій читальень „Просвѣты“ примѣрникъ по	2	„

За отсилкою и оплату почты дочисляе ся наде житбсть особно.

60%

річно дістанем поміститиня капіталу в сільско-господарскім

ВІТРАКУ

новійшої конструкциї. Ціле уряджене такого від 600 руб. — вище



Ант. Кунц,

надвірний доставець

Границя, Моравія (Австрія).

309a **Цінники безплатно.** 2—18

Ф. ФРІДРІХ і И. НАГОРНИ

Львів, Академічна ч. 28.

Торговля порівнних товарів, делікатесів і вин. Склад кави чаю, полудневих овочів та й всіляких артикулів спожиткових входячих в обсяг домового господарства, сьвічки, мило, крохмаль, соду. — Маринати, вудженини, сири, горівки, лїкери. Вина, шампани. Коняк курацийний. Вино пільзненьске, Портер англійский. — **Комнати до снїдань.** 4903 Ср—

Видїл краєвий ч. 25.161.

Оповіщене конкурсу.

З початком шкільного року 1902/903 надасть ся девять фундушевих місць в ц. і к. військових закладах виховавчих з фундації під назвою „Цїсаря Франц-Іосифа I. ювілейна фундація".

Услівя принятя оголошує ся рівночасно в „Газетї Львівскій" а також за посередництвом наукових висших і середних закладів.

Реченець до вношеня подань до Видїлу краєвого минає з днем 17 мая 1902.

З Видїлу краєвого Королївства Галичини і Володимирії з Великим князівством Краківским.

У Львові дня 8 цьвітня 1902.

314 2—3 *Пйотровский в. р.*

МИЛО ІМСІ ПАНА
ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалєтове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ

„TLEN"

До набутя у всїх антиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусдве 1 корона за штуку.

177 17—69

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові

ул. Сикстуска ч. 25, ул. Галицка ч. 11 в Кракові, Сукенніце 20; в Перемишли, ул. Францішканьека ч. 24,

поручає

нехибні і незрівнані в своїх наслїдках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Мило бензоїнове, уживане против наскірних плям і висипок — сот. усуває рашавість скіри і надає лицю аксамітну мягкість. 50

Мило бораксове, виливає дуже користно на скіру, докладно очищує і вибілює скіру. Се мило есть знаменито ділаючим способом против опалене, веснянок і згрубїню наскірка 50

Мило камфорове, успокоює печене і свербячку скіри, усуває висипки і червоність носа рук і лица 60

Мило камфорово-сїрчане, усуває червоність лица і носа, сонїчне опалене та висипки. — кусник 50

Мило карболеве і мило карболево-пісчане, до митя рук для п. п. лїкарів, акушерок — кусник 40

Мило креолїнове, знаменито очищує скіру, усуває прищі, липаї, коростя, болячки, відсьвіжує і вигїнює скіру — кусник 70

Мило сїрчане, з великим успіхом уживане до нищеня прищів і угрів на лицї і усяких висипок на скірі 50

Мило сїрчано-смолеве, переважно уживане на коросту. Се мило оказало ся найлїпшим способом при тій слабости, бо перевисшило воно всї нові-винайдені, а так дорогі способи — кусник 70

Мило смолово-ґлїцеринове, є в кождого огляду одним з найлїпших десінфекційно-ґлїбенічних тоалетових мил Яко звичайне мило до щоденного ужитку есть воно задля своїх десінфекційних і змягчуючих скіру прикмети, знаменитим і випробованим способом на усунена всякої наскірної нечистости — кусник 0

Мило смолеве, усуває прищі, липаї, всякі скірні висипки, печене ніг і поршї з голови 60

Мило сторакосове, уживане при наскірних слабостях, головно при коростї — кусник 60

Мило тимольове, знаменито очищує скіру з усяких виприсків і усуває поршї з голови 100

Мило танїнове з ґлїцериною в незрівнаним способом на почене голови, рук і ніг — кусник 70

212 VII.

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ
ТАДЕЯ ҐР. ЛУБЕНЬСКОГО

в ЗАССОВІ

п. п. Іосо, зелїзн. ст. Чарна;

поручають на весну і осінь всілякі відмини дерев, корчів до лісових культур, висаджування алей, закладання парків; рожі і цьвітникові корчі на солітери; овочеві деревця всяких відмін і родів по дуже низких цінах; всіляке лісове насінє. 217 16—18

Ілюстрований цїнник оплатно і відворотно.

The Beaver Line
Rotterdam



Найдешевший, найвигідїйший і пряміший переїзд

!! до Канади !!

дають знаменитї, скорі і почтові пароходи товариства „Beaver Line".

Ціна їзди такі:

до Квебеку (Quebec)	зр.	80
до Вінніпеґу (в Монїт.)	„	84
до Едмонтону (в Альб.)	„	121
до Калґарн (Calgary в А)	„	117
до Йорктону (Yorkton в Ассін.)	„	109
до Прінц Альберт (в Саскат.)	„	111

і т. д.

Відїзд з Ротердаму кождої суботи.

Ближших пояснень у всїх справах уділяє контора товариства

„The Beaver Line"

Rotterdam. Wijnstraat 128 Holland

279 7—?

ФЛЯНЦИ

всяких цьвітів весняних, лїтних і зимотревалих. Ростини диванові і кухонні флянци шпаратїв і трускавок. Ростини ванонкові і цьвіти.

РОЖІ

штамові і корчикові. Все в значній якости по низких цїнах поручає огород торговельний і фабрика консервів **в Любичи королївскій** (шлях Львів-Белзець). 332 2—10

Каталоґ на жаданє.

КРИНИЦЯ

Ц. к. Заклад жерельний в Галичині.

Станція зелїзниці Мушина-Криниця, з Кракова 7 годин їзди, зі Львова 12 годин з Будапешту 12 годин.

Почта (3 рази денно) уряд телєґрафічний в місци.

В Карпатах 590 м. н. п. моря. Від станції зелїзничої Мушина-Криниця година битої дороги. На станції вигідні повози. Средства лїчничі: Здрої: „Здрій головний" „Здрій Йосифа" і „Слотвинка" дуже сильної щави вапнево- і маґнезево-содово-зелїзистої. Купелї мінеральні дуже богаті в квас вуглиняний вільний методою Шварца огрівані. Лазенки сальонові. Купелї ґазові з чистого квасу вуглиняного і купелї боровинові. Скарбовий Інститут гидропатичний під управою спеціяліста *Д-ра Г. Еберса*. Купелї річні парові електричні, сонїчні, масаж, (massage); лїченє дієтичне і теренове. Клїмат взміцняючий підальпейский. Води мінеральні крайові і всї заграничні. Кефир, жентиця, молоко стерилізоване, ґімнастика лїчнича. Антика. Лїкар закладовий *Д-р Лее Конфі* з Кракова стало через цїлий сезон ординує. Понад то 12 лїкарів вільно практикуючих. Просторі спацери. Парк ілястий коло 100 моргів 1.500 комнат з цїлим уряджением. Костел рим.-кат. Церков — Реставрация. — Пансіони. — Читальня. — Дім здройовий. Стала музика здройова. — Сталий театр. — Фреквенция 1.900 5880 осіб.

337 1—5

Ц. к. Заряд лїчничій в Криници.

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичинї



Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлїйскої стали від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столові и вилки, ножицї всїлякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножицї до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 1—8

Торговля „Під Пальмою" З. Маєвского

(давнїйше Ст. Войціховского і Радуровича). Академіцка 6 поручає

На ььвята

Знамениті натуральні вина	44 кр. фляшка
Зеленяки	55 кр. фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава доскональ	по 64, 80, 100 і 108 кр. за ½ кільогр.
Розинки	по 36 кр. а мигдали по 60 кр.

315 6—35

Вже вийшов!

Дамский Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 c/m на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах рїжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти мож в торговли Євгена Спожарского, в книгарни Ставропиґийского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 3 6 7—50

Прошу оглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти".

Препоручає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолїв, паличок, шкірняних виробів, російских кальошів, дитинних забавок, всіляких альбумів, карт з видами мил тоалетових і перфумарий.

942 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИЇ.** 20 156

(По цінах найдешевших. Без конкуренції.)

Спілка кредитова будівничих

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою

ул. Гетьманьска ч. 12. — Телєфон ч. 651

І. Кредитовий Вілдїл.

ІІ. Віддїл будовляних материялїв.

Уділяє всяких інформацій в технічно-промисловых справах, посередничить в достави будівляних материялів, а іменно: каміня, цеґли, дерева, зелїза, цементу, ґідравлічного вапна, ґіпсу, скалистого вапна в найлїпшій якости з вапнярень Цунїв-Зушиці, як і каменярских виробів та шамотових табличок.

Посередничить в продажи згляднo в купні реальностей.

Бюро отворене від 9—1 і від 4—6 по полудни.

264 9—10 **ЗАРЯД.**

Маґазинъ дамскихъ новостей

≡ ГЕРМАНЪ ЛЯХСЪ ≡

Львовъ, улица Галицка ч. 12.

поручає Поважаной Р. Т. Публицї **Роботню и маґазин напелюховъ дамскихъ и дѣточихъ** а також рожий товары оксамитны и шовковий, коронки, стяжки и рожий товары модний, найсустовнїйшій убрания до капелюховъ, також бади дамске, корсеты, парасольки, рукавички, товары волїчковй и футраий

Великий выборъ обуви дамской и дѣточой, також российскихъ кальошевъ по найдешевшихъ цѣнахъ. 154 23—15

Приймає ся капелюхи до убрания и переробляванія.

„Книгу цьвітнього для Хліборобів"



Кидає ни Хлібороб цьвітнього

Наш крохмаль полискуючий з сею маркою охоронює, дізнав ся із сторони Р. Т. консументів надзвичайної вартости, а так обставина есть доказом, що неуступні пі рядні продуценти крохмалю пускають в торговлю свій не здалий фабрикат [подорівнуючий ані в приближеню нашому знаменитому продуктови], засмотрюючи его етикетами подібними до наших. Таке капіталістове післядовництв провадженє в буд Р. Т. консументів; тому в цїли охорони їх перед втратами, осьміляємо ся остерегти їх отсею перестороґою перед махрайским визиском, по учаючи всїм Р. Т. консументам наш знаменитий „крохмаль полискуючий" з маркою охоронною, „Кіт обливуючий лапу". Гофхманна фабрику крохмалю в Сальцуфлен. На складі у п **ОСКАРА КРАЙЗЕРА** головного заступника у Львові, Жигмонтівска ч. 4. 79

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВИ І ВИНА

КДМУНДА РІДЛЯ

перенесена

на улицю Театральну ч 3,

друга каменица, від площі Маріяцкої поручає:

ЧАЙ

маєвого збору:

пів клґ. Congo	зр.	1·60
Souchong чорна	„	2·—
мавний збір	„	3·—
Kaysow чорна	„	4·—
Melange de Lon	„	4·—
Висївки чавні	„	1·30
Висївки найлїпших чаїв	„	1·60

КАВИ

найлучші роди о чисто ароматичнім вкусі, котрі розсилає оплатно до кождої почтової станції 4/¾ кілґр. в мішочку:

Port-rico	9·—	½ кґр. —·90
Cuba груб.зер	9·60	„ —·90
Ceylon зелена	10·—	„ 1·—
Ceylon „ перед	10·40	„ 1·01
Ceylon „ гр.-з.	10·75	„ 1·04
Ceylon „ перл.	10·75	„ 1·06
Mocca араб. з.	10·75	„ 1·06
Jawa золота	10·75	„ 1·06

Опаковане не числить ся.

Замовлення з провінції висилає ся відворотною почтою. 136 14—52

Цїсар. кород. упр. привіл.

Рафінерія спіритусу, фабрика рому, лїкерів і оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у ЛЬВОВѢ

поручає старй горѣвки польскій, резолїсы, лїкеры, румы правдивый зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bouquet" на малинки, також правдивый оцетъ спіритусовый. 268

Склады для мѣста: улица Галицка ч. 1. — и улица Коперника ч. 9.

Кущак і Зубік

Львів, Площа Галицка ч. 1.

Матерії вовняні, шовкові, зефіри, сатини, батисти, перкалі. Найсвіжші новости. Величезний вибір! Шифони і перкалї білї, полотна і білизна столова.

304 **Цїни найнижші.** 7—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черлянъской. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 87. Львів, Субота 20 Цьвітня (3 Мая) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїнского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

* Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

в Австриї:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім вистереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ѣ місце, а в рубрицї „Надіслане" по 30 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Москвофільска тактика.

I.

Часи, коли наша суспільність уважала москвофілів за своїх членів, минули безповоротно. Нинї вже нема „твердих" і „мягких", нема „старорускої" і „молодорускої" партиї, нема „партиї народовців" і „партиї москвофілів". Нині є тілько Русини (за кордоном звані Українцї, отже Русини-Українцї) і не-Русинів, а до не-Русинів належать кромі инчих перевертнїв (польских, мадярских, волоских) також і московскі.

Москвофілів годі уважати за руску партию, бо вони не є Русинами, хоч і рускаго роду. Русини, котрі не є москвофілами, се також не партия, але цїлий нарід. Хто думає інакше, у того нема народної сьвідомости — і по мірі того, як серед нашої суспільности народна сьвідомість росте і кріпшає, чим раз меншає число москвофілів а разом з ним меншає і число тих, що уважають москвофілів за рівнорядну руску партию.

Москвофіли бачать, що тратять ґрунт під ногами. Старе поколїнє москвофілів вимирає, — молоде приростає дуже слабо та й то лише через штучну годівлю москвофільского нарибку, через москвофільскі бурси, „пособія", „чаєпитія", „сапожное" і т. п. Як би „Народний Дім" і „Ставропигийский Інститут" не був в руках москвофілів, якби вони не розпоряджали фондами тих институций для своїх „партійних" цїлий і якби не „пособія" від матушки-Москви, з москвофілів не булоби вже й слїду.

Та і так наші москвофіли гинуть і никнуть на очах, а за те серед нашої суспільности змагає ся ненависть і відраза до москвофільства. Нинї вже москвофілови доволї трудно признати ся до москвофільства, а ще труднїйше Русинови приставати з москвофілами — хочби навіть в приватнім житю...

Хто топить ся, той хватає і за бритву. Так і москвофіли, бачучи, що гинуть, хапають ся послїдних, остатних способів. Москвофільска тактика є найлїпшим сьвідоцтвом їх упадку і найвимовнїйшим доказом, що москвофільство не має у нас рациї істнованя.

Бо-ж зважмо лише, чим воюють москвофіли, чим воює „Ґалїчанїн" і „Русское Слово"? Скажім отверто: воюють брехнею, клеветою, денунциациєю, сервілїзмом, пѣрфідиєю і інтриґою. Цїла москвофільска тактика — се спекуляция на людску глупоту і на найпідлїйші людскі інстинкти.

Примірів і доказів на те, що ми тут сказали, могли би ми навести без кінця; але що годі нам передруковувати цїлі річники „Ґалїчанїна" і „Русского Слова", тож мусить стати „мале за велике".

Відома річ, що коли „Ґалїчанїн" виводив всю народну нужду і біду з лїнивства нашого хлопа, „Русское Слово" писало, що хлоп тяжко працює — а нїчого не має. Чи-ж се не облуда, не хлополанство? Відомо теж, що коли „Ґалїчанїн" виступив против сецесиї нашої університетскої молодїжи і обкидував еї за те болотом, рівночасно ті самі люди величали в „Русскім Слові" сецесию яко геройство; та не конець на тім: в той сам час, коли москвофільскі „студенти" робили опозицию против сецесиї ухваленій через загал нашої університетскої молодїжи, „Русское Слово" писало, що сецесию зробила москвофільска молодїж, а „украинцы" розбивають солїдарність. Та і на тім ще не конець: в короткий час опісля писало „Русское Слово" знов інакше, а именно, що сецесию устроїли „українцы" длятого, щоби львівский університет віддати цїлком в руки Поляків, що „українцы" добровільно зрекли ся прав до львівского університету і подарували его Полякам! Кілько в тім, всїм брехнї, перфідиї і інтриґи!

Звісно дальше всїм, що намістник протеґує москвофілів, що москвофіли боронять інтересів польских обшарників, що „Ґалїчанїн" і шляхотско-польскі ґазети остають від довшого часу в найлїпшій комітиві, адорують і адмірують себе взаїмно, передруковують взаїмно свої статї, і в найкрасшій спілцї і згоді уїдають і клевечуть на Русинів і на все, що руске, — а рівночасно з бездонною перфідиєю доказує „Ґалїчанїн", що „українцы" — се льокаї польскої шляхти, прихвостнї Поляків, продукт польскої інтриґи. І якими аргументами він се доказує! Каже що шляхотско-польскі ґазети можуть бути в приязни з москвофілами, бо Поляки найміли собі „українцоф", щоби нищили москвофілів, то вже самі Поляки не потребують москвофілів нищити! Не знати, чи справдї читателї „Ґалїчанїна" такі вже на розумі упослїджені, щоби дали ся на таку полову зловити? Чи-ж не спекуляция се на людску глупоту?

Або може чого иншого доказує обставина, коли „Ґалїчанїн", — той цареславний „Ґалїчанїн", що за Наумовича і Побѣдоносцева дав би ся повісити, — удає ультрамонтаньского католика і кидає громи на Русинів в Америцї за їх „проч з Римом"?

А вже в денунциациї і клеветї москвофіли прямо невтомимі. Денунциювали митрополїта і клир, заряд духовної семінариї і богословія, цїлу університетску молодїж, рускі ґімназиї, руских професорів і руских учеників, Шевченка і цїлу руску літературу, найвидніїших наших патріотів у Львові і на провінциї, — одним словом всїх і все, що руске а не московске. В кождій такій денунциациї і клеветї укрите жало інтриґи, під'юджування. Під'юджує ся учителїв против учеників і учеників против учителїв, батьків против синів і синів против батьків, селян против інтелїґенциї, публичні власти против Русинів, а при тім всїм очевидно спекулює ся на рутеньский сервілїзм, трусливість і недовірчивість! „Трость і розга" на „пайдократов" — полїция і поминене при аванзї на старших!

Москвофіли знають дуже добре, що коли ми уживаємо слів „Україна", „Українцї", „український" — то робимо се длятого, щоби зазначити з одної сторони нашу окремішність від Москалїв, від „русскихъ", а з другої сторони нашу єдність з Русинами в Росиї. Та мимо того москвофіли систематично перекручують правдивий стан річи і вже від довгого часу пускають тумана несьвідомим, темним селянам, що ми вирікаємо ся рускаго роду і рускаго імени, що ми вже перестали бути Русинами; подібно і з фонетики зробили они народну зраду; а в всїх „фонетиків" і „українців" представляють селянам як народних зрадників, то знов як небезпечних бунтівників і безбожників.

Очевидно все те робять они лише в тій цїли, щоби підорвати довірие темних і недовірчивих селян до найлїпших і найсьвідомійших патріотів і народолюбців, щоби під'юдити селянство против інтелїґенциї. На тій точцї, як і на многих инших точках москвофільска робота не ріжнить ся нїчим від роботи ріжних польско-шляхотско-урядових посїпаків, махерів і підпанків, що уміють знаменито визискувати темноту і недовірчивість мужика та его сервілістичні і еґоістичні инстинкти, щоби лише підорвати просьвітну, економічну, політичну роботу нашої інтелїґенциї і підорвати еї вплив на мужицкі маси.

І в тім власне лежить цїле небезпеченьство москвофільскої тактики, на котре хочемо звернути увагу всїх сьвідомих Русинів.

Перші хвилї польщини у львівскій акад. ґімназиї.

(Спомин з осени 1867 року).

Написав *Александер Борковский.*

Бувае розказую нераз при якійсь нагодї свої спомини з молодих лїт, особливо з 60-тих років мин. столїтя: про житє і рух тогдїшної рускої молодїжи, про ті сходини руских студентів львівского університету у пок. Корнила Сушкевича, про ті завзяті спори руских студентів з польскими товаришами, що починали ся звичайно на коритарах і в салях університету та тягли ся дальше цїлими пополуднями і вечерами нераз поза північ по кавярнах, особливо у „Юзи" (иосифа Мюлера), — спори, що одну і другу сторону спонукували до пильної науки істориї Руси і Польщі, так що часом з памяти вичитувано цїлі сторінки з Лелевеля, Моравевского і и.; про перші рускі балї в салях Скарбківского театру, а опісля в сали Народного Дому; про громадні поїздки руских „академиків", як загально називано на провінциї не тілько студентів університету, але й ґімназистів, — отже про поїздки тих академиків на провінціональні балї, на весїлля, празники і т. та про вплив тих поїздок на національне осьвідомлюване і розбуджуване патріотизму серед рускої суспільности, і бог. бог. т. и.

Розказую бувае, а молодшї слухають уважно і цїкаво мов арабских казок та просять понайбільше опісля, щоби списати ті спомини, бо — кажуть — згодом вони й цїлком готові затратитись, а подиї, котрих вони доторкають, такі важні в істориї розвитку нашого народного житя, а подробиці так цїкаві і часто поучаючі для наших молодших поколїнь.

Я-ж то й сам розумію вагу істориї нашого народного відродженя взагалї, а зокрема народного житя галицкої Руси з остатних сорока лїт. Коли би була у нас списана така істория, то особливо молодшї поколїня дуже богато могли би з неї довідатись і научити ся. Довідались би між иншим, якими ідеями жили їх попередники і якими ходили дорогами до визначеної собі мети, в чім помилялись ся і що занедбали, а чого добили ся і що лишили молодшим у спадщинї так в добутках як і в ідеях; пізнали би, що майже усї теперішні, нїбито новітні, поступові, чи то, як дехто часом любить виражати ся, „европейскі" ідеї (тими „европейскими" ідеями особливо у 80-тих роках „молодї" страх побивали „старих"!) давно-давно бушували в душі і в серци „старих", котрі свого часу також були молодими і уходили за „землетрасциї"; переконались би, що „старі" не все були чи там є такими дурнями, „Рутенцями", такими назадниками, „ретроґрадами", за яких кождe молодше поколїне звичайно уважае старших, снуючи собі в голові мало-що не таку гадку, що істория Руси — коли вже не сама таки Русь, — а бодай відродженє Руси починае ся аж ось-ось від тепер, бо „старі" не зробили нїчого, а то може ще й загнали Русь на манівцї безвихідної Сагари; зрозуміли би те, що при инших нагодах самі голосять, понисуючи ся поступовими, европейскими ідеями, що як в природї так і в розвитку живої суспільности не бувае скоків, а все є наслїдком і добутком попередних подій і сучасних обставин; зрозуміли би, що так само, як без батьків не було би синів, без батьківскої працї не було би того хоч би і злиденного майна, яким сини таки часом люблять величати ся, так само й тих мудрощів не було би у синів, коли би батьки чи дїди були такими дурнями, якими молоді так часто величають старих, і не було би тої точки, на котрій молоді могуть опирати свій Архімедовий дручок, щоби ним потрясти землю і рушити її з основ. А користним для народної справи наслїдком того всего було би між иншим, що при всяких ріжницях поглядів, які завсїгди конечно мусять заходити між молодими а старими, ріжниці ті не могли би бути так великі і різкі, як на жаль нераз бувають у нас, а довірє кождочасної молодїжи до старших, безперечно не менше патріотичних людий мусїло би бути значно більше, та тим самим і спільна праця для спільної справи мусїла би бути далеко успішнїйша.

Так задивляю ся на вагу істориї нашого народного відродженя, хоч би его числити лише від 1860 року. Та істориї такої на жаль не маємо, а й списати її не так легко. Бо хоч живемо в часах паровой машини і електрики, стеноґрафії і розвиненого дениикарства, так що істориї не треба вже писати на підставі оповіданя старих дїдів і традициї: всеж таки треба би перевернути стоги всїляких ґазет і руских і нерускихъ, стеноґрами соймові і державної ради, множество всїляких актів, а при тім усїм ще й оповіданя „старих дїдів" не оказались би злишними і безцїнними. Длятого то, поки нема у нас істориї, про яку говорю, могли би й спомини старших людий бути не без користи; тим то й мене збирала нераз охота послухати добрих людий і справдї списати свої спомини.

Тількож бо, коли я став забирати ся до того, вирнали передомною сотенні трудности. У тьмі всїляких подробиць трудно повести межу між тим, що мало вагу лише в моїм власнім житю, а тим, що могло би бути цїкаве й важне також для загалу. До того — що хвиля непевність памяти або й цїлком позабувані річи, а через те брак звязи в тім, що сяк-так остало ся в памяти. А вже з перших 60-тих лїт, так цїкавих в нашім житю остатної доби, то справдї не легко би мені довести свої спомини до ладу. Я в осени 1860 року почав університетскі науки у Львові. Хоч в ґімназиї належав я все до найлїпших учеників, то до університету вступив так що-до лїт — мені тогдї минуло 17 — як і що-до розуму справдїшним дїтваком. Незвичайно несьмілий, не умів я часто війти там, де вступ був цїлком легкий і де можна було бачити і чути щось замітного. З тїсним сьвітоглядом, може й на ті часи занадто тїсним, не знав я ваги неодному з того, що дїялось кругом мене і швидко мов у калєйдоскопі пересувалось перед моїми очима, та не умів помічати всего того, що доводилось бачити. Крайною бідностю змушений, використував я всї університетскі ферії, щоби на селї у батьків як найдовше відживляти виголоднїле у Львові тїло; тим то і у споминах львівского житя раз-враз стрічаю значні перерви. Всякі спомини мої, розумїє ся признані до місця мого пробуваня, не обнимають того, що рівночасно дїялось деиндe; а через те й мені самому неодно так тогдї було, як і тепер є неясне або й незрозуміле.

Оттак опинивши ся перед тими і такими нашими трудностями, відкладав я замашане нераз уже перо і покидав свою гадку. Так і недавно, десь перед тижнем, зговорив ся я з одним молодим любчиком та став ему розказувати про перші хвилї польского викладового язика у львівскій академічній ґімназиї. Вислухавши мене, й каже: „Ой, та спишіть же те все; воно-ж таке цїкане!" — „Може колись і спишу!" — відповів на те; та признаю ся, що відповів я так без поважного намїру, забрати ся справдї до сего. Аж ось два або три днї пізнїйше попало менї в руки 82 ч. „Галичанина". Переглядаю і спиняю ся на новинцї „про „Сецесию русскихъ студентовъ". Якийсь „Сеце-

☞ Найлїпші французскі папериї циґаретові

„LE GRIFFON"
Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 153 8—26

Найлїпші французскі тутки циґаретові ☜

З державної ради.

Підпиране промислу.

Палата послів закінчила вчера дискусию над позициею міністерства торговлі „підпиране промислу“. Референт прелімінара меліораційного фонду, п. Козловский домагав ся децентралізації меліораційних справ. П. Коліщер полемізував з закидом, що Галичина є пасивний край. Австрия одержала від Галичини сотки міліонів в коронних добрах, котрі змарнувала. Доходи держави з Галичини суть тепер о 50 міліонів більші, як видатки держави на сей край. Галичина платить окрім того західним краям гарач, консумуючи вироби їх промислу. — Розділ „підпиране промислу“ ухвалено і приступлено до дискусиї над уступом

„почти і телеґрафи“.

П. Стажиньский домагав ся розширеня почтової і телеґрафічної сїти в Галичині, заведеня інституції листоносів по селах і одноцїлої оплати за доручуване телеґрамів адресатам в місцевостях віддалених від телеґрафічного уряду. В деяких околицях Галичини доходять листи пізнїйше, як перед заведеном желїзниць. Се дїє ся спеціяльно на північ від Львова.

Міністер Каль запевнив, що як средства позволять, то правительство увзгляднить потреби населеня. Внесене кавций є предметом докладної розваги інтересованих міністерств. — Справу поправи відносин почтових експедиторів правительство уважає за дуже пильну і вимагаючу реформи. Розвязане справи наступить ще в сім році. Положене почтових і телеґрафічних манїпулянток поліпшило ся від 1898 року. Підвишене їх платнї міністер уважає тепер за виключене, бо справа експедиторів мусить бути насамперед полагоджена. Міністер надїє ся в сім році розвязати справу поліпшеня платнї почмайстрів в більших містах. Заведене передплати на краєві часописи в почтових урядах є предметом доходжень і правительство не є сему проектови неприхильне. — Позицию „почти і телеґрафи“ принято і отворено дискусию над буджетом міністерства желїзниць. Засїдане замкнено о годинї 8-ій. Слїдуюче засїдане в понедїлок.

З полудневої Африки.

Лондоньскі дневники доносять з Преторії, що комманданти Бурів цїлком явно і безсторонно радять з бурґерами в справі мира. Девет мав виразно заявити, що дальша борба є безнадїйна, що услівя англїйского правительства суть великодушні і користні. Делярей намірив прилучити ся до ухвали більшости; ораньске правительство також заявило, що піддасть ся ухвалї більшости. Жінки Бурів з Клерберорну і західного Трансвалю заявили, що на случай, коли би їх чоловіки не заявили ся за миром, то они самі зроблять се і вернуть до фарм.

Наради Бурів над услівями мира англїйскі дневники описують в слїдуючий спосіб: Бури сидять кругом, оперті на карабінах, а в середині сидить комманданд, котрий цїлу річ представляє зібраним. Відтак президуючий питає, чи хто з присутних не забирає голосу і відбуває ся голосованє. Standard доносить, що дотеперішні збори Бурів видали більшість користну для заключеня мира. Однак можна припускати, що не примиримі не дадуть ся переконати мимо „великодушних“ услівій Англії. Англїйскі дневники підчеркують „вість“, що Вота і інші комманданти Бурів поступають цїлком самостійно, не озираючи ся на Крїгера.

Не так рожево представляють справу мира европейскі представителї Бурів. Крїґер заявив, що англїйске правительство розголошує вісти о користнім станї мирових переговорів, аби викликати оптимістичний настрій на час коронациї. Крїґер заявив також, що без его волї мир не буде заключений. Vossische Ztg. доносить, що Штайн і Девет рішили ся війну дальше провадити, наколи Вота, Делярей і їх команди хочуть зложеня оружа під услівєм, що Англія згодить ся на їх услівя що до амнестиї.

Англїйский уряд военний оголошує, що пороблено приготованя до скорої висилки на театр війни 5000 вояків і 2000 коней на 14 пароходах. Военні кошта після предложеної парляментови книги виносять 223 міліонів фунтів штерлїнґів.

Daily Mail доносить, що парлямент Наталю одержав повідомленє від англїйского правительства а рівночасно повновласть до заміни териториї з Трансвалем. На підставі тої повновласти мають бути прилучені до Трансвалю округи Вригайдаі Утрехт і полудневе пасмо гір Дракенберґ. Населенє сеї териториї числить 8000 білих і 50.000 мурпінів. Наталь приймає на себе 7000 фунтів довгів Трансвалю а відступить Трансвалеви часть своєї териториї.

В посольскій палаті Сполучених Держав поставлено внесенє, аби вивіз коней і мулів до полудневої Африки узнали за контрабанду і купцим в загалї заборонити ескпорт коней до полудневої Африки.

Телеґрами.

Відень 3 мая. Дирекция австро-угорского банку рішила отворити філіяльний віддїл в Стрию, котрого аґенди обіймє стрийска щадниця.

Будапешт 3 мая. Перше засїданє делеґациї відбуде ся дня 6 с. м.

Париж 3 мая. Вальдек-Русо видав до префектів обіжник, в котрім звертає увагу на се, що в многих департаментах стверджено вплив духовенства на вибори. Се є ярким переступленєм функциї церкви. Префекти мають зладити справоздане, аби можно було видати відповідні заряджена в цїли оборони республики перед атентатами сеї „чорної руки“.

Франкфурт 3 мая. З Тріполїсу доносять, що там приїхало 2000 війска з Царгороду.

Копенгаґа 3 мая. На цїлій просторони желїзничого шляху. Москва-Володимир, засїяній густо фабриками з численним робітничим населенєм, вибухла формальна революция. Робітники без перерви бють ся з військом. Військо не всюди хоче виступати против робітників. Полк Морозова не послухав, коли єму казали стріляти до робітників. В забуреных дуже богато осіб убито і ранено.

В справі уладженя Церковного Відділу при Народній Торговли.

На мою відозву до пречесного нашого Духовенства в справі надісланя дат що до скількости спотребованя в кождій церкві що року артикулів вина, сьвітла, кадила і оливи дістав я до сего часу дуже маленьке число донесень і то не завсїди докладних і жаданих. І лишень Пр. Клир одного Деканату, зборівского, зібраний на соборчику надіслав менї і то тілько приближене обчисленє пересічного річного спотребованя сих артикулів в своїх церквах.

А солїдне купецке переведенє сего інтересу Народною Торговлею вимагає конечно статистичного зіставленя фактичної потреби сих артикулів з всїх церкв цїлої нашої провінциї. Так, як самі, найбільшої доносности причини приказують, щоби сю торговлю як найскорше зорганізовати а технїчне переведенє сего уладженя Народною Торговлею вимагає трохи більше часу і власне лїтний сезон служить в купецтві і на сего роду трансакциї, — так і на найскоршім зібраню сего статистичного материялу залежати мусить дуже богато. В нинїшних грізних часах нам не вільно одної мінути стратити а не то одного року.

Тому прошу Впр. Отцїв поповно, сим разом в найкомпетентнїйший спосіб, в який можу і сьмію, прислати менї як найскорше громадне зіставленє сих дат деканатами. В сім часї будуть відбуватися соборчики по всїх деканатах всїх трех Дієцезий задля розділеня сьв. мира. Прошу для того найумильнїйше Впр. Отцїв сї дати на соборчик привести і там зіставити той загальний рахунок.

Для одержаня по можности вірного докладного і одноцїльного результату в сих поданях, зазначаю знову, що розходить ся о докладне обчисленє, кілько літер вина і оливи, а кілько кільоґрамів сьвітла і кадила кождa церков що року спотребляє, отже не о те кілько на ті артикули церков кождa що року видає. Річ оболтна, чи церков сама такий артикул як сьвітло купує, чи его жертвують в части чи в цїлости вірні. Спотребоване вина для власного домашного ужитку не може входити в спільний з церквою рахунок.

О. Д. Танячкевич
в Закомарю п. Ожидів.

З Яворова.

На два тижнї перед Великодними сьвятами сього року вислано до Перемишля зареєстровати статут „Руського кредитового Товариства, з обмеженою порукою в Яворові“. Таке товариство і инші вже давно повинні були основати ся в Яворові. Поляки, яких є тут о̀дин тисяч, мають свої інституції; жиди (числом 2000) мають аж дві каси, а більше нїж сїм тисячів Русинів не мають нїчого. Сумно воно, але й правдиво. Не станемо отже промовляти горячими, шумними словами до жильців міста Яворова та загалом цїлого яворівского округа, щоб приступали в члени до новоосноваиого товариства; сього, думаємо, домагає ся народна честь і народнїй обовязок від кождого, що може причинити ся чим-небудь до напрадженя в житє й до дальшого розвитку згаданого товариства. Комітет зробив своє і далї буде робити; одначе він потрібує підмоги з боку яворівского суспільства. Ми закладаючи се товариство кермували ся тою провідною гадкою, що дамо почин до заснованя з часом Народного Дому в Яворові, що за сим прийдуть инші потрібні інституції. Комітет має повну надію, що приступлять в члени, та що будуть опісля уміщати свої гроші на опроцентоване: духовна і сьвітска інтелїґенция, міщанство й селяне. Членьский удїл виносить трийцять корон (30 кор.) — трикратна порука. Приступайте отже в члени вже від тепер, аби можна відбути загальні збори і впровадити від початку успішно в житє се товариство, коли прийде судове його затвердженє.

За Комітет приймає зголошеня і удїлює потрібних пояснень — *Юрко Кміт*, сотрудник у Яворові.

НОВИНКИ.

— **Посьвячене першої руской охоронки у Львові** відбуде ся 4-ого мая с. р. (в недїлю) о годинї 5-ій пополудни в домі під ч. 9 при улици Вема на городецкім передмістю. Сподївати ся належить численної участи нашої публики — головно-ж пань — при сьвяточнім актї отворена першої, так пожиточної і так пекучо потрібної для нас, інституциї у Львові.

— **З Чорткова** пишуть нам: Руский народний театр приїхав дня 2. мая зі Станиславова на ряд вистав до Чорткова і на початок заповів в сали громадскій отсї представленя: В недїлю, дня 4 мая „Пісня в лицях“, опера в 3 актах М. Л. Кропивницкого; в вівторок, дня 6 мая „Загублений рай“, драма в 5 дїях Тогобочного; в середу, дня 7 мая „Дон Цезар“ оперета в 3 актах Делінґера. Дальший репертуар обійме оперети, опери, драми і комедиї, між тими богато річей нових і в Чорткові еще не граних. — Велике заінтересованє ся нашим театром в Чортківщині, заповідає єму дуже добре поводженє на Поділю, котре давно вже бачив за так милою розривкою, яку дає руский театр.

— **Сьвячене в товаристві руских ремісників „Зоря“** у Львові відбуде ся завтра т. є. в Томину недїлю о 12 год. в полудне в льокалю тов. ул. Краківска ч. 17, на котре видїл членів і прихильників товариства уклінно запрошує.

— **Для руских бурс.** Зі спадщини по бл. п. кардиналї С. Сембратовичу випроцесував адвокат д-р Ст. Федак від фіскуса 72.000 к., котрі по волї покійного будуть розділені поміж рускі бурси. Бурсї в Новім-Санчи, в родинних сторонах бл. п. кардинала, припадає 20.000 к. На безплатне уміщенє будуть мати першенство бідні кандидати свояки покійного.

— **Збори виборців III части міста Львова** скликує на недїлю, 4-го мая 1902, годину 5-у вечером, до салї під ч. 6 при улици Обїздовій комітет горожан III-ої части польскими і рускими афішами. На порядку зборів справа доповнюючого вибору до парляменту.

— **З містерий галицкої полїт. адміністрациї.** Під таким заголовком обговорили ми в 75 ч. одну подробицю зо слїдства, котре концепіст бобрецкого ц. к. староства п. Гродзїцкий веде як тепер в справі протесту, внесеного рускими виборцями против вибору ґр. Мицельского послом до сойму. В тій самій справі дістали ми відпись ще одного візвана на термін: „Ч. 21/пр. Вібрка дня 8 цьвітня 1902. До Всечесного Отця Іосифа Зацерковного в Відниках. Против виборови посла на сойм краєвий доконаний (sic!) на дни 5 вересня 1901 з курії громад сельских в особі Станіслава ґр. Мицельского, вніс П. і товариші протест до сойму краєвого. В цїли стверджена напроваджених в протестї завидїв(sic!) взиває ся Всечесного Отця, щоби ся явив в тут. ц. к. старостві (!) в бюрі І. ц. к. концепісти Владислава Гродзїцкого дня 13 цьвітня після календара латиньского о годинї 9 рано. (13. цьвітня н. ст. с. р. була н е д і л я! *Прим. Ред.*) В случаю не явленя ся на термін, буде уважане якоби Всечесний Отець від протесту відступив. Ц. к. староста: Курилович.“—Не перший се вибрик „концепіста“ п. Гродзїцкого, що всемогучо панує і воює в бобрецкім старостві. Той пан кпить собі з усякої леґальности. Він забороняє віче, коли не повідомлено староства наперед, з якими внесеними виступати будуть на вічу члени! Він забороняє сьвященикови управляти ерекціональне поле, щоби его покарати за орґанізоване віча. Він перед виборами обїздить всї села, щоби війтів підготовити по своєму до виборів. Він в часї конскрипциї уневажнює вибір громадского комісаря конскрипційного та переловлює „Діло“, коли поучало людий о конскрипциї. Він раз перед одним сьвящеником виразив ся навіть, що постарає ся о відобране пенсиї тим сьвященикам, котрі працюють для народа. А п. староста, чоловік, як кажуть, навіть честний але немічний, дає п. Гродзїцкому повну волю і підписує все, що сей єму подасть до підпису. Так і наведене повисше візване ледво чи й читав п. староста, підписуючи его; бо годї навіть припустити, щоби взивав сьвященика на недїлю, і то ще на час, коли кождий сьвященик занятий в церкві. О. Зацерковний хотїв, як нам пише, бути в старостві, та в урядовій годинї не застав нїкого; длятого письменно заявив, що від протесту не відступає. Крім того наведене повисше візване післав до намістництва і до консисториї.

— **Про убійцю Сіпяґіна** маємо чотири „автентичні вісти з добре поінформованих жерел“. До Berliner Tagblatt'y доносять, що Пальмашова вже розстріляно. Agence Nationale доносить, що убійцю засуджено на смерть і що вирок буде виконаний дня 6 мая в присутности нарошно до того візваних сьвідків. Доси не стверджено автентичности убійцї. Здогадують ся, що він не є студентом, тілько офіциром. Російска телеґрафічна аґенция доносить, що процес против Пальмашова еще не розпочав ся. Берлиньский Local-Anzeig. доносить, що Пальмашова будуть судити в слїдуючім тиждни. Акта віддано военному судови під проводом Остенсакена. Шість инших суддїв визначать з рїжних полків. Пальмашов занедужав на тифоїдальну інфлюенцу і має мати сухоти. Доси не поробив нїяких зізнань.

— **Противправительственний рух серед российского духовенства.** Навіть серед так закоруалої касти, як российске духовенство, зачинають проявляти ся признаки невдоволеня сучасним ладом. Розуміє ся, противправительственний рух захопив найперше найживійшу часть духовенства — семина-

---

Ґенерал-Аґенция

Ґустава Ґлюкселіґа

Львів, ул. Академицка ч. 15

поручає

**Ґенеральну Аґенцию

рицку молодіж. Ось-що пишуть приміром тамбовскі теольоґи в відозві до товаришів з инших дисцезий: „Наші семінарі се, як і давно, кастові інституції, де панує клясична наука. Головно убожество жене нас в їх мури. Користаючи з сего, уряд обмежив виклад загальнообразуючих, сьвіцких предметів, а за се напихає наші голови мертвою теольоґічною схоластикою, що придавлює всю самостійність думання і робить з нас покірні знаряди правительства. Ми наче салдати в касарнях. Солдатів уряд деморалізує і вчить слїпого послуху, щоби мати фізичну силу до давленя народу. Нам призначено ще гіршу задачу: ото маємо помагати держати нарід в темноті і несьвідомости, учити его безуслівного рабства, виключати з церкви ворогів уряду і т. д. загалом маємо поборювати духа критики, свободи, досліду, працювати спільно з жандармами і шпіонами. Маємо, перекручуючи думки Евангелія, впоювати в нарід засаду віри в авторітет і засаду нетолеранції. Годї нам довше терпіти се...“ — І так дальше в тім змислї промовляє відозва до богословів. — Сей рух серед молодого российского духовенства треба приписати виливови Толстоєвих наук. — Серед українського православного духовенства противправительственний настрій дає ся завважати вже від довшого часу та має закраску національну, українську. Більша часть духовенства на Україні, се родом Українці, що й до нинї говорять часто в родинах по українськи. Противно-ж, духовна ґіярархія се найобскурнїйші московскі синодальники, яких сїльске, українське духовенство за їх нетолеранцию, грубість, несправедливість, таки добре ненавидить. — Серед молодшого духовного поколїня український рух, навіть з революцийною закраскою, ширшає значно. В деяких семінарях України розговорна мова між богословами остентацийно українська, дух теж ярко український — а які думки ширять ся там, можна зміркувати з того, що допись про хлопску револьту на лївім бережї Днїпра, поміщена недавно в нашій часописи, походила як раз від українського богослова.

— **Спека в Злучених Державах.** В нас у маю ще зимове время, а мешканцї Ню Йорку і инших міст східних берегів північної Америки гинуть від спеки, хоч сидять меншебільше в одній ґеоґрафічній ширині з нами. 23-ого цьвітня показували термометри 32 степеней Цельзия. На улицях жара наче в гутї. Розпалене каміне пече. Много осіб дістало сонячного удару. — Рівночасно на західних берегах Злучених Держав холоднїйше ще ніж у нас, снїгова заметїль, мороз. — Щось природа помикитила.

— **Розкопи вавилонської вежі.** Недалеко від мезопотамского міста Борсіпа був до недавна значний горб, котрий у доокрестних Арабів носив имя „Віра Нїмрод“ се значить „вежа Нїмрода“. На тім місци часто знаходжено старинні, вавилонської роботи, цегли і ся обставина враз з положенем горба і его назвою навела американьских археольоґів на здогад, що під земельною корою горба мусять крити ся великі руїни вавилонської вежі. За дозволом султана зачали вони розкопи, що дали сьвітлі результати. Відкопано справдї вежу „Бабель“, враз з захованою в ній нутрі, великаньскою бібліотекою з паленых цеголок, записаних „клиновими“ значками. Вежа займає простір 49.000 квадратових стіп і є на 300 стіп висока. Ще тепер робить імпонуюче вражінє. Вежа збудована в той спосіб, що має 8 поверхів, з котрих кождий висший поверх займає меншу просторонь від нисшого. З поверху на поверх ведуть просторі сходи зверху. На найвишім поверсї була сьвятиня бога знаня, що звав ся у Вавилонцїв „Небо“. В нутрі вежі — як сказано — містила ся бібліотека і богато саль. Мабуть була ся вежа центром халдейско-вавилонського ученого духовенства — неначе університетом, де з'їздили ся на науку навіть чужинці. Звідси і повстав людовий вавилонський переказ про „помішанє язиків“, що в вавилонській мові звучить „Бабель“.

— **Церковні комітети** дуже радо висилають колектантів, котрих нарід зве прошаками. Сего року від Рождества до Благовіщення, отже за 3 місяцї, було їх в нас аж з 8 сел, котрі подаю, а для відріжненя пишу по польски села, котрі збирали на костел: 1) Вушковичі 2) Березовиця мала 3) Zakościele 4) Хватів 5) Пикуловичі 6) Zarudzie 7) Селиска 8) Obarzańce. Оповідали менї два дуже порядні господарі, що одного дня були прошаки з 2 сел! Се згоджує ся з моїми записками. Деякі гадають, що на селї нема жадних складок. Чому нї! Приходять погорільці (правдиві і фалшиві), приходять звідтам, где був град (Воля Кобляньска в Самбірщинї), приходять ріжні калїки і т. п. А ту знов приїджають „артисти драматичні“, хочуть дати руско-польске представленє; прислала їх тут не муза але голод і холод, отже треба щось дати. А знов йдуть ріжні, що шукають якоїсь посади, просять кавалка хліба або лижки страви. Якжеж відмовити тим крайно бідним. А ту знов вандрують ріжні пройдисьвіти — тим треба щось дати страха ради! В сїчню 1900 вандровало пару родин циганьских, перебраних з паньска; мужчини як геркулєси, були кріпкі і великі. По дворах, приходствах і селянах вимушовали милостиню дуже обильну. Много знов складок і датків обертає ся на льокальні, ґуманітарні і другі цїли. Треба-би вже раз обмежити всї складки (церковні і другі), бо вже їх есть десять.

У. Г.

— **Англїйске товариство біблїйне** обходило с. р. 98 річницю свого істнованя. В часї свого істнованя розходувало оно на видавництво сьв. письма 12,500 000 фунтів штерлінґів і розповсюднило 170 міліонів екземплярів біблії в 340 язиках і нарічях.

— **Панїка в вязници.** Позавчера в ночи запалила ся саджа в одним комині вязниці при львівскім карнім судї коло костела сьв. Анни. Серед вязнів, що дивним способом в одній хвилї дізнали ся про огонь, настала страшна панїка: мущини пробували ломити двері, жінки благали, аби їх випустити. Спокій настав аж, коли погашено огонь.

— **Утопив ся в каналї.** Вчера в ночи трех „каналярів“ забрало ся до чищенї каналу в улици Курковій. Гази одурили їх так, що вони впали на дно каналу і понесені струєю води попід землю опинили ся аж під улицею Ґродзїцких (коло ринку). Тутки добуто двох з них ще в ночи і приведено до житя, третий котрого знайдено аж рано, вже не жив.

— **Краєве товариство кредитове урядників і сьвящеників**, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові, принимає вкладки ощадности до опроцентованя на $4^1/_2\%$ і удїляє своїм членам пожички на 7%. — Членом може бути кождий інтелїґентний Русин, котрий підпише декларацию приступленя в члени і зложить 20% деклярованої на удїли квоти. — Один удїл виносить 50 К. Решту удїлу можна виплачувати по 2 К місячно. — Кождий інтелїґентний Русин, чи духовний чи сьвітский, повинен бути членом. — Зголошеня принимає і всяких інформаций удїляє: Дирекция, Львів ринок ч. 10.

— **Подяка.** Підписаний комітет реставрацийний парохіяльної церкви в Лежайску складає отсим подяку і висказує свое повне вдоволене і признанє „Товариству для розвою рускої штуки“ за совістне і вимогам артистичним вповнї відповідаюче відновленє тоїже церкви, як також Вп. Свящ. Щуплакевичеви за виконанє з рамени сего Товариства трох прехорошних престолів. Лежайск в маю 1902 р. За комітет: *М. Комарницкий. І. Гайдук.*

— **Дрібні вісти.** За фалшованє векслїв з підписом Ц. Родеса засуджено в Капштадті кн. Кат. Радзївілову на 2 лїт вязниці. — Громадї Прислупю, калуского пов., признано з фондів краєвих безпроцентову пожичку 2000 к. на будову школи. — В самоубийчім намірі пострілив ся небезпечно Іван Микитюк фрайтер 15 п. п. у Львові, син селянина із Загробелї під Тернополем. — „Народний Дім“ у Львові надав стипендию імени Л. Пішана 240 к. річно Евг. Мельникови, учен. І. ґімн. клясн, сиротї по священнику. — У львовскім магістратї позістало з кінцем 1901 р. 48.853 непорішених справ. З того поводу рішено помножити концептовий персонал о 3 секретарів, 2 комісарів і 6 концепистів. — В Теребовли закрав ся невисліджений злодій в ночи з 27 на 28 с. м. до церкви і забрав зі скарбони церковної цїлу готівку 6 к. 37 сот. — В Тернополи упав під колеса ваґону старший стражник скарбовий Іван Оглї і помер в дорозї до шпиталю. — Намістник Пінїньский повернув з Кракова, куди їздив на похорон Марії Дунаєвскої, жени б. міністра скарбу. — Тіснїйші вибори до ради м. Львова відбудуть ся з кінцем с. м. — Кн. Адам Сапіґа зрезиґнував з маршалківства пов. ради в Перемишли з поводу слабости.

50.000 Корон виносить головна виграна льотерії акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателїв, що тягнене відбуде ся певідклично 19 червня 1902 і всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученем 10%.

Наука, штука і лїтература.

— **Літературно-наукового Вістника** книжка V за май 1902 містить: І. в лїтературній части: Поезиї Кернеренка, Федорченка і Франка (три дуже гарні поезийки „На старі теми“); продовженє оповіданя О. Кобилянськой „Земля“; драматичний образок Г. Галайди „Чи потрібне?“; Мініятюри („Промінь“ Ганни Барвінок і „Адресатка померла“ Є. Ярошинськой); „Фока“ переклад з Ремі де Гурмона і П. Грабовського переклад одної поезиї Ади Неґрі; — II в части публіцистично-научній: Розвідку д-ра Франка „Михайло Старицький“; Мировця допись з Київа під заголовком „Наші театральні новини“; „В справі народного язика“ — І. Верхратского; — III „Хронїку і бібліоґрафію“.

— **Вибір деклямаций**, книжочка „Просьвіти“ (число 262 і 263), зладжена д-ром Франком, з передмовою про поезию і деклямацию. Предмова гарна; вибір деклямаций з боку артистичного гарний, але не дуже практичний. Ціна 50 сот.

Іменованя, перенесеня, відзначеня і пр.

Учителями і учительками в народних школах у східній Галичині іменовані: Ант. Солтис (старш.) в Тернополи, Стан. Никанюк (упр.) в Велдїжи, Люд. Попович (упр.) в Верхни, Фр. Лещ. (упр.) в Серафинцях, Стан. Климак (старш.) в Рави рускій, Кар. Скуляска в Обертинї Мар. Цїхоцка в Побережу, Едв. Дашкевич (упр.) в Журавнї, Кар. Габдас (упр.) в Суходолї, Мих. Дирів (упр.) і Март. Ишештельска в Підмихайлю, Вл. Яништевский (при муж. виділовій школї в Тернополи, Юл. Панецька в Дроговичах, Ів. Куниш в Лосвій, Пав. Миска в Корналовичах, Стан. Костишин в Радловичах, Мальв. Радецка в Соколівцї і Кат. Нїмець в Суховолї; а перенесені: Ів. Рибчук з Городенки в Долину, Ал. Кішиковский (упр.) із Сокільник в Сїменівку і Ів. Срока (упр.) із Сїменівки в Сокільники.

З Дирекциї ц. к. зелїзниць державних.

На дни 1 мая б. р. отвирає ся перестанок Королівка положений в кільм. 198·100 при шляху Львів-Іцкани межи стациями Коломия і Матіївці для руху особового і для обмеженого руху пакункового.

Білети їзди буде видавати ся в перестанку.

Відправа пакунків відбуватись буде в дорозї доплати.

Австро-угор-баварский звязок зелїзничий. З днем 1 мая 1902 увійде в житє додаток 1 до 4 зшитки II части тарифи з 1 падолиста 1901.

Дотеперішнє назвиско стациї „Скоморохи старі“ положеної на шляху Галич-Острів (Тернопіль) зміняє ся почавши від 1 мая 1902 р. на „Підшумлинцї“

Надіслане.

І. львівска пиварня пільзненьска і реставрация в „Готелю Брістоль“ поручає ся П. Т. Публиці.

317 1—2

Канцелярия адвоката краєвого д-ра Ст. Чикалюка в Тернополи пошукує другого концепиента. — Кандидат має бути Русином. — Оферти належить вносити листовно до тоїж канцелярії. 314 2—6

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

Др. Евґеній Вацик

отворив канцелярію адвокатску в **ЗБОРОВІ.**

328 3—3

ВСІХ НАУК ЛІКАРСКИХ

Др. Стефан Миколайский

ординує в хоробах внутрішних від 3—5 год. по полудни.

249 **ул. Леона Сапіги ч. 9., II. поверх.** 4—4

Выпаленый знакъ на корку

ДЛЯ ОХОРОНЫ ПРОТИВЪ ФАЛЬШОВАНЯ.

MATTONI'S GIESSHÜBLER

Маттонього Ґіґсгіблєрска щавова вода. 54

Надіслане.

До поважаного Пана **М. ФРАЙЛІХА у Львові.** Перенятий глибокою вдячностию пересилаю Вам щиру подяку, що в короткім часї вилічились ете мене з перепуклини, мимо що малисьте трудне дїло з грізною і застарілою раною, якої не можна було ніякими лікарскими средствами позбути ся. Всїм терпячим на перепуклину можу як найсовістнїйше поручити бандаж Вашої системи тим більше, що Ви приготовляючи і закладаючи тоїже посїдаєте надзвичайну вмілість і зручність. — З правдивим поважанєм: *Антоній Курнята*, ц. к. нотар в Бжеску. — Бжеско 18 лютого 1901. 321 3—3

Півець церковний шукає посади. Голос теноровий, уміє добре дакість і хоральний спів, грає на скрипках, може завести хор. — Адреса: Роман Заморский в Станиславчику п. в місци. 333 2—2

Для канарків

гарценьских, рівак літний, канар, свіжо пущений, кол. 40 кр. поручає склад насіня **Антонія Климовича і Сина** у Львові площа Ґетьмана ч. 14. 42 18—52

Ученик найде поміщенє в торговли корінній і делікатесів ИВАНА БОРИСА в **Перемишли.** 27 2 10

Постійний убочний заробок

заперше ся пп. **секретарям громадским.** — Зголошенї управляє ся надсилати: **Львів, фах почтовий ч. 83.** 3 6 1—6

100 до 300 зр. МЄСЯЧНО

можуть заробить особы всякого стану въ кождій мїсцевости легко и честно, безъ капіталу и рїзнїк. черезъ продажь законно дозволеныхъ лаперовъ державныхъ и льосовъ. Зголошенї до **LUDWIG GESTERREICHER,** VIII. Deutschgasse 8. **BUDAPEST** 96

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичинї

Великий вибір **БРИТОВ** з правдивої англїйскої сталї від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані, Ножі столові и вилки, ножицї всїлякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножицї до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Комісионер

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 108

Аквізиторів

глядає під дуже догідними условями одна з більших асекурацій житєвих. Перше́нство мають кандидати рускої народности. Особи, що в тім фаху не працювали, основно поучить ся і покликаними до того орґанами впровадить ся. — Оферти в рускім, німецкім і французкім язицї під „Засмотренє 234“ надсилати до 345 експедициї ґазети. 1—6

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3. 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане зубів без б ю. дїченя недуг ясен і ями устної, штучні зуби в камчуку, золоті і без плятки.

Репарату. и з провінциї виконує ся відсорочно.

Інститут отворений цїлий день.

Лїкар дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жиґмонт Стобецкий.*

ПІЩАНИ.

Найсильнїйше в Европі уздоровиско сїрчано-мулове для ревматиків, в болях вставів і костей, в сухотах вставів, по зломаних і звихненях, в подаґрі, нервоболях, именно в ішіяс.

Уряджене так що-до мешкань як і куполів після всяких вимогів — від найвиставнїйших до найдешевших. Три басени чисто сїрчані, три сїрчано-мулові, один порцелянowий. Окремий басен для убогих з купелями по 10 кр., другий по 40 кр. Ванни порцелянові, мармурові і деревяні. Льокальні болотні купелї уживають ся з незрівнаним успіхом. Околиця гориста. Проспекта розсилає Заряд.

Ординуючий лїкар **Ал. Тайхман.**

до 15 мая Кравів, головний ринок — **від 15 мая** Піщани на Угорщинї.

318 2—5

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ ґіпотечный

Вóддѣлъ депозитовый

принимає вкладки и выплачує задатки на бѣжучій рахунокъ, принимає до переховання цѣнкій папери и удѣляє на нихъ задатки.

Окрóмъ того заведено на взóръ заграничныхъ институцій такъ званій

Депозита сховковий

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. р. в. рóчно, депозитарь одержує въ сталевóй панцирнóй касѣ сховокъ до выключного ужитку и пóдъ власнымъ ключемъ, де *безпечно а дискретно* можна переховувати свое майно або важній документы.

Въ тóмъ напрямѣ ґіпотечный Банкъ поробивъ якъ найдальше йдучій заряджена.

Приписы зóдносячій ся до того рода депозитóвъ можна одержати безплатно въ депозитовóмъ вóддѣлѣ. 374 [2]

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Ґіпотечного на цынтаційнихъ площа, Галицкой



поручає въ великóмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ **окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, вікроскопы, лупы, компасы, райсцайґи, т. зьмы жѣрничій піопы, лїбедѣ, пикометры и. т. п.**

Уряджене дзвинкóвъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ най скорше и найдешевше 4188



ПАСАЖ ҐАВОМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів премінюване.)

Від $^{1}/_{5}$ до $^{10}/_{5}$ до побаченя:

На загальне жадане

III. ЦИКЛЬ

Війна Анґлийско-Бурска.

Вступ **10** кр. 86

МАСЛО власного виробу найлучше

поручає

МОЛОЧАРНЯ ПЕРЕВОРСКА

Львів, Ґетьманьска ч. 8. 198 8—10

„ЯНУС“

Заклад взаємн. обезпечень на житє у Відни, взглядно его **філія у Львові (ул. Театральна ч. 1.)**

виплатала менї сейчас по предложеню документів цїлу належитість, хоть моя бл. п. жена Вільгельміна лиш коротко була убезпечена; тожь почуваю ся до милого обовязку прилюдно подякувати і свою асекурацию кождому як найсовістнїйше поручити.

Демня вижна в цьвітни.

Михайло Волощак.

316 1—1

Блюзки, галькы, рукавички, парасольки, поньчохи всякі додатки до кравеччини поручає по цінах постійних найдешевше **С. БЛЮМЕНКРАНЦ** Львів, ул. Галицка **(ріг Боімів.)** 103

ІВОНИЧ

Заклад купелевий і кліматичний

(стация зелїзниці Івоничъ.)

Найсильнїйша сїрково-йодово-бромова щава.

Від давна стверджена за скуточність у всїх родах водяви, в хоробах кости, скіри і взагалї у всїх хоробах, що вимагають приспішення відмови матерї.

Заклад уряджений взірцево, едект ваше освічене водопровода. Знаменита музика. Антика, почта і телеграфъ в закладї. Закладові лїкарї: І Др. Іосиф Верницкий зі Львова ІІ. Др. Юліан Станішевский з Кракова.

Вільно практикуючі лїкарї: др. С. Стаубер і др. Вайгель зі Львова. В сезонї І до 20 червня і в ІІІ від 20 серпня мешкане значно дешевші.

Увільненє від такси на підставі свідоцтв убожества удїляє ся тілько в І і ІІІ сезонї.

Замовленя на мешканє, возу мінеральну, сїль дугі і наруд приймає і всяких поясненъ удїляє **Дирекция Закладу купелевого в Івоничу.** 832 2—6

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ

Львовъ, площа Капітульна число 3.

поручають на **теперѣшный сезонъ весняный** по можливо найнизшихъ цѣнахъ свій знаменито заосмотренный складъ готовои мужескои конфекциі, лѣтнїй пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вѣдъ пороху и дощу, убрани анґлезовѣ и маринарковѣ, ґардеробу для Всч. Духовеньства, для пп. Ученикѣвъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерїм берненьскои, французскои и анґлїйскои спродає такожь на метры дуже дешево. 4 9 5

Ростинно-алькалїчний порошок,

найлїпше средство до чищеня зубів і консервованя ясел.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львів, ул. Сикстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. II.

Краків, Сукєнніце ч. 20. — Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 2 2 1

Вже вийшов!

Дамскій Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. в. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 с/т на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти мож в торговли Євґена Спожарского, в книгарни Ставропиґійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 3 6 8—50

SEIDEL & NAUMANN

Ideal

МАШИНА ДО ШИСАНЯ

Письмо видне зараз і трівке.
Букви від першої до остатної.

Hch SCHOTT & DONNATH, WIEN,

III.3, Heumarkt Nr. 9.

SEIDEL & NAUMANN

GERMANIA

Найлїпшї ровери



Hch Schott & Donnath

Wien, III 3, Heumarkt Nr. 9.

255 6—10

! ПОЗІР!

ПЕРША ҐАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всїх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож виплїтає старі).

Похвальні листи на жадане. 207 23—30

Фабрика капетюхів

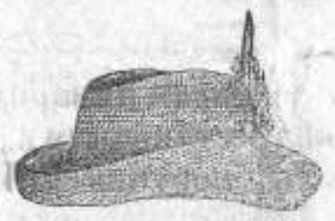
під фірмою

Антін Кафка

(давнїйше А. Кожелюжек)

у Львові улиця Галицка число 4

(побіч катедри)



поручає **на теперішний сезон** капелюхи і цилїндри в якісно о виробу в найновійших фасонах і барвах по найдешевших цінах; також капелюхи і цилїндри Р. С. Габіґа, цїлком нові цилїндри по 9 зр. капелюхи в різних барвах по 5 зр., капелюхи Льоренові з фабрики А. Піхлера в Ґрацу і як найдешевші капелюхи для дітий.

Цінники на жадане даром і оплачено. 2 2 6—8



Поручає всякі стампілї каучукові і металеві. Таблицї литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнизших цінах. 241 7—52

А. ЗІҐМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.

На сьвята!

½ кгр. жіґдялової маси	1·30
„ „ оріхової маси	1·10 „
„ „ ванілевої чоколяди (під ґарантією правд.)	1·80 „
„ „ цикати	1·40 „
„ „ помаранчових лупин	—·90 „
„ „ какао (під ґарантією правдиве)	2·— „
„ помадок до прикраси тістечок	1·40 „
„ „ мармоляди до начиняваня тіст — в пяти відмінах	—·90 „
„ „ чоколядової кувертури до ґлязурованя тіст	2·40 „
„ „ медівника чистого меланжого	—·80 „
„ „ медівника цукрового	—·70 „

як: великодні ягнятка, чоколядові і цукрові крашанки, бомбонєрки атласні, бомбони, помадки, вожі, цьвіти, цукровий мачок, торти, тіста і т. п. у великім виборі по надзвичайно низких цінах. — Виключний наш склад для ґурівні і дрібочної продажи міститься при **площи Ґолуховских ч. 5** (ріг ул. Кузьмяновскої.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — з високим поважанєм

Брандштедтер і Спілка

парова Фабрика цукрів і медівників у Львові. 2·7 19-21

Свій до свого!

Першій рускій складъ машинъ до шитя!



Незрівнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Ножний вѣдъ 27 до 85 зр.
Ручкі „ 25 до 45 зр.
Обручовій ч. 41 по 57 зр.
Обручовій ч. 45 по 68 зр. (для грубои роботы.)

Вч. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, якъ такожь и для селянъ за потвердженемъ уряду громадского. 168 28 ?

Удобна оплата пристунна. Голѣбкою о 10% дешевше. Наука шита и гаґту безплатно. Цїнникъ на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ механікъ

Львовъ, Галицка 6.

ТУТКИ цигаретовій 000 штукъ за 1 зр., поручає Ант. Мазуркевичъ, Львовъ, Скарбкова 7.

ТЯҐНЕНЄ НЕВІДКЛИЧНО

19 червня 1902

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по **1** короні поручають:

Кіц і Штоф, Кормал і Файґенбавм, М. Кларфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і син, Яков Штрог, Сокаль і Ліліен, Самуелі і Лявдав.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученєм 10%. 3 1—7



Кущак і Зубік

Материї вовняні, шовкові, зефіри, сатини, батисти, перкалі. Найсвіжші новости. Величезний вибір! Шифони і перкалї білї, полотна і білизна столова.

Львів, Площа Галицка ч. 1.

304 **Цїни найнижші.** 8—10

Обємисту брошуру **про Трускавець** висилає на жадане **УПРАВА.**

В першім і третім сезонї о 30% дешевше.

В ТРУСКАВЦИ

лїчить ся незвичайно успішно.

Початок сезону 15 мая. — Конець 30 вересня.

ревматизм, подаґра, отилість, недуги нирок і міхура, астма, істіятика, недуги жіночі, серцеві і жолудкові. 171 6—8

НОВОСТИ на сукні і блюзки дамскі, полотна і шіфони поручають найдешевше **Ф. Корнецкий і С-ка** 318 ЛЬВІВ **пасаж Гавсмана.** 4—4

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Інституту Ставропиґійского під зарядом Іосифа Данилюка.

№ Ч. 88. Львів, Понеділок 22 Цьвітня (5 Мая) 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Ізаїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

в Австрії:		на границю:
на цілий рік	32 к. —	44 к.
на пів року	16 „ —	22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 26 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Администрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Письма з Відня.

[Наради буджетові. Клопоти д-ра Кербера. Тактика німецких послів. Становище Русинів.]

Палата послів, по причині зібрання делеґацій, перервала свої засїдання на девять днїв, тож є нагода приглянути ся ѣї роботї і теперішній ситуациї.

Наради буджетові, спинені хвилево розбраканєм німецких людовцїв, поступають тепер скоро наперед. Найважнїйші і найдразливїйші части буджету вже полагоджені, тож не є неможливо, щоби остальні частини (міністерства желїзниць, рільництва і справедливости та деякі дрібні позициї) полагоджено ще в маю. Правительство дуже за тим побиває ся, ему ходить і о те, щоби не треба було ухвалювати знов нової провізорії буджетової, але й посли всїх сторонництв не роблять ему в тім перепон. Противно, такі сторонництва, що на позір ведуть найострїйшу опозицию, в дїйстности нераз помагають правительству. Н. пр. Всенїмці, коли ішло о скасованє рогачок державних вже від 1. липня, в найбільшій части усунули ся від голосованя, щоби не задати правительству пораженя і не допровадити до уступленя міністра скарбу. (Руских і румунских послів тогди по причині сьвят великодних не було в Відни.) Так само соціяльні демократи поводять ся так спокійно, що оден з їх провідирів сказав, що можна б їх назвати цїсарско-королївскими соціяльними демократами. Але мимо того богато послів сумнїває ся, чи удасть ся в маю скінчити буджет, з огляду на те, що потім прийдуть ще делеґові сьвята і дальші засїдання делеґацій. Ходили навіть вісти, що соймові краєві мали би зібрати ся аж 20. червня.

Мабуть ні оден з міністрів в Европі не має тілько клопотів, тілько неустанних трудностей до поборюваня, що д-р. Кербер. Що ино усуне одну трудність, то наступає друга. Тепер мусить вести переговори з німецкими людовцями і поступовцями, котрі стали нараз наслїдувати Чехів і нередувати та грозити. Тілько-ж si duo faciunt idem, non est idem. Чехам відобрано права язикові, признані Баденїм, тож они мали причину до нарїкання на покривдженє. Німцям нїхто нїчого не відбирав, противно они виграли справу з Чехами і вийшли побідниками, а вередувати задля того, що не удало ся їм ще й Словінцям відобрати ґімназиї в Целью — се чейже не має рацiї, тим більше, що се справа стара, ще перед 8 роками полагоджена в користь Словінцїв, і то навіть за первістною згодою тогдїшних передових людей серед Німцїв, Плєнера і Вурмбрандта.

Взагалї у австрийских Німцїв в справдї ще все богато претенсий, але мало полїтичних здібностий. Німецкі посли могли би, при своїм значнім числї (в їх 207 на 425), верховодити в палатї послів і в державі, між тим они розбиті на 10 чи 11 партий, котрі не менше жруть ся межи собою, як з Чехами або з Словінцями. Ще анї раз не станули всї німецкі посли разом, навіть в справі цельвейскій, тож побивають їх раз за разом. Виступили против ческой техніки в Берні — переголосовано їх; потім станули до бою против ческой ґімназиї в Опаві — знов їх побито; головну батву звели против словінських паралєльок в Целью — програли ї соромно. Але всего того ще їм було за мало, ще станули в опозициї против ческой промисловой школи в Будейовичах. Найперше поставили жаданє, щоби подібну школу заложено для Німцїв в німецкім окрузї — Чехи згодили ся; потім зажадали, щоби не було сказано, що ческа школа має заложити ся в Будейовичах, тілько в „ческій місцевости" — Чехи і на те пристали. Тогди вже самі не знали, чого би ще жадати і що робити, та й сказали по-простy: ні, ми таки на ческу школу не годимо ся, хотя день перед-тим під згаданими услівями були згодили ся; отже знов борба, і, розумієть ся, знов соромне пораженє, ще соромнїйше як всї попередні, котрим зовсім осьмішили себе. Така тактика, де визиває ся противника до бою раз за разом і без конечної потреби і без надїї побіди, есть для звичайного чоловіка по-простy непонятна. Виправдї є межи німецкими послами і поодинокі розумнїйші люде, але ті або мусять іти за більшостию (як прим. проводир людовців д-р Дершатта) або стрічають ся з завзятостию партийною (як прим. д-р Люеґер).

Таким поведенєм німецкі посли справдї задають клопотів д-ру Керберови, але за те не мають рішаючого впливу в парляменті а помагають радше до впливу польскому „полу"; котре є і о много найчисленїйше і найкарбїйше і найконсеквентнїйше сторонництво в палатї послів. Своєю дорогою, як-би „коло" хотїло які специяльно польскі справи пересадити, то так само знайшло би ся в меншости, як знаходять ся Німці. Ситуациа стає часом такою, що і не дуже велике сторонництво, стоячe по середині спорячих сторін, могло би мати значнїйший вплив, значнїйший далеко, анїж відповідав би его числу. Така роля могла би евентуально припасти і руским послам, котрі не мають причини виступати против Німцїв так остро, як отикаючі ся з ними безустанно Чехи або Словінцї, хотя, розумієть ся, не могли би нїколи так лучити ся з Німцями, як колишнї рутеньскі посли. Тілько-ж руский клюб за маленьким числом на відограє більшої ролї.

Рівночасно з австрийскою делеґациєю їде і д-р Кербер до Буда-Пешту, щоби наконечно порозуміти ся з угорским правительством в справі австрийско-угорскої угоди. Хоть яка се трудна справа, то не здає ся, щоби не удало ся ѣї залагодити. Хиба щоби д-р Кербер уважав сесю нагоду за відповідну для себе, щоби уступити тепер со славою, замість щоби опісля уступав з мусу. Але не здає ся, щоби на се заносило ся.

M.

Москвофільска тактика

II.

Що не має рацiї істнованя, що противить ся природному розвоєви, що суперечить дійсности, — то не може мати за собою аргументів, опертих на правдї і етицї. Тим-то ми зовсім не дивуємо ся, що москвофіли воюють против нас клеветами і денунциациями, перфідиєю і інтригою, — що в своїй тактицї спекулюють на людску глупоту і злобу, на рутеньский сервілїзм і філїстерский еґоїзм.

Москвофіли мусять так поступати, бо инша тактика булаби для їх пропаґанди непридатна, бо інакше не могли би „вийти на своє."

Але й так їх пропаганда серед нашої інтеліґентної суспільности не приймає ся і не поступає. Се доказ, що наша інтеліґенция, духовна і сьвіцка, помимо всїх своїх хиб і недостатків, всеж таки інтелектуально і морально поступила на стілько, що москвофільска тактика показує ся супротив неї безсильною, а бодай недостаточною.

Зрозумів се ґенеральний штаб москвофілів і прийшов до простого заключеня, що треба йти „на село людий дурити!"

Там на селї, серед темних, непросьвічених мас лекше повірять москвофільским брехням і клеветам; неписьменних або недоучених мужиків, дяків, писарів, ремісників не трудно переконати, що „фонетика" — головна причина всеї народної нужди, а „украинцы" — найбільші вороги народу; там на селї спекуляция на глупоту і злобу, на сервілїзм і еґоїзм звичайно добре поплачує. Бо-ж прецї коли Стояловский своєю безхарактерною і безідейною бляґою потрафив в короткім часї з'єднати собі велике число сторонників серед більше просьвічених Мазурів, то чомуж би се не мало удати ся москвофілам серед менче просьвітних Русинів?

І справдї, хто слїдить уважно за роботою москвофілів, мусїв зауважати, що вони в кількох послїдних лїтах взяли ся дуже енергічно до ширеня москвофільскої пропаґанди по селах. Робять се вони по тихо, але систематично і невинно. Може перед роком заявив Мончаловский, що для москвофілів найважнїйша тепер робота коло „Общества им. Качковского" та коло „Русского Слова". І справдї в послїдних кількох роках повстає більше число москвофільских читалень і в більшім числї розходять ся „изданія общ. им. Качковского" і в більшім накладї друкує ся „Русское Слово", — як давнїйше, а москвофільскі проводирі тончуть ся по селах частїйше, нїж се доси бувало. Очевидно приходить се їм не так трудно, бо „посо-

Перші хвилї польщини у львівскій акад. ґімназиї.

(Спомин з осени 1867 року).

Написав *Александер Борковский.*

(Дальше).

Заведенє польского язика викладового стрілo ся з невдоволенєм Русинів; та менї відомі лише дві енергічнїйші прояви того невдоволеня. В Станіславові два професори Русини не хотїли учити по польски: математик Маркил Лаврівский і фільольоґ, котрого назвиско так і крутить ся менї, а таки не могу его нагадати. Їздив тогдї до Станіславова намістник ґр. Голуховский умисно, щоби їх запитати, та дармо, вони оба пішли опісля до Росиї. Далеко голоснїйше проявило ся невдоволенє серед молодїжи академ. ґімназиї особливо VI., VII. і VIII-ої кляси. Ученики тих клас, переважно Русини, але також Німцї, Жиди і Поляки, не ходили на науку, хоч приходили до школи. Молодїж роїла ся безпастанно по коритарі Народного Дому попід двери своїх клас, що були помїщені на третім поверсї від сторони церкви (від улицї Вірменьскої мешкав купець Вінклєр, що мав на долинї склеп); до клас заглядав від часу до часу то той то сей, але зараз таки з лоскотом затріскував двері і оставав на коритари. Серед тої товпи ґудячих, викрикуючих, розізлених учеників проходжувались учителї, ніби доглядаючи молодїж, ніби вижидаючи хвилї, коли будуть могли вийти до кляси на науку; але жаден з них не зважував ся взивати учеників до кляси. Виявило ся пізнїйше, що ученики підписували петицию до міністерства, щоби полишено в VI-ій, VII-ій і VIII-ій класї викладовий язик німецкий, поки ті класи, що до того часу учились по німецки, не покінчать ґімназиї. В тій акциї — очивидно остільно недорічній, що вели ї самі ученики а не батьки — V-а кляса майже не брала участи, бо за німецким викладовим язиком не мала слушної рациї побивати ся; для того вона, ще й уміщена на другім поверсї під самим боком канцелярії, сидїла тихо і правильно ходила на науку.

Директор Пйонтковский, чоловік людяний і щирий приятель молодїжи, був серед того розруху безрадний. Вігав до „високої ґуберниї" чи то до ради шкільної, та не знаю, які приносив відтам інструкциї. Замітити треба, що рада шкільна не була ще зорґанізована, а репрезентували ї: президент намістник, радник намістництва Едвард Гневош та два інспектори, д-р Амвросий Яновскій і Оскард; головнов радою шкільною був радник Гневош. Аж д. 10. сїчня 1868 до ч. 88 вийшло — по німецки — письмо президиї намістництва з оповіщенєм, що „mit dem 24. d. M. beginnt der Landes-Schulrath seine Amtsthätigkeit", а письмом з д. 5. падолиста 1868 до ч. 8883 оповістила кр. рада шк., що ї урядовим язиком є язик польскій.

Отже як раз, мабуть під конець вересня або в перших днях жовтня, о 4-ій годинї по полудни повідомив директор учителїв, що йде до п. Гневоша, та велїв їм зібрати ся о 5-тій в канцелярії. Коли вернув, оповістив нам, що „выс. рада шкільна" позволила принимати від учеників відповіди, коли котрий схоче відповідати по німецки „а б о як там"; крім того дорадила, щоби для успокоєня учеників, обурених тим, що наука руского язика має бути „необовязковою", віддати науку язиків польского і руского (мабуть в V-ій і VI-ій класї) проф. Мих. Поляньскому з тим, щоби обох тих язиків учив не окремо, а разом в тих самих годинах, і то всїх учеників.

Молодїж успокоїла ся, — хоч не скажу, чи тими уступками чи може длятого, що заготовила і вислала згадану повисше петицию. Досить, що науку можна вже було розпочати також і в трех найвисших класах. Тогди і я міг вийти до VI-ої кляси. Котрого се було дня, докладно не умію сказати; найранша кляса записана у мене в катальозї д. 7. жовтня, — значить, наука могла розпочати ся около 3. жовтня. Вступивши перший раз до кляси, сказав я до учеників промову, чи властиво відчитав її з карточки. Тая карточка збереглась у мене доси, так що могу дословно повторити тут тую промову:

„Як би я хотїв — сказав я по руски — зажартувати собі з ваших найсьвятїйших чувств, то при вступі до наших сегорічних наук завізвав би вас до радости, що позволено вам раз діждати ся давно ожиданої хвилї, коли вільно вам учити ся в рідній бесїді не тілько дома але і в школї. Але хвиля се за важка, місце за поважне, щоб могла зібрати охота до жартів. Тож заявляю вам, що і не є для вас новиною, що як инших предметів так і греки будемо учити ся по польски. Така воля монарха, така мусить бути і наша. Не буду укривати перед вами трудностий, які вас ждуть; одно хиба може вас потїшати, що не менші трудности, як вас, ждуть і мене. Отже будемо в ними бороти ся разом, то і легше вам буде. А дасть Бог, то і поборемо; може і се придасть ся нащо. Поки-що, треба піддати ся тихо невідпертій конечности та потїшати ся, памятаючи на наші пословиці: „по бурі наступає сонце", „нема нїчого злого, щоби не вийшло на добре!"

Промова ся видаєть менї тепер дїтвацкою, але менї й було тогдї ледно 24 лїт. Треба-ж її ще в дечому пояснити. Перше речене було натяком на таку сучасну пригоду: До Тернополя їздив намістник Голуховский. Чи заходив він там до ґімназиї чи ні, того вже не тямлю. Досить, що директор тамошної ґімназиї пок. Вас. Ільницкий, стаючи перед ним на чолї учительского збору, мав дякувати ему (чи може цїсареви) за те, що вкінци заведено в середних школах науку w ojczystym języku. Так писано в ґазетах. Тій вісти не заперечив анї пок. Ільницкий анї нїхто инший, і вона викликала між Русинами велике огірченє. Виразом того о" гірченя було також перше речене наведено повисше моєї промови. Своєю дорогою Русини скоро забули той свій жаль до пок Ільницкого, а для его заслуг любили і поважали его, як перед тим, так і опісля.

Про солїдарну сецесию тогдїшних учеників VI-ої кляси не знав я нїчого; аж тепер від „Сецесіониста" довідав ся я так про неї, як і про мій класний енергічний виступ против неї. Чи „Сецесіонистъ" в наведенім повисше моїй промові добавив може той енергічний виступ против сецесиї, — сего також не знаю.

Припускаю, що я зараз на першій годинї по тій промові до учеників списав собі їх імена, бо такий був у мене звичай Отже наведу тут той спис чи то катальоґ, списаний в тім порядку, як ученики сидїли: Гейда, Найман, Несторович, Шмід, Данилович, Гобґарский, Блажек, Онишкевич, Пйотровский (назвиско се чорнилом написане, олівцем перечеркнене, і під споднм олівцем написано: Филиповский; мабуть Пйотровский виступив десь незадовго, а Филиповский прийшов аж в другім півроцї), Гофрик, Вартошевский, Заячковский, Тустановский, Лисак, Германович, Франк, Костюк, Левицкий, Кружлевский, Чехович, Глинькый, Блажевский, Гарасевич, Войтович, Карачевский Іван, Карачевский Антін, Куницкий, Галиковский (виступив або перед кінцем або з кінцем першого півроку), Гілярский (зазначений при ним знак питаня, опісля на его місце виписаний Волос, та й сей зачеркнений), Розенберґ, Максимяк, Погорецкий, Мигович, Кмициевич (олівцем дописаний, але зачеркнений, а класи не має ні одної). Має тут бути 33, між ними 22 Русинів, а 11 не-Русинів; так я вже тямив, хоч нині не всїх умію розріжнити після народности. Коли в тій класі було 36 Русинів, як каже „Сецесіонистъ", і всї солїдарно забрали ся до німецкої ґімназиї, то видно, що таки зараз не „нѣкоторые" з них вернули ся, а 22. До тих, що перейшли до німецкої ґімназиї, на-

бія“ все пливуть обильно. На „Русское Слово“ дістають москвофіли з Росиї субвенцию в сумі 6.000 рублїв річно. Оказові числа „Русского Слова“ розсилають ся безплатно в 10.000 примірниках а нормальний наклад, котрий також в більшій части розсилає ся безплатно, виносить звиж 3.000 примірників...

Якуж ціль мають москвофіли в тій своїй роботї серед широких мас народних? Чи може їм ходить о ширене просьвіти між народом або о его політичне і національне осьвідомленє? Треба би бути дуже наівним чоловіком, щоби в то повірити. Се-ж прецї річ неможлива, щоби обожателям цареславія, самодержавія і нагайки, а ворогам народної мови, поступу і політичної свободи могло щонебудь залежати на народній просьвітї і на політичнім або національнім осьвідомленю народу. Очевидно ціль тут зовсїм инча і то ціль неґативна. Москвофілам ходить виключно лише о те, щоби в інтересї своїх московских „благотворителїв“ паралїжувати і нищити роботу „украïнцоф“ над політичним і національним осьвідомленєм нашого народу; їм залежить лише на тім, щоби народний, украïнско-руский рух у всїх его проявах спинити, ослабити, убити. Се їх одинока [ціль і мета а все, що на перший погляд сьвідчило би про якісь инші, більше позитивні і благородні цїли, — се лише маска і декорация, щоби після потреби закрити властиву ціль і тим певнїйше єї осягнути.

До тої цїли йдуть москвофіли ріжними дорогами і беруть ся на ріжні способи. З тих способів і фортелїв не всї однако небезпечні і шкідливі. Те, що вони підлизують ся станьчикам, обшарникам, краєвим верховодам і польскому „ржондови“, — що вони денунциюють нас, наші ґімназиї, інституциї і цїлу нашу роботу, що накликують на нас поліцию і державну прокураторию, краєву шкільну раду і намістництво, — се річ, що нам може в дечім пошкодити, але в дечім може і помочи. Вже більше небезпечне те, що вони старають ся внести роздор межи сьвідомих Русинів, що під'юджують духовну інтелїґенцию против сьвіцкої, духовні власти против сьвящеників і богословів, учителїв против учеників, старших Русинів против молодіжи. Та найбільше небезпечна їх тактика в тім, що баламутять і туманять широкі селяньскі і маломіщаньскі маси і під'юджують їх против сьвідомої і патріотичної рускої інтелїґенциї.

Ціла наша народна будучність лежить в тих широких, темних, визискуваних і гноблених масах. Альфою і омеґою нашої народної роботи мусить бути: ширене просьвіти між простим народом, піднесене его добробиту через кооперацию (закладане господарских, продукциїних, торговельних і кредитових спілок і товариств), через придбане ему землї, (парцеляция), через піднесене его заробку (стрейк і бойкот), а що найважнїйше — національне і політичне осьвідомлюване і орґанїзоване широких народних мас. Хто нам у тій роботї перепиняє і шкодить, той наш найбільший ворог, той ворог нашої нациї, нашої народної еґзистенциї і будучности.

З тих причин повинні всї сьвідомі інтелїґентні Русини як найенерґічнїйше поборювати москвофільску пропаґанду по селах і місточках, особливож повинні противдїлати ширеню „Русского Слова“, при кождій нагоді вияснювати „меншим братам“ цїли і способи москвофільскої роботи і остерігати перед єї пагубним впливом. З другої сторони повинні ми розвинути ширшу і живійшу як доси дїяльність в закладаню читалень „Просьвіти“, в ширеню книжочок видаваних тим товариством і инчих видавництв писаних в народній мові і народнім духу. Особливож повинні ми ширити між народом нашу популярно-політичну часопись „Свободу“ і приєднувати єї передплатників, а прийде нам се тим лекше, що „Свобода“ редаґує ся тепер чим раз стараннїйше, живійше і цїкавійше. Особливо наші філії „Просьвіти“ і наші „Народні Орґанїзациї повітові“ повинні отрясти ся з апатиї і дрімоти і здобути ся на більшу енерґію в устроюваню просьвітних і політичних віч і зборів. А всїм нашим людям треба отрясти ся з останків і слїдів безідейної „консолїдациї“ з москвофілами, а за те доложити всїх сил, щоби серед сьвідомих Русинів було більше солїдарности, карности і орґанїзациї, як се доси було.

З Бразилїйскої еміґрациї.

Наші виселенцї в Америцї, так північній, як особливо полудневій, тяжко терплять через брак власних сьвящеників. Горячо привязані до церкви, болюче відчувають на далекій чужинї брак всякої духовної опіки і потїхи, брак проводу і цирої поради, котру у вітчинї може навіть нераз і маловажили.

Річ певна, що не гаради і розкоші виганяють наших людий з батьківскої земли в далекі заморскі країни, а крайна нужда і розпука. Тим то й не дивота, що мало кого з нашої інтелїґенциї збирає охота покидати родину та йти слїдом еміґрантів-селян. Треба хиба, щоби якась виїмкова доля або ще більше виїмкова у нас підприємчивість загнала інтелїґентного Русина в бразилїйскі чи канадийскі пустари. Само патріотичне посьвячене для безпомічних менших братів при всякім нашім патріотизмі мало кого з нашої інтелїґенциї в силї спонукати до зірвання майже всяких звязий з рідним краєм і до покинення сяк-так вигідного та спокійного кута на родинї. А вжеж сьвящеників наших — то справдї хиба лише патріотизм і посьвячене для тяжкої служби своєму народови і церкві може надити за море, особливо до Америки полудневої або до Канади. Та таких охочих, річ легко зрозуміла, не богато може найти ся; а й тих спиняє ще дивне розпоряджене Риму, що женатих сьвящеників не пускає до Америки. Остають ся хиба монахи. Але тих у нас навіть для потреби краю, як пишуть, за мало; а до того ті з них, що могуть виїхати до Америки, не спосібні заспокоїти потреб наших виселенців уже через те, що після уставу свого не могуть посвячати ся особнякам поміж поселенцями, щоби їх постійно обслугувати на місци, а мусять жити посполу в монастирях, відки могуть лише обїздити великі звичайно простори, на котрих розкинені наші виселенцї. Таке розпоряджене Риму чи властиво конґреґациї de propaganda fide має очевидно тенденцию, щоби Русинів на далекій чужинї латинщити, а то й польщити. Длятого цїлком слушно від давна відзивають ся у нас голоси, що наші власти церковні повинні доконче доложити всїх заходів, щоби тую постанову Риму змінити.

Ось маємо сьвіжий приклад, котрий з одної сторони кидає сьвітло на положене і настрій наших бразилїйских виселенців, а з другої сторони показує ті трудности, з якими вони мусять бороти ся, щоби дістати сьвященика.

О. Іван Великорский, парох в Іваню, в станїславівскій епархії, чоловік женатий але бездїтний, зважив ся на те посьвячене, щоби виїхати до Парани. Злишна чейже річ казати, що спонукувати его може до такої постанови єдино хиба патріотизм і горяче бажане щиро служити нещасній частинї свого народу і церкві. Отже лише він в осени мин. року до Стефана Думи, секретаря братства в Antonio Olyntho в Парані, повідомляючи его, що готов піти там на душпастирство, та запитуючи о деякі інформациї. Рівночасно виїс він просьбу до епископского ординарията в Станїславові, щоби его відпущено до Парани. На просьбу свою дістав, як можна було наперед вгадати, відмову, бо — сказано у відповіди — після рішеня Апостольского престола лише безженних сьвящеників можна висилати до Америки.

За те цїкава є відповідь, яку о. Великорский дістав в сїчни с. р. з Парани від Стефана Думи. От се вимаємо з неї що замітнїйші місця:

„Бразилїя, Парана. Антонїо Олїнто, д. 11.(24) падолиста 1901. Слава Богу Ісусу Христу: Всечестнїйший Духовний Отче! Лист Ваш з д. 3. жовтня дістав я д. 14. падолиста 1901. Зарва наступаючої неділї і на св. Михаіла прочитав-ем его публично перед зібраними нашим людьми в каплиці, де кождої неділї і кождого сьвята сходимо ся на спільні молитви, як то колись наші предки сходили ся, коли еще також сьвящеників своїх не мали. Майже всїм, що були в каплиці, покотили ся слези з радости, що Господь Бог милосерний не забуває о нас тут в чужім краю, як в пустини, і збудив жаль пастирів своїх за своїми дїтьми, що зайшли в бразилїйскі пустині і вже упадали на дусї та стратили надію на свого руского сьвященика. Вже рік тому буде по Богоявленію Господнім, як до нас був приїхав з Прудентополїс о. Митроф. Михняк Ч. С. ВВ. і дуже нас засмутив, бо сказав, що тяжко, аби ми мали на своїй кольонії місцевого сьвященика, бо монахи не могуть замешкати по кольоніях на парохії, тілько мусять мешкати в монастири, а на місиї мають роз'їздкати ся; а сьвітскі сьвященики не хотять до Бразилії їхати, а примусу на то нема. Від тої пори зачали до нас частїйше приїздити польскі та бразилїйскі ксьондзи і підлещуються ся, щоби нас легше златинщити і перевести наш руский обряд на римский. Але ми таки тримаємо ся твердо свого св. руского обряду і вже малисьмо кілька добрих спорів і остру перемову з польским ксьондзом пралатом Броїйковским з Ріо-Неґро за наш обряд, так що кс. Броїйковский відважив ся сказати на проповідници до своїх браci: „Bracia Polacy! Trzymajcie się razem! I wam też nie brakuje rewolwera, ażebyście temu upartemu Rusinowi plunęli z rewolwera w oczy; a za to wam się nic nie stanie!“ Отгак поступають польскі ксьондзи в Бразилії. Аж Ви, духовний Отче, нас розвеселили і подали нам надію.

„По прочитаню Вашого листу всї зібрані в один голос сказали, що нам сьвященика конечно потрібно і о то старатися треба й не відкладати, коли нам Бог милосерний посилає свого пастиря для нас і для наших дїтий.

„Просимо нам пояснити, кілько гроший треба Вам на дорогу, аби-сьмо могли всї разом зложити; і просимо о пораду, як а грішми зробити. Враз з сим листом висилаємо прошене до Високопреосв. Митрополита до Львова, щоби Вас прислав сюди.

„Каплицю тепер маємо досить обширну; побудовано нам ї урядовим коштом. Але вона є спільна для нас і для Поляків і для бразилїйских мешканців, котрих тут є дуже маленьке число. А й польского обряду є ліно 60 родин, а 300 родин є наших Русинів. Тепер нараджуємо ся о будові рускої своєї церкви, тілько очікуємо потерпливо Вашого приїзду.

„Цілуємо руцї Ваші і упадаємо на колїна перед Всевишним і молимо Бога і Пр. Дїву Марію о щасливу подорож для Вас, Отче. — *Стефан Дума.*“

Конфлїкти Пешту з Відпем.

Мадярска опозиция від довгого часу вишукує собі причини до демонстрацій против дворских кругів, представляючи поступованє членів цїсарскої родини яко незгідне з основними законами Угорщини. По демонстрациї за „краєвий угорский язик“ і против цїсарского имну, опозиция угорского сойму зробила бучу з причини дневникарской вісти, що наслїдник престола, архикнязь Франц Фердинанд, котрий їде яко представитель Австрії на коронацийне торжество до Анґлії, бере з собою окрім представителїв Австрії і Угорщини, також представителїв Чехії і Польщи: ґр. Букоа і кн. Павла Сапіґу. П. Піхлер вніс в тій справі інтерпеляцию, бо коли би ся вість була правдива, то се було би демонстрациєю против рівноправности Угорщини і деґрадациєю угорскої держави до ряду австрийской провінциї. Інтерпелянти питають, чи президент кабінету схоче з того зробити кабінетове питанє.

Міністер Сейль викручував ся як міг. Він заявив, що угорскі дневники повторили сю вість з віденьского дневника, а тимчасом такої вісти в ёім дневнику цїлком не було. Архикнязь має взяти собі за товаришів подорожи кн. Шварценберґа і ґр. Фестетіча. Тимчасом смерть в родинї Шварценберґів попсувала сей плян і архикнязь вибере собі иншого „товариша подорожи“. Репрезентациї Австро-Угорщини архикнязь не зложить так, як гадають інтерпелянти. Фестетіч буде репрезентувати угорску державу і він не буде поставлений на рівнї з товаришами подорожи архикнязя.

П. Піхлер не приняв відповіди міністра до відомости, бо міністер не збив закидів наведених в інтерпеляциї. Піхлер має рацию, бо чомуж „товаришами подорожи“ не будуть анї угорскі, анї нїмецкі маґнати або румунськї? (О Русинах не говоримо, бо між Русинами маґнатів нема, а хлопа не возьмуть). Поїдуть два „предстаивителї:“ Німець і Мадяр і два „товариші“ Поляк і Чех. Разом отже представителї Австрії, Угорщини, Чехії і Польщи. Инших народів в Австро-Угорщинї нема.

Більшість сойму приняла відповідь президента міністрів до відомости.

Телеґрами.

Відень 5 мая. Міністерство війни жадає від делеґациї надзвичайного кредиту в квоті 38 мілїонів корон на закупно армат. Се початковий кредит на закупно нових гірских армат і польових гавбиць. Цїсар приймє делеґациї дня 7 с. м. в Будї. Пополудни зачне наради буджетова комісия австрийскої делеґациї. Наради мають тревати до 12 с. м.

Градець 5 мая. В суботу отворено стирийский сойм в цїли наради над 14-мілїоновою позичкою для Градця.

Прага 5 мая. Ческий сойм має бути скликаний між 10 а 15 червня. Сесия буде тревати найдовше до 5 липня. На порядку дневнім буде закон о податку від пива і правительственне предложене в справі увільнения особово-доходового податку від краєвих додатків. Буджет прийде під нараду допєрва на слїдуючій сесиї, котра буде тревати від 15 вересня до 15 жовтня.

Букарешт 5 мая. Сего тижня виїздить звідси 3000 жидів з ріжних околиць Румунії через Будапешт, Відень, Ротердам до Америки.

Претория 5 мая. Полковник Баркер полонив коменданта Мані Боту, внука Людвика Боти з двома ад'ютантами і 11 Бурами.

Нюйорк 5 мая. Венецуельске правительство віддало повстанцям місто Кумано. Дня 27 цьвітня увійшло до міста 2.700 повстанців. Цїле Сан Доминґо з винятком столиці і міста Буерто-Плята є в руках повстанців.

Пекін 5 мая. Повстане в Хартіманї з грізним наслїдком дуже великого відшкодованя, яке дістали католики. Хінці відрубали одному французскому священикови голову і через кілька днїв обносили по краю. Посли пруть на правительство, аби утихомирив повстане. Французский посол має перевести слїдство в справі сего морду.

З Росиї.

Відень 5. мая. Ґенерал-ґубернатор Драґоміров вернув до Киева. Дня 25. цьвітня покликано его знов до Полтави, бо збунтований народ хотїв знищити нову желїзницю з Киева до Полтави.

Гельсінґфорс 5. мая. Дуже богато священників не хоче оголошувати з проповідниць нового військового закона. За се кількох з них дуже строго покарано. „Новое Время“ доносить, що в суботу відбула ся бранка в Гельсінґфорсї цїлком спокійно.

Петербург 5 мая. Говорять, що міністер заграничних справ, ґр. Ламбсдорф подасть ся до димісиї. Его наслїдником має бути муж довіря Побідоносцева, адмірал Алексеев.

Розруси в Португалиї.

Лїзбона 5 мая. Студенти політехніки урядили демонстрацию против угоди правительства з чужими вірителями. Товпа шла улицею і кричала: „Проч зрадники!“

Мадрид 5 мая. Революциїний рух в Португалиї зачав ся в Порто і розширив ся на

лежали імовірно: Вірчак, Гетьманчук, Длужаньский, Зафіовский, Лотоцкий, Лужницкий, Павлюк, Решетилович, Снайчук, Сумик, Цегельский, Яворовский Омелян і Яворовский Лев, — бо маю їх в катальозї V-ої клясн з попереднього року, а в VI-ій в р. 1867/8 вже їх не було в акад. ґімназиї.

Наука йшла менї — мимо моїх директором так величаних спосібностий — дуже трудно. Польского язика я нїколи не учив ся в школах, польских книжок не читав майже жадних, по польски умів кепско говорити лише з слуху. Я прим. знав, що пише ся *on*; але памятаю, що питав я в класї учеників, чи вимавляє ся *on* чи таки *on*! Польска література з науки класичної філольоґиї була тогдї дуже убога, але я й тої, яка була, зовсїм не знав. Директор дав менї з бібліотеки Лївія в перекладї Осолїньского і Гомера Ілїяду в перекладї Дмуховского. Осолїньского переклад для шкільного ужитку занадто свобідний і часто до сьмішности змодернїзований, а переклад Дмуховского зладжений не з грецвого оригіналу, тілько з французского перекладу. Більше не мав я нїчого до помочи при науцї латини і греки; навіть словаря жадного, хоч тогдї вже був польский словар Лазаревича бодай до Гомерової Одисеї. Звісна-ж річ, що може вдїяти учитель язикiв, та ще старинних, без добрих словарів. До того ще ученики зараз таки довідались, що вільно їм відповідати по нїмецки (може сам директор сказав їм се для їх успокоєня). В VI-ій і V-ій класї не користали з того дозволу — бодай на моїх годинах; але за те почали менї відповідати по руски, в VI-ій всї Русини солїдарно, а в V-ій, де було 51—57 учеників, а між ними не більше як 9 не-Русинів, значна часть Русинів. А що директор, як повисше зазначено, сказав нам, щоби приймати відповіди, коли котрий ученик буде відповідати по нїмецки „або як там“, то я сего „або як там“ не міг розуміти в значінню „або по жидівски“ та уважав себе в правї принимати відповіди також рускі. Та се вкладало на мене обовязок приготовляти ся з лекций не тілько в польскій, але й в рускій мові. Щеж бо почав я собі десь на весну перекладати на руску мову Цезара записки про ґалїйску війну, то й тої роботи не хотїв я покидати (я покинув її аж д. 16 лютого 1868 р., переклавши ще того дня 21 і 22 розділ VI-ої книги). Таким способом працював я днями й ночами, перекладаючи то Цезара на руску мову, то Лївія і Гомера на польску і руску.

Моїм ученикам в V-тій класї ішло читане Лївія також пиняво. Правда, що сей автор звичайно справляє ученикам більші трудности; а то польский переклад, без словаря, ще й таким ученикам, що в цїлій низшій ґімназиї учили ся по руски, був справдїшною мукою. Легше йшов переклад на руску мову; але учеників, що відповідали по руски, хоч і було досить, та всеж таки, як на таку численну класу, було їх не богато. Пригадую собі, що один з найлїпших учеників, Пушкар, відповідав усе по польски; мене се гнївало, але розумів ся, я не показував того по собі. Та була й забава при тій науцї. Дуже часто можна було за боки брати ся, слухаючи тої калїченої польщини, якою попысували ся ученики. Я записував собі ті цьвітки, та не могу тепер найти нїгде тих записків. Памятаю лише, що між иншим анї дай Боже було відовчити від уживаня слова *brać się* (бороти ся).

За те на моє здивоване в VI-ій класї перекладали Русини Гомера (мабуть XVI-ту пісню) добре і гладко. Аж геть пізнїйше довідав ся я, яка в тім була штука. Я мав стрийного брата, Венедикта, на другім роцї фільозофії. Був се хлопець крайно убогий, то я єму дав у себе кут та деяку пишу поміч. Ми разом усе працювали, я сидїв над своїми роботами, він перекладав тогдї на руску мову Салюстия Юґуртову війну. А мав він в академічній ґімназиї знакомого з Перемишля ученика; не тямлю вже, чи то був Сумик, Снайчук, чи Костюк. Отже він крадькома переписував мій рускій переклад Гомера і давав тому своєму знакомому, а через него мій переклад ставав власностию цїлої класи.

(Дальше буде)

цілий край. Військо збунтувало ся. Офіцири так армії як і маринарки лучать ся з демонстрантами. 200 офіцирів маринарки не хотіло цофнути адреси до короля з протестом. В Коімбрі студенти урядили републиканьску демонстрацию. Військо не хотіло виступити против демонстрантів. Університет замкнено. Одну особу убито а одну ранено.

Рух в руских товариствах.

(+) **Звичайне засіданє Головного Виділу Товариства „Просьвіта“** у Львові відбуде ся вівторок дня 6 н. ст. мая 1902 р. точно о 7 годині вечером.

+ **Дирекция тов. „Народний Дім в Белзї“** запрошує сим всіх членів, як також намірюючих вступити в члени, на загальні збори товариства, які відбудуть ся дня 16 н. ст. мая (в день дня свободи) на греко кат. приходстві з таким дневним порядком:

1) Відчитанє протоколу з послїдних зборів; 2) Справоздане заряду з замкненя рахунків за час від 16/5 до 31 12 1901; 3) Справоздане контрольної комісиї Надзираючої ради з провіренй рахунків і внесене на уділене абсолюторії Зарядови і Надзираючій радї; 4) Вибір 2 членів контрольної комісиї; 5) Вибір 3 членів Надзираючої ради на місце уступаючих (після §. 21. статута); 6) Затвержденє вибору членів заряду: 7) Роздїл зисків і страт; 8) Внесеня членів.

За Дирекцию: *о. Теодор Карпяк*, парох в Белзї.

(+) **Рахунок Краєвого тов. Кредитого урядників і священиків**, стовариш. зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, за місяць цьвітень 1902 р. (в коронах).

I. Стан довжний: 1) Удїли членів 3801.00, 2) фонд резервовий 256.15, 3) вкладки щадничі а) з початком цьвітня було 8313.01, б) вложено 1729.51, в) винято 1414.50 позістало з кінцем місяця 8628.02. 4) Сальдо побраних процентів 275.66, 5) Сальдо коштів адміністрації 34.79. **Сума 12.995.62.**

II. Стан чинний: 1) Позички удїлені на скрипта і векслї а) з початком цьвітня було 10,110.61 б) в цьвітни удїлено 2912.00, в) сплачено 1096.80 — позістало з кінцем місяця 11.925.81, г) Готівка в касї з днем 30 цьвітня 246.20, 3) кошти заснованя 694.81, 4) Інвентар 78.80, 5) Льокациї в тов. кредитових і банках 50.00 **Сума 12.995.62.**

Членів прибуло 6, а з кінцем місяця було всїх 118 зі 124 деклярованими удїлами в сумї 6.200 к. — Стопа процентова від вкладок 4 ½, від позичок 7 %. — Львів 30 цьвітня 1902, Дирекция: *Іван Бачинський, Григ. Грозик, Алекс. Серочковский.*

НОВИНКИ.

— **Загальні збори товариства взаїмних обезпечень „Дністер“** відбудуть ся дня 8 н. ст. мая с. р. о год. 1. рано в канцелярії Товариства, ринок ч. 10, II поверх. На порядку дневнім в справоздане Дирекциї і Комісиї ревізийної за рік 1901, розділ изданшки за р. 1901, і вибори членів надзираючої Ради, їх заступників, та членів ревізийної комісиї.

Зміни статута ухвалені на загальних зборах минувшого року 9 мая 1901, зістали вже властями затверджені. Після §. 21 нового статута має кождий член право брати участь в загальних Зборах, а до голосованя і вибору управнені: а) ті члени, що належали до Товариства в попереднім році з тревалими обезпеченями вартости що найменше 2.000 к., б) повновластники громад, вибрані членами Товариства там, де в одній громаді обезпеченя тих членів разом представляють вартість найменше 30.000 к. Таких громад есть 845 і в першій половинї цьвітня зарядило Товариство вибори відпоручників у всїх тих громадах. Де еще не доконано вибору, то просимо приступити до сего безпроволочно і прислати нам протокол, для висланя легітимациї вибраному повновластникови.

Справоздане з білянсом за р. 1901 розіслано всїм вибраним відпоручникам і до всїх громад управнених до вибору, як також розсилаємо всїм членам на жаданє. Хто з членів еще бажає, нехай зажадає карткою. Також новий статут вже печатаєсь, і на жаданє вишлемо кождому членови.

Просимо всїх членів і відпоручників громад прибути на Збори як найчисленнїйше.

Перед Зборами о год. пів до 8-ої рано відправить ся сьпівана соборна Служба Божа в церкві Успеня Пресьв. Дївы Марії.

— **Впреосв. митрополит Шептицкий** заняв ся судьбою церкви в Галичи, сего найдавнїйшого памятника церкової архитектури в нашім краю. Реставрацию ей так занедбано, що криша завалилась і церков треба було замкнути. На таку сумну вість удав ся преосв. митрополит мин. тиждня лично до Галича разом з архитектом п. Левинським і артистом-малярем Макаревичом и мав їм поручити заняти ся реставрациєю церкви.

— **Перша руска Захоронка у Львові** сталась фактом довершеним. Щирі наміри і довголїтні заходи руского патріотичного жіноцтва, що ґрупуєсь в „Клюбі Русинок“, з днем вчерашним сповнились в першій части.

Льокаль під ч. 9 при ул. Бема нанятий на захоронку за 36 К місячного чиншу, складаєсь з сїней, кухнї і двох комнат в партері, звернених вікнами до полудня з видом на сьв. Юр. Маленька площа перед вікнами, мала би ще приладитись яко-так на огородець для розривок дїточих.

Точно о 5 г. пополудни доконав крил. о. Чапельский в асистї о. Бобикевича чину водосьвятя і благословенй льокалю, по чім звернув ся з короткою, но теплою і сердечною промовою до присутних, між котрими з мужчин зауважали ми сов. о. Стефановича, о. Рудовича, дир. Нагірного і др., і численно зібраних наших пань-патріоток — і вказав, як важну, благородну і трудну задачу бере на себе Захоронка; вкінци пожелав ініцияторкам і будучим управителькам, щоби діждали ся на власні очи видїти результати своїх щирих бажань і заходів, та щоби комнати, в котрих щойно відсьпівали „Христос воскресе“ старші, були все битком наповнені дїтворою. — О. крилошанинови за его труд і слова заохоти подякувала іменем руского жіноцтва Вп. п. Грушевска.

— **Сьвященники Теребовельского дек.** зібрані на соборчику д. 2. мая 1902 в Золотниках ухвалили одноголосно резолюциї, що домагають ся видученя справ обряду з під „Пропаганди“, утвореня руско-кат. Патріярхату, установленя руско-кат. епископів в Америцї і на Буковинї. Резолюциї ті, вписані до протоколу соборчика, предложені зістануть Високопреосв. Митрополитови. Петицию до Св. Престолу в тих справах має остаточно зредагувати анкета з 5 членів, вибрана на соборчику, предложити як найскорше до підпису всїм сьвященикам і переслати на руки Впр. Митрополита. „Тверді“ анї сліпцем не противили ся ухваленю сих домагань, — як виразно взивав до того „Галичанинъ“ — противно промовляли за ними.

— **З Тернополя** пишуть нам, що тамошний руский комітет виборчий ухвалив при сих доповняючих виборах до Ради державної з міст Тернопіль-Вережани не ставити зі своєї сторони жадного кандидата. (*Сумно! Ред.*) На свою руку кандидує руский міщанин Василь Кордуба, однак кандидатура та не знайшла найменшої симпатиї ані між міщаньством, ані між інтелїґенциєю — і для того не має жадних виглядів. Виборча борба розіграє ся між Поляком Дулембою і жидом д-ром Ляндавом.

— **В Раві руській** відбудуть ся дня 8. мая с. р. в честь XLI. роковин смерти незабутого нашого ґенія Тараса Шевченка музикально-декляматорскі вечерниці з отсею програмою: 1) Вступне слово. 2) І. Воробкевич. „Пробудилась Русь“ (хор муж.) 3) Шевченко. „Холодний яр“ (деклям.) 4) Шуберт. „Подорожний“ (сольо тен.) 5) Орхестра (квінтет.) 6) Слуш-Фішер. „Uroczysty pochód“ *** „Przyleciели sokołowie“ хор. 7) Климкович. „На вічну память Тарасова“ (деклямация). 8) В. Шашкевич-Вербицкий: „Не чужого ми бажаєм...“ (дует.) 9) Фр. Фльотоф. Арія з опери „Martha“ (фортепян на 4 руки.) 10) Нижанковский-Федькович. „Гуляли...“ (хор муж.) 11) Орхестра. 12) Нижанковский. Славяньский имни. Ціни місць: Крісло в перших рядах: 2 К, білет родинний на 3 особи 4 К. Крісло в дальших рядах 1 К 60 с. Вступ на салю 80 с, ґалерия 40 с. Ученики і селяни платять половину. Білети продають ся в торговли пп. Величковских, а відтак вечером при касї. Початок точно о год. 8. веч. По вечерницях спільний комерс. Весь дохід призначений на бурсу для убогої молодїжи, в Раві руській.

— **В справі стипендий на руські бурси**, о чім була згадка в ч. 87. „Дїла“, дістали ми отсе пояснене: Відомість подану в справі фондів узисканих зі спадщини бл. п. Кардинала С. Сембратовича, котрі мають бути розділені межи руські бурси, позволяю собі спростувати в той спосіб, що високість тих фондів не є еще на раї докладно обчислена. — На кождий спосіб сума узискана есть значно менша, як подана в часописи і призначена лишень для бурс Архідиецезиї львівскої. — Кілько з тих грошей припаде на поодинокі бурси, не дасть ся в сій хвили означити, бо справа тая залагоджена буде доперва на засіданю установлених чрез бл. п. Кардинала екзекуторів тестаменту, котре відбуде ся не скорше, як при кінци мая або з початком червня. — З поважанем: *Д-р Ст. Федак.*

— **Інтерпеляция духовеньства до руских послів.** Руске духовеньство просить сею дорогою П. Т. послів ради державної о пояснене: що стало ся з петиціями, висланими на їх руки до ради державної минулої осени в справі квінквеній, плати пенсиї з гори і зниженя ціни їзди державними зелїзницями?

— **З Перемишля** пишуть нам: Дня 2 мая н. ст. вечером відбула ся величава демонстрация молодежи тутешної польскої ґімназиї. Зі смолоскипами, при звуці патріотичних польских пісень переходила межи 8 а 10 вечером місто. Не маємо нїчого против того, що пельска молодіж виявлює свої патріотичні чувства, не входимо в се, чи то є або нї демонстрация против Обіжника Ґ'ади шкільної краєвої, котрий недавно розіслано, де заповідаєсь острі кари для учеників шкіл середних, беручих участь в таких уличних збіговищах, мусимо однак з натиском підвести той болючий факт, що „народний ржонд“ разом з „ржондовими кацапами“ розпочали систематичну роботу, котра має на метї знищене руских ґімназий, які вже істнують і не допущене до утворена нових. Як довідуємо ся кацапня прирекла крайовому ржондови дїяльну поміч. Кампанія против Цеґлинських, Масляків, Прийм і т. д. є кампанією против української ідеї в загалї. В тій цїли шукають ті вороги на наших ґімназиях хиб всюди, де навіть їх нема, щоби потім перед центральним правительством могли показати чорне на білім що Русини і тих ґімназий що мають, не могуть удержати, ergo не можна їм жадних здобутків признавати. — За те всякі „nieprawidłowości i drobne usterki“ в своїх закладах, де могуть покривають і всякі слїди затирають. *Idem.*

— **Знов денунциює.** Відпочавши через сьвята і давши Gazetї Narodow'iй та Dziennik'ови Polsk'ому час передрукувати що масніїйше зі своїх денунциацій, „Галичанинъ“, як ми се — знаючи его „натуру“ — заповіли, зачинає денунциювати дальше — тілько вже з авансом. Ото в послїднім (88-ім) числї „zł lecznego ruskiego organu“ — як зове свого аліанта намістниківска туба — стоїть дословно таке: „Митрополитъ Андрей Шептицкій имѣлъ — якъ сообщаютъ польскіи газеты — затребовати отъ правительства выплаты фондовъ, заощадженыхъ по причинѣ, що вслѣдствіе сецесіи русскихъ студентовъ львовская духовная семинарія была въ продолженіи перваго семестра тек. школьного года закрыта и правительство не платило ничего на содержаніе питомцевъ семинарій. Фонды тѣ намѣренъ будто владыка употребити на пособія для рѣшившихъ продолжати сецесію „украинскихъ“ студентовъ богословія (Polizei! Polizei!) и вписавшихъ ся — вопреки воззванію митрополита, щобы возвратились на вторый семестеръ въ львовскую семинарію — на университеты въ Краковѣ, Вѣднѣ и Правѣ. Если то правда, въ такомъ случаѣ выходило бы, що митрополитъ одобряетъ (Polizei! Polizei!) неповинование „украинскихъ“ студентовъ богословія его приказу и игнорованье ними его воззванія къ возвращенію въ семинарію“.—Ну! думаємо, що „Галичанинъ“ взав ся агрызти за твердий оріх на свої зуби, котрі що найбільше могуть ще вкусити а наслїдком ґімназияльного ученика або і професора. Побачимо однак скілько наслїдку буде мати москвофільска денунциация що до самої справи звороту згаданих фондів. — Побіч сеї грубшої денунциациї в ще в тім самім числї і друга поіменна денунциация пп. Ленкого і Гузара, академиків з Коломиї, котрі — як денунциює „Галичанинъ“ — були „собственными виновники демонстрациї ґимназистовъ“, а мимо того на превеликий жаль „Галичанина“ — „вышли цѣло изъ аферы“, коли ґімназисти дістали по 16 годин карцеру. — В Сибір-би їх, в каторґу! — Та ба! коби одно звіря роги мало, чого-б воно не наробило!

— **Кс. Фіялек і москвофіли.** Як довідуємо ся, москвофільскі богослови, що зломили сецесию і солїдарність та вернули на львівский університет, ходять на польскі виклади звісного шовініста кс. Фіялка, що своєю нетерпимостию до рускої мови найбільше причинив ся до того, що руські академики мусїли зробити сецесию. Се зовсім природно — інакше і не може бути в добі москвофільско-станчиківского аліянсу.

— **Буджетова провізория.** Сойм ухвалив буджетову провізорию до дня 30 цьвітня с. р. і на підставі сеї ухвали стягано додатки до державних безпосередних податків в вимірі установленім на 1901 рік. Коли сей реченець вже кінчив ся, а не було надії, що сойм в відповіднім часі буде скликаний, видїл краєвий звернув ся о продовженє реченьця до д. 30 червня с. р. Тепер намістництво повідомило видїл краєвий, що цїсар позволив на рахунок краєвого фонду розписати і стягати провізорично додатки до безпосередних державних податків після виміру установленого на р. 1901, з застереженем конституційного ухваленя краєвого буджету.

— **Консумційні оплати.** Преліміновані в краєвім буджеті на р. 1901 дохід з краєвих консумційних оплат від спиритусу і пива, принїс о 32.700 К. більше, як буджет предвидиєвав.

— **В росийскім революційнім движеню** не бракне і комічних епізодів. Ото йде улицею в Петербурзї студент з панночкою та стрічають робітника. Робітники тепер в дуже добрих зносинах з студентами. Отже і стрічний робітник приступав до студента, витає ся дуже чемно і каже, показуючи на походжаючого улицею полїцианта: „Барін, не прікажіте етому ґарадовому дать в морду?“ — „Па времені, ґалубчік, не за что.“ (Тепер ще, голубчику, нема за що) — каже студент. Але робітник, не переконаний тою відповідию, йде до полїцианта і зачинає з ним бучу. Студент із панночкою чим скорше віддаляють ся. — Або знов іде улицею панночка в гарній ротунді і стрічає робітника. Робітник стає, розкладає руки — як се роблять люде зрезїґновані у горю — і каже: „Барінь, ето всьо за наших ґенґі.“

— **Риба на голові.** Анґлїчане, що читають в анґлїйскім перекладі творы Гоголя, дізнають ся з великим здивованем, що Українці носили на голові... рибу. Перекладчик слово „оселедець“ (чуб) переложив дословно „herring“ (оселедець-риба) і Анґлїчане переконані, що Українці носили на голові під шапками риби — (*Літ. Наук. Вісн.*)

— **Устні іспити зрілости** розпічнуться в семіриях учительских в біжучім році шкільнім в слїдуючих реченцях: а) в семінариях мужеских: в Кракові дня 18-го червня; в Коросні дня 16-го червня; у Львові для екстерністів дня 2 червня, для учеників заведена дня 2 липня; в Рашові дня 16 червня; в Самборі дня 2 червня; в Сокалі дня 2 липня; в Станиславові дня 2 червня; в Тернополи для екстерністів і екстерністок дня 20 мая, для учеників заведена дня 2 липня; в Тарнові дня 21 мая. б) в семінариях женьских: в Кракові для учениць приватної семинарії учительскої дня 6 червня, потім наступлять іспити учениць заведена, а вкінци іспити екстерністок; у Львові для екстерністок дня 2 червня, для учениць заведена дня 8 липня; в Перемишли дня 19 червня; у Львові в приватній семінарії учительскій п. Софії Стшалковской (з правом шкіл публичних) дня 6 червня. Іспити писемні відбудуть ся в кождім заведенію на два тиждні перед реченцем, визначоним на розпочате іспитів устних.

— **В Радехові** погоріло 2. с. м. 53 господарів, з котрих лише части. була застрахована. Пожар вибух в броварі гр. От. Баденього. В огни погибло 2 дїтий і кілька штук худоби.

— **Утеча великої княжни зі студентом.** Олена, одиначка-дочка великого князя Володимира Александровича, царского стрика, мала вийти замуж за князя Людовика Бонапарта. Енергічна і бурливого темпераменту княжна залюбила ся однак в одним российскім студентї і одного гарного дня утїкла з ним із Петербурга. В дорозї за границю, у Варшавї, перехоплено молоду пару і розлучено. Велика князївна хотїла вертати до родичів, а студента вислано адміністративною дорогою на заточене в глуб Россиї.

— **Кгупіса.** Під сим заголовком начав виходити з днем 1 мая в Новім-Санчи белетристично-бальнеольоґічний тиждневник, посьвячений справам кулелевого закладу в Криници. Передплата на сезон виносить 6 К.

Хто з Вп. Панів хоче порядно і дешево убратись, най спішить до фірми Василь Ґресяк ринок 36, там знайде модний і дешевий товар, з котрого ґарнітур маринарковий коштує 21 зр. і дорожше, загортка 24 зр.

Прошу спробувати, а певно що жаден з Вп. Панів не пожалує.

З глубоким поважанем

Василь Ґресяк кравець мужеский,
Львів Ринок ч. 36 (Дім Народної Торговлї).
07 9—15

Посмертні — ✝ — вісти.

О. Семен Мушкевич, систем. сотрудник в Плавучі, бережанського декапату, упокоїв ся по довгій і тяжкій недузї дня 3 с. м. в 34 році житя, а 7 священьства, осиротивши жену і 4 дрібних дїточок. В. в. п.!

О. Димитрий Хоминець, сотрудник в Говилові, ґусятинського декапату, упокоїв ся 28 цьвітня в 32 р. житя а 6 священьства. Покійний був безженний, походив з фамилії селянської, тож і посьвятив ся справі народній всеціло. В церкві, в школі, в читальни був він щирим провідником і порадником для менчого брата, чим здобув собі честь у товаришів а горячу любов у народу, чого виявним доказом були горячі сльози, які той народ проливав за покійним. В. в. п.!

Наука, штука і література.

— **Гуцульщина** — часть трета — написав проф. Володимир Шухевич. — У Львові 1902. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка. Як на таку велику працю, в дуже коротким часї збогачує проф. Шухевич нашу науку вже третим томом своєї цінної монографії про Гуцульщину, котра була предметом его невтомних і докладних до найменшої подробиці студий протягом одного чверть-столїтя. Попередні два томи містили ґеоґрафічний опис Гуцульщини і образ ей економічного житя; третий том, 255 сторін завширшки, посьвячений родинному житю Гуцулів і звичаям, злученим з тим житем. Обіймає він такі глави: Родина, Гуцульске весїле, Гуцульскі струменти, Гуцульскі танцї, Гуцульскі пісні, Смерть і похорони. Цїле родинне і товариске житє Гуцула, від колиски до ґробової доски, з его сумними і веселими, поважними і свавільними епізодами, з забобонами і обрядами, пересувае ся ніби з'образене перед нашими очима. З згаданих глав найбогатші: „Гуцульске весїле“ і „Гуцульскі пісні“, особливо-ж ся послїдна, що містить тексти кількох сот пісень і ноти до гуцульских мельодий на скрипку, на трембіту, фльояру, сопілку, дудку і на сьпів. Пісні дїлять ся на: Коломийки; Сьпівanки; Жовнярскі пісні; Поетичні оповідання. Цїлий том пребогатий в гуцульску терминольоґію і окрашений кількадесятьма ілюстрациями гуцульских знарядів, струментів та сцен з їх житя і забав. — Не місце нам тутки писати розбір сеї цінної праці, але сьміло можемо сказати, що наша наука і Наукове товариство ім. Шевченка можуть „Гуцульщиною“ проф. Шухевича почванити ся перед широким сьвітом, бо не кожда нация може похвалити ся того роду монографіями. — Послїдний, четвертий том „Гуцульщини“ буде містити релїґійно-метафізичні погляди і обряди Гуцулів та словарець їх говору.

З Дирекциї ц. к. зелїзниць державних.

З днем 1. мая с. р. змінено назву переставки особового „Мальовіц“ межачого на шляху Найгоф—Весериц в окрузї ц. к. Дирекциї зел. держ. в Пшзанї на „Мальовіц-Плятусен.“ —

Бюро мітске ц. к. зелїзниць держ. в Марієнбадї (Kaiserstrasse 42 в домі „Vergissmeinnicht“) уряджене доси тілько для продажи білетів зелїзничих і принимана пакунків, буде отворене з днем 1 мая с. р. також для посилок поспішних і експресових, як і для посилок оплачуваних марками (Markenpolí.)

Належитість за перевіз буде обчислити ся після тарифи для стациї Марієнбад, а за доміа буде побирати ся окрему належитість, виносячу 60 сотиків за пакунок до 10 кільоґрамів, ягадно 20 сотиків за кождих дальших 10 кг. — За всякі инші предмети до подорожи, надавані яко посилки поспішні, експресові або за марками побирає ся 80 сот. до 50 кг. а о. 20 сот. більше за кождих дальших 10 кг.

Ближших пояснень удїлає тут. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держ. ул. Краєцких ч. 5.

— Справозданє зъ дѣяльности „Краєвого Союза кредитового“, стовариш. зареєстрованого зъ обмеженою порукою у Львовѣ, за *мѣсяць цвѣтень 1902.*

I. Станъ довжный:

1.	Удѣлы членовъ		34·758·58 кор.
2.	Фондъ резервовый		1.357 89 „
3.	Вкладки: Станъ зъ початк. м. цвѣтня	426.587·80 кор.	
	вложено	25.923·20 „	
	вынято	15.143·01 „	
	Станъ зъ кінцемъ мѣсяца цвѣтня		437.367·99 „
4.	Пожички затягнено		42.500·00 „
	Незбднята дівіденда зъ р. 1901 р.		1.148·50 „
4.	Сальдо процентовъ		11.008·10 „
5.	Спеціяльна резерва		340·56 „
6.	Резерва податкова		47·57 „
7.	Решта зыску зъ року 1901		18·78 „
	Сума		528.547·97 кор.

II. Станъ чинный:

1.	Удѣлений позички: Станъ зъ початкомъ мѣсяца цвѣтня	439.591·20 кор.	
	сплачено въ цвѣтни	97.560·00 „	
	удѣлено	168.990·00 „	
	Станъ въ кінцемъ мѣсяца цвѣтня 1902.		510.931·20 „
2.	Движимости		869·51 „
3.	Льокацін		1.769·16 „
4.	Кошты спору		61·21 „
5.	Кошты адміністраційнй		756 66 „
6.	Готівка		11 897·58 „
7.	Друки для товариствъ кред.		742 06 „
8.	Папиры фонду резервового и резерва		1.520·59 „
	Сума:		528 547 97 кор.

Членовъ прибуло 9, убуло 2, остало зъ кінцемъ цвѣтня 1902 373 въ 909 декляроваными удѣлами въ сумѣ 45.450 кор. — Стопа процентова вѣдъ вкладокъ 4½%, вѣдъ позичокъ 5½%—7%.

Затягнено позички въ банку краєвѣмъ у Львовѣ 42.500 кор. на 4½%.

Львѣвъ дня 1 мая 1902.

Д-р Кость Левицкий. Кость Панькѣвский.

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 5 мая. — Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 9·60 до 9·80 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·80 до 6·90 а на термін —·— до —·—, *овес* оброчний старий 7·00 до 7·10 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 5·75 до 6·— а броварний 6·25 до 6·50, *рінак* 13·50 до 13·75 *льнянка* 10·75 до 11·50, *горох* пастівний 6·50 до 6·75 а до вареня 7·50 до 10·— *вика* 6·75 до 8·—, *насіне льняне* 12·50 до 12·75 *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·75 до 5·90, *гречка* 7 25 до 7·80, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·— до 6·25, *хміль* (за 56 кільо) 3·80 до 4·10, *конюшина* червона 50·— до 54·—, біла 50·— до 60·—, шведска 60·— до 90.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 17·— до 17·25.

На фонд руских академиків

призначений **весь** дохід з розпродажи брошури:

О, щаслива Руси!

Дістати її можна в редакциї „Дїла“ і в обох руских книгарнях у Львові. **Ціна 50 сот.**, з з пересилкою **55 сот.**

Торговля „Під Пальмою“ З. Маєвского

(давнїйше Ст. Войціховского і Радуровича). **Академіцка 6** поручає

На сьвята

Знаменаті натуральні вина	40 кр. фляшка
Зеленяки	55 кр фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава доскональна	по 64, 80, 100 і 108 кр. за ½ кільогр.
Розинки	по 36 кр. а мігдали по 60 кр.

315 7—35

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія сніритусу, Фабрика рому, Ліверів і оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручає старѣ горѣвки польскій, резолісы, лікеры, румы правдивый зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bouquet“ на наливки, тежжа правдивый ецетъ спіритусовый. 166

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — а улиця Коперника ч. 9.

Курсъ Львовскій

зъ дня 5 н. ст. Мая 1901.

	Купно	Жадає
Акціи за штуку безъ купона		
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	585 —	5a7 —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	350	380 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	420 —	42[illegible] —
Зелѣз. Львѣв.-Черновц.-Ясы по 200 зр.	566 —	5[illegible]0 —
Листы застават за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. въ 10% пром.	[illegible]	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	9 75	— —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор	95 70	96 4[illegible]
„ краєвого 4½% а. в. льос. въ 56	100 [illegible]0	101 50
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	97 —	97 [illegible]
Товарыства кредит. 4% (I. емісія)	95 70	96 40
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	95 60	96 30
„ „ 4% льос. въ 56 л.	5 90	6 6
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	93 20	98 90
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 50	103 —
Комунальнй Банку краєв. 5% (II. ем.)	60 20	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 50	10[illegible] 50
Позички краєвон въ 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвон въ 1893 по 4% а. в.	97 —	97 20
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	93 80	94 50
„ „ 4½% 4-ок емісія	100 —	00 70
Льосы:	к. с	к. с
Мѣста Кракова по 20 зр. (40 к.)	78 —	7[illegible] —
Мѣста Станиславова „	— —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	11 2	11 84
20 франковка	9 1[illegible]	19 80
100 Рублѣвъ срѣбныхъ	60 —	[illegible]4 —
100 Рублѣвъ папєровыхъ	252 50	54 50
100 марокъ нѣмецкихъ	11[illegible] 10	17 80

Надісланє.

Спеціяліст недуг грудних

Др. Фр. Ґрубер

б. лїкар санаторій для недуг грудних в Аллянґдин. Академічна 8, II. п., від 3—5 год. д.

Frateli Deisinger

в Терестї

висилають найлучшу каву SANTOS 4¾ кільоґрамів по 4 зр. 99 кр. оплачено і оцлено.

297 7—12

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Вікторa Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, вынимане зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в кавчуку і в золоті, в стосовних випадках без плитки. Направи з провінції полагоджує ся відворотно. 323 2—2

КАВАРНЯ АМЕРИКАНЬСКА

при ул. 3 мая ч. 11

уряджена з найбільшим комфортом отворена в суботу 3-го мая о 8 год. вечером. 349

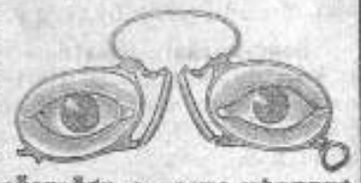
КОПЕРНИЦКИЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1

противъ Банку Гипотечного на плянтаціях площа Галицкой

поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ

окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничі шіоны, лібелѣ, манометры и. т. и.



Уряджене дендрофонъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ най скорше и найдешевше 418

ФЛЯНЦИ

всяких цьвітів весняних, літних і зимотревалих. Ростини диванові і кухонні фляпци шпаратів і трускавок. Ростини вазонкові і цвіти.

РОЖІ

штамові і корчикові. Все в значній якости по низких цінах поручая огород торговельний і фабрика консервів **в Любичи королївскій** (шлях Львів-Бездєдь). 332 3— 0

Каталоґ на жаданє.

Ґенеральна Репрезентация одного з найстарших Товариств в дїлї обезпечень людових

ALLIANZ

акційного Товариства життевих убезпечень у Відни, пошукує для аквізациї фахово узділених осіб під **надзвичайно користними услівями.** Нефахових поучить ся. — Письменні або лично оферти приймає: **Ґенеральна репрезентация Львів, Коперника ч. 18** в партері. 3-4 1—6

The Beaver Line

Rotterdam



Найдешевший, найвигідніший і прямий перевіз

II до Канади II

дають знамениті, скорі і почтові пароходи товариства „Beaver Line“.

Ціни їзди такі:

до Квебеку (Quebec)	зр. 56
до Вінніпеґу (в Манїт.)	„ 84
до Едмонтону (в Альб.)	„ 121
до Кальґарн (Calgary в А)	„ 117
до Йорктону (Yorkton в Ассін.)	„ 103
до Прінц Альберт (в Саскат.)	„ 111

і т. д.

Відїзд з Ротердаму **кождої суботи.**

Ближших пояснень у всіх справах удїлює контора товариства

„The Beaver Line“

Rotterdam. Wijnstraat 128 Holland

279 8—?



Самочинні

Проводи для води

з глибоко положених жерел уряджує і виконує

АНТ. КУНЦ

ц. і к. надвірний доставець

Найбільша спеціяльна фабрика в монархії для водних проводів і помп.

Проспекты і цінники даром.

329 b 2—18

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк.	по 10	сот.
Замкненя місячні	2	„ „ 5	„
Инвентар довжників		„ „ 5	„
„ вкладників		„ „ 5	„
„ удїлів		„ „ 5	„
Книга годовна		„ „ 10	„
„ ліквідаційна		„ „ 10	„
„ вкладок щадн.		„ „ 10	„
„ удїлів членьок		„ „ 10	„
Реєстр членів		„ „ 10	„
Справоздане і замкнене рахунків		„ „ 10	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.**

„ДЗВІНОК“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним під редакцию Д-ра Мих. Пачовского.

Передплата на цїлий рік тілько 6 корон.

Адреса Редакциї: Львів ул. Зелена 15.

ЖЕҐЕСТІВ **Заклад жерельно-купелевий**

в Галичинї над Попрадом.

Почта телеґраф, зелїзниця в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсионат з цїлим удержанєм як до комнати від 8 К денно. — Ординуючий лїкар **Др. Тимотей Петровский**, асист. клїн. акушерії, б. секундар шпиталя сьв. Лазаря.

ВОДА ЖЕҐЕСТІВСКА, найсильнїйша щава зелїзиста находить ся по всїх складах вод мінеральних. — Проспекти і пояснена висилавсь на жадане відворотно. 389 .— 0

Заряд жерельно-купелевого Закладу в Жеґестові.

Вже вийшов!

Дамский Молитвенник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. з. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 с/m на велїновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовлити може в торговли Євґена Спожарского, в книгарни Ставропиґійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 3 6 9—50

Прошу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтеряйних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти“.

Припоручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, паличок, шкіряних виробів, російских кальошів, дитинних забавок, всїляких альбумів, парт а надто инл товарових і перфумерий.

342 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИЇ.** 21—156

Без конкуренції!

Із цінах найдешевших.

Інтертеменавска фабрика гликяних виробів

Йоана Князя von Ліхтенштайна

Unterthemen bei Lundenburg, поручає:

Делїкатні клінкерові і мозаїкові плити, признані за найлучшу якість, продукуючі ся на десять міліонів штат річно; відтак: **рури штайнцайґові і цегли клінкерові, рури на дренажу, фальцовані цегли на дахи, ґазуровані і неґазуровані плити стінні і цегли для закриваня й на дахи. Ілюстровані цінники gratis.** 41 **i franco Число робітників 700.**

Видїл краєвий ч. 25075.

Оповіщенє конкурсу.

З початком шкільного року 1902/903 надасть ся пять фундушевих галицких місць в ц. і к. виховувочих військових закладах.

Услівя принятя оголошує ся рівночасно в „Ґазетї Львівскій“, а також за посередництвом вищих, середних і низших закладів науковых.

Реченець до вношеня подань до Видїлу краєвого минає з днем **17 мая** 1902.

З Видїлу краєвого Королївства Галичини і Володимирії з Великим князївством Краківским.

У Львові дня 8 цвітня 1902.

3 3 3—3 *Пйотровский в. р.*

Ю. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР

у Львові, улиця Войтїха число 9

виконує всякі праці з обсягу малярства церковного: образи, іконостати, декорациї стін, і пр. а також портрети з натури і після фотоґрафій.

Поручає ся прото Всч. Духовенству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовленя.

Ціни умірковані. 299 8—?

Поручає ся Хвальним Комітетам церковним до покриваня копул церковних робітню бляхарску 341 1—10

З. Ґосцицкого

Львів, ул. Городецка 47

ручачи за солідне і тревале виконанє.

Фортепіян дуже добрий, короткий, спродам дуже дешево. — Львів, Батория 30 в подвірю. 348

МУЖЕСКУ 344 **Безсильность**

змагаючому именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, успѣшно и на довго одиноко, розширена въ многихъ виданяхъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ ней пояснена своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣчена. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.

ЩАВНИЦЯ

Заклад жерельно-купелевий, **першорядна** стация клїматична, уряджене поступове. Старанна десінфекция помешкань. В горішнім закладї нові лазенки гідропатичні. Сезон від 20/5 до 30/9. — Звісна з успішности найсильнїйша щава алькалічна з жерел **Іосифіни** і **Маґдалени** по всїх аптиках і складах вод.

Заряд закладу горішнього. 350 1—7

МИЛО ІМСІ ПАНА

ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалєтове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ

„TLEN“

До набутя у всїх аптиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусдве 1 корона за штуку.

177 18—60

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Інституту Ставропиґійского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 89. Львів, Второк 23 Цьвітня (6 Мая) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Вагорна ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кінського 2; С. Соколовский, Пасаж Газсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і наложитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік	32 к.	44 к.
на пів року	16 „	22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Вагорна. — Рукописи завертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Австро-угорска цлова борба.

Угодові пертрактациї межи Угорщиною а Австриєю, як доносять з Відня, мали розбити ся. Причиною того було неясне становище угорского премієра Селя, що проволїкав з полагодженем справи, числячи на парламентарні комплікациї в Австриї. Австрийске правительство, знетерпеливлене тим поступованем Угорщини, рішило евентуально зірвати цїлком всяку цлову звязь з Угорщиною і перевести цловий розділ між обома половинами монархії. Інспіровані д-ром Кербером віденьскі орґани, Montags-Revue і Wiener Allgemeine Zeitung, заняли дуже рішуче становище супротив угорского кабінету. Закидає ся тамки угорскому правительству злу волю і грозить ся, що в разї, коли Угорщина буде дальше проволїкати справу, Австрия буде вважати се для себе розвязанем рук до цїлком самостійної акциї. Wiener Allgemeine Zeitung пише виразно, що австрийске правительство не думає вже довше короводити ся з Угорщиною і всяке проволїкане справи з еї сторони буде вважати зірванем переспрaв.

З тої нагоди Narodni Listy доносять, що в денких віддїлах австрийских міністеретв справа цлового розділу Австриї від Угорщини була предметом дослідів, котрі мали дати для Австриї найлїпші виспідки. Загалом у Відни вважають нинїшну ситуацию дуже поважною, і з нетерпичкою ждуть повороту д-ра Кербера з Будапешту. Теперішні пересправи австрийского премієра зі Селем мають бути децидуючими в справі, бо д-р Кербер має бути рішеним поставити справу на вістрю ножа.

Мабуть в звязи з цловою справою стоїть і кількагодинна авдиенция Селя у цїсаря, котрий пробував тепер на Угорщині і іменованє угорским міністром скарбу професора д-ра Лянґа, члена лїберальної угорскої партиї. Особисто має бути Лянґ прихильником уступок в користь Австриї. Ходять теж слухи, що оба кабінети, австрийский і угорский, мають подати ся до димісиї.

Як бачимо, крик у прасї великий. Та мабуть реальних замірів поза тим криком мало. Віденьска лїберальна і молодоческа праса, що репрезентують сфери найбільше інтересовані в цловій угоді з Угорщиною, але заразом сфери найменше охочі до експериментів зі зірванем цловоі звязи, гороїжать ся тепер, думаючи тим способом виторгувати дещо на Мадярах. Та Мадяре вже нераз показали, що вони вміють бути тверді, де ходить о їх інтерес.

Цловий розділ обох половин монархії, яким так вигрожують ся лїберальні дневники враз з Narodn-ими List-ами для Галичини і для нашого народу більше був-би пожаданий, ніж якому иншому краєви. Та не наш інтерес, але інтерес віденьских і чеських капіталїстів та фабрикантів буде рішаючим в тій квестиї. Тож можемо бути певні, що своєї грозьби Відень не виконає.

Хлопска війна.

На місце розрухів в полтавскій ґубернії, окрім ґенерал-ґубернатора Драґомірова виїхав в. кн. Димитрій Константинович, котрого особа має впливати успокоюючо на збунтований нарід. З нових вістей про розрухи, котрих правдивість тяжко провірити, подаємо слїдуючі:

В константиногородскім повіті над Доном, панує з причини неурожаю і зредукованя числа робітника в копальнях угля страшна нужда. Велика товпа народу ішла від двора до двора і домагала ся запомоги. Пани давали по кілька мішків муки, чи збіжа і товпа ішла дальше, все збільшаючи ся. Пани перестали давати „відчішного". Тогди народ цїлком спокійно входив до фільварків, забирав все, що було від рукою т. є. кові, худобу, збіже і ішов дальше. Пізнійше товпа зачала нищити все, чого не мож було забрати. Найбільше потерпів маєток князя Меклєнбурґ-Штрелїцкого. З фільварків забрано все, що мож було взяти, а горівку в горальни спущено до ріки. З горівкою зроблено так само в Коломаку. Проводирями руху суть хлопи з Варварівки, Василївщини, Максимівки і Гольцманівки.

На місце розрухів візвано: два полки з Курска, два полки з Полтави, з Харкова 12 батерий артилєриї і 8 сотень козаків. Коли прийшло військо, народ успокоїв ся. В Василївці хлопи не хотїли розійти ся. Військо вистрілило піском. Товпа бачучи, що нікого не ранено, кинула ся з цїпами і вилами. Тогди військо зачало стріляти острими набоями. По трех сальвах товпа розбігла ся, лишаючи на місци 76 трупів і множество ранених. На місце розрухів приїхав полтавский ґубернатор і розпочав свої суди. Провідникам розрухів всипано по 200 до 300 палок. Передовсїм покарано старшину Василївщини. В той спосіб убито палками 35 хлопів.

Військо розміщено в збунтованих селах і наказано поступати з населенєм як найострійше. Контрибуция викликала нові розрухи і роз'ярена товпа кинула ся на військо. Одна компанія війска не хотїла стріляти. Головний командант військ виїхав на місце аби в тій справі перевести слїдство.

Правительственні круги сконстерновані рухом в Полтавщинї, бо населенє сеї ґубернії найгустїйше, найбільше просвічене і найбутнїйше. До того еще тут найсильнїйше задержалися історичні традициї і почуте национальної окремішности.

Ґенерал Зарубаєв видав до війска слїдуючий наказ: 1) не вільно солдатам зносити ся з селянством; 2) не вільно офіцирам мішити ся до заряджень цивільних властей; 3) не вільно стріляти понад голови, тілько після военного припису.

Телеґрами.

Лондон. Програму коронацийних торжеств, котрі зачнуть ся дня 26 червня коронациєю, вже усталена.

Капштад. Бури ставлять слїдуючі услівя мира: 1) Home rule у внутрішній адміністрациї; 2) помилуване повстанців окремим актом королївскої ласки, котрий має бути оголошений при коронациї; 3) признане Трансвальцям і Оранцям по 2 голоси в полуднево-африканьскій радї; 4) признане 8 міліонів ф. шт. Трансвалеви а 4 міл для Оранїї в цїли відбудовани фарм; 5) знесене всїх конфіскат; 6) поворот всїх полоненых.

Відень. Новий закон прасовий вже готовий з найменшими подробицями. Над ним відбуде ся еще нарада міністрів. Зміни, навіть важні, не суть виключені. Проект закона має бути предложений в радї державній в осени, мимо заперечень Narodni'x List'ів.

Градец. Стирийский сойм принив закон в справі 14-міліонової позички для Градца. По тій ухвалї сойм замкнено. Словіньскі посли цїлком не явили ся на засїданє.

Прага. Ческа академія наук вибрала Толстого почетним членом. Виборчі карти відіслано цїсареви до затвердженя. Міністерство предложило акта цїсареви, але архикнязь Франц Фердинанд перечеркнув імя Толстого і так доперва предложив акта цїсареви до остаточної санкциї.

Відень. З Лондона доносять, що Вольслей має бути ґенеральним ґубернатором полуднево-африканьских провінцій.

Окупация Альбанії Австро-Угорщиною?

Відень. Wiener Mittags-Zeitung приносить сенсацийну вість з добре поінформованих кругів у Будапешті про намір Австро-Угорщини, окупувати Альбанію. Послїдна подорож архикнязя Франца-Фердинанда до Петербурга має стоятн в звязи з тим проектом.

НОВИНКИ.

— **Буковиньскі Русини-народовці** відбули 4-ого с. м. великий політичний з'їзд з цїлої Буковини в Чернівцях. З'їхало ся поверх 100 найвизначнїйших буковиньских Русинів — як на малу Буковину, число дуже значне. З'їзд сей стоїть в звязи з переміною політичної констелляциї на Буковинї, а іменно з намаганем Румунів і жидів з'ізолювати Русинів та навіть при помочи жмінки москвофільских наймитів розбити Русинів на два таборн — головно-ж відособнити посла Василька за его сьмілівї виступи в парляментї. З'їзд, обговоривши ситуацию, ухвалив резолюциї, в котрих: висказує повне признане і довіре всїм руским буковиньским послам, головвож Василькови і Пігулякови; взиває їх до солїдарности і постійного порозуміня у всїх справах; і взиває послів не залишити нїяких способів, аби при обсадї епископского православного престолу Русини не були покривджені.

— **Свячене в „Зорі"** відбуло ся позавчера, в неділю, о годинї 1-ій в полудне. Зібрало ся чимало членів і гостий, між ними і Вп. Митрополит Андрей Шептицкий, що доконав особисто чину посьвяченя сьвяченого і, ділячи ся сьвяченим вінцем з присутними „Зорянами" і їх гістьми, виголосив коротку промову з привітом, заохотою і желанями для патріотичного товариства, та обіцяв інтересувати ся ним на далї. По Вп. Митрополитї промовляло ще кількох бесїдників. Хор „Зорян", відспівавши гарно грецке „Христос анесте", під дириґентурою п. Куччиньского, перепліт виголошувані промови мельодийними піснями. По годиннім побутї серед веселого і свобідного товариства, Митрополит відїхав, пращаючи „Зорю" теплими словами. Прочі гості остали і при сьпівї патріотичних пісень бавили ся дальше весело до 4-ої години пополудни.

— **IV-ий з'їзд славяньских дневникарів з Австриї** відбуде ся в словеньскій столици, Любляні, в днях 17—20 мая с. р. Програма з'їзду така: 17-ого с. м. о 8-ій вечером комерс в „Народнім домі"; 18-ого с. м.: о 7-ій год. рано богослуженє і спільне сьнїдане; о 9-ій год. відтворене з'їзду в „Мійскім домі": пополудни оглядане Любляни і околиці; о 7-ій вечером бенкет в „Народнім Домі"; 19-ого с. м.: о 8-ій год. рано прогулька до Горициї; о 3-ій пополудни обід в готели „Топліце" в Бледі; о 7½ вечером поворот до Любляни; равт в „Народнім Домі"; дня 20-ого с. м. о 5¾-ій рано прогульку до Постойни; о 9-ій рано вхід до славної печери; о 2-ій пополудни від'їзд до Трієсту. — У всяких справах що до участи в з'їздї треба відносити ся до пп. д-ра Карла Тріперія і д-ра Евґена Лямпета в Любляні. На відповідь просить комітет залучати марки.

— **Невдача д-ра Ґломбіньского яко кандидата на посла зі Львова.** Спровокований людовцями, котрі закидали ему конвентикльове кандидованє, відважив ся д-р Ґломбіньский станути раз перед виборцями на публичнім вічу. Не так легко однак туманити око-в-око виборциа, як сховавши ся за папірняний пліт „Słow-a Polsk-ого" обріхувати читачів „наученими" статями та обкидувати колеґів ложними напастями. Аранжери віча думали „надути" виборців, не предкладаючи вибору нїякої президиї, але накидуючи голову віча з рамени своєї компанії, чи так комітету. Против того запротестували людовці Шафраньский і Ясіновский, пропонуючи на президию д-ра Міколайского. Головний махер д-ра Ґломбіньского Ґубринович не хоче допустити до вибору голови. Зчинає ся крик. Людовці кричать: „вибирати президию! махери! обманці! каїка! проч з Ґломбіньским! кум Ґубринович! д-р Міколайский нехай президує!" — Д-р Ґломбіньский думав видко, що можна виборців так „per nogam" трактувати, як він практикує наукову правду, бо в хвили, коли трохи успокоїло ся, зачинає ні-сїло, ні-пало, промовляти. Зчинає ся скекло: „мовчати! Stul pysk! Вибрати президию! Łotry! To nie uniwersytet lwowski!" спале ся з усїх боків наче град. — Змитий кандидат замовкає, дестикулюючи до окружаючих прибічників з видимою ірітациєю. Так, серед крику і шуму, проходить дві години. Вкінци уперті аранжери опускають трибуну і виходять зі салї, а з ними і демократично-всенольско-катальноконсервативний кандидат. Людовці вибирають тогі свою президию і хочутьзачати віче. Але в тій хвили згасли сьвітла. Се „комітет" д-ра Ґлобіньского „піместив ся." Так скінчив ся перший кандидатский виступ шарлятана на професорскім кріслї.

— **Будучі руські доценти.** Міністерство просьвіти удїлило на виїзд за границю в цїлях габілїтациїних відпустки на протяг першого півроча 1902/3 і признало підмогу на наукову подорож д-рови І. Копачеви, проф. акад. ґімназиї у Львові і д-рови Волод. Левицкому проф. ґім. в Тернополи. — Кромі сих було ще й більше достойних петентів, та не узгляднено їх за-для недостачі учительских сил в середних школах.

— **Загальні збори членів Ставропіґійского Інституту** відбули ся позавчера, се є в Томину неділю. Членів зібрало ся кільканайцять розумієся — сама „твердь". Над справозданем дотеперішного сенїора сов. Гарасимовича, як і над вибором нової старшини не було нїяких дискусий. Се й непотрібне, бо в склад нового виділу увійшли менше-більше всї присутні на зборах члени, що є постійними виділовими у всїх виділах усїх кацанских „обществ" у Львові, а іменно: сов. Гарасимович (сенїор), сов. Яминьский (містосенїор), проф. Сивуляк (містосенїор), Черкавский, д-р Лагола, Коцовский, Голейко, Мий, ский, д-р Заяц, д-р Павенцкий, Ап. Ничай, Клемертович, д-р Володимир Шараневич д-р Савицкий і д-р Ясеницкий. Членами контрольної комісиї зістали: Плешкевич і Дуткевич. — Як-би на сьміх, в виділї Інститута, котрий буа заложений львівским руским міщаньством і котрий за часів управи сего міщаньства сповнив для Руси-України велику культурно-національну задачу, — не засїдає і на дальше ні оден львівский міщанин, і загалом в Інституті і сїду нема з міщаньства. Ставропіґійский Інститут се тепер кліка 50 бюрократів, що захарапчивши в свої руки загальнонародне, прадїдами приоблене добро, господарять ним після своєї самоволї і уживають майно національного колись Інституту для ширеня реневатскої гимлї, заневнеия синекур кацапским менерам та виховування нїчарского нарибку. Поза сею деструктивною роботою в Інститут осередком мертвеччини і заскорузлости. Проявляє ся се навіть в дуже занедбанім стапї адміністрованої Інститутом, т. зв. „волоскої" церкви.

— **Посмертна згадка.** Померший 24 цьвітня с. р. о. Теофіль Данилович, парох в Петрові, отець адвоката д-ра Северина Даниловича в Тернополи, був дуже горячим і характерним Русином-патріотом і правдивим народолюбцем. Нераз наражував ся на різні прикрости і шикани за те, що боронив справ народу. Жандарми арештували були покійного за те, що сьмів запротестувати против „drobnych usterek" при виборах. На старі лїта мусїв через 4 роки мешкати в к о р ч м і а все через те, що не був „p-rządny". Земля ему пером!

— **Учені анальфабети.** Рогатиньска філія „Просьвіти" устроюча аматорске представленє, де мали відограти ся „Іцко сват" і „Підгіряне" післала запрошенє між иншими також і п. Радовичови, адвокатскому концепістови у адвоката Павликовского. А що запрошени були напечатані по руски, то п. Радович не приняв їх, завиючися: Ja po rusku czytać nie umiem. — Се нам трока дивним видає ся, щоби карний оборонця і кандидат адвокатский в Рогатинї, де все має до діла з Русинами, не учив ся по руски.

— **Порядки на желїзницях державних.** На стациї зелїзничній в О т и н і ї запанували дивні порядки. З спільної почекальні I. і II. класи зроблено чудесну, диванами і шкірами вистелювану, канцелярію для — начальника стациї, публику викинено до почекальні III. класи, а знов „plebs contribuens" опинила ся в сїнех, котру має уважати за почекальню для подорожних III. класи. Виходить з того, що культура инюсь слабо доходить до Отинії, коли тут так сильно замаркований принцип, що „ніс для табакерки", а не на відворот! Дуже красно міг би начальник сповняти те своє важке урядованє в спільній канцелярії, де місця дуже богато. Публиці, котра удержує колію і навіть самого начальника, до хрону его особної канцелациї; буде на то час, коли він знавазує на якого директора або секційного шефа! Може би станиславівска Дирекция зробила з сею справою який порядок?! — (*д-р П.*)

— **Пол ска княжна в капштадскім криміналї.** Капштадский суд засудив звісну любовницю небіщика Цеціля Родеса, княжну Радзівілову на два лїта вязниці за офальшоване підписів Родеса на векслях. В слїдстві візнала княжна, що походить з маґнатскої польскої родини; ей муж був членом двору нїмецкого цїсаря а вона сама мала велике довіре у небіщки жінки цїсаря Фридриха. З Родесом познакомила ся в Анґлії і покинувши мужа, поїхала за „бриллянтовим королем" до Африки. Удержував ей Родес, що віддав їй свої права до панбританьского дневника Greater Britain. Перед смертию Родес розійшов ся з нею, бо Радзівілова мала вже поверх 40 лїт. Вона попала в нужду. Родес часом ратував ей, але вкінци перестав цїлком нею займати ся. Векслї з его підробленими підписами дістала від повірницї Родеса пані Шольц, і цїлком не вважала їх фалшивими. Далї казала княжна Радзівілова, що має в своїм посїданю листи компромітуючі Родеса і богато инших визначних осіб. До вини категорично не почуває ся. — Суд однак не узнав ей виправдувань і на основі зізнань знатоків і п-ї Шольц, цїлком суперечних з зізнанями княжни, засудив ей на вязницю. Sic transit...

— **Самоходи у Львові** для публичного ужитку впроваджує з днем 15 с. м. фірма Пільцкого. Курсувати они будуть від школи сьв. Зофії і одні будуть містити по 6, другі по

☛ **Блюзки, галькн, рукавички, парасольки, пошьчохи** всякі додатки до кравеччини поручає по цінах постійних найдешевше **С. БЛЮМЕНКРАНЦ** Львів, ул. Галицка (ріг Боїмів.) 102

12 осіб. Крім того будуть самоходи на 2 особи до Врюхович і буде їх можна винаймати на час.

— **Мілїярд мінут** минув дня 14-го цьвітня с. р. від хвилї, як народив ся Ісус Христос так обчислив звісний астроном Камілль Фламаріон. Против того обчисленя виступив професор математики, Шуберт з Гамбурга, кажучи, що мілїярд мінут від хвилї Христового Різдва минув не 14-ого але 19-ого цьвітня с. р., і то о годинї 10·40 рано! Але і се обчисленя ще хибляє о цїлу добу, як вичислив другий математик Гайнгавс.

— **Вуси цїсаря Вільгельма II-ого**, звісні по цїлім сьвітї зі своєї „шторцоватости“, є припадковою видумкою берлїньского фризиера Габійого. Один офіцир, що мав іти на параду, казав собі у сего фризиера добре підкрутити вуси. Фризиер надав їм таку воєвничу подобу, про як тілько цїсар побачив в офіцира такі „героїчні“ вуса, сейчас випитав ся у него, який фризиер вміє їх так підкручувати. Габійого прикликано до цїсаря і зараз таки зістав він надворним фризиером з такою платнею, що яку ему й не снило ся. Щоби цїсарскі вуси привести до пожаданої формы, видумав собі ad hoc перепаску до притисканя вусів, звісну тепер загально „шнурбартбінду“. Три разів на день заховстує Габі цїсаря перепаскою а потім витягає ще желїзком кождий вус з окрема. Тому-то есть Габі невідступним товаришем усїх цїсарских подорожий і прогульок. Вбогий колись фризиер є нині цїсарским любимцем, богатим і вплинovим чоловіком, котрого груди удекоровані орденами: єрусалимским, Филипа ческого, баварским орденом заслуги і турецким Меджідье.

— **Старинну лодку** відгребали робітники, копаючі торф в ґрафстві Майо, в Ірляндиї. Лодка довга на 46 стіп і заховала ся цїлком добре в скаменїлім станї. Учені здогадують ся, що походить вона зперед 2.000 лїт. Знаходку перенесе ся до музею в Дубліні.

— **Лїцитация людских костий.** В англїйскім парляментї поставлено запитанє до міністрів, чи вони знають о тім, що одна лондоньска фірма продає на лїцитациї кости ґренадирів, що пали в бою з Афґанцами 1864-ого року. Секретар стану Райчі відповів, що правительство знав о тім, але не мав правної основи тому перешкодити, буде однак старати ся відвести продаючу фірму від неетичного замiру.

— **Желїзниця на вулькан.** Небавом скінчить ся будова серпентинової желїзницї на Етну. Желїзниця, довга на 113 кільометрів, обігає вулькан кілька разів верхом, здіймаючи ся поволи в гору. Місцями біжить по застиглих потоках лави.

— **Анальфабетизм**, що в Щвециї, Баварії, Віртембергії і Баденї есть вже незнаним явищем, ґрасує найсильнїйше серед славянських і романьских, а при тім католицких або православних народів, коли противно ґерманьскі та протестантскі краї виказують дуже мале число безграмотних. Перше місце що до безграмотности займають Росия, Румунія і Сербія, де на 100 людей 80 не знає письма. Друге місце належить ся Іспанії з 65% анальфабетів, а далі Італії з 48%, неписьменних і Угорщині з 45%, Австрия має 39%, Ірляндия 21%, Франция і Бельґія по 14%, Голяндия 10%, Шкоция 7%, Анґлія і Сполучені Держави по 3% а Німеччина 1% неписьменних.

— **Жертви моря.** Після урядових статистичних виказів, опублїкованих сими днями в Гамбурзі, в місяцю марті с. р. частю розбилось то цїлком затопилось 88 кораблів. Кромі того 440 кораблів менче або більше ушкоджені.

— **Розкопки в Персиї.** В 1894-ім роцї дістала Франция від шаха Наср-ер-Діна монополь на археольоґічні розкопки в Персиї. Після умови половина викопалищ мала припасти Франциї а половина Персиї. 1897-ого выслало французке правительство до Персиї ученого, Морґана і сей він через 4 роки розкопок на місци давного міста Суси при помочи 600 до 1.200 робітників. Результати розкопів були знаменити. Найдено написи з іменами королїв до 30 віку перед Христом. Відкопано старинний город Суси, котрого мур був збудований з паленых цеґол. Город лежить на горбку. Коло горбка є руїни сьвятинї. Викопано й обелїск короля Манїхту-Ірба, покритий написом, о 12.500 значках, що містять ґеоґрафию цїлої старинної Халдеї. Крім того найдено, розкішний бронзовий стіл, що опирав ся на чотирох людских статуях і оздоблений вужами, колюмни, таблиці з написами, бронзового льва, що важить 100 кільоґрамів і т. д. Глиняних табличок покритих клиновим письмом а писаних елямітскою мовою, котру доперва тепер відчитано, найдено поверх 2.000. Містять вони: родоводи царів, приватні правні умови, листи, записки і т. д. Відкопаний ґріб Ахеменїдів містив множество монет з 4-ого віку перед Христом, золотих нашийників і дорогоцїнних парамонників. Найцїнїйшою знаходкою є каминний монумент, 2 метри високий і покритий плоскорізьбами та написами. Як по відцифрованю значків показало ся, есть се збір законів царя Кхамурабі з часів Авраамовых. Списане там право карне, горожаньске і торговельне. Збірка зачинає ся поетичним вступом, по чім наступають ясно стилїзованінорми. Ось для приміру виїмки з тих законів: „Коли пожар обхопить хату, помагаючий ратувати пожадає майна власьтеля хати і краде — нехай буде кинений в огонь. — Хто вломить ся до хати, аби красти, і люде его приловлять на сїм, нехай сейчас пожне смерти і буде погребаний на місци. — Хто без призволу властителя вирубає овочеве дерево в садї, нехай заплатить міну срібла. — Хто винаймить бика і через лихе обходженє спричинить его смерть, нехай звериє бика за бика. — Хто виколе другому око, нехай заплатить ему пів цїни вола. — Коли муж закритою грамотою дарував жінцї хату, поле, сад, то дїти по смерти мужа і своєю материою нехай не ведуть спорів, а вона нехай лишить по собі спадщину тому синови, котрого волить над иших. — Коли хто без сьвідків і грамоти зробить запис, а прийде потім до спору, тодї не можна покликати ся на суд. і т. д. — Сей документ викликав велике заінтересованє в правничім сьвітї. Всї викопані скарби перевезено вже до Парижа, де їх можна буде оглядати в Grand Palais.

— **Цїна чоловіка.** Судові відшкодованя признавані за убитого члена родини колибають ся поміж 7.500—75.000 корон. Видко, суди ріжно цїнять вартість чоловіка. Коли-б однак брати чоловіка, як витвір химічних сполук, то дорослий чоловік буде вартий около 100.000 корон. Самого первня званого „кальцієм“ есть в тїлї правильно розвиненого чоловіка 3 фунти і 13 унций. Коли-ж одна унция кальция коштує 1.500 корон, то-ж саме кальцием в чоловіцї варта 91.500 корон. Додаймо до сего вартість иших первнїв і сполук, а певно цїла цїна чоловіка перейде 100.000 корон. Тілько, що людий цїнить ся як социально-економічні одиниці, а не як химічні витвори.

— **Дрібні вісти.** Едм. Мохнацкий б. довголїтний президент м. Львова, занедужав небезпечно. — Виставу господарску в Коломиї устроює в днях 16 і 17 с. м. покутский відділ господарскої ради. Виставa обіймає: I. Виставу рільничих знарядів. II. Виставу господарскої худоби. — Маршалок краєвий гр. А. Потоцкий повернув нині з Риму до Львова. — При закладаню підвалин під нову каменицю при ул. Райтана у Львові найдено в глубині двох метрів кілька тисячів срібних і міданих монет з часів короля Яна Казиміра. — Три тисячі жидів виїзджає сего тижня з Румунії через Будапешт, Відень і Ротердам до Америки.

— **Альманах ц. к. державних зелїзниць на 1902/1903 р.** (річн. XXIII) вийшов сими днями і містить дуже богату інструктивну часть, що відносить ся до всїх галузий по адміністративній части державних і приватних зелїзниць, тому по лиш для дотичних орґанів, але і для других інтересованих є догідною підручною книжкою. На 56 аркушах великої 8° уміщений докладний спис урядників міністерства зелїзниць, ґенеральної інспекциї, цїлого персоналу центральної і виконавчої служби, спис зелїзничих властий, стацій, їх подїл, круг управленя і т. д. і т. д. Альманах представляє своїм змістом вірний образ всїх галузей сеї обширної адміністрациї. — Чистий дохід призначує ся щорічно на добродїйні цїли а набути можна в редакциї: Відень, Nibelungengasse 4.

50.000 Корон виносить головна виграна льотериї акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателїв, що тягненє відбуде ся невідклично 19 червня 1902 і всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученєм 10%.

Господарство, промисл і торговля.

— **Рахунокъ Товариства взаимного кредиту „Днѣстеръ“ у Львовѣ** стоваришеня зареєстрованого зъ обмеженою порукою *за мѣсяць Цвѣтень. 1902.*

I. **Станъ довжный:**

	кор. сот.
Удѣлы членьскї вплачений	85.905·76
Фондъ резервовый	9.234·72
Спеціяльна резерва стратъ	1.111·59
Вкладки: кор. сот.	
а) станъ на поч. цьвѣт. 938.973·09	
б) вложило 140 сторбнъ 76.196·61	
разомъ 1015.169·70	
в) выняло 84 сторбнъ 34.398·57	
Позостає зъ кінц. цвѣтня	980·771·13
Сальдо побран. процентовъ	34.058·48
Кошты спору	663·80
Неподнята дівіденда за р. 1897/8/9/900	3.048·92
Зъ рахунку рожн. сторбнъ	700·08
Кредетъ банковый (въ Банку кр.)	140.981·64
Рез. выєку за р. 1901	8.699·33
Сума	1265.175·45

II. **Станъ чинный:**

Позычки удѣлений на скрипты и вексле:	
а) станъ на поч. цвѣт. 926.130·15	
б) удѣлено 163 позичокъ 216.810·36	
разомъ 1142.940·51	
в) сплачено въ цвѣт. 15.904·11	
Станъ зъ кінцемъ цвѣт.	1127.036·40
Готівка въ касѣ зъ кінц. цвѣт.	13.547·46
Цѣнний папиры резерв. фонду	8.587·—
Иншій льокацiи	42.560·—
Въ щадници почтовій (обор. чеков.)	2.909·16
Въ товариствахъ и банкахъ	67.387·92
Рахунокъ рожныхъ сторбнъ	42·10
Сальдо коштовъ адміністрациї	3.103·41
Сума	1256.175·45

Членовъ прибуло 107, убуло 7, остає зъ кінцемъ цвѣт. 1902 всѣхъ членовъ 2143 зъ 2 230 деклароваными удѣлами въ сумѣ 111·500 кор. Стопа процентова вѣдъ вкладокъ 4%, вѣдъ позичокъ удѣлюваныхъ зъ провізією на кошта адміністрациї 6½%

Львовъ дня 5 мая 1902.

Наука, штука і лїтература.

— **Музикальної бібліотеки**, видаваної о. М. Конком в Перемишли, вийшов 7-ий випуск і містить слїдуючі під ноти підложені народні пісни: 1) Гей там на горі женцї жнуть, 2) Я в чужинї загибаю, 3) Там де Чорногора, 4) Боже з неба високого, 5) Стоїть явір над водою, 6) Там на горі крута вежа, 7) Пішли женцї в поле жати. Цїна випуска по 25 сот. Перших пять випусків, пісней релїґійного змісту, припоручила кравна рада шкільна до ужитку в школах народних, а шестий випуск містить пісни на Великий піст. Кождий випуск по 25 сот.

Віденьского тижневника **„Die Zeit“** число 396 містить:

Graf Goluchowski und die ungarische Delegation. Von Arpad. — Die Kammerwahlen in Frankreich. Von Pollex. — Das rumänische Gewerbegesetz und seine Wirkungen. Von P. Jonescu. — Schönheit und Gesundheit. Von Docent Dr. Ludwig Braun. — Die Berliner Range. Von Karl Schneidt. — Zur Geschichte des Liedes. Von Richard Wallaschek. — Ein heimlicher Kaiser. — Von Dr. Benno Rüttenauer. — Die Woche: Volkswirtschaftliches; Kunst und Leben. — Bücher. — Revue der Revuen. — Der blaue Anker. Von Hjalmar Söderberg.

Передплату річну 6 корон приймають всї почти. Окремі числа на жадане даром. Адрес редакциї. Wien, Schulerstrasse 14.

З Дирекциї ц. к. зелїзниць державних.

„Подібно як тамтого року запроваджує ся і в сїм роцї на шляхах всходно-галицких зелїзниць державних на час від 1. мая до 30. вересня карти абонаментові 1. 2. 3 класи по цїнї 50, 35 і 20 корон за 15 дневий, а по 75, 50 і 30 корон за 30 дневий абонамент.

Сї карти, виставлені на імя управляють властителя до довільно — частої їзди а також до перериванє подорожи без всякого оповіданя ся. —

Такі самі карти абонаментові буде видавати ся також для перевозу покупну подорожного до максимальної ваги 30 кл. а то по 6 корон з 15. дневою а по 9 корон з 30 дневою важностию.

Близших пояснень удїляють всї стациї і бюра информациї ц. к. зелїзниць державних.

Надісланє.

Канцелярия адвоката краєвого д-ра Ст. Чикалюка в Тернополи пошукує другого конципієнта. — Кандидат має бути Русином. — Оферти належить вносити листовно до тоїж канцелярії. 334 3—6

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане зубів без бо́лю, лїченє недуг ясен і ними устної, штучні зуби в кавчуку, золоті і без плитки.

Репаратури в провінції виконує ся відворотно.

Інститут отворений цїлий день.

Лїкар-дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобєцкий.*

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкомъ



поручаєтъ въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокль далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райцайґы, тальмы мѣрничі цѣпы, лїбедь, манометры и. т. и.

Уряджене дзвонівъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4186

„Газету Господарску“

повинен мати кождий поступовий господар. В ній находять ся дуже важні і поучаючі розвідки з рільництва, богато порад, вказівок і новин економічних, як також основні відповіди на питаня в ріжних справах господарских і иньше. Річник з року 1901 (в 12 числах) може набути **по зниженій цїнї** 2 корони 10 сотиків в Адміністрациї „Газети Господарскої“ у Львові ул. Вічна-Кружова ч. 1. Радимо спішити ся, бо запас малий.

ТЯГНЕНЄ

НЕВІДКЛИЧНО

19 червня 1902

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	**50.000 К.**
1	„ „	á	**5.200** „
1	„ „	á	**3.000** „
2	„ „	á	**2.000** „
5	виграних	á	**1.000** „
10	„	á	**500** „
20	„	á	**200** „
60	„	á	**100** „
100	„	á	**50** „
300	„	á	**20** „
3500	„	á	**10** „

Льоси по 1 короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Кларфельд, Вінтор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і син, Яков Штрог, Сокаль і Лїпїен, Самуелі і Ляндав.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученєм 10%. 345 2—?

Аквізиторів

глядає під дуже догідними условями одна з більших асекурацій житевих. Першенство мають кандидати рускої народности. Особи, що в тім фаху не працювали, основно поучить ся і покликаними до того орґанами випровадить ся. — Оферти в рускім, німецкім і французскім язицї під „Заосмотрене 234“ надсилати до 345 експедициї ґазети. 2—6

В Редакциї „Комара“

Львів, ул. Театинська ч. 11

можна набути:

Зброшурований річник „Комара“ з р. 1900 2 зр. 20 кр., з р. 1901 3 зр. 20 кр.

Новомодний Сьпіванник 20 кр.

Календар з 1902 р. 30 кр.

Ученик найде поміщене в торговли корінній і делікатесів ИВАНА БОРИСА в **Перемишли.** 27 8 10

Постійний убочний заробок

запевнює ся пп. **секретарям громадским.** — Зголошеня управляє ся надсилати: **Львів, фах почтовий ч. 83.** 3-6 2—6

! ПОЗІР!

ПЕРША ГАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всїх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож виплїтає старі).

Похвальні листи на жадане. 209 24—30

Соснове кадило

кромѣ приємного запаху має неоцѣнений прикметы ґіґієнічній, для того поручає ся особливо хорымъ на груди. Очищує и вѣдекѣжує въ высокій степени воздухъ въ мѣшканяхъ. Фляконъ 120 сот., розпылячѣ вѣдъ 60 сот. до 3 к.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

Львовъ, ул. Синстуска ч. 25 и ул. Галицка ч. 11. Краковъ, Суконницѣ ч. 20. Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 12 11.

МАСЛО власного виробу найкраще поручає

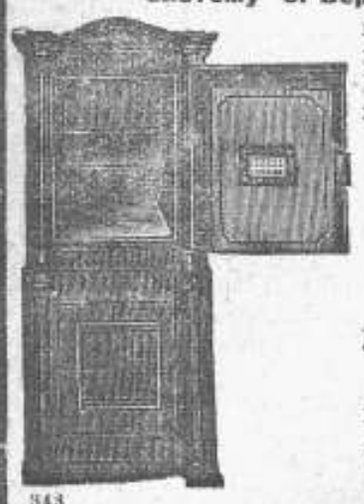
МОЛОЧАРНЯ ПЕРЕВОРСКА

Львів, Гетьманьска ч. 8. 293 9—10

Поручаю Хв. Комітетам церковним, яко одиноке забезпечене против огню і злодіїв

ОГНЕТРЕВАЛІ КАСИ

систему С. Вертгаймера у Відни



по можливо найтаньших цінах а то по: 80, 90, 120, 145, 170 зр. і вище приймаючи рівнож сплату ратами.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

М. КОРКЕС

ЛЬВІВ

ул. Городецка ч. 10.

Фабричний склад машин рільничих, сикавок, роверів і пр.

Цїнники даром і оплатно.

343 1—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Інституту Ставропіґійского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 90. Львів, Середа 24 Цьвітня (7 Мая) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароли Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Walfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 20 к. на пів року . . 14 з.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошена звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поданя і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

„Дністер".

Перед нами лежить справоздане і замкненє рахунків товариства взаїмних обезпечень „Дністер" і товариства взаїмного кредиту „Дністер" за 1901 рік. Оден „Дністер" — се одиноке руске товариство асекураційне, другий „Дністер" — се найбільше руске товариство кредитове, оба „Дністри" — се найповажнїйша і найбільша руска институция фінансова. Тож позволимо собі в нагоди загальних зборів обох тих товариств звернути увагу наших Вп. Читачів на деякі дати і цифри з того справоздання як і на думки, які мимоволї насувають ся при читаню того справоздання.

Перед всїм для ясности мусимо зазначити, що є два товариства, що називають ся „Дністер": одно асекураційне а друге кредитове. Лучить їх спільна назва, спільний льокаль і спільна управа; по-за тим є то два окремі товариства, оперті на инчих статутах, на инчих законах і мають зовсїм инчі цїли, хоч що правда оба ті товариства доповняють ся і спомагають ся взаїмно.

З справоздання можна пересьвідчити ся, що розвій обох тих товариств, як на короткий час істнованя, дуже бистрий, а стан їх, як на наші відносини, надзвичайно сьвітлий.

I.

Асекураційне товариство „Дністер" скінчило девятий а розпочало десятий рік своєї дїяльности. Товариство се обезпечує будинки і движимости від огню. Головну масу его обезпечень становлять мужицькі хати і будинки — решту становлять церкви і приходства. Дїяльність товариства розтягає ся на Галичину і Буковину.

В першім році адміністрацийнім (1893) було 14.337 важних поліс; в третім році адміністрацийнім (1895) число се подвоїло ся, — в пятім (1897) потроїло ся; — в шестім (1898) зросло в четверо, — в семім (1899) зросло в пятеро, — в осьмім (1900) зросло в шестеро, — а в послїднім році адміністрацийнім 1901 було важних поліс 101.751, отже сїм разів з верхом стілько, кілько їх було в першім році адміністрацийнім.

В першім році адміністрацийнім мав „Дністер" обезпеченя з 1532 громад; в семім році адміністрацийнім (1899) число се подвоїло ся, а з кінцем 1901 року мав „Дністер" свої обезпеченя в 3.393 громадах.

Вартість будинків і инчих предметів обезпеченых в „Дністрі" виносила в першім році адмін. в заокругленій цифрі 20 міліонів корон; цифра ся в четвертім році адм. подвоїла ся, в шестім потроїла ся, а з кінцем минувшого року адмін. виносила звиж 104 міліони корон, отже в порівнаню з першим роком адмін. зросла більше як в пятеро.

Премія, яку побирає „Дністер" за обезпеченя, виносить 89 сотиків за 100 корон обезпеченої вартости. Сума премій побраних в першім році адм. виносила в заокругленій цифрі 154 тисяч корон; в третім році адм. сума ся подвоїла ся, в пятім потроїла ся, в семім зросла в четверо, в осмім в пятеро, а в минувшім році виносила сума побраних премій 927 тисячь корон, значить в порівнаню з першим роком адм. зросла в шестеро.

Сума, виплачена з „Дністра" погорільцям титулом відшкодованя, виносила в першім році адм. в заокругленій цифрі 55 тисяч корон; в другім році цифра ся подвоїла ся, в третім зросла в четверо, в шестім році в семеро, а минувшім році адм. виплатив „Дністер" погорільцям відшкодованя більше як 535 тисяч корон, отже майже десять раз стілько, кілько в першім році адм.

Як бачимо, шкоди зроблені огнем, котрі „Дністер" мусїв погорільцям вынагородити, зростали в скорїм темпі, як цифра виплачених до „Дністра" премій; особливо дуже тяжкі були в тім зглядї роки 1894 до 1896 включно.

Помимо того, завдяки дуже розумній, енергічній і обережній управі, товариство від початку свого заснованя аж до тепер, з року на рік виказує постійно білянсову надвишку і обильно дотує свої резервові (запасові) фонди.

Білянсова надвишка приходів над видатками, котра в першім році адм. виносила звиж 15 тисяч корон а в трех слїдуючих літах в наслїдок більшого числа пожарів значно зменшила ся, почавши від 1897 року росте постійно в гору; за минувший рік адміністрацийний виносить ся надвишка звиж 100 тисяч корон, значить майже сїм раз тілько, що в першім році адм., а пять раз тілько, що в році 1897.

З тих річних надвишок в протягу перших чотирох літ (1893—1896) покрито кошта заснованя і орґанїзациї, в протягу дальших трех літ (1897—1900) сплачено основний фонд зложений при заснованю в сумі 100 тисяч корон; а вже третий отсе рік удїляє товариство асекурованим у него людям і институциям вісїм-процентові звороти премій.

„Резерва премій", що в першім році адм. виносила не цїлих 17 тисяч корон, зросла вже в 1900 році в десятеро а з кінцем минувшого року дійшла до суми над 205 тисяч кор. Ще лїпше стоїть справа з „резервовим фондом", котрий з кінцем першого року адм. виносив не цїлих 16 тисяч корон, вже з початком шестого року зріс в в десятеро, а тепер виносить звиж 386 тисяч корон, значить майже 25 раз стілько, що в першім році.

Отсе подали ми що найважнїйші цифри і дати, котрі показують бистрий розвій і великий поступ товариства.

Тепер подамо кілька важнїйших цифр і дат, котрі характеризують его справдї знаменитий стан і великі здобутки его дїяльности, при чім прийде ся деякі дані повторити.

Після стану з кінцем 1901 року було в асекураційнім товариві „Дністер" звиж 100 тисяч важних поліс з 3.393 громад; на тих полїсах було обезпечених звиж чверть міліона будинків (— між тим 2.278 церквів і 1514 приходств—) і немало движимостий; вартість тих обезпечених в „Дністрі" будинків і движимостий виносила звиж 100 міліонів корон; на ті обезпеченя побрав „Дністер" в протягу 1901 року від своїх членів премії в сумі досягаючій одного міліона корон, а виплатив погорільцям звиж пів міліона корон відшкодованя. Взагалї від початку свого істнованя виплатив „Дністер" звиж півтретя міліона корон відшкодованя. Власні фонди Товариства виносять звиж 800 тисяч корон. Число осіб затруднених в асекураційнім тов. „Дністер": 21 урядників, 23 практиканти, 10 дієтарів, разом 54 осіб; кромі того 2 возьних і 1 послугач. Дїловодство товариства веде ся в кількануцяти комнатах. Аґентів „Дністра" є близько тисяч (точно 934). Ті аґенти заробили від „Дністра" титулом провізиї від початку істнованя товариства звиж 349 тисяч кор. На публичні добродійні цїли роздїлило товариство від початку 12.700 кор.

Еміґрацийний рух в Товмаччині.

(*Допись.*)

Еміґрацийний рух в нашім повіті істнує, о скільки менї відомо, від двох літ. В тім часї вибралось 300—400 душ з Олешні, Палагич, Вільшаниці, Стриганець, Довгого а найбільше з Грушки і Пужник до Канади, Бразилії і Арґентини. Сего року еміґрацийна горячка обхопила майже цїлий повіт; ледви знайде ся одно село без еміґрантів а з декотрих сїл як Палагичі, Вільшаниця і ин. виходить люде сотками. Нотарі подвоїли персонал канцелярийний і робять сьвітлі інтереси. Ґрунта переходять переважно в руки хлопскі а тільки незначну часть закупили жиди в цїлях спекулацийних. Кількох родинам по оплаченю дороги остане 1000—2000 злр., переважній части 200—500 злр., а не мало таких родин, що на нове господарство за морем остане їм ледва кілька десяток. З сторони інтелїґенциї лишені еміґранти майже всякої опіки і цїлковито здають ся на інформациї Міслера і якогось мабуть італїйского аґента Лябуріого, з котрими від давна переписують ся часто. Ті аґенти писали передше, що могуть еміґранти обійтись без пашпортів — а тепер написали, що без пашпорту най не важить ся ні оден їхати. Тож еміґранти в розпуцї, майно попродали, часть вже вислала накупни а староста ґр. Дзедушицкий заявив категорично, що пашпорту нїкому не дасть. Самоволи сего кандидата на галицкого намісника готова зруйнувати нещасних еміґрантів.

Хто спричинив громадну еміґрацию? Так ту, як і всюди: нужда, безвихідне положенє, драчі і т. п.

Даю слово самим еміґрантам. Оден з них розказує: Я знаю, що для бідного всюди

Перші хвилї польщини у львівскій акад. ґімназиї.

(*Дальше*)

Так вела ся у мене з місяць або й довше наука утраквістична, в V-ій з переважно польским характером, в VI-ій з переважно руским. Аж раз в неділю коло 9-тої зрана прибігає до мене шкільний сторож, по теперішному „терциян", званий кільком старшим поколїнням Венцель (на призвиско Веселї, але призвиска того майже нїхто не знав ні з учеников ні з учителїв) та задиханий каже: „Herr Director lässt sich empfehlen стереотипний вступ до кождого припорученя директора) und allsogleich zu sich bitten".

Я мешкав тогдї недалеко церкви св. Петра і Павла. Скоро директор гнав сторожа так далеко та ще в неділю, коли я припадково був вільний від всяких обовязків, то ясно менї стало, що справа мусить бути важна і пильна. Зібравши ся чим скорше, біжу до канцелярий. Директор очивидно очікував мене нетерпеливо, бо застав я его самого в першій комнатці, котра мабуть і доси зве ся мов для іронії „салею" конференцийною. Старенький замкнув за мною двери на ключ і повів до другої комнати, до канцелярий директора, та знов замкнув двері на ключ. „Co wyście mi narobili!" питав мене, очивидно загриженый (він любив до учителїв говорити „wy") „Ja was tak kocham, a wy mi takiej zgryzoty narobili!" Питаю ся здивований і заразом затревожений, що такого стало ся. „W wys. radzie szkolnej (чи може w wys. gubernium) — каже — Donnerwetter, że ja nie wiem, co się u mnie dzieje!" Дальше питав мене, чи то правда, що я в V-ій і VI-ій класї учу по руски і що я в VI-ій класї щось говорив про „бурю" і про „сонце" (більше з моєї промови якось нїчого не інкриміновано, мабуть нїчого більше не дійшло до відомости вис. „ґуберній"). На перше питанє кажу, що по руски не учу, тілько принимаю від учеников руски відповіди, бож сам директор позволив не боронити ученикам відповідати по нїмецки „або як там". „Ja tego nie mowił!" сказав директор живо, мовби перелякany. Я покликував ся на сьвідоцтво инших учителїв, котрі чейже мусїли те саме чути. Але даремна річ була спорити. „Ja tego nie mowił!" — і на тім конець. Що-до другого питаня признав я, що в VI-ій класї сказав до учеников кілька слів, розпочинаючи науку, та що покликував ся на пословицю „по бурі наступає сонце", розуміючи, що по звісних розрухах молодїжи таки настане спокій і вдоволенє. Я й не потребував лукавити, бо ті слова сказав я справдї в такім розуминю.

Старенький якось заспокоїв ся, говорив зо мною ласкаво, радив піти до п. інспектора і до п. Ґневоша та пояснити їм справу, але заразом і заборонив дальше принимати від учеников руски відповіди.

На другий день, в понедїлок, пішов я зараз по школї, о 11-ій годинї, до інспектора Яновского. В „ґуберній" сказано менї, що він у себе дома має свое бюро. І справдї застав я его дома при урядовій роботї. Вислухавши мене, сказав: „Що-ж я вам пораджу? Я сам не маю там що робити. Ось бачите, що й бюро своє переніс я до дому, щоби їм уступити ся. Ідїть до п. Ґневоша!"

Пішов я таки зараз назад до намісництва і повторив п. Ґневошови те саме, що говорив уже директорови і інспекторови. Репрезентант ради шкільної принял мене дуже ласкаво і, здавало ся, не велику прикладав вагу до справи. Тішив ся, що менї, доси так добре кваліфікованому, належить на опінії власти, і попросту принял моє поясненє до відомости. Коли я згадав, що рад би зрезиґнувати з суплентури, бо час менї здавати іспит, а при шкільних обовязках се не так легко: став менї відраджувати, заспокоюючи тим, що незадовго буде настановлена краєва комісия екзамінацийна в Кракові, а й полекшу в службі не трудно буде менї дістати; заразом указував на брак руских учебників та, вихвалюючи мої спосібности, заохочував або — лїпше сказати — вкладав на мене обовязок, забрати ся до працї над шкільними книжками. Мене така ласка тим більше дивувала, що я сам дуже добре розумів, як мізерне було тогдїшне моє знанє в приривнаню до тих похвал, які менї дістали ся ранше від директора, а тепер від репрезентанта шкільної ради. Але я заразом переконав ся, що без потреби дав ся директорови так наполохати. Та при тім усїм не було иншої ради, тілько треба було покінчити з утраквізмом в науцї.

Річ ясна, що хтось мене мусїв заденунціювати, і то не до директора, а просто до п. Ґневоша. Не зробив того цїлком на певно жаден з учеников, бо, помнивши, що жаден з них, як менї тогдї здавало ся і тепер здає ся, не був до того спосібний, ученик був би ішов з доносом скорїйше до директора нїж до Ґневоша, а по друге, був би умів щось більше сказати на мене нїж про саму руску чи то утраквістичну науку та про „бурю і сонце". Я мав і маю доси в підозріню одного Русина, що дуже рад був дістати по менї місце в академічній ґімназиї, а заходячи часто до редакциї виходячої тогдї „Руси", куди і я часто забігав, стрічав ся зо мною і від мене самого чув те, з чим мабуть опісля побіг до Ґневоша. Русин той справдї дістав пізнїйше суплентуру, але в иншій ґімназиї львівскій; він давно вже помер.

Не тямлю вже, кілько з тої пори могло минути часу — може тиждень, може два, — коли в тім явив ся в ґімназиї інспектор Яновский; приїшов він на слїдство в справі знаних уже нам розрухів молодїжи. Ходило о те, хто був водирем, хто укладав петицию і коли та де підписували її ученики. Були якісь познаки, що підписувано її в класах та що учителї знали о тім або бодай повинні були знати і перешкодити. Отже переслухувано протоколярно не тілько учеников, але й учителїв. Не знав я і не знаю, о що допитувано учеников і учителїв та що відповідали одні і другі. Мене-ж питав інспектор про петицию і крім того про мою руску науку в V-ій і VI-ій класї та про „бурю" і „сонце". Про петицию я нїчогісько не знав, то так і подав до протоколу а на дальші питаня повторив те саме, що сказав був зараз в першій хвили директорови та опісля на другий день інспекторови і п. Ґневошови. Інспектор все ладно принял до протоколу, лише пропустив моє зізнанє що-до слів директора, „або як там". Слїдство вело ся довго, може зо дві недїлї, а его результат менї не відомий; мабуть не викрито нїчого певного.

І знов минув може цїлий місяць, коли прийшов рескрипт з президиї шкільної ради, підписаний намісником Ґолуховским, з окончним полагодженєм справи. Пригадую собі, що висказано в тім рескриптї жаль, що учителї не уміли спинити розруху і перешкодити петициї; менї-ж окремо і поіменно удїлено догану за принимане руских відповідий і за необережні слова, сказані в VI-ій класї. В рескриптї тім позволено також учителям принимати в VI., VII. і VIII-ій класї відповіди нїмецкі, коли ученик не для демонстрациї відповідає по нїмецки, а длятого, бо по польски не уміє висловити ся. Вкінци візвано членів учительского збору, щоби висказали свої внесеня, оперті на дотеперішнім кількамісячнім досьвідї з польским викладом. Не пригадую собі, щоби покарано кого з учеников.

Рескрипт той відчитано, як звичайно бував, на початку місячної конференциї; могла то бути конференция або в другій половинї грудня або може й на закінченє першого півроку. Поки конференция дійшла до кінця, коли директор запитує, чи хто з учителїв не має якого внесеня, я тим часом уложив собі готове внесеня і, зголосивши ся до слова, відчитав его з карточки. Карточка та зберегла ся у мене доси, і я подаю тут з неї те внесеня дословно:

„Grono nauczycieli wnosi, aby uczniom, jak im nie wzbroniono posługiwać się w odpowiedziach językiem niemieckim, jeżeli skłania ich do tego nie chęć demonstrowania, lecz jedynie niewiadomość wysłowienia się w języku polskim, tak też w równej mierze w podobnych możliwych wypadkach było wyraźnie dozwolo-

біда, але так зле як ту чейже не буде! Ту не ма „витримання“! Я продав хату, город і нивку, всьо за 430 зр, і від тої мізерії брали в мене драчі 8 злр. з верхом. Та коби хоть не збиткували чоловіка. Я плачу рік річно податок в час, а все таки напасть не минає моєї хати. От вторік встарав я 10 зр. та просто до штайрамту: „пани, будьте ласкаві, зрахуйте та беріть всьо нараз що вам ся належить аби я потім не мав напасти; в мене довгі часи не буде зломаного крейцара при душі“. Забрали 8 зр. 20 кр.— „Будь спокійний, всьо заплачено“. — Якось в пять неділ мене нема в дома, впадає до хати екзекутор, бере остатну петечину за якихось 24 гелєри! Ну і не напасть то! Гірко ту жити, але і не солодко йти такі сьвіти з дрібними дітьми; аби було де зимою 20 кр. на день заробити, аби не драчі, не збиткованє, то сидів-бим дома.“

Другий на моє питанє відповідає: „Я маю ладне поле, можна би жити, та біда: всьо моє поле під лїсом. Як настане боже лїто, в день працюю а цїлими ночами страждаю: шильную перед дикими свиньми мою працю. Прийде слота не вшильнуеш, перемокнеш, перемерзнеш, здрімаеш в будї — та рано іно сплачеш по твоїй праци. Не ма сили витримати!“

Третий грамотний і очитанний мовив: „Тяжко покидати рідний край, але ту нема правди, ту вже через верх збиткують людей, анї звідки ратунку; йду, бо не можу дивитись на те збиткованє. Ту йно плати, плати і без кінця і не сьмій спитати, за що. За померщину я заплатив ся тілько, що і лїку не знаю. Вже більше як рік йдуть письма візвання, штрофи: плати і плати. Податок безмірний, та ще екзекутори возять з собою жидів (се факт провірений автором сеї дописи). Фантує і в мить продає жидам, аби хлопа доняцити. Ой нищать нас, нищать і то всякими способами. От вторік збираюсь на ярмарок; приходжу до оглядача по пашпорт на худобу. Нема пашпортів, пан староста не дає. А сьвітоньку мій бідний, а ту менї доконче худобу продати. Став я просити, дав менї писаний пашпорт, війт прибив печатку, йду. В Устю візитирує шандар пашпорти; показую я свій. „Ty nie masz przypisanego paszportu do magi-tratu“. Забрав мене з худобиною до магістрату, там заплатив я 40 кр. за пашпорт. Та не конець; щось за три неділи дістаю візване аж до суду в Монастириских (повіт бучацкий). Стратив ем два дни в горячі роботи і заплативем 2 корові строфу!

Се факт, що староста Дзедушицкий майже пів року не видавав бланкетів на; пашпорти; сотки людей тягано по судах і каранo безвинно. Сего було вже за много і нашим судам. Автор тих стрічок читав відозву суду отинїйского до товмацкого старостващо яко не буде видавати бланкетів на пашпорти, то суд занесе жалобу до намісництва). — „Ой збиткують они нас збиткують, ту нам пекло — драчі і збиткованя, збиткованя і драчі“ — закінчив розжалений мужик.

Ще инший еміґрант оповідає: „Доки ґрунт в купі, то хоть круто але жие ся — та дїлити нема що. Дітей менї жаль; не буде менї там гараздів але чей дїтем буде колись лекше; там за морем—кажуть—нема драч а ту шкіру з хлопа друть; ту хлоп жадного права не мае. От надивив я ся на фальші при виборах, аж гидь згадувати. Або от право каже дати нам пашпорт а староста каже: не дам! Чей там так не збиткують людей!“

От які гаразди виганяють нашого мужика з рідного краю і як не бути еміґрації? Як ему не йти тут, як сам каже: нужда, драчі, збиткованя, пекло... А там за морем, як ему товчуть аґенти, рай, чистий рай, земля, худоба, лїс, пасовиско, повні комори — а драчі анї слїду. І дїйсно, особливо по тих селах, де аґенти довше гостили, люди надїють ся, що в Арґентинії рай. Старенька бабуся 67 лїтна вадихає, коби ще перед смертию ту „Ворґантину“ побачила! В другім селї сьвященик в школї розказує з цїлою повагою, що в раю перші родичі мали всього подостатком і журби не знали. „Так нам буде в Арґентині“ відзиваєь мала 8 лїтна еміґрантка школярка. „Там не жите а пановане“ — пояснював менї мужик зпід Товмача. Декуди розказують собі дивачні казки, що Рудольф то знов якийсь родич нашого цїсаря закладає за морем нову Австрію, основану на правдї і справедливости, де не буде анї панів анї жидів анї поляків. Всї жиди і поляки пішли би там, але їх не приймають. Якийсь там жид мав оголити бороду, перебратись за Русина, але там спізнали та завернули. Якийсь поляк взяв собі метрику руску, але й то не помогло, не приймили.

Що сї байки пустили між народ аґенти, то річ певна; в якій цїли, не тяжко догадатись. Деяке сьвітло кидає на сю річ подія, про котру менї розказували поважні господарі. В однім селї зимою сего року на нічних сходинах, на котрих був аґент еміґраційний, відозвав ся один з присутних селян: „Ми би всї пішли, та нема кому ґрунтів куповати“; — на те аґент: „Я спроваджу Мазурів, то вам всї ґрунта заплатять.“ — „А чомуж їх там не кличете!“ — „Бо не вільно; там іно Русинів приймають.“ — „Але чи добре заплатять Мазури?“ — „Байка, — відповідає аґент, — аби мати тілько гроша, щоби там доїхати — а там вже всьо знайде ся.“

Загальне здивованє в повіті, чому староста позволив бушувати аґентам в повіті і ширити брехливі вісти про Арґентину. Чиж сей „lumen“ між галицкими старостами, котрому жандармерія рапортувала за кілько корон котрого виборца можна купити, міґби не знати, що в его повіті бушують еміґраційні аґенти — якось трудно повірити.

II.

Про утраквізм в учительскій семинарії в Самборі.

Заложенє учительскої семинарії в Самборі в перших хвилях бл. п. „нової ери“ мало бути одною з первородних уступок для Русинів, і длятого семинария тая мала бути утраквістична з переважним характером руским. Однако, як инші обітниці тогдїшного намістника ґр. Баденього, головного махера „нової ери“, оказали ся незадовго лише „теплим словом“, так що п. Романчук побачив ся змушеним завернути ся з дороги нової політики рускої, так і щирість обітниці що-до руского характеру самбірскої семинарії учительскої випвила ся зараз при іменованю директора. Став ним дїйсний інспектор львівского замійского округа шкільного Керекеарто, хоч Русин з роду і попович, але завзятий ворог рускости і гонитель учителїв Русинів. Всеж таки за дирекциї пок. Керекеярта утраквізм самбірскої семинарії, хоч і далекий від характеру переважно руского, бодай не виглядав на глум того, що можна звати утраквізмом. Над будинком внесів орел з польскою і рускою написею, печатка була також з обома написами, науку кількох предметів удїлено по руски. Та згодом, особливо за нової дирекциї стало й те швидко змінятн ся.

Коли дивним дивом, можливим хиба лише в Галичинї, зістав директором семинарії чоловік, котрий міг би сказати про себе, як той мужик в казцї, що то „анї читати анї писати не умію, а крілем мене хотять обрати“, до того ще й Поляк без знання рускої мови і — що еще важнїйше — Русинам еще більше неприхильний, ніж его попередник: то урядованє своє розпочав від того, що велїв знад будинку зняти утраквістичного орла. Також і утраквістичну печатку сховав п. Кратохвиль, а справив польску, та уживав її весь божий рік, вимаюючи утраквістичну на верх аж тогдї, коли приїде краєвий інспектор Русин.

Цїлий утраквізм в тутешній семинарії проявляє ся лише в тім, що всї ученики обовязані учити ся руского язика, а від недавного часу також і при іспитї зрілости всї кандидати мусять здавати іспит з руского язика; крім того ще й природна істория викладає ся по руски. Та і нема кому учити по руски, бо, як сам п. директор чудом зістав тут директором, так і професори понастанали такі, що одного речення не умїють зложити по руски та ще й величають ся, що се їм зовсїм непотрібне. А ті Русини, які тут є, спосібні хиба на членів ювилейних комітетів та до принимання польских епископів. Був тут один, справдї спосібний учитель Русин, Петро Будзїньский; але він завадкав польскій гакаті, то й постарано ся о те, що его перенесено „ze względów służbowych“ до Сокаля. Ще й надуто при тім несовісно краєвого інспектора п. Матїєва, мов то Будзїньский доносує про тутешну семинарию до „Дїла“ і тим є причиною національних niesnasek в заведеню. Тепер так в Самборі переконані всї, що п. Будзїньскому невинно заподїяно кривду, як і рада шкільна певно о тім переконалась; але покривдженому се ні нащо не здало ся вже.

О тім вже й не згадувати, що цїле урядованє так в семинарії, як і в рускій школї вправ веде ся лише по польски; свідоцтва видає ся польскі, на конференциях говорить ся лише по польски, протоколи списує ся по польски, и т. д. Але декотрі учителї жадають навіть від руских дїтей, щоби молили ся в школї по польски!

Отсе той славний утраквізм в семинарії з переважно руским характером.

Спільні делеґациї.

Вчера відбуло ся перше засїданє делеґациї. Президентом австрийской делеґациї вибрано Бернрайтера. В вступній промові президент заявив, що Австро-Угорщина має тепер полагодити кілька дуже важних справ, а то дуже важні військові реформи, котрі приготовляє міністерство війни, торговельні договори і управильненє торговельних відносин до другої половини монархії. До верифікаційної і петиційної комісії вибрано п. Варвіньского. На тім засіданю вибрано також буджетову комісию з 21 членів.

Спільний буджет.

Спільний буджет на рік 1903 виказує brutto 372,437.836 К. видатків, т. є. більше о 8,431.000 К. більше, як буджет на р. 1902. З того припадає на: міністерство заграничних справ ordinarium 11,166.575 К., extraordinarium 179.295 К., міністр. війни 287,402.000 + 19,824 000; маринарка 35,073.000 + 14.111.000 спільне міністерство фінансів 4,339.000, контроля рахунків 322.000 корон. Окреме предложенє міністерства війни домагає ся 38 міліон. кор. яко одноразовий надзвичайний видаток за р. 1902 з причини заведеня нових польних гавбиць і нових частей складових гірских армат. Инше окреме предложенє міністр. війни домагає ся 1,552.000 К. на кошти заведеня нових польних армат, а 4,426.000 К. на кошти хінськоі експедициї. Разом на воєнні цїли поставлено в буджет 400,388.000 корон. Квота 14,714.000 К. яку Австрия має дістати від Хін титулом воєнного відшкодованя, буде обернена на покритє коштів воєнної експедициї, на вдовиці і сироти по погибших в Хінах.

Телеґрами.

Відень 7 мая. N. fr. Presse доносить, що міністерство війни зажадає підвисшеня буджету на військові цїли окрім 38 міліонів корон на гавбиці, также дальших 40 міліонів, а то на случай, коли би в сім році покінчено також проби, які тепер робить артилерия.

Петербург 7 мая. В 5 повітах полтавскої ґубернії заведено взїмковий стан і нагші суди.

Париж 7 мая. В обіжнику до префектів президент Вальден-Руео звертав увагу, що в деяких виборчих округах віддавано при виборах голоси ґрупами під проводом осіб, від котрих голосуючі були зависимі. Се противить ся приписам вільного виконувати права голосованя. Президент кабінету просить, аби о таких случаях при тїснїйших виборах безпроволочно повідомити суди.

Брукселя 7 мая. В понеділок відбув ся тут великий конґрес соціялістів. Вальонські делеґати виступали дуже остро против ґенеральної ради сторонництва за перерване загального страйку. Заряд сторонництва виправдував свою постанову тим, що правительство було би вимордувало всїх робітників, а загального голосованя було би не дало.

Лондон 7 мая. Переговоры між представителями Бурів а Кїченером і Мільнером мають закінчити ся дня 9 мая, а 15 мая має відбути ся голосованє в справі мира. Daily Express доносить, що кождої хвилї може наступити підписанє мирового договора.

Буйнос Айрес 7 мая. Переговоры між Арґентиною а Чілї для полагодженя спірних справ веде анґлїйский посол при щирім попертю обох сторін. Переговоры повинні в короткім часї дати успішний результат.

В Мерані.

Грудна недуга привела мене до Мерану. І не снило ся менї шукати як тутки поратунку, та дарма: коли зловіщий кашель не дав спокою і відбирав сили, мусів я рішити ся пробути тут весну. Коли вже так склало ся, хочу поділити ся з земляками першими враженями з сего сьвітового клїматичного місця, що притягає до себе так богато хорих.

Меран лежить в полудневім Тиролю, з усїх сторін окружений горами, тілько з полудня має приступ до долини, котрою пливе ріка Адиґа. Температура тут і в зимі лагідна, та — річ дуже важна — нема тут сильних продувів. Саме місто лежить в долинї, а передмістя підимають ся на терасах гір. Дуже гарно виглядають крайні двори чи вілї та старинні замки, попричіплювані до високих скал, мов гнізда ластівок.

Коли приїдеш на дворець желїзниці і минеш перон, побачиш крім фіякрів всїлякі вози з склянними стінами, вигідно уладжені на лад трамваїв, з написями готелїв, до котрих вони належать. Служба запрошує гостий всїдати та відвозить до готелїв. Зараз при вїздї до міста дуже приємно кидає ся в очи чистота і симетрия улиць. Домів Мерану то майже самі вілї, готелї, пансіони, одні красші других. Постійне населенє міста числить над 7.000 душ; але виказ гостий з половини марта показував над шістдесята тисячки; длятого тутки так богато готелїв, публичних льокалїв і склепів з гарними і дорогими виставами.

Гостї з'їзджають сюди з усїх сторін Европи, а навіть і з Америки; між ними не мало високих достойників і богатирів. Длятого й доріжки тутки не аби яка: найскромнїйше удержанє для одної особи виносе місячно около 200 К, не вчисляючи видатків на лїкаря і т. п. Богато гостий приїздить сюди для лагідного клїмату або й для розривки. Є тут і оказалий театр і всїлякі нагоди; то чому-ж би не позволити собі приємностий, у кого на те спромога! Але переважна часть сторонних глядає тут поправи здоровля або й ратунку життя. Скоро лише пригрів сонце, вирушає всьо на прохід та надсованими грудьми втягають оживляючий воздух. Меран лежить по правім березї Пасера ріки, а понад берег ведуть з комфортом уладжені плянти з множеством лавок і крісел, звернені до полудня. Се найголовнїйше місце проходів; зве ся воно Gisella-Promenade. Від північної сторони позно тут гарних склепів; тут стоїть також т. зв. Kurhaus, тут є й два павільони, де в погідні дні дичи на день грає музика. Се найбільше оживлене місце і тут найлегше стрінутись з знакомим; тут побачиш всїлякі строї і типи. По при нїмецку мову, що є тут загальною, почуєш і инші; иногді долетить до тебе і польске слово і московске, тілько надармо надслухуєш за руською мовою.

Треба й управі міста признати, що дбає о вигоду гостий. Променади і улиці міста вже раненько поскроплювані водою і чистенько позамітані; всюди в містї електричне сьвітло. Крім того густо порозвішувані оповіщенія таких розумних постанов, як: строго заборонює ся курити (підчас гри

---

nem posługiwać się i językiem ruskim. Wniosek ten popiera się następującymi motywami:

„Jak uczniowie VI. VII. i VIII. klasy pobierali dotąd naukę w języku niemieckim i z tej przyczyny mogą się wydarzać, a jak doświadczenie uczy, i wydarzają się wypadki że uczeń na wyrażanie myśli swoich w samej rzeczy nie wie słów polskich, chociaż te same myśli w języku niemieckim z łatwością wysłowiłby, tak też uwzględnić należy, że młodzież na (sic!) gymnazyum akademickiem pobiera w 4 niższych klasach naukę w języku ruskim we wszystkich przedmiotach, i że z tej już przyczyny często mogą się wydarzać wypadki, że uczeń, nie mogąc się wysłowić po polsku, mógłby sobie pomódz odpowiedzią w języku ruskim. Doświadczenie kilkomiesięczne od rozpoczęcia tego roku szkolnego uczy nawet, że mianowicie niektórzy uczniowie tegorocznej V-tej klasy, tak słabi (Steblecki i i.), jak celniejsi (Hromnicki, Łabodyński i i.), tak Rusini jak i nie Rusini (Braun), często posługują się albo rutenizmami najpoważniejszego człowieka do pustego śmiechu pobudzającemi, albo też czują czasem nieprzełamaną potrzebę — niechęć demonstrowania — poratować się odpowiedzią wprost ruską.

„Przyczynia się do tego i ta okoliczność, że na akad. gymnazyum przeważna liczba uczniów włościańskich, którzy od kolebki nie mieli dotąd sposobności ni w domu, gdzie używają tylko języka ruskiego, ni w szkole, gdzie im udzielano nauk w języku ruskim i cokolwiek tylko w niemieckim, wyuczyć się języka polskiego na tyle, aby w wyższem gymnazyum mogli w każdym razie ku zadowoleniu władać nim w przedmiotach umiejętności.“

Takою каліченою польщиною писав тогдї учитель, котрого уважано настілько спосібним, що ему велено учити латини і греки у висшій ґімназиї. Можна-ж собі уявити, як виглядала польщина у відповідях учеників!

Отже наведеного повисше внесеня директор не хотїв нїяким способом принята. Коли я, опираючи ся на рескриптї намісника, таки опирав ся при моїм внесеню, а директор все стояв при своїй відмові, викручуючись зовсїм не переконуючими арґументами: тогдї проф. Мих. Поляньский станув горячо в моїй оборонї і заявив вкінци, що мое внесеня принимає за свое. Повага проф. Поляньского справила, що директор змяк; всеж таки внесеня не хотїв вписати до протоколу, а лише обіцяв прилучити его до протоколу, коли окремо написане попідписують прочі члени учительского збору. Я переписав свое внесеня, мабуть на другий день, в канцелярії директора під его таки оком, підписав ся — на его-ж візване — з додатком „wnioskodawca“ і почав збирати підписи. Не хотїли підписати і не підписали: польский катихит кс. Вільомицер і Русин проф. Ілия Витвицкий. Д-р Шараневич підписав аж по острій перепланї, яку менї, молодому суплентови, випало звести з поважним старшим професором. Всї наші члени учительского збору підписали цїлком охотно, а бодай без жадної опозициї, — навіть проф. Керекеярто, що нїколи не оказував ся прихильним до Русинів, та не-Русини, як проф. Яндаврек і д-р Ґерстман.

В кілька неділь пізнїйше в полагодженю конференциїного протоколу і долученого до него внесеня прийшов рескрипт ради шкільної чи намісництва з підписом ґр. Голуховского: менї удїлено остру догану за мое внесеня, з додатком, щоби нїхто не важив ся більше виступати з подібним внесенем!

Десь незадовго інспектор д-р Яновский уступив добровільно з краєвої ради шкільної і з свого уряду та вернув назад на свое попереднє, а до того часу необсаджене місце директора II-ої (нїмецкої) ґімназиї у Львові. Через те проф. академ. ґімназиї Моравский, що заступав директора в нїмецкий ґімназиї, мусїв теж вернути на свое місце, а дальшим наслїдком сего один суплент став в академ. ґімназиї непотрібний. Тогдї то перенесено мене, десь в другій половинї цьвітня 1868 р., до ґімназиї нїмецкої.

На сім міг би я покінчити мої спомини про 1867/8 рік в акад. ґімназиї; та не могу помінути ще двох річий, що остають з ними в тїснїй связи. Одною з них є візита намістника ґр. Ґолуховского в VII-ій клясї на годинї фізики, другою епізьод мого внесеня, що відграв ся аж в осени мабуть 1872. року. Про візиту ґр. Ґолуховского розкажу пізнїйше; тепер згану за той епізьод.

З початком 1870. року перенесено мене з нїмецкої ґімназиї на дійсного учителя до Бережан. Там служив я до кінця липня 1872. р., а опісля перенїс ся до академ. ґімназиї до Львова. Проф. Моравский був господарем V-ої клясї (не тямлю на певно, чи то було в році 1872/3 чи в р. 1873/4) і при кождій конференциї дуже нарікав, що ученики не умїють по польски і через те наука йде дуже пиняво. В полагодженю протоколу одної з таких конференциї прийшов рескрипт краєвої ради шкільної з підписом ґр. Ґолуховского, котрий знов був намісником, а в рескриптї тім найшла ся дуже цїкава замітка. Майже зо здивованем, що на таку цїлком саму собою ясну річ мусить аж рада шкільна указувати зборови учителїв, сказано, що ученикам, скоро вони доси побирали всю науку в рускій мові і польского язика не знають, треба неодно пояснити по руски і так само треба вдоволити ся нераз рускою відповідию, коли ученик не годен висловити ся по польски. З учителїв, що підписали в грудни 1867. чи в сїчни 1868. р. мое внесеня, сидїло нас тепер на конференциї вже тілько двох: я і проф. Мих. Поляньский. Ми рівночасно зглянули один на другого та поки що мовчки, лише очима і рухом руки, пригадали один другому наше колишне внесеня і обірваного за те носа; опісля пригадували ми собі подрібно, як то воно було колись, а яка настала зміна тепер — у того самого Ґолуховского. Але тогдї ходило о те, щоби не допустити жадних руских претенсий, поки польщина не запустить крїпкого коріня; а тепер вона вже цїлком безпечна.

(Конець буде.)

орхестри); строго заборонює ся дамам волочити сукні; упрашає ся не плювати на землю; псів не вільно брати з собою, хиба на шнурку, і т. п.

На променадї весело, гамірно, особливо підчас концертів. Вслухуючись у звуки тирольскої орхестри, дивлячись на тьму народу, що мов дві филї пересуває ся перед твоїми очима в противних напрямах, мимоволї розірвеш ся і забудеш про свої клопоти. Одно лише прикро вражає: серед того стрійного натовпу, що пестрить і мінить ся шелестячими дорогими сукнями, побачиш тут і там візки на трех колїсцятах, а на них везуть ся ніби люди, ніби кістяки, з пожовклими, запавшими лицями, з утомленим взором; і вони тїшать ся божим сьвітом, манять себе надїю відискати той дорогий скарб, здоровле! Що-ж се за контраст до жвавого, пестрого, наперфумованого окруженя! Та де є сьвітло, там є й тїнь; так воно бувае всюди, тілько тут різше відбиває одно від другого.

Тут вже в марті всюди зелено, по кльомбах розкішно цвитуть фіялки, зеленїють деревина і корчі, хоч гори ще покриті снїгом мов ті сьвяточні баби з полюкрованими верхами. Зелень держить ся тут цїлу зиму і не мало причиняє ся до здоровля людий. Та не треба думати, що температура держить ся все позниже нулї. Бувае і зимнїйше; деколи впаде й снїг, але він не довго полежить. Сеї зими, говорено менї, найнижша температура в день виносила —2° Р. В марті було дуже змінно: ранками, ще навіть о 8 ій годині, бувало й —0°, а в полудне піднимав ся термометер навіть до +20° Р. Найхолоднїйше було д. 15. і 16 марта, бо в полудне показував термометер заледво +11° Р, але в тім часї були в Галичині морози.

Уся кліматична вартість Мерану се воздух і сонце; тому хорі звичайно беруть мешканя зверневі до полудня. Воздух і в зимі є тут лагідний, а сильних продувів не бувае; длятого Меран надае ся для хорих на груди особливо на побут в зимі. Навіть в зимі можна тут в полудневій порі безпечно отвирати вікна. Скоро настане теплїйша пора і сонце пригріе, лишає ся вікна відчинені мало-що не до заходу сонця. Захмареного неба, яке у нас так часто бувае на весну цїлими днями, тутки не бачиш; хоч і поросить дощ, то зараз таки і ясне сонце розвеселить душу.

Меран — се тілько зимова стация кліматична. Сезон тревае від вересня до кінця мая; потому настають спеки. Цїкаво буде знати нашому духовенству, що тут є пансіон для католицких сьвящеників під назвою Philippinum. Управа его находить ся в Горициї. Кождий сьвященик за оплатою 40 К може стати членом, а в разї потреби дістане тут приміщенє. За незначною оплату дістане хату, удержаня і лїкарску опіку. Є се справді добродїйство, а переважно користають з него німецкі сьвященики. Пансіон той часто бувае переповнений.

Замітна річ, що не видати тут жидів. Рідко лучае ся побачити пейсатого, що пожовклий, скуленний сидить на лавочцї до сонця; — та й той разить, мов щось невиданого.

Загально уживаним язиком є тут, як і в цїлім Тиролю, язик німецкий. Хто его не мае в уживаню, нелегко може з ним освоїти ся. Нерва бувае, замеле до тебе Німець так скоро, що треба удавати глухого, щоби повторив еще раз, бо не порозумієш его за першим разом.

Вкінци замітити треба, що Меран неодного поставив на ноги, але й не одного вгнав перед часом в могилу, коли хтось вибрав ся сюди за пізно. Довга, утяжлива дорога, нагла зміна воздуха бувають нераз смертельним ударом для тяжкохорого. Для того нема що вибирати ся сюди таким, у кого вже загніздили ся туберкули; совісний лїкар повинен чейже остерегти хорого, щоби не наражав ся даремно на видатки та щоби не тягав ся в далеку дорогу засївати чужину своїми кістьми.

Ів. Л.

НОВИНКИ.

— **Впреосв. митрополит Шептицкий** виїздить сего тижня на канонічну візитацію деканатів нараївского, підгаєцкого, рогатинського теребовельского і ходорівского. Візитация потревала би через май і червень. Щоби приходске духовенство не наражати на видатки принятя митрополичої асисти і доколичного духовенства, забирае митрополит з собою своїх кухарів і прислугу і з власних фондів буде покривати всї з візитацією получені кошти.

— **Тарасове сьвято в Городку.** Дня 18 н. ст. мая 1902 р. відбуде ся в Городку в домі Вп. д-ра Л. Озаркевича — Концерт в 41 роковини смерти незабутого Кобзаря Руси-Украіни Тараса Шевченка заходом місцевого комітету з співучастю хору львівского товариства гім. „Сокіл“ зі слідуючою програмою: 1) Вступне слово. 2) Шевченко-Колесса: Було колись — відспівае хор „Сокола“. 3) Шевченко-Лисенко: Ой чогож ти почорнїло — відспівае п. Я. Вінцковский. 4) Деклямация ***. 5) Лисенко: Пісня про Куперяна — відспівае хор „Сокола“. 6) Вінявский: Легенда — відограе на скрипцї п. С. Паньків. 7) Оттон: На погіднім небі; Вербицкий: Гей по горі — відспівае хор „Сокола“. 8) Відчит ***. 9) Корженко-Ярославенко: Гимн сокільский — відспівае хор „Сокола“. Початок о год. 7-мій. Цїни місць: Крісло 2 кор. вступ на салю 1 кор. для селян 50 сот.

— **З Дрогобича** пишуть нам: Дня 10 мая в суботу відбуде ся в сали гімнастичний **аматорске представленє** „Стрийского кружка драматичного“ а именно підограна буде комедія „Дами і Гузари“ Алекс. Фредри. Чистий дохід на „Народний Дім“ в Стрию. З огляду на так високопатріотичну цїль повинна цїла Дрогобиччина заповнити салю по береги. Надїємось такої гостей з Самбора. Рівночасно подаємо до відомости, що концерт в часть XLI роковин смерти Т. Шевченка, заповіджений на 12 мая, відбудесь о тиждень пізнійше, по причині що заміснева інтелїгенция не могла би майже день по дни прибути до Дрогобича. Програму і речинець подамо вскорі до відомости. *Комітет.*

— **Розвязанє повітової ради в Городенці в Kurjer lwowski.** Городенська рада повітова наслїдком постійної секесії руско-селянської меншости, покривдженої в своїх правах, довший час вже не функціонувала. Намісництво, місто розвязати раду і розписати нові вибори, першу часть свого обовязку остаточно по двох роках проволоки виконало, але виборів не розписало, тілько іменувало тимчасовий заряд, до котрого староство запропонувало самих обшарників або їх слїпих адгерентів. Так само і в місті Городенці урядує правительственний комісар, аби тілько бурмістром не зістав д-р Окуневский. Kurjer lwowski, орган того самого пана Станіньского, що в імя демократизму і справедливости анелює по львівских вічах до руских виборців, аби давали на него свої голоси, — говорячи про городенські історії, стилїзуе річ так, що з неї виходить, наче-би се руско-селянські радні були винні анормальним відношинам в городенській повітовій раді, а натомість „члени ґрупи більшої посілости потрафили якийсь час піддержати житєві функції повіту“. Панове людозлї від довшого часу намагають ся свої політичні неудачі підреперовувати шовіністичними розмахами супротив Русинів. Панам Станіньским і Вислоухам за тяжка посїйна а повільна праця над осьвідомленем мазурского люду, тож в хвили банкротства старої тромтадрациї, думають підхопити їх з'ужитий прапор нетерпимого шовінїзму. До часу однак абанок воду носить І ми думаємо, що найвисша пора пригадати панам Станіньским і кумпанії, що їх одиноке доси заборало були руські, лемківські повіти. Вирвати їх з фарисейских рук людозлїв дуже легко. А тоді побачимо, як Kurjer Lwowski заспівав. Рівнож і при теперішних львівских виборах повинні Русини поступити відповідно з людозлюм паном Станіньским. — Що-ж до самої городенської справи надїємо ся докладних вістий від тамошних людий.

— **Також виборча правтина.** По резиґнациї демократа д-ра Рутовского з кандидатури, виступають тепер перед виборцями Львова лише пп. Станінский і д-р Гломбіньский. Коли перший всюди виголошує свое політичне credo без перешкоди, взяв др. Гломбіньский мов би в аренду міске касино і не важить ся показати ся по за его мури. По неудачій першій пробі — скликають его прихильники на нині знов збори виборців і то за іменними запрошеньями, що прим. Dziennik Polski уважае za krok bardzo rozsądny i jedynie możliwy. Треба би хиба ще розставити поліцию і спровадати жандармерию, то кандидат був би ще певнїйший і міг би перед спрошеною „фамілїю“ свобідно виговорити ся.

— **Не треба руских ґімназий!** — так доказуе вчорашний „Галичанинъ“ в пятій з ряду, денунціяційний статї під заголовком „Виновники нещастья молодежи“. Щоби нас не підозрівав дехто о тенденційність, подамо кілька виїмків з его виводів. Ото з руских ґімназий — після слів „Галичанина“ — виносить молодїж „фанатическую ненависть противъ „москалей“ и „ляховъ“, а также противъ „панов-шляхты“; в руских ґімназиях „значительная часть времени, которое должно быти употреблено для образовательно-научныхъ занятій, пропадаетъ на партійной политикѣ, поощряемой нѣкоторыми учителями такъ усердно, якъ будто бы они и были на то поставлены“. Далї виводить „Галичанинъ“, що наука в малорускій мові се так, наче-би наука в „ґуральскім“ нарічю. Людий, що домагали би ся основаня „ґуральских“ ґімназий, Поляки яко божевільних замкнули-би в Кульпаркові, а Русинів, що домагають ся руских ґімназий, на жаль „Галичанина“, не замикають! На кінци заключае „Галичанинъ“, що найбільша шкода від руских ґімназий та, що ученики тих ґімназий „польского языка, языка образованного и культурного, не знаютъ, або подбиваемыи ложнымъ антагонизмомъ къ нему (Polizei!), ему не обучаютъся...“, коли між тим, „во всѣхъ вѣдомствахъ и высшихъ учебныхъ заведеніяхъ необходимо знаніе польского языка“. — Заключене з того: „не треба руских ґімназий“.

— **Толстой в неласцї у нашого архиняза.** Ческа Академія наук, бажаючи зложити своє признанє титанови великоруской белетристики, іменувала Толстого своїм почетним членом. Іменованє предложено до підпису цїсареви через протектора академії, архинязя Франца-Фердинанда. Сей однак, заки предложив цїсареви акт, вчеркнув імя російского ґенія. Умираючий старець, котрого до порогів смерти супроводжають поди і жаль усего осьміченого людства, остав мимо того тим чим, був: духовним царем Росиї.

— **Молода голяндска королева умираюча.** Молода королева Вільгельміна, що перед роком віддала ся за брутального князяка меклямбурского, будучи бременною, запала в тяжкий тиф. Се викликало важкі компліка-ції і передчасні родини, при яких треба було доконати операції. Задля великого ослаблена хорої, годі було її занаркотизувати. Тож в часї тригодинної операції королева що хвиля мліла, так, що кілька разів думали, що королева вже не жие. І по операції стан хорої не поправив ся, бо наступило запалїнє, так, що лїкарі втратили усяку надію. — Цїла Голяндия слїдить з напруженем перебіг слабости королевої, послїдної з улюбленого роду князїв Оранських, висвободителїв Голяндиї з іспанського ярма. По смерти короневої найблизші права до корони мають деякі німецкі княжі роди, повязані з Ораньскою династиею. Однак Голяндиї найбільше боять ся як раз князя з німецкого роду, бо лякають ся і найменшого позору сполуки з Німеччиною.

— **Японці в Босні.** Недавно пробувала в Босні експедиция 4-ох високих японьских урядників, що мали приглянути ся наслїдкам австро-угорскої адміністрациї в окупованих краях, щоби потім пристосувати анальогічні способи до здобутого Японом від Китаю острова Формози. Формоза, край просторий і пребогатий, однак дуже занедбаний. Більшість населени се независимі, розбишацкі племена малайских гірняків. Тілько на заходнім побережу живуть і Китайці — хліборобы та купці і промисловці. — Члени японьскої експедиції: Муневого Суанкі, президент вищого суду на Формозї, Зако Намамура, тайний радник скарбовий, Кодо Морі, професор вязничих шкіл, і Хісен Асагіна, головний редактор великого японьского дневника „Токіо нїхі-нїхі Шінбун“, мали дуже подивляти австрійско-угорскі лади в Босні і думають, що чимало з босаньскої адміністрациї дасть ся пристосувати і на Формозї. Незавидна-ж доля Формозанців, коли справді так стане ся.

— **Король Едвард редактором.** Один з найбільших лондоньских дневників Sun (Сонце) заповідае на день коронїнскої коронациї величезне число, і щоби заневнити ему відбут, уживае такої реклями: „Ходять поголоски, що сам король Едвард редаґуе наш коронациїний нумер. Мусимо однак сему заперечити. Король Едвард нашою часописею нарадї дуже живо інтересує ся, але редаґувати ей не буде“. — Се зове ся реклама!

— **Еміль Золя в Єрусалимі.** Славний письменик пробуває тепер в Єрусалимї для роблена студий до нової повісти. Так само, кажуть Золя взяв ся писати славні свої повісти „Люрд“ і „Рим“, їдучи на місце збирати точні обсерваціі.

— **Програма д-ра Ґломбіньского.** На невдачнім вічу д-ра Ґломбіньского, редакторови „Волї“ п. М. Ганкевичеви, звіснему з удачних дотепів, удало ся знамените bon mot. Було се в хвили, коли по опущенню трибуни через кагально-клерикально-всенольско-народову зміку, д-р Миколайский, вибраний опозиціею на голову вічи, удїлив голосу виходячому зі сали кандидатови для виголошеня програми. У відповідь та сей зазив загасли зараз сьвітла. Настав темнота і хвилева тишина, серед якої розлягав ся голос п. Ганкевича: „Ото програма професора Ґломбіньского — гашене сьвітла за всяку цїну.“

— **Скандал у двірских бельґійских кругах.** Графиня Фіґельмон внесла карне донесене на ґрафа Івана Д' Ультремон, маршалка двору і особистого приятеля короля, обжалонуючи его, що він замкнув насильно в домі божевільних, цїлком здорового на умі її нареченого, що є членом родини ґрафів Д'Ультремон. Заступство ґрафині обняли адвокати-соціялїсти Роайе і славний проводир соціялїстичних робітників Вандервельде. Процес буде мати проте і політичну закраску.

— **Трагічне польованє на китів.** До порту Домініка в Америці прибила недавно лодка з девятьма виголодніваними і спонівіраними китоловцями, що вратували ся з затонувшого судна „Кетлїн“. Судно з 40 людьми обсади полювало на кити в віддаленю 1.000 морских миль від північно-американских островів, Барбадос. Забито вже трех китів і обсада судна як раз оправляла величезні трупи, коли на обрію показав ся ще новий кит. Спущено сейчас три лодки і зачало ся польованє. Засвистїли гарпуни, і один з них вбив ся в хребет морского велита. Та сей не тілько зірвав ся з гарпунової линви, але — в супереч звичайній трусливости китів — з цїлим розгоном метнув ся на судно „Кетлїн“ і одним ударом виважив кілька дощок в судні. Все то стало ся так несподївано, що оставші на судні моряки ледви мали час спустити лодку і перенести ся до неї, заки „Кетлїн“ затонув. Маючи всего один міх сухарів і трохи солодкої води, поділили лодки сі припаси між себе. Всї лодки рушили тепер на захід, до берегів Америки. Першої вже одної ночи лодка, що вратувала ся, стратила з очий три прочі. Що з ними стало ся, до нині не знати. Повна пригод і нужди подорож вратуваних ся 9-ох моряків до порту Домініка тревала 11 днїв.

— **Іспит з купецкої бухгальтериї** поодинокої і подвійної на львівскій політехніці зложили між иншими п. Володимир Клосевич і п-на Іванна Івасиківна.

— **Дрібні вісти.** В Бардіові на угорскій Руси вибухнув пожар 200 домів. Погоріли церков, уряд почтовий і другі публичні будинки. Одна женщина змерла наслїдком перестраху. — Вибори до ради міської в Перемишли відбудуть ся в III. курії в днях 13—15, в II. 20, а в I. 22 мая. — Кс. др. Юґан, катихит ґімназ., іменований приватним доцентом пасторальної теольоґії в університеті львівскім. — В 100 річницю першої імматрикуляції в юріевскім (дорпатскім) університеті відбули ся в Петербурзї і других містах прибалтийских провінциий збори бувших студентів того університету. — В Коломиї став находити новий польский тижневник під заг.: Nowyprąd. — Архикнязь Франц Фердинанд принив протекторат комітету будови костела св. Елисавети у Львові.

Конкурс на шиіц мурованої церкви.

1. Тип церкви мае бути візантийский, приміненний до характеру старих деревяних церквей малоруских.

2. Вимагае ся двох видів і привейного плану, в довільній скалї, без перекрою і без контурисів; буда би однак пожадана скаля 1 : 100.

3. До конкурсу допущені всї без огляду на заводову кваліфікацию.

4. В склад журі входять запрошені Впреосв. митрополитом сьвященики, будівничі, малярі і різбарі.

5. Яко нагороду назначае ся за три найлучші шиіци по 300 корон.

6. Впреосв. митрополит застерігае собі закупно иншіх шиіців похвалених через журі.

7. Шиіци мають бути означені девізою обясненою в запечатаній ковертї, котру отворить ся доперва по рішеню комісиї.

8. Шиіци належить віддати або переслати до митрополичого секретаріату найдальше до 12 год. в полудне 1 вересня н. ст. 1902 р.

9. Поручае ся душпастирям огопосити сей конкурс в своїх парохіях і заохочувати до участи в конкурсї. 886 1—1

— **Ученик** VII класи ґімназияльної, селянский син, що з причини великої бідности своїх родичів не в силї заплатити шкільної оплати і мусів би покинути школу, просить благородні руские серця о ласкаву складку найпізнїйше до 15 мая с. р. Ласкаві датки просить ся посилати на руки Б. Б. Кушнїренка, урядника банку „Славії“ — Львів, ул. Коперника ч. 15.

Наука, штука і лїтература.

— **Для дїточок** видало товариство педаґоґічне знов дві цїнані книжочки а іменно:

Дві могили — оповіданє з сибірских пригод — Королевского. Ч. книжочки 98. цїна 18 сот. і

Анґлїйскі казки — переклад з российского — книжочка 99 цїна 24 сот.

Господарство, промисл і торговля.

Цїни худоби. (Відень 5 мая).

На вчерашний торг зігнано рогатої худоби, призначеної на заріз, 6206 штук. В тім було з Галичини 920 штук. Торг був спокійний; цїни спали о 50 с. Волів з Галичини й Буковини проданo: 69 штук по 52 — 59 К. 538 штук по 69—67 К, 314 штук по 68—72 К; 20 штук по 75—78 К. — Бугаї по 52—62 К; норови підтучені по 52—62 К, худоба худа по 40—52 К. Все числить ся за сотнар метричний живої ваги.

Надісланє.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

Др. Евґеній Вацик

отворив канцелярію адвокатеку в **ЗБОРОВІ.**

328 5—3

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, вициманє зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в каучуку і в золоті, в стосовних випадках без плитки. Направи з провінциї полагоджує ся відворотно. 823 2—2

І. львівска пиварня пільзненьска і реставрация в „Готелю Брістоль“ поручає ся П. Т. Публиці.

347 1—1

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гипотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкой

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ

окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далекопиды, барометры, термометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣрничі лїнпы, лїбелѣ, нанометры и. т. и.



Уряджено дивѣнковъ электричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся як найскорше и найдешевше. 4185

На фонд руских академиків

призначений **весь** дохід з розпродажи брошури:

О, щаслива Руси!

Дістати її можна в редакциї „Дїла“ і в обох руских книгарнях у Львові. **Цїна 50 сот.**, з пересилкою **55 сот.**

Пошукує посади, півець церковний, іспитований, що може завести хор. — Андрей Тремблюк в Репужинцях, п. Чернилиця коло Городенки. 317 2 2

Дяк женатий, іспитований в добрим голосом (тенор або баритон), котрий умів би запровадити хоральний спів — може згодитись до уряду парохиняльного „Зелена“ в Звенигороді п. Бучач — Посада добра для тих, що хотіли би своїх синів до гімназії посилати а не мають одвітних средств. 335 2—3

Нівець церковний середнього віку глядає посади дяківської. Міг би обняти і писарку громадску. Ласкаві повідомлення в **Сухоставі** п. в місци. 340 1-2

Писар громадский испитований, що міг би обняти і обовязок півця церковного, пошукує посади. — Зголошення під адресою: Яков Колодрубский в Давидківцях п. Коленяни. 359 1 3

Парохия Ждяне, калуського деканату, потребує від провідної неділі дяка молодого, неженатого з добрим голосом. Рефлектуючі зволять зголосити ся у місцевого пароха. 352 1—3

Постійний убочний заробок

запевняє ся пп. **секретарям громадским.** — Зголошення управляє ся надсилати: **Львів, фах почтовий ч. 83.** 346 3—6

КОНКУРС.

Громада Поморяни розписує конкурс на лікаря міського з річною платою 600 К, і можливими іншими додатками. — Реченець до 15 червня 1902. 315 1—2

Кобзар Шевченка

16 ілюстрованих картон продає серию по 1 корони.

Антикварня Ґрунда

Львів, улица Театральна ч. 16.

361 1—3

Робітня артистично-бляхарска

З. Ґосціцкого

Львів, ул. Городецка ч. 47

поручає Зв. Комітетам церковним свічки ощадности, красно в цьвіти мальовані а іменно:

Високість:	Ціна за пару
60 см.	2·20 зр.
70 „	2·65 „
80 „	3·10 „
90 „	3·50 „
100 „	4·00 „
110 „	4·40 „
120 „	4·90 „
130 „	5·60 „
140 „	6·00 „
150 „	6·60 „

342 1—10

1385 штук за 1·90 зр.

Замовте прямо позолочений годинник з ланцушком і 8 дітною поруков, для дам брошку з імітов. бріллянтами і пару гарних гузиків, сцизорик, ємочисельник, що розвязує найтруднїйші рахунки без попередних відомостий, а до того 100 готових начинь з годинником, що сам тільго варт а дістанете за побранем 1·90 зр. в готовім жереві

Р. Корнґольд

Краків, ул. Краківска 41.

Просим точно подавати нашу адресу В разі недогоди гроші звертаєм. 356 1—2

ФЛЯНЦІ

всяких цьвітів весняних, літних і зимотривалих. Ростини диванові і кухонні фляпци шпарагів і грускавок. Ростини вазонкові і цьвіти.

РОЖІ

штамові і корчикові. Все в значній якости по низких цінах поручає огород торговельний і фабрика консервів **в Любичи королївскій** (шлях Львів-Безлець). 332 4—10

Каталоґ на жадане.

Климентій Федунь

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету

поручає

свое переплетичне і ґалянтерійне заведеня

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 356

Підоймає ся всяких роббтъ, особливо переплету Служебникбвъ, Евангелій, Молитовникбвъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумбвъ, Мапъ, Дипломбвъ и т. ин. по умѣренныхъ цѣнахъ.

Торговля „Під Пальмою“ З. Маевского

(давнїйше Ст. Войціховского і Задурович). Академіцка 6 поручає

На сьвята

Знамениті натуральні вина	40 кр. фляшка
Зеленяки	55 кр. фляшка
Горівки	50 кр. фляшк
Кава доскопала	по 64, 80, 100 і 108 кр. за ½ кільоґра
Розинки	по 86 кр. а мігдали по 60 к

315 8—36

Подяка.

Всїм, що з поводу смерти бл. п. Северина Жуковского, ц. к. нотаря в Буківску, несли відраду і поміч та взяли участь в сумнім обході похороннім — а передовсїм Вп. п. Бальтазареви Шопіньскому, ц. к. радникови і начальникови суду, та Вп. Пп. Судиям К. Вілиньскому і А. Брікнерови, як і ц. к. офіциялови судовому Вп. С. А. Берґерови, першому за теплий посмертний спомин над могилою, а всїм за розраду і поміч — дальше Всечестнїйшим Отцям Духовним І. Полошиновичеви та І. Скохови, лат. парохови в Буківску за прегарні надгробні промови, як і взагалї всему Всечестному Духовенству обох обрядів та місцевій і замісцевій сьвітскій Інтеліґенції; врешті і тим „меньшим братям“, що в безчисленній масї явили ся на похороні, щоб віддати послїдну прислугу Покійникови, котрий був для неї все правдивим опікуном і добрим дорадником — складає щиру подяку та „Спаси-Біг!“

357 1—1 *Родина Покійника.*

РОВЕРИ

найлучшї, нові або ужиткані, а також всї прибори колярскі по найдешевших цінах набути можна виключно

в складі роверів „Patria“

Львів ул. Сикстуска ч. 12.

354 1—10

Генеральна Репрезентация одного з найстарших Товариств в дїлї обезпечень людових

„ALLIANZ“

акційного Товариства житевих убезпечень у Відни, пошукує для кваліфікації фахово узділених осіб під надзвичайно користними услівями. Неєзхових поучить ся. — Письменні або личні оферти приймає: **Генеральна репрезентация Львів, Коперника ч. 18 в партері.** 334 2—6

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ у Львовѣ

має вже готовый

Мѣдъ питный, домашного выпробованого выробу

и вбдъ мая почавши высилав въ бочкахъ около 100, 50 и 25 літрбвъ въ цѣнѣ по 120, 124 и 128 сот. за літру разомъ въ бочкою. 245 50 —?



ЛЮБІНЬ.

Сірчані купелї в поблизькости Львова.

Найсильнїйші води сірчані на континенті. Купелї боровінові. Для потребуючих відної курациї новоурядженний дім гідропатичний під зарядом фаховим. Лїчене електричностю, масажем, інгаляциєю. Купелї річні. З надзвичайним успіхом лїчать ся ревматизм, анемія, недокрівність, хороба жіночі, затруя металичні, всякі хороби скірні. — 2 лікарі, аптика, почта і телеґраф в місци. Дойзд: Фіякер з Городка до Любіня 3 К, від почтовий зі Львова 4 К 50 сот. На жадане висилає Дирекция проспекти оплачено. **Сезон отвирає ся 20 мая.** В першім сезоні о 50% дешевше. — Лікар закладу: **Др. Влад. Крушинський.** 351 1—10

Вже вийшов!

Дамский Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 с/м на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах різного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовлити може в торговли Евґена Спожарского, в книгарни Ставропиґийского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 31, 10 60

ТОВАРИСТВО

для

РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ

стоваришене зареєстроване зъ ограниченою порукою

у Львовѣ, Ринокъ ч. 34. II. поверхъ

выконує всякі працѣ въ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства цбсля компетенцій своихъ членбвъ, а именно: образы релиґійні до кліпсеостасбвъ, олтарѣвъ, хоругвъ, на тетраподъ, плащаниці и пр., кивоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійні и т. д.; образы свѣтскій: историчні, портреты зъ натуры и фотоґрафій, ґравюры, и пр.; рбвнежъ украшая внутра церквъ, выготовляе планы церквъ, каплиць и пр.

Щобы дати можность переконати ся о сумѣстнѣмъ и артистичнѣмъ выконаню роббтъ утримує Товариство въ комнатахъ свого бюкалю

ВЫСТАВКУ ОБРАЗОВЪ

иконъ, шкіцбвъ, працъ рѣзбарскихъ и пр., котру кождый замовляючій або потребуючій фахбвыхъ информацій що-де роббтъ може щоденно въ годинахъ урядовыхъ вбдъ 4—6 по полудни заглѣдти безплатно. Для прочихъ Р. Т. Публики интересуючой ся штукою выставка отверта выключно що вбдбирка вбдъ год. 4—6 безплатно.

Замовленя приймає виключно лишь Дирекція Товариства

а за тимъ ґарантує, а члены, котрій роботы выконують, одѣчаютъ передъ Товариствомъ засѣлеными кавціями. За роботы, котрій члены товариства годять на власну руку Товариство не бере на себе жадном отвѣчальности, тому просимо вбдноситись вирост до Дирекціи.

188 **ДИРЕКЦІЯ.**

Свій до свого!

ЕВСТАХІЙ УСТЕНЬСКИЙ

Фабрика бронзівнича знарядів церковних

Львів, ул. Сикстуска 30

поручає:

Впр. Духовеньству свою руску робітню і виконує всякі предмети церковні як: чаші, монстранції, лямпи і ліхтарі після найновійших взірців. Рівнож приймає всякі відновленя і направи як: золоченя, посріблюваня і нікльованя; плятерує начиня столове. Ручить за роботу виконану в моїй фабриці і за якість материялу. Роботи виконує о 15% дешевше від всїх фірм так краєвих як і заграничних. 291 7—8

Солідно а дешево!

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ

Львовъ, площа Капітульна число 3.

поручаютъ на **теперѣшный сезонъ весняный** по можливо найнизшихъ цѣнахъ свбй знаменито заосмотреный складъ готовои мужескои конфекціи, лѣтнй пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вбдъ пороху и дощу, убраня анґлезовй и маринарковй, ґардеробу для Вч. Духовеньства, для пп. Ученикбвъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерій берненьскои, французкои и анґлійскои спродає такожь на метры дуже дешево. 354 10 6

Прошу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти“.

Пропонує великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, російских кальошів, датанних забавок, всіляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерий.

47 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИИ.** 22 106

Рбкъ засновання 1892.

ДНѢСТЕРЪ

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ у Львовѣ, Ринокъ ч. 10 домъ „Просвѣты“

есть единокимъ рускимъ Товариствомъ асекураційнымъ.

Фонды Днѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	**386.402 К 83 с.**
Резерва премій	**205.227 К — с.**
Резерва спеціяльна	**6.000 К — с.**
Фондъ емеритальный	**47.753 К 76 с.**
Разомъ:	**645.383 К 59 с.**

„ДНѢСТЕРЪ“ обезпечує будынки якъ такожь збоже и пашу противъ шкбдъ огневыхъ. Всѣ 3 Вп. Епископскій Ординаріяты припоручили Днѣстеръ Вч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ.

ОПЛАТА ПРЕМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый зыскъ, надвышку зъ оплатъ, роздѣлне Днѣстеръ межи своихъ членбвъ яко звороты. Въ рр. 1900 и 1901 выносить зворотъ 8%.

ШКОДЫ выплачує Днѣстеръ дуже скоро, а оцѣнку шкбдъ переводить разомъ зъ Делеґатомъ и 2 членами мѣсцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ 5·075 вбдшкодованъ въ сумѣ 2,656.787 кор.

ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позычки въ Банку краєвбмъ и касахъ ощадности, бо касы тѣ принимаютъ полісы Днѣстра при позичкахъ гіпотечныхъ.

НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капіталы на дожитя, посмертній капіталы, посаги, ренты и т. д. въ Краєвскомъ Товариствѣ, а зъ провізій вбдъ тыхъ обезпечень вбдступає Днѣстеръ часть на руский добродѣйній цѣли.

АҐЕНЦІЯ передає Днѣстеръ радо селянамъ-господарямъ, особливо де нема близко аґенцій Днѣстра. Аґенты заробили 349.486 К. провізій. 34

Селяне убѣгайте ся о аґенціи Днѣстра!

Вбдъ огню обезпечайте ся тблько въ „Днѣстрѣ“! На житє обезпечайте ся тбльки въ „Днѣстрѣ“!

Видїл краєвий ч. 25.161.

Оповіщене конкурсу.

З початком шкільного року 1902/903 надасть ся девять фундушевих місць в ц. і к. військових закладах вихованчих з фундациї під назвою „Цїсаря Франц-Іосифа І. ювілейна фундация“.

Услівя принятя оголошує ся рівночасно в „Ґазетї Львівскій“ а також за посередництвом наукових висших і середних закладів.

Реченець до вношеня подань до Видїлу краєвого минає з днем 17 мая 1902.

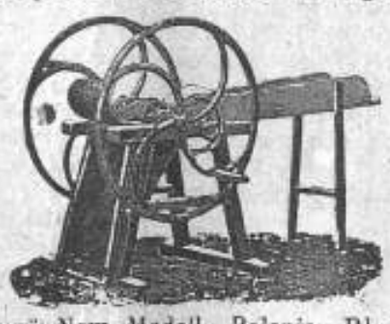
З Видїлу краєвого Королївства Галичини і Володимирії з Великим князівством Краківским.

У Львові дня 8 цьвітня 1902.

314 3—3 *Пйотровский в. р.*

Ориґінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Мораві

ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сїчкарні „New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотїльні з кутними ослонами, керати криті, давонові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олїю, ваги, сикавки, також машини до шитя з перворядних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше

L. QUELLER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди всякі поручена висилати просять.* 224 5—24

Артистично-Літературні Новини

Кн. І. *В. Щурат*: Мої Листи (поезиї)

Кн. ІІ. *Е. По-ім. Петрушевич*: Новелї.

Кн. ІІІ. *Л. Лїндав-В. Щурат*: Мексїйська Венера (драма).

Брошурований примірник і корона, оправний 2 корони. Кн. І—ІІ в Книгарни Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Кн. ІІІ, у переводчика в Бродах.

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ

Львовъ, площа Капітульна число 3.

поручаютъ на **теперѣшный сезонъ весняный** по можливо найнизшихъ цѣнахъ свбй знаменито заосмотреный складъ готовои мужескои конфекціи, лѣтнй пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вбдъ пороху и дощу, убраня анґлезовй и маринарковй, ґардеробу для Вч. Духовеньства, для пп. Ученикбвъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерій берненьскои, французкои и анґлійскои спродає такожь на метры дуже дешево. 354 10 6

Кущак і Зубік

Материї вовняні, шовкові, зефіри, сатини, батисти, перкалі. Найсвіжші новости. Величезний вибір! Шифони і перкалї білї, полотна і білизна столова.

Львів, Площа Галицка ч. 1.

304 **Цїни найнижші.** 9—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черлянськой. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 91. Львів, Четвер 25 Цьвітня (8 Мая) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

в Австрії:		*за границею:*	
на цїлий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цїлий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надісляне" по 50 с. — **Подяки** і инші приватні оголошенки числять ся по 20 с. за стрічку.

Борба о громадскі додатки.

В лютім сего року „Свобода" порушила справу затавних перед громадами додатків, які фонд пропінаційний обовязаний платити громадї на покрите еї видатків. Як кождий инший оподаткований в громадї підприемець, так і фонд пропінаційний повинен платити громадскі додатки від безпосереднього податку, який платить державі за виконуване права аренди пропінациї в даній громадї. Громади не знали свого права, а власти, котрі повинні були з уряду візвати пропінаційний фонд до зложеня припадаючих для громади квот в податковім урядї даної громади, не зробили сего. Они навіть не поучили громад о їх праві. Не зробили сего навіть ті власти, котрих закон покликав пильнувати інтересів громад. Що більше! Згадані додатки сьвідомо і нарошно затавно перед громадами, а староства дістали в своїм часї інструкцию, аби до громадских буджетів не допускати приходів зі згаданого жерела.

Доперва, коли „Свобода" порушила сю справу, громади зачали „писати по грошї", а що пропінаційний фонд більшу часть подань полагоджує в спосіб незгідний з законом, мусимо сю справу порушити еще раз в нашій часописи.

На основі цїсарского патенту з 29 жовтня 1849 о податку доходовім і на підставі розпорядженя міністерії скарбу з 5 мая 1850 Ч. 4758 право пропінациї, бровари, горальні, млини підлягали двом податкам: заробковому і доходовому. Після розпор. мін. скарбу з 30 серпня 1950 Ч. 19834 вінарендоване право пропінациї було в той спосіб оподатковане, що арендатор платив податок заробковий а властитель податок доходовий.

Право пропінациї було в Галичинї до р. 1890 власностию панів, властителїв посілостий домінїкальних і від доходу з того права платили вони безпосередні податки.

Після §. 78 громадского закона з 12 серпня 1866 ч. 19 д. з. к. громади мають право накладати до безпосередних податків, в громадї приписаних, свої додатки, зарівно на всїх дотичних податників. При наложеню додатків громадскихрішаюче в се, чи безпосередний податок в громадї приписаний (оречене трибуналу адм. з 2 липня 1887 ч. 1876.)

Податки, які платять властителї обшарів двірских, суть приписані вправді в тій самій громадї податковій, що громадскі податки, але не в тій самій громадї табулярній.

Обшари двірскі суть по мисли закона з 12 серпня 1866 ч. 20 д. з. кр. вилучені з громадскої звязи і становлять окрему посілість табулярну; а по мисли §. 16 тогож закона двірскі обшари суть вільні від оплат і престацій громадских. З того виходить, що громада не має права накладати на обшарників додатків до їх податків безпосередних — а тим самим і до їх податку доходового. Коли однак вінарендоване права пропінациї було виконуване поза обшаром двірским, вилученим з громадскої звязи, значить ся, коли коршма чи шинок стояли на рустикальнім ґрунтї, то пани обовязані були від доходового податку, який платили від права пропінациї, платити громадам такі самі додатки, як мужики від своїх ґрунтових і домових податків.

Тимчасом перед громадами затавно се право і з того вийшло таке, що пани громадам доннині не заплатили тих додатків.

Законом з 22 цьвітня 1889 викуплено від панів за 124 міліонів корон право пропінациї, котре з роком 1890 перейшло на край, зглядно на пропінаційний фонд.

Від 1890 року платить отже пропінаційний фонд безпосередний податок від аренди права пропінациї в громадї, а в слїд за тим обовязаний платити громадї від всего податку громадскі додатки.

До року 1892 платив фонд пропінаційний ті додатки; від р. 1893 перестав однак громадам їх платити а нїяка власть не пильнувала, щоби фонд пропінаційний платив сї громадскі додатки. Не журив ся тим анї Виділ краєвий анї виділи повітові, котрим виділ краєвий письмом з 17 серпня 1875 наказав надзирати господарку і добро громад свого повіту.

Декотрі громади, що дізнали ся про своє право, упімнули ся о залеглі додатки і фонд пропінаційний виплатив їм; однак більша часть громад до нині не знає о тім, що фонд пропінаційний винен їм додатки громадскі за лїта 1893, 94, 95, 96 і 97.

Від року 1898 пропінаційний фонд вже не має платити громадам їх додатків, бо після §. 101 закона з 25 жовтня 1896 ч. 220 д. з. д. податок заробковий галицкого фонду пропінаційного має бути від р. 1898 приписаний у Львові.

Від пропінаційного фонду належаться громадам додатки без взгляду на се, чи коршма стоїть на рустикальнім чи на домінїкальнім ґрунтї.

Право пропінациї було перед р. 1890 привязане до ґрунту домінїкального, було привілеєвю сего ґрунту, яко власности приватної. В наслїдок викупна права пропінациї законом з 22 цьвітня 1889, перестало се право бути приватною власностю. Єго табулярно і фактично виділено з тїла домінїкального і фонд пропінаційний виконує се право независнмо від посідання домінїкальних дібр.

Супротив того пропінаційний фонд не може покликуватись на се право, що прислугувало домініям і тепер обшарам двірским прислугує. Пропінатор платить додатки громадскі без взгляду чи шинок стоїть на паньскім, чи на рустикальнім ґрунтї.

Так само мусять ті додатки платити і фонд пропінаційний за роки 1893—1897, без взгляду на то, чи коршма на домінїкальнім чи на рустикальнім ґрунтї стояла.

Длятого ті громади, котрим пани і фонд пропінаційний не платили додатків від податку доходового за аренду права пропінациї, нехай упоминають ся о те, що їм після права належить ся.

Есть питане, чи за так довгий час громади не стратили того права через задавнене. На то питане відповідь така: Суть вправді рїжні постанови що до задавнена права до виміру і побору податків (особливо закон з 18. марта 1878 ч. 31 д. з. д.). Понеже однак що до задавнена додатків громадских нема нїякої постанови, про те не може й бути бесїди о їх окремім передавненю. (Оречене трибуналу адміністрацийного з 27. грудня 1890 ч. 5637 і 6. жовтня 1891 ч. 6166.) Рішав тут тілько постанова закона цивільного, (§ 1472) після котрої громади можуть упімнути ся о ті податки за 40 лїт и зад. А именно так: за додатки від р. 1862 до 1890 від властителїв обшарів двірских, — а за час від р. 1893 почавши, до р. 1897 включно, від фонду пропінаційного.

Від панів відобрати буде можна те, що завинили громадам дорогою судовою. Именно звернути громадам незаплачені додатки враз з процентами обовязані суть ті пани, що в часї від р. 1862 до 1890 були властителями обшарів двірских і оплачували податок доходовий від аренди пропінациї в громадї, а то кождий з них за той час, коли був властителем дотичного обшару і платив доходовий податок. Коли они вже не жиють, то позивати треба їх спадкоємців, бо після права ті з'обовязаня, які мав заплатити спадкодавця зі свого маєтку, переходять на спадкоємця. (§§. 548 і 1448 зак. цив.) Коли приміром один пан був властителем і платив доходовий податок від аренди права пропінациї в якійсь громадї до р. 1875, а в тім році продав свої добра другому панови, то треба позивати одного і другого, а котрий з них не жие, то єго спадкоємців; однак такої справи громада сама не переправдить і мусить взяти собі чесного руского адвоката.

Але за то від фонду пропінаційного може кождa громада сама без оплачуванья адвокатів і без штемплїв відобрати залеглі додатки за лїта 1893 до 1897.

„Свобода" і „Громадскій Голос" видрукували формуляр подань до дирекций пропінаційного фонду, котрим громада домагає ся виплати задержаних їй і затавних перед нею додатків. Громади пішли за візванем сих часописий і завалили бюра дирекций пропінаційного фонду поданями. Відповіди дирекції на ті подани є рїжні. Одним громадам дирекция признала жадану квоту, другим громадам відіслала подани з допискою „zwraca się bez uwzględnienia", иншим знов громадам дирекция предкладає угоду т. з. торг, а иншим признає частину цїлої квоти,

Перші хвилї польщини у львівскій акад. ґімназиї.

(Конець.)

Про згадану вже повисше візиту Ґолуховского я сам памятаю не богато.

До акад. ґімназиї ходив від I-ої класи мій тїточний брат Кароль Подлящецкий; в р. 1868/8 був він в VII-ій класї. Знаю, що по змінї викладового языка на польскій він оден у відповідях своїх в школї уперто послугував ся нїмецкою мовою, вимавляючи ся тим, що по польски не умів. Знаю, що з тої причини мав він рїжні неприємности, що сам намісник Ґолуховскій приходив до VIII-ої класи на годину фізики, котрої учив проф. Керекеарто, і велїв Подлящецкого питати, а коли сей таки не хотїв відповідати по польски, намісник навіть грозив ему якось. Памятаю ще я деякі инші подробиці тої справи, але недокладно.

Менї самому дивно, що так мало лишило ся в моїй памяти з тої так цїкавої пригоди. Ми-ж близкі кревняки з Подлящецкими, котрих було трех братів: найстарший Максиміліян, вже покійний, другий Адольф, тепер радник двору у Відни, а наймолодший той Кароль, тепер радник краєвого суду у Львові. В часї моїх університетских наук мешкали ми всї чотири разом; опісля, коли мене з Самбора перенесено до акад. ґімназиї, мешкав я знов з Максиміліяном і Каролем. І як менї не знати було та не тямити тої пригоди Кароля? Отже пояснює ся річ тим, що з початком шкільного року 1867/8 справдила ся до Львова мати Подлящецких, і ми мешкали вже окремо. Я, занятий незвичайно працею, мало з ними стикав ся і через те мало знав зо шкільних пригод Кароля; в пізнїйших часах якось ніколи не приходило до того, щоби розпитати єго о ті пригоди. Аж тепер, коли я став списувати отсї мої спомини, розпитав я єго докладно, і отсе повторю за єго дозволом єго оповіданє, пропускаючи те, що я вже з власної памяти списав.

„Петицию до міністерства — каже — уложив вам Венедикт Площаньскій; я приніс її від него до школи. Підписували ми ї в класах так, що на коритари повідомляли одні других, що петиция лежить в класї а ученики поодиноко заходили там і підписували.

„Петиция була вже вислана, але ученики ще не йшли на науку, тілько громадили ся на коритари. Якось раз, коли так стоїмо під класою, приступив до нас проф. Керекеарто. Він з учеників VII-ої класи не знав нїкого, тілько мене; а мене знав від дитини, бо єго рідна сестра — се моя вуйна, і у неї він мене пізнав. Отже до мене приступив він ніби з візванем, ніби з радою, щоби йти до класи. На мій заклик пішли всї до класи. Вийшов і Керекеарто; викладав на перший раз ґеометрию. На другий день припадала фізика; але я таки зараз хотїв вивчити ся виложену вже лекцию ґеометрії. Мучив ся я мало не цїлу нїч; особливо терпінькоґія справляла менї великі трудности. Вкінци здавалось менї, що лекцию умію добре. На другий день, замість викладати фізику, почав Керекеарто питати з ґеометрії, а незнаючи нїкого крім мене, мене викликав першого до таблиці. Я почав відповідати по польски; але показало ся, що терміни менї цїлком побаламутили ся. Я став спиняти ся у відповідях і помагати собі нїмеччиною. Тогдї Керекеарто замітив остро: „Ależ ja wykładam po polsku!" На те я оправдую ся, що учив ся по польски і хочу по польски відповідати, тілько-ж показує ся, що за першим разом якось менї не затямили ся ще добре терміни. Тогдї Керекеарто питав мене, як по польски називає ся Flächeninhalt. Я відповів в добрій вірі: „wierzchołek". — „Masz trzecią klasę! Idź na miejsce!" — Дальше вже не питав нїкого.

„Мене, що нїколи ще від нїкого не дістававъ „третої класи", а й тепер зробив більше, ніж було моїм обовязком, бо учив ся ґеометрії, хоч з поділу годин не припадала на той день, обурила тая пригода так, що зібравши книжки, поклонив ся професорови і вийшов з класи та пішов просто до директора просити о сьвідоцтво відходу. Директор не противив ся, але велїв принести дозвіл від матери.

„Коли я опісля з сьвідоцтвом відходу явив ся в нїмецкій ґімназиї, заступник директора д-р Моровскій сказав менї рішучо, що мене не прийме, бо має острий заказ приймати учеників з инших ґімназий, та дорадив менї піти до Ґнєвоша, щоби позволив мене прийняти. Я пішов до Ґнєвоша. Випитавши мене докладно о причину, яка мене спонукує переносити ся до нїмецкої ґімназиї, заявив, що могу до кождої иншої ґімназиї перенести ся, лише не до нїмецкої: Я просив о рішенє на письмі; він велїв менї внести просьбу на письмі. Я виладив просьбу, котру підписала мати, і за кілька днїв дістав відмову на письмі.

„Я остав ся ні в тих ні в сих. Не було иншої ради, як вернути назад до акад. ґімназиї. Не без трудностий принив мене дир. Пйонтковскій назад. Але Макс виладив против відмовного рішеня ради шкільної іменем матери рекурс і вислав просто до міністерства. Я тим часом сидїв в класї вже з постановою не відповідати по польски, хоч спершу не було менї се анї в гадцї; Я-ж зачав було учити ся ґеометрії по польски, та аж Керекеарто своєю „третою класою" викликав у мене опозицию. Але професори взагалї не питали, лише викладали.

„Десь в кілька днїв, може в тиждень по відосланю рекурсу матери, прийшов до VII-ої класи дир. Пйонтковскій на годину Керекеарта і казав мене питати. Я лекцію учив ся все, хоч професори не екзамінували, отже на питаня почав відповідати, але по нїмецки. Керекеарто перебив менї знов замітною: „Ależ ja wykładał po polsku!" Я відповів на те по руски: „Коляж бо я по польски не умію!" Пйонтковскій уговорював мене, але я стояв при своїм.

„Незадовго потім сидимо раз в класї і ждемо професора; була се година фізики. Керекеарто, як сказано, не екзамінував, то й знак був приходити на годину пізно. Втім відчиняють ся двері і входить якісь два панове, оден високий, сивий, вибритий, другий за ним низький. Ми повставали, але не знали, хто то є. Я знав Ґолуховского, але крім мене ледво чи знав єго котрий ще з товаришів. Того другого нїхто таки не знав. Ґолуховскій підійшов до середини класи; той другий підбіг, поміг ему зняти з себе короткий кожушок, бо було вже добре зимно на дворі, і уступив назад під двері. Ґолуховскій сів в першій лавці; посідали й ми і в миг передавали собі то шепотом то карточкою відомість, хто се занятав до нас. Минула довга хвиля, коли знов відчинили ся двері; вийшов Керекеарто. Закутаний в кожух, з шапкою на голові, перейшов аж до столика і опинив ся перед намісником. Тогдї скоро скинув шапку, роздяг ся та питав: „Co wasza ekscelencya rozkaże?" Ґолуховскій велїв викладати. Керекеарто викладав звичайно дуже гарно; але часом бувало, як набаламутить ся в чім у викладї, то вже анї суди Боже вибрести з партиї, в яку сам залїзе. Оттак лучило ся ему й тогдї. Намісник, подякувавши за виклад, попросив о катальог. Тогдї той другий підійшов зпід дверий, де собі був усів в лавці, до Керекеарта і взяв від него катальог, став переглядати та викликав: „Czarnowski!" Мабуть по назвиску вгадував, що се буде добрий Поляк і добре буде відповідати. Та Чарновеньскій той був каліка, ходив на кулях, обі ноги мав заковані в желїза, а в VII-ій класї сидїв третий рік. Відповідав дуже зле, все не те, о що єго питано; але резонував богато, хоч єго професор спиняв заміткою, що не о те єго питав. Та Ґолуховскій хвалив: Bardzo dobrze!" Потому викликав Оскард — бо опісля показало ся, що той другий був инспектор Оскард: „Frank!" Був се також Поляк, спосібний ученик, пізнїйше був учителем в нїмецкій ґімназиї. Але з лекцій не

обтягаючи під ріжними титулами більшу решту.

Се очевидне покривдженє громад. Супротив такого поступованя дирекції пропінацийного фонду „Свобода“ дає громадам нову раду. Іменно в ч. 16 „Свобода пише: „Дирекция пропінацийного фонду вже відповіла на подани деяких громад о виплату додатку від податку, який дирекция платить державній касї за викупуване в громадї права аренди пропінациї. Ми бачили одну таку відповідь. „Дирекция фонду каже, що вона не обовязана виплатити громадї додатків, але виплатить в дорозї угоди.“

На се скажемо, що як би пропінацийний фонд не був обовязаний заплатити того, що громада від него жадає, то дирекция не виплатила би ані сотика і о нїякій угодї не згадувала би.

Дирекция пише так тілько для того, аби громада увірила, що їй гроші не належать ся, аби дала себе піддурити на угоду, та приймала се, що дирекция нїби то з ласки сама дає. Отже дирекция каже в одній відповіди, що виплатить громаді додаток, але з 10-процентовим опустом. — Громади! не приймайте такої ласки, бо дирекция не сьміє задержати собі ані чверть процент. Дирекция повинна би громадї заплатити процент, бо так довго задержала ті гроші у себе сама і брала від них процент.

Дирекция каже дальше, що від шинків, що стоять на домінїкальнім ґрунтї, пропінацийний фонд не обовязаний платити громадї додатків. За ті шинки дирекция дійстно не хоче платити і відкидає подана тих громад, в котрих корчма стоїть на домінїкальнім ґрунтї. При тім дирекция покликує ся на рішенє адмінїстративного трибуналу в одній такій справі, котрим відкинено жадане громади.

Не вірте що в справі, о котру тепер веде ся борба з пропінацийним фондом, є вже яке небудь рішенє адмінїстрацийного трибуналу! Се рішенє, на котре покликує ся дирекция, є ще з часу, коли пропінацию мали пани, коли пропінация належала до дайрского обшару, котрий був звільненний від громадских додатків. Тепер пропінация є виписана з табулї, вона є так, як кождий иншій склеп, котрий платить громадскі додатки, хоч стоїть на домінїкальнім ґрунтї. Деяким громадам, в котрих один шинок стоїть на громадскім ґрунтї, а два на панськім, дирекция обтягає дві третини громадского додатку а виплачує тілько третину. Не приймайте тих грошей!

Але що тепер робити?

Коли ми писали, аби громади писали до дирекциї пропінацийного фонду, ми гадали, що дирекция не буде торгувати ся з громадами і не буде відкидати подань, бо-ж дирекция дуже добре знає, що громадї належить ся. Ми гадали, що дирекция, як тілько дістане подане громади, сейчас виплатить всї гроші. Тимчасом ми бачимо, що з дирекциєю треба процесувати ся.

Тепер не пишіть вже до дирекциї пропінацийного фонду, але до **краєвої дирекциї скарбу у Львові**. В поданю до краєвої дирекциї скарбу у Львові треба зажадати, аби дирекция краєвого фонду вимірила пропінацийному фондови громадскі додатки за лїта 1890 до 1897 і казала ті додатки виплатити громадї через податковий уряд.

До подання не конче треба залучати громадскі буджети, бо дирекция сама їх роздобуде через староство і раду повітову.

Як котра громада вже дістала відповідь від дирекциї пропінацийного фонду, чи то відмовну, чи з обкровним додатком громадским, нехай гроший не приймає і квіту нехай не підписує. Як котра громада возьме то, що пропінация дає і як підпише квіт, то решта вже пропала! В тім квітї буде потверджене громади, що громада приймає угоду і даровує решту грошей пропінацийному фондови.

Приймайте або всї гроші, або жадних і пишіть до краєвої дирекциї скарбу у Львові. Як би дирекция скарбу відкинула подане, або урвала щось з того, що громадї належить ся, підемо з рекурсом до Відня.“

Наша інтелїґенция на провінциї, спеціяльно наші адвокати повинні взяти справу в свої руки, аби громадам не пропали гроші. Спеціяльно треба на сю справу звернути увагу сих громад, в котрих нема наших часописей. Ті громади з уряду не довідають ся о своїм правї, бо перед ними річ нарошно затаюють, а зголошуючим ся по інформациї, власти або заперечують або дають вимінаючу відповідь. Інтервенция провінцияльної інтелїґенциї улекшила би також роботу „Народному Комітетови“, котрий не має до розпорядимости канцеляриїних сил, аби помогти всїм громадам, які з цїлого краю зголошують ся о поміч в сїй справі.

Спільні делеґациї.

Вчера в полудне принял цїсар в будапештеньскім замку найперше австрийску, а по нїй угорску делеґацию. Президент австрийской делеґациї д-р Бернрайтер виголосив

до цїсаря промову,

що може бути взірцем, як можна богато говорити, а нїчого не сказати. Було се справдїшне „австрияцке балакане“, зліплене менше-більше з таких фраз: Делеґациї зібрали ся виповнити конституцийний обовязок. Перша їх задача розглянути відносини до заграниці і застановити ся над видатками на армію та над торговельними звязями з иншими державами. З лїпшим наслїдком удасть ся се нашій монархії, коли між обома єї половинами прийде до порозуміня. На сю промову цїсар відповів слїдуючою

престольною промовою:

„Запевненя о вірнопідданьстві, яке панове мені зложили, дуже мене вдоволяє. Приймїть за се мою подяку.

„Протягом року, що минув від послїдної сесиї делеґациї, загальне політичне положенє цїлком не дізнало основної переміни. Як доси так і на дальше змагає моє правительство до удержаня тїсних відносин з нашими союзниками, як і відносин повних довіря до иншних держав — а тим самим причиняє ся до удержаня загально-европейского мира.

„Головно-ж наше постійне приязне порозуміне з российскою державою, що до випадків на найблизшім Сходї є корисне для удержаня мира і ладу в тамошних краях.

„Здавленє повстаня в Китаю з минувшого року уможливило відкликанє переважної части, висланих тамки через держави, сухопутних і морских сил военних, і я вдоволений з того, що могу висказати моє повне признанє з причини поставы і военних дїл тих віддїлів моєї военної маринарки, що були там ужиті.

„Мій військовий заряд мусїв тим разом внести збільшенє видатків на артилерию і на поправу поживи жовнїрів, моя-ж маринарка знов — на побільшенє персоналу і на будову кораблїв. Всї ті збільшеня видатків, як і всї подібні позициї, в буджетї війска і маринарки, держать ся в межах як найтїснїйшої доконечности.

„Економічний розвиток Босни і Герцоґовини виказує правильний поступ, і в слїдуючім році адмінїстративні видатки тих країв покриють ся їх власними доходами.

„Переконаний, що панове приступите до праці зі звичайним патріотичним запалом, супроводжаю ваші труди найщирійшими желанями і сердечно вас витаю.“

По тій промові відбув цїсар звичайне cercle. — Іменем угорскої делеґациї промовляв ґраф Андраший, а цїсар відповів ему тою самою промовою.

Exposé міністра Ґолуховского.

Около 5-ої години пополудни зібрала ся буджетова комісия австрийскої делеґациї, зложена з 21 членів, під проводом бар. Хлюмецкого і тутки виголосив міністер заграничних справ свое exposé.

Зачав від вказаня на зміст престольної промови і згадавши дуже побіжно про се, що надближає ся час відновленя тридержанного союза, перейшов до відносин до Росиї. Від 1897 року сї відносини стають приязними, а основою до сего є порозуміне в балканьских справах. Міністер має надію, що приязні відносини до Росиї стануть з часом ще тїснїйшими. Така була цїль петербургского порозуміня. (Подорож архикняза до Петербурга — *прим. Ред.*). З боку нашої держави доложить ся всїх змагань, аби се порозуміне удержало ся на найдальшу будучність.

Змаганя деяких неясних елементів на Балканї до нарушеня мира і ладу, як і лиха адмінїстрация Туреччини не будуть супротив того причинами до якихсь важнїйших компліґацій. Австро-угорске правительство в порозуміню з Росиєю звернуло увагу Порті, аби старала ся завести у себе лїпший пад і спокій в краю. В інтересї Туреччини лежить взяти собі ті ради до серця. Рівнож і дві другі держави, Сербія і Болгария, коли не хочуть стратити довіря Европи, мусять дбати о подавленє революцийних рухів на Балканї.

Особливших похвал дїждала ся від ґрафа Ґолуховского Румунія, котру міністер поставив иншим балканьским державкам як взорець до наслїдуваня. Рівно-ж і в Грециї відносини поправили ся. Можна завважати деяке зближенє між нею та Портою Так само на Кретї маємо спокій. Що до Китаю, то Австро-Угорщина мусить стояти на становищи економічної рівнорядности усїх держав на китайскім торзї.

Дальшу часть своєї промови посьвятив міністер економічно-торговельним справам. Від 1¹/₂ року вигасли торговельні трактати. До відновленя їх треба приступити з дбалостию о правдиві інтереси монархії. Але перше треба осягнути згоду обох частий монархії. Незгода тілько ослабить монархію супротив заграниці. Переведенє економічної угоди між Австриєю і Угорщиною є доконечне, і міністер накликує до сего делеґатів обох половин монархії дуже горячо.

Свою промову закінчив міністер прозьбою ухвалити буджет.

Промова д-ра Крамаржа.

По міністрі говорив д-р Крамарж, не щадячи іронізованя для висказів міністра про тридержавний союз. Натомість з радостию витає молодоческий посол порозуміне з Росиєю. Тридержавний союз — каже д-р Крамарж — не повинен мати для Австриї більшої ваги, вїж має він для Німеччини після слів ґрафа Вільова, що „Німеччина мусить бути так сильною, аби єї приязнь кождому була пожадана а зненависть щоби неприязнь не була нїкому рівнодушною.“ Сї слова були звернені до Австриї, тож і Австрия повинна поступати так само.

По полеміці делеґата Сильвестра з Крамаржом говорив

Полян д-р Козловский.

Заявив симпатию тридержанному союзови, але рівнож завважав, що з боку Німеччини шиканує ся австрийских підданих — Поляків, на почтах, на границї і т. д. Высказав свое признанє і співчутє Бурам а рівночасно теж саме і їх угнїтителям Англичанам. Закінчив звичайною заявою коловцїя, що будуть голосувати за буджетом.

Дальші бесїдники,

Перґельт, Штірґ і Киндерман, особлино-ж Штірґ, полемізують з Крамаржом і Козловским, домагають ся відновленя тридержанного союза, жадають заложеня нових консулятів та підпори для австрийского експорту. По промові Вуконіча і Крамаржа, що відповідав на виводи Німців, забрав слово в друге

міністер Ґолуховский:

Полемізуючи з Сильвестром, каже, що Австрия не могла інтервенїювати в трансвальскій війні, бо єї о се нїхто не просив. Відповідаючи д-ру Крамаржови, міністер інтерпретує слова канцлера Вільова цїлком не на шкоду тридержавного союза. Що до закидів Козловского, то міністер є тої думки, що вони не відповідають дійсности.

По промові референта маркґрафа Бакегема і кількох иных ще бесїдників буджет міністерства заграничних справ

ухвалено в цїлости.

Престольна промова зробила у Відни і Будапешті велике вражінє устуном про Росию і промовчанєм справи тридержавного союза. Вважають се за знак часу.

Підчас сегед'ю розмавляв монарх з кількома галицкими послами. **З послом Барвінським говорив монарх про руских академиків.**

Телеґрами.

Познань. З Варшави доносять, що в касї войскового штабу ґенерального відкрите дефравдацию більше як на мілион рублїв. Арештовано двох ґенералів і кількох офіцирів.

Петербург. Царским указом заборонено вивіз коней з 7 полудневих ґуберній.

Берлин. З Сан-Домінґо доносять, що повстанцї скицули президента; в столици привернено спокій.

Еміґрация.

Краків. З повітів: бучацкого, борщівского і гусятиньского їде туди дуже богато людей до Канади. Всї їдуть через Прагу до Антверпії. Онодги переїхало 10 ваґонів заповнених еміґрантами. Кождого дня переїздить туди 40 до 50 осіб.

приготовляв ся, скоро професор не екзаміновав, тілько викладав, то також баламутив у відповідях. Та Ґолуховский і его хвалив: „Bardzo dobrze!“ Найлїпше відповідав що-до річи третий викликаний, жид Аїхель; але говорив страшно з жидівска. І ему дістала ся похвала: „Bardzo dobrze!“

„Вкінци викликав Оскард мене. Я вийшов до таблиці, хоч властиво при таблици не було мені що робити. Керекеярто казав мені говорити о pierzenikliwości ciał. Я став відповідати по нїмецки; він мені перебив словами: „Ależ ja wykładał po polsku!“ Не те сказав я по руски, що не умію по польски. Ґолуховский казав говорити по нїмецки, додаючи: „Będziemy słyszeli, jak on po niemiecku umie!“ Я відповідав добре. Задано мені якесь инше питанє з давнїйших лекций. У відповіди вдословив ся я в чімсь недобре по нїмецки. Ґолуховский підхопив те і почав питикати мені мою нїмеччину; тогдї сказав я до него: „Ich behaupte ja, Euere Excellenz, nicht, dass ich ein geborner Deutsche bin; jedenfalls aber kann ich besser deutsch als polnisch.“ Тогдї Ґолуховский встав, подякував ученикам, що такі гарні роблять поступи, і закінчив словами: „A Podlaszecki niechaj poważnie zastanowi się nad swoją przyszłością!“ Одяг ся і вийшли оба з Оскардом.

„Незадовго опісля почав у нас інспектор Оскард люстрацию; приходив на години лише до VII-ої класи і з кождого предмету викликував мене, так що здавало ся, мов би лише за-для мене й відбувала ся тая люстрация. Я відповідав консеквентно лише по нїмецки. Забавні були особливо дві лекциї, на котрі Оскард загостив на сам остаток. Нїмеччини учив д-р Блякерт. Коли інспектор увійшов до класи, вислав мене старенький Блякерт до канцелярії, щоби запросити до класи директора, бо прийшов інспектор, і щоби сторожеви казати принести крісло для п. інспектора. Не помогли уваги Оскарда, що обійде ся без того всего; я мусїв вийти. За хвилю прийшов директор, а сторож приніс крісло. Інспектор питав мене сам, не зважаючи на те, що ми до того часу учили ся. Велїв мені перечитати з читанки якусь коротку поезию і оповісти зміст. Опісля казав пояснити незвичайний порядок слів в якімсь реченю. Мої відповіди були добрі і певні. Одну відповідь на якесь питанє зганив мені інспектор, та д-р Блякерт перебив: „Podlaszecki hat Recht!“ На тім скінчила ся гостина Оскарда на тій годинї. Прийшов еще потому на годину льоґіки і очевидно зараз першого викликав мене. Д-р Герстман задав мені питанє з остатного викладу о хибнім заключеню (Trugschluss). Я учив ся з двох нїмецких книжок, з котрих одна подавала богато прикладів. Коли по вияснению річи треба було дати приклад, навів я один, який затямив собі з тої книжки: „Чоловік не повинен женити ся. Чому? Бо може женити ся ибо з гарною або з бридкою; гарна буде подобати ся другим, а се не подобаєсь ему, а бридка осточортїє ему самому; отже не повинен зовсїм женити ся.“ Приклад викликав в класї загальний сьміх. Інспектор казав мене питати з давнїйших лекций. Я дістав питанє про зміст і обем понятя; але не розуміючи польских терминів, просив о пояснене, що значить по нїмецки „treść“. Дир. Шйонтковский, що також був тогдї з інспектором, втрутив на те скореньво — очевидно або помилившись або на збитки, бо любив нераз строїти жарти: „No treść to — Umfang!“ І знов сьміх в класї: Інспектор встав, подякував, а до мене сказав, що власть позволяє мені відповідати по нїмецки, але жадає доброї нїмеччини.

„На тім скінчила ся люстрация. Пояснюєсь вона, як і згадана повисше гостина директора на годинї Керекеярта та опісля гостина гр. Ґолуховского, лише тим, що ректурс матери звернуло міністерство намісництву чи шкільній радї до справоздання або може й до полагодженя, бо окремої відповіди мати не дістала.

„Так скінчив я VII-у клясу в акад. гімназиї, відповідаючи до кінця року у всїх предметах по нїмецки. Крім мене нїхто другий не мав такого дозволу. Осьму клясу кінчив я вже в нїмецкій гімназиї і там здавав іспит зрілости.“

Отсе оповіданя радника Кароля Подлящецкого. Богато дечого з того, що я тут списав, далось би почасти доповнити докладними датами та може ще й новими подробицями з актів акад. ґімназиї; а цїкаво було би переглянути їх!

На закінченє сих споминів не могу промовчати тих гадок, які насувають ся менї за кождим разом, коли згадаю на ті часи. Якою то сильною перешкодою польонїзациї краю могли тогдї Русини стати, коли би була у них яка-така політична зрілість! Польских книжок шкільних було дуже мало, а ті, що були, були дуже мізерні, переважно познаньскі і варшавскі, не відповідаючі нашим науковим плянам. Учителї, навіть Поляки, мусїли бороти ся з незвичайними трудностями, коли прийшлось нараз учити по польски; вони-ж виховані в нїмецких школах, лїтами вложені до нїмецкого викладу, зросли ся з ним так, що в предметах науки вже й самі мисли укладали ся по нїмецки. А що-ж казати про старшу молодїж! Мимо того всего заведено відразу у всїх класах виклад польский. Нині Русини о цїле небо стоять вище, ніж тогдї стояли Поляки; а таки, коли заводить ся руска ґімназия, то постепенно класа за класою. Коли би тогдї вся молодїж руска чи властиво її батьки пішли були слїдом молодїжи акад. ґімназиї — тілько, розуміє ся, не в борбі о язик нїмецкий, а о руский; коли би всї учителї Русини пішли були слїдом Маркила Лаврівского і Ник. Сїнгалевича*) та уперли ся при тім, що не польски нїколи не учили ся і не уміють; то у всякім разї польонїзация шкіл не поступила би була так швидко, а руска мова не стратила би була так соромно ґрунт, як се на жаль стало ся. Правительство так центральне як краєве таки було би мусїло троха инакше числити ся з Русинами. Коли-ж бо й Русин так часто бував мудрий аж „задним розумом“! Коли бодай з минувшого брав собі завсїгди науку на будуче! От в чім вага історії нашого відродженя!

Спростоване похибок. В попередних двох частинах сего фейлетону, в чч. 88 і 90, позаходило богато печатних похибок; отсе справляємо бодай ті, що затемнюють гадку. В ч. 88. в 1. стовпци в 10. стрічці має бути „запитькати“ замість „запитати“; в 2. стовпци на початку другого уступу має бути „Отже якось раз“ зам. „Отже як раз“; в 4. стовпци в 7. стрічці з долу має бути „так я все тямив“ зам. „так я вже тямив“. В ч. 90 на другій сторонї в 1 стовпци у 18 стрічці з долу пропущено по словах liczba uczniów слова „jest synów“; в 2. стовпци в 6. стрічці від кінця першого уступу має бути „Всї и п ш і“ зам. „Всї наші“.

*) В хвили, коли се пишу, дістаю лист від Вп. Волод. Вадзинского, ц. к. податкового контрольора з Йорданова, котрий приглядує, що в р. 1867/8 був в Станиславові студентом Николай Сїнгалевич; в р. 1869 дістав він місце в Росиї і тепер проживає в Холмі уже в пенсиї з титулом Превосходительства. Буде то той товариш Марк. Лаврівского, про котрого я згадував на початку.

Революція в Португалії.

Відень. В Коїмбрі народ і студенти взяли приступом барикади обсаджені поліцією і жандармерією. Народ кричав: „Нехай жие ренублика!“ Військо і жандарми стріляли і розігнали демонстрантів. Коли замкнено університет, студенти звязали ректора на возї від гною, возили по місті і замкли до стайні.

Ліzбона. Тут і в Опортї замкнено всї школи. В Опортї розброєно полк піхоти, бо жовнїри і офіцири братали ся з повстанцями.

Розруси в Росиї.

Берлин. Хлопські розруси обняли також воронежску ґубернїю, де знищено замок Рамон, власність кн. Ольденбурского.

Петербург. З кінцем сего тиждня буде виданий вирок против убійци міністра Сіпяґіна.

Насильство паньских посїпаків.

Під тим заголовком подали ми були в 85 ч. „Дїла“ з 30 цьвітня с. р. допись з Ямельниці стрийского повіту. В тій справі містить послїдне число „Свободи“ дальшу допись, котра в дечім доповнює нашу. Після тої дописи річ була така:

Марко Цїпків побачив в своїм лїсї лїсничого Пушмана, котрий хотїв стинати дерева, кажучи, що лїс є двірскый. Цїпків перечив ему і пішов до війта подивити ся, як показує мапа. На мапі стояло, що лїс належить до Цїпкова і сам війт, Стась Попович признав ему сю власність. За годину прийшов лїсничий до війта і так его підмовив, що сей признав лїс дворови. З тим лїсничий пішов на Цїпкове поле, зрубав кілька пнїв і казав селянам звезти зрубане дерево. Селяне знали, що лїс з дїда-прадїда належить до Цїпкових, тож не услухали лїсничого. Лїсничий спровадив дві фіри, наклав на них дерево і хотїв їхати. Тимчасом селяне станули на межи лїска і не пустили фір.

Лїсничий забув, що стара Польща, де паньский економ був судією хлопа, вже скасована, а польскі станчики ще не цїлком ві відбудували. Він прикликав жандарма Ґловача і на другий день розпочав слїдство. Але як?

Народ був в церкві. Війт посилає до церкви присяжного і викликував з церкви одного по другім. Котрого ґазду викликали, того зараз закували. Для кого не стало ланцухів у жандарма, того лїсничий звязав посторонками. Так заковано або звязано сїм чесних ґаздів. Пізним вечером пігнав їх жандарм до суду до Сколього. По дорозї переночували на Ямельниках у жида Гальперна. Жандарм на ніч не розкував їх, ані не позволив їм взяти кусника хлїба в рот, хоч вони від полудня нїчого не їли. Доперва жид змилосердив ся над ними і подав їм кусень хлїба та горнець бульби. Жандарм брав горячу бульбу в руки і пхав її під ніс кождому. Як барани повязані лежали наші селяне цїлу ніч, а рано пігнав їх жандарм до суду. В судї пересидїли добу в аресті.

По списаню протоколу суд випустив всїх на волю. Жандарм є далї жандармом.

В тій самій справі дістала і наша редакция два дальші письма: одно зі Сколього від нашого кореспондента, а друге від властителя Ямельниці, п. Вроніслава Нартовского, ц. к. нотаря в Коломиї.

Після інформаций нашого кореспондента переслухане і випущене на волю арестантів з Ямельниці в скільскім судї наступило в протягу 24 годин, отже після припису закона, хоч що правда, не переслухано їх того самого вечера, коли їх жандарм відставив, і передержано їх через ніч в судовім аресті, але стало ся се не длятого, будьто би дотичний судия не мав часу, але длятого, що донесене від команди жандармериї в тій справі вплинуло аж на другий день рано, так що аж тодї була підстава до переслухання. З того вияснени показує ся, що в тій справі не можна зробити скільскому судови найменчого закиду.

П. Бром. Нартовский надіслав нам щось в роді спростованя, хоч не на підставі §. 19 прас. зак., але на підставі принціпу: „Audia ur et altera pars“.

Самого факту описаного в нашій дописи п. Нартовский не простує, а тілько каже, що факт той случив ся без его відомости і він о тім фактї нїчого не знав, бо постійно мешкає в Коломиї.

Заперечує однак п. Нартовский закиди піднесені в нашій дописи прямо против его особи.

Після спростованя п. Нартовского не есть правдою, будьто би він відобрав селянам якісь ґрунта „jure caduco“, — дальше неправдою есть, будьто би він поступав супротив селян гірше, як его попередники — жиди, будьто би в его добрах переслїдувано селян польовими карами і будьто би між ним а селянами були ворожі відносини.

Противно — твердить п. Нартовский — в посїданю ґрунтів, про які говорить ся в нашій дописи, прийшов в законний спосіб, а іменно дорогою купна, замін і угоди; з малими виїмками жие з цїлою громадою в найлїпшій згоді; кари і відшкодованя за польові і лїсові шкоди накладає ся рідко і в невеликій квотї, та і то нераз даровує ся селянам; двір позволяє сечянам збирати безплатно по двірских лїсах і зрубах гриби і ягоди і винаймає селянам пасовиско за оплатою 2 К. від дорослої, а 1 К. від молодої штуки худоби. Дальше твердить п. Нартовский, що жертвував значнїйші датки на церков в Ямельниці, що рік-річно дає 20 К на закупно шкільних книжок і приборів для школярів в Ямельниці, що роздає між шкільних дїтий рускі молитвослови, повістки і образки яко нагороду пильности при іспитах, що дає погорільцам безплатно дерево з свого лїса і що в загалї помагає селянам на кождім кроці радою і дїлом.

Подаючи основний зміст спростованя п. Нартовского мусимо замітити від себе, що в нашій дописи найтяжші заміти були підане ені против его офіцияліста Пучмана і в загалї против его офіцияліств, а прецї сам п. Нартовский признав, що перебуває постійно в Коломиї і незнає, що в его добрах дїє ся. Не даром же є у наших селян поговірка: „Не так пани, як підпанки“!

Загальні збори товар. взаїм. обезпечень „Дністер“ у Львові

відбули ся нині в льокалю тов-а. Зачали ся по год. 10.

Зібрало ся около 100 учасників, так членів управнених до голосованя, як і заступників (делеґатів) вибраних через членів по тих громадах, де є більше число обезпечених. Між учасниками більша половина селян, делеґатів з громад ріжних сторін краю а також значне число сьвящеників.

Проводив зборам президент товар. сов. висш. краєв. суду Гр. Кузьма, зі сторони дирекциї явили ся директори пп. Д-р Кулачковский і Д-р Федак, заступники директорів проф. В. Шухевич і сов. А. Дольницкий, зі сторони правительства ц. к. радник двори Адольф Гут. На секретарів Збору покликав президент пп. адв. Д-ра Левицкого, Вертинороха і Льва Бурака. З членів надзираючої ради зауважили ми с. прал. Туркевича, адвокатів Д-ра Євг. Олесницкого, Д-ра М. Короля, Д-ра Кормоша, сов. суд. Т. Реваковича, о. Негребецкого, о. Євг. Гузара. Між присутними зауважали ми також о. Д. Танячкевича і нотара з Рожнїтова п. Павлиша.

Збори отворив короткою промовою президент Кузьма, повитавши зібраних і указавши на важну задачу товариства і зборів.

Відчитано протокол з попередних зборів і принято до відомости одноголосно.

Справоздане і рахункового замкненя з дїяльности тов-а за минувший рік на внесене о. Пісецкого з Білої не відчитувано, бо кождий з участників мав друковане справоздане в руках.

На жаданє о. Танячкевича пояснює п. директор Кулачковский значенє і потребу льокованя фондів товариства на цїнних паперах з пупілярним безпеченьством і виказує, що ті папери, на яких ульоковані фонди тов-а так що до безпеченьства, як що до курсу і процентів є найлїпші.

На внесене адв. Д-ра Кормоша принято справоздане дирекциї і надзир. ради одноголосно до відомости.

Відтак відчитано справоздане ревізийної комісиї і на внесене члена тої комісиї, рахункового офіцияла п. Ем. Кулицкого удїлено без дискусиї і одноголосно абсолюторию управі тов-а.

Справу розділу надвижки доходу референував проф. В. Шухевич. Згідно з внесенєм надзираючої ради ухвалено надвижку доходів з адміністр. року 1901 в сумі 100.776 кор. оставшу розділити в той спосіб, що до резервового фонду призначено квоту 16.116 кор., на звороти для членів в висотї 8 % премії квоту 74.216 кор., на винагороду дирекциї і ревізийної комісиї 6.200 кор., а решту в квотї 4244 кор. перенесено на рахунок слїдуючого року.

Справу зміни §. 6 і 7 емеритального статуту референував директор Д-р Федак. Згідно з внесенєм надзир. ради ухвалено ті приписи змінити в той спосіб, що на емеритальний фонд урядників тов-а буде оплачувати ся так зі сторони товариства, так і зі сторони урядників по 5 % платиї, а не по 3 %, як було доси.

Відтак наступили доповнюючі вибори до надзираючої ради. Вибрано одноголосно або майже одноголосно членами надзир. ради: адв. д-ра М. Короля, о. прал. М. Подолиньского, о. прал. Л. Туркевича, проф. В. Шухевича, нотара И. Онишкевоча і о. Івана Негребецкого, а на заступників п. К. Паньківского, о. Є. Гузара, д-ра Ом. Калитовского, сов. Кар. Підлящецкого і Раф. Стеблецкого.

Вкінци до ревізийної комісиї вибрано поновно: сов. Юліяна Січиньского, офіцияла рах. Ем. Куницкого і асист. рах. М. Мельника.

По сім наступили інтерпеляциї членів.

О. Танячкевич говорив о потребі такої рускої інституциї фінансової, котра би мала право емітувати листи заставні або инчі цїнні папери з пупіляр. безпеченьством, а Микола Дурбак інтерпелював, чому товариство не отворить віддїлу для градових обезпечень, або бодай не обійме посередництва в тих обезпеченях. В кінци о. П. Гординьский жадав, щоби в друкованих справоздань товариства було пояснено, що позиция „залеглости у аґентів“ виказує квоту, котрої ще аґенти від обезпечених членів не побрали, бо богато людий хибно думає, що се гроші, котрі аґенти побрали а до каси тов—а не відослали.

На інтерпеляциї дав пояснене д-р Федак.

Год. 12½ — збори тревають дальше. По полудни о год. 4 збори тов—а взаїм. кред. „Дністер“.

Рух в руских товариствах.

(+) **Коломийска філія Просьвіти** устроює в понеділок, дня 19 н. ст. мая в сали Народного Дому в Коломиї **„Просьвітно-господарске віче“**. Початок о год. 11 перед полуднем. О. Ал. Олесницкий з Торговиці буде говорити „Про ради повітові“, а п. В. Цьоцьора, фаховий знаток господарства розкаже „Про годівлю худоби і о сівооборотах (плодозмінї“. Тогож дня о год. 3 пополудни відбуде ся в сали каси ощадности **Шевченківский вечерок** для селян, що розпічне ся представленєм оперетки Ів. Котляревского „Наталки-Полтавки“ (відограють селяне з Валинець); дальші точки програми виповнять співи і деклямациї. Просить ся інтелїґенцию і селян о численну участь як на вічу, так і на вечерку. Філія „Просьвіти в Коломиї.“

(+) **З львівского Бояна.** Виділ пригадує, що в пятницю, 9 с. м. о год. ½8 вечером управи мішаних хорів і просить всїх членів, щоби точно і в комплєті зібрали ся з огляду на концерт, який замірає наше товариство в недовзі виконати. — *Волод. Шухевич.*

(+) **Загальні збори тов. Взаімної помочи дяків** епархиї перемиской відбудуть ся дня 29 мая, в четвер, в школї дяківского заведеня еп. Снїгурского. — По богослуженю за померших членів товариства наступить: Отвореє зборів, справоздане виділу, вибір нового виділу, реферат о. Танячкевича, внесеня. — За виділ: *О. М. Мрац*, містопредс., *О. Л. Нестерович*, секретар.

НОВИНКИ.

— **Звертаємо увагу** на важні оголошеня в рубриці „Рух в руских Товариствах“.

— **Д-р Ґломбіньский**, що ставав вчера на замкненім конвентиклю перед дібраними „виборцями“ ужив собі доволї на Русинах. Можна сказати, що цїла его промова, се було уїданє на Русинів. „Демократ“ д-р Ґломбіньский заявив ся між иншим катеґорично против виборчої реформи, бо „заведеня загального виборчого права дало-би панованє Русинам в Галичинї“. — Щоби переліцитувати Ґломбіньского в уїданю на Русинів, забрав слово „людовець“ і член редакциї Kurjer'a lwowsk'ого, Студиїцкий, та похваливши ся, що нїхто так заїло не виступав против Русинів в університетскій справі, як Kurjer lwowski, закинув противній сторонї меншу заїлість. Д-р Ґломбіньский однак не дав ся здистансувати, але пригадав делеґатови Kurjer'a що в его редакциї працював колись (були се ще часи, коли Kurjer не пускав свого сумлїня на біржу політичних махерств — *прим. Ред.*) і Русин, д-р Франко. Переконаний таким арґументом п. Студиїцкий замовк і Ґломбіньского проголошено кандидатом.

— **Бурливе віче технїчної молодїжи** відбуло ся вчера вечером на Стрільници при участи 800 слухачів. Се перше віче технїків позамурами технїки, а то з тої причини, що міністер Ґартель заборонив устроювати віча в політехніці. Сей заказ і нарушенє традиційної институциї товариского технїчного суду ректором технїки були предметом обрад вчерашного віча, що узнало ректора Дзеделевского „неспосібнім до ведення технїки“ і візвало его зложити уряд. На случай, коли-б власти не привернули прав вічевих і права товариского суду технїкам, рішено хопити ся найострійших способів борби — навіть страйку. На вічу промовляв і присутний посол Дашиньский та обіцяв порушити справу в парляментї.

— **Імпонуюче число.** В рашівскій ґімназиї на 800 виписаних учеників есть 600 селяньских, мазурских синів. Так дбають Поляки о зріст своєї інтелїґенциї через плиплив із селяньского стану. Де-ж ми сумротив Мазурів? — Та ба! в нас часто можна почути мову, що і так „за богато хлопских синів пхає ся до шкіл.“

— **Отець в оборонї доньки.** Господар Іван Янковский мав зятя, котрий дуже побивав свою жінку. Коли раз почув Янковский крик і плач доньки і побачив таку сцену, не надумуючись довго, вхопив за стрільбу та вистрілявши через вікно, убив зятя на місци. Справа прийшла перед суд присяжних в Золочеві. обжалований свого злочину не випирав ся. Его освободили від вини і кари, лише прокуратор заголосив відклик. Пішла справа до Відня і касациїний трибунал дня 5 с. м. потвердив увільняючий засуд суду присяжних в Золочеві.

— **Податок від музики.** Штокгольмскі музики звернули ся до правительства з просьбою о оподаткованє заграничних музиків, що приїзджають до столиці, а то „для унеможливленя шкідної конкуренциї“. Домагають ся, щоби кождий артист платив по 2 корони денно за право перебуваня в столици.

— **Кістяк мамута** найдено коло Самбора на полї, недалеко каналу Дністра.

— **Дрібні вісти.** Концесию на вступні роботи для будови желїзниці із Золочева на Сасів до Ушиї удїлило міністерство Генрихови Вайзерови, властителови фабрики паперу в Сасові. — В Парижи став виходити французко-ческий місячник: Slovansky Vestnik — Le Messager Slave, котрого цїлею є знакомити другі народи з житем австрийских Славян і зближити їх в економічнім взгляді з Французами. — Іспит на авторизованого будівничого зложив в намістництві Фр. Озимкевич, Дрогобичанин, будівничий в Перемишли. — В Бобройску, мінської ґубернії, знищив пожар 672 домів і 650 склепів.

Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів у Львові, оповіщує, що на основі розпоряджена п. к. Міністерства Торговлї з дня 19 цьвітня с. р. Ч. 18974 заведені з днем 1. Мая с. р. телефонічні розмови між Краковом, Львовом а Будапештом. —

Належитість за звичайну розмову до трех мінут виносить на згаданих просторах 4 кор. 3 тої належитости припадає часть на Угри, а іменно 1 к. 50 с., решта на Австрию.

За инші розмови побирає ся потрібну належитість за телеґрафічне авізо (в цїли запоручена до межимістової розмови) платить ся та тих просторах о одну (1) корону: належить за телефонічне авізо рівнає ся належитости за тримінутову звичайну розмову телефонічну.

Рівночасно замічає ся, що в австро-угорскім оборотї телефонічнім звертає ся цїлу належитість оплічену за розмову без потручена т. зв. належитости за здержане тілько тодї, если: а) Кличучий взяв назад своє зголошене мїж зістав получений з кликаним абонентом, і б) если кликаний абонент на поклик не відповідає.

50.000 Корон виносить головна виграна льотериї акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателїв, що тягненє відбуде ся невідклично 19 червня 1902 і всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученєм 10%.

Господарство, промисл і торговля.

— **Стан озимих засївів в Галичинї** є взагалї вдоволяючий. В деяких околицях озимина виглядає знаменито, хотя задля студени в остатних днях росте дуже повільно. Ярі засївки, особливо вчаснїйші: вівса, ячменю, бобика, гороху, конюшини — майже вже покінчені, але сходять вельми поволи наслїдком зимна. Сильні вітри шкодять засївам на сипкім і піскуватім ґрунтї, бо не лише висушують землю, але й забирають насїня разом з землею. Найбільше зашкодив вітер ярій пшениці і вівсови в Золочівщинї на великих просторах. В инших околицях Галичини можна було замітити такі шкоди й на менших ґрунтах, виставлених на дїланє вітру.

— **Въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень „Днѣстръ“** прибуло въ мѣсяци цвѣтни с. р. 12.301 важныхъ полисъ на суму 12,453.903 кор. обезпеченои вартости зъ премією 115.466 кор. 31 сот. Разомъ вѣдъ початку року до кѣнця цвѣтни выдано 27.942 важныхъ полисъ на суму 30,826.289 кор. зъ премією 268.468 кор. 48 сот.; попереднього року въ тѣмъ самѣмъ часѣ було 22.969 важныхъ полисъ, на суму 26,209.901 кор. зъ премією 223.902 кор, 42 сот., то есть сего року о 4973 полисъ и 44.566 кор. 06 сот. премии бѣльше.

Шкѣдъ въ цвѣтни прибуло 97 случаѣвъ, разомъ було вѣдъ 1 сѣчня до 30 цвѣтна с. р. 172 шкѣдъ зъ котрыхъ 158 вже выплачено, 4 шкоды находять ся въ ліквідаціи, а выплату 10 вѣдшкодованъ (въ сумѣ 3885 кор. 26 сот.) на разѣ зъ причинъ правныхъ вздержано.

Сума всѣхъ 172 шкѣдъ разомъ зъ коштами ліквідаціи выносить brutto 88.389 кор. 55 сот. зъ чого по потручену части реасекурованой лишаєсь на власный рахунокъ 40.543 кор. 22 сот. Попереднього року за той самъ часъ було 185 шкѣдъ на суму 89.581 кор. 18 сот.

При вѣдновленю полицъ по кенець цвѣтня с. р. зараховано членамъ титуломъ 8% звороту квоту 18510 кор. 67 сот. Фондъ резервовый зъ днемъ 30 цвѣтня выносить 399-493 кор. 04 сот.

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кождій рускій хатї находили ся Твори Тараса Шевченка, видало сими днями найтаншний збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИІ Т. ШЕВЧЕНКА“**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на взір европейських класиків, сторін 638.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланєм **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 428 10 7

Надіслане.

Канцелярия адвоката краєвого д-ра Ст. Чикалюка в Тернополи пошукує другого конципієнта. — Кандидат має бути Русином. — Оферти належить вносити листовно до тоїж канцелярії. 334 4—6

ЗАКЛАДЪ
Д-ра Евг. Пясецкого
для лѣчничои ґімнастики, ортопедіи и масажу
улица Третого Мая ч. 2.
Ординує вѣдъ 2—4. Для здоровых ґімнастика тилїи вечир. Проспекта даромъ. 196 15—30

Frateli Deisinger
в Терстї
висилають найлучшу каву SANTOS 4¾ кільоґрамів по 4 зр. 99 кр. оплачено і оцлено.
297 6—1

В справі конверзії акцій залізниці Короля Людвіка зволять властителї тихже акцій порозуміти ся з домом банковим

Сокаль і Ліліен

Дім банковий і контора вимін у Львові.

Порученя з провінції полагоджують ся відворотно. 207 8—?

Всякі купоны

и выльосованї паперы вартостнї 374 (1)

выплачує безъ потрученя провізіи або коштовъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

Ц. к. управ. Галицкого акційного

Банку гіпотечного.

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперника ч. 3. 129

в котрім виконує ся пльомбованє, вытягане зубів без болю. лічене недуг ясен і ямки устної, штучні зубы в каучуку, золоті і без пляткы.

Репаратуры в провінції виконує ся відворотно.

Інститут отворений цілий день.

Лікар-дентист *М. Лісовский.* Техні-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1

противъ Банку Гіпотечного на плантаціях площі Галицкой



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешовшихъ

окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райецайґи, тальмы мѣрничі ніпы, лібелѣ, манометры и. т. и.

Уриджене дзвінковъ електричныхъ.

Всякі напрязкі повиконують ся якъ най скорше и найдешовше 408

Кобзар Шевченка

16 ілюстрованих карток продає серию по 1 коронї.

Антикварня Ґрунда

Львів, улиця Театральна ч. 16.

361 2—3

Постійний убочний заробок

запевняє ся пп. **секретарям громадским.** — Зголошеня управляє ся надсилати: Львів, фах **почтовий ч. 83.** 346 4—6

Півець церковний

середного віку глядає посади дяківскої. Міг би обняти і писарку громадску. Ласкаві повідомленя в Сухоставі п. в місци. 310 2

Аквізиторів

глядає під дуже догідними условями одна з більших асекураций житевих. Першенство мають кандидати рускої народности. Особи, що в тій фаху не працювали, основно поучить ся і покликаними до того орґанами впровадить ся. — Оферти в рускім, німецкім і французкім язицї під „Заосмотренє 234“ надсилати до 345 експедиції ґазети. 3—6

Звісна Р. Т. Рускій Публиці

Реставрация Яковского

Львів, улиця Галицка число 10,

приймає абонаменти на обіди і вечері. — В піст обіди і вечері пістні, проте поручає ся особливо Вч. Духовеньству. О численну участь просить

383 1—10 **ЗАРЯД.**

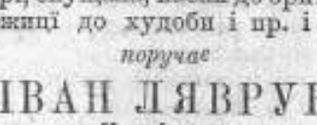
Учениk найде поміщене в торговли корінній і деликатесів ИВАНА БОРИСА в **Перемишли.** 27 4 10

Дяк безженный, вмілочній вести хор, шукає посади. Адрес: Василь Василиньский, Ушня п. Сасів. 362 1—3

Русинка інтеліґентна, в середних літах, глядає місця до заряду домашного у священника вдівця. Відомість: М. О. у пані Кшиноскої в Коломиї ул. Костюшки дім п. Красіцкого. 368 1—3

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині



Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлійскої сталї від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столові и вилки, ножиці всїликого рода, трокарі, спущала, пасни до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівники

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 1—8



ПУМПИ

всякого рода і до кожного ужитку в господарстві і промисли а також комплетні

ВОДОПРОВОДИ

для міст, сіл, господарств огородів і т. д. виконує

Ант. Кунц

ц. і к. надворний постачавець

Найбільша специяльна фабрика водопроводів і пумп в монархії.

Weisskirchen на Мораві.

30 о 2—18

Свій до свого!

Перший рускій складъ машинъ до шитя!



Незрѣвнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Ножний вѣдъ 27 до 65 зр.
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для грубок роботы.)

Вч. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, якъ також и для селянъ за потвердженемъ уряду громадского. 105 54—?

Удобна сплата приступній. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя и гаптованя безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*

Львовъ, Галицка 6.

МАСЛО власного виробу найлучше

поручає

МОЛОЧАРНЯ ПЕРЕВОРСКА

Львів, Гетьманьска ч. 8. 343 1—10

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричнѣй а именно:

I-а по 156 кор. за 100 кільо
II-а по 136 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту вынесшого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ у Львовѣ

Скринки и опаковане даромъ. 123 79—?

Ф. ФРІДРІХ і П. НАГОРНИ

Львів, Академічна ч. 28.

Торговля корінних товарів, деликатесів і вин. Склад кави, чаю, полудневих овочів та й всїликих артикулів споживчих входячих в обсяг домового господарства, свічки, мило, крохмаль, соду. — Маринати, вудженини, сири, горівки, лїкери. Вина, шампани. Коняк курацинний. Пиво пільзневске, Портер анґлійскій. — Комнати до сніданя. 4903 3—10

Маґазинъ дамскихъ новостей

ГЕРМАНЪ ЛЯХСЪ

Львовъ, улиця Галицка ч. 12.

поручає Поважанній Р. Т. Публицї **Роботню и маґазин капелюховъ дамскихъ в дѣточихъ** а також рожні товары оксамітни и шовковій, коронки, стяжки и рожні товары модній, найустановѣйший убраня до капелюховъ, також бѣла дамске, корсеты, парасольки, рукавички, товары водѣткові и футрянй.

Великій выборъ обуви дамской и дѣточой, також россійскихъ кальошевъ по найдешевшихъ цѣнахъ. 154 2/—15

Приймає ся капелюхи до убраня и переробляваня.

Княжій пудеръ

знаменито вѣдсвѣжує и украшує тварь. Цѣна вѣдъ 1·20 до 3·60 сот.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

Львовъ, ул. Сикстуска ч. 25. и ул. Галицка ч. 11.
Краковъ, Суконницѣ ч. 20. — Перемышль. ул. Францішканьска ч. 24. 2 2 (11)

Вже вийшов!

Дамскій Молитвеникъ

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 с/m на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по ціні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти мож в торговли Евґена Спожарского, в книгарни Ставропиґійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 11—50

ЖЕҐЕСТІВ

Заклад жерельно-купелевий

в Галичині над Попрадом.

Почта телеґраф, зелізниця в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставраций, пенсионат з цїлим удержанем як до комнати від 8 К денно. — Ординуючий лїкар **Др. Тимотей Петровский**, асист. клін. акушерії, б. секундар шпиталя сьв. Лазаря.

ВОДА ЖЕҐЕСТІВСКА, найсильнїйша щава зелїанста находить ся по всїх складах вод мінеральних. — Проспекти і поясненя висилаєсь на жадане відворотно. 339 2—20

Заряд жерельно-купелевого Закладу в Жеґестові.

! ПОЗІР!

ПЕРША ГАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всїх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож виплітає старі).

Похвальні листи на жадане. 209 25—30

The Beaver Line Rotterdam



Найдешевший, найзагідніїший і прямий перевіз

!! до Канади !!

дають знамениті, скорі і почтові пароходи товариства „Beaver Line“.

Ціни їзди такі:

до Квебеку (Quebec)	зр.	50
до Вінніпеґу (в Монїт.)	„	84
до Едмонтону (в Альб.)	„	121
до Кальґарн (Calgary в А)	„	117
до Йорктону (Yorkton в Ассін)	„	100
до Прінц Альберт (в Саскат.)	„	111

і т. д.

Відізд з Ротердаму кождої суботи.

Ближших пояснень у всїх справах уділяє контора товариства

„The Beaver Line“

Rotterdam. Wijnstraat 128 Holland

279 3—?

ТЯГНЕНЄ

НЕВІДКЛИЧНО

19 червня 1902

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по **1** короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Клярфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і сини, Яков Штрог, Сокаль і Ліліен, Самуелі і Ляндав.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученем 10%. 340 8—?

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВИ і ВИНА

ЕДМУНДА РІДЛЯ

перенесена

на улицю Театральну ч 3,

друга каменица, від площі Бернацкої поручає:

ЧАЙ маєвого збору:

пів клґ. Congo	зр.	1·60
Souchong чорна	„	2·—
маєвий збір	„	3·—
Kaysow чорна	„	4·—
Melange de Lon	„	4·—
Висівки чаєві	„	1·30
Висівки найлїпших чаїв	„	1·60

КАВИ найлучші роди о часто ароматичнім вкусі, котрі розсилає опатно до кождої почтової станції 4½ клґр. в мішечку:

Port. rico	9 — ½ клґр.	—	·90
Cuba груб.зер.	9·60	„	—·90
Ceylon зелена	10·—	„	1·—
Ceylon „ перед	10·40	„	1·04
Ceylon „ гр.-з.	10·75	„	1·08
Ceylon „ перл.	10·75	„	1·08
Mocca араб. з.	10·75	„	1·08
Jawa золота	10·75	„	1·08

Опаковане не числить ся.

Замовлена з провінції висилає ся відворотною почтою. 186 15—52

МИЛО ІМСІ ПАНА ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалєтове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ „ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ „TLEN“

До набутя у всїх антиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусдве 1 корона за штуку.

177 19—69

ТЕОФІЛЬ КОНИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

мешкає 20 лѣтъ у Львовѣ, принимає загально, що входить въ украсу церковну и просить уклінно Выс. Пр. Духовеньство о замотованє адресы до дальшихъ услугъ въ искуствѣ

Львовъ, улиця Краковска число 20. 205

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спиртусу, Фабрика рому, Ліверовъ і шнапсу

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у ЛЬВОВѢ

поручає старѣ горѣлки польскій, розолісы, ліверы, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спиртусъ, „Kosprent“ на шнапсы, також правдивый оцетъ спиртусовый. 256

Склады для міста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

СІМОН МУНК

ЖИВЕЦЬ (Saybusch) в Галичині

ПАРОВА ФАБРИКА МИЛА і СВІЧОК

основана 1846

поручає свої знані в свѣтї найзнаменитші мила до прання, гладкі і прасовані у всякім довільнім укрою.

Прошу, жадайте gratis'ових взірців і цїнників 1/2 10—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черлянськой. З друкарні Інституту Ставропиґійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 92. Львів, Пятниця 26 Цьвітня (9 Мая) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) **о 5-ій годині** по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Дїла", ул. Ватория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 12; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

* Передплата і належитість за шкереті платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

	в Австриї:	*за границею:*
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи лиспрявають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

ВІЧЕ
в справі заснованя руской ґімназиї в Яворові.

Дня 29. цьвітня с. р. о 5. год. по полудни відбуло ся в Яворові при вельми численній участи міщан і передмістян віче, скликане магістратом на основі постанови громадскої ради з 8. IV. 1902 р., щоб познайомити тутешних громадян про заходи магістрату і громадскої ради що до заснованя в тутешнім місті середньої школи: ґімназиї або реальної. Віче отворив д-р О. Гібль, бурмістр міста Яворова. Головою віча вибрано п. Сенька Бориса, а его заступником п. Андрія Чуму; на секретаря покликано п. Володимира Шавалу, а на его заступника п. Фердинанда Дорожиньского. По виборі президиї забрав слово д-р Гібль і на основі актів подав докладне справоздане — найперше по польски, відтак по руски — з дотеперішної роботи магістрату і ради в справі придбаня середньої школи для Яворова, головно представив докладно кошти реальної школи, які подала рада шкільна краєва на внесений в тій справі мемориял. Участники віча заявили ся відразу против реальної школи з огляду на високі кошти та що з реальної школи обмежений вступ на університетскі факультети. Незвичайно оживлена дискусия вивязала ся над ґімназиєю. Обговорено домагана правительства що до видатків при заснованю ґімназиї, обговорено способи покритя видатків; обговорено ступінь теперішних податків і материяльне положене міста, представлено користи,, які для міста принесе ґімназия з материяльного і культурного боку, а в кінци заявили участники віча, що міщанство помимо величезних теперішних данин не пожалує нічого для осьвітно-культурних заведень, та що жертвує остатнїй гріш, аби лише придбати ґімназию, бо число руских ґімназиї дуже мізерне, як се з притиском зазначено на вічу. Серед великого напруженя й одушевлена проголошено отсї резолюциї.

1) Віче уважає за річ конче потрібну заснованє ґімназиї в місті Яворові з викладовою руською мовою і уповажнює громадску раду поробити відповідні старання в тім напрямі.

2) Віче ухвалює вибрати зпоза ради комітет 38 членів, що має допомагати громадскій раді в ей заходах і стараних що до заснованя ґімназиї. Коли вибрано комітет, голова замкнув віче.

Ю. Кміт.

„Дністер".

II.*)

Побіч товариства взаім. обезпечень „Дністер" істнує від 1896 року товариство взаємного кредиту тої самої назви. Приймає оно до обороту щадничі вкладки на 4% і уділяє пожички (на гіпотеку, на скрипти довжні за порукою і на векслї) на 5½ % з 1 % додатком на кошти адміністрациї.

Кредитове тов. „Дністер" скінчило шестий, а розпочало семий рік адміністрациї.

В першім році адміністр. числило оно 489 членів; число се вже з початком третого року подвоїло ся, а з кінцем минувшого року (1901) мав „Дністер-кредит" 2006 членів, значить зріс чотири рази стілько, що з кінцем першого року. З поміж тих 2006 членів було 1824 або 91 % селян-господарів,; з сего показує ся, що „Дністер" уділяє пожичок майже виключно самим селянам, — бо, як відомо, кождий, хто хоче затягнути пожичку в такім товаристві, мусить стати его членом, а таких членів, що приступили до товариства не в цїли затягненя пожички, є дуже небогато.

Сума дійсно вплачених членьских уділів виносила з кінцем першого року адм. нецїлих 19 тисяч кор.; з початком третого року подвоїла ся, з початком четвертого року потроїла ся, а з кінцем минувшого року зросла сума вплачених уділів до квоти 81.169 кор., значить в порівнаню з першим роком зросла більше як чотири рази. — Сума деклярованих уділів виносить 104.550 кор.

Сторони вложили до „Дністра" на книжочки щадничі в 1896 р. 155 тисяч кор., з того вийняли назад 31 тисяч кор., в 1897 р. вложили 237 тисяч, вийняли 81 тисяч; в 1898 р. вложили 267 тисяч вийняли 133 тисяч, в 1899 р. вложили 544 тисяч, вийняли 278 тисяч; в 1900 р. вложили 405 тисяч, вийняли 278 тисяч; в 1901 р. вложили 514 тисяч, вийняли 420 тисяч корон. — Стан (сальдо) вкладок щадничих виносив з кінцем першого року звиж 124 тисячі кор. — в другім році стан той подвоїв ся, в третім потроїв ся, в четвертім зріс в пятеро, в пятім в шестеро, а в послїднім (шестім) році адм. зріс більше як в семеро і виносив звиж 900 тисяч корон.

Загалом від початку протягом 6 лїт вложено до „Дністра" всїх вкладок на суму 2,122,511 кор., а вийнято 1,222.297 кор.

Сї вкладки щадничі дали товариству можливість уділяти пожички; сума пожичок уділених в I. р. адм. виносила 169 тисяч, в II р. 230 тисяч, в III р. 305 тисяч, в IV р. 361 тисяч, в V р. 303 тисяч, а в VI (минувшім) р. 340 тисяч корон. Пожички ті сплачують довжняки правильно. — Стан (сальдо) тих пожичок виносив з кінцем першого року адм. нецїлих 132 тисяч корон; в другім році подвоїв ся, в третім потроїв ся, в четвертім зріс в пятеро, а в шестім (минувшім) році дійшов до суми 869.345 корон, значить в порівнаню з першим роком зріс більше як в шестеро. Після справоздана за місяць цьвітень сего року сальдо пожичок переступило вже один мілїон корон.

Від початку істнованя аж до кінця минувшого року (протягом 6 лїт) уділив „Дністер" загалом 3127 пожичок на загальну суму 1,708.537 корон.

Касовий оборот виносив в першім році адм. не цїлих 748 тисяч кор.; вже в другім році переступив границю одного мілїона, в четвертім році границю двох мілїонів кор., а минувшого року виносив касовий оборот показьну суму 3,259.152 кор., значить звиж чотири рази стілько, що в першім році. — Загальний касовий оборот за перших 6 лїт виносив 11,827,007 кор.

Чистий зиск. кред. тов. „Дністер" виносив в першім році адмін. лише 989 корон, вже в другім році дійшов до суми 4.649 кор. — а зростаючи поступенно в дальших трех роках, осягнув в минувшім році адм. цифру 8.699 кор., значить виносив майже девять разів стілько, що в першім році. З тих річних зисків призначувано відповідні квоти на резервові фонди, на реінумерацию для управи, і на дивіденди від членьских уділів; дивіденду сю ухвалювано все в висоті 6 % від уділу.

З фондів своїх роздає товариство значнїйші квоти на народні добродїйні цїли рїжним руским добродїйним институциям у Львові і в краю; минувшого року роздало на тї цїли квоту 2000 кор., а від початку істнованя суму 8840 кор.

Як бачимо з наведених цифр і дат, розвій і стан кредитового товариства „Дністер" є надзвичайно вдоволяючий. Розумїє ся, не має воно того значеня і тої фінансової сили, що асекураційне тов. „Дністер", — і навіть не може мати,—вже хочби длятого, що товар. взаїмн. обезпечень „Дністер" є одиноким руским товариством асекураційним, коли між тим побіч кредитового товариства „Дністер" маємо вже по цїлім краю богато инших товариств кредитових, на чолї котрих стоїть „Кредитовий Союз" у Львові. Все-ж таки товар. взаїм. кредиту „Дністер", хоч дуже молоде, бо істнує всего 6 лїт, не тілько випередило всї руські товариства кредитові і є між ними найбільше, але належить взагалї до найбільших того рода товариств в Галичинї, а з поміж польских і жидівских товариств у східнїй Галичинї тілько одно („Bank zaliczkowy" т. зв. банк Терен-кочого у Львові) є більше від „Дністра".

*) Гляди 90. ч. Дїла з 7. II. с. р.

Борба о громадскі додатки.

На підставі інформацій, якими вже по напечатаню вчерашного числа зі статею „Борба о громадскі додатки" одержали з компетентного жерела, мусимо знов змінити нашу раду що до способу, яким громади мають добивати ся належних їм датків від безпосередних державних податків, оплачуваних галицким пропінацийним фондом.

В суспільности, в котрій почуте права і обовязку є сильно розвинене, вистало би подане до дирекциї пропінацийного фонду. Тимчасом відповіди дирекциї фонду на перші подання доказують, що дирекция навіть не гадає звернути громадам се, що безправно собі задержала була. Прочитавши кілька відповідий дирекциї пропінацийного фонду, ми прийшли до переконаня, що дальше поступованє в тій дорозї було би стратою паперу і часу. А що від рішеня дирекциї пропінацийного фонду, котра в тій справі є супротив громад стороною, нема відклику до ніякої вищої інстанциї, ми порадили звернути ся до краєвої дирекциї скарбу, аби дирекция скарбу зарядила виплату задержаних додатків.

Даючи сю раду, ми не увзглядняли одного: Краєва дирекция скарбу, котра з власної ініциятиви і з уряду не приписала пропінацийному фондови громадских додатків, може дуже легко відповісти на подана громад так само, як відповідає дирекция пропінацийного фонду.

Аби не тратити часу, громади повинні звернути ся прямо до **міністерства фінансів**.

Кожда громада, в котрій були громадскі додатки, а котра від пропінацийного фонду не одержала всїх гроший, які повинна була дістати, нехай зверне ся до міністерства фінансів у Відни. В письмі має бути сказано: 1) які були в громадї додатки в тих лїтах, за які громади належать ся додатки від пропінацийного фонду; 2) що дирекция пропінацийного фонду сих додатків до нині не заплатила; 3) що дирекция пропінацийного фонду ніяких залеглостий в державних податках не має; 4) просьба, щоби міністерство зарядило виплату належних громадї додатків.

Подане писати по руски без стемпля. Поданя до міністерства треба вносити без огляду на се, чи такі поданя внесено вже до дирекциї скарбу, без огляду також на се, що котра небудь з тих галицких дирекций на поданя громади відповіла.

Цїсарске „cercle" в делеґациях.

Приймаючи на замку в Буді членів спільних делеґацій, цїсар як звичайно, так і тепер заговорив майже до кождого делеґата пару слів. Польских делеґатів, Козловского і Абрагамовича цїсар спитав, які будуть жнива в Галичинї. Оба відповіли, що злі.

Барвіньского цїсар питав, чи руски студенти вернули до Львова. Запитаний відповів, що тілько частина. Відтак цїсар говорив о руских теольоґах.

Відвагу сказати се, що думають, мали тілько чески депеґати. Коли цїсар похвалив становище ческих послів в парляментї, Пацак сказав: Було би вельоально, як би ми не сказали, кілько кривд зроблено ческому народови в язиковій справі. Супротив нашої опинії публичної нам тяжко буде удержати в клюбі дотеперішне наше становище. Льояльність не позволяє обіцювати се, що не дасть ся додержати. Цїсар висказав надію, що в найблизшім часї в тім напрямі щось стане ся.

Кафтан висказав бажане, аби денні справи, о котрих тепер рішав парлямент, передано соймам краєвим. В розмові з Мілянішом цїсар висказав бажане, аби цлова єдність з Угорщиною удержала ся. Штіркови цїсар сказав, що відносини в парляментї поправили ся.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Поляки в Прусах.

Познань. З відси вигнано двох австрийских Поляків, співаків, за участь в концертї „Сокола". Поляки віднесли ся в тій справі до Голуховского і Яворского.

Розруха в Росиї.

Парияж Echo de Paris доносить, що сто салдатів, котрі в полтавскій губернії не хотїли стрілати до хлопів покарано смертию, а решту вислано в Сибір.

Крета.

Атени. З нагоди іменин грецкого короля всї начальники громад Крети вислали ґратуляційні телеґрами, в котрих висказують бажаня, аби Крету сполучено з Грецию.

Альзация.

Берлин. Наслїдник престола має бути іменований намісником Альзациї.

Реакция в Туреччинї

Царгород. Султан видав іраде, забороняюче турецким урядникам бувати в християньских домах і брати участь в публичних зборах. Цїлею заборони є унеможливати урядникам і офіцирам пізнавати европейскі ідеї, специяльно в области политики.

Хіни.

Лондон. Повстанє в провінциї Чілї що раз сильнїйше. Повстанцї нападають на церкви і місіонарів. В їх 20.000 добре узброєних.

З Африки.

Капштад. Говорять, що нині відбуває ся послїдна конференция в справі мирових переговорів.

Лондон На біржи розійшла ся поголоска, що комендантн Бурів мають повновласть принати поставлені Анґлією условия.

Претория. В послїдних днях 10 Бурів убито а 221 полонено. Під Пітсбурґом убито одного Бура а 34 полонено. З шин вилетів панцирний поїзд, що їхав з Преторії до Пітсбурґа, при чім погиб 1 офіцир і 10 вояків.

Про гради в Галичинї.

(Статя надіслана.)

В 41. томі Розправ матем. природничого виділу, видаваних Краківскою академією, помістив К. Шульц розвідку п. з. „Grady w Galicyi", а що зміст ей вельми інтересний, тому подаю тут виспіди сего автора до відома ширшого загалу.

I. Градові полоси. П. К. Шульц на підставі виказів Краківского тов. взаїмн. обезпечень і урядових звітів староств зіставив дані про гради, які навістили наш край за час 18 лїт с. в. від 1871—1898 р. Найменше обезпечають ся не лиш від граду але і від огню гірскі сторони всх. Галичинн і з тих повітів в звітах суть прогалини; поминувши однак сю недостачу, коли за „случай граду" будем вважати град, що впав в одній громаді і одного дня, то случаїв тих за 18-лїтний сей період було в цїлім краю 11.470; град впав в 862 днях в 3.830 громадах (всїх громад в краю 6.240), а з них за весь той час мало град:

2886	або 75%	громад	град	1—3	рази	4972	случаїв граду
539	„ 14	„	„	4—6	„	2495	„ „
193	„ 5	„	„	7—9	„	1544	„ „
106	„ 3	„	„	10—12	„	1166	„ „
106	„ 3	„	„	більше	„	1293	„ „
3830	„ 100%					11470	„ „

Отсї громади зазнали найчастїйше градів:

1.	Ромашівка н. сум.	Терновіць	24 раз по 3 рази 1891 і 1898 р.
2.	Стулки	„	20 „ 5 „ 1896 „
3.	Кабарівці	Зборів	25 „ 4 „ 1895 „
4.	Озірна	„	25 „ 4 „ 1898 „
5.	Латаї	Товсте	23 „ 5 „ 1896 „
6.	Сороки	Бучач	22 „ 4 „ 1895 „
7.	Могилянки	Будзанів	24 „ 4 „ 1898 „
8.	Обертин	Обертин	26 „ 6 „ 1896 „
9.	Вигоянка	Чортків	21 „ 6 „ 1891 „
10.	Грималів	Грималів	22 „ 6 „ 1890 „
11.	Копичинці	Копичинці	26 „ 7 „ 1890 „
12.	Григорів	Монастирська	23 „ 4 „ 1881 „

Не лиш Печенїги, Половцї і Татари сердечно нас любили, Поляки до тепер ще люблять, але й градам сподобався „poczciwy kmiotek ruski“ і его плоди, бо от як в тім взглядї представляє ся всхідна і захїдна Галичина. П. Ш. подїливши Галичину чомусь не після загально принятого звичаю надовж Сяну, але лїнією поведеною через Сокаль-Львів-Стрий, так що на ту „новомодну“ вск. Галичину випадає 43·8% всеї поверхнї, на прочу, „західною“ зве ей ш. автор, припадає 56·2%, та мимо сеї вівісекциї всхідна часть краю представляє-сь в дуже некористнім сьвітлї.

	Всхідна	Зах. часть
Поверхня (границя Сокаль-Стрий)	43·8%	56.2%
Случаїв граду в процен.	65·4%	34·6%
Громад навіщених градом в%	51	49
Громади ті за 18 лїт мали перес. случ. граду	3·8 раз	2·1 раз
На 100 км² випадає перес. случаїв граду	21·8 „	9 „
Одного дня перес. навістив град громад	11·5	6·9

Ще в некористнїйшім сьвітлї представила би ся руска часть краю, коли-б взяти етноґрафічну границю за підставу подїлу і обчислень. На підставі мапи доданої до сеї розправи сказати можна, що результатом такого обчислення було-б здвоєне і так вже некористних дат всхідної Галичини.

За підставну одиницю своїх обчислень взяв п. Ш. судовий повіт, а що рїжниці між їх поверхнею бувають великі, пр. Тернопіль має 894 км² а Подґуже 62 км², то для кождого судового повіта обчислено так зване число *A* в сей спосіб, що загальне число случаїв граду даного повіта поділено через его поверхню в км², а квот помножено через 100 і таким робом одержано число случаїв граду на 100 км² кождого повіта. Число се означає отже кілько припадає случаїв граду на 100 км² даного повіта, а через таке зведене до вспільного знаменника порівнане повітів набирає математичної прецизиї.

П. Шульц подїлив всі судові повіти після скількости градових случаїв на 6 ґруп. До першої зачислив повіти, в котрих за 18 лїт було на 100 км² більше як 50 случаїв граду. Єсть їх 7 іменно: Збараж, Потік золотий, Тернопіль, Товсте, Обертин, Зборів, Козова; їх поверхня виносить 4·3% цїлого краю.

До другої ґрупи належить 9 повітів, они займають 4·1% краю, мали 40 до 50 случаїв на 100 км², а суть то повіти: Грималів, Нове Село, Чортків, Бучач, Снятин, Стара Сіль, Гвоздець, Ярослав і Будзанів.

По 30—40 случаїв граду мали повіти: Городенка, Копичинцї, Гусятин, Бурштин, Підгайцї, Ходорів, Камянка, Львів і Вишнївчик, а їх поверхня творить 5·5% краю.

До четвертої ґрупи вчислено 22 повітів о поверхнї 10·7%, що на 100 км² мали 20—30 случаїв граду, іменно: Скалат, Щирець, Белз, Товмач, Микулинцї, Коломия, Комарно, Журавно, Порохник, Теребовля, Жабно, Вібрка, Краків, Величка, Куликів, Монастириска, Галич, Подґуже, Олесько, Самбір, Рудки і Перемишляни.

Повіти пятої ґрупи числом 45 мали по 10—20 случаїв граду, їх поверхня ставить 23·3%; — прочі 89 повітів, а суть то повіти підкарпатські і західні, о поверхни 52·1% що мали менше як 10 градових случаїв на 100 км².

З того зіставлення видно, що в чотирох перших ґрупах, які становлять четвертину поверхнї цїлого краю, було на 100 км² 20—63 ґрадових случаїв, а між ними находить ся лиш 3 повіти західні, та що найсильнїйше градом нищеною полосою есть Поділе, особливо его північна і полуднева область.

Другою, но вже менше фреквентованою, областию назвати можна простор від Старої Соли через Самбір, Рудки, Львів аж до Каминки струм. На заході до 23 случаїв граду виказують три повіти сумежні з містом Краковом, прочі — з винятком цїлої области ріки Вислоки з 15 случаями, — виказують низше 10 случаїв за 18 лїт.

2. Великі градобитя. Окремо зазначити треба великі градобитя с. в. случаї граду, що впав того самого дня в кількадесять громадах, отже засягнув значну область краю. Таких градобить було за час обговорюваний 86, они засягнули 6.729 громад. Прото засягнуло одно градобите пересїчно 79 громад, або таку поверхню, яку займає в нас пересїчний полїтичний повіт.

Відношене великих градобить до загального числа градів так в краю цїлім як і в поодиноких повітах есть майже стале, а їх відношене представляєсь чисельно як 6 : 4. З сего виходить, що великих градобить бувае більше чим льокальних случаїв граду, а також що чим більше має якийсь повіт перших, тим більше буде там і сих послїдних. Так в руских повітах, які вичислено в 4 перших ґрупах о поверхнї рівнаючій ся 24·6%, знищили великі градобитя 4.208 громад або на 1% поверхнї 171 громад, в прочих повітах о повер. 75·4%, 1.551 громад або на 1% поверхнї 20 громад. Поверхня чотирох тих ґруп зазнає 8 раз частїйше градової благодати як прочі области краю.

Однак самими рефлексиями їм не поможем, тому йдїм дальше.

Найбільші простори знищили великі градобитя, що лучились:

29 червня	1898 р.	засягн.	53 п. суд. і	315	громад
3 липня	1890	„	34 „	226	„
3 „	1881	„	43 „	172	„
9 червня	1891	„	35 „	161	„
30 „	1898	„	36 „	154	„

3. Градовий період. Як з повищої табельки видно, великі градобитя лучають ся в червни і липни, а если хочем означити докладнїйше, то они концентрують ся на 10-ти дневий час між 25 червня а 4 липня. На тую фатальну 10-тиднївку випадає 25% великих градобить і 28% знищених градобитями громад, — на червень і липень випадає їх 83%, а сел навіть дещо більший процент. Великі градобитя припадають майже виключно на обидва ті місяцї і в тім часї заподіюють найстрашнїйші спустошеня, бо нищать плоди в 5.764 громадах. Великі градобитя лучають ся ще в маю і серпню, але їх число і шкоди в порівнаню з тамтими двома місяцями не суть великі.

Як великі градобитя так і місцеві случаї граду мають обмежену пору; найчаснїйші гради припадають на половину цьвітня а найпізнїйші на середину жовтня, отже лучають ся в протягу 180 днїв. Найінтензивнїйші гради лучають ся однак так само в червни і липни; на ті два місяцї припадає 57.2% всїх градів. — Великих градобить і спорадичних случаїв граду було за 18 лїт разом:

в цьвітни	10	раз або	1·2%	засягнули	12 громад
в маю	171	„	19·8 „	„	1.392 „
в червни	263	„	30·5 „	„	4.370 „
в липни	230	„	26·7 „	„	4.190 „
в серпни	157	„	18·2 „	„	1.430 „
в вересни	27	„	3·1 „	„	52 „
в жовтни	4	„	0·5 „	„	7 „
	862	„	100·0%	„	11.470 „

Метеорольоґи ще не в силї пояснити причини повставання градів; есть много ґіпотез, а з них одна приписує скількість градів впливови сонїчних плям. Як звістно, поверхня сонця покрита в рїжних часах рїжною скількостию темних плям, які займають то меншу то більшу часть его поверхнї. На підставі довголїтних досьвідів стверджено, що відрїжнити може 11тилїтні періоди, в часі яких замічаєм maxima і minima плям. Більше менше на сесю послїдну пору с. в. на minima плям мали-б припадати найчастїйші гради, на maxima плям найрідші і се з немногими винятками сверджують заобсервовані факти.

Minimum плям 1886 до 1892 на рік пересїчно 53 днїв град. з 690 громадами.

Maximum плям 1883 р. на рік пересїчно 46 днїв град. з 691 громадами. Maximum плям 1893 р. на рік пересїчно 40 днїв град. з 491 громадами.

Не завадить додати, що згідно з наведеною ґіпотезою два лїта з градобитями кольосального розміру припали на пору minimum. Були торок и 1890 і 1891. В часї двох тих лїт було 135 днїв з градом, який засягнув 2732 громад.

Практичний вислід з тих теоретичних розслїдів був би слїдуючий: Товариство взаїм. обез. „Дністер“ повинно з огляду на часті градові шкоди, яких зазнає руска часть краю отворити віддїл градовий, бо після мінїмальних обчислень наносять гради що року пересїчно 57.000 властителям на 6 мілїонів К. шкоди, в чім участь всх. Галичини поставити може на 4·5 мілн. К. Бувають однак роки, як пр. 1891, де шкоди ті сягають 13 мілїонів корон.

Загальні збори „Дністра“.

В доповненю вчерашного справоздання з загальних зборів асекураційного товариства „Дністер“ потрудимо, що при кінци тих зборів, при точцї „інтерпеляциї членів“, о. Пісецкий з Білої Чортк. домагав ся централїзациї аґенций товариства по повітових містах, а п. Гонта жадав, щоби аґентам підвишено провізию з 8% на 10%, чистої премії. Потрібні в тих справах пояснена дав зібраним директор д-р Кулачковский. По вичерпаню дневного порядку збори закінчено.

—

О год. 4 пополудни відбули ся вчера загальні збори товариства взаїмного **кредиту „Дністер“**, при чім число зібраних було значно менше, як на ранїшних зборах тов. взаїм. обезпечень „Дністер“. По полагодженю вступних формальностий принято до відомости без дискусиї протокол попередних зборів, справоздане дирекциї і надзираючої ради за VI рік адм. 1901 і справоздане ревізійної комісиї; також без дискусиї і одноголосно ухвалено абсолюторию для управи товариства. Чистий зиск з року 1901 в квоті 8.699 кор. ухвалено роздїлити згідно з внесенем надзираючої ради в той спосіб, що 870 кор. призначено до резервового фонду, — 4285 кор на дивіденду від членьских удїлів в висотї 6%, — 2400 кор. на ремунерацию для членів дирекциї і ревіз. комісиї, — а решту 1144 корон перенесено на рахунок біжучого року.

При точцї „інтерпеляциї членів“ порушив професор В. Шухевич справу будови власного дому товариства, над чим вивязала ся доволї дискусия. Посол Гурик уважав сю справу за передчасну, бо треба грошей на парцеляцию. Зі сторони дирекциї вияснено, що справа кредиту на парцеляцию і справа будови власного дому товариств зовсїм не колїдують з собою і одна справа другій не стоїть на завадї, бо з одної сторони удїлюване кредиту на парцеляцию належить виключно до кредитового товариства „Дністер“ і всекураційне товариство „Дністер“ парцеляциею займати ся не може і не сьмїє, а з другої сторони потреба власного дому заходить як-раз у асекураційного тов. „Дністер“, котре могло би зовсїм вигідно часть своїх резервових фондів улькувати пупілярно на власній каменици. — Велика більшість зборів заявила ся за потребою вибудованя власного дому і за тим, щоби управа товариства як найскорше приступила до здїйсненя того постуляту. — На тім збори закінчено.

Складки на потреби академ. молодіжи

надіслані на руки Адміністрациї „Дїла“.

Олена і К. Кузикови з Бескa 6 К., О. Чубатий в Панасівцї 10 К, Н. М. у Львові 3 К, С. Савула в Устю Сільнім 8 К, о. С, Ломницкий з Гіранки 6 К, Антонина Бінинська в Балигородї 10 К, А. Чубатий в Кинашові 1·10 К, І. Кубік в Градци 4 К, о. О. Лисяк з Гійча 5 К, З. Матковский в Зарічу 1·60 К, Б. Старецкий в Дрогобичи 15 К, о. Е. Роздольский 3 К, М. Кимакович в Залїщиках за цьвітень 6 К, Ю. Балаким в Любачеві 4 К, І. Саварин в Мельцу 1 К, Р. Дмоховский в Янові 5 К. — Разом 88·70 Корон.

Рух в руских товариствах.

(+) **Посьвячене льоналю Товариства „Труд“** у Львові, Ринок ч. 39 I поверх (в сторонї Народної Торговлї) відбуде ся в неділю 11 с. м. в полудни о 12 годинї, на котре запрашає ся всїх Членів Товариства. — *Дирекция Товариства.*

(+) Кружок забавно-драматичний Товариства руских ремісників **„Зоря“** у Львові устроює в суботу 10 н. ст. мая 1902 в льокали Товариства при ул. Краківскій ч. 17 **вечерницї з танцями**, на котрі комітет Вп. Членів і Гостей уклінно запрошує. Вступ 50 сот.

(+) **З Товариства „Шкільна Поміч“ у Львові.** Для товариства „Шкільна Поміч“ у Львові надіслали: О. М. Алексишин з Суховолї 2 К.; А. Тишиньский з Жиляця 2 К.; І. Р. з Рогатина 2 К.; О. Совітник Димитрий Гузар з Завалова 10 К.; П. Олїмпія Лучаківска зі Львова 2 К. і Роман Ілевич з Касперівки 2 К; П. Опишкевич, нотар зі Львова 10 К.; Галя Головацка з Ільча 2 К.; О. Шанковский з Копичинець 4 К.; Товариство „Дністер“ у Львові 50 К. Всїм Високоповажаним Добродіям складає Видїл Товариства сердечну подяку і просить о дальшу память. *Варвара Литинська* касиерка Товариства. Ул. Вірменьска 8.

(+) **З читалень „Просьвіти“.** В Буцневі коло Перемишля устроїли члени читальнї з Острова дня 28 цьвітня театральне представлене в стодолї о. Глиньского. Явилось до 200 селян. Драма „Верховинцї“, хоть в і за трудна, однак як на селян випала дуже добре. Особливо дуже добре відограла ролю мами дївчина М. Лїсевич, а ще лучше виконала ролю Параней Анна Задорожна. Мартин Петраш, Стефан Кріс, Анна Конарска і всї другі відограли свої ролї гарно. Головна заслуга в тім дака Задорожного, що щиро занимає ся руско-народними справами. Чистий дохід на фонд руских академиків принїс 20 корон. — Видїл читальнї в Топорові складає Головному заряду у Львові прилюдну подяку за дар книжок в 82 примірниках. — Читальня в Трускавци, пов. дрогобицкого складає сьвітлі видїлови тов. „Просьвіта“ у Львові сердечну подяку за прислані даром для місцевої читальнї книжочки вартости 26 корон. — В Угринові середнім коло Калуша відбуло ся отворене читальнї „Просьвіти“ дня 13 цьвітня в домі п. Сави Микулака. На разї виписалось 50 членів. На отворене прибули гостї з Новиці. До видїлу вийшли: о. парох яко голова і місцеві селяне. — Читальня складає щиру подяку центральному видїлови „Просьвіти“ за подарованї еї книжки вартости 25 корон. — В Вербовім, бережаньского пов., відбули ся перші загальні збори читальнї 8 марта, хоть еї отворено ще в 1897 р. Зі справоздана показало ся, що читальня має довг за книжки „общества“. Збори ухвалили довгу не звертати, бо сих книжок не замовлювано, та замість відсилати довг, ухвалено спакувати книжки і відіслати їх туда, звідки прийшли. Найбільше около читальнї заходять ся війт і Дмитро Походжай, котрого вибрано головою. — В Стронятинї, львівского повіту, істнує від давного часу читальня „Просьвіти“ і завдяки пароховi та сьвідомости тамошних селян дуже гарно розвиває ся. Та через те й сталась вона солею в оцї ворогів сьвітла і правди. Москвофіли стали насилати до села „Русское Слово“ і поміщувати в нїм клевети на читальню, та хотїлиб заложити читальню „общества“, за що принялись один сьвященник-ґенерал їх і кількох селян, котрі доси пересиджували в корчмі. Але селяне зі Стронятина не дадуть ся вже збаламутити дорадникам, котрі кажуть селянам вирікати ся рідної бесїди і уживати „общерусскій языкъ“.

НОВИНКИ.

— **Звертаємо увагу** на важні оголошеня в рубрицї „рух в руских товариствах“.

— **Народне віче в Збаражи.** Нині надіслано нам до оголошеня отсю **відозву**: Панове Громадо! Дня 15 патиньского (або 2 руского) мая с. р. т. є. в передодень славного, памятного дня знесеня панщини, о годинї 2. по полудни відбуде ся в Збаражи, в будинку магістрацкім велике народне віче. На вічу буде бесїда про положене руско-україньского народу перед знесенем і по знесеню панщини. — Панове Громадо! Від кількох лїт йде в нашім повітї робота над осьвідомленем народу. Гадаємо, що та робота не пішла на марне. Отже, аби переконати ся, чи так воно є, уряджуємо те віче і певнісьмо, що не забракне на нїм ні одного сьвідомого хлопа. Приходьтеж на віче цїлими сотками зо всїх сіл! — В Збаражи дня 5. мая 1902. — За комітет вічевий: Яндрух Шмиґельский, Яцко Остапчук, Дмитро Керничний, Василь Бучак, Олекса Фейцарук, Семен Паздрій, Луць Іщук, Іван Паляниця, Марко Вайнер, Яндрух Марцїнюк.

— **За море!** З Тернополя пишуть нам: „Нині (8-го с. м.) пополудневим поїздом з Копичинець приїхало до Тернополя з околиць Борщева, Івання пустого, Гермаківки і Залїщик, около 200 руских переселенців до Канади, мущин і жінок, переважно в середнім віцї, парубків і дївчат а також богато малих дїтий і то ще при грудях. Тутки пересїдали до львівского поїзду. На лицях їх читає ся жаль і смуток. У многих слези в очах. Сцени прощаня з рідною, що їх доси супроводжала, були прямо траґічні“.— *Ю. М.* — Той сам дописуватель пише нам тогож самого для вечером в друге: „В хвили, коли пишу, (6-а година вечером) знов заїхав поїзд з Копичинець повно набитий еміґрантами (поверх 200 осіб рїжного віку і полу). Пересїдають до львівского поїзду з клунками на плечах і в руках, з розпуков в очах“. *Ю. М.* — Нашому принагідному дописувателеви дякуємо за вістку і просимо ще раз нашу публику доносити нам про розміри і льокальні причини, еміґрациї. Як з повисших вісток показує ся еміґрациїна горячка шалїв тепер в Борщівщинї і суєдних повітах. Може-би хто небудь з патріотів, що сидять на місци, подав нам дещо докладнїйше про еміґрацию: з яких сіл еміґрують, які господарі (богаті, бідні, чи середні), через які обставини, які подають причини, хто їх намовив, чи видає ся паспорти без перепони, і т. д.

— **Narodowe obchody.** Поляки обходять безлїч усних „narodowych pamiątek“, причім замітне, що чим котра партия більше станчиківско-шовінїстична, тим більше рейваху робить з нагоди тих обходів. Послїдними часами обходжено річницю „конституциї 3-ого мая“ і річницю „слюбів короля Яна-Казимїра“, що в хвилї, коли шляхтї душа втїкла в пяти перед козаками і рускими хлопами, публично в бернадиньским костелї „слюбував дбати про піднесене селян“; а нинїки знов львівські тромтрадратники сьвяткують память 21 слухачів київского університету Поляків, що з'явивши ся в маю 1863 року в селї Соловіївцї, проголосили україньским хлопам т. з. „золоту грамоту“, котрою „надавали народови свободу, землю і горожаньскі права“ та взаминy взивали селян помагати відбудувати Польщу. Селяни, не переконані зазивом молодих великопольских фантастів, убили їх. Тепер Dziennik Polski взиває до сьвяткованя їх памяти. — Ми-б нїчого не мали замітити до тих обходів, як-би не перехвалки усяких Dziennikів, що „ось-то — мовляв — які-то ми були свободолюбні, хлопомани, дбалі о добро селян!“ О скільо однак говорить істория, то по „слюбах“ Яна Казимира був ще цїлий ряд польских королїв, а хлопам чим далї, тим було гірше, і навіть мимо ославленої конституциї 3-ого мая польска шляхта не спішила ся давати „свободу, землю і горожаньскі права“ селянам, доки не зробили сего чужі уряди: австрийский і нїмецкий під напором новочасних социяльно-полїтичних змагань. Мрії кількох лїберальних фантастів, що для фантому Польщи „od morza do morza“ носили ся з piun desiderium освободжени селян від панщини, не можна брати в рахунок, бо польска шляхта сама немагала таких „небез-

печних нарванців“ (дословний термін з одного шляхецкого листу) робити нешкідливими для себе, а вкінци сї мрії не були наскрізь щирі, бо не добро селяньства само про себе було їх осию, але націоналїстичний фантом Польщи „od morza do morza“. Та навіть, якби брати на серіо всї ті „слюби“, „конституції“ і „грамоти“, що сьвятковане їх памяти стоїть в разячім противорічю з практикою польских патріотників супротив руского а часто і свого, мазурского хлопа. Хиба, що Dziennik'і і tutti quanti справдї не беруть тих обходів на серіо.

— **Втяв, що знав.** „Галичанинъ“, одержавши мабуть від своїх провінціональних адгерентів скілька остережень, аби не пересаджував вже понад видержимість навіть самих твердяків в денунціяціях, пробув у вчорашнім числї в статї „Галицкіи украинцы въ заступничествѣ поляковъ“ виправдати ся зі свого денунціяторства... дальшим денунціованем усього українства як „соціялистическаго направленія“, чого доказом має бути се, що краківский „Naprzód“ занотував у своїх стовпцях кацапскі денунціяції і вказав на москвофільско-станчиківску спілку. Така денунціяція нам справдї нїчого вже не зашкодить, та за се поможе москвофільскому штабови в очах Gazet'и Narodow'ої, ґрафа Пінїньского і цїлої тепер москвофільско настроєної станчикерії. Та найбільшу мудрощ зіставив „Галичанин“ на конець. Ото — після его „изъобрѣтенія“ — „роль украинцевъ — заступничество поляковъ“. Давнїйше Поляки прозивали Русинів „ковбасюками“ а тепер „украинцы“ звуть кацапів „кацапами“. Ось в чім лежить се „заступничество“! — Ну! ну! втяв, що знав! Ще кілька таких статий, а вся галицка Русь повірить „Галичанин'ови“, що то не він вислугує ся Ляхам, денунціюючи перед ними все руске, але, що се роблять „украинцы“, котрих він раз-враз денунціює за опір польскій шляхтї.

— **Ґенерал Ґальґочи опускає Перемишль.** Тихо і без пращальних овацій намірив комендант X. корпусу опустити Перемишль і обняти становище інспектора армії. Перед трема днями заїхали вечером вози експедиційні перед его приватне помешкане і забрали цїлі паки і куфри з річами до дальшого транспорту до Відня.

— **Поєдинок з причини інтерпеляції.** Перский шеф секційний Колїшер, котрому в інтерпеляції, внесеній в радї державній, закинено надужитя і хабарництво, визвав всїх послів, що тую інтерпеляцию підписали на поєдинок. Таким способом жидівский Перс, чи перский жид мав би поєдинкуватись з послами: Іром, Вольфом, Аксманом, Герцманьским, Сильвестром, Ник. Васильком і др.

— **Справа великої горівчаної контрабанди** у львівскім фабрації Шпрехерів за городецкою рогачкою, закінчила ся по довшім слїдстві тим, що Шпрехери мають заплатити скарбови державному 150.000 К. кари, відобрано їм дозвіл вільного складу спірітусу і від 1 сїчня 1903 не може дальше фабрика вести ся під фірмою Шпрехерів. — Так далекий реченець замкненя вільного складу полученого з рафінерию спірітусу, установила скарбова власть для того, щоби дати Шпрехерам спроможність уреґулювати свої інтереса.

— **П. Михайло Микита Литвинович,** звісний наш патріот і член народних товариств, уроджений в 1878 р., промований 6 с. м. в віденьскім університеті на степень доктора прав.

— **Убійство і самоубійство.** В Глубочку, борщівского повіту, селянин Блажко Веселий замордував дня 4 с. м. свою жену ударом сокири і пробитем горла в двох місцях якимсь орудием, котрого доси не знайдено — опісля пішов до стодоли і там замкнувшись, перерїзав собі горло бритвою, котру пізнїйше далеко від него лежачу найдено. Причина того чину незвісна.

— **Невправні стрільці.** З Бзуполи пишуть нам, що в неділю 4 с. м. чотирох хлопаків хотїли забавитись в стрільців і роздобувши пістолятко, за богато насипали в него пороху. При стріляню пістолятко розірвалось на кавалки і всїх 4 хлопців небезпечно поранило. Одному урвало 2 пальці, другому покалїчило твар, третому зранило чоло і бороду, а четвертому ухо. Трох треба було відослати зараз до шпиталя в Станиславові.

— **„Бескід“,** завязане перед двома роками в Сколїм товариство для поширяня туристики в середущих Карпатах, відбуде свої загальні збори в салї львівскої ради повітової (ул. Панъска ч. 13) в неділю, дня 11-ого мая о год. 11-ій перед полуднем, на котрі то збори п. Теофіль Мерунович всїх „аматорів краси рідного краю“ запрашає. Сьвященики, як видко з пори визначеної на збори, до тих „аматорів“ не можуть належати.

— **Поїздом з Парижа до Ню-Йорку.** Се виглядає на байку, а однак має стати дїйсностию. Французкий інжинїр Люа-де-Льобель котрий, враз з американьским богачем-подорожником Гієнїем, розслїджував північно-американьский півостров Аляску і віддїляючий еї від північно-азийского півострова Чукоцкого пролив Беррінґа, — проектує зелїзниче получене Парижа з Ню-Йорком через Сибір, Чукоцкий півостров, пролив Беррінґа, Аляску і Канаду. Зелїзниця ішла-би з Парижа на Берлїн, Варшаву і Москву, далї теперішним сибірским шляхом до Байкал-озера, а звідси — мабуть від Іркуцка — завернула-би ся на північний схід, та перебігаючи країни, де термометр показує 60 степенїв Цельзия низше зера а ніч трівае 4 місяцї на рік, дійшла-би до проливу, що дїлить Азию від Америки. Пролив, широкий на кілька миль, перебувати-муть поїзди або на величезнім поромі (так, як тепер перебувають Дунай коло Могачу, або Байкал-озеро) або — підморским тунелем! Який з тих двох способів вибере Льобель до свого остаточного пляну, рішать студиї, що саме тепер на місци ведуть ся.— Коли удасть ся вигадливому інжінєрови найти капіталїстів, що дадуть гроші на виконане проекту, готові люде сухою ногою переїздити зі східних берегів Атлантику на західні.

— **Шевченкові вечерниці для служниць** устроїло — як довідуємо ся — вчера пополудни товариство „Кружок українських дївчат“. Кажемо: „як довідуємо ся“, бо в супереч принятому звичаєви ми не удостоїли ся запросин на сей вечерок ані навіть повідомленя, що такий вечерок має відбути ся. З власної припадкової обсервації можемо сказати лише тілько, що саля, в якій відбув ся вечерок, мабуть була прикрашена портретом Кобзаря, пожиченим у т-а „Руска Бесїда“, бо в пополудневих годинах місце сего портрету на стїнах „Бесїди“ було пусте. — Як нам пяте через десяте переказувано, мало зібрати ся на вечерок около 50 служниць і дещо пань з нашої інтелїґенції. Дївочий хор заспівав кілька пісень, одна панночка грала на якімсь інструментї, а одна пані мала сказати про житє Кобзаря. Як все те випало і яке робило на слухачках вражінє— сказати нам на память годї. Говорено нам рівно-ж, що на вечерницях годї було добачити бодай на лїк одного мущини. — Ми зі свого боку мусимо піднести з повним і необлудним признанем демократичні змагання „Кружка укр. дївчат“, що не обмежав ся та псевдо-патріотичних фразах, але йде в найнизші слої народу щирити поступ і національну сьвідомість, однак з другого боку незромуміла нам така гіперфемінїстична ексклюзивність, ще й на Шевченкових вечерницях. Консеквентно йдучи, можна дійти і до того, що українъско-руські жінки не повинні сьвяткувати памяти Кобзаря, бо він був ... мущиною. Як отже ставлені „Кружком“ початки для працї серед жіноцтва низших верств мусимо вважати великим кроком на перед серед нашої суспільности, так з другої сторони полова ексклюзивність заносить ремінїсценціями середновічних або музулманьских поглядів про відносини полів. Наше-ж столїтє стоїть вже твердо на тім становищи, що ми перше люде, а потім жінки і мущини.

— **Тунель завалив ся** на зелїзничім шляху, що веде з Берна до Льозанни, на просторі 30 метрів. Приступлено сейчас до роботи коло направи тунелю, але небезпеченьства не усунено, бо терен дальше обсуває ся. Мешканцї села Лякроа, положеного над склепінем тунелю, опустили свої хати, бо чути все більше підземний лоскіт.

— **Невикриті доси злочинці** дібрались до церкви в Вуднищу ad Тисів і розбили скарбону церковну — але правдоподібно сполішені утекли не забравши нїчого.

— **Загадочне убійство.** Онодги знайдено в лїсї камеральнім коло Тисова бідного жида з Болехова — неживого з розтрісканою чашкою. Комісия судово-лїкарска сконстатовала убійство сокирою, сповнене правдоподібно в цїли рабунку. Жид виходячи з дому мав при собі коло 12 К гроший, яких однак при убитім не найдено, а крім сего мав затягнений оден чобіт з ноги. Слїдство в току.

— **На земскій кулї умирає річно** 33 мілїони людий; се значить на оден день 91.554, на одну годину 3.730 а на одну мінуту 62 випадків смерти. Кождої секунди затим умирає оден чоловік. Пересїчний вік чоловіка виносить 32 лїт. Четверта часть уроджених вмирає перед 7-им роком житя, а друга четвертина перед 17-им. На 10.000 людий ледви оден чоловік доживає 100 років. Подружені живуть довше ніж люде вільного стану. З 10.000 подружених, що доходять до 70-ого року житя, есть: 43 духовників і і політиків, 40 рільників, 53 ремісників, 32 військових, 29 адвокатів і інжинїрів, 27 професорів та 24 лїкарів.

— **Товариство драматичне хінъских акторів,** зложене з 45 осіб, заохочене удалими пробами Японьців, що під проводом Сади Яко, з такими успіхами продукувались в Европі, вибираєсь і собі в артистичну подорож. Свої гостинні виступи має начати в Петербурзї, відтам удасть ся до Відня, дальше до Берлина, а вкінци до Парижа і Лондону.

— **Опізненє депеши** вже не одного набавило шкоди або не відвервуло її від него. Так директор одного великого банку в Берлинї телеґрафував до другого банку в Парижи, що там прийде гість мінати два чеки на чверть мілїона франків. Чеки ті пофальшовано в Буенос-Айрес, тож остеріган перед їх виплатою один начальник другого. Тимчасом депеша о кілька мінут спізнила ся, і гроші як-раз виплачено в Парижи на фальшиві чеки.

— **Дрібні вісти.** При кінци червня будуть видані банкноти 50 коронові. — До найбогатших американьских мілїонерів належить родина Вандербільдтів. Три братя і одна сестра платять річних податків разом 22 мілїони 800 тисяч корон. — Читальню в Мишинї, коломийского повіту, розвязало староство для браку членів. — Поминальне богослуженє за упокій душі бл. п. митрополита Куіловского відправлено 7 с. м. в Станиславові заходом тамошної епископскої капітули. — Із Смолина коло Немирова переселилось 40 нїмецких родин в Познаньщину а їх господарства закупили мазури. — У Львові застрілив ся позавчера 23-лїтний Вол. Мокшицкий. Був він резерв. офіцером, недавно оженив ся і осїв тут глядаючи якого занятя. — В Чернівцях буде з кінцем с. р. установлена дирекция поліциї. В державнім буджеті на 1903 р. вставить ся на тую цїль потрібна сума. — При будові судового будинку в Снятинї помер нагло на удар серця маляр Ульман з Янова під Львовом. — В одній з фабрик в Лодзї замовлено кілька мостів для сибірскої желїзниці за 5 мілїонів рублїв. — В 1901 р. вивезено з Росиї 129,900.000 штук папіросів за границю, коли давнійше число та ледви сягало 30 мілїонів. — З Познаня видалено польских співаків оперових Тарнавского і Когмана.

Посмертні — ✞ — вісти.

Андрей Мигович, емеритований приватний офіціялїст ґр. Лянцкоронского, помер в Роздолї дня 1. мая 1902 в 84 році житя. Був се чесний чоловік, а найлїпше знають се ті, котрі з ним близше жили. В тяжкій працї пережив в приватній службі 52 лїт, дїти випровадив на красні становиска, а в кінци зломаний больом по страті 4 найстарших дїтий (2 сьвящеників), пригноблений, піддав ся сам правам природи і уснув в Бозі, майже ходячи до послїдної хвилї. За праведне житє дав ему Бог і легку смерть. — Пером ему земля.

Михайло Левицкий, парох Щуровичі, коломийского деканату, львівскої архиепархії, вельми дїяльний член многих руских товариств, упокоїв ся 7 мая в 42 р. житя, а 17 р. сьвященьства. Похорони відбудуть ся завтра. Покійний був загально звісний яко щирий і трудолюбивий патріот і примірний сьвященик, тож полишив по собі глубокий жаль в кругах товаришів, свояків і знакомих. В. в. п!

Відповідь „нового руского знахора“ на критику д-ра Вітошиньского.

В 73 ч. „Дїла“ з дня 12. цьвітня с. р. оголосив д-р Вітошиньский, лїкар в Тернополи, критику моєї книжочки „Як можна вилїчити ся із сухотів“.

На вступі вказує д-р Віт. на лїкарскі брошурки, котрі на заході Европи видають автори не-лїкарі в тій цїли, щоби туманити і визискувати людий.

Се правда, але бувають між не-лїкарями люди добрі і лихі, так як і межи лїкарями. Я зроблю до того лише увагу, що богато поступу в медицинї треба завдячити власне таким людям не-лїкарям. За приклад поставлю хочби пилезкого мужика Присниця, котрий увів гидротерапию до медицини і нині без тої штуки жаден лїкар не обійде ся. Немалу заслугу поклав патер Кнайп, хоч лїкарі его може гірше осуджують, як мене д р В., а прецї его вплив на медицину не дасть ся заперечити.

„На нашій Руси“ каже д-р В. „не мали ми доси такої літератури“... „Але цивілїзация і культура не стоять на місци, тож зачинаємо зближати ся до западу, бо... і у нас появляють ся подібні знахорскі брошурки“. Я гадаю знов, що то досить зле, що у нас не тілько такої, але нїякої літератури в тій справі нема. Коли не хочуть писати лїкарі, то що дивного, що пишуть не-лїкарі.

Таїни природи суть незглубимі і то, що знає доси наука, то можна напевно сказати, що знає богато і нїчого. В медицинї, так як і в инших науках, не лише само теоретичне знанє причиняє ся до поступу, але і практичні досьвіди, а нераз навіть простий случай навів неодного на важні здобутки в медицинї. Між народом є досить того материялу, але лїкарі погорджують ним, хоч потім, як Німець який покаже дорогу, то уважають се за поступ науки. Я вкажу от хочби на те: нинькі в терапії майже перше місце займає масажа. Ї ввели недавно нїмецкі лїкарі. Але у нас від давен давна баби знали, що треба „змастити і висмарувати“, а по ярмарках люди давали доптати себе по крижах медведеви, що его водив циган. Таж се масажа, тілько у грубій формі; могли наші лїкарі давно тим заняти ся. Ба, але гордість!

Перш усього закидає менї д-р Віт. повне незнанє найкардинальнїйших основ хемії, фізіольоґії, бактеріольоґії і патольоґії і т.д. Я сподївав ся, що д-р В. викаже своє твердженє на дотичних уступах чи зворотах в моїй брошурцї. З таким голословним твердженем годї спорити.

Злосливо закидає менї д-р В., що я збив теорию Коха. Се очевидна неправда, бо я тілько вказав на те, що теория Коха не довела до нїчого і не дала сподіваних результатів. Се факт прецінь знаний. Я цїкавий знати, кого то д-р В. лїчив на підставі теориї Коха?

„Давно уживані способи лїченя інгаляциями, дієтетичний спосіб житя, та лїченє на сонцї (Sonnenbad) подає яко свій власний винахід“... Отже против способу лїченя не підносить д-р В. заміту, тож питаю ся тепер д-ра В. чим моя брошурка небезпечна? Сам він прецї признає, що способи, які я подав, давно уживані; коли-ж я їх ширю і популяризую, то чим я провинив ся? Для хорого байдуже, хто винайшов методу лїченя; ему йде о само лїченє.

Цїкава однак річ, де д-р В. вичитав про лїченє туберкульози сонцем. Знаю, що поручають при хоробах недокровности, анемії лежати на сонцї, але щоби в сухотах яко головне средство уважали сонце, того я вігде не вичитав і рад би дізнати ся сего від д-ра В.

Я нетілько досьвідом попираю свою методу соняшну, але і хочу науково вивести теорию, а она ось яка: Ненцкий виказав, що гематина і хльорофіль є під оглядом хемічним те саме. (Др. В. сего не читав і тому перечить). А хльорофіль повстає тілько під лучами сонця, то і гематина рівнож витворює ся під впливом сонця. Отже коли хорий лежить на сонцї, витворює ся гематина, она збогачує червоні тїлка кровні; через те повстає більша при віддиханю асиміляция кисеня з кров'ю а коли більше кисеня асимілює ся, кров набирає більше животворної сили і наступає через те скорійша віднова тканок, а чим скорійша віднова тканок, тим успішнїйша борба против туберкула се є против нищеня тканки. Таке моє розумованє. Доси сеї справи нїхто так не сформулював і не поставив. В сїй справі я звертаю ся з уклінною просьбою до людий науки, а доброї волї, щоби зволили ласкаво застановити ся над сим моїм твердженем і коли я в блудї, щоби зволили мою похибку науково вказати, а може через те справа єще докладнїйше вияснить ся. Сего домагають ся мілїони страдаючих людий! Закидує менї д-р В. що я помішав запаленє з відмороженем. Але се здає ся помішав д-р Віт., бо того у моїй брошурцї нема. Погляди на запаленє, які я навів, виразно зазначив, що се не мої, але д-р В. новійших дослїдів науки видно не читає; таже ся справа була досить голосна; ві навіть обговорюваню в часописях (Dziennik Polski з р. 1901 під загол. „Zapalenie“); крім того подав я і свій погляд на сю справу, а коли він ложний, то д-р В. повинен був виказати се. Так само неслушний закид що-до помішаня термінів туберкул і туберкулїчний прутень, бо я не тілько подав на стр. 4 сю послїдну назву, але навіть латиньску (baccilus tuberculosis), а щоби сеї довгої науки не повтаряти, то я сказав, що коротко назвемо се туберкул. Се назва зовсїм відповідна, а хороба зве ся у мене туберкульоза. Спосіб, як я попав на свій метод лїченя, називав д-р В. куріозним. А Едінсон з капелюха прийшов до фоноґрафу. Як-же д-р В. назве сей спосіб?

Д-р В. не хоче довше розводити ся над моєю брошуркою, бо она того не варта, але він вчинив се тілько з доброго серця для народа, щоби остерегти его перед тою „небезпечною брошуркою“.

Пане Докторе, чомуж Ви не виказали в чім іменно лежить се небезпеченьство?

Щоби вкінци дати доказ д-рови В., що я шарлятанів не читаю, але студиюю сю квестию, приведу ему цитат з працї д-ра A. Moellera die Behandlung Tuberkulöser стор. 111. „Ein Specificum gegen die Krankheit gab es nicht. Zahlreich angestellte Versuche mit den verschiedensten Medicamenten hatten schlisslich immer ein negatives Resultat ergeben. Die Heilung erfolgt nicht auf Anwendung specifischer Mittel, sondern spontan als sogenannte Naturheilung“.

Мушу також упевнити д-ра В., що я своєї брошурки зовсїм для „ґешефту“ не видав, але для бідних робітників в фабрицї тютюну у Винниках. Я надрукував 500 примірників; коштував мене наклад 60 кор. Сто примірників я вже роздав, а як-би ще решту продав по 20 геллерів, то який же тут заробок?

Коли через тілько лїт нїс я безінтересовно поміч бідним хорим і не тілько сам наражував ся на небезпеченьство хороби, але в разї некоректного поступованя також на карну одвічальність, то чинив я се тілько з пристрастного замилуваня до сеї науки і з любви і милосердя до ближнього. Перестерогами д-ра Віт. я не відстрашу ся і як час позволить, то видам ще другу брошурку.

Д-р В. жалує мене, що я пишу сї брошурки. Але ще гірше жаль, що він менї лишає сю роботу.

Дмитро Дмитерко.

Переписка Редакциї і Адміністрациї.

Вп. Є. Юр. в Но. К. Ш. На П. кварт. визначено тепер 3 К. 20 с.—В. Кі. в Жа. Тепер визначено за цьвітень а не май, бо в сїчни неведлату не одержали. — М. Че. в Ку. На Вашу примітку жадною мірою, згодити ся не можемо, бо часопись висилаємо Вам і в цьвітни все правильно, а наколи Вас числа не доходили, було Вашою річевнеодержані Numera реклямовати, тожь просимо ще о надісланє передплати за май або дальшу висилку не здержувати. — М. Ту. в Зо. Тепер визначено за цьвітень а не май бо в марти передплати, не одержано. Н. Ке. в Кл. Доси 18 а прийде ще 14 К. — Н. Ка. в Ку. Ми в правї до поставленої претенсиї на 1 К. 20 с. по. зазн. сеся квота за рік 1901 в залеглости вирівнана не зістала. — Ґ. До. в Но. То. За май належить ся нам ще 2 К. — Я. Яц. в Шп. Тепер заплачено за лютий а не цьвітень і просимо або висилку часописи не здержувати о скоре надісланє передплати ще за март, цьвітень і май. — Вп. Т. Во. в Ко. До кінця черня ще 9 К. 10 с. — К. Ма. в Гр. На II кв. визначено тепер 7 К. — С. Ма. в До. До кінця мая прийде ще 12 К. — Хв. Чит. Пр. в То. За II кв. прийде ще 40 с. — Вп. П. Чи. в За. Адміністрация не мала причини висилку Дїла здержувати, тож просимо сю справу в тамошнім уряді почтовім заквестионовати.

Надіслане.

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, вийманє зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в каучуку і в золоті, в стосовних випадках без плитки. Направи з провінциї полагоджує ся відворотно. 823 2—2

ЛИПНЕ

в ресторації НАФТУЛИ ТЕЛЕФЕРА, улиця Гродецка ч. 12 дім власний, можна дістати щоденно о годині 8-ій рано гарячий сніданок.

ЦѢННИКЪ

Порція вепрової зі шкуркою	15 кр.
Чашка кави	12 „
Фляшка пива	32 „
Порція холодця зі хріном	16 „
Ковбаски зі хріном	8 „
Кнайпа	16 „
Обѣдъ зъ абонаментъ	40 „

Напої напитки як найдешевших родах як найумѣреннѣйших цѣнах; для пятниці, що походять въ нове ресторація, дано вибраючимъ марки. — Найлѣпший вина по найдешевших цѣнах. Чиста вода 60 кр. літра.

По театрі все свѣжа, въ всякій вибори отримує и напитокъ в основова кухня.

79 2[illegible]9 -7 Въ здоровлю повнимання

НАФТУЛА ТЕЛЕФЕРЪ.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1. противъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ площа Галицкого



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, телескопы мѣрничѣ піоны, лібелѣ, манометры и. т. д.

Уриджене двобинковъ елентричныхъ.

Всякій направки полагоджують он нихъ най скорше и найдешевше. 419

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заробита особы всякого стану въ кождѣй мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папєровъ державныхъ и льосовъ. Згодешеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII. Deutschgasse 8, BUDAPEST. 111

ФЛЯНЦИ

всяких цвітів весняних, літніх і зимотреваліх. Ростини диванові і кухонні фляпци шпарагів і трускавок. Ростини газонкові і цвіти.

РОЖІ

штамові і корчикові. Все в значній якости по низких цінах поручає огород торговельний і фабрика консервів **в Любичи королівскій** (шлях Львів-Белзець). 382 5— 0

Каталоґ на жадане.



Поручає всякі стампілї каучукові і металеві. Таблиці литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнизших цінах. 241 8 52

А. ЗІГМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.

Фортепіян

Bösendorfer'a короткий, майже новий дешево продам. Кохановского ч. 8 дверї 2.

308 1—

Шукую

учительки до двох дівчат в IV. и III кл. нормальної. О. Симеон Борис в Хлипнях п. Крукеничи. 36) 1—

Склеп корінний

в повітовім місті, добре рентує ся, з причини фамілійних відносин є зараз на продаж під корисними условями. Капітал найменше 2000 зр. — Ближша відомість у: Євгена Кордасевича в Скалаті.

367 1—5

Бриндзя

гірска, мавва, сьніжа. Пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 28 кр.

Шпараги до 26 мая 1 кільоґр. по 75 кр., пізнійше пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 40 кр.

Буліон дляхорих надзвичайно пожиточний по 5 зр. 6 зр., 7·50 зр. і 10 зр. за кільоґр.

Двір Лапшин п. Бережани.

3 6 1—

Русинка

інтеліґентна, в середних літах, гляда місця до заряду домашнього у священника вдівця. Відомість: М. О. у пані Кишноскої в Коломиї ул. Костюшки дім п. Красіцкого.

[illegible]68 2—5

РОВЕРИ

найлучші, нові або ужиняні, а також всї прибори колярскі по найдешевших цінах набути можна виключно

в складі роверів „Patria“

Львів ул. Сикстуска ч. 12.

64 2—1

Ґенеральна Репрезентация одного з найстарших Товариств в дї і обезпечень людових

„ALLIANZ“

акційного Товариства житевих у безпеч ню у Відни, пош куе для а свізації фахово уздї нених осіб під **надзвичайно корыстними услівями.** Нефахових научать см. — Письмени і або дячні оферти приймає: **Ґенеральна репрезентация Львів, Коперника ч. 18 в** партері. 3.4 8—6

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкненя місячні	2 „ „	5	„
Инвентар довжників	„ „	5	„
„ вкладників	„ „	5	„
„ уділів	„ „	5	„
Книга годовна	„ „	10	„
„ ліквідаційна	„ „	10	„
„ вкладок щадн.	„ „	10	„
„ уділів членьск	„ „	10	„
Реєстр членів	„ „	10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„ „	10	„

Купувати і замовлятя належить в „Краєвім Союзї кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.

В книгарни „Тов. ім. Шевченка“

(Чарнецкого ч. 26)

можна дістати слідуючі книжки **Т. Шевченко: „Кобзар“ I—IV** (всї твори шестичні і прозаїчні) в гарній оправі **10 К. Руданьский: Твори I—V. 5. К.** в гарній опр. **7·50. Федькович: „Писаня“ I. 6 К.** в опр. **6·80 К.** і **7·20 К. Б. Грінченко (В. Чайченко): Твори I—III: 4·40 К.** Кромі сего можна дістати або замовлята всї книжки українськи і инші. Катальоґ висилаєть безплатно. При більших замовленях можна сплачувати належитість ратами після умови. При деякотрих книжках можливий опуст.

119 2—?

Торговля „Під Пальмою“ З. Маевского

давнійше Ст. Войціховского і Задуровича). **Академіцка 6 поручає**

На сьвята

Знамениті натуральні вина	40 кр. фляшка
Зеленяки	55 кр. фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава досконала	по 64, 80, 100 і 108 кр. за ½ кільоґр.
Розинки	по 36 кр. а мігдали по 60 кр.

315 9—36

Артистично-Літературні Новини

Кн. I. *В. Щурат*: Мої Листи (поезиї)

Кн. II. *Е. Ш-ів. Петрушевич*: Новелї.

Кн. III. *П. Лендаї-В. Щурат*: Мелійська Венера (драма).

Брошурований прихірник 1 корона, оправний 2 корони. Кн. I—II. в Книгарни Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Кн. III, у перекладчика в Бродах.

Ю. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР

у Львові, улиця Войтїха число 9

виконує всякі праці з обсягу малярства церковного: образи, іконостати, декорациї стін, і пр. а також портрети з натури і після фотоґрафій.

Поручає ся прото Всч. Духовенству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовлення.

Ціни умірковані. 293 9—?

Прошу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти“.

Припоручає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, російских кальошів, дитинних забавок, всіляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерий.

42 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИИ.** 23 156

По цінах найдешевших. Без конкуренції.

ОПОВІЩЕНЄ.

Сим маю честь повідомити Поважану П. Т. Публіку, що з днем 6. мая с. р. отворивем у Львові при **ул. Сикстускій ч. 29**

КАВАРНЮ

під девізою „Polonia“

а також огород гостинний електрично осьвічений, де щоденно концертувати буде доскопала оркестра військова.

Узглядняючи новочасні вимоги урядив я **кавярню „POLONIA“ з найбільшим комфортом.** Білярди найновійшої конструкциї. Поручаючи ся ласкавим зглядам Пов. П. Т. Публики остаю

З високим поважанем

364 1—8 **Е. ФРАЙФЕЛЬД.**

Свій до свого!

ЕВСТАХІЙ УСТЕНЬСКИЙ

Фабрика бронзівнича знарядів церковних

Львів, ул. Сикстуска 30

поручає:

Впр. Духовеньству свою руску робітню і виконує всякі предмети церковні як: чаші, монстранциї, лямпи і ліхтарі після найновійших взірців. Рівнож приймає всякі відновлена і направи як: золочена, посріблюване і нікльоване; платерує начине столове. Ручить за роботу виконану в моїй фабриці і за якість материялу. Роботи виконує о 15% дешевше від всїх фірм так краєвих як і заграничних. 291 8—15

Солідно а дешево!

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТИ въ „ДНѢСТРѢ“.

ДНѢСТЕРЪ Товариство взаимного кредиту, стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою у Львовѣ, Ринокъ ч. 10, домъ „Просьвѣты“.

ДНѢСТЕРЪ принимае вкладки щадничї и опроцентовує ихъ по 4% вѣдъ ста. Станъ вкладокъ 31 грудня 1901 900.183 К, 58 с. на 1.063 книжочках.

ДНѢСТЕРЪ удѣлює своимъ членамъ позичокъ на вексль скринты за интабуляцію або при вѣдповѣдній порукѣ на 5½% и 1% додатку на кошты адмін. Спляту позичокъ розкладае ДНѢСТЕРЪ догѣдно такожъ до 10 лѣтъ. Членомъ може бути тѣлько членъ обезпеченый въ ДНѢСТРѢ вѣдъ огню. Удѣлъ членьскій выносить 50 К, вписове 2 К. Удѣлы вплачені по день 31 грудня 1901: 81.169 К. 37 с. Членѣвъ було 2.006. Станъ позичокъ: 869.345 К 04 с

ДНѢСТЕРЪ удѣляе рѣкрѣчно зъ чистого зыску датки на публичнїй добродѣйнї руский цѣли — на церкви, бурсы, школы и т. д. — До кѣнца року 1901 удѣлено 8.840 К 84

Информацій въ справахъ позичокъ удѣляють агенты и Дирекція.

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбуе сѣчкарнѣ и плуга, звертаемо увагу Всч. Господарѣвъ, що найлѣпшій, трѣвалій, выпробований и самыми господарями захвалюваній, а до того дуже дешевій

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продае

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львовъ, Ринокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ	двоножовій зъ 1 колесомъ по кор.	54.00
„ **ТН**	триножевій зъ 2 колесами по кор.	56.00
„ **ТН**	чотироножевій 2 колесами по кор.	59·00
Плуги ковальскій	зъ колѣсницею . . . по кор.	3·00

УВАГА: Платячій сейчасъ готѣвкою за сѣчкарнѣ дѣстають еще 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готѣвку безъ опусту. 452 85 -?

СПРАВОЗДАНЄ ДИРЕКЦИЇ БАНКУ ЗВЯЗКОВОГО в СТАНІСЛАВОВІ

стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою за час від 1 сїчня до 30 цьвітня 1902.

А) Стан чинний.

	Стан з кінцем р. 1901 після білянсу	В протягу від 1 Сїчня до 30 Цьвітня 1902. побрано	видано	Стан з кінцем Цьвітня 1902
	к. с.	к. с.	к. с.	к. с.
Позички на скрипта	208917 93	21377 32	37080 —	224020 63
„ „ вексли	13227 50	14972 —	15380 —	13635 50
Кошта адміністрациї	176 60	596 34	1790 70	1379 96
„ спору	813 78	102 40	158 19	869 57
„ заснованя	222 48	— —	— —	222 48
Рахунок поліс	861 81	558 68	535 30	838 43
Цінні папери	2410 —	— —	200 —	2610 —
Готівка	6256 36	— —	— —	10132 27
Сума стану чинного	232886 48	37606 74	51153 19	254308 84

Б) Стан довжний.

Уділи членів	53298 18	3794 —	1586 —	55444 18
Фонд резервовий	14817 51	3157 76	200	17775 27
„ для кас позичк.	— —	— —	—	—
Вкладки щадничі	129321 36	35656 54	24654 32	140330 58
Відсотки	686 17	5914 31	624 49	5975 99
Кредит банковий	27800 —		200 —	31600
Обезпечене членів	548 57	4000	1402 89	293 02
Зиск з літ минув.	6469 69	1147 34	3579 09	2889 80
Сума стану довжн.	232886 48	53669 95	32247 59	250438 84
До того стан чинний	232886 48	37606 74	55153 19	2 43[illegible]8 84
Разом Капітал обор.	46577[illegible] 96	91276 69	87400 78	586 17 68
Оборот касов.		—	— —	
		178·677 к. 47 с.		

Загальний річний оборот касовий за р. 1901 502265·96 К. В часї від 1 сїчня до 30 цьвітня 1902 прибуло 95 членів з деклярованими удїлами на 4160 Кор., виступило 40 членів з деклярованими удїлами на 1720 К. остало отже з кінцем цьвітня 1902 — 1354 членів з деклярованими удїлами на 61794 К.

Стопа процентова від вкладок щадничих 4½ %

„ „ удїлених позичок 7½ % платний ¼ або ½ річно з гори.

На предложенє Ради надзираючої розділили звичайні загальні збори з дня 3 цьвітня 1902 чистий зиск з р. 1901 в квоті 6219 К. 65 сот. як слїдує:

	К. с.
а) на украшенє катед. церкви в Станїславові	100·—
б) на бурсу Тов. Педаґог. в Станїславові	100·—
в) для Тов. Шкільна поміч в Станиславові	50·—
г) для Боянна в Станїславові	25·—
д) для Фонду академічного	100·—
е) на бурсу в Новім Санчи	24·—
ж) на бурсу ремісничу у Львові	50·—
з) для Тов. дників Еп. Станиславівской	50·—
и) для інституту Дівочого Тов. Женщин в Станїславові	50·—
і) на кошта контролї Краєвого Союза 1% чистого зиску	62·20
к) для урядників і слуг Банку завяз. за надзвичайні услуги для банку	600·—
л) на дівіденду 6% від удїлів членьских	2908·17
м) до фонду коренного	2000·32
н) на специяльну резерву	100·—

До ради надзираючої вибрано О. Єронїма Барища, Стефана Гаврилова, Льва Гузара, Іосифа Гурика, Романа Заклиньского, Михайла Мазурика, О. совіт. Івана Пораїка Теодира Чорненького, д-ра Володимира Яновича і Євгена Якубовича.

В зарядї остають, нововибраний о. крилошанин д-р Іван Гробельский і давнїйші: Теодор Стахевич і Іван Левицкий.

Банк Звязковий в Станїславові.

Д-р Іван Гробельский. *Савин Левицкий.*

Вже вийшов!

Дамский Молитвенник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 c/m на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти мож в торговли Євгена Спожарского, в книгарни Ставропиґийского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опакованє. 316 2-60

Поручаю Хв. Комітетам церковним, яко одиноке забезпечене против огню і злодіїв

ОГНЕТРЕВАЛІ КАСИ

систему С. Вертгаймера у Відни



по можливо найтанших цінах а то по: 80, 90, 120, 145, 170 зр. і вище приймаючи рівнож сплату ратами.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

М. КОРКЕС

ЛЬВІВ

ул. Городецка ч. 10.

Фабричний склад машин рільничих, сикавок, роверів і пр.

Цінники даром і оплатно.

348 2—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черлянськой. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 93. Львів, Субота 27 Цьвітня (10 Мая) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24, Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кінського 2, С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямаций неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ѣї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поминки і инші приватні оголошення чинять ся по 20 с. за стрічку.

Оповіщене.

В справі доповняючих виборів одного посла до державної ради з міста Львова, що відбудуть ся 12. мая с. р., Народний Комітет на послїдвім своїм засїданю порішив:

З уваги, що при тих виборах кандидатура Русина не здобула би в даних обставинах поважнїйшого числа голосів,

не ставить Народний Комітет нїякого кандидата.

З уваги дальше, що урядовий польский кандидат д-р Станїслав Ґломбіньский показав ся, — так в звісній справі університетскій, як і при инших нагодах, — крайним ворогом наших народних і суспільно-політичних прав і змагань, а сторонником пануючої шляхотско-польскої кліки і „Польского Кола",

взиває Народний Комітет всїх львівских Русинів, щоби всїми силами поборювали кандидатуру Д-ра Ґломбіньского і щоби нїхто з Русинів-виборців не голосував на него.

З уваги на-конець, що другий польский кандидат, „людовець" Ян Станїньский, — хоч також не може вважати ся приятелем нашої народности і нашої справи, — все-ж таки бодай в справах загально-політичної і загально-суспільної натури репрезентує напрямок для нас менче ворожий і шкідливий, і так, як і ми, належить до опозициї і до противників пануючої в краю шляхотско-польскої кліки, а вибраний послом не належав би до „Польского Кола", — уважає Народний Комітет, що вибір Яна Станїньского був би для нас меншим лихом, як вибір Д-ра Ґломбіньского і длятого

поручає Русинам-виборцям міста Львова віддати свої голоси на Яна Станїньского.

Від Народного Комітету.

Львів 7. мая 1902.

„Дністер".

III.

На яке-не-будь поле нашої народної роботи поглянемо, все приходять нам на ум дві суперечні рефлексиї, одна весела, відрадна, а друга сумна, пригноблююча. Коли поглянемо по-зад себе, то з відрадою бачимо, що від часу нашого народного відродженя ми вже дуже далеко поступили по дорозї нашого народного розвою, але коли поглянемо на-перед себе, то з жахом і зневірою мусимо пересьвідчити ся, що дорога, яку ми перейшли, є безконечно маленька в порівнаню з тою дорогою, яку ми ще мусимо перейти, щоби дійти до цїли, щоби стати народом, націю в повнім того слова значеню. Богато, дуже богато вже зробило ся, але те, що зробило ся, є нїчим, є каплею в морю в порівнаню з тим, що треба зробити.

Ті самі рефлексиї прийшли нам на гадку, коли ми переглянули сегорічне справоздане обох „Дністрів", асекурацийного і кредитового.

З усїх нив нашої народної працї поле економічної роботи, поле орґанїзациї кредиту, торговлї, продукциї і працї найдовше лежало облогом. Довго, дуже довго панував серед нашої суспільности хибний погляд, що-до народної роботи належить тілько література, школи і вибори. Навіть дуже визначні і сьвітлі люди думали, що економічна робота не тілько зовсїм зайшла для нашої народної справи, але прямо ѣї противна. Серед загалу був розширений забобон, що грошеві, фінансові і взагалї економічні справи не для Русина, але для жида, а найвизначнїйші патріоти кидали громи на „жолудкові ідеї". З усїх наших народних товариств — товариства фінансові і загалом економічні наймолодші; „Народна Торговля", „Дністер", „Кредитовий Союз" і загалом всї наші кредитові і господарскі товариства істнують ледви кілька або кількайнайцять лїт.

Нинї вже в тій справі погляди і відносини дуже значно змінили ся — лїпше — і то в дуже короткім часї. Не лиш визначні патріоти, але вже і звичайні смертельники між Русинами зрозуміли, що підставою культурного, політичного і загалом народного розвою є розвій економічний; нинї вже в кождім рускім домі можна побачити побіч шематизму і календара також і рїжні „рахункові справоздання" і „білянси", а торговля перцем, обчислюване відсоток, ведене бухгальтерских книг уважає ся так само добре патріотичною роботою, як укладане шкільних читанок, руска переписка з урядами, устроюване патріотичних богослужень або концертів. Нинї вже не чути громів на „жолудкові ідеї"; при слові „бойкот" або „страйк" людям не стає на голові волосє дубом,— на слово „еміґрация" люди не здвигають раменами, — а на слово „парцеляция" не витріщають очий. У Львові і по цїлім краю позасновувано в послїдних двайцяти лїтах рускі кредитові, торговельні і инчі господарскі товариства, каси, склади і крамницї і майже всї вони істнують і гарно розвивають ся.

Та найкращим сьвідоцтвом того поступу є ті справдї імпонуючі цифри і дати, які ми в двох попередних частинах нашої статї виймили з сегорічного справозданя обох „Дністрів".

А однак . . . а однак ті імпонуючі цифри, що так голосно і виразно сьвідчать про незвичайно бистрий і великий зріст „Дністра" і про знамениті успіхи его дїяльности, мають і „оборотну сторону медалю", котра не менче голосно і виразно сьвідчить, як ще далеко нашій суспільности до того, щоби не лише називала ся, але і була „народом".

„Дністер" має звиж 100.000 важних асекурацийних полїс і обезпечує звиж чверть мілїона будинків. Ба, але-ж в Галичинї і на Буковинї є звиж чотири мілїони Русинів, а мають они напевно більше, як мілїон будинків до асекурованя. Не говоримо вже о тих темних масах, що не розуміють ще ваги асекурациї, але кількож то ще Русинів, не лиш таки — так собі простих Русинів, але патріотів асекурує свої будинки про „Фльорінках", „Славіях", „Феніксах" і т. д., і не лиш самі свої гроші пхають в чужі институції, але є навіть аґентами тих чужих институцій і пагадяють до них гроші від наших селян. Правда, „Дністер" має свої обезпеченя в 3.393 громадах, а прецінь є ще в Галичинї і на Буковинї кількасот руских громад, де ще „Дністер" не має анї одного обезпеченя. Правда, в „Дністрі" обезпечує ся 2.278 церков і 1514 приходств, а прецінь є ще кількасот церков і кількасот приходств, що асекурують ся по чужих институциях!

Правда, кредитове товариство „Дністер" обертає вже мілїонами, має в теперішну хвилю мілїон корон на пожичках і мілїон корон вкладок щадничих, а прецінь перед місяцем показало ся, що фінансові сили кред. тов. „Дністер" в купі з другою нашою фінансовою институцию „Кредитовим Союзом" ледви вистарчили на те, щоби перевести дві більші парцеляциї дібр „Пукія" і „Черче" в Рогатинськім повіті. Якже-ж нам брати ся до парцеляциї на більшу скалю, коли у нас гроший на те нема! Як раз в ту пору, коли у нас тілько говорить ся про парцеляцию, маємо між собою ще богато інтеліґентних Русинів-патріотів, що свої о-щадности і капітали льокують по чужих институциях. Знаємо особисто одного такого патріота, для нашої народної справи справдї вельми заслуженого, котрий волїв своїх 80.000 корон тримати в польской „касї о-щадности" на 3½%, як ульоковати їх в „Дністрі" на 4 % в „Союзї" на 4½ %!

А прецінь вже раз повинні наші люди зрозуміти, що „Дністер" є руска институция так само важна, як „Просьвіта" або „Наук. тов. ім Шевченка", або „Народна Рада", — що „Дністер" дає заробок цілій копі Русинів урядників і цілій тисячі Русинів аґентів, що дає сотки на рускі цїли, що вносить тисячі подань в рускій мові до

Жертва.

(Повістка Ренеґіля.)

Панна Марія Шнайдер сидїла ще пізної нічної годинн похилена над вишиванем, коли нараз випростувала ся. Їй здавало ся що чула тихе стогнанє. Она встала скоро, приложила ухо до стїни, потому виймила з шуфляди пук ключів і вийшла з лямпою в руках на коритар, щоби скоро отворити двері на лїво від неї.

По цїлім виглядї судачи, обі комнати давнїйше належали разом.

Панна Шнайдер перейшла через малу їдальню і станула зараз в комнатї, осьвітленій слабо нічною лямпкою.

Мущина з блїдим вихудлим лицем пробував піднести голову з подушки, а в сумних очах, почервонїлих від плачу, появив ся вираз вдячности.

„Чи ви кликали, пане Олферер? — мені так видало ся."

Запитаний потрас легко головою:

„Нї — не ґнївайте ся, панно Марїо, я за голосно плакав, несьвідомо — і я вас тим збудив — так якби не досить було всього вашого прихильного старання від рана до вечера — я плакав, бо я не буду вже здоров, бо мушу умерти в моїм 25 роцї — однак для мене таке добродійство видїти, як ви о мене дбаєте." Хорий говорив живійше, дивив ся на стоячу перед ним і витягнув до неї вихудлу руку — а лице старіючої ся дівчини, зі сьлїдами журби і трудів житя, ідеалїзувало ся очевидячки. Она могла мати 40, може і більше лїт, однак Олферер сего не знав. Для него була Марія Шнайдер вцілілим жінки т. є. всего того, що добре, миле, принадне, помічне. Марія сїла на лїжку хорого і тримала его руку зі співчутєм сестри:

„По щож такі сумні гадки? — Вже менї обіцяли, що того більше не буде."

„Ах так, так! — Тепер приходить весна — сонце і тепло — а я не дочекаю лїта", — і знов зачав плакати.

„Чому-ж нї, милий друже! як іно встанете з постелї, почуєте ся сильнїйшим—слабість не поступила — зараз прийде реконвалесценция — тілько ви мусите хотїти, мусите так як я, надїяти ся!" —

„О надїяти ся! десять місяців уже лежу так — заледви що пробував-єм деколи пару кроків по хатї — над шість місяців уже ходите коло мене. Нї, нї не говоріть нїчо! Дайте менї так лежати з вашою рукою в моїй". —

І з замкненими очима лежав хорий і думав о своїм батьку, що умер заледви в 40 лїтах, о матери, що пішла за ним незадовго з туги — як казали люди — але хто знає? — І коби то йно було правдою, коби се не було страшним насьлїдством батька, коби він був здоров як мати! — А ся тяжка болїзнь, коби іно була запаленєм легких — а не сухотами!? — Перед роком, правда, лїкарі кивали головами, коли оглядали его і він мусїв просити о відпустку на „неозначений час."

Відпустка без границь — яка іронія!— Ощадженнй гріш кінчив ся, а тодї треба було або поздоровіти і працювати — або умерти. Від далеких кревних не міг сподївати ся помочи. —

І знов перейшов вираз вдячности по его лици. Щож-би з ним стало ся без вірної сусїдки?! Она заняла ся ним і так, як-би то само розуміло ся, дбала о него. Ба! він зауважав, що она робила по ночах, щоби виконати замовлені роботи, через то, що в день богато часу посьвячувала єму.

І тодї він у своїм еґоїзмі мислив ще іно о собі, як хорий — він бояв ся рана, кінця! Неспокійно звернув ся він з запитанем до Марії:

„Ви вірите справдї, що я буду здоров; ви певні того?"

„Я вірю цїлком певно. — Чомуж не хочете на мене спустити ся, милий приятелю?

„ Бо часами в хорих щось вмавляє ся — і як-же маю вірити?! — Як-би я се міг, здає ся менї, що я був-бим виратований.

Чи би така жінка, як ви, що видїла цїлий перебіг слабости, коли-би до неї сказати: „Красно! Ви переконані, що він вийде! Чи хочете зараз, ще нинї, з ним заручити ся — обіцяти бути его жінкою?" — Скажіть, Марїо, чи тая жінка відповіла би „так"? — Я не можу сего подумати! А прецінь се була-би опора — тодї можна-би вірити, надїяти ся. —

Коли він так горячково роздражнений говорив, лице старіючої дівчини поблїдло, а очи наповнили ся сльозами. Одну секунду завагала ся, піднесла голову, як-би хотїла зібрати гадки і потому сказала нагло:

Так, Пане Олферер, тая жінка сказала-би: „так".

Хорий здрігнув ся, нахилив ся наперед так, якби не розумів а хотїв розуміти: — „О! ви! ви! — се значить житє — я не знав, як маю назвати се чувство, котре від давна маю для вас. — А тепер менї ясно — я люблю вас — так, я люблю вас."

Олферер повтарял поодинокі слова, а потому перейшла тінь по его лици:

„О, се не може бути — вистогнав він — „я розумїю, ви хочете себе цїлком жертвувати — простїть моє самолюбство!"

Марія Шнайдер поступила трохи в тінь а потому сказала тихим зворушеним голосом: „Се не є ніяка жертва, мій друже — як се все іно прийшло? — Давнїйше, коли була я молодою, моє серце забило може живійше. — Однак нїхто на се не зважав. — Сама я на сьвітї, мій покійний отець лишив менї найлїпше, що міг менї записати, т. є. добре вихованє. — І самітною я жила — тепер прийшли ви. — Менї вільно було бороти ся зі смертию о ваше житє — а ви говорите о жертвах! - Ах, коби іно не було тої страшної боязни о вас! — Як була так щастливою, що я не сама. Я не знаю, чи се любов — однак моє серце належить до вас!"

І Марія також говорила, як-би в горячковім подразненю, коли оповідала о своїм самітнім житю. Чи се була любов, що так в неї говорила? — Чи може було се безсмертне чувство материньске, котре кождa жінка носить в своїм серци, а котре виступає на яву, коли сильний мущина через хоробу і слабість стане безпомічною дитиною?...

Олферер дивив ся на неї. Як зміненою була Марія! При тім визнаню ѣї лице і она видала ся єму гарною. Він притягнув ѣї до себе і в его очах показала ся усьмішка.

„Так, тепер хочу жити — тепер усе піде добре — лїто зі своїм теплом зробить мене здоровим. — О, моя дорога суджена!"

Він поцїлував ѣї тихо, майже з поважанем в чоло:

„Моя дорога суджена" — повторив.

І чим дальше поступала весна, тим більше уступала слабосильність Олферера. Він ставав здоровійшим; то сила молодости перемагала!

Найлїпші французскі паперці циґаретові

„LE GRIFFON"

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 188 9—26

Найлїпші французскі тутки циґаретові

судів і инших властий, — а що найважнійше, що вяже між собою Русинів з цілого краю і ріжних верств сильним звеном матеріяльних інтересів, — з другого боку визволює нас з під економічної переваги чужинців, з тої справдішної неволі, що веде за собою культурну і політичну зависимість.

Справді, крайний вже час зрозуміти нам, що асекурувати свою власність або льокувати свої гроші по чужих інституциях є так само тяжким гріхом против нашої народної справи, як схрунити при виборах, як вести польску переписку з урядами або як посилати свої дїти до польскої школи, там де є руска!

Про кольонії в Арґентині.

Від кількох пїт зачуваємо часом також про еміґрацию галицких і буковиньских селян до Арґентини; длятого важна річ довідатись щось докладного про услівя тої еміґрациї. В сій справі подибуємо подрібні поясненя в довгій статї нїмецкої арґентиньскої ґазети (Argentinisches Tageblatt), що виходить в Buenos Aires'ї. Отсе випишемо з неї, що найважнїйше.

Від р. 1897 — пише автор статї — звивають ся аґенти Міслєра в Бремі, щоби між сїльским населенєм в Галичинї і Буковинї намовляти людий до еміґрациї до Арґентини, а именно до країни Misiones на кольонію Apostoles. Заходи ті мають доси несподївани успіх, особливо завдяки тим листам, які осївші вже в Apostoles'ї кольонїсти висилають до своєї вітчини, вихвалюючи гаразди своєї нової заморскої вітчини. Припадково познакомив ся я зо змістом одного такого листу і мимоволї став підозрівати, що лист той випливає не з переконаня пишучого, а з інтенциї якогось аґента. Прийшло менї при тім також на гадку: Коли Apostoles так добре надає ся до кольонїзациї, то чому стягають туди австриїских Поляків і Русинів, котрі при своїй темноті і инших хибах так мало здатні до кольонїзациї? І чому стягане кольонїстів віддано одній лише фірмі Міслєра, котра в справах совісти дуже хитка має поняти, як се вже нераз показало ся, так що бремский сенат вже надумував ся, чи не відобрати би тій фірмі концесию? Мої здогади, що се не цілком чиста справа, набрали ще більшої сили, коли я довідав ся, що фірма Міслєра має в Apostoles'ї свого аґента, якогось Поляка зо Львова, котрий тамошним кольонїстам, переважно неписьменним, служить за писаря. „Отже то він певно пише й ті листи з похвалами нового житя!“ подумав я собі. Мене зібрала охота поїхати на місце і самому переконати ся о стані річи. Однако перед тим поперечитував я все, що доторкає країни Misiones.

По такім вступі подає автор коротку історию тої країни і її кольонїзациї. Ми-ж мусимо замітити, що Misiones лежить сорозмірно вузкою а довгою полосою межи ріками Параною і Уруґваєм, притикає від північного заходу до країни Параґваю, від півночи і північного сходу до країни Парани, від полудня до країни Rio Grande do Sul.

Під конець 1896 р. ґубернатор країни Misiones постановив вибрати Apostoles для нової взірцевої кольонії. В тій місцевости, віддаленій від ріки Уруґваю 15 миль і так само від місцевости Posadas, ще в р. 1632 поселились були езуїти. Коли езуїтів прогнано, кольонія цілком підупала, так що тілько злодії і розбишаки там хоронили ся. В р. 1895 була вся околиця цілком пуста, без худоби, а на просторі 690 квадр. кільометрів стояло лише 170 лїпянок, травою критих, в котрих жило 1263 душ, по більшій части Бразилїйців, та й ті після амнестиї вернули до Бразилії.

В роках 80-тих мин. столїтя почало бразилїйске правительство бразилїйску часть країни Misiones заселяти австрійскими Поляками і Русинами, людьми дуже невибагливими. Бразилійский нелад спонукав кілька родин з тих поселенців перебрати ся на арґентиньску сторону, де найшли роботу і оказали ся добрими а дешевими робітниками. Се звернуло увагу ґубернатора, і він вийшов у звязь з Міслєром. В серпни 1897 р. прийшло з Галичини перших 14 родин, і їх поселено в Apostoles'ї. Згодом уладжено услівя кольонїзациї так: правительство платить кольонїстам дорогу аж на місце поселеня; дає 50 гектарів землї і пожичає на перше уладженє господарства і на прожиток до перших жнив найбільше 500 долярів, котрі поселенець має звернути в пяти річних ратах.

Заіменовано в Apostoles'ї Поляка Йосифа Бялостоцкого з Варшави адмінїстратором, настановлено в імїґрацийнім домі в Buenos Aires'ї одного Поляка товмачем, а в бюрі імїґрацийної дирекциї є також урядник, що говорить по московски і по польски. Кольонія почала зростати. Дня 2 січня 1901 було в нїй уже 2644 душ, з тих 262 в самім місточку, а остале число по полях! Арґентиньців було в тім 900 душ, остале число чужинцї.

Дальше придивляє ся автор місцевим услівям, о скілько вони могуть віщувати кольонії якийсь успіх, та слушно замічає, що такими услівями є: урожайна земля і здоровий клїмат, а дальше близька торговиця, де можна би продати свої продукти і заспокоїти свої потреби, та добра і дешева комунїкация з тою торговицею. І ще — каже — й инші услівя, коли ходить о кольонїстів інтелїґентних; але Поляки і Русини — то люде дуже невибагливі, котрі вдоволяють ся, коли мають що з'їсти та троха алькоголю; крім того не знають майже жадних инших потреб.

Отже — каже — навіть такі невибагливі люди не мають там що робити та волять по двох роках всьо лишати і утїкати.

Землю має Apostoles неурожайну. Деревини або зовсїм нема, або є лише понад потоками вузкі луги. Рівнини покриті твердою травою і багнами. Нераз треба великі колеса робити, щоби не пропасти разом з конем в багнах. Грунт тяжкий, червонавий, має богато желїза. В слоту розкисає мов тїсто, так що й перейти годї. Спадів нема, то вода гине і нївечить засіви. В часї дощів спадає термометер нераз до 2° С низше нулї, а підносить ся в полудне до 40° С. Коли минуть дощі, висихає земля скоро і покриває ся твердою шкаралупою, котра від спеки лопає широкими щілинами і розриває корїня ростин. Від год. 11—3 в полудне така спека, мов у печи, що й дихати тяжко. Горячий воздух перемішаний пилом, що осїдає на ростинах, дражнить легкі і спаляє біль грудий. Спека нищить все, що лишило ся по слотах. А що оцїлїло й від спеки, те нївечать мілїони великих мурашок і якісь пажерні гусениці.

Проби з управою збіжа доси цілком неудали ся; навіть кукурудза не удає ся. З инших рослин добре удає ся маніока; бульби і мані середно. Управа ринку може би й поплачувала; колиж бо тамошний ринок дрібний, крихкий і червоний, так що не може рівнати ся з т. зв. бремским, а до того нема его де збути. Коли би хотїти его вивозити, то кошти вивозу так великі, що господар мусїв би хиба ще з власної кишені доплатити. Додати-ж еще до того, що до найблизшої стациї желїзницї треба вивозові плоди везти 10 днїв або й довше, то річ ясна, що вже через сам брак легкої і дешевої комунїкациї Apostoles не має жадної будучности. Давнїйше поплачувала бодай управа тютюну; але тепер ціна тютюну так упала, що люди, котрі роками власну тяжку працю ложили в тую управу, потратили майно, яке були принесли. Врешті Поляки не умїють коло тютюну ходити, так що всего управляють 2 гектари.

Виходить з усего, що, хоч би земля в Apostoles'ї була урожайна, якою не є, і в разї доброго урожаю дохід ледво вистарчив би на само житє. Та може бодай годівля худоби поплачує? Автор обчислює докладно, що зиск з годівлї худоби може принести найбільше 7·5%, а про молочарство або виріб масла не може бути й бесіди через брак збуту. Впрочім годівля худоби може давати той зиск, коли держить ся кількадесять до сто штук худоби (більше не можна тримати, бо пасовиска не стане) і коли не лучить ся яка пошесть; а котрого-ж з поселенців стати на те, щоби тілько худоби тримати? Вони-ж не приходять з готовими капіталами!

Вкінци замічає автор, що урядники і доставці товарів брутально поводять ся з поселенцями. Навіть Поляк-адмінїстратор (Бялостоцкий) не є з того огляду вийком. Хоч він сам і аґент фірми Міслєра стараєть ся бодай про людске око перед чужинцями поводити ся з поселенцями людино, то его підвластний, хлопець молодий, що має 18 або може 20 лїт і є лише орудєм адмінїстратора, бикає нераз моя шалений та переконує кольонїстів о важности своєї особи ударами палиці. Сумно — каже, — що у вільній арґентиньскій републицї урядники державні бють людий! Та ще соромнїйше, що доси против тих надужить не вдав ся анї австрийский консулярний аґент анї австрийско-угорский посол. Може вони доси не мають достаточно певних відомостий о таких випадках.

Отсе коротко переказане справозданє чоловіка, що на власні очи придивив ся обставинам в арґентиньскій кольонії. Чейже воно стане пересторогою для наших людий, котрих Міслєр манить до Арґентини!

Викупно ґрунтів під желїзницю

в турчаньскім повітї.

По рудецкім і старосамбірскім повітї, прийшла черга і на повіт турчаньский; як з тамтих, так і з сего повіту приходять зажалення на несправедливу, кривдячу селян оцїнку ґрунтів забраних під желїзничний шлях Самбір-Ужок. Комісарем до переведеня викупна заряд будови желїзницї іменував інжінєра Яна Рибчиньского, а его заступником старшого ревідента Ілярия Одзежиньского. Сей має повновласть тентовати угоду о відступленє ґрунтів і заключувати дотичні контракти. Одзежиньский переводить їх тут не лїпше, як се робив в Старосамбірщинї.

До мисленя дає богато сей фант, що з селянами укладають ся урядники а двірскі обшари комісар Рибчиньский лишив собі самому. Ціна, яку він з гори назначив для хлопів, съмішно мала і урядники старають ся самими тілько красними словами намовити хлопів до продажи ґрунтів по цїні, яку їм з гори накидають. Обшарникам комісар навіть не посьмів предложити таку цїну, яку накидав хлопам. Чи пан комісар хоче кривдою селян здобути собі ласку обшарників?

Висилаючи перед Великоднем своїх урядників по громадах — без попередного повідомленя — уложив Рибчиньский наперед свій, для кождої громади однаковий прелїмінар, котрого урядникам переступити не вільно. І так: за морґ ґрунту І кляси (чому не категорії?) позволено їм давати від 240 до 280 зр., ІІ кляси до 200 зр., так само за лїс, а за землю з під лїса 160 зр. Таку цїну уложено з гори так за ґрунт як і за всї перешкоди в господарстві, котрі не всюди однакові, котрих здалека не оцїниш і о котрі на місци нїхто не питав. Питанє також, які ґрунти зачислять до І, а які до ІІ кляси, а се знов зробить ріжницю 80 зр. на морґу. Чи не іронїя се, що селянин, відступаючи свою землю „добровільно“ під желїзницю, дістане за сяжень 12 до 17 кр.! Многі селяне при самій комісиї зрікали ся заплати за землю, домагаючи ся, аби їм замість гроший дали в иншім місци відповідний кусень ґруиту. Тогди пуджають їх судом, кажучи, що суд їм і тілько не дасть, що комісия. Мимотого селяне зачинають відкидати предкладану їм комісиєю цїну купна і ждуть на примусове вивлащенє. Так приміром стало ся в самій Турції.

В Веньовій визначено шлях півперек ґрунтів, так що громаду відтято від більшої части ґрунтів. За все те бери яких 12—17 кр. за сяжень! Все те дїє ся для выгоди панів, котрі мають заробити на тім, що хлоп стратить.

Спільні делеґациї.

Армати.

Буджетова комісия австрийскої делеґациї радила вчера над буджетом міністерства війни. Міністер Кріґґаммер обговорював результат проб з новими арматами, материялом на армати і набоями. Проби дали вдоволяючий результат, лише проби з полевими арматами еще не закінчені.

Д. Козловский, „хоч з тяжким серцем“ признав рацию видаткам на нові армати. Бесідник дуже а дуже оглядно поступив при тій нагоді відносини пануючі в перемиским корпусї і заявив, що Поляки, вірні сороклїтній своїй традициї будуть голосувати за буджетом.

Д. Крамарж заявив, що его сторонництво буде голосувати против військового буджету.

Ґенерал Кробатін дав на жаданє д. Толїнґера довірочні пояснення о новій системі армат.

Гоноровий кодекс

Міністер Кріґґаммер в справі гонорового кодексу заявив, що гонорова рада не може бути ріщаючим трибуналом. Розпорядженє міністра в справі поединків має на цїли можливе ограниченє поединків у війску і зарядженє судового доходженя на случай обиди чести, що є узасаднене духом військового закона карного.

Морске око.

На інтерпеляцию Козловского, чи се правда, що офіцир і 10 вояків асистували угорским властям при трасованию дороги на спірній території, міністер заявив, що о такій військовій асистенциї він не одержав нїякого службового повідомленя. О тім одержав він приватне повідомленє. Отже заявляє, що уважає се за непраильність і зажадав телеґрафічного справозданя.

Ґенерал Ґальґочи.

Міністер взяв ґенерала Ґальґочого в оборону перед закидами Козловского. Ґальґочи є шляхотним чоловіком з висшими ідеалами, котрого всї підчинені аж до простого вояка дуже поважають і любать. Переняти чувством справедливости так само є строгий супротив себе, як супротив инших. За причинами ріжних аномалій треба глядати де инде. Міністер сам був командантом корпусу в Галичинї, знає дуже добре прикмети галицкого населеня, а коли в Галичинї відносини в послїдних часах змінили ся, то завинила тут дїяльність деяких елементів, через котру до поодиноких кругів населеня вдер ся дух, що в першій мірі звертає ся против війска, а також против инших станів.

По переведеню специяльної дискусиї полагоджено і ухвалено цїлий буджет міністерства війни.

Житє Олферера і Марії не змінило ся в нїчім. Тілько їх серця зблизили ся до себе нїжно і вдячно, бо се було так, як коли-б Олферер жив разом зі старшою сестрою.

Від шести місяців обняв Олферер своє урядованє з новими силами. Они жили по дружиньому, як брат і сестра. Виглядало так, як-би чуство, що прозябає на смертній постели, не могло розвинути ся в горячу любов, в любов мущини до жінки. Що дня видали ся, ходили разом на прохід; Олферер представив Марії кількох своїх женатих приятелїв, а они зрозуміли, яке чувство вдяки склонило его заручити ся з Марією. Межи ними був також его настоятель, пан Саріт.

Олферер був щасливим з відзисканого житя, в посіданю своєї молодечої сили, а преціньщось тажило над ним. „Що“ се було, він не хотїв застановляти ся перед собою, що єму в загалї щось бракує.

Він говорив собі тілько, що він добровільно звязаний через подвійне визнанє. Анї він, анї Марія, не споминали і словом о сценї при постели слабости. Олферерови здавало ся, що він не може інакше і мусить принята тиху приязну теперішність.

І Марії не уйшло се чувство, бо й она жила під тягаром якогось страху.

Легка мелянхолія лежала все на єї лици, котре видавало ся, що в материнскій нїжности шукає тілько за новими жертвами.

І Олферер зауважав сю зміну, журив ся і питав о причину. Однак Марія запевнила, що їй нїчо не бракує. Одного вечера прийшов Олферер до Марії і сказав їй, що дістав запрошенє від пана Сарріта на посьвячене его літного мешкання.

„Я принив для нас обоїх. Панї Сарріт бажає вже давно тебе пізнати“. — Підемо, розумієш ся. Там певно буде дуже красно — а пан Сарріт для тебе такий ласкавий, що не випадає відмовити. Так, він дуже чемний і его жінка також. — Недавно приходила она по чоловіка до контори і їх дочка була при тім. Я здивував ся, що они вже мають дорослу дочку — 19 лїт. — Будеш бачити єї, красна! — справді красна!“ — повторив він несьвідомо і дивив ся при тім сонно через вікно, так що не догляднув, як Маріїні мутні очи замрачали ся ще більше сльозою.

Коли Олферер в понеділок потім прийшов до дому, здивував ся, що не застав Марії, а его здивованє перемінило ся скоро в неясну трівогу, коли побачив в комнаті на столї на видним місци лист.

Тепер пригадав собі, що Марія взяла від него рано ключі, щоби попратати в его мешканю.

Він роздер коверту і вже при перших стрічках побілів як стїна.

Читав на голос, як-би не міг дійти значіня самими очима:

„Мій дорогий друже. Не плачте при читаню сих стрічок, не робіть собі закидів і простіть менї. Чи пригадуєте собі, як ми заручили ся, говорили о жертві, яку я для вас принесла? Тодї було се тілько щастєм — хвиля жертви прийшла тепер доперва — а і то можу для вас сповнити.

„Ми помилили ся, дорогий приятелю, не любов вяже нас, тілько співчутє і вдячність! — ми любили ся як брат і сестра.

„І ви терпите! Вчера пополудни менї стало се ясним — менї не належить ся се місце. Молодша повинна йти при вашім боцї.

„Запитайте свого серця — чи там нема спомину молодої милої істоти? — Молода чекає на судженого.

„Припадок відкрив менї визнанє з молодих уст, котре я вже читала в ваших очах. — Я сидїла сама в альтанцї у Сарріта, коли переходила панна Марта, донька дому з одною приятелькою. Они не видїли мене, станули недалеко і я чула їх кожде слово. — „Ах Бляшц, дорога Бляшц, я така щаслива! моя тайна аж дусить мене! Знаєш — пан Олферер — я гадаю, що пан Олферер — я гадаю, що пан Олферер любить мене — він так глядить за мною. — Але тілько тобі звірюю ся з тим.“

„А ти? — питає приятелька „чи любиш его?“

„О певне! — знаєш, коли я собі кажу, що люблю его, то менї сльози до очий підходять. — Скажи Бляшц, правда, що він мене також любить?“

„Чи то его мати, що з ним разом прийшла?“

„Здає ся. Я не затямила єї імени. Однак чую, що она буде мене також любити, она виглядає така добра і нїжна.“ — Потім пішли дальше.

„В тій хвили менї стало ясно, що маю робити; чи-ж можу стояти на заваді щастю дитини?! — Я не верну вже. Розпорядила всїм — вступаю між сестер милосердя, щоби там працювати як давнїйше, а думками витати при вас. — —

„Не пробуйте мене відшукати. Скажіть тілько своїй молодій судженій, що она не помилила ся, бо ваша „мати“ і єї дуже любить.

— Любіть мене обоє. — Най вам щастє усьміхне ся — пращайте? — Марія“.

Олферер не міг навіть плакати. Він упав на колїна, зломив руки як до молитви і шепотів: „О ти бідна — повна любови! — Ти читала в моїм серци, заким я сам прочитав. Ти стоїш так високо наді мною.“

В кілька місяців по тім Олферер повінчав ся з Мартою Сарріт; він сказав їй о жертві Марії; обоє разом старали ся знайти її слїд. — Надармо. — Однак в день вінчаня дістала молода красну китицю білих рож; — не було нїякої картки при них, а преціньМарта і наречений знали від кого сї цьвіти.

Іса... Те...

ТЕЛЄҐРАМИ.

Еміґрация.

Кракiв. Вчера переїхав туди о 5 годинї рано поїзд з рускими еміґрантами до Канади. Було їх 500, не числячи дїтей. Пополудни їхала друга партия зложена з 400 еміґрантів. Вчера бачили тут 20 руских селян з Ярославщини, котрі їхали до Саксонії, а котрих аґенти покинули без ніяких средств до житя.

Рільничї спілки.

Відень. Wiener Ztg. оголошує санкцию закона о заводових рільничих спілках.

Поляки в Прусах.

Берлин. Berliner Tagblatt доносить, що нові закони против Поляків вже перейшли через цїсарску канцеларию кабінетову і цїсар їх вже апробував. Дневник взиває правительство, аби довше не проволїкало.

Атентат на короля.

Рим. При відслоненю памятника короля Гумберта в Турині оден робітник хотїв інсультувати короля, але его вчас придержано.

З Африки.

Лондон. Daily Expr. доносить, що конференция бурских делеґатів з причини комунікацийних перепон не зберe ся перед кінцем мая. Супротив того сумнївають ся, чи мир буде заключений перед коронациею. З иншого жерела доносять, що вчера відбула ся конференция між Кіченером а Шалькбурґером і иншими командантами Бурів.

НОВИНКИ.

— **Руский народний театр** заповідає в Чорткові на дальше слїдуючий репертуар: Субота 10 мая „Поворот батька“, опера в 3 актах Ярецкого, Неділя 11 мая „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“, образ на тлї історичнім в 5 актах М. Старицкого; вівторок 13 мая „Відне дївча“, оперета в 3 актах Куна; четвер 15 мая „Загублений рай“, драма в 5 актах Тогобочного; субота 17 мая „Ямарі“ оперета в 3 актах Целера; неділя 18 мая „Запорожець за Дунаєм“, оперета в 3 актах Артемовского і „Вечерниці“ Нїщиньского; понеділок 19 мая „Хата за селом“ драма в 5 дїях за Крашевским; вівторок 20 мая „Шалавило“, комедия в 5 актах Глиньского; четвер 22 мая „Бурлака“ штука в 5 актах Карпенки-Карого; субота 24 мая „Пташник з Типоля оперета в 3 актах Целера; неділя 25 мая „Невольник“ драма в 5 актах Крошивницкого; понеділок 26 мая на дохід будови церкви в Чорткові „Украдене щасте“ драма в 5 дїях зі сьпівами і таньцями д-ра І. Франка, вівторок 27 мая „Катерина“ велика опера в 3 актах Аркасова; в четвер представлення не буде; 31 мая „Барон циганський“ оперета в 3 актах Страуса; неділя дня 1. червня „Нещасне кохане“ драма в 5 дїях Манька.

— **П. С. Крушильницка**, наша землячка, звісна оперова артистка, прибула до Парижа і виступить 17. с. м. в Великій Опері в ролї Ельзи. Ролю Льогенґріна буде сьпівати сьвітовий сьпівак Решке. Парижский Figaro називає п. С. Крушельницку „великою артисткою — росийскою“.

— **П. Барвіньский і цїсар.** У вчерашнім числї нашої часописи подали ми змість розмови цїсаря з п. Барвіньским підчас деле ґацийного сесї'ю. На запит цїсаря, чи наші студенти вже вернули на львівский університет, п. Барвіньский поспішив ся заявити, що часть уже вернула. Так бодай доносять всї без виїмки часописи, між ними і орґан п. Барвіньского, „Руслан“. Певне, що від п. Барвіньского годї вимагати такого мужного поведеня, як від пп. Кафтана або Пацака, котрі — як пристало на правдивих репрезентантів народу — без обиняків висказують монархови домагання своєї нациї. Все-ж ми не сподївали ся, аби п. Барвіньский, котрий чей-же не перший отсе раз мав нагоду говорити з цїсарем, на стілько забув язика в губі, щоби не сказати, що **наша молодїж в числї 500 люда, не вернула**, бо міністерский рескрипт не тілько не дав сатисфакциї молодїжи, анї цїлому рускому народови, але противно апробував дотеперішний неправний стан на університеті. Тим способом кількома словами міг був п. Барвіньский збити ті брехливі інформациї, яких монархови цїлком певно достарчили наші ворога. Тепер-же монарх має потверджене сих інформацій з уст таки самого Русина, п. Барвіньского, і то на превелику радість нашої кацапні, котру п. Барвіньский у відповіди даній цїсареви — всупереч всїм дотеперішним залвам „Руслана“ — признав Русинами. О, „реалїстична“ консеквенция!

— **Ще раз про Шевченкові вечерниці для служниць.** В поясненю до вчерашної нашої замітки про сї вечерниці удїлено нам точнїйших інформацій, якими дїлимо ся отсе з нашими читачами: Отже були се вечерниці не публичні, але для замкненого кружка осіб, іменно для „школи служниць-анальфабетів“, веденої „Товариством педаґоґічним“. Вечерниці устроювали члени т-ва „Кружок укр. дївчат“. Тому й не прошено на сї вечерниці нїкого з поза згаданих кругів. — На проґраму концерту зложили ся слїдуючі точки: Вступне слово про житє і значінє Шевченка, що сказала дуже популярно і горячо п-ї Вілецка; чотири продукциї дївочого хору „Кружка укр. дївчат“ а іменно: „Божая Мати“, „Стоїть гора“, „Реве та стогне“ і Лисенкова „Молитва“. (Ся „Молитва“, що зачинає ся від слів „Боже Великий, Єдиний, Русь-Украйну храни! надає ся дуже до сьпіву по школах і церквах та повинна бути загально розширена); дві деклямациї з Шевченка („Калина“ і „Тополя“), виконані пп. Л. і Ф. та „Путшурі з народних пісень“ на цитру. Всї продукциї подобали ся дуже слухаючій публицї, що складала ся з кількадесяти служниць. Особливо зробила вражінє гра на цитрі і деклямациї. Між учасниць роздано проґраму концерту з портретом Кобзаря і короткою, а дуже популярно, тепло і сердечно написаною, житєписею поета. — Се наше справоздане буде для патріотичних аранжерок повною сатисфакциею, коли ми при вчерашній згадцї про сї вечерниці може промахнули ся. Гадаємо, що по тій нашій заяві самі члени виділу „Кружка укр. дївчат“ перестануть нас підозрівати о „ворожий настрій“ до їх патріотичного і рухливого товариства, або о охоту виставити працю членів „Кружка“ „на прилюдне посьміховиско“, як се закидає ся нам в надісланім від виділу „Кружка укр. дївчат“ письмі, котре з повною льояльностию поніжше в цїлости поміщаємо.

Хвальна Редакция! Просимо о уміщене сего письма тілько з огляду на наші позальвівскі Товаришки, котрі з учерашної замітки „Дїла“ готові віднести лихе вражінє о нашій працї, бо зовсїм не маємо наміру справляти те, що хтось неприсутний, а ворожо проти нас настроєний, написав і позволив собі нашу працю на прилюдне посьміховиско виставити.

Справа сама собою т. є. наша щира охота працювати для наших полишених меньших сестер, вимагала поважнїйшого трактованя. Концерт сей урядили ми лиш для слуг, найшли відповідну дорогу їх о тім повідомити, тож не видїли потреби подавати до часописей, тим більше, що публика для котрої концерт був уряджений, часописей не читає. На поміси і розголосї нам зовсїм не залежало. Ми цїль свою осягнули. Слуги були вдоволені, одушевлені і дуже радо приймили запрошене на відчити і читаня, які наше Товариство порішило для них уряджувати.

Дивно нам, що нашу щиру охоту до праці часописи трактують з легковаженем.

Ми маємо ясну цїль перед собою. Хочемо працювати щиро над власним образованем і ширити просьвіту між нашими посестрами нижшої верстви, а не дбаємо про розголос, анї не ждемо похвал П. П. рецензентів. Від Виділу Товариства *Кружок українських дівчат* у Львові.

— **Видїл „Народного Дому“ в Чернівцях** уконституував ся по недавно відбувших ся зборах, вибравши головою радника суду Володимира Ясеницкого, заступниками голови проф. д-ра Степана Смаль-Стоцкого і дир. д-ра Володимира Филиповича, секретарями проф. д-ра Кордубу і проф. о. Евгенія Семаку, касиром проф. Антона Клима, контрольором проф. Омеляна Поповича, а господарем уч. Опанаса Руснака. Дальше вибрано адміністрацийну комісию тов., що складає ся з голови, касира, контрольора і господаря, підтак заряд бурси, до якого належать д-р Филипович, проф. Клим, Семака та Руснак, а заряд друкарнї складає ся з д-ра Стоцкого, проф. Еремійчука і проф. Василя Івасюка. Упорядковане бібліотеки перейняв д-р Кордуба, а заряд читальні проф. Попович. Читальня буде отворена для членів від 11—1 год. в полудне, а з полудня від 5—10 год. веч. — Надзорча комісия вибрала д-ра Костя Клима головою, управителя ґрунт. книг Омеляна Манастирского заступником а купця Гната Власюка секретарем.

— **Віче техників**, що відбуло ся в салї на Стрільницї, по оживлених розправах ухвалило домагати ся, щоби ректор Дзесьлевский зложив свій уряд, а професорам висказано обурене, що жаден з них мимо запросин не приїшов на збори. — З тої причини запанувала тепер на політехніці львівскій взагалї дуже душна атмосфера.

— **Населенє міста Львова** виносило з кінцем 1901 р. на підставі обчислень міського бюра статистичного 161.115 душ.

— **Військо простує.** — Nsta 55/2. До Чесної Редакциї часописи „Дїла“ у Львові. — На жадане ц. і к. команди 11. корпуса у Львові прошу о поміщене в найблизшім числї часописи „Дїло“ в місци законом вказанім слїдуючого спростованя уміщеної в ч. 84 часописи „Дїло“ з 13 (26) цьвітня 1902 замітки під заголовком: „Воицкий великдень“: „Правдою есть, що командант 22. бриґади піхоти ґенерал-майор Yihn von Sollwegen зарядив на 27 цьвітня с. р., в котрім то дни припадало гр. кат. сьвято Воскресеня Господ., оглядини тутешної касарнї на цитадели, але есть також фактом, що дотичним приказом команди бриґади з дня 23 цьвітня с. р. ч. 6. виразно заряджено, що відпустка, як також вільний вихід до церкви для гр. кат. вояків з причини тих оглядин не есть ограничений, що ся також в дійстности стало. — Львів дня 7 мая 1902. Управитель ц. к. Прокурат. Державної *Шерпф* в. р.

— **З Кракова.** На спільнім сьвяченім в дни 27 цьвітня с. р. в читальни „Просьвіти“ у Кракові зложив п. Вол. Валявський 20 кор., п. Дрогомирецький 1 кор. п. Реваковіч 1 к. разом 22 корони до виключної розпорядимости місцевого комітету; за сї датки складає Вп. Добродїям щиру подяку краківський комітет української академічної молодїжи.

Володимир Темницкий. Василь Баранык.

— **Дрібні вісти.** Маврикий Лазарус, директор банку гіпотечного, поставив власним коштом шпиталь жидівский у Львові, жертвовавши на тую цїль около пів мілїона корон. Шпиталь небавком віддасть ся до публичного ужитку. Кагал ухвалив поставити бюст фундатора в вестибулю будинку коштом 6000 корон. — Доповняючі виборы посла до ради державної з міста Львова відбудуть ся в понеділок, 12 с. м. в шести салях магістрату в часї від 9 до 1 і від 3 до 7 години. Кандидують пп. Станіньский і д-р Гломбіньский. — Видїл повітовий в Яворові розписує конкурс на посаду лїкаря в Краківци з річною платою 1000 кор. — У Відни помер д-р Бер, довголїтний парляментарист, автор шкільного закона з 1869 р. — Віче вислужених підофіцирів з цертифікатом відбуде ся у Львові дня 11 с. м. о 3 год. пополудни в ратушевій сали. — Щепленє віспи у дїтий, що покінчили 6 місяців житя, буде відбувати ся у Львові безплатно в шпитали сьв. Софії кождого вівторка і пятницї від 4 до 5 год. пополудни. — Властителї склепів масарских у Львові ухвалили в лїтнім сезонї т. є. від 1 червня до 30 серпня не отвирати склепів вечером в неділї.

— **Le Mouvement Macédonien** (Македоньский Рух), орґан македоньского революцийного комітету, став виходити в Парижи під редакциею Семена Радева і Володимира Долїва. Прислане нам на оказ число містить статї і дописи про події в Македонії і Сербії.

50.000 Корон виносить головна виграна льотерії акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателів, що тягнене відбуде ся невідклично 19 червня 1902 і всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученем 10%.

Надіслане.

Канцелярия адвоката краевого д-ра Ст. Чикалюка в Тернополи пошукує другого концепіста. — Кандидат має бути Русином. — Оферти належить вносити листовно до тойж канцелярії. 394 5—6

МАГТОНЬОГО
ҐІСҐІБЛЄР
природна алькалічна щава. 64 6—26

КОНТОРА ВЫМЄНЫ
ц. к. управ. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продаэ
всякй паперы цѣнный и монеты
по найдешевшомъ курсѣ денномъ не числячи нѣякои провізіи. 374 [4]

Кобзар Шевченка
16 ілюстрованих карток продає серию по 1 короні.
Антикварня Ґрунда
Львів, улица Театральна ч. 16. 36 3—3

Парохия Ліэїне, калуского деканату, потребує від провідної неділї дика молодого, нежонатого з добрим голосом. Рефлектуючі зволять зголосити ся у місцевого пароха. 352 2—3

! ПОЗІР!
ПЕРША ГАЛИЦКА
Фабрика крісел
у всїх стилях
Осипа Рожицкого
площа Бернадиньска ч. 15
(рівнож виплїтає старі).
Похвальні листи на жадане. 209 26—30

Свій до свого!
Перший рускій складъ машинъ до шитя!

Незрѣвнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера
Ножний вѣдъ 27 до 65 кр.
Ручний „ 25 до 48 кр.
Обручковій ч. 41 по 77 кр.
Обручковій ч. 45 по 88 кр. (для рубок роботы.)
Вечл. Священникамъ, і по Урядникамъ продаю на раты лиъ таковъ и для селянъ за потвержденемъ уряду громадского. 103 24—?
Удобна сплаты приступний. Готовизною о 10% дешевше. Наука шитя газету безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.
ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ механік
Львовъ, Галицка 6.

Писар громадский испитований, що міг би обняти і обовязок півця церковного, пошукує посади. — Зголошеня під адресою: Яков Колодрубский в Давидківцях п. Коленодини. 359 2 3

Свій до Свого!
Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичинї

Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлїйскої стали від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столеві и вилки, ножиці всїлякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.
поручає
ІВАН ЛЯВРУК
Ножівник
ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 1—3

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власнй выробы
поручае по цѣнахъ умѣренныхъ
КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТКАЦКЕ
„ПРЯХА“ зъ Кросна
Замовленя зъ провінціи просимо надсилати до Кросна.
Почта, телеґрафъ и стація зелѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣнники присылаемо на жадане даромъ и оплатно.
Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашои ѳірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, а п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ агентѣвъ анѣ похатникѣвъ не высылаемо. 582 30—?

Півець церковний
середного віку глядає посади дяківскої. Міг би обняти і писарку громадску. Ласкаві повідомлення в Сухоставі п. в місци 3.0 2—2

Інститут технічно-дентистичний
Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129
в котрім виконує ся пльомбованє, виятяганє зубів без болю, лїченє недуг ясен і ямки устної, штучні зубы в кавчуку, золоті і без піятки.
Репаратури в провінції виконує ся відворотно.
Інститут отворений цїлий день.
Лїкар-дентист М. Лісовский. Технік-дентист Жигмонт Стобецкий.

ПІЩАНИ.

Найсильнїйше в Европі уздоровиско сїрчано-мулове для ревматиків, в болях вставів і костей, в сухотах вставів, по зломаних і звихненях, в подаґрі, нервоболях, іменно в ішіяс.

Уряджене так що-до мешкань як і куполів після всяких вимогів — від найвиставнїйших до найдешевших. Три басени чисто сірчані, три сірчано-мулові, один порцеляновий. Окремий басен для убогих з купелями по 10 кр., другий по 40 кр. Ванни порцелянові, мармурові і деревяні. Льокальні болотні купелї уживають ся з незрівнаним успіхом. Околиця гориста. Проспекта розсилає Заряд.

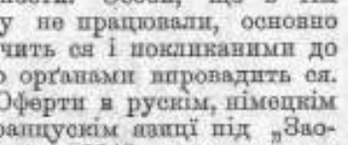
Ординуючий лїкар **Ал. Тайхман.**

до 15 мая **Кракiв, головний ринок** 3—8
від 15 мая **Піщани на Угорщині.** 8—5

ЛИПНЬ
в ресторациї НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12 дбає вдасный, можна дбстати щоденно вже о годинї 8-ій рано горячий снїдань.
ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Смажий легень	12 „
Фляки	12 „
Вѣджка телача зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіоръ	15 „
Обѣдъ зъ абонаменкъ	40 „

Великій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певкости, що походятъ зъ моихъ ресторациї, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вѣдъ 40 кр. літра.
По театрѣ все снѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ вышмаркованя кухни.
79 351—? Въ вышкимъ повашанемъ
НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ
Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.
противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкои

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣрничі ріпы, лїбелѣ, манометры и. т. п.
Урядженє дзвинковъ електричныхъ.
Всякі направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше 4185

Ученик найде поміщенє в торговли корінній і делікатесів ИВАНА БОРИСА в Перемишли. 27 5—10

Дяк безженный, вмїючий вести хор, шукає посади. Адрес: Василь Василиньский, Ушиця п. Сасів. 362 2—5


Для канарків
гарденьских, рінак літний, канар, овес лущений, клї. 40 кр. поручає склад насіня **Антонія Климовича і Сина** у Львові площа Галицкий ч. 14. 42 19—52

Аквізиторів
глядає під дуже догідними условіями одна з більших асекураций житевих. Першенство мають кандидати русної народности. Особи, що в тім фаху не працювали, основно поучить ся і покликаними до того орґанами впровадить ся. — Оферти в руским, німецкім і французкім язиці під „Заосмотрене 234“ надсилати до 345 експедициї ґазети. 4—6

Дяк женатий, іспитований з добрим голосом (тенор або баритон), котрий умів би запровадити хоральний сьпів — може згодити ся до уряду парохиального „Зелена“ в Звенигородї п. Бучач — Посада добра для тих, що хотіли би своїх синів до ґімназиї посилати, а не мають одвітних средств. 3 5 2—3


ПАСАЖ ГАВСМАНА
І. ЛЬВІВСКЕ
Photo-Plasticon
(46 разів преміоване.)
Від $^{1}/_{5}$ до $^{17}/_{5}$ до побаченя:
Чарующу вандрівку через Берно швайцарске і через берненьску країну.
Вступ **10** кр. 35

Перфуми з білих фіялків

знамениті — ціна 80, 150, 2 і 3 К.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львів, ул. Синстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. 11. Краків: Сукенниці ч. 20. — Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 2:2 IV.

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ
ТАДЕЯ гр. ЛУБЕНЬСКОГО
в ЗАССОВІ

п. п. Іосс. зелізн. ст. Чарна:

поручають на весну і осінь всілякі відмини дерев, корчів до лісових культур, висаджування алей, закладання парків; рожі і цьвітникові корчі на солітери; овочеві деревця всяких відмін і родів по дуже низких цінах; всіляке лісове насіне. 217 17—18

Ілюстрований цінник оплатно і відворотно.

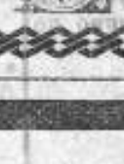
Охоронна марка: КОТВИЦЯ.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

в RIXTERA аптики в Празі,

узнано загально знакомитымъ и бôль гоючимъ натиранѣмъ, по дцнѣ 80 с, К. 1·40 и К. 2. на складѣ по всѣхъ аптикахъ.

При купнѣ сего **загально улюбленого домового средства** треба жадати тôлько оригінальныхъ єлашочокъ въ пудełочкахъ съ нашою охоронною маркою „Котвица“ въ Ріхтера аптики щобы дѣйстно одержати оригінальный продуктъ.



Ріхтера аптика „пôдъ Золотымъ Львомъ“

Прага, I. ул. Єлисаветы 5. 615 5—5

ТЯГНЕНЄ
НЕВІДКЛИЧНО
19 червня 1902
ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по **1** короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Клярфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і син, Яков Штрог, Сокаль і Лілієн, Самуелі і Ліндав.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученем 10%. 340 4—?

Оригінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Мораві

ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сїчкарні, New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотїльні з кутими ослонами, керати криті, дзвонові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притисканки, праси до олїю, ваги, сикавки, також машини до шитя з первоядних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше

L. QUELLER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди вовкі порученя висилати просять.* 224 6—24

ІВОНИЧ

Заклад купелевий і кліматичний

(станція зелїзниці Івоничъ.)

Найсильнїйша сільно-йодово-бромова щава.

Від д-вна стверджена за скуточність у всїх родах волань, в хоробах костей, скіри і взагалї у всїх хоробах, що вимагають приспішеня відпови матери.

Заклад уриджений взірцево, електричне осьвїченє водопроводи. Знаменита музика, Аптика, почта і телеґраф в закладі. Закладові лікарі: І. Др. Іосиф Верміцкий зі Львова, ІІ. Др. Юлїян Станішевскый з Кракова.

Вільно практикуючі лікарі: др. С. Стаубер і др. Вайґель зі Львова. В сезоні І до 20 червня і в ІІІ від 20 серпня мешканє значно дешевші.

Увільненє від такси на підставі съвідоцтв убожества уділяє ся тілько в І і ІІІ сезоні.

Замовленя на машкалю, воду мінеральну, сїль лугї намул приймає і всяких поясненъ уділяє **Дирекция Закладу купелевого в Івоничу.** 331 8 6

Звісна Р. Т. Рускій Публицї

Реставрация Янковского

Львів, улиця Галицка число 10,

приймає абонаменти на обіди і вечері. — В пість обіди і вечері пістні, проте поручає ся особливо Вч. Духовеньству. О численну участь просить

ЗАРЯД.

338 2—10

LIPIK

першорядні купелї в Славонії

Одиноке на континенті горяче (60°C) йодово-алькалїчне жерело.

Стация льокальної зелїзниці (via Дужоселло) Або стация Пакрац-Лінія полудневої зелїзниці. (Стреффова тарифа.)

Премійовані: Будапешт, Відень, Лондон, Рим, Брукселя. Елеґантскый сальон гостинний, кавярня і реставрация, простірні парки, проходники, знаменитї готелї, санатория для дітей, препишні домки купелеві, електричне осьвїченє.

На ревматизм, гестедь, ішіяс, біль костей, жолудка, кишок, урина, катару, волдових і всякого рода кровних слабостях незрівнані.

В часї купелевого сезону ординує проф. др. Тома Марцелко в закладі. Купелеву воду йодову бере ся прямо з жерела і можна замовляти через Л. Едескути в Будапешті і Генриха Матоніого у Відни, а лїкарску сїль купелеву прямо у дирекції закладу.

Всякі пояснення уділяє Дирекция закладу. 329 2—6

Найлїпшою сївачкою



в новосконструована фірмою

„Ph. Mayfarth et Co“

машина

„AGRICOLA“

(систем посувального колеса).

для всілякого насїня й в усякій скількости, без переміни колїс; для рівнини й горбовини. Дуже легкий хід, найбільша тривкість, найтанша ціна.

ЖНИВЯРКИ

для трави, конюшини і збіжа.

Перевертач } **до сїна,**
Граблиця } **до порушування конем.**



Ручні праси до сїна і соломи, теребники кукурудзи, молотїльні, керати, млинки до віяня, триєри, плуги, вальцї, борони фабрикує й достарчує *яко спеціальність* під ґарантією в найновійшій, найзнаменитшій і найлїпшій конструкції фірма

Th. Mayfarth et Co

цїсар. кород. виключно привілейована фабрика господарских в

Заложене 1872 р. Відень II/1 Taborstrasse Nr. 71. 750 робітників.

Відзначено понад 450 золотими, срібними й бронзовими медалями.

Ілюстровані катальоґи gratis і franco.

Заступники й посередники пожадані. 186 6—6

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ

Львôвъ, площа Капітульна число 3.

поручають на **теперѣшный сезонъ весняный** по можливо найнизшихъ цѣнахъ свôй знаменито заосмотреный складъ готовои мужескои конфекціи, лѣтнiй пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вôдъ пороху и дощу, убрания анґлезовій и маринарковій, ґардеробу для Вч. Духовеньства, для пп. Ученикôвъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерій берженьскои, французскои и анґлійскои спродає такожь на метры дуже дешево. 414 11 6

Вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клінікахъ и многими практичными лѣкарими уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожь и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пôвостровѣ Балканьскôмъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкôрнiй, особливо противъ

Выкидôвъ шкôрныхъ рôзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланє Бергерового мыла смолного яко гіґіенічного средства до усунєня порилѣвъ, до чищоня и дезинфекція шкôры есть рôвножъ загально признане. Берґера мыло смолянe мае 40% смолы деревной и рôзнить ся значно вôдъ всѣхъ иншихъ родôвъ мыла смоланого въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованемъ треба жадати выразно Берґера мыла смолного и уважати на побочь помѣщеный знакъ охоронный.



Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживае ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчничого мыла смолянo-сѣрчаного.

Яко лагôднѣйше мыло смолянe до усунєня всякои **нечистоты шкôры** на выкиды шкôрнiй и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрôванe мыло до мыти и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обіймаюче 85% ґлїцерины и пахуче

Бергера ґлїцеринове мыло смолянe.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживаня.

Зъ иншихъ родôвъ мыла Бергера поручае ся слѣдуючій заслугуючій на увагу: **Мыло бензоeве** для нѣжности шкôры; **мыло бораксове** противъ прищѣвъ; **мыло карболeве** до выгладжена шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло дезинфекційне; **Берґера мыло до купели** въ смерековыхъ шпильокъ и таке-жъ мыло тоалетове, **Берґера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.).**

Берґера мыло петросульфольне

противъ вишневого лиця, вишневого носа, высыпокъ и свербиковъ на шкôрѣ; мыло на весненки дуже успѣшне; мыло сѣрчане молочне на нечисте лице; мыло таніновe на почене и выпадъ волося.

Берґера зубна паста въ тубахъ

найлучше средство до чищени зубôвъ Нр. 1 на нормальнiй зубы, Нр. 2 для курцѣвъ. Цѣна 80 кр. Що до прочихъ мылъ Берґера вôдсылаемо до приписовъ ужитя. Жадати все Берґера мыла, бо е много безуспѣшныхъ наслѣдуванъ.

Мѣсця продажи для Львова въ аптиках пп.: І. Байзера, Г. Блюмонфельда, Карола Дія, Петра Миколяша, Як. Піпеса-Поратинъского, З. Рукера, К. Скленъского, д-ра Зарицкого К. Шіевского, Едв. Бріквера. І. Шнелеса. Въ дроґеріахъ: Петра Миколяша і Сп., Г. Ґрішпана, С. Травнофельнера, Ісид. Фрухтмана, і у всѣхъ аптиках въ Галичинѣ. 329 7—24

SEIDEL & NAUMANN
Ideal
МАШИНА ДО ПИСАНЯ

Письмо видне зараз і трівке.
Букви від першої до остатної.

Hch SCHOTT & DONNATH, WIEN,
III./3. Heumarkt Nr. 9.

SEIDEL & NAUMANN
GERMANIA
Найлїпшi роверы



Hch Schott & Donnath
Wien, III 3, Heumarkt Nr. 9.

255 7—10

Кущак і Зубік

Материї повняні, шовкові, зефіри, сатини, батисти, перкалі. Найсвіжші новости. Величезний вибір! Шифони і перкалї білї, полотна і білизна столова.

Львів, Площа Галицка ч. 1.

304 **Цїни найнижші.** 10-10

Обємисту брошуру

про Трускавець

висилає на жадане

УПРАВА.

В першім і третім сезонї о 30% дешевше.

В ТРУСКАВЦИ

лїчить /ся незвичайно успішно.

Початок сезону 15 мая. — Конець 30 вересня.

ревматизм, подаґра, отилість, недуги нирок і міхура, астма, іехіятика, недуги жіночі, серцеві і жолудкові. 371 7—8

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черлянськой. З друкарні Інституту Ставропіґійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 94. Львів, Понеділок 29 Цьвітня (12 Мая) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Карола Людвика ч. 28. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошенія звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошенія числять ся по 20 с. за стрічку.

Борба з Угорщиною.

При кождім відновленю, чи тілько провізоричнім продовженю угоди з Угорщиною, услівя угоди диктувала все Угорщина. Австрийске правительство торгувало ся звичайно якийсь час, але остаточно капітулювало перед Мадярами, а безсильний парлямент австрийский приймав услівя угоди яко річ вже довершену, против котрої вже нїчого не вдїєш. Перше правительство Кербера поставило ся острійше супротив Угорщини і не хоче жертвувати інтересів Австрії для вигоди мадярских маґнатів. Вже від 6 місяців ведуть ся з Угорщиною переговори в справі відновленя угоди, але до нинї не поступили ані кроку наперед, хоч справа є нагляча. Именно кінчать ся торговельні договори з чужими державами, а відновити їх не буде мож так довго, як довго не буде порішена і усталена справа спільної, австро-угорскої цлової території.

Каменем преткновенія при теперішних переговорах є цлова тарифа. Угорске правительство домагає ся підвисшеня цла на сирі продукти, на що австрийске правительство в інтересї австрийского промислу під жадним услівєм згодити ся не може. Австрийске знов правительство хоче підвисшити цла на деякі продукти промислу, на що Угорщина не хоче згодити ся. В сїм спорі за австрийским правительством стоїть цїлий парлямент і цїле населенє в Австрії. Угорщина тероризувала звичайно Австрию погрозою, що на случай, коли би Австрия не згодила ся на домаганя Угорщини, Угорщина зірве цлову унію з Австриєю, утворить свій власний, автономічний цловий округ. Супротив такої погрози австрийске правительство Кербера дало виразно пізнати, що оно в остаточнім разї згодить ся на поділ спільної до сеї пори цлової території Австро-Угорщини. Супротив того угорске правительство змінило свою тактику і зачало переговори проволїкати в тій надії, що які-небудь компліґації в Австрії звалять міністерство Кербера, а на его місце прийде кабінет більше уступчивий.

Д-р Кербер зрозумів сю тактику і рішив упір Угорщини або зломити, або уступити. Кербер рішив ся не навязувати нових переговорів з угорским правительством так довго, як довго не прийде рішуча і ясна відповідь угорского правительства на предложенія австрийского міністерства. Кербер придержуючись консеквентно сеї заяви, бо не згодив ся на предложену Угорщиною конференцию міністрів обох половин монархії. В той спосіб витворила ся кабінетова криза так в Австрії, як і на Угорщині. Коли би Угорщина відповіла категоричним „ні", кабінет д-ра Кербера мусїв би подати ся до димісиї. Рішати буде цїсар, котрий може димісиї не принята. В такім случаю наступила би димісия Сейля і его дефінітивний упадок. Криза могла би полагодитись ся через посередництво корони в напрямі доведенія до компромісу, на случай, коли би Угорщина приняла більшу часть австрийских предложень.

В суботу відбула ся в тій справі рада міністрів, але ухвали удержують в тайні. У Відни говорять, що становище Кербера захитане і що можлива є димісия цїлого кабінету. В кругах делеґатів говорять, що міродатні круги старають ся довести до компромісу і надіють ся, що Угорщина поробить уступки в справі цла на сирі продукти.

30.000 люда жертвою вулькану.

Місто Сан-Пієр, столиця антильского острова Мартініки, що належить до Франції, пало жертвою такої катастрофи, якої християньска ера не тямить, а одиноким примїром в історії людства були міста Геркулянум і Помпеї. Рухливе портове місто, заселене білими, муринами і мулятами (мішанцями) нинї не істнує а з 30.000 его населенія ні одна душа не остала при житю. Все згоріло, залите повению горіючої ляви, засипане градом пекольно-жаркого каміня і попелу, викиненого вулканом Мон-Пеле!

Катастрофа сподіяла ся 7-ого с. м. ранком, коли цїле місто ще спало. Нараз домінуючий над містом верх вигаслого — як думали — вулкану розколов ся і ригнув морем огню, ляви, диму, каміня і попелу. Хвиля ляви вмить залила місто, на яке рівночасно спинав з гори огненний град. О якімсь ратунку захоплених у сні мешканців не було і бесїди, бо цїле місто замінило ся відразу в огняне море. Лява плила такою потопою, що досягла 50 кораблїв, котрі знаходили ся в порті і всї вони згорїли до одного. Анґлїйский корабель „Роддем", що стояв 5 кільометрів від берегу, вспів вратувати ся, але 17 людий з его обсади забила туча горіючого каміня, а двох моряків в приступі нагного божевіля скочило до моря. Рівнож вратував ся стоячий на повнім мори другий корабель, що прибув до поблизького острова Санта Люция без маштів. Капітан корабля пішов до шпіталю; обсада частию забита, частию смертельно хора; 11 моряків скочило з сего корабля в море, ратуючи ся перед огняним градом.

Рівночасно з вибухом цїлий остров колихав ся, наче-би мав запасти ся під землю, а море, двигнене підносячим ся дном, вступило кілька разів далеко на береги, пожираючи усе, що подибало. Чорна ніч запанувала нараз над цїлим островом, повитим в ґігантні хмари диму і попелу. Попіл несло так далеко, що англїйский парохід „Єкс", котрий перепливав в тім часї у віддаленю 5 миль від Мартініки, покритий був на стопу попелом. Спущені лодки не важили ся зблизити до берегів острова, бо бачили, що увесь він в огни. Властивий вибух вулкану тревав усего чверть години і сей короткий час вистарчив до погребаня живцем 30.000 людий. Слабші вибухи вулкану продовжають ся дальше, а викидуваня попелу не устає.

Вість про траґічну долю новочасного Геркулянум облетїла вже увесь сьвіт, викликуючи всюди глибоке співчутє. Французке правительство зарядило сейчас несенє помочи остальним мешканцям острова, що не впали жертвою катастрофи. Після урядових донесень крім Сан-Пієр загибло ще кілька поблизьких сіл, а рівнож решта острова тяжко спустошена, села і засївки знищені, тисячі убитих і раненых. Вислані сейчас ратункові кораблї з сусїдних островів забирають останки людности, що не має нїякої поживи.

Рівночасно зачали вибухати вулькани на сусїдних Антилях: Барбадос, Сан-Вінценц, Ґваделюп. Вулькан Суфрєр мече безнастанно хмари диму, що закрили сонце. В день панує ніч. Попіл і каміня покрили Барбадос грубою верствою. Вибухам товаришать пискавки і громи. Одним словом — цїлий ланцюх малих Антилів замінив ся в пекло. Природа пригадує грізно людям, що не вони ёї, але вона їх паном!

ТЕЛЄҐРАМИ.

Спільні делеґациї.

Будапешт. Буджетова комісия австрийскої делеґациї ухвалила перепїмінар міністерства заграничних справ і окупацийний кредит, чим закінчила свою роботу. Генеральним референтом вибрано Бакегема.

Квотова депутация.

Будапешт. Угорска квотова депутация ухвалила всїми голосами против 1 дотеперішну коту в висотї 34·4 : 65·6 на 10 лїт.

Фінляндия.

Штокгольм. При контролї рекрутів ставило ся 30 процент обовязаних до служби. В 36 громадах нїхто не станув; в 6 громадах секретарі контрольної комісиї не хотїли розписати збору.

Хлопска революция в Росиї.

Кольонія. Російске правительство дуже пильнує, аби вісти о хлопских розрухах не діставали ся за границю.

Лондон. В полтавскій ґуберніі розрухи розросли ся до величезних розмірів. Хлопи узброєні в коси, цїпи і палки бють ся з військом. В саратівскій ґуберніі і над Волгою, є дуже мало війска, а розрухи ростуть. Аґітатори в мундурах царских ад'ютантів розкидають фальшивий указ, котрим цар дарує хлопам панську землю. В армії панує велике невдоволенє і напруженє, як в переднодни великої революції. Донесенія дописників суть тілько слабим відгуком того, що дїйстно діє ся.

Берлин. В одних з середних ґуберній хлопи збунтували ся з причини, що властитель двірского обшару підвисшив хлопам чинш за землю з 2 рублїв на 3 рублї 55 копійок. Мимо судового вироку, хлопи не хотїли виконати судове поручене, прийшло до битви з хлопами, при чім військо і полїция мусїли цофнути ся.

Берлин. З Петербурга доносять, що военний суд засудив убійцю Сінягіна на шибеницю. Розправа була тайна.

Петербург. Кн. Шаховский, шеф прасового департаменту одержав димісию, бо в очах нового міністра внутрішних справ є він за мало енерґічний.

Вибори у Франциї.

Пзрим. Вчера відбували ся доповняючі вибори у Франциї. До сеї пори результат звістний з чотирох округів. Вибрано міністра Мілєранда, двох инших соціалїстів і одного націоналїста. Розходить ся ще о 170 мандатів.

Найновійша руска драма.

Дня 6. цьвітня с. р. в сали Руского дівочого Інститута в Перемишли відчитав проф. Ярічевский перед зібраною громадою народну драму Григ. Цеглинського п. заг. „Кара совісти". Драма ся, нагороджена на конкурсї краєвого видїлу, з кождого огляду заслугує на се, щоби познакомити з нею ширшу руску громаду; длятого позволю собі подати її зміст і кілька слів оцінки.

В однім селї живе 65-лїтний старець Василь Ґіркий, чоловік наскрізь честний, що власною працею з бідного парубка вийшов на досить заможного господара. Коли повдовівши і постарівшись, не міг уже працювати, поділив господарство на дві части: меншу часть ґрунту дав старшому синови Семенови, що пристав було до господарекої дівчини, а троха більшу враз з хатою і цїлим ґаздівством віддав при сьвідках молодшому Прокопови з тим, що Прокіп має его утримувати до смерти.

Від тої хвилї минуло сїм лїт. Прокіп і его жінка Марина, люди порядні, тверезі і роботящі, поважали старого батька і дбали о него, як не мож лїпше; то й Василеви було добре, і він був вдоволений. Аж нараз в погідну старість его, мов грім з ясного неба, впала несподівана катастрофа. Тим і починає ся акция драми.

Прокіп має четверо дітий; найстаршій дочцї Ганнї вже 18 лїт. Впала вона в око молодому, честному і роботящому, але бідному парубкови Юркови. Юрко просить Проця і Маріона, щоби ему були за старостів. Та поки вони вибрались до Прокопа, склало ся там ось таке:

Прокіп і Марина давно вже замітили нахил Юрка до Ганни і заздалегідь радили над тим. Вони раді були Юркови, та лихо в тім, що не було его де примістити, бо в хатї було тїсно. Тож Марина натякує бувало, чи не добре було би огляднo сказати старому Василеви, щоби перенісся на якийсь час до Семена, поки вони собі щось прибудують, де би і его можна було примістити. Се чули дїти, а малий Івась у своїй добродушности виговорив ся з тим перед Василем. Василя страшно вразила ся вістка; він і припустити не міг, щоби се могло бути правдою. Адже він при сьвідках умовив ся з Прокопом! Чи можлива-ж річ, щоби ему прийшлось забирати ся з тої хати, котру він поставив власними руками, з того обійста, де кожда стежка зрошена его потом?

Надіючи ся старостів, Марина знов порушує сю справу, але Прокіп і чути о тім не хоче. Він признає, що в хатї за тїсно; але ему несовістно, відіслати батька до Семена. Та згодом, як жінка стала свое виводити, опір его меншає; і він вкінци готов уже пристати, коли би тілько згодив ся Семен.

Старий Семен чує розмову, і ему стає ясно, що він завадже в хатї. Страшний жаль огортає его душу, але він рішає ся скоро. „Хочете, щоби я пішов до Семена, то й піду!" сказав жалібно; надягнув кожух, взяв шапку та в мороз і зимову лють забрав ся до Семена.

Приходять старости Юрка, Проць і Маріон. По звичайних промовах старостів починає ся гостина. При гостинї зійшла бесїда на Василя. Старости похваляють, що він уступив ся з хати, бо можна буде прискорити весїле. Втім відчиняють ся двері і з криком впадають Семен з жінкою Мартою, попихаючи поперед себе загулюканого Василя. Настає сцена гидка з огляду етичного, грізна траґізмом заведених батьківских надій, імпонуюча своїм реалїзмом. Починає ся сварка між сінами і невістками. Семен лицемірно удає любов до батька, але вимовляє ся тим, що Прокіп забрав „усе" майно та умовою зобовязав ся тримати батька у себе. Прокіп каже, що вже сїм лїт тримав батька, а тепер лише на якийсь час хоче полекші; адже і Семен — каже — взяв значну часть ґрунту, то повинен також щось зробити для батька. Марта й Марина попирають своїх чоловіків способом, звичайним у розярених простих жінок, а сцена, й без того гидка, стає ще осоружнїйшою.

Василь слухає того всего, і безмежний жаль та розпука палять его душу. Він весь свій вік працював, щоби дїтям забезпечити долю, а тепер на старість бачить, що він на старість став ся тягарем тим дїтям, що ему уступити ся треба з власної хати! Він уступив ся до порога, сказав кілька слів на прощане і вийшов з хати, в сьвіт за очи, сам не знаючи, куди й за чим.

Прокіп схаменув ся, кличе за батьком; але сей вже й не чує его голосу. Грижа не дає Прокопови спокою. „Се прокляте сватанє всему винно! Як би не воно, старий спокійно сидів би в хатї" крикнув він, пірнув фляшку з горівкою, що стояла на столї, і кинув на землю. Ганна з розпукою ломить руки, бо бачить, на яке лихо заносить ся з її сватанем. Свати відходять пригноблені, замічаючи, що дїти не по божому поступили з батьком. На тім кінчить ся перша дія.

В хатї Прокопа настають тяжкі хвилї. Докори совісти не дають ему спокою. Зразу потїшав себе надією, що батько сам верне, та сьвято постановляв собі, що нїколи вже не пустить его з хати. Коли-ж Василь не вертав, став Прокіп з Юрком допитувати за ним всюди; їздив до міста, питав по сусїдних селах, але на дармо. Чим дальше, тим тяжше ставало ему на душі. Ему не давала спокою гадка, що він серед зими прогнав батька з хати; може старий і погиб уже де з холоду і голоду! З кождим днем брала его більша розпука. Стратив спокій душі і охоту до працї; сон его не йняв ся і їда не смакувала, а лютъ брала его на все і на всїх; докоряв всїм, кляв і жінку і дочку за те нещасне сватанє. Терпіли всї, а Ганна пишком ковтала слези з жалю за своїм розвіяним щастєм і за улюбленим дїдом.

По одній з тих буч, які Прокіп тепер часто чинив дома, пішов він до корчми. Він нїколи дотї не заглядав до неї, але тепер почув потребу закропити червака, що его так мучив. Шинкар Ельо зрадів побачивши невиданого гостя, та запрошує на чарочку; але Прокіп зразу зжахнув ся. Тогдї Ельо виводить з валькиря свого старенького батька, говорить до него любязно, обнимає, голубить як дитину. „Хто се такий?" питає Прокіп — „Мій батько" каже Ельо. — „І ти его не прогнав? — „У нас таке не водить ся!" відказує Ельо з гордостию. І Прокіп хапає за чарку та не одну за другою, щоби вгасити страшний огонь, яким докори совісти палять его душу.

До корчми входить люди, затирають закостенілі руки і кличуть горівки. Ельо питає, відки вертають. В „Сосниї" були — кажуть, бо жандарми дали до села знати, що в лїсї замерз якийсь чоловік; то вийт взяв кількоро людий з саньми до Сосниви, они перейшли лїс здовж і впоперек і не найшли нікого. Прокіп задрожав, бо прийшов ему на гадку батько. Він мов божевільний кинув ся з шинку і, не зважаючи на відраджування людий, побіг просто в Соснину. Жаль стало людам Прокопа; вони ще раз завернули з саньми в лїс, щоби ему помочи глядати батька. В корчмі лишив ся тілько Ельо та Семен, котрий також там найшов ся; він лукаво глумив ся братови, а на питане одного з людий, чи не поїде також глядати батька, відповів гордо: „Я батька не проганяв з хати, то й глядати его не потребую!" Тим кінчить ся друга дія.

Тим часом Василь, покинувши рідну хату, пошлів ся оттак без сьвідомої цїли, поперед себе і зайшов до міста, до жидівскої господи, питаючи зарібку. Жид „змилосердив ся" над старим; приняв его до послуги. Василь дістав кут, завадто підлий навіть для собаки, харч, що й до рота не лїз, а роботи тілько, що й для молодого було би за богато. Бачить він, що не здужав, то й поднякував за службу. Жид не то що не заплатив ему нїчого, але ще й грозив, що віддасть его до арешту, за те, що волочить ся без службової книжки. Пішов старий дальше; але де, немічному найти зарібок! Продав він кожух на прожиток і лишив ся в полотнянцї; аж і придержав его жандарм та відставив до арешту. Тут мав бодай теплий кут та їду; але довідавшись від одного з арештантів, що его мають цупасом відставити до села, утїк він з арешту, щоби минути такого сорому. І знов тиняв ся поміж люди, терпів голод і

Македонцї.

Софія. Македонський комітет оголосив плякатами запросини на панахиду по 48 убитих в послїдних часах Македонцях. Боять ся, що з тої причини прийде до демонстрацій.

Независимість Куби.

Лондон. За кілька днїв наступить оголошене Куби независимою републикою. Президентом має бути ґенерал Пальма. Сполучені держави задержать собі тілько протекторат супротив инших держав в міжнародних відносинах.

Початок великої катастрофи в Стрийщинї.

З Стрия пишуть нам:

В послїдних днях підвїс ся стан води на Стрию так, що передвиджувана від довшого часу катастрофа вже наступила і лише розміри ей можуть ще збільшитись.

На просторони між Дулїбами а Гірним з одної а Братківцями, Жулином і Семигиновим з другої сторони, стоїть нинї правдиве море. Ріка скріплена масою води, що прибула з гір, утворила під Жулином нове коритo, заливше жулиньскі ґрунта, — а більше як стоморґовий жулиньский громадский луг, котрий доси лише з одної сторони приширав до ріки, став тепер островом окруженим з всїх сторін водою. Вода затопила на тім острові громадску худобу з дітваками — пастухами, котрі не могли вже дістатись домів. Шум води чути на якруг на пару кільометрів, а розпука бідних хліборобів, котрим грозить страшне марево голоду, недасть ся описати.

Ще гірше представляєсь справа в долїшнім бігу ріки инаше міста Стрия. Тут загрожені сильно села Верчани, Ходовичі, Стриганцї, Луги лисятицкі і Кавчий кут. Особливо в Стриганцях велика катастрофа неминуча. Тут нове коритo ріки іде просто в село попід саму нововибудовану церков Тут не обійде ся без тяжких жертв, не лиш маєткових, але, легко може бути, і людского житя. В загалї положене в Срийщинї дуже грізне.

Катастрофа ся не приходить несподївано. — Вже на засїданю Сойму з 28 грудня мин. року внїс посол др. Олесницкий інтерпеляцию до Правительства, щоби поки час, предприняло охоронні міри для забезпеченя берегів Стрия в Ходовичах, Стриганьцях і Верчанах, а рівночасно представив тую справу приватно намістникови, котрий обіцяв як найскорше нею заняти ся. Відтак підніс др. Олесницкий ту справу в стрийскій Радї повітовій, котра віднесла ся в наслїдок того до Правительства і до Видїлу краєвого — однак все те не викликало найменшого успіху, наймізернійшої навіть акциї задля обезпеченя берегів. А вода не ждала — прийшла весна — прийшла катастрофа. Розпука бере людий, коли бачать, що всї їх заходи, всї домагання відбивають ся мов горох від стїни. — Для хлопа нема ратунку. Хлоп нехай гине!

Посол стрийский др. Олесницкий удав ся лично на загрожені місця, щоби в тих днях яко очевидець представити тую справу ще раз Намісникови а відтак потягнути з сего консеквенциї в Соймї.

О скілько руска школа народна в рускою.

(Нашим соймовим послам на увагу.)

Польскі верховоди і краєва рада шкільна голосять urbi et orbi, що Русинам на полї народного шкільництва не дїє ся нїяка кривда, ба навіть, що Русини з їх ласки мають більше народних шкіл нїж Поляки. У нас нераз виказувано на статистичних даних, що річ має ся як раз противно; тепер покажемо, як тая руска школа народна виглядає зверха і з середини, о скілько вона має дїйсно рускій характер.

Коли приїдемо до першого лїпшого руского села у східній Галичинї та станемо перед шкільним будинком, то побачимо на ній польску напись Szkoła ludowa або найбільше утраквістичну Szkoła ludowa-Школа народна, але так, що на горі видніє напись польска, а на долинї, звичайно дрібнїйшими буквами, руска. Так є майже всюди по всїх рускихъ селах! Вже зверха виглядає, що то певно школа польска або утраквістична; тимчасом се школа z wykładowym językiem ruskim!

Загляньмо-ж до середини тої нїби рускої сїльскої школи народної в нашім рідним краю. В комнатї висить портрет цїсаря з польскимъ підписомъ, образи святих, також звичайно з польскими підписами. Над катедрою учителя висить на стїнї Podział godzin, Rozkład materyału naukowego, Wykaz wolnych dni od nauki szkolnej. Так само шкільні акти, котрі в рускій школї повинні чейже бути рускі, по всїх школах народних суть лише польскі, як: 1) Metryka szkolna, 2) Inwentarz majątku i dochodów funduszu szkolnego miejscowego, 3) Wykaz zapasów i użycia książek dla ubogich uczniów (найбільше польскихъ!), 4) Wykaz uczęszczania do szkoły, 5) Dziennik lekcyjny (чого учено кождого дня), 6) Katalog główny wraz z wykazem klasyfikacyjnym, 7) Dziennik urzędowy, 8) Księga lustracyjna, 9) Kronika szkolna, 10) Księga kasowa, 11) Protokół czynności, 12) Protokół konferencyjny, 13) Księga zarządzeń kierownika szkoły, 14) Regulamin, 15) Plany naukowe wraz z instrukcyą, i t. d. Учитель урядує з усїми властями і сторонами лише по польски, свідоцтва видає лише польскі. Місцева рада шкільна урядує по польски, а всякі інструкциї, друки, печатки також лише польскі! Недавно читали ми в „Дїлї“, що окружний інспектор, заїхавши до рускої школи в гуцульскім селї, промавляв до учительки в клясї, а навіть до дітий, лише в „ужендовим єнзику“!

Отсе маємо образ рускої школи народної в рускій части краю, за рускі гроші!

Коли переїдемо ся по краях нїмецких, побачимо там школи з написями нїмецкими, акта суть нїмецкі, урядоване веде ся по нїмецки; видно зараз з усего, що школа нїмецка, що ми в нїмецкім краю. Так само і всюда инде. Лише на одній Руси инакше: рускі нїбито школи мають вигляд польский. Бо що-ж нам лишено руского в нашій народній школї? Нич! Тілько всего, що дїти наші по руски говорять! Тай то переслїдують їх za niepoprawne wyrażanie się w języku polskim. Хто-ж упімне ся за рускимъ дїловодствомъ? Чи учитель-Русин, котрий з голоду і холоду трясе ся перед своїми наставниками, (а має їх спору купу!) Знаю одного сьмільчака, котрий 13 лїт пересидїв на провізоричній посадї за руску напись на школї!

А що-ж казати про школи висшого типу і про видїлові? Як уже виказано в „Дїлї“, на 75 видїлових шкіл у східній Галичинї не маємо анї одної рускої! Півтретя тисяча рускої молодїжи побирає в тих школах всю науку в польскій мові, а науку руского язика удїляє ся мов на глум, бо віддає ся її учителям і учителькам без кваліфікациї.

Сих кілька сумних фактів з нашої шкільної мартирології піддаємо під розвагу нашим послам соймовим, а до руского народу звертаємо ся з зазивом, аби засипано соїм петиціями о русне дїловодство, і рускі написи в рускій школї народній на Руси.

Учитель.

Жидівско-польска господарка в Скалатскім повітї.

(Допись).

(Рускі селяне в повітовій радї. — Жид віцемаршалком. — Політика пп. маршалка і староства. — „Рожища“ п. намісника і колодїйска школа в Грималові.)

В своїм часї звертав в „Дїлї“ якийсь дописуватель зі Скалатщини увагу селян, членів повітової ради, що д-р Ерлїх, „Hausjude“ Намісника, старає ся зістати віцемаршалком повіту. При тій нагодї взивав дописуватель селян, щоби не допустили жида, паньского фактора, до сеї почести, але щоби, маючи 12 голосів в радї вибрали на се становиско таки одного з помежи себе. Та сей зазив дописувателя не зворушив селян. Їм більше до серця промовив п. Заґурский, маршалок повіту. Той польский панок, не міг допустити на повіт такого сорому, щоби простий хлоп був віцемаршалком в повітї, тож давай брати ся на способи, та солодкими слівцями, обітницями, а вкінци частунками і трактаментами переконувати селян, що хлопскому кожухови не до тої почести, — що се буде більше до лиця жидови, котрий з тої причини вже і справив собі контуш, тож з'умів як слїд репрезентувати „повят.“ І справді п. Заґурскому удала ся штука; один, жид уступив, а другий став віцемаршалком і то голосами рускихъ селян! Сумне але правдиве!

А дуже легко могла п. Заґурскому не удати ся штука, бо навіть деякі пани відтягнули ся від голосованя, не хотячи дати голосу на жида. Але п. Заґурский не спав, а щоби бути певним побіди, взяв собі до помочи пана старосту. А п. староста Шидловский — чоловік не аби який; удекорований недавно за заслуги, положені около добра повіту, хрестом заслуги, чуючи за собою плечі свого шефа, взяв ся також рівно до дїла, та при тім огнику ушік і свою печеньку. Він сказав жидам: Виберіть з міст мого шваґра, доктора з Підволочиск до ради, то вже моя в тім голова, що ваш Ерлїх засяде на крїслї віцемаршалка. Угоду заключено і треба сказати в честь і похвалу обох сторін, що вірно ей додержано: голосами 12 рускихъ радних вибрано віцемаршалком повіту д-ра Ерлїха.

Та сей вибір не був зовсїм несподіваний.

Сконфісковано.

В тій цїли не допустили вони до ради повітової анї одного священника, та піддержували „хлопску“ лїсту, знаючи з гори, що тих селян без інтелїґентного провідника — легко позискати. А в своїм часї наші радикали ликували, та вже за здалегідь приписували собі плоди своєї побіди в заслугу. Не спостерегли ся, що се вода на млин польско-жидівскої кліки! Дїйсно сумна то була їх побідa, а ще сумнїйше те, що ніхто, ні радикали, ні священники в повітї не мають тільки вплину, щоби були здержали селян від сего неполїтичного кроку, що причинив нашій народній справі шкоду, а нашій народній чести еором.

Сконфісковано.

Цїлий повіт проте у високім степени з жидонатїлий; у всїх 4. місточках в повітї бурмістрами жиди а пр. в Грималові посїлости намісника, вже девять лїт нелеґально урядує громадска рада, лише тому, щоби, боронь Боже, при нових виборах, не впав п. Бздїнь, бурмістр міста і „права ренка“ пп. Шидловского і Заґурского. Додаймо до того, що половина земскої посїлости у руках жидівских, що посесиї по більшій части в руках жидів, що в кождій з тих 4 місточок оперує між селянами по кілька Credit-Verein-ів, а будемо мати образ галицкого польско-жидівского раю, з котрого біда та розпука може рускому хлопа за море.

Та подофільска політика наших повітових головачів лише в однім місточку підпадає малій зміні — а то в Грималові. Не гадайте однак, що се длятого, що доля Грималовских хлопів лежить тим панам на серцю більше, нїж для других їх братів в повітї. Нї — се просте, слїпе, нїчим не заслужене щасте. А щасте те лежить в тім, що Грималовскі хлопи живуть в „добрах“ пана намісника. Ту екзекутори більше делїкатні; не беруть кожухів за податки, але від часу, як пани з великої любви до хлопа збудували ему тротуари, екзекутор сягав по чоботи. Кажуть: маєш тепер тротуари, можеш босий ходити. Ще більше делїкатні для Грималовских панове Шидловскій і Заґурский. Вони як

холод, аж вкінци пустив ся таки назад домів. Та в Соснинї не стало ему вже сил, він мов неживий повалив ся в снїг. Тут найшли его чужі люди і забрали з собою. По тій пригодї довго відлежав Василь; вже був близкий смерти, але таки подужав і нанив ся до роботи в близкій цегольни.

В тій цегольни розгрівав ся четверта дїн. Василь, що ледво вже ногами й руками рухати може, працює в найприкрійшім місци, коло печи, зносячи з тихою резиґнациею зокори властителя жида Баруха, що в нелюдский спосіб над ним знущав ся, називаючи его неробою та жадаючи від наставника робітників, Сафата, щоби его відправив. По роботї повідав Василь своїм товаришам на їх жаданє свою гірку долю; тим способом познайомлюємо ся з подробицями з часів его волокитства. Оповіданє его до глубини душі проймає робітників; вони не могуть найти слів обуреня на виродних синів, що рідного батька з власної его хати на таку прогнали повевірку. „Я би їм був сокирою черепи розвалив“ каже оден з них, „а не вступив ся був з хати!“ „Сокирою?!“ каже старий: „Е нї! Треба було йти, той нїшов!“ — „Що? Я би їм тепер такого червоного когута пустив, що стямили би мене, поки нїку! Хотя би і в тюрмі гнити довелось, то що-ж!“ Каже Сафат.

Василь при всїй лагідности та резиґнациї чув видко в глубинї душі потребу пімсти, але сьвідомість безсильности не дозволяла навіть вирвати тій гадцї; а тут нараз підсунено ему так легкий, навіть для него можливий спосіб виконаня пімсти. Мов би сам собі не вірив, чи добре чув, запитав він Сафата: „Що би ти зробив?“ — Сафат повторив свої слова з ще більшою силою. Старому сего досить. „Прощайте!“ сказав до робітників і забрав ся. В голові его гудїло як у млинї; перший раз в часї его скитальства повстала в его голові якась цїль — що правда страшна і грізна як пекло, але він знав тепер, куди йде і за чим. І пустив ся до свого рідного села, до своєї хати, до свого сина Прокопа.

З Прокопом тим часом було що-раз гірше; докори совісти не то що не втихали, а досколювали ему тим більше, чим менша ставала надїя найти старого батька. А по батькови і слїд загинув! Прокіп терпів тяжко, безмірно. Образ батька переслїдував его всюди. Від часу до часу мав він привиди, в котрих поводив ся зовсїм як божевільний; опісля попадав в стан апатиї, сидїв цїлими днями в коморі, не зносячи сьвітла; лише найблизші его мали до него приступ. Через те й в родинї Прокопа панував настрій дуже прикрий. Ганна вже цїлком вирекласъ надії на подруже з Юрком і молила его навіть, щоби шукав собі иншої, бо тут гаразду він найти не може. Але Юрко, людина честна, не дав собі о тім і говорити. Пізнав я тебе в добрі, не покину і в злиднях!“ відповів їй і остав ся. Марину цїлком зломило нещасте, а найбільше болїло її горе дочки. Дїти ходили мовчки, мов би поніміли. Одним словом, страшно стало в тій хатї.

Пята дія: В гарний весняний вечер сидять всї перед хатою та говорять про події послїдних часів. Являєсь і Семен; в его нутрі перевелась дивна, як на его вдачу, зміна: і в нїм відозвав ся голос совісти. Він прийшов тут, щоби хоч побачити Прокопа; але его не пускають до него.

Коли всї вернули до хати на спочинок, явивсь на обійстю — Василь. Він прийшов тут, щоби виконати свою пімсту. Обережно, оглядаючись вколо себе, чи хто не підглянув его, підпалює жмут соломи та підступає під стріху хати, щоби її підпалити. Але в тій хвили опадає его руку; се-ж праця его рук! Ему жаль пускати з димом сю хату, котрої бельок зросив він своїм потом. Він починає хитати ся в своїм намірі, але жадоба мести стає горою: він пусить усе з димом, але не начне від власної праці; ось там шопа, котру вже Прокім виставив, від неї нехай бухне огонь. І приступає до шопи, підносить в гору руку зо жмутом соломи, запалює сірник, — але в тій хвили взір его паде в низ і у відкритій шопі бачить сплячі дїти Прокопа, що їх тут мати до сну уложила, бо в хатї при Прокопі не могли би спати. Василь захитав ся; втім дїти пробудились, а побачивши старого дїдуся, з утїхою зірвались до него, допитуючись, де так довго пробував і якого їм гостинця приніс. Від дітий дізнає ся Василь о станї свого сина Прокопа, як він тяжко недужий, як він від часу, коли дїда нестало, цїлком став инший і лише дїда кличе. На сю вістку Василь остовпів: Прокіп кличе его, отже тужить за ним, любить его?! А він зовсїм инакше осудив его і прийшов сюди з наміром хату его підпалити!

В хатї почули крик дітий і вийшли на двір. В одній хвили пізнали всї Василя; а й Прокіп, почувши се, вискочив чим скорше з хати і кинув ся вітцеви до колїн. Але надмірне зворушенє, яке ним в тій хвили заволодїло, не дозволило ему вже піднести; він сконав у колїн Василя.

Се зміст нової драми Гр. Цеглинского.

Передовсїм бачимо, що героями драми сеї не якась любовна пара, що то задля нещасного коханя — гине разом чи осібняком. Автор сеї драми вимаципував ся від утертого шабльону і спробував зужитковати наші чувства людскої натури. І треба признати, що проба ся випала вельми удачно. Місто плаксивої драми з цїлим своїм апаратом псевдолїризму та нудких сцен любовних, в котрих часто анї дрібки правди, дав нам автор драму, в котрій основою з одного боку траґізм старця, заведеного в своїх чувствах вітцївских, а з другого боку траґізм зрілого мущини, упадаючого під важним гнетом докорів совісти. Се мотива цїлком нові в нашій народній драмі; але заперечити не дасть ся, що автор використав їх дуже добре і зумів їх як слїд перевести в своїм творі через цїлу акцию. Зарівно судьба старика-волокити, як і покаляне збожеволїлого сина вражають нас сильно своїм траґізмом, хотяй кожде в своїм роді инакше. Оба, Василь і Прокіп, суть герої драми, з котрими поневоли мусимо співчути, і то співчутем не таким, яке маємо для кождого людского нещастя і горя. Кількож то разів бувае, що дїти панують та живуть в достатках, а отець або мати в бідї та нуждї вік свій коротає, а таки не завсїгди ще судьба їх видаєть ся нам траґічною. Длячого? Бо родичі ті своїми прикметами не в силї викликати в нас щось більше над звичайне чувство милосердя; жаліємо над ними, що їм так зле веде ся, але більше нїчого. В тім разї має ся инакше. Стать Василя приковує нас до себе силою благородности а безпретенсіональної простоти. Ми чуємо в душі, що сей чоловік заслужив і вдачею своєю і своїм дотеперішним житем на нашу судьбу; і се як-раз величезна пропасть між тим станом, в якім би ми его хотїли бачити, а дїйстностию, в яку попав з власної вини хиба остілько, що занадто завірив своїм дїтям, — се велика траґедия заведених надій, що з людского становища зовсїм оправдані і врозумілі, ба навіть конечні, се велика траґедия здоптаних та знївечених чувств, на котрих стоїть цїла жизнь людска. Біль такого старця — се річ вельми траґічна, може воно не так ефектовне, як розпука молодця, шалїючого з заведенеї чи нещасної любови, але зате по більшій части правдивійше і тим сумнїйше, що горя его вже не вилїчить час, то найуспішнійший лїк на всї страти.

Рівно користно виходить і переведене характерів осіб, виступаючих в драмі. Характери ті зображені ясно і консеквентно, декуди по майстерски. Не є се лише якісь типи, як се бачимо звичайно в наших народних драмах; в „Карі совісти“ виступають индивідуальности, не типи, а се велика рівниця. Василь Гіркий є лише Василем Гірким і нїхто инший его в драмі заступити не в силї. Сильно розвинений индивідуалїзм в полученю з реалїзмом, опертим очевидячки на совістнім обсервованю нашого хліборобa, се дуже гарні прикмети сеї драми. Нема тут неприродного ідеалїзованя, що переминає наших селян в несмачних фантастів в опанчах; нема тут також і нагінки за модерністичними ефектами театральними, що то грають ними вправдї на грубих нервах людских, котрі однак не в силї вдоволити смаку людий, що в штуцї домагають ся правди і льоґіки. Все тут правдиве і згідне з житем-бутем нашого селянства, без злиш-

годить ся правдивій шляхті, посунули свою льояльність супротив п. намісника так далеко, що зливають ві в виді всяких повітових почестий на особу намісниківского ржонци П. Цьвіжевича. Того панка, котрий в своїм житю немав надто довгого знакомства з школою, зробили вони предсїдателем місцевої ради шкільної, а пан ржонца рядить ся там не мов на двірскім подвірю а з учителями та учительками поступае як з форналями. Не дивно проте, що в школї настали дуже невеселі відносини. Але що там може значити така дрібниця — пан ржонца за то вповнї вдоволений. — Однак апетит пана ржонци росте з їдженем. Єму замало тої почести — він захотїв стати ще директором колодійскої школи, яку перенесли з Товстого до Грималова. А причина перенесеня ві — се часто галицка специяльність. В Товстім стояла вона під проводом місцевого пароха о. Чачковского і прекрасно розвивала ся. Що року виходило з неї по 15—20 вишколених штельмахів і ковалїв. Та се як раз не було панам на руку. Бо хтож то видав, щоби краєва школа розвивала ся та цвила завдяки рускому попови! Тож і взяли ві з Товстого до Грималова, а то тим скорше, що п. ржонца до свого титулу „директора дібр" потребував ще титулу „директора школи". Та під его директорством школа гонить остатками. Краєвий видїл дивить ся на се через пальці а навіть і рад тому, бо після слів самого п. Заґурского, та школа робить много клопоту і видїлови краєвому і повітовому. А люди в повітї, — от як люди, — кажуть, що пан ржонца не гадае вікувати ржонцою у п. намісника та хотячи наглядно переконати краєвий Видїл о нерентовности тої школи, бажае ві опісля купити та явитись добродїєм, ратуючим край від непотрібних видатків а собі запевнити на старі лїта який такий кусень хлїба. Така то політика наших верховодів. Усе доводить просто до absurdum — та лише про себе дбають. Навіть та школа, котра як-так могла причинити ся до гаразду селянства в повітї, заснїтила ся та, як так дальше піде, певно упаде.

„Просьвіта".

(І) На день 19-ого мая с. р. скликав Головний Видїл т-а „Просьвіта" звичайні загальні Збори сего товариства, а щоби члени „Просьвіти" мали час розглянути ся в дїяльности Видїлу за час двох лїт, надруковано і розіслано до всїх членів просторе справоздане з сеї дїяльности. Аби дати нашим читачам образ роботи т-а „Просьвіта" і ві теперішнього стану, постараємо ся подати їм в коротким витягу що головнїйше з сего справоздання.

Зачнїм від найважнїйшого — від приросту членів. Отже в 1900-ім роцї прибуло 1.182 а в роцї 1901-ім 1.000 нових членів. Для порівнання наведені в справозданю дати за послїдне десятилїте, з яких виходить, що до „Просьвіта" приступило:

в роцї	1892	—	628 нових членів
„	1893	—	505 „ „
„	1894	—	573 „ „
„	1895	—	572 „ „
„	1896	—	892 „ „
„	1897	—	**1333** „ „
„	1898	—	1137 „ „
„	1899	—	944 „ „
„	1901	—	1000 „ „

Як видно з того, тенденция до зросту числа членів, що змагала ся скоро почавши від 1895 до 1897-ого року, від сего послїдного року тратить на розгонї а навіть, що другий рік (1899 і 1901), ослабае низше попередних років. Причини сего треба шукати головно в крайно нетерпимій аґітациї москвофілів, яку вони, особливо від 1898 ого року, ведуть против „Просьвіти" з безприкладною заїлостию.

Загалом, від основання „Просьвіти" приступило до неї по конець 1901 року 14 208 членів. Фактичних членів, за яких ми можемо уважати тих, що поплатили свої вкладки за послїдний рік, було около 7.000 — значить — менше ніж половина всїх приступивших.

Рівно-ж деяке ослабленє в скорім зростї „Просьвіти" можемо занважати в прибуваню нових читалень „Просьвіти". В тій хвили вправдї мае їх „Просьвіта" **1.044** — число дїйсно імпонуюче, як прирівнати его до їх скількости в 1896-ім роцї, коли-то „Просьвіта" мала всего 342 читалень, або до 1891-ого року, коли читалень „Просьвіти" був ..... 5!!

Менше корисно представить ся однак тенденция зросту число читалень „Просьвіти", коли порівнаємо число новоосновань читалень за 5 послїдних лїт. Ото, як стоїть в справозданю, засновала „Просьвіта":

в роцї	1897	—	180 нових читалень
„	1898	—	**182** „ „
„	1899	—	112 „ „
„	1900	—	108 „ „
„	1901	—	120 „ „

Вправдї, як виходить з порівнаня, то за час пяти лїт від 1896-ого до 1901-року засновано два рази стілько „просьвітних" читалень, що за такий сам протяг часу від 1891—1896-ого року, однак рівночасно можна занважати, що найбільшу тенденцию до приросту читалень виказують два перші роки сего щасливого пятилїтя, почім наступае наглий, хоч не занепад, та все таки нагле ослабленє приросту читалень. Причини сего знов лежать в аґітациї москвофілів та в неприхильнім становищи властий) н. пр. розвязане староствами читалень: в Колоколинї рогатинського повіту і Клебанівцї, збаражского повіту.) Що до москвофільскої аґітациї то есть фактом, що сим бурителям удало ся звалити кілька а може і кільканайцять читалень „Просьвіти". Шкода тілько, що в справозданю видїлу не тілько нема статистики і подрібного виказу сих читалень, але навіть нема згадки, що такі факти зайшли. Така політика видїлу видае ся нам цілком хибною, бо дотичні факти є загально звісні і нераз були підношені нашими орґанами або орґанами москвофілів, а статистичний виказ їх в справозданю міг бути осторогою для нашої суспільности, що надто мало звертае уваги на поступи москвофілів в їх деструктивній „роботї". Ціла наша суспільність, як і члени „Просьвіти" повинні знати, хоч-би і немилу правду, що 10 чи 15 читалень „Просьвіти" перейшло на читальнї „общества Качковского", а закриване того факту есть тілько присипляванем уваги і осторожности нашої суспільности перед кацапскою язвою.

Звісна рівно-ж річ, що деякі читальнї „Просьвіти" так позасипляли, що можна їх вважати сьміло неістнуючими. Виказу тих читалень в справозданю теж нема, однак не думаємо за се винуватити видїлу товариства, бо виготовленє такого виказу річ майже неможлива. На всякий спосіб число таких читалень можемо принати на одну сотку, припускаючи, що становлять вони половину усїх тих до 200 читалень, котрі з незвісних причин не надіслали Головному Видїлови своїх справоздань.

В прочих 850 читальнях громадило ся понад 50.000 членів, а бібліотеки читалень мали 80.000 томиків.

Як можна вносити зі справозданя, і як се рівно-ж звісно з практичного досьвіду, найтвердші основи доброго розвитку мають ті читальнї, де просьвітна робота получена з економічною орґанїзациею. Крамниця, шпіхлїр, позичкова каса і инші економічні спілки (для будови власного дому, закупна машин або товарів, обезпеченя худоби, веденя молочарства і т. д.) причиняють ся незвичайно до заінтересованя загалу селян товариством і его читальнями. Справозданє виказує, що при читальнях „Просьвіти" було звиж 300 крамниць, 150 шпіхлїрів і 180 позичкових кас. Коли сї числа порівнати з загальних числом читалень „Просьвіти", то мусимо отверто признати, що мимо великого поступу, богато — дуже богато — остае ще до зроблення в напрямі економічної дїяльности читалень. Правда, що Головний Видїл „Просьвіти" в тім взглядї робив зі свого боку що міг, а що найважнїйше, то вистарав ся для своїх читалень о удїлованє безпроцентових позичок з краєвих фондів. Однак, на жаль, дуже мало читалень зголошуе ся по сї позички, бо за два послїдні роки удїлено їх всего 13 на суму 9.400 Корон. Всї читальні сплачують свої позички дуже точно.

Говорячи про читальні цїкаво буде подати виказ їх після повітів. Пересічно мае один повіт 20 читалень „Просьвіти", се значить, менше-більше в кождім четвертім селї повіту. Найбільше читалень „Просьвіти" мають повіти: Перемишль (46), Рогатин (45), Золочів (43) і Стрий (40). Далї йдуть: Борщів (39), Львів (36), Тернопіль (36), Бібрка (33), Гусятин (32), Станиславів (32), Камінка (31), Заліщики (28), Бучач (27), Долина (27), Калуш (27), Перемишляни (25), Чортків (23), Бережани (22), Жидачів (22), Збараж (22), Жовква (21), Коломия (21), Підгайці (20), Рудки (19), Сокаль (19), Теребовля (19), Дрогобич (18), Рава (18), Скалат (18), Броди (16), Надвірна (16), Мостиска (15), Старий Самбір (15), Яворів (15), Ярослав (15), Городенка (14), Богородчани (13), Городок (13), Снятин (12), Коссів (11) і Турка (11). Найменше читалень виказують повіти: Цїшанів (8), Самбір (8), Добромиль (7) Печенїжин (7), Лїско (3), Сянік (3), Березів (2), Грибів (1), Горлиці (1), Коросно (1), Ланцут (1), Ясло (1) і Краків (1).

Надзір над Читальнями виконував Видїл через філіяльні Видїли, а головно через учителя господарства п. Короля, (редактора „Газети Господарскої"), що рівночасно виголошував в читальнях рільничі виклади. І так: 1900-го року був п. Король в 106 місцевостях (6-и повітів), де злюстрував читальні і викладав перед 4.785 слухачами; 1901-го року п. Король злюстровав тілько 34 читалень і викладав перед 873 слухачами. Се нагле обмежене контрольної і аґрономічно-популяризаторскої дїяльности „Просьвіти" мае свою причину в тім, що товариству, котре від 1886-го року удержуе своїм коштом учителя господарства і за сей час (1846—1901) дало 604 аґрономічних викладів для 40.000 слухачів, не стало остаточно фондів, а край ані держава мимо усїх подань не удїлили доси „Просьвіті" на сю цїль ніякої підмоги.

Крім тих льокальних викладів служили для ширеня господарского знаня ще й більші просьвітно-економічні віча, яких в 1900-ім роцї було 8 з 2.100 учасниками, а в 1901-ім роцї 6 з 1.300 слухачами. На всїх тих вічах референував п. Король про господарство а Головний Видїл „Просьвіти" роздав на них через льосованя рїжного насїня, щеп і господарских знарядів, в 1900-ім роцї за 872 К 50 сот., а в 1901-ім роцї за 352 К 64 сот.

Рух в руских товариствах.

(+) **Бюра і робітні товариства „Труд"** уміщені в домі під ч. 39 Ринок у Львові побіч „Народної Торговлї". — Вп. Пань просимо тое собі записати, щоби при віддаваню суконь до роботи, не забули на робітню „Труда". Звіт про посьвячене нового льокалю „Труду" подамо для недостачі місця завтра.

(+) **Звичайне засїданє Головного Видїлу Товариства „Просьвіта"** у Львові відбуде ся ві второк дня 13 н. ст. мая 1902 р. точно о 7 годинї вечером.

(+) Засїданє Видїлу **Тов. ім. Ів. Котляревського** відбуде ся в четвер 16 с. м. о год. 7½ вечером в комнатах „Рускої Бесїди". Позаяк важні справи на порядку дневнім, просить ся всїх П.П. видїлових і заступників видїлових, щоби ся конечно явили.

(+) **З львівского Бояна.** Засїданє видїлу товариства відбуде ся завтра, ві второк, о год. 7 вечером. З огляду на многість і важність справ прошу Вп. Видїлових зібратись точно і в комплетї. — *Волод. Шухевич.*

(+) **З товариства „Січ" у Львові.** Повідомляю Вп. Членів Товариства „Січ" у Львові, що льокаль Товариства на місци „Академічної Громади" вже отворений і відповідно уряджений. — *Юлїян Гірняк* писар.

(+) **З Комарна.** Видїл читальнї „Просьвіти" в Комарні почуваеть ся до милого обовязку зложити сердечну подяку Товариству „Боян" за виконане хоральних продукций в часї вечерниць в память 41 роковин смерти Тараса Шевченка устроєних нашею читальнею з нагоди 20-лїтного ювілея заснованя читальнї — як неменше Вп. п. Сильв. Яричевскому, професорови рускої ґімназиї в Перемишли за гарно оброблений відчит „Заповіт Шевченка під нинїшну хвилю" — а Вп. п. Грушкевичівній за акомпаніямент на фортепянї.

При сїй нагоді видїл повідомляе жертводавців о. Прухницкого з Ляшок (20 К), о. Вориса з Хлипель (10К), о. Барилляка з Смільної (20 К), д-р Мих. Коса з Перемишля (10 К) і о. Мих. Прухницкого з Турки (40 К), що усї ті гроші як також зібрані в часї спільного сьвяченого 100 кор. передав де слїд — а за гроші прислані на цїли читальнї шле щире „Спасибі!". — За Видїл *В. Петрик* голова, *Д. Ольховий* секретар.

НОВИНКИ.

— **Звертаємо увагу** на важні оголошеня в рубрицї „рух в руских товариствах".

— **В справі церковно-народній.** Священики деканату Кудринецкого, зібрані на соборчику дня 8 мая 1902 в Панївцях, ухвалили одноголосно ті самі резолюциї, що і деканат Теребовельский т. є. домагати ся вилученя справ руского обряду з під „Пропаґанди", утвореня рус. кат. епископів в Америцї і на Буковинї.

Осібної анкети до уложеня відповідної петициї ухвалено не вибирати, натомість просити сею дорогою анкету вибрану вже в декан. Теребовельскім, щоби зволила виготовлену петицию видрукувати, і розіслати по всїх деканатах до підпису священикам. Розуміе ся, кошта накладу (за кождий примірник) звернуть ся. Пригадано Отцям і визване о. Таничкевича до предложеня рахунку, кілько вина і сьвітла спотребуе кожда церков, але замість щоби се ухвалити, священики стали жалувати ся, що вже всїм нам зачинае бути за богато Народної Торговлї, бо в нїй така дорожня а наших крамарів годї переконати, що они з патріотизму мусять переплачувати товари в Н. Торговлї. Поклики до заради тому лиху якось не мають успіху. За богато, кажуть, рахуе ся на наш патріотизм і пожертвоване. Все чуемо відповідь, що Н. Т. держить лучший товар, але проби виказують що той самий товар у жидів бувае танший. Яко Русинови лежить Н. Торговля на серци, тому подаю сей голос невдоволеня під розвагу. *К.*

— **Спростоване і заява.** Якийсь „Галїчанїн" уважав за потрібне у фейлетонах „Галїчанїна" ч. 91—93 на підставі давної розвідки Як. Головацкого (котрої зміст знаний нам між иншим з істориї рускої літератури Ом. Огоновского, Ч. II., 1. віддїл, стор. 48 і сл.) доказувати проф. Ґломбіньскому хибність его твердженя, мов-то львівский університет заложений для Поляків. Спонукало „Галїчанїна" до того се, що „др. Дністряньский старав ся відповісти дрви Ґломбіньскому в цїлім ряді статей, напечатаних в „Дїлї", а на жаль не покористував ся розвідкою Як. Головацкого, так що через те его відповідь не мае „научно-документального" значіня. Не входжу в те, яким способом „Галїчанїн" переслїпав в „Дїлї" заяву д-ра Дністряньского, що з публїцистичними резонами проф. Ґломбіньского, далекими від наукової аргументациї, не гадае і не буде спороти; не входжу й в те, що той „цїлий ряд статей", напечатаний в „Дїлї", зовсім не був відповідию („возраженіемъ") проф. Ґломбіньскому, а лише інформациею для читателїв „Дїла", а тим самим не мав ніякої претенсиї до „научно-документального значіня", тим більше ще таке значіне мае вже строго наукова розвідка д-ра Дністряньского, оголошена в Часописи правничій п. заг. „Права рускої мови у львівскім університетї": але замітити мушу, що хиба злоба могла „Галїчанїнови" в буквах *А. Б.*, котримн підписав ся автор того „цїлого ряду статей", напечатаних в „Дїлї", указати підпис д-ра Ст. Дністряньского. Отже заявляю отсим, що „цїлий ряд статей" п. заг. „Польский професор против руского університету" (чч. 73. 74. 78. 81—83) писав я і підписав ся першими буквами мого імена і призвиска. *Алекс. Ворковский.*

— **Недїльний відпочинок.** Пан Федорів „комісар від гостинця", себ то дорожник, не много робить собі з того, що недавно в „Дїлї" писав В. Кропива за него, як то він провадить свое високе і дуже пильне урядоване з дорожниками в недїлї, і то в часі богослуженя. — Дня 5. мая с. р. їдучи на богослуженє до філіяльної церкви, стрітив я около 8. годинн рано в недїлю 2 дорожників, руско-кат. обряду, що йшли до Рави. На моє запитане, куди так рано і то в недїлю, спішать, відповіли, що йдуть до Рави і то на розказ і завізване пана комісара від гостинця і шутру. — Сумно, що у нас, в „katolickim kraju" леда комісар від шутру сьміе нарушати чувства релїгійні других і, то ще в таний спосіб „urzędownie". — *О. Ніль Б. Ломницкий*, греко-кат. парох в Гребенним.

— **З Херсону** „Петербурскія Вѣдомости" доносять, що херсоньскі Українці задумали були пошанувати Шевченкову память величавим концертом, в програму котрого входили між иншим: Шевченкова штука „Назар Стодоля", Ніщиньского „Вечерниці" і живий образ „Україна". Однак голова міського театру, що зразу обіцяв вижичити потрібні костюми, в послїдній хвилї свою обітницю відклинав. „П. С—кий (се-б-то сей голова) руководив ся лише тим, що вечерок мав мати чисто український характер" — кінчить дописуватель „Петерб. Вѣдомостей".

— **В Балинцях**, коломийского повіту відбуде ся 3 (16) с. м. в річницю скасованя панщини о 2 год. пополудни **народне віче**, на котре запрошаем всї сусїдні села. — За комітет: *М. Грабовецкий* начальник громади.

— **Бальон в службї революциї.** В одним з петербурских театрів пустив хтось з ґалереї бальон, до якого привязано білий картон з написом: „Проч з абсолютизмом! Проч з Романовими!" — Автора сеї штуки поліциї годї було віднайти, а бальон, наче-би розумїв свою місию, підняв ся під саму середину стелї і кричав відтам нираним написом аж до кінця представленя.

— **Царство тьми.** Урядова статистика анальфабетизму в Росиї дае страшні дати. Ото в псковскій ґуберниї число безграмотних виносило 85% населеня, а в деяких селах сеї ґуберниї доходило до 90%. Навіть в самій мілїоновій столици Москві анальфабетів досягае половини населеня.

Посмертні — ✝ — вісти.

Д-р Кипріян Глібовицкий, окружний лїкар в Ланчинї, надвірняньского повіту, помер нагло дня 9 мая в 29 році житя. Похорони відбули ся 11 мая. В. є. п.!

Хто з Вп. Панів хоче порядно і дешево убратись, най спішить до фірми Василь Ґресик ринок 36, там знайде моднай і дешеннй товар, з котрого ґарнітур маринарковий коштуе 21 зр. і дорожше, загортка 24 зр.

Прошу спробувати, а певно що жадея з Вп. Панів не пожалуе.

З глубоким поважанем

Василь Ґресик кравець мужеский,

Львів. Ринок ч. 36 (Дім Народної Торговлї).

207 9—15

годить ся правдивій шляхті, посунули свою льояльність супротив п. намісника так далеко, що зливають ві в виді всяких повітових почестий на особу намісниківского ржонци П. Цьвіжевича. Того панка, котрий в своїм житю немав надто довгого знакомства з школою, зробили вони предсїдателем місцевої ради шкільної, а пан ржонца рядить ся там не мов на двірскім подвірю а з учителями та учительками поступае як з форналями. Не дивно проте, що в школї настали дуже невеселі відносини. Але що там може значити така дрібниця — пан ржонца за то вповнї вдоволений. — Однак апетит пана ржонци росте з їдженем. Єму замало тої почести — він захотїв стати ще директором колодійскої школи, яку перенесли з Товстого до Грималова. А причина перенесеня ві — се часто галицка специяльність. В Товстім стояла вона під проводом місцевого пароха о. Чачковского і прекрасно розвивала ся. Що року виходило з неї по 15—20 вишколених штельмахів і ковалїв. Та се як раз не було панам на руку. Бо хтож то видав, щоби краєва школа розвивала ся та цвила завдяки рускому попови! Тож і взяли ві з Товстого до Грималова, а то тим скорше, що п. ржонца до свого титулу „директора дібр" потребував ще титулу „директора школи". Та під его директорством школа гонить остатками. Краєвий видїл дивить ся на се через пальці а навіть і рад тому, бо після слів самого п. Заґурского, та школа робить много клопоту і видїлови краєвому і повітовому. А люди в повітї, — от як люди, — кажуть, що пан ржонца не гадае вікувати ржонцою у п. намісника та хотячи наглядно переконати краєвий Видїл о нерентовности тої школи, бажае ві опісля купити та явитись добродїєм, ратуючим край від непотрібних видатків а собі запевнити на старі лїта який такий кусень хлїба. Така то політика наших верховодів. Усе доводить просто до absurdum — та лише про себе дбають. Навіть та школа, котра як-так могла причинити ся до гаразду селянства в повітї, заснїтила ся та, як так дальше піде, певно упаде.

„Просьвіта".

(І) На день 19-ого мая с. р. скликав Головний Видїл т-а „Просьвіта" звичайні загальні Збори сего товариства, а щоби члени „Просьвіти" мали час розглянути ся в дїяльности Видїлу за час двох лїт, надруковано і розіслано до всїх членів просторе справоздане з сеї дїяльности. Аби дати нашим читачам образ роботи т-а „Просьвіта" і ві теперішнього стану, постараємо ся подати їм в коротким витягу що головнїйше з сего справоздання.

Зачнїм від найважнїйшого — від приросту членів. Отже в 1900-ім роцї прибуло 1.182 а в роцї 1901-ім 1.000 нових членів. Для порівнання наведені в справозданю дати за послїдне десятилїте, з яких виходить, що до „Просьвіта" приступило:

в роцї	1892	—	628 нових членів
„	1893	—	505 „ „
„	1894	—	573 „ „
„	1895	—	572 „ „
„	1896	—	892 „ „
„	1897	—	**1333** „ „
„	1898	—	1137 „ „
„	1899	—	944 „ „
„	1901	—	1000 „ „

Як видно з того, тенденция до зросту числа членів, що змагала ся скоро почавши від 1895 до 1897-ого року, від сего послїдного року тратить на розгонї а навіть, що другий рік (1899 і 1901), ослабае низше попередних років. Причини сего треба шукати головно в крайно нетерпимій аґітациї москвофілів, яку вони, особливо від 1898 ого року, ведуть против „Просьвіти" з безприкладною заїлостию.

Загалом, від основання „Просьвіти" приступило до неї по конець 1901 року 14 208 членів. Фактичних членів, за яких ми можемо уважати тих, що поплатили свої вкладки за послїдний рік, було около 7.000 — значить — менше ніж половина всїх приступивших.

Рівно-ж деяке ослабленє в скорім зростї „Просьвіти" можемо занважати в прибуваню нових читалень „Просьвіти". В тій хвили вправдї мае їх „Просьвіта" **1.044** — число дїйсно імпонуюче, як прирівнати его до їх скількости в 1896-ім роцї, коли-то „Просьвіта" мала всего 342 читалень, або до 1891-ого року, коли читалень „Просьвіти" був ..... 5!!

Менше корисно представить ся однак тенденция зросту число читалень „Просьвіти", коли порівнаємо число новоосновань читалень за 5 послїдних лїт. Ото, як стоїть в справозданю, засновала „Просьвіта":

в роцї	1897	—	180 нових читалень
„	1898	—	**182** „ „
„	1899	—	112 „ „
„	1900	—	108 „ „
„	1901	—	120 „ „

Вправдї, як виходить з порівнаня, то за час пяти лїт від 1896-ого до 1901-року засновано два рази стілько „просьвітних" читалень, що за такий сам протяг часу від 1891—1896-ого року, однак рівночасно можна занважати, що найбільшу тенденцию до приросту читалень виказують два перші роки сего щасливого пятилїтя, почім наступае наглий, хоч не занепад, та все таки нагле ослабленє приросту читалень. Причини сего знов лежать в аґітациї москвофілів та в неприхильнім становищи властий) н. пр. розвязане староствами читалень: в Колоколинї рогатинського повіту і Клебанівцї, збаражского повіту.) Що до москвофільскої аґітациї то есть фактом, що сим бурителям удало ся звалити кілька а може і кільканайцять читалень „Просьвіти". Шкода тілько, що в справозданю видїлу не тілько нема статистики і подрібного виказу сих читалень, але навіть нема згадки, що такі факти зайшли. Така політика видїлу видае ся нам цілком хибною, бо дотичні факти є загально звісні і нераз були підношені нашими орґанами або орґанами москвофілів, а статистичний виказ їх в справозданю міг бути осторогою для нашої суспільности, що надто мало звертае уваги на поступи москвофілів в їх деструктивній „роботї". Ціла наша суспільність, як і члени „Просьвіти" повинні знати, хоч-би і немилу правду, що 10 чи 15 читалень „Просьвіти" перейшло на читальнї „общества Качковского", а закриване того факту есть тілько присипляванем уваги і осторожности нашої суспільности перед кацапскою язвою.

Звісна рівно-ж річ, що деякі читальнї „Просьвіти" так позасипляли, що можна їх вважати сьміло неістнуючими. Виказу тих читалень в справозданю теж нема, однак не думаємо за се винуватити видїлу товариства, бо виготовленє такого виказу річ майже неможлива. На всякий спосіб число таких читалень можемо принати на одну сотку, припускаючи, що становлять вони половину усїх тих до 200 читалень, котрі з незвісних причин не надіслали Головному Видїлови своїх справоздань.

В прочих 850 читальнях громадило ся понад 50.000 членів, а бібліотеки читалень мали 80.000 томиків.

Як можна вносити зі справозданя, і як се рівно-ж звісно з практичного досьвіду, найтвердші основи доброго розвитку мають ті читальнї, де просьвітна робота получена з економічною орґанїзациею. Крамниця, шпіхлїр, позичкова каса і инші економічні спілки (для будови власного дому, закупна машин або товарів, обезпеченя худоби, веденя молочарства і т. д.) причиняють ся незвичайно до заінтересованя загалу селян товариством і его читальнями. Справозданє виказує, що при читальнях „Просьвіти" було звиж 300 крамниць, 150 шпіхлїрів і 180 позичкових кас. Коли сї числа порівнати з загальних числом читалень „Просьвіти", то мусимо отверто признати, що мимо великого поступу, богато — дуже богато — остае ще до зроблення в напрямі економічної дїяльности читалень. Правда, що Головний Видїл „Просьвіти" в тім взглядї робив зі свого боку що міг, а що найважнїйше, то вистарав ся для своїх читалень о удїлованє безпроцентових позичок з краєвих фондів. Однак, на жаль, дуже мало читалень зголошуе ся по сї позички, бо за два послїдні роки удїлено їх всего 13 на суму 9.400 Корон. Всї читальні сплачують свої позички дуже точно.

Говорячи про читальні цїкаво буде подати виказ їх після повітів. Пересічно мае один повіт 20 читалень „Просьвіти", се значить, менше-більше в кождім четвертім селї повіту. Найбільше читалень „Просьвіти" мають повіти: Перемишль (46), Рогатин (45), Золочів (43) і Стрий (40). Далї йдуть: Борщів (39), Львів (36), Тернопіль (36), Бібрка (33), Гусятин (32), Станиславів (32), Камінка (31), Заліщики (28), Бучач (27), Долина (27), Калуш (27), Перемишляни (25), Чортків (23), Бережани (22), Жидачів (22), Збараж (22), Жовква (21), Коломия (21), Підгайці (20), Рудки (19), Сокаль (19), Теребовля (19), Дрогобич (18), Рава (18), Скалат (18), Броди (16), Надвірна (16), Мостиска (15), Старий Самбір (15), Яворів (15), Ярослав (15), Городенка (14), Богородчани (13), Городок (13), Снятин (12), Коссів (11) і Турка (11). Найменше читалень виказують повіти: Цїшанів (8), Самбір (8), Добромиль (7) Печенїжин (7), Лїско (3), Сянік (3), Березів (2), Грибів (1), Горлиці (1), Коросно (1), Ланцут (1), Ясло (1) і Краків (1).

Надзір над Читальнями виконував Видїл через філіяльні Видїли, а головно через учителя господарства п. Короля, (редактора „Газети Господарскої"), що рівночасно виголошував в читальнях рільничі виклади. І так: 1900-го року був п. Король в 106 місцевостях (6-и повітів), де злюстрував читальні і викладав перед 4.785 слухачами; 1901-го року п. Король злюстровав тілько 34 читалень і викладав перед 873 слухачами. Се нагле обмежене контрольної і аґрономічно-популяризаторскої дїяльности „Просьвіти" мае свою причину в тім, що товариству, котре від 1886-го року удержуе своїм коштом учителя господарства і за сей час (1846—1901) дало 604 аґрономічних викладів для 40.000 слухачів, не стало остаточно фондів, а край ані держава мимо усїх подань не удїлили доси „Просьвіті" на сю цїль ніякої підмоги.

Крім тих льокальних викладів служили для ширеня господарского знаня ще й більші просьвітно-економічні віча, яких в 1900-ім роцї було 8 з 2.100 учасниками, а в 1901-ім роцї 6 з 1.300 слухачами. На всїх тих вічах референував п. Король про господарство а Головний Видїл „Просьвіти" роздав на них через льосованя рїжного насїня, щеп і господарских знарядів, в 1900-ім роцї за 872 К 50 сот., а в 1901-ім роцї за 352 К 64 сот.

Рух в руских товариствах.

(+) **Бюра і робітні товариства „Труд"** уміщені в домі під ч. 39 Ринок у Львові побіч „Народної Торговлї". — Вп. Пань просимо тое собі записати, щоби при віддаваню суконь до роботи, не забули на робітню „Труда". Звіт про посьвячене нового льокалю „Труду" подамо для недостачі місця завтра.

(+) **Звичайне засїданє Головного Видїлу Товариства „Просьвіта"** у Львові відбуде ся ві второк дня 13 н. ст. мая 1902 р. точно о 7 годинї вечером.

(+) Засїданє Видїлу **Тов. ім. Ів. Котляревського** відбуде ся в четвер 16 с. м. о год. 7½ вечером в комнатах „Рускої Бесїди". Позаяк важні справи на порядку дневнім, просить ся всїх П.П. видїлових і заступників видїлових, щоби ся конечно явили.

(+) **З львівского Бояна.** Засїданє видїлу товариства відбуде ся завтра, ві второк, о год. 7 вечером. З огляду на многість і важність справ прошу Вп. Видїлових зібратись точно і в комплетї. — *Волод. Шухевич.*

(+) **З товариства „Січ" у Львові.** Повідомляю Вп. Членів Товариства „Січ" у Львові, що льокаль Товариства на місци „Академічної Громади" вже отворений і відповідно уряджений. — *Юлїян Гірняк* писар.

(+) **З Комарна.** Видїл читальнї „Просьвіти" в Комарні почуваеть ся до милого обовязку зложити сердечну подяку Товариству „Боян" за виконане хоральних продукций в часї вечерниць в память 41 роковин смерти Тараса Шевченка устроєних нашею читальнею з нагоди 20-лїтного ювілея заснованя читальнї — як неменше Вп. п. Сильв. Яричевскому, професорови рускої ґімназиї в Перемишли за гарно оброблений відчит „Заповіт Шевченка під нинїшну хвилю" — а Вп. п. Грушкевичівній за акомпаніямент на фортепянї.

При сїй нагоді видїл повідомляе жертводавців о. Прухницкого з Ляшок (20 К), о. Вориса з Хлипель (10К), о. Барилляка з Смільної (20 К), д-р Мих. Коса з Перемишля (10 К) і о. Мих. Прухницкого з Турки (40 К), що усї ті гроші як також зібрані в часї спільного сьвяченого 100 кор. передав де слїд — а за гроші прислані на цїли читальнї шле щире „Спасибі!". — За Видїл *В. Петрик* голова, *Д. Ольховий* секретар.

НОВИНКИ.

— **Звертаємо увагу** на важні оголошеня в рубрицї „рух в руских товариствах".

— **В справі церковно-народній.** Священики деканату Кудринецкого, зібрані на соборчику дня 8 мая 1902 в Панївцях, ухвалили одноголосно ті самі резолюциї, що і деканат Теребовельский т. є. домагати ся вилученя справ руского обряду з під „Пропаґанди", утвореня рус. кат. епископів в Америцї і на Буковинї.

Осібної анкети до уложеня відповідної петициї ухвалено не вибирати, натомість просити сею дорогою анкету вибрану вже в декан. Теребовельскім, щоби зволила виготовлену петицию видрукувати, і розіслати по всїх деканатах до підпису священикам. Розуміе ся, кошта накладу (за кождий примірник) звернуть ся. Пригадано Отцям і визване о. Таничкевича до предложеня рахунку, кілько вина і сьвітла спотребуе кожда церков, але замість щоби се ухвалити, священики стали жалувати ся, що вже всїм нам зачинае бути за богато Народної Торговлї, бо в нїй така дорожня а наших крамарів годї переконати, що они з патріотизму мусять переплачувати товари в Н. Торговлї. Поклики до заради тому лиху якось не мають успіху. За богато, кажуть, рахуе ся на наш патріотизм і пожертвоване. Все чуемо відповідь, що Н. Т. держить лучший товар, але проби виказують що той самий товар у жидів бувае танший. Яко Русинови лежить Н. Торговля на серци, тому подаю сей голос невдоволеня під розвагу. *К.*

— **Спростоване і заява.** Якийсь „Галїчанїн" уважав за потрібне у фейлетонах „Галїчанїна" ч. 91—93 на підставі давної розвідки Як. Головацкого (котрої зміст знаний нам між иншим з істориї рускої літератури Ом. Огоновского, Ч. II., 1. віддїл, стор. 48 і сл.) доказувати проф. Ґломбіньскому хибність его твердженя, мов-то львівский університет заложений для Поляків. Спонукало „Галїчанїна" до того се, що „др. Дністряньский старав ся відповісти дрви Ґломбіньскому в цїлім ряді статей, напечатаних в „Дїлї", а на жаль не покористував ся розвідкою Як. Головацкого, так що через те его відповідь не мае „научно-документального" значіня. Не входжу в те, яким способом „Галїчанїн" переслїпав в „Дїлї" заяву д-ра Дністряньского, що з публїцистичними резонами проф. Ґломбіньского, далекими від наукової аргументациї, не гадае і не буде спороти; не входжу й в те, що той „цїлий ряд статей", напечатаний в „Дїлї", зовсім не був відповідию („возраженіемъ") проф. Ґломбіньскому, а лише інформациею для читателїв „Дїла", а тим самим не мав ніякої претенсиї до „научно-документального значіня", тим більше ще таке значіне мае вже строго наукова розвідка д-ра Дністряньского, оголошена в Часописи правничій п. заг. „Права рускої мови у львівскім університетї": але замітити мушу, що хиба злоба могла „Галїчанїнови" в буквах *А. Б.*, котримн підписав ся автор того „цїлого ряду статей", напечатаних в „Дїлї", указати підпис д-ра Ст. Дністряньского. Отже заявляю отсим, що „цїлий ряд статей" п. заг. „Польский професор против руского університету" (чч. 73. 74. 78. 81—83) писав я і підписав ся першими буквами мого імена і призвиска. *Алекс. Ворковский.*

— **Недїльний відпочинок.** Пан Федорів „комісар від гостинця", себ то дорожник, не много робить собі з того, що недавно в „Дїлї" писав В. Кропива за него, як то він провадить свое високе і дуже пильне урядоване з дорожниками в недїлї, і то в часі богослуженя. — Дня 5. мая с. р. їдучи на богослуженє до філіяльної церкви, стрітив я около 8. годинн рано в недїлю 2 дорожників, руско-кат. обряду, що йшли до Рави. На моє запитане, куди так рано і то в недїлю, спішать, відповіли, що йдуть до Рави і то на розказ і завізване пана комісара від гостинця і шутру. — Сумно, що у нас, в „katolickim kraju" леда комісар від шутру сьміе нарушати чувства релїгійні других і, то ще в таний спосіб „urzędownie". — *О. Ніль Б. Ломницкий*, греко-кат. парох в Гребенним.

— **З Херсону** „Петербурскія Вѣдомости" доносять, що херсоньскі Українці задумали були пошанувати Шевченкову память величавим концертом, в програму котрого входили між иншим: Шевченкова штука „Назар Стодоля", Ніщиньского „Вечерниці" і живий образ „Україна". Однак голова міського театру, що зразу обіцяв вижичити потрібні костюми, в послїдній хвилї свою обітницю відклинав. „П. С—кий (се-б-то сей голова) руководив ся лише тим, що вечерок мав мати чисто український характер" — кінчить дописуватель „Петерб. Вѣдомостей".

— **В Балинцях**, коломийского повіту відбуде ся 3 (16) с. м. в річницю скасованя панщини о 2 год. пополудни **народне віче**, на котре запрошаем всї сусїдні села. — За комітет: *М. Грабовецкий* начальник громади.

— **Бальон в службї революциї.** В одним з петербурских театрів пустив хтось з ґалереї бальон, до якого привязано білий картон з написом: „Проч з абсолютизмом! Проч з Романовими!" — Автора сеї штуки поліциї годї було віднайти, а бальон, наче-би розумїв свою місию, підняв ся під саму середину стелї і кричав відтам ниранним написом аж до кінця представленя.

— **Царство тьми.** Урядова статистика анальфабетизму в Росиї дае страшні дати. Ото в псковскій ґуберниї число безграмотних виносило 85% населеня, а в деяких селах сеї ґуберниї доходило до 90%. Наві

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 10 мая. — Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 9·75 до 10·— а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6.90 до 7·10 а на термін —·— до —·—, *овес* оброчний старий 7·25 до 7·50 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 5·90 до 6·— а броварний 6·25 до 6·50, *рівак* 13·50 до 13·75 *льнянка* 10·— до 10·50, *горох* пастівний 6·50 до 6·75 а до варення 7·50 до 10·— *вика* 6·75 до 7·19, *насіне льняне* 12·50 до 12·75 *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·75 до 6·—, *гречка* 7 25 до 7·80, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·— до 6·25, *хміль* (за 56 кіло) 3·80 до 4·10, *конюшина* червона 48·— до 52·—, біла 50·— до 60·—, шведска 60·— до 90.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 17·— до 17·25.

Торг на безроги.

Відень 10 Мая. Зігнано 10.209 штук, і плачено: prima 97 до 100 а виїмково —, середні і старі 87 до 90, легкі 80 до 85; поросята 80 до 100 сотиків за кільоґрам живої ваги.

Надісланне.

Специяліст недуг грудних

Др. Фр. Грубер

6. лїкар санаторії для недуг грудних в Аллянґедш. Академічна 8, II. п., від 3—5 год. д.

Fratelli Deisinger

в Терсті

висилають найлучшу каву SANTOS 4½ кільоґрамів по 4 зр. 99 кр. оплачено і оцлено.
297 9—1

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: підьомбованє, вимиманє зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в каучуку і в золоті, в стосовних випадках без плитки. Направи з провінциї полагоджує ся відворотно. 323 2—2

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плантаніяхъ площа Галицкая



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цейкеры, льорнеты, бінокль далекозиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣрничѣ шіоны, лїбедь, манометры и. т. и.

Уряджене дзвінковъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся якъ най скорше и найдешевше 619

Курс Львівський

з дня 12 н. ст. Мая 1902.

Акції за штуку без купона	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	535 —	547 —
Банку для торгівлі і промислу 200 зр.	350	380
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	—	—
Зелїз. гал. Кар.-Люд. по 200 зр. м. к.	420 —	424 —
Зелїз. Львів.-Чернов.-Ясси по 200 зр.	566	570
Листи застави по 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. виплат. з 10% прем.	102 —	—
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	97 —	— —
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 70	96 4
„ краєвого 4½% а. в. льос. въ 51	100 80	101 50
„ „ 4% а. в. льос. въ 87 л	97 —	97 —
Товариства кредит. 4% (1. емісія)	95 70	6 40
„ „ 4% льос. въ 41½ л	95 60	6 30
„ „ 4% льос. въ 56 л	5 90	6 6
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	98 20	98 9
Буков. фонду пропінаційного 5% в. в.	102 5	103 —
Комунальні Банку краєв. 5% (II ем.)	100 20	— —
„ „ „ 4½% (III ем.)	100 5	10 5
Позички краєві въ 1873 по 6% а. в.	—	—
Позички краєві въ 1880 по 4% в. в.	7 —	7 70
Позичка м. Львова 4% по 200 корон.	93 8	94 60
„ „ 4½% 4-ов емісія	100 —	00 70
Льохи		
Міста Краснова по 2 зр. (40 м.)	73 —	7 —
Міста Станиславова „	—	—
Монети		
Дукат цісарскій	11 3	11 50
20 франківка	9 11	9 3
100 Рублів срібних	250 —	54 —
100 Рублів паперових	252 50	254 50
100 марок німенких	117 —	117 80

КРИНИЦЯ

Ц. к. Заклад жерельний в Галичинї.

Стация зелїзниці Мушина-Криниця, з Кракова 7 годин їзди, зі Львова 12 годин з Будапешту 12 годин.

Почта (3 рази денно) уряд телеґрафічний в місци.

В Карпатах 590 м. н. п. моря. Від стациї зелїзничої Мушина-Криниця година битої дороги. На стациї вигідні повози. Средства лїчничі: Здрої: „Здрій головний“ „Здрій Йосифа“ і „Слотвинка“ дуже сильної щавї вапнево- і магнезево-содово-зелїзистої. Купелї мінеральні дуже богаті в квас вуглиняний вільний методою Шварца огрівані. Лазенки сальонові. Купелї газові з чистого квасу вуглиняного і купелї боровинові. Скарбовий Інститут гидропатичний під управою спеціяліста *Д-ра* Г. *Еберса*. Купелї річні парові електричні, сонічні, масаж, (massage); лїчене дієтичне і теренове. Клїмат взміцняючий підальпейский. Води мінеральні крайові і всї заграничні. Кефир, жентиця, молоко стерилізоване, ґімнастика лїчнича. Антика. Лїкар закладовий *Д-р Лев Конфі* з Кракова стало через цїлий сезон ординує. Понад то 12 лїкарів вільно практикуючих. Просторі спацери. Парк ігластий коло 100 моргів 1.500 комнат з цїлим уряджением. Костел рим.-кат. Церков — Реставрация. — Пансіони, — Читальня. — Дім здройовий. Стала музика здройова. — Сталий театр. — Фреквенция 1.900 5880 осіб. 337 2—5

Ц. к. Заряд лїчничій в Криници.

Пошукую учительки до двох дівчат з IV. и III кл. нормальної. О. Симеон Борис в Хлиплях н. Крукеничи. 361 2—5

Аквізиторів

глядає під дуже догідними условями одна з більших асекураций житевих. Першенство мають кандидати рускої народности. Особи, що в тім фаху не працювали, основно поучить ся і покликаними до того орґанами впровадить ся. — Оферти в рускім, німецкім і французкім язицї під „Заосмотрене 234“ надсилати до 343 експедициї ґазети. 5—6

Ґенеральна Репрезентация одного з найстарших Товариств в дїлї обезпечень людових

„ALLIANZ“

акційного Товариства житевих убезпечень у Відни, поручає для аквізациї фахово узділ певних осіб під **надзвичайно користними услівиями.** Нефахових поучать ся. — Письменні або **ласні** оферти принимає: **Ґенеральна репрезентация Львів, Коперника ч. 18 в** партері. 324 4—6

ФЛЯНЦИ

всяких цьвітів весняних, лїтних і зимотревалих. Ростини диванові і кухонні фаянци шпаратів і трускавок. Ростини газонкові і цвіти.

РОЖІ

штамові і корчикові. Все в значній якости по низких цїнах поручає огород торговельний і фабрика консервів **в Любичи королївскій** (шлях Львів-Белзець). 332 6— 0

Катальоґ на жаданє.



ПУМПИ

всякого рода і до кожного ужитку в господарстві і промисли а також комплетні

водопроводи

для міст, сіл, господарств огородів і т. д виконує

Ант. Кунц

ц і к. надворний доставець

Найбільша специяльна фабрика водопроводів і пумп в монархії.

Weisskirchen на Моравї.
30) c 3—1

МУЖЕСКУ Безсильность

344

выкликану именно страшними наслїдками тайных грѣхів молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многих выданих ілюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Российске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нїмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поученя своих недуґ и направили свои мужескій силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко надежностю, высылає ся франко книга въ куверті магазиномъ выдавцѣвъ R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Торговля „Під Пальмою“ З. Маевского

давнїйше Ст. Войціховского і ад уровича). **Академіцка 6** поручає

На сьвята

Знамениті натуральні вина	40 кр. фляшка
Зеленяки	55 кр. фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава доскональ	по 64, 80, 100 і 108 кр. за ½ кільоґр.
Розинки	по 36 кр. а мігдали по 60 кр.

315 10—36

Поручає ся Хвальним Комітетам церковним до покриваня копул церковних робітню бляхарску 341 2—0

З. ҐОСЦЩКОГО

Львів, ул. Городецка 47

ручачи за солїдне і тревале виконанє.

Прошу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАНІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти“.

Приторучає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолїв, паличок, шкіряних виробів, российских кальошів, дитинних забавок, всіляких альбумів, карт а кадами мал товалетових і деофумеров.

Без конкуренції. Без конкуренції.

942 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИЇ.** 24 156

Подяка.

Почуваю ся до обовязку зложити сердечну подяку тим Всч. О. Отцям, що зволили віддати прислугу остатню тлїнним останкам татуня. Передовсїм Вам Отче Віцедекан Мих. Левицкий належить подяка, що не жалували труду, а прибули з Обертина і взяли провід в похоронних обрядах. Зарівно дякуєм Вам Всч. Отче І. Котів за слово надгробне котрим попращали в імени небіщика родину і парохіян. І Вам Всч. о. І. Дворяцин, о. Ам. Кадайский, о. Билиньский і о. Федик дякуєм що прибули на той сумний Великдень.

За родину: *Ольга Данилович.*

Потрів 1 мая 1902. 338 1—1

КОНКУРС.

Громада Поморяни розписує конкурс на лїкаря міского з річною платою 600 К, і можливими іншими додатками. — Реченець до 15 червня 1902. 335 2—2

Півець церковний

середнього віку глядає посади дяківскої. Міг би обняти і писарку громадску. Ласкаві повідомлення в **Сухоставі** п. в місци 360 2—2

БРИНДЗЯ гірска, масна, свіжа. Пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 28 кр.

ШПАРАҐИ до 26 мая 1 кільоґр. по 75 кр.. пізнїйше пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 40 кр.

БУЛЇОН для хорих надзвичайно поживний по 5 зр. 6 зр., 7·50 зр. і 10 зр. за кільоґр.

Двір Лапшин п. Бережани.
346 2—0

СВОБОДА

письмо політичне, просьвітне и господарске для народу.

Выдає ся за редакцію відповідає Вячеслав Будзиновскій.

Цїлорічна передплата виносить 4 зр., на пів року 2 зр. Редакція і адміністрация: Львів, улиця Батория ч. 24.

„ДЗВІНОК“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтам і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним під редакцією Д-ра Мих. Пачовского.

Передплата на цїлий рік тілько 6 корон.

Адреса Редакциї: Львів ул. Зелена 15.

Заходом членів академічного товариства „**МОЛОДА УКРАЇНА**“ в Чернівцях вийшли в 1901 р. отсі книжки:

М. Гоголь: „Ревізор“, переклад Василя Сімовича 60 сот.
Г. Яблочков: „Сільска учителька“, переклад Антона Крушельницкого 50 сот.
Іван Семанюк: „Карби“, опов. 60 сот.
Теодот Галїп: „Думки та пісні“ (поезиї) 20 сот.
Антін Крушельницкий: „Серце“, оповідання 70 сот.

Замовлятн можна в Книгарни Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, ул. Чарнецького 29, або у В. Сімовича в Чернівцях, ул. Руская ч. 25.

Вже вийшов!

Дамский Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 с/m на вѣліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах рїжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти може в торговли Евґена Спожарского, в книгарни Ставропиґийского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 13—50

ЖЕҐЕСТІВ — **Заклад жерельно-купелевий** в Галичинї над Попрадом.

Почта телеґраф, зелїзниця в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсионат з цїлим удержанем як до комнати від 8 К денно. — Ординуючий лїкар **Др. Тимотей Петровский**, асист. клїн. акушериї, б. секундар шпиталя сьв. Лязаря.

ВОДА ЖЕҐЕСТІВСКА, найсильнїйша щава зелїзиста находить ся по всїх складах вод мінеральних. — Проспекти і пояснення висилаєсь на жаданє відворотно. 339 3—20

Заряд жерельно-купелевого Закладу в Жеґестові.

Цѣс. корол. уприв.

Расіпорія спиртусу, Фабрика рому, Ліквоѣвъ і цтву

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручає старѣ горѣнки польскій, резолїсы, ліквоpы, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bouquet“ на наливки, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 366

Склады для мѣста: улица Галицка ч. 1. — и улица Катерынка ч. 9.

ЮЛЬ. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР

у Львові, улиця Войтїха число 9

виконує всякі працї з обсягу малярства церковного: образи, іконостати, декорациї стїн, і пр. а також портрети з натури і після фотоґрафій.

Поручає ся прото Всч. Духовеньству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовленя.

Цїни умірковані. 299 10—1

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалиями

виконує дзвоны рѣзной ваги и приймає ушкоджені дзвоны до переливания въ найкоротшимъ часѣ, а такожъ має на складѣ готовѣ дзвоны рѣзной ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнїй замовленя, прошу о ласкавій замовленя такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За треналость матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонівъ ручу и длятого осмѣлюю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ повазаненемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черляньской. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 95. Львів, Второк 30 Цьвітня (13 Мая) 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 28. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік . . . 32 к. — *за границею:* 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошенки числять ся по 20 с. за стрічку.

„Ура, на українцоф!"

I.

В „лаґері русско-народной партиї" видно від кількох неділь якусь незвичайну метушню і тревогу. З канцелярії ґенерального штабу, з „Ґалїчанїна", що днини „бют в набат", голосять „лозунґ"; раз-враз чути то „ура!" то „увы!", безнастанно ґримають „залпи". Щось воно є! Не знати, чи се царскі маневри, на котрі з'їхав може з Пітера який „кріґскомісар" з наладженими хрестами в карманах та з бумажками в „брустташке", чи може весняна пробна мобілїзация або й справдї — не дай Боже! воєнна виправа на „українцоф"!

Як там воно і є, у всякім разї обовязок дневникарский велить нам повідомити нашу спокійну, нїякого лиха не сподївчу ся громаду про ополченє і воєнні „мєропрїятія" ґенерального штабу „русских ґалїчан". Начнїмо-ж з кінця.

В ч. 94. „Ґалїчанїна" читаємо на пяти стовпцях довгу річ, нїби „к салдатам на канунє сраженія". „Увы!": „Українци" виперли „русских" з Народного Дому в Коломиї, з перемиского дївочого Інститута, з „Віри" і „Бесїди" в Перемишли, з Народного Дому в Калуши, з Народної Торговлї; в „Днїстрі" „українци ігнорувт русских"; подібно дїє ся в Станиславові, Бережанах і т. д. Лишили ся в „русских" руках лише три „форти"; львівский „Народний Дом", Ставропігія і самбірска „Ризница". „Народний Дом" — слава Богу — безпечний, так само й Ставропігія. Але вся дїяльність Ставропігиї зійшла на само завідуванє своїм майном. В книгарнї — увы! увы! — завалені полиці фонетичними книжками! Отже — ура! — книгарня повинна заосмотрити ся в „русских класікоф", повинна „садєйствовать распространенію у нас жємчуґоф русской літєратури". Ставропігія повинна заняти ся видавництвом „благапальозназо чтенїя" для молодїжи, серед котрої „українци" ширять брошурами радикалїзм, безвіре, богохульство і всякі утопії; видавництво таке було би доповненем дїяльности „Матици", котра видає — не сьмійте ся! — книжки наукового змісту, та общества ім. Качковского, котре видає книжочки для народу. Ставропігія повинна виступити в оборонї „русских" дїтий, переслїдуваних в „українських" ґімназиях, і вислати в сій справі депутацию до намістника і до віцепрезидента кр. ради шкільної. Ну, та й „Ризници" треба пильнувати мов ока в голові, щоби не попала ся в руки радикалам чи „українцам", — бо се на одно виходить.

Як бачимо, є се зазив до остатного бою, до оборони перед могучим противником, що вже ніж прикладає до горла „русских" та добирає ся до їх остатнх „фортоф". Як слїд в такім зазивї, небезпеченьство змальоване грізно, сила і тактика противника зображені як найчорнїйше; до другого ми навикли від давна, перше є для нас новинкою, котра попри инших познаках потверджує наші помічення, що „gente Rutheni, natione Moscoviti" є у нас на вимертю подібно, як вимерли уже „gente Rutheni, natione Poloni". Всеж таки треба нам мати ся на бачности, бо „бют в набат", зривають ся до завзятого бою!

Революцийний рух в Росиї.

Убійця Сіпяґіна.

До Відня прийшла з Петербурга депеша потверджаюча вість, що убійцю Сіпяґіна засуджено на шибеницю. В депеші цілном не названо імени засудженого. Говорять, що его ім'я нарошно затаюють, бо він мав бути сином великого роснйского достойника. Деякі говорять, що він є сином міністра війни, ґенерала Ванновского. Переслухане обжалованого перед воєнним судом не дало нїякого результату, бо він не відповідав на питане. На питане, чи мав помічників, відповів: „Одного." „Кого? кого?" скрикнули всї судді. — На се обжалований відповів з найзимнїйшою кровю і з найбільшим спокоєм: „Російске правительство". Вирок смерти прийняв цілком спокійно.

Вироку цар доси не затвердив.

Хлопскі розрухи.

Урядовий дневник так описує хлопскі розрухи в кількох округах полтавскої і харківскої губерній в днях від 28 марта до 30 цьвітня с. р.: Під позором, що не мають средств до жити, хлопи з околиці Константиноґраду напали на стодоли, випорожнили їх і забрали худобу. Дня 28 марта велика ватага хлопів напала на маєток князя Меклембурского, Карлївку. Там казали дати собі ключі від стоділ і забрали кілька мілїонів пудів картофлї. Від сеї пори надужитя росли. Цїлі ватаги хлопів ведучи за собою по 300 до 400 возів, рабували посїлости більших властителїв і маєтнїйших селян, забирали все, що було в стодолах, рільничі знаряди і худобу. В одній місцевости, 10 миль від Полтави, напали на млини. Прикликані дві компанії війска стрїляли. Двох хлопів убито, одного ранено.

З державної ради.

Заходи правительства.

Супротив напруженя відносин між Австриєю а Угорщиною, правительство старає ся доказати животність австрийского парляменту. Длятого Кербер хотїв довести до того, аби еще сего тижня мож було скінчити буджетову дискусию. Се було би можливе, коли би кождого дня були два засїдання палати і коли би більша часть бесїдників зрекла ся голосу. В тій справі відбуде ся нині конференция президий клюбів. По вчерашнім засіданю не мож робити собі в згаданім напрямі великих надїй.

Смерть з руки жандарма.

На початку засідання п. Фресль поставив нагле внесенє в справі розвязаня віча в Вишкові, при чім жандарм проколов баґнетом одного хлопа. Др. Кербер заявив, що правительственний комісар мусїв розвязати віче, бо Фресль дуже остро нападав на правительство і закинув ему, що оно підплачує послів. Мимо візвання комісаря віче не розійшло ся, голова лишив ся на президіяльнім місци а Фресль говорив дальше, бив пястуками о стіл і кричав до урядника: „Се насильство! Сідайте, або забирайте ся звідси!" Навіть коли зареквірировано жандармерию, зібрані анї не гадали розійти ся, а один з участників виразно взивав лицити ся і казав бесїдникови „в імени права" говорити дальше. Того чоловіка арештовано. В натовпі жандарм пхнув баґнетом робітника Петра Павша. Доси не виявилось, як се стало ся. Павш лежить в шпитали і може за кілька днїв вийде звідтам, як „не зайдуть які комплїкациї". Що до легальности ужитя оружия, то з того правительственним властям не може зробити закиду.

Брехня.

П. Фресль назвав се, що сказав Кербер — низшими орґанами фальшиво поінформований — брехнею.

Наглість внесена відкинено.

Міністерство желїзниць.

Палата приступила до дискусиї над буджетом міністерства желїзниць. П. Пінес промовляв за децентралїзациею заряду желїзниць, против підвишеня тариф і збиває заяид пасивности Галичини. Галичина також що-до доходів з желїзниць є найінтратнїйшою з цілої сїти австрийских желїзниць.

П. Елєнбоґен підніс кілька закидів против заряду, критикує невластиву політику ощадности, просить міністра, аби усунув надужитя супротив служби і переслїдуваня за ей політичні переконаня і домагав ся установленя дисциплїнарних приписів.

На жаданє одного посла обчислено палату, а коли показало ся, що нема комплету, президент замкнув засїданє. Слїдуюче засїданє нині.

Борба з Угорщиною.

В угорскім соймі опозиция дуже остро виступила против Австриї під адресою президента міністрів Сейля. П. Кошут мовить, що др. Кербер виступає з величезними жаданями, а в его експедициї против Угорщини помагають ему всї австрийскі сторонництва. Бесїдник не хоче сеї експедициї назвати властивим іменем. (П. Барта: Се розбишацка експедиция). В економічній борбі Австриї против Угорщини корона стоїть по сторонї Австриї. (Сейль: Ся поголоска є неправдива!) Онім правдива, бо австрийскі сторонництва, котрі в кождій справі поборюють себе, в борбі з Угорщиною суть одної гадки. Говорять, що угода має бути заключена на 20 або 25 лїт і що промислові цла мають бути підвишені. Правда, що Сейль честно боре ся з австрийским правительством, але як его кабінет покаже ся супротив Австриї слабим, то сейчас виличе парламентарну револьту, на котрої чолї стане сторонництво независимих.

Фавстін.

Нещасна похибка.

(Істория з ческого лїса.)

„Отже так, пане авскультант, ви будете проводити через слїдуючих три днї повітовим судом. Надію ся, що нич не притрафить ся, що могло би вам нанести клопоту. Уважайте лиш на те, що увійде; як буде щось наглого, то залагодїть, однак надію ся що нич важного не зайде. Бувайте тим часом здорові і не захоруйте, бо того потребував би я як найменьше, тепер, коли возьний уже від трох тижнїв не встає з ліжка."

Так казав поважний судия повітового суду в Н., що лежало в глубинї ческого лїса, до молодика, якого призначено йому перед чотирнайцятьма днями і який знав про ческий лїс тільки, що про внешний біг ріки Амазонки.

Авскультант почервонїв ся, не знаю лише, чи з гордости на довірє, яке має до нього шеф, чи задля того, що змішав ся. Він уклонив ся низенько і сказав:

„Пан судия не потребують журити ся, я буду на все уважати."

„Але, щоби Ви не забули на арештантів," примітив еще шеф.

„Я буду мати їх на оцї, тимбільше, що возьний слабий..."

„Но, його неприсутність не дасть ся Вам так дуже відчути", сказав усьміхаючи ся судия, „а коритарі, то вона уже позамітає."

Тота „вона" була жінка возьного, сильна і здорова баба, яка незабаром виступить перед любим читачом мов блискучий метеор.

На кождий случай згадка на тото „вона" успокоїла цїлковито авскультанта, бо він усьміхнув ся потакуючи і пан повітовий судия усьміхнувся також, подав авскультантови руку і опустив кімнату.

Любий пане авскультант! Остаєте тепер самі в сьвятини справедливости в Н**, повний гордости на свій трудневний уряд! Двацять лїт перебігло уже від тої години, яку Ви до тепер не забули. Тепер є Ви добре платним радником, але також десь там „в глубинї ческого лїса" і зістали, як все, любим та щирим чоловіком. Тому простите малу недискрецию, якої я хочу допустити ся; її возьмете скорше за те, чим вона дїйстно повинна бути — приймете її як щирий привіт, котрий засилають вам ваші — спомини молодечих лїт.

Отже пан повітовий судия поїхав, його відтягнули важні відносини родинні від урядованя і приневолили удати ся до північних Чех; а пан авскультант мав час віддати ся гордим мріям на тему своєго тодїшного достоїньства.

Передполудне перейшло тихо і супокійно, і все було би остало ся по давному, як би його не було. Сам не признав ся очевидно до того, а инші молоді панове, в котрих товариствї обідав „під лисом" або „орлом", могли спостерегти, що щось незвичайного йому притрафило ся. І один з них зауважав:

— Що Вам стало ся властиво, пане авскультант? Ви нині надзвичайно поважні, мені видає ся навіть, що Ви прибрали урядову міну..."

— Маю много працї, — старий відїхав, возьний заслаб, а я сам один остав ся.... мушу зараз їти до уряду.

І дїйсно сидів уже о другій годинї в судї, затїсував два олівці і заосмотрював кілька ручок в блискучі пера. Диурнїст і писар, що вів протокол, прийшов о чверть години пізнїйше до уряду і здвигнув раменами задля точности, про яку в аналах повітового суду в Н** нїхто не чував і якої нїколи не було.

— Так! То Ви вже прийшли, пане Ґальґенмаєр; то добре. Найдїть менї число 2671.... розумієте, 2671? — воно відносить ся до провізорнї в Сьв. Катринї."

В тій хвили отворили ся широко і з гамором двері, а в них з'явила ся внесше згадана „вона", гарна половиця слабого возьного, що знав ся Конїпасок. Стояла могуча, мов яна валькіра на полю битви, висока на 190 центиметрів, і о обводї, що кинв собі зі всїх кравецких мір. Видна женщина, панї Фільомена Конїпасок; її лице червонїло, ноги були похожі на цикльонскі стовпи, а руки, подібні медведовим лапам, давали много до думаня.

— Бо то прошу ласки пана авскультанта — зачала басом, що відповідав цїлковито її постати, — бо то мого мого старого не ма тепер під рукою. Я приложила йому тепленького хрону до грудий, але то нич не помагає...."

— Чистий шпіталь — муркнув авскультант і зробив усе можливе, щоби заховати урядову міну.

— .... і я мушу повісти, що шандар прийшов тепер во того Люіся Штавдінґера. А я взяла тай заперла його до арешту. Як менї вірите, то можете його переслухати, пане авскультант".

— Пан авскультант кинув ся мов опарений.

— Що? Є Люісь Штавдінґер? — крикнув він, — о ми мусимо його зараз таки переслухати! Як можете, то приведіть його сюди. Але скажіть менї отверто, чи подужаєте, бо то знаєте, до чорта, небезпечний чоловік. А може би то жандарм...

Та по червонім лици панї Конїпасок перебіг згірдливий усьміх, який потвердили і їй руки відповідним жестом.

— Ого го! Я не боюсь ся двох таких Люісїв; зрештою шандар уже пішов.

З тими словами опустила кімнату, а її кроки тяжкі мов якого ґренадіера, прогомоніли на судовім коритари.

Мимо того, що пан авскультант був допервa короткий час в Н**, мимо того чув він уже багато про Люіся Штавдінґера. Був се чоловік, про котрого в Н** уеї найбільше говорили, злодій, що крав дичину, худобу і дрова, а крім того й волоцюга, що знав уже усї арешти та вязниці полуднево-західних Чехів та східної Баварії. З отсего остатнього краю прогнано його перед кількома роками на завше, що йому однак цїлковито не переєшкодило навідувати ся до нього від часу до часу. Перед кількома днями вернув він відти проти своєї волї в вооруженім товариствї, а вже оскаржувано його, що він десь там на граници, в Ротенбавмі, чи де там, вкрав в білий день свиню і хотїв її перегнати через границю. При тім не мав однак щастя, бо попав ся жандармови, що сторожив, просто в руки, а коли хотїв кинути ся на бік, втекла йому свиня і зникла в корчах. Мимохіть сказавши, пережила вона ту через чотирнайцять днїв цїлком свобідно і живила ся буквою та корінцями; а що була чорною, то дала почин до поголосок, що в пісах, які суть на горбках при Озері, угаплє дик, і усї стрільці та лїсничі попали в немале зворушенє.

Але о тім не знав ще пан авскультант; йому було лише відомим, що повітовий суд хоче конечно говорити з Люісьом і що жандармерії припоручено його слїдити. Не надіяв ся однак, щоби обвинений так скоро

В справі конфлікту Кербера з Сеймом ситуація є незмінена. Австрийське правительство ждє на угорску відповідь. Австрийське предложеніе зроблено на підставі кабінетової ухвали, отже і угорська відповідь наступить в тій самій формі, т. є. на підставі ухвали угорского кабінету. З тої причини кількоденна проволока є конечна.

Montags-Revue уміщує у вступній статї замітний устуи, в котрім Угорщині грозить, торговельно-цловим відокремленем і каже, що тільки від Угорщини залежить внесеніе цловой спільности, воли не згодить ся на австрийскі жадания.

З Будапешту доносять до Bohemi-ї, що на Угорщині замітний відворот на цїлій лїнії. Визначні особи угорскої делеґациї мали висказати ся, що Угорщина не мала намїру з початком лїта закінчити переговорів з австрийским правительством. Однак тепер, коли показало ся, що дальша проволока викликала би кріву, Угорщина здає ся згодить ся на австрийскі жадани що до прискоренія переговорів. З угорскої сторони заперечують істнованє таких різниць між обома правительствами, котрі не дали би ся вирівнати і висказують надію, що переговори дадуть результат вдоволяючий так в справі цловой тарифи як і в иншіх справах звязаних з угодою.

В делеґацийних кругах дїйсно зачали вже говорити, що зниженє цла під сирих продуктів а підвишеніе цла від промислу не противить ся інтересам Угорщини і тому Угорщина не гадає справи ставити на вістрю меча.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Жиди в Росиї.

Відень. До дневників доносять, що Плеве має заострити закони против жидів.

Революция в Португалиї.

Мадрид. Революцийний рух в Португалиї, звернений против монархії, що-раз сильнїйший. Часть війска прилучила ся до революціонїстів.

Анархісти.

Барцельона. Поліция вдерла ся неожидано на тайний збір анархістів і арештувала 37 осіб. Арештовані заявили, що радили над реваншем процесу в Монтіхоні.

Вибори у Франциї.

Парим. По тїснїйших виборах в неділю, склад палати послів буде такий: 50 консерватистів, 59 націоналістів, 99 противправительственних республиканців, 111 республиканців, 129 радикалів, 90 рад. соціалістів, 43 соціалїстів, в Гвадистів (соц.) В самім Парижи вийшло 19 міністеріяльних і 9 опозицийних кандидатів. В Альжири упали всї антісеміти. В одним окрузї прийшло до бійки. Арештовано 3 особи.

Марсилія. З нагоди виборів прийшло тут до бійки, при котрій вибито богато шиб і стріляно з револьверів. В Ґренобліі півтора тисяча колективістів урядило похід з червоними хоругвами. Демонстрацію розігнала кінпота. Богато осіб арештовано.

Русини! Памятайте на Народний фонд!

„Просьвіта".

(II) Звеном, що лучить цїлість товариства з читальнями і членами по повітах є філіі. Усіх філіі есть 21, а чого 2 заложено (Комарно-Рудки і Старий Самбір), в послїдних двох роках. Філіі є в слїдуючих повітах: Бережани, Вібрка, Броди, Гусятин, Золочів, Камінка, Коломия, Комарно-Рудки, Кути-Коссів, Львів, Перемишль, Підгайці, Рава, Рогатин, Самбір, Сокаль, Станиславів, Старий Самбір, Стрий, Тернопіль, Товмач. В найблизшім часї заснували ся філіі в повітах: Борщів, Долина, Жидачів, Калуш, Пїшанів і Мостиска (разом 6).

З істнуючих 21 філіі — 5 (Вібрка, Броди, Золочів, Кути-Коссів і Станиславів) можна вважати заснувшими, бо анї не відбули з претягом 1900 і 1901-го року загальних зборів, анї не надіслали справоздань.

Натомість примірну дїяльність розвинули філіі в Коломиї, Комарні, Камінцї, Львові, Гусятинї і Стрию. — Особливо-ж перша з них, котрої видїлові об'їздили дуже часто читальні, сам голова (п. Кузьма 16 разів, д-р Кульчицкий 6 разів і т. д.) виголошували відчити, устроїли величані вечерниці в память Шевченка, просьвітне віче і т. д. Філіа в Комарні дала рад людових концертів з відчитами по всіх кінцях повіту, з призбираного гроша заложила „Селянську Вурсу" в Комарні, люструвала пильно читальні, внесла до сойму петицию о заснованє шкіл і т. д. Загалом однак беручи, роботу філіі, мусимо назвати слабою. Причини того треба глядати по части в недостачи охочих і способних до роботи людий, а ще більше в браку відповідної програми дїяльности філіі. Практичною дорогою дійшли деякі філіі до визначеня властивих задач філіі (крім живого надзору читалень), а до сих задач зачисляємо: заснованє „Селянських бурс" по філіяльних місточках, заснованє „Крамарских Союзів" і нав і устроюванє людових концертів, виставок, відчитів та віч. Від себе додамо, що філіі „Просьвіти" повинні взяти ся ще за дві важні справи: перше, за основуванє приватних руских ґімназий і реалок, а друге за закладанє рільничих складів на взір французких рільничих синдикатів або німецких рільничих спілок. Коли-б усї філіі виповнили начерпнений тутки програм дїяльности, то думаємо, що стали-би інституциєю справдї живою і високо піднесли би вплив товариства на загал народу.

Одним з найважнїйших ресортів дїяльности „Просьвіти" мусимо вважати видаванє популярних книжок для народу, що перед реформою в 1891-го року була навіть одинокою і первісною цїлию „Просьвіти". З правила видає „Просьвіта" за кождий місяць одну книжочку в обємі 2½ аркуша друку, більші однак книжки числять ся за два місяцї.

Отже за два послїдні роки видала „Просьвіта" слїдуючі книжки: І. на рік 1900: Ілюстрований Календар „Просьвіти" на рік 1900 (чч. 235—236); „Старорускі оповідання" — д-ра Франка і „Справоздане з дїяльности товариства за роки 1898 і 1899" (книжка ч. 237—238); „Новий закон будівельний — д-ра Костя Левицкого і Василя Нагірного та „Старорускі оповідання — д-ра Франка (ч. 239); „Спілки для ощадности і позичок, систему Райфайзена, — Мих. Новаковского (ч. 240); „Ярема", оповіданє з запорожского житя Добровольского, переклад А. Ворковского (ч. 241); „Кілька рад і пересторог для хліборобів, годуючих худобу" — М. Охнича (ч. 242); „Книжка приказок Хр. Зальцмана, як поводити ся з дїтьми" — переклад Біленького (ч. 243—244); „Про спис людности" — д-ра Костя Левицкого і „Старорускі оповіданя" — д-ра Франка (ч. 245); „Фармазони" і инші поезий — Юрия Федьковича (ч. 246—247), в II. за рік 1901: „Ілюстрований Календар „Просьвіти" на рік 1901" (чч. 248—249); „Абрагам Лінкольн" — Загірної (ч. 250); „Русь-Україна і Московщина — Л. Цегельского (ч. 251—252); „Про житє і дїяльність О. Конїського" — д-ра Франка (ч. 253); „Горить" — М. Муравя (ч. 254); „Як чоловік боре ся з природою" — переклад М. Павлика (ч. 255—256); „Під морскими хвилями" — Загірної (ч. 257); „Громадский суд" — Потапенка (ч. 258) і „Старохристиянські леґенди" — Гнатюка (ч. 259). Цїнаво-б було знати, в кілько примірниках напечатано кожду з тих книжок; та на жаль, крім одного календаря на 1901-ий, при котрім подано число видрукованих примірників (13.000 — як на Календар „Просьвіти", то мало!), — при жадній иншій книжці числа накладу не зазначено.

Розуміє ся, що в справозданю своїм не міг Видїл вдавати ся в оцїнку своїх популярних видань. Однак видно, що Видїл почував, що не всї видані ним книжочки відповідають вимогам, які мусимо поставити до видань „Просьвіти", коли пише так: „Видїл розписував конкурси на праці і запрошував визначних письменників та людий фахових до писаня розвідок для „Просьвіти". Але Видїл мусїв нераз бороти ся з браком відповідних праць, та коли ще видавництва нашого товариства не стануди на відповідній вишиї, то сего нїяк не можна вмінити Головному Видїлови в вину".

І справдї з жалем треба сконстатувати, що не всї видання товариства відповідають вимогам, котрі прикладати мусимо до видань „Просьвіти". Вже оба Календарі, за рік 1900 і 1901 (особливо сей послїдний), далеко стоять повище уровени, на якій вони в виду конкуренції других, о цїле небо лїпше редаґованих, календарїв повинні стояти. Календар для нашого селянина се цїлорочний товариш-альманах, де він повинен найти всячину: пораду і розраду, науку і забаву, збогаченє розуму і зворушенє серця, підпал для ідейних почувань і буденні поуки в его сірім житю, легку та цїкаву лектуру і материял до поважної роздуми, всего в міру, потрохи, щоб мінало ся як в калейдоскопі, а разом богато, щоби вдоволило сим богатством. Сего однак в Календарях „Просьвіти" не бачимо. Материялу в них омаль, дуже омаль — хоч книжка груба, аж за груба, — змісту цїкавого теж мало, а різнородности і всесторонности прямо ні слїду. Тож не диво, коли нам нераз доводило ся чувати нарікання на недбале зредаґованє календарів „Просьвіти" — і ми вважаємо своїм патріотичним обовязком не завивати сего в баговину, але публично сказати се, що загал каже собі — знов з превеликої дипльоматиї — на ухо. В тім згляді мусить в інтересї самого товариства і его ідеї настати катеґорична зміна.

І прочі книжочки не цїлком можуть нас вдоволити. Перша річ, що редаґовані, як видно з їх спису і загалом з цїлого спису видань „Просьвіти", без пляну. Певна річ, і ми се признаємо, що і найкрасші плани не поможуть на брак відповідних до видань праць. Однак всякий то признасть, що поставленє якоїсь, на певний цикль видань обдуманої, програми приневолює еї авторів хоч-не-хоч шукати способів додержати ві бодай в части — одним словом системізує роботу. Наслїдком тої безпрограмности обдарувала „Просьвіта" своїх членів аж чотирма випусками (на 18) з „старорускими леґендами", котрі ми цїлком отверто вважаємо на скрізь злишними, одно тому, що релїґійного виховання наш нарід має подостатком і в церкві і школї і в друку (Місіонар, Місійні книжочки, Посланник і т. д.), а сьвіцкого загально-образуючого і практично-житейского як раз за мало, а друге тому, що такі леґенди скорше надають ся до фільольоґічно-літературних видань ніж до просьвітно-економічних. Рівно-ж не ужиточною була книжочка „Про спис людности", не задля самої себе, але задля спізненого ві видання.

Друга хиба книжочок „Просьвіти" лежить вже в їх змісті і формі. Деякі з них зачіпають теми, не скажемо нецїкаві, але такі, що дали-би ся коротко, а за се о много з більшим пожитком обговорити в статейцї „Свободи", ніж в формі предовженного оповіданя як приміром книжочка „Горить" (ч. 254), котре-то неймовірне оповіданє селянин приймає ще до того зі скептичним усьміхом або виразно зове его „байкою", як се ми мали нагоду сконстатувати. — Так само „Книжка приказок" (ч. 243—244) для вироблення загального погляду на сьвіт селянинови не приносить нїякої нової ідеї а есть тілько нудним, розвалкованим і в чудернацкій (для селян незрозумілій — як се теж сконстатовано!) формі поданим викладом рад, котрі теж можна-би змістити на одним стовпци популярної ґазетки. Для інтеліґентного чоловіка, що привик читати і найнудніїшу всячину, ся книжка тяжка до докінченя а що-ж доперва для селян, яким треба легкої та живої лектури, котра до того приносила-би до его середновічного сьвітогляду нові думки?! Хоч цїкаві і важні змістом то за се слабші формою дві инші книжочки: „Абрагам Лінкольн" і „Про житє Ол. Конїського". Перша з них написана звісною з популярних праць Чайченка або Загірної манерою, що популярний а ядерний виклад заступає нудною, нецїкавою та пустою балачкою. В книжках, писаних по тій нещасній манері, оповідає ся предовго найменші дрібниці з житя якого-там славного мужа, місто того, щоб підхопити в кількох ясних реченях як раз найбільш ессенціональне, що становить характеристику часу, обставин, дїл і значіня чоловіка, про котрого розказує ся. О много вище стоїть книжка „Про Конїського", та брак їй популярного викладу, брак належного осьвітленя і провідної книжки, брак пластики — а за богато непотрібного балясту неессенціональних річий, так, що книжка, яка могла стати аґітацийною брошурою, що запізнавала-би нашого селянина з житем і борбою закордонних Українців, есть собі банальною житєписею. — Неужиточна теж задля своєї форми а також і змісту книжка „Кілька рад і пересторог для хліборобів годуючих худобу" (ч. 242).

Коли зрезасумуємо сказане, то покаже ся, що на 18 книжок (з календарями) аж 11-ом мусимо відмовити вимог, ставлених до книжочок „Просьвіти". Процент будь-що-будь за великий!

Правда, що Видїл оправдує ся тим, що нераз „мусїв бороти ся з браком відповідних праць". На нашу думку однак, сей „брак" нїколи не устане, доки редакция книжок „Просьвіти" не спочине в руках чи то редактора чи радше комітету (секциї), котрий-би не тілько обрабляв і наглядав видане надісланої брошури, але після певного з гори означеного плану вишукував-би особисто теми і авторів (конкурси нїколи не доведуть до цїли!), винаходив-би відповідні чужемовні брошури до перекладу і перекладчиків, ще знав-би потреби і смак селян, знав вимоги популярности, а в разї потреби сам потрафив-би зложити популярну книжку, або непопулярну на популярну переробити. Се одинока дорога до поправи!

На сім кінчимо свій огляд дїяльности „Просьвіти" і на — жаль — не можемо его результатів назвати так потїшаючими, як се було при оглядї розвитку „Дністра". Фактом есть, що „Просьвіта", як в 1897 і 1898-ім роках двигнула ся наразі дуже високо, так тепер або поступає дуже мало вперед, або, хто зна, чи не стоїть на місци, коли не йде в зад. Не думаємо сей нашої думки, для якоїсь хибної політики, скривати перед собою і суспільностию, але натомість радіби ми викликати рефлексиї на сю тему серед нашого загалу. Правда, що розвій „Просьвіти" спинила в значній мірі деструктивна робота кацапні; правда, що се ослабленє в розвитку „Просьвіти" треба класти і на рахунок заабсорбованя сил загалу в політичній роботї; але правда і се, що і суспільність наша, наша інтеліґенция за мало інтересує ся „Просьвітою", за мало аґітує за нею, за мало притягає до неї членів (в тім згляді берім собі за примір таки кацапів!), за мало поборює ворожі інтриґи і замахи. — Може бути, що деякі слова наших критичних уваг трохи прикрі, та диктує їх нам тілько добра воля і охота дати товчок до деякої реформи в „Просьвіті", що тілько вийде товариству на користь. — *Л. Ц.*

Жіноча спілка промислова „Труд".

В неділю дня 11 н. с. мая відбуло ся з нагоди переміщенія робітень і бюр товариства „Труд" на стало до нового льокалю (Ринок ч. 39 коло „Народної Торговлї" у Львові) посвячене льокалю. В гарно пристроєнім сальонї товариства в присутности значнїйшого числа членів пань і мущин як також персоналу з робітні з настоятелькою на чолї довершив при гарнім співі хору

панночок посвячени льокалїв о. сов. Александер Стефанович. По укінченю чину посвячена перший забрав голос Вив. о. Стефанович і в гарній патріотичній бесїдї представив зібраним образ нашого розвою в послїдних роках на полї просьвітнім і економічнім, почавши від заснованя товариства „Просьвіта“ аж до заснованя „Труда“ підносячи вагу кождого з наших товариству культурнім розвою нашого народа. Патріотична бесїда о. совітника зробила глубоке вражінє на присутних і одушевила їх до дальшої працї. Предсїдателька ради управляючої п. Германа Шухевичева подякувала о. Стефановичеви за посвяченье льокалїв і за желаня зложені товариству а опісля запросила присутних до скромної перекуски, яку своїм коштом зладила. — Перший тоаст вніс пр. Володимир Шухевич в честь дир. Нагірного яко ініцыятора і члена дирекції „Труда“, підносячи се, що з поворотом п. Нагірного з-за границї почала ся у нас орґанізация в справах економічних. П. Нагірний подякувавши за признанє, вискавав свої уваги що до товариства „Труд“ більше-менше так: „Народ, що утратив свою самостійність политичну, народ такий мусить глядїти за способами, котрі посвідчили про его істнованє, про его спосібности і далиб ему спроможність дальшого розвою. Ми Русини витиснені з житя политичного, мусимо через економічний розвій здобувати собі ширше поле нашої дїяльности і тим робом здобувати собі належні нам яко нациї права. Від недавна вступили ми на ту дорогу, а яко потїшаючий для нас факт мусимо сконстатовати, що і патріотичне жіноцтво наше стало в ряди робітників, а перший его виступ маркує нині заснованєм товариства „Труд“.

Як все так і при заснованю „Труда“ були трудности і ми не могли приступити від разу до отвореня складу з матеріями і приборами до жіночих робіт, а мусїли розпочати дїло від отворенн кравецкої робітнї, при котрій постепенно творитись буде склад з матеріями, а в дальшім плянї є отвиранє склепів з матеріями і приборами до жіночих робіт у Львові і по містах провінціональних на взір орґанізациї „Народної Торговлї“. — Робітня наша помимо великих трудностей має нині не тілько відповідні, але навіть добрі фахові сили, та хотяй не назвемо ся вже досконалими, однако хочемо бути такими і сьміло дивимо ся в будучину не лякаючись конкуренциї. Віддаючи наразї робітню нашу до ужитку наших Вив. пань просимо о щире піддержанє еї яко їх власного дїла, щоби оно могло розвивати ся в хосен нашої народної справи. Піднесена мною гадка заснованя „Труда“ булаб занидїла, якби не поміч товариства „Клюб Русинок“ у Львові, котре щиро нею заняло ся.“ Весїдник вніс тоаст на розвій товариства „Клюб Русинок“ до рук предсїдательки тогож і предсїдательки ради управляючої „Труда“ п. Германи Шухевичевої. — Пр. І. Кокорудз в довшій промові підніс значінє жіночих асоціяций і значінє „Труда“ та вніс тоаст на здоровє робітниць занятих в нашім товариствї в руки настоятельки п-ни Ґрен. Пр. Шухевичь підніс з признанєм неутомимі заходи директорок товариства пп. Іванни Кокорудзової і Марії Білецкої при при введеню в житє товариства, котрі з надзвичайним пожертвованєм цїлими днями в товариствї працюють.

На тім закінчило ся посвячене робітень „Труда“. Всї присутні розійшли ся з найлучшими надїями на гарний розвій сеї молодої нашої институциї, чого від серця ей бажаємо.

Хибні цифри.

Півтора місяця минає, як обговорена була в „Дїлї“ брошурка „Університет, через підписку“, в котрій порушена була гадка, щоби заложити у Львові приватний університет руский добровільними складками самих Русинів. Подібну гадку высказав ще перше, на Народнім з'їздї дня 26 грудня 1901, о. Данило Танячкевич, взиваючи руский нарід до зложеня одного мілїона на основанє руского університета. Як тогди сеся гадка не приймила ся, так і потім „Дїло“ а поперед „Руслан“ виражали ся в тій справі скептично. Помимо того ініцыятори ей не понехали, і она має обговорити ся на специяльній нарадї дня 19 мая.

В брошурцї, а відтак за нею в „Дїлї“, поданий був рахунок коштів сего університета, котрі мали би виносити річно 203.480 корон. „Дїло“ (ч. 60) висказало вправдї сумнів що-до деяких позиций сего рахунку, але вкінци припустило таки, що згадана сума могла б показати ся достаточною. На Народнім з'їздї відповів на промову о. Танячкевича пос. Романчук, що один мілїон — і то риньских, не корон! — вистав би на удержанє з відсотків хиба одної гімназиї, але не університета. Рахунок в брошурцї я пізнав зараз, що він хибний; але я не вважав потрібним сего публично виказувати, тим більше, що після замітки часописей мож було думати, що та справа не буде дальше порушована. Коли-ж наша суспільність не перестала нею займати ся, я уважаю своїм обовязком хибні дані спростувати, щоби несьвідомі не баламутили ся а сьвідучим щоби колись не закидано, що они, знаючи ту справу лїпше від инших, занехали ї пояснити.

В брошурцї преліминар видатків маючого заложити ся руского університета обрахований, як там сказано, на основі буджету університета львівского. Однакож сей буджет поданий зовсїм хибно, і то цифри его суть так невірні, що сьвідущий чоло вік може се пізнати сейчас на перший погляд, навіть без всякого провіровання. І так зараз на самім початку подана платня звичайних професорів богословского виділу (а потім анальоґічно професорів правничого і фільософічного виділу) на 5.200, 4.400, 4.000 і 3.200 корон. Але-ж се цифри зовсїм неможливі, такої платеї ані у Львові ані нїгде на жаднім австрийскім університетї нема та й не може бути. Звичайні професори університетскі належать до VI-ої (а декотрі до V-ої) ранґи, отже мають річної платнї щонайменше 6.400 корон, а з пятилїтними додатками по 7.200, 8.000 і більше корон. Тота-ж плата, котра в брошурцї подана у звичайних професорів богословского і правничого виділу яко найвисша, с. є. 5.200 К, не есть навіть найвисшою платнею гімназиальних професорів, бо і ті по 25 рокax служби побирають 5.400 К. Отже вже на сїй основі треба цїлий рахунок признати зовсїм хибним. Притім же, на диво, активальні додатки цїлком не увзгляднені. Дальше додаю вже тілько яко річ меншої ваги, що число богословских професорів подано в брошурцї на 8, а платню пораховано там лише 5-м, та що надзвичайних професорів (котрих удержанє, що правда, коштує розмірно небогато) зовсїм з'їґнороване.

Правдиві цифри буджету львівского університета на сей рік, після предложеного правительством та принятого вже і в комісиї буджетовій і в палаті послів прелімінаря, суть такі:

I. На богословскім виділї:

8 звичайних професерів і 1 надзв.

2 звич. профес.	по	. . . .	9.600 К
1 „	„	. . . .	8.800 „
1 „	„	. . . .	7.200 „
4 „	„ по	. . . .	6.400 „
1 надзв.	„	. . . .	3.600 „
		разом .	64.400 К,

а не 22.000 К, як подано в брошурцї. До сего треба додати: активальні додатки для 8 звичайних професорів по 960 К і для одного надзвичайного 840 К, разом 8.520 К, отже всї побори 9-х професорів виносять 72.920 К. Наконець є ще поменші видатки, котрих не хочу подрібно виказувати, на 1.052 К, так що весь буджет богословского факультета виносить 74.392 К.

II. На правничім виділї:

14 звич. і 3 надзвич. професори.

1 звич. профес.	. . . .	9.600 К	
1 „	„	8.800 „	
4 „	„ по	8.000 „	
1 „	„	7.400 „	
2 „	„ по	7.200 „	
4 „	„ по	6.400 „	
1 „	„ (за $^{2}/_{3}$ року) . . .	4.667 „	
2 надзв.	„ по	3.600 „	
1 „	„	3.000 „	
	разом .	112.667 К,	

а не 57.600, як подано в брошурцї. До сего додатки активальні: для 14 звичайних професорів по 960 К а для 3-х надзвичайних по 840 К = 15.960 К, разом платня професорам 128.627 К. Крім того є ще системізовані ремуперациї: за науку державної рахунковости, за виклади о законодавстві аґрарнім, о правї ґірничім і т. д. і т. д. на 5.820 К, отже весь буджет правничого виділу виносить 134.447 корон.

III. На фільософічнім виділї:

Тут вже не буду подрібнїйше виказувати видатків, скажу лиш тілько: Звичайних професорів є 22 і надзвичайних 6, а їх платня з активальними додатками виносить 214.480 К (не 19 професорів звичайних з платнею 83.000 К, як подано в брошурцї). До того приходять видатки на різних помічників і послугачів, на асистентів, лекторів, на семінарії і т. и. 69.399 К, так що весь буджет фільософічного виділу виносить 283.879 К.

Отже буджет всїх трїох факультетів: богословского, правничого і фільософічного в львівскім університетї виносить 492.718 К. А в брошурцї він обрахований на 162.600 К!

Так само хибно обраховані видатки на заряд і службу. Іменно подана платня секретаря на 2.200 К а офіциала на 2.000 К; між тим секретар і офіциял є урядники IX-ої ранґи, отже не можуть мати менше як по 2.800 К а з додатком активальним по 3.400 К. І т. д. і т. д. Взагалї сесї видатки подані в брошурцї на 11.880 К, а в дїйстности они виносять 23.325 К.

Цїлий університет львівский коштує на сей рік 899.905 К або кругло 900.000 К, не рахуючи видатків надзвичайних. Правда, є в тім і видатки на медичний факультет 294.464 К і на бібліотеку 56.233 К і инші. Але нема видатків на наєм льокалю, тілько є непевна сума на консервацию будинків.

Для порівнання подам ще буджети инших університетів. Найменший і зовсїм вимовний есть буджет університета черновецкого, тому що там не тілько не коштує нїчого льокаль (се есть впрочім звичайно і в инших університетах), але нема і медичного факультета, а навіть на богословский факультет держава нїчого не видає. Отже там є лише такі видатки: на правничий факультет 88.500 К, на фільософічний 213.672 К, на бібліотеку, канцелярію і инше 78.095 К, разом 380.267 К. Всї инші університети коштують не то значно більше від черновецкого, але і більше від львівского; і так: університет в Інсбруку 931.500 К, в Градци 1,152.300 К, в Кракові 1,235.000 К, в Празї як нїмецкий так і ческий університет ще більше, а найбільше університет віденьский, бо 2,844.100 К.

Наконець додам ще буджет ґімназий, тим більше що появили ся і проекти, щоби замість приватного університета руского заложити приватну ґімназию руску. Отже з трїох самостійних руских ґімназий коштує на сей рік: ґімназия в Коломиї 72.102 К, в Перемишли 83.034 К (обі ті ґімназиї мають свої будинки), у Львові 127.438 К (з того за наєм льокалю 19.140 К); тернопільска польска ґімназия враз з 4-ма взгляднo 5-ма рускими паралельками коштує 139.608 К.

На сїм кінчу. Инші помилки в числах і рахунках брошурки, які самі кидають ся в очи, не розбираю. Я і не хочу тепер говорити о потребі та можности удержуваня руского університета або руской ґімназиї; менї ходило лише о те, щоби супротив хибних цифер подати правдиві, яко субстрат до тої дискусиї, котра має наступити.

Р.

Складки на потреби академ. молодіжи

надіслані на руки Адміністрациї „Дїла“.

В. Равлюк в Волчківцях 3 К. Анна Палійчук в Волчківцях 2 К. С. Воробель, Кочоровский і Цеслюк в Кракові по 1 К. 6. Залуский у Львові 4 К. Головацкий в Медиці 20.50 К. о. М. Юзьвик в Биличу 4 К. Ученики II р. семинарії в Тернополи 6 К. М. Кебузиньский, П. Штробель, О. Венґринович і В. Дримала в Ярославі по 1 К. Н. Кумановский в Нїмшинї 5 К. Антонїна Могильницка в Вишнївчику 10 К. о. О. Крайчик в Свидници 5 К. Александра Танчаковска зібрані в Войнилові 4 К. М. Галан в Белаї 2 К. І. Волошиньский в Далешові від себе О. і Т. Волошиньскої по 2 К. Федя Блотки 10 с. Т. Блотки 20 с. Мих Борковского 60 с. Ник. Горобца 50 с. Настя Марущак, Г. Марущак і М. Паньків по 1 К., разом 11 К. І Манух в Ґураґуморі 6 К. о. С. Питник в Сїльци беньков. 8 К. В. Балицкий в Іспасї за март, цьвітень і май 12 К. Мария Зобків в Чесниках 5 К. — Разом 114.93 К.

НОВИНКИ.

— **Доповняючі вибори** одного посла до державної ради з міста **Львова** відбули ся вчера спокійно і при невеликій участи виборців. Голосувало 5014 виборців; абсолютна більшість була отже 2508. На Станіньского упало 2280, на Ґломбіньского 2722 голосів; вибраний отже послом Ґломбіньский. Людовцї, хоч і перепали, величають ся успіхом, що ще ніколи не здобули у Львові такого числа голосів. — При доповняючих виборах посла до державної ради з округа **Тернопіль-Бережани** вибраний послом др. В. Дулемба, дставши 1171 голосів на 2154 голосуючих. Противний кандидат др. М. Ляндав дістав лише 983 голоси.

— **Велике народне віче** відбуде ся в пятницю дня 16. мая с. р. о год. 12 в полудне в салї на замку **в Перемишли**. Комітет, що скликує віче, розіслав відозву, з котрої виходить, що віче має відбути ся в память знесеня панщини.

— **Вечерниці в память 41 роковин смерти Тараса Шевченка в Теребовли** відбудуть ся дня 18. н. ст. мая 1902 в салї Касина Стрілецкого з слїдуючою програмою: 1. Вступне слово, О. Т. 2. Вахнянин: З опери „Купало“, хор міш. „Терн. Боян“ з форт. 3. Thomas: „Mignon“, форт. на 4 руки — п. п. О. К. і А. К. 4. Лисенько-Франко: „Не забудь“ сольо тен. п. С. 5. Шевченко: „Посланіе“, декл. п. Ст. 6. Лисенко-Шевченко: „Скорбна дума“ хор. муж. „Терн. Боян“ з аком. форт. 7. а) Лисенько-Шевченко: „Ой по горі ромен цвите“ б) Толстого „Романс“ Сольо сопр. п. Е. К. 8. Лисенко: „Щедрівки“, хор. міш. „Терноп. Боян“ з акомп. форт. 9. Беріот: „Air varie“ сольо скрипкове п. Л. з акомп. форт. 10. Шуман: „Життє циганів“ хор. міш. „Терноп. Боян“ з солями і дуетамі при акомп. форт. — Ціни місць: Крісло 2 К., вступ на салю 1 К., для сепин 30 с. — Початок точно о год. $8^{1}/_{2}$ вечером. — По концертї устроює місцевий комітет вечерок з танцями. — *Комітет.*

— **В справі руской переписки** нашого духовенства з властями пишуть нам з Бережанщини: Так славно свого часу піднята борба руского духовенства з рїжними властями о руску переписку, здає ся, зовсїм притихає — ба що гірше: кінчить ся цїлковитою побідою пануючих верховодів. Повітові староства використали звісне рішенє трибуналу адмінїстрацийного, котрим признано польский язык урядовим в переписцї з урядами парохиальними в справах метрикальних, — в той спосіб, що тепер всї письма до руских урядів парохиальних стилїзують по польски — бо мовляв: они всї дадуть ся підтягнути під „справи метрикальні“, — бо в якій же иньшій справі можуть староства переписуватися з урядами парохиальними? — Найкрийшим сего доказом є старостно бережанське. Оно колись було, здає ся, зі всїх староств найбільше ще справедливе для руского языка, бо навіть мало бланкети з рускими адресами до руских урядів парохиальних, — а тепер по звіснім рескрипті міністерияльнім, здає ся, що є найбільше нетолерантним, бо вже в жаднихъ справах не переписує ся по руски з руским духовеньством. Ба, що більше! Оно вже має готові штамбілї на адреси: Do Wielebnego gr. kat. Urzędu parafialnego w . . ., значить ся, що руских уже не має. Посилаю Вам на доказ одну таку адресу з ч. 9948. В тім письмі просить старостно о виказ дїтий до щіпленя вісни. Ну, тай то також справа метрикальна! — А щож наше духовеньство? Байдуже на всьо, що коло него дїє ся! *Окінний.*

— **Сумне, але правдиве.** О. Анатоль Сїякевич, парох в Куниї, вніс минулого тижня до суду в Жовкві іменем церковного братства в Куниї кільканайцять позвів против своїх парохіян в польскім язицї і підписав ся на тих позвах по польски „ks. Anatol Sienkiewicz.“ Що подумають собі парохіяне, котрі під кількох лїт привикли вже видїти рускі судові письма і документи, — коли побачать, що той, котрий покликаний вести провід в народних справах, сам помимо даного на декапальнім з'їздї приречення, писати до властий лише по руски, ломить слово і сам дошче права рідної мови. Видко, о. Сїякевич мусить бути того самого погляду, що „Галїчанін“, що в нашім краю лише польска мова є культурною, а руска мова — се мова „свинопасов“, котрою не годить ся писати до суду.

— **В справі заснованя музичної консерваторії** отримуємо під проф. Волод. Шухевича отсе письмо: В статї під заґл. „Музична Консерватория,“ робить „Руслан“ в 94 ч. свого видання „Боянови“ закиди, будьтоби ініцыятори гадки засновати музичну консерваторию відносили ся приватно в тім зглядї до Бояна, та сей на жаль не проявляє в послїднім часї тої енергії і підприємчивости, якою відзначав ся з початку, тож і підвесену гадку основання музичної школи, чи консерваторії, приспав з байдужною здержаностю!“ — Передовсїм мушу зазначити, що до Льв. Бояна нїхто в тій справі не відносив ся, тим самим трафив Бояна повисший закид неповинно, радше міг би він до мене лично відносити ся, так як один член „Сокола“, не ініцыятор, справдї лиш гадку ініцыятора подав, не згадуючи при тім ні словечком про Льв. Бояна, на що я заявив, що сю річ треба добре розважити, обговорити, занім она стане приводною, бо від гадки до здїйсненя дуже далеко, а компромітация легка. Було се як раз в страстний тиждень, коли, як також в тиждень по святах, годї менї було обговорити ту справу з виділом „Бояна“, котрому я мав замір предложити. В тій цїли запросив я Виділ „Бояна“ зараз по святах на день 6 мая. Колиж однак се засїданє не відбуло ся, з причини приготовань ся Бояна до концерту в Комарні, в якім і виділові брали участь, проте назначив я друге засіданє з повисшою цїлею на можливо найблизший день, т. є. на завтра.

Чи супротив сего оправданий є закид, роблений Боянови а посередно менї, нехай судять люде!

Менї лиш одно дивно, чому ініцыятори, „що після „Руслана“ ґрупують ся коло „Сокола“ та розглянули ся докладно між обставинами і розважили усе докладно, ба навіть усмотрили вже дуже догідне помїщенє на консерваторию — самі не беруть ся за дїло для них так близьке здїйсненя, але дорогою „Руслана“ домагають ся сего від „Бояна“, що після „Руслана“ не проявляє енергії і підприємчивости, та гадку заснованя консерваторії, приспав байдужно! — Нуте, Панове, до дїла! Не я тім оно, хто его робить, але в тім, що зробить! — *Волод. Шухевич.*

— **Великопаньскі практики в Каменеччинї**, що не мало причиняють ся до еміґрациї нашого селянства, поносив хоч би в малій части ось така вістка, яку ми дістали з Топорова. — Ґраф Стан. Баденї посїдає фільварок в селї Чанижі, каменецкого повіту. Ліси того фільварку тягнуть ся до границї місточка Топорова і припирають до ґрунтів топорівских хлопів, а місцями навіть хати топорівских хлопів ледви по кількадесять кроків віддалені від того лїса. Понеже місточко Топорів, а зглядно скарбові ґрунта належать також до „дуже доброго“, ще навіть лучшого як Баденї, ґрафа Баворовского, що обсадив всї посади лїсничих Чехами, котрі, щоби підхлїбити своєму панови, з кождого хлопа остатний шпік раді би видусити — про те часть хлїборобів Топорова, сусїдуюча з лїсами ґр. Баденього, наймала в его лїсах пасовиско для своєї худоби і платила установлену таксу від штуки. Для топорівских хлїборобів було се вигідне, бо не маючи свого власного пасовиска, а у Баворовского трудно було нанять, пасли свою худобу в лїсах ґр. Баденього і яко тако могли ся ще утримувати. Тепер же ґр. Баденї розгнївав ся на Чанижан за те, що они при тамторічних виборах до сойму мимо двократного переведеня правників не вибрали хрунів, тілько людий порядних, що при виборах в Камінцї віддали свій голос на народного кандидата, і за те казав заперти лїс і не хоче его анї для чанижских анї топорівских хлопів винаняти. — Отже наслїдком тої виборчої пригоди приходить ся тепер топорівским хлопам хиба випродати худобу, бо Топорів власного пасовиска не має, ґр. Баденї винаняти не хоче, а до ґр. Баворовского нема що й удавати ся, бо він може би за рік відповів, або й цїлком не відповів, а тут худоба гине без пасовиска.

— **Нещасливі пригоди на провінциї.** В Бережанах вийшла Катарина Войнаровска прати шмата на ріку. Тут дістала нападу епілептичного і упала в воду. Під вечер доперва найшли її людє неживою. — Никола Карабін, дворский форшаль в Наушїцї, чортківского повіту, погиб під копитами сполошеного коня. — В Залуках коло Галича знищив пожар 7 господарств і причинив шкоди на 9.000 К. Лиш мала часть була обезпечена. — В Монастириськах вибух пожар в дворскім забудованю і переїв ся на сусїдню касарню сторожи скарбової. Оба будинки погоріли до тла. — В Стронибабах, золоч. повіту, зрубував Луць Куцкий так нещасливо дерево в своїм городї, що оно падаючи забило его 8-лїтного сина.

— **Мукачевский греко-кат. епископ Юлій Фірцак** пожертвував з нагоди 10-лїтної річниці свого епископства 85.000 корон на рівні добродійні цїли. Вже давнїйше побудував епископ Фірцак в Мішкольцї своїм коштом епископску палату за 300.000 корон.

— **Товариский з'їзд.** Товариші, котрі в 1892 році складали перший іспит зрілости в Ярославскій гімназиї, просимо о ласкаве подане одному з підписаних своїх адресів, з рівночасним повідомленем, чи возьмуть участь в з'їзді товаришів, котрий відбуде ся в Ярославі дня 5 п. ст. червня 1902. — *О. М. Дигдалевич*, катихит. *Кразм Дроздовский*, ц. к. судия.

— **Злизали єго корови.** Одно американьске подруже, в державі Індияна, жило не найлїпше, бо чоловік нераз побивав свою жінку. По одній такій операції пішов чоловік до шинку. При поворотї однак ноги вийовіли послух, то-ж поклав ся спати на пасовиску. Жінка, найшовши свого любого мужа в сонливім настрою, звязала єго сильно мотузами і посипала єго цїлїського, від стіп до голови, солию, та лишила серед пасучих ся корів. Занюхавши сіль, корови так щиро злизували єї, що не тілько здерли з него рашавими язиками цїлу одежу, але і скіру разом з волосем на голові.

— На підставі §. 30 статуту товариства „Взаїмна поміч дяків архиепархії львівскої" з дня 9 мая 1890 ч. 31476 маю честь запросити П. Т. членів пінців церковних на загальні збори „Аґентури" зборівского деканату, котрі відбудуть ся 19 н. ст. мая с. р. в Зборові о 2 год. по полудни в салї шкільній з таким дневним порядком:

1. О год. 10½ богослуженє за вечне прошене.
2. О год. 2 справоздане Аґента з дїяльности за час тритїтний.
3. Вибір нового Аґента і єго заступника час тритїтний (§. 32 стат.)
4. Внесеня членів.

Від Аґентури зборівского деканату: *Т. Янішевский.*

— **Дрібні вісти.** В Бібрці від кількох тижнїв панує межи дїтьми коклюш. — Михайло Каламуцкий, надінспектор заряду зелїзничого руху на Буковинї, помер нагло дня 3. с. м. у Відни в 68 р. житя. — В Турцї придержав жандарм Федуш Марию Краснопольз Самбора, що перебрана в одеж монахинї витуманювала датки на монастир. — У Львові помер вчера Едм. Мохнацкий в 66 року житя. Покійний служив в судівництві, в адміністрациї і в краєвім виділї, де й пенсіонован ся яко радний. Був відтак через 9 лїт президентом м. Львова і на тім становищи богато заслужив ся, тож і ухвалено справити похорон коштом міста. — Французскій консулят отворено вчера при ул. Паньскій. — Апеляцин затвердила рішене першої інстанциї, котра на жалобу старого „Słow'a polsk'ого заказала новому дневникови ужити заголовку Nowe Słowo polskie. — Стан здоровля кн. Адама Сапіги значно погіршив ся. Хорий стратив притомність. — Іосиф Крушиньский промований на доктора прав в краківскім університеті. — Вакацийний курс для 25 невкваліфікованих учительок і східної Галичини відбуде ся сего року в Сокали в часї від 16 липня до 28 серпня. Приняті на курс кандидатки дістануть по 50 к. запомоги із фондів краєвих. — Юрий Брандес іменований професором літератури в копенгаґенім університеті. — В Темешварі поповнено велику дефравдацию в тамошній касї ощадности. Запропащено весь капітал закладовий і вкладки, що виззвало сензацию в цїлій Угорщинї. — Мілїонер Астрахов пожертвував 3 мілїони рублів на заснованє женьского університету в Москві.

— Найлучшим подарунком сьвяточним суть **„Поезиї Тараса Шевченка"**, котрі висилає канцелярия „Просьвіти" оплачено за попереднім надісланем 2 кор. 30 сот. (рекомендовано 2 кор. 55 сот.). Просить ся як найскорше замовляти, бо наклад не великий, а позаяк ціна дуже низька, отже в коротці забракне. 428

50.000 Корон виносить головна виграна льотерії акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателів, що тягненє відбуде ся невідкличне 19 червня 1902 і всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученем 10%

Вісти з Еп. Перемискої.

Крилошанські відзнаки дістали оо. Іван Пастернак, парох в Тизові; Петро Сандович, парох в Брунарах. — Завідательство в Нижанковичах дістав о. Теодор Дидів. — Сотрудництво в Борислави дістав о. Іван Ганасевич. — Канонічну інституцию на Долини дістав о. Александер Дуркот. Відпустку для поратованя здоровя дістали оо: Сев. Метеля на 3. недїлї, Ромуальд Коростенський на 4 недїлї, Лев Возняньский на 6 недїль, Людвік Заградник на 2 місяцї. — Правительство продовжило дотацию з реліґійного фонда на дальший 1 рік для сотрудників в Топільници і Кормаличах і позволило на таку саму дотацию для сотрудника, який має надати ся парохови в Завадцї, снячанського повіту.

Посмертні — † — вісти.

Григорий Купчанко, буковиньский урожденець, голосний русофіль, публицист, редактор в послїднім часї „Просьвіщенія", замешкалий з давна у Відни, упокоїв ся тамже позавчера. В. в. п.!

Юрий Конкольняк, приходский сотрудник в Зарічу коло Делятина, упокоїв ся в Горициї, куди виїхав на лїченє, в 27 р. житя, а 3 р. сьвященьства. В. в. п.!

Наука, штука і література.

— **Die Ruthenen und ihre Gegner in Galizien — von Julian Romanczuk,** Mitglied des Abgeordnetenhauses — Wien 1902. — Се есть відповідь на звісну брошуру д-ра Смольки „Die Ruthenen und ihre Gönner", видану для відповіди промовам берлиньского посла д-ра Саттлера. З брошури п. Романчука подамо нашим читачам зміст в слїдуючім числї.

— Як книжочка ч. 28 **„Літературно-наукової бібліотеки**, видаваної „Укр.-руською Видавничою спілкою", вийшло оповіданє Е. Золї **„Повінь."**, в перекладї д-ра Франка. Ціна 30 сот.

В XXIII-ім зошитї, видаваної проф. д-ром Ягічем научної часописи **„Archiv für slavische Philologie"** появила ся просторїйша замітка д-ра Франка, що кидає деяке нове сьвітло на читанє тексту старинної польскої пісни „Bogarodzica"

— **Артистка — Антона Крушельницкого** — драма в 4 актах — Коломия 1901. Видане дуже добре представляє ся. Ціна неподана.

Віденьского тижневника **„Die Zeit"** число 397 містить:

Papierene Kämpfe. Von K. — Polivische Spielwaare, Von Dr. Siegmund Rubinstein. — Der nordatlantische Schiffahrtstrust und seine weltwirtschaftliche Bedeutung. Von E. Figer. — Zur Verstadtlichung der Neuen Wiener Tramway. Von Wa ther Federn. — Eduard v. Hartmann. Von Karl Jen sch. — Romane aus Kunst und Leben. Von Max Loreatz. Heyermans. Von Dr. David Bach. — Schnitzlers „Lebendige Stunden". Von Max Burckhard. — Die Woche: Volkswirtschaftliches; Kunst und Leben. — Bücher. — Revue der Revuen. — Die Heirat des Herrn Ständl. Von Ferdinad v. Saar.

Передплату річну 6 корон приймають всї почти. Окремі числа на жадане даром. Адрес редакциї. Wien, Schulerstrasse 14.

З Дирекциї ц. к. зелїзниць державних.

В сегорічним сезонї лїтнім будуть переходити помїж Львовом а Бруховичами слїдуючі поїзди льокальні: від 15 мая до 14 вересня включно щоденно поїзд ч. 2255, відходить зі Львова о год. 5 мін. 50 рано (ч. 2256): приходить до Львова о год. 6 мін. 50 рано (ч. 2259) відходить зі Львова о год. 3 мін. 26 по полудни (і ч. 2262) приходить до Львова о год. 9 мін. 12 вечером, від 15 мая до 14 вересня включно тілько в недїлї і сьвята поїзд (ч. 2257) відходить зі Львова о год. 2 мін 15 по полудни (ч. 2257) приїздить до Львова о год. 3 мін. 14 попол. (ч. 2260) приїздить до Львова о год. 8 мін. 4 вечером (і ч. 2281) відходить зі Львова о год. 8 мін. 16 вечером.

Приїзд і відїзд подані після часу середно-европейского, а потрібний розклад їзди оголошено афішами. —

Вісти до тих поїздів льокальних можна дістати також в зелїзничім бюрі інформациїнім (ул. Красїцких ч. 5, будинок ц. к. Дирекциї) в годинах урядових а то в будні дни від 8 рано до 3 попол. і в недїлї і сьвята від 9 до 12 в полудне.

Переписка Редакциї і Адміністрациї.

Вп. Р. Га. в Пе. Тепер зістало на П. кв. 1 К. — В. Ти. в Пр. Тепер за цьвітень а не май, бо за сїчень передплату не одержано. — И. Га. в Яв. Тепер виписано на П. кв. 4 К. 42 с. — В. На. в Яв. На П. кв. зістало 3 К. 30 с.

Надіслане.

ЗАКЛАДЪ

Д-ра Евг. Пясецкого

для лїчничок ґімнастики, ортопедиї и масажу

улица Третого Мая ч. 2.

Приймує вбдь 2 — 3. Для здорових ґімнастика типе нічок Проспекта даромъ 196 15—30

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперника ч. 3, 729

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане з'їв без б лю лїченє недуг ясен і зми устної, штучні зуби и капчуги, золоті і без плит.

Реперату и з провінциї виконує ся відсторонно.

Інститут отворений цїлий день.

Лїкар дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Сподвецкий.*

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механики у Львовѣ площа Галицке ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного въ помѣщеніяхъ панства Галицкихъ



поручаетъ въ большомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ **окуляры, цвикеры, бінокли, бінокли театральные, бінокли полевые, бінокли морскіе, бінокли призмовые, лорнеты, бінокли, телескопы, барометры, термометры, пікроскопы, компасы, рейсцайґи, мѣрничі шнуры, лїбель, нівелятори и т. п.**

Уряджене дзвонківъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше 488

Вже вийшов!

Дамский Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. 6. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 с/т на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти мож в торговли Євґена Спожарского, в книгарни Ставропиґийского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 4—50

В книгарни **„Тов. ім. Шевченка"**

можна дістати слїд. книжки:

Грушевский: „Істория Укр. Руси" 1-III на звич. пап. I. і II по 4 К. III. 5 К. на лїпшім I і II. по 5 К. III. 6 К., оправленї томи о 1·50 К більше (перший том на разї вичерпаний, вийде в другім накладї).

„Руська історична бібліотека" I—XXI: 68·80 хто купує комплет дістає 2 % опусту (67·84 К.) Ближші інформациї в каталозї (на жадане безплатно.) Кромі сего можна дістати або замовляти всї українски і инъші книжки. При більших замовленях можна сплачувати належитість на рати після умови, як також при декотрих книжках уявкати можливий опуст. 1196 2—?

Поручаю Хв. Комітетам церковним, яко одиноке забезпечене против огню і злодіїв

ОГНЕТРЕВАЛІ КАСИ

систему С. Вертгаймера у Відни



по можливо найтанших цінах а то по: 80, 90, 120, 145, 170 зр. і вище приймаючи рівнож сплату ратами.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

М. КОРКЕС

ЛЬВІВ

ул. Городецка ч. 10.

Фабричний склад машин рільничих, сикавок, роверів і пр.

Цїнники даром і оплатно.

843 8—10

Дяк безженный, вмілочий вести хор, шукає посади. Адрес: Василь Баслядиньский, Ушня п. Сасів. 67

Ученик найде помішеня в торговли корінній і делікатесів ИВАНА БОРИСА в **Перемишлян.** 27 6 10

Постійний убочний заробок

запевнює ся пп. **секретарям громадским.** — Зголошеня управлює ся надсилати: **Львів, фах почтовий ч. 83.**

Русинка інтеліґентна, в середних лїтах, глїдає місця до заряду домашного у священика вдівця. Відомість: М. О. у пані Кипиноскої в Коломиї ул. Костюшки дім п. Красіцкого. 368 3—3

Заходом членів академічного товариства **„МОЛОДА УКРАЇНА"** в Чернівцях вийшли в 1901 р отсі книжки:

М. Гоголь: „Ревизор", переклад Василя Сімовича 60 сот.

Г. Яблочков: „Сїльска учителька" переклад Антона Крушельницкого 50 сот.

Йоан Семанюк: „Карбя", опов. 60 сот.

Теодот Галіп: „Думки та пісни" поезиї. 50 сот.

Антін Крушельницкий: „Серце", оповідання 70 сот.

Замовляти можна в Книгарни Наукового Товариства ім Шевченка у Львові, ул. Чарнецького ч. 26 або у В. Сімовича в Чернівцях, ул. Руська ч. 25.

! ПОЗІР!

ПЕРША ГАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всїх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож випліта старі).

Похвальні листи на жадане. 209 27—50

Білі і гарні руки! Найбільше червоні і рапаві руки вибілюють і виніжнюють після кількаразового натертя **РОСЛИННИМ КРЕМОМ.**

Слоїк 1·60 К.

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

Львів, ул. Сикстуска ч. 25, Галицка ч. 11.

Кракїв: Суконницї ч. 20. — Перемишль: ул. Францїшканьска ч. 24. 212 V.

Звісна Р. Т. Рускій Публиці

Реставрация Янковского

Львів, улиця Галицка число 10,

приймає абонаменти на обіди і вечері. — В пість обіди і вечері пістні, проте поручає ся особливо Вч. Духовеньству. О численну участь просить

368 3—10 ЗАРЯД.

В книгарни **„Тов. ім. Шевченка"**

(Чарнецкого ч. 26)

можна дістати слїдуючі книжки **Т. Шевченко: „Кобзар" I-IV** (всї твори поетичні і прозаїчні) в гарнім оправі **10 К. Руданьский: Твори I—V. 5. К.** в гарнім опр. **7·50. Федькович: „Писаня" I. 6 К.** в оар **6·80 К.** і **7·20 К. Б. Грінченко (В. Чайченко): Твори I—III: 4·40 К.** Кр ме сего можна дістати або замовляти всї книжки українски і инъші. Каталоґ висилаєть безплатно. При більших замовленях можна сплачувати належитість ратами після умови. При декотрих книжках можливий опуст. 119a 3—?

Випродаж

Придатні для церквей або костелів вівтарики, образи сьвятих і т. д. по бл. п. Петрі Кухарскім продають ся в склепі в пасажі Гавсмана. 372 1—3

Особа середного віку пошукує місця до заряду домовим господарством. — Адрес: Сабіна Петровска, ул. Личаківска ч. 22 I. п. двері 5. 369 1—

Важне для сьпіваків і хорів читальняних!

Сими днями видало Товариство „Просьвіта" збірник народних пісень від мотамі на чотири голоси складений пр ф Філяретом Колессою. Сей збірник складає ся з двох частий по 25 ріжних пісень; В першій части суть поміщені пісні для хору мужеского а в другій для хору мішаного.

Сей збірник можна набути **тілько** по надісланю належитости 2 кор 50 сот. і на оплату почти 25 сот., разом 2 кор. 75 сот. в Канцелярії Товариства „Просьвіта у Львові

Перші загальці збори

членів **„Повітового товариства Кредитового" в Немирові** відбудуть ся 29 п. ст. мая 1902 о 1-ій год. в полудне в церковнім домі в Немирові з таким порядком:

1. провірене рахунків за час від 1 липня 1900 по 31 грудня 1901, затвердженє білянсу, розділ зиску і уділенє дирекциї абсолюторії.
2. Вибір двох членів Надзираючої Ради в місце вилосованих.
3. Внесеня членів. 871 1—1

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ

о. Ем. Гриневецкий, голова. *Николай Голїян*, секретар.

ТЯГНЕНЄ

НЕВІДКЛИЧНО

19 червня 1902

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по **1** короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Кларфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шеденберґ і син, Яков Штрос, Сокаль і Лілїен, Самуелі і Ляндав.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученем 10%. 340 4—?

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черняньскої. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 96. Львів, Середа 1 (14 Мая) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2, С. Соколовский, Панська Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 26 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поклики і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

„Narodowe podatki".

Від осени м. р. заведено майже у всіх інституциях нашого краю „народові" місячні податки на всякі польскі цїли. Коли б ті складки збирали ся в приватних кругах, і обмежали ся на польских членів і на свобідну волю дателїв, то ми не мали би нїчого против того. Однак ароґанция посуває ся до того, що начальники публичних урядів і шкіл, надуживаючи свого становиска, допускають ся формальної пресиї на своїх підвладних, щоб витиснути від них ріжні патріотичні датки; а що гірше, не поминають при сім Русинів, котрі для польских справ не мають зовсім нїякого морального обовязку.

Початок сего загального оподатковання зроблено при сприятливости справи Вжесняньскої. Тоді вписували начальники урядів свої жертви на призначенім аркуши і висилано его курзором по всїх підчинених, не вимаючи Русинів, і жадали складання подібних датків. Русини обурювали ся на сї практики, маючи тоді свою власну Вжесню на львівскім університеті і аж надто богато иншої рідної кривди і нужди, що кличе до неба о пімсту і о поміч; та многі мусїли з прикрим серцем улягати, щоб не наражувати собі своїх шефів і опісля не потерпіти. — То само робили по школах сфанатизовані директори, домагаючи ся складок від учительских ґремій а через них від молодїжи, викликуючи тим не раз острі конфлїкти між русскою і польскою їх частию. Дивні ті люди не могли поняти, чому би Русини не мали давати на „народове цеде!"

По Вжесні засипано знов всї уряди і школи відозвами до збираня складок на монументальні будови польских костелів św. Elżbiety у Львові, Opieki P. M. в Станїславі і др., а 1. мая на „народові" дари в користь польского товариства „школа людова". В відозві в справі львівского костела піднесено в горячих патріотичних словах велику вагу костелів для Польщі, і взиває ся поодинокі особи і институциї до складаня удїлів по 50 корон; а колиж на ній підписані головними членами комітету намістник Пінїньский і маршалок Потоцкий, а на днях оголошено протектором архикнязя Франца Фердинанда, то шефи публичних урядів і институций представляють своїм підвладним, наче би то було їх обовязком складати датки на ті цїли.

Против такого поступованя і урядової пресиї ми мусимо рішучо запротестувати. Хто хоче складати які дари, най чинить се зі своїх гроший, а не надуживає свого урядового становиска і не вимушує складок від тих, що не мають сили або волї їх складати. Поминаємо вже ту ріжницю в поведеню наших адміністрацийних властий, що поручали жандармам і війтам пильно слїдити, чи який рускій сьвященик не відправив акафисту або не взяв датку на руских академиків, а самі майже урядово уряджують польскі складки, — однак уважаємо пресию в таких річах ділом незаконним і нечесним. Коли би ті урядові пресиї мали дальше продовжати ся, то постараємо ся зібрати дати і зробимо з них ужиток, щоб освободити наші уряди і школи від сего нового податку.

„Ура, на українцоф!"

II.

Военна сурма загреміла в „Ґалїчанїне" вже перед Великоднями сьвятами. В ч. 80 з д. 20 цьвітня с. р. появила ся в нїм статя п. з. „Виновнїкі нещасть маладьожі" і тяглась у шістьох довгих частях в чч. 80—82 і 89—91.

Але судячи по самім заголовку, міг би хто гадати, що „Ґалїчанїн" чи хтось з его „ляґера" добачив якесь нещасте молодїжи — певно нашої, рускої — та указує на него, роздимаме его причини чи виноватців і подає раду й лїк. В такім разї не була би то жадна напасть, жадна военна виправа на „українцоф", хоч би навіть і виказала ся яка вина по їх сторонї; могло би то бути навіть добрим ділом, сповненем громадиньского і дневникарского обовязку, — як часом, може й патріотичним. Приглянїмо-ж ся тій статї по точкам, на які після всяких правил льоґічного укладу конечно указує заголовок.

Передовсїм: в чім те нещасте молодїжи? Ото д. 19 цьвітня с. р. видалено з львівскої рускої ґімназиї трех учеників за те, що д. 16 цьвітня по півночи найшли ся в якімсь шинку і там вертаючих з Відня трех студентів богословія зневажили такими словами: як „кацапи" і т. п. Ґімназияти ті дістали заслужену кару, але разом з ними покарано неповинних їх батьків чи опікунів. — Про инше якесь нещасте поки-що не довідуємось нїчого.

Отже лишаємо на боцї питанє, чи тих трех учеників справдї видалено з ґімназиї, чи може вони, як нам доношено, самі забрали ся, бо вже передтим мали таку гадку. Розуміємо, що так чи сяк порядні ученики не повинні були лаятись, хочби й з „кацапами", і не повинні були йти до шинку, та уважаємо одно й друге за гірше лихо, нїж видаленє з ґімназиї. Лишаємо також на боцї питанє, що мали робити по півночи в шинку, і то в „треторяднім", студенти богословія, і чи „Ґалїчанїн" також і в тім добачує нещасте чи може й ні. Всеж таки мусимо замітити, що злий чи неморальний крок трех учеників — чи нанїть шістьох, числячи і тих студентів богословія — або й видаленє їх з ґімназиї не є ще нещастем „молодїжи". Що року-ж видаляють з галицких середних шкіл як відомо, майже самих польских, по кількадесять або й по стокількадесять учеників (в чотирох роках 1897—1900 видалено загалом 417), а нїкому не приходить на гадку добачувати в тім нещасте „молодїжи". Се річ ясна.

Але аж в остатнїй части статї довідуємо ся щось більше про нещасте „молодїжи": ото „значна часть молодїжи, що виходить з українських ґімназий, заражена радикалїзмом!"

Се вже троха зміняло би річ. Тількож по перше: треба би знати, що то за „радикалїзм", бо відома річ, що всїлякі люди розуміють радикалїзм, мішаючи часто з ним таке, що не має з ним нїчогісько спільного, По друге: „значна" часть — се поняте дуже невмке, бо не знати, чи то буде прим. трета часть чи може десята; а від сего знов залежить, чи маємо діло з нещастем одиниць чи з нещастем „молодїжи". По трете: хоч би й як значна була тая „значна" часть, заражена справдї небезпечним радикалїзмом, то треба би се доказати, бо инакше буде се пустим словом або й підлим доносом.

Здавалось ся, що простим льоґічним ладом, поки буде хто глядати причин і виноватців нещастя, треба би внеред пиказати само нещасте, а коли воно не є очивидне і загально знане, то й доказати его. Отже бачимо, що „Ґалїчанїн" сего не робить. Але може то у него такі реторичні хитрощі, що, показуючи виноватців і їх провини, буде всуміш поволи відкривати й те нещасте, якого вони накоїли, так що аж на сам конець вирине перед нашими очима несподівано і поражаюче вся гроза нещастя, а обіч него стануть виноватці, придавлені доказами своїх провин, не сьміючи пустити пари з уст і підвести очий.

Отже яка причина того поки-що незнаного нам нещастя і де ті „виновнїкі"?

„Ґалїчанїн", уважаючи за нещасте „молодїжи" видаленє трех учеників з ґімназиї, і то не видаленє за те, що по півночи найшли ся в шинку, а за лайку „кацапів" (ми як-раз першу провину уважали би за головну причину видаленя, бо друга заслугувала би на далеко лагіднїйшу кару), і маючи поки-що лише на мисли ще і инші приклади грубого поведеня молодїжи руских ґімназий, виказує тезу, що виноваті тому „декотрі" учителї, котрі защіплюють в молодїжи не тілько грубе поведене з людьми старшими, але попросту ненависть до цїлих станів, до національних партий і до цїлих національностий.

І так зараз на початку дуже хитре, бо для звичайного читателя ґазет незамітно, те нещасте „молодїжи", котрим зразу являє ся лише видаленє трех учеників з ґімназиї, розширяє ся на „грубе поведеня молодїжи, ненависть до станів, до партий, до народностий". А причиною того нещастя „декотрі" учителї!

Помнивши те дивне дивo, що „декотрі" учителї годні накоїти такого нещастя, належалось би бодай надіяти ся, що на таке

Фавстін.

Нещасна похибка.

(Істория з ческого лїса.)

(Конець.)

Може з годину опісля, коли Люісь пішов, стемніло ся в покою пана авскультанта так, що треба було засьвітити.

— Незносьний день — муркнув тимчасовий шеф.

— Дїйсно незносьний! — потакнув дурніст — Люісьови було було би далеко лїпше в арештї. Але де він поправдї може тепер бути...?

Авскультант зірвав ся.

— І пощо плетете дурницї?... таж він є в арештї....

— Але пан авскультант казали, що він може йти...

— Ну, так може йти, але до арешту— переслуханє уже скінчило ся....

— То я зле зрозумів — а я думав, що може йти куди хоче....

Та пан авскультант не чув уже остатніх слів. Огорнений смертельним страхом він і кинувся до помешкання канцелїста. Вкінци і пані Коп'ївасок зрозуміла не його слова!...

— Пані Коп'ївасок, на Бога сьвятого й не взяли таї....

— О прошу дуже! Я нич не взяла — я ґда лише троха хрону, а більше то я ани нич не робила...

— Та то не йде о хрін! Але о те, чи ви не випустили Штавдінґера?...

— Та чому би ні? Вн казали, що він може йти, то я його й пустила.

— Ой Боже, Боже! За що Ти мене караєш!...

Більше не міг уже вимовити пан авскультант; він вилетів зі страхом і пігнав болотнистими улицями H** до жандармериї.

На щасте був вахмайстер дома і йому звірив ся несчасний.

— На Бога сьвятого — ви мусите менї помочи! Але знаєте так... не кажіть нїкому. Бо то як би так старий довідав ся... ой дав би він менї, дав! Люісь мусить ту бути, навіть аби то мене не знати що коштувало...

Вахмайстер був зворушений і співчував недолю авскультанта.

— Та то паскудна істория є тай буде — думав він — коби лише бестия не втекла до Баварії, то може то й зловимо його!

А те що далї стало ся, те нагадує блуканину Одиссея. Звісним було лише те, що Люісь удав ся з H** в полудневім або полудньово-західнім напрямі. Але ту ішли аж три шляхи: один вів до Св. Катерини, другий до Баврeку, третий до Гамрів; а до того ділив ся кождий шлях на кілька доріг, а кожда дорога на доріжки, що вели до кількайцяти розсипаних дворів. А між тим лежали лїси і сумні та понурі діброви, що були покриті мраком і в котрих було повно багнищ і хованок, які знали лише люди й ґа Люісь, а які для иньших були цїлковито недоступними, тим більше, що заходила уже темна ніч.

Була власне пята година, коли вахмайстер і молодий авскультант удали ся в сторону сьв. Катерини і прибули до Ґлясгітен. Але там нїхто й не чув про Люіся і оба мусїли назад вертати. О шестій годинї були назад в H** і то перемоклі та обболочені, а пан авскультант зворушений мов в пропасници.

І зараз пішли до Баврeку. Розбійників, які свого часу пересиджували там в завалєнім замку, не пошукувано так пильно, як Люіся, але результат і сим разом рівнав ся зерови. Нїхто його не видів і знова мусїли вертати, тим більше, що було цїлком неможливим запускати ся в ночи в глубину дебрів.

Вибило пів до осьмої на ратуши в H**, коли нічні подорожні вернули. Вахмайстер заявив при тім, що піде аж на другий день пошукувати і може вдасть ся йому найти пещасного Люіся; на нині має вже того всего аж по уха, тим більше, що темна і дощиста ніч ударемнює усякі пошукування. І він радив авскультантови, щоби і він ішов спокійно спати, а дальші пошукування йому оставив.

— А я піду таки до Ґріну — відповів тамтой — може дещо розвідаю ся.

— Алеж ви виставляєте своє житє на іграшку...

— Ет що там! Дурницю, яку я здїлав, мушу тепер направити...

— Ну припустїм, що ви його дїйстно найдете — хотяй я думаю, що се неможливе — то як ви його арештуєте? Як його приведете сюди?

— Того тепер не знаю, але роздумаю ще над тим!

І знова пішов пан авскультант, сим разом опущений мов сирота і з сумними думками; ішов до Ґріну. Над ним висїло оловяне небо, немилосердно лив дощ, а до нього долучували ся і студені клаптики снїгу. Перемок аж до сорочки і по пять чвертий дістав ся до Фрайгельс, що лежало в половинї дороги до Ґрін.

В глубокій темряві лежали розсипані домки і хати і тільки в однім, що лежав біля дороги, сьвітило ся на щасте сьвітло. Пан авскультант зміркував, що було би найбільшою дурницею ити далї, вступив до якоїсь хати і просив о нічліг. Словами: „Про мене дайте менї і стайню" — скінчив свою просьбу.

— О що то, то вже нї — до стайні не підете! Можете уже і ту лишити ся — звучала відповідь.

І він зістав ся аж до рана в душній і страшно горячій атмосфері хлопської хати на досить чистім ліжку серед купи перин. Не міг спати, мимо того що до певної степени був вдоволений, довідав ся іменно, що ту бачено над вечером дїйстно Люіся, як він брив через зібраний потік і удав ся до присілка.

А коли засвитало, встав авскультант скоро з ліжка і натягнув на себе не дуже то й сухе убране. І тодї довідав ся, що до тої родини належить еще двох хлопців, які учора уже спали, а яких тепер пізнав; і йому прийшло на думку, просити їх о поміч.

— Коли менї поможете найти Люіся, то дам вам пятку — мовив до них.

— Та то біда, що його не легко найти — думав один.

Але старий казав:

— Та я того пана знаю, то він зі суду, йому треба конче помочи. Але скажіть менї пане — і він звернув ся до авскультанта — що ви хочете від того Люіся?

— Я мушу з ним говорити — важні справи.... — відповів троха змішаний авскультант. За нїчо в сьвітї не був би розповів про дїйсну причину.

— Бо то знаєте, я думав, що, скоро

у всякім разї троха за съміле твердженя, дані будуть докази. Та на жаль доказів „Ґалїчанїн“ не подає жадних. Він всуміш наводить приклади грубого поведеня то у ч е н и к і в — не м о л о д ї ж и — то кількох учителїв, і то по части знані факти, по части анекдоти у формі фактів, котрих не легко провірити, почасти таки анекдоти у формі побрехеньок. Ті приклади так хитро помішані, що годї розібрати за першим читанем, котрі з них мають бути доказом „нещасти молодїжи“, а котрі доказом шкідливого впливу „декотрих“ учителїв на „молодїж“. Всї-ж ті приклади, винявши один про знану демонстрацию деяких коломийских учеників против директора і кількох учителїв, показують лише грубе поведене з „кацапами“, котрих „Ґалїчанїн“ зве історичною партиєю „русских галїчан“, а всї Русини — славити Бога — научились уже уважати їх не за партию руску, не за народність якусь, а просто за перевертнїв.

Справдїшних фактів грубого поведеня з „кацапами“ читаємо в „Галїчанїне“ три: торічна буча декотрих учеників львівскої рускої ґімназиї „на Нїколаєвской вечерінке“ у Львові, подібна буча декотрих перемиских учеників на ювилейнім обходї пралата М. Матковскозо і недавна напасть трех учеників акад. ґімназиї на трех студентів богословия; крім того ще фактом є згадана повисше демонстрация коломийска. Причіплений „Ґалїчанїном“ висказ проф. Масляка на жіночім вічу в Станиславові про „кацапску язву“ не має тут нїчого до річи.

Правдивости инших наведених в „Ґалїчанїне“ ніби фактів і анекдот ми не маємо способу провірити і длятого не можемо їх ані потвердити ані заперечити. Приймаючи все розказане за правду, мусимо ствердити: 1) „Ґалїчанїн“ не перевів доказу на грубе поведене „молодїжи“ руских ґімназий, а показав лише, що якась частинка тої молодїжи поводить ся грубо, і то лише з „кацапами“; 2) навіть не пробує доказувати, що молодїж руских ґімназий з ненавистию повертає ся до цїлих станів і народностий, або що тую ненависть защіплюють в ній учителї, хочби тілько декотрі; за те розумів і старає ся доказати, що молодїж (повинен би зазначити, що не вся, а частина молодїжи) з ненавистию відносить ся до „кацапів“, котрих хибно уважає він за національну партию, — і що тую ненависть защіплюють в ній „декотрі“ учителї.

З державної ради.

Львівска політехніка.

На початку вчерашного засїдання ради державної п. Яворский вніс інтерпеляцию в справі заборони зборів на львівскій політехнїці. Міністер Гартель заявив, що на одних зборах, котрі відбули ся в мурах політехнїки, поухвалювано резолюції критикуючі в неможливий спосіб заряджена властей. В наслїдок того міністер просив в дорозї телеграфічній ректорат, аби не позволив на збори в мурах політехніки аж до дальшого заряджения. Се зарядженє буде безпроволочно знесене, коли ректорат повідомить, що відносини, котрі викликали се зарядженє, вже не істнують.

Желїзниці.

Палата перейшла до дискусиї над будджетом желїзниць. Міністер Вітек відповідав на виводи поодиноких бесїдників. Що-до рентовности желїзниць, то не можна робити ріжниці між західними а східними лїніями, але треба говорити о цїлій сїти державних желїзниць, бо все одна лінія є більше рентовна як друга. Точне розділене результатів рентовности поодиноких лїній показало би, що і на заході деякі лінії суть пасивні. Хибн закона з 1896 р. що-до орґанізациї желїзниць, то правительство старає ся по змозї направити ті хиби через відбиране деяких аґенд центральним урядам, а передаване низшим властям. В руцї 11 желїзничих дирекций є богато аґенд, котрі давнїйше були сконцентровані в центральних бюрах. З огляду на се, що дирекції не мають достаточного числа фахових сил, деякі справи мусять бути полагоджувані в центральних бюрах.

Желїзниця Львів - Самбір - Ужок буде віддана до публичного ужитку в 1904 році.

Закиди п. Елєнбоґена против заряду желїзниць викликало се, що дир. желїзниць у Львові Вежбицкий толерує також не соціялїстичні товариства між желїзничою служебою. В тім бесїдник добачує тероризм соціялїстів, котрі все хочуть загорнути до себе.

Заряд желїзниць старає ся обмежити видаване вільних білетів. Закиди, що заряд робить ощадности зі шкодою безпеченьства, не мають підстави. Зменшене доходів наступило в наслїдок загальної економічної депресиї.

Колїшер.

П. Колїшер обговорював справу дефіцитів на державних желїзницях. З разу уважано желїзницю за державний монополь і будовано желїзниці на рахунок держави. В часах великого краху спродано найбільші желїзниці під найгіршими услівями акційним товариствам, аби їх відтак знов відкупити по великих швіндлях і дуже великих цінах. В 1876 зачала ся нова ера секвестрацийним законом, в котрій удержавнено банкротуючі товариства. Тогди куплено також тані желїзниці, котрі не дають тілько доходу, що коштує персонал і уголь.

Тортури Галичини.

Вимоги міністерства війни що-до будови і руху суть специяльно для Галичини правдивими тортурами. Военний заряд домагає ся, аби траси не ведено дуже близько по при місцевости, аби льокальки не мали полученя з головними лїніями і т. д. Маємо також платити на цїли, котрі виходять в користь Угорщини, ніби то в інтересї оружної сили монархії. Високі тарифи унеможливляють нам конкуренцию з сильними сусїдами. Тарифова політика Угорщини убиває наш експорт. Бесїдник поставив резолюцию: „Взиває ся правительство, аби через уложене відповідної тарифи хоронив домашну продукцию супротив Угорщини“. Бесїдник домагає ся також, аби желїзниці удержавнювано, а специяльно північну желїзницю.

Автономічні урядники.

П. Ставртин вніс резолюцию, аби автономічним урядникам, душпастирям і учителям за оказанєм *легітимациї* давано знижки 2 і 3 класи і щоби на державних желїзницях утворено 4 класу.

Ощадність.

Бесїдник виступив против системи ощадности на персоналї. В послїднім часї міністерство желїзниць віддало коло 28000 урядників, підурядників і слуг до розпорядимости міністерству фінансів; з того припадає 450 на Галичину при самім руху.

По промові Фреєля засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє нинї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Вжесня.

Ґнєзно. Засуджені за „розрухи“ в Вжесни дістали повідомленє, що до тижня мають заголосити ся до арештів, аби відбути кару.

Фірмілїян.

Царгород. Справа Фірмілїянна вже остаточно порішена і в короткім часї наступить его висьвяченє.

З Росиї.

Познань. З Варшави доносять, що після урядових справоздань убито в часї розрухів в пяти ґуберніях 56 хлопів, ранено 167. Розруxи доходять вже до західних ґуберній.

Відень. В Полтаві повісили двох студентів, котрих уважають за головних виновників хлопских розрухів. Правительство переконане, що они написали фальшивий царский указ, аби хлопи відбирали панам землю. Инші студенти сидять еще в вязници і ждуть на вирок.

Берлин. Рада державна знесла обовязок поруки сїльских громад за податки. Дальше ухвалено відписати хлопам в цїлій Росиї 120 мілїонів рублїв залеглих податків з причини їх тяжкого положеня.

Петербург. Балмашова вчера перевезли до Шлїсельбурґа, де его мали повісити.

Причинок до зрозуміня причин еміґрациї.

(Допись з Борщева).

У нас, в Борщівскім, від кількох лїт нарід еміґрує до Канади. Здавало би ся, що тота мандрівка вже устане — та годї. Сего року еміґрацийна горячка збільшила ся ще дужче, як минулих лїт і найстаточнїйші господарі продають, що мають, та утїкають за море — до Канади. Запитані о причину, подають, що не можуть видержати ріжнородних драч, котрі замість уменшати ся, раз-у-раз збільшають ся. Промислу в нашім кутї нема і на лїк, нїхто о него не старає ся, а земля в скупій скількости не може вижившти чоловіка, а тим менше дати ему спроможність до заспокоєня усяких можливих драч.

На се все суть глухі наші власти, не говорячи о державних, бо ті немилосерно стягають податки, але ще гірше поступають так звані власти автономічні, як от ради повітові, котрі ще удають прихильника нашого народа. На них справджує ся пословиця: „Нема пса як свій, бо найгірше кусає.“

Наша повітова рада загадала завести по всїх громадах огневі сторожи. В зимі 1902 мучив (віце-) маршалок п. Чарнковский-Ґолєвскій, бувший посол до ради державної, дорогою „розбоїв“ усї громади тим, що спровадивши інструктора наказав війтам висилати по 2 або 3 людей з кождої громади на кошт громад на науку пожарництва до Борщева. Громади мусїли покрити тягарі і видатки. Не досить того. Тепер пан (віце-) маршалок в виконаню закона (очевидно фалшиво поятого) з р. 1891 Ч. 18. В. з. к. загадав зорґанїзувати охотничі сторожи огневі по всїх громадах, так містах, місточках, як і селах. Громади суть противні тому і не чують ся, бодай села, законно до того обовязані. То однак нїчого не помагає, бо п. (віце-) маршалок приказує старшинам громадским вставити в буджет на рік 1903 в рубрику видатків певну скількість гроша, що має стягнутись з громадян для удержаня сторожи пожарної і грозить, що коли громадска старшина того не зробить, то учинить тее повітовий видїл на рахунок громади, а коли громада не достатчить охотників до огневої сторожи, то певну скількість таких пожарників (2 до 6) пішле сам повітовий видїл примусово, а кошта їх по 30 К для кождого (не рахуючи умундурованя) має кожда громада покрити.

А мундурів направлювано і уміщено в повітовій раді стілько, що, як сказав один очевидець, аж лячно усе то для пожарників.

В одній сельскій громадї, що не хотїла яко село для пожарної сторожи поносити дотичних видатків, упорала ся рада повітова зовсїм просто, бо коли старшина громадска, розпочавша будову школи, вставила в буджет на рік 1902 певну квоту і по тоту квоту зголосила ся в цїли еї піднесеня до податкового уряду, то довідала ся, що гроші зложені на школу забрала повітова рада на удержане пожарної сторожи в селї. Так школа — то байка, а пожарна сторожа научить хлопа і читати і писати і сьвітогляду.

Часопись „Свобода“ поучала наші громади, що они мають право жадати від галицкого фонду пропінацийного громадских додатків до податків доходових. Громади упімнули ся о те, але видїл повітової ради постарав ся, що ті гроші поодиноким громадам припадаючі, прислано на руки повітового видїлу. Сей же знов замість віддати гроші дотичним громадам, поуміщав їх в Краєвім Банку по 4 % для тих громад, хотяй ті громади могли би (а декотрі і мають у себе каси) зложити до каси громадскої та запомогати своїх членів, аби не гинули в лихварских кишенях. Так хлопскими грішми запомогають ся пани, пожичаючи в банку, а ти хлопе лїзь до жида лихваря. — Хто знає чи ті гроші і гроші з кар для убогих для громад вливаючі а тепер через видїл в Краєвім Банку уміщувані, пани знов не схотять ужити на піднесене пожарних сторожий.

Не дивуйте ся отже панове, коли мужик кричить, що не може видержати всї драчі і утїкає за море, що мужик свою землю покидає, а як не стане мужика, то мабуть і панів не стане. — *І.*

З Перемишля.

(Товариство „Січ“. Віче. Епілог концерту Матковского. З рускої ґімназиї.)

Наконець по довгих короводах та заходах, по довірочних нарадах на днях 25 марта та 7 цьвітня завязав ся у нас комітет з цїли зорґанїзованя довго заповіданого та ожиданого товариства „Січ“. Його цїлею є просьвітна дїяльність у Перемишли між міщанством та в перемиским повіті, уладжуване відчитів, аматорских вистав по дооколичних місточках та селах, розбуджене національної самосьвідомости поміж нашим прибитим людом. Минулого тижня вислано уже статути товариства до намісництва — але яка судила ся їм там доля, се знає один Бог на небі, а пан намісник на землї — бо не забуваєм, що живемо в Галичині. Ми з своєї сторони передаєм ініціяторам щиро-руске „Щасть Боже“, та бажаня щоб почате дїло не було звичайним у нас рутеньским соломяним огнем.

Поки що завязаний комітет скликує хлопске віче на пятницю то є на 16 мая, яко річницю внесеня панщини, щоб ближше порозуміти ся з селянами, щоб обчислити ся, що нам дали, а чого нам ще не достає. Бо крайна уже пора не цїлувати хлопові руки, що його гнете. Лише знаменито тресований невільник закладає собі сам петлю на шию. Народ наш сьої тресури не знає і не сьмїє знати!

Тепер ще кілька слів про руску [illegible] зию в Перемишли. Епілог звісного [illegible] татчам „Дїла“ концерту в честь [illegible] на Матковского відограв ся в четвер дня 15 мая перед кратами тутейшого суду повітового. Именно в четвер стануть перед тутейшим судовим Нацлавским: проводир [illegible] ского руху Кирилло Черлюнчакевич, по звісний пінчина Г. Луцик і „в[illegible] вандовский шевець чи кравець, за [illegible] ченників. Чесна кумпанія!.... Рада [illegible] вітцівскою опінією заняла ся сею [illegible] заказала молодїжи вносити скаргу [illegible] „общерусскій“ літературі високо об[illegible] „ґасподіноф“ та ще припоручила дирекції ґімназиї як найострійше покарати „[illegible] страктів“. В наслїдок сього „Галїч[illegible] пав майже в телячий восторг „що [illegible] пригласили на 16 часовий карцер“ [illegible] родичі, видно не порозумівши ся [illegible] на вітцівскій опінії Шкільної ради [illegible] в сю справу, та своїм іменем внесли [illegible] кривджених скаргу.

Тепер знов Рада шкільна наполяга[illegible] нунціяциями Галичанина вислала до [illegible] миской рускої ґімназиї двох шпіцлїв, щоб дили за „небезпечною українско-радикальною аґітациєю серед молодїжи.“ Під напором Шкільної ради директор д. Цеглинський два рази переводив слїдство, але безуспішно. Не вдоволена тим Шкільна рада вислала [illegible]

суд хоче з ним говорити, то не потребує його аж по лїсах шукати; то шандар його приведе. А то й без того за одним злодїйом усе по три шандари ходять. То мене таки троха дивує.

Пан авскультант здвигнув раменами і вдоволив ся повторенем, що мусить з Люсьом конечно говорити.

Зараз за селом зачинав ся лїс, до якого вступав пан авскультант по перший раз в тій порі. Дорога була неможлива, а слота ще гірша нїж попереднього дня. Неба було майже цїлком не видно; а тільки видавало ся, що якась пуста та понура маса котить ся понад землю і хоче проникнути лїси та діброви. Снїг, що недавно упав, топив ся зараз, мішав ся з розмоклою землею і творив рідке болото, в якім грузли ноги по самі кістки. Оба проводирі мали правдиві ческо-гірські чоботи, що видержали дорогу; а черевики пана авскультанта розлїзли ся уже по чверть години, та мимо коли би навіть нещасливий мав був іти босо, то се не було би його гризло.

І тодї коли отся трійка оттак машировала і около девятої години до присілка при була, тодї ждав повітовий суд, осиротїлий і опущений, надармо свого судиї. Сторони були покликані, терміни розписані, але пана авскультанта не було. Що стало ся? — Сензацийні поговірки пішли в обіг....

А тимчасом оказало ся припущене, що Люсь пішов до присілка, правдивим. Пан авскультант позичив у якогось милосердного мужика пару чоботів, в яких могли би ся змістити чотири людських ніг, а тимчасом розпитували ся його провідники і найшли одного чоловіка, що попереднього вечера говорив з Люсьом. Того чоловіка знав і пан авскультант: десь перед вісьмома днями засудив його був на добу арешту за якусь маловажну крадїж дров; і хотяй отся кара була може трийцятою з ряду за такі переступки, мимо того видавало ся, що отсе є добра душа, без гнїву і мести.

— Прошу вашої ласки — мовив тамтой — я можу вам цїлком докладно сказати, де Люсь тепер власне находить ся. Уважайте: він є в одній хатї за селом. Там спить він, тото говорив менї учора, коли хотїв іти до Баварії. „Але при такій хлянавици“, мовив він, „то таки не піду“. — А як він є в тій хатї, то він спить, бо то вже в нього така натура. Коли хочете з ним говорити, то я вас поведу. За пів години то будемо уже там.

Отсї слова вляли потїху в зрезиґновану в зрезиґновану душу авскультанта і вони пішли знова в лїс. Оба проводирі, яких товариство було тепер уже непотрібне, взяли своїх пять риньских і вернули ся, а на їх місце вступив новий проводир.

Глубоко в лїсї стояла стара хата рубачів, на пів розвалена визирала свого кінця, двері тримали ся ще мимо того, а тепер видавало ся навіть, що вони суть замкнені.

— Та він ту сидить — промовив проводир і вказав на тоту хату.

І оба приступили. Двері були дїйстно зачинені, а вони оба потермосили ними і застукали.

— Сьвятий Боже — до чорта! Ви знова по мене — промовив якийсь голос — і який дїдько вас сюда навіс?

— Люсь отвори!

— Отворіть, то я...

І Люсь отворив.

— Мати Божа! — крикнув збентежений несподіваними відвідинами — та то пан зі суду!

— Не робіть жадних комедий — почав пан авскультант — ви мусите іти зі мною до Н**; бо то зайшла похибка учора, я думав, що ви можете іти до арешту...

— Та я собі тото і гадав — промовив добродушно Люсь.

— Але як то мож іти паноньку в таку слоту.

— Нич не поможе, мусите їти зі мною. Ви впровадите мене в страшний клопіт, як не підете...

— Ну, знаєте, як вже так мусить бути, то я піду, а клопіт то вас вже не впроваджу, о, того вже таки не буде.

— Нинї дістанете подвійну порцию і печеню вепрову і книдлї.

Щось подібного до сонїшних лучів заблисло на лици бідного волоцюги.

— Ну то ви маєте щасте, пане судийо — промовив — що ви здибали Федька, бо інакше то ви не найшли би мене і я цїлком не був би ту винен.

Вирушили. Близькими стежками завів Люсь авскультанта на полудне до Н**.

— В моїм житю не був би я нїкому більше вдячний — запевнював мене пан авскультант; — і еще тепер згадую зі страхом клопоти, яких би я був дізнав, скоро би він не хотїв був іти. —

— Нич важного не зайшло ту? — питав шеф, коли засїв знова перед своїм бюрком.

— Та нич такого, о чім би я не знав — відповів тридневний заступник шефа і почервонїв ся по уха.

Подав *Володимир Бирчак.*

славного на тім полї Левицкого, тресованого під оком самого батька Бобжинского з наліво, що він один найпевнійше нїжним своїм носом занюхає радикалїзм...

Перемишль 12 мая 1902.

Данило Антошин.

З „Народної Торговлї"

дістали ми отсе письмо до уміщена:

В ч. 94 „Дїла" з 12 мая 1902 а именно в новинках умістив незнаний нам допису-ватель „К." з нагоди справоздання з нарад деканального соборчика в Панїнцях, як каже з „доброго серца" увагу свою, котра змістом своїм підкопати може повагу і істнованє нашої з великим трудом поставленої інституцї. — Нам дивно, як може Русин і до того ще сьвященик так далеко забути ся, щоби жидівских купців ставити перед „Народною Торговлею", а тим самим заохочувати людей християн, щоби нашу інституцию омивали, а потреби свої закупновували в жидівских склепах, арґументуючи своєю субєктивною гадкою, що там товари дешевші. Ч. дописуватель видно не бере сего на згляд, що „Народна Торговля" яко руска народна інституция не може і не повинна пускати ся на жидівскі швіндлї, відтягаючи ся від оплат законом приписаних, як прим. вчинила в послїдних часах одна у Львові за поважну фірму уходяча жидівска фірма, о чім перед кількома днями була згадка і в „Дїлї", та що „Народна Торговля" не може кількоразовим банкрудтвом доробити ся майна, щоби опісля нїби-то дешевше продавати товари. Такі купцї не повинні анї „Народній Торговлї", анї жадному христиньскому а тим менше рускому купцеви і крамареви ставлені бути за взір, бо наколибми ми мали такими бути, лучше щоби нас не було. Так „Народна Торговля" як все инше наше купецтво повинні вести дїло купецке чесно і на реальних основах. „Народна Торговля" не зачисляє на продаваних нею товарах більше, як то, що потрібно до оплати людий при нїй занятих, податку і процентy від повірених ей капіталів. Цїни товарів продаваних в складах „Народної Торговлї" суть отже оперті на певній реальній підставі, а що не суть високі, в доказ сего нехай послужать хотьби такі факти: значну часть торгів в наших складах дають чейже не з патріотизму Поляки; фактом дальше есть, що „Народна Торговля" отвираючи свої філії споводувала загальне обниженє цїн, та що з обави перед обниженєм цїн прим. турчаньскі жиди за жадні гроші не хотять дати „Нар. Торговли" льокалю на отворенє там філії, хотяй духовеньство і прочі патріоти того повіту отворенє ей домагають ся. — Коротковидачі тілько, або люде, котрі таким твердженєм, що в Н. Т. цїни товарів суть високі котять оправдати своє непобираннє там товарів, можуть здобути ся на висказ, що „вже всїм за богато тої „Народної Торговлї". — Чи сего за богато вже ч. дописувателеви, що при помочи „Нар. Торговлї" нинї тисячі крамниць в нашім краю істнують, коли перед підкритєм Н. Т. було всего пять, що она не допустила до упадку руских фірм, якими були повітові „Народні Торговлї" в Рогатинї, Сяноцї, Самборі і Бродах, а котрі дадуть доказ того, що не так то легко запровентувати і удержати дїло, як кому може видавати ся. І з тої причини не повинно бути ч. дописувателеви Н. Т. за богато, що нинї вже кільканайцять самостїйних руских купців вихованих в тій інституції ведуть свої інтереси купецкі, та що кількадесять помічників купецких вихованків „Нар. Тор." заробляють собі в рїжних купецких інтересах на чесний і добрий шматок хлїба і що значне число женщин знайшло приміщенє в тій нашій інституції. Чи і сего за богато, що близько сотки бідних людских дїтей вчить ся в „Нар. Торговлї" купецтва, та що она і для крамарів отворила курса, де безплатно вчать ся купецкого дїла. Чи жид купець подасть Вам в тім помічну руку? А може ч. дописователеви і того за богато, що руска інституция купецка „Народна Торговля" своїм оглядним а солїдним ведєнєм інтересу здобула собі добре імя і повагу у тутешних і заграничних купців та промисловців, та що в многих сторін краю не тілько Русини але і Поляки накликують ей до отвиранa філій?

В дальшім уступі своїх увар каже ч. дописуватель „К", що будьто крамарі говорять, що „за богато числить ся на їх патріотизм і пожертвованє". Нам здає ся, що до відпалку до патріотизму мали би ми право, а то тим сьмілїйше, наколи не жадаємо жадних жертв від нїкого. Ми жадаємо тілько того, щоби кождий Русин куповав товари в своїй рускій інституції і то в інтересї народної справи, та щоби вже раз покінчити з ходженєм манївцими і з запоматанєм тих, котрі нас всїх при кождій нагоді побивають, або побивати помагають. — Час вже, щоби ми станули на чистій і прямій дорозї так, як се учинили инші культурні народи та пошанували самі себе і інституцию!

Львів дня 14 мая 1902.

Дирекция „Народної Торговлї":

І. Ничай *В. Нагірний.*

Рух в руских товариствах.

(+) З **„Руской Охоронки"** у Львові. Дня 30 мая 1902 о год. 5 по-полудню в льокалю рускої виділової школи (площа Стрілецка ч. 6) відбудуть ся другі загальні збори товариства „Руска Охоронка" з таким порядком: 1) Справоздане з дїяльности виділу за минулий рік; 2) справоздане контрольної комісиї; 3) вибір голови, виділу і контрольної комісиї; 4) справа закладаня захоронок по селах; 5) внесеня членів. За виділ: *М. Грушевска. М. Білинська.*

(+) **Читальня „Просьвіти" в Самборі.** З всїх вісьмох Читалень „Просьвіти" самбірского повіту одна лиш читальня в самім Самборі від марта с. р. проявля яке таке житє. Заложена перед двома роками, читальня ся в перенесенєм дїяльнїйших людий а Самбора підупала і доперва в тім році завдяки людям доброї волї віджила на ново. — Ново вибраний виділ, до котрого увійшли: Пп.: Олександер Духович емер. інспектор шкіл народних яко голова, Іван Вий, столяр яко заступник, Аполїнарий Юркевич, бронзівник, яко касиер, Теофіль Гродзіцкий студент прав яко секретар, Сенишин яко бібліотекар, Др. Данило Стахура і Бурчаковский яко заступники, — розвинув енерґічну дїяльність і в протягу будь-що-будь короткого часу стягнув вже до читальні 80 членів а в надїя, що число се в недовзї побільшить ся до сотки. Члени сходять ся що вечера, читають ґазети та книжки а кромі того під управою пп. Сенишина і Савкевича приучують ся хорального сьпіву з нот. Хор читальні сьпівав дуже часто в церкві на великій службі божій. Інтелїґенция місцева дуже радо і щиро підпомагає змагани Виділу, в працї над розбудженєм самосьвідомости між міщаньством а проявилось се найкраще на спільнім сьвяченім, котре читальня устроїла в Томину неділю. До трапези засїло понад 40 осіб а між тими мило відбивала присутність нашої інтелїґенції, почавши від совітників а скінчивши на академічній молодежи. Жаль тілько, що до осягненя цїли, яку собі поставила читальня не хоче нїчим причинити ся місцевий парох о. прелат Лев Щавиньский, а навіть не був ласкав прибути та посьвятити в читальни божий дар і подїчити ся з своїми парохіянами сьвяченим айцем.

Таке поведенє відбивав дуже від поведеня Митрополита, котрий уважав за відповідне і потрібне пїти між руских ремісників у Львові до товариства „Зорі" на їх сьвячене. — Наш прелат волїв би видко замість читальні „Просьвіти" мати у себе читальню „Общества", котрої однак не хотїло ся заложити.

НОВИНКИ.

— **Звертаємо увагу** на важні оголошеня в рубриці „рух в руских товариствах".

— **Шевченкова память на росийській Украіні.** Культ Кобзаря розширяє ся по цїлій Украіні так сильно, що тепер кожда менше-більше поступова часопись на Украіні вважає своїм обовязком з нагоди Шевченкових роковин помістити відповідну статю чи фейлетон. І так: херсоньска ґазета „Югъ" помістила промову В. Лесевича, виголошену на Шевченкових вечерницях на тему „Народный языкъ", катеринославский „Приднѣпровскій край" (тепер вже заїшений) подав фейлетон звісного публїциста Славинського п. з. „Памяти Т. Г. Шевченка; виходяча в Ялтї ґазета „Крымскій Курьеръ" містить фейлетон Доманицького про „Культурно-историческое значенє повзіи Т. Г. Шевченка; ґазета „Волынь" принесла статю Мировця п. з. „Причины, вызвавшія особый интересъ къ личности и произведеніямъ Шевченка; ставропольский „Сѣверный Кавказъ" помістив біоґрафічний начерк Т. Г. Шевченко" — пера Гавриша; в харківскій ґазеті „Южный Край" появив стих Іванова „Памяти Т. Г. Шевченка" і більша статя проф. Сумцова п. з. „Отзихотворенє Т. Г. Шевченка „Сонце заходить" съ бытовой и литературной обстановкѣ"; і друга тамошна ґазета „Южное Обозрѣніе" приносить статю Кашенского „Памяти Т. Г. Шевченка; в „Одесскихъ Вѣдомостяхъ" поміщена стати „Напоминаніе землякамъ о ґенїальномъ горемыкѣ"; „Одесскій Листокъ" з нагоди Шевченкових роковин заговорив „О положеніи Общества имени Т. Г. Шевченка" (в Петербурзї); а вкінци і С-Петербургскія Вѣдомости" подали аж дві статї про Шевченка: „Т. Г. Шевченко", Л-цкого, і „Памятя апостола правды", Кулїбки. — Се дїється рівночасно з тим як наші „русскіе" в своїх орґанах обкидують Шевченкову память лайками, кличуть против его творів прокураторию і шкільні власти, та формують всї темні сили до походу против Шевченкового культу. Як жеж нужденними виходять сї заплачені „русскіе" а їх кнутопоклонною і рабоїнною „культурою" а властиво некультурностию, супротив культурного загалу Россиї?! І сї пїґмеї з натурою черваків думають спинати природний зріст того, що живе і певмаруче?! І сьмішно, і сумно!

— **Пане ґрафе Пінїньский! чи то знов „przez zapomnienie"?** Сего місяця перенесено львівске староство з одної сторони улицї Третого Мая на другу, при чім відновлено орла з написом але так, що місто руско-польского напису, який до тепер виднів на орлї, бриллє від сего відновленя тілько польский напис. Староста п. Франц видко, добре знає, який з „кавок" вітер віє, коли їм під носом позволяє собі на таке нехтованє рускої мови! А може се уступка для кацапів, аби фонетика не вражала очей, переходячих тамтуди в сторону горішної части взуїцкого саду, штабовців від запрязненого з Gazetою narodow'ою „stole cznego ruskiego ołtarza". Не даром „Галичанинъ" з такою цїлком явною утїхою згадав про се усуненє руского напису, пищучи з насьміхом, що „вже оден украінський „здобуток" пішов на губи".

— **Мелїорация селяньских ґрунтів а москвофільский хрунїократ.** Наша праса і наші посли вераз і не два підносили оправдані жалї, що східна Галичина в реґуляцийних і мелїорацийних справах гірше трактує ся від західної. І справдї так було. Бо коли в західній Галичинї переведено мелїорациї ґрунтів у селах: Павенжів, Струсина, Вищенже, Рудава і Радвановичї, то в східній Галичинї першою громадою, в котрій зачало ся дренованє багнистого ґрунту, є село Мельнич, жидачівского повіту. Сама тамошна громада звернула ся до Краєвого Виділу з поданєм о переведенє дренованя при помочи краю і держави. Повітовий Виділ підпер просьбу громади і минулого року приступлено до робіт. Кошт їх обчислено на 82.000 Кор. з чого по 17.333 Кор. 33 сот. дали край і держава, а решту мала покрити громада, на що краєвий виділ удїлив їй позичку в квоті 28.000 Кор. на 30-лїтну сплату і на 3%. Роботи мали покінчити ся протягом 5 лїт. — Та тепер, в другім році робіт, мельницкі селяни спротивляють ся нараз дальшим роботам і ставляють опір занятим коло дренованя наставникам і робітникам, хоч не мають до сего нїякої раціональної причини, бо ґрунта їх стоять в водї, і хоч бачать, що здреновані минулого року двірскі ґрунти значно осушили ся. — Причиною тої нечайної зміни в думках селян є тамошний війт, звісний москвофільский матадор, а при тім аґітатор ґрафа Дзедушицкого, Прокопій Ґренджола. Подразнений у своїй амбіциї, що Краєвий Виділ делєґатом для мелїорацийних справ іменував місцевого пароха о. Гошовского (теж москвофіл, але особисто чесний чоловік!) а не его, „ґаспадін Ґренджола" баламутить тепер селян і настроює против їх власного добра. Наслїдок того буде такий, що Краєвий Виділ і міністерство возьмуть назад з трудом випрошені запомоги, а мельницкі селяни далї будуть бідувати на багнах. Отсе зове ся „твердорусская" робота! — Се тим сумнїйше, що Мельнич, як сказано, була першою східно-рускою громадою, де переводжено дренованє селяньских ґрунтів. На грошї, які ощадить Виділ Краєвий на нерозумних Мельничанах, вже є кандидати, а именно західно-галицкі, мазурскі громади: Лїся Ґура, Криже, Сьміґно, Хвастівка, Варжиці і т. д.

— **По народнім вічу в Балинцях** коломийского повіту, котре комітет скликує на день 16-ого с. м. год. 2-гу по полудни з нагоди сьвята внесеня панщини, відбуде ся **сьвяточний вечер в память Шевченка.** В програму вечера входять хори, деклямациї і живий образ. Початок о год. 7½ вечером. Цїни місць: першорядні 1 К.; другорядні 60 сот.; вступ 30 сот.; для дїтий 10 сот.

— **Посол Дашиньский радним міста Кракова.** При позавчерашних доповнюючих виборах у Кракові перейшов і кандидат социальних демократів, посол Дашиньский. П. Дашиньский буде першим социально-демократичним радним галицких міст.

— **Товариство політехнїчне у Львові а Русини.** Дня 17-ого с. м. „Політехнїчне товариство у Львові" обходить 25-лїтний ювилей свого істнованя і в тої нагоди буде отворена 17-ого с. м. виставa польских винаходів, праць членів товариства і виробів краєвого, артистичного промислу. Мимо того однак, що від самого заснованя товариства Русини-техніки сьлановлять дуже поважне число членів товариства і причинили ся чимало до розвою его, в цїлій програмі отворена вистави і нагалом ювилею, Русинів зігноровано. Можемо поіменно вичислити богато Русинів: інжинїрів, архітектів, механїків і ґірників, котрими „товариство політехнїчне", як своїми бувшими і теперїшними членами, може тілько почванити ся та котрі, як звичайні члени чи як члени виділу, жертвували свій час і свої спосібности для розвою товариства. Нинї-ж при такім сьвяточнім обходї видано руских оголошень, не заїнавґуровано рускої богослуженя, анї загалом не пе узгляднено рускої мови ні Русинів при отворенню вистави і инших ювилейних обходах. — Як видко, в „товаристві політехнїчнім" повівно тепер тим самим вітром шовіністичної заїлости, що і в инших польских товариствах. Може аж тепер зрозуміють техніки-Русини, що належати далї до сего товариства, значить, служити інтересам Поляків — і приступлять вже раз до основаня власного руского товариства, та стануть працювати для питомої науки, для Руси! Число руских техніків есть вже значне. То-ж найвисша пора приступати до заложеня власного огнища!

— **Як ширять в Америцї просьвіту**, про се пише часопись „The Outlook". В Злучених Державах закладають народні бібліотеки не лише для старших, але також для дїтий. В таких читальнях не дають лише книжок до читаня, але й вправляють в читаню. До сих бібліотек ходить велике число молоденьких читачів охочих до науки. І так ходило до читальні в Шітебурґу, „Central Library" в році 1900 200.000 дїтей, а що неділї мале читальня до 20.000 дїтий, що знаходили місця в просторих вигідних комнатах. Сї комнати прибирають дуже приємно образами і цьвітучими рослинами: пестро оправлені книжки, поскладані на широких низьких столах і стеняжах так, що дїтям легко вибрати, яка їм до вподоби. Окрім книжок є також тиждневники і місячники, котрі більше притягають дїтий, головно старших, ніж байки і оповіданя. Бібліотека удїлює окрім сего науку в історії, ґеоґрафії і в природних науках: таблички в роді календаря показують що дни памятні дни, дни уродженя і смерти великих людей. Дїти, ідучи до школи, вступають радо до бібліотеки, щоби довідати ся, кому з великих людей присьвячений день і перечитати его біоґрафію. В деяких бібліотеках, як прим. в Мільвоке, читає лектор два рази тижднево національні поеми, головно епічні, і поясняє їх. Там виховують дїтий вже змалку на правдивих горожан, апелюючи до їх амбіциї і самостійности. І так над дверми вище згаданої бібліотеки прибита таблиця такого змісту: „Си бібліотека стоїть під опікою хлопців і дївчат міста Мільвоке". І рідко коли трафить ся ушкодженє якоїсь книжки. Так дїє ся в Америцї, а як у нас? — (За „*Учителем*".)

— **Дуже нагляча справа.** Прошу тих чч. дяків всїх 3. дієцезий, котрі в непериннїй службі дияківській провели доси цїлих 30 лїт, подати менї без проволоки лїта своєї служби. Дальше прошу менї подати всї відомі випадки ваглядно імена окалічілих дяків через отемненє, оніміне, оглухненє, окулявленє чи то спаралїжованє нiг. А Впр. Отцїв прошу уклінно заопікувати ся тою справою як найщирійше і у себе і там де се вказане: сконтролювати сї донесеня і припильнувати їх найскорійше виконаня. Менї сї дати конечно потрібні: і то вже до реферату на загальних зборах Товариства взаїмної помочи дяків перемиской дієцезиї на дни 29 сего місяця, котрим рефератом хочу за помочею Божою заінїціонувати активну самопоміч дяків, до чого основою має служити осягненний з льотерії капітал. Тому дуже прошу о безпроволочні донесеня. — *о. Д. Танячкевич* в Заномарю п. Ожидів.

— **Ассирийскі листи.** Між відгребаними в Мезопотамії цеґлинами з клиновим письмом найдено і листи з перед 2.600 років. Найбільшу збірку таких листів творять докладні справоздання, присилані цареви з усїх кінців его величевної держави. В однім листї, чи властиво на одній табличці пише ся про стан засївів, в иншім про надужитя урядників, ще в иншім про урожай винограду. Є листи з дописами, і з подяками і з лїкарскими порадами. Приміром на сильні носові кровавленя радить лїкар... заткати ніс. Один жрець доносить знов про удачу процесиї таке: „Вчера бог Ассур і богиня Белїоса опустили храм і щасливо потім вернули до него. Всї боги супроваджали бога Ассура і теж щасливо з ним вернули. Нехай цар, мій володар, буде вдоволеним!" Цїкавий теж лист з рапортом про пожну... лиса в однім містї. Звучить він: „До царя, мого володаря", — раб Набуа. Нехай боги Небо і Мардук благословлять царя, мого володаря. Семого дня місяца Рієлагу появив ся лис в середмістю, в овочевім садї короля Ассура. Лис упав до студнї, звідки его вьидобуто і забито".

— **Случайно зійшлись.** В судї карнім в Подґуржу відбувалась сими днями розправа. Обжалований називав ся Пекло, пошкодована женщина Ангел, а між свідками одним з головнїйших був свідок Чорт.

— **Дрібні вісти.** Намістник ґр. Пінїньскій виїхав до Кракова на дорічне публичне засїданє академії наук, що відбуває ся нинї. — Президент Рузвельт обезпечив ся в новойорских товариствах асекурацийних на 80 тисяч. доларів. Его попередник Мек Кінлей був обезпечений на 60 тисяч. — Шах перский в переїзді до Відня прибуде 15 с. м. перед полудем до Підволочиск, де пересяде ся до австрийского поїзду двірского. О год. 5 стане на львівскім двірци, а о 9. прибуде до Ярослава, де в поїздї й заночує, бо він не вазе ночею їздити. — Загальні збори членів університету людового ім. Ад. Міцкевича відбудуть ся сегодня, 14 мая, о 7 год. вечером в Пасажі Миколяша. — Краєве товариство годівлї дробу, голубів і кріликів у Львові отвирає свою виставу в суботу 17 с. м. о 10. год. перед полуднем.

— **Огні.** В Кружиках, самбірского пов., згоріли три загороди селяньскі. Один з погорільців хотїв в послїдній хвили ратувати свої движимости і попік ся так сильно, що треба було его відставити до шпиталю. Шкода виносить 4.350 к., а була обезпечена на 2.050 к. Причиною була неосторожність. — В Шкаї, яворівского пов., займило ся дня 2. с. м. в хаті Марії Параказ, огонь перекинув ся на сусїдні будинки і згоріло 2 хати і 7 будинків господарских зі всїми запасами пожини для людий і паші для худоби. Загальна шкода виносить 4.570 к. З погорільців один був завсекурований в „Дністрі" на 700 к. — В Стоянові, каменецкого пов., погоріли два господарі, а огонь наробив шкоди на 4030 к. Причина огню невістна.

Надісланє.

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Яковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, вийманє зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в каучук і в золоті, в стосовних випадках без плитки. Направи в провінциї полагоджує ся відворотно. 323 2—2

КОПЕРНИЦКИЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ площа Галицкой



поручаютъ въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ

окуляры, цвикеры, лорнеты, бінокли далековиды, барометры, термометры, микроскопы, лупы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣрничій ціпы, лібелї, манометры и. т. и.

Уряджене дапівнивъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

Перші загальні збори

членів „Повітового товариства Кредитового“ в Немирові відбудуть ся 29 н. ст. мая 1902 о 1-ій год. в полудне в церковнім домі в Немирові з таким порядком:

1. провірене рахунків за час від 1 липня 1900 по 31 грудня 1901, затвердженє білянсу, розділ зиску і уділенє дирекції абсолюторії.
2. Вибір двох членів Надзираючої Ради в місце вилосованих.
3. Внесеня членів. 371 2—3

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ

о. Ем. Гриневецкий, голова. *Николай Голіян*, секретар.

Вже вийшов!

Дамский Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольогією і фонетикою формату 7×10 c/m на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по ціні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти мож в торговли Євгена Спожарского, в книгарни Ставропигійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опакованя. 316 15—50

Пропу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти“.

По цінах найдешевших.

Приторучає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, російских нальошів, дитинних забавок, всіляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерий.

242 ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИІ. 25 156

Без конкуренції.

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ і Сынъ

Львовъ, площа Капітульна число 3.

поручають на теперѣшный сезонъ весняный по можливо найнизшихъ цѣнахъ свій знаменито заосмотренный складъ готовои мужескои конфекциі, лѣтній пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вѣдъ пороху и дощу, убрана анґлезовій и маринарковій, ґардеробу для Всч. Духовеньства, для пп. Ученикѣвъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матеріи бернеьскон, французскон и анґлійскон спродае такожь на мѣметры дуже дешево. 264 18—5

Свій до свого!

ЕВСТАХІЙ УСТЕНЬСКИЙ

Фабрика бронзівничa знарядів церковних

Львів, ул. Сикстуска 30

поручає:

Впр. Духовеньству свою руску робітню і виконує всякі предмети церковні як: чаші, монстранції, лямпи і ліхтарі після найновійших взірців. Рівнож приймає всякі відновленя і направи як: золоченє, посріблюванє і нікльованє; платерує начинє столове. Ручить за роботу виконану в моїй фабриці і за якість материялу. Роботи виконує о 15% дешевше від всіх фірм так краєвих як і заграничних. 291 9—15

Солідно а дешево!

ТОВАРИСТВО

для

РОЗВОЮ РУСКОЙ ШТУКИ

отепарителне зареєстроване зъ ограниченою порукою

у Львовѣ, Ринокъ ч. 34, II. поверхъ

выконує всякі працѣ въ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства вѣсля композицій своихъ членовъ, а именно: образы релігійній до иконостасовъ, олтарѣвъ, хоругвъ, на тетраподъ. плащаниці и пр., кивоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійній и т. д.; образы світскій: историчній, портреты въ натуры и фотографій, краєвиды, и пр.; рѣзножъ украшае внутра церковъ, выготовляе планы церковъ, каплицъ и пр.

Щобы дати можность переконатися о совѣстномъ и артистичномъ выконаню роботъ утримує Товариство въ комнатахъ свого льокалю

ВЫСТАВКУ ОБРАЗОВЪ

иконовъ, шкіцовъ, працъ рѣзьбарскихъ и пр., котру кожный замовляючій або потребуючій засягнути информацій що-до роботъ може щоденно въ годинахъ урядовыхъ вѣдъ 4—6 по полудни виндѣти безплатно. Для прочихъ Р. Т. Публики интересующихъ ся штукою выставка отверта выключно що вѣвторка вѣдъ год. 4—6 безплатно.

Замовленя приймає ВЫКЛЮЧНО лишь Дирекція Товариства

и за таній ґарантує, а члены, котрій роботы выконують, одвічають передъ Товариствомъ зложеными кавціями. За роботы, котрій члены товариства годять на власну руку Товариство не бере на себе жадной отвѣчальности, тому просимо вѣдноситись впростъ до Дирекціи.

192 **ДИРЕКЦІЯ.**

Пошукую учительки до двох дівчат з IV. и III кл. нормальної. О. Симеон Борис в Хлипілях п. Крукеничи. 363 3—5

Дяк женатий, іспитований з добрим голосом (тенор або баритон), котрий умів би запровадити хоральний спів — може згодити ся до уряду парохиального „Зелена“ в Звенигороді п. Бучач — Посада добра для тих, що хотіли би своіх синів до гімназиї посилати, а не мають одвітних середств.

3 5 3—3

1385 штук за 1·90 зр.

Замовте прямо позолочений годинник з ланцушком і 3 літною порукою, для дам брошку з імітов. бриліянтами і пару гарних ґузиків, сціморик, самочисельник, що розвязує найтруднійші рахунки без попередних відомостий, а до того 1·90 столових начинь з годинником, що сам тілько варт — а дістанете за побранем 1·97 кр. в годинним жереві

Р. Корнгольд

Краків, ул. Краківска 41.

Просим точно подавати нашу адресу. В разі недогоди гроші звертаєм.

358 2—2

Парохия Лдзіне. калуского деканату, потребує від провідної неділі дяка молодого, нежонатого з добрим голосом. Рефлектуючі зволять згласити ся у місцевого пароха.

352 3—3

ДЕРЕВЦЯ овочеві 4-літні, яблінки, грушки, сливки, штука по 70 сот.

РОЖІ високопенні 2-літні 12 штук к. 12·—, однорічні 12 штук к. 8.

Вратки, фіялки, незабудьки, стокротки 100 штук к. 2 поручає

К. УРСА

371 **огородник в Стрию.** 1—2

РОВЕРИ

найлучші, нові або уживані, а також всї прибори колярскі по найдешевших цінах набути можна виключно

в складі роверів „Patria“

Львів ул. Сикстуска ч. 12.

354 3—10

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ у Львовѣ

має вже готовий

Мѣдъ питный, домашного выпробованого выробу

и вѣдъ мая почавши высылае въ бочкахъ около 100, 50 и 25 літровъ въ цѣнѣ по 120, 124 и 128 сот. за літру разомъ зъ бочкою. 245 51 —?

Торговля „Під Пальмою“ З. Маевского

давнійше Ст. Войціховского і Радуровича). **Академіцка 6** поручає

На сьвята

Знамениті натуральні вина	4 кр. фляшка
Зеленяки	55 кр. фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава досконала	по 64, 80, 100 і 108 кр. за ½ кільогр.
Розинки	по 36 кр. а міґдали по 64 кр.

315 11—36

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету

поручає

свое переплетниче і ґалянтерійне заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 366

Подоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету Служебникѣвъ, Евангелій, Молитовникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумѣвъ, Манъ, Дипломѣвъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Писар громадскій испитований, що міг би обняти і обовязок півця церковного, пошукує посади. — Зголошена під адресою: Яков Колодрубский в Давидківцях п. Коленяни. 359 3 3

Робітня артистично-бляхарска

З. Госціцкого

Львів, ул. Городецка ч. 47

поручає Зв. Комітетам церковним сьвічки ощадности, красно в цьвіти малюванї а іменно:

Високовість:	Ціна за пару
60 см.	2·20 зр.
70 „	2·65 „
80 „	3·00 „
90 „	3·50 „
100 „	4·00 „
110 „	4·40 „
120 „	4·80 „
130 „	5·60 „
140 „	6·00 „
150 „	6·60 „

342 2—10

ФЛЯНЦИ

всяких цьвітів весняних, літних і зимотревалих. Ростини диванові і кухонні фляниці шпаратів і трускавок. Ростини вазонкові і цвіти.

РОЖІ

штамові і корчикові. Все в значній якости по низких цінах поручає огород торговельний і фабрика консервів **в Любичи королівскій** (шлях Львів-Белзець.). 332 7—10

Каталоґ на жаданє.

Аквізиторів

гладає під дуже догідними условями одна з більших асекураций житевих. Першенство мають кандидати рускої народности. Особи, що в тім фаху не працювали, основно поучить ся і покликаними до того орґанами впровадить ся. — Оферти в рускім, німецкім і французскім язиці під „Заосмотрене 234“ надсилати до експедициї ґазети. 345 6—6

Рѣкъ заснованя 1892.

ДНѢСТЕРЪ

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ у Львовѣ, Ринокъ ч. 10 домъ „Просвѣты“

Вѣдъ огню обезпечайте ся тѣлько въ „Дѣстрѣ“!!

Из житєобезпечайте ся тѣлько черезъ Дѣстеръ!

есть единокимъ рускимъ Товариствомъ асекураційнымъ.

Фонды Дѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	**386.402 К 83 с.**
Резерва премій	**205.227 К — с.**
Резерва спеціяльна	**6.000 К — с.**
Фондъ емеритальный	**47.753 К 76 с.**
Разомъ:	**645.383 К 59 с.**

„ДНѢСТЕРЪ“ обезпечуе будынки якъ такожь збожє и пашу противъ шкодъ огневыхъ. Всѣ 3 Вп. Епископскій Ординаріяты припоручили Дѣстеръ Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ.

ОПЛАТА ПРЕМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый зыскъ, надвышку зъ оплатъ, роздѣляе Дѣстеръ межи своихъ членовъ яко звороты. Въ рр. 1900 и 1901 выносить звороть 8%.

ШКОДЫ выплачуе Дѣстеръ дуже скоро, а оцѣнку шкодъ переводить разомъ зъ Делеґатомъ и 2 членами вѣдцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Дѣстеръ 5·075 вѣдшкодованъ въ сумѣ 2,656.787 кор.

ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позычки въ Банку краевомъ и касахъ ощадности, бо касы тѣ принимають подпісы Дѣстра при позычкахъ гіпотечныхъ.

НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Дѣстеръ капіталы на дожите, посмертній капіталы, посаги, ренты и т. д. въ Краковскомъ Товариствѣ, а зъ провізій вѣдъ тыхъ обезпечень вѣдступае Дѣстеръ часть на рускій добродѣйній цѣли.

АҐЕНЦІЙ передае Дѣстеръ радо селянамъ-господаримъ, особливо де нема близко аженцій Дѣстра. Аґенты заробляли 349.486 К. провізіи. 84

Селяне убѣгайте ся о аґенціи Дѣстра!

Оригінальної машини рільничі найстаршої фабрики на Моравї

ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сѣчкарні, New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV o 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотільні з кутими ослонами, керати криті, дзвонові і стременні, млинки системи Вакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, сикавки, також машини до шитя з перворядних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше

L. QUELLER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45**, *куди всякі порученя висилати просять.* 224 7—24

Не ацетилїна

Сензацийна повість!

Власну ґазовню може мати кождий з ґазового апарату

„UNICUM“, котрий осьвітлює, опалює і служить яко моторова сила, є цїлком безпечний і мож его уставити в кождій комнаті.

Запрошуєм всїх інтересованих, щоби оглянути сей апарат в нашім бюрі від 10—12 год. передполудньом і від 4—7 год. по полудни.

Проспекти висилаєм на жаданє. — Ціна приступна.

Концес. бюро техніче

ОТТО ЛЮКЕ і С-ка

Львів, ул. Словацкого ч. 2.

Виконує інсталяциї водопроводні і ґазові, уряджає лазенки комнатні і ватерклъозети. 370 1—8

II. ґазовий углений ґрунтовий

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	ДО ЛЬВОВА — приходить о годині	Поїзд посп.	Поїзд особ.	ЗІ ЛЬВОВА — відходить о годині
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потут.
	6·20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дн. год.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2·09	6·43	„ „ „ дн. Підз.
	7·45	з Янова		6·85	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	8·00	„ „ на дв. головний	2·55		
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Рави руской		9·15	до Янова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	10·25	з Рящова, Любачева		10·30	до Чернівців
	11·55	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дн. Під.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.	2·40	10·57	до „ „ „ дн. г.
	1·23	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьв.
	2·20	з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і с.
	2·35	„ „ на дн. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·28	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.		3·30	до Рящева, Хирова, Любачева
	5·35	„ „ „ на дв. год.			
	5·50	з Кракова			
1·45	5·40	з Чернівців, Іцкан			
НІЧ			**НІЧ**		
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буєні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Чернівців, Букарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10	до Сокаля і Рави руской
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець год.
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.		9·20	„ „ „ дворець II.
	10·02	„ „ „ на дв. год.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьв.
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Іцкан, Чорткова
	3·14	з Підволочиск, Копичинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Б.
	3·35	„ „ на дв. год.		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець I.
				11·32	„ „ дворець II.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Сам.
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано.

Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а именно 12 год. часу серед. европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформационне и. к. зелїзниць державних (Красіцких ч. 5) удїлює пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черлянської. З друкарні Інституту Ставропигійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 97. Львів, Четверъ 2 (15) Мая 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гаусмана ч. 9; К. Вухштаб, ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ѣї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Одна з наших культурних потреб.

(В справі Українсько-Руської Видавничої Спілки).

Розвій літератури оригінальної й перекладеної, збогачение лектури для всіх верств суспільности, отже не тільки популярної, а й для т. зв. інтеліґентних кляс, забезпеченне можности розвивати свою осьвіту й брати участь в вселюдськім культурнім житю за помочию книжки своєї, своєрідною мовою писаної — се, очевидно, одна з підстав культурної самостійности народа, одна з підвалин його духової свободи й сьвідомости своєї рівнорядности з иньшими народами. А для відповідного розвою такої літератури доконче потрібно, щоб кождий хоч трохи вартнійший оригінальний твір, кождий визначнійший продукт вселюдської творчости мав спромогу виходити в друку в міру своєї появи, а не чекати на те якихось надзвичайних обставин, в роді ласки мецената, чи запомоги з якихось специяльних фондів, чи специяльного відклику до жертволюбности земляків. Думаю, що се річ ясна. У кождої культурно сильнійшої суспільности воно так з давна ведеть ся і так вести ся мусить.

У нас до недавна було инакше, почасти з браку культурної орґанізації, почасти з обставин, в яких ми не так дуже й винні. Поза кількома видавництвами, що забезпечені були передплатою чи специяльними леґатами або запомогами, а розуміть ся — при найліпшій волї, всьому запотрібованню нашої суспільности в лектурі не могли відповісти і не могли на меті того мати, — виданне книжки було подією не звичайною. Коли не удавало ся ї примістити в тих кількох видавництвах, иньшими способами забезпечених, а автор не міг з власної кешені на наклад пожертвувати, приходило ся чекати якогось мецената, писати листи „на Україну", або й просто маринувати книжку в шуфлядї, по рецептї — non imprematur ad annum. Особливож для перекладів з чужих літератур обставини були неможливі, і довгі літа перекладена література без малого ограничила ся бібліотекою найзнаменитших повістей „Діла".

Від кількох років почало змінятися й у нас на ліпше. Показало ся, що властиво кожда порядна книжка, при терпеливости й господарности видавця, може виплатити ся, тож стали появляти ся видання з купецьких мотивів, хоч і в дуже малім числї, і то лише оригінальні. При нагоді столїтя нашого национального відродженя підніс я проект заснованя першої видавничої спілки удїлової, в формі купецького підприемства, і звернув ся до нашої суспільности з покликом, аби підтримали се підприемство. Плян сей був прийнятий нашою суспільністю досить симпатично, то значить те мінїмальне число удїлів (100), яке ми собі положили для того, аби пустити в рух підприемство. Зрештою полишили ми справу часови, аби сам час показав нашій суспільности, що таке підприемство в купецькій формі можливе, і зложенне грошей на удїли його не означає жертви на народні цїли, як думали переважно ті, що підписували ся на перші удїли. Преціиь в формі купецького товариства й завязана була спілка — хоч мала перед собою цїли не купецькі, а культурні й национальні*) — на те власне, аби на видаванне книжок не протягати руки до суспільности, занадто вже знуженої вічними накликами до жертв, а оперти його на власних ногах, аби воно власними засобами могло стояти й розвивати ся.

І от минуло повних три роки, від коли Видавнича Спілка була пущена в рух, і справоздання предложені на остатніх загальних зборах ї дали можність оглянути ся на результати ї дїяльности й підсумувати виводи, які дав трилїтний досьвід. Сї роки були мов би приготовляючою школою видавничої роботи: з дуже малими засобами, не уживаючи реклями, Вид. Спілка вела свою роботу, щоб випробувати видавничу техніку й покупні сили суспільности, ї запотрібованя й вимоги, та переконати ся й переконати ї в солїдности видавничого підпрецства з фінансового становища.

За сї три роки, маючи оборотового капіталу 6 до 8 тисяч корон (вповнї заплачених удїлів було з кінцем 1901 адм. року 115, а щадниці своєї дирекция не анонсувала, полишаючи суспільности перекопати ся в солїдности підприемства і щадничі вкладки в оборотї грали дуже малу ролю), Вид. Спілка видала на видавництва свої 21 тис. корон і дістала грішми близько 23 тис. Ії довги (з узглядненнем можливих страт) вповнї покривають ся претенсиями за продані книжки, а запас книжок, по самим скептичним обчисленям, значно перевисшає всї ї пасива. Отже банкруцтво Спілиї не грозить ніяке. Зрештою, хто хоч трохи знакомий з видавничою практикою, знає й так, що сї підприемства належать до найпевнійших, і коли мати трохи смальцю в голові, щоб не друкувати книг, які не мають ніяких виглядів на продаж, та стілько готівки, щоб не звивати підприемства, поки книжка виплатить ся, то зиск зовсїм певний. Спілка давала всї сї роки 6% дівіденди, а за вкладки щадничі дає тепер 5%, і се при дуже-дуже обережній господарцї.

З культурного боку беручи, ся дїяльність представляеть ся виданнем 50 книжок більших, в серіях белетристичній і публіцистично-науковій, і 30 менших, т. зв. „Літературно-наукової бібліотеки." Розуміть ся, були між ними ліпші й гірші, дуже добре, але часом і менш добре вибрані, без того преціиь не можна (про се можна ширше поговориги иньшим разом), але кождий признає, що сих вісїмдесять книжок були, загалом беручи, важною вкладкою в нашу культурну роботу й значно розширили границї руської лектури. Дано кілька визначних оригінальних нових книжок (Франка, Стефаника, Коцюбинського, Мартовича, Яцкова) передруком видруковано від забутя цїлий ряд цінних давнійших писань (Кобилянської, Кобриньскої, Пятки-Ковалева, Воробкевича), але найважнійше на мій погляд — ряд перекладів з чужих літератур, для яких вперше отворена тут дорога, особливо для старших письменників-клясиків — переклади Шекспіра, фінської Каневали, Відродженя Толстого, і т. и. і т. и.

Про се не буду розводити ся на разї, а тут тільки виведу з того всього „моральну науку" для нашої суспільности.

Не жертвуючи даром анї одного гроша, знаходячи своєму грошу певну й дуже корисну льокацию в Видавничій Спілці, вона може зробити заразом дуже цінну прислугу національній культурі звернувши якусь часть своїх ощадностей до Вид. Спілки:

Хто має покладний гріш, якого не буде скоро потрібувати, нехай візьме кілька удїлів Вид. Спілки, що несуть 6% дівіденди й мають певне покрите в книжкових запасах Вид. Спілки.

Хто має гроші для щадниці, нехай умістить їх в щадниці Вид. Спілки, що дає 5% тепер.

Приплив грошей на удїли й щадницю збільшить оборотовий капітал Вид. Спілки, а се буде мати дуже важні наслїдки: Вид. Спілка буде мати змогу видавати книжок далеко більше, брати ся частїйше до книжок більших і дорожших, по друге — вона зможе роскладати покрите видання кождої книжки на більше число літ, а через те друкувати більші наклади й продавати книжки дешевше. Ще й третє — вона за літературну роботу платить ліпше, ніж могла дотепер (хоч то треба зазначити, що сї маленькі ремунераций були першим явищем правильного ремунерованя (хиба хто такої ремунерациї не потрібував) за оригінальну й перекладану белетристику, чого досї не могло почати ще ніяке видавництво). І те, і се — все розуміть ся, дуже для самого культурного поступу потрібне.

Так, повторяю, не даруючи анї гроша, кождий, хто має покладний гріш, зможе причинити ся до нашого культурного поступу, переносячи його до Вид. Спілки.

Звертаю на се увагу всїх інтересованих нашим культурним рухом, культурною самостійностю нашої суспільности, нашого народа.

М. Грушевський.

*) Чинности дирекциї сповняли ся безплатно або за дуже малою оплатою; презенцийна марка хоч була признана, ніким з надзорчої ради не була жадана, і т. и.

Хлопска револьта в Росиї.

Російска аґенция телеґрафічна розіслала до дневників урядовий комунїкат, описуючий в спосіб, оскільки може дискретний, селяньскі розруси в полтавскій і харківскій ґуберніи.

Більше-менше в половині марта в константиноградскім повіті полтавскої ґуберніи, зачали приходити тонши селян до фільварків великих властителїв і покликуючи ся на брак средств до житя, просили о запомогу в збіжу і паші для худоби. Рівночасно в повіті збільшило ся число нічних крадежей збіжа, картофель і сіна. Пізнїйше селяне від просьб перейшли до жадань, причім дуже часто викрикували: „преціиь все те і так буде наше". Потому зачали грозити, що як їм не дадуть, то они все заберуть силою. Так було в Максимівці, Варварівці, Федорівці і Лисичу. В Лисичу було кількох аґітаторів. Дня 10 цьвітня товпа селян з Максимівки і сусїдних громад прийшла з підводами до одного фільварку Карлівки, власности князя Меклємбурґ-Штреліца, присилувавши управителя дібр віддати ключі, забрала кількадесять тисячів пудів картофель.

Від сеї хвилї в полтавскім і константиноградскім повіті розпочали ся явні напади. Великі громади селян, часами з 300 до 400 фірами нападали на двори панів, відбивали замки і вивозили збіже, пашу, рільничі знаряди а часом забирали і худобу. Дуже часто чути було окрики: „Забирайте все, робіть так, як написано в книжці; се все наше!"

Дня 12 цьвітня полтавский ґубернатор поїхав з трема баталїонами піхоти на місце. В селах, де стануло військо, народ успокоював ся, але від разу не мож було завести ладу. В иньших селах народ рабував дальше. Дня 13 цьвітня зрабував посілість купця Волика, котрому забрано 30 пудів збіжа. Дня 14 цьвітня селяне напали на млин в Михайлївці, віддаленій о 1½ милї від Полтави. Військо прийшло на місце, коли селяне вже вертали. Земский начальник арештував 20 людей і розпочав слїдство. Товпа з колами напала на військо, а коли офіцир заявив, що скаже стріляти, засипано військо градом каміня. Тогди військо стрілило. Двох хлопів убито а сїм ранено. З ранених один умер. Дня 15 цьвітня рух в константиноградскім повіті зачав слабнути, хоч еще кілька дворів під самою Полтавою зрабовано. Дня 16 цьвітня наступив новий вибух забурень в константиноградскім повіті але его скоро здавлено, так само в полтавскім повіті. В ґуберніи зрабовано разом 54 маєтків.

Дня 13 цьвітня розруси перенесли ся до харківскої ґуберніи і заняли повіт волківский і частину богодуховского. Тут напади на двори були еще страшнїйші, бо селяне забирали все, що було на місци; кількайцять дворів цїлком знищили а два спалили. Дня 13 цьвітня виїхав на місце ґубернатор Оболеньский з баталїоном піхоти і сотнею козаків. Дня 14 цьвітня військо захопило селян в маєтку ґенерала Перлика; відобрано їм зрабовані річи, покарано виновників і арештовано до 50 осіб. Арештовано також селян, що напали були на два сусїдні маєтки. Оболеньский довідав ся що рабують велику цукроварню в Новоіванівску, але прийшов за пізно. Хлопи забрали 30.000 пудів цукру, все начиня, 150 волів і розібрали, та порозкидали всї машини. Знищено також фабричний шпиталь, забрано античні материяли, і т. д. Дня 14 цьвітня зрабовано добра Ґавевскої і спалено будинки. Того дня зрабовано також Кантакузівку, де знищено шпихлїрі, забрано худобу, дорожші движимости і бібліотеку. В Осипові селяне зрабували всї движимости а дім розібрали і забрали з собою. Вечером 14 цьвітня товпа підійшла під повітове місто Валки. На другий день перші ґрупи станули в місті, як раз вернув ґубернатор і унеможливив рабунок; виновників покарано. На тім забурени в валківскім повіті скінчили ся. Тут зрабовано 25 фільварків. В богодуховскім повіті зрабовано два фільварки в Раблївці і Благодатнім. Хутір Мирний уратовано.

Енерґічна дїяльність харківского ґубернатора і відозва до населеня, що по добровільнім зворотї зрабованих предметів відвічальність буде менша, отверезила участників рабунків. По здавленю розрухів селяне зачали приносити до урядів громадских забрані річи.

Безпроволочно по перших розрухах з'їхали на місце судові власти і розпочали слїдство. Рівночасно розпочали слїдство офіцири корпусу жандармерії. Се слїдство переконало власти, що окрім нужди з причини кількалїтного неурожаю, загніздила ся протиправительственна аґітация в численних брошурах писаних руською мовою. В тих видавництвах населенє взивав ся до бунту против властей і до забирана панських маєтків.

Поголоски о нападах селян на особи і о селянах, що з розпоряджена властей погибли під палками, суть неправдиві. Власти примінили тїлесну кару, що успокоїло селян так, що не треба було уживати таких средств, як в Михайлівці. Провідників ватаг і більших виновників, як також кількох аґітаторів арештовано. Спокій в полтавскій і харківскій ґуберніи вже привернено.

Такий є зміст урядового комунїкату. Чи він говорить всю правду, не можемо провірити. На всякий случай комунїкат промовчує дуже богато і ми мусимо доповнити его вістями з приватних жерел.

З державної ради.

Желїзниці.

На вчерашнім засіданю палати послів п. Кльофач вніс інтерпеляцию в справі терроризованя одного судиї в Венешові архикнязем Францом Фердинандом. Сей судия увільнив парубка обжалованого о крадіж. Архикнязь закликав судию до себе і дав ему нагану.

П. Стажиньский цифрами доказував, що рентовність галицких желїзниць льокальних з року на рік збільшає ся. Удержавлене північної желїзниці повинно наступити з днем 1. сїчня 1904. Лінія Львів-Винники-Бережани-Підгайці є конечна, як також полученє Львова з Варшавою. Сею лінією сполучено би Чорне море з Балтийским. Поїзд на лінії Львів-Белзець робить 7 км. на годину, бо жалують угля. Всюди є великий брак ваґонів. На закінченє бесїдник домагав ся заведеня польского языка у внутрішнім урядованю на желїзницях.

Буджет міністерства желїзниць ухвалено разом з резолюцию Колїшера, аби правительство через уложенє відповідної тарифи хоронило австрийский промисл.

Буджет міністерства рільництва.

Палата приступила до дискусиї над буджетом міністерства рільництва. По референтї п. Козловского засіданє замкнено. Слїдуюче засіданє нині.

Парляментарна програма.

Вчера пополудни усталено програму найближших праць парляменту. Засіданя палати відбудуть ся в днях 16, 20—24 мая. Дня 26 с. м. зачнуть ся засіданя делеґацій. Супротив того уважають за річ певну, що буджет буде полагоджений до кінця мая і

що ухвалене нової буджетової провізорії від 1 червня є непотрібне. Дня 2 червня палата збере ся наново аби полагодити инші закони, як о терміновій торговлї збіжем о податку від желїзничих білетів і т. д.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Становище Кербера.

Відень. Як говорять в парляментарних кругах, Угорщина не хоче в справі угоди і тарифи переговорювати з Кербером, бо він стоїть на чолї урядничого кабінету. Они домагають ся парляментарного кабінету, котрому готові поробити уступки, але не кабінетови Кербера. В наслїдок того становище Кербера має бути захитане.

Наслїдник Кербера.

Відень. Говорять, що на случай уступлення Кербера, на чолї правительства станув би президент австр. делеґації, п. Вернрайтер. В такім случаю наступило би ческонїмецке зближене, а до міністерства вступив би також чеський міністер з текою, очевидно з польских кругів. Кабінет мав би визначний ческо-нїмецкий характер, що Полякам дуже не подобає ся.

Галицкий сойм.

Відень. Говорять, що галицкий сойм буде скликаний на 16 або 17 червня і що сесия потревае до 10 липня. Окрім того відбуде ся двотижднева сесия соймів перед отворенем осїнної сесії ради державної в вересни.

З Росиї.

Берлин. Localanzeiger доносить, що Толстой написав до царя лист, в котрім підніс конечність дальшого переведення реформ Александра II. Цар мав прихильно принять письмо.

Ціріх. Volkswehr доносить, що Плеве видав тайний обіжник з порученем утворення при почтових урядах всїх росийских міст „чорного кабінету", котрого цїлею було би отвираие і відчитуване листів.

Любе в Росиї.

Париж. Любе від'їхав дня 13 с. м. до Росиї. Разом з ним їдуть президент кабінету, міністер заграничних справ і міністер маринарки.

З Африки.

Гарисміт. Вчера приїхали тут Веселье, Людвик Бота і инші команданти Бурів і нині поїдуть дальше на конференцию з делеґатами Бурів.

Лондон. Кіченер доносить, що минувшого тиждня убито 19 Бурів, 6 ранено, 802 полонено. Окрім того забрано 580 штук оружия, 5.420 набоїв, кількасот коней і кількатисячів худоби.

Демонстрациї на Кавказї.

Тифліс Після донесеня урядового дневника зібрала ся 4 мая в Баку на площи перед вірменьскою церквою товпа народу, зложена з кількасот людей. Товпа розвинула червоний прапор і кричала. Роздавано революцийні друки. Поліция з козаками розігнала товпу, Арештовано дві особи.

Революция в Персиї.

Тегеран. Революцийний тайний союз дає щораз сильнїйші знаки житя і оперує на велику скалю при помочи отруї. Доси стрчено велике число сьвітских і духовних достойників. Житє наслїдника престола загрожене. Вода в студнях затроена. Панує загальна паніка. Арештовано богато осіб. Арештованих тортуровано, але показало ся, що они невинні. (Шах тепер в Европі. *Ред.*)

Дон Карльос.

Венеция. Претендент до іспаньского престола Дон Карльос оголосив протест против введеня на престол Альфонса XIII і грозить революцию.

„Ура, на українцоф!"

III.

З усїх виводів „Ґалїчанїна", накопичених в перших трех частях статї „Віновнїкі нещастя маладьожі", котрі мають творити для себе цїлість, виходило би, коли би все розказане там принято за правду, що найбільше отсе: є між молодїжию руских ґімназий ученики, котрі грубо поводять ся з „кацапами"; є між учителями тих ґімназий декотрі, що дають з себе ученикам приклад такого поведеня.

На такий висновок сказали би ми: Всюди бувають „декотрі", — значить, одиниці, що не є такими, якими бути повинні; коли те все, що розказуєш, правда, то подай факти довідно, і нехай „декотрі" відповідають кождий за себе. Провин „декотрих" учеників не можна уважати за нещасте „молодїжи"; за нетакт чи провини „декотрих" учителїв не може одвічати школа.

Тимчасом „Ґалїчанїн" має иншу льоґіку. В чім лежить достережене ним нещасте молодїжи, — сего на розум не пояснює; баламутно, без достаточної підстави що хвиля розширює розміри і степенує грозу того не ясно указаного нещастя. На доказ, що те якесь нещасте молодїж справдї постигло, подає чотири загально знані факти і далеко більше анекдот; а про всї ті так чи сяк розказані випадки треба сказати лиш те, що сам „Ґалїчанїн" каже о кількох з них: „вони могуть бути приписані поодинокым ученикам, визначаючим ся грубостию поведеня", — значить, зовсїм не указують на нещасте „молодїжи". Винуватців глядає між „декотрими" учителями і робить їм дуже важні докори; але найтяжших докорів навіть не пробує доказувати. І всї ті баламутні, недостаточні і нельоґічні виводи кінчить на диво карколомним з огляду льоґіки висновком, що „в руских ґімназиях взяли верх **радикали** і перевернули храми науки і добрих обичаїв в боїще пайдократів і формального одичіня молодїжи!"

І як се розуміти?... Декотрі ученики руских ґімназий грубо поводять ся з „кацапами", ідучи за прикладом декотрих своїх учителїв. З сего виходить, що в руских ґімназиях взяли верх радикали; значить, радикалом є той, хто лає „кацапів". Хто-ж то є ті радикали, що взяли верх в руских ґімназиях?... А вжеж нїхто, лише ті „декотрі" учителї, що лають „кацапів", — бож ученики, навіть ті, що грубо поводять ся з „кацапами", чейже не могли взяти верх в ґімназиях. Виходить з сего, що ті „декотрі" учителї — то вже не аби-які „декотрі", коли могли взяти верх в ґімназиях; се вже такі, котрі усїм в школї трясуть, усему надають напрям. А таке може стати ся лише в школї, в котрій запанував безлад. І — що за диво! — безлад запанував як-раз у всїх руских ґімназиях, і тілько в них, — мимо всякого надзору властий, котрий особливо на рускі ґімназиї, як загально відомо, не любить прижмурювати очий, а противно дивить ся крізь побільшаюче скло, так що й дрібоньку порошинку добачить сто раз побільшену. А таки не добачив, аж „Ґалїчанїн" ему показує, — ему і „свому лаґеру". В якій цїли?.. Воно вже й тепер ясне, але ще яснїйшим стане з другої половини „Віновнїкоф".

Оскілько в перших трех частях статї занимав ся „Ґалїчанїн" головно національно-полїтичним вихованем руской молодїжи в галицких „українських" ґімназиях (так бодай читаємо у вступі до четвертої части); то дальше заповідає, що буде писати про вплив учителїв тих ґімназий на товариску огладу молодїжи, на вироблене характеру у учеників і на ровень їх образованя.

Отже „декотрі" учителї уживають простацких слів при учениках і до учеників. Від того ученики самі простачіють, дичіють і опісля навіть за старшими людьми на улици залюбки викрикують „кацап, москаль" і т. п. А відки се походить?.. З українофільства і з „української" літератури! „Українци", щоби відріжнитись від „кацапів", силують ся на простацтво; а „українська" література — вона-ж знана зо свого простацтва: навіть у шкільних книжках подибують ся такі слова, як „вош", „свиня"!

Ненависть учеників до „кацапів", підсичувана навіть „некотрими" учителями, деморалїзуючо впливає на вироблене характеру у учеників. Одні учать ся лукавити перед учителями і удавати „українцоф"; другі йдуть навіть з батьками („кацапами") в розріз, або теж лукавлять перед ними. Хлопець вихований дома добре, в „кацапскім" дусї, в християньскій вірі, в любві до церкви, під вплывом товаришів і учителїв стає радикалом, котрому байдуже навіть наїстись перед св. причастєм; але він криє ся з тим перед батьком і дурить его.

Уровень образованя, яке виносять ученики з „українських ґімназий, є у всякім разї низший від того, який виносять ученики з нїмецкої і з польских ґімназий. Один ученик львівскої рускої ґімназиї по іспиті зрілости не умів навіть перечитати „др." (= доктор)! Ученики руских ґімназий виносять фанатичну ненависть до „кацапів", а також до „панів-шляхти", неувагу для старших, хочби для батьків, простацтво і т. п.

Причиною сего є, що „декотрі" учителї, замість учити, полїтикують в школї. А головна причина — се викладовий язик! „Український" язик і его література до „общерусскои" — то так щось, як закопаньске нарічіе до польского літературного языка. І кому-ж прийшло би до голови закладати ґімназию з викладовим языком закопаньскым! Отже ученики „українських" ґімназий польского языка не знають, бо его не хотять учити ся; нїмецкого не знають, бо его в школах слабо учать; і до чого-ж вони спосібні, ті языкові „каліки"?! Якийсь культурний язик, бодай один, образованому чоловікови в житю доконче потрібний; а ученик, що скінчив „українську" ґімназию, не знає ані одного! Він придатний хиба дома до аґітациї серед народу в Галичинї (певно против „панів-шляхти"), бо всюди инде потребує знати культурний польский язик або й нїмецкий.

Тепер наступає закінченє:

„Русских" ґімназий повинно бути більше, але вони не могуть остати ся в такім станї, в якім тепер находять ся. Школа не повинна бути місцем партийної, полїтичної і социяльїстичної аґітациї, що зводить молодїж на радикально-социяльїстичне бездорожє. А хоч молодїж трудно нинї охоронити перед шкідливою аґітациею поза школою, то бодай учителї не повинні помагати тій аґітациї, хочби під видом „українского" патріотизму і сепаратизму. Коли нинї значна часть молодїжи, що виходить з „українських" ґімназий, заражена радикалїзмом, то винуваті тому не тілько посторонні аґітатори, але й „декотрі" учителї і система в „українських" ґімназиях.

А від того лиха терпить передовсїм молодїж, бо радикальні аґітатори ведуть її, самі не знаючи, куди. Так само і мрія про самостійну Русь-Україну нї до чого не веде, бо ідеалу единьства Руси вона не заступить, як і сьвітового „русского" языка не заступить „українське нарічіе".

Від радикальної і української аґітациї терпить також і наш народний орґанїзм так у своїм внутрішнім житю, як і у відношенях до Поляків і до правительства. До чого може придати ся власному народови чоловік, котрий не знає нї польского нї нїмецкого языка, котрий нїчого не умів, тілько критикувати, аґітувати та языком Москалїв і Ляхів побивати? Який пожиток могуть принести народови, краєви і державі люди, що не привикли до жадного ладу і карности, не признають нїчиєї поваги?

Отже учителї „українських" ґімназий повинні призадуматись над тим, до чого веде їх поведене; а батьки учеників повинні поважно застановитись над будучностию синів, що ходять до „українських" ґімназий. В „українських" ґімназиях конечний є рішучий зворот. Нас і наших батьків не польщили польскі ґімназиї і не нїмчили нїмецкі; але тепер бачимо, як псують наших синів „декотрі" учителї „українських" ґімназий.

На тім конець „Віновнїкоф".

Першу половину ми вже здебільшого обговорили, над другою і над цїлостию застановимо ся на остаток иншим разом.

Жіночі і дівочі строї по селах.

(Доконч. з Скалатщини.)

Біда на селї походить головно з відси що ґрунти дуже подїлені і зарібку нема, а як є, то дуже лихий. Але в деяких сторонах ще одна дуже велика і важна причина сельскої біди а іменно жіночі і дівочі строї на селї. Жиди по селах вже не скуповують поля, але закладають торговлї з т. зв. блаватними товарами. Такий крамар привозить в Тернополя перед Великоднем 2—3 рази товарів блаватних по 1500 корон. Мода так само панує у селянок, як в плютократиї і аристократиї, а інтелїґенция хоче також обом новижшим верствам дорівнати і садить ся. Кождий крамар в селї дає товари трохи за ґроші, трохи на кредит. Як есть 2—3 крамарів в селї, то село дїлять помежи себе якби на парохії і що денно ходять по хатах і збирають яйцї (покладки) і тим головно сельскі господинї платять строї своїх доньок. Коло Львова або Тернополя нема таких новомодних строїв як н. пр. над Збручем в Скалатщинї (н. пр. Фащівка, Кокошинцї і другі села). Чоботи мусять бути на „скрипах" за 7 до 8 ґульденів. Спідниця з ґранатового або ясного синого суконка, постебнована 15 разів ріжнокольоровими шовками і з дрібними закладками. Спідниця така стоїть 8 до 15 ґульд. Фартушок білий мушлїнковий або батистовий, краяний округло і пообшиваний гафтами. „Кацабайки" т. є. вільні круглі кафтанки місцями удержують ся, а місцями замість них уживають суконних ґорсетів вишиваних золотим шнуром. Замість довгих кафтанів уживають т. зв. „польки," зробленої з сукна ґранатового або чорного (камґарн, адріан або трикотове), обшитої в около аксамітом і широкий аксамітний ковнїр. — Хустки, головно білі або кремові, мають шовкові пункти; воштують від 3 до 5 корон звичайно, але купують нераз і по 10 корон. Також в многих селах паробки носять цїле убране ґранатове, а камізельки вельветові. Як одно село покаже гдесь своїх устровних парубків або дівчат, зараз сусїдні села задивляють ся і у себе тую нову моду запроваджують. Тепер морґ поля платить ся над Збручем 500 до 800 корон. Жид не купує поля, бо кромі купної цїни треба заплатити контракт нотаріяльний, шкіц від ґеометри, інтабуляцию судову і переносну належитість. Маючи яку таку хатину — котру добре асекурує — жид волить заложити торговлю з блаватними річами і віктуалами. Нарід живить ся дуже лихо; спродає підсвинки, яйцї і збіже а то все на строї. Мяса нїколи не їсть, рідко сир, рідко крупи ґречані, ячмінні, логазу і кукурузані, а звичайно бараболї і підлого сорта риж. Не дивувати ся, що маємо так много шкрофулїчних — а навіть туберкулїчних — по селах. — *І. Гнкв.*

Рух в руских товариствах.

(+) **Надзвичайні загальні збори Львівского Бояна** відбудуть ся в четвер, дня 29 с. м. о год. 6-ій вечер. На порядку дневнім: 1) Вибори до виділу товариства. 2) Внески. Від Виділу тов. „Львівский Боян". — У Львові дня 14. мая 1902.

(+) З **„Львівского Бояна"**. Вправи мішаних хорів „Львівского Бояна" відбудуть ся завтра в пятницю, о год. ½8 вечер. — Виділ просить усїх Членів, щоби зібрали ся точно і в комплетї.

(+) **З наукового Товариства імени Шевченка.** Засіданє історично фільософічної секциї буде дня 19 мая, в понеділок, о год. 4½ по полудни з таким порядком: 1) О. А. Крижановский, Ґенеальоґія князів Вибельских. 2) Історична Бібліотека т. XXII. Реферує проф. М. Грушевский.

(+) **Руска ремісничa Бурса у Львові** устроює дня 17. с. м. в льокалю тов. „Зоря" (ул. Краківска ч. 17.) вечерок з такою програмою: 1. Вступне слово, виголосить д-р Кость Левицкий. 2. Комзак: „Байка" квартет смичковий, відограють питомці Бурси. 3. Деклямениия***, виголосить питомець Бурси Ю. І. 4. Вахнянин-Гушалевич: „Живем, живем" виконає хор „Зорі". 5. Данкля: „Petite Aragonaise," сольо скрипкове в супроводї фортеп. відограє питомець Бурси М. Г. 6. Лисенко: Дует з опери: „Різдвяна ніч", виконає в супроводї форт. панна І. І. і п. Т. К. 7. Комзак: Volksliedchen, квартет смичковий, відограють питомці Бурси. 8. Шевченко-Лисенко: „Ой чогож ти почорнїло", сольо баритонове в супроводї форт. відспіває питомець Бурси І. Ґ. 9. Нижанковский; З окрушків, виконає хор „Зорі". 10. Скорта: Руский мазур, відограє оркестра Бурси.

(+) **Українсько-руська Видавнича Спілка у Львові** повідомляє П. Т. членів, що признану загальними зборами дивіденду від удїлів в висоті 6% можуть підняти в канцелярії товариства при ул. Чарнецкого ч. 26 щоденно від ½1 до ½2 з полудня. — *Дирекция.*

(+) Перші загальні збори **„Черновецко Шкільної Помочи"**, товариства, що поклало собі за цїль пособляти убогим ученикам Русинам гр. кат. віроісповідання шкіл середних в Чернівцях, відбули ся в середу, дня 7. мая. На сих зборах вибраний виділ уконституував ся в той спосіб, що предсїдателем товариства вибрано о. крилошанина Костецкого, містопредсїдателем нотара Дрогомирецкого, секретарем о. катехиту Левіньского, касиром проф. ґімн. Тірона а контрольором проф. ґімн. Ґандяка.

НОВИНКИ.

— **Звертаємо увагу** на важні оголошеня в рубриці „рух в руских товариствах".

— **Пригадуємо** Вп. Членам Товариства **„Просьвіта"** що **в понеділок, дня 19. н. ст. мая** відбудуть ся загальні збори Товариства в **власнім домі ринок ч. 10. І. поверх.** Просимо о **численну** участь. — Від Головного Виділу Товариства „Просьвіта".

— **Пригадуємо,** що анкета руских народних товариств скликала на день 19. н. ст. мая, на год. 6, в льокалю тов. Січ (Ринок 10), довірочні збори з цїлого краю для наради над піднесеною гадкою заснованя приватного рускаго університету через субскрипциию, й проектів, які в звязку з нею вирнули — як заснованє фонду для приготовленя й піддержаня руских доцентів, для запомоги академікам, фонду шкільного і т. п. Особи, які хотїлиб дістати запрошенє на сї збори, або лять зголосити ся до канцелярії Наукового Товариства імени Шевченка або до редакциї „Діла".

— **Преосв. Константин Чехович,** епископ перемиский, виїде 19 н. ст. мая с. р. на канонїчну візитациию самбірского деканату.

— **В справі церковного віддїлу** при „Народній Торговли" дістаємо отсе письмо: Хвальна Редакциє! Прошу о поміщенє в Вашій цїнній часописи надісланих мені дат і пискаве зарезервоване місця для дальших дат, які в тій справі впливати будуть: **„Виказ статистичний** спотребованих щорічно артикулів вина, сьвітла, кадила, олива, в сїх 31 церков Яворівского деканата: вина 690 літер, — сьвітла 5900 кільоґр., кадила 76 кільоґр., — олива 17 літер. — 8. мая 1902. — печать деканальна." *Ил. Пачовский. — о. Д. Танячкевич.*

— **Вечерниці** в XLI роковини смерти Тараса Шевченка відбудуть ся в неділю 18. н. ст. мая 1902 р. в Городку в домі Вп. д-ра Л. Озаркевича заходом місцевого комітету, при співучасти хору львівского Тов. ґімн. „Сокіл", з слїдуючою програмою: 1) вступне слово, 2) Шевченко-Колесса — Було колись — відспівав хор „Сокола", 3) Шевченко-Лисенко — Ой чогож ти почорнїло — відспівав п. Вінцковский, 4) деклямация ***, 5) Лисенко: Піснь про Куперяна — відспівав хор „Сокола", 6) Вінявский: Легенда — відограв на скрипцї п. С. Паньків, 7) Оттон: На погіднім небі, Вербицкий: Гей на горі — відспівав хор „Сокола", 8) Шевченко яко громадянин — виголосить п. В. Старосольский, 9) Корженко-Ярославенко — Гимн сокільский відспівав хор „Сокола". — Початок о год. 7-мій вечером. — Цїни місць: крісло 2 кор., вступ на салю 1 кор., для селян 50 сот.

— **„Галицкі" вибори в Тернополи.** Kurjer'ови lwowsko'му пишуть з Тернополя, що при послїдних виборах посла до парляменту, для

12-ого с. м., діяли ся там такі річи, про які Kurjer каже, що вони „zakrawują na bajkę“, а яких ми вже нераз досьвідчили не в однім повіті на своїй шкірі. Ото в ночи на 12-ого с. м. староста обсадив салю виборів жандармерією, сконсиґнованою з цілого повіту. Підчас самого виборчого акту діяло ся таке, що голова виборчої комісиї, бурмістр д-р Лучаківский, містобурмістр Пунтшерт і инші радні, члени комісиї, зложили свое урядованє. Комісар сформулював собі нову комісию. Міску поліцию на день виборів завішено в урядованю, а функциї ей обняла жандармерия. Кінnота стояла на улицях, наче в военний час. Пресия, перекупства і напасти виборчих гіен переходять всяке вображенє. Телеґрафічні жалоби до д-ра Кербера і намістника остали без результату і без відповіди — як звичайно. —В тій самій справі одержуємо і ми звістку з деякими цікавими подробицями. Отже, коли вже члени міської ради опустили комісию, діяло ся дальше таке: „Комісар спровадив собі на власну руку цілу комісию, а то: пп. Керского, Пйонтковского, Саковича і прочих, що навіть не мають права приналежности до Тернополя а тим самим права виборчого і так перевів вибори до кінця, впускаючи через жандармів тілько деяких виборців, котрі сотки виборців стояли наокопо будинку магістратского і чекали на впущенє. — Кромі двох комісарів, занятих виборами, сидів у виборчій сали ще третий, і той записував для себе число голосів відданих на одного і другого кандидата, що мимо тайного голосованя, не приходило ему тяжко, бо Жиди і Русини голосували на д-ра Ландава, а Поляки на д-ра Дулембу. Коли-ж надійшла телеґрама з Бережан, що д-р Дулемба дістав 733 голоси, тоді легко вже було обчислити шанси д-ра Дулембн. Зроблений через комісаря головою комісиї, збанкрутований шляхтич Керский, нараз заявив, що салю замикає, а голосувати будуть тільки ті, котрі суть в салї. Тим способем вибрано д-ра Дулембу. — Але аж тепер зачинає ся комічна сторона: Акту виборчого не хотять підписати ані бурмістр ані его заступник, бо виборів не провадили і знають о тім, що кількасот виборців до голосованя не допущено, а Керский не має права протоколу підписувати, бо — як сказано — навіть не приналежний до громади Тернополя. Тож заходять в голову, як ту перешварцувати нового посла до Ради державної.

— **Страйк у львівскій політехніці** має розпочати ся з днем нинїшним. Студенти домагають ся: 1) Сейчасового знесеня міністерияльного розпорядженя з дня 15 лютого, котрим заборонено відбувати збори в льокалях політехніки; 2) Законного запевненя свободи зборів в мурах школи як і поза нею; 3) Законного права постійної репрезентациї; 4) Законного взпевнения істнованя гонорового суду слухачів.

— **Скандал серед львівских артистократичних кругів.** Львівска часопись „Wiek Nowy“ доносить, що жінка одного з львівских університетских професорів, родового аристократа п. П., злученого родинними звязками з усїма визначнїйшими родами галицкої аристократиї, підробивши векслїв на суму 120.000 кор., утїкла зі Львова до Одесси. Злочинна дама, звісна всїм банкам, лихварям і ювілерам, у яких робила великі закупна, була вже давнїйше причиною кількох скандалів, які затушовано. Так, перед 2 роками взяла у одного ювілера „на рахунок“ дорогоцїнностий за 4.000 кор. і пішла прямо до банку... заставляти. Ювілер підглянув махінацию і відобрав свій товар. Минулого року знов муж обманщицї довідав ся, що по лихварях і банках кружать з его підписами, підробленими жіночою. Треба було продати лїс в Скнилові за 200.000 Кор., аби затушувати скандал. Та коли за рік знов появило ся пофальшованих векслїв на 120.000 К. між ними два векслї на імя кардинала Пузини, тодї муж відмовив заплати. Панї П. хотїла ще на кінци ошукати „Касу ощадности“, фалшуючи книжочки з 60 Кор. на 9.600 К. — але се їй не вдало ся. В першій хвили справу затушовано, і проворна дама мала ще час вибрати ся за границю.

— **Борба о громадскі додатки.** На запитанє деяких Вп. читателїв, чи дирекция пропінацийного фонду обовязана заплатити громадї також додатки на шкільні потреби, відповідаємо, що обовязана. Тих додатків дирекция не хоче виплачувати, а з решти обтягає „в дорозї угоди“ (!) 10%. Одно і друге є безправством. Нема иншої ради, як зігнорувати дирекцию пропінацийного фонду, і цїлком нове подане внести до міністерства фінансів, аби казало виплатити здержані додатки.

— **Вп. Івана Кавиченка** в Тернополи просить Канцелярия „Просьвіти“ у Львові, щоб зволив подати свою точну адресу.

— **Осушенє зуйдерского заливу.** Ще зі шкільних часів звісний кождому зуйдерский залив, що вдираючи ся при горлї Рену в само серце Голяндиї, займав 360.000 гектарів простору. Колись, ще перед XIII-им столїтєм християнської ери, сей залив не мав сполуки з морем, але був звичайним озером, що займало значно меншу просторонь від теперішного заливу. В римских ще часах звісне було се озеро під назвою „Флево“, а римский полководець і намісник Галиї, Друзус, получив его з руслом Рену при помочи каналу, що часом замінив ся в рамя Рену, звane „Іссель“. Напір моря на низькі береги Голяндиї, що забирав з року на рік значну часть краю, перервав нїнци звержену пасмугу землї, що віддїляла зуйдерске озеро від моря, і так замінило ся воно 1282-го року в залив. Від XVI-го віку Голяндиї, що доси уступали перед напираючим морем, зачинають з ним систематичну борбу: будують величезні тами, осушують затоплені вже навіть простори, віддїляючи їх від моря гатами і випомповуючи воду при помочи вітракових моторів, а в XIX-ім вїцї при помочи пари. Здобуті землї заміняють на пречудові рілї і огороди, яких один гектар продає ся по 3.000 зр.! Поля ті лежать 4—6 метрів низше морскої уровени, а ріки переплывають їх на високих валах, скованих з обох боків тамами. Оригінальний се вид, коли кораблї плывуть вище піль. Усю ту сїтку там і каналів удержує держава, що видає на сю цїль 7 мілїонів зр. річно. — Тепер-же, йдучи, за проектом інжинїра Лелія, задумала Голяндия осушити зуйдерский залив, а бодай замінити его назад в мале озеро. Після пляну Лелія віддїлить ся зуйдерска й залив від моря величезною тамою, широкою на 60 метрів, а довгою на 30 кільометрів. Тамою буде бічи зелїзниця і будуть два засувн для проїзду кораблїв. Конт будови сеї тами винесе 42 мілїонів голяндских фльоренів (стілько-ж менше-більше зр.) Само осушене утвореного тим способем озера розложить ся на 30 літ. Найперше осушить ся коштом 38 мілїонів фльоренів 45.000 гектарів найменше піском занесеного дна на західнім кінци заливу. Часть, призначену до осушеня, відділить ся тамами від озера, поділить ся гатями на менші части, а воду випомпує ся паровими машинами. Роботи зачнуть ся небавом. — Мала Голяндия мусить справдї заімпонувати цїлому культурному сьвітови. Малий народець, що потрафив у віковій борбі здобути собі землю від моря, що свою політичну свободу виборов героїчною боротьбою з Іспанїєю, що дав сьвітови основи до розвою новочасного малярства і виховав богато ученик, недаром став ідеалом, до котрого висоти товарищ гетмана Виговского, вихований в Голяндиї Немирич, бажав піднести козацку Україну.

— **Ученик учительскої семінариї** третого року глядає лекциї на селї. Може приготовити до ґімназиї і дати початки нотного співу. Ласкаві ґлошенія: Д. М. Львів улиця Уніі любельскої ч. 11а. партер у п. Масного.

— **Дрібні вісти.** З фундациї ґр. Петра Водзіцкого, заложеної для збіднїлих селян в громадах Вербів, Волиця, Голгоче, Заставцї і Добровляни в підгаєцкім повіті, роздано в тім році для найбідніїйших громадян 1.796 к. 8 сот. — Львівский адвокат Тадей Шидловский, що утїк до Америки, бавить в Чікаґо під прибраним назвищем Львового яко співробітник тамошної польскої ґазети. — Сполучені Держави мають установити американьский конзулят у Львові. — Рада шкільна краєва оповіщує конкурс на посаду молодшої учительки в женьскій учит. семинариї в Перемишли з реченцем до 31 с. м., а старостве в Сокали на аптику в Тартакові до 15 червня. — Часть суду карного при ул. Батория перенесено для тісноти місця на другу сторону улицї. — Рада повітова в Дрогобичи вибрала заступником маршалка пов. Мих. Сервацкого. Рускі члени ради, жадавші вибору свого члена, не голосували. — В Варшавї падав сего тижня сніг і град. — Цар приказав відписати бідним 120 мілїонів залягаючих податків.

50.000 Корон виносить головна виграна льотериї акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателїв, що тягненє відбуде ся невідклично 19 червня 1902 і всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученєм 10%.

Посмертні — ₰ — вісти.

Григорий Прокопович, протоєрей, архипресвітер-ставрофор, найстарший віком сьвященик Буковини, упокоїв ся 7 с. м. в 92 р. житя, а 66 р. сьвященьства в Бергометї н. С. Покійний уродив ся в році 1810, висьвячений на сьвященика 1836 зіставши пароxом 1837 через 35 літ потрудив ся на однім місци; парохіяне дуже его любили і поважали. В. в. п.!

Наука, штука і література.

— **Літературно-наукової Бібліотеки**, видаваної „Укр.-руською Видавничою Спілкою“, появили ся нові випуски

ч. 27. Два учителї — споминки М. Драгоманова; — ціна 40 сот.

ч. 28. Повінь — Оповіданє Е. Золї — в перекладї І. Франка — ціна 30 сот.;

і **ч. 29. Київська Козаччина 1855 р.** — С. Томашівського — ціна 10 сот. (Се цікава брошурка про селяньскі антікріпацкі рухи в київскій ґуберниї з 1855 р., яким селяньство надало характерну назву „козаччина“. Рух здавлено військом.)

— **Антона Крушельницкого**: „Артистка“ драма в 4 актах — Коломия 1902 можна замовляти у автора, в Коломиї, Замкова 15а, по ціні 2 К.

— Тов. „Сокіл“ у Львов видало **Марш Соколів** на фортепян композициї *Я. Ярославенка*, а дохід призначило на прапор товариства. Ціна випуска виносить 50 сот., а набувати его можна в Ставропиґийскій книгарни у Львові. — Композиция визначає ся гарною мельодийностию і брабурою, тож можна надіяти ся, що наклад скоро розмине ся, а молодий автор, заохочений поводженем, збогатить нашу музику ще неодною удачною композицию.

Переписка Редакциї і Адміністрациї.

Вп. М. Ве, в Го, Грошї віддано куда слїдувало, і то в 1900 р. $^{28}/_{5}$, в 1901 р. $^{18}/_{3}$ і в 1902 р. $^{19}/_{3}$ по 2 К.—І. Че. в Ко. Тепер виплачено за І а не II квартал, бо була залеглість з минувшого року за IV кв.

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 15 мая. — Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 9·60 до 9·90 а на термін 7·50 до 8·—, *Жито* старе 6.80 до 7·— а на термін 5·25 до 5·75, *овес* оброчний старий 7·60 до 7·90 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 5·75 до 6·25 а броварний 6·75 до 7·50, *репак* —·— до —·— *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·50 а до вареня 8·50 до 13·— *вика* 7·25 до 8·—, *насіне льняне* —·— до —·— *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·50 до 6·75, *гречка* 7·25 до 7·75, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·25 до 6·40, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 45·— до 60·—, біла 50·— до 90·—, шведска 60·— до 90.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 16·50 до 17·—.

Надіслане.

ВСІХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Д-р Володимир Янович

б. асистент ц. к. головного шпиталю у Відни, мешкає тепер в Станиславові ул. Казімировска ч. 5 ріг (ул. Собіского, напротив каси ощадности.) 375 1—10

Frateli Deisinger

в Тересті

висилають найлучшу каву SANTOS $4^{3}/_{4}$ кільоґрамів по 4 зр. 99 кр. оплачено і оцінено. 297 10—10

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане зубів без болю, лічене недуг ясен і ямки устної, штучні зуби в кавчуку, золоті і без плитки.

Репаратури в провінциї виконує ся відворотно.

Інститут отворений цілий день.

Лїкар дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

В справі конверзиї

$4^{1}/_{2}$% зелїзничої позички в сріблї і в золотї,
$4^{1}/_{2}$% обліґациї пропінацийні
$4^{1}/_{2}$% обліґациї угорско-східної зелїзниці, звольнять властителї повисших обліґів порозуміти ся з домом банковим

Сокаль і Лілієн

Дім банковий і контора вимінн у Львові.

Порученя в провінциї виконують ся відворотною почтою. 207 2—2

Яко добру и певну льокацію

поручаємо:

$4^{1}/_{2}$% Листы гіпотечні,
4% Листы гіпотечні коронові,
5% Листы гіпотечні преміованні,
4% Листы Тов. кред. земского,
$4^{1}/_{2}$% Листы Банку краєвого,
5% Обліґациї Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Обліґациї пропінацийні и всякі ренты державні.

Папиры тї продаємо и купуємо по найточнїйшім курсї деннім. 374 [3]

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плянтадіяхъ площа, Галицкой



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвикеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райецайґи, та льмы мѣрничі піоны, лібелѣ, манометры и. т. п.

Уряджене дзвинковъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся якнайскорше и найдешевше. 4185

Ученик найде поміщене в торговли корінній і деликатесів ИВАНА БОРИСА в **Перемишли.** 327 8 10

Ґенеральна Репрезентация одного з найстарших Товариств в цілї і обезпечень людових

„ALLIANZ“

як инче го Товариства житевих у безпеч-нь у Відни, пошукує для заключанє фахово уздібнених осіб під надзвичайно користними услівиями. Нефахових поучать ся. — Письмені або личні оферти приймає: Ґенеральна репрезентация Львів, Коперника ч. 18 в партері. 344 5—6

Дяк безженный, вміючий вести хор, шукає посади. Адрес: Василь Баслядиньский, Ушиця п. Сасів. 362 4—5

БРИНДЗЯ гірска, маєва, свіжа. Пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 28 кр.
ШПАРАҐИ до 26 мая 1 кільоґр. по 75 кр., пізнійше пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 40 кр.
БУЛЇОН для хорих надзвичайно поживний по 5 зр. 6 зр., 7·50 зр. і 10 зр. за кільоґр.

Двір Лапшин п. Бережани. 368 2—10

Іспитований півець церковний, безженний, глядає посади дяка. Адрес: Іван Гоцуляк в Залучу п. Турильче над Збручом. 375 1—3

Особа середного віку пошукує місця до заряду домовим господарством. — Адрес: Сабіна Петровска, ул. Личаківска ч. 22 I. п. дверї 5. 369 2—3

Постійний убочний заробок

запевняє ся пп. **секретарям громадским.** — Зголошеня управляє ся надсилати: **Львів, фах почтовий ч. 83.** 346 6—6

Випродаж

Придатні для церквей або костелів вівтарики, образи сьвятих і т. д. по бл. п. Петрі Кухарскім продають ся в склепі в пасажі Ґавсмана. 372 2—3

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині



Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлїйскої ,стали від ,80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столені и вилки, ножиці всїлякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 103

60%

річно дістанем помістивши капітали в сільско-господарскім

ВІТРАКУ

новійшої конструкциї. Ціле уряджене такого від 3000 руб. — вище



Ант. Кунц,

надвірний доставець

Граница, Моравія (Австрія).

309а **Цінники безплатно.** 3—18

ОПОВІЩЕНЄ.

Дня 28-ого мая 1902 о годинї 3-ій пополудня відбудутся в сали Товариства задаткового в Комарнї

XXXIII. Загальні Збори

членів, на котрі всїх до голосу управнених членів сим запрашаємо.

ПОРЯДОК НАРАД:

1) Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
2) Звіт Дирекциї з дїяльности і рахунків за рік 1901.
3) Звіт Комісиї ревізийної з внесенєм на удїленє Дирекциї абсолюторії з дїяльности і рахунків за час від 1 сїчня 1901 до 31 грудня 1901.
4) Подїл чистого зиску з року 1901.
5) Доповняючий вибір 3 членів до Ради надзираючої.
6) Зміна статутів.
7) Ухвала затверджаюча виключенє членів.
8) Внесеня членів.

До зміни статутів, після §. 46 потреба присутности $^{3}/_{4}$ членів. Колиби прото потрібне чисдо членів 28 мая 1902 не зійшлося, втогди відбудутся збори **дня 4 червня 1902** о годинї 3-ій пополудня в сали Товариства задаткового в Комарнї

XXXIV. Надзвичайні Загальні Збори

на котрі рівночасно управнених до голосованя членів в цїли полагодженя точки в нарад запрашаємо.

В Комарнї дня 10 мая 1902.

З РАДИ НАДЗИРАЮЧОЇ

Товариства задаткового в Комарнї на повіт судовий Комарнянській стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою.

кс. Владислав Фридель в. р. президес. *Зигмунт Айдукевич* в. р. секретар. 371 1—1

Звісна Р. Т. Рускій Публицї

Реставрация Яковского

Львів, улиця Галицка число 10,

приймає абонаменти на обіди і вечері. — В пост обіди і вечері пістні, проте поручає ся особливо Вч. Духовеньству. О численну участь просить

3·8 4—10 **ЗАРЯД.**

Перші загальні збори

членів **„Повітового товариства Кредитового“ в Немирові** відбудуть ся 29 н. ст. мая 1902 о 1-ій год. в полудне в церковнім домі в Немирові з таким порядком:

1. провіренє рахунків за час від 1 липня 1900 по 31 грудня 1901, затвердженє білянсу, розділ зиску і удїленє дирекциї абсолюторії.
2. Вибір двох членів Надзираючої Ради в місце вилосованих.
3. Внесеня членів. 371 3—3

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ

о. Ем. Гриневецкий, голова. *Николай Голіян*, секретар.

Вже вийшов!

Дамский Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданнях т. в. етимольогією і фонетикою формату 7×10 c/m на великім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цінї в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти може в торговли Євгена Спожарского, в книгарни Ставропигійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 16—50

Ф. ФРІДРІХ і Н. НАГОРНИ

Львів, Академічна ч. 28.

Торговля корінних товарів, делікатесів і вин. Склад кави, чаю, полудневих овочів та й всіляких артикулів споживчих входячих в обсяг домового господарства, сьвічки, мило, крохмаль, соду. — Маринати, вудженини, сири, горівки, лікери. Вина, шампани. Коняк курацівський. Пиво пільзенське, Портер англійский. — Комнати до снідань. 490 34—40

Магазинъ дамскихъ новостей

ГЕРМАНЪ ЛЯХСЪ

Львовъ, улиця Галицка ч. 12.

поручає Поважаній Р. Т. Публиці **Роботню и магазин напелюховъ дамскихъ и дѣточихъ** а також рожий товары оксамітни и шовковій, коронки, стяжки и рожий товары модний, найгустовнїйший убрана до капелюховъ, також бали дамске, корсеты, парасольки, рукавички, товары волѣчковій и футряній

Великій выборъ обуви дамскои и дѣточок, також россійскахъ кальошевъ по найдешевших цѣнах. 154 30—15

Приймає ся капелюхи до убрана и переробковання.

ОПОВІЩЕНЄ.

Сим маю честь повідомити Поважану П. Т. Публику, що з днем 6. мая с. р. отворивем у Львові при **ук. Сикстускій ч. 29**

КАВАРНЮ

під девізою „Polonia“

а також огород гостинний електрично осьвічений, де щоденно концертувати буде доскопала оркестра військова.

Узглядняючи новочасні вимоги урядив я к а варню **„POLONIA“ з найбільшим комфортом.** Білярди найновійшої конструкції. Поручаючи ся ласкавим зглядам Пов. П. Т. Публики остаю

З високим поважанем

364 2—3 **І. ФРАЙФЕЛЬД.**

МИЛО ІМСІ ПАНА ЗАБЛОЦКОГО

Найліпше мило туалєтове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ „TLEN“

До набутя у всіх антиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусове 1 корона за штуку.

177 21—60

Наш крохмаль полискуючий з сею маркою охоронною, діти є із сторони Р. Т. консументів надзвичайної вартости, а так обставина есть доказом, що неуктиві підрядні продуценти крохмалю пускають в торговлю свій нездалий фабрикат [недорівнуючий ані в приближенню нашому знаменитому продуктови], засмотрюючи его етикетами подібними до наших. Таке кардостойне наслідовництв вирождує в блуд Р. Т консументів; тому в ціли охорони їх перед втратами, осьміляємо ся остерегти їх отсею престорогою перед шахрайским визиском, по учаючи всім Р. Т. консументам наш знаменитий „крохмаль полискуючий“ з маркою охоронною, „Кіт облизуючий лапу“. Гоффхманна фабрику крохмалю в Сальцуфлен На складі у п. ОСКАРА КРАЙЗЕРА головного заступника у Львові, Жигмонтівска ч. 4.



Цѣс. корол. упривил.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, Лікерів і Окту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у ЛЬВОВѢ

поручає старй горѣлки польскій, розелісы, лікеры, румы правдній зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bouquet“ на наливки, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 366

Склады для мѣстъ: улиця Галицка ч. 1 — и улиця Конерника ч. 9.

ЖЕҐЕСТІВ

Заклад жерельно-купелевий

в Галичині над Попрадом.

Почта телеґраф, зелізниця в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсионат з цілим удержанем як до комнати від 8 К денно. — Ординуючий лїкар **Др. Тимотей Петровский**, асист. клін. акушериї, б. секундар шпиталя сьв. Лазаря.

ВОДА ЖЕҐЕСТІВСКА, найсильнїйша щава зелїзиста находить ся по всїх складах вод мінеральних. — Проспекти і пояснення висилаєсь на жадане відворотно. 389 4—20

Заряд жерельно-купелевого Закладу в Жеґестові.

Інтертеменавска фабрика глиняних виробів

Йоана Князя von Ліхтенштайна

Unterthemen bei Lundenburg, поручає:

Делїкатні клінкерові і мозаїкові плити, признані за найлучшу якість, продукуючі ся на десять міліонів цлят річно; відтак: **рури штайнцайґові і цегли клінкерові, рури на дренажу, фальцовані цегли на дахи,** глязурові і неглязуровані плити стінні і цегли для закривання й на дахи. Ілюстровані цїнники **gratis.** 41 **i franco** Число робітників 700. 2—2

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові

ул. Сикстуска ч. 25, ул. Галицка ч. 11 в Кракові, Сукенніце 20; в Перемишли, ул. Францішканьека ч. 24,

поручає

нехибні і незрівнані в своїх наслїдках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Мило бензоїнове, уживане против наскірних плям і висипок — сот. усуває рапавість скіри і надає лицю аксамітну мягкість. 50

Мило бораксове, вливає дуже користно на скіру, докладно очищує і вибілює скіру. Се мило есть знаменито ділаючим способом против опалєнє, весинок і згрубїню наскірка 50

Мило камфорове, усмирає печене і свербячку скіри, усуває висипки і червонїсть носа рук і лиця 60

Мило камфорово-сірчане, усуває червонїсть лиця і носа, сонячне опалєне та висипки. — кусник 60

Мило карболеве і мило карболево-пічане, до мыя рук для п. п. лікарїв, акушерок — кусник 40

Мило креолїнове, знаменито очищує скіру, усуває прищі, лишаї, коростя, болячки, відсьвіжує і вигіжнює скіру — кусник 70

Мило сірчане, з великим успіхом уживане до нищення прищів і угрів на лиці і усяких висипок на скірі 50

Мило сірчано-смолеве, переважно уживане на коросту. Се мило оказало ся найлїпшим способом при тій слабости, бо перевисшило в но всі нові винайдені, а так дорогі способи — кусник 70

Мило смолово-ґліцеринове, з кождого огляду одним з найлїпших десінфекційно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку есть воно задля своїх десінфекційних і змягчуючих скіру прикметь, знаменитим і випробованим способом на усунене всякої наскірної нечистости — кусник 60

Мило смолеве, усуває прищі, лишаї, всякі скірні висипки, почервонїне лиця і поралі з голови 60

Мило стораксове, уживане при наскірних слабостях, головно при корості — кусник 60

Мило тимольове, знаменито очищує скіру з усяких виприсків і усуває поралі з голови 100

Мило таніїнове з ґліцерином в незрівнанним способом на почервонїне голови, рук і ніг — кусник 70

V 2 VII.

! ПОЗІР!

ПЕРША ГАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всіх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож виплїтає старі).

Похвальні листи на жадане. 209 28—?

Свій до свого!

Перший рускій складъ машинъ до шитя!



Незрівнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Ножний вбдъ 27 до 65 зр.
Ручний „ 25 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)

Всч. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, якъ такожъ и для селянъ за потвержденемъ уряду громадского. 108 25—?

Успѣшна сплата приступній. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя и гафту безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*

Львовъ, Галицка 6.

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вбдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричній а именно:

І-а по 156 кор. за 100 кільо
ІІ-а по 136 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

Народну Торговлю у Львовѣ

Скринки и опаковане даромъ. 123 8)—?

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВИ І ВИНА

КДМУНДА РІДЛЯ

перенесена

на улицю Театральну ч 3,

друга камениця, від площі Маріацкої поручає:

ЧАЙ маєвого збору:

пів клг. Congo	ар.	1·60
Souchong чорна	„	2·—
маєвий збір	„	3·—
Kaysow чорна	„	4·—
Melange de Lon	„	4·—
Висівки чаєві	„	1·30
Висівки найліпших чаїв	„	1·60

найлучші роди **КАВИ** о часто ароматичнім вкусі, котрі розсилає оплатно до кождої почтової стации 4½ кілгр. в мішочку:

Portorico	9·—	½ кгр.	—·90
Cuba труб.вер	9·50	„	—·90
Ceylon зелена	10·—	„	1·—
Ceylon „ перед	10·40	„	1·0
Ceylon „ гр.-в.	10·75	„	1·04
Ceylon „ верх.	10·75	„	1·0
Moccaарк.в.	10·75	„	1·0
Jawa золота	10·75	„	1·0

Опаковане не числить ся.

Замовлення з провінції висилає ся відворотною почтою. 136 16—52

ТЯГНЕНЄ

НЕВІДКЛИЧНО

19 червня 1902

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по 1 короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Кларфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і сини, Яков Штрог, Сокаль і Лілїєн, Самуелі і Лиидав.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученем 10%. 340 5—?

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп. приходить о годині	Поїзд особ. приходить о годині	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп. відходить о годині	Поїзд особ. відходить о годині	ЗІ ЛЬВОВА
6·10		з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6·25		до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потут.
6·20		з Чернівців (Ицкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
6·50		з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2.09	6·43	„ „ „ дв. Підз.
7·45		з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дротоб.
7·40		з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30		
8·00		„ „ на дв. головний	2·55	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
8·10		з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
8·15		з Сокаля, Рави рускої		9·15	до Янова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
10·25		з Ряшова, Любачева	2·40	10·30	до Чернівців, Ицкан
11·55		з Станиславова [Кересмезе, Потутор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.
1·10		з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
1·23		з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·20		з Підволочиск, Кошичинців на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·35		„ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
3·14		з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
4·40		з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
5·11		з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачева
5·35		„ „ „ на дв. гол.			
5·50		з Кракова			
1·45	5·40	з Чернівців, Ицкан			

НІЧ

	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буоні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щодено
12·15	9·20	з Чернівців, Букарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10	до Сокаля і Рави рускої
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.		9·20	„ „ дворець Підз.
	10·03	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ицкан, Чорткова
	3·14	з Підволочиск, Кошичинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	3·35	„ „ на дв. гол.		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано. 68

Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а именно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красіцких ч. 5) уділяє пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розсилає їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Інституту Ставропигійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 98. Львів, Пятниця 3 (16) Мая 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРзї: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

	в Австриї:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане" по 50 с. — Поданя і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Що се значить!?

(Голос з кругів духовеньства.)

Кождому Русинови впадає ярко в очи, що про заміщене епископского престола в Станіславові наче-б зовсім забуто. Русин довготерпеливий, то правда; однак і найпокірнійша терпеливість має свої границї. А вжеж годї забути, що посада станіславівского епископа жде доси на заміщене повні два роки. Що се значить? Чи се епископство утворено Русинам на глум, щоби по двох літах ваканциї пригадувати доперва, що воно доси таки не обсаджене? Чи се необсаджуване становища, що належить ся виключно Русинам, має руский народ уважати доказом тих „ласк", о яких голошено при ерекциї сего епископства? Ми звичайні до тези, що в справах обсад епископских престолів руководить перед всїм „політика". Чи не сказав би хто нам, „довготерпеливим Русинам", яка то політика лежить в фактї, що на обсаду станіславівского епископства забуто вже два роки?..

В тій справі кружать деякі поголоски, котрі в своїм часї по части реєструвала праса. З сих поголосок годї було вразу робити який небудь ужиток. Коли однак станіславівске епископство прямо забуте, то пригадуючи о нім, треба і з тих поголосок, які нам знані, зробити якийсь ужиток — а то тому, що се „забуте" на таку визначну посаду, як епископство, мусить мати якусь свою притоку, а обовязком нашим есть, по тих двох літах вижиданя вивести справу на чисту воду, критикуючи се, що сама пхає ся під критику. А фактнеобсадженя такого великого епископства як станіславівске вже через два роки, не то просить ся під критичну аналізу, але аж кричить за нею; — навіть і поміж довготерпеливими Русинами.

Одже одна версия каже, що се епископство будь то би для того так нечувано довго необсаджене, що годї на сю посаду найти одвітну личність, а правдивість сеї версиї іллюструє ся пречисленними іменами виринувших доси кандидатів, між котрими вичислює ся навіть і абсолютно неможливих. Коли би ся версия була правдою, то она мала би значіне брутального поличника, даного цїлому рускому народови, а в первім рядї его духовеньству: бо щоби компромітувати народ лянсованем кандидатур абсолютно нездарних, се хиба провокация, се безчещене, котре і такий покірний народ, як наш, собі закарбує; а пора розрахунку прийде колись хочби і покірним народам: і на невольнику порвуть ся колись пута.., — Первеньство на епископскі посади мають нежонаті доктори богословія; а їх в рускій церкві не бракує. Щож се значить, що поміж виринаючими кандидатами вичислювано всякі імена, а докторів богословія промовчує ся, якби нарочно? Чи не лежить та політика в тім, щоби лянсованем абсолютно неможливих кандидатур компромітувати і нарід, і духовенство руске, представити їх сьвітови як крайно нездарне неуцтво, між котрим рибою те, що у инших народів і раком навіть не гідне бути? А коли така в лянсованю дотеперішних кандидатур була політика, то пора нам остерегчи, що вона дражнить нечувано народ, а і самій церкви велику нанести може шкоду. Дуже бажати треба, щоби сю послїдну увагу зволив приняти до відомости преосв. теперішний Митрополїт, о котрім знаємо, що при іменованю епископа для Станіславова має застережений великий вплив, і котрому добро церкви не в річ байдужна. А і духовеньство саме чейже противне тому, щоби кандидатурами, далекими від пересічної кваліфікациї, було компромітоване і перед очима власними, і перед очима сьвіта.

Инша же версия каже, що обсаду станіславского епископства для того здержано вже два роки, що не добито торгу о те, скілько гроша відступить митрополитальний престол з своїх доходів на вивіноване сего епископства, та що всякі поголоски о кандидатах суть і будуть безпредметові, доки не порішить ся сей торг. Без обиняків уживаємо драстичних слів на висловлене сеї версиї, бо вона так монструально неправдива, що обвиваня в делїкатнійші слова не потрібує. Як то? Станіславівске епископство, проголошене в своїм часї яко верх і монаршої і державної „ласки" для Русинів, не має до тепер забезпеченого вінованя, і треба аж дерти лико з того, що митрополитальному престолови остало, щоби „верх ласки" сьвітив ся? Алеж Митрополитови не вільно своєвільно зменшати дібр, до митрополитального віна належачих! Коли віно митрополії значне, то митрополія має тисячні потреби, котрим повинно те віно пособляти первим; і тому не сьміє воно бути роздиране для вінованя одної личности, хочби нею був і Епископ, особливо, коли на вивіноване тогож инші суть фонди! А ті фонди **суть**; станіславівске епископство не витрясено з рукава, а постановлено его в дорозї законній, законом визначено для него віно з фонду релїгійного, заглядно державного, в висотї 24.000 корон річно! Се епископство випосажене проте достаточно; — для когож отже мав би митрополїтальний престол нищити на всї часи свою дотацию, кому мав би з'обовязати ся платити з митрополитальних дібр річно 24.000 корон, як про се ходить поголоска? Може на проектоване латиньске епископство в Тернополи хиба...? Алеж така претенсия була би монструальна!

Тож, щоби раз покінчити з поголосками монструальними, питаємо сфер, від котрих справа залежить: що се значить, що станіславівске епископство не обсаджене від двох уже літ?

Spectator.

„Ура, на українцоф!"

IV.

Перша половина „Віновнїкоф", складаюча ся з трех частий, оголошених перед Великоднїми сьвятами, кінчить ся карколомним висновком, з котрого виходить, що нещастем молодїжи руских ґімназий є „пайдократия" і одиниї, а винуватцями того є „декотрі" учителї-радикали, котрі взяли верх в тих ґімназиях.

Першу часть того висновку опер „Ґаличанин" на чотирох фактах грубого поведеня учеників переважно з „кацапами" і на казанці анекдот про подібні инші випадки, котрі „могуть бути приписані поодиноким ученикам, визначаючим ся грубостию поведеня", — другу на кількох приладах грубого поведеня „декотрих" учителїв з ученикамн-„кацапами" і на пустословнім твердженю, котрого навіть не пробує доказувати, що „декотрі" учителї защіплюють в молодїжи не тілько грубе поведене з людьми старшими, але попросту ненависть до цїлих станів, до національних партий і до цїлих національностий.

В другій половинї „Віновнїкоф", складаючій ся також з трех частий, оголошених по тиждневій перерві, розширює „Ґаличанин" не до пізнаня так одну як другу часть висновку і подає на остаток раду.

Нещастем молодїжи є: дич, простацтво навіть в поведеню зо старшими („кацапами"), ненависть до „кацапів", лицемірство у відношеню до учителїв і навіть батьків, розлад родинний, незнане ладу і карности, непризнаване вічнеї поваги, ненависть до панів-шляхти, до Москалїв і Ляхів, безбожність, радикалїзм, соціалїзм, незнане ні одного культурного язика, неспосібність до житя поза межами галицкої Руси, а навіть до публичної дїяльности в краю, пожиточної для народу, краю і держави,—а вже з усего найбільше нещасте — „український" патріотизм, сепаратизм (від єдиньства з Москалями) і мрії про самостійну Русь-Украйну.

Причиною того, як бачимо, таки справдї поважного, ба навіть застрашаючого нещастя молодїжи є „декотрі" учителї, що уживають простацких слів, політикують в школї замість учити, під видом „українского" патріотизму і сепаратизму помагають сторонній агітациї партийній, політичній і соціалїстичній, що зводить молодїж на бездорожє радикально-соціалїстичне, — взагалї система в „українських" ґімназиях.

Головно-ж таки причиною того нещастя є „український" викладовий язик і „українська" література, простацка, некультурна, що не має ніяких виглядів на будучність.

Яка рада на те нещасте?... „Русских" ґімназий повинно бути більше, але в „українських" ґімназиях конечно повинен настати рішучий зворот. Учителї — вже навіть не „декотрі" — повинні призадуматись над тим, до чого веде їх поведене; а батьки повинні поважно застановитись над будучностию своїх синів, що ходять до „українських" ґімназий, бо польскі ґімназиї не польщать рускої молодїжи, німецкі не німчать її, а „декотрі" (знов уже „декотрі") учителї „українських" ґімназий „псують наших синів".

Сей довжезний і на око страшний акт обжалованя, звернений против наших руских чи то „українських" ґімназий, міг би бути, як ми вже раз зазначили, добрим, навіть патріотичним дїлом, коли би був уложений в добрім намірі і — річ головна — коли би був опертий на фактах і справедливо та довідно умотивований. Лїпше самим пізнати грозяче небезпеченьство чи постигше вже нас нещасте і скаменутись та забрати ся до усуненя лиха, ніж би мали аж посторонні чинники нас до сего приневолювати або й самі робити у нас лад. Та на превеликий з одної сторони жаль, що в суспільности нашій можлива є така підлота, а з другої сторони на радість „українцоф" той акт обжалованя, котрим ґенеральний штаб „русско-народной партиї" задумав розторощити і роздавити їх, має всї признаки найлегкодушнїйшої і найзлобнїйшої клеветы і найпідлійшого доносу.

Зазначуємо передовсїм еще раз з притиском, що, хоч „Ґаличанин" особливо в справах „українцоф" не заслугує на ніяку віру, ми з усею готовостию робимо ему тую любязну уступку, що принимаємо всї его анекдоти про учеників і учителїв руских ґімназий — навіть і про того студента університету, що не умів перечитати „др." — за незбиті факти, значить, припускаємо, що „Галичанин" в разї потреби годен би на всї ті випадки подати незбиті докази.

Всеж таки на кількох чи навіть кількадесятьох фактах простацтва поодиних учеників чи навіть менших або більших, у всякім же разї невеликих гуртків учеників руских ґімназий опирати докір простацтва молодїжи, значить, всего загалу молодїжи тих ґімназий, — а факту разячого неуцтва у якогось там одного студента виводити суд про ровень образованя, яке виносять ученики з руских ґімназий, — на підставі одного факту, що десь там якийсь попович був причиною, що парафіяни его батька допустили ся сьвятотатства, видавати суд, що радикалїзм, підшиваючий ся під українофільство обхопив широкі круги молодїжи у всїх українських ґімназиях, так що випадки иншого вастрою учеників є „рідні", — на підставі кількох фактів нетактовного поведеня „декотрих" — учителїв опирати докір, що ті „декотрі" учителї є причиною простацтва і одиниї молодїжи, що радикали взяли верх в руских ґімназиях, — чиж се і богато такого иншого, чим аж кишать „Віновнїки", не є найлегкодушнїйшою і найзлобнїйшою клеветою перед лицем тих, що всяку клевету на Русинів і на руські институциї підхоплюють з найбільшою розкошию, дальше перед тими, що читаючи ґазету, читаного не розбирають критично або й не спосібні розбирати та все друковане принимають за сьвяту правду?

А що-ж казати про ті найтяжші вже точки того дивезного акту обжалованя, котрих „Віновнїкі" навіть не пробують доказувати, навіть анекдотами нїякими не ілюструють, як те, що молодїж виносить з руских ґімназий ненависть до „панів-шляхти і до Ляхів", що учителї — нехай би навіть з осторожним додатком „декотрі" — під видом „українского" патріотизму і сепаратизму помагають постороннїй агітациї партийній, політичній і соціалїстичній, котра зводить молодїж на радикально-соціалїстичне бездороже, так що значна часть молодїжи, виходячої з „українських" ґімназий, заражена з їх вини радикалїзмом?

Злоба і безличність тої клеветы окаже ся у своїй безмежній величи аж тогдї, коли завважить, що прим. в р. 1899/1900 було у всїх чотирох руских ґімназиях 1379 учеників, а у всїх инших ґімназиях галицких 1785 Русинів. Коли на боцї лишимо тернопільску руску ґімназию, з котрої не вийшов еще жаден ученик, то лишить ся кругло що найбільше 1200 против 1785 Русинів. Чейже з тих 1785, що ходять до польских і німецких ґімназий, більше число виходить до університету, ніж з тамтих 1200? А коли взяти на увагу, що сего року у львівскім університеті було „українцоф", значить, „пайдакратоф", „радикалоф", найменше вісїм разів тілько, що „русских", значить „благавоспитанних і благанадьожних": то річ чейже ясна, що значно більша половина тих „пайдакратоф" походила з тан вихвалюваних „Ґаличанином" польских і німецких ґімназий. Деж ті „пайдакрати", що походили з польских і німецких ґімназий, в котрих „панує наука і культура", навчили ся свого простацтва? Хто їм защіпив ненависть до „панів-шляхти і до Ляхів" та до Москалїв? Хто їх звів на радикально-соціалїстичне бездороже? Не вжеж і в польских та німецких ґімназиях взяли верх радикали? Не вжеж і в тих ґімназиях та сама система, що в „українських"?

З якою розкошию повитали сю клевету ті вороги, показує ся з того, що польскі дневники, чим загорільший русиноїд, тим докладнїйше повторюють клевети „Ґаличанина".

На тій самій підставі, на якій ми статию „Ґаличанина" назвали крайно легкодушною і злобною клеветою перед лицем читаючої публики, звемо її найпідлїйшим доносом з уваги на шкільні власти і взагалї на порішаючі о наших справах круги.

„Ґаличанин" в додатковій ще статї в ч. 92. відпирає зроблений ему вже перед тим докір клевети і доносу, указуючи на те, що подав незбиті факти, котрих ніхто опісля не спростував. На те скажемо, що годї і простувати факти, подані у формі анекдот; ми-ж із своєї сторони клеветою і доносом звемо не оголошене всїх тих анекдот — бо ми їх навіть приняли за вірні факти, — а оперті на цих виводи і обжалованя загальні, мимо що виводи ті і обжалованя в наведених — нехай буде — фактах не мають нїякого оперта. Коли би ми бачили в статї „Галичанина" щирий, прихильний намір зарадити лихови, справдїшному і переконуючо указаному; коли би бачили в нїй так само переконуючо указане жерело того лиха, а ще до того може й відповідну раду: то назвали би се критикою. Коли би наведені були докладно і довідно факти — не у формі анекдот, — то називали би се публичною контролею публичної інституциї і її орґанів; а хоч би хто хотїв назвати се навіть і доносом, що має на цїли візвати власть до усуненя лиха, то й в такім доносї не бачили би ми нїчого злого. Але неоправдані фактами висновки і обжалованя,

до того в крайно з'їдливім і напастливім тоні виведені, не можемо инакше назвати як найпідлійшою клеветою і гидким доносом. Не згадуємо вже тут про той згірдний спосіб, з яким „Галічанін“ править про руску мову і літературу, бо тим займемо ся в остатній части, в котрій укажемо властиво ціль „Віновнікоф“.

З державної ради.

П. Дашиньский.

Нагле внесенє в справі армат.

На вчерашнім засіданю палати послів п. Дашиньский предложив нагле внесенє в справі купна нових армат і кредиту на сю ціль в квоті 38 міліонів корон. Внесенє кінчить ся слідуючими домаганями: „Взиває ся правительство, аби безпроволочно заявило, чи годить ся на підвищенє войскових тягарів на купно нових армат. Коли так є, то як правительство може се виправдати супротив критичного фінансового положеня, о котрім само нераз говорило. Міністра фінансів взиває ся, аби подав, як високі будуть загальні кошти наміреного купна нових армат і як правительство намірає ті кошти покрити?“

Палата безпроволочно приступила до дискусиї над сим наглим внесенєм. П. Дашиньский заявив, що внесенє є демонстрацию против ухвали в буджетовій комісиї австрийскої делеґациї. Австрийскому парламентови звичайно не дають говорити о справах які належать до спільного правительства, наколи в угорскім парламенті відбувають ся що тиждня великі дискусиї, контролюючі кождий крок заграничної політики. Чому австрийский має бути гірший від угорского?

Делеґациї.

Внесенє є також демонстрацию против институциї делеґациї, котра є прямо неможливою, бо утворила ся в часі найбільшої кризи в державі. Делеґациї не мають найменшої відвічальности. В них засідає 20 членів палати панів, котрі взагалї не представляють ніякої групи виборців і 40 членів палати послів. Між тими 40 послами є 15 властителів великих посілостей, з котрих п. Абрагамович має 48 виборців, Яворский 43, а Козловский 20. Тих 15 великих властителів має взагалї 850 виборців, а мимо того творять з 20 членами палати панів (котрі взагалї не мають виборців) більшість в делеґациях. Ті панове ухвалюють великі тягари, котрі народ мусить двигати.

Три міліони галицких Русинів мають в делеґациях, з ласки шляхти, тілько одного репрезентанта, 15 опозиційних послів з Галичини не мали жадного репрезентанта, наколи 40 виборців Дїдушицкого і Абрагамовича все мають репрезентанта в делеґациях. Ті „репрезентанти“ ухвалюють видатки, котрі двигає цілий край. Они суть так сильні, що можуть спаралїжувати дїяльність екзекутора податкового, коли би він відважив ся перевести екзекуцию у шляхтича. Они затроюють житє Коритовскому, коли він стягає податки і є в тій точці цивілїзованим чоловіком. Великі міста, як Відень, Пешт, Львів, Краків, Чернівці, цілком не мають репрезентанта в делеґациях. В делеґациях нема фахових референтів, перед котрими міністер міг би мати респект.

Тон міністрів.

Промови міністрів доказують, що они цілком легковажать собі всіх членів делеґациї. Такою була відправа, яку ґр. Голуховский дав делеґатови Вуковичеви. Коли Козловский позволив собі критикувати поступованє ґенерала Гальґочого, президент делеґациї Хлюмецкий набештав его (schnäuzte ihn an) і заборонив таку критику. Козловский мусїв мовчати і доперва за кулїсами післав Хлюмецкому сьвідків. Гальґочи не лиш переслїдує социяльїстів, але секує власти, як би своїх підофіцирів. Міністер краєвої оборони, котрий мусить числити ся з парляментом поступає вже цілком инакше.

Делеґациї ухвалюють міліони в протягу кількох годин, міліони, котрі мусять заплатити хлопи, робітники і взагалї бідні горожане. Дивна річ, що в делеґациях ніхто не мав відваги заінтерпелювати міністра війни в справі Матлясіча! Сей міністер привик їґнорувати волю виборців і послів.

Міністер фінансів.

Міністер Бем-Баверк заявив, що внесене до делеґациї жадане войскового заряду не повинно було нїкого здивувати, бо вже від кількох літ говорено о конечности відновленя перестарілого оружия. Правительство мусїло згодити ся на жадане войсковим зарядом в справі закупна гавбиць, бо політичні відносини еще не дійшли до того, аби военні конфлїкти були виключені. Бесїдник не може подати загальної цифри, кілько буде коштувати купно нових армат, бо проби еще не скінчили ся. Кошти не будуть покриті з біжучих доходів, але з кредитових операций, котрі в певнім часї мають бути з'амортизовані. Міністер внесе в своїм часї відповідне предложенє.

П. Дашиньский.

П. Дашиньский полемізував з виводами міністра, котрий конечність закупна нових армат порівнував з конечностию закупна нових машин для промислу. Таке порівнанє не є гідне новочасного політика суспільного.

Не в узброєню порука оборони вітчини, але в любови вітчини. Чи можна любити вітчину, котра не увзглядняє нїяких прав, а тілько накладає нові тягарі? Міністер фінансів сказав, що ми велика держава. Чи нашу державу мож назвати великою, коли горожане всюди суть виняті з під прав? Відповіди міністра не мож прийняти до відомости. Ухваленє нових кредитів знищить економічно і суспільно народи Австриї. Оружний мир забирає більше жертв, як кровава війна!

Більшість за внесенєм.

В голосованю більшість присутних в палаті послів заявила ся за наглим внесенєм п. Дашиньского. За внесенєм було 99 голосів, против 77.

Внесенє упало,

бо до ухваленя наглого внесеня потрібна більшість двох третин голосів. За наглостию голосували: соціяльїсти, независимі Русини, христіянько-соціяльні, нїмецкі людовці, Всенїмці, Молодочехи і член кола польского Вільк. — (За се в колї польскім поставлено внесенє о виключенє Вілька з кола).

Міністерство рільництва.

З черги приступлено до дискусиї над буджетом міністерства рільництва. Міністер говорив о упадку рільництва, але в тім нема вини правительства, завинила загальна економічна ситуация. Тепер настав критичний період. Як найскорше треба полагодити відносини з Угорщиною, а потому приступити до управильненя економічних відносин з заграницею. Правительство буде боронити всї інтереси рільництва і зробить все в ціли піднесеня продукциї і збуту. Для скріпленя селяньства правительство буде старати ся розширити і зорґанізувати рільничі школи. Держава дає на мелїорациї 4 міліони корон річно, але коли фінанси держави позволять, ся дотация буде підвищена. Намолотивши повний мішок таких фраз, міністер закінчив заявою, що ситуация є поважна, але знов не така зла, аби не мож було ей поліпшити, а в тім напрямі міністер зробить все, що тілько мож зробити [а чи дасть бодай 1/2 міліона на парцеляцию в Галичинї? *Ред.*]

Хлопскі мелїорациї.

П. Созаньский заявив, що хлопи не мають средств, аби користати з добродїйства мелїораций. Знаходять ся в станї економічного упадку і потребують ріжних полекшей, аби могли переводити мелїорациї своїх ґрунтів. Нехай міністер фінансів мелїоровані ґрунта увільнить на якись час від ґрунтового податку, а ціла справа буде користно розвязана (замість хлопів, скористають властителї латифундий *Ред.*) Бесїдник поставив резолюцию взиваючу правительство, аби як найскорше предложило закон, на підставі котрого відводнені, здреновані і т. д. ґрунта були би вільні від податку. Бесїдник поручив також опиці правительства реґуляцию галицких рік.

П. Гладишовский.

П. Гладишовский представив положенє і постепенний упадок селяньства в Галичинї і домагав ся для него відповідного кредиту, аби его ратувати з рук лихварів. Бесїдник закінчив резолюцию, в котрій домагає ся уряженя державних маґазинів опалового дерева при ріжних желїзничих стациях в Галичинї.

Засїданє замкнено перед годиною десятою в ночи. Слїдуюче засїданє нинї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Галицкий сойм.

Відень. Галицкий сойм буде скликаний на 17 червня і буде радити до 10 липня.

Буджетова провізория.

Відень. На случай, коли би буджету не полагоджено до кінця місяця, правительство приготовило предложенє продовженя буджетової провізориї на один місяць.

Справа Ґріма.

Варшава. В Славенцинї під Калїшом арештовано заступників одної купецкої фірми, котрі мали помагати Ґрімови в пересиланю військових документів до Нїмеччини і Австриї.

Хлопска рухавка.

Рим. В Путінано 6000 хлопів демонструвало против бурмістра з причини низької платнї. Демонстранти підпалили податковий уряд і окружили маґістрат. Жандармерия зробила ужиток з оружия. Одну жінку і сїм жандармів ранено. Арештовано 40 осіб.

Політичний страйк.

Штокгольм. На підставі ухвали социяльїстичних орґанїзацій розпочав ся нинї загальний страйк робітників, котрий буде тревати так довго, як дискусия над виборчою реформою в парламентї. Також робітники желїзничих варстатів залишили працю.

З Африки.

Претория (з бюра Райтера). О скілько мож було довідати ся щось о дотеперішних переговорах бурских командантів з командами, нема причини припускати, що війна скоро скінчить ся. Одною порукою мира було би дальше енерґічне ведене війни.

Лондон. Кіченер порозумів ся з провідниками Бурів, що в конференциї мають взяти участь репрезентанти всіх віддїлів. Вчера мали зачати ся конференциї, в котрих возьмуть участь тілько команданти Бурів. Ухвали предложать Кіченерови.

Die Ruthenen und ihre Gegner in Galizien.

(Брошура п. Ю. Романчука.)

Наші читачї обзнакомлені вже з „Дїла“ зі змістом брошури члена палати панів і професора краківского университету д-ра Станїслава Смольки, під заголовком: „Die Ruthenen und ihre Gönner in Berlin“, що мала бути відповідию на промову радника д-ра Саттлера, посла нїмецкого райхстаґу з дня 10-ого XII 1901, про угнїт Русинів Поляками в Галичинї. В тій брошурі зібрав д-р Смолька до куп всї старі брехнї про щасливе положенє галицких Русинів під польско-шляхоцким режімом і попер їх так само брехливими та хитро придуманими даними. Виводи д-ра Смольки не переконали однак, видко, д-ра Саттлера, бо тиждень-два по появі згаданої брошури д-р Саттлер виступив в берлїньскім райхстаґу з новими доказами і з даними в руках опрокинув закиди д-ра Смольки.

Все-ж таки на брошуру д-ра Смольки бракло систематичної відповіди, що мала-би більше перманентну вагу та давала-би широкий противдоказовий материял. Таку відповідь, в формі доволї просторої брошури, випустив у сьвіт, найкопетентнїйший до сего зі свого становища як голова рускої парляментарної репрезентациї, п. посол Ю. Романчук під заголовком „Die Ruthenen und ihre Gegner in Galizien“. (Брошуру сю можна дістати у всїх львівских книгарнях по цїнї 30 кр.)

Брошура п. Романчука, крім короткого вступу, в котрім обяснено причину появи і ціль брошури, дїлить ся на 8 роздїлів, а именно: I. Galizien. Polen und Ruthenen; II. Die galizischen Wahlen und die galizische Verwaltung; III. Die galizischen Volksschulen; IV. Die galizischen Gymnasien; V. Die ruthenische Universitätsfrage in Galizien; VI. Die Amtssprache in Galizien; VII. Die ruthenischen Patheien; і VIII. Schlussbemerkungen. Постараємо ся нашим читачам подати короткий зміст цїлої брошури, не занедбуючи на цїкавійші уступи звернути більше уваги.

Перший роздїл: Galizien. Polen und Ruthenen, як вже з самого заголовка видко, посьвячений введеню нїмецкого читача в галицкі відносини. Подані тамки статистичні дати що до мов і вір в Галичинї, обяснено специяльности галицкої статистики, пояснено територияльні і станові відносини мов і вір та коротко начеркнено історичну минувшину східної Галичини. Конець роздїлу обговорює дїйсні політично-національні відносини в Галичинї, що стоять в яркій суперечности з основними державними законами. Тутки збиває теж п. Романчук виводи д-ра Смольки, що Русини не мають чого нарікати, бо вживають значно більших прав, ніж Поляки в Прусах або в Росиї. П. Романчук відповідає на се дуже влучно: „Таке порівнанє на скрізь нестійне. Пруси і Росия се суверенні держави, в котрих Прусаки і Москалї є пануючими народами і супротив Поляків становлять величезну більшість: в тих краях нема нїяких державних основних законів, що запоручували-би національну і язикову автономію. Але Галичина цїлком не є суверенною державою анї польским краєм; Поляки сего краю є тілько одним з вісьми австрийских народів, і Полякам прислугують як раз ті самі права, що й иншим австрийским народам, отже що й Русинам, майже їм рівним по числу, котрі до того що до східної Галичини мають безперечно більші історичні права від Поляків*). — Дальше замічає п. Романчук, що про анальоґію між відносинами Поляків до Росиї або до Прус а Русинів до Поляків можна-би було говорити хиба тодї, коли-б з прускої і росийской Польщи враз з Галичиною повстала польска держава.

Щоби на примірі показати, як виглядає „щасте“ Русинів, п. Романчук подає таку табельку:

			мають		ґімназий
Поляки	на 4.261.000*	душ	72	послів і	31
Русини	„ 3.342.000	„	10	„ і	5
Словінцї	„ 1.193.000	„	15	„ і	6
Італіянцї	„ 727.000	„	18	„ і	4
Сербо-Хорвати	711.300	„	12	„ і	5
Румуни	„ 231.000	„	5	„ і	1

отже припадає:

	1 посол		1 ґімназия	
У Поляків	на 59.000 душ;		на 138.000 душ	
„ **Русинів**	„ **334.000**	„	„ **669000**	„
„ Словінцїв	„ 79.000	„	„ 199.000	„
„ Італіянцїв	„ 40.000	„	„ 182.000	„
„ Сербо-Хорватів	59.000	„	„ 142.000	„
„ Румунів	„ 46.000	„	„ 231.000	„

Другий роздїл брошури: Die Galizischen Wahlen und die galizische Verwaltung, в першій части наведеними фактами і датами збиває голословне твердженє д-ра Смольки, будь-то галицкі вибори відбували ся леґально, без убитих і т. п. Шкода лише, що поважаний автор не дав сим-так докладного опису якого-небудь, звісного передвиборчого та виборчого акту. Такий образець лїпше говорив-би за всї статистичні дати. Друга часть сего роздїлу містить загальну характеристику і осьвітленє галицкої адмінїстрациї, котрої керма спочиває в руках пануючої в краю, польско-шляхоцкої партиї. Сїй партиї, що становить лише малу горстку суспільности, служить все: бюрократия, державні власти, автономічні уряди, жидова, громадскі уряди, терор, гроші, тюрми і т. д. Роздїл кінчить ся горячим уступом, де незвичайно живо, кількома зворотами, змальована велика виборча борба з 1897-ого року з ей всїми тяжкими для руского народу наслїдками і захарактеризовані вибори з 1900-ого року.

Найбільший, третий роздїл посьвятив п. Романчук справі людового шкільництва, бо в тій справі виступив д-р Смолька з найобильнїйшими в сфальшовані дати аргументами. Після д-ра Смольки має бути в Галичинї усїх людових шкіл 4.347, з того польских 2.084, руских 2.144, а нїмецких 119 так, що одна школа має припадати на 1443 Русинів, 1771 Нїмців, а 1.914 Поляків. — П. Романчук доказує найперше, що числа п. Смольки незгідні з урядовими датами на 1900/901 так, що виказують: усїх шкіл 4.323, з чого 319 замкнених („нечинних“) а 232 приватних. Разом отже всїх функціонуючих шкіл є 4.004 (на 6.257 громад), з чого польских є 2.043, руских 1.932 а нїмецких 29. В примітці зазначує автор, що з поміж замкнених („нечинних“) шкіл є всего 88 польских, але аж 231 руских. Далї звертає п. Романчук увагу на те, що много шкіл, котрі звуть ся рускими, по правдї є польскими, а рада шкільна краєва, як би навмисно не хоче подати поіменного виказу шкіл з означенєм їх викладової мови. Та головна хитрість в тій польскій статистиці та, що рускі школи самі одно- або двокласові (виїмково три- або чотиро-клясові), коли польскі школи є більшеклясові. Рада шкільна краєва теж не хоче виказати в своїм справозданю скількости класів при кождій поіменній школї або загалом скількости класів руских і при польских школах, однак, числячи навіть оптимістично, приходимо до таких чисел: Русини мають maximum 3.100 класів, а Поляки minimum 5.082.

Однак і т. зв. „рускі“ школи є в дійсности польскими або, що найменше, утраквістичними з польским характером. Тутка автор характеризує систему людової науки. Польонїзаторску тенденцию краєвої ради шкільної доказує п. Романчук такими датами: р. 1868/69 було шкіл руских 1293, утраквіст. 67
р. 1871 „ „ „ 572, „ 787
Нараз 1874-ого року школи утраквістичні зникають, а „руских шкіл виказано 1537! Стало ся се так: рускі школи замінено всї на утраквістичні, а з політичних взглядів виказано їх яко „рускі“. Тим „політичним зглядом“ був страх перед внесенєм нїмецкого посла Вільдавера (з 1873-ого року, коли Русинів було в парламентї 16 а Поляків 42), аби галицкій Радї шкільній краєвій відібрати ей виїмкові прероґативи. Вкінци виказавши, що Русини не мають цїлком міских і видїлових шкіл, п. Романчук заключає:

1) Що 1360 з 1932 істнуючих „руских“ шкіл заложили собі Русини ще самі перед 1868-им роком т. є. перед креованєм Ради шкільної краєвої (тодї школи підлягали ординаріятам;)

2) Що тодї, коли самі Русини дбали о свої школи, мали вони більше шкіл (1360) ніж Поляки (1055);

3) Що тепер фактично є 111 польских шкіл більше ніж руских, а до того польских класів є 5082 а руских ледви чи дотягне на 3.000 і

4) Що теперішні „рускі“ школи є властиво утраквістичними.

Розправивши ся так з д-ром Смольков на точці людових шкіл, переходить автор до роздїлу четвертого „Die galizischen Gymnasien“. І тутки дати п. Смольки незгідні з урядовими. На 33 ґімназий (не 32, як подає Смолька) а властиво з 4 філіяльками, що мають осібних „управителїв“, на 37 ґімназий є 31 польских, 4 (властиво 3 1/3) руских і 2 нїмецкі. На одну польску ґімназию припадає з загального числа Поляків по 511 учеників, а на одну руску по 769!

Дальше виказує п. Романчук на статистичних датах, як зростає число руских учеників з заложенєм рускої ґімназиї. Ото в Перемишли перед 13 лїтами, було в польскій ґімназиї 212 Русинів а Поляків 502. Від коли заложено там руску ґімназию, число Русинів зросло о 141% а Поляків всего о 45%, хоч перед заложенєм польскі посли закидали, що руска ґімназия руска не буде мати студентів! — Коли-б навіть зачислити Жидів до Поляків, то Русинів можна-би аж тодї назвати рівноуправненими що до ґімназий, якби вони мали їх не 4 але 23! Кінчаючи про ґімназиї виказує п. Романчук д-ру Смольцї, що він не має понять про дорогу, якою креує ся ґімназиї і плете на ту тему „смалені дуби“, а для характеристики способів уживаних при тій запутаній процедурі для недопущеня до креованя нової рускої ґімназиї, наводить історию петициї о станїславівску руску ґімназию.

(Конець буде.)

*) В примітці зазначує п. Романчук, що властиво по відчисленю 650.000 жидів остане Поляків 3.600.000 душ (і то з латинниками Русинами).

Допись з Праги.

(Тарасове сьвято. „Українська Громада“. Виїзди в чеську провінцию.)

Було се дня 6 мая с. р. — Одна з найбільших саль концертових Праги (Народного чеського дому) виповнена по береги. Всї ждуть, щоб почути українське слово, слово Кобзаря.

Промовив т. Ганкевич:

„Вичеркнені з карти Европи — говорив бесїдник, — позбавлені прав культурних та людських, приходимо до Тебе і тут на земли Гуса та Жишки клонимось Тобі. Клонимось Тобі, великий Генїю України, великий Мученику за волю та долю нашу, клонимось Тобі, великий Сину України, котрий відчув найбільше Її муки та біль, клонимось Тобі Кобзарю, речнику „України без холопа і без пана.“ Ми склонимось Тобі, великий Страдальнику за свободу людскости, Апостоле рівности та любови усїх братів. І хоч відобрано нашим братам закордонним навіть мову, хоч голод жене наших мужиків за море, хоч судьба лукава вигнала Твоїх наймолодших синів в далекі краї, і хоч Она обідрана понад Дніпром плаче, ми підем бодро та сьміло вперед, бо Ти перед нами! Прийде час, коли „встане Україна“ і помолять ся на волї невольничі дїти“! — Се віще Твоє слово почули всї, — всї без рїзницї і селяне і

робітники. — І нині, коли в цілій Росії кипить, коли все бурить ся супротив царського деспотизму, коли студентска та робітнича кров ллє ся по улицях Москви та Петербурга, — в сій хвилі у нас на Вкраїні, по улицях Київа, Одесси, Харкова та Полтави ллє ся кров наших студентів, а тисячі селян йдуть на баґнети салдатські та жандармські. — Встає Україна!"

— — — — — — — — — —

Наступила концертова часть вечерниць.

Першеньство належить тут віддати ВПов. П. В. Радкевичевій, артистці пражської опери: Narodn-ого Divadl-a, що приняла ласкаво участь в Шевченківських вечерницях. Арію з опери „Carmen" відсьпівала П. Радкевич пречудово та „Народні українські пісні" — найшли в ній незрівнану інтерпретаторку. Феноменальним альтовим голосом, з надзвичайно гарними низькими тонами, широкою скалею і знаменитою декламацією, зробила П. Радкевич велике враженє і викликала формальну бурю оплесків.

Панна Мария Горбачевська, якій не судилось бачити рідної України ні раз в її житю — дуже вдатно, бо з правдивим зрозумінем і віданем гадки поета, віддеклямувала Шевченкову „Розриту могилу". Обом панням вручено китиці живих цьвітів. Рівнож дуже гарним було скрипкове сольо студента консерваторії п. Фр. Пешти.

Хорова часть продукцій припала академічному ческому тов.: „Akademický pevecký sbor", котрого членами суть всї сьпівакы з поміж наших, пражських заточників. Відсьпівано з українських хорових продукцій: Нищиньского: „Закувала та сива зозуля" і Ф. Колесси: „Вулицю" з чеських, дві композиції Chval-a: а) „Oklamana" і „Hubičku" обі на жіночий хор о 3. голосах. — Українські продукції викликали у Чехів велике заінтересованє. —

Надто т. Остап Луцький віддеклямував Шевченків: „Засьпів". (Думи мої...). — Народний имн: Ще не вмерла Україна — закінчив сей перший вечер в Празї в честь безсмертного Шевченка. —

Кульмінацийною точкою вечерниць був відчит про Т. Шевченка, зладжений т. Іваном Бриком, переведений на чеське одним з чеських академиків, а знаменито відчитаний — Чехом ст. мед. Dvořak'ом У відчиті представлено на тлї історичного розвою України, цїлу душу Шевченка, його велику поезию, його погляди, його великий заміт, котрий полишив він не лиш своєму народови а всьому Славьяньству, всему людству. Відчит сей появить ся на днях в фелетонах одного з чеських дневників.

По вечерницях слїдував комерс. Між присутними на вечерницях — був (помимо слабости) ректор университету Dr. Sykora, декан прав. фак. Dr. Henner, проф. унів. Dr. Chodounsky, радник двору проф. др. Горбачевский, проф. унів. Dr. Semerad, голова „Славяньского Клюбу" Dr. Scheiner і секр. Forman, богато осіб з артистичного сьвіта, як: композитор Chvala і словінська писателька Zofka Kveder та богато представителїв акад. молодїжи: чеської, словінської, польської, російської, сербської і лужицько-сербської. Головнож піднести треба численну участь наших вояків та робітників, яких доля загнала на далеку чужину. Треба було бачити, яке вражінє робили на них звуки рідної пісні, та рідного слова! Так, се було правдиве сьвято Тарасове!

З ріжних сторін вітчини отримала молодїж з нагоди вечерниць 16 телеґрам, між иньшим: від віденьскої молодїжи академ., від віден. тов. „Січ", від ред. „Молодої України" та від ґімназиальної молодїжи тернопільскої і коломийскої. Відгомін вечерниць знайшов місце в стовпцях тутешних чеських та нїмецьких часописий.

Житє наше концентрує ся в товаристві „Українська Громада", що стало огнищем не лиш укр.-руської молодїжи академічної, але й усїх пражських Русинів взагалї. Сходять ся тут пр. вельми часто робітники і т. п., сходять ся люди, котрі десятки лїт не чули вже рідної мови. Товариство числить понад 40 членів. Кромі Русинів належать тут Чехи (Dr. Adolf Černy, Dr. Chodounsky, Dr. Semerad, Dr. Scheiner і деякі академіки чеські), деякі Поляки і один Серб. „Научний кружок", що завязав ся в товаристві, розпочав програмову працю. Доси було вже три відчити і два просторі реферати.

Репрезентанти „Української Громади" виїздили теж на чеську провінцию, на віча, що радили на справою славяньских університетів. До Колїна їздив т. Остап Луцький, а до Пільзна тов. Лев Ганкевич. Оба делеґати референували там квестию укр.-руського университету у Львові. Відповідні резолюції вислано відтак на адресу парляментарних клюбів.

Надто взяла укр.-руська молодїж участь в вечерницях в честь Коляра так в Празї (о чім подав я вже згадку до Дїла), як і в Колїні, та принятала враз з болгарскими студентами перебуваючого в Празї (в переїзді до Софиї) п. Георґа Адама, автора критичного ескізу: „Ein Jahrhundert der kleinrussischen Litteratur". Крім сего інформує наша молодїж суспільність чеську про відносини і долю свого народу — дорогою статий в часописах та журналах чеських — та відчитів в „Українській Громаді".

Одним словом, укр.-руська молодїж розуміє свою задачу на чужинї. Она не думає одурювати ні себе ні нікого иньшого солодкими словами та пустими фразами, як се роблять деякі звісні „дописуватели" по „твердих" орґанах. Праця для нас девізом а не слова, — слова повні цинїзму та хожи! Молодїж, котра з повною сьвідомостию робила сецесию, а не для опінії, не для моральної конечности, молодїж, що не поспішила ся вертати спокійно до Львова для обіцянок міністерияльного рескрипту — і то не з причини, яку піддає підлий „Галичанинъ" мовби-то она не поробила іспитів і не може вернутись — ся молодїж з фразами давно вже розпращалась! — Наконець мило нам донести, що з читальні тов. „Укр. Громада" викинено „Галичанина"! Гумористичних часописий й так маємо вже подостатком!...

Остап Луцький.

Рух в руских товариствах.

(+) **Перший концерт орнестри питомців Руської Бурси ремісничої і промислової** у Львові при участи мужеского хору тов. „Зоря", котрого програму ми на сім місци вчера подали, відбуде ся невідклично в суботу, 17 с. м. в льокали „Зорі" (ул. Краківска ч. 17). Вступ по 1 К від дорослої особи, а початок о год. 8 вечером. — Перед концертом виголосить д-р Кость Левицкий відчит про 1848 рік. Новозорґанізована орнестра ремісничої Бурси уряджує в перший раз сей концерт, проте можна надіятись, що численна присутність прихильників Бурси і любителїв музики на тім концерті заохотить молодих музиків до дальшої вправи і тим самим збільшить фонд закупна музичних інструментів. — *В. Нагірний.*

(+) **Бюра і робітні товариства „Труд"** уміщені в домі під ч. 39 Ринок у Львові побіч „Народної Торговлї". — Вп. Пань просимо тов собі записати, щоби при віддаваню суконь до роботи, не забули наробітню „Труда".

(+) Перші звичайні збори товариства **„Українська Громада в Кракові"** відбудуть ся дня 20 мая о годинї 3 пополудни на университеті в салї Коперніка (LXII) зі слїдуючим порядком дневним: I) Відтворене зборів. II) Відчитане статутів. III) Вибір виділу. IV) Внесеня і інтерпеляциї. — За комітет осн. *В. Бирчак, О. Чайківский.*

(+) **З „Кружка укр. дівчат"**. В неділю 18 с. м. о год. 3 попол. точно відчит тов—ки Д. Ш. Просимо товаришок о числену участь. — *Виділ.*

(+) **З читальнї „Просьвіти"**. В Прислупі, калуского повіту, відбуло ся дня 4 с. м. торжественне отворене читальнї. Головою читальнї вибрано о. Володимира Левицкого, місцевого пароха, а его заступником Прокопа Гутича, скарбником М. Романова, бібліотекарем Марка Романова, а секретарем Вас. Жупаньского. — На зборах кромі місцевих селян явились також о. Миколай Левицкий з Сливок і кількох доохрестних учителїв. — Виділ читальнї почуваєсь до милого обовязку подякувати Головному виділови „Просьвіти" у Львові за щедрий дар звиш 80 книжочок до бібліотеки читальнї.

НОВИНКИ.

— **Звертаємо увагу** на важні оголошеня в рубрицї „рух в руских товариствах".

— **Пригадуємо** Вп. Членам Товариства **„Просьвіта"** що **в понедїлок, дня 19. н. ст. мая** відбудуть ся загальні збори Товариства в **власнім домі ринок ч. 10. I. поверх.** Просимо о **численну** участь. — Від Головного Виділу Товариства „Просьвіта".

— **Заупокійне богослужене** відбуде ся в понедїлок 19 с. м. о 9 год. рано в успеньскій церкві у Львові за душу бл. п. о. Іосифа Заячківского, б. пароха в Лопянцї, звісного патріота-дїятеля, на котре родина запрошує знакомих, приятелїв і почитателїв памяти покійного.

— **Вечерницї в память 41 роковин смерти Тараса Шевченка** відбудуть ся дня 17 мая в сали магістрату в Золочеві, заходом учеников VIII. кляси ґімназияльної. Початок о 7 год. вечером. Програма: Часть перша: 1. Gall: а) Віддала мене моя матїнка, б) Їхав Козак за Дунай, в) Чия причина розстання мого. Відсьпіває мішаний хор в супроводї фортепян. Відчит: „Шевченко, його житє і прямованє до волї" виголосить М. Л. Zawadzki: „Трета шумна українська" відіграє квартет смичковий. Шевченко: „Гамалія" віддеклямує М. Х. A. Rzepko: „Piszczyk" міш. хор. в супроводї фортепияну. Часть II. Dancle: Petits Trio trest faciles et concertants. Шевченко: „Причина" в перекладї віддеклямує по польски А. Т. Dahse: „Herzblättchen" в супроводї фортеп. відограє Е. В. Шевченко: „Посланіе" віддеклямує А. У. Матюк: „До весни" мішаний хор з сольом сопрановим в супроводї фортеп.

— **З Самбора.** Комітет зложений з відпоручників самбірських руско-народних товариств (порозумінню з тов. „Стрийський Боян") ухвалив урадити **Шевченківскі вечерницї в Самборі дня 8. червня** в неділю. Концерт заповідає ся величаво. Значну часть програми виконає мішаний хор „Стрийского Бояна", який під знаменитою управою О. Ост. Нижанковского з'єднав собі заслужену славу і належить безперечно до найлїпше з'орґанізованих і вишколених хорів в нашім краю. До участи в концертї запрошено також звісного скрипака-віртуоза Ол. Бережницкого зі Львова. Докладну програму оголосить ся пізнїйше.

— **„Галичанинъ" денунциює** знов перемиску руску ґімназию і поважаного цїлою суспільностию директора Цеглиньского, за „соціялистическую агітацию межи студентовъ." При тім вживає „Галичанинъ" собі за параван русиноїдне „Nowe Słowo Polskie", котре доносить, що перемиска полїция мала звернути увагу дирекциї руской ґімназиї, будь-то серед **учеников є 40 пренумераторів Naprzod'y** і будь-то ученики відбували тайні сходини в однім з домів при улицї Глиняній. Дирекция перевела слїдство, котре дало результати цїлком незгідні з донесенем полициї. Тодї полїция внесла через староство представленє до ради шкільної краєвої а ся вислала до Перемишля радника Левицкого на слїдство. — Стілько менше-більше Nowe Słowo Polskie. Та „Галичанинови" бракувало в тім донесеню одного елементу, без якого він так, як риба без води — а іменно: денунциациї. Отже не видержав і пише далї так: „Сообщеніе газеты Nowe Słowo polskie въ общемъ вѣрно, но въ подробностяхъ оно росходится съ дѣйствительными фактами. По нашимъ свѣдѣніямъ дѣло было такъ: Перемышльская полиція, на основаніи положительныхъ данныхъ или только на основаніи предположеній, донесла въ дирекціи обѣихъ перемышльскихъ гимназій, що среди гимназистовъ ведется соціалистическая агитація и т. п. Директоръ польской гимназіи, д-ръ Пьонткевичъ, получивши такое увѣдомленіе, предостерегъ учениковъ передъ соціалистическою агитаціею и запретилъ имъ посѣщати собранія соціалистовъ. Директоръ русской гимназіи, г. Г. Цеглинскій, поступилъ иначе. (Polizei! Polizei!) Онъ отвѣтилъ полиціи, що ея донесеніе лишено основанія, що обвиненіе учениковъ его гимназіи въ соціализмѣ — клевета и що онъ, директоръ гимназіи, предлагаетъ полиціи его въ будущемъ подобными обвиненіями не безпокоити, ибо въ противномъ случаѣ онъ пожалуется выше. Получивши такій отвѣтъ, управитель полиціи, совѣтникъ Маеръ, сдѣлалъ донесеніе въ намѣстничество. Послѣднее отнеслось въ краевую школьную раду, а та выслала на слѣдство совѣтника Левицкого. Если то правда, що ученики перемышльской гимназіи выписывали 40 экземпляровъ органа соціалистовъ Naprzód-a, то ясно, почему названная газета больше чимъ „Дїло" выступала противъ статей „Галичанина" и. з. „Виновники несчастья молодежи", хотя Naprzód не имѣетъ много права вмѣшиватись въ русскія дѣла".

Наведені „сообщенія" твердого орґану звичайненька собі денунциация. Замітна при тім тілько киба та задивляюча точність інформаций „Галичанина" запоза полїцийних кулїс. — Ну! та се „ведомство" мабуть найблизше господинам від „Галичанина".

— — **Сконфісковано.** — —

— — — — — — — —

— помістив „Руслан" ще перед трема тижнями в 85 числї новинку, в котрій читаємо таке: „З Коломиї пишуть нам, що серед родичів панує огірченє з причини способу, в який переводило ся в ґімназиї (рускій) слїдство в справі звісних вибриків ґімназиястів. Один учитель запевнював учеників в класї сердечними словами, що він не мішає ся до слїдства, але так для власної відомости хотїв би знати, як се було там з тою бурдою перед щадницею, запевнював, що з сего не зробить ужитку, не скаже нїкому і відклинував ся при тім на довіре, яке его ученики повинні мати до него за его щиру прихильність. Тим способом осьмілив хлопців так, що навіть ті, які при протоколах перед директором „не могли собі нїчого пригадати", стали тепер говіркими та ще навіть в запалї прибільшали розміри тих студентских подій. А пан професор не мав нїчо пильнїйшого, як зараз по годинї піти до директора і похвалитись висліданы своєї дипльомациї! Директор кличе дотичних учеників і виявляє їм, в який они попали самотраск...! Чи сим способом зискує ся довіре молодїжи і впливає ся уморальнюючо на неї?! Таке слїдство є більше карисїдним, чим самі вибрики". Дальше пише ся в тій новинцї про другого педаґоґа, що торганем за уха і лайкою вимушував зізнаня від учеників. — Про ті „педаґоґічні практики" надійшла була допись того самого змісту і до нашої редакциї, та ми зразу не хотїли сему вірити і тому не друковали. На жаль, пересьвідчили ся ми з найавтентичнїйшого жерела, що се все таки була правда, а доказом того треба уважати й се, що замітка „Руслана" доси анї урядово анї півурядово не заперечена. — Тепер дістаємо знов таку допись: „Цїла V кляса руской ґімназиї зробила 9 мая сецесию і наука в нїй застановлена. Справа пішла про нотес проф. Кузьми, що він забув у класї. Хлопці з цїкавости почали глядїти за своїми нотами, так, що его подерли. Було се минулого вівторка. На другий день почалась хрія, в котрій знов дуже сумну ролю відограв пан професор Масляк, проживаючи учеників: „гайдамаки, радикали, свині"... На жалобу проф. Кузьми видалено з класи двох учеників з V-ої класи. Тодї всї ученики V-ої класи вислали депутацию до директора ґімназиї, — заявили, що всї ученики тої класи брали участь в переґляданю і ушкодженю нотесу проф. Кузьми, — і просили, щоби директор приймив назад вигнаних, бо інакше всї мусїли би виступити. На ту просьбу дістали відмову словами: „На пятій класї ґімназия не стоїть". Наслїдком того всї ученики V-ої класи перестали ходити до школи. За 10 день мають бути повні вписи до V-ої класи, при чім знов пропаде кілька мужицких синів у директорістах та сповнить ся хоч в части висказуване бажане проф. Масляка, що „не всїм бути панами". Взагалї коломийска руска ґімназия тратить довіре у публики і навіть добрі і щирі Русняки вагають ся посилати на-рік туди своїх дїтий." — Тілько наш дописувательь. — Як бачимо, денунциациї „Галичанина" і нагінка польскої праси та краєвих верховодів против руских ґімназий видають уже плоди.

Сконфісковано.

Сконфісковано.

Не туди дорога, мої панове!

— **Страйк у львівскій політехніці** зачав ся з нинїшним днем. Вчера вечером відбули ся збори при участи яких 700 студентів. Пятигодинна дискусия закінчилась ухвалою: не ходити на виклади аж до відклику міністерияльного розпорядженя з дня 15 лютого і вислати телеґрафічно просьбу до міністра просьвіти, щоби позволив відбувати збори в мурах політехніки.

— **Відчити з демонстрациями.** Ріжним польским ученим якось не веде ся з їх відчитами на „польскім" ґрунтї у Львові. Відчити проф. Любославского в політехніці і в „Соколї" скінчились „кулачною" дискусиею і намацальною „демонстрациею", а проф. Здзеховского, що мав держати на вечерку в память Красїньского відчит о тім поетї цїлком до того недопущено.

— **Реакция в Турциї.** Султан видав іраде, котрим заборонює турецким урядникам держанним складати візити і заходити в гості до християньских домів. Заказом тим хоче турецке правительство перешкодити зносинам турецких урядників і офіцирів з европейцями, бо через ті зносини переймають ся вони европейскими ідеями і починають займати ся політикою.

— **Утеча Білорусинів з московского раю.** Еміґрации білоруских селян на Сибір, що проявляла ся вже від ряду років, прийняла тепер кольосальні розміри. Нема села, з якого-би не виеміґровувало по кілька родин. Причиною еміґрациї є роздроблене землї, неурожаї, державні драчі і брак заробку. Власти хопили ся способу, уживаного всяким чиновництвом, що дбає тілько о кишеню свою та земельних потентатів, і не хочуть видавати паспортів. Тому богато селян утїкає без паспорту. — Щоби пан прокуратор не гадав, що се пишемо про Галичину, то пояснюємо, що Біла Русь лежить не в Галичинї, а в Росиї і що ми подану звістку черпаємо з „Ст.-Петербурских Вѣдомостей".

— **Маґістрат м. Львова** розписує конкурс на 5 місць безплатної науки сьпіву в школї товариства „Lutnia". — Компетенти мають виказати ся сьвідоцтвом убожества і що вже посїдають незгірші відомости з науки сьпіву. Наука треває один рік. Подання мають вносити ся на руки маґістрату до 30. червня с. р. — Другим оповіщенем остерігає маґістрат в наслїдок розпорядженя ц. к. намістництва з дня 17 цьвітня с. р. перед колектантами угорскої льотериї клясової, бо удїл в тій льотериї, набуване, посїданє і розповсюдниковане тих льосів підпадає острій карі скарбовій. Надсилані проспекти, запрошеня і т. і. треба складати в комісариятах або в експедитї маґістрату.

— **Брак самозвуків** в ческій мові дав нагоду паризскому Figaro'ви до гумористичного представленя розмови між мером Парижа а головою ческої депутациї, що прибула на ювилей Віктора Ґіґа. Депутациї проводив містопосадник Праги Срб. Отже після Figar'a мер Парижа Доссе (Dausset) мав зачати розмову так: „Поважаний Товаришу! Маю честь представити ся Вам. Я є Дост, праґдит мст Пряж. А се мої товариші: панове Lpllir (Lepelletier) і Dbc (Dubuc), се анов пан Brllr (Barilliers), котрого прошу не помінятн з паном Bllr (Bailère). Від себе можу сказати тілько ті слова: Msrs ns smms xcssvmt hrx d vs rcvr. (Messieurs, nous sommes excessivement heureux de vous recevoir = Мої Панове, ми є надзвичайно щасливі, що можемо Вас приймати). — Забули тілько Французи, що як вони мають написати назву міста „E" то пишуть Aix (що — мимоходом кажучи — в наших москвофілів викликує дрож одушевленя!). Хто-ж тут більше надаєсь до гумористики?

— **Пропав без вісти.** Михайло Боднарук, ученик I. рускої ґімн. класи в Коломиї лїт 13, середнього зросту худощавий, шатин, чорні очи, в чорнім оберозї, баранкова шапка, штани з білого сукна, в чоботах, покинув дня 17. марта 1902 школу і пропав без вісти. — Хто би мав про него яку вістку або знав теперішне місце его побуту, най буде ласкав повідомити вітця Федора Боднарука сина Юрка господаря в Делятинї.

— **Дрібні вісти.** Намістник, маршалок і арцьб. Вільчевский повернули вчера до Львова. — До Відня виїхали: президент Малаховский на віче делеґатів міст, котрі управляють ся власним статутом, а депутация лїкарчкого факультету з просьбою до міністерств о доповнене львівского медичного факультету, що деякими катедрами. — Виділ краєвий предложить соймови утворити окреме бюро з 7 урядників для надзору майна громад і повітів. — Преображенська церков при „Народнім Домі" у Львові отворена що неділї і сьвята на час богослуженя для молодїжи акад. (рускої) ґімназиї. — Стипендию з фундациї Петра Целевича річних 100 К надав „Народний Дім" у Львові Владимирови Лагодиньскому, слухачеви II. року прав, круглому сиротї по сьвященнику. — Пропала без вісти 12-лїтна Стефанія, дочка емерит. учителя Марк. Говдуна у Львові. — В Яремчу арештовано кількох шкідників, що занималисьь крадїжию звірини в камеральних лїсах. — Маґістрат в Перемишли оголошує конкурс на посаду міського касиера, а виділ повітовий в Ярославі на посаду окружного лїкаря з осїдком в Порохнику. — До шкіл народних в Галичинї записано сего року 831.721 дїтий.

З ц. к. дирекциї желїзниць у Львові.

Оповіщенє. Заведенє знижених білєтів поворотних з тридневою важностию на стациї на шляху Сколе-Лавочне: В цїли оживленя руху прогулькового до всхідного Бескиду, буде видавати ся від дня 15 мая аж до 30 вересня 1902 зі Львова до Сколього, Гребенова, Тухлї, Славска і Лавочного, в 50% знижені білєти поворотні II і III класи з 3 дневою важностию в слїдуючі дни і до слїдуючих поїздів.

Що суботи і кождого дня попереджаючого римско-або грецко-католицке свято до поїзду 1713 (відїзд о 6·35 вечером) до поїзду 1715 (відїзд о 3·05 пополудни) переходить від 1 мая до 14 червня тілько до Сколього, а від 15 червня до 30 вересня до Тухлї). В неділї і у всї сьвята римско-або грецко-католицкого обряду до поїзду 1711 (відїзд о 6·35 рано) до поїзду 1717 (відїзд о 9·00 рано). Повертати можна кождим поїздом особовим, а їзда поворотна мусить розпочати ся перед півночею третого дня важности білєту. Для прогульки більшого товариства, або заведеня наукового складаючого ся що найменше з 20 осіб, котрі викажуть ся отийною легітимациею, буде видавати ся згадані білєти також в инші дни за окремим дозволом.

Дотичні подани належить вносити що найменше на 8 днїв перед замїреною прогулькою до ц. к. Дирекциї желїзниць державних у Львові.

„Оголошенєм, замїщенним в „Газетї Львівскій" розписує ц. к. Дирекция желїзниць держ. у Львові оферту на будову семи мурованих будок стражничих і тілько будинків побічних на шляху зел. Ланьцут-Підволочиска.

Кошта будови виносить 50945 корон. Оферти принимати буде ц. к. Дирекция желїзниць держ. найдальше до 12 години в полудне дня 26 мая 1902.

Услівя будови, плани і инші залучники можна переглянути в ц. к. Дирекциї желїзниць держ. у Львові, в відділї консервациї і будови 3 поверх, двері ч. 308.

„З днем 1 мая с. р. отворено поміж стациями Лужан і Швігав на шляху Пільзно-Айзенштайн, в окрузї ц. к. Дирекциї желїзниць держ. в Пільзнї, перестанки „Боров і Рот-Порітшен для руху особового і обмеженого руху пакункового.

„З днем 1 мая с. р. змінено назву стациї Катовіц на шляху Відень-Ебер в окрузї ц. к. Дирекциї желїзниць держ. в Пільзнї на „Катовіц в Чехах", а назву стациї Немельков на шляху Гораздовіц-Бабіи на „Немельков-Вельгартіц".

Надіслане.

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, вправленє зубів без болю, вставленє штучних зубів в кавчуку і в золоті, в стосовних випадках без плитки. Направи з провінциї полагоджує ся відворотно. 823 2—2

ЛИПИНЬ

въ ресторациї НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА, улица Трибунальска ч. 12 дом власный, можна дістати сьвіжого пива о годинї 8-ій рано горячий сьнїданок.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр
Сьвіжий кепик	12 „
Фляки	12 „
Ножка теляча зъ хріномъ	10 „
Ковбаса зъ хріномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обідъ въ абонаментѣ	40 „

Великий вибиток въ найлїпшихъ родахъ по найумѣренїйшихъ цїнахъ; для повносьти, що походить въ моїй ресторациї, даю вїдборнїйшимъ марки. — Найлїпшій пиво по найдешевшихъ цїнахъ почавши вїдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все сьнїданя, въ всякимъ вибори страви и напитковъ взможе горячи пухи.

79 852 —? Въ вимовнимъ поважанєнъ НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ площа Галицкомъ



поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣрничі шіопы, зіберлѣ, манометры и. т. и.

Уладженє дзвінковъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше 418

Пївець церковний

іспитований, нежонатий, з добрим голосом, умів управляти хором, пошукує посади. — Адрес: Т. Дмитришин п. Куровичі,

Пошукую учительки до двох дівчат з IV. и III кл. нормальної. О. Симеон Борис в Хлиплях п. Крукеничи. 865 4—?

Склеп корінний

в повітовім місті, добре рентує ся, з причини фамілійних відносин є зараз на продаж під користними услівями. Капітал найменше 2000 зр. — Близша відомість у: Євгена Кордасевича в Скалаті.

876 2—3

РОВЕРИ

найлучші, нові або уживані, а також всї прибори колярскі по найдешевших цінах набути можна виключно

в складі роверів „Patria"

Львів ул. Сикстуска ч. 12.

854 4—10

100 до 300 зр. МѢСЯЧНО

можуть заробити особы всякого стану въ кождѣй мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папєровъ державныхъ и льосовъ. Зголошеня до: **LUDWIG OESTERREICHER, VIII. Deutschgasse 8, BUDAPEST.** 111

ОПОВІЩЕНЄ.

Сим маю честь повідомити Поважану П. Т. Публику, що з днем 6. мая с. р. отворивем у Львові при **ул. Сикстускій ч. 29**

КАВАРНЮ

під девізою „Polonia"

а також огород гостинний електрично осьвічений, де щоденно концертувати буде досконала оркестра військова.

Узглядняючи новочасні вимоги урядив я **Кавярню „POLONIA" з найбільшим комфортом.** Білярди найновійшої конструкциї. Поручаючи ся ласкавим взглядам Пов. П. Т. Публики остаю

З щирим поважанєм

384 3—3 **І. ФРАЙФЕЛЬД.**

Свій до свого!

ЕВСТАХІЙ УСТЄНЬСКИЙ

Фабрика бронзівничa знарядів церковних

Львів, ул. Сикстуска 30

поручає:

Впр. Духовеньству свою руску робітню і виконує всякі предмети церковні як: чаші, монстранциї, лямпи і ліхтарі після найновійших взірців. Рівнож приймає всякі відновленя і направи як: золоченє, посріблюванє і нікльованє; плятерує начинє столове. Ручить за роботу виконану в моїй фабрицї і за якість материялу. Роботи виконує о 15% дешевше від всїх фірм так краєвих як і заграничних. 291 10—15

Солідно а дешево!

Прошу оглядати

Найдешевша торговля галянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти".

Пропоручає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолїв, паличок, шкіряних виробів, російских кальошів, дитинних забавок, всїляких альбумів, карт в виданю мал товариства і перфумерий.

949 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИИ.** 26—156

По цінах найдешевших. Без конкуренції.

В книгарни „Тов. ім. Шевченка"

(Чарнецкого ч. 26)

можна дістати слідуючі книжки Т. Шевченко: „Кобзар": I—IV (всї твори поетичні і прозаїчні) в гарній оправі **10 К. Руданьский: Твори I—V. 5. К.** в гарній опр. 7·50. **Федькович: „Писаня" I. 6 К,** в опр. 6·80 К, і 7·20 К. **Б. Грінченко (В. Чайченко): Твори I—III: 4·40 К.** Кромі сего можна дістати або замовдати всї книжки українськи і инші. Катальог висилаєть безплатно. При більших замовленях можна сплачувати належитість ратами після умови. При декотрих книжках можливий опуст.

119a 4—?

Торговля „Під Пальмою" З. Маевского

давнійше Ст. Войціховского і Падуровича). Академіцка 6 поручає

На сьвята

Знамениті натуральні вина	40 кр. фляшка
Зеленяки	55 кр. фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава досконала	по 64, 80, 100 і 108 кр. за ½ кільогр.
Розинки	по 36 кр. а мігдали по 60 кр

315 12—86

Ю. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР

у Львові, улиця Войтїха число 9

виконує всякі працї з обсягу малярства церковного: образи, іконостати, декорациї стін, і пр. а також портрети з натури і після фотографій.

Поручає ся прото Вч. Духовеньству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовленя.

Цїни умірковані. 299 14—?

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбує сѣчкарнѣ и плуга, звертаємо увагу Вч. Господаровъ, що найлѣпшій, трівалій, выпробованій и самыми господарями захвалюваній, а до того дуже дешевій

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" Львовъ, Ринокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовій зъ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН триножовій зъ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотироножовій 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскій зъ колбсницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячій сейчасъ готівкою за сѣчкарнѣ дістають ще 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готівку безъ опусту. 452 26—?

Вже вийшов!

Дамскій Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 с/m на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

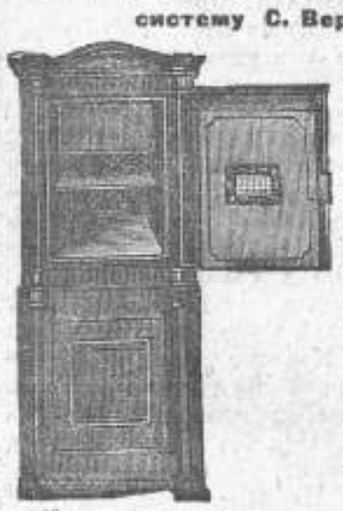
Замовляти мож в торговли Євгена Спожарского, в книгарни Ставропиґийского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 17—50

Поручаю Хв. Комітетам церковним, яко одиноке забезпечене против огню і злодіїв

ОГНЕТРЕВАЛІ КАСИ

систему С. Вертгаймера у Відни



по можливо найтанших цінах а то по: 80, 90, 120, 145, 170 зр. і висше приймаючи рівнож сплату ратами.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

М. КОРКЕС

ЛЬВІВ

ул. Городецка ч. 10.

Фабричний склад машин рільничих, сикавок, роверів і пр.

Цїнники даром і оплатно.

843 4—10

ФЛЯНЦИ

всяких цьвітів весняних, лїтних і зимотревалих. Ростини диванові і кухонні фляниці шпаратія і трускавок. Ростини ванонкові і цвіти.

РОЖІ

штамові і корчикові. Все в значній якости по инаких цінах поручає огород торговельний і фабрика консервів **в Любичи королївскій** (шлях Львів-Белзець). 832 8— 0

Каталоґ на жаданє.



Поручає всякі стампілї каучукові і металеві, Таблицї литі і ґраніровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнизших цінах. 241 9—32

А. ЗІҐМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп.	Поїзд особ.	ЗІ ЛЬВОВА
приходить о годині			відходить о годині		
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор
	6·20	з Чернівців (Ицкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2.09	6·43	„ „ „ дв. Підз.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	8·00	„ „ на дв. головний	2·55		
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Рави руской		9·15	до Янова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзца, Сокаля, Любачова
	10·25	з Рящова, Любачева	2·40	10·30	до Чернівців, Ицкан
	11·55	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	1·23	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·20		з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·35		„ „ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Під.		3·30	до Рящева, Хирова, Любачева
	5·35	„ „ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	5·40	з Чернівців, Ицкан			
НІЧ			**НІЧ**		
	6·00	з Сокаля, Белзца і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буєні дни в від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Чернівців, Букарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10	до Сокаля і Рави руской
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Під.		9·20	„ „ дворець Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ицкан, Чорткова
	3·14	з Підволочиск, Копичинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	3·35	„ „ на дв. гол.		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано. 68

Час середно европейский рінпить ся від часу львівского о 36 минут, а именно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. желїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5) удїлає пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

СКЛАДАЙТЕ СВОИ ОЩАДНОСТИ въ „ДНѢСТРѢ".

ДНѢСТЕРЪ	Товариство взаимного кредиту, стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою у Львовѣ, Ринокъ ч. 10, домъ „Просвѣты".
ДНѢСТЕРЪ	принимає вкладки щадничі и опроцентовує ихъ по 4% вѣдъ ста. Станъ вкладокъ 31 грудня 1901 800.183 К, 53 с. на 1.063 книжочках.
ДНѢСТЕРЪ	удѣлає своимъ членамъ позичокъ на вексѣ скрипты за интабулиціею або при вѣдповѣднѣй поруцѣ на 5½% и 1% додатку на кошты адмін. Силату позичокъ розкладає ДНѢСТЕРЪ доводно також до 10 днївъ. Членомъ може бути тілько членъ обезпеченый въ ДНѢСТРѢ вѣдъ огню. Удѣлъ членьскій выносить 50 К, вписове 2 К. Удѣлы вплачені по день 31 грудня 1901: 81.169 К. 57 с. Членовъ було 2.006. Станъ позичокъ: 869.345 К 04 с.
ДНѢСТЕРЪ	удѣлає рѣкрѣчно зъ чистого зыску датки на публичній добродѣйній руский цѣли — на церкви, бурсы, школы и т. д. — До кѣнца року 1901 удѣлено 8.840 К. 34

Информацій въ справахъ позичокъ удѣляють агенты и Дирекція.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор Д-р Володимир Охримович. Папір в фабр. Черлянської. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 99. Львів, Субота 4/17 Мая 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і книші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Перед збо ами „Просьвіти".

За два дни з'їдуть ся до Львова члени товариства „Просьвіти" з усіх закутин краю, сходять ся загальні збори, найвисший ареопаг в справах товариства. В тій важній хвили хотіли-би ми до нашого загалу звернути ся з кількома словами зазиву.

„Просьвіта" найстарше наше товариство, се той осередок, довкола котрого зразу з'осередоточувало ся наше національне житє, гуртували ся ті, що перші наново підняли, кинений другими, стяг народної сьвідомости, — національну, українсько-руску ідею. І за ті три десятки свого істнованя „Просьвіта" була одним з тих моторів, що наше національне житє найбільше двигали вперед, та що найбільше причинили ся до ясного сформулованя і спопуляризованя нашої національної ідеї.

Та рівночасно з тим, як ширшало народне житє, як кріпшала національна ідея, розрастала ся і „Просьвіта", розширяла свій вплив, загортала чим раз ширші круги серед нашого народу, розвивала свої аґенди, обіймала чим раз нові царини суспільної діяльности, з чисто просьвітного товариства перемінила ся в просьвітно-економічне, захоплюючи своєю діяльностию усі боки людового, селянського бутя. Вкінци, протягом одного десятка літ, выросла „Просьвіта" до імпонуючих розмірів, стала найбільшим нашим товариством. Десятки філій, тисячка читалень, сотка крамниць, кас та шпіхлірів „Просьвіти" покрили цілу східну Галичину організаційною сіткою, що цілій просьвітно-економічній орґанізациї народу дала одноцільність і розгін.

І ниньки з гордостию може глядіти руский нарід в Галичині на своє дороге товариство, на головного піонїра національної ідеї.

Та при тім не закриваємо ми очий і на недостачі та хиби сеї національної кріпости, не закриваємо тим більше, чим більше „Просьвіта" і її висока ідея нам дорогі! В поміщеній перед кількома днями статі про діяльність „Просьвіти" за роки 1900 і 1901 мали ми нагоду вказати на деякі з тих недостач; нинїшне наше число приносить знов в тій справі голоси другів „Просьвіти" з провінциї, а певна річ, що крім того богато патріотично настроєних людий мало-би теж від себе сказати кілька слів про потребу деяких реформ в „Просьвітї". Та коли говорить ся (мимо всего розвою і цвитучого стану „Просьвіти") — про деякі її недостачі і хиби, то цілком було-би не справедливим класти се на рахунок Головного Виділу.

Головною недостачию і хибою „Просьвіти" назвали-би ми ось-що: брак такого заінтересованя, так горячого співділаня і такої ініциятиви в справах „Просьвіти" у нашого загалу, у всеї нашої суспільности, як-би се належало вимагати. Всяка суспільна робота і орґанізация поступав належно тілько тоді, коли вона спочиває на плечах широкого загалу. І „Просвіта" певне могла-би робити величезні кроки вперед, певне випередила-би давно-давно своїх суперників, як-би власне не та хиба, котру ми що йно згадали, коли-б не се, що Головний Виділ у всіх справах, чи то орґанізаційних, чи економічних, чи видавничих лишений майже всякої підмоги, поради, ініциятиви і співділаня з боку широкого загалу.

І ось тутки звертаємо ся ми до нашої суспільности з горячим покликом, щоби ся недостача на будуче уступила. Позавтрішні Загальні Збори нехай будуть новою зворотною точкою в розвитку „Просьвіти". А коли до ділання Головного Виділу прилучить ся живе співділанє загалу, коли енергію і невсипущу працю Головного Виділу попре ініциятива суспільности — тоді можемо сподівати ся, що „Просьвіта" бистро піде в гору, а тим самим і угрунтує ся в народі репрезентована нею ідея Руси-Украіни.

Нині надіслано нам з краю дві статї, в котрих підносять ся деякі думки і бажаня що-до популярних видань „Просьвіти" — і піддає ся їх під розвагу загальних зборів того товариства, що мають відбути ся по завтра. Подаємо тут обі статї в скороченю, одну за другою.

I.

Кождому відома дїяльність тов. „Просьвіта" на полї видавництва популярних книжочок. В тій справі хочу звернути увагу загальних зборів на три річи:

I. Книжочки тов. „Просьвіта" для селян рішучо за грубі обємом. Чоловік з інтелїґенциї, що має дещо більше часу чим звичайний селянин, мусить довго добирати часу, поки найде его на стілько, щоби без перерви перечитати книжочку тов. „Просьвіти". А що-ж доперва селянин? Звісно, селяни не скоро читають, а як ще до того не мають достаточного часу, то що тоді мають робити? Ог що: або книжочки зовсім не читає, а тільки подивить ся на зверхну форму і кладе на полицю, або зачне її читати одного вечера, або в неділю пополудни, перечитає кілька сторін і відкладає знов на неділю чи сьвято. За той час тих прочитаних кілька сторінок забуває а читаючи дальше, не видить звязи, або вже й не бере її до рук. А коли таки схоче дочитати книжку до кінця, то поки се зможе зробити, надходить нова книжка, за слідуючий місяць і тепер він дуже часто кидає першу недочитану, а забирає ся до другої!

II. Не всїх Членів цїкавить одна й та сама тема. Одні любують ся в белетристичних оповіданях, другі в популярних наукових розвідках, треті знов більше цїкавлять ся господарським змістом. Тому, коли дістане хто з них місячну книжку, то буде читати тілько ту, котрої зміст его інтересує, а як зміст ему не до вподоби, тоді звичайно каже „се не для мене", кладе книжку на полицю і жде нової, цїкавійшої. А тут тої новійшої треба ждати більше тим місяць!

III. Сам друк в книжочках не відповідний. Для селянина треба конче більших черенок, виразнійших, а не таких дрібненьких. Селянин не радо читає книжочку, коли одну її сторінку прийдесь йому читати чверть години! Се зрозуміли инші народи от хотьби в Росиї, де черенки майже два рази так великі, як в нас. Взагалї — селяни читають переважно вечерами, а дрібний друк надто рязить.

На ті три замітки радив би я от таке: I. Конче треба зменьшити об'єм книжочок, от так до 25 сторінок. Прошу поглянути на видани петербурґського украінського „Благотворительнаго Общества издавія общеполезныхъ „дешевыхъ книгъ" що має ту саму ціль, що ваше тов. „Просьвіта". Видания сього товариства — се як раз вказівка для подібних галицких. Найбільша обємом книжочка сего товариства — се „Оповидання про Ивана Котляревського" — а сторін має 32. Другі мають по 20, 25, а навіть 15 сторінок. Така книжочка нїяк не знеохотить селянина, коли він возьме її до руки, бо „книжка не велика, то раз-два перечитає ся" — і то за одним разом, без нїякої перерви.

Зменшенем обему усуне ся перша перешкода, а через те саме вже заразом і II.

II. Коли тов. „Просьвіта" стане видавати книжочки меньші обемом, то за те може видавати їх два рази на місяць. Коли дотепер видавала місячну книжочку в обемі 48 стор. то тепер може за те дати 24 стор. на 2 тижнї. Се не мало причинило би ся до спопуляризованя книжок тов. „Просьвіта". Користи з того безсумнївні.

III. Нехай би „Просьвіта" конче перечитала свої видания дуже грубими черенками.

***

II.

Кождий, що троха близше придивлив ся нашим читальням, то бачив, що читальня так довго розвивав ся гарно, поки в місцевий дбалий ініциятор, чи ініциятори. І добре, коли ініциятор займе ся довші літа читальнею, бо тоді читальня стане неминучою потребою просьвітних селян, що вже не дадуть ей пропасти. Та на жаль більшість читалень не відповідає конечним вимогам. Одною з таких хиб є недостача відповідної лектури. Бо хоч маємо добре редаґовані часописи політичні і господарські („Свобода"; „Господар" і „Господарска Газета"), то від давна дає ся чути великий брак популярно-белетристичного видавництва. І хоч на послїданих заг. зборах „Просьвіти" підносили проф. Грушевский і о. С. Онишкевич конечну потребу літературного орґану для селян і читалень і хоч минуло два роки, то однак до сеї пори майже нїчого в тій справі не зроблено. Були правдї заходи поодиноких осіб, от хочби видавництво Яцкова і Сини, що немало прислужило ся виданем „Камінного Хреста" Стефаника а особливо дешевим і пригарним перекладом „Тараса Бульби" та на жаль видане то скінчило ся на III. книжці. Перед роком знов розпочала „Видавнича Спілка" видавництво популярної серії „Літературно-Наукової Бібліотека", та на жаль видане се показалось непопулярним, особливо з огляду на зміст книжок, котрі хоч приступні для пересічного інтеліґента, та для селян лиш дуже небогато (5—6 на 24) надобить ся. Кождий хто бував по наших читальних, мусів зрозуміти, як мало у нас книжок для народу. І хоч справоздане Головного Виділу вичисляє досить показьну цифру книжок в читальняних бібліотеках, але коли відоймемо від тої суми давнїйші видания товариства і тую остаючу суму поділимо на всї читальні, то стане ясно, які мізерні бібліотеки по наших читальнях. Певно що богато тут вини по сторонї провідників читальняного руху, але ще більша вина лежить в недостачі відповідних популярних книжок.

Тому по моїй думці конечне, щоб Головний Виділ на будуче:

1) більше клав на серце своїм делеґатам, філіям і люстраторам справу читальняних бібліотек,

2) постарав ся о катальоґ книжок відповідних до читальняних бібліотек, бо у нас чимало книжок незрозумілих для народу. Самий укład не легкий, але в поміч прийде стаття Вільхівского: „Українска книжка на селї", де совістно зібрані спостереженя вражінь, які викликували читане поодиноких книжок. Помогли би і точно виповнювані рубрики в справозданях читалень „які книжки найбільше подобають ся?" Такого катальоґу конче треба, а нема.

3) щоби сам або в порозумінню з „Вид. Спілкою" розпочав періодичне видавництво белетристичної часописи або бібліотеки для селян і читалень. Кошта певно оплатили би ся, тілько треба дбалої і точної адміністрациї і зручної кольпортажі, а се преціпь уделешене через філії і делеґатів. Розуміє ся видавництво мусить бути дешеве і добре редаґоване. Материялу найде ся доволї, бож як богато гарних і популярних повістей і оповідань визначних наших авторів і популярних перекладів надрукованих в річних більших виданях, а нема їх зовсім в популярнім таним виданю. От пр. недавно читав я в читальни Франка „Поему про білу сорочку". Поема зробила велике вражінє, всї допитували ся, хто написав, де можна купити, — так щож, коли книжка коштує 1 К 60 с., а в додатку містить нічі поеми незрозумілі або тяжко зрозумілі для нашого народу. Тому гадаю, щоби Сьвітлі Збори товариства „Просьвіта" взяли тую справу під розвагу, а головний Виділ подарував суспільности нашій як найскорше одно з найпотрібнійших видавництв. — *Ів. Карпинський.*

Величезна катастрофа,

що стрінула „перлу" Малих Антилїв, Мартінїку і її головне місто Сан-Пієр, не переставе займати живо умів цілого сьвіта. Безприміра в історії людства катастрофа, котрої жертвою впало не 25.000 анї 30.000, як зразу подавано, але около 50.000 душ, викликує в усіх краях щире спочутє для зищеного острова а заразом неспокій о дальшу долю не тілько самої Мартінїки, але й усіх Антилїв, на яких з чим раз більшою силою проявляють ся вулканічні симптоми. Антилї, так Великі як і Малі, як загалом увесь басен карайбского і мексиканьского моря зраджують цілком нагляднo походженє вулканічне. Ланцюх Антилїв, що від берегів Венецуелї тягне ся луком до мексіканьского півострова Юкатану есть наскрізь вулканічної формациї. Геоґрафи і геольоґи вважають его за верхи гірского хребта, що наслїдком якоїсь великаньскої катастрофи враз з карайбским і мехіканьским басенами запав ся під морекі ґлибчі. І справдї всї Антилї засїяні вигаслими або ще дїлаючими вулканами, ґейзерами та горячими жерелами, а землетрисеня в тамки буденною повівою.

Як показує ся однак з найновійших донесень, катастрофа, що змела Сан-Пієр з лици землї, не була так нечайною, як її зразу описувано. Вже 18-ого минулого місяца дали ся на цілих Антилях чути сильні підземні потрясеня а рівночасно в положеній коло панамского межиморя республицї, Ґвадемалї, наступив вибух вулкану, котрий лишив житя около 1.000 людий. Від того часу вулканічні симптоми на Антилях зростали.

Дня 3-ого мая о півночи пробудив ся вперве, від 50 років дрімаючий вулкан, на Мартінїці Сан-Пелї. З боку гори вистрілив високий стовп огню, а хмара пумексового попелу закрила зьвіздяне небо. Вибухови товаришав підземний грім. Другого дня хмара попелу вивала на місто і навіть призвичаєні до екстразаґанций тамошної природи мешканцї стали неспокойти ся. Неділя, 4-ого мая, перейшла спокійно. 5-ого мая вибух повторив ся. Вулкан вискинув зі себе ріку лави, високу на 7 метрів а широку на три четвертини кільометра, що в три минути з кратеру положеного в висоті 1,350 метрів, високим коритом давної ріки, добігла до моря. Страшна огненна ріка знищила по дорозї все, що стрінула: лїс, плянтациї, доми, цукроварню. Хто знаходив ся на дорозї огненної ріки — згорів. Удар лави в море був так страшний, що море з ревом уступило на 100 метрів від берега, а потім з ще більше диким ревом кинуло ся назад на беріг, кинучи скажено, бухаючи кольосальними хмарами пари в небо. Рівночасно підземні потрясеня і гуки не уставали. Від тепер верх вулкану без устанку сьвітив огненним стовпом, а потрясеня і підземний грім зростали. Богато людий зачало утїкати з Сан-Пієр в полудневий конець острова. Так перейшов понеділок, і цілий вторник. Верх гори оповитий грізними хмарами диму і пари, сьвітив від часу до часу стовпом огню та кидав попелом, що спав на місто верствою, на 7 міліметрів завгрубшки. В се-

З державної ради.

Справа урядників.

На вчерашнім засіданю палати послів відчитано інтерпеляциї Брайтера в справі підвищеня активальних додатків для державних урядників у Львові, пожичок для судових урядників і урльопів для урядників всяких катеґорий.

Справа Реґера.

Міністер краєвої оборони відповів на інтерпеляцию Дашиньского в справі поступованя військового суду в Перемишли з Реґером. Наведені інтерпелянтом поголоски, що військові власти мішали ся до судового слїдства, що в тій справі зажадано дозволу президента краєвого суду, не мають нїякої підстави. Неправдою є також се, що комендант війск поліцайної сторожи і одеа капітан ґенерального штабу візвали поліцию робити нові доходженя. Ті доходженя ведено дальше на підставі виразного поручення прокураторії держави в Перемишли.

Рільництво.

По тій відповіди палата перейшла до дискусиї над буджетом міністерства рільництва. Гр. Цедвіц поставив резолюцию з візванем до правительства, аби властителям дрібних посілостей, при удїлованю кредиту на меліорациї знижено стопу процентову на 2½ і аби сю знижку покривати рік-річно з меліорацийного фонду.

Безроги.

П. Поточек жалував ся, що галицкі безроги трактують гірше, як угорскі, що що галицкі желїзниці не мають ваґонів для трансорту худоби і що приписи ветеринарийного закона неправильно виконують ся. Бесідник вніс резолюцию взиваючу правительство, аби в осінній сесиї предложило закон о примусовім обезпеченю від огню.

Лїси.

П. Шептицкий підносить, що Галичина виказує найбільший дохід netto з домен і лїсів. Доходу brutto є 39%, видатків 34%. Ті доходи могли би бути ще вищі. Населене слушно жалує ся, що не може увійти в безпосередні зносини з доменами, тілько мусить користати з посередництвами ґандарів. Треба зорґанїзувати безпосередну дрібну продаж для населеня в кождім адміністративнім окрузї, при відповіднім помноженю лїсового персоналу. Бесідник поручає сю справу міністерству, бо се суспільний обовязок.

На жадане п. Хоца обчислено палату послів, а коли показало ся що нема комплету, засіданє замкнено. Слідуюче засіданє ві второк пополудни.

реду вибухи трохи притихли і населенє, що вже зрівало ся до утечи, трохи успокоїло ся. Аж пополудни, около 3-ої годинн, знов зачала ся робота нулькану. Землетрясенє було так сильне, що дало ся чути на цїлих Антилях в окруаї 450 кільометрів.

Ранок фатального четверга заповідав ся доволї ще спокійно. Нараз о год. ½7-ої запалав верх гори величезним стовпом огню, що вдарив на сотки метрів в гору. В тій хвили темна хмара зняла ся з нулькану і наче кинена страшною силою впала на місто. Скажена туча розжареного попелу і каміня, ляви і горячого болота з озерця, що знаходило ся на верху гори, в однім з вигасених кратерів, прямо привалила місто, що в одну мить заминило ся в одну палаючу руїну. Нечувана горяч і туча спадаючої маси розжареного каміня та ляви запалила кораблї, стоячі в порті. Наочні свідки, уратовані на однім однїськім кораблн, що прибув до Санта-Люция без маштів і без перил, з поторощеним покладом і тілько з половиною виратованої, хоч тяжко попареної обсади, розказують, що була се пекольна хвиля. Від берегу з силою оркану била струя розпеченого воздуха і горячих ґазів а з гори жарке каміне, попіл та лява плили страшною тучею. Кораблї, що стояли близше берега, в одній хвили бухнули огнем. Уратований корабель стояв значно подальше, а капітан его мав ще на стілько притомности, що видав команду: „всею силою пари в зад! Так на ослїп, без кермованя і проводу, — бо все, що, було на покладї, в одній хвили пало трупом, гнав корабель в зад на повне море, доки не вибрав ся поза сферу небезпеки. Там доперва можна було подумати о властивім ратунку. Поклад знищений, завалений камінем і трупами, в кількох місцях вже горів, так що з трудом удало ся захованшим ся під покладом морякам загасити его.

Так описують наочні свідки загибіль Сан-Пієр. Та на тім не скінчило ся. Вулькан вибухав далї. Через три дни цїла північна сторона Мартінїки була ненастанно засипувана камінем і попелом. Вулькан, закутаний в хмари, сьвітив грізно та гримів. Суседні села, плянтациї, лїси — спалені. Цїла північна часть острова знищена. З еї людности уратовали ся лише одиниці. Цвитучий остров, що его звуть „раєм землї", замінив ся протягом трех днїв в пустиню.

Та ще не прошуміли страшні вісти з Мартінїки, а вже доносять депеші, що на другім антильскім острові Сан-Вінценц наступив грізний вибух вулькану Суффрер, що знищив сей остров подібно, як Мон-Пеле зруйнував Мартінїку. Страшна доля Сан-Пієр стрінула і оселї на Сан-Вінценц. Кілька тисяч людий погибло від граду каміня, ляви і попелу, котрого хмари доходили аж до острова Барбадос і покрили его на 1 стопу грубою верствою.

Рівночасно небезпеченьство вибухів дало ся завважати на Сан-Домінґо і Ямайці, де температура горячих жерел нараз сильно піднесла ся а потрясене землї і гук не устають. Загалом цїлі Антилї дрожать, верхи їх вулканів сьвітять зловіщим огнем, а навіть мехіканьскі вулкани зачали ся курити. Серед учених цїлком поважно розтрясає ся думка, чи Антилї не стоять в навечерю великої вулканічної катастрофи, що готова їх погребати в морі.

Мешканцї Антилів утїкають в переполоху на американский суходїл, лишаючи свою райску а так небезпечну вітчину. Франция, Америка і Анґлія вислали цїлі фльотилї своїх кораблів для перевозу антильского населеня. Рівно-ж обильні датки пливуть зі всїх сторін: правительства, монархи, інституциї усяких країв дають значні суми для несеня помочи нещасним. Франция, властителька Мартінїки, виплатила з державного скарбу мілїон франків. Злучені держави півн. Америки дали теж не малу суму 300 тисяч доларів.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Солїдарність в колї польскім.

Відень. На вчерашнім засіданю п. Яворский цофнув свое внесене о виключене п. Вілька з кола за се, що голосував за наглим внесенем Дашиньского, бо відважний „вовк" перепросив коло за зломане солїдарности і заявив, що того більше не зробить.

Бальмашов.

Петербург. Оборона убийцї Сіпяґіна внесла рекурс против вироку найвисшого трибуналу.

Реформа виборча в Швецiї.

Штокгольм. В обох палатах шведского парламенту внесено вчера предложене о реформу виборчого права. В першій палатї міністер судівництва заявив, що заведене загального права голосованя зробило би дуже великий переворот в відносинах. Правительство приготовило реформи не сягаючі так далеко. П. Білінґ вніс, аби правительство зредаґувало нове предложене, котре увійшло би в житє в 1904 році. Реформа має бути оперта на слїдуючих засадах: загальне виборче право, пропорціональні вибори, право голосованя по скінченю 25 року житя; рівноправність з провінцією.

Робітники у всїх фабриках і варстатах страйкують. Окрім правительственного орґана вчера не вийшов ні один дневник. Рух трамваїв, омнібусів, фіякрів, а навіть кораблів здержаний. Представленє в театрі відкликано. Страйкує звиш 75.000 людий.

З Балкану.

Сальонїка. В справі 40 обжалованих о революційні конспирациї відбула ся розправа перед апеляційним трибуналом в Сальонїці. Засуджено 4 обжалованих на смерть, 13 на досмертну вязницю, 9 на десять а 5 на пять лїт вязниці. По пять лїт ґалєр дістало 5 осіб за фальшивий зізнаня.

Фїлїпополь. З Монастира доносять, що там збунтував ся баталїон війска і обсадив телеґрафічну стацию.

З Африки.

Брукселя. Говорять, що в короткім часї мир буде заключений, бо Бури відступили від жаданя абсолютної независимости.

Амстердам. Говорять, що мирові переговори розібють ся, бо заходи тих командантів, котрі хотїли закінчити справу без порозуменя з Крїґером, розбили ся о упір решти командантів. Крїґер не годить ся на покиненє абсолютної независимости.

Москвофіли риють під „Днїстром"!

Навіть противники консолїдациї з москвофілами були до недавна тої гадки, що бодай на полю економічнім можлива з ними спільна робота. Та і сї іллюзиї розвівають ся на наших очах мов той дим! Найлїпшим доказом сего є статя п. з. „Наше равнодушіе" в 94 г., „Галїчанїна" з 11. мая с. р. В тій статї між иншими неперебраними скарбами москвофільскої підлости знаходимо також вязанку напастий на „Днїстер". Не вдаючи ся в широку полеміку, коротко перейдемо одну напасть за другою і покажемо, що ті напасти варта.

Читаймо-ж, що там написано!

„Вотъ возьмимъ „Днѣстеръ", Общество ассекураційное, которое поддерживаемъ всѣ безъ розличія партій, считая его русскимъ, а не партійнымъ"...

Ми поінформували ся вже добре, як то москвофіли „поддерживаютъ" „Днїстер". — „Ставропігія", „Народний Дом", „Городска Церков", „Матица" — одним словом всї институциї, загарбані москвофілами і остаючі під їх управою, асекурують свої каменицї і свої движимости в „Славії", „Фенїксї" і инчих чужих товариствах, так що москвофіли ані одної своєї институциї не асекурують в „Днїстрї". Кромі о. Пакижа, зрештою ані оден визначнїйший москвофіл львівский не є членом „Днїстра". — Найменче церков і приходств є асекурованих в „Днїстрї" власне з тих повітів і з тих деканатів, де „тверди" найбільше, а вже взагалї найменче є асекураций в „Днїстрї" з перемиской епархії, де ще кацапство найбільше держить ся. Всї щадничі вкладки, зложені через москвофілів в „Днїстрї", не становлять навіть двайцятої части загальной суми вкладок. Відома річ, що з книжочками „Общества Качковского" розсилали ся анонси „Славії", в котрих доказувало ся порівнуючою тарифою, що лїпше асекурувати ся в „Славії" як в „Днїстрї". Відома також річ, що „Галїчанїн" і „Русское Слово" не раз давали пізнати, що для них „Славія" милїйша як „Днїстер". Або хочби й тепер: коли всї рускі часописи подали з нагоди зборів „Днїстра" справозданя з тих зборів і статї про стан і розвій „Днїстра", то „Галїчанїн" і „Русское Слово" ані навіть не спімнули нїчого про збори „Днїстра" або про его справоздане, а замість того помістили вязанку напастий на „Днїстер". Бачимо отже, як то москвофіли „поддерживаютъ" те „русское а не партійное общество" — а бачимо се на фактах, на котрі є документальні докази.

Читаймо дальше:

„...но на дѣлѣ каждому вѣдь извѣстно, що „Днѣстеръ" — Общество чисто — украинское, партійное, а хотя до нинѣ тихо сидитъ и заявляетъ сквозь зубы, що оно не мѣшается въ политику, то мы всѣ таки знаемъ, що то лишь только благоразумная его тактика."

Так справдї „Днїстер" товариство „українське", бо его члени і інтересенти в величезній більшости „українцї", а москвофіли з малими виїмками якось не дуже горнуть ся до „Днїстра" хоч їм того нїхто не боронить. І то правда, що „Двїстер" „не мішає ся в политику" — і робить аж занадто великі уступки для москвофілів у всїх напрямах, чи то при обсаджуваню аґентур, чи при обсаджуваню посад урядників, чи при твореню надзираючої ради. Чи ся тактика супротив москвофілів є „благоразумная" — се инча річ, але то певне, що „Двїстер" більше числить ся з москвофілами, ніж они того варті.

Читаймо дальше:

„Днѣстеръ, якъ только окрѣпнетъ и наживетъ сотни тысячъ коронъ, тогда положительно перемѣнитъ свою тактику, сдѣлаетъ ся откровеннѣйшимъ и исключительно украинскимъ, станетъ употреблять фонетики и мы увидимъ, якъ изъ „Днѣстра" переобразуетъ ся въ „Днѣстер"...

Так, і ми так думаєм, що „Днїстер" повинен перемінити тактику супротив москвофілів, але о скілько знаємо теперішних директорів „Днїстра", якось на се не заносить ся; директори не думають змінати тактики, хоч вже „Днїстер" сотки тисяч корон нажив; очевидно, москвофіли справоздань „Днїстра" не читають і навіть не спостерегли ся, що той критичний момент „сотни тысячъ коронъ" вже давно надійшов.

...„Мы... ровнодушно смотримъ, якъ теперѣшнїй Директоры стелять себѣ тамъ уютныи гнѣзда, якъ „Днѣстеръ" роздаетъ пособія изъ частыхъ взысковъ своимъ украинскимъ Обществамъ"...

Тут — то вже чиста брехня. Кождий знає, що директори „Днїстра" гарують як чорні воли і кождий знає, що Двїстер — в наслїдок своєї опортунїстичної тактики супротив москвофілів — призначує свої датки виключно тілько на церкви, бурси, на запомогові товариства для школярів, дяків, до розпорядимости Ординаріятів всїх трех епархій, але на ті цїли, які має на думцї автор напасти, не дає „Днїстер" на жаль ані сотика.

Ідїм дальше.

„... Мы здѣсь играемъ жалкую роль contribuentis plebis, будто мы только и на то, щобы повиновати ся воззваніямъ „украинцевъ" подъ паролемъ патріотизма, страховати себе и ерекціональныя зданія въ томъ Обществѣ, не получая ничего въ замѣнъ. Нѣсколько должностей въ томъ Обществѣ замѣщены що-правда нашими людьми, но то должности или дѣтарей или низшихъ чиновниковъ".

„Мілостівіе ґаспада"! „Вєдь" ви найлїпше знаєте, що ви не дуже то повинуєте ся „воззваніямъ украинцевъ", що ви не дуже то „страхуєте ся" в Днїстрі, а що до „ерекціональныхъ зданій" — то вибачте, але ми ще нїчого не чули о тім, щоби яке „ерекціональное зданіе" перейшло на власність москвофільскої „партиї". А що до урядників в „Днїстрі", то ми знаємо, що деякі навіть найвисші урядничі посади в „Днїстрі" обсаджені — на жаль — москвофілами. — Але найважнїйше, се висновок всїх тих напастий.

„Мы ... должны требовати, щобы въ составъ дирекціи „Днѣстра" входили и наши люди а въ составъ совѣта половина членовъ изъ нашей партіи".

Що-то, то вже, мілостівіе ґаспада, абсолютно неможливо. В склад надзираючої ради входять і наші люди, от хочби Др Король, але половини годі набрати, бо нема з чого; відома прецїнь річ, що тілько член товариства може увійти в склад ради або дирекциї, а хто-ж тому винен, що москвофільскі матадори не хочуть бути членами „Днїстра"?

Своєю дорогою є то велике щасте для „Днїстра", що москвофіли в нїм не господарують, бо тодї довели би „Днїстер" до такої самої руїни, до якої довели „Общое Кредитно-рольничое Заведеніе". Хочете, мілостівіе ґаспада, в „Днїстрі" компромісу? Добре, нехай буде, але лише під одним услівєм; мусите зложити з гори найменше два мілїони рублїв на специяльний фонд резервовий для забезпеченя страт, які мусїли би наступити в наслїдок москвофільскої господарки. Найменше два мілїони, бо оден мілїон рублїв, як показало ся при „Заведенію", не вистарчає на покритє страт москвофільского „управленія". Ба, але ще одно, мілостівіе ґаспада: не беріть тої пропозициї на серіо, бо ви знаєте, що ані ви два мілїони рублїв не дістанете, ані що ми за два мілїони рублїв не продамо нашої чести. Ог лїпше не робіть собі фальшивого апетиту! А коли вже і вас болить ваше „ровнодушіе" до „Днїстра", то просимо вас, щоби ви свою прихильність до „Днїстра" обявляли инакше, як доси. Не рийте, „мілостівіе ґаспада", під одною з найбільших і найважнїйших наших народних институций, котру ми з таким трудом здобули і котра так гарно розвивав ся, — бо инакше всї скоро зрозуміють, що вам на завадї навіть економічний розвій нашого народу. Дай Боже, щоби то всї як найскорше зрозуміли!

Die Ruthenen und ihre Gegner in Galizien.

(Брошура п. Ю. Романчука.)

(Конець.)

Пекучу справу дня порушає V-ий розділ: „Die ruthenische Universität-frage". — Галицкі Поляки мають аж два університети, коли між тим Чехи о 2.350.000 душ численнїйші від Поляків мають тілько оден університет, а Русини не мають жадного. Далї вачеркує п. Романчук коротко історию львівского університету і руских викладів на нім, починаючи від „studium ruthenum" з 1786—1804 років, та польонізациї сего університету від 1871-ого і 1879-ого років. Збивши фактами твердженя д-ра Смольки, будь-то Русини мають з „ласки Поляків" дуже много університетских катедр, та що їм не діє ся нїяка кривда що до урядової мови на університеті, заявляє поважаний автор, що Русини бажають дорогою основуваня руских катедр на істнуючім університеті дійти до свого самостійного університету. — На конець розказує ся про послїдні університетскі події, від 19-ого падолиста м. р. починаючи про сецесию, до якої одинокою анальоґією в історії є сецесия нїмецких студентів з пражского університету 1409-ого року.

Ще одну сторону польско-руских відносин в Галичинї обговорює розділ V-ий: „Die Amtssprache in Galizien". Д-р Смолька в своїй брушурі категорично заявляє, що на точцї урядової мови в Галичинї Русини цїлком зрівнані з Поляками і той стан не зміниться ся, без огляду на се, чи Русини вдоволені з него чи ні!" П. Романчук цитує ті слова краківского професора (він з Ґломбінським знаменита пара!) і каже: „Отже тілько вдоволене Поляків має бути в тій справі рішаючим, а на вдоволене Русинів цїлком не числить ся!... Сї слова заслугують, щоб їх увіковічнити як примір способу, в котрий Поляки понимають свої відносини до Русинів!" — Опісля виказує пов. автор д-ру Смольцї знова, що він не знає справи про котру взяв ся писати, не знає законів, якими норму ся взаємні відносини по галицких урядах, (а може д-р Смолька любить в той сам „науковий" спосіб цитувати, що й д-р Ґломбінський?) — Вичисливши правні постанови що до урядових мов у Галичинї, виказує автор незгідність практики з законами і на тім кінчить властивий огляд польско-руских відносин в Галичинї, а натомість переходить до партийних відносин серед самих Русинів.

Характеристичне для польских шовіністів, навіть для польскої праси, котра чей повинна-би мати лїпші информациї, есть, що вони мішають без розбору всї рускі партиї, звучи націоналів москвофілами або радикалами та на відворот. Одні роблять се з клясичної польскої ігноранциї на точцї руских справ. Другі — і таких є більшість — мішають сї поняття намірено, оперуючи ними після хвилевої потреби, як сего вимагає „політика". До тих других власне зачислили-би ми і краківского професора, котрий, використовуючи добру віру Німців, пише в своїй брошурі, що всї скарги Русинів походять тілько від „радикалів".

Щоби розяснити чужинцям наші партийні відносини, посьвятив п. Романчук тій справі розділ VII-ий; „Die ruthenischen Parteien". П. Романчук вичисляє їх чотири: 1) народна або національно-демократична, 2) радикальна, 3) соціяльно-демократична і 4) москвофільска або „altruthenisch". — Сї партиї характеризує поваж. автор таким робом:

„Національна або національно-демократична партия, також молодоруською або українсько-руською, є найсильнїйшою руською партиєю. ...Вже еї ім'я „національно-демократична партия" характеризує еї тенденциї. Ей програма домагає ся: національної автономії з демократичним ладом, в противенстві до жадань Поляків: краєвої автономії. Головним орґаном партиї є найбільший і найбільше розширений дневник „Дїло". — 1894-ого року вилучила ся з сеї партиї ґрупа — „уміркованих", як їх зве д-р Смолька, — що не хотїла згодити ся на опозицию націоналів против Поляків і правительства і на хвилевий компроміс зі старо-руською партиєю. Послїдними часами ся фракция, що загалом не має нїякої опори в народї, зблизила ся знов до національної партиї і йде по правилу разом. Орґаном еї є субвенціонований дневник „Руслан".

„Радикальна партия, що 1890-ого р. формально відорвала ся від національної, намагає ся перелїцитувати еї на кождім полї радикальнїйшою програмою і острійшою тактикою: між иншим боре ся вона против „попівства". Перед трема ронами однак, з одного боку уміркованїйші радикали злучили ся знова з національною партиєю, а з другого боку що найкращі радикальні аґітатори перейшли до соціяльних демократів — і наслїдком того рад. партия, котра впрочім нїколи не була надто велика, але за се дуже була рухлива, дуже ослабла і має тепер своїх прихильників серед народу тілько в кількох округах. Одиноким еї орґаном є двотижневник „Громадський Голос".

„Соціяльно-демократична партия вийшла недавно з радикальної і стоїть все ще в стадиї засновку та творить часть спільної руско-жидівско-польскої соціяльно демократичної орґанїзациї в Галичинї. Ся партия має рівнож двотижневник „Волю".

Всї ті три партиї стоять на спільній національній основі: вони стремлять до розвитку рускаго народу як самостійного, осібного і від Поляків і від Великоросів. Тому вживають ті партиї в слові і печати руської народної мови з фонетичною (від российскої наскрізь відмінною) правописию.

„На цїлком відмінним національним становищи стоїть

староруска або москвофільска партия, що придержує ся принципу національної єдности Русинів або Малорусів з Москалями і намагає ся — з виїмкою видань призначених для люду — вживати в письмі российскої мови та жахає ся розвитку самостійної руської національности та самостійної руської літератури. На еї програму складають ся: москвофільство, консерватизм, клерикалїзм (більше в напрямі православя). По націоналах се найсильнїйша руска партия. Орґаном еї є дневник „Галїчанїн", що після загальної думки одержує субвенцию з Росиї."

Отсе характеристика руских партий в брошурі п. Романчука. Навели ми еї дослівно, аби дати нашим читачам нагоду переконати ся, як незвичайно обективно відніс ся п. автор до всїх руских партий, між ними й до кацапских виродків, і скілько супротив того має вартости напасть „Галїчанїна" в позавчерашнім числї, будьто п. Романчук „денунціював" москвофілів. Чи-ж би москвофіли хотїли, аби їх не вважати „москвофілами", коли вони самі явно urbi et orbi се заявляють?! Чи може заміт „клерикалїзму і консерватизму" є тою „денунціациєю"? Чи-ж справдї „Галїчанїн" чує ся уколотим, коли п. Романчук зазначує его симпатії до „православя"?! А може „денунциация" лежить в тім, що п. Романчук констатує, що „Галїчанїн" не може вдержати ся власною передплатою, але потребує субвенциї з Росиї?! „Галїчанїн" може бути спокійним! В очах верховодячих шляхоцких кругів, що тепер явно кокетують з российским режимом, характеристика его партиї, як „москвофільо-клерикально-консервативної", може бути тілько доброю рекомендациєю. Рівно-ж і констатоване звісного факту побирани „пособій" не скомпромітує „Галїчанїна", бо ті, що субвенціонують Gazet'y Narodow'y і Dzienik'a Polsk'ого і т. д., знають дуже добре, що раба треба оплатити, та рівнож, що платного побрехача найлекше на свій бік купити. — Стілько відповіди на лайку „Галїчанїна".

А тепер приходимо до кінцевого розділу брошури — Schlussbemerkungen".

Національна борба в Галичині зростає. Русини, котрих уважано за погребаних, воскресли. Поляки напружають всі сили, аби остати панами східної Галичини. Служать тій ціли: закладане приватних шкіл, kościół-k'ів, ochronek z mateczkami, rolnicz'их kół'ок, кольонїзоване Руси Мазурами, закони о рентових посілостях, проекти законів о окружних громадах і т. д. І се все викликує завзятий опір з боку Русинів. Русини мусять хопити ся крайних способів: рільничого стрейку і бойкоту. Борба заостров ся і буде заостровати ся, доки політика правительства і Поляків против Русинів не зміпить ся.

Отсе в зміст брошури п. Романчука.

НОВИНКИ.

— **Вчерашне число „Діла“** сконфіскувала ц. к. державна прокуратория за замітку в справі відносин в коломийскій руский ґімназиї. Конфіската наступила так пізно, що другого накладу не можна вже було вчера видати, тому розсилаємо вчерашне число разом з нинїшним. Про зміст сконфіскованих уступів боїмо ся на тепер що не будь споминати, щоби не наразити ся на другу раз-по-разу конфіскату. За те другим разом обговоримо справу сеї конфіскати ширше, бо се річ незвичайно сензаційна.

— **Пригадуємо** Вп. Членам Товариства **„Просьвіта“ що в понедїлок, дня 19. н. ст. мая** відбудуть ся загальні збори Товариства в **власнім домі ринок ч. 10. І. поверх.** Богослуженє відправить ся о 8 годині а збори розпічнуть ся о 10. годині. Просимо о **численну** участь. — Від Головного Виділу Товариства „Просьвіта“.

— **Спростованє** новинки „Сумне але правдиве“ в 95 ч. „Діла“. Від о. Сїнкевича, пароха з Кунина коло Жовкви, дістаємо спростованє того змісту, що 16 позвів внесених від церковного комітету в Кунині против церковних довжників о заплату довгу були вправдї писані і підписані по польски, але писав їх і підписав не о. Сїнкевич, але адвокат д-р Туржаньский, Поляк. Вправдї є в Жовкві адвокат Русин д-р Король, але він від о. Сїнкевича не хотїв приймати таких справ, котрі д-р Туржаньский приймав і виграваз. Показує ся отже, що о. Сїнкевич нїчого тут не винен. — Додаємо, що допись, на підставі котрої помістили ми замітку про ею справу п. з. „Сумне але правдиве“ в 95 ч. „Діла“, дістали ми власне від д-ра Короля.

— **Д-р А. Могильницкий, адвокат в Рогатинї** перебувши щасливо тяжку і довшу хоробу повернув уже зі Львова, куда був виїхав в початком марта, щоби довести до кінця дїло пожички на парцеляцию двох сел в Рогатинщинї, Пукова і Черча. Тепер д-р Могильницкий приходить до здоровля так, що уже може урядувати в своїй канцеляриї. Вість сю приняла Рогатинщина дуже радісно, особливо селяне приходять і сердечно витають свого заступника і оборонця, на котрого несовісні люди розголосили були сплетнї а навіть оголосили его вже за умершого.

— **Турґенев, наша народна література і „галїцко-русскіі праізведенія.“** Славний российский письменник, що жив у дружних зносинах з М. Драгомановим, одержав від него 1876-ого р. видані Драгомановим у Київі „Повісти“ Федьковича враз з „передним словом“ самого Драгомонова про літературу галицких Русинів, де доволї просторо обговорюють ся і москвофільскі „праізведенія“ та наводить ся кілька довших виїмків із головних творів „твердорусскої“ музи (як „Буй-Туръ Всеволодъ“ Дїдицкого і т. п.) У відповіди на сю посилку, Турґенев, що все дуже прихильно відносив ся до української літератури (він-жеперекпав Марка Вовчка на росспйску мову!), відписав між иншим таке: „Я успел — і без большова затрудненія — прочесть ваше предісловіе, і маґу сказать, што раздепяю вполнѣ ваш образ мыслей, в чьем я, впрочем, не самневался, зная ваші прежніе труди і ваше направленіе. Как толька я прачту повесті Федьковича, я позволю себе выразіть вам с палиой откравенностью майо мненіе. Заранее чувствую, што тут (значить: в повістях Федьковича) толька і бйотся ключ жівой вады, а всю остальнóе (значить: москвофільскі „праізведенія“) — лїбо прізрак, лїбо трупъ“. — Отсе суд найбільшого росийского романіста про галицко-москвофільскі писанія.

— **Королева Наталія на руській Службі Божій.** З Риму пишуть нам: Дня 13-ого с. м. в церкві св. Серґія і Вакха (при руській колеґії) відсьпівав о. прал. В. Левицкий при епівучасти наших питомців торжественну Службу Божу, замовлену бувшою сербскою королевою Наталією, котра перейшла недавно на католїцизм. Служби Божої вислухала королева в товариствї кардинала Vives-y-Tut, князя Ґіки і прочої свити, при чім молила ся з руского молитвослова, і то видання т-ва „Просьвіти“. По Службі Божій задержала ся королева еще довший час у колеґії та розмовляла з о. прал. Левицким про нашу церкву і наш обряд в Галичинї.

— **Разяча несправедливість.** Податковий уряд в Перемишлянах побрав в 1891 р. від громади Унева податки в квоті 892 К 77 с. Поборця Фердинанд Сталь спроневірив ті гроші, за що судово і покараний, но гроший до нині громадї не звернено. — Громада від десяти лїт побивае ся о зворот гроший, або о відписанє від текучих податків, та дарма — справа анї на крок на перед не пересту пила. Може би дотичні власти звольнидїом ся, що попри свої потреби Русини галицкі, як і всї инші, що спріяють нашій бідній молодїжи, з любови ближнього не відвернуть ся від своєй посестри „зеленої Буковини“ і поратують і „Черновецку Шкільну Поміч“ в еї добродїйних змаганих. Тож просимо всїх, що люблять молодїж і осьвіту вступати в члени товариства (членьска вкладка місячно 20 сот.) або бодай о одноразові датки хочби як малі. Просимо инші панї і панночки не забувати при весілях і забавах на бідних молодих ближних своїх, що нераз в голодї і холодї приготовляють ся до будучої працї для добра нашого народу. Просимо Всечестнїйших Отців духовних від часу до часу при молебнах і акафістах збирати складку на ту бідну нашу молодїж і заохочувати брацтва церковні до таких складок. Просимо наші інституції кредитові і другі пожертвувати нам ленту з своїх доходів. Нехай і кожда розривка при з'їздах і товарискнх сходинах принесе щось і для наших учеників.

Підносячи сей голос, маєм в Возї надію, що кождий, що має чутке серце для ближнього ревно і успішно підопре нас а вдячність молодих і щирих сердець стане милою нагородою за всякий благородний чин. (Всї посилки просимо звертати на руки касиера Товариства, проф. ґімназ. Івана Тірона в Чернівцах, ул. Вагова (Waggasse) 3.)

Від Виділу товариства „Черновецка Шкільна Поміч“.

Чернівцї в маю 1902.

Крилош. і декан черн. К. Костецкий предсїдатель, нотар Н. рицар Дрогомирецкий заступник предсїдателя, катех. ґімназ. о. Левіньский секретар, проф. ґім. Ів. Тірон касиер, проф. ґім. Ор. Гамдик контрольор.

50.000 Корон виносить головна виграна льотерії акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателів, що тягнене відбуде ся невідклично 19 червня 1902 і всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученем 10%.

З ц. к. дирекциї желїзниць у Львові.

„На шляху Прага-Фурт в. з. поміж станціями Берава і Карльштайн отворено дня 1 мая с. р. перестанок особовий „Србско“ для руху особового і накункового.

Надіслане.

ЗАКЛАДЪ
Д-ра Евг. Пясецкого

для лїчничої ґімнастики, ортопедиї и масажу

улиця Третого Мая ч. 2.

Ординує вбдь 2—4. Для здорових ґімнастика гиґієнічна. Проспекта даромъ. 136 16—30

ВСЇХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Д-р Володимир Янович

б. асистент ц. к. головного шпиталю у Відни, мешкає тепер в Станиславові ул. Казіміровска ч. 5 ріг (ул. Собіского, напротив каси ощадности.) 376 2—0

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперника ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане зубів без болю. лїченє недуг ясен і ями устної, штучні зуби в наїчуку, золоті і без плитки.

Реператури в провінції виконує ся відворотно.

Інститут отворений цілий день.

Лїкар-дентист	Технік-дентист
М. Лісовский.	*Жигмонт Стобецкий.*

Выпаленый знакъ на корку

ДЛЯ ОХОРОНЫ ПРОТИВЪ ФАЛЬШОВАНЯ.



Маттонього Ґіслїблерска щавова вода. 54

ПІЩАНИ.

Найсильнїйше в Европі уздоровиско сїрчано-мулове для ревматиків, в болях вставів і костей, в сухотах вставів, по зломаних і звихнених, в подаґрі, нервоболях, іменно в ісхіасе.

Уряджене так що-до мешкань як і купелів після вимогів — від найвигіднїйших до найдешевших. Три басени чисто сїрчані, три сїрчано-мулові, один порцелянований. Окремий басен для убогих з купелями по 10 кр., другий по 40 кр. Ванни порцелянові, мармурові і деревяні. Льокальні болотні купелї уживають ся з незрівнаним успіхом. Околиця гориста. Проспекта розсилає Заряд.

Ординуючий лікар **Ал. Тайхман.**

до 15 мая	від 15 мая
Кравів, головний ринок	**Піщани на Угорщині.**
3—8	6—5

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ ґіпотечный

Воддѣлъ депозитовый

принимае вкладки и выплачуе задатки на бѣжучій рахунокъ, принимае до переховання цѣнні папери и удѣляе на нихъ задатки.

Окрѣмъ того заведено на вабръ заграничныхъ институцій такъ званій

Депозита сховковй

(Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. рочне, депозитарь одержуе въ сталевѣй панцирнѣй касѣ сховокъ до выключного ужитку и подъ власнымъ ключемъ, де *безпечно и дискретно* можна переховувати свое майно або важні документы.

Въ тѣмъ напрямѣ ґіпотечный Банкъ поробивъ якъ найдальше йдучі заряджена.

Приносы зобносячі ся до того рода депозитовъ можна одержати безплатно въ депозитовомъ воддѣлѣ. 374 [2]



Для канарків

терценьских, рінаї літний, канар, овес лущений. кліґ. 40 кр. поручае склад насіня Антонія Климовича і Сина у Львові площа Ґетманів ч. 14. 42 20—12

Ґенеральна Репрезентация одного з найстарших Товариств в дїлї обезпечень людових

„ALLIANZ“

акційного Товариства житевих у безпечень у Відни, пошукує для асекурациї окремо уздїбнених осіб під надзвичайно корнстними услівями. Необхідних поучень ся. — Письменні або лічні оферти приймає: **Ґенеральна репрезентация Львів, Коперника ч. 18 в партері.** 344 6—

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині



Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлїйскої сталї від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столені и вилки, ножиці всїлякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручае

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 109

Випродаж

Придатні для церквей або костелів вівтарики, образи святих і т. д. по бл. п. Петрі Кухарскім продають ся в склепі в пасажі Гавсмана. 372 3—3

Дяк безженный, вмілочий вести хор, шукае посади. Адрес: Василь Василиньский, Ушиця п. Сасів. 362 5—5

Ученик найде поміщене в торговли корінній і делікатесів ИВАНА БОРИСА в **Перемишли.** 327 9 10

Особа середного віку пошукуе місця до заряду домовим господаретвом. — Адрес: Сабіна Петровска, ул. Личаківска ч. 5, I. п. двері 5. 369 1—3



ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(45 разів премійоване.)

Від $^{15}/_{5}$ до $^{24}/_{5}$ до побаченя:

Венеция і міста: **Геркуланум і Помпеї**, засипані вибухом Везувія.

Вступ **10** кр. 76

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власній выробы

поручае по цѣнахъ умѣренныхъ

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТКАЦКЕ

„ПРЯХА“ зъ Кросна

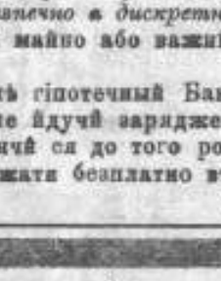
Замовленя зъ провінции просимо надсилати до Кросна.

Почта, телеґрафъ и стація зелѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣнники присылаємо на жаданє даромъ и оплатно.

Зараземъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, и п. А. ЛЬОХЕРЪ, а инших агентѣвъ анї похатникѣвъ не высылаемо. 383 81—?

Свій до свого!

Перший руский складъ машинъ до шитя!



Незрѣвнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Ножний вбдъ 27 до 65 зр.
Ручий „ 25 до 48 зр.
Обручковй ч. 41 до 77 зр.
Обручковй ч. 45 до 88 зр. (для грубои роботы.)

Вел. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю **на раты**, инъ также и для селянъ за потвержденемъ уряду громадского. 103 16—?

Условя сплаты приступний. Готовкою о 10% дешевше. Наука шитя в газету безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*

Львовъ, Галицка 6.



ЛЮБІНЬ.

Сїрчані купелї в поблизькости Львова.

Найсильнїйші води сїрчані на континенті. Купелї боровикові. Для потребуючих відпої курациї новоуряджений дім гидропатичний під зарядом окремим. Лїченє електричностю, масажем, інгаляциями. Купелї річні. З надзвичайним успіхом лічить ся ревматизм, ишіятики, по западених, опухлини по зимнених і зломаних, золяк, сплавлені видинки, отвалість, хороби жіночі, затрути металичні, всякі хороби скірні. — 2 лікарі, аптика, почта і телеґраф в місци. Доізд: Фіакер з Городка до Любіня 3 К, від почтовий зі Львова 1 К 50 сот. На жадане ви дае Дирекция проспекты оплачено. Сезон отвираеся 20 мая. В першім сезоні о 10% дешевше. — Лікар закладу: Др. Влад. Крушинський. 351 2—10



Zacherlin

hilft großartig als unerreichter „Insectentödter".

Правдивий лише в фляшочках.

Набути можна всюда де висять плякати.



! ПОЗІР !

ПЕРША ГАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всіх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож вицлїтає старі).

Похвальні листи на жадане. 209 29—30

СРЕДСТВА ПОЖИВЫ

MAGGI

НАЙЛЕПШИЙ ВЪ СВОЄМЪ РОДѢ.

НАЙБѢЛЬШОЙ ВАРТОСТИ ДЛЯ КОЖДОЙ КОДИНЫ.

Maggi до закрышки надае росоламъ, бульонамъ, сосамъ, яриинамъ и ин. надзвычай сильный присмакъ. Выстатчить кѣлька капель. — Фляшочка почавши вѣд 50 сот.



Зупы французкій въ табличкахъ

Табличка на 2 порціи 15 сот.



Мажіого зупы въ табличкахъ уи жливляють скоро, лишс за доданемъ в ды. звире вс сильныхъ яки и легко стравныхъ, смачныхъ зупъ.

10 рѣжныхъ сорт.

капсулки Consommé & Bouillon



1 Consommé кап улки на 2 по ціи найлѣпшои сильнои зупы 20 сот.

1 Bouillon капсулки на 2 порціи сильнои м сноои зупы 15 сот.

Дае ся сейчасъ зробити задавючи сахымъ кипяткомъ безъ дальшихъ додатковъ. 67 8 ?

Проба переконуе лѣпше. нѣжь всяка реклама.

Купити можна у всѣхъ торговляхъ кольоніяльныхъ товаровъ, делікатесовъ и дрогеріяхъ.

Звісна Р. Т. Рускій Публиці

Реставрация Яновского

Львів, улиця Галицка число 10,

приймае абонаменти на обіди і вечері. — В піст обіди і вечері пістні, проте поручае ся особливо Вч. Духовеньству. О численну участь просить

ЗАРЯД.

388 6—10

Оригінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Моравї

ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сїчкарні New Modell, Polonia, BI, BIk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотільні з кутими ослонами, керати криті, дзвонові і стремінні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, сикавки, також машини до шитя з первородних фабрик краєвих і заграничних поручае найдешевше

L. QUELLER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди волѣ поручня висилати просить.* 224 8—24

ІВОНИЧ

Заклад купелевий і кліматичний

(стация зелїзницї Івонич.)

Найсильнїйша сїльно-йодово-бромова щава.

Від давна стверджена за скуточність у всіх родах волзіи, в хоробах кости, скіри і взагалї у всіх хоробах, що вимагають применшеня віднови матерії.

Заклад уряджений взірцево, едект, ичне осьвічене водопроводк. Знаменита музика, Антика, почта і телеграф в закладі. Заклядові лікарі: І. Др. Іосиф Верніцкий зі Львова. ІІ. Др. Юлїян Станішевский з Кракова.

Їдьно практикуючі лікарі: др. С. Стаубер і др. Вайтель зі Львова. В сезоні І до 20 червня і в ІІІ від 20 серпня мешкання значно дешевші.

Узільнена від такси на підставі свідоцтв убожества уділяе ся тїлько в І і ІІІ сезоні.

Замовлена на мешкане, воду мінеральну, сіль луг і намул приймае і всяких поясненъ уділяе **Дирекция Закладу купелевого в Івоничу.** 381 4 6

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ і Сынъ

Львовъ, площа Капітульна число 3.

поручають на теперѣшный сезонъ весняный по можливо найнизшихъ цѣнахъ свой знаменито заосмотреный складъ готовои мужескои конфекціи, лѣтнѣ пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вѣдъ пороху и дощу, убрання англезовѣ и маринарковѣ, ґардеробу для Вч. Духовеньства, для пп. Ученикѣвъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерій берненьскои, французкои и англійскои спродае тыжь на метры дуже дешево. 64 14—0

ЩАВНИЦЯ

Заклад жерельно-купелевий, **першорядна** стация кліматична, уряджене поступове. Старанна десінфекция помешкань. В горішнім закладї нові лазенки гідропатичні. Сезон від 20/5 до 30/9. — Звісна з успішности найсильнїйша щава алькалічна з жерел **Іосифіни** і **Маґдалєни** по всїх аптиках і складах вод.

Заряд закладу горішного. 350 2—7

Вѣдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клінікахъ и многими практичными лѣкарями уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але тыжь и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на півостровѣ Балканьскомъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкѣрий, особливо противъ

Выкидовъ шкѣрныхъ рѣзного рода

съ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланє Бергерового мыла смоляного яко гіґіенічного средства до усуненя порцлѣвъ, до чищеня и десинфекціи шкѣры есть рѣвножь загально признане. Бергера мыло смоляне має 40% смолы деревной и рѣзнить ся значно вѣдъ всѣхъ иншихъ родовъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованенъ треба жадати выразно Бергера мыла смоляного и уважати на побочь помѣщеный знакъ охоронный.



Въ упертыхъ недугахъ шкѣрныхъ уживае ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчничого мыла смолино-сѣрчаного.

Яко лагодиѣйше мыло смоляне до усуненя всяких

нечистоты шкѣры

на выкиды шкѣрий и на головѣ у дѣтей, тыжь яко незрѣвнане мыло до мыти и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обіймаюче 35% ґліцерины и пахуче

Бергера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ съ приписомъ уживання.

Зъ иншихъ родовъ мыла Бергера поручае ся слѣдуючи заслугуючи на увагу: Мыло бензоове для нѣжности шкѣры; мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболове до выгладженя шкѣры и знакѣвъ по вѣспѣ и яко мыло десинфекційне; Бергера мыло до купелѣ зъ смерековыхъ шпильекъ и таке-жь мыло тоалетове, Бергера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.).

Бергера мыло петросульфольне

противъ вишневого лица, вишневого носа, высыпокъ и свербанковъ на шкѣрѣ; мыло на весняни дуже успѣшне; мыло обручане молочне на нечисте лице; мыло таніновое на почервонѣлость и выпадъ волосся.

Бергера зубна паста въ тубахъ

найлучше средство до чищеня зубовъ Нр. 1 на нормальнѣ зубы, Нр. 2 для курцѣвъ. Цѣна 80 кр. Що до прочихъ мылъ Бергера вѣдсылаемо до приписовъ ужитя. Жадати все Бергера мыла, бо є много безуспѣшныхъ наслѣдувань.

Мѣсця продажи для Львова въ аптиках пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, Кароля Діля, Петра Миколяша, Як. Пінеса-Поратинъского, З. Рукера, К. Склепиньского, д-ра Зарицкого К. Пілевского, Едв. Брікнера. І. Шнелеса. Въ дрогеріяхъ: Петра Миколяша і Сп., Ґ. Ґріншпана, С. Травнесльнера, Іосиф. Фрухтмана, і у всѣхъ аптиках въ Галичинѣ. 229 8—21

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагоґічного двотыжневникъ педагоґічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 188[illegible] у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 29. Предплата рѣчна 3 зр., пѣврѣчна 1·60 зр. чвертьрѣчна 80 кр.

SEIDEL & NAUMANN

Ideal

МАШИНА ДО ПИСАНЯ

Письмо видне зараз і трівке.
Букви від першої до остатної.

H[CH] SCHOTT & DONNATH, WIEN,

III. 3, Heumarkt Nr. 9.

SEIDEL & NAUMANN

GERMANIA

Найлїпшї роверы



H[CH] Schott & Donnath

Wien, III 3, Heumarkt Nr. 9.

256 6—10

ТЯГНЕНЄ

НЕВІДКЛИЧНО

19 червня 1902

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по 1 короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбаум, М. Кларфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і син, Яков Штрог, Сокаль і Лілїєн, Самуелі і Ляндав.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученем 10%. 340 6—?

Обемисту брошуру

про Трускавець

висилае на жадане

УПРАВА.

В першім і третім сезонї о 30% дешевше.

В ТРУСКАВЦИ

лїчить ся незвичайно успішно.

Початок сезону 15 мая. — Конець 30 вересня.

ревматизм, подаґра, отилість, недуги нирок і міхура, астма, істіятика, недуги жіночі, серцеві і жолудкові. 271 3—3

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір в фабр. Черлянськой. З друнарні Інституту Ставропігійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 100. Львів, Понеділок 6 (19) Мая 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрации „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з ілюстр. додатком:
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 32 н. — 44 н.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 н. на пів року . . 14 н.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 н. 24 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

„Ура, на українцоф!"

V.

„Галічанін" справді бачить грізне небезпеченьство в цілім своїм „лаґері". „Українци" виперли „русских" з Народного Дому в Коломиї, з перемиского дівочого Інституту і т. д. і т. д. Лишили ся в „русских" руках лише три „форти", та й тих незадовго не стане кому боронити. Ставропиґія вже й тепер має ледво тільки членів, що сяк-так златати може видїл чи „савет"; а сухота голови настає, коли випаде приймати нових членів, бо годї вже винайти таких „благонадьожних", на котрих би можна спустити ся, що не видадуть колись „форт" „українцам". Те саме мабуть і з Народним Домом у Львові. Та й оба ті форти дають якось дуже мало знаків житя. Ставропиґія, як читаємо таки в „Галічанині" обмежила свою дїяльність до того, що лише орудує своїм майном; в її книгарні полиці завалені фонетикою! Про „Народний Дом" анї чутки; навіть не знати, чи живуть там еще які люди чи ні; часом лише чути, що кінчать Преображенську церков.

А „русского" парибку якось дуже мало. Колиб не сецесия академичної молодїжи, може би воно не виявилось було ще так скоро і очивидно; а то показало ся, що у львівскім університеті що-найменше вісїм разів тілько „українцоф" як „русских". Ось у чім „нещасте цілого „лаґера", а передовсїм штабу! Не стане молодїжи, то згодом не стане й лаґера; а тогдї не треба й штабу: „пашол в дуракі, нету денеґ!" Чисте нещасте!

Рух нашої університетскої молодїжи відкрив грозу небезпеченьства ще й з нашої сторони. Коли число „українцоф" буде дальше так з року на рік більшати, то скорійше чи пізнійше, відразу чи постепенно, мусять у Львові станути „український" університет, хоч і як прикро се буде п. Ґломбіньскому і „Галічанину". П. Ґломбіньский зістав бодай послом, зістане може ще ексцеленциєю або і міністром, а у всякім разї буде міг вернути до польского університету; але де подїв ся тогдї „Галічанин"?! Не тілько що не запровадив в Галичині єдиньства Руси, але ще й допустив до того, що „український" університет готов і поза Галичиною поважно захитати те єдиньство або й раз на все его повалити! „Пашол в дуракі, нету денеґ!" Ну, такого нещастя не можна ж допустити! Треба щось радити!

„Галічанін" дуже добре розуміє, що на те анї він анї жадна сила нїчого не порадить, бо жива ідея і закон природи мусять же в суспільности брати і вкінци взяти верх; він розуміє, що відродженя суспільности мусить природним законом починати ся від молодїжи, найприступнійшої для живих ідей. Він чейже й те знає, що школа мусить виховувати молодїж для тої суспільности, з котрої тая молодїж походить і серед котрої вона має жити і дїлати, — отже, що школа мусить бути народна, а коли такою насильним способом не є, то скорійше чи пізнійше мусить нею стати. І у нас же була школа довгі часи нїмецка, була і в значній части ще й в польска, а таки поволи законом природи стає руською і з часом для руської суспільности мусить стати цілком руською. Школа може а почасти й мусить дбати о науку чужих языків лише о стілько, о скілько вихованцї в нїй молодїж потребує їх чи то для пізнїйшого житя серед власної суспільности чи для вищого образованя; але при тім зовсїм не числить ся з можливою еміґрациєю. Коли прим. єзуїти в Хирові учать надобовязково також московского языка, то длятого, бо мають у себе значну часть молодїжи з російского царства, котра, вернувши по науках до дому, буде в житю потребувати московскої мови. Коли би Галичина дістала ся під Росию, га, тогдї в наших школах, чи польских чи руских, мусїла би молодїж — як на теперішні порядки державні — учити ся також державного языка. Але тепер — наука московскої мови в наших школах могла би мати хиба тую ціль, щоби нашій молодїжи улекшувати еміґрациєю до Росії; в такім разї треба би в наших народних школах учити також языків англїйского та іспаньского! Хто для особистої потреби хоче знати якийсь чужий язык, той учить ся его поза школою; так було і є на цілім сьвіті.

Те все „Галічанин" знає дуже добре. Він знає також, що в руских ґімназиях учать нїмецкого языка цілком після тих самих планів і так само, як і в польских; щоби не учили анї инакше анї гірше, того пильнують уже шкільні власти. Він знає, що й науки польского языка в руских ґімназиях пильнують шкільні власти, і то навіть далеко енерґічнїйше, нїж велить і позволяє закон. Він знає, що руска молодїж в нашім краю і нашій державі може цілком добре обійти ся без науки польского языка; кому-ж знане того языка в чи пізнїйше окаже ся потрібним, той набуде его, як не в школі, то поза школою, а коли би й не хотїв, то найдуть ся вже такі, що о те подбають і без „Галічанина".

Вкінци розуміє „Галічанин", відки бере ся у молодїжи „української" „ненависть до нацапів". Се-ж, властиво кажучи, не ненависть, а та сама цілком природна погорда, яку кожда народність відчуває до перевертнів, яку й руска суспільність завсїгди відчувала і відчуває до перекинчиків, до т. зв. „gente Rutheni, natione Poloni", не уважаючи їх за жадну „національну партию", а попросту за перекинчиків, за гетеропланию, за хоробливий новотвір, за язву, за рака на здоровім народнім орґанізмі. Не в школі, не в „радикальній аґітациї" учителїв, хочби тілько „декотрих", лежить жерело тої погорди чи — нехай буде — ненависти до „нацапів", а ани-раз в самих тих „нацапах", передовсїм же в несвідомій аґітациї „Галічанина", о котрім навіть того не можна сказати, що він каже про аґітаторів-радикалів, мовби то вони кажуть цинічно: „Ми не знаємо, що з усего того вийде, але повинно таки щось нийти!"; бо „Галічанин" дуже добре знає, що з его аґітациї не може таки нїчого нийти, хиба тілько одна инрия, та й то тілько до часу.

Але треба-ж таки щось радити, щось робити, бо инакше... „пашол в дуракі"! Передовсїм ударити „в набат" у власнім „лаґері". Хоч руска молодїж університетска, котрої є що найменше вісїм разів тілько, що „русских", виходить в значно більшій части з ґімназий польских і нїмецких, всеж таки причину того нещастя, яким є така великанська перевага „українцоф" над „русскими", треба глядати в „українських ґімназиях!" Там учать не „па-русскі" а на простацкім „українском наречії", в котрім є навіть такі слова, як „вош, свиня"! Який же ровень образованя може молодїж відтам виносити! Цілком що нищого в ґімназиях польских і нїмецких, скоро вже нема „русских"; там наука, там культура! В „українських" ґімназиях ширить ся „український" патріотизм і „сепаратізм" (а в польских і нїмецких ґімназиях нї?); а се в противставленю до московского патріотизму чисте богохульство, безбожність, радикалїзм, социалїзм, — ну, і ненависть до „нацапів", навіть до батьків, отже неувага для всякого „авторитету", одним словом, одичіне, раванольство, коли ще не гіршого щось! Отже, ура! Не посилайте синів до „українських" ґімназий! „Хибна в гадка, мовто всї ученики руской народности обовязані ходити до руских ґімназий"!

А що такий зазив, хоч і давнїйше разпраз лунав з вежі „нацапского" штабу, все таки перогомоновав без видного наслїдку, бо число ученикїв в „українських" ґімназиях більшає з кождим роком: то треба було тепер подумати о способі, котрий би міг обіцювати лїпші наслїдки. В тій ціли назбирав „галічанин" спору вязанку „фактів". Хоч він в остатнім числї, в 100-ім, пише, що „Дїло", замість збивати ті факти, упірно твердить: „Галічанин" дещицкове і бреше", то ми ани тепер мусимо сказати, що „Галічанин" бреше. Бо ми кільна разів з притиском зазначили, що, немаючи способу провірити ті „факти", не можемо їх анї признати анї заперечити і длятого принимаємо їх справді за факти (хоч тим часом ми бодай на декотрі з тих „фактів" дістали докази, що вони таки не факти, а брехні). Але ми заразом виказали, що на підставі тих „фактів", хоч би вони були справді як найвірнїйші, не можна опирати тих висновків, які „Галічанин" з них виводить. З кождої ґімназиї, навіть нїмецкої або польскої, де „панує наука і культура", можна, коли би хто задав собі труду, назбирати повно таких самих і подібних фактів. Кількож то в польских ґімназиях є учителїв, що поводять ся з учениками по простацки, що за-

---

Т. Бордуляк.

ЖУРА.

По полудни одного погідного, осїнного дня возив він з сїножати отаву. Правіз одну фірчину, а опісля під самий вечір другу і вже послїдну і обі скинув під шопу на землю, там де стоїть звичайно віз і инше господарське знадібє.

— Ну, Господу Богу дякувати! — закликав він весело, — що привіз отаву до дому і зложив під стріхою, тай камінь спав чоловікови з грудий... Вже тут она вже безпечна перед непогодою, а там на сїножати під голим небом, то пожаль ся Боже... Стоїть собі она там в копичках, а ти чоловіче, журй ся, — бо ось, дощ люне на цїлу кватиру, тай твоя праця згине, так, як сїно згнило...

Він уважно позагромаджував на подвірю кождий зелений клаптик що до найменшого стебелця і з вдоволеньем та з почутем сповненого обовязку споглядав на отаву, що лежала собі під стріхою безпечна від дощу, зелена, як барвінок, дрібна, як шовк, а приємний запах розходив ся з неї довкола аж геть на улицю.

— Ну, та не лежати тобі тут на голій земли, — говорив він дальше, — треба буде тебе завтра делїкатно зложити на вижках, на горі.. Гей, гей, то-ж то отавиця раз, сама краса!... І в тім перебігла йому думка через голову: Ех, то-б то чоловік виспав ся в тій отаві!... Але ні, шкода толочити!... Ех, таки виспію ся, лишень ту одну нїчку, най дїє ся воля Божа!... Виспію ся, гей-би який пан, без журй, без грижі, камінним сном, хоч раз в рощ!... А то в хатї годї заснути, все як ті чорні хмари, тиснуть ся до голови журливі думки одна за одною, тай сон відбирають!...

По вечері він лишив жінку з дїтьми в хатї, а сам взяв на себе кожух і вийшов на двір, сїв перед хатою на призпі і став в нім голос молити ся. Погідна, осїнна нїч, тихо довкола, на небі сьвітить місяць повний, кругловидний, ярок, як того маку, а він сидить собі на призпі і молить ся, а думка знай, все по мізку блукає: гей, то́-то буде спане на отаві, на сьвіжій та пахущій!...

Вкінци скінчив молити ся. Перейшов лїнивим кроком вшоперек подвірє, вилїз осторожно на верх отави, що сягала аж до самої стріхи і став уважно ѣї розгортати, робити собі леговище на нїч, затишно гнїздочко... Ось і примостив ся горілиць, накрив ся кожухом, витягнув ноги в струну і протяжне: „аааах!" видобулось йому з глубини грудий, — як добре!...

— Ну і най хто скаже, що хлопом але бути? — подумав він собі. — От, витягнув ся хлоп на мягкій, на запашній отаві, як той пан і що́ йому зробиш?... Але що́ пан? І панови не так мягко в перинах, як хлопови в отаві... Він усьміхнув ся... Цїле подвірє і білі стїни хати купали ся в місячнім сьвітлї, на окрайку неба, що видно ся йому з під стріхи, моргали до нього тисячі зірок і нїби віддїлились від синього неба і низше нахилялись ся, щоби вигіднійше заглядати під шопу, там де він лежить... Чудова нїч, благодать божа!... Коби то стара мала розум та прийшла сюди і вляза під кожух, най-би і она знала, що́ добре... Ну, але най там!... Она мусить, небога, коло дїтий бути, бідна ѣї головонька, незавидна доля!... Добре удало ся зробити отаву, коби так ще удало ся зробити сїно, то було-б паші на цїлу зиму... А то пішла слота, сїно змарнувало ся, зогнило, тай паші буде обмаль... Гей, що обмаль, то правда, бо і соломи того року не набереш ся, майже вся з памулою від мокрого лїта... Не знати, чи вистане паші до Йорданських сьвят... А потім чим занмувати худібку? Га, треба буде продати одного коня, а може ще й клівку неминуче, бо не буде чим до весни дотримати. Шкода!... І він болізно скривив ся, витягнув руку з-під кожуха і затопив пальці в чуприну: чухав ся, чухав ся, стогнав...

— Е, ба, Грицю, та ти зачинаєш журити ся! — прошептав він з невдоволеньем. — А ти чого пішов спати в отаву?„ — Щоби не журити ся! — Ну спи-ж, тай кинь геть від себе журливі думки, бо шкода ночи... І він обернув ся на бік, зажмурив очи і став удавати, що він нїби-то спить... Але сон, мов на злість не приходив, а тих думок звідкись набрело ся, як того хробацтва, а всї журливі, а все одна гірша від другої, а кожда лїзе до голови неминуче і неугомонно... І ось, одна думка шепче йому, що зима туй-туй за плечима, а в хатї нема анї одного чобота цїлого, звідки тут роздобути гроший на чоботи?.. Друга знов свою торочить: зима приходить, здало-б ся і одежину яку справити жінцї тай дїтям, хоч тим старшеньким, що до школи ходять, а тут нема звідки... Третя знов свою говорить: ах та зима така довга, така люта, непривітна... паливо таке дороге, що аж страх збирає... і звідки тут роздобути гроший на дрова, щоби дїти не померзли, Гей Боже!.. Четверта: і так вже найменшій дитина від довшого часу слаба, чогось нидїє, щось оно не тїшить, здало-б ся удати до дохтора, за порадою, а тут нема звідки...

Щоби відогнати тих непрошених гостий, він повторив в душі раз від разу: Ет, то все дурне, якось оно буде, а таки хлопови добре бути, добре, добре, мягко на отаві спати, весело...

Однак втім звідкись взяла ся одна журлива думка, найстрашнійша думка, яка що ночи не давала йому спокою і котрої він найбільше боїв ся і мов скажена собака, кинулась на нього і вчепила ся зубами в саме его серце... Та де, дурний Грицю, хлопови добре бути? А податок залеглий за два роки? Ти вже забув? Та щоб ти мав і не знать кілько паші, то таки мусиш продати коня, а може ще й корову, бо коли вже того року не заплатиш, то заїцитують і пустять з торбами... До тепер ти викручував ся, але того року ти вже не викрутиш ся. Податок — цїсарска річ, пропасти не може, ти сам те добре знаєш... Ну, або той довжок у жида?.. Довжок не великий, але який страшний процент?.. Лихва! Правда, жид не пагнить тебе з довгом, але він має свій рахунок, він тобі й ще позичить, коли схочеш, бо він чує у тебе хату, поле... Конечно здалоб-б ся з тим жидом упорати ся, бо то паук, що вже не а одного чоловіка висав всю кров і зробив жебрущим дїдом... Але того року худоба буде дешева, бо всюди брак паші.. А що́ буде, як тобі не вистарчить гроший позалатувати всї дїри, як ти знов будеш мусїв пити до жида і затягнути новий довг?..

Від тої думки йому стало нараз душно,

Найлїпші французькі папериї циґаретові „LE GRIFFON" Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 15*10 -26 Найлїпші французькі тутки циґаретові

щіплюють в них ненависть до Русинів, погорду до рускої мови і літератури, що переслідують Русинів; кілько є там навіть руских катехитів, що ширять ненависть до „украïнцоф“. Але „Ґалїчанїн“ того не бачить і не виводить з того таких висновків, як з поведеня „декотрих“ учителїв „украïньских“ ґімназий. В сім разі є у него льоґіка, бо поведенє тамтих учителїв є водою на его млин, — так само, як его висновки що-до „украïньских“ ґімназий є водою на млин польский. „Ґалїчанїн“ числить на безкритичність і віру своїх читателїв та надіє ся своїми клеветами відстрашити свій „лаґер“ від посилання дїтий до „украïньских“ ґімназий.

Та се не є одинока ціль клеветних висновків „Ґалїчанїна“. Він дуже добре знає, що, відстрашуючи „русских ґалїчан“ від „украïньских“ ґімназий, не богато тим ґімназиям пошкодить, бо „русскії“ і так дуже мало посилають туди своїх синів. Важнїйша річ, о яку „Ґалїчанїну“ ходить, є: озлобити своїми клеветами польску суспільність на „украïнцоф“ своїми доносами верховодячі у нас круги, котрі в соймі, як і всюди, мають великанську більшість. Длятого то так любязно величає культурність польскої мови і літератури, конечну потребу її знання для „русских ґалїчан“; длятого так плаче, що „декотрі“ учителї „украïньских“ ґімназий нїбито защіплюють молодїжи ненависть до „панів-шляхти і до Ляхів“, що виховують її на „ґайдаманів“, котрі шкодять нам у наших відношеня до Поляків і до правительства. Знаючи, як польска консерва дрожить перед поступовими ідеями, називаючи їх радикалїзмом, соціялїзмом, атеїзмом і всякими ізмами, денунціює „украïньскі“ ґімназиї о ширеня всїх тих ізмів, соромязно заслонюючи свою підлу денунціяцію обережним додатком „декотрі“, кілько разів згадує про учителїв тих ґімназий; всеж таки як надто виразно указує, що ті „декотрі“ взяли верх, так що радикалїзм з усїми своїми трабантами став ся „системою“ в „украïньских“ ґімназиях.

Таким способом рад би „Ґалїчанїн“ своїми клеветами і доносами спинити розвій руских ґімназий, усунути в як найдальшу будучність повстанє руского університету у Львові та взагалї підставити ногу перераженю для него швидкому поступови національної рускої ідеї.

Але й на тім ще не конець: треба-ж і перед своїми благотворителями показати свої заслуги! Длятого осоружно згірдним способом править про руску мову і літературу, про її простацтво і некультурність; сгарав ся доказати, що література руска не має жадної будучности, що річ попросту безглуздо учити в ґімназиях по руски, що „міроваго русскаво (sic!) язика“ не в силї заступити „украïньске нарічіє“, що ідеалу національного і культурного єдинства Руси не в силї заступити „украïньска“ мрія і т. д. і т. д. Льоґічно виходило би з того, що в Галичинї треба ґімназий або з московскою викладовою мовою або — лише з польскою і нїмецкою. Та сего висновку „Ґалїчанїн“ уже не висказує виразно; се з одної сторони ему не на руку, а з другої непотрібне.

Оттак бачимо, що своїми „Віновнїками“ „Ґалїчанїн“ на всї боки бє „в набат“: „ура, на украïнцоф!“.

Тількож, як не переверне рускаго народу горі ногами і не заставить его ходити на голові, так і не убє в нїм жилої національної ідеї чи то „сепаратізма“, — хиба може й потроха спиняти, як спиняв і досі. Та вже наша річ дбати о те, щоби его заходи були як найменше шкідливі. Крути, верти, а таки прийдесь незабаром... „шити в дураки!“

Хлопска революция на Украïнї.

Урядове справоздане о розрухах, котре мусить числити ся з тим, аби за границею не знали слабих сторін суспільних відносин в Росиї, аби не зраджувати внутрішної безсильности великого царства і внутрішнього розкладу, котрий з часом може довести до ослабленя становища Росиї в „міжнароднім концертї“ держав, не може говорити цїлої правди, мусить укривати головні і безпосередні причини розрухів.

Не користно сьвідчило би о руских (украïньских) селянах се, що они рушили ся доперва тогди, коли збаламутив їх підроблений указ царский. Отже о такім указї не згадує навіть урядове справоздане о розрухах. Що такого указу не було, потверджує допись з Украïни до Kurjer'a lwowsk'ого: „Відозви виданої революціонерами, а підписаної царем, котра взиває селян, аби забрали землю надану їм Николаєм II. і Александром II., нїхто не бачив.

„Справдїшною причиною заворушень є прямо невиносимі услівя биту украïньского мужика, особливо в околицях, положених по лївій сторонї Дніпра. Бо коли в польскій части Украïни правительство при увлащенню селян умисне побільшало наділи селян, щоби тим способом підорвати матеріяльно підозрілу о революційні тенденції польску шляхту, то тут, маючи до діла з родовитими москалями-обшарниками, не стїснювано ся зовсїм і прямо обдирано селян з землї, не лишаючи їм часто нїчого крім хати і садиби. Як нині, по 40 лїтах розроджуваня ся і ділена посілости, представляють ся сї відносини, се легко виставити собі.

„Другим чинником є щораз більше зростаючий в силу революційний рух украïньский, який особливо від двох лїт с. є. під часу поставленя програми независимости Украïни украïньскою соціялїстичною партиєю (в скороченю У. П. С.) щораз лїпше розвивав ся. Під добу істнують там 2 організації, згадувана вище У. П. С. і Р. У. П. (революційна укр. партия), яка свою дїяльність розвивав головно на росийскій Украïнї. В програмі сеї послїдної лежить так само независимість, хотяй се жаданє не є виразно поставлене в У. П. С.

„Однак клич до селяньских заворушень не вийшов від жадної з тих двох партий, але від революційної ґрупи в Чернигові, яка видала і широко розповсюднила між селянами відозву більше менше того змісту, що надійшов час скиненя царского ярма і що земля та знаряди працї повинні належати до тих, що працюють. Сю відозву видали безпосередно по великій київскій манїфестації (в половинї лютого с. р.). Недостача політичного вироблення украïньского люду визвала такий наслїдок, що мужики понято зміст відозви надто дословно — рушили на двори і почали брати се, що, як думали, повинно належати до них.

„Факт несубординації в війску є правдивий. Офіцира Орлова, котрий не виконав наказу, аби стрілати до хлопів розстріляно. З его роти розстріляно кождого десятого жовнїра.“

До Arbeiter Ztg. пишуть з Полтави: Хоч ґубернатор страшно бє, розруху не устають. В доохрестних селах стрілали до хлопів. Богато жінок і дїтей ранено кулями, кількох хлопів убито. Оден убитий мав в тїлї 14 куль. Арештовано 28 салдатів, бо не хотїли стрілати до своїх братів і батьків. Народ забирає панам збіже і розділює між родини після числа душ, а решту складає в громадских шпихлїрах. Війско відбирає збіже і віддає панам, але як тілько війско відійде, все зачинає ся наново. Провідниками селян суть начальники громад.

Хоч арештовано богато студентів, відозви виходять так правильно, як урядова часопись.

Одного офіцира, котрий не хотїв стрілляти, поставлено перед военний суд. Оден салдат так розповідав про подвиги свого відділу: Ми стріляли все, що тілько переходило попри нас. Кого зловлено, того збито палками на смерть. Звичайною порцією було 250 палок. Вісїм хлопів, котрі були утїкли, стрітили патролю з паном офіцером. Він казав всїх застрілити. (Posener Ztg. дістала через Варшаву вість, що підчас успокоюваня розрухів застрілено 56, а ранено 167 мужиків, а видавана в Градци Tagespost звіщає телеґрафічно з Петербурга, що в Полтавї повішено двох студентів, які мали бути авторами сфальшованого царского указу, а кількох инших поставлено перед доразний суд, та що розруxи розширили ся на західні ґубернії). Справдї наслїдник Сіпяґіна, міністер внутрішних справ Плєве вернув недавно з своєї об'їздки в зворушених областях і мав пояснити цареви, що ворохобня зовсїм втихомирена і що не мала нїякої протидинастичної прикмети, а була наслїдком нужди і голоду та невдоволеня мужиків, викликаного політичними аґітаторами.

Борба з Угорщиною.

Борба з Угорщиною о цлову тарифу мала — як звичайно — скінчити ся побідою Угорщини. Перед кількома днями говорено, як о цїлком певній річи, що кабінет буде мусїв подати ся до димісиї, бо лише під тим услівєм Угорщина готова буде поробити деякі уступки. Коли в справі спору з Угорщиною по сторонї австрийского правительства стануть цїлий парлямент а навіть репрезентанти промислу, коли Мадяре побачили, що в Австрії вже не боять ся погрози розділу спільної доски цловой териториї, і скорше згодять ся на сей розділ, як на пересадні жаданя мадярских політиків, угорскі часописи зачали приготовляти публичну опінію до конечного відвороту. Півофіциальні дневники зачали від дементованя вістей, що між обома правительствами істнують засадничі ріжниці.

Поголоски о димісиї Кербера утихли, а зате в суботу в кульоарах угорского сойму говорено о захитанім становищи і о димісиї Сейля.

Вчерашна N. f. Presse доносить, що перервані угодові конференциї мають бути наново розпочаті і що в тій цїли др. Кербер виїде до Пешту здає ся вже в середу. В угорских політичних кругах говорять, що в принципіяльних питаних прийшло між обома правительствами до зближеня. Є надія що борба Австриї з Угорщиною перший раскінчить ся малою, майже тілько „моральною“ побідою Австриї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

З Африки.

Бірмінґам. Чемберлян виголосив в пятницю в Бірмінґамі промову, котрої тон каже припускати, що правительство уважає війну майже за закінчену, хоч „надія не повинна бути дуже пересадна, бо ворог може виступити з предложеними, котрих Анґлія в засаді не годна буде принята“.

Претория. В пятницю з'їхали ся до Верееніґіна всї команданти Бурів. Нарада в перших днях має бути приватна і довірочна. Кічепер хотїв дати Бурам нагоду до спокійної конференциї і не буде до нарад вторкати ся. Анґлійці не будуть також атакувати тих віддїлів, котрих команданти беруть участь в конференциї.

Лондон. Мимо оптимістичного тону більшої части праси, песимісти не вірять в скоре закінченє війни. Підозрівають, що команданти Бурів хочуть під анґлійскою охороною нарадити ся над дальшим веденєм війни. Инші знов песимісти, котрі на характер Анґлійців дивлять ся найчорнїйшими окулярами підозрівають, що на случай, коли Бури по скінченю нарад не дадуть Кінеперови вдоволяючої відповіди, Кічепер всїх заарештує і війна буде скінчена.

Балмашов повішений.

Петербург. „Правит. Вестнік“ доносить: „Дня 9 мая відбула ся розправа против Балмашова, обжалованого о убійство міністра Сіпяґіна. По переведеню розправи Балмашова засуджено на шибеницю. Дня 12 мая на касаційній розправі відкинено відклик від вироку, а дня 17 с. м. вирок виконано.

Прасова реформа.

Відень. В пятницю пополудни відбула ся нарада міністрів над новим законом прасовим. Правительственний проект в тій справі вже готовий.

Страйк в Швеции.

Штокгольм. Дирекційна комісия робітничої партиї ухвалила закінчити демонстрацийний страйк. В понеділок всї робітники вернули до праці.

Куба.

Гавана. В суботу президент Пальмас отворив перший кубаньский кабінет.

Пекло!

Під таким заголовком помістила „Свобода“ в послїднім числї допись, котру тут подаємо:

В рогатинськім повітї є село Різдвяни. Люде чесні, тверезі, просьвічені, по процесах не тягають ся. Крамниця красно розвивав ся, а читальня що неділї і сьвята биком заповнена. Чоловік не може з дива зійти, що люде без всякої підмоги інтеліґенциї, (в селї нема ні сьвященика, ні учителя), власними силами двигають ся з темноти і нужди. Та наші опікуни, котрі хотїли би народ удержати в темноті, ужинають всяких способів, аби розпочата робота не ішла наперед, аби людей відстрашити від працї.

Дня 8-го цьвітня с. р. в ночи повибивав хтось шиби у місцевого посесора Лейби Ґутштайна. Перенуджений жидище пише до староства та до суду: ґвант, напад! До того стало ся ще таке: Дня 24-го цьвітня на Великдень, люди довідали ся, що оден з

він почув, як горячий піт оприском пече його по цїлім тїлї від ніг до голови... Він скинув ногою на бік кожух, положив ся знову горілиць і підложив обі руки під голову... Податок, податок, податок, — тикало йому рівномірно в уших, — довжок, довжок, довжок, — стогнало щось в насторбученій оставі, — податок, довг, податок, довг, — повторяв в одно якийсь таємничий шепіт йому в головах, лазив по стїнах, гойдав ся по бантах, і так минала одна година за другою...

Його нагло здавило щось під горлом, мов кліщами зхапало, а серце: тинь, тинь, тинь, забилось, як-би хотїло урватись... — Умираю! ох! — перебігла йому страшна думка через голову, він зірвав ся в одну мить, наче-б його що підкинуло в гору і сїв на своїм леговищі... Він затиснув кулаки, наморщив брови, впялив грізний погляд в одну-однїсеньку точку на подвірю, мов як раз в тім місци сидїло цїле нещасте... По хвилї серце перестало товчи ся, він знов лїг спокійно і зажмурив очи з сильним постановленєм нї о чім не думати і як найскорше заснути...

І вже здавалось йому, що ось — ось він засне, аж тут „кукуріку!“ — заспів зі всеї сили когут на сїдалї, а за ним другий сусїдский, третий, десятий — всї когути з цїлого села. Північ... Тьфу, щезай сатано! — він плюнув і перехрестив ся. — Ось, гаразди, наші, хлопські!... промовив він і тяжко зітхнув. — В день наробися, як той віл, а в ночі чорна жура сон тобі відбирає... Гей, гей, милий Боже, і коли ті муки вже раз скінчать ся?... У нього гет відлетїв сон, що перед хвилею, здавалось, вже клеїв йому очи, він пізнав, що з ним відбуває ся та сама „історія“, як що ночи, і то ще в гіршім степени, що він і на мягкій оставі не засне, аж десь над самим ранком на годину — дві, а потім встане з болем голови і возьме ся до звичайної денної роботи... Він махнув рукою... Най дїє ся, що хоче... вже мені всьо одно, вже, видно, така моя доля...

Щоб скорше спровадити сон на очи, він ще спробував одного способу: він став думати цїлком про що инше, він став снувати мрії про богацтво, про щасте... Що-б то було тогдї, — думав він, — коли-б я так припадком викопав баняк з грішми, або виграв велику суму на льотерії, або коли-б по просту з неба впала мені шкіряна торба з грішми?... Га, га, га, знав-би я, що з ними зробити! Насамперед заплатив-бим той осоружний податок, бо се найбільше мене гризе, потім заплатив-би жидови довжок, накупив-би поля, поставив-би нову хату, розширив-би будинки а вже конечно давав-би Миколку до шкіл, най-би хлопець учив ся і в науцї шукав собі лїпшої долї, най-би хоч одна моя дитина не бідувала, так як я бідую... Гей, що то за хлопець, той Миколка! Ще не має десять лїт, а вже читає, як старий, а пише, що аж перо ходить йому в руках і годї його від книжки відтягнути... Прийде зі школи, чи з'їсть що чи ні, а сїдає зараз з книжкою в куточок і читає... Ти його клич до вечери, а він нїби не чує, а все щось мимрить під носом, неде коні пасти, — ото дивн і книжку бере з собою, іде спати і книжку кладе собі під голову... А який цїкавий, який розумний! Ти його спитай про що небудь, а він тобі і відповість, стане, задумаєть, приложить палець до чола і ось зараз і скаже, моя на долонїї виложить... Не дарем професор каже: Ей, Грицю, з остатнього тягнїться, а давайте Миколку до дальших шкіл, бо з нього буде великий чоловік. І ось йому здаєть ся, що його Миколка — великий чоловік. — Покінчив всї школи, з найкрасшим успіхом, своїм розумом і наукою здобув собі велике значінє у людий і богацтво, всї його люблять, всї йому честь віддають, а вже найбільше благословлять його бідні, бо він всю свою науку і всю працю обертає на те, щоби бідним допомогчи, бо и сам, каже, був бідний і мій тато був бідний.

І ось йому здаєть ся дальше, що він пішов відвідати свого сина Миколку: прийшов до якогось великого міста і удав ся просто до Миколкової хати... Та, бо се не хата, але велика блискуча палата... Застукав він до дверий і двері відчинили ся, а на порозї стоїть його Миколко, поклонив ся йому в пояс, своєму батенькови, взяв його за руку і впровадив до середини... Ідуть они поруч, а тут терем за теремом, а всюди богацтво, а всюди срібло, золото аж капає, зиґари одні бють години, другі чикають, мов пилами ріжуть... Чудеса! І завів його Миколка до одного терему, посадив на мягкім стільчику, і сам сїв коло нього... Ну і гаразд зробивши, що приїхали до мене, тату, став до нього говорити Миколка, — скажіть-же менї, що коло вас чувати, що поробляєте, як проживаєте, чи мама, чи браття і сестри здорові?...

І ось був би може заснув бідний чоловік, та в тім почулось йому, як в хатї зайшлась від плачу його найменша, слаба дитина, а за плачем дитини став доходити до нього голос його жінки, котра сьпівала якусь протяжну, смутну, заколисну пісню... І се розвіяло нараз його мрії про Миколку і надало цїлком иньший напрям його думкам... Агей, чи я з глуздів збив ся, чи що? А деж хто видїв, щоби з неба грошї падали? Вже менї не богатїти, був я бідний та либонь і вмру в бідї, бо якось оно не йде до лїпшого, але до гіршого... Та про мене байдуже, але що то буде з моїми дїтьми? Ну, я маю пять морґів поля і клаптик сїножатї, а як дїти доростуть, то отримають по одному морґови, а над сїножатю будуть битися... І він став тяжко стогнати: ох, ох, гірка доля, гірка доля!... Не будуть моі дїти господарями, а будуть наймитами, панськими форвалями... Гей, Миколцю, не будеш ти над книжками сидїти, а будеш ти за плугом на панськім лані ходити, не будеш ти на білім папері дрібненько писати, а будеш ти панського бика пужалком попід хвіст штурхати... Ох, ох, гірка доля, гірка доля!... стогнав він, а з хати все розходилась протяжна, смутна пісня його жінки... Ось і она не спить, і она бідна журить ся, в голову заходить, — стогнав він... І на що ви, дїти, на той сьвіт родили ся?... Вже не на тяжку працю, але либонь на муку... І він перекидав ся з боку на бік, мов опарений, скреготав зубами, рвав на собі волосє... Ах, Господи, Господи помилуй! — простогнав він з невимовним жалем і почув, як теплі сльози котять ся йому з очий... Вітяця зміг ся, ослаб, його стало холодом пойматн... Він накрив ся знову кожухом і почув ся на-раз таким ослабленим, що ані головою, ані рукою, ані ногою не міг рушити... Він попав в якесь одеревінє; йому здавалось, що шопа і цїлий сьвіт разом з ним крутять ся і летить десь в пропасть, летить, летить,

селян сусїдного села Мартинова шинкує в корчмі. Они зачали представляти ёму: „Чиж ти Бога не боїш ся! в так велике сьвято, замість ітн до церкви, ти услугуеш жидови і продаеш горівку?“ У сего мабуть відозвала ся честь людска, бо засоромлений сплюнув, кинув ключі арендареви об землю і лишив корчму.

Староство на донесене арендаря зробило з сего вимушене (?!), і пуж до Різдвян шістьох шандарів, а дальше з'їхали і судово-політична комісия на село сам староста п. Гродке і секретар п. Панатовский, (знаний нам з legalnych виборів), а з Бережан на телеґрафічне жадане, радник суду п. Германович.

Дня 4 мая, в неділю Томину, спокійне село зворушилось, не знаючи, що стало ся. — Починає ся слїдство, котре потягне десь до пятниці, бо судия слїдчий вибрав ся на 6 днїв. Людий відривають від роботи і тягають до переслуханя. Староста уважав наперед за відповідне засуспендовати війта, і ще двох радних громадских а судия слїдчий, на підставі мнимого підозріня, казав арештувати що найчільнїйших і найдїяльнїйших людий, а іменно: начальника громади Дмитра Крайківского, Панька Крайківского і Дмитра Крайківского сина Андруха, і сейчас відставити жандармами до Бережан. Слїдство веде ся дальше, — в селї правдивий стан облоги.

Питаємо, хто і в чім завинив? Яка цїль руководить нашими властями? Нас дивує, чому не арештовано тих, котрих сам Гутштайн підозрівав і денунціював. Чому арештовано тілько найбільше поважних в селї і доохресности людей? Чи староство не чуло того, о чім цїле село говорить, що головною причиною напруженя між посесором а челядею. Політична власть дуже добре знала, що посесор платить форналям по 5 зр. місячно на їх власнім харчи. Староство знало, що посесор обходить ся з челядею як з худобою і безличпо визискує ёї. Староство знало, що визискувані піметили ся в той спосіб, що вибили ёму шиби. Чому власти не возьмуть народ в оборону перед пявкою, аби покривджені самі не робили собі справи.

Пана Гродкого в день і в ночи переслїдує мара хлопского страйку і тому він в кождім хлопі бачить бунтівника. Тверде і сьвідоме село ёму солею в оцї, тому він хоче найпорядпїйших і найчеснїйших господарів... і сусцендує зверхність громадску, котра під проводом свого начальника тілько напрацювала ся коло піднесеня громади.

Не гадайте панове, що як найсьвідомійших і найдїяльнїйших селян впакуете до криміналу, то завернете село з тої дороги, на яку оно вступило, що крамниця упаде, читальня розлїзесь а при найближших виборах село дасть хрувїв. З уст одного члена комісії чули ми такі слова: „Ми волїємо війта, котрий не уміе ні читати ні писати. Нам з таким лїпше, бо сей, що щось трохи лиже, бере ся зараз до читальні, якісь штрайки ёму в голові, комітети... не розуміе ся на нїчім, тілько громаду баламутить!“

Тепер весна. Страшне слово для тих, що пішли до криміналу, для їх родин!

Висидять по пару місяців в інквізитї, а потому може покаже ся, що они невинні і їх випустять. Они вернуть до домів і застануть руїну! Війта Дмитра Крайківского відорвано від господарки. Він лишив 33 моргів ґрунту необвеснованого, 4 дітей і **хору жінку на постели**!! Може він ёї вже послїдний раз бачив.

летить... Він стратив сьвідомість і заснув, заіяли другі півні, але він вже не чув їх...

І ось в тій хвилї Жура віддїлилась від нього, висунулась з під кожуха і тихо, без найменшого шелесту спустилась по сїні і стала на землї: чорна як сажа, суха, як тристя, з великою незугарною головою, що стреміла на сухій, як тичка шиї і була покрита білим, розпатланим волосем з конїпного повісма, в брудних лахах, перевеслом підперезана... Стала і витягнула утомлені члени, відтак глянула довгим, вигребущим поглядом на Грици, що спав на мягкій, на запашній отаві, нерівно, мов в горячці віддихаючи, в зі зложеними навхрест руками, з витягненими в струну ногами, зі своїм бїлим, як віск лицем, а запалими в глуб очима і отвореним ротом подобав скорше на вмерця, як на живого чоловіка... І в тім погляді Жури не було видно злости ані ненависти, але противно, в тім погляді можна було вичитати навіть деяке співчуте... Я тому невинна, — мов би говорили ёї великі жовті білки, — що я з тобою подружилась, що я тебе мучу, кров твою ссу... я тому невинна... І она перейшла повільним, пишим кроком через подвіре і поважно, мов царица на троні, сіла на порозї хати, на сухі коліна поставила сухі лікті рук, сховала головку в долоні і — здрімалась...

Було так тихо довкола, що мож було чути, як роса паде на землю... Місяць стояв над самим краєм лїса пузатий, червоний і мов те закровавлене око, споглядав на село погружене в глубокім снї, споглядав на Грицове подвіре...

В пятницю дня 9 мая о пів до шестої вечером комісия від'їхала. Селяне з Різдвян просять руских послів а особливо п. Яворского о ратунок!

Читальня „Просьвіти“ в Комарні.

Дня 8 мая обходила читальня „Просьвіти“ в Комарні 20 лїтний ювилей свого заснованя. На академії устровній читальнею з тої нагоди проголошений був відчит про розвій сеї читальні в протягу 20 лїт. Нотуємо деякі важнїйші точки з сего відчиту.

Первісна назва сеї читальні, як указує печатка, була: „Руська читальня при церкві св. Арх. Михайла в Комарні“. Про основателїв сеї читальні в книжках нема майже нїякої згадки. Горячо заходив ся коло заснованя тоїж теперішний парох Книгинич о. Андрій Пеленьский. Головою читальні до року 1896 в все міщанин; від того року уже все священик. В міру сего чим більш рухлива одинпця інтелїґентна була членом видїлу, тим гарнїйше читальня розвивалась. Через 10 лїт містить ся вона в приватнім домі, де відбувались всякі сходини і збори. Поживою духа членів були часописи як: Дїло, Батьківщина, Зеркало, видання Товариства Просьвіти і т. и. Перший, що з'умів розбудити житє духове, поміж членами читальні, що скрінив злиднями придавленого духа руського, був о. Микола Колтунюк. За нею відбули ся перші вечерниці посьвячені памяти Волод. Барвіньского (1884), на котрих прелєґентами були пп. Нагірний і Вахнянин. Але і по нїм не бракло людий інтелїґентних, як В. Лушпіньский, о. Ганчкевич, І. Мелешкевич, о. Бачинський, Петро Будзіньский а пізнїйше о. Борис, що радо посвячували свою працю на услуги сеї інституції та всїма силами старали ся о ёї успішний розвій. Признати треба, що уся інтелїґенция так руська як польска до р. 1896 горне ся до читальні. Рік 1897 з відомими виборчими подіями робить перелом. Від того року не лишень Поляки але і Русини урядники боять ся читальні, не суть ёї членами і зовсім нею не інтересують ся. Нова епоха, в розвою читальні починає ся, коли читальня поставила свій власний будинок (1892) коли члени ёї могли сказати „з своїй хатї своя правда“. Гарний сей будинок вартости 3000 К складаєсь з просторої салї на збори і кілька меньших убікацій, де тепер міетить ся „Селянська Бурса“. Тут поміщена також „Філія Просьвіти“ і Товариство політичне „Рудецка Руска Рада“. В 1876 засновуєсь при читальни каса задаткова а 1900 р. крамниця, котрої річний бїлянс виказав 1000 К чистого зиску.

Нині при читальні істнує кружок драматичний, котрий міщанськими силами урядив уже 3 представленя; істнує кружок жіночий, що урядив в 1901 величаву маївку, кружок сьпівацкий, котрий уряджує вечерниці навіть по селах. Що неділї і сьвята звичайно відбуваєсь відчит на котрім бувае 60—70 членів. Усїх членів числить читальня 150. — Гарне сьвітло на уровень просьвіти комарняньского міщанства кидає поважне число руской інтелїґенції, яку видало Комарно. Числячи тілько живих, мають комарняньскі міщани між своїми синами: 12 сьвящеників, 3 лїкарів, 1 адвоката, 2 судиїв, 6 народних учителїв, 2 урядників скарбових, 1 при желїзници, 6 академиків, 30 гімназистів. Нема сумнїву, що і в тій значній продукції інтелїґенції комарняньска читальня „Просьвіта“ не малу має заслугу.

Рух в руских товариствах.

(+) **Рада надзираюча Товариства взаїмних обезпечень і взаїмного кредиту „Дністер“** відбула дня 8 мая с. р. безпосередно по загальних зборах, звичайне засїданє під проводом президента сов. Кузьми і в присутности 12 членів Ради і комісара правительственного радника двору Гута.

На засїданю тім доконано вибору віцепрезидента Ради, з причини що мандат о. Льва Туркевича скінчив ся, і вибрано одноголосно поновно о. Льва Туркевича на протяг 6 лїт. Також вибрано поновно заступником директора на протяг 6 лїт п. Володимира Шухевича, котрого мандат скінчив ся.

Відтак вислухала Рада справоздання Дирекції з дїяльности Товариства за час від 1 сїчня до 30 цьвітня с. р. то в за перші 4 місяці.

В товаристві взаїмних обезпечень видано в тім часі 27.942 важних поліс з премією 268.468 К. 48 с. то в більше ніж попереднього року о 4.973 поліс і о 44.566 К. 05 с. премії шкід було в тих 4 місяцях 172 на суму 88 389 К. 55 с. то в менше ніж попереднього року о 13 шкід і о суму 1.191 К. 63 с. Титулом зверотів зараховано членам по конець цьвітня суму 18.510 К. 67 с., в резервовий фонд виносив з днем 30 цьвітня 399.493 К. 04 с.

В Товаристві взаїмного кредиту удїлено на скрипти і векслї 332 позичок в сумі 321.305 К. 36 с., сплачено на позички 63.614 К., остало на позичках 1,127.036 К. 40 с На вкладки щадничі зложено 262.919 К. 28 с., виплачено 182.361 К. 68 с., остало на вкладках 980.771 К. 13 с. Членів нових прибуло 226 а виплачені удїли виносили з кінцем цьвітня 85.905 К. 76 с. — Подрібнійше були ті справоздання оголошені в часописах в части господарскій дня 8 мая с. р.

На публичні добродійні цїли удїлила Рада з пропінзї від житевих обезпечень суму 200 К, а то для руской захоронки у Львові 100 К і на украшене церкви в Глебівцї богородчаньского повіту 100 К.

Вкінци рішила Рада, вислухавши предстаменя Дирекції, признати відшкодованя в дорозї ласки: Михайлови Буромy з Романова бобрецкого повіту 30 К, і Іванови Дубницкому з Креховець станиславівского повіту 300 К. Оба ті члени стратили були право до відшкодованя в наслїдок незаплаченя премії, однак Рада увзглядинила загодичі обставини і признала їм позичні датки.

(+) **Дирекция товариства взаимного кредиту „Дністер“** подає до відомости своїх членів, котрі вплатили цілий уділ 50 К, що ухвалену загальними зборами дивіденду від удїлів в висоті 6%, можуть піднити в касї товариства в годинах урядових: 9—12 перед пол., і 3—5 по пол.

Заразом просимо і взиваємо всїх членів, що не підняли ще дивіденди за р. 1897 і 1898, аби ту дивіденду відобрали найдальше до 1 жовтня с. р., бо по тім часї перенесена нестане дивіденда за р. 1897 і 1898 по мисли статута до фонду резервого і виплачувана не буде.

(+) **Людовий університет в Коломиї.** Заходом арт.-викл. секції Народного Дому в Коломиї виголосив сеї неділї (18 с. м.) проф. Іван Раковский виклад „Про катастрофу на острові Мартініці та її причини“. Заходом тоїж секції виголосили ще перше дня 4 с. м. проф. Колодницкий виклад на тему оповідання Мордовця п. з. „В дяк“, а дня 11 с. м. проф. Маслик виклад „Про Козаків“. — *Ярослав Весоловский*, писар.

(+) **З руского Сокільства.** Руский Сокіл у Львові, розвинувши від якогось часу живу дїяльність на місци, приступає до заснованя нових гнізд на провінції. Таким першим гніздом буде Сокіл в Станїславові, около котрого заснованя найбільше потрудились пп. Генрих Будзиновский і д-р Володимир Яцович. Намісництво вже потвердило статут. Витаєм же другів їхним окликом: Бодрім ся!

НОВИНКИ.

— **Звертаємо увагу** на важні оголошеня в рубриці „рух в руских товариствах“.

— **Вибори до ради міста Львова.** Після остаточного обчисленя скрутацийної комісії вибрано до ради міста Львова 23 радних, між котрими й одного Русина, кандидата руского виборчого комітету і члена т-ва „Зоря“, п. Михайла Павлишака, властителя столярскої робітні. — Остає до вибору ще 27 радних, так, що до тїснїйшого голосованя приходить 54 кандидатів, що дістали найбільше голосів з перепавших при першім голосованю. Між тими есть чотирох Русинів (з чого три були кандидатами руского виборчого комітету), а іменно: о. Василевский (2411 голосів), Мих. Маковичч (2.320 гол.), д-р Озаркевич Евг. (2.261 гол.) і директор В. Нагірний (1.913 гол.) — Тїснїйший вибір відбуде ся **28-ого мая** с. р.

Тож звертаємо увагу руских виборців щоби безпроволочно постарали ся в магістратї о видачу дуплїкатів карт легітимацийних бо звісна річ що богато виборців свої карти затратило. До одержаня дуплїкату вимагає ся представленя якого-небудь документу, що стверджував-би ідентичність особи. Руский виборчий комітет думає знова навязати компроміси з опозицийними сторонництвами.

— **Руский комітет для місних виборів у Львові** відбуде засїданє в середу (21-ого с. м.) о год. 7-ій вечером, в льокали т-а „Зоря“ (ул. Кравівска ч. 17).

— **Впр. Митрополит Шептицкий** розпочав канонїчну візитацію деканата нараївского дня 8. мая в Ладанцях пов. перемишляньского. Впр. Митрополит не візитував кожду парохию, але визначав до того лише 6 місцевостий, а іменно: 1) Ладанцї, 2) Віле, 3) Білка, 4) Фирлїїв, 5) Дубриніи, 6) Нараїв, де візитацию заключено тридневною місією для народа і соборчиком. У всїх тих місцевостях явили ся сусїдні парохи з процесиями на привитанє Архиерея; таким чином всї парохії в деканатї брали участь разом з дочерними церквами, в привитаню Митрополита. Всюди нарід витав свого Архиерея з одушевленем, та щоби достойно се торжество виглядало, всюди при в'їзді до села стояли тріюмфальні брами, а кінна бандерия супроводжала Високодостойного гостя в кождо село. Нарід тиснув ся, щоби побачити свого Архиерея раз тому, що не кождий мав нагоду бачити коли такого достойника церковного, бо послїдна візитация канонїчна відбула ся в деканатї нараївскім вже тому більше як 60 лїт. У кождій місцевости сам Митрополит мав до народа науку, дїтий катехізував і роздавав їм книжочки та образки, а підчас Служби Божої сам сповідав нарід. А до народа потрафить Впр. Митрополит так заговорити, як до свого рідного брата, такою приступною і зрозумілою бесїдою, що порвав за собою.

Одно лише вражало, що підчас обіду чи вечері, там де появив ся який польский шляхтич, а навіть і польский ксьондз, то вже і розмова вела ся більше по польски чим по руски.

— **Перші вечерниці в память Тараса Шевченка в Раві Рускій** відбули ся дня 8. с. м. і випали над сподїване добре, в чім головна заслуга офіцялна почт. п. Демчука, котрий з найбільшим пожертвованем працював над вишколенем хорів, до котрих належали всї сповні сили мужескі нашого міста, як Русини так і Поляки. Тож помимо страху, хори вийшли дуже добре. Ще більш удатно випали: сольоспів о. Манастирского і дует тогож з п. Демчуком. Полем до попису для наших пань були деклямациї і фортепян: славно деклямовали п-ні Любицка і п-а Богачевска, а і молодї піністки п-ни Леонтовичівні збирали заслужені оплески. Знаменито списав ся також, особливо при продукциї народних мотивів, квінтет смичковий під управою учителя п. Філька, Поляка, дуже способного музика, котрий взяв на себе також акомпаньямент фортепянови при сольо співі і дуетї. Публика була дуже вдоволена, хвилями одушевлена і майже кожду точку програми треба було повторяти. Підчести ще треба, що місцева польска інтелїґенция явила ся в дуже поважнім числї і поводила ся льояльно супротив Русинів. При співанню гимну „Ще не вмерла“ повстали з місць всї і Поляки, крім кількох одиниць. Натомість „тверда“ окопиця дуже слабо була репрезентована. Завдячує місцевого комітету було, що сала була дуже красно декорована і що при доходї brutto 239 К. 80 с. лишилось чистого зиску 156 К 9 с на бурсу для сїльских учеників. Одинокою хибою вечерниць було, що промова мусїла відпасти. Для ріжних перепон здавало ся, що вечерниць не буде, а комітет не знаючи, що дозвіл на народний обхід залежить від намістництва, дуже пізно відніс ся до тутейшого староства, котре поставило альтернативу, або відложити вечерниці — що годї було — чекати дозволу зі Львова, або пропустити вступну промову. Ми вибрали се послїдне. Однак так святочний настрій публики, як і відповідні деклямациї давали виновний доказ, що ось то перший раз сьвяткували равскі Русини велике народне сьвято. — *Участник.*

— **На друкарню для Параньских Русинів** вплинули на руки адміністрациї „Дїла“ отсї дальші жертви: о. П. Стукач в Тісній 10 К, А. Корнелия у Львові 5 К., А. Гриневецкий в Тернополи 5 К., І. Саварин в Мельцу 1 К., о. Т. Ярема у Львові 2 К., питомці дух. семинар. у Львові 7·54 К., о. П. Підляшецкий в Гладишові 2 К., Др Кочиркевичь в Ярославі 10 К., І. Кушнір в Суходолах 1 К., І. Кубік в Градци 2 К., о. І. Кмицикевич в Фраї 2 К., Р. Кроховский в Рошневі 1 К., о. І. Жук 2 К., о. А. Котись в Телешницци Санній 1 К., К. Кахницевич у Львові 1 К., о. О. Киселевский в Незвиськах 2 К., о. Із. Гинїньский в Буцневі від себе 5 К., з аналисту 12·80 К. — Разом 72·34 К.

— **Кваліфікацийні іспити** учителїв шкіл народних і видїлових відбулись сими днями в Черновцях. До іспиту приступило 34 кандидатів і 15 кандидаток. Репробовано 8 кандидатів і 5 кандидаток. Кваліфікацию одержало 9 з руского мовою викладовою, 3 з руского і нїмецкою, 6 з румуньскою, 2 з румуньскою і нїмецкою, 16 лиш з нїмецкою.

— **Скандали на сербскім дворі.** В Білгородї кружать вісти не зовсім підхлїбні для королївскої пари, а причиною їх є гарна Олена, молодша сестра королевої Драґи. Як звісно, Драґа, жінка короля Александра, є майже в тім самім віці житя, що єго мати Наталія. В останних часах мали ся приключити в конаку скандали, яких ще нїколи не чувано мимо попередних за короля Мілана. Розповідають, що першого дня Великодних Сьвят вечером стрітила Драґа свого мужа на любовній розмові і поцілуях з Оленею. Ся стріча розлютила Драґу і она кинула ся з пястуками на свою сестру. Король станув по сторонї Олени і почав частувати Драґу пястуками. Сварка і плач зполярмували цїлий замок, збігло ся богато урядників і служби двірскої, так, що „королївска“ бійка мала кільнадесять сьвідків. В цїлим Білгородї нарікають на „бабскy“ управу, яка доведе Сербію до анархії. Король не має на стілько сили, щоби оперти ся впливам обох женщин-сестер, і є послушним знаряддем раз одної, другий раз другої. Драґи вплив меньшає, а Білгородцї предсказують ёї судьбу таку, якої довелось зазнати княгині румуньскій Кулї. Взагалї те все, що дїє ся в конаку, пригадує житє на дворі румуньского князя Кулї, котре дуже тихо скінчило ся. Міністри не мають відваги сказати королеви правду в очи, щоби визволив ся з під кормиги двох женщин. Противно они самі невільничо стають по сторонї то одної, то другої сестри.

— **Церков в Красній**, бережаньского повіту, погоріла дня 5 с. м. Шкода виносить 2000 К, а була обезпечена лиш на 600 К. Причиною огню було то, що під той час відбував ся похорон місцевого сотрудника о. Мушкевича і як похід похоронний вийшов з церкви, полишено на престолї не погашені сьвічки.

— **Дрібні вісти.** В Залїщиках арештовано Кутнера, секретара тамошнього кагалу, за перекупства і обманьства при війсковій бранцї. — Люстратор громад при видїлї повітовім в Бібрці утік, сфроневіривши 3·600 К. — При виборах до ради міскої в Перемишли перейшла магістратова лїста. Опозицийні кандидати дістали по кілька сот голосів. — Nowe Słowo Polskie наслїдком судового рішеня зміннно свій заголовок на Nowy głos polski. — Доповнюючі курси для некваліфікованих учителїв і учительок шкіл народних на Буковинї відбудуть ся в часі від 17 липня до 28 серпня в учит. семинарії в Черновцях.

Послїдні вісти.

Загальні збори „Просьвіти“, назначені на минїшний день, зачали ся около год. 11-ої перед полуднем в присутности двох сотик членів, а сали, що знаходять ся в домі то

варства від сторони ул. Бляхарской. („Народний Домъ" салї не дав). Небавом стало в салї за тїсно, так, що богато членів мусїло остати ся в сусїдних комнатах. Збори відчинив голова п. посол Романчук, що саме прибув з Відня. Справоздане загальне з дїяльности Гол. Виділу здав д-р Кость Левицкий, а касове проф. Петро Огоновский. Над справозданнями розвинула ся дискусия, що потревала до год. 2-ої. Між иншими проф. Волод. Шухевич поставив внесене, аби до міністерства рільництва вислати від зборів телеґраму з прозьбою о уділене підмоги на удержане учителя господарства. По закінченю дискусиї над справозданем уділено виділови абсолюторию і приступлено до дальших точок порядку: принятя почесних членів. На предложене уступаючого Виділу именували збори почесними членами оо. Андрія Качалу з Мединї, о. Іосифа Шуховского з Братковець, о. д-ра Гробельского з Станиславова, д-ра Євг. Олесницкого зі Стрия, д-ра Дорундяка з Борщева, і директора Василя Нагірного. Докладне справоздане подамо завтра.

Хто з Вп. Панів хоче порядно і дешево убратись, най спішить до фірми Василь Ґресяк ринок 36, там знайде модний і дешевий товар, з котрого ґарнітур маринарконий коштує 21 зр. і дорожше, загортка 24 зр.

Прошу спробувати, а певно що жаден з Вп. Панів не пожалує.

З глубоким поважанем

Василь Ґресяк кравець мужеский,

Львів, Ринок ч. 36 (Дім Народної Торговлї).

720 10—15

Господарство, промисл і торговля.

— **Стан засївів в Австриї** після справоздання міністерства рільництва представляє ся ось так: Шкідний вплив атмосферичний, що тревав до половини мая, відділав вельми некористно на озимі засїви. Морози на Моравах, в Стирії і Країні наробили значні шкоди в озимині, а именно потерпіло дуже жито на Моравах, Шлеску, у східній Галичині, а почасти також в Чехах. Ярі засїви цїлком покінчені, але наслїдком студени і морозів не розвинули ся; много потерпіли ячмінь і рипак. Картофлї і бураки рівнож сильно ушкоджені. Управа бураків дуже обмежена. Хміль не розвинув ся як належить. Овочеві дерева сильно ушкоджені, особливо в краях судетских.

Посмертні — ✝ — вісти.

Теодозия Вацик, монахиня Ч. св. В. В. у Львові переживши лїт 39 з того 12 в монастири померла 19. с. В. с. п.!

Дмитро Мисик, син господаря в Кореличах, бувший ученик ґімназиї бережанської, а відчак ученик 7 кл. академ. гімн. у Львові, упокоїв ся дня 17 н. ст. мая с. р. по кількалїтній недузї в домі матери. Отець его умер перед кількома тижнями. В. с. п.

Жертва на Храм Божий.

Сумно то дїдови, коли на старі лїта мусить витягати руку по милостиню до чужих людий, бо свої дїти дати ёї не можуть, бо не мають; однако іде старовина в сьвіт далекий і широкий та потїшає ся тим, що знайде милосердє у Бога і у людий. Так і мені, душпастиреви, випало на старші мої лїта іменем Христа, іменем моїх парохіян просити о ласкаві жертви на нашу церков; та прошу не безпідставно.

Ото два віки пережила наша церковця на хвалу Божу і на пожиток людем; днесь зуб часу положив на нїй свое знамя. Она стоїть старенька, мала і згорблена, похиляє ся до тих могил, які ёї окружають і немов сама хоче в могилу ся класти. Сам найвисший час забрати ся до будови иншого Дому Божого.

Но якжем то зробити? Число моїх парохіян так мале, що они о своїх силах не поставили би нову сьвятиню так скоро, як того вимагає потреба. До того крайна нужда між ними відбирає їм всяку надію на здвигнене своїм власним коштом нового Храма, до котрого они щиросердечно привязані.

Найже не перегомонить безуспішно моя нинїшна просьба! Кождy жертву, хоч би і малу приймемо з великою подякою. Просимо горячо чи то о відправлене акатиста, чи о дар із церковної скарбони, чи о власну жертву на цїль будови нашої церкви!

За Ваше жертволюбіе Бог ний помилуе і спасе Вас!

За парохіяльний комітет *Николай Сенета парох в Викові.*

Всякі датки просить ся пересилати на руки пароха о. Николая Сенети в Викові п. п. Медика.

З ц. к. дирекциї желїзниць у Львові.

Рівночасно змінено назву стациї Вотіц на шляху Відень-Прага на „Вотіц-Веселька", а назву стациї Вотіц-Бестагов на „Вотіц місто". Назву стациї Гожелїц на шляху Беранн-Душнїк змінено на „Гожелїц-Нучіц, а назву стациї Госпозін на шляху Зьвоніц-Равднїц на „Госпозін-Кметуовес".

Полудньово-нїмецкий-австро-угорский звязок желїзничий.

З днем 1 червня 1902 увійде в житє: а) VII додаток до 10 зшитки II части тарифи з днем 1 грудня 1898 і б) 1 додаток до 4 зшитки IV части тарифи з 1 сїчня 1902.

Надіслане.

Спеціяліст недуг грудних

Др. Фр. Ґрубер

б. лїкар санаторії для недуг грудних в Аллянсґрун. Академічна 8, II. п., від 3—5 год. д.

Frateli Deisinger

в Терсті

висилають найлучшу каву SANTOS 4½ кільоґрамів по 4 зр. 99 кр. оплачено і оцлено.

297 10—10

КОПЕРНИЦКИЙ и СЫНЪ

Оптики и Механики у Львовѣ площа Галицка ч. 1

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа Галицкой



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣрничѣ піопы, лїбедѣ, манометры и. т. п.

Уряджене дзвонівъ электричныхъ.

Всякѣ направы полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше 418

ДЕРЕВЦЯ овочеві 4-лїтні, яблінки, грушки, сливки, штука по 70 сот.

РОЖІ високопенні 2-лїтні 12 штук к. 12·—, однорічні 12 штук к. 8.

Братки, фіялки, незабудьки, стокротки 100 штук к. 2 поручає

К. УРСА

871 **огородник в Стрию.** 2—2

Самочинні



Проводи для води

з глибоко положених жерел уряджує і виконує

АНТ. КУНЦ

ц. і к. надвірний доставець

Найбільша спеціяльна фабрика в монархії для водних проводів і помп.

Проспекти і цінники даром.

809 b 3—18

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Видає и за редакцию вѣдповѣдає Вячеславъ Будзиновскій.

цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пѣвъ року 1 зр. Редакція и администрація: Львовъ, улиця Баторія ч. 24.

КОНКУРС.

„Оголошує ся **конкурс** на будову даху і реставрацию церкви в Збаражи в термінї до 20 червня с. р. Убігателї зволять зголосити ся до комітету парохіяльного, де могуть переглянути плян і кошторис і затягнути близших пояснень Гр. к. комітет парохії в Збаражи". 373 1—

Шпараґарні і огороди

закладає і доглядає, а овочеві деревця рационально притинає за скромною нагородою. К. Червіньский, Краків, ул. Тополева ч. 8 II. 379

Пошукую учительки до двох дівчат в IV. и III кл. нормальної. О. Симеон Борис в Хлиплях п. Крукеничи. 365 5—5

Іспитований півець церковний, безженний, глядає посади дяка. Адрес: Іван Гоцуляк в Залучу п. Турильче над Збручом. 375 2—3

БРИНДЗЯ гірска, масна, сьвіжа. Пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 28 кр.

ШПАРАҐИ до 26 мая 1 кільоґр. по 75 кр., пізнїйше пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 40 кр.

БУЛЇОН дяхорих надзвичайно поживний по 5 зр. 6 зр., 7·50 зр. і 10 зр. за кільоґр.

Двір Лапшин п. Бережани.

346

ФЛЯНЦИ

всяких цьвітів несповних, лїтних і зимотревалих. Ростини диванові і кухонні фляпци шпараґів і трускавок. Ростини вазонкові і цвіти.

РОЖІ

штамові і корчикові. Все в значній якости по низких цінах поручає огород торговельний і фабрика консервів **в Любичи королївскій** (шлях Львів-Беззець). 332 9—10

Каталоґ на жаданє.

Заходом членів академічного товариства **„МОЛОДА УКРАЇНА"** в Чернівцях вийшли в 1901 р отсі книжки:

М. Гоголь: „Ревізор", переклад Василя Сімовича 60 сот.

Г. Яблочков: „Сільска учителька", переклад Антона Крушельницкого 50 сот.

Іван Семанюк: „Карби", опов. 60 сот.

Теодот Галіп: „Думки та пісні" (поезиї) 20 сот.

Антін Крушельницкий: „Серце", оповідання 70 сот.

Замовляти можна в Книгарни Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, ул. Чарнецького 29. або у В. Сімовича в Чернівцях, ул. Руська ч. 25.

Вже вийшов!

Дамский Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. в. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 c/m на великім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цїні в коропах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти може в торговли Євгена Спожарского, в книгарни Ставропиґійского Інституту і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленых треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 8—5

Прошу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерайних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти".

Пропоручає великий вибір мужеского біля, краватів, рукавичок, парасолїв, пальичок, шкіряних виробів, російских наволїшів, дитячих забавок, всїлаких альбумів, карт з видами инші товаляторих і перфумерий.

342 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИИ.** 27—156

Ю. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР

у Львові, улиця Войтїха число 9

виконує всякі праці з обсягу малярства церковного: образи, іконостати, декорациї стїн, і пр. а також портрети з натури і після фотоґрафиї.

Поручає ся прото Вч. Духовеньству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовленя.

Цїни умірковані. 299 12—

ЖЕҐЕСТІВ **Заклад жерельно-купелевий**

в Галичинї над Попрадом.

Почта телеґраф, зелїзниця в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсионат з цїлим удержанем як до комнати від 8 К денно. — Ординуючий лїкар **Др. Тимотей Петровский**, асист. клїн. акушериї, б. секундар шпиталя сьв. Лазаря.

ВОДА ЖЕҐЕСТІВСКА, найсильнїйша щава зелїзиста находить ся по всїх складах под мінеральних. — Проспекта і пояснена висилаєсь на жадане відворотно. 359 5—20

Заряд жерельно-купелевого Закладу в Жеґестові.

МИЛО ІМСІ ПАНА

ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалєтове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ

„TLEN"

До набутя у всїх антиках, дроґеріях і порядних склепах.

Цїна:

звичайне 40 сотиків, люксусове 1 корона за штуку.

177 22—60

Поручає ся Хвальним Комітетам церковним до покриваня копул церковних робітню бляхарску 341 8—10

З. ҐОСЦИЦКОГО

Львів, ул. Городецка 47

ручачи за солідне і тревале виконане.

Торговля „Під Пальмою" З. Маевского

давнїйше Ст. Войцїховского і Задуровича). **Академіцка 6 поручає**

На сьвята

Знамениті натуральні вина	40 кр. фляшка
Зеленяки	55 кр. фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава доскопала	по 64, 80, 100 і 108 кр. за ½ кільоґр.
Розинки	по 36 кр. а мигдали по 60 кр.

315 13—36

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, Лікерівъ і оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручає старѣ горѣлки польскій, разолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bouquet" на наливки, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 368

Складомъ для кѣсту: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	ДО ЛЬВОВА — приходить о годині	Поїзд посп.	Поїзд особ.	ЗІ ЛЬВОВА — відходить о годині
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Ересмезе, Потут.
	6·20	з Чернівців (Ицкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиськ, [Київа] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2·09	6·43	„ „ „ дв. Під.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиськ, Бродів на дв. Підзамче	8·30	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	8·00	„ „ на дв. головний	2·55		
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Рави руской		9·15	до Янова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	10·25	з Ряшова, Любачева	2·40	10·30	до Чернівців, Ицкан
	11·55	з Станиславова [Ересмезе, Потутор]		10·40	до Підволочиськ, Бродів, Гусят. дв. Під.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	1·23	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·20		з Підволочиськ, Копичинців на дв. Під.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·35		„ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиськ [Київа], Бродів на дв. Під.		3·30	до Ряшова, Хирова, Любачева
	5·35	„ „ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	5·40	з Чернівців, Ицкан			
НІЧ			**НІЧ**		
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буові дня від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Чернівців, Букарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10	до Сокаля і Рави руской
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00	до Підволочиськ, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиськ [Київа] Бродів на дв. Під.		9·20	„ „ „ дворець Під.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ицкан, Чорткова
	3·14	з Підволочиськ, Копичинець на дв. Під.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	3·35	„ „ на дв. гол.		11·10	до Підволочиськ, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ „ дворець Під.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано. 88

Час середно европейский рінпить ся від часу львівского о 36 мінут, а именно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5) удїляє пояснень в справах зелїзничих, продає білети всякого рода і розклади їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Інституту Ставропиґійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 101 Львів, Второк 7 (20) Мая 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзначнійших повістей".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 22 к. — 44 н.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 20 н. на пів року . . 14 н.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 н. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і інші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

В народ!

I.

Вчерашний збір найвизначнійших Русинів з цілого краю висказав одноголосно гадку, що борба о заснованє рускаго університету у Львові увінчає ся успіхом доперва тогди, коли ми скріпимо політичну силу нашої нації через як найінтензивнійше осьвідомлюванє політичне широких мас населеня. Аби вибороти університет, мусимо зломити, або що найменше ослабити політичну силу нашого противника. Доперва, коли в той спосіб зломимо ворожу нам систему політичну, сповнять ся наші домаганя не лиш в справі університету, не лиш в области шкільництва, але взагалї у всїх областях національного нашого житя; тогди доперва запевнимо нашій нації нормальний розвій.

Вчерашний збір станув на тім становищи, що справу прав рускої мови на львівскім університетї ми програли з тої самої причини, з якої програємо кожду иншу справу, з якої навіть істнуючі вже закони істнують для всїх, лиш не для Русинів. Ми програли справу тому, бо руский народ в державній політицї є нулею, а наш противник, як раз в наслїдок нашої безсильности, трясе державою. Супротив того з'їзд висказав гадку, що першим і головним обовязком сьвідомих Русинів буде скріплювати політичну силу нації через як найінтензивнійшу агітацию між селянъством так прасою як і живим словом, і що в наслїдок того всї материяльні підмоги наших патріотів, які доси ішли на найріжнійші цїли, повинні сконцентруватн ся на скріпленє агітациї між селянами, на їх політичну орґанїзацию, а по за тим лиш на такі цїлї, котрі проломили би дотеперішну політичну систему нашого противника, як прим. на заснованє ґімназий в місцевостях з руским населенем, де нема польских ґімназий.

З'їзд станув на становищи, на якім станула „Свобода" у вступній статї послїдного числа (18), котрої виводи для їх великої ваги тут наводимо:

Руский народ вже привик до того, що кожду борбу, кождий спір о найменшу дрібницю з нашими верховодами мусить програти. Як староство хоче мати в якій громадї війтом свого любимця, то хочби він не мав в громадї одного приклонника, хочби в ту справу вмішали ся всї рускі часописи і всї рускі орґанїзациї політичні, хочби до міністрів післали петициї і рекурси, хочби рускі посли ставили в соймі і радї державній інтерпеляциї, а навіть наглі внесеня, хочби сам міністер вмішав ся в сю справу, хочби кандидат на війта перепав при виборах до радн громадскої, хоч би взагалї не мав права бути війтом, анї навіть виборцем (прим. коли був каранний за крадіж), то він все таки буде війтом, бо так хоче староста!

Чому се так? — Бо наші верховоди знають, що в оборонї прав одної анї другої, анї третої покривдженої громади не стане цїлий руский народ!

Ми привикли до того, що нам не вільно вибирати послів по своїй волї. Хоч би народний кандидат мав за собою всїх виборців, послом все виходить той, котрого виборці не хочуть на очи видїти і кількох Русинів, котрих правительство з гори рішає пустити, аби народ гадав, що він в тім або сім окрузї дїйсно виграв справу. З таких руских послів, котрих наші верховоди не хочуть пустити до сойму чи до радн державної, нїхто у нас не вийде, хіба чудом яким, коли противник незручно шахрує.

Ми вже привикли до того, що все мусимо програти і нарікаємо на противника, а коли говоримо о причинах програної, вказуємо все на надужитя, котрі звичайними, правними способами не дадуть ся побороти. І дїйсно! Лише надужитя побивають наших кандидатів. Лише в наслїдок безправств при виборах ми не маємо голосу в радї державній. Не маючи голосу в радї державній, не лиш не можемо дістати того, що нам правно належить ся, але в додатку тратимо дорібок власної працї.

Але нарікаючи на надужитя при виборах не думаємо о тім, що зробити, аби тих надужить не було, аби тих надужить, тих безправств нїхто не сьмів робити! Чи гадаєте може, що ті надужитя коли небудь самі устануть? Надужитя і безправства при виборах нїколи не устануть, бо наші противники пропали би, як би не мали своїх послів з руских округів виборчих! Ті надужитя будуть що раз більші. Зневіра у власні сили і хрунїнство серед нашого народу, се хрунївство, котре для наших противників є більшою підпорою, як надужитя, також не будуть зменшатись; противно, почуте безсильности, оспалість і хрунївство ширить ся у нас як азийска пошесть. Причиною того суть як раз ті безправства, котрі відбирають народови всяку надію в можливість побіди і переслїдуваня, котрі нищать одних, а відстрашують других.

Як яким новим способом не унеможливимо безправств при виборах, то не надїймо ся, що коли небудь прийдемо до сили, що хто небудь буде з нами числити ся, що наші потреби і наші оправдані і управнені домаганя будуть сповнені!

Правда, коли говоримо о нашім погромі при виборах, неоден каже: Ми програли, бо тут і там народ не був добре приготований; там знов не було солїдарности, бо побивали себе дві або три рускі партиї; деннде ще попсували справу хрунї і т. д. Ті люде, котрі на такі причини звалюють вину програної, нехай знають, що як би не було безправств, ми все мусїлиб виграти, бо: 1) нїякі приготованя і агітация були би не потрібні, 2) борба між двома або й десятьма рускими партиями скінчила би ся побідою котрогось з руских кандидатів, а не польского пана, 3) хрунїв не знайшов би і з сьвічкою, бо нїхто не буде хрунити ся, коли знає, що его за вибори не будуть нищити і коли за голос не платять.

Коли хто не вірить, що всї наші оправдані домаганя не здїйснюють ся не з причини нашого недбальства, чи злої орґанїзациї, а тілько з причини нашої політичної безсильности, нехай нам скаже, чому ми програли також в справі рускої мови на університетї?! Преціиь нїхто не скаже, що руский народ не зробив в тій справі всего, що в загалї людска сила в законній дорозї година була зробити!

Звичайним способом борби о якесь право в конституційній державі є рекурс, петиция чи меморнял до міністерства і інтерпеляциї, внесеня або промови в радї державній. Чи сего не зроблено? Наші студенти внесли меморнял до міністерства, а підперли найсильнійшим леґальним средством, то є бойкотом університету, в котрім подоптано права рускоґо народу, бойкотом, до котрого приключили ся навіть питомцї духовної семинарий!

Може хто скаже, що руский народ не піднер солїдарно домагань рускої молодїжи? — Отже такого солїдарного попертя домагань одної части народу цїлим народом, не було на Руси, хіба ще за часів Хмельницкого! Депутация і мемориял рускої громади до міністерства, меморнял представителїв рускаго народу зібраних на народнім з'їздї, виступи руских послів в парлямептї! Найліпшим доказом, що цїлий народ солїдаризує ся з домаганями рускої молодїжи, суть ті тисячі, зложені на академічний фонд, тисячі зложені жебраками!

Цїлий руский народ станув до борби о своє право! Але мало того. В справу вмішали ся сили, котрі до сеї пори не брали участи в борбі народу против доптаня его прав. Участь в борбі взяли сили, котрих воля, котрих гадка значить в Австрії більше, як воля неодного народу, бо маґнат і архиепископ! По сторонї молодїжи, по сторонї народу станув митрополит галицкий і граф, — а з ґрафами і князями церкви австрийскі міністри числять ся більше, як з всїми рускими послами, як з цїлим руским народом. Митрополит Шептицкий знайшов приступ там, де Русини не мають приступу. Шептицкий розповів о цїлій справі цїсареви, а цїсар сказав:

„Я знаю, що рускі студенти покривджені. Я скажу справу сейчас полагодити!"

Чи мож було щось більше зробити в тій справі! І не розходило ся тут о се, аби для Русинів здобути якесь нове право. Нї! В тім случаю Русини домагали ся тілько того, аби власти львівского університету шанували ті права і цїсарскі розпорядженя, які в користь рускої мови доси були видані.

І як міністерство полагодило цїлу ту справу? Міністерство не дало руским студентам того, чого домагав ся цїлий руский народ. Замість розширити права рускої мови на львівскім університетї, міністерство зменшило ті права. Міністерство відобрало рускій мові ті права, котрі рускі студенти довголїтним своїм упором були вже здобули собі!!

Чи міністерство могло інакше зробити? — Нї! Оно не могло, оно не сьміло позволити Русинам користати з тих прав, які они перед кількадесять роками дістали були на папера! Заки міністерство відповіло на внесений Шептицким меморнял рускаго народу, спитало галицкого намістника, що відповісти! Відповіди на інтерпеляциї посла Романчука писав міністрови професор Твардовский, сей Твардовский котрий подоптав права рускої мови на львівскім університетї а руских студентів нигнав з краю!! Не міністер а Твардовский і редактор Lwowsk-ої Gazet-и були авторами відповіди на інтерпеляциї послів руских, на меморнял ґрафа, митрополита, руских студентів і рускої нациї! Міністерство не сьміло зробити инакше, бо руских послів вибраних з волї народу є в парлямептї 4, а польских разом з рускими „угодовцями" 70!

Загальні збори „Просьвіти".

Як ми донесли вже вчера в рубрицї „Послїдні Вісти" — розпочали ся вчера о год 11-ій в присутности около двох сотен членів. Простора сала т-ва „Сїч" (давнїйше „Акад. Громади") скоро показала ся за тїсною, що й спонукало деяких з бесїдників до притику Голові і Видїлови, що він не постарав ся о просторийший льокаль. Зі сторони Видїлу пояснено, що він відносив ся до заряду „Народного Дому" ще перед місяцем, але дістав відповідь, що сали „занята". (Голоси: ага! цїкаво тілько, чи й на збори „общества" буде занята?")

Сам хід зборів був такий:

Збори відчинив прибувший ad hoc з Відня голова товариства п. посол Ю. Романчук короткою промовою, в котрій кількома порівнуючими датами зазначив скорий розвій „Просьвіти" але і сказав, що богато ще остає до зроблення. Та „добрий жнець не питав, який загонець!" Так і нам треба брати ся горячо до дїла, бо з віку пари переходимо у вік електрики. П. Романчук висказує вкінци думку, що головне змаганє слїдуючого видїлу повинно бути децентралїзованє аґенд і перенесенє точки ваги на філії та згадавши померших почесних членів: д-ра Ізидора Шараневича, Олександра Конишского і дїяльних дуже, звичайних членів: о. Вітошинського з Денисова, о. Ом. Левицкого з Тартакова і Гр. Врецьону члена Голови. Видїлу (збори почтили їх память, ми і память всїх прочих померших членів повставшим з місць) — покликав на секретарів пп. Дурбака, студ. техн. і Мих. Петрицкого, та удїлив голосу д-ру К. Левицкому до зложеня загального справоздання.

Д-р Кость Левицкий зазначив з гори, що великою перешкодою в дїяльности Гол. Видїлу було се, що половина видїлу в середині адмін. періоду уступала через смерть, слабість, перенесенє, виїзд і т. п., знов-же суспільність теж мало підмагала змаганя Гол. Видїлу, бо зайнята була більше політикою і виборами. Особливо-ж не дописали філїяльні видїли. Вся праця упала проте на Головн. Видїл, котрого дїяльність переходить справоздавець по таким точкам:

1. Видавництва. Хоч у видавництвах є хиби, але є і поступ. Праса пятнула брак плану. Д-р К. Левицкий вважає уложенє плину неможливим, бо треба держати руку на жилику житя. Редакторами були зразу дир. Борковский, а потім д-р Франко. Календарі випали слабо, але се тому бо один редактор всего не годен виконати як слїд. Від тепер буде редаґувати календарі „Просьвіти" п. Кахнїкевич, редактор „Товариша" і „Товариш" вийде на рік яко календар „Просьвіти".

2. Просьвітно-господарскі вічя. Вони приносять користь. Але Головн. Видїл переконав ся, що роздаванє премій не приносить пожаданого успіху, бо члени, забравши насїня, не дають потім знати, як випали проби з насїнем.

3. Поїздки вандрівного учителя господарства мусїли в другім році устати, бо з публичних фондів не дістала „Просьвіта" на ту цїль нїякої підмоги, а через удержанє учителя господарства будинет товариства захитав ся. Видїл, не хотячи на власну руку рішати справи, підніс ся дорогою анкети до всїх визначнїйших дїячів „Просьвіти" на провінциї, чи удержанє учителя господарства конечне. Анкета випала притакуючо, при чім підношено аґрономічно-популяризаторский талант п. Короля, котрого викладів селянъство дуже радо слухає. Пасаїдком тої анкети вніс Видїл поданє до міністерства рільництва о підмогу на удержанє учителя а посли занялн ся сею справою та мають надію справу корисно полагодити, хоч анї Намістництво, анї Видїл краєвий, до яких відносно ся з Відня, чи корисно буде для населеня дати „Просьвіті" субвенцию на сю цїль, не дали позитивної відповіди, тілько Видїл краєвий заявив, що институцию своїх учителїв господарства він звинув, бо не приносила належного хісна. (Голоси на сали: „ага! гарна покришка для умовної оцінки!")

4. Члени. З зіставлена за 10 лїт, поміщеним в справозданю, виходило-би, що зріст числа членів „Просьвіти" зменшив ся. Так не є, бо коли перед 3 роками розіслано около 6.000 примірників кождої книжочки, то послїдну книжочку розіслано 7.981 членам — отже о 1.981 членів більше. Нормальний наклад книжочок є 10.000 примірників. — Корінний зріст числа членів проявляє ся і в тім, що в першім році (1900) треба було вичеркнути 622 членів (померло 50, виеміґрувало 8, з'убожіло 6, задля фонетики 8, не платило вкладок 550), то в другім році число вичеркнених спало на 378 (померло 57, виеміґрозало 21, з'бідніло 15, задля фонетики 9, залягало з вкладками 276).

5. Читальні. Коли членів приходить около 1.000 річно, то читалень но 100. Се великий постуи. Доси є основаних читалень 1095 з чого випало 82, так що жиючих є 1013. Великим здобутком треба вважати, що житє читалень прибрало більше реальний характер і зміст, читальняні видїли розуміють

уже справу ширше і роблять з читалень осередки усеї просьвітно-економічної акції в громаді. Основою доброго розвою читальні є власний дім. При читальних ростуть крамниці, каси і т. д. а деякі каси, як в Скалї (70.000 кор. обороту) і Скнилові, се наче малі банки. Що може зробити читальняна крамниця, про се свідчать Княгиничі коло Ходорова, де крамниця виперла жидів, зорганізувала Русинів і є тепер першою торговлею в сім місточку.

Гол. Видїл вистарав ся о підмогу з краєвих фондів для економічних цїлий (каси, спілки, крамниці) при читальнях „Просьвіти", але на жаль наші читальні з незвісних причин (чи не з рускої байдужности? — *прим. Ред.*) не подають до Гол. Видїлу о узискане краєвих позичок, хоч мазурські „кулка" черпають звідтам повними пригорщами. Видїл краєвий ще ні одній читальні „Просьвіти" не відмовив — тож тая байдужність читалень прямо незрозуміла. (То є знов та звичайна справа апатії нашої суспільности, про яку ми згадували в своїм огляді, справоздання „Просьвіти" — *прим. Ред.*)

Свою промову закінчив д-р Левицкий бажанем, аби суспільність підпирала будучий Видїл живійше, ніж се було з уступаючим.

Касове справоздане зложив проф. Петро Огоновский, обясняючи поодинокі позиції приходів і розходів, та деякі зміни в аналїтичних позициях за оба роки. Від кількох років тягне ся в замкненях касових „Просьвіти" постійний недобір. В 1900-ім році дійшов він до 8.393 корон. — В 1901-ім зменшив ся на 6.039 кор.

Рік 1900-ий виказує деяке зменшене приходів в прирівнаню з 1899-им, а именно прийшло менше: вкладок о 910 корон а з розпродажи книжок о 3000 кор. за се 1901-ого року приходи поправили ся, бо з вкладок вплинуло о 1.000 кор. більше, а дохід з магазину вріс о 1.100 корон — загальнож приріст доходу більший сего року від попереднього о 2.960 корон. Коли „Просьвіта" дістане субвенцию на вандрівного учителя, то її буджет вирівнає ся протягом одного-двох років.

В дискусії над справоздаднем інтервенює проф. Шухевич, чи Гол. Видїл виконав препоручена послїдних загальних Зборів. — Д-р К. Левицкий підчитує рішеня попередних Загальних Зборів і пояснює, як їх виконано, що принято до відомости.

О. Мороз з Борині „протестує іменем духовенства" аби з календаря викидано цери. „устав" і „застерігав ся іменем одномишленників" против того, добачуючи в тім „того самого духа, що писав недавно в „Дїї" против видаваня „Просвітою" легенд".

О. Морозa успокоїв о. Лежогубский що устав в календарі буде і загалом у „Видїлї є два сьвященики, тож о „духа" нема що лякати ся.

Інжин. д-р Анд. Корнеля зі Львова витикає видавництвам брак програми і висказує здивоване, що при „Просьвіті" нема осібної редакційної секції. Жадає, аби „Просьвіта" звернула увагу селян на мелїорацийні роботи. Вказує на потребу картин релїґійних і історичних для селян та висказує думку, що місто платити „Свободі" за поширане „Просьвітної" дїяльности, лїпше дати сї гроші „Господарській Газеті."

Проф. Шухевич жадає, аби слїдуючі збори скликано до просторнїйшої салї, а потім ставить внесене, аби збори вислали телеґраму до міністерства рільництва з прозьбою о прихильне рішене подане о запомогу на учителя господарства.

П. Юзькевич Гр. міщанин з Вібрки виправдує в дечім філії і ударяє остро на москвофільску підпольну аґітацию, що головно спинила роботу філій. Сказане ілюстрував п. Юзькевич фактами з Бобреччини. В однім селї то москвофільский сьвященик, довідавши ся, що він має приїхати до читальні, казав до селян: Псами его з села виправіть, щоб і духу его ту не пахло!" Головно-ж ширять ту ненависть москвофільські сьвященики. Що до учителя господарства, то селянство є за его удержанем; так само повинна „Просьвіта" дальше роздавати насїни (начиня не треба!). Рівно-ж здали-б ся легко писані книжочки ветеринарського змісту.

О. Бариш з Угринова жадає, аби не видавано книжочок повних українських локалїзмів (се не локалїзми, а варваризми — *прим. Ред.*), як прим. книжочки „Під морскими хвилями", або числена на „верстви" і „тури" бо селяне їх не розуміють. Рівно-ж жадає о. Бариш, аби в научно-популярних книжочках не проголошувано ще добре не доказаних теорий.

П. Король дякує за висказані тутки слова признаня для его щирої праці і каже, що крім ворожої аґітації є ще друга причина малого прибуваня членів: брак економічної роботи. Требаби заложити магазини насїня, штучних навозів, рільничого начиня і т. д. при „Просьвіті". Се привязало би нарід до товариства.

Проф. Білецкий жалує, що в справоздаднях нема докладних даних з руху книжочок, подїля замітки праси (Дїла), жадає, аби притягано краєвих авторів участию в певнім рабаті з зиску (крім ремунерациї) і т. п.

О. Онишкевич критикує просьвітно-економічні ціла і жадає від них і від п. Короля крім господарскої науки, що й ідеї ної пропаґанди, без якої вся робота пінацо. Крім того повинен люстратор „Просьвіти" читальні як найточнїйше, провірювати книги, каси, бібліотеку, давати ради і т. п., а де нема книжок і друків, то привести зі собою — та зискувати членів. Від загалу і від філій жадає о. Онишкевич національного освідомлення і противдїлання москвофільскій аґітации.

П. Новаковский попирає все сказане через о. Онишкевича і головну хибу „Просьвіти" бачить в недостачі живого контакту видїлів з народною масою.

П. Цегельский констатує, що філії за 2 послїдні роки нїчого не робили і що їм треба вказати роботу, яка-би звязала їх з загалом, а то: основуване кредитових товариств, повітових бурс, приватних ґімназий, та рільничих складів. Вказує дальше на поступи москвофільства; жадає, аби „Просьвіта" (видїл, філії, делеґат, віча і члени) дїлали в напрямі національного виховання мас (історичні: виклади, книжочки, реферати, як се на сій бік робить „Общество Качковского"). Вкінци запитує, кілько читалень „Просьвіти" перейшло до „Общества Качковского".

На всї ті заміти відповідав д-р Кость Левицкий так: редакційна секция була вже раз в „Просьвіті" і не показала добрих наслїдків; магазину при „Просьвіті" засновувати годї, бо се аґенда „Торговлї" („Торговля" за слабо тим займає ся, бо її властива аґенда, торговля кольоніяльними товарами і т. п. — *прим. Ред.*); українські автори застерігають собі, аби їх мову не змінювати (то лїпше відкинути книжку, хоч-би і добру змістом, бо приміром п-і Загірна пише не вивченою з уст люду мовою але неістнуючим на сьвіті, сильно змосковщеним жарґоном, який українським хлопам зрозумілий тілько тому, бо вони знають потрохи і московску мову—*прим. Ред.*); що до москвофільскої аґітациї против „Просьвіти", то доси відпало від „Просьвіти" 6 читалень (чи не помилка місто 16? — *прим. Ред.*) а винні тому наші дїячі на провінциї, що місто працювати виключно для своєї ідеї у своїм товаристві вислугують ся репеґатам в консолїдацийних товариствах або панькаються з ренеґатами для сьвятої згоди, коли ті не перебирають в способах! Тому Видїл відпісався до філїяльних видїлів, аби раз зірвали з тею невідповідною тактикою і боронили „Просьвіти" як слїд. По сій відповіди одноголосно принято до відомости загальне справоздане зложене д-ром Левицким і ухвалено внесене проф. Шухевича, аби вислати телеґраму до міністерства рільництва. Вислане телеґрами поручено внескодавцеви. Именем контрольної комісиї постанив тепер проф. Шухевич внесене на удїлене Видїлови касової абсолюториї і висказане подяки та признаня пп. д-ру Костю Левицкому за безінтересовну адміністрацию дому, а проф. Огоновскому і о. Темницкому за ведене каси і касових книг у взірцевім ладї і точности. Сї внесеня перейшли одноголосно.

Тепер приступлено до дальшої точки дневного порядку: іменованє почесних членів а именно: о. Андрія Качали з Медині, о. Шуховского з Братковець, д-ра Евгена Олесницкого зі Стрия, д-ра Дорундяка з Борщева, о. д-ра Гробельского з Станїславова, дир. Нагірного зі Львова, що й доконано через аклямацию. На внесене о. Онишкевича, аби іменовано почесним членом і д-ра Костя Левицкого, перервано збори, щоби видїл міг після реґуляміну над тим застановити ся, і по притакуючій ухвалї Видїлу, збори надали сю гідність і д-ру Левицкому.

З порядку наступив вибір 13 членів і 6 заступників членів Гол. Видїлу. Постановлено голосувати явно. О. Онишкевич запропонував слїдуючу листу:

Члени Головного Видїлу: 1) Іван Черняівский, секретар судовий, 2) Михайло Гнидюк, посол соймовий і член Видїлу краєвого, 3) д-р Андрій Корнель, інжинїр 4) Роман Дудинський, технік, 5) Др. Іван Франко, літерат, 6) Др. Кость Левицкий, адвокат краєвий, 7) о. Теодозий Лежогубский, катехит, 8) Никола Мороз, управитель рускої школи вправ, 9) Петро Огоновский, професор ґімназияльний, 10) Кость Паньківский, директор Інститута, 11) Юлїян Романчук, висл. професор і посол до Ради державної, 12) д-р Кирило Студиньский, професор університету, 13) о. Олександер Темницкий, парох дому карного. **Заступники членів Головного Видїлу:** 1) о. Теофіль Бобикевич, сотрудник катедральний, 2) Юлїян Гірняк, студент техніки, 3) Григорий Грозник, урядник „Дністра", 4) Володимир Загайкевич, кандидат адвокатский, 5) др. Михайло Коцюба, професор Семинарії учительскої, 6) о. Стефан Мохнацкий, катехит і ся листа перейшла.

На голову запропонував п. Палюга, господар зі Скнилова, п. Романчука, що й принято через аклямацию. До контрольної комісиї вибрано: дир. Я. Кулачковского і проф. В. Шухевича.

Наступила послїдна точка дневного порядку: внесеня членів.

П. Петрицкий вносить аби Головний Видїл і видїли філїяльні вели аґітацию за „Просьвітою"; щоби члени на кождім кроцї „Просьвіту" попирали, та приєднували членів; щоби в місцевостях, де є 4-класові школи основано бурси для підготовленя дітий до ґімназий, реалок і семінарів. Се квестия некуча, квестия витворена інтелїґенциї. Радить, аби читальні себе взаїмно відвідували так, як се в рогатинськім повіті. Се розбуджує охоту визначити ся. Вкінци жадає закладаня шкіл для анальфабетів на взір школи „кружка укр. дівчат" у Львові.

О. Бариш жадає, аби звернути увагу на виховане жіноцтва і вносить, аби „Просьвіта" яко додаток до „Свободи" видавала часопись для жінок.

П. Білецка жадає основаня бодай одної (коли не кількох) читалень у Львові для низших верств.

П. Грозник вносить, аби на се відступити льокаль, від улиці Бляхарскої, де тепер є реставрация.

П. Цегельский жадає, аби слїдуючі загальні збори відбували ся справдї сьвяточно, з народною забавою і представленем або концертом, та щоби наперед зроблено для них належну рекляму.

П. Бендиш Денис вказує на поступи польонїзациї через роботи в рускі сьвята і жадає, аби „Просьвіта" віднесла ся до властий, щоби при державних підприємствах шановано рускі сьвята. П. Грозник розтягає се внесене і на власти автономічні.

О. Тапячкевич жадає, аби філії засновували кредитові союзи.

Всї ті внесеня принято і збори замкнено при співі гимнів „Ще не вмерла" і „Не пора".

По зборах відбула ся для участников перекуска, при якій промовляли деякі селяни і академики в патріотичнім дусї на переміну з патріотичними співами. — Збори лишили добре враженє.

Хлопскі довги в парлямєнтї.

Внесене п. В. Яворского.

Посол Василь Яворский і товариші внесли в посольскій палаті дня 15 с. м. в справі увільненя селяньскої посїлости від довгів слїдуюче предложене:

Нїгде нужда і біда не дійшли до таких розмірів, як серед селяньства в Галичині, котре з причини недостачі инших жерел доходу, займає ся майже виключно рільництвом. Причиною економічної слабости галицких селян є головно невиносиме податкове обтяженє і недостаточне образованє. В наслїдок того они в борбі о істнованє дуже легко попадають в руки обманців-пявок, і обтяжають свою землю і маєток довгами. Розміри задовженя селяньскої землї з року на рік що раз страшнїйші. Коли в 1874 році на селяньскій земли тяжіло 10 мілїонів корон довгу, то до двацяти літ се обтяженє вирослo до висоти 148 мілїонів корон. Що ті відношиня не поправили ся, доказують слїдуючі цифри: В 1899 році число інтабульованих в Галичині позиций було: до 100 К. 12.551, до 200 К. 10.651, до 400 К., 10.010, до 600 К. 5,377, до 800 К., 2.898, до 1000 К. 2.270 і т. д. Чим більші були інтабульовані позички, тим менше було їх число. Ті цифри, як також се, що вартість селяньскої землї, котра дорогою продажи переминула своїх властителїв, представляє вартість 40.073.694 корон, доказують, що при вичислених 55.019 в однім році інтабульованих позициях, селяньска посїлість буде знищена.

Супротив вже істнуючого і безперервно що раз більше зростаючого задовженя селяньских господарств в Галичині конечною річею є зробити щось на се, аби галицке селянство спасти від грозячого ему цїлковитого знищеня. Се стане ся тілько тогди, коли рада державна зробить щось для увільненя селяньскої землї від довгів, а именно, коли возьме на себе всї гіпотечні селяньскі довги, а постепенну їх сплату переведе при помочи додатків до податку, наложених на довжника, — або через обезпеченє на жите довжників, котрі сплачували би свої довги в той спосіб, що окрім річних оплат і процентів платили би еще відповідний процент обезпеченя на жите, за що державне асекураційне товариство взяло би на себе сплату цїлого довгу. Підписані ставлять внесене:

Висока палата зволить ухвалити: Вправе ся ц. к. правительство розпочати безпроволочно кроки в цїли увільненя селяньскої посїлости в Галичині від довгів. Під формальним взглядом предкладаємо відіслати се внесене до рільничої комісиї.

Про хлопску революцию на Украіні

дійшов до редакциї „Буковини" опис тої ворохобні, гектоґрафований на півархушовім, тоненькім папері — неофіциальна часопись, котра сповняє важну роботу, бо информує західну Европу про правдивий стан розрухів. Хоч се вісти не найновійші, приносимо їх в цїлости, бо будь що будь списані они людьми, що були сьвідками тих розрухів:

„Селяньскі розрухи зачали ся з початком цьвітня 1902 р. з початку в Карлївці, константиногородского уїзду, полтавскої ґуб., де находить ся добра великих князїв Мекленбурґ-Стрелицких (около 40.000 дес.). Недовго перед тим повернули в село Карлївку 300 селян після крайно невдачного заходу, переселити ся в уфимску ґуб. Нїчого й говорити, що положенє вернувших переселенців було страшенне. Они лишили ся майже без нїяких средств до жита. Многим удало ся однако яко тако завести лад, а найбїльше обробити собі з осени троха землї. Они надїяли ся одержати весною зерно в позичку для сїяби, але позички не дочекали ся і були примушені купувати зерно для обробленого поля за позичені гроші. Між иншим звернули ся они також до Шайдемана, управителя великокняжих дібр. Сей вихіснував добрий случай, заправив в них страшну цїну, а потім і зовсім відказав, їзза незвістних причин, продажі зерна. На сій підставі й виникнув замір селян, привернути нарушену справедливість. Они виїхали з плугами і заорали 2000 дес. княжої землї і набрали собі із княжих гамбарів зерна для сїяби.

Потім розрухи селян ширили ся з вражаючою скорістю по константиногородскім у., перейшли на валківский у. харківскої ґуб. і захватили його майже цїлком. В полтавскій ґуб. був ґрунт підготовлений для таких сильних розрухів нелеґальною літературою. Вистрий же розвиток розрухів у валківскім у. обясняють ся злою системою ягядом економічного поліпшеня. Той уїзд і без того стояв на низкім уровнї економічного добробиту після сильного неурожаю. Зарядили по волостях список тих, що потребували позичку для сїяби, но сї списки лежать іще до сего часу в м. Валках хоть час сїяби давно вже минув. Так ведуть ся в Росиї „продовольственныя кампанїи".

Всюда бунт селян вилив ся в одну форму — забирали з панських економій зерно, знаряди, худобу і т. п. і лиш в рідких случаях грабили і палили помешканя. Сцени виходили ориґінальні: являють ся селяни на добро (звичайно з 10—12 верств віддалене) і без нїякого насильства, бійки, шуму починають розбирати „панське добро", мов би вертали собі у них забране добро. Дїдичі або загодї удирають, або сидять смирненько. А вслїд дїдичови, що утїкає, несуть ся глумливі оклики: „тїкай, пане, тїкай!" Достовірно звісно про таке розбиране слїдуючих дібр: Волікова (полт. ґуб.), Павлова (село Нагірне, полтавскої ґуб.), Глушкова (зем. нач. валк. у.), Орлова (с. Михайлівка, в у.,) Задонского, Сухомлинова (близь Миньківскі), Кузьминова (близь Снїжкова), Почтеннова (близь с. Ковуч), Корсуна (богатий селянин, близь Оґульців, спалено все до тла), Духовского (с. Мечник), Фюлера (зем. нач. около Валок, помешкане спалили), цукроварню Молдавского (близь Коломака), паровий млин Кузьминова (близь Валок), цукроварню Кенїґа (с. Гута, богодух. у.). Спис сей під кождим зглядом неповний, особливо для полтавскої ґуб. Кромі того прийшли в більших місцях на підмогу дїдичам війска (з Харкова післано всего майже 2 полки і майже цїлий козачий полк). Так козаки охоронили добро кн. Ґолицина і Шіркова (Стар. Водолачі), Шідловского (с. Знаменске, тут вступ становий до прибутя козаків розігнати „близьких" і „дальших" селян), фабрику Кузнецова (с. Пуди) і кілька дібр в округ с. Гуляй-поле (Зміев. у.), на добрах кн. Сьвятополк-Мірского (близь Лютіна стояла навіть артилерия).

З прибутем війск картина скоро міняє ся і починає ся масове і звірске катованє селян. Козаки доходили майже до шестями. Явившись напр. в с. Знаменьске, они заявили, що сейчас ґубернатор прочитає „маніфест", і щоби селяни зібрали ся для того на одне місце. Коли селяне зібрали ся, їх окружили козаки і збили по звірски. В с. Ст. Водолачу харківскій ґубернатор кн. Оболенский (той сам, що був відзначений царским ордиром Владеміра за свое звірске поступованє з селянами. — Прим. ред.), що пробував на місци розрухів більш тижня, вибрав 15 селян, більш винуватих, по його гадцї, і приказав висїчи. Так поступають собі і на далї. Відбирають у селян добро дїдичів і сїчуть прямо безпощадно. Инші приходили з власної волї і вертали „награбленное"; але їх так само не жалували. Тепер селяни виводять ночию все, що не можна сиратати і кидають у яруги і т. п. Загалом настроєне піднесене. Селяни поражені таким надзвичайним явищем в своїм житю. Многі розуміють під попавшими їм нелеґальними писавями „маніфест" від царя, написаний золотими буквами (инакше їм не понятне цїле балаканє про царску „золоту грамоту", котра віддала їм всю землю дїдичів). Але жорстокість і неприказані насильства заставляють їх додумувати ся, що всї „начальства" за дїдичами, а не за селянами. О вооруженім опорі війскам нїчого не чути. Звісні тілько два случаї, коли застрілили кові з під селян, що утїкали. Козаки поводили ся страшенно; самі били селян, грабили їх, насилували женщини. Жадні скарги нїчого не помагали. Та й що тут за скарги, коли саме „его сіятельство" кн. Оболеньский заявив висїченим селянам: „Ото вам, мерзавці, по 30 батогів за то, що рабували, а ще 30 від мене!" Той Оболеньский так загнав ся, що переступив „Высочайше" припоручену йому ґубернію, почав ловити селян полт. ґуб. і казав висїчи навіть одного старшину, котрий не хотїв перед него явити ся. Полтавский же ґубернатор Бельгард вів себе по людскому, за що, як, зачувати (так і стало ся — *прим. ред.*) буде переведений. Петербурскі власти всїм тим дуже стревожені тому, що кілька полт. дїдичів післало міністерству внутрішних справ телеґрафічну жалобу на безчинність властий. В послїдних днях приїхали в Полтаву новий міністер Плеве і віце-директор дем. поліції Поярков".

Отсе неофіциальна допись про селяньскі розрухи в Росиї. Мабуть чи ся допись не є спростованем телеґрафічних офіциальних вістий, якими засипав російский ряд в послїдних двох европейску прасу по довшій мовчанці.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Переговори з Угорщиною.

Відень. Справа угодових переговорів з Угорщиною вступила на лїпшу дорогу. Кербер має поїхати завтра до Пешту, де буде дальше конферувати з Сейльом в справі автономічної тарифи і цлово-торговельної угоди.

Атентат в Росиї.

Петербург. На віленьского ґенерал-губернатора Валя виконано атентат в хвили, коли їхав з цирку до дому. Якийсь Цекерт стрілив до него два рази з револьверу і ранив в рамя і ногу. Коли Цекерта повалено на землю, стрілив третий раз. Товпа побила арештованого до крови. В слїдстві зізнав, що его делеґовано виконати вирок смерти на ґубернаторі, котрий дуже строго поступав з полїтичними арештантами.

Білград. Тут розпочав ся процес против товаришів Аляванчіча. Зецер з Митровиці, Сертка зізнав, що при Аляванчічу друкував відозву і поїхав з ним до Шабату, але плянy Аляванчіча не знав.

Війна наново.

Відень. Бурофільский комітет одержав від берлиньского повідомлене, що лїкарскі начальники обох комітетів мають безпроволочно поїхати до Врукселї, бо мирові переговори в Верепиґґу розбили ся, супротив чого мусять бути утворені нові амбулянси в Нїмеччинї і Австрії, котрі від'їдуть до Трансвалю, де війна наново розпочала ся.

Капштад. Бюро Райтера доносить: 400 Бурів, між ними 100 повстанців Анґлїйцї загнали на лїнію бльокгавзів здовж краю Бечуанів і всїх полонили.

Рух в руских товариствах.

(+) **Справоздане** з дїяльности Головного Видїлу Товариства „Просьвіта“ у Львові за місяць цьвітень 1902.

Видїл відбув в тім місяци три засїдання, на котрих полагоджено отсї справи:

1) Рішено друкувати для членів: „Історию Московщини“, яко книжочку за май і червень. В справі видання популярної історії Руси рішено за порозумінем з проф. Грушевским оголосити конкурс.

2) принято до відомости справоздане з дїяльности філії в Товмачи.

3) Рішено припоручити Видїлови краєвому прошеня читалень о удїлене позичок на розширене торговельної дїяльности: Чит. „Просьвіти“ в Стрільбичах пов. Старий Самбір о 1.000 кор.; чит. „Просьвіти“ в Залужи пов. Рогатин о 400 кор.; чит. „Просьвіти“ в Вербиці пов. Рава руска о 800 кор.; чит. „Просьвіти“ в Бабухові пов. Рогатин о 600 корон.

4) В справі замкненя склепу чит. „Просьвіти в Городовичах через староство в Старім Самборі внесено представленє до Президії Намісництва.

5) Принято до відомости справоздане з дїяльности чит. „Просьвіти“ в Іваченві горішнім.

6) На запрошенє читальні в Комарні, що обходить ювилей свого 25 лїтного істнованя, рішено выслати яко делената д-ра Івана Франка.

7) Дохід з концерту урядженого в роковини смерти Тараса Шевченка виносив 157 кор. 78 сот., з котрого половину віддано до розпорядимости тов. „Львівский Боян“ а половину призначено на добродїйні цїли.

8) Запомогою з фонду крил. д-ра Івана Гробельского по 10 кор. наділено Іванну Гробельску і Гнатковского Володислава, школярів в Порохнику.

Принято 50 нових членів.

(+) **Про читальню „Просьвіти“ в Жабю** пишуть нам: Жабє є одно з найбільших сїл в цїлій Галичинї, бо числить около 10.000 душ самих чисторуских „гуцулів“. Народ се, як звісно, ще темний, простий, но й він тягнув би ся з цїлої сили до просьвіти, та через ворогів і громадеку господарку не може до неї доступити, бо не має, правду сказавши, якої щирої людини, котра би тим заняла ся.

Жабє подїлене на дві парохиї, а жадна до 1901 р. не мала читальнї. Доперва власне в 1901 р. найшов ся просьвічений гуцул Юра Соломійчук, зібрав товаришів і загадав заложити читальню „Просьвіти“. В тій цїли удав ся він до місцевого пароха о. Пасиновича з просьбою о поміч. О. Пасинович учувши о що ходить сказав: „Шкода вашого заходу, читальня тут не утримає ся, се не для простих гуцулів, для читальнї треба людий вправлених“. Побачивши однак, що нема ради, та що нас від того не відверне, підписав ся яко голова і сказав: „Я підписую, але ручу вам, що з неї нїчого не буде, робіть собі що хочете, бо я до того дїла не берусь“.

Але завдяки о. Стефановичеви з Кут, котрий не жалував ні труду ні коштів читальню отворено 10. липня 1901 р., а на ві отворенє прибув о. Стефанович, зійшло ся богато народа, і того самого дня вписало ся около 90 членів.

Та на жаль слова о. Пасиновича сповнили ся, бо по трох тижнях приїхав лїкар з Косова (було се перед виборами до ради державної) і взявши з собою двох поліцаїв і заступника війта, замкнув читальню позалякувавши все невідомо з якої причини. — Народ дуже засмутив ся і зачав нарікати на писаря громадского Кароля Коліньского, котрий разом з о. Пасиновичем і війтом постарались о те, що читальню замкнено. О. Пасинович голосив навіть народови в церкві, щоби до читальнї не заходити, бо панує кошлюш і дифтерия, та щоби не заразитися. — Читальня була замкнена цїлий місяць аж доки вибори не скінчились. По виборах десь ті заразливі пошести зникли, печатки з читальнї знято, но вона спить і до нинїшного дня, нїхто про неї нїгде не згадає, нїхто туда не заходить з боязни перед громадскою старшиною. — Жаль маємо до нашого о. духовного, що не тягне за своїми парохіянами, а держить з громадским урядом т. є. писарем, війтом і поліцаями, котрі не сприяють народнїй просьвітї. — *П. П.*

НОВИНКИ.

— **Звертаємо увагу** на важні оголошена в рубрицї „рух в руских товариствах“.

— **Збори Русинів з цїлого краю**, скликані анкетою руских народних товариств в справі „приватного університету через підписку“ і связаних з нею проектів відбули ся вчера у Львові по зборах „Просьвіти“ в салї товар. „Сїч“ при участи звиш сотни духовної і сьвітскої інтеліґенциї з рїжних сторін краю і зі Львова. Збори мали характер довірочний, тому подрібного перебігу зборів не подаємо. Збори отворив проф. Грушевский а проводив зборам о. Д. Танячкевич. З участників промовляли: оо. Т. Войнаровский, Куницкий, Мороз, Стефанович, Ганицкий, Танячкевич, пп. проф. Романчук, Грушевский, Шухевич, дальше пп. Ворис, Будзиновский, Загайкевич і инші. Загал зборів заявив ся против проекту заснованя приватного університету через підписку. Збори були того погляду, що Русини мають право жадати, щоби з тих податків, які вони оплачують до державної каси, були заспокоєні також їх культурні потреби, отже мусять домагати ся утвореня руского університету коштом державних фондів. Дальше висказано погляд, що проект заснованя університету через підписку неможливий до зреалїзованя, а коли би навіть був можливий, то не принїс би Русинам тих користий, яких ініціятори проекту по нїм сподївали ся. — Більшість зборів заявила ся також против збираня фонду на стипендиї для руских доцентів, виходячи з того погляду, що також ті стипендиї обовязана дати держава. — За те однодушно принято погляд, що справу університетску може посунути на перед тілько в дорозї масової акциї полїтичної в цїлім краю; також всї заявили ся за потребою закладати руські приватні ґімназиї в таких містах, де ще нема польскої ґімназиї. З уваги на те збори однодушно заявили ся за потребою народного фонду полїтично-аґітацийного на полїтичні брошури аґітацийні, на устроюване віч, на висилку референтів і аґітаторів на віча, — а так само однодушно признали збори потребу заснованя фонду на заложенє руских ґімназий в тих містах, де ще нема польских ґімназий. Вкінци ухвалили збори резолюцию, щоби „Народний комітет“ в порозумінню з комітетом, що заряджує заномоговим фондом академічним, займили ся зреалїзованем ухвалених на зборах проектів.

— **З перемиских ґімназияльних подій.** Доноси москвофілів і полїцийного аґента Ґрена, будь-то руські ґімназисти з Перемишля устроюють тайні сходини, та ведуть між собою соціялїстичну пропаґанду, показали ся в результаті брехнями, бо переведене деленатами ради шкільної Ів. Левицким і д-ром Германом слїдство виказало повну безосновність тих доносів. — Знов-же 16-го с. м. відбула ся перед перемиским карним судом розправа побитих ґімназистів против московских „опричників“: д-ра Черлюнчакевича, звісного півчини і оператора чужих шуфляд Луцика та шевця Левандовского. Розправа против д-ра Черлюнчакевича відпала, бо він перепросив зневажених. Розправу против Луцика відложено, бо він — звичайно „вольна душа“ — пропав як камінь у воду („здимнів“ як кажуть наші селяне) і годї було йому доручити візвання. На раї скінчало ся на засудженю шевця Левандовского на 10 днїв арешту, аби знав, що „коли-сь швець, то у „нравєство“ не мішай ся, бо тобі „спровють“. — Головні виновники аферы, вдоволені, що їм нїчо не „вкроїло ся“, сьміють ся тепер в кулак з шевця. — Сей факт повинен відчинити очи перемискому міщаньству, до чого воно служить кацапским махерам.

— **Атентат на Альфонса XIII.** В суботу вступив на іспаньскай престол 16-лїтний король Альфонс XIII вже першого дня, коли їхав до кортезів, аби присягати на конституцию, виконано на него атентат. Вісти о атентаті суть як найсуперечнїйші. Перші телеґрами донесли були, що якийсь бувший кельнер стрілив до него з револьверу, але король вийшов цїлий. Коли напастника арештовано показало ся, що се божевільний. Урядово заперечують сю вість. З иншого жерела доносять, що сей божевільний хотїв просити о руку інфантки Марії Терези і арештовано его в тій хвили, коли хотїв отворити королївску карету. Публика, котра гадала, що він хоче виконати атентат, сильно его потурбовала. Залюбленний в принцезні кельнер кинув був недавно букет цьвітів до повозки королевої-реґентки. Одні депеші з Мадриту кажуть, що ціла пригода не стоїть в нїякій звязи з анархістичними конспірациями, а другі, що слїдство виказало істнованє широкого анархістичного заговора. Власти удержують результат слїдства в тайні, і тому нема близших подробиць.

— **Жертви вулканічних катастроф в людях.** Коли близше розглянути ся в історії вулканічних катастроф, то покаже ся, що нещасте на Мартінїці і Сан-Вінцену есть правдї одним з більших, які тямить людска память, та не належить до найбільших. Найбільшим вульканічним катаклїзмом, що записаний людскою історию, є безперечно велике землетрясенє на японьскім острові Ёдде, з року 1703, що пожерло 210.000 людий. Другим з ряду буде землетрясенє в китайскій провінциї Гсінен-Гна з 1731, підчас якого погибло 120.000 людий. Третє місце належить сицилїйскому землетрясенію з 1693-ого року, якого жертвою впало 354 місцевостий і 100 тис. душ. Дальше йде землетрясенє в Шемасї коло Баку 1667-ого року з 80.000 убитих, засипанє Помпеїв і Геркуланум 79-ого року по Христї, землетрясенє в Лїзбонї з 1755-ого р. і вибух вулькану та землетрясенє в Японії 1895-ого року — що пожерли по 50.000 людских істот. Тепер доперва приходить черґа на землетрясенє в перувіньско-колюмбійских Андах з 1797-го року, вибух вулькану Кракатоа на Джаві з 1883-ого р. і послїдна катастрофа на Мартініці, що згладили по 40.000 людий. До великих катастроф треба ще зачислити землетрясенє в Перу (1746-ого року) з 18.000 убитих, землетрясенє в Каракас (1812-ого р.) з 12.000, землетрясенє в Екуадорі (1859-ого р.) з 5.000, землетрясенє в Гайті (1842-ого р.) з 4.000 і инше землетрясенє на тімже острові (1751-ого р.) з 3.000 жертв.

— **Пригоди на зелїзницях.** Дня 12 мая переїхав поїзд на шляху межи Мшавою а Зимноводою-Рудном якогось селянина, а в ночи з 13 на 14 мая випав з ваґону межи Підмонастирем а стацию Вібрка-Ґлібовичі якийсь подорожний. Оба погибли на місци а імен їх до тепер не знати.

— **Від п. проф. Масляка з Коломиї** дістали ми отсе письмо:

Вп. Редакциє! В новинцї „Дїла“ з дня 16 мая с. р. ч. 98 подано зміст давнїйшої дописи з „Руслана“, в котрій, якийсь кореспондент, описуючи слїдство в справі демонстрациї ґімназияльної молодїжи підчас папского ювилея, подав до прилюдної відомости, що один професор з рускої ґімназиї, підступом приневолив учеників своєї класи до зізнань для експендентів некорисних. Відтак наводить „Дїло“ в тій самій новинцї допись, в котрій вийшла нова і безлична клевета на мене. Сказано в тій дописи, що причиною такої події, якою есть теперішний штрайк теперішної пятої класи тутешної ґімназиї, став безпосередно я, бо мав учеників тої класи ганьбити словами „*гайдамаки*“, „*радикали*“, „*свині*“, чим дав як раз свідоцтво своїм педаґоґічним максімам, що „*не всїм бути панами*“. — Заким зажадане мною дисциплїнарне слїдство виказе безпідставність такої клеветливої інсінуациї, а ц. к. прокураторія допоможе менї відкрити ті „*автентичні жерела*“, котрим моя учительска і громадяньска праця в Коломиї стала пекучою соллю в оцї, прошу Високоповажану Редакцию, на підставі § 19 закона прасового о поміщенє в найблизшім числї „Дїла“ слїдуючого спростованя. 1. В вівторок дня 13 с. м. візвав я учеників штрайкуючої пятої класи, лишень сими словами: „*Хлопці зробилисьте зле, потеє, который я бачив в ваших руках, віддайте, а пана професора Кульму перепросіть!* — 2. Рішучо перечу, будьто би я мав ганьбити молодїж словами „гайдамаки“, „радикали“, не ужив би я тих слів вже бодай тому, що так лають нашу молодїж „*Галїчанин*“ „*Dziennik polski*“, „*Gazeta narodowa*“ *et tutti quanti*. — 3. Не ужив би я нїколи лайки словом „*свині*“ бо себе в такім раї, яко учителя сеї молодїжи, мусївби назвати хиба „пастухом“. Чи міґби я зрештою так висловитись і чи бувби я здібний, до такої простацкої лайки, нехай посьвідчать ті люди, що знають мене в товариских зносин і всї мої ученики зроду Русини, Поляки, або й Жиди, яких за дванайцять лїт моєї учительскої служби числю вже не десятки, а сотки... 3. Між моїми педаґоґічними максімами не було і нема такого софізмату, щоби учеників відганяти від школи тому, „бо не всї мають бути панами“. В тій справі покликуюсь знова на сьвідоцтво всїх своїх учеників, котрим говорив і все говорю сими словами: „Учіть ся, бо через науку виборете собі лїпшу долю, чим ві мають ваші батьки, учіть ся на пожиток нашої суспільности та рідної земиї; учіть ся врешті для себе, бо жите не мати, а мачоха.“ — 4) З тої ж дописи „Дїла“ виходить, що як в справі штрайку пятої класи, так і в справі демонстрациї ювилейної я мав і також відограти „сумну ролю“. Колиби я в тім слїдстві був дїйсно так проявив ся, як се подав „Руслан“ а за ним „Дїло“, або колиби був почував ся до подібного поступку, то бувби просто не мав відваги глянути чесним людям в очи. В тій справі уважаю я також свою совість чистою і не припускаючи, щоб она могла до мене відноситись, саме так не посилав на сї закиди нїкого спростовати, як de facto не міг також нїхто почувати ся до насильства в тім слїдстві, торганем за вухо, або битем. Чогось подібного рішучо не було, а бодай я про те не знаю. Щоби однак дати доказ, як легкодушно приймає ся по наших часописях ті „автентичні дописи“, простую що до мене допись подану в „Руслані“ в той спосіб: — Третього дня по ювилейній демонстрациї, завізвала дирекция господарів-кіпіє, до слїдженя за виновниками демонстрациї. Його господар другого відділу першої класи, спитав я своїх учеників перед лекциєю латини тими словами: „Дїти, я знаю, що ви мене любите і що маєте до мене довіре. Найже той, хто був між участниками демонстрациї підчас ювилею в честь папи, признаєть ся мені, бо за щире зізнанє правди, буде меньша кара“. — По моїй промові ціла класа встала на рівні ноги і заявила, що в сеї класи не був нїхто, бо кождий боявся їти на вечерок, а навіть на ту улицю при котрій стоїть каса ощадности, де відбував ся концерт, бо старші ученики і якісь цивільні грозили, що будуть бити. Відтак пішла лекция своїм порядком, а при кінци години виступило двох учеників, що зізнали на некористь трех виновників, а на моє запитанє, чи подиктують се до протоколу, заявили свою готовість кождої хвилї і так они потім се учинили. Коломия дня 18 мая 1902. З поважанєм *В. І. Масляк.* — P. S. Хвальну Редакцию „Руслана“ о прошу о передруковане сего спростованя цїлого. Прим. Редакциї. Містимо се предовге спростованє проф. Масляка в цїлій основі не на підставі §. 19 зак. прас., бо воно не відповідає вимогам закона, але длятого, щоби дати доказ безсторонности. До сеї справи — а не до особи проф. Масляка — ми ще вернемо, але для недостачі місця аж пізнїйше. На тепер мусимо тілько зауважати, що зовсїм неоправданий є закид легкодушности в трактованю сеї справи, зробленний нашій часописи; противно, скорше мож би нам закинути надто велику оглядність, як се нам навіть признав сам проф. Масляк в своїй дописи надрукованій в 83 числї „Дїла“ с. р.

— **Чим була женщина в розвою істориї?** — Старинні часи знають жінку, як рабиню або царицю; середні, як мученицю, героїню або кровожадну пантеру; XVII-е і XVIII-е століття як легкодушну пальочку, якої ціле призначене — любовний флїрт; час великої революциї видав жінки-патріотки, повні запалу і посьвяти. Сучасність має кілька типів женщини: фемінїстка се женщина, що хоче у всїм бути мущиною. Женщина, якої „не порозуміли“, любить таємні траґедиї і сама не знає чого хоче. „Літератка“ працює горячо, але все мають їй щось люде закинути. Кокетка — тип дуже частий — має тілько одну думку: подобати ся, але без сильних афектацій; нїкого не ущасливить і сама не є щасливою. Послїдним типом є жінка-доматорка, що належить до тих жінок, про які сказав Наполеон, що можна їх зраджувати але перестати любити — нїколи!

— **Нові жили золота** відкрито в Сибірі в нерчиньскім окрузї. Їх видатність обчисляють на 10.000 пудів річно, а експльоатацию на них 50 - 60 лїт. А що жили тягнуть ся вздовж китайскої границї, то мало би акцийне товариство, що завязало ся в цїли експльоатациї, відступати 10 проц. видобуваного золота китайскому правительству.

— **Дрібні вісти.** Видїл краєвий позволив громадї Старого Самбора на дальший побір на 10 лїт додатків від напитків спірітусових, що приносить містови річних 8000 кор. — По прилученю села Сволього з місточком того імени в одну громаду розвязано обі ради громадскі і аж до дальшого вибору спільної ради поручено заряд міста д-рови Кор. Мироновичови і прибочній раді, до котрої покликано членів з обох злучених громад. — Шах перский, переїздивший мин. тижня Галичиною, надїлив 12 урядників львівскої а 7 краківскої дирекциї зелїзниці різними відзнаками. Оба директори дістали ордери „Льва і Сонця“ II кл. а кондуктори і машиністи памятковi медалї. — Хмаролом 15 с. м. заляв майже цїлу Калагарівку. Вода все унесла з собою. Обсаджені і обсіяні огороди занесло намулом. Шкоди величезні і на разі не дадуть ся навіть обчислити. — Угорскій міністер торговлї асиґнував 50 тисяч корон на рівні роботи публичні, при котрих мали би найти заняте угро-рускі верховинцї. — На балю двірскім, даним 14 с. м. в Будапештї, був між иншими і деленат Барвіньский.

Посмертні — † — вісти.

Ілярий Гриневецкий, священник-ювілят, приходник в Смолинї, любачівского деканату, упокоїв ся 15 с. м. в 82 р. житя а 56 р. сьвященьства. В. в. п.!

Марків Кушнїр, начальник філії „Народної Торговлї“ в Станїславові, помер 14 с. м. в 55 році житя. В. в. п.!

50.000 Корон виносить головна виграна льотерії авторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателів, що тягненє відбуде ся невідкличко 19 червня 1902 і всї виграні виплачують достаючі готівкою з потрученєм 10%.

Надісланне.

ВСЇХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Д-р Володимир Янович

б. асистент ц. к. головного шпиталю у Відни, меникає тепер в Станиславові ул. Казіміровска ч. 5 пір (ул. Собіского, напротив каси ощадности.) 374 3—10

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у *Львовѣ площа Галицка ч. 1.*

протягъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ площа, Галицкой



поручая въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ **окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, пікроскопы, лупы, компасы, райсцайґи, стальны мѣрничій цѣпы, лїведь, нанометры и. т. и.**

Уряджене дешевыхъ електричныхъ..

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше 4156

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, винимане зубів без болю, вставлюване штучних зубів в кавчуку і в золоті, в стосовних випадках без плитки. Направи з провінції полагоджує ся відворотно. 323 2—2

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане зубів без болю. лічене недуг ясен і ями устної, штучні зуби в кавчуку, золоті і без плитки.

Репаратури з провінції виконує ся відворотно.

Інститут отворений цілий день.

Лікар-дентист *М. Лісовский.* Техник-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

Півець церковний іспитований, нежонатий, з добрим голосом, уміє управляти хором, пошукує посади. — Адрес: Т. Дмитришин п. Куровичі,

---

ПОДЯКА. Вп. панам д-рови Дорундакови за ласкавий дар 50 корон на церков в Циганах а д-рови Е. Калитовскому за цілоденний труд при умові з будівничими церкви складаємо найсердечнійше „Спаси-Біг". Цигани 12 мая 1902. За церковний комітет: *о. Глібовицкий* парох, *Василь Волошатюк* член комітету. 383 1—1

Важне для сьпіваків і хорів читальняних!

Сими днями видало Товариство „Просьвіта" збірник народних пісень під назвою „На чотирі голоси складений проф. Філаретом Колессою. Сей збірник складає ся з двох частий по 25 ріжних пісень; В першій части суть поміщені пісні для хору мужеского а в другій для хору мішаного.

Сей збірник можна набути **тільки** по надісланю належитости 2 кор. 60 сот. і на оплату почти 25 сот., разом 2 кор. 5 сот. в Канцелярії Товариства „Просьвіта у Львові.

Виріб краєвий.

ЄГИПЕТСКІ **ТУТКИ і бібулки** цигаретові.

AIDA

В рівночасна виложиста медалиста у Відни 1902.

Тепер за найлучші узнані.

ФАБРИКА: Львів, Паньска 10.

Взори на жадане даром. Експорт світовий.

Виріб краєвий.

321 1—25

! ПОЗІР!

ПЕРША ГАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всіх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож вилітав старі).

Похвальні листи на жадане. 209 3—80

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА

„ТРУД"

у Львові, Ринок 39, коло „Народної Торговлі"

приймає всякі роботи входячі в круг жіночого убрання. **Посередничить в закупні полотен** правдивих, шифонів **біля столового** і проч. (Проби вище наведених як так же товарів бажаючих для крамниць може всяк оглядати в льокалю товариства.) **Випагоджує цїлї виправи.** Продає вироби домашнього промислу як: полотна, вишивки, піре і т. п. — (Хто б мав ті вироби на продаж, може їх нам зарученати)

384 1—7 **ДИРЕКЦИЯ.**

Звісна Р. Т. Рускій Публиці

Реставрация Янковского

Львів, улиця Галицка число 10,

приймає абонаменти на обіди і вечері. — В піст обіди і вечері пістні, проте поручає ся особливо Вч. Духовенству. О численну участь просить

ЗАРЯД.

353 6—10

В книгарни **„Тов. ім. Шевченка"**

можна діставати слід. книжки:

Грушевский: „Історія Укр. Руси" I—III. на звич. пап. I. і II. по 4 К. III. 5 К. на ліпшім папері I. і II. по 5 К. III. 6 К., оправлені томи о 1·40 К більше (перший том на разі вичерпаний, вийде в другім накладі).

„Руска історична бібліотека" I—XXI: 6780 хто купує комплет дістає 20% опусту (о. 61 К.) Инші інформації в каталозі (на жадане безплатно. Кромі сего можна дістати або замовляти всі українски і инші книжки. При більших замовленях можна сподіватись належитість на рати після умови, як також при деяких книжках узискати можливий опуст. 1196 3—?

Ростинно-алькалїчний порошок,

найлїпше средство до чищеня зубів і консервованя ясел.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львів, ул. Сикстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. II.

Кракін, Сукенніце ч. 20. — Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 242 1

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

відзначена двома срѣбними медалями

виконує дзвоны рѣзнои ваги и приймає ушкоджені дзвоны до переливання въ найкоротшомъ часѣ, а такожъ має на складѣ готовї дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнї замовленя, прошу о ласкавї замовленя такъ на поодинокї новї дзвоны якъ и на цѣлї групы. За тревалість матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонівъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Въ глубокимъ поважанемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНÔСТЬ 344

викликану именно страшними наслѣдками тайныхъ грѣхівъ молодости и розпусты, усуне найскорше и на довго одинока, розширена въ многихъ виданихъ ілюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Російске выдане: 1 ар.
Польске выдане: 1 ар.
Нѣмецке выдане: 2 ар.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй пояснена своихъ недугъ и направили свои мужескї силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣчена. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцівъ P. Ф. Біреї въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Не здетиліна

Сензаційна новість!

Власну ґазовню може мати кождий з ґазового апарату

„UNICUM", котрий осьвітлює, опалює і служить яко моторова сила, є цїлком безпечний і може его уставити в кождій комнаті.

Запрошуєм всїх інтересованих, щоби оглянути сей апарат в нашім бюрі від 10—12 год. передполудньом і від 4—7 год. по полудни.

Проспекти висилаєм на жаданє. — Ціна приступна.

Концес. бюро техничне

ОТТО ЛЮКЕ і С-ка

Львів, ул. Словацкого ч. 2.

Виконує інсталяції водопроводні і ґазові, уряджає лазенки комнатні і ватерклозети. 270 2—8

Ще ґаз вуглевий тручий

Стация залізниці Мушина-Криниця, з Кракова 7 годин їзди, зі Львова 12 годин з Будапешту 12 годин.

КРИНИЦЯ

ц. к. Заклад жерельний в Галичині.

Почта (3 рази денно) уряд телеґрафічний в місци.

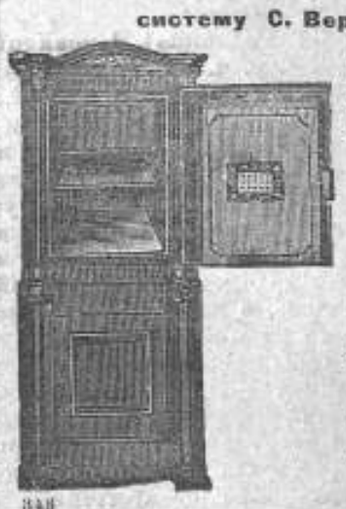
В Карпатах 590 м. н. п. моря. Від стациї залїзничої Мушина-Криниця година битої дороги. На стациї вигідні повози. Средства лїчничі: Здрої: „Здрій головний" „Здрій Йосифа" і „Слотвинка" дуже сильної щави вапнево- і маґнезово-содово-залїзистої. Купелї мінеральні дуже богаті в квас вуглявий вільний методою Шварца огрівані. Лазенки сальонові. Купелї ґазові з чистого квасу вуглявого і купелї боровинові. Скарбовий Інститут гидропатичний під управою спеціялісти *Д-ра Г. Еберса.* Купелї річні парові електричні, сонічні, масаж, (massage); лїчене дієтичне і теренове. Клїмат взміцняючий підальпейовий. Води мінеральні крайові і всї заграничні. Кефир, женгиця, молоко стерилізоване, ґімнастика лїчнича, Антика. Лікар закладовий *Д-р Лев Конф* з Кракова стало через цїлий сезон ординує. Понад то 12 лїкарів вільно практикуючих. Просторі спацери. Парк ігластий коло 100 морґів 1.500 комнат з цїлим уряджением. Костел рим.-кат. Церков — Реставрация. — Пансіони, — Читальня. — Дім здройовий. Стала музика здройова. — Сталий театр. — Фреквенция 1.900 5880 осіб. 317 3—5

Ц. к. Заряд лїчничій в Криници.

Поручаю Хв. Комітетам церковним, яко одиноке забезпечене против огню і злодіїв

ОГНЕТРЕВАЛІ КАСИ

систему С. Вертгаймера у Відни



по можливо найтанших цїнах а то по: 80, 90, 120, 145, 170 зр. і вище приймаючи рівнож сплату ратами.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

М. КОРКЕС

ЛЬВІВ

ул. Городецка ч. 10.

Фабричний склад машин рільничих, сикавок, роверів і пр.

Цїнники даром і оплатно.

348 5—10

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ

ТАДЕЯ гр. ЛУБЕНЬСКОГО

в ЗАССОВІ

п. п. Іосо, зелїзн. ст. Чарна;

поручають на весну і осінь всілякі відмини дерев, корчів до лісових культур, висаджуваня алей, закладаня парків; рожі і цьвітникові корчі на солітери; овочеві деревця всяких відмін і родів по дуже низких цінах; всіляке лісове насіня. 217 18—18

Ілюстрований цїнник оплатно і відворотно.

Вже вийшов!

Дамский Молитвенник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 с/m на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти мож в торговли Євґена Спожарского, в книгарни Ставропиґійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 19—50

ТЯГНЕНЄ

НЕВІДКЛИЧНО

19 червня 1902

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по **1** короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбаум, М. Клярфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелленберґ і син, Яков Штрог, Сокаль і Лілїєн, Самуелі і Ляндау.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученєм 10%. 340 3—?

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середньо-европейского].

Поїзд посп. | особ. приходить о годині	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп. | особ. відходить о годині	ЗІ ЛЬВОВА
6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6·25	до Сучави, Жидачева, Чересмезе, Потутор.
6·20	з Черніовців (Ціцан, Галичу), Гусятина	1·55 6·20	до Підволочиськ, [Київа] Бродів дв. гол.
6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2·09 6·43	„ „ „ дв. Підз.
7·45	з Янова	6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
7·40	з Підволочиськ, Бродів на дв. Підзамче	8·30 8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
8·00	„ „ на дв. головний	2·55	
8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова	9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
8·15	з Сокаля, Рави руской	9·15	до Янова
1·25 8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	9·50	до Белаци, Сокаля, Любачова
10·25	з Янова, Любачова	2·40 10·30	до Черніовців, Ицкан
11·55	з Станиславова [Керемезе, Потутор]	10·40	до Підволочиськ, Бродів, Гусят. дв. Під.
1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.	10·57	до „ „ „ дв. гол.
1·23	з Янова	1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·30	з Підволочиськ, Кошичниць на дв. Підз.	2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·55	„ „ „ на дв. голов.	3·05	до Сучави, Сокілього від 1. мая до 30/9
3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]	3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]	3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
5·11	з Підволочиськ [Київа], Бродів на дв. Підз.	3·20	до Рашева, Хирова, Любачова
5·35	„ „ „ на дв. гол.		
5·50	з Кракова		
1·45 5·40	з Черніовців, Ицкан		
	НІЧ		**НІЧ**
6·00	з Сокаля, Белаци і Любачова	6·10	до Станиславова, Жидачева
8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45 6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буднї дни а від 16/9 до 30/5 1903 р. щоденно
12·15 9·20	з Черніовців Букарешту	6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	7·10	до Сокаля і Рави руской
8·40 9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.	8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
2·31		8·25	до Перемишля
10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	9·00	до Підволочиськ, Бродів дворець голов.
10·20	з Підволочиськ [Київа] Бродів на дв. Підз.	9·20	„ „ дворець Підз.
10·02	„ „ „ на дв. гол.	10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51 10·30	до Ицкан, Чорткова
3·14	з Підволочиськ, Кошичниць на дв. Підз.	11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
3·35	„ „ на дв. гол.	11·10	до Підволочиськ, Бродів дворець голов.
		11·32	„ „ дворець Підз.
		4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
		5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано. 38

Час середно европейский рознить ся від часу львівского о 36 минут, а именно 12 год. часу середньо-европейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. — Бюро інформационне ц. к. зелїзниць державних (ул. Краєцких ч. 5) уділяє пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розкладки їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черлянськой. З друкарні Інституту Ставропиґійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 102. Львів, Середа 8 (21) Мая 1902. **Річник XXIII.**

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по południu. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Наскаж Гавсманъ ч. 9; К. Бухгтаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік . . . 32 к. — *за границею:* 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

В народ!

II.

Всї заходи руских послів в університетскій справі не могли вилинути на рішенє міністерства в кориснім для Русинів напрямі длятого, бо противники Русинів мають в парляментї без порівнаня сильнїйшу і неперебираючу в средствах репрезентацию. Чотиром послам нїяке правительство не дасть того, чого не хоче їм дати великий клюб, бо в противнім случаю правительство малоби против себе замість опозициї зложеної з 4 послів, опозицию з 60 до 70 мужа!

Коли отже хочемо, аби з нами числило ся правительство і цїлий парлямент, мусимо зробити так, аби з всїх руских округів виходили тілько такі посли, яких поставить руский народ; мусимо зробити так, аби жаден кандидат не міг вийти против волї руского народу, а передовсїм, аби не міг вийти такий Русин, котрого хоче мати правительство, або польскі пани. Побіда одного руского „угодовця" є для нас страшнїйшим погромом і більшим нещастєм, як побіда десяти польских панів. Більшим нещастєм для нас є „вибір" новоерыста тому, бо его уважають за представителя руского народу, не лиш у Відни, але о сором! — також на нашій, допталій безправствами земли, між Русинами. „Вибір" угодового Русина і узнаване его за представителя Русинів нищить у нас се, що ми передовсїм скріпляти повинні, коли не хочемо, аби ворог з'їв нас з скірою і кістьми,.. такий „вибір" нищить у нас завзятє, ослабляє охоту „поставити на своїм", а призвичаює приймати окрухи і недогризки, які льокай змітає з паньского стола. Приймаючи до відомости „вибір" таких послів, самі просимо наших ворогів, аби тесали кілки на нашій голові.

Народ, котрий лизує слину, якою ворог плюнув в его лице, не заслугує на те, аби з ним числила ся яка небудь сила!

Але вертаймо до справи мови на університетї. Ми програли сю справу, бо в парляментї є 4 рускі посли, а Поляків є 70. В додатку правительство знає, що як коло польске схоче, то при слїдуючих виборах не вийде до парлямементу ні оден руский посол. — Навіть угодовий Русин не вийде! Мимо того, що цїлий руский народ ужив всїх правних способів, якими розпоряджає людина в конституцийній державі, програв таку дрібну справу, як пошановане істнуючих вже прав, виконуване істнуючих розпоряджень!

Коли ми програли таку дрібну справу, як се, аби руский студент мав право вписати ся на університет по руски, то що-ж доперва говорити о заснованю руского університету! Чи вірить хто в таке, аби ми коли небудь дістали власний університет?!

Ми в се не віримо. Власного університету, ані пошанованя прав рускої мови в львівскім університетї не дібемо ся так довго, як довго не будемо мати в парляментї руских послів з усїх руских округів і то таких послів, яких ми самі хочемо мати.

В послїдних часах дуже богато говорить ся о тім, що Русини в Галичинї дуже поступили на перед. Руска інтелїгенция говорить вже по руски, а не як давнїйше, по польски: рускі книжки і рускі газети розходять ся так, що вже самі оплачують ся і не треба до них докладати; на руску літературу зачинають навіть звертати увагу инші народи; маємо богато просьвітних і економічних товариств: народ що раз більше съвідомий; інтелїгенциї рускої, так в урядах як і по за урядами, що раз більше. Всего того еще перед 20 роками не було. Се доказує, що руский народ що раз сильнїйший, що не потребує боятися загибели і що кат наш дурно острить собі зуби, бо такого велита як ми, вже не з'їсть.

Але ми кажемо, що мимо цїлого того поступу ми є слабші, як перед 20 роками, бо наш ворог так еще не загнїздив ся був в нашім краю, на сталий побут, як се тепер є. Що з того, що руска література цвите, коли на кожду руску книжку, виходить 100 польских! що нам з того, що народ читає рускі газети, коли на одного передплатника рускої газети, є 100 передплатників польских газет, і то таки між народом у східній Галичинї, чого давнїйше не було! Що нам з того, що в урядах що раз то більше Русинів, коли ті Русини в найважнїйших урядах нїколи не будуть в більшости, бо на одного Русина виходить з гімназиї і з університетів 100 Поляків. Що нам з того, що є що раз більше руских гімназий, коли ті гімназиї дають нам тілько в містах, де населенє є в більшости польске і де вже є польска гімназия. Для нас мала би більшу вартість руска гімназия тілько в такім містї, котре не має польскої гімназиї, а населенє міста і околиці є руске. Руска гімназия в Яворові або в Рогатинї мала би для нас більшу вартість, як всї ті гімназиї, котрі ми до сеї пори дістали. Се був би дійсно „здобуток". Але такої гімназиї ми не дістанемо, бо правительство і „Коло польске" не боїть ся руского народу, бо польских послів є над 60, а руских тілько 4; тай тих стратимо, коли „Коло польске" до парляменту їх не впустить.

Що нам з того, що руска наука в тов. ім. Шевченка цвите, коли руский народ масами утїкає за море і помагає руску землю переміновати в Польщу, бо на земли руского хлопа по найбільшій части осідає съвідомий національно Мазур з західної Галичини.

Найважнїйший наш доробок, то не латри книжок друкованих для самих руских учених, не похвали заграничних учених, якими они обсипують наукові видання тов. ім. Шевченка, але просьвічені, съвідомі національно рускі хлопи, котрі дальше розносили би съвітло просьвіти і політичної съвідомости між своїх братів сусїдів. Ті просьвічені хлопи — то найбільший наш здобуток, бо тілько съвідома політично маса народна зможе Руси дати ту силу, перед котрою ворог наш мусїв би зложити оружиє.

Але де-ж сей доробок, де той наш здобуток?! Експедициї наших народних часописей дадуть нам відповідь. Від кількох лїт що другий-третий день вертає число часописи з дописков: „retour, nach Brasilien, або nach Kanada abgereist". Від 1895 року, т. є. від страшної еміграцийної горячки до нині відпало „Свободі" певно не менше, як 80 процент давних передплатників. А коли спитаєте редактора, що то були за люди, то скаже вам, що підпори народного руху, стовпи народної орґанізациї. Покаже вам в старій експедицийній книжці на перше лїпше имя і скаже; „Сей держав громаду. По его відзді в громаді нема газети, читальня упала, а при виборах перший раз схрунили. Зачинай роботу на ново, виховуй нових селян-патріотів на се, аби нужда, а еще більше переслїдуваня вигнали его в чужину".

Ми не поступаємо наперед, ми поволи загибаємо, бо наш ворог поступає скорше, як ми! Як довго з гімназий не виходить більше Русинів як Поляків, не маємо найменшої причини тішити ся з того, що число рускої інтелїгенциї росте. Як довго землю руского хлопа купують жиди, підданки і мазури, так довго не вільно нам тішити ся з того, що в однім роцї вийшло 100 томів ученых книжок, бо мимо того великого поступу, ми мусимо програти кожду справу, котра рішає о нашій будучности, о нашім істнованю!

Ті панове, котрі тішать ся з такого „здобутку" як руска гімназия, але там, де є вже польска гімназия, нехай знають, що на Руси є справи такі, як справа несправедливого катастру ґрунтового, справа податкового гнету, справа сировиці, справа „лїсів і пасовиск", котрі можуть знищити тїло нашого національного орґанїзму, що колись не буде кому читати руских книжок наукових, не буде кому користати з руских гімназий, з руского університету, а що найстрашнїйше, то се, що руска земля перестане мати таку національну більшість, котра давалаби їй право називати ся Русею. Стане ся се, до чого стремить політика наших верховодів; Русь переміниться в Польщу з поважною меншістю рус-

З державної ради.

Інтерпеляция п. В. Яворского.

На початку вчерашного засїдання палати послів п. Василь Яворский вніс інтерпеляцию до міністра краєвої оборони в справі поступованя одного жандарма в часї похорону в Кривчи.

Копальні.

В дискусії над буджетом міністерства рільництва п. Цінґр дуже остро критикував дїяльність комісий, котрі мали розслїдити причину катастроф в копальнях і домагав ся утворени для копалень сталої інспекциї. Бесїдник ударив на властителїв копалень за се, що відбирають робітникам права, які они мають до своїх брацких кас. Робітникам несправедливо обчисляють платню, полюбовні суди все відкидають претенсиї робітників, а „чорні листи" фабрикантів многим робітникам цїлком відбирають хлїб.

Каїніт в Калуши.

П. Берке высказав бажанє, аби міністерство рільництва в порозумінню з міністерством фінансів приступило до лїпшого і відповіднїйшого потребам рільництва випаскання скарбів каїніту в Калуши.

Буджет рільництва ухвалений.

По промові п. Козловского, котрий домагав ся більших субвенциї і опіки для рільництва і по промові референта Абрагамовича, ухвалено прочі позициї буджету міністерства рільництва.

Буджет м. судівництва.

В дискусії над буджетом міністерства судівництва п. Венкайц підносить конечність реформи закона і критикує наслїдки невідповідного виконуваня обвинявного поступованя. Суди присяглих стратили довіре у населеня, коштують за богато а присяжним роблять великі шкоди під національно-економічним оглядом.

Замкнене засїданя.

Президент палати заявив, що замикає засїданє, бо міністер судівництва слабий і мусить піддати ся малій операції.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Прасова реформа.

Відень. Прасову новелю правительство має предложити дневникарским товариствам до заопініованя. Реформа полягає на зведенє „обвективки" і заборони кольпортажи, віданю справ о обиду чести звичайним трибуналам; обида чести буде тілько переступленєм.

Вжесня.

Познань. Подання о ласку цїсарску засуджених за Вжесню, цїсар Вільгельм не увзглядив. Подання засудженої на 3½ року Пясецкої еще не полагоджено.

Атентат в Мадритї.

Мадрит. Суд замкнув клюб, в котрім сходили ся анархісти, арештовані з нагоди відкрита заговора. Поліция не може знайти бомб скритих анархістами. Слїдство веде ся дальше в як найбільшій тайні.

Кріза в Сербії.

Білград. В понеділок голосовано в скупштинї над предложенєм в справі позички. Внесенє упало. Міністерство подало ся до дімісиї, котру король приняв. Нїколїч не приняв місці утвореня нового кабінету. Король поручив сю місию Вуїчеви.

З Росиї.

Петербург. В Росиї панує загальний страх перед пімстою за смерть Бальмашова. Тут застрілив ся студент з поважної родини, бо льосом призначено его до сповненя політичного морду. В убраню Бальмашова знайдено карточку з 4 іменами. Між ними було імя Валя, на котрого дїйстно виконано атентат. — В области донських козаків оголошено виїмковий стан. Заборонено всї збори і сходини в публичних і товариских місцях, на перше жаданє поліциї участники товариского збору мають безпроволочно розійти ся; на случай непослуху або заворушеня, буде покликане військо до акциї з оружем в руцї; особи котрі провинили ся против зарядженъ власти будуть карані гривною до 500 рублїв, або поліцийним арештом до 3 місяцїв. — Росийске правительство навіть своїм рідним, росийским козакам не довіряє, боїть ся революциї узброєного народу!

З Африки.

Лондон. Одна з телєґрафічних аґенций доносить, що в найблизших днях виждають офіциального комунікату о успішнім звороті Ню-Йорк. З місяцї домагають ся ґенти одержали наказ здержаня дальшого закупна коней.

IV. З'їзд славяньских дневникарів в Люблянї,

назначений на дні 17—19-ого с. м., відбув ся при дуже численній участи дневникарів славяньских народів Австро-Угорщини. Всїх участників було поверх 150 з того, розумієся, найбільше Словінців. Чехів було понад 40, Поляків 18, Серб 1, Словаків 6, Хорватів спорий гурт — а вкінци 6... „русских", а іменно: Марков і Мончаловский зі Львова та Вергун, Щавінський (віденьский дописуватель „Галїчанїна"), Пальмов (незвісна нам птиця) і Свонало (привагідний дописуватель москвофільских газет) — всї з Відня. — Перебіг з'їзду був такий: 17-ого вечером повитав місцевий комітет під проводом „жупана" (посадника міста) д-ра Грібара і свого голови редактора д-ра Трілєра. Віло убрані Любляночки вручили гостям гарні китиці. Музика грала славяньскі химни! Гостий розвів комітет по домівках і гостинницях. Саме місто було декороване хоругвами і флягами. — Того-ж дня вечером відбув ся в сали „Народного Дому" великий концерт а по нїм комерс. Перші промовляли голови комітету д-р Трілєр і д-р Лямпе. Відповідали їм представителї рїжних славяньских націй. „Редактор Вергун" теж поспішив забрати слово і свою широку душу вилив аж в трех мовах: зачав по малоруски (ов! і не „осквернивъ" язика?!) продовжав по словінськи а скінчив по московски. Розумієся, що Вергун званив себе ультра-панславістом. Та, видно, щирости его виводів учасники не дуже нали віри, бо Словінець Вінчґар відповів, що панславізм можна приняти з застереженєм самостійности кождого народу; впрочім есть він покришкою для „обединительних" цїлий.

Другого дня (18-ого) рано по Службі Божій зачали ся наради з'їзду. Проводи Словак, Дули; містоголовами вибрано: Чеха, Говорку з Праги і Хорвата, Бабича-Ґяльского з Загребу. Між секретарів впрутив ся і „русскій" — Щавінський. По формальних привітах, Чех Ґруби виголосив реферат про „славяньске кореспонденцийне бюро", якого утворенє було вже ухвалене з'їздом в Кракові. По довшій дискусії ухвалено: візвати Славян до складок на бюро (Чехи вложили вже 10.000 кор.), зажадати від правительства, аби державне кореспонденцийне бюро всїм славяньским дневникам видавало депеші в їх мові. Виконанє резолюциї передано маючому завязати ся „Союзови славяньских дневникарских товариств".

Про сей „Союз“ реферував Чех Говорка, повідомивши, що міністерство внутрішних справ затвердило вже статути „Союза“ і він може таки зараз завязати ся. З огляду, що не всї славянскі народи мають свої дневникарскі товариства, котрі лише могуть бути членами „Союза“, ухвалено, аби ті славянські народи, котрі таких товариств не мають, подбали їх заложити. На внесенє Хорвата Радіча ухвалено, що „Союз“ має старати ся познакомлювати Славян з їх національними літературами через курса, устроювані по більших славянських містах. Перший такий курс відбуде ся в Празї.

Слїдуючий реферат п. Прайса з Праги обговорював справу зірвання торговельних зносин з Нїмцами в взаїмного економічного зближенї Славян. „Верґун“, що студиює панславістичну економію практично через видаванє „Славянского Века“, жадає, аби на кождім з'їздї славянських дневникарів були відчити про економічні зносини Славян. Д-р Левицкий з Кракова вносить, аби заснувати „Загальну Славянську Матицю“ для видаванї дешевих книжок про літературу і положенє рїжних славянських народів. Всї ті резолюції ухвалено.

Послїдні реферати д-ра Лямпого і Вейвара з Праги дотикали законних постанов, що обмежають права праси а іменно: д-р Лямпе жадав знесенї міністерияльного розпорядженя, котрим постановлено, що на кореспонденційне бюро треба мати концесию а Вейвар запротестував против рішенї найвисшого трибуналу, що дневник як такий не може бути обиджеиим.

Ухвалено відносити ся в обох справах до правительства.

Вкінци постановлено, що слїдуючий з'їзд має по можности відбути ся в Хорватії або Словаччинї та замкнено з'їзд. Вечером сего дня видав посадник д-р Грібар банкет для 250 осіб. Підчас банкету виголошено много промов і тоастів. Слїдуючого дня устроєно прогульку до печери в Постойній (Адельсберґу) і до Триесту.

Подавши короткий звіт з з'їзду славянських дневникарів, мусимо сказати й від себе кілька слів, а то тим більше, що „Руслан“ перед кількома днями зробив докір нашій прасї загалом за небране участи в з'їздї. Квестия, чи нам, українсько-руским публїцистам, брати участь в тих з'їздах — справдї тяжка для нас до рішеня. Во безперечно дуже корисно і мило було-би нам познакомити ся з західно-славянськими і полудньо-славянськими товаришами: Чехами, Словаками, Словінцами, Хорватами і Сербами і з ними разом радити та конферувати. Але справдї годї нам заручити, чи ся користь і приємність — хоч би вона була і найбільша — могла-би зрівноважити те немиле почуванє, яке-б ми мусїли відчути сидячи тамки побіч таких Верґунів, Осташевских-Варальских, Мончаловских і tutti quanti — апостолів нашої рідної ідеї, чужих чи ренеґатів. Рішенє сего питаня вважаємо надто важним, аби могло воно наступити без однодушного і зрілого порозуміня всего загалу укр.-руских публїцистів. Одиноким-же ареопаґом, котрий-би міг рішати таку справу, може бути тілько товариство всїх укр.-руских дневникарів. До заснованя такого товариства есть уже в нас достаточаюче число дневникарів, котрих-би таке товариство репрезентувало супротив чужого форум. Тож видаємо тутки думку основаня такого товариства і сподїємо ся у наших товаришів по перу — галицких, буковинських і віденських — найти симпатичний відгук, в то тим радше, що до сего взиває нас і ухвала послїдного з'їзду славянських дневникарів.

Наука історії рідного краю в руских ґімназиях.

Між предметами науки в руских ґімназиях є рубрика для історії рідного краю. У когось необзнакомленого з шкільними відносинами не мігби навіть повстати сумнїв, щоб се не була істория Руси а — Польщі. Та в дійсности сей сумнїв справджує ся, нам зроблено сю приємність. Уживає ся в наших ґімназиях підручник др. А. Левицкого і І. Матїева: „Істория краю родинного. Учебник для висших класе шкіл середних“. Від разу треба замітити, що сей підручник, призначений для висших класе, є уживаний і в низших класах, бо иньшого нема. Сему бракови здалоби ся як найскорше запобічи, бо для молодших ученикїв треба книжки, писаної лекше а цїкавійше. Але се річ меншої ваги.

Важнійше се, який є зміст сего підручника. По вступі від 1—17 стор. слїдує істория Руси 18—74 стор., відтак істория Польщі 75—259 стор. Вже сам факт, що в підручнику для історії нїби Руси присьвячено особний віддїл для історії Польщі, звертає увагу кождого. Але вже дуже заставити мусить се, чому той „кусок“, який відступлено в підручнику для польскої історії, обіймає аж 185 сторонниць, а істория Руси, хоч в своїй хатї, мусить тиснути ся на 57 стор., отже на третину того обему, який відступила своїй сестрици. Чи се повстити тим, що істория Польщі, як нам инхотского роду, не навикла терпіти невигоди? Але такими жартами годї заспокоїти ся. Пробуймо пошукати иньших можливих причин. „Істория Руси лучить ся тїсно з історию Польщі“ — замітить може неодин. На се ему відповімо:

1) Коли так, то треба в історию Руси вплітати з історії Польщі то, що до зрозуміня польско-руских відносин потрібне, а нїсо инше пропустити. Що Русина обходить, які війни вів Болеслав Хоробрий з Генрик-ком II. або то, що Казимир I. Відновитель перед вступленем на престол був в монастири, або що его син був „щедрий“ і убив св. Станислава? Отже на що особного віддїлу історії Польщі? Що ученикови а істораї до загального образованя потрібно, те повинна ему дати всесьвітна істория.

2) Істория України ще „тїснїйше“ лучила ся і лучить ся з історию Москви, а преціж в підручнику нема особної історії роснйскої держави.

3) Істория Польщі лучить ся також з історию Руси, а чому в польских ґімназиях нїкому не приходить на гадку учити ей молодіж ґімназияльну, хоч та молодіж нераз через половину руска. Там замовчує ся про події, що конечне нераз потрібні до зрозуміня відносин в Польщі, а наша молодіж має собі ломити голову над тим, що ей зовсїм не обходить?

4) На такім укладі підручника терпить наука своєї історії, і се є для нас найважнїйша річ. Історию Руси довів автор лиш до смерти Володимира Мономаха (1125 р.) в Київщинї, а на Червоній Руси до переходу князївства галицкого під Польщу в пол. XIV. ст. Чомуж на сїм місци історию перервано? Чи може знане дальших подій не потрібне? Чи може ми з кінцем XIV. ст. вже перестали жити? Проф. Грушівский, Костомарів, Антонович і ін. писали цїлі томи нашої історії по упадку князївства галицкого, а для учеників ся доба має бути маловажною? Про сї часи трудно виробити собі яке-таке поняте з історії Польщі, з котрою „наша істория так дуже тїсно лучить ся“. Шан. автор, що так широко „трактує“ про Krzywoustych, Kędzierzawych, Wstydliwych та всяких Laskonogich, зволив лиш на кількох сторінках згадати про унію, Сагайдачного, бунти козаків, про упадок Гетманщини і запорожскої Сїчи, отже про річи, які вже дитина без сего підручника лїпше знає. Про так важну пору, як часи Мазепи і полтавский бій згадано дуже коротко і то лиш тому, що се вяже ся з польскими відносинами.

5) Як-би у нас дійсно не було своєї питомої історії, те чому на сю науку призначено в висших класах аж по дві години тижнево? Чому на тих годинах не учать руской літератури? Як вже вони мають бути призначені конечно для історії, то чому то має бути якраз істория Польщі? Могла би так само добре бути істория Анґлії або Франції, народів, що більше заслужили ся коло поступу людства, як Поляки.

Годї також виправдати і другу замітку, що книжка має научити історії рідного краю, себто Галичини, в котрій жиють так Поляки, як Русини, бо:

1) Польскі підручники мають також в заголовках слова „kraju rodzinnego“, а всеж таки в них про Руснів нема майже згадки.

2) В нашім підручнику на вступі є ґеоґрафія Великопольщі, Мазовії, Литви, а сї землї дуже далекі від Галичини.

В книжцї говорить ся про війни Жиґмонта III. зі Шведами і Москвою, про похід Собіского під Відень, про борбу Лїщиньского з Авґустом II. Саским о польску корону, а сї справи не мають нїчого спільного з Галичиною, на котру в нашім случаю істория повинна обмежатись. Не відбулись они анї в Галичинї, анї столицею Польщі не був тодї Краків.

Тож питаємо в інтересї рідної історії, хто тут винен? Чи власти шкільні, чи автор підручника, чи п. професори-історики? Передовсїм нашим професорам кладемо сю справу на серце, най они ей возьмуть під розвагу і зарадять сій ненормальности, чи то виданем нового підручника, чи иньшим яким способом. Наша молодіж не може і не хоче тратити часу на дурниці, але на науку самої руской історії.

А. Збручівский.

Перемиска Монголія посрамила ся!

Допись з Перемишля.

Минувшого тижня відбула ся перед тутешним судом розправа проти д-ра К. Черлюнчакевича, Ґровїма Луцика і кравця Левандовского, звісних кацапских наймитів, що по вечерку в честь о. прал. Матковского відіграли таку сумну ролю. Се епільоґ справи побитя руских учеників, яких затягнено на вечерницї, подаючи їм білети і котрих опісля брутально побито, коли запротестували проти злуки Сяну з Волгою відсьпіваним пісні „Не пора Москалеви й Ляхови служити“. Справа звісна, бо широкою лунею пішла по всїй нашій галицкій Украйні. „Ґалїчанїн“ і польскі часописи-клеветницї накликували в тій справі нарук разів поліцию... Іменем родичів побитих учеників руской ґімназиї обжалував д-р Т. Кормош. На лаві обжалованих засїли д-р К. Черлюнчакевич і кравець Левандовский. Луцикови акту обжалованя не доручено. Розправою проводив радник суду Пацановский, звісний зі своєї безсторонности та справедливости.

Атмосфера душна, видців богато. Черлюнчакевич про нїяку бійтику не знає. Он „бил в клика, фраке і ґлясе рукавичках, потому і не мог бити“. Всякими способами обжаловує від себе бідну молодіж. Вкінци заявляє свій глубокий жаль, коли він направду кого вдарив, про що він не знає нїчогісїнько, і перепрашає обиджених ним учеників, котрі на перепросини нарештї згоджують ся. Масненько-солоденько уневинне доморослий янічар, що він любить молодіж ґімназияльну, бо сам же він був „когда-то“ ґімназиястом. Що за ласка — дивіть на нього!

Справу Ґровїма Луцика, що кинув ся на безборонних хлопців-ґімназиястів з пацицею — сего Луцика, котрого „Naprzód“ і Kurjer lwowski все називають піячиною і ноториком ....., — відрочено із-за неприявности обжалованого, що мав акту обжалованя не дістати.

Виступав третий обжалований, кравець Левандовский. Креатура мала, непоказна так, що дивувати ся треба людским хлопцям, що дали ся обиджати такому плохому струментови кацапства. Завіряє, що він, бідачиско, нїчого не винуватий. Він „робив порядок“. Показує ся однак з розправи, що герой сей сидїв тихо, доки було більше учеників, колиж їх ряди прорідили ся, тодї він і взив ся за геройске своє дїло. Боронить його Черлюнчакевич, виголошуючи патетичні бесїди паламарщиною-тарабарщиною. Звороти в него такі комічні, що авдіторія майже що хвиля вибухає сьміхом. Закиди, підношені проти Лев., викликують у слухачів негодованє, яке дають ся чути іноді й голоснїйшим гамором. Вкінци судия проголошує засуд Левандовского на 10 днїв арешту або 50 корон гривни.

Надїємо ся, що засуд Луцика випаде далеко строгійше, що ему заслужено й справедливо буде належати ся.

Тогож дня розсуджувано ще й другу справу дотикаючу з близька руску ґімназию. Перемиска] експозитура львівскої дирекциї поліциї донесла радї шкільній крайовій, що ученики рускої ґімназиї, мешкаючі на станциї у пані Г. допускають ся вчинків, обиджаючих моральність і то за відомостию самої пані Г. Рада шкільна віднеслась у тій справі до дирекциї рускої ґімназиї в Перемишли, а тота зі свого боку стала провірювати справу. Показало ся, що і тут у грі було ложне донесенє. Пані Г. напісавала перед суд поліцийного аґента, котрий на неї і на учеників зголосив таку погану клевету. Суд переглянув протоколи списані з аґентом і запитав его, чи все те правда, що він зізнав у тих протоколах. Сей заявив, що він таких річий не подавав нїколи в сьвітї до протоколу і що, слїдно, протоколи — horribile dicta! — видумані!... Справа що не покінчена. Ми вже однак можемо й наперед бути переконані, що покінчить ся она „посрамленем“ доносчиків-клеветників!...

Не від річи буде звернути увагу ради шкільної крайової, щоби всякі доноси покликаних і непокликаних властий, дотикаючі руских ґімназий, а передовсїм перемиской, брала з резервою, а вже зовсїм не слухала песїх голосів таких „Галїчанїнів“ і польскої гадючої праси. Убуде їй трохи турбот і пустої роботи...

Уїдають на наші ґімназиї всякі Монголи за те, будьто би они виробляли забагато патріотичного духа. Колиб воно так і було, то повинніб наші опікуни знати і те, що коли ми даємо з наших ґімназий державі нашій урядників, сьвященників, взагалї потрібне quantum інтеліґентних горожан, то чейже можемо жадати від тої держави позволеня на вщіпленє тої дрібки патріотизму. Але де їм про се говорити! Они все своє. Ну, хай ми знати-мем своє дїло і не грати ся вам, нездарні опікуни наші, з таким огнем...

До якої безличности доходять кацапскі наймити часами — то годї й надивувати ся.

Доносить нам оден добродій, що такий а такий старий Монгол виговорював в цукорнї Шольца несотворені річи на Шевченка. А сей добродій сего слухав і не скартав, як слїд, старого Монгола! О, безгранична руска терпеливости! В иньшого народу не з жабячою кровю провчилиб такого мудрагеля — ну, ну! А в нас тільки жалкувати уміють! Ну, та чей вже раз і часи тоті лихі змінять ся. Сподїваймось!...

Терский.

Сецесіонїсти у Відни.

З нагоди великодних ферий їздили деякі з тутешних сецесіонїстів до Галичини та певна річ, що мусїли не одному розповідати про наше житє та поведенє. Зовсїм природна річ, що всякий рад був довідатись та розпитати про своїх найблизших а про те і інформациї мусїли відноситись передовсїм до приватного житя одиниць, з котрого опісля виновувано суд про загал тої академічної молодіжи, котру доля кинула над синїй Дунай. Допись ся нехай послужить Вп. Читачам як доповненє того образу тим більше, що має она на цїли загал а не одиниці.

Хотячи отже говорити про академічну молодіж як загал, треба конечно звернути увагу на той центр, в якім она ґрупує ся. Осередком тим повинно бути і справдї є наше академічне товариство „Січ“. Тут сходять ся всї товариші для прочитаня часописий, тут ведуть ся розмови про біжучі справи та відбувають ся відчити „Научного Кружка“. Вже в першім курсї завязав ся сей кружок і успішно сповняв свою цїль під проводом тов. Бурачиньского. З рамени „Научного Кружка“ відбулось в зимовім курсї кілька відчитів а то або в льокали тов. „Січ“ або робітничого тов. „Поступ“. А що повний образ дїяльности сего кружка буде поданий в своїм часї до публичної відомости, тож наводжу на разї лишень імена предлеґентів: тов. Чапельский мав 3 відчити, тов. Бурачиньский і Боднар по 2, а крім того по одному товаришї: Домбровский, Кузеля і Посацкий. Загалом було 10 відчитів — число отже досить поважне, коли зважить ся, що кождий відчит вимагав досить часу і що товариші богослови мусїли сейчас по приїздї до Відня забратись до науки до іспитів а товариші із сьвіцких факультетів до кольокиїй, як також се, що дуже много часу забрало устроєне величавих вечерниць в честь Тараса Шевченка а також численні віча, котрі — нехай собі „Руслан“ думає про них, що хоче — були безусловно конечні.

В наслїдок виїзду голови „Научного Кружка“ з Відня зачав він заснічувати ся. Тож Видїл „Січи“, щоби не дати ему цїлком заплїснїти, скликав членів товариства на нараду в цїли его відновленя. Підносили ся вправдї голоси, що тепер не сезон на відчити і що з огляду на короткий час, який позістає до кінця курсу, нема надії на успішну дїяльність в тім напрямі, однак перейшла гадка, що реорґанїзация „Научного Кружка“ є конечна а обовязком товаришів буде подбати, щоби він належито розвивав ся. Енерґія голови відновленого „Кружка научного“ тов. Павла Чайківского і ревність секретаря тов Павла Миколева дають повну запоруку, що задачу свою кружок сповнить і цїль осягне. Впрочім пересїмам декотрих товаришів розвіяв ся сейчас, коли на зазив голови зголосилось від разу 6 товаришів з відчитами. Перший відчит: „Про стилї в будівництві“ тов. Осипа Боцяна відбуде ся в середу дня 21. с. м.

Щоби получити dulce cum utili поставив Видїл яко другу точку нарад справу заснованя „Сьпівацкого Кружка“, котрого цїлию мало бути плеканє рідної пісні та устроюванє спільних прогульок в чудові околиці Відня. Вибрано отже сейчас на дириґента тов. Смолиньского а на аранжера прогульок давнїйшого „Січовика“ тов. Костя Таначевича. На нарадї, котра відбулась при численній участи товаришів сьпівакїв, порішено засновати „Сьпівацкий Кружок“ і запровадити кромі практичної науки сьпіву також науку теоретичну.

Так представляє ся житє молодіжи академічної у Відни як загалу, поминувши се, що не забуває она також на безпосередну свою цїль, яку може осягнути з побуту у Відни, то є на власне образованє. Доказом того пильне ходженє на виклади і використовуванє от хотяй бібліотеки „Січи“, а з руху в нїй можна вносити, що в неменшій мірі острять гайдамаки свої ножі також в бібліотеці університецкій.

Відень 17. 5. 1902.

II.

З під Лютовиск.

(Мелїорациї в Михнівци. — Читальня „Просьвіти“ в Липю. — Еміґрация. — Тяжкий рік.)

В Михнівци, турецкого повіта, мають селяни перевести осушенє 22½□ морґів млаковин через дренованє. Сю роботу переводить мелїорацийне бюро краєвого видїлу. Млаки суть власностию кількнацятьох ґаздів. Товчок до сего дїла подав тамошний, молодий ґазда, Гриць Смолій, член пов. ради в Турцї. Він душею всего просьвітного руху в своїм селї, а навіть і по сусїдних громадах. До себе прибрав горстку співгромадян, заохотив їх до змаганя осушити мокре, а через те безхосенне поле і тепер вже все є в порядку. Виправдї так в Михнівци, як і сусїдних селах є богато непропускаючої воду землї, на якій родить ся лиш непотрібний хабаз, або квасна трава, але годї якось заохотити селян до переведеня осушеня. Коли сю справу порушить ся, розправляють богато, аж за богато, обчислюють кошти і по 200 до 300 зр. за морґ, а відтак на певно твердять, що інжинєр не з'їмає всеї води в земли, і поле і дальше буде мокре. Через те і в Михнівци не богато ґаздів пристало на дренованє. Один кусник поля призначений до осушеня обіймає 12½□ морґів, а другий 8. На подане селян приїхав в осени 1901 р. зі Львова, п. Фердинанд Ґільбріхт, інжинєр краєвого видїлу, зробив поміри на місци і предложив звіт краєвому видїлови дуже прихильний сему дїлу. Іменно підносить, що в сїй сторонї буде се осушенє перше, а гірняки бідні люди одержать замість квасниці добре сухе поле, з якого і більше хісна мати-муть. Всї кошти обчислено на 3630 кор. Дві третини покрие краєвий і державний фонд мелїорацийний, а третину властителї поля. Роботи переведуть ся сего літа. Другі селяни і з Михнівця і сусїдних сел ждуть нетерпеливо, що з сеї роботи вийде. Чей і они возьмуть ся до осушеня мокряків, коли побачать, що се дає значний хосен. Михнівскі ґазди, що беруть ся до осушеня свого поли, майже весь на них припадаючий видаток відроблять при копаню ровів, при довозї дренових рурок, через винагороду за знищенє засївів і т. п.

В сусїднім, невеличкім селї Липю, отворено дня 29 цьвітня с. р. се є в сьвітлий вівторок читальню „Просьвіти“. Отвореє читальнї приняли селяне дуже радо, членів вписало ся 50, між тим кілька жінок. Ся нова читальня виключно заслуга молодого пароха, о. Михайла Попеля. Перед двома роками побудовав разом з парохіянами нову прекрасну церков, а сего року подбав о новий дарунок для них, о читальню. Є повна надія, що під так розважним і умілим проводом буде читальня „Просьвіта“ в Липю що раз красше розвивати ся.

Виходцї з наших сел до північної Америки пишуть сюди, що вже найшли роботу і будуть могли вже в літї вислати грошї своїм родинам. Які пішли давнїйше, висилають від часу до часу по 100 по 200 кор. Пишуть, що тяжко дуже гарують, кождий так робить, як кінь, а заробляє стілько, що у нас не заробив би чоловік з конем. Додають, що як би так твердо люди робили в краю, то не треба би і до Америки йти. А по наших селах є богато таких людий, що ждуть лиш добрих вістий з Аме-

рики і готові хоть і зараз утікати з краю голоду і нужди.

Сей рік заповідав ся як найгірше нашим селянам. У нас мало що ще поорали; слота і студінь не дає нїчо в поли робити. А се, що вже посіяли, не сходить. Веснянї роботи затягнуть ся певно хоть до половини червня. Люди руки ломлять, бо нема роботи і нема чим худоби годовати. Ой тяжкий буде сей рік!

Рух в руских товариствах.

(+) **Читальня в Белзї.** З Белза пишуть нам: Дня 18 с. м. відбули ся в Белзї загальні збори читальнї, котра попередних лїт, коли сотрудником в Белзї був о. Гойдиш, розвивалась дуже красно і давала концерти, аматорскі представленя та відчити. Та як его не стало, читальня не давала вже нїяких познак житя. Аж ось з днем загальних зборів здавсь знов пробудилась, коли до неї вступили нові сили та уконституував ся повний видїл, до котрого увійшли пп. Гвоздович, Галань, Фалковский, А. Вудкевич, Бордун, Кашубский і Авре. Збори ухвалили знов давати представленя і концерти, та упросили до з'орґанїзованя тогож відповідних людей. А[сподїваємось, що читальня осягне свою цїль під проводом новообраного голови, ад'юнкта судового п. Гвоздовича, котрий як видко, нежалує свого труду, де ходить о справу народну, о справу поправи долї молодшого брата. *Читальнянин.*

(+) **Загальні збори „Добробиту" в Самборі** відбули ся дня 5 мая с. р. при участи десяти членів на 876; щастя, що явили ся всї 3 члени дирекції, 4 членів совіта управляючого і кромі того 3 членів з поза Дирекції і совіта. Товариство се має 672 селян, 35 священників 77 урядників, 32 професорів, лїкарів і учителїв, 5 обшарників, 39 промисловців і 16 капиталїстів. На загальні збори не прибув анї один селянин. Справоздане Дирекції принято до відомости а з чистого зиску призначено: для вдови по адвокатї д-рі Гумецкім 100 К — для „Шкільної Помочи" в Самборі 75 К — для рускої Вурси в Самборі котра доперва колись повстане 50 К — на церков в Санчи 20 К — на бурсу в Санчи 20 К і на читальню „Просьвіти" в Самборі 20 К. В склад Дирекції входить д-р Александер Цюк, лїкар, яко управляючий директор, Альойзий Добриньский радник судовий яко контрольор, Саварин Николай ем. ц. к. надкомісар стражи скарбової яко лїквідатор. В склад управляючого совіта входять: О. пралат Лев Щавиньский, яко предсїдатель; Николай Лашкевич ем. проф. гімн., яко заступник, о. Ілярїон Гмитрик; д-р Данило Стахура, (вибраний на місце виньосованого о. Корнила Грушкевича; о. Іван Шемердяк, парох з Гуменця; Михайло Мартинець; Філярет Гладилович; Григорій Сенкусь; Іван Вий. — Загальний оборот касовий виносив 503.587 К 10 сот. — як за 3 роки істнованя результат дуже красний, супротив того просто непонятною виглядає байдужність членів сего товариства, котрі навіть не були цікаві прибути на збори та користати з прав статутом їм признаних.

НОВИНКИ.

— **Преосв. Константин Чехович** виїхав в товаристві крил. о. А. Зубрицкого і капелана о. Погорецкого на візитацию самбірского деканату.

— **Русні товариства в Перемишли** устроюють в неділю, дня 25 мая 1902 р. в великій сали „Руского Інститута для дівчат" у памятї XLI роковини смерти Тараса Шевченка **Людові вечерниці** зі слїд. програмою: Вступне слово — 1. Шевченко-Лисенко „Ори сяють ти, моя ниво", відсьп. міш. хор „Перем. Бояна", 2. Шопенівске тріо на скрипку, челло і фортепян. 3. Шевченків „Кавказ" вит. С. Я. 4. Народні мотиви відігр. на форт. п-на Ю. Ц. 5. а) Шевченко-Колесса: „Було колись" — і б) Підгірянка-Кишакевич: „Ой не нам" — — муж. хор. „П. Б." 6. Народні пісні на сопран відсьп. п. П. 7. Лисенка уривок з опери „Утоплена" відсьп. міш. хор. „П. Бояна". — Початок о год. 6 вечером. Крісло: одна корона, вступ на салю: 20 сот.

— **A to całkiem co innego!** В послїдній хвили довідуємо ся, що міністер просьвіти відкликав своє розпорядженє, котрим заборонив було слухачам львівскої політехніки устроювати збори і віча на політехніці. Як відомо, слухачі львівскої політехнїки задемонстрували против того розпорядженя в той спосіб, що перед тижнем зробили загальний страйк і перестали ходити на виклади. Як бачимо, страйк слухачів техніки вже по тижневи вінчав ся успіхом, хоч був вимірений аж против міністровн. Ми щиро радуємо ся побідою техніків, але мимоволї насуває ся на гадку, чому сецесия рускої університетскої молодїжи, хоч має далеко поважнїйшу причину і далеко більші розміри, хоч є звернена не против міністровн, а тілько против академ. сенатови, хоч була піддержувана через цїлу суспільність, і хоч трівае не тиждень, але вже пів року, не має нїяких успіхів? Ми вже з горя знаємо, що на се питанє відповідять нам наші опікуни: A to całkiem co innego! Або ось друга річ: Як відомо нашим читачам, через таку марницю, як потес проф. Кузьми, прийшло до того, що нині 5 класа рускої гімназиї в Коломиї замкнена, — в тій справі веде ся слїдство, чекають приїзду інспектора і Бог знає що! Та іронія судьби хотїла, що рівночасно в польскій гімназиї в Коломиї також пропав одному учителеви нотес — і тихо-ша нема анї слїдства, анї сецесиї. Але правда: to całkiem co innego! На сю тему далоб ся богато поговорити і ми не дамо на се довго ждати.

— **„Военное совѣщаніе"** скликує москвофільский штаб до Львова на день 29-ого мая с. р. під видом „общого собранія Русской Ради". На порядку дневнім крім звичайних формальних точок будуть ще два замітні „реферати": „о политическомъ и партійномъ положеніи въ краѣ" и „о публичномъ воспитаніи галицко-русской молодежи". Зі звісних підготовляючих статей „Галїчанїна" про „українцоф" і „українскую пайдократію" можна вносити, який буде зміст, тенор і цїль сих „рефератів" та які там западуть ухвали. „Общое собраніе" либере нєвне також — як то радив „Галїчанїн" — депутацию до свого опікуна зпід кавок, що переказала-би ему устно всї денунциациї „Галїчанїна". — Дрожить „украинцы", бо збирають ся москалюшки на „рать!"

— **Зі еміґрационного руху.** З села Залїся бискупского пов. борщівского вибрало ся 6 селян на заробіток. Прийшли они пішки до Черновець (желїзниці не мали звідки платити) а коли і тут не знайшли жадного заробітку, 4 вернуло домів, а 2 пустили ся дальше в дорогу. І так зайшли до Гурагумори, однак ту забракло їм вже і сил і грошей. Якась жидівка змилосердилась над ними, переночувала їх і справила їх за заробітком. Оден з них так розповідав: У нас в селї не ма що робити! податки великі, земля не родить а людий все приростає; заробітків не ма, а хоч є, то на короткий час і заробити нїчо не мож, бо коли є яка робота у пана то збіжне ся 100—200 людий з доколичних сїл і в тиждень-два вже по роботі! А ще до того яка плата: хлоп 30—35 кр., жінка 20—25 кр.; до того всего вибили вже 2 рази свині і то тучні підгладжені, вислали десь в сторону Черновець, худі обляли карболем. Дальше вже видержати годї, тому кождий, хто має на дорогу, їде до Канади. Землю скуповує якась Мілерова. Ті що вже є в Канаді пишуть, що они там тримають 50 морґів поля і тількож лїса, мають кілька штук худоби, 2—3 чвертки сира, гїлетку масла, і т. п. Наколи хто не знає писати, то приклає своїй родинї знак, який був вони з собою перед виїздом до Канади, і так пр. образець або міру з вікна і т. д. Коли родина пізнасть той образець або коли міра годить ся з мірою вікна, „знак" що і они мають їхати до Канади за своїми. І так сеї весни пішло вже 15 нумерів т. є. 100 людий а богато ще вибирає ся. В сей четвер їде 5 родин, між тими 2 рідні мої брати з родиною; буду писати як там они чи з войном і сьпізми відїжджали...

— **На львівскім старостві** є вже руска напись. Видко — помогло.

— **Паньскі посїпаки полюють... на людий.** Від Глинян пишуть нам о такій пригоді, що кличе до неба о пімсту: 13 мая с. р. померла господареви Филипови Варенеха з Богданівки під Задвірем дитина. Дві дочки его брата Стаха, одна одинайцятилїтна а друга осьмилїтна дитина, вибрали ся вечером сего дня до паньского лїса, щоби назбирати ґїля на вінок для помершої. Тут стрітив їх лїсничий Michał Grzyb в товаристві побережників і коли дїти побачивши їх, почали утікати — пустились за ними в погоню. Дїти наближались до хати, мали ще перебігнути через міст, що на висоті кількайцять метрів зносить ся над рікою Полтвою. Втоді стрілив до них лїсничий з стрільби набитої шротом, та поцілив обоє дїтей, з котрих молодше сточило ся під міст. З тїла ранених виймили лїкарі трийцять кілька штук шроту.

Рівночасно дістаємо відомість з Лїска, що лїсничий властителя Мичковець, п. Журовского, застрілив одного селянина, заставивши его на дрібній лїсовій крадежи.

— **В товаристві „Трудъ"** у Львові, ринок 39 буде до обсадженя посада маніпуляптки до робіт канцелярийних і ведення магазину. Подання власноручно написані з метрикою, свідоцтвом шкільним і моральности належить вносити найпізнійше до 31 мая на руки дирекції товариства. Зголошенн рефлектантов на тую посаду до 18 і над 40 лїт житя не будуть увзгляднені. — Принята має відбути двомісячну безплатну пробну практику і złożити кавцию в квоті 400 кор. Бажані інформації дотично платн удїлить дирекция.

— **На друкарню для Параньских Русинів** вплинули на руки адміністрації „Дїла" отсї дальші жертви: С. Левицкий в Станиславові 4 К., І. Зарицкий у Львові 1 К., М. Гнатишин в Дембицї 2 К., о. І. Маркевич в Юнашкові 2 К., о. Г. Паньчишин зібраних в Маґданїаці 5 К., Русинка з Бучача 1 К., Н. Івановский в Модричи 2 К., Евґенія Дудикевич з Нагорян 2 К., В. Коцков з Маликів 2 К., Володимирецкі громадяне 12·12 К. о. Ю. Гумецкий і о. М. Шелемехтно в Бутинах по 2 К., о. І. Куницкий в Марконови 4 К., парохіяне в Шепьпанах 3 К., М. Мачула в Олешицах 4 К., Г. Федан в Олешицах 1 К., М. Михалевич з Чернева 2 К., М. Зарахта в Шлахтинцах 2 К., В. Чомкевич в Стрілківцах 6 К., о. Н. Кумановский в Шимшині 4 К., парохіяне в Ролеві 4 К. — Разом 67·12 К.

— **До відомости п. віцепрезидента кр. ради шк.** Пишуть нам з Перемишля: До чотирокласової школи ім. Św. Jana Kantego в Перемишли на засаду ходять два мої брати, Дмитро і Евстахій, сини руского міщанина Михайла Колодія; молодший Дмитро ходить до 1. класи, а старший Евстахій до 2-ої. Ще при записї старшого управитель школи, звістний повінїет п. Патрни, вписав его хибно Kołodziej, хоч показано ему метрику, де назвиско виписане „Колодій", п. управитель сказав, що „Колодій" по руски, „a tu szkoła polska"! Те саме повторило ся при записї молодшого Дмитра. Мимо жадання родичів, щоби синам видавано свідоцтва рускі, видано обом за перше чвертьріче свідоцтва польскі. Тогдї їду до п. управителя і іменем родичів домагаю ся: 1) щоби справлено назвиско після метрики, котру я зараз показав, 2) щоби видано свідоцтва рускі. Але п. Патрни зо злостию відповів менї, що того не зробить, бо то лише шовінїзм. На заван п. управителя пішла до канцелярії наша матїр і повторила те саме, чого вже я домагав ся. Та п. Патрни, забуваючи навіть на найпростійші форми товариські, з гнївом відповів, що руских свідоцтв не видасть, а о зміну назвиска вели „pofatwać do Lwowa". Тогдї удав ся я до окружного інспектора п. Релїнґера. Сей признав слушність жаданю родичів і обіцяв візвати п. Патрина, щоби зараз видав рускі свідоцтва; в справі назвиска визвала ся мати на жадане п. інспектора метрикою. З того часу минав вже шестий місяць, а справа стоїть на тім, на чім стояла. Перед двома місяцями спитав мене п. інспектор принагідно, чи вже видано рускі свідоцта, а на мою заперечуючу відповідь удав здивуваного і сказав, що вже видав п. управителеви дотичне припоручєнє. Замітити ще треба, що оба ученики не дістали вже опісля анї за перший півріч анї за першу половину другого півроку жадного свідоцтва, так що родичі навіть не знають о поступі своїх синів. Чи над п. Патрином нема вже жадної власти? — *Александер Колодій*, студент прав в Перемишли, ул. св. Івана, 41.

— **З'їзд народних учителїв** відбув ся мин. неділї у Львові під проводом дир. Солецкого. По довшій дискусиї ухвалено кілька резолюций, в котрих інтересовані домагають ся внесеня до сойму петиції з проектом закона о правних відносинах учителїв, опертого на постановах такого-ж закона для урядників державних з найнижших степенїв, та проекту о заосмотрену емеритів, вдів і сиріт. Дальше ухвалено на случай, як би сойм над тими петиціями мав перейти до дневного порядку, скликати загальне віче учителїв і зорґанїзувати загальний страйк. — Другого дня зборів були присутні 9 послів демократичних, котрі обовязались піддержувати жадання учителїв що-до зміни плат і заосмотреня емеритів і вдів.

— **Відчит.** Завтра (дня 22-ого с. м.) о 7-ій веч. в товаристві „Сполька Наука" (ул. Оссолїньских 11, друге подвіре І. пов.) п. Л. Цегельский врекапитулює свій відчит, виголошений в тім товаристві минулого четверга на тему: „Погляд на історичний розвій ідеї державної незалежности Руси-Украіни", почім зачне ся дискусия.

— **Від п. адв. і посла д-ра Короля** дістаємо отсе письмо: До П. Редакциї „Дїла". На поміщене в ч. 99-м спростованє о. Сінкевича прошу принати слїдуючу заяву: Неправдою є, мов би я коли небудь від о. Сінкевича не хотїв приймати таких справ, котрі адвокат д-р Туржаньский приймав і вигравав. — З того спростованя виходило би отже, що я винен тому, що о. Сінкевич вніс 16 позвів по польски; думаю однак, що сего не можна хиба серіозно брати, бож, коли би і правдою було, що я коли там не принив якої справи від о. Сінкевича, то се не управняло ще его писати до суду по польски, бож міг він або сам написати ті позви, або післати інформацию одному з руских адвокатів у Львові, а не оправдувати свого противнародного поступку такими дрібницями. Тих кілька слів уважав я за потрібне висказати в інтересї правди, при чім заявляю, що буду і дальше подавати до публичної відомости всї случаї непростимого допущаня прав нашого языка зі сторони наших людей, бо уважаю то непростимым гріхом, коли рускій священик іменем рускої церкви вносить позви по польски, чого не може оправдати факт, що его іменем позви ті вніс адвокат полян. — Відень 6 (19) мая 1902. *Д-р Мих. Король.*

— **Передпослїдну конфіскату „Дїла"** за допись п. з. „Жидівско-польска господарка в Сколатинім повіті" поміщену в 94. числї з 12. мая с. р. потвердив п. к. краєвий суд рішенем з 15. мая с. р. ч. спр. Пр. 154/02, добачивши в уступах тої дописи під слів „Наш маршалок і пан" до слів: „простими манекінами" — і під слів: „Деморалїзуюча робота" до слів „на тій политицї" знамена провини з §. 300 з. к. (побуджованє до погорди і ненависти против орґанови державному і орґанови автономічному з огляду на їх урядованє).

— **Мордерства і самоубійства** доконав 18. с. м. Франц Станек, дїдич в Вашенці, городенского повіту, застріливши револьвером жену, трох дрібних дїточок а вкінци і самого себе. Купно дібр Станівців на Буковинї мало его наразити на страту і назвати розстрій первий. О попійнім так пискалусь один з его сусїдів в письмі до нас: Був се великий przyjaciel ludu. Всї дороги через ліс до розкиненого села, уживані від віків, позатичував і поробив рогачки. Людям повідбирав кавальцї насовнєк, котрі они здавен давна ужинали, а при виборах робив все можливе — розумїє ся лиш не розумом — щоби своїх перепертн. Люде *боялн* ся его, бо коли прим. не пішов хлоп до него жати, бо мав свою роботу, то посїпаки вибивали пікна хлопам! Таке там дїяло ся і то в XX. віку. Що его спонукало до того страшного чину, незвісно, однак боженїльність тут виключена.

— **Минула вже весна**, настало лїто, а у Львові ще й тепер, в другій половинї мая так студено, що треба в печи палити, аби не змерзнути. Так мабуть і в цїлім краю.

— **Коронация Альфонса XIII.** іспанського короля, узнаного з уповненєм 14 року повнолїтним, відбула ся в Мадридї дуже торжественно при участи представителїв усїх пануючих дворів. Город прибрав ся у сьвяточні шати. Улиці і площі заповнені товпами народа. О 2 год. пополудни удав ся король до палати послів в торжественнім походї, що складав ся з 324 карет. Король і мати-королева їхали в послїдній повозці. В палатї на трибунах заняли місця заграничні князї, дипльоматичний збір і заграничні надзвичайні посли, а саму салю заняли посли і сенатори. — По входї на салю заїв король на престолї і візвав послів і сенаторів, щоби також усїли. Решта присутних стояла. Презес палати візвав короля, щоби зложив присягу. Король виповів формулку присяги: „Присягаю на Бога і на евангеліе, що буду приміновати ся до конституциї і законів". — По довершенїй церемонії в палатї удали ся зібрані походом до костела сьв. Франца деля Гранде. Військо творило шпалїр. Похід був величавий. Король ішов під бальдахимом, який несло 6 сьвящеників. В церемонії взяло участь 2 кардиналів і 30 епископів. Публика не мала вступу до костела, а лише ґалерії заняли дами з аристократиї.

— **З Мартінїки.** З Сан-Пієр телеґрафують, що вулькан вибухає безнастанно дальше. Роботи коло відгребування погибших ідуть скоро. При тім застановили, що богато мурованих домів погорїло, коли стовчі побіч деревлині будинки остали цїлі. Зноя-же в руках спаленої на вуголь жінки найдено непарушену хустинку а на ногах зітлїлої дівчинки були цїлїські черевики. — З положеного на полудневім березї Мартінїки міста, Форт-де-Франс людність утїкає, залякана дальшим дїланем вулькану. В церквах залягають товпи народу, плачучи і молячи ся. Цїлий остров покритий грубою верствою попелу. Над вулканом громадять ся що хвиля хмари, з яких бють громи з скоростю 60 кількавок на мінуту. Зливи, несучи маси болота з попелу, знищили всю веґетацию острова. — Серед руїн Сан-Пієр крутили ся злодії, що обкрадали трупів. Одну лодку з утїкаючими злочинцями, що везли много дорогоцїнностий, приловив воєнний корабель та віддав під суд.

— **Електро-магнетична гармата.** Професор фізики Бірквеланд в Христиниї винайшов електро-магнетичну гармату. Сей винахід викликав у військових кругах незвичайне заінтересованє, бо може потягнути за собою такий переворот в мілїтаризмі, як свого часу винахід стрільного пороху. Гармата є довга на 10 метрів, а ядро летить з неї на 150 кільометрів. Кільо разів буде довша гармата, тілько разів дальше полетить ядро; приміром 20-метрова гармата буде нести на 300 клм. і т. д. Коли така гармата можлива, то приміром війну Америки з Европою не ведено-би на мори, але в суші; от хотьби зі Львова бомбардовано-би Новий Йорк!

— **Дрібні вісти.** Маршалок краєвий ґр. А. Потоцкий люстрував раду повітову і магістрат в Перемишли, сегодня оглядає трасу визначену для будови нової желїзниці Переворск-Бахур і завтра вечером поверне до Львова. — Видїл краєвий оповіщує конкурс на посаду люстратора в бюрі патронату Сиротинцї і позичок. — Властителї головного складу порцелини у Львові Яків і Александер Левицкі віднагчені титулом надворних доставців.

Вісти з еп. перемискої.

О. Ем. Вентрибович зрезиґнував з презенти на парохію Коросна руска, а в ню пропозицию принятї оо.: Ів. Русинак, Ем. Юрчакевич і Дан. Полянинович. — Ординар. шкільним відпоручником до ц. к. окружної ради шкільної в Раві рускій іменований о. Сильв. Стецик, парох в Камінцї Старій-селї на місце добровільно уступившого крил. Ів. Гаврилевича. — Від іспиту конкурсового умільнені оо.: Ем. Давидович, Петро Тустановнч і Кар. Гумецкий. — Крилошанськими відзнаками надїлені оо.: Ів. Ільницкий, парох в Залїпю і Дан. Лешкий, парох в Старім Самборі. — Сотрудництво в Горах, дек. сосальского, дістав о. Вас. Кульчицкий. — Відпустку для поратованя здоровля дістали оо. Як. Корчинський на 2 місяці, Мих. Ковшович на 6 недїль, Лев Пап на 6 нед., Алекс. Мазуркевич на 2 місяці і Іос. Долошицкий на 6 недїль.

Посмертні — ✝ —вісти.

Апольонія з Воробкевичів **Грибович**, сестра буковинського поета-композитора Ізидора Воробкевича, вдова по греко-орієнт. пароху, упокоїла ся по довгій і тяжій недузї в 63 році житя в краєвім шпиталю в Чернівцах. В. в. п.!

Господарство, промисл і торговля.

— **Весняні роботи** опізнили ся в околици Станіславова наслїдком дощу і холоду. В гірених околицях ждуть люде з насївами на погоду і сонце. В Богородчанськім не садили ще люде картофель. Озиме і яре збіже виглядає лихо, тому і ямагаєть дорожня, бо ціна старого збіжа підскочила в гору. Удержанє худоби задля недостатку паші коштує дуже дорого, а в горах, де сіна і півса статочно бувало аж до лїта, тепер цїлком забракло.

Ціна худоби. (Відень 20 мая).

На вчерашній торг зігнано рогатої худоби, призначеної на заріз, 4784 штук. В тім було з Галичини 630 штук. Торг був спокійний; ціни підпесились о 3 c. Волів з Галичини й Буковини продано: 40 штук по 56 — 62 К, 312 штук по 63—69 К, 257 штук по 70—76 К; 10 штук по 77— К — Бугаї по 52—66 К; корови підтучені по 52—64 К, худоба худа по 40—52 К. Все числить ся за сотнар метричний живої ваги.

Курс Львівский

з дня 21 н. ст. Мая 1902.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	360 —	380 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зеліз. гал. Кар.-Люд. по 200 зр. м. к.	420 —	424 —
Зеліз. Львів.-Чернов.-Ясси по 200 зр.	566 —	570 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. виплос. в 10½% прем.	109 70	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. плос. 50 л.	100 —	— —
» » » 4% 60 л. по 200 кор.	95 80	96 40
» краєвого 4½% а. в. плос. въ 51	100 20	— —
» » 4% а. в. плос. въ 57 л.	97 —	97 40
Товариства кредит. 4% (I. емісії)	95 10	96 50
» » 4% плос. въ 41½ л.	95 80	96 50
» » 4% плос. въ 56 л.	96 20	96 90
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	98 50	— —
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	103 50	103 —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. сем.)	100 70	— —
» » » 4½% (III. сем.)	100 50	100 50
Позички краєвої въ 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої въ 1893 по 4% а. в.	92 20	97 90
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	94 —	94 70
» » 4½% 4-ох емісія.	100 —	100 70
Льоси:	н. с.	н. с
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	78 —	78 —
Міста Станиславова » »	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарскій	11 21	11 34
20 франківка	19 10	19 30
100 Рублів срібних	250 —	254 —
100 Рублів паперових	252 50	254 50
100 марок німецких	117 10	117 60

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 20 мая. — Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 9·60 до 9·90 а на термін 7·50 до 8·—, *Жито* старе 6.80 до 7·— а на термін 5·25 до 5·75, *овес* оброчний старий 7·60 до 7·90 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 5·75 до 6·25 а броварний 6·75 до 7·50, *рінак* —·— до —·— *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·50 а до варення 8·50 до 13·— *вика* 7·25 до 8·—, *насіне льняне* —·— до —·— *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·50 до 6·75, *гречка* 7·25 до 7·75, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·25 до 6·40, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 45·— до 60·—, біла 50·— до 90·—, шведска 60·— до 90.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 16·50 до 17·—.

Торг на безроги.

Відень 10 Мая. Зігнано 11.842 штук, і плачено: prima 102 до 104 а виїмково —, середні і старі 80 до 90, легкі 80 до 85; поросята 80 до 100 сотиків за кільоґрам живої ваги.

Надіслане.

—

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа Галицкой

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ



окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничѣ піопы, лібедѣ, манометры и. т. д.

Уряджене дзвонівъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ най скорше и найдешевше 4183

Особа середного віку пошукує місця до зарядy домовим господарством. — Адрес: Сабіна Петровска, ул. Личаківска ч. 5, I. п. двері 22. 269 2—3

РОЖІ найгараїйші, **ФЛЯНЦИ** цьвітів, ярин і китиці (букети) поручае найдешевше

Шмідт в Станіславові.

184 1—4

Робітня артистично-бляхарска

З. Гоцінцкого

Львів, ул. Городецка ч. 47

поручае Хв. Комітетам церковним сьвічки ощадности, красно в цьвіти малёвані а іменно:

Високість:	Ціна за пару
60 см.	2·20 зр.
70 »	2·65 »
80 »	3·10 »
90 »	3·50 »
100 »	4·00 »
110 »	4·40 »
120 »	4·90 »
130 »	5·60 »
140 »	6.00 »
150 »	6·60 »

842 3—10

Заходом членів академічного товариства „**МОЛОДА УКРАЇНА**“ в Чернівцях вийшли в 1901 р. отсі книжки:

М. Гоголь: „Ревізор“, переклад Василя Сімовича 60 сот.

Г. Яблочнов: „Сільска учителька“, переклад Антона Крушельницкого 50 сот.

Йван Семанюк: „Карби“, опов. 60 сот.

Теодот Галіп: „Думки та пісні“ (поезії) 20 сот.

Антін Крушельницкий: „Серце“, оповідання 70 сот.

Замовлять можна в Книгарни Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, ул. Чарнецкого 28, або у В. Сімовича в Чернівцях, ул. Руська ч. 25.

Вже вийшов!

Дамскій Молитвенник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 c/m на пелїновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти може в торговли Евгена Сложарского, в книгарни Ставропиґійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 20—50

Рѣкъ заснованя 1892.

ДНѢСТЕРЪ ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ у Львовѣ, Ринокъ ч. 10 домъ „Просвѣты“

есть одинокимъ рускимъ Товариствомъ асекураційнымъ.

Фонды Днѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	386.402 К 83 с.
Резерва премій	205.227 К — с.
Резерва спеціяльна	6.000 К — с.
Фондъ емеритальный	47.753 К 76 с.
Разомъ:	645.383 К 59 с.

„ДНѢСТЕРЪ“ обезпечуе будынки якъ такожъ збоже и пашу противъ шкодъ огневыхъ. Всѣ 3 Вп. Епископ Ординаріяты препоручили Днѣстеръ Вел. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ.

ОПЛАТА ПРЕМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый зыскъ, надвышку зъ оплатъ, роздѣлае Днѣстеръ межи своихъ членовъ яко звороты. Въ рр. 1900 и 1901 выносить зворотъ 8%.

ШКОДЫ выплачуе Днѣстеръ дуже скоро, а оцѣнку шкодъ переводить разомъ зъ Делегатомъ и 2 членами мѣсцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ 5·075 вѣдшкодованъ въ сумѣ 2,656.787 кор.

ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позычки въ Банку краєвомъ и касахъ ощадности, бо касы тѣ принимають полісы Днѣстра при позичкахъ гіпотечныхъ.

НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капіталы на дожитя, посмертнїй капіталы, посаги, ренты и т. д. въ Краєвомъ Товариствѣ, а зъ провізій вѣдъ тыхъ обезпечень вѣдступае Днѣстеръ часть на руски добродѣйнїй цѣля.

АҐЕНЦІЙ передае Днѣстеръ радо селянамъ-господарямъ, особливо де нема близко аґенцій Днѣстра. Аґенты заробили 349.486 К. провізій. 34

Вѣдъ огню обезпечайте ся тылько въ „Днѣстрѣ“! На житє обезпечайте ся тылько черезъ Днѣстеръ!

Селяне убѣгайте ся о аґенцій Днѣстра!

Торговля „Під Пальмою“ З. Маєвского

давнїйше Ст. Войціховского і Задуровича). Академіцка 6 поручае

На сьвята

Знаменитї натуральні вина	40 кр. фляшка
Зеленяки	55 кр. фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава доскопала	по 64, 80, 100 і 108 кр. за ½ кільогр.
Розники	по 86 кр. а мігдали по 60 кр.

315 14—36

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету

поручае

своє переплетничє і ґалянтерійне заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 866

Подоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету Служебникѣвъ, Евангелій, Молитовникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумѣвъ, Манъ, Дипльомѣвъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Подяка.

Неумолимa смерть забрала нам дня 3 н. ст. Мая 1902 найдорожшого нам мужа і батька бл. п. Семена.

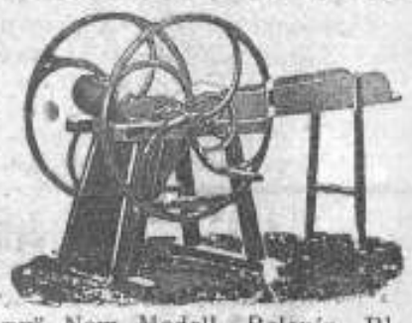
В нашім тяжкім горю заняв ся правдиво по вітцівски судьбою вдовиці і сиріт Високопреподобний отець совітник Петро Сосенко парох з Плаучи за що складаємо Вам Отче Совітнику щиро сердечну подяку. — Рівнож дякуємо за участь в сумнім обряді похоронім Впр. о. о. К, М, і А. Сосенкам, Янови Фінковскому лат. парохови з Будилова за пращальну мову перед домом жалоби виголошену в мові рускій Дудровичеви з Таврова, Дудикевичеви з Плугова за гарну пращальну бесіду над могилою виголошену Паньству Зарицким з Августівки, Чубатому з Будилова, Юзичиньскому з Вибудова Роткови з Плотичи. — Дякуємо Хвальним брацтвам і всім уявшим участь в сумнім обряді похоронім — Най Вас Бог хоронить від подібного удару.

Феліція Мушкевичова, вдова, Омелян, Богдан, Роман і Ольдзя Мушкевич сироти — о. М. Бачиньский, тесть.

Григорів 18 мая 1902. 285 1—1

Оріґінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Мораві

ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сїчкарнї New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотїльні з кутими ослопами, керати криті, дзвонові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, сикавки, також машини до шитя з первориднихъ фабрик краєвих і заграничних поручае найдешевше

L. QUELLER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куда всякі поручена висилати просять.* 224 9—24

Прошу сглядати

По цінах найдешевших.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіта“.

Без конкуренції.

Припоручае великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, российских кальошів, дитячих забавок, всїляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерій.

242 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИЇ.** 28—156

Свій до свого!

ЕВСТАХІЙ УСТЕНЬСКИЙ

Фабрика бронзівничa знарядів церковних

Львів, ул. Сикстуска 30

поручае:

Впр. Духовенству свою руску робітню і виконує всякі предмети церковні як: чаші, монстранції, лямпи і ліхтарі після найновійших взірців. Рівнож приймае всякі відновленя і направи як: золоченя, посріблюванє і нікльованє; плятерує начинє столове. Ручить за роботу виконану в моїй фабриці і за якість матеріялу. Роботи виконує о 15% дешевше від всїх фірм так краєвих як і заграничних. 291 11—15

Солідно а дешево!

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ і Сынъ

Львовѣ, площа Капітульна число 3.

поручають на теперѣшный сезонъ весняный по можливо найнизшихъ цѣнахъ свій знаменито заосмотренный складъ готовои мужескои конфекціи, пѣтнй пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вѣдъ пороху и дощу, убраня анґлезовй и маринарковй, ґардеробу для Всч. Духовенства, для пп. Ученикѣвъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерій берненьскои, французскои и анґлійскои спродае такожъ наймetры дуже дешево. 284 15—52

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ у Львовѣ

має вже готовый

Мѣдъ питный, домашного выпробованого выробу

и вѣдъ мая почавши высилае въ бочкахъ около 100, 50 и 25 літрѣвъ въ цѣнѣ по 120, 124 и 128 сот. за літру разомъ зъ бочкою. 245 52—7

ДЕРЕВЦЯ овочеві 4-лїтні, яблінки, грушки, сливки, штука по 70 сот.

РОЖІ високопенні 2-лїтні 12 штук к. 12·—, однорічні 12 штук к. 8.

Братки, фіялки, незабудьки, стокротки 100 штук к. 2 поручае

К. УРСА

огородник в Стрию. 371 4—2

РОВЕРИ

найлучшї, нові або уживані, а також всї прибори колярскі по найдешевших цінах набути можна виключно

в складі роверів „Patria“

Львів ул. Сикстуска ч. 12.

314 5—10

ФЛЯНЦИ

всяких цьвітів весняних, лїтних і зимотревалих. Ростини диванові і кухонні флянци шпараґіва і трускавок. Ростини ваконкові і цвіти.

РОЖІ

штамові і корчикові. Все в значній якости по низших цінах поручае огород торговельний і фабрика консервів **в Любичи королївскій** (шлях Львів-Безвець). 3?210—0

Каталоґ на жадане.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902,

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годині	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годині	З ЛЬВОВА
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня			6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потут.
		6·20	з Чернівців (Ицкан, Галацу), Гусятина		1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. год.
		6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вил.		2·09	6·43	» » » дв. Підв.
		7·45	з Янова			6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
		7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче		8·30	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
		8·00	» » на дв. головний		2·55		
		8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова			9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
		8·15	з Сокаля, Равы рускої			9·15	до Янова
1·35		8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина			9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
		10·25	з Рашкова, Любачова		2·40	10·30	до Чернівців, Ицкан
		11·55	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]			10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
		1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.			10·57	до » » » дв. год.
		1·23	з Янова			1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і свята
2·20			з Підволочиск, Коничниць на дв. Підз.			2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.
2·35			» » на дв. голов.			3·05	до Стрия, Сянського від 1 мая до 30/9
		3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в пед. і сьв.]			3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
		4·40	з Самбора, Стрия, Сянського [1/5—30/9]			3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
		5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Під.			3·50	до Рашкова, Хирова, Любачова
		5·35	» » » на дв. год.				
		5·50	з Кракова				
1·45		5·40	з Чернівців, Ицкан				
НІЧ				**НІЧ**			
		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова			6·10	до Сваляславова, Жидачева
		8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.]		12·45	6·30	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
		9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.]			6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в будні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15		9·20	з Чернівців Букаренту			6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
		9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]			7·10	до Сокаля і Равы рускої
8·40		9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Рова.			8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.]
2·31						8·25	до Перемишля
		10·05	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]			9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
		10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Під.			9·20	» » » дворець Під.
		10·02	» » » на дв. год.			9·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
		10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша		2·51	10·30	до Ицкан, Чорткова
		3·14	з Підволочиск, Коничниць на дв. Підз.			11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
		3·35	» » на дв. год.			11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
						11·32	» » » дворець Під.
						4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
						5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щоч.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано.

Час середно европейский різнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красіцких ч. 5) удїлює пояснень в справах зелїзничих, продае білети всякого рода і розсилає їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черлянськоі. З друкарні Інституту Ставропиґійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 108. Львів, Четверъ 9 (22) Мая 1902. Річник XXII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухгтаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 32 н. — 44 н.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 н. на пів року . . 14 н.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 н. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошения звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. Подники і инші приватні оголошения числять ся по 20 с. за стрічку.

В народ!

III.

Цілею практикованої супротив Русинів системи політичної є уредуковане руского елемнту до національної меншости. Коли би робота наших верховодів увінчала ся успіхом, то хоч би між Русинами не було одної несьвідомої одиниці, хоч би наша література станула вище від літератури наших геґемонів, хоч би ми дістали всї язикові права і вповні користали з них, то ми перестали би бути народом в політичнім значеню, ми зійшли би на національну меншість, етноґрафічну масу в польскім краю. Аби до того не допустити, мусимо як найскорше зломити сю систему, котра штучно прискорює зріст польского елемнту і скріпляє его коштом елемнту руского. Се зможемо осягнути тілько тим, коли передовсїм одержимо відповідаючу теперішнїй нашій — хоч приспаній і придавленій — силї, політичну репрезентацию в державнім законодатнім тїлї і відповідно до того зменшимо там силу нашого противника. В тій цїли мусимо в як найскоршім часї рушити всю масу руского народу так, аби нїхто не сьмів, не то шахрувати виборів, але аби навіть не важив ся впливати на вибори: громадскі, до соймy і до ради державної. Доперва тогди, коли в раді державній (не в соймі) станемо хочби в тій силї, яку нам дає теперішна ординация виборча, коли вишлемо там рішучих людий, зменшимо силу нашого ворога, здержимо ту політику, котра спиняє природний розвій наших сил, а в неприродний спосіб скріпляє нашим коштом розвій сил нашого ворога.

Аби се осягнути, треба порушити всю масу нашого народу до політичної борби. Передовсїм треба дібрати ся до „темних кутів" осьвідомлених вже повітів і до темних кутів краю. Одним словом, нам треба іти в народ.

Сил, о скілько розходить ся о спосібних до такої праці людий, в у нас досить. Однак їх руки звязані — браком гроша. Аби ті сили могли зробити свою роботу, потрібне одно лиш: гроші, гроші і ще раз гроші!

Аби нас зрозуміли, дамо оден примір. Чи загал (не одиниці, хоч дуже численні) селяньства розуміє вагу виборів? Ні, маса, а особливо в „темних кутах" навіть не має поняти о значеню парляменту, о тім, що парлямент рішає о всїх, навіть о родинних справах. Аби масї отворити очи і загріти до виборчої борби, треба їй дати науку. При теперішних обставинах вічами не дадуть нам того зробити. Ми мусїли би поучене дати на письмі, то в кожду громаду, але буквально кожду, засипати поучаючою брошурою. Але на друк такої брошури і розсилку, треба після нашого обчисленя що найменше 2400 корон. Народний Комітет того не має і не може виконати свого обовязку. Таких примірів моглиб ми навести сотки.

Коли ми вже дійшли до того переконаня, що роботу наших противників спинимо доперва тогди, коли з селяньскої маси зробимо сьвідому цїли і карну орґанізацию політичну, мусимо на першім місци програми нашої народної роботи поставити політичне осьвідомлене селян. Се може зробити через масове розширюване брошур, книжок і часописий, через правну поміч в кождім спорі громад з двором і властями, через публичні віча, а ще більше довірочні наради по селах.

На все те потрібні гроші, гроші, гроші! Гроші на брошури, гроші на розширюване народних часописий, гроші на кореспонденцию, гроші на веденє процесів, гроші на уряджуване довірочних зборів, гроші на висилку „аґітаторів", по нашому, політичних учителїв.

Кождий Русин, котрий не тратить ся через особисту працю над політичним осьвідомленем мас, повинен уважати за перший свій обовязок запомагати аґітацийні і прасові фонди і розширювати політичні видания сторонництва. Гаслом Русинів повинно тепер бути: „Гроші на політичну аґітацию, гроші на народний фонд!"

Як на піддержане сецесиї наших студентів руский народ сипнув грішми, так тепер повинен сипнути на політичну літературу і на аґітацию між народом. Від коли руский народ бере участь в політичнім житю, не зложено на політику тілько гроша, кілько на сю одну політичну демонстрацию. Се доказує, що руский народ може сотворити більший фонд на піддержане борби о права народу. Фонд, зложений на піддержане сецесиї руских студентів не повинен замкнути ся з хвилею, коли сецесия буде закінчена. Сей фонд повинен істнувати дальше і дальше доповняти ся, яко военний фонд народу руского. „Академічний фонд" повинен по закінченю сецесиї перемінити ся на „фонд народний". Першою цїлею сего фонду повинно бути піддержуване політичних видавництв для народу, масове розширюване сих видавництв, правна поміч і політична орґанізация селяньства.

Коли наше селяньство буде сьвідоме свого положеня і своїх прав, коли пізнасть способи борби і буде з'орґанізоване в одну збиту і карну масу, тогди не лиш спинимо роботу, котрої цїлею є знищене руского народу, котра спиняє природний наш розвій, але від разу здобудемо се, о чім в наслїдок нашої політичної безсильности тепер ані снити не сьміємо.

Кінець борби о права рускої мови на львівскім університеті повинен був вже і слїпим отворити очи. Як будемо туманити себе поступом нашої літератури і такими „здобутками", як рускі ґімназиї в спольщених містах побіч польскої ґімназиї, як не підемо в народ, як всїх наших сил і всїх средств материяльних не ужиємо на політичне осьвідомлене „темних кутів" і на політичну орґанізацию селяньскої маси, то всї дотеперішні наші „здобутки" запалять над нашою землею сонце доперва тогди, коли роса очи вийсть, коли руска земля перемінить ся в Польщу з рускою меншістю.

З державної ради.

Вчерашна дискусия в раді державній над буджетом міністерства судівництва відбувала ся в неприсутности міністра судівництва, бо сей по операції мусить сидїти в хаті.

Домаганя реформ.

П. Яблоньский описує лихий стан галицких книг ґрунтових і домагає ся збільшеня числа катастральних округів. Бесїдник домагає ся також знесеня оплат за доручуване візнань, зміни поступованя в спорах о власність і о зменшене коштів спадкового поступованя. Дуже потрібною є також реформа опікунчого закона. Передовсїм треба би між опікунчою властею а опікуном утворити орґан для надвору над поступованем опікуна і охорони інтересів пупіля.

Рускі справи. п. Король.

П. Король стверджує, що конституційні права Русинів істнують тілько в теорії. Зажалена руского народу лишили ся доси без успіху. Специяльно міністер судівництва не повинен допускати ся непошанованя законів супротив Русинів. Бесїдник жалує ся на нарушуване язикових прав Русинів судовими властями в Галичині і на польонїзованє судів у східній Галичині. Др. Король закинув, що в західній Галичині не вільно Русинови внести подана до суду в рускім язиці, що правительство забогато старає ся о ласку кола польского, котре веде прим в цілій палаті послів. Русини мусять домагати ся, аби в східній Галичині не іменовано жадного судії, котрий не докаже знана руского языка в слові і письмі. Галицким політичним властям закидає, що при виборах до ради державної не заховували ся безсторонно але робили урядові надужитя в користь кандидатів кола польского. Яко примір може служити ґр. Дїдушицкий, котрий не був вибраний, лиш іменований послом.

Малолїтні злочинцї.

П. Бернрайтер домагає ся реформи карних постанов для молодих злочинців, котрих число росте з кождим роком. Правительство повинно що найменше внести но велю до закона карного, котра управильнила би і посунула вище границю карної повнолїтности. Карний інститут для молодих злочинців, котрий має ся утворити, повинен бути також інститутом виховуючим.

Незнанє краєвих языків.

П. Пльой жалує ся на упослїдженє Словінців в судівництві і наводить богато случаїв, в котрих видано несправедливий вирок тілько через те, що судия не знав словіньского языка.

П. Елєнбоґен.

П. Елєнбоґен домагає ся знесеня поліційних кар і зміни постанов о слїдчій вязници. Говорячи о судейскій независимости, пригадує строгі засуди за розруху в Терстї, під впливом висших чинників. Ярким доказом впливу на суд є справа бурмістра Оґнїґенього, обжалованого о величезне обманьство. Хоч слїдство виказало вину, міністерство заряднло здержанє судового поступованя, бо Оґнїґенї кинув підозрінє на своїх противників в раді громадскій, представляючи їх яко і редентистів. Обманця протеґував міністер желїзниць Вітек.

Міністер Вітек.

Др. Вітек протестує против закиду, що правительство впливає на судові власти. Закид д-ра Елєнбоґена о протеґованю Оґнїґенього є інсинуацією.

По кількох промовах засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє нинї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Польща в Прусах.

Берлин. Після предложеного вчера пруському соймови закона, правительство домагає ся підвисшеня кредиту на кольонїзацийні цїли в західних Прусах і Познанщинї з 200 на 350 мілїонів. Дальше правительство домагає ся 100 мілїонів на купно дібр для творення домен і на цїли лїсництва.

Атентат в Мадритї.

Мадрит. Поліция розвиває дуже енерґічну дїяльність, аби викрити заговор анархістів. До Мадрита стягнено 150 заграничних аґентів поліційних.

Кольонїя. В Мадритї арештовано сторожа людової асекурациї Льогельца, у котрого знайдено 9 динамітових набоїв. Ті набої дав Льогельцови якийся анархіст і казав кинути їх до повозки короля, коли сей буде їхати до присяги. З Льогельцом арештовано кількох инших анархістів.

З Африки.

Мідельбурґ. На Аберден напало дня 18 мая 120 Бурів. Анґлїйцї відперли атак. Комендант Вангерден убитий; двох Бурів полонено.

Розруси в Хінах.

Берлин. В полудневім Чілї кілька ватаг повстанців, розбитих російскими військами, напало на зелїзничу лїнію Гаукан-Пекін, котра тепер будує ся. Повстанцї знищили міст і будівляні материями.

Студентскі бійки.

Відень. Опогди вечером прийшло до бійки між італійскими а словіньскими студентами. Поліция арештувала одну особу. О півночи бійка повторила ся в каварни, в котрій ранено трех студентів.

Любе в Петербурзї.

Петербург. З великим шумом приймають тут тепер президента Франциї. До Петербурґа приїхав Любе дня 20 с. м. Цар ждав на него на яхтї „Александра". Вечером відбув ся в честь Любета бенькет при участи 300 осіб, на котрім цар пив в честь Франциї, а музика грала марсиліянку. Любе на голосив промову і пив в честь Росиї і царя. Вчера відбули ся в присутности Любета військова парада а по параді снідання, в котрій [illegible] о симпатиях до французской арм[illegible] занесли о симпатиях Французів до российской армії і т. д.

Дїяльність французского кабінету.

Париж. На другий день по тіснійших виборах Вальдек-Русо вручив Любетови димісию цїлого кабінету. У Франциї є звичай, що по кождих виборах до парляменту кабінет подає ся до димісиї, котру президент може не принити. З огляду на подорож Любета до Петербурґа порішено, що намір кабінету Вальдека-Русо буде огоношений по повороті президента республики.

Політичний морд в Росиї.

Варшава. Шеф департаменту Черной погиб вчера в переїзді через лїс з Томска від револьверових куль двох, доси не вислїджених індивідуїв.

З церковного руху американьских Русинів.

В 83-ім числї „Дїла" подали ми під сим заголовком за американьскою „Свободою" кілька вісток про церковний рух американьских Русинів, між тим і першу часть справозданя з гарісбурского церковного з'їзду.

Дальші числа „Свободи" приносять чимало нового до сеї справи. Щоби дати нашим читачам перегляд сего руху, збираємо тутки що „найважнїйше з послїдних трех чисел „Свободи". — Отже, найперше про з'їзд:

Попереднє справоздане перервали ми серед реферату о. Вончевского, котрий виказав неприхильне становище Риму до рускої церкви. Далї виказав о. Вончевский, що так само порожові относить ся до руского народу і цареславна московска церков. Перехід на православе цїлком не буде ратунком для Русинів. За давних часів наша церков була самостійна. Народ мав чималий вплив у церковних справах, вибирав сьвящеників, епископів і т. д. а царгородскій патріярх затверджував їх. Унія знищила се виборче право руского народу а замість руского народу польска шляхта установляла сьвящеників а короні ві шляхтою епископів — що й лишило ся до наших часів. А знов московска синодальна церков знищила автономію рускої церкви в Росиї: епископів-Москалїв напсилають з Петербурґа, вони установлюють сьвящеників, завели в церквах московскі проповіди і співи і т. д. Тому нарід шукає свободи і ратунку в штундї і инших протестанцких сектах. — Американьскі Русини мають свободу, тож могуть взяти ся до рішучої оборони своєї церкви від латинщеня.

По о. Вончевскім говорив о. Константкевич, розказуючи, як руска церков в Америцї стратила самостійність. До мая 1897-ого року руских сьвящеників до Америки висилав сам кардинал Сембратович, що ревно і горячо занимав ся долею американьских Русинів. О. Константкевич відчитує кілька теплих листів небіщика-кардинала з нагоди присилки нових сьвящеників (оо. Дмитрова, Ардана, Вончевского, Підгорецкого, Макара і т. д.) Однак від мая 1897-ого року все змінило ся.

Congregatio de propaganda fide, чи властиво її шеф Лядоховский, осібним розпорядженем відобрали Митрополитови власть над американьскими Русинами, заборонили на свою руку висилати душпастирів, підчинили американьских Русинів айришским біскупам і видали ще кілька дрібнійших постанов (що до виказуваня требів і обряду), в цїли златинщеня американьских Русинів.

По тім рефератї оо. Константкевич, Вончевский, Дмитрів, Макар, Підгорецкий і Тимкевич навели з власного досьвіду безліч фактів нахабности латиньских біскупів і ксьондзів, їх нетерпимости і заїлости, ворогованя і інтриґ.

Біскупи не хотїли руских сьвящеників (принятих давнїйше кардиналом Сембратовичем) узнати сьвящениками, суспендовали їх, намагали ся загарбати маєтки церковних громад і брацтв, заказували рускім сьвященикам виконувати деякі св. Тайни, (ті, за які платить ся!), сикували Русинів а рускій обряд понижували. О. Вончевскому сказав біскуп, що руска церков се бікниця (і у нас таке вміють наші католицкі „bracia" казати — *прим. Ред.*), о. Підгорецкого латиньскій ксьондз казав арештувати, а хапли як він хрестив дитину, але о. Підгорецкий знайшов справедливість і всадив ксьондза під ключ і т. д. Рівно-ж підносили ся численні нарікання на руских епископів в Галичині, що не дбають о руску церков, бо боять ся Риму.

По замкненю загальної дискусії приступлено до спеціяльної дебати та на внесене найповажнійшого сьвіцкого делеґата, властителя готелю п. Глови ухвалено, що американьскі Русини абсолютно не признають і ніколи не признають над собою властп патиньских епіскопів. — На тім справоздане в „Свободі“ поки-що уривае ся.

Крім того справоздання з гарісбурского з'їзду містить „Свобода“ ще богато иншого матернялу з церковних американьских справ, а особливе полеміки з москвофільским орґаном „Правда“, россійскою ґазетою „Свет“, Slovensk'им Amerikan'ом, Американьско-руссним Вестиком і т. д. Переказувати тутки сю полеміку, а властиво спростовуване усяких клевет, ложий, інтриг і т. п. — нам тутки годі, а то тим більше, ще не ві всім буде вона зрозумілою для наших читачів, що не мають нагоди слїдити за американьским житем.

За се варта познакомити близше наших читачів з „олїфантским процесом“ себто процесом римо-катол[illegible] Гобена з олїфантским парохом о. Арданом і олїфантскою церковною громадою за власність руской церкви і приходу. Генеза процесу така, що 5 олїфантских Русинів, з яких тілько 2 є членами церковної громади (парохії), підмовлені звісним москвофільским інтриґантом о. Обушкевичам з Мейфільду і біскупом Гобеном, внесли враз з тим Гобеном до олїфантского суду скаргу против о. Ардана о віддачу церкви і ей маєтку в руки Гобена. Спружиною, що заправляе тим всім, є з одного боку хапчивість Гобена а з другого боку інтриґа о. Обушкевича, котрий сам хоче засісти в олїфантскім приходї. Сей москвофільский „батюшка“, що видае тепер в Ню-йорку москвофільску ґазету „Правду“, звісний зі свого інтриґанцкого пользованя на приходи вже здавна. Так виїв він о. Андруховича а потім о. Вислоцкого, а тепер набрав апетиту на Олїфант, і постановив за всяку ціну — хоч-би за ціну найбільших підлот — вигризти з відси трудящого патріота о. Ардана. Панюви о. Обушкевича стоїть однак на перепоні вся олїфантска громада, що прилучила ся до процесу о. Ардана і поставила аж 4-ох адвокатів для оборони прав громади і о. Ардана. Розправа, що відбула ся 30-го цьвітня с. р., дала докази, на який низький уровень морали стручае кацапске ренеґатство людий. Сьвідками зі сторони біскупа Гобена були: він сам, о. Обушкевич, о. Лавришин (Угрорусин), словацкий „клебан“ Янко Стас та тих 5 олїфантских „Русинів“, що їх о. Обушкевич і Гобен вибрали собі за знарядя своєї інтриґи. З противної сторони ставали: оо. Ардан, Макар, Константкевич, Войчевский і Підгорецкий, д-р Сїмінович з Чікаґо, і найповажнійші члени парохіяльного комітету з Олїфанту пп. Хилик і Кобан. Виводи і сьвідоцтва Гобена, що тревали цілих 2 години, цікаві нам хиба тілько тим, що біскуп уважае всї рускі церкви і їх маєтки в Америці за свою власність а не за власність громад, котрі їх своєю кервавицею фундували та що Гобен відчитав **лист кар. Ледоховского, в котрім сей позваляє Гобенови висьвятити когось „благонадежного“ зпоміж амер. Русинів на руского сьвященика.** (Отсей лист се цїнний документ, що як на долони виявляе заміри Риму супротив амер. Русинів!) Коли виводи Гобена були нахабнівші, то зізнали „твердорусского батюшки“ о. Обушкевича, що зізнавав під присягою, були прямо огидні. Перша і характеристична річ, що сей „твердорусскій патріот“ зізнавав по... польски! (Розумів ся, що его польскі зізнаня перекладав тотмач на анґлійске). О. Обушкевич зізнав, що належить цїлком під власть римо-католицких епіскопів а русским епіскопам не підлягае (а чому-ж є в тематизмі львівской епархії?!) та казав, що Гобен має над ним і его парохією необмежену власть. Инші біскупскі сьвідки не зізнали нїчого цїкавого. — Зізнаня сьвідків з руской сторони і пирок, котрий западе по якімсь часі, принесуть дальші числа „Свободи“.

Наконець годить ся ще занотувати, що о. А. Поляньский не приняв „гідности“ „візитатора“ руской церкви в Америці, якою Рим обдарував амер. Русинів.

На тім кінчаємо на разї наш перегляд з тяжкої борби наших заатлянтийских братів, яким спочуває вся суспільність „старого краю“. В свій час повідомимо наших читачів про дальший хід справи.

Збори „Селяньскої Ради“ в Бережанах.

Дня 2-го мая 1902 відбулись загальні збори полїт. товариства „Селяньска Рада“ в Бережанах при малій скількости членів селян а ще меншій з інтелїґенциї. Хотяй видїл розвинув досить сильну дїяльність, не знайшов на жаль сильнійшої підмоги у селян задля малого осьвідомленя, а ще менше у інтелїґенциї, бо кромі 4 сьвящеників з цїлого повіту ніхто не бере найменшої участи в політичній роботі і то через рутеньску байдужність, труснцість і односторонність. Не одні подають за причину своєї абстиненциї п. Старуха — добре! та чомуж не зберуть ся всї его противники і не доказують ему его радикалїзму, атеїзму і Бог знае чого; чому не зберуть своїх партизантів і своєю роботою, аґітациею не випруть его з того віби то домінуючого становиска. Але се знана у нас поприщка рутеньскої байдужности, що кождого дїяльнійшого чоловіка окрічать за радикала, чи то сьвітский чи навіть с ь в я щ е н и к, додадуть ще кілька ізмів, добре обсмарують де треба і тероризують. В той спосіб асекурують ся люди в Товаристві „неробів і заячосердія“ від всякої народної роботи. А тут людий ворог шарпав орґанїзмом народним, добирае ся вже не до тїла, але до самих костий і крови а незадовго стане ся з нас труп а не народ!

За сей рік відбув видїл полїт. тов. „Селяньскої Ради“ в Бережанах 10 засїдань, на котрих полагоджено бїжучі справи, внесено протест до сойму против проекту закона о збірних громадах і за его ініціативою много громад повносило такі самі протести. Видїл запросив посла Яворского до справоздання в 3 місцевостях повіту під еґідою С. Р. і вніс петицию о заведене загального права голосования. Наш кандидат на посла Старух дістав 43 голосы, бо против него все заприсягло ся, навіть свої! Вислано рускій академічній молодїжи признане за ей сьмілий виступ в оборонї своїх прав а москвофільскій молодежи погорду за зломане сецесії. Віч не було, бо Староство віча заказувало, відбували ся лише помешані збори в поодиноких селах. Хотяй членів є 337, з тих умерло і виступило 24 (по більшій части москвофіли) однак ті члени не заявляли живійшої участи в політичнім житю і не платять вкладок так, що навіть за салю на загальні збори не було чим заплатити! В дискусії забирали голос селяне, виявляючи свій жаль по причині браку духовних провідників, а коли і тих 3 сьвящеників, котрі беруть живу участь, хотїли відступити ся від видїлу, не маючи нїякої підмоги у своїх товаришів, хиба сикатури зі всїх боків, — селяни упросили їх ще на той рік, заявляючи, що як так дальше буде — підуть самі! А що в той час буде?

До нового видїлу вибрано: о. Кончевича з Ценеви на голову, п. Комаряньского, господаря з Курин на заст. голови, о. Ротка з Плотичи на секретаря, дальше д-ра Чайковского, о. Моссору з Поручина, п. Старуха з Слободи і господаря Савчука, а на заступників господарів: Сендецкого, Походжая і Ягоцкого.

Сьвященик.

В справі церковного видїлу „Народної Торговлї.

(Новова відозва до Пречесного нашого Духовенства).

Уповажнений Его Високопреосьвященьством Митрополитом до вступних пертрактацій з „Народною Торговлею“ в цїли уладженя церковного видїлу — і по особисто засягненних прихильних заявленях, що до тої справи зорґанізованя торговлї церковних артикулів вина, оливи, сьвітла і кадила із сторони Его Преосьвященьства епископа перемиского і Всесьвітлїйшого митрата вікарія капітульного станїславівскої дієцезії, уважаю за свій обовязок, перед приступленем до тої акциї зазначити прилюдно ті кардинальні основи, на яких сей уклад довершитись має.

Думаю, що такого прилюдного трактованя вимагае характер, вага і сам усьніх справи.

Стороною, котра шукае заспокоенн своїх потреб в тім торговельнім укладї, есть контрагент окремого типу, ним є Церков. Артикули яких вона потребуе с. в. вино, олива, сьвітло і кадило, се артикули, котрі входять до богослужебного і таїньственного ужитку в церкві. Тому можуть бути ними лишень сорти о строго означених канонічних кваліфікациях, артикули церквою апробовані. Винятку не може бути в тім згляді жадного. Ані одної фляшки вина підозрілої якости, ані сьвічки одної з неповинними складовими, частями, ні кадила, ні оливи иньшої якости не може бути другим контрагентом доставлено. Над тим чувати має окрема стала контроля. Друга контрагуюча сторона мусить сі обовязаня строгі на себе принятн. А се не схоче і не зможе зробити инший контрагент, як наша „Народна Торговля“, такий контрагент, котрий має тих самих інтересентів, що наша церков, а ними є ті тисячі і тисячі народу, котрі зберають ся по церквах наших с. в. цїлий нарід рускнй. Але церков, значить наша церков, мусить нашій „Н. Торговли“ додержане сих зобовязань уможливити, а то тим, що приймае на себе рівнож строгі зобовязаня, маючі всю силу законну а) що до обсягу сей уклад обіймае всї церкви кождої церковної провінциї що до всїх тих 4 артикулів, так що в жадній церкві артикулу котрого з тих без марки: церковний Віддїл Народної Торговлї і без доказу того жерела походженя ужити не буде можна, б) що до декларованої скількости артикулів: кожда церков, зглядно кожда парохия обовязана всю деклароване скількість артикулів через цїлий час тривання укладу побирати виняшви припадки незвичайні, — в) що до заплати: церков сама екзекуе належитости за побрані артикули, — г) що до часу тривання укладу: що сей уклад має зробити ся на довший протяг часу проектую 20-лїтний протяг часу, — д) по скінченім контракті право первенства Народної Торговлї до дальшого укладу.

Сї обовязаня мусять бути в уклад вложені і церквою приняті. Вимагае сего спільний інтерес так церкви як „Народної Торговлї“. Церкві належить щоби достававала свої артикули в характері цїлковитої церковної придатности і економічної чистоти. „Народній Торговли“ належати мусить, щоби потребам церков догодити, — но я думаю що більше: що „Народній Торговли“ мусить на тім дуже зал ежати, щоби інтереси тої найдорожшої, найсьвятійшої інституциї в народі с. в. церкви не були в нїчім ані на волос при ей обслузї нарушені. Но се ідеальні мотива. Нею яко купцем мусять руководити також купецькі мотиви. Церков для своїх близько 3½ тисяча церков потребуе добрих відповідних артикулів, але як кождий купуючий хоче їх мати заразом дешево. Торговля рада се певно зробити, але може се зробити лишень тоді, коли уклад буде довершений на повисших зобовязаних зі сторони церкви. Тоді вона оперта на широку сталу певну клїентелю, з обчисленою з гори скількостию товарів, не лишень не буде потребувала боятн ся чужої конкуренциї, але всяка конкуренция буде тут просто неможлива. Нїмець сказав бн: nicht nur concurrenzfähig, sondern auch concurrenzstark. А се тому, бо такий уклад виключае різика в інтересї, страти зводить до minimum — а природний наслїдок мусить бути, низькість цїни товарів. В такім укладї, але повторяю: єдино в такім, можемо мати найлїпші, найвідповідніїші, але і найдешевші артикули. Торговля робила би на тім також сьвітлий інтерес, бо зискала би в тисячнім числї цїлком певних, совістно на час платячих покупців. Так се би були справдї реально торговельні користи для обох контрагентів. Але так церков з своїми економічними потребами, як і Торговля з цїлим своїм купецким апаратом до їх заспокоеня, — се складові части народного орґанїзму, господарства народного. Сей орґанїзм функціонуе тоді правильно, коли користи і сили одної части переносять ся легко на другі близькі. Се основи нашої економії народної, котрі мусять бути в кождім великім укладї заховані. Так і в тім. З користей осягненних церковним віддїлом має „Народна Торговля“ відступити певний процент на запомоговий фонд для церков яко своїх власних інтересентів. Ставляю 5% брутто. Для мілїонового інтересу стопа се незавелика, а для фонду запомогового прирість не маловажний. Що з такого в такій сталій прогресії примножуваного фонду головного інтересента с. в. народу руского, его громад, їх церков була би користь, поміч велика, і прибула би ему нова велика, дуже потрібна сила, не хочу над тим дальше розводити ся.

З такого сконцентрованого гандлю сих церковних артикулів, именно сьвітла мусїло би добутись і то в недовгім часї одно нове жерело народного доходу с. в. фабрика сьвітла і то без великого клопоту і труду, самою вагою сеї организациї, — а акционерами сеї фабрики були би певно і церкви що достатчувало би і їм нових користей, а збільшило би певно значно економічну силу народу нашого.

Так цїла та торговельно-церковна организация доткнулась би глубоко нашого економічного житя, і спровадила би не одні добротворні переміни, що мали би значене і для будущини.

(Дальше буде.)

Д. Танячкевич.

З судової салї.

[Шпіґуньство на користь Росії.]

Дня 20 с. м. почала ся перед окружним судом в Перемишли головна розправа против Іосифа Залеского і Петра Шустера, обжалованих о злочин шпіґуньства. Акт обжалованя розказуе справу так:

Перед кількома роками граничні власти безпеченьства дістали донесене, що Іос. Залеский з Янова коло Городка, 30-лїтний, рим. кат., слюсар, перекрадае ся через російску границю і зносить ся з російскими властями. Почато Залеского слїдити, а д. 25 падолиста 1901 р. увязнено его і переведено з ним карне слїдство, з котрого вийшло отще:

Залеский, вислужившн три роки при 10. полку піхоти, суперарбітрував ся в осени 1894 р. з причини хороби очий і дістав 120 К річної пенсії. В падолистї 1894 р. вибрав ся він перший раз до Росії. В Підволочиских перекрав ся через границю і віддав ся російским властям на услуги. Его відставлено до Києва до ґенерального штабу, котрому він передав войскову мапу околиць Перемишля, визначивши на ній положене укріплень, та дав еще і устні пояснена; заразом приняв російске підданьство та обіцяв свої услуги і на дальше. Тогдї дістав 100 рублїв. З того часу по кілька разів що року перекрадав ся за границю і відносив всїлякі інформациї так що-до Перемишля, як і що-до иншнх сторін Галичини. Платили ему не але, бо в р. 1895 дістав, як сам признае, около 600 р., а в р. 1901 навіть 1.100 р.

Другий обжалований, Петро Шустер, родженнй в 1861 р. у Львові, рим. кат., служив при артилерії зразу в Кракові, потому у Львові. Від р. 1885, вийшовши з войска, працював при мулярках у Винниках і у Львові, а в р. 1888 переніс ся до Перемишля, де найшов роботу при тамошних укріпленях. Зложивши приписану присягу на захованя тайни, робив в середині фортифікацийних верків і, будучи молодшим майстром, діставав в руки навіт начерки поодиноких партий будови. Звернув він на себе увагу тим, що нараз почав одягати ся стрійно і носив навіть золотий ланцюшок при годиннику, так що розійшла ся між робітниками чутка, що він дістав якусь значну спадщину. Та показало ся, що его доходи мали инше жерело. Залеский, сидячи в слїдстві, виговорив ся перед товаришами вязними, що Шустер також їздив до Росії. Увязнено також і Шустера, а він признав ся в слїдстві, що в р. 1899 був разом з Залеским в Києві, де давав пояснена що-до перемпских укріплень, а одно навіть уліпив в глини. За перший раз дістав 300 р. В 1895 р. були знов оба в Києві; тогдї Шустер дістав знов 300 р. Третий раз був він в Києві в р. 1896 і виявив цїле уладжене телефонічне, число армат в укріпленях і т. п. Але тогдї, як каже Залеский, подякувано Шустерови за его услуги, бо пояснена его були за мало докладно і за мало імовірні. Однако Шустер ще й в рр. 1900 і 1901 був помічний Залескому, удїляючи ему пояснень що-до укріплень, планів і т. п.

Акт обжалованя зазначуе вкінци, що команда 10-го корпусу в Перемишли і так само міністерство війни ствердили вагу виявлених другій державі відомостий, котрі були строгою тайною.

При розправі розказав Залеский дуже докладно всю свою дїяльність в службі Росії. Між иншим каже, що в Києві велено ему розслїдити ріку Стир, дороги, особливо бічні і полені, дворець в Вакінчицях; велено ему вистарати ся о книжочку що-до руху на випадок мобілїзациї (книжочку тую Залеский справдї дістав) зажадано від него подробиць що-до уладжени армії, особливо перемиской залоги, що-до корпусного будинку, дверий, замків і т. п. В разї небезпеченьства велено ему утїкати до Франциї і там зголосити ся до першої команди. Залеский розслїджував земні редути в Галичи, старі форти в Залїщиках, дорогу з Делятина на Угорщину, цїлий внутрішний і зовнїшний перстень перемиских укріплень. Намавляно его в Києві, щоби веркмайстрів наклонив до зради і постарав ся о спільників крім Шустера, котрий є его вітчимом. В р. 1899 оженив ся, осів на Шлеску і хотїв подякувати за службу; але ему велено приїхати до Київа ще раз. Він поїхав і дістав там раз 800 р., другий раз 600 р. В р. 1901 розслїджував склади шин у Львові і в Перемишли та електричні машини. В Києві питали его, чи не можна би де дістати австрийских мундурів; а коли сказав, що не знае, відповіли ему, що вже самі о те постарають ся.

Шустер при розправі признав ся також до вини, але виправдував ся тим, що намовив его Залеский. В зізнаних своїх мало подав нових подробиць. В Києві дістав два рази по 300 р., а за третим разом, коли подав неймовірні пояснена, прогнано его, давши лише 10 р. на дорогу.

Замітна ще з розправи кінцева промова прокуратора Стебельского: виказуючи вагу провини, зазначив він, що гидь злочину є тим більша, що допустив ся его Полик.

З уваги, що оба обжаловані признали ся до вини, оборонцї обмежили ся на указуване пагодячих обставин. Залеского засуджено на 4½ лїт, а Шустера на 3½ лїт тяжкої вязниці (найвисшу кару установляе закон на 5 лїт). Обжаловані застерегли собі три дні намислу що-до принятя засуду.

НОВИНКИ.

Оповіщення

— **Дуже важна справа.** З Руской Бурси в Стрию дістаемо до опубліковання отсе оповіщене: Значна часть молодїжи нашої перепадае при вступнім іспитї до шкіл середних за-для недостаточного підготовленя в предметах, які вимагають ся дотично языка викладового, нїмецкого, рахунків. Щоби усунути сю важну перешкоду, порішив Видїл Руской Бурси Стрийскої устроїти підчас ферій великих так званий курс вакацийний, підготовляючий учеників, котрі мали би спроможність і охоту вступити до стрийскої ґімназиї до вступного іспиту до I класи. Курс сей тривати-ме від 17 липня до 30 серпня. Приняті на него получать цїлковите удержане в Бурсї, всяку опіку а науку потрібних предметів удїлювати-муть рутиновані сили учительскі. За цїлковите удержане враз з наукою визначуе ся оплата 40 К., котра в случаю неторичного убожества петента, достойного увзглядненя, може бути остаточно обнижена. При тій нагоді звертаемо ся до Всч. Отців духовних і панів учителїв повітів Стрийщини, з просьбою, щоби зволили — если лучить ся в селї хлопчина тямущий, охочий до науки, звернути увагу родичів его на се оповіщене нашої Бурси. Зголошеня з терміном до 10 липня просить ся висилати на руки председїдателя товариства. В Стрию 20 мая 1902. *Ю. Федусевич* председїдатель, *Анд. Мосіондз* секретар.

— **Руский інститут дівочий в Тернополи.** (*Оповіщене*). Видїл філії руского тов. педаґ. в Тернополи рішив отворити з початком вересня 1902 р. в Тернополи „Інститут дівочий“, в якім можуть бути приміщені ученицї шкіл приватних і публичних. Заряд Інститута дае інституткам за місячною доплатою 40 К: мешканє, харч, опал, сьвітло і услугу; запоручае також старанний нагляд домашний і приватну науку рускої історії і літератури без окремої доплати, — а науку мови французкої і гри на фортепіянї за доплатою, яку означить ся на підставі устної угоди. Родичі, що хотїли-б примістити своїх донюк в Інститутї, зволять зголосити ся письменно з тим на адресу п. Петра Рінтїйского, ц. к. проф. ґімназ. в Тернополи, найпізнійше до 15 н. ст. червня с. р., а то по тій причині, що Видїл, відповідно до числа зголошень, найме помешкане і пізнійших зголошень не буде міг увзглядинти. — *Видїл.*

— **З Львівского Бояна.** Вправи міщаного хору Льв. Бояна відбудуть ся завтра в читальницю о год. 7½ вечером в комнатах тов. Руска Бесїда. Прошу усїх членів в комплєті і точно зійти ся. *В. Шухевич.*

— **Земля на продаж.** В Купчинцях тернопільского пов. в ще з дворского обшару

занят 200 морґів лїса і двір з господарскими будинками на продаж. Ціна землї 250 до 280 зр. за морґ. Набути можна також за сплатою в банкових ратах. Парцеляцією занимає ся і всяких інформаций удїляє місцевий приходник о. В. Микитка.

З краю

— **Повени.** Безнастанні дощі, що падають день в день від кількох тижнів в Галичинї приводять людий до розпуки. Ріки повиступали з берегів, а найбільше спустошень наробив Днїстер і его допливи. З Галича телеґрафують: Стан води на Днїстрі під Галичом доходить 3 метрів над стан нормальний. Дооколичні поля заляті, страшна катастрофа повіни майже неминуча. Цїлі склади материялів приготованих до робіт реґуляційних на берегах Днїстра, Лімниці і Вистриці повінь забрала.

— **Народне віче в Перемишли.** З Перемишля подають нам: Заповіджене в однім з попередних чисел „Дїла“ віче в Перемишли на день 16 мая по довгих та тяжких перепонах відбуло ся в сали товариства робітничого „Siła“. Салю на замку, де мало ся відбути віче, z wielkiej miłości do poczciwego ludku, відмовили в послїдній хвилинї. Також і ц. к. староство задокументовало, що ми живемо в Галичинї, та день поперед заборонило віче. Коли комітет віднїс ся до др. Тарнавского, посла до сойму, та польского шовініста, о відступленє ему салї „Сокола“, той збув его такими словами: „Rusinom sali nie dam“. Пане Тарнавский, ми тепер віримо, że ty „wielki“ jesteś człowiek! — Кінець кінцем по усїх тих неудачах в день 16 мая уладив комітет на підставі § 2 з. о зб. в сали „Siły“ довірочні збори, щоб зібрані селяни так голїруч не вертали домів. Усїх селян явило ся около 300. Збори вітворив т. В. К. Горячо промовляв до зібраного люду т. Семен Вітик; в коротких словах представив давний стан селян за часів панщизняних, перейшов на наше теперішне суспільне положенє, та поучив селян про справу університетску, та борбу о руский університет. По нїм різні бесїдники підносили справу організації повіту перемиского, та палкими словами взивали народ, щоб він у тій боротьбі, що йде безнастанно о наші подоптані права сказав свое рішуче, важке слово... Розентузязмовані та загріті опускали учасники віче перекопані, що уже і та сїра маса поневоленого нашого люду починає поволи здїймати свої руки і вже близько та година, коли скажем: в нашій хатї, наша правда... *Д. Анп.*

— **„Українська Громада“ в Кракові.** Перші загальні збори анад. товариства „Українська Громада“ в Кракові відбули ся 20 с. м. 1902 на університетї. На зборах явились всї тутешні Українцї-академики, був також проф. укр. мови д-р Осип Третяк, яко делеґат сенату. Збори вибрали головою товариства т. Ярослава Танчаківського ст. філ. заступником голови т. Дмитра Яремка ст. теол., скарбником т. Евгена Сельского ст. прав, писаром т. Володимира Лепкого ст. філ., контрельором т. Миколу Кравцева ст. теол., видїловими тт. Гната Волчука ст. теол. і Володимира Бирчака, заступника видїлових тт. Володимира Дуба ст. теол. і Сев. Левицького ст. прав; членами суду мирового тт. Володимира Ардана ст. філ., Івана Іванчука ст. прав, Никифора Данища ст. філ., Володимира Гусака ст. філ., і Ярослава Небиловця ст. прав.

— **Бойкам вже терпцю не стало.** Жупане — сїльце кілька миль від Сколього, на границї Угорщини, замешкане верховинцями і ходачковою шляхтою. До недавна було оно власностю д-ра Вика зі Львова. Д-р Вик хотїв его продати а громада хотїла купити, та вліз и дорогу місцевий жид-арендар і набув село для себе. — Коли в селї о тім довідались, начало кипіти. Перед кількома днями зібрав ся гурт бойків і ударив на коршму. Вибито вікна, порубано двері, понищено посуду, порозливано запаси напитків. Прислугу побили, а жид з родиною сховав ся до стайнї. — Зареквірована жандармерия застала вже спокій. Справу віддано судови в Сколїм. Коли слїдчий судия завізвав кількинадцятьох бойків до протоколу, вирушило цїле село до Сколього і заявило, що не дасть нїкого арештувати. Судия нїкого не приарештував, лише наслїдком ого держава прокуратория обжалує кількинадцять бойків. Стрийске староство стягнуло до Жупаного жандармерию з околиці і скріпило ві постеруники. — Між жидами сусїдних сіл пішов переполох.

— **Москвофільска аґітация против руских ґімназий.** Як нам пишуть з Коломиї, кацапский штабовець адвокат Дудикевич збирає між коломийскими міщанами підписи на петицию до міністерства просьвіти з жаданем, щоби тамошну руску ґімназию замкнути раз на все.

— **О страшній траґедиї родинній** в селї Вишенцї, яворівского повіту, о котрій ми вчера коротко згадали, подаєм отсї ближші вісти: Убійця і самоубійця, властитель дібр, Франц Станек, числив 40 лїт, кінчив аґрономічні студиї за границею, був заповітним господарем і уходив за чоловіка маючого. Полишив брата, що є австро-угорским віцеконзулем в Ліверпулю і сестру зам. Едер, котрих і назначив спадкоємцими. Оженив ся перед 7 роками з Северинов Хотинецкою, дочкою бібліотекаря ґр. Лянцкороиських в Роздолї, незвичайно гарною женщиною. Подружє було вельми щасливе, Бог поблагословив їх дїточками. Найстарший хлопчик мав $5^1/_2$ лїт, донечка 4, а найменший хлопчик $1^1/_2$ року. Щоби забезпечити родинї долю і побільшити майно, купив перед півтора роками від ґр. Клем. Дідушицкого добра Станівці на Буковинї, заплативши за них около мілїон К. Та се купно мало ему недописати і він став журитись; ему представлялась неминуча руїна, а за тим і зродила ся в его голові страшна, пекольна думка, котру і виконав як найдокладнїйше.

В неділю, 18 с. м. приймали Станеки у себе гостий. По їх відїздї і як служба віддалилась, остав ся Станек лиш сам з родиною. Які думки стались тоді снувати в его голові, коли сам виконав свій наперед уложений намір, годї докладно провірити. О цїлій страшній траґедиї можна лише догадувати ся, що она могла статись ось таким способом:

Межи 11. а 12. годиною в ночи, коли дїти, 5-лїтний хлопчик і 4-лїтня дівчинка вже спали, Станек розібрав ся також до спання. Его жінка вештала ся ще одїта по покоях і удала ся з $1^1/_2$-лїтним немовлятем на руках до дїтинної комнатки, щоби поправити на силячих накривала. Нагло в хвили, коли вертала до своєї спальнї, прискочив до неї Станек і влучним вистрілом з револьвера у голову положив її на місци трупом. Без стону упала нещасна жінка на землю, а кров утворила навколо голови велику калюжу, що темними пятнами сноганила розпиване в неладї ясно-жовте волосє... Відтак, очевидно з блискавичним поспіхом, бо заким гук вистрілу зміг розбудити старших дїтий, застрілив наймолодшу дитину, одною кулею умертвив 4-лїтну дівчинку, а синкови влакував 2 кулї в голову. Послїдну кулю зберіг для себе. Стрілив собі у висок. Коли однак кули застрятили в черепї, не спричинила ему смерти, зняв із стїни свою ловецку стрільбу. Гранув ще один вистрїл і серце Станка, проште шротами, перестало бити. Упав залитий кровю на землю...

Так було після всякої імовірности, бо злочин вилив ся доперва рано. В понеділок о 5. год. служниця увійшла до комнати панї і узріла її на земли, наробила крику, збігли ся домівники, і ствердили смерть 5 осіб... Повідомлено сейчас судову власть в Яновi, явідки і вибрала ся безпроволочно до Вишенки комісия з начальником суду п. Рябіцким на чолї. Списано протокол, опечатано касу і забрано полишене між паперами завіщанє, в котрім небіщик заявив, що причиною, яка спонукала его до так страшного дїла, було купно дібр на Буковинї. „По страшнім заводї в моїх інтересах не маю иншого виходу, як скінчити се житє, котрого цїлию було забезпечати моїм дїтям щасливу будучність. Не маю відваги глядїти на їх — тих найдорожших нужду, — тому не хочу, щоби жили спомииаючи батька самоубійника та щоби клятва на менї тяжіла. Нехай отже ідуть зі мною! — Такі слова вичитано в однім з позіставлених писем на бюрку. — В тій самій комнатї застрілив ся перед пітьми і отець Станека.

Зі сьвіта

— **Дебют п-ни С. Крушельницкої** на сценї Національної Опери в Парижи, вийшов, як нам звідтам телеґрафують, незвичайно гарно.

Всячина

— **Атак на тенора.** Другого дня Великодних Сьвят співав на концертї у Київі улюблений співак, тенор Сабінов. По скінченій продукциї обожателькы артиста поставили до него категоричне жаданє, аби він кождую з них... поцїлував. Надармо тенор виказував, що така точка не обнята програмою. Біляві, русяві та чорняві головки окружили его, а рожеві усточка напирали ся створеннним: „Христос воскрес! Христос воскрес!“ — заатакований тенор бачив, що нема ради і мусїв відповідати на безнастанні поцїлунки своїх адмірантох. Кажуть, що при натовпі, який зчинили „христосуючі ся“ з тенором дами, деякі виходили поза межі зимну і цїлували его по кілька разів.

— **Війну против буфетових дівчат** заіиціювала рада міста Глезґова. Рада прийшла до переконани, що гарні дівчата при буфетах мають велику притягаючу силу не тільки для нежонатих але і для жонатих мущин. Через се мущини пересиджують довго в ресторанах і кавярних, що скріплює алькоголізм і нищить родинний спокій. Тому міска рада постановила, що буфетова „панна“ не може мати менше, як 40 лїт. Наслїдком такої постанови між властителями ресторанів і кавярень та між буфетирками закипіло: силкують метінґ і хочуть як слїд запротестувати против постанови міської ради. Замужні жінки знова готовлять контрдемонетрацию і овацию для „батьків“ міста. Мужі — видно — боять ся виявити в тій справі свою думку, бо про їх акцию не чувати нїчого.

— **Дрібні вісти.** Кс. арциб. Вебер переводить тепер канонічну візитацию, а кс. арциб. Більчевский виїде на такуж візитацию в червни. — Майно фундациї кольоній вакаційних в Тухлї, заложеної для дітий зелїзничої прислуги, виносить 96.000 К. — Викладя в львівскій політехнїці розпочали ся з днїшним днем на ново. — В краєвих низших школах рільничих починає ся рік шкільний з днем 1 липня. Кандидати мають внести просьби о принятє найдальше до 1. червня. Незаможні можуть уписати принятє на конт фонду краєвого. — Почтові функционарі будуть могли користати з 14-денної відпустки, коли вона не злучена з платним заступством. — На будову шкіл народних дістали безпроцентову позичку громади Спобідка 2400 К і Тисьменица 4000 К.

Бібліоґрафія

— **Записки Наукового Товариства імени Шевченка** у Львові, під редакциею М. Грушевського, II том за 1902 рік з XLVI том від початку видавництва, містить: 1. Магдаленьске майстерство на Украіні (Хведора Вовка). 2. Сьвятий Клемент у Корсуні, причинки до історії староруської леґенди (д-ра Івана Франка). 3. Угроруські духовні вірші (В. Гнатюка). 4. Miscellanea: а) Монах ворожбитом (М. Грушевського); б) Руська пісня польского аґітатора з 1848 р. (Ф. Королевского) в) як складають ся леґенди (Олекс. Марковича). 5. Наукова Хроніка і 6. Бібліоґрафія.

— **Історія Московщини до Петра Великого.** З російського Л. М. Благовещенського переклав М. К. Коптом і заходом товариства „Просьвіта“. У Львові 1902 —106 стор. — Ціна 60 сот. Книжку сю розіслало товар. „Просьвіта“ своїм членам як 5 і 6 книжочку за сей рік.

— **„Кіевской Старини“** том LXXVII за місяць цьвітень 1902 містить: I. Къ библіографіи И. П. Котляревскаго (Ник. Василенка. II. Письма П. А. Кулиша къ А. Ѳ. Кистяковскому III. Пидъ тыхымы вербамы (конець. Оповіданє В. Грінченка). IV. Житьебытье лубенского крестьянина (В. Милорадовича). V. Исторія кіевской второй гимназіи. VI. Разграбленіе большого кургана „Огюзъ“ Ц. Г. Неймана. — Документы, памѣтки и замѣтки. — Библіографія. — Археольогическая лѣтопись.

Померли

Іван Титар, емерит. ц. к. офіциял суду, замешкалий в Самборі, упокоїв ся там же дня 17. мая в 46 році життя. В. в. п.!

Александер Кульчицкий, б. ученик ґімназияльний номер дня 17. с. м. в Самборі в 27 році життя. В. в. п.!

О. Доротей Федоринчук, ЧЧ. сьв. В. В. упокоїв ся дня 6. с. м. в Погонї в 70 році життя а 46 сьвященьства. Покійний був довголїтним директором василіянської народної школи в Бучачи і виховав цїлі покоління. Коли взуіти обняли управу василіянськими монастирями, не піддав ся він реформі, скитав ся по різних монастирях, поки не успув сном вічним в однім з найбідніїших монастирів. В. в. п.!

Малий фейлєтон.

Приятельці.

Цить, моя люба, не плач за мною!
Сльоза та в душу вбиваєсь мою
кинжалом горя, журби і муки
і крає серце ножем розпуки.

Я, що зір вводжу лиш в хмари сиві,
думку шлю в небо за зіздя слїдами,
в инший блакит я вдивлявсь инші
і за любою тужу думками.

А він? Він духом заїс ся над гори,
що сьмілю, гордо в небо стріляють,
над тії ясні, золоті зорі,
що в нутрі серця його сияють.

Могучий дубе, дерев королю!
Поглянь на мене, марну билину!
Ні! Він не спустить очий до долу!
А я в розпуці і туї гину...

А коло мене молодців много
мов вінцем гожим мене квітчають,
слухають кождого слова мойого,
до мене пісиї свої складають.

Та я одного лише шукаю,
хоч духом зніс ся він понад хмари...
За ним я вічно зір посилаю,
хоч не досягну... А страшні мари
встають і кличуть: „Дівчино мила!
На тій дорозї горе, могила!

Як мені тяжко, страшно, понуро...
Звуком розпуки заграй, бандуро,
і зойки серця душі сльозами
шли геть, високо, під неба брами!

Але ти, люба, не плач за мною!
На віки скрию любов я свою,
болюче серце вирву із груди
й піду блудити мов тїнь між люди!...

Славомира.

Надіслане.

ЗАКЛАДЪ

Д-ра Евг. Пясецкого

для лїчничок ґімнастики, ортопедиї и масажу

улиця Третого Мая ч. 2.

Ординує вбдъ 2—4. Для здоровых гимнастика гигіенична. Проспекта даромъ. 195 17—20

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, вииманє зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в кавчуку і в золоті, в отсобних випадках без плитки. Направи з провінциї полагоджує ся відворотно. 223 2—2

ВСЇХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Д-р Володимир Янович

б. асистент ц. к. головного шпиталю у Відни, мешкає тепер в Станиславові ул. Казіміровска ч. 5 ріг (ул. Собіского, напротив каси ощадности.) 376 4—10

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, вииманє зубів без болю, лїченє недуг ясен і инших устної, штучні зуби в кавчуку, золоті і без плитки.

Репаратури в провінциї виконує ся відворотно.

Інститут отворений цїлий день.

Лїкар-дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

В справі конверзиї акциї зелїзниці Кароля Людвіка зволять властителї тихже акциї порозуміти ся з домом банковим

Сокаль і Лілїєн

Дім банковий і контора вимінн у Львові.

Поручени в провінциї полагоджують ся відворотно. 2/7 4—?

Всякі купоны

и выльосованї папиры вартостнї 374 [1]

выплачує безъ потрученя провізіи або коштовъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

Ц. к. уприв. Галицкого акційного

Банку ґіпотечного.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на планціахъ площа, Галицкои



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокли далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тальмы жѣрничї піопы, лїбелї, манометры и. т. п.

Уряджене дандибовъ електричныхъ.

Всякі направы полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185



БРИНДЗЯ гірска, маєва, сьвіжа. Пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 28 кр.

ШПАРАҐИ до 26 мая 1 кільоґр. по 75 кр., пізнїйше пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 40 кр.

БУЛЇОН длякорих надзвичайно пожиточний по 5 зр. 6 зр., 7·50 зр. і 10 зр. за кільоґр.

Двір Лапшин п. Бережани.

388 5—10

! ПОЗИР!

ПЕРША ҐАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всїх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рішнож виплїтає старі).

Похвальні листи на жадане. 203 31—50

ПУМПИ

всякого рода і до кождого ужитку в господарстві і промислї а також комплєтні

водопроводи

для міст, сіл, господарств оборонних і т. д. виконує

Ант. Кунц

ц. і к. надворний доставець

Найбільша специяльна фабрика водопроводів і пумп в монархиї.

Weisskirchen на Моравї.

30 / o 4—19

Ґенітований півець церковний, безженний, гледже посади дяка. Адрес: Іван Гоцуляк в Залучу п. Турильче над Збручом. 375 31—3

ЖЕҐЕСТІВ **Заклад жерельно-купелевий**

в Галичинї над Попрадом.

Почта телеґраф, зелїзниця в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дні реставраций, пенсионат з цїлим удержанєм як до комнати під 8 К денно. — Ординуючий лїкар **Др. Тимотей Петровский**, аспет. клін. акушерії, б. секундар шпиталя сьв. Лазаря.

ВОДА ЖЕҐЕСТІВСКА, найсильнїйша цала зелїзиста находить ся по всїх складах под мінеральних. — Проспекти і пояснени висилаєсь на жадане відворотно. 389 7—20

Заряд жерельно-купелевого Закладу в Жеґестові.

Шевченка Кобзар I. серия

16 карт 1 корона

II. серия 12 карт 80 сот.

Продає антиварня ҐРУНДА

Львів, ул. Театральна ч. 16.

Купую книжки руські і російскі, і марки заграничні по найвищих цїнах. 361 1—8

Свій до свого!

Перший рускій склад машин до шита!



Незрівнаної доброты машины до шита и гафту Зінгера

Ножний вбдъ 27 до 66 зр.
Ручній „ 25 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботы.)

Вел. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, якъ также и для сел-нъ за потвержденемъ уряду громадского. 103 2—?

Усяка справа приступна. Готівкою о 10% дешевше. Наука шита и крою безплатно. Цїнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ механік

Львовъ, Ґалиция 6.



Zacherlin

hilft großartig als unerreichter „Insectentödter".

Правдивий лише в флящочках.

877 1—8

Набути можна всюда де висять плякати.



Звісна Р. Т. Рускій Публиці

Реставрация Яковского

Львів, улиця Галицка число 10,

приймає абонаменти на обіди і вечері. — В піст обіди і вечері пістні, проте поручає ся особливо Всч. Духовеньству. О численну участь просить

ЗАРЯД.

353 7—10

Ф. ФРІДРІХ і И. НАГОРНИЙ

Львів, Академічна ч. 28.

Торговля корінних товарів, делікатесів і вин. Склад кави, чаю, полудневих овочів та й всіляких артикулів споживчих входячих в обсяг домового господарства, свічки, мило, крохмаль, соду. — Мариновані, вудженини, сири, горівки, лікери. Вина, шампанн. Коняк куражинний. Пиво пільзеньське, Портер англійский. — Комнати до снідань. 490 35—40

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

мешкає 20 лѣтъ у Львовѣ, принимає загальне, що входить въ украсу церковну и просить уклонно Выс. Пр. Духовенство о занотованє адресы до дальшихъ услугъ въ искуствѣ

Львовъ, улиця Краковска число 20. 205

Соснове кадило

кромѣ приємного запаху має неоцѣненій прикметы гигієнічній, для того поручає ся особливо хорымъ на груди. Очищує и вѣдсвѣжує въ высокій степени воздухъ въ мешканяхъ. Фляконъ 120 сот., розпилячѣ вѣдъ 60 сот. до 3 к.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

Львовъ, ул. Сикстуска ч. 25 и ул. Галицка ч. II.
Краковъ, Суконницѣ ч. 20. Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 12 II.

Маґазинъ дамскихъ новостей

ГЕРМАНЪ ЛЯХСЪ

Львовъ, улиця Галицка ч. 12.

поручає Поважанній Р. Т. Публицѣ **Роботню и маґазин капелюховъ дамскихъ и дѣточихъ** а такожъ рожній товары оксамітна и шовковій, коронки, стяжки и рожній товары модній, найгустовнѣйшій убрана до капелюховъ, такожъ бѣля дамске, корсеты, парасольки, рукавички, товары волѣчковій и футраній

Великій выборъ обуви дамскои и дѣточои, такожъ российскихъ кальошевъ по найдешевшихъ цѣнахъ. 154 31—15

Приймає ся капелюхи до убрана и переробленя.

ТЯГНЕНЄ

НЕВІДКЛИЧНО

19 червня 1902

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по 1 короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Клярфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і син, Яков Штрог, Сокаль і Лілієн, Самуелі і Ліндав.

Всї виграні виплачують достаткї готівкою з потрученем 10%. 340 4—?

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВИ і ВИНА

КДМУНДА РІДЛЯ

перенесена

на улицю Театральну ч. 3,

друга каменица, від площі Маріацкої поручає:

ЧАЙ

маєвого збору:		
пів плт. Congo	зр.	1·60
Souchong чорна	„	2·—
маєвий збір	„	3·—
Kaysow чорна	„	4·—
Melange de Lon	„	4·—
Висівки чаєві	„	1·30
Висівки найліпших чаїв	„	1·60

КАВИ

найлучші роди о чисто ароматичнім вкусї, котрі розсилає оплатно до кождої почтової стациї 4/¾ кілґр. в мішочку:

Portorico	9·—	½ кґр.	—·90
Cuba груб.зер.	9·60	„	—·90
Ceylon зелена	10·—	„	1·—
Ceylon „ перед	10·40	„	1·04
Ceylon „ гр.-з.	10·75	„	1·04
Ceylon „ перл.	10·75	„	1·08
Mocca араб. а.	10·75	„	1·08
Jawa золота	10·75	„	1·08

Опаковане не числить ся.

Замовлена з провінцаї висилає ся відворотною почтою. 136 17—52

МИЛО ІМСІ ПАНА

ЗАБЛОЦКОГО

Найліпше мило туалєтове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ „TLEN"

До набутя у всїх антиках, дроґеріях і першорядних склєнах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусдве 1 корона за штуку.

177 28—60

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричній а именно:

I-а по 156 кор. за 100 кільо

II-а по 136 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

Народну Торговлю у Львовѣ

Скринки и опаковане даромъ 123 8—?

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спиритусу, Фабрика рому, лікерів і оцту Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у ЛЬВОВѢ

поручає старѣ горѣвки польскій, роволіси, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спиритусъ, „Bouquet" на наливки, та-ож правдивій оцетъ спиритусовый. 365

Склады для мѣста улиця Галицка ч. 1. — а улиця Коперника ч. 9.

Вже вийшов!

Дамский Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 c/m на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по ціні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти може в торговли Євгена Спожарского, в книгарни Ставропиґійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 21—50

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичинї



Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлійскої стали від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столеві и вилки, ножиці всїлякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 103

Вибір краєвий.

ЄГИПЕТСКІ **ТУТКИ** і бібулки циґаретові.



AIDA

Тепер за найлучші узнані.

ФАБРИКА: Львів, Паньска 10.

Взори на жадане даром. Експорт свѣтовий. 332 3—25

Вибір краєвий.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902,

[Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп.	Поїзд особ.	ЗІ ЛЬВОВА
приходить о годині			відходить о годині		
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потут.
	6·20	з Черніців (Ицкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2.09	6·43	„ „ „ дв. Підз.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30		
	8·00	„ „ на дв. головний	2·55	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Рави руской		9·15	до Янова
	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
1·35	10·25	з Ряшова, Любачова	2·40	10·30	до Черніців, Ицкан
	11·55	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	1·23	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і свята
2·20		з Підволочиск, Коничинців на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·35		„ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
	5·35	„ „ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	5·40	з Черніців, Ицкан			

НІЧ

	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	*6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буші дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Черніців Букарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і свята]		7·10	до Сокаля і Рави руской
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і свята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Під.		9·20	„ „ „ дворець Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і свята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ицкан, Чорткова
	9·14	з Підволочиск, Коничинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	8·35	„ „ на дв. гол.		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано. 98

Час середно европейский різнить ся від часу львівского о 36 мінут, а именно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро информационне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красицких ч. 5) уділяє пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розсилає їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор Д-р Володимир Охримович. Папір з фабр. Черлянської. З друкарні Інституту Ставропиґійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 104 Львів, Пятница 10 (23) Мая 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Ілюстрований додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік . . . 32 к. — *за границю:* 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без пачтевої пересилки)
на цілий рік . . . 26 к. на пів року . . . 14 к.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

З державної ради.

Найвисший трибунал.

На вчерашнім засіданю палати послів п. Добошиньский жалував ся на повільний хід справ в найвисшім трибуналі. Полагодженє ревізиї тревае часто два рази донше, як цїле поступованє в обох низших інстанциях. Цїль нової процедури, аби спір як найскорше рішити, не осягає ся через повільне поступованє найвисшого суду. Рестанциї з Галичини вносять трету часть всїх рестанций в найвисшім трибуналі.

Відповідь п. Королеви.

П. Королевиц бесїдник відповів, що в східній Галичинї кождий урядник Полякознав рускій язык (чому не користає з того знання? *Ред.*) і що се неправда, що руске населенє не може до урядників відносити ся по руски.

П. Хоц.

П. Хоц дуже остро ударив на міністра судівництва. Тайні кваліфікациї суть ганьбою судейского стану. Бесїдник домагав ся скорійшого полагодженя справи авскультантів, домагав ся скорої зміни карної процедури зі знесенем кари смерти. Сторонництво бесїдника буде голосувати против буджету міністерства судівництва, бо ческий народ не має більшого ворога, як міністер Спенс-Боден.

П. Офнер.

П. Офнер підніс конечність реформи законодавства о охороні робітників, закона працового, конкурсового, карного і о оплатах. Бесїдник висказав бажанє, аби делеґациї так довго не ухвалили 38 міліонів на армати, як доґо правительство не внесе нового військового закона карного. Інституция судових інспекторів впливає некористно на судейску независимість.

Заступник правительства.

В заступництві недужого міністра судівництва, секциїний шеф Клайн заявив, що міністерство працює над новим законом карним, над новим законом карно-поліцийним і падїе ся предложити проект реформи поступованя в неспірних справах.

Ґрунтові книги в Галичинї і Буковинї суть вще в гіршім станї, як ту се представлено, але заложенє нових книг з причини дуже великих коштів можливе там, де старі книги суть вже цїлком не до ужитку. Реформа ґрунтових книг може наступити тілько в законодатній дорозї і дотичний проект в короткім часї буде предложений палатї.

З огляду на малу територию в Буковинї не дасть ся утворити окремий висший суд краєвий, але в можливе утвореня нових окружних і повітових судів і в тій справі ведуть ся переговори. Бесїдник протестував против закиду обмежуваня независимости судейского стану. О борбі з адвокатским станом міністерство нїколи не думало і непорозуміня під тим зглядом вже впрівнано.

П. Дин.

П. Дин заявляв, що Чехи дякують за посередництво секциїного шефа Клайна, котрий обіцяв бажаня Чехів предложити міністрови судівництва, бо від міністра, котрий допче права ческого народу, не можуть нїчого надїяти ся. Сей міністер забуває о своїх обовязках і стоїть на услугах Всенїмців.

П. Длужаньский.

Кандидат на гофрата, п. Длужаньский домагає ся побільшеня числа радників двора і підносить заслуги секциїного шефа Клайна. Бодай третину суддїв з 6 ранґи (ранґа Длужаньского *Ред.*) треба посунути вище. З причини злих відносин авансових, вже тепер панує невдоволенє між судиями.

Літературна конвенция.

Др. Рошковский домагає ся, аби Австро-Угорщина приступила до міжнародної літературної конвенциї. Не можна допустити до вивозу літературних праць без дозволу автора. Корсарство в літературі повинно бути так само заборонене, як корсарство в торговли. Австрийске авторске право з р. 1895 змушує деяких авторів друкувати свої праці за границею.

По промовах пп. Герольда і Вартолього ухвалено всї титули буджету міністерства судівництва а тим самим закінчено друге читанє буджету

Фінансовий закон.

Фінансовий закон ухвалено майже без дискусиї і засіданє замкнено. Слїдуюче засіданє нинї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Сойми.

Прага. Сойми краєві мають зібрати ся 17 червня.

Поворот Побідоносцева.

Берлин. Побідоносцев перервав нагло свій побут в Вісбаденї і від'їхав до Петербурга.

Фірмілїян.

Царгород. В наслїдок сильного напору Росиї султан видав іраде, котрим іменує Фірмілїяна епископом. Кажуть, що се стало ся на жаданє царя. Екзархат приготовляє протест.

З Африки.

Претория. Шість делеґатів вибраних на конференциї в Вереніґінґу разом з членами обох правительств в товаристві Деларея і Девета і вісїм секретарів приїхало тут в неділю. Всї мешкають в хаті коло квартири Кічинера. Приїхав тут також ґубернатор Мільнер.

Лондон. Daily Telegraf доносить, що его кореспондент телеґрафував до своєї родини: „в коротким часї верну до дому". Після умови се значить, що Бури приняли предложенє Кічинера. До воєнного уряду надійшла депеша Кічинера. На нинї скликано кабінетову нараду.

Повстанє в Хінах.

Лондон. Знищенє мосту на полудне Ченфіну доказує, що повстанє перенесло ся вже до округів провінциї Печілї, котра доси була спокійна. В Шечуанї ситуация також погажна. Королева казала Юаншікайови заґнати повстанцїв на полудне.

Як то Рим гадає через Русинів навернути Всхід до католицтва?

Маю під рукою шематизм цїлої церкви католицкої з р. 1897. Нехай говорять цифри:

1. Обряд сирийско-маронїтский числить вірних около пів міліона душ, переважно в гористих сторонах Ливанону. Мають вони: патриярха, 1 архиепископа, 7 епископів, 5 духовних семинарий, 3 монашї конґреґациї з 200 монастирями, колеґію в Римі, котру папа Лев XIII в р. 1901 покликав на ново жите, призначивши на ту цїль 100.000 лїр (колеґія була в часї окупациї Наполеона знесена). Папа римский посилав маронїтскому патриярхови понтифікальні ризи на консекрацию; так і Лев XIII післав ті ризи новому патриярхови Ілиї Гуаякони.

2. Обряд вірменьский числить над 100.000 вірних. Католицкі Вірмени мають: патриярха, 3 архиепископів (одного з них у Львові), 3 епископства і 2 патриярхальні вікарияти. Папа Лев XIII заложив в р. 1883 окрему колеґію для Вірмен і віддав їм до ужитку костел сьв. Николая з Толентину враз з притикаючим до него монастирем.

3. Обряд халдейский має около 33.000 вірних з патриярхатом у Вавилонї, з пятьма архиепископствами, 4 епископствами і трема монастирями.

4. Обряд сирийский числить около 64.000 душ з патриярхатом в Мардинї (в Мезопотамії); має 10 епископів, 76 священників.

Взагалї всїлякі східні обряди католицкі, до котрих не належить більше як $1^1/_2$ міліона вірних, мають 6 патриярхатів: в Александриї коптийскай, в Антіохиї маронїтский, мельхитский і сирийский, у Вавилонї халдейский і в Киликиї вірменьский [крім того є ще 5 патриярхатів латиньских і 2 патриярхати для Індий (східних і західних(в осїдком в Ґоа і в Толедї], кільканацять архиепископів, над 30 епископів і патриярхатских та апостольских делеґатів і 17 монашких абатів.

Порівнаймо з тим руский католицкий обряд, до котрого належить над 4 міліони вірних. Має нїи одного архиепископа, 4 епископів і одного абата (коли числити сюди жовківского архимандрита, якім зістав ак в остатних часах о. Сарницкий.)

Та ще одно: Католицка церков має около 70 кардиналів, 13 конґреґацій для рїзних справ церкви і 12 папских урядів. Але Русини католики не мають там нїгде голосу ні вступу. Правда, мають в Римі прокуратора, о. В. Леницкого, котрий там має заступати справи руского обряду. Але ни же нїи має заступати ті справи, коли не має жадної власти? Де буде їх заступати, коли не має вступу ані голосу в жадній конґреґациї ані в жадним уряді папским?

Оттака то опіка над руским обрядом, котрий числить три рази тілько вірних, що всї ми і всхідні обряди разом! Така опіка над тим обрядом, через котрий Рим гадає цїлий Всхід сполучити з католицкою церквою! І як же то се має стати ся? Як може руска церков допомочи до сего, скоро при такій опіцї не є в силї охоронити власних своїх вірних з одної сторони перед латиньщиною, з другої перед православіем? Чи при такій опіцї Риму не за богато жадають Русини, домагаючи ся для забезпечена свого обряду бодай патриярхату і епископів для Америки?..

Н. Н. член „Хлопскої Ради".

НОВИНКИ.

Оповіщеня:

— В „Клюбі Русинок" у Львові буде завтра, в суботу, 24 н. ст. с. м. відчит п. д-ра Олекси Грабовского для учасниць „Клюбу". Початок о год. пів до семої вечером.

— **Руська Бесїда в Станиславові** устроює ві второк дня 3 н. ст. червня *вечорок з танцями* в льокалї того-ж товариства і в примежній великій сали при участи музики військової 24 н. п. На сей раз заладив комітет спеціяльну — до сего часу небувалу — несподіванку. Ото один з соколинів, звістний в Станиславові і околици аматор-фотоґраф підчас кадрилї відфотоґрафує танцюючі пари при сьвітлї маґнезиєвім. То-ж кождий, хто хоче мати таку милу памятку, нехай прибуває, а певно не пожалує, тим більше, що і забава взагалї заповідаєсь прекрасно. Вступ від особи 2 кор. Початок о год. 9-ій вечером. Стрій для пань вияткований, для мужчин балевий.

— **Видїл „Рускої Бесїди" в Золочеві** повідомляє сим всїх своїх П. Т. Членів і тих, котрі бажають виписати ся в члени того товариства, що льокаль „Бесїди" отворений з днем 18. мая містить ся в камениці Гроссконфа (побіч касина) на I. поверсї.

— **Подяка.** Читальня „Просьвіти" в Сивевідеку ниж. складає на сім місци подяку Хвальному „Товариству для розвою руської штуки" у Львові — а особливо артистї-малярови п. Манастирскому, котрий на місци змальовав нам пресарно цїлу сцену до аматорских представлень. Так куртина, як декорациї суть не лиш артистично, але й патріотично виготовлені — пр. на заднїй в представленій кобзар, що сидить з кобзою на могилї під хрестом також виготовленє цїлої сцени є під кождим зглядом дуже артистичне, а для сїльських читалень відповідне і практичне; ціна цїлої сцени, з огляду що декорациї мальовані з обох сторін, є прямо низька, — тож можемо єю совісну працю сего п. артиста-маляра всїм иншим читальням препоручити. *Бюл.*

— **Книжки до шкільних бібліотек.** Рада шкільна апробувала слїдуючі видани Руского Тов. Педаґоґічного на нагороди пильности і до бібліотек шкіл народних: „Оповіданя для дітий" 40 сот. опр. 54 сот. — „Оповіданя Катренка" 40 сот. опр. 54 сот. — „Оповіданя Коцюбиньского" 40 сот. опр. 54 сот. — „Перекази Крымского" 40 сот. опр. 54 сот. — „Дитячі оповіданя Мамина Сибіряка" 30 сот. опр. 54 сот. — „Байки Пушкина" 30 сот. — „Оповіданя Марка Вовчка" ч. I. 30 сот. опр. 44 сот. — „Марта Борецка" 40 сот. опр. 60 сот. — „На прічках" 30 сот. опр. 44 сот. — „Народні думи" Др. Пачовского 40 сот. опр. 60 сот. — „Казки Гр. Л. Толстого" 40 сот. опр. 54 сот. — „Поезиї" О. Конїського 30 сот. опр. 44 сот. „Пожарана лом" комедийка 20 сот. опр. 34 сот. — „Малий сьпіванник" 20 сот. — „Серед цьвітів" комедия в 2 дїях 10 сот. опр. 30 сот. — „Лис Микита" Гетеї-Франко 1 кор. опр. 1 кор. 30 сот. — „Перша китичка" Ярошиньскої 20 сот. — „Друга китичка" Ярошиньскої 20 сот. Дві разом опр. 54 сот. — „Андерзена казки" IV, і V. ч. по 50 сот. 5 частий разом опр. 2 кор. 90 сот. — „Дивні пригоди комахи Санґіна" 48 сот. опр. 76 сот. Для шкіл видїлових апробовано: „Інститутку" М. Вовчка 40 сот. опр. 60 сот. — „Шекспір в повістках" 30 сот. опр. 60 сот.

Замітки:

— **Західна і східна Галичина а державний меліорацийний фонд.** На рік 1902 преліміновано з державного меліорацийного фонду на роботи в західній Галичинї слїдуючі суми: 1. на регуляцию Вапої і Дунайця — 127.080 К; 2. на викінченє валів Висли і Вислоки — 89.740 К; 3. на обваленє Висли коло Кракова — 32.661 К; на теж само коло Подґужа і Неполомиць — 29.760 К; на регуляцию Соли — 39.777 К; на регуляцию Нового Врия — 27.385 К; на обваленє Висли між виадом Дунайця і Н.-Врия — 58.666 К; і на регуляцию Ленґу — 30.000 К; — разом **435.069 К.** За се на східну Галичину припало: 1. на регуляцию горішнього Дністра — 65.714 К; 2. на забудованє потоків горішнього Дністра — 49.400 К; 3. на регуляцию середущого Дністра (Рожнятів-Журавно) — 42.666 К; на регуляцию Бугa — 29.700 К; на регуляцию Гнил. Липи — 29.650 К; на регуляцию Лімниці — 39.808 К; і на регуляцию потоків Солотви і Ронятової — 22.200 К; **разом 270.138 К.** — Коли знаємо, що східна Галичина два рази так велика як західна і що в західній Галичинї майже вже всї ріки пореґульовано, а в східній ледви декуди зачали ся реґуляційні роботи — то ясно стане, як знова покривджено руску часть Галичини супротив мазурскої. Не дивно, коли потім мазурский хлоп заможнїє, а наш біднїє: Мазурам охороненo їх землю і працю під елементарних нещасть, а до того мають вони при безнастанних роботах гарні зарібки. Нашому-ж мужикови, що не забере вода, те заграбить експлоататор, бо публичних робіт на такий простір, як східна Галичина, дуже мало, тож і зарібків нема і нема з чого дрочок платити — хоч збирай манате і тікай до Канади. І таке переціджуване крови з нашого народного орґанїзму в Мазурщину не устане, доки масовою аґітациєю не здобудемо політичної сили в східній Галичинї.

— **Симпатиї і антипатиї Gazet'и Narodowi.** Ми вже мали в послїдних часах не одну нагоду зазначити виразні симпатиї Narodówk'и до „Галїчанїна" і „staroruskiej konserwatywnej partyi", а натомість сказену ненависть до нашого сторонництва і загалом до всїх „ukraińców", як тепер стеореотипно і з розмислом зове нас за приміром „Галїчанїна" его urzędowa sojusznicza, за що ми — розумів ся — цїлком не гнїваємо ся. Ось-так і в послїднім числї Gazet'и Narodowi посьвячено нам довшезну передову статю під заголовком: Ukraińskie „caeterum censeo!"..., котрої автор з піною на устах обговорює нашу статю „В народ!", та цькує польску суспільність на „ukraińców", малюючи їх гіршими від чорта. Рівночасно однак в тім самім числї Narodowi удостоїв ся „Галїчанїн" похвали за „rzeczowe, bezstronne i w niem — co się rzadko zdarza w prasie ruskiej — nie dotykające" трактованя Поляків — тим разом з нагоди любляньского з'їзду. Таких дрібних і більших „знаків часу" могли-б ми — коли-би не огляд не брак місця — виписувати з польскої і москвофільскої праси що дня по кілька.

— **Чи се правда?!** — „Руслан" доносить, що п. Калинови, директорови судової канцелярії в Тернополи, вичтено дисциплїнарку за участь в руских передвиборчих зборах в місті Тернополи-Вережан, хоч п. Калинї ані на зборах не промовляв, анї не аґітував. — Хоч знаємо, під яким режімом живемо, однак все таки вірити ся не хоче, аби се було правда! Польскі урядники аґітували за д-ром Дулембою, що сили; сам прокуратор Півоцкий був першим аґітатором шляхецко-бюрократичної кліки — однак їм нїхто дисциплїнарки не вичтує. На всякий спосіб апелюємо до наших послів, аби занили ся сею справою, бо факт такого поступованя власти не є першим!

— **„Русскій литературный языкъ" а малорусское нарѣчье".** Великий „твердорусскій ученій", що криє ся під ініціялами И. С. С. помістив в 101-ім числї „Галїчанїна" в рубрицї фейлетону статю про „Вопросъ фонетическаго правописанія въ русской литературѣ", де обговорює ся питанє, чи має російске правительство завести фонетику в школах (як се проголошує професор московского університету, Брандт, і як се ухвалив з'їзд педаґоґів в Москві). Розумів ся, що „трердорусскій ученій" є тої думки, що нї, бо „въ противномъ случаѣ потерялась бы... внѣшняя связь русскаго литературнаго языка въ русскими говорами и нарѣчьями..." На доказ того, як то се „этимологическое правописаніе" научить всї „нарѣчья" приводить автор вимову речення „Государь русскаго отечества работалъ надъ атомъ дѣломъ цѣлыхъ десять лѣтъ". Отже — як подає „твердорусскій ученій" — Москвич вимавляє се: gasudarj ruskawo atieczestwo... etim dielom celych dieset let; Рязанець каже: hasudarj ruskawo atieczestwa... etimj dielmj celych diesiat' let'; Новгородець виголошує: gosudarj ruskago ociecestwa... ecim dzielom celych dziesiat' lit; Володимірець каже: gosudarj ruskawo otieczestwa... etim dielom celych diesiat' let: а вінець „малороссъ" каже: hosudar (!) ruskoho otieczestwa (!!) robotaw (!!!) nad tym (а де характеристичне московске „в"?) dilom celych desit' (чи може „десять"?) lit". — Треба справдї кольосального затуманеня, аби з того приріпнати не видїти, як на долони языкової одноцїльности московских нарічів в противенстві до відруб-

ности українъско-рускої мови. Поминаємо вже ту обставину, що „твердорусскій ученій“ вибрав примір, в котрім приходить найменше характеристично-московских слів і коріня. Однак вже і на тім „роботаючім ґасудар'і“ ясно, яка пропасть лежить між московскими парічями з одного боку (котрі впрочім близші собі, ніж наріча инших мов) а укр. рускою мовою з другої сторони. Тільки ми цікаві, де-то „твердорусскій ученій“ найшов „малороссовъ“, що уживали-би слів „государ“, „роботав“, „отечество“. Хиба, що він розумів ту „малороссовъ“ від „Галічанїна“ і „Русского Слова“.

З краю:

— **Curiosum** Оден з адвокатів руских на Поділю одержав від „Заряду повітової каси хорих в Чорткові“ візване платниче до ч. 55/372, в котрім не тілько означена до заплати сума була за висока, але також саме візване було виставлене в язиці і письмі польскім. Адресат звернув візване те до зректифікованя суми і виготовленя в рускім язиці і руским письмом.

На те одержав той самий письмо слідуючого змісту:

„L. 60 Czortków dnia ..... 1902 Do Wielmożnego Pana D-ra ... Adwokata krajowego w ..... W załączeniu ·/. przesyła się W-mu Panu listę płatniczą zrektyfikowaną za czas od ... do ... 1901 na ... K ... hl.

Przytém Zarząd powiatowy Kasy dla chorych odpowiada uprzejmie W-mu Panu na zwróconą uwagę co do stylizacyi pisma „w języku polskim a nie ruskim“, bowiem Zarząd powiatowej kasy dla chorych jako instytucya w Galicyi a nie w Rosyi, ma urzędowy język przyjęty polski, przeto takowym musi się posługiwać do wszystkich władz i stron, a więc tu w tym razie W-ny Pan nie może stanowić wyjątku, przeto i do W-go Pana stylizuje się po polsku, a tém bardziej, że wiedząc dobrze o tém, iż W-y Pan jako adwokat krajowy, musi rozumieć dobrze każdy język krajowy, a nie jego na samym rodzinnym ruskim być ograniczonym, — co niniejszem podaje się W-mu Panu do wiadomości. — Z Zarządu powiatowej kasy dla chorych Prezes (підпис не четкий) l. s.“.

Спростовану листу платничу завернув тойже адвокат до дальшого спростованя і доручена єї в язиці і письмі рускім, відмовляючи „Зарядови повітової каси для хорих“ в Чорткові компетенції до оцінюваня, який язик краєвий він яко адвокат розуміє. Доси не одержав адресат дальше спростованої листи в рускім язиці і рускім письмом виготовленої.

Наведене-ж вище письмо подає ся яко куріоз під кождим оглядом до публичної відомости без усяких на раї коментарів.

У.

— **Для соймових послів.** Під сим заголовком приносить послїдне число „Свободи“ таке: „В Бережниці коло Стрия є низша школа рільнича. Ся школа є ніби для селянських дїтий і ніби для Русинів, а удержує край, отже і Русини дають на єї удержане свій кровавий гріш. А тимчасом що там дїє ся у тій школї — в рускім краю, оплачуванїй рускою кервавицею! — Рускій дитинї, котру віддано на науку до тої школи, не вільно до мами писати руских листів! Русин, на рускій земли, у власній школї, мусить писати по польски! Хлопці, з плачом жалують ся, що они мусять бодай заадресувати лист по польски. Як котрий напише лист, мусить іти з ним до канцелярії, де директор прибиває марку. Хлопці кажуть, що як би лист був заадресований по руски, то директор подер би его! — Редакция може служити доказом.“

— **Повени.** Всї галицкі часописи приносять численні вістки, що Опір, Стрий, Дністер, Лімница і Бистрица виступили з берегів повище 3 метрів понад звичайну уровень. Шкоди величезні. Се дїє ся рівночасно з тим, як у Відни на реґуляцию наших рік преліміную ся о 75% менше, як на реґуляції в Мазурщинї.

— **Пекло.** В справі подій в селї Різдвянах, про які ми доносили під наведеним вище заголовком, пишуть до „Свободи“: „Окружний суд в Бережанах випустив з інкваізиту трех арештованих селян, бо показало ся, що они жадного тяжкого злочину не зробили. Справу буде судити повітовий суд в Бурштинї. На що було робити тілько крику? Чи на се, аби цїле село відстрашити від читальнї і зацевнити собі при найблизших виборах „porządnych“ виборців? Чи може на се аби збути ся порядного війта? Громадою управляє ніби комісар правительственний, паньский поплечник Гринько Крайківский.

— **Еміграция.** З Розджалова нов. сокальского вибирав ся вже сего тижня 8 родин до Канади (Манітоби і Альберти). Се середні господарі, що по спроданю своїх господарств мають в кишени около півтора тисяча зр. Староство в Сокали виставило їм паспорти на оден рік, хотяй еміґранти не думають вертати. До еміґрациї заохотили їх знакомі, що перед роком до Канади вибрали ся. Не малий вплив мають і рідні письма, друки і т. п. рішеня аґентів з Гамбурґа, що не раз на запитане з жарту через якого хлопця, насилають масу найдетайлнїйших „інформацій“. Запитані еміґранти, для чого вибирають ся в далеку а так неспевну дорогу, відповідають: „Зарібку нема, двір (гр. Цетнер з Підкамня) платить цїлу зиму 12 кр. дорослому робітникови до машини, а тепер 15—17 кр. денно. Палити нема чим, пасти нема де, тож треба з панського лїса принести сухих патиків, та трави в плахтї. Гайовий злапав, треба сидїти кілька день в арештї. Ґруту мало, а податки і другі драчі великі, годі витримати. А треба знати, що Розджалів має парусот морґів (мокрого) пасовиска і зниж 100 морґ. громадского лїса, а земля дуже уроджайна. Охотників до еміґрациї есть богато, але чекають, що їм напишуть за рік тії, що тепер виїздять. Ґрунта купують жиди на спекуляцию. Коли ж побачили, що заплатили дорожше, як би могли спродати, мусїли їм еміґранти з цїни спустити.

Зі сьвіта:

— **Конґрес австрийских сіоністів** відбув ся в часї лат. Зелених Сьват, в Бельску на Шлеску. Ухвалено тамки розвинути живу сіоністичну аґітацию в Галичинї. В тій цїли поділено Галичину на три округи з осередками в Кракові, Львові і Станіславові. Центральний комітет партиї засїдає у Відни. Рішено брати дїяльну участь в політичній борбі і ставити по містах сіоністичних кандидатів, евентуально підпирати опозиційні партиї. Польскі, клерикально-консервативні і „народові“ дневники бють вже на ґвалт, що „радикалам, соціалістам і Русинам прибував новий союзник“ в борбі з правлячою клерикально-шляхотно-капітально-народовою кліков.

— **Балмашов**, убійник Сіпягіна, уродив ся — як сам зізнав підчас судової розправи — 1884-ого р. в Пінедзї, губернії архангельскої. Его отець був шляхтичем та за політичні справи заслапий на вигнанє, подружив ся з мужичкою, котра привела убійника на сьвіт. „Ще в шкільній лавці ґімназиальній — говорив Балмашов — я думав над несправедливим суспільним ладом в Росиї, котрого напрасну спинала нечувано абсолютна форма правлїня. По вступленю в університет київский я пробував поборювати все, що я уважав та доси уважаю злим. Спершу почав я аґітувати і голосити серед народу свої погляди і ідеї, но в короткім часі переконав ся, що сей спосіб викликує малий успіх, тож полишив я се. Тогдї я рішив сам виступити на дорогу дїл і спрятувати зі сьвіта всїх тих, котрі стоять на чолї сего заскорузлого правительства і в головними виновниками такого стану річи. Хоч я в засади противний убійствам, бо уважаю їх за одну з форм насильства над людскою одиницею, однак я мусїв хопити за се средство, бо бачу в нім одно з найуспішнїйших до осягненя наконечної цїли, котрою є добро загалу“.

Дрібні вісти:

Слїдуючий зїзд славяньских журналістів, який тепер скінчив ся в Любляні, відбуде ся 1903 р. в Пільзні в Чехах, куда учасників запросив посадник міста. — Іспити на громадских функціонарів зложили в краєвім Видїлї: Юл. Хромянчук, громадский писар в Надвірній, Евг. Петрицкий, гром. секретар в Войничі, Кар. Добруцкий, диетар пов. Видїлу в Гусятині, Стеф. Садовий, інспектор поліциї в Будзанові. — В Вільшанах, перемиского повіта утопилась 17-лїтна дочка господаря з Красич при перевозї човном через ріку Сан. — „Народний Дім“ в Коломиї приступив до будови другого крила свого дому. — В Косівщинї прийшло до того, що жиди продають гуцулам тонку соли по 24—40, а навіть і по 80 сот., завинючись тим, що сільна баня в Косові завалилась. І не вглядне в сю справу анї політична власть, анї бюро продажи соли при видїлї краєвім! — Міністерство зелїзниць позволило пп. Біренцови з Відня і Солдрачиньскому з Яблінок перевести вступні технічні роботи під будову нової зелїзниці з Лїска через Лукавицю до Яблінок. — Стипендию в квоті 400 К річно з фундациї Ступницких і Янковских надав краєвий видїл І. Гелитовичови, ученикови IV. кл. рускої ґімназиї в Коломиї. — В Старім Самборі і присілку Посада ширить ся питистий тиф, а в Ганусівцях, Колодіївці і Узині, станіславівского пов. кір.

Бібліоґрафія:

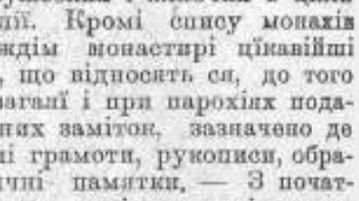
— **Шематизмъ всего клира греко-католицкои Митрополичои Архіепархіи львовскои на рокъ 1902.** Львовъ. Накладомъ архіепархіяльного клира, выдруковаоый въ Жовкві въ печатни оо. Василіянъ. Книжка ся обнимає 455+XIV стор. великої вісїмки. Порівнуючи єї з шематизмом львівскої архіепархії за минулий рік, бачимо значну ріжницю і змагане, щоби була практична та вдоволяла всї ставлені до неї вимоги. Подавши всї духовні власти себто Папу, кардиналів, нунция і митрополита випечатано відтак довшу історичну розвідку „Коротка исторія галицкольвовскои епархіи“, котра займає 56 сторін. По ній слїдують єпископства, підвласні галицкому митрополитови, львівска митрополича капітула, війсковий клир, священники заняті в учительскім званю, капелани Митрополита, прокуратор при св. Престолї в Римі для справ галицких Русинів, пресвітери ювілати та спис парохій і духовеньства занятого в душпастирстві. — При кождій парохії кромі числа душ гр. кат. обряду подано число латинян, зазначено де суть пат. парохії, костели і каплиці, та означено число жидів і ісповідників инших віроісповідань. При кождій місцевости відмічено, чи є школа, кілько класова, який викладовий язик, яке число дїтий гр. кат. обряду. Як важну новість треба піднести, що в Шематизмі зазначено, де суть читальні, якого товариства; кілько мають членів; наведено де суть шпіхлїрі, позичкові каси, крамниці а при деяких крамницях навіть подано річний оборот. В кінци суть при кождій парохії наведені всї сьвітскі власти, найблизша стация зелїзнича і подане віддалене від неї в кільометрах. — По парохіях слїдує спис богословів і при кождім подано рік родженя, і ґімназию, в якій зложив іспит зрілости. — Упоравши ся зі світским клиром подав опісля впорядник спис всїх монастирів мужеских і жіночих в цїлій галицкій митрополії. Кромі спису монахів випечатав при кождім монастирі цїкавійші історичні замітки, що відносять ся, до того монастиря. Та в загалї і при парохіях подано богато історичних замітох, зазначено де суть які цінні шї грамоти, рукописи, образи та инші історичні памятки. — З початком 1902 р. числила львівска архіепархия 1,148.010 душ гр. кат. обряду, в 30 деканатах. Всїх сьвітских священників є 950, а з того 10 крилошан, 6 почестних крилошан, 875 священників занятих в душпастирскій праці, 42 занимає учительскі посади на всеучилищи, по ґімназиях, семінариях і школах видїлових та народних. В Америці є 14 священників разом з єромонахами. В цїлій галицкій провінциї є 16 василіянських монастирів, в котрих живе 78 монахів-сьвящеників, а 103 братчики-лїяки. Жіночих монастирів 2, а в них 33 черниці. СС. Служебниць Пр. Дїви Марії є 38, а они мають 5 домів т. є. в Тернополи, в Уневі, в Крилосї, в Глиняних і у Львові.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ площа, Галицкои

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣрничѣ ціпы, лїбедѣ, манометры и. т. п.



Уряджене дентинівъ електричныхъ.

Всякѣ направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 41

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбуе сѣчкарнѣ и плуга, звертаємо увагу Вч. Господаровъ, що найлѣпшій, трѣвалій, выпробованій и самыми господарями захвалюваній, а до того дуже дешевій

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продае

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львовъ, Ринокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовій съ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН триножевій въ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотироножевій 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскій съ колбенницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячій сейчасъ готовкою за сѣчкарнѣ достають еще 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готовку безъ опусту. 452 37—?

100 до 300 зр. МѢСЯЧНО

можуть заробити особы всякого стану въ кождой мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажь законно дозволеныхъ папероваъ державныхъ и льосовъ. Зголошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII. Deutschgasse 8, BUDAPEST. 111



Поручае всякі стампілї каучукові і металеві. Таблиці литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнизших цінах. 241 10—52

А. ЗІҐМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.

Склеп корінний

в повітовім місті, добре рентуе ся, з причини фамілійних відносин є зараз на продаж під користними услівями. Капітал найменше 2000 зр. — Ближша відомість у: Євгена Кордасевича в Скалаті.

376 8—8

РОВЕРИ

найлучші, нові або уживані, а також всї прибори колярскі по найдешевших цінах набути можна виключно

в складі роверів „Patria“

Львів ул. Сикстусна ч. 12.

364 6—10

Ю. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР

у Львові, улиця Войтїха число 9

виконує всякі працї з обсягу малярства церковного: образи, іконостати, декорациї стін, і пр. а також портрети з натури і після фотоґрафій.

Поручає ся прото Вч. Духовеньству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовленя.

Ціни умірковані. 299 13—?

Торговля „Під Пальмою“ З. Маєвского

давнійше Ст. Войціховского і Задуровича). **Академіцка 6** поручає

На сьвята

Знаменитї натуральні вина	40 кр. оляшка
Зеленяки	55 кр. оляшка
Горівки	50 кр. оляшка
Кава досконала	по 64, 80, 100 і 108 кр. за ½ кільогр.
Розинки	по 36 кр. а мигдали по 60 кр.

315 15—36

Свій до свого!

ЕВСТАХІЙ УСТЕНЬСКИЙ

Фабрика бронзівничa знарядів церковних

Львів, ул. Сикстуска 30

поручає:

Впр. Духовеньству свою руску робітню і виконує всякі предмети церковні як: чаші, монстранциї, лямпи і ліхтарі після найновійших взірців. Рівнож приймає всякі відновленя і направи як: золоченє, посріблюванє і нікльованє; платеруе начинє столове. Ручить за роботу виконану в моїй фабриці і за якість материялу. Роботи виконуе о 15% дешевше від всїх фірм так краєвих як і заграничних. 291 12—15

Солідно а дешево!

КОМАР

двотижденник, гумористично-сатиричний.

Одинокий гумористичний ілюстрований орган на Рус. Видає і за редакцию одвічає: Іван Куницкий.

Цілорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., квартьрічно 1 зр. Редакция і адміністрация: *Львів, ул. Театинська ч. 11.*

Пропу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти“.

Припоручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, російских кальошів, дитинних забавок, всїляких альбумів, карт з видами мил тоалетових і перфумерій.

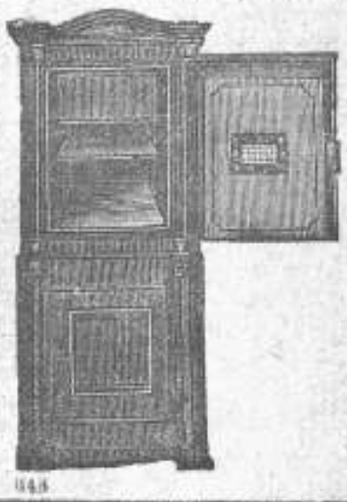
ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИЇ.

По цінах найдешевших. 347 29—156 Без конкуренції.

Поручаю Хв. Комітетам церковним, яко одиноке забезпечене против огню і злодіїв

ОГНЕТРЕВАЛІ КАСИ

систему С. Вертгаймера у Відни



по можливо найтанших цінах а то по: 80, 90, 120, 145, 170 зр. і вище приймаючи рівнож сплату ратами.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

М. КОРКЕС

львів

ул. Городецка ч. 10.

Фабричний склад машин рільничих, сикавок, роверів і пр.

Цінники даром і оплатно.

643 6—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор Д-р Володимир Охримович. Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Інституту Ставропігійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 105. Львів, Субота 11 (24) Мая 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по południu. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольтеновского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухгінб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 54 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи дописьмові ся лише на попереднім застереженім. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і вісти приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Заводові спілки рільничі.

I.

Асоциация в ріжних галузах національної господарки так причинила ся до скріпленя і розвою даних галузий, що з натури річи консервативні хліборобы, до котрих всяка нова гадка, змінюча в чім небудь одідичений по предках звичай, дуже тяжкий має приступ, зачали користати з того, що дало такі сьвітлі результаты в промислі і в торговли. Они-ж бачили, що поступованє після засади viribus unitis не лиш скріпляло, а часами відроджувало завмерлі майже галузи промислу а навіть творило нові галузи і великаньскі підприемства, котрі без асоциациї навіть не могли мріти о істнованю, навіть не могли вступити в першу фазу — фантастичного плину. В розвою рільництва асоциация дуже важну ролю може відограти під двома головно взглядами. Она може зблизити продуцентів до консументів, роздїлюючи між них ті зиски, які з шкодою для рільника і консументів загортає непродуктивний посередник-купець, а подруге, асоциация і лише асоциация дасть рільникам змогу використати технічний поступ, з котрого так сильно користає промисл. Се друге відносить ся специально до дрібних господарств, котрі спільними силами можуть заводити на своїй земли уліпшеня і користати з машин," з котрих о власних силах може користати що найбільше велика посілість.

Ідею асоциациї рільничих продуцентів принято найскорше і найдальше переведено ей в житє у Франциї. Від пів століття істнує там институция дорадчих палат, котрих цїлею є охорона рільництва в кождім департаментї. Окрім того від 17 лїт істнують там рільничі синдикаты, котрі займають ся закупном навозів, насїня, машин, продажию рільничих плодів, засновуваном задаткових товариств, щадниць і т. д. Ті синдикаты злучили ся в 1886 роцї в один великий союз в тій цїли, аби назавсїгди безпосередні зносини між продуцентами і консументами і увальнити Францию від тяжкого гарачу оплачуваного посередній торговли. Французькі синдикаты рільничі довозять до Парижа і продають у власних складах, яриці, овочі, вино, будують власні ріжні, борють достави для війска і т. д. Так само сьвітно розвивають ся рільничі синдикаты Італиї, Бельгиї і Швайцариї. В Німеччині істнує від 1891 року головний союз рільників і рільничі палаты утворені в 1894 роцї. Тяму палату має кожда провінциа, а їх задачею є пильнувати інтересів рільничого і лїсного господарства. Специально мають палаты не лиш висказувати свої погляди о законодатних і адміністративних проектах, які відносять ся до рільництва, але повинні також брати участь у всїх підприемствах відносячих ся до орґанїзациї рільничого кредиту і підпирати технічний поступ рільництва.

В Австриї, котра все старає ся іти за прочими европейскими державами а віддаленю не меншім як 50 лїт, гадка заведена в законодатній дорозї заводової орґанїзациї рільників вирнула в 1891 роцї. Престольна промова заповіла тогди внесеня дотичного предложеня в палатї послів. Дня 11 липня 1891 міністер рільництва ґр. Фалькенгайн подав загальний начерк засади, на котрій мала оперти ся згадана орґанїзация. В кождім повітї мав утворити ся повітовий рільничий союз а в кождім краю союз краєвий. Задачею сих союзів мало бути піднесеня власної сьвідомости між рільниками і пошираня всего того, що рільництву може принести яку користь. В осени 1893 року правительство внесло в палатї дотичне предложеня, котре між иншим надавало рільничим орґанїзациям право творени складових домів і магазинів сирих плодів для своїх членів, право продажи плодів на рахунок членів, засновуваня кас Райфайзена, посередництва в пробльованю гіпотечного кредиту, твореня шпиталїв і т. д. Кошти заснованя і удержаня сеї орґанїзациї були би покриті додатком до ґрунтового податку, котрий оплачували би всї рільники.

Сего проекту не ухвалено, бо ріжні стороництва з ріжних причин виступали против него. Найбільше впливове в Австриї сторонництво, коло польске, виступило против проекту, бо не було певне, чи „занадто централїстична орґанїзация" заводових спілок рільничих буде добре надавати ся до польонїзациї східної Галичини, чи вплив, який така орґанїзация мусить мати на господарскі справи руского хлопа, буде може використати політично в користь галицких верховодів так під взглядом материяльним як і національним. Полякы вкинули проектови, що він вважать в области краєвої автономиї і не лиш не скріпить, але може опізнити акцию тих, котрі коштом Руси і на териториї орґанїзують ядро будучої польскої держави.

Правительство мусїло цофнути своє предложене і внесло на весну 1896 новий проект. По розвязаню парляменту внесло его другий раз в 1897 роцї. Проект сей ніже має за собою ухвали обох палат ради державної і в короткім часі стане ся законом. Закон сей в властиво державною рамою закона, котру сойми краєві мають виповнити конкретними постановами. Основною засадою, на котрій оперто державний закон, є: 1) кождий рільник мусить обовязково належати до спілки і відповідно до свого доходу платити на покрите видатків спілки; 2) орґанїзациї має опирати ся на повітових товариствах, звязаних в горі в краєвім товаристві. В рамах сих засад законодавство коронних країн має широку свободу уряджена своєї краєвої орґанїзациї рільників так, як того вимагають специальні відносини даного краю. Автономія, признана законодавству країн іде так далеко, що допускає навіть основне змодифікованє обох підставових засад. Що до першої засади, то краєве законодавство має право видучити в орґанїзациї ріжні круги рільників, ставити границю в долину або в гору, або творити окремі заводові орґанїзациї поодиноких категорий рільників.

Від попередних проектів ухвалений закон ріжнить ся отже головно тим, що краєва автономія має тепер широке поле до дїлання. Се дає нашим верховодам можність використати закон для своїх класових і національних цїлий, можність запевненя собі панованя на всї часи. Не дивно, що в консервативних кругах вже розпочала ся горяча дискусия над тим, як в найкоротшім часї ввести в житє постанови державного закона. Хочуть скористати з хвилї, коли їх панованє ще не захитане, хочуть всї справи селянства, а тим самим і руский народ якнайти в свої руки, стиснути его клїщами ще сильнїйшими, як теперішні клїщі нужди і клїщі адміністрациї політичної.

Інтерпеляция
посла Василя Яворского і товаришів

внесена 15 с. м. в радї державній до міністра краєвої оборони ґр. Вельзерсгаймба в справі брутального поведеня жандарма Голуба при похороні селянки Пелягиї Марцинюк в Сапогові ad Кривче, борщівского повіту.

Дня 16 цьвітня с. р. мав відбути ся похорон селянки Русинки Пелягиї Марцинюк в Сапогові ad Кривче, борщівского повіту.

На неузасаднений донос жандармериї в Ґрманинки мала приїхати в Мельниці судова комісия для переведеня секциї тїла. Коли комісия приїхала на місце, а процесия з церкви прибула для відпровадженя тїла з дому, хотїв місцевий сьвященик розпочати похорон. В тім впадає ц. к. жандарм Голуб стаціонований в Ґрманинці, до дому сьвященика, де лежало тїло небіжки, і каже чотирьом людям брати труна на мари і віднести до трупарнї. Сьвященик чуючи крики жандарма і родичів небіжки, що зборонили забрати тїло, вийшов до сїнний і для успокоєня умів звинив, що зараз розпочинає похорон і відведе тїло до трупарнї. На се крикнув жандарм, що він не позволяє брати тїла сьвященикови, но сам з 4 людьми віднесе его до трупарнї!

Доперва на інтервенцию самої комісиї,

Вибрали своїх...

(Оповіданє правиборця.)

Ніхто з нас не знав, коли мають відбути ся правибори. По иншихъ селах вже всьо покінчено гарненько, повибирано самих „чесних, порядних ґаздів" — а ми чекали, дожидали своєї черги. Вправдї за день кінчив ся послїдний реченець виборів, але війт клявся і присягав на чім сьвіт стоїть, що він не має ще „письма від виборів". І ми ёму вірили.

Над вечір пішли ми всї до нашого пан-отця. Там застали ми вже кількох ґаздів, з якими пан-отець живо про щось розправляв.

„Ну, панове ґазди", відозвав ся до нас отець духовний, „до завтра вечера мусить приїхати пан комісар. Нині вечір і завтра цілий день будьте приготовані кождої хвилї стати ся до правиборів. Як надїзджати ме комісар, я вам дам знати через парубків".

„Ей, пан-отче", перебив ёму один поважний ґазда, наш таки „вторий" брат, „мені все здаєть ся, що той комісар приїде нині..."

„А по чім так міркуєте?" — спитав пан-отець.

„По чім міркую? А чогож нині так увихають ся наші нехрещені від самого рана? А то вештають ся та бігають, як ті мурашки. Даю шию, що нині вибори..."

Та ще не докінчив сих слів, як ту над'їхав на змученім, спіненім коні якийсь чоловік.

Люди пізнали в нім чоловіка з сусїдного села.

„Ґазди" — крикнув прибулий вже здалека, — „комісар до вас їде, вже недалеко, доїзджає до села".

Загудїло як в улию.

„До громадского уряду, до громадского уряду" — розказував пан-отець.

Усї рушили як один. Передом ішов сворим кровом наш парох.

Громадска канцелирия була замкнена. Війта ще не було.

Над'їхала бричка. З ної внесїв пан комісар, двох незнакомих нам панцїв і жандарм. Дивним дивом в тій самій хвили з'явило ся еще двох жандармів. Здавало ся, неначе би з землї виросли.

„Нема війта?" — поспитав остро пан комісар, не відповідаючи на низькі уклони мужиків.

„Нема, прошу ласки пана комісара" — відповів ёму якийсь несьмілий голос з товпи.

„Сейчас его закликати! а ви стійте, не росходїть ся, бо зараз розпічнемо правибори. Жандарм, тримати ту порядок, я зараз прийду!"

Пан комісар видав розкази, оглянув з усьмішкою на лици всїх мужиків і відійшов з панками і жандармами уличкою — проходжуючись. По війта побіг якийсь чоловік.

„Ну, як тепер ми виберемо своїх" — думав я — „як тепер наша справа горою! Усї наші, усї певні, а жида і паньских посїпаків на лїк не видно. Поопускають уха, бідолашні, скоро довідають ся, що вибори і без них відбулись."

Ми чекали терпеливо. Минав час, другий, ані війта, ані комісара. Жандарм ходить помїж люди і все щось балакає, розпитуєсь, съміють ся... а ми чекаємо. Пан-отець нетерпеливить ся. Післав своїх повірених звідатись в село, що дієть ся. Ми обступили канцелирию і далї ждемо.

По хвили надбігає задиханий посланець і кричить, що комісар переводить правибори у пана Юзя. Ми притьмом кинули ся до пана Юзя. Ту вибори зачались вже на добре.

Дім пана Юзя лежить при уличцї, але трохи на городї. Аби увійти до хати, треба перейти браму, навалок городця, засїяного ріжним цьвітом, подвіре і відтак аж через ґанок входить ся до середини. При брамі стояв один жандарм, а при дверех в ґанку другий. Крізь відчинене вікно бачили ми в кімнаті пана комісара, панів, нашого війта і кількох жидків; вони всї сидїли вже за столом. З подвіря входили один по другім жиди та форналї і голосували. Всїх могло бути найбільше двайцять кілька.

До брами пустив ся перший пан-отець. Жандарм зняв з рамени ґевр.

„Відступити" — крикнув остро до нашого пароха — „ви не маєте ту що робити!"

„Як то, як маю право голосовати, а іду до виборів" — відповів спокійно напастований.

Вістре ґевра блиснуло на груди сїдоголового старця.

„Кажу вам відступити! маю розказ не впускати вас до середини" — обставав при своїм жандарм.

Сьвященик відступив із похиленою головою и станув опедалїк. Почали тиснутись люди. Жандарм впускав по одному.

Скінчили голосувати жиди і форналї, прийшла черга на наших. Першого закликали тяни мене.

„На кого голосуєш?" — крикнув до мене пан комісар.

Я вичислив наших трех виборців.

„Марш мурґо!"

Я відійшов. За мною пішли инші.

„На кого ви голосували?" — спитав мене вже на улици пан-отець, коли я до него приступив.

„Якжеж мав голосувати?" — кажу — „так і так".

„То станьте, будьте ласкаві, ту. Тих, що голосувати-муть инаше, попрошу на другий бік".

Небавом станули коло мене всї виборцї. По другім боцї не було нїкого.

Вибори скінчились. Ми стояли всї рядом. Пан-отець перечислив нас; було окруґло пісїмдесять людей.

„Гараад" — тїшив ся старенький пан-отчик — „добре списались нині панове ґазди! Аж тепер вибрали ми своїх".

На ґанок вийшов пан комісар з паперами.

„Правибори скінчені" — промовив. „Голосувало всїх управнених до голосованя сто пісїм. Вибрано правиборцями: Николу Н. війта, Абрамка Н. аренларя і пана Юзя Н. писаря громади Н. Усїх вибрано шістьдесять двома голосами. Двайцять три голоси уневажнено".

Ми остовпіли. Гадали, що „сьвітла комісия" жартує. Але се не був жарт. Комісия забрала ся, всїла на бричку і від'їхала, а ми ще стояли довго і здивованими очима дивились один на другого.

„Розходитись!" кричали жандарми напираючи на передних людий.

Ми зі спущеними головами розійшли ся кождий до свого дому.

За якийсь час внесли протест до староства. Не було відповіди з два місяцї. Написали вдруге. І сим разом нїчого. Протестували в намісництві. Вже пятнайцятий місяць — може ще що прийде, почекаємо...

Конюшінї 13. V. 902.

Ярослав Левицкий.

Найлїпші французькі папериці циґаретові

„LE GRIFFON"

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 158 12 –28

Найлїпші французькі тутки циґаретові

до котрої сьвященик відійде ся, міг він розпочати похорон. Ледви тїло вынесено з дому і сьвященик по відчитаню Евангелия рушив з процесиєю на дорогу, приступив жандарм до домовини і приказуючи йти за собою, викликав замішане, галас і розпучливий крик родичів небіжки, котрі протестували против поведеня жандарма і намірені секциї тїла.

Сьвященик, що йшов кільканацять кроків з процесиєю попереду, побачив, що несучі домовину і жандарм станули і цїлий похід серед оглушаючого плачу і нарікань задержав ся, мусїв вернути ся назад в сторону домовини і заявив жандармови, щоби не спиняв походу і не перешкаджав в відправі. На се жандарм, випростувавшись перед сьвященником, сказав:

„W imieniu prawa wzywam, proszę iść za mną!“ В виду того зіставало сьвященникови до вибору: або скинути з себе сьвященничі ризи і перервати похорон, або помимо соблазняючих сцен вести похід дальше. Обавляючи ся гріжних консеквенций рішив ся на се друге. Ледви похід уйшов 30 кроків, жандарм ідучи все наперед перед домовиною, своїм нетактовним поведенем знов здержав цїлий похід.

Коли підпроваджено тїло близько церкви, жандарм крикнув до несучих: „Nie wolno nieść do cerkwi!“ Сьвященик другий раз мусїв удати ся до комісиї, котра на яких сто кроків находила ся перед трупарнею в сусїдстві кладовища. Доперва за дозволом комісиї внесено тїло до церкви, а по відправленю послїдного цїлованя, відпроваджено тїло до трупарні перед комісию. Була тогди година 3½ по полудни, а ц. к. комісия, скінчивши о 5 годині обдукцию, від'їхала.

Весь нарід, в числї до 300 людий, був брутальностию жандарма до крайности огірчений і в своїх чувствах релїгійних зобиджений.

Сьвідками повищого факту були: О. Никола Анастазієвский душпастир, Гриць Фещук, Микола Комарницький, Стефан Марцинюк, Петро Крочак, Анна Стефана Марцинюк, Василь Гречка, Гаврило Фещук, Дмитро Войко, Анна Соколовска, Михайло Саламон, Мартин Фещук, Федько Буґера, Василь Паньків, Франко Соколовский, Микола Дикун, Мария Миколи Дикун, Иван Марцинюк, Олекса Гречка, Василь Марцицюк, Ілько Фіґус, Анна Івана Саламон.

Підписані запитують Вашу Екселенцию:

Чи Ваша Екселенция готові потягнути жандарма Голуба до одвічальности і зарадити, щоби подібні поведени жандармів в будучности не лучали ся? —

Відень, 15 мая 1902. — Василь Яворский, Романчук, д-р Король, Ратай, Брайтер, Черни, Фресль, Авґ. Сегналь, Хоц, Кльофач, д-р Гладишовский, Загворка, д-р Евенбоґен, Кубр, Ем. Груби, Дашиньский, Прашек.

З державної ради.

На вчерашнім засїданю палати послів відчитано насамперед інтерпеляциї і внесеня, між ними нагле внесене п. Брайтера і тов. з зазивом до правительства, щоби зараз дало пояснени що-до теперішнього стану переговорів з Угорщиною в справі угоди. Опісля президент міністрів д-р Кербер відповідав на деякі інтерпеляциї, а дальше приступлено до третого читаня буджету. При іменнім голосованю **принято буджет в третім читаню** 154 голосами против 114.

В дискусиї над наглостию внесеня п. Брайтера президент міністрів

д-р Кербер

покликував ся на свої давнїйші заяви і зазначив, що про хід переговорів з Угорщиною загал був добре інформований, длятого тепер, коли зближає ся рішаюча хвиля, ближші пояснени не є на часї. Весїдник упевнив, що з усею силою пильнувати буде інтересів і потреб монархії, уважаючи на те, щоби задержати економічну спільність з Угорщиною.

Потому п. Рошковский референтував закон про **інжинерский титул**, пояснюючи, що ціль закону є установити услівя, на яких може бути надаваний титул інжинера. Титул той могуть дістати, хто скінчить вищу школу техничну, гірничу академію, рільничу академію у Відни, науки рільничі в краківскім університетї, та здасть державні іспити. Референт указав на те, що закон той дає студентам техничних шкіл навіть більше ніж мають студенти університету, бо сї на підставі звичайних іспитів не мають еще права до жадних титулів.

П. Ствертня.

домагає ся установленя інжинерских палат і збирає домагани техників в отсї три точки: 1) Всї начальні становиска в техничних урядах і властях має ся обсаджувати лише окінченими техніками; 2) аванс техників в державних урядах повинен бути аналоґичний з авансом урядників правничо-адміністрацийних; 3) охорона, признана законом адвокатским палатам, має бути признана також палатам інжинерским.

В дальшій дискусиї промовляв еще міністер просьвіти і кількох послів; потому перервано нараду і замкнено засїданє. Наступуюче засїданє назначено на пятницю 30. с. м.

Молодоческий клюб мав вчера засїданє, на котрім висказано гадку, що після полагодженя буджету, обовязки клюбу для правительства скінчили ся і клюб має вже повну волю. По нараді, **яке занять ста**новиско до правительства, ухвалено побоювати, хочби навіть обструкциию, кождо внесене правительства, поки не буде полагоджена язикова справа. Передовсїм постановлено не допустити, щоби ухвалено закон о податку від желїзничих білетів. Підчас наради заявив п. Пацак рішучо, що не треба допустити до парляментарного полагодженя угоди з Угорщиною. Однакож доносять, що міністер Резек защитькав молодоческих послів поки-що бодай на тілько, що згодять ся на податок від желїзничих білетів, скоро дохід з него буде обернений на поліпшене стану дїстариїв і вдів та сиріт. Уже сам по собі остілько важний, що закон о згаданім податку має прийти на чергу нарад в парляментї на однім з найблизших засїдань.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Оподатковане австрийских складів в Пешті.

Будапешт. Податковий інспекторат наложив 3.800.000 К податку на австрийскі комісийні склади.

Шах і папа.

Рим. Дневники доносять, що шах зрезиґнував з наміру зложеня візити у папи. Причиною було се, що від него зажадано, аби до Ватикану приїшов не з квіринálу, а з котрого небудь посольства. Шах на се жадане не згодив ся.

Розруси в Росиї.

Петербург. В селї Ґісель в терскім окрузї прийшло до хлопских розрухів. Населенє звернуло ся против війска. На голос дзвонів збігли ся селяне узброєні в ножі і побили козаків і начальника округа, капітана штабу Степанова, котрий перший стрілив до хлопів. Провідників бунту арештовано і віддано до суду.

Любе в Росиї.

Петербург. Царска пара відвезла вчера Любета аж до Кронштадту, де на французкім кораблї подано снїдане. Попращавши Любета царство серед гуку армат вернуло до Петергофу.

З Африки.

Відень. W. Allg. Ztg. доносить з якогось дипльоматичного жерела, що Бури приняли головні услівя Анґлійців що до независимости і узброєня. Инші спірні справи будуть скоро в компромісовій дорозї полагоджені. Війну мож уважати за скінчену. Сими днями наступить офіциальне заключене мира.

Лондон. Вчера зібрала ся рада міністрів, бо з Преторії надійшли важні вісти в справі мирових переговорів. В официальних кругах панує як найлїпше успособлене. Деякі дневники доносять, що депеша Кіченера не в того рода, аби мож було надіяти ся безпосереднього рішеня в справі війни.

Огляд народної роботи в Коломийщині.

[Допись].*

Хочу дати короткий, критичний але безпристрастний і предметовий огляд нашої народної роботи в Коломийскім повітї. Приступаю відразу до річи і починаю від просьвітного руху.

Під зглядом просьвіти бачимо в Коломийщині від кількох лїт значний поступ. Щораз більше людий з інтелїґенциї звертає в тім напрямі свою дїяльність, а то від часу від коли коломийска філія „Просьвіти“ остав під енерґічним проводом проф. Кузьми і від коли в склад видїлу вийшли молоді люди. Вже інтелїґенция не цурають ся вихилити голову по за брами міста і їхати на село, щоб нести лучі справдїшнього сьвітла до менших братів, під сїльску, курну хату. Просьвітні віча по вічах, в ріжних принагідних порах, з добірними програмами і совісно опрацьованими рефератами. Згадаю при тім о так важній институції, як популярні виклади при „Народнім Домі“, котрі зачали свою дуже хосенну дїяльність за ініциативою філїяльного видїлу „Просьвіти“. Найріжнороднїйші теми з житя суспільного, просьвітного і нашої бувальщини від найдавнїйших часів по часи козацтва і дальше пригортають щораз ширші круги нашого міщаньства і селяньства; фреквенция постійно росте. — При тім всїм один неповинний буваби образ тутешнього просьвітного руху, колиб я незгадав о дїяльности радикальных „Народних Сїлок“. Спорити тут не буду, чи доконче потрібна, хотьби для партійних зглядів, окрема просьвітна институция, скажу лише, що і тут бачимо за послїдні роки, від коли прийшов Др. Трильовский, деякий поступ наперед, хоч без порівнаня слабший, як в товаристві „Просьвіти“. Зрештою і сторонники радикальної партиї беруть живу участь в викладах при „Народнім Домі“. Взагалї бачимо на полї просьвітнім сильну, одноцїльну орґанїзацию.

Я можу на тім місци лиш пожелати витревалости в тім напрямі і висказати бажане, щоби ще більше людий здатних до працї на тім полї горнулись до неї, бо те все що робить ся, ще мікроскопійно мало в порівнаню до того, що вже повинно бути. Передовсїм звернў увагу на закладане читалень, котрих супротив инших повітів все ще дуже мало.

Переходячи на полє економічної орґанїзациї, мушу з горя з жалем сказати, що на тім полї в нашім повітї мало робить ся. Безперечно і тут в кількох по-

*) Допись ся цїкава не лишь для Коломийских людий. — *Ред.*

сліднїх лїтах слїдно деякий поступ, але дуже незначний. Що-правда, здвигнено так важну институцию, як „Народний Дім“, при котрім має з часом заложитись бурса на 200 питомців і музей; виднано руску школу рільничу для Балинець, котра в будучности має прислужитись до економічного піднесеня нашого народу. Але поза тим щож лишить ся яко доказ нашої працї на тім полї? Кілька кас Райфайзена, котрих повинно бути як не кількадесять, то кільканайцять, кілька инших сїльских кас тай трохи більше крамниць, котрих також абсолютно замало. Додаймо ще до того, що ті каси Райфайзена, инші каси, крамниці концентрують ся по більших, високо вже просьвічених селах як пр. Балинці, Трофанівка, Іспас; значить, величезна більшість сїл остає в лихварскім визиску жидів і инших пявок.

Один лише великої ваги факт треба піднести, а іменно, що завдяки невпинним заходам о. Т. Войнаровского з Балинець парцелиция паньских маєтків що раз ширші набирає розміри. Факт се загально звісний, тож довше над ним задержуватись не буду, а згадаю о нім для одноцїльности образу економічного поступу в Коломийщині.

Все-ж таки той поступ дуже марний, а стан нашого хлїбороба ще гірший, сто раз гірший від того, який зобразив нам Будзиновский в „Хлопскій посїлости“. Тож орґанїзациї і ще раз повтарию скорої орґанїзациї на тім полї нам докінче потрібно, тим більше, що польский „Парцилиційний Банк“ не на жарт береть ся до кольонїзованя вже навіть гірских еколиць Мазурами.

На тім місци згадаю ще про одно, що буде певне переходовою точкою до дальшого образу суспільного руху в Коломийщині, а іменно про „Сїчи“, товариства ґімнастично-пожарні. Гадка заснованя таких товариств немалої ваги, навіть одна з перворядних. Зуміти розкинути по селах такі товариства, се концентроване селяньства коло справи найбільше може его обходячої, охорони перед пожарами, се сотворити величезну орґанїзацию нашого мужицтва, а через се уліпити собі взорець подібної політичної орґанїзациї. На тім полї бачимо як на початок рух досить великий. То вже не мрія, то вже думка перевена в дїло, лиш треба дальше розвивати її, а розвиток для тих товариств запевнений, бо заінтересоване мужицтва до тої справи велике, о чім мав я нагоду сам лично переконатись. Лиш треба конче заінтересувати загал в тім зглядї виступом самого мужицтва з вправами хоч як легкими, щоби показати, що мужикови нашому і в тім зглядї не бракує проворности і зручности. Длятого додаю тут зазив до нашої інтелїґенциї, щоб бралась за се дїло з горячим серцем, бо на тім полї можуть ся дуже легко погодити навіть найбільш непримиримі політичні суперники. Най се нашу коломийску інтелїґенцию з націонал-демократичним прапором не зражує, що ту справу в Коломийщині порушили перші радикали. Коли ті дві партиї можуть погодитись і спільно працювати при популярних викладах, то тим більше можуть злучитись до спільної працї і на тім полї. Найлїпшеб думаю було утворити вже в як найкоротшім часї орґанїзациїний комітет в Коломиї для закладани таких товариств і то не лишень в Коломийщині, але і в Снятиньщині і в инших близьких повітах.

Тепер приступлю до найбільш болючої справи, до квестиї чи і як розвивають ся наш політичний рух в Коломийщині. Се справа дуже важна і пекуча. Дотепер нїчого не згадував я про наших москвофілів, але при тій точцї мушу від них зачати, бо вони в Коломийщині найсильнїйше зорґанїзовані і справдї через єдність і карність помимо великої меншости політично найсильнїйший елемент. Згадаю тут о сумнім для нас фактї, що вони цїлком не відгривають тут пасивної ролї, противно цїла їх тактика в теперішню хвилю на скрізь аґресивна. По карках консолїдациї а особливо через хитку тактику д-ра Окуневского зросли вони в велику силу, маючи при тім здібного орґанїзатора в особі д-ра Дудикевича. А щож в нашім таборі? Безконечна безкарність і брак орґанїзациї. Скажім собі ту сумну правду в очи, не лякаймось навіть найостріїшої і безпощадної критики, але се справдїшня правда. Наведу тут для ілюстрациї сумний фактъ, котрий послїдними днями случився в Коломиї. Москвофіли здобули церковне брацтво, загарбали в свої руки церков а через се і Бурсу „Архистратига Михаїла“. Сумний і застрашаючий фактъ, бо кождий знає, що то значить загорнути Бурсу в свої руки, а преціпь то все перед двома тижнями було в наших руках. Чиж се не брак карности, не брак орґанїзациї? Нащож придались всї давнїйші заходи, нащо праця довгих лїт? Глум і сором. Але лишім то; що сталось, не відстанесь (?—*Ред.*); но най то буде нам наукою, що без орґанїзациї нїчого не вдїєм.

Тепер звернусь, щоб дати повний образ політичного руху, до стану того руху серед ширших мас. Між інтелїґенциєю, як бачимо, нема орґанїзациї, але може вона є між нашим селяньством. Замало її і там, а тут виринає питанє, хто переведе як слїд вибори до ради повітової, щоб не стратити бодай того, чого з таким трудом добились свого часу народовці. В послїдних лїтах бачимо за малий рух. Довірочні збори перед вибором посла — чейже не вистарчають. Віча, віча і ще раз віча нам потрібні ві всїх закутках Коломийщини, а при тім тихої невпинної працї над орґанїзациєю. Не винуюю тут нїкого; у неодного є охота, але нема спроможности. На тім полї брак нам людий в Коломийщині, брак чоловіка, котрий би все вів, бо до самої вже аґітациї між народом найлїпше надасть ся сам, декуди вже високо сьвідомий, мужик. Що правда, є в нас чоловік, що міг би те все як слїд вести; се д-р Кульчицкий, дотеперішний наш орґанїзатор, але щож: на його плечах лежить в теперішній хвилї тільки накопичених обовязків, що і годі вимагати щось більше, а тут треба політичній орґанїзациї віддатись цїлком; притім з невнаної мені близше причини не має такої симпатиї у мужиків, яку повинен мати політичний орґанїзатор. Давнїйше, коли мав свобідний час, справдї вів політику, але тепер вмру, що правда то правда, не став вже часу. Є ще тут другий чоловік д-р Трильовський, орґанїзатор радикальної партиї, рухливий, уряджує постійно віча, але і той має хиби. Против себе має цїле духовеньство і більшу часть інтелїґенциї, а при тім замало має політичного такту. Вказую тут на тих двох, бо лиш они оба независимі і могліб повести дїло орґанїзациїне особливо при теперішній борбі о повітову раду. Але тут треба спільної акциї, а не роздору, як то показалось при виборах до державної ради. Треба конче залишити партийні ворожнечі і одноцїльно іти в борбу зі станьчиківско-москвофільскою кліков, хочби лиш в тім одним случаю.

На закінчене того нарису згадаю ще о відрадним фактї, що в послїдних часах повстали в Коломийщині два нові видавництва, а то „Для сьвітла“ (до тепер вийшов один випуск) і місячник „Зоря“ (досї вийшло вже 5 випусків.)

Михась Пригулець.

З Калуша.

(„Заграничні“ члени повітової ради. — Господарка повіт. ради. — Москвофіли против хлопской бурси).

Рада повітова в Калуши, вибрана ще в р. 1890, урядує до нині, хоч і здекомплетована вже, бо одні радні поумирали, другі забрали ся в калуского повіту до Станиславова і до Львова. І так люстратор лїсів і домен п. Корнїцкий вже в р. 1897 перенесений до Львова, а п. Авраам Фольк також від чотирох років постійно осїв в Станиславові. Але презесови калуской ради повітової, п. Коморнїцкому, не перешкаджає се повідомляти тих панів о засїданях ради і виплачувати їм кошти подорожи на кожде засїданє, першому по 50 К, другому по 30 К. Заступник члена видїлу бл. п. о. Сеник номер в р. 1895, але на его місце не вибрано нїкого, так що часом, коли заступник меншої посїлости в повітовім видїлї не може задля якоїсь перешкоди явитись на засїдану видїлу, то менша посїлість не має уже свого заступника у видїлї.

Як калуский повітовий видїл ґаздує, нехай сьвідчить хочби такий приклад: Перед двома чи трема роками повітова рада зчеркнула з буджету вставлену там повітовим видїлом суму на доріжнянний додаток для урядників повітової ради. Ухвала була цїлком ясна; але повітовий видїл таки виплатив всїм функіонарим повітової ради 10% від їх пенсиї титулом ремунерациї. Вибраний до шконтра рахунків радний Яр. Коритовский, переконавши ся, що повітовий видїл не тілько не поважає ухвал повної ради, але ще виплачує декотрим членам видїлу дієти за кожде засїданє і допускає ся инших неправильностей, зажадав на засїданю повної ради, щоби видїлови не уділити абсолюторії з тих неправильно виданих гроший і візвати его, щоби ті гроші звернув до каси. Однако хоч за тим внесенем голосували всї селяни і навіть трех радних з більшої посїлости, то таки воно упало, бо трех гр.-кат. сьвящеників голосувало против него.

Та ось еще одна пригодонька, якої не видумала би навіть найбуйнїйша фантазия; а вона доказом, до якої безмежної підлости загнати ся може завзяте перевертнів, котрі хотять уходити навіть за патріотів. Дня 16 с. м. на засїданю повної ради зажадав радний Яр. Коритовский, щоби 200 К призначено на хлопску бурсу, котру має ся заложити в Калуши з початком шкільного року 1902/3. За внесенем голосували навіть один Поляк і один жид; але воно упало через трех „русских патріотов“, котрі голосували против внесеня. „Патріоти“ ті — то: о. Даниїл Шкурган з Красної, о. Николай Рожаньский з Мостищ, калуский декан, совітник консисторский і відпоручник ординарятский до окружної ради шкільної, і третий — Василий Іванович Петроф, дяк з Підмихайля! Давнїйшими роками противились ті „патріоти“ даткам для перемиской бурси, в котрій прим. сего року шість хлопців з калуского повіту мають приміщене, або на бурсу в Станиславові, де було трех хлопців в сего повіту за дуже малою оплатою; тогдї говорили „патріоти“, що то бурси в чужих повітах. А що-ж мають сказати тепер против запомоги для калуской-ж таки бурси?

Я. К.

НОВИНКИ.

Оповіщеня!

— **На народний аґітацийний фонд** при „Народній Радї“ зложив один добродїй, котрого імени на его бажане не оголошуємо, суму **200 кор.**

— **Львівскі Русини!** — 28-ого с. м. доповнюючі вибори до ради міста Львова! Прийде до вибору чотирох Русинів: дир. Нагірний, д-р Озаркевич, о. Васільовский і п. Маковичь. Тож спішіть брати **дуплікати легітимаційних карт**, коли хто загубив! Не заведбуйте свого обовязку!

— **Виділ Товариства ім. Котляревского** подає до відомости, що перший відчит проф. д-ра Студиньского „Огляд драматичної літератури XVII. віка“ буде в суботу дня 31. мая о годині ½7 в Народнім Домі, III. поверх, сала II. — Дальші відчити на сю тему (всіх 3—4) відбувати-муть ся кождої слідуючої суботи. Виділ Товариства запрошує до численної участи так членів Товариства, як і гостий. Вступ безплатний. Для добровільних жертв на будову руского театру буде в салї уміщена пушка.

— **Гімназияльну молодіж** остерігаємо перед провокаційними аґентами, що крутять ся тепер по всіх містах серед молодіжи, представляючи ся за революціонерів, делеґатів тайних орґанізаций і т. п., пропонують закладане тайних кружків, навязане кореспонденциї і т. п. В Тернополи було тих панків двох і мало-що не вмотали одного смирного ґімназиста в свою сітку, випитуючи его про товаришів. — В Перемишли, як доніс Kurjer lwowski позавчера, переведено цілий ряд ревізий в помешканях учеників рускої ґімназиї, але не знайдено нїчого, крім шкільних книжок і підручників. Трем поліційним аґентам поручено спіґдити учеників на вождім кроцї.

— **Майстерскі курси для шевців.** Виділ краєвий ухвалив устроїти сего року два шевскі курси майстерскі, з котрих один відбуде ся в Кракові в часї від 15 жовтня до 15 грудня с. р., а другий у Львові в часї від 15 червня до 15 серпня. Управителем тих курсів буде, як доси, вандрівний учитель шевства п. Целевич, а головний надзір в імени краєвого виділу виконувати буде промисловий інспектор п. Навратіль.

Замітки:

— **Гурра! на Русинів!** — Dziennik Polski, що кождої днини мусить принести бодай одну русиноїдну допись, містить в послїднім числї допись з Городенщини, де між иншим пише ся таке: „За кілька днїв рішить ся тутки борба, важна для наших „kresów“ (вибори до ради міста Городенки — *прим. Ред.*) Цїла наша форса — не допустити до того „ключа будучности“ (sic!), до сеї підставки власти, широко розходячої ся, (?!) завзятих ворогів Польщи! Ту найбільше, може і робить городеньский двір! (Теодорович — *прим. Ред.*) Дня 4-ого с. м. бурмотїли „окупевщики“: „Szoto, tu o Polszczy wże ne było czuty — a teper hołosno hołosiat o nij“. — Страшна, завзята то зграя, а маси темні, польскість серед народу дрімає цїлком, навіть мови не знають (і то Поляки! — *прим. Ред.*), сьвят не обходять польских, але руські!... Нинї найважнїйша задача: збудити, ратувати польский люд, зрущений на східних kresach! Найлїпшим, а наколекшим способом є газетки. Нехай їх в кождій громадї буде кілька, а будуть будити — говорити... Кілько-ж то сїл, де нема кому занятн ся, промовити, бо майже нема сьвідомого Поляка, де жид у дворі... Ґазетка там дійде, промовить! Треба, щоби інтеліґенция повітів — „obywatelstwo“ — несло в тім напрямі жертви, працювало. Нехай вишукують личности серед люду, пренумерують для них ґазетки, роздають книжочки, календарі, ...а іскри зачнуть жевріти, заміняти ся в полумінь. Треба візвати до сего загал, робити рахунок з сеї роботи!“ — Осьтак завзято накликує городеньский русиноїд до походу против Руси! І ми маємо на се заложити руки і не боронячись пропадати?! Против аґітациї поставмо аґітацию, против завзятя — завзятє, против Niedziel, Wieńców i Pszczółek, Dzwonków — наші руські часописи, що розходили би ся по 10 чисел в одно село, а не по одному числу на три села, засипмо нашу Русь брошурками, книжочками, що будили-би нарід до самооборони, до ратунку від смерти, бо нам ніж до горла прикладають! — Але на те все треба співділання усїх; інтеліґенциї духовної і сьвіцкої, независимої і зависимої, треба аґітациї, роботи, і головно гроша, гроша і по сто раз гроша на народний фонд: на видаване часописий, брошур, висилку аґітаторів і т. д. Отсе нам віз і перевіз!

— **Дисциплїнарка против директора Цеглинського.** — Kurjer'owi Lwowsk'omу телеґрафують з Перемишля, що „п. директорови Цеглинському рада шкільна краєва виточила дисциплїнарне слїдство, за его виступ в оборонї молодіжи перед нападами поліциї і москвофільских менерів, що оклеветали молодіж о тайні кружки і розширюване заборонених писем“, — Стілько Kurjer Lwowski. — Як бачимо, денунциациї „Галїчанїн'а“ находять під кавками послух. Годіж нам проте терпіти, аби через кацапскі доноси, терпіли найповажнїйші наші люде. Чи-ж не обізве ся з відповідних кругів голос протесту супротив такого поступованя шкільних властий?! Чи-ж наше ґімназияльне учительство не уйме ся за свою честь?! Во-ж справдї се нечувана річ, аби на донос такого „Галїчанїн'а“ виточувано слїдство найповажнїйшим членам суспільности! Сего вже і за Бобжиньского не бувало!

— **З хрунївскими радами** вирвав ся вчерашний „Галїчанїн“ на адресу нашої політехнічної молодежи, у вступній статї: „Вниманію русскихъ студентовъ львовской политехники“, де — з нагоди полагоджених вже сцисий між політехнїчною молодежию а політехнїчним сенатом чи властиво ректором і міністром — „сердечно“ радить, аби „руская“ молодіж держала ся пріпціпу „наша хата з краю“ і не йшла солїдарно з рештою політехнїчної молодїжи, бо се буде служба „in usum Poloniae или интернаціонала“.— На щасте ми певні, що наша укр.-руська молодіж технїчна (бо „русскихъ“ там є щось ам двох!) характерна неменш наших академиків, що й доказала вона солїдарним поступованем з своїми товаришами-Поляками (котрі — мимоходом кажучи — в противенстві до більшости львівских академиків-Поляків, віданачають ся все повною толеранцию супротив Русинів і в університетскій нашій справі заняли часкрізь прихильне нам становище!) в оборонї загально-університетских прав против москвообразних замахів. Ми віримо, що „Галїчанїн“ рад-би, аби молоді люде вже з шкільної лавки заправляли ся до зради, хрунства і лизунства. Однак можемо ему заручити, що наша технічна молодіж для таких рад і для таких дорадників має тілько крайну погорду.

— **Від руской політехнічної молодіжи** дістали ми отее письмо до оголошения: Для виконеня справи мусимо подати до відомости нашої суспільности, що на львівській технїці „русскихъ“ техніків нема; колиж „Галичане“ („Вн. русскихъ студ. львов. полит.“ ч. 105) під назвою „русскіе“ розумів нас Русинів і нам давав непрошеніради і робив підлі увагн, — то ми раз на все заявляємо нашій суспільности („Галичанин“ може се приняти до відомости), що ниво „кандидаты техническаго искуства“ (по росийськи искусство“) найдем дуже прості та певні способи відбити „Галичанинови“ охоту міщатись не в свої дїла. — *Русини-техніки.*

З краю:

— **За море!** В повітах: перемиским, добромильскім і ярославскім, де аґенти розсипали тисячі відозв з поклином до еміґрациї, зачали ся формальні втеки за море. Особливо захопленний еміґрацийною горячкою повіт перемиский. Зі сїл Вуців, Батачі, Валичі, Медика і иншних вийшло вже по кількадесять родин. І з других сїл збирають ся масами до Арґентинии і Канади.

„Nowy Głos Polski“ (наступник Now'ого Słow'a Polsk'ogo) доносить, що з арґентинськой столицї Буенос-Айрес на пароходї „Рівадия“ виїхало 300 еміґрантів, майже самих галицких Русинів до Патаґонії, для скольонїзованя пустого степу коло Гальвес і Пуерто-Мадрін. — Домн розпусти в Буенос-Айрес переповнені нашими дівчатами. Отсе доля!

— **Рух серед нашого духовеньства.** На соборчику зборівского деканату в Ярославичах, що відбув ся 15 с. м. при участи 19 сьвящеників, обговорено справу незавидної долї американьских Русинів і справу латинізациї і польонїзациї Русинів в Галичинї — і ухвалено 18-ми голосами — кромі одного з „нишої парафії“ — просити Митроп. Ординаріят о вставлене ся у Сьв. О. Папи Римского, щоби вилучив Русинів з під опіки кард. Ледоховского і Пропаґанди, а американьских Русинів з під опіки латиньских епископів, та щоби для американьских Русинів призначив окремого руского епископа, а для всіх Русинів гр.-кат. обряду установив окремого патриарха.

— **Тарасове сьвято в Городку.** Дня 18. с. м. відбулись в Городку вечериці в память Тараса Шевченка, устроєні нашим „Соколом“. Через міру погана погода, та пропастне болото справили що сї вечериці так дуже симпатичні вже через саму сокільску фірму, коли не згадувати вже про їх цїль, не стягнули тільки публики, як треба було сподївати ся. Гарна сала в віллї пп. Озаркевичів не була заповнена як треба — головно же прикро вражала цїлковита майже неприсутність селян та міщан. Наша інтеліґенция в Городку повинна призадуматись над сею невідрадною справою, та витягнути із неї відповідні консеквенциї на будуче. Програма вечериць обіймала дві промови вступне слово д-ра Озаркевича, і виклад про Шевченка яко громадянина, річ, котру виголосив горячими словами п. Старосольский; пригарну деклямацию молоденької п-ни Кобилецкої „Було колись“, та дуже богату і добірну музично-вокальну частину, виконану силами хору „Сокола“. Тутки шукати треба сего, що звичайно називаємо „кульмінаційною точкою“ вечериць, та в данім случаю не так то дуже легко ві знайти. Чи було нею барітонове соло п. Вінцковского „Ой чогож ти почорнїло“? чи „Легенда“ Вениявского відограна на скрипиці п. Паньковим, — сього не хочемо тутки рішати, зазначимо лишень що на кождий случай робив солістам немалу конкуренцию хор „Сокола“ котрий під управою п. Вінцковского відспівав крім програмою визначених точок, также кілька надпрограмових, котрі публика нагороджувала заслуженими оплесками. На ту торжественну хвилю наспів сердечний привіт, з кліматичної стациї „Davos“ від Вп. панї Олесї Озаркевичевої. — Закінчились вечериці відспіваним сокільского марша, сеї з огнем та темпераментом написаної композициї Ярославенка, що певно вже в короткім часї стане одною з найпопулярнїйших серед нашої суспільности пісень. По вечерницях відспівали усї зібрані гими „Ще не вмерла“ та „Не пора“.

— **З Читальнї „Просьвіти“ в Рогатинї.** По першім вельми вдачнім представленю, про котре доста простора була згадка в „Ділї“, рішив ся кружок аматорів, заснований при тутешній „читальни Просьвіти“ дати друге представленя, що справдї склало ся дня 1 мая с. р. в сали „Сокола“. Представлено дві штуки: „Іцко сватом“ комедию Трембицкого і мельодраму Гушалевича „Підгіряни“.— Провідники просьвітного руху в Рогатинї уважали з двох причин за конечне дати отсе представленє: раз, щоби розбудженє заінтересоване між рогатиньским міщаньством піддержати і скріпити, по-друге, що і тутешні соколи-Поляки стали — по приміру Русинів — орґанїзувати міщаньство польске уряджуючи аматорскі представленя і часті сходини в „Соколї“. Занепад руху в „читальни“ скріпив би сили другої сторони, що хотїлаб що-змога перетягнути наших читальників на свою сторону. Тим-то дасть ся виснити, що рогатиньскі „соколи“ так неохотно і під вельми неприємними, а навіть сказати-б обиджаючими услівями, відступили салю „Сокола“; тим також толкує ся видїл читальнї, що по відкликаню де-яких условій рішить ся дати представленє в „Соколї“. Думаємо однак, що Русини рогатиньскі потрафлять витягнути з сего одвітні для себе консеквенциї: бодай ся пощочина побудить до дїла. Товариство „Народний Дім в Рогатинї“, засноване еще в 1894 р. — котре за цїлих вісїм років зібрало на будову народного дому в Рогатинї доси — risum teneatis“ amici — до 300 К, — покаже, що бодай під ударом противника пригадає собі, що вже час, щоб Русин на своїй земли не був рабом жебрущим та мав свою хату. Про гру аматорів-читальників не може инакше як лиш з похвалою висказати ся. Ми бачили величезний поступ від послїдного їх виступу. Наколи тамте представленя було бездоганне, то виставлене сих штук сьміливо уважати можна за зовсїм добре. Особливо подивляли ми поступ в співучих ролях; аматори співали в „Підгірянах“ добре завдяки п. Г., що не щадив заходу на та підняв ся науки співу наших читальників. Сму-то завдячуємо, що чудові пісні Вербицкого вийшли в інтерпретациї аматорів зовсїм бездоганно, а де-куда навіть дуже добре. На визначну згадку заслугують п. Яричевска в ролї Олї, п. Віленький, (що віддав ролю Гонорія як не може лучше) і п. Конопада (Трохим), котрого живійша участь в руху просьвітно-народнім в „Читальни“ заслугує на всяке признанє. П. Яричевска, позбувшись „треми“, грала і співала зовсїм добре. Решта аматорів вивязала ся з своїх ролї удачно. — Читальники-аматори виставленєм „Підгірян“ видержали огневу пробу; булоб отже цирим бажанєм, щоб не переставали в дальшій працї. — Лиш так дальше, а можемо сподївати ись, до чого дають нам запоруку особи, що стоять на чолї рогатиньскої читальнї, — що незадовго побачимо наших читальників-аматорів знов на сценї, — та коби вже в сали Народного Дому в Рогатинї. — *a. β. γ.*

— **Чарівниця перед громадским судом.** Річ дїя ся в Черчину коло Яворова. Господиня Ілина купила собі у сусїди Івана Кузьмака корову за 100 корон, котра досить добре доїлась. Нараз стало ся щось короні, молоко утратила. На другий день в ночи припровадила корову на Іванове подвірє і стала кружити з нею то коло стайнї, то коло стодоли то коло хати, приговорюючи при тім: „Бодай та ще нинї обмили, як ся від хлопа, сховай ся під капелюх, як від баби, сховай ся в чіпець, а як від дївки, втікай під вінець“. Плюнувши відтак на корову три рази через пальці, кинула на неї ще трохи гною і землї. Іван, що ще не заснав, зачувши таку чудасію перед хатою, виколодив поридно чарівницю віштаном а корову замикнув до стайнї. Справа оперлась перед громадским судом, котрий провірнвши добре річ на місци, засудив Ілину-чарівницю на сїм літрів оковиты і на 12 корон кари, з котрих призначено на церкву 4 корони, для бідних школярів 4 кор. а 4 корони ще на оковиту для райців.

Зі сьвіта:

— **Нагороди за лайдацтва.** Российске правительство винагородило і відзначило всїх тих поліційних урядників, котрих за неправні поступки при розрухах засудили фінляндскі суди на різні кари. І так: комісар Андросов, засуджений за безправні арештованя і брехливі обвинуваченя на півшеста місяця арешту, дістав титул „колежского регистратора“. Его товариш, фінський ренеґат Калтоґанґас, що за безправне арештованє і кривоприсягу дістав три місяцї вязниці, одержав від царя бриллиантовий перстень. Поліцмайстр Віголю, за безправне арештованє, кривоприсягу і пияньство засуджений на 5 місяцїв вязниці, одержав 250 рублїв нагороди, а поліцмайстр Молодкін, за різні злочини засуджений на 2 роки вязниці, дістав 300 рублїв. — Всякі часописи висказують здивованє і обуренє з причини тих царских нагород і кажуть, що таке можливе тілько в Фінляндиї. Ми-ж знаємо деякі край на сьвітї, де подібні або ще й більші лайдацтва нагороджують ся авансом, грошем, орденом і т. п. — але не чули ми, аби нагороджених заруджувано наперед на арешт. Коли з того боку брати справу, то певне Фінляндия остане в тім зглядї одиноким приміром на сьвітї.

Дрібні вісти:

Ц. В. Цїсар жертвував на будову новой дочерної церкви в Лисичницях (парохія Шельпаки) суму 200 кор. з власного майна. — В борисславских закопах галицкого Банку кредитового показала ся вода і наробила богато шкоди. З закопів витягнено доси три трупи. — В селї Двірцях, жовківского пов., при обходї памятки внесени паньщини 3 (16) с. м. сеяне стрілами з мондїрів, при чім один розірвало, а его відломки поранили тяжко 8 людей, з котрих один вже помер. — В заряді зелїзниці в Чернівцях відкрили власти великі надужитя і засуспендували інспектора Бріля і начальника магазинів Еліяса, котрі побирали грубі могорічі від торговельника безрогами Борисславского. На шляху Галич-Тернополь адержано рух зелїзничий наслїдком усунена насипу між стациями Потутори і Підвисоке. — Повернули до Львова намістник з Грималова, а маршалок з Перемишля. — Раду повітову в Городенцї розвязано, а тимчасову управу повітом поручено п. Ант. Теодоровичови, дотеперішному заступникови маршалка і соймовому послови. — Львівска окружна рада шкільна оповістила конкурс на цїлих двацять посад молодших учителїв з реченцем до 15 червня і платою по 960 К з 10% додатком на мешканє. — Намістник переніс канцелїста Мих. Лебіщака з Бучача до Товмача. — В шпитали військовім в Станиславові помер вояк 58 п. п. Іляи Щербан, котрого покусав сказивий пес.

Померли:

Ігнатий Камінський, д-р прав, б. довголїтний посадник м. Станиславова, посол соймy краєвого і ради державної, помер в Делятинї в 82 р. житя. Похорон відбув ся коштом станиславівскої громади. В. в. п.!

Емілїян Кордасевич, емерит. проф. ґімназиї, помер в Самборі в 50 р. житя. В. в. п.!

Віктория з Качковских **Бачиньска**, вдова по приходнику в Коалові, упокоїла ся 22. с. м. в Лашкові пережившн 65 літ. В. в. п.!

50.000 Корон виносить головна виграна льотерії акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателїв, що тягненє відбуде ся неподлично 19 червня 1902 і всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученєм 10%

Надіслане.

ВСІХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Д-р Володимир Янович

б. асистент ц. к. головного шпиталю у Відни, мешкає тепер в Станиславові ул. Каліміропска ч. 5 ріг (ул. Собіского, напротив каси ощадности.) 378 5—10

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперника ч. 3. 129

в котрім виконує ся пльомбованє, вставлане зубів без болю. лїченя недуг ясен і ями устної, штучні зуби в каучуку, золоті і без плитки.

Репаратури з провінциї виконує ся відворотно.

Інститут отворений цілий день.

Лїкар-дентист	Технік-дентист
М. Лісовский.	*Жигмонт Стобецкий.*

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, вынманє зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в каучуку і в золоті, в отсовних випадках без плитки. Направи з провінциї полагоджує ся відворотно. 335 2—2

МАТТОНЬОГО

ҐІСҐІБЛЄР

14 **природна алькалїчна щава.** 6—26

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всякй паперы цѣнный и монеты

по найдешевшомъ курсѣ денномъ не численчи нѣякои провізіи. 374 (4)

ПІЩАНИ.

Найсильнїйше в Европі уздоровиско сїрчано-мулове для ревматиків, в болях вставів і костей, в сухотах вставів, по зломаних і звихнених, в подаґрі, первоболях, іменно в ісхіасе.

Уряджене так що-до мешкань як і купелів після всяких вимогів — від найвиставнїйших до найдешевших. Три басени чисто сїрчані, три сїрчано-мулові, один порцелиновий. Окремий басен для убогих з купелями по 10 кр., другий по 40 кр. Ванни порцелинові, мармурові і деревяні. Льокальні болотні купелї уживають ся з незрівнаним успіхом. Околиця гориста. Проспекта розсилає Заряд.

Ординуючий лїкар **Ал. Тайхман.**

до 15 мая	від 15 мая
Краків, головний ринок	**Піщани на Угорщині.**
358	4—6

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1. противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкои



поручаетъ въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвикеры, льорнеты, бінокли далекопиды, барометры, термометры, мікроскопы, компасы, компасы, райсфедѣри, тахиметры мірничі цѣпы, лїбелѣ, планометры и. т. п.

Уряджене дзвінковъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують на якъ найкорше и найдешевше. 4185



Для канарків

гарцевських, рінак літний, канар, овес лущений, кліг. 40 кр. поручає склад насіння **Антонія Климовича і Сина** у Львові площа Галицка ч. 14. 42 21—52

Виріб краєвий.

ЄГИПЕТСКІ
ТУТКИ
і бібулки
циґаретові.



=AIDA=

Теперь за найлучші узнані.

ФАБРИКА:
Львів, Паньска 10.

Взори на жадане даром. Експорт світовий. 332 3—25

Виріб краєвий.

Ученик найде поміщене в торговли корінній і делікатесів ИВАНА БОРИСА в **Перемишли.** 527 10 10

Свій до свого!

Перший руский склад машинъ до шитя!



Незрівнаної доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Ножний від 27 до 65 зр.
Ручний „ 25 до 48 зр.
Обручковий ч. 41 по 77 зр.
Обручковий ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботы.)

Всч. Священникамъ, і пп. Урадникамъ продаю на раты, якъ також и для сезонъ за потвердженемъ уряду громадского. 103 3—?

Услівя сплаты приступний. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя и гафту безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*
Львовъ, Галицка 6.

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині



Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлійскої сталі від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столові и вилки, ножиці всілякого рода, трожарі, спущала, пасекі до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК
Ножівник
ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 103

Полотна, бѣлє столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власнй выробы поручає по цѣнах умѣренихъ

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТКАЦКЕ
„ПРЯХА“ зъ Красна

Замовлення зъ провінції просимо надсилати до Красна.

Почта, телеґрафъ и станція желѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣнники присилаємо на жадане даромъ и оплатно.

☞ Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а нашихъ агентівъ анї похатниківъ не высылаємо. 852 52—?

Княжій пудеръ

знаменито вѣдовѣжує и украшує тварь. Цѣна вѣдъ 1·20 до 3·60 сот.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

Львовъ, ул. Сикстуска ч. 25. и ул. Галицка ч. 11. Краковъ, Суконницѣ ч. 20. — Перемышль. ул. Францішканьска ч. 24. 212 (III)

ТЯГНЕНЄ
НЕВІДКЛИЧНО
19 червня 1902
ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по **1** короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Кларфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і син, Яков Штрог, Сокаль і Лілієн, Самуелі і Ландав.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученєм 10%. 340 5—?

Звісна Р. Т. Рускій Публиці

Реставрация Янковского

Львів, улица Галицка число 10,

приймає абонаменти на обіди і вечері. — В піст обіди і вечері пістні, проте поручає ся особливо Всч. Духовеньству. О численну участь просить

ЗАРЯД.

353 8—10

Охоронна марка: **КОТВИЦЯ.**

LINIMENT. CAPSICI COMP.

зъ РІХТЕРА антики въ Празї,

узнано загально знакомитымъ и бѣль гоючимъ натиранємъ, по цѣнѣ 80 с., К. 1·40 и К. 2. на складѣ по всѣхъ аптикахъ.

При купнѣ сего **загально улюбленого домового средства** треба жадати только оригінальныхъ фляшочокъ въ пуделочкахъ зъ нашою охоронною маркою „Котвиця“ зъ Ріхтера антики щобы дѣйстно одержати оригінальный продуктъ.



Ріхтера антика „ПОДЪ ЗОЛОТЫМЪ ЛЬВОМЪ“
Прага, І. ул. Єлисаветы 5. 615 5—5



ЛЮБІНЬ.

Сірчані купелї в поблизькости Львова.

Найсильнійші води сірчані на континенті. Купелї боровінові. Для потребуючих відної курациї новоурядженний дім гідропатичний під зарядом фаховим. Лічене електричностю, масажем, інгаляциєю. Купелї річні. З надзвичайним успіхом лічить ся ревматизм, виподтини, по запаленях, опухлини по вивихненых і зломаних, водяк, спізнені види кили, отилість, хороби жіночі, затрути металичні, всякі хороби скірні. — 2 лікарі, аптика, почта і теледраф в місци. Доязд: Фінкер з Городка до Любіня 8 К, від почтовий зі Львова 1 К 50 сот. На жадане висилає Дирекциа проспекти оплачено. Сезон отвираєся 20 мая. В першім сезоні о 50% дешевше. — Лікар закладу: Др. Влад. Крушинський. 561 3—10

Вѣдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клініках и многими практичными дѣкарями уживає ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але також и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на півостровѣ Балканьскомъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкѣрнѣ, особливо противъ

Выкидовъ шкѣрныхъ рѣзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланє Берґерового мыла смоляного яко гиґієничного средства до усунєня порцівъ, до чищеня и десинфекциї шкѣры есть рѣвножъ загально признане. Берґера мыло смолянне має 40% смолы деревной и рѣзнить ся значно вѣдъ всѣхъ иншихъ родовъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованемъ треба жадати выразно Берґера мыла смоляного и уважати на побочь помѣщеный знакъ охоронный.



Въ упертыхъ недугахъ шкѣрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера лѣчничого мыла смолянно-сѣрчаного.

Яко найбудѣйше мыло смолянне до усунєня всяких **нечистоты шкѣры**

на выкиды шкѣрни и на головѣ у дѣтей, також яко незрівнане мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обѣймаючо 35% ґлицерины и пахуче

Берґера ґліцеринове мыло смолянне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживаня.

Зъ иншихъ родовъ мыла Берґера поручає ся слѣдуючѣ заслугуючѣ на увагу: Мыло бензоєве для нѣжности шкѣры; мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболєве до выгладженя шкѣры и знаковъ по вошѣ и яко мыло десінфекційне; Берґера мыло до купелѣ зъ смерековыхъ шишьокъ и таке-жъ мыло тоалетове, Берґера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.).

Берґера мыло петросульфольне

противъ вишневого лиця, вишневого носа, высыпокъ и свербѣнковъ на шкѣрѣ; мыло на веснѣнки дуже усильне; мыло сѣрчано молочне на нечисте лице; мыло танінове на почервонѣня и выпадъ волосся.

Берґера зубна паста въ тубахъ

найлучше средство до чищеня зубовъ Нр. 1 на нормальнѣ зубы, Нр. 2 для курцівъ. Цѣна 80 кр. Що до прочихъ мылъ Берґера вѣдсылаємо до приписовъ ужитя. Жадати все Берґера мыла, бо є много безуспѣшныхъ наслѣдувань.

Мѣсця продажи для Львова въ аптиках пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, Кароля Діля, Петра Миколяша, Як. Пінеса-Поратиньского, З. Рукера, К. Склепиньского, д-ра Зарицкого К. Піневского, Едв. Брікнера. І. Пінелеса. Въ дротеріахъ: Петра Миколяша і Сн., Г. Гріншпана, С. Травнфельнера, Ісид. Фрухтмана, і у всѣхъ аптиках въ Галичинѣ. 329 9—24

Вже вийшов!

Дамский Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 с/т на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовлятя мож в торговли Євґена Спожарского, в книгарни Ставропиґийского Інституту і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 22—30

ЩАВНИЦЯ

Заклад жерельно-купелевий, першорядна стация кліматична, уряджене поступове. Старанна десінфекция помешкань. В горішнім закладі нові лазенки гідропатичні. Сезон від 20/5 до 30/9. — Звісна з успішности найсильнійша щава алькалична з жерел **Іосифіни** і **Маґдалени** по всїх аптиках і складах вод.

Заряд закладу горішного. 350 3—7

ЩАВНИЦЯ

САНАТОРІЯ д-ра І. КОЛАЧКОВСКОГО

вітворена на лїтний сезон від мая до кінця вересня.

Лічничі средства: Пиво вод мінеральних, гидропатичні купелї, зелізисті і річні, дієтетичне відживлюване, інгаляция, електризация, масажа і т. д. 87 1—10

Ціни дуже приступні, кухня знаменита. **ЗАРЯД.**

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ і Сынъ

Львовъ, площа Капітульна число 3.

поручають на **теперѣшный сезонъ весняный** по можливо найнизшихъ цѣнахъ свій знаменито заосмотрены складъ готовои мужескои конфекциї, лѣтнй пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вѣдъ пороху и дощу, убрання анґлезовй и маринарковй, ґардеробу для Всч. Духовеньства, для пп. Ученикѣвъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерій берненьскои, французскои и анґлійскои спродає также на метры дуже дешево. 64 6—5

Ориґінальної машини рільничі найстаршої фабрики на Моравї

ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сїчкарнї New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і ½ ножах з вставлюваними стальками молотїльні з кутими ослонами, жерати криті, дзвонові і стременні, млинки системи Вакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, сикавки, також машини до шитя з первородних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше

L. QUELLER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куда всякі порученя висилати просять.* 224 10—24

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ і Сынъ

Львовъ, площа Капітульна число 3.

поручають на **теперѣшный сезонъ весняный** по можливо найнизшихъ цѣнахъ свій знаменито заосмотрены складъ готовои мужескои конфекциї, лѣтнй пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вѣдъ пороху и дощу, убрання анґлезовй и маринарковй, ґардеробу для Всч. Духовеньства, для пп. Ученикѣвъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерій берненьскои, французскои и анґлійскои спродає также на метры дуже дешево. 64 6—5

LIPIK

першорядні купелї в Славонії

Одиноке на континенті горяче (60°C) йодово-алькалічне жерело.

Стация льокальної зелізниці (via Дужоселло) Або стация Пакрач-Ліпік полудневої зелізниці. (Стрефова тарифа.)

Преміовані: Будапешт, Відень, Лондон, Рим, Брукселя. Елеґантскій салон гостинний, кавярня і реставрация, простірні парки, проходники, знамениті готелі, санатория для дітей, пречинші домки купелевої, електричне осьвічена

На ревматизм, гостець, іхіяс, біль костей, жолудка, кишок, урини, катару, зодових і венкого рода кровних слабостях неріжнані.

В часі купелевого сезону ординує проф. др. Тома Маршалко в закладі. Купелеву воду кодову бере ся прямо з жерела і можна замовлати через Л. Едескута в Будапешті і Генриха Матоніого у Відни, а ліпицку сіль купелеву прямо у дирекциї закладу.

Всякі пояснена удїляє Дирекциа закладу. 329 7—?

SEIDEL & NAUMANN

Ideal

МАШИНА ДО ПИСАНЯ

Письмо видне зараз і трівке.
Букви від першої до остатної.

H^CH SCHOTT & DONNATH, WIEN,
III. 3, Heumarkt Nr. 9.

SEIDEL & NAUMANN

GERMANIA

Найлїпшї ровери



H^CH Schott & Donnath

Wien, III 3, Heumarkt Nr. 9.

255 9—10



ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів премієване.)

Від 20/5 до 31/5 до побаченя: З нагоди **вступленя на трон** короля Альфонса XIII. Займава подорож через **Іспанію і Мадрид.**

Вступ **10** кр. 85

Не дістанїна

Сензацийна новість!

Власну ґазовню може мати кождий з ґазового апарату

„UNICUM“, котрий осьвітлює, опалює і служить яко моторова сила, є цїлком безпечний і може его устапити в кождій комнаті.

Запрошуєм всїх інтересованих, щоби оглянути сей апарат в нашім бюрі від 10—12 год. передполудньом і від 4—7 год. по полудни.

Проспекти висилаєм на жадане. — Ціна приступна.

Концес. бюро техніче

ОТТО ЛЮКЕ і С-ка

Львів, ул. Словацкого ч. 2.

Виконує інсталяциї водопроводні і ґазові, уряджає лазенки комнатні і натерклъозети. 870 3—3

Ш^ґаз вуглевий трученый

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черлянськой. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 106. Львів, Понеділок 13 (26) Мая 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзамітнійших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Ваторий ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовський, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухнталь, ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік . . . 22 к. — *за границею:* 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 32 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 20 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Ваторий. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерарову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. — Поклики і взиві приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Письма з Відня.

[Ухвалене буджету. — Рускі посли. — Грозьба Чехів. — Політичні комбінації].

„Безпристрастна витревалість" д-ра Кербера довела таки до того, що палата послів дня 23 мая ухвалила цілий буджет на сей рік в третім читаню. Більше як сім місяців мусів він на те чекати, бо буджет предложений був ще 17 жовтня минувшого року, але всілякі наглі внесеня не допускали навіть до першого читаня. Правительство надіялось з-разу полагодженя буджету ще перед кінцем того року, уповаючи на успокоєне послів через ухваленя величезних видатків на зелізниці і водні дороги; але відтак мусіло аж чотири провізорії буджетові предкладати, з котрих, що правда, четверта показала ся зайвою. Комісия буджетова стала радити над буджетом з початком січня, а повна палата аж 19 лютого приступила до другого читаня, с. в. до властивих нарад; отже ті наради тягнули ся зверх три місяці і забрали 50 засідань. Буджет ухвалено 154 голосами против 114. За буджетом голосували: польске Коло, більша часть Німців (шляхта, поступовці, клерикали, люеґерці), чеські февдали, Хорвати, ліберальні Словінці, Румуни і часть диких; против буджету голосували: часть Німців (людовці і Всеімці), Чехи (молодо Чехи і оба радикальні клюби), часть Італіянців (инші усунули ся від голосованя), соціяльні демократи, Рускій клюб, польскі людовці і часть диких. Славяньске центрум, межи котрого 16-ми членами є, як звістно, і 5 Русинів (та 2 Чехи-клерикали), усунуло ся від голосованя, отже непотрібно др. Гладишовский закінчив був свою бесіду при міністерстві рільництва заявленем, що буде голосувати за буджетом.

Рускі посли брали сего року більшу участь в дебатах буджетових, ніж коли небудь від настання конституції, хочби й тогди, коли їх було 16 на 353 всіх послів (взглядно 300, бо Чехи не явили ся тогди в парляменті). Именно промовляли: Романчук три рази (раз в ґенеральній дебаті а два рази при міністерстві просьвіти), др. Король два рази (при міністерствах краєвої оборони і справедливости), Василько, др. Кос і Яворский по разу (при фонді диспозиційнім, міністерстві справ внутрішних і міністерстві скарбу). З 5 послів Русинів, належачих до славяньского центра, промовляли 4, кождий по разу: Пігуляк в ґенеральній дебаті, Барвіньский при міністерстві просьвіти, др. Гладишовскай при міністерстві рільництва а Длужаньский при міністерстві справедливости. О. Мандичевский сего року не показав ся зовсім в парляменті, а тамтого року видно его було через три чи чотири дні. Се одинокий приклад в цілім парляменті; другим був би хиба польский посол Чеч, але сей має бути дійсно хорий. Всі рускі посли, як з Рускаго клюбу так з Славяньского центра, промовляли зі становища інтересів народних; тілько п. Длужаньский говорив чисто зі становища інтересів судових урядників чи судівництва, домагаючи ся особливо утвореня більше посад в висших ранґах. Важна була лучність буковиньско-руских послів з галицко-рускими, яка перший раз в парляменті показувала ся в тій мірі; особливо зазначував її посол Василько. Ще важнійшою появою було би, коли-б всі рускі посли творили оден клюб, котрий займав би независиме на всі боки становище і мусів би всіми чинниками уважати ся за репрезентацию всего руского народу. Со дивна поява, що п. Барвіньский в галицкім соймі належить до опозиційного рускаго клюбу та йде разом з д-ром Королем, і так само п. Пігуляк в буковиньскім соймі засідає в одним клюбі з п. Васильком, а в раді державній вже ділять ся і пп. Барвіньский та Пігуляк ведуть опортуністичну а др. Король і Василько опозиційну політику.

Віденьскі орґани праси, особливо прихильні правительству, зазначують з великим вдоволеним, що австрийский парлямент по півпятирічній немочи вже уздоровлений, функціонує зовсім пормально і що тепер при відновленю угоди з Угорщилою стоять супротив себе рівновартні компаціценти: правительство против правительства і парламент против парламенту. Здає ся однакож, що, они роблять рахунок — без Чехів. Чехи посли зараз по ухваленю буджету заявили устами д-ра Пацака, що розумом вже скінчив ся, що тепер прийшла пора на німецко-чеські пертрактації і що Чехи не допустять до парляментарного залагодженя угоди з Угорщиною, доки кривда ческого народу не буде направлена і ческому народови не будуть дані его права. Сеся заява Чехів з одної сторони ослаблює становище австрийского правительства і австрийского парляменту супротив Угорщини; з другої сторони она робить очевидно сильний напір на правительство і Німців, бо вже-ж супротив рішучого і безвзглядного виступованя 53 (взглядно 63) ческих послів парлямент не міг би нормально функціонувати.

В остатних днях стали ширити ся вісти, що після ухваленя буджету мала би наступити зміна правительства і замість теперішного мішаного урядничого мало би настати міністерство парляментарне, котре, маючи за собою виразну і сталу більшість в палаті послів, легше могло би перепровадити угоду з Угорщиною. Одна вість подавала таку комбінацию, що міністерство і парляментарна більшість мали би бути ческонімецкі (отже з виключенем польского Кола), а президентом міністрів мав би бути Німець. Бернрайтер, посол з вірноконституційної більшої посілости, що вже раз був міністром торговлі. Друга вість голосила, що ц. к. двор хоче сполнити міністерство і парляментарну більшість, польского Кола і з „умірованих" Німців, взагалі з тих елементів, що тепер творили правительственну більшість в парляменті і голосували за буджетом при третім читаню (отже з виключенем Чехів). Одинак перший вісти заперечив др. Крамарж, а другій гр. Штірґ і др. Катрайн. На-разі нема ще причини до яких-небудь значійших змін; причина могла би зайти аж тогди, коли би д-ру Керберови не удало ся залагодити угоду з Угорщиною. Дальші его переговори з угорскими міністрами мають зачати ся в понеділок (26. мая) в Будапешті. Австрийский парлямент має тепер кілька днів відпочинку, з причини нарад делеґацій, в пятницю (30. мая) має знов зібрати ся на два дні, потім мають знов радити делеґації від 2. до 7. червня, а вкінци зверне ся парламент на покінченє пильнійших справ, щоби відтак зробити місце краєвим соймам.

П.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Подорож Любета.

Париж. Дневники повисшують тости Любета і царя в той спосіб, що они скріпили військову єдність обох держав, скристалізували союз і приготовили его на всяку евентуальність. Заграничні міністри обох держав запевнили себе, що Росия і Франция будуть при кождій нагоді згідно поступати.

Копенґаґа. Любе приїхав вчера до Копенґаґи і відвідав короля. По снїданю Любе виїхав з Копенґаґи з поворотом до Парижа.

Французький парлямент.

Париж. Урядовий дневник оголосив декрет сликикуючий посольску палату на день 1 червня, а сенат на 3 червня.

Атентат Аляванті́ча.

Білград. В процесї о атентат Аляванті́ча головні свідки зізнали, що Аляванті́ч кілька хвиль перед смертию сказав, що до атентату намовив его кн. Караджорджевич. Одного обжалованого засуджено на 15 літ тяжкої вязниці, одного на 5, двох на 3 роки. Чотирох стражників і командант сторожи по 7 літ, инші обжаловані від 5 до 7 літ тяжкої вязниці.

Вільгельм скомпромітований.

Вашинґтон. Цісар Вільгельм зголосив до Вашинґтону дарунок. Хотів именно поставити памятник Фрідріха Великого і спитав, яке місце американьске правительство вибере для сего памятника. В палаті послів репрезентант Техасу, Стефенс вніс резолюцию, в котрій доказує, що Америка яко республика, з національних мотивів не може ставити на публичних площах памятників, представляючих особи писарів, королїв і в загалї померших, чи живучих ще пануючих.

Рентові загороди.

Відень. Ухвалений галицким соймом закон о рентових загородах не дістане санкциї, але буде відісланий видїлови краєвому з увагами правительства і може бути в найблизшій сесиї вновь ухвалений з увзглядненем поправок.

Парляментарна програма.

Відень. Говорять, що між сторонництвами а парламентом уложено слїдуючу програму дальших праць парляменту: В осїнній сесиї будуть полагоджені: закон о домовочиншовім податку на прагених передмістях, закон о податку від зелізничих білетів, о терміновій торговли збіжем о робітничих домах. Найблизше засїдане відбуде ся в пятницю а може і в суботу. Відтак наступить перерва аж до 9 червня. Від 9 червня материял буде в 4 або 5 засіданях вичерпаний.

Окупация Альбанії.

Будапешт. На засіданю угорскої делеґациї п. Раковский спитав міністра заграничних справ, чи се правда, що між австро-угорскою монархією а Італією ведуть ся переговори в справі евентуальної окупациї Альбанії.

Революційний рух в Росиї.

Вісбаден. Оберпрокурор св. Синода Побідоносцев утїк з Вісбадену, бо поліциї впала на слїд заговора зорґанізованого на него.

Берлин. На Сибір ісслано не 85 студентів, як донесли були урядові депеші, але 300. З вязниці утїкла Аляртіївна, котра виконала атентат на оберполіцмайстра Трепова.

Харківский губернатор кн. Оболенський казав 15 хлопів вивпровадити з вязниці і для відстрашаючого приміру затовчи палками на смерть. Козаки знищили все майно хлопів і знасилували жінки.

Відень. З Варшави доносять, що російске правительство заборонило дневникам друковане і обговорюване всіх творів Толстого. Сю заборону видано в наслїдок оголошеня, що Толстой написав нову книжку о студентских розрухах.

Вибори в Бельгії.

Брукселя. Вчера відбули ся в Бельгії вибори до парляменту. В складі сторонництв не наступила здає ся велика зміна.

З Африки.

Лондон. Daily News доносить, що Бури зажадали безпроволочно признаня автономії а на случай, коли би Англія на се не згодила ся, дозволу на конференцию з Шальк-Бурґера з Крїгером. Домагали ся амнестиї для капландских повстанців, дозволу на удержуване оружия і коний, поруку, що чорні не будуть зрівнані з білими, безусловного признаня позички на відбудоване фарм і домів і англійскої поруки за реквізиційний довг траневальского правительства.

Англійске правительство мало заявити, що на цїлковиту автономію не може згодити ся, що повстанці, з винятком звичайних злочинців не будуть потягнені до відповідальности, що стрільби буде вільно носити за окремим дозволом, що тубольці не будуть зрівнані з білими, що парляментови буде предложений проект закона о затягненю позички на відбудоване фарм. Бюро Райтера довідує ся, що мирові переговори в короткім часї будуть заключені. В головних точках вже наступило порозуміне. Розходить ся еще о деякі подробиці, о котрих рішить кабінетова рада.

О можливости успішного заключеня переговорів мав сповістити се, що хоч репрезентанти Буріз поставили „неможливі до приняття" услівя, воєнні кроки не розпочали ся на ново. Команданти не відїхали до своїх осідків, але лишили ся дальше в Преторії.

Вибори до ради міста Львова.

Теперішні вибори до ради міста Львова, що мають докінчити ся 28-ого с. м. тіснійшим вибором 27-ох радних, мають для міста Львова безперечно переломове значіне. Лежить воно именно в тім, що можновладна, ціле місце жите коррумпуюча і затроюча кліка, котра гуртує ся довкола преславетної „отрільниці", раз від десятків літ буде зломана злученими силами опозиційних сторонництв. І для нас Русинів, не тілько, як для горожан міста, не тілько, як для заінтересованих у всїх міских справах, але й як для членів руского народу сей перелім не без значіня. Бо-ж ніхто инший, як именно ся спілка колтунська „отрільниці" з абдикрутованим домократом а ґа Малаховский, довела до того, що в міській раді, столиці галицкої Руси, нинїшнім не стало ні одного Русина, а у львівскім магістраті і підвласних йому урядах повіяло прайно русиноїдним духом.

Тому-то і львівскі Русини, яко демократи і яко національні, взяли живу участь у виборчій акциї під окликом „повалим пануючої кліки", а в спілці з усїма иншими сторонництвами, що признають ся до того самого клича. Правда, що число голосів, котрі впали на руску листу, показало ся дуже мале (хоч справдішного числа досі не знаємо!), одинак і се невелике число завважило при виборі неодного кандидата злученої опозициї, а тим дужше завважить воно при тіснійшім виборі.

До сего тіснійшого вибору приступаємо ми знова в компромісї з усею львівскою опозицию. Руский виборчий комітет уложив вже в порозуміню з: людовцями, урядниками, поступовими, социял-демократами і т. д. і два з поміж руских кандидатів: пп. дир. Нагірний і д-р Озаркевич, находять ся на листах усїх тих сторонництв, так що можемо надіяти ся, що крім вибраного уже п. Павлишака, будемо могли впровадити до ради ще бодай трех Русинів: висше згаданих двох і о. Васілевского, який буде на листах: міщанській, католицкій і рускій.

В навечерє тіснійших виборів мусимо однак звернути ся до львівских Русинів з тим, з чим ми до них навіть не повинні звертати ся, се есть: з пригадкою їх обовязків, яких — на жаль — при першім голосованю богато львівских Русинів, і то з поміж „інтеліґенциї" не виповнило.

Ото, богато, дуже богато Русинів-інтеліґентів не почувало ся при першім голосованю до еї національної карности, аби пішли солідарно на взиви Рускаго Виборчого Комітету і вкинути до урни руску лїсту; одні навіть не подбали о карти легітимаційні і до голосованя, а їх карти відобрано припадково з рук виборчих гіен (можемо дати доказ!); другі, хоч дістали карти, та не пішли до голосованя або з прямої байдужности (знаємо таких по імени), або з превеликого фільософованя: „чому — мовляв — сего нема на лїсті?" — або: „Чому сей ту є?"; трети знов — задля різних взглядів — кидали до урни инші опозиційні (особливо урядничу), або навіть — „страха ради юдейска" — неопозиційні карти, дописуючи тілько деяких Русинів.

Все те мусимо тутки ще раз напятнувати, як брак національної карности і брак політичної зрілости, через що наша лїста слабо була репрезентована.

Тож — кінчаючи — — взиваємо львівских Русинів-виборців, аби не занедбували свого сьвятого обовязку і як один муж станули 28-ого с. м. до виборчої урни та вкинули до неї тілько компромісову руску лїсту.

* * *

Виборчий льокаль Рускаго Виборчого Комітету в дни виборів буде містити ся при ул. Кравівскій ч. 17. — Лїсти розсилає ся почтою. — Хто-б не одержав лїсти, звольнить зголосити ся в день виборів до льокалю виборчого при ул. Кравівскій ч. 17, або Ринок ч. 10. — Завтрішнього дня (27-ого с. м.) можна ще одержати дуплїкати легітимаційних карт в магістраті (рано).

Папский ювилей pod jednym dachem.

На запросинах, підписані п. п. Андрієм ґрафом Потоцким, д-ром Піляром, д-ром Малаховским, д-ром Рідіґером, проф. Тулїєм, Ник. Гарасимовичем, д-ром Федаком і Мих. Гнидюком зібрало ся послідної пятниці вечером, в ратушевій сали у Львові, кількадесять львівских Поляків і... Русинів, щоби уконституувати ся як комітет для ювилейного папского обходу... pod jednym dachem.

Головою комітету вибрано ґрафа А. Потоцкого, заступником п. Глиджука, а секретарями п. п. Пржиґодзкого і проф. Вітошиньского. На внесеня п. п. Рідіґера і Малаховского установлено проґраму обходу, в котру будуть входити: богослуженя, похід з „kościoła“ до ратуша, де виголосить ся два відчити „польский і руский“ та відспіваєть ся кантата, та відчити про заслуги папи Льва XIII-ого по всіх дїльницях міста — все те в часї скликаня сойму. Присутний голова „Akademick'oї Czyteln'i“, Плютиньский, жадає, аби обхід мав характер польский, бо инакше польска молодїж відтягне ся від участи в нїм. Предсїдатель, ґраф Потоцкий, успокоїв п. Плютиньского відосланем справи до „тїснїйшого комітету.“ На внесене проф. Тулїйого ухвалено вибрати комісиї: відчитову, музичну, kościelno-обходову і адмінїстрацийну, а п. Міхальский відчитав кількадесять імен, пропонованих на членів комісиї. П. Вахнянин протестує против такого складу комісий, аби на 20 Поляків було всего 8 Русинів. П. Малаховский поспішив успокоїти п. Вахнянина, що „в обході Русини будуть цїлком урівноправнені. — Поляки абсолютно нїчо не мають против того, щоби Русини у всїх тих комісиях мали більшість. Ще й овшім!“ — Вкінци, не рішаючи справи, передано еї знов „тїснїйшому комітетови“. На тім на разї скінчило ся.

Годї нам, подаючи вість про сей комітет, не висказати своїх уваг, які — думаємо — будуть й опінією нашого загалу. Отже по перше мусимо висказати свій жаль, яким дивом могли знайти ся деякі Русини в одним рядї з такими первородними „русиноїдами“, як п. п. Потоцкий, Пілят, Малаховский, Рідіґер і Тулїв! Для нас се прямо незрозуміле, а то тим менше, що руска церков папский ювилей уже відсьвяткувала, нове сьвятковане его з ноторично звісними „русиноїдами“ не має нїчо инпого на цїли, як устроене нової narodow'oї szopk'и на тему „pod jednym dachem“. Жаль нам сего неоглядного поступку декого з Русинів тим більше, що—як видимо з першого засїданя—в вони тамки предметом кпин такого Малаховского, котрий до ради міста Львова не хоче допустити нїодного Русина, а тутки нараз офіруе Русинам з явним насьміхом, навіть і більшість у всїх комісиях“. „Bawcie się dziatki pochodniami i tym podobnymi szopkami! Tu będziecie równouprawnieni! Byleby nie w radzie miasta, ani nie w sejmie! — покепковують собі п. п. Малаховскі, Потоцкі, Пілати, Тулїї і Рідіґери, з якими жадєн Русин в однім комітетї для устроюваня яких небудь публичних обходів засїдати не повинен. Тож і не диво, що коли стало ся инакше, так се викликало невдоволене і серед нашого духовенства, з котрого кругів звернено ся до нас з позванем, з усею рішучостию запротестувати против сего нового обходу pod jednym dachem, а то тим, радше, що ми Русини як нация не маємо найменшої причини в хвили, коли латиньский клир під проводом своїх настоятелїв видає нашому народному обрядови борбу на житє і смерть, коли латинїзация поступає аґресивно против нас, коли Рим доводить американьских Русинів до розпуки, коли параньских Русинів призначе ся на безуслівне златинщене, — бити тому самому Рямови приземні поклони. Зачуваємо, що згаданий в горі комітет задумує вислати на закінчене синівску адресу до Риму. Нам Русинам коли вислати яку адресу, то хиба з вичисленем безмежних кривд нашої церкви і поставленем мужного жаданя пошанованя еї прав, привернена еї автономії. Чи-ж се було-б можливо при роботї pod jednym dachem — позваляємо собі сумнївати ся. — Тож кінчаючи думаємо, що заанґажовані в всю справу одиниці з поміж Русинів, зрозуміють, свое невідповідне становище в тій справі і поступлять згідно з інтересом нашого народу і нашої народної церкви.

Бесїда посла Короля

виголошена в державній радї при дебатї будже-товій дня 21. мая с. р.

(В скороченю).

Висока палато! Нема в Австрії другого народу, котрий би мав тілько цїлком справедливих причин до тяжких жалїв, що Русини. Для них конституцийні права мають лише теоретичне значінє, бо майже всї правительства, які доси були в нашій державі, розуміли конституцию так, що вона є лише для верховодячих народностий або навіть лише для верховодячих сторонництв — на те, щоби їм забезпечити їх становище в державі і в поодиноких краях; для слабших народностий є конституция лише на те, щоби на них накладати чим раз більші тягарі.

Вже від дуже давна виступають Русини і їх посли при всякій нагоді з дуже поважними жалями; колиж бо ані висока палата ані правительства, навіть ті, що нїбито стоять понад сторонництвами, не уважають за потрібне вглянути в нездоровий стан річий в нашім краю, щоби лихо еще в час усунути. Противно — треба се з притиском зазначити — правительство ще у високій мірі погіршує лихе положене нашого народу, бо само цїлком самовільно і сьвідомо нарушує запоручені нам права та виправдує робщені нам кривди, і то так незручно та з законами суперечно, що лише тяжко обиджає наші національні чувства. Належало би бодай від міністра судівництва надїяти ся справедливости, слушно розуміючи, що бодай він не стерпить нарушеня законів, не то щоби сам мав нарушувати основні закони. Та на жаль, як усюди инде, так і в судівництві однаково нарушуєсь права Русинів, і нема на те нїгде ради ні поради. І тепер, забираючи голос, щоби іменем руского народу пожалувати ся на тяжкі кривди, які нам дїють ся в судівництві, не маю надто рожевих надїй на успіх моїх виводів; бо руский народ западто мало має в сїй палаті заступників, щоби правительство почувало ся до обовязку слухати їх жалїв. Всеж таки забираю нині голос, щоби сповнити обовязок совісти і станути в оборонї кривдженого руского народу та перед сьвітом зложити сьвідоцтво, як то орґани правительства і верховодяча в нашім краю більшість розумів равноправність і як навіть міністер судівництва не тілько терпить противзаконне поведене тамтих, але й сам з легким сердцем нарушує наші права і опісля цїлком отверто до того признає ся та ще й старає ся доказувати, що по его стороні слушність.

Сегодня хочу передовсїм указати на маловаженє і упосліджуване руской мови в судівництві, при чім мушу наперед зазначити, що не маю намїру кидати клевет на галицкі суди, а хочу тілько вірно і з правдою згідно зобразити стан річи, щоби раз спонукати п. міністра судівництва до заради лихови, бо пора вже покласти раз бодай в судівництві конець ворожій Русинам системі. Хочу указати лише на східну Галичину, де Русини мають значну більшість і тим самим повинні мати право жадати пошанованя своєї мови.

Як відомо, Галичина складає ся з двох частий, західної польскої і східної руской. Обі ті части були давнїйше і політично роздїлені; тепер лише що-до судівництва становлять вони дві окреми провінції: західну з висшим краєвим судом в Кракові і східну з висшим краєвим судом у Львові; в тамтій переважна більшість населеня є польска, в сїй руска. Після остатного спису населеня живе в Галичинї всего 7,316.000 душ, з чого на східну Галичину припадає около 4,600.000, а на західну около 2,716.000 душ. У східній Галичинї живе над 3,000.000 Русинів — після урядового обчисленя, а в дїйстности далеко більше — і над 1½ мілїона Поляків разом з жидами і Нїмцями. [Голос: „*Є їх далеко більше!*“] Навіть Поляки признали, що нема їх більше.

В західній Галичинї, де Русини в деякотрих повітах мають також значний процент населеня, руска мова не є навіть признана за краєву і длятого не має там жадних прав, так що Русинови не вільно там навіть просьби до суду подати по руски. Хоч стоїмо на тім становищи, що в Галичинї обі народности є рівноправні, так що й в области краківского висшого суду краєвого руска мова мусить уважати ся за рівноправну з польскою: то поки-що лишаю на боцї західну часть краю, а займу ся лише східною, де Русини навіть після дуже сторонничо переведеного Поляками обчисленя числять дві третини всего населеня, так що руска мова повинна бути у східній Галичинї урядовою, а у всякім разї бодай рівноправною з польскою.

Тимчасом на підставі цїсарскої постанови з д. 5 червня 1869 заведено в цїлій Галичинї польску мову урядову; а хоч тим ані не знесено постанови 19-того артикулу основних законів, ані не обмежено прав, признаних рускій мові в рїжних часах виданими цїсарскими і міністерскими розпорядженями, то з того часу почало ся дуже основне польщене всїх публичних урядів в Галичинї, а також і галицких судів. Галицкі урядники, не виймаючи і найвисших, зрозуміли згадану цїсарску постанову так, мов би вона ухиляла основні закони і позваляла маловажити права руской мови; урядники галицкі забули, що вони мають урядувати в краю переважно рускім і що без знаня руской мови не могуть сповнити своїх урядових обовязків. Отже хочу указати на ті незавидні відносини в судах східної Галичини, о скілько ходить о руску мову; а будучи адвокатом, що від давних лїт має дїло з судами, знаю ті відносини дуже докладно.

(Дальше буде)

В справі церковного віддїлу „Народної Торговлї.“

(Пововина відозви до Пречесного нашого Духовенства.)

(Конець.)

Насуває ся одно питанє: Чи орґанїзация достави вина, оливи і сьвітла для церковного ужитку не могла би відбути ся без помочі „Народної Торговлї“, а то в заряді самої Церкви? Мені доводило ся з таким проектом подекуди стрічати ся.

Відповідаю: в жаден спосіб! А то найперше з причин засадничих. Таке ізольоване інтересів нашої Церкви від загальних народних уважаю за найшкідливійший процедер. Се було би просто запізнаване своєї задачі, коли би наша Церков, котрої благотворний вплив має на всї поля житя народного розтягати ся, з того свого високого посланництва, що небудь мала опустити.

Противлю ся сему і з причин реальник, практичних. Хочемо мати найвідповіднійші і найдешевші артикули. А се в своїм заряді не дало би ся в нїякий спосіб осягнути. Бо се значило би: утворити зовсїм нову інституцию, понести кошта уряджена на льокаль, маґазини, пивниці, знайти і утримати персонал відповідний, — дальше переходити з тою інституцию тяжку школу практики в завязуваню торговельних відносин, зазнаваня неудач через нерутиноване своїх орґанів і т. і., — що все мусїло би дуже довго відбивати ся на цїні товарів. Не осягнуло би ся отже дешевости артикулів, але легко могло би лучити ся, що і о самій придатности їх до церковного ужитку можна би сумнївати ся. „Народна Торговля“ є готова, велика поважна інституция з своїм широко розгалуженим добре уладженим апаратом, з рутинованими орґанами, з широкими купецкими зносинами. При нашім укладї з „Народною Торговлею“ не мусимо ми за се платити, бо дістаємо усе те готове дармо. А в наслїдок того мусять і наші артикули о суми сих відпадаючих видатків бути дешевші.

Завало би ся, що се так ясне саме собою, що нїяк его і оспорювати. А преціль вприпають сумнїви. Кажуть, що в „Народній Торговли“ „дорожня.“ Сего арґументу ужито власне на однім соборчику против згорґанізованя церковного Віддїлу при „Народній Торговли.“

Хоч як дуже тяжко мене вразив сей невиправданий, і з сеї стороны як найменше сподїваний закид против такої дорогої, з таким трудом, або скажім лїпше, якимсь чудом серед наших страшно тяжких обставин здвигненої великої народної нашої інституції з ей цїлою сумою роботи до тепер довершеної, а з більшим ще необнятим призначенем для будущини, — уважаю сю нагоду за відповідну, щоби сей закид, який то тут то там від часу до часу вирина, раз на все унеможливити.

Поле дїяльности „Народної Торговлї“ се домена тої найбільшої сьвітової сили чи то держави, котра править недостережним способом цїлим рухом політичним суспільним, фінансовим, культурним сьвіта, се домена гандлю. Під ей знаком ладнають ся межинародні зносини, укладають ся трактати, довершають ся аліянси, ведуть ся війни (Хіни, Трансваль). Вона поневолює держави і народи, котрі складають їй безчисленні трибути в житю і в майні. Довідною мілїцею тої сили є жидівство, що так розвельможнило ся як у нас. Вороти ся з тою силою, з ей найглубше скомбінованими плянами, з найтонше вирафінованими способами їх переведеня, виборотн ся до якогось певного ступіня свободи, — се не аби який подвиг. Він вимагав гарту, чуйности, бистроти, зручности, розумного плану і доброї орґанїзації.

Не мусїло бракувати зарядови нашої „Народної Торговлї“ бодай в части сих прикмет в борбі, коли вона може виказати ся такими визначними результатами як широким розгалуженем філій, вихованем певного континґенту купецкого стану посеред нашої суспільности, повстанем тисячей крамниць по селах.

Певно! що се не означає ще зовсїм переведеної борби, еманципації з шпонів чужого гандлю. Се ще йно початкова борба, або лїпше, се ще но приготоване до борби. Борба властиво, іде до того, щоби всї артикули, котрих нарід потребує, с. є артикули імпорту, і артикули котрих він продукує і збуває, артикули експорту переняти в свої руки. Се не зробило ся „Народною Торговлею“ доси ні з одним однїсїньким артикулом. А сю еманципацию мусить „Народна Торговля“ перевести.

Першим актом такого амаґаня має бути власне: Церковний Віддїл нашої „Народної Торговлї“, котрим актом маємо добути торговли артикулів церковних вина, оливи, сьвітла і кадила з чужих рук. А спосіб до того: контракт „Народної Торговлї“ з консументом с. є. церквою опертий на взаїмних правних зобовязаних.

Тою дорогою мусимо іти дальше. Перша справа, котра потребує полагодженя: се справа побираня крамничних товарів з „Народної Торговлї. Наші крамарі (певно що не всї) не побирають своїх товарів в „Народній Торговли“, бо коли їм за дорогі, — вони беруть їх у жидів, бо там вони таньші. Народна Торговля не може ті товари продавати крамницям дешевше, бо сего не позваляє ей купецький калькуль. Торговля не може спроваджувати нездалих товарів і робити з них маґазини для неповних покупців а більше-менше певною стратою, як не може рівнож утримувати лїпших товарів, не вчисливши в їх цїну свого різника. Так крутить ся та цїла справа ненастанно в тім блудним колесї, з котрого в тім стані річей нїколи вийти не може. Вихід з сего невластивого положеня є єдино такий: Крамниці в філїяльних округах мусять зорґанїзувати ся в спілки. Ті спілки мусять зробити з „Народною Торговлею“ правно взаїмно обовязуючі контракти, після котрих спільники обовязані до побираня товарів виключно в „Народній Торговли“, а „Народна Торговля“ до доставлюваня їм товарів після умовленої цїни чи то після умовленої модификації цїни, зовсїм на лад повисшого контракту в справі церковного віддїлу.

Тільки така орґанїзация може повести борбу торговельної еманципації нашої, до якої покликана „Народна Торговля“ о великий крок наперід. За тим кроком підуть дальші, втягаючі що-раз нові сфери інтересентів в круг спільного народно-економічного господарства, стереженого „Народною Торговлею.

Цїла окрема програма економічна, і заразом культурно-національна лежить в тій назві „Народної нашої Торговлї“. Велика задача! В здїйсненю еї починає вся сила сеї нашої інституції і еї добродійний, могутний вплив на хід дальшого розвитя нашого народу. А се все залежить від одної річи: від строго з цїлим пляном і розумом, відповідно до наших обставин і до нашої народної цїли переведеної орґанїзації. Орґанїзация, се наша нинїшна пароля!

* * *

За переведеною в повисше означений спосіб під авторитетом Церкви орґанїзациею торговлї церковних артикулів вина, оливи, сьвітла і кадила в церковнім віддїлї Народної Торговлї“, отримують наші церкви під маркою тогож віддїлу ті то церковно апробовані артикули по найнисших цїнах з бонїфікациею в користь церковно-запомогового фонду. За сею орґанїзациею добувають торговля сих артикулів з невластивих рук, а розширюєсь поле дїяльности для „Народної Торговлї“ приспособляючи їй сповненє дальших нових задач, отвираючих нові жерела богацтва народного.

Се такі великі церковні і народні користи, яких наше духовенство певно маловажити не буде, но до їх осягненя найохотнїйше руку приложить. А се має стати ся в сей спосіб. Духовенство кождого Деканату вносить збірне жаданє до свого ординарияту з просьбою: утворенє церковного віддїлу при Народній Торговли для артикулів вина, оливи, сьвітла і кадила при застереженій апробатї і контролї сих артикулів з сторони церковної власти, зобовязує ся в імени церков до відбиранє на час укладу з гори означеної скількости сих товарів і заплати за них уставленої цїни в певнім реченци через руки Декана чи то иншого вибраного на се сьвященика і просить о надане сим обовязаним сили канонїчно-законні яко установи Дицезальної (legis diocesanae). Ординарияти певне сим просьбам не відмовлять і на підставі таких зобовязань уповажняють своїх відпоручників до підписаня контракту з „Народною Торговлею“. В тій справі мусить бути безоглядна солїдарність ординариятів і цїлого клиру всїх 3 наших Дицезий. В такій безоглядній солїдарности лежить едино можність переведеня і успіх сего великого дїла. Я в Бозї надію ся що ей тут не хибне. А сей результат осягненої солїдарности нашого духовенства буде вже по собі безконечної ваги, буде рішаючий на всї дїла нашої близшої і дальшої будущини...

Вкінци прошу Вир. оо. Деканів о надісланє менї як найскорше дат що до потреби річної сих артикулів в церквах кождого деканату.

о. Д. Танячкевич.

P[. S. Газети руські прошу о подане сего голосу в найближших числах.

З Олешич.

(Допись.)

В Олешичах після пожежі вже славити Бога люди побудували ся так в містї як і в селї. Майже цїлу зиму панував межи жидами тиф та й тепер еще не устав; через те і школа замкнена і ярмарки. Провізория з бурмістром все ще тревае, хоч в „Дїлї“ було в сїй справі отверте письмо до п. намісника. Староство знає, що при нових виборах п. Фютовский перепаде, то й не спішить ся з розписанем нових виборів. Теперішний уряд громадский цїлком польский: переписка, печатка, навіть напись над урядом — усе польске. На роблені за те з руской сторони докори відповідають, що „у нас умейо по польску читаць.“

Недавно відбуло ся в Олешичах посьвячене місця, де має станути Народний Дім; має в нїм містити ся сала на сходини і збори та дві комнати на крамницю. Читальня „Просьвіти“ після пожежі розвязалась; за те є читальня ім. Качковского. Були тут якісь сьостшички; а коли кн. Сапіга відмовив їм запомоги, то за почином кс. Свадовского скликано громадску раду, щоби сьостшички взяти в буджет місточка. Але по відповіди радного міщанина Яремчика забрав ся і ксенжульо з засїдання, зрезиґнувавши навіть з почести радного, і сьостшички покинули невдячних Русїнуф, так що руські дїти могуть уже спокійно молити ся по руски.

Школи в сих сторонах на жаль є без пожитку. В Олешичах на чотири учительскі сили нема ві одної руской, — самі Польки-патріотки. Руских дїтий нема навіть кому відвести до церкви, бо всї 4 учительки йдуть до костела. Не лїпше дїе ся і по селах. Школи в Сухій Воли, в Запаловї, в Міжковї, в Гамарни, обсаджені сьострамі, і то сидить їх аж по три разом. Сумно й по иншихселах. Здалось би, щоби наші сьвященики більше заняли ся рускою справою. А то прим. декан олешицкий о. Кобрин нїколи в жадній справі не виступить отверто, бо боїть ся, щоби хорони Боже не довідав ся кн. Сапіга. Так воно стало ся і при обсадї управителя школи в місточку; хоч були між кандидатами і Русини, принято таки Мазура Волїньского. Або в Уразові, чисто рускім селї, що має 3.000 душ, є пять корчмів, а три таки коло самої церкви; цїле село здеморалїзоване. Нема гаразду і в Дикові старім і в новім, в Цівкові, в Мощаници; всюди темнота і нужда. Богато людий виїхало на зарібки до Прус, але якась часть вернула назад.

Польским парохіям що року прибуває парохіян, бо скоро лише забере ся куди який Німець або Русин, то зараз спроваджують на его місце Мазурів з Пшеворска, Нїска і и. Здалось би, щоби в Любачеві та в Цїшанові конечно осїв хто з наших патріотів та розрухав тутешні сторони. В Любачеві здалась би докончe соляньска бурса, а всюди воколо просьвіти треба тай просьвіти!

НОВИНКИ.

Оповіщеня:

— **Звичайне засїданє Головного Виділу Товариства „Просьвіта“** у Львові відбуде ся вівторок дня 27 н. ст. мая 1902 р. точно о 7 годинї вечером.

— **Загальні збори членів** товариства „Руска Вурса ремісничa і промисловa у Львові“ відбудуть ся в четвер 29 мая о год. 8 вечером в льокали товариства „Зоря“ при ул. Краківскій ч. 17. з слідуючим порядком дневним: 1) відкритє зборів; 2) справоздання з дїяльности ради за 1901 р.; 3) справоздання комісиї контрольної; 4) вибір голови, ради і комісиї контрольної на 1902; 5) внесеня і інтерпеляциї членів. — О численну участь просить голова товариства: *Василь Нагірний.*

— **Комітет рускої академічної молодїжи** подає до відомости тов. сецесіоністів, пробуваючих в Галичинї, що чесне і таксу імматрикуляційну, заплачені з початком с. шк. року в квестурі львівского університету, може кождий відобрати найдальше до кінця сего курсу. Подане (штемпель 1 К) зі залученим індексом мусить внести кождий окремо до свого деканату. З огляду на се, що пора спізнена, а індекси будуть незадовго потрібні до підпису фреквенциї, відішле ся всї подання разом у Львів на руки одного з львівских товаришів, що припильнує, щоб справу в часї полагоджено. Тому взиваєсь тих товаришів, що позабирали індекси з собою в Галичину, щоб у власнім інтересї як найскорше прислали подання з індексами, евентуально щоб візвали тих товаришів у Відни, котрим свої індекси полишили, передати їх на руки тов. Івана Зілиньского студ. фільоз. у Відни (VIII. Lenaugasse 11).

— **Тарасове сьвято в Самборі.** Дня 8 червня відбуде ся в Самборі заходом місцевих руских товариств концерт в XLI роковини смерти Т. Шевченка, з отсею програмою: 1) 1. Вступне слово. 2. Шевченко-Лисенко: „За сонцем хмаронька пливе“ (мішаний хор з акомп. фортеп. відспівав Стрийскій Боян“) 3. a) Vienatemps: „Reverie“, б) Grieg: норвежскій танець, (сольо скрипкове відограв п. О. Бережницкий). 4. Бортнянский: Всякую прескорбна вси душе моя“ (мішаний хор з акомп. фортеп. відсп. „Стрийскій Боян“). 5. Т. Шевченко: „Петрусь“ (деклямация). 11) 6. Ф. Колесса: „Гагілки“ (мішаний хор a capella відспівав „Стрийскій Боян“). 7. Лисенко: „Українська рапсодия I. (сольо фортеп. відограв Ол. Пашкевич). 8. Бортнянский „Блажен муж“ (мішаний хор, відсп. „Стрийскій Боян“) 9. a) Wieniawski: Romanza Andante з концерту D-moll. б) Windt: угорскій танець (сольо скрипкове, відограв п. Ол. Бережницкий). 10. Січинський-Чайченко: „Дніпро реве“ мішаний хор і сольо баритон. з акомп. фортеп. відспів. „Стрийскій Боян“. — Початок точно о 8 год. вечером. Ціна місць: крісла в перших трех рядах по 3 кор., в дальших рядах по 2 кор. Вступ на салю 1 кор. Концерт відбуде ся в сали Касина загального, Ринок. Можна сподївати ся, що Русини з Самбора і околиці своєю участию в сім народнім сьвятї схотять віддати належну почесть нашому найбільшому поетови, а при тій находї зазначити бодай числом силу і живучість сьвідомої рускої інтеліґенциї в Самбірщинї.

Підписаний комітет докладає всїх сил, щоби концерт випав справдї величаво, чого доказом нехай буде богата і добірна програма та участь визначних сил артистичних в концертї, особливо продукциї мішаного хору „Стрийского Боянa“ під проводом о. Остапа Нижанковского і гра на скрипцї п. Ол. Бережницкого зі Львова. Комітет: *Т. Білецький, Ф. Колесса, о. М. Ортинський, А. Добрянський, І. Мацюрак, д-р Стахура.*

— **В честь Тараса Шевченка устроюють в Калуши** руські народні товариства: Народний Дім і Ранна Зоря сьвяточний вечер дня 1 н. ст. червня з такою програмою: I. 1) Вступне слово, виголосить п. Л. Б.; 2) Думи мої, слова Т. Шевченка, муз. Лисенка, відспівав муж. хор; 3) Chants d' Ukraine думка на форт. Фел. Ярошьского, відограв п. П. 4) *** сольо сопранове при форт. відспівав знана ширшій публицї п. О. Проскурвіцка; 5) Посланіе Т. Шевченка, виголосить п. Т. Б.; 6) Широкий луг глубокий яр, відспів. муж. хор.; II 7) Про Купоряна (з побуту Волиньских братчиків за часів Маґдебурії) муз. Лисенка, відсп. муж. хор; 8) *** сольо тенорове в супроводї форт. виконають панї Гл. і п. К.; 9) У петрівку буде рік, муз. Воробкевича, відспів. муж. хор; 10) *** деклямация при супров. форт. виголосить п-на О. К.; Живем, живем своїм житем, слова Гушалевича, муз. А. Вахнянина відспівав муж. хор. — Чистий дохід призначений на бурсу Народного Дому в Калуши. — Ціни місць: фотель 2 к., крісло 1 к. 40 сот., вступ на салю 60 сот., а для селян 30 сот. — Початок точно о год. 8 вечером. — *О. Николай Струтинський*, голова читальні „Ранна Зоря“, д-р *Івам Куровець*, голова „Народного Дому“, *д-р Лев Бачинський*, голова комітету.

— **Дрібні оповіщеня.**

П. Витовт Манастирски, асистент техніки зложив перед комісиєю ц. к. Намісництва у Львові іспит на цивільного ґеометра явно знаменито уздібнений і з тої нагоди жертвував на народний фонд при „Народній Раді“ на руки нашої редакциї квоту 10 кор. — Вп. о. Петро Білинський, парох Зарваниць, зложив на руки о. Є. Громницкого, катихита ґімназиї в Золочеві, квоту 20 кор. на запомогу для бідних учеників золочівскої ґімназиї, рускої народности. — Вп. п. Леся Озаркевичева, перебуваюча тепер в Давос в Швайцариї, дякує всїм Вп. Гостям, що з нагоди Шевченкового Сьвята в Городку післали ей привіт з рідної України, і шле їм щире „спасибіг“.

— **З віденьскої „Сїчи“.** В середу 28 мая заходом „Научного кружка“ виголосить т. Домбровский відчит на тему: Початок письма. — Минувшої суботи читав т. Гузар про обяви і наслідки полових недуг у мущин.

З краю:

— **Спростованя.** П. директор Г. Цеглинь-ский з Перемишля в письмі надісланім до нашої редакциї заявляє, що подана нами за Kurjer'ом Lwowsk'им вістка про дисциплїнарку, виточену ему через краєву шкільну раду, є неправдива, що він не має анї не мав ніякого дисциплїнарного слїдства та що всї того рода доносеня „Kurjer'a Lwowsk.“ і „Галичанина“ є чистою видумкою. — Рівнож п. Іван Калин, ц. к. начальник судової канцелярії в Тернополи заявляє, що против него нема ніякого дисциплїнарного слїдства по причинї участи в передвиборчім зібраню та що вістка про се слїдство, подана нами за „Русланом“ є неправдива. — Оба сї спростованя містимо з дневникарского обовязку так само, як перше з дневникарского обовязку повторили ми за иншими дневниками згадані вісти.

— **З Підгаєччини** пишуть нам: Дня 22 мая с. р. був я сьвідком рідкого торжества, бо в тім дни відбуло ся посьвячене нової церкви в місточку Завалові, підгаєцкого повіту. Церков чудова, величава, окраса правдива цїлої околиці, мурована а поставлена після плянів архитекта Нагірного — заходами і неутомимими трудами місцевого священника, патріота і дїяча на ниві народній і церковній совітника отця Димитрія Гузара. Коли глянути на се величаве, монументальне дїло, справдї вірити ся майже не хоче, що се виключна і тільки виключна заслуга того старенького, бо 79 лїт числячого, правдивого слуги Божого. Народ тверезий, розумний, школа мурована, поверхова, читальня, хор красний, взірцеий всюда лад і порядок, се все дїло рук его. Таких дай нам Боже сьвященників, як найбільше. Самого посьвяченя церкви довершив Преосьвященний Митрополит Шептицкий, при асистї прал. о. Вачинского, около тридцять сьвящеників і здвизї кількатисячного народа. Потрисаюче вражене робить поява нашого Владики на народ, а щож доперва сказати, як почули Его прекрасні науки, як побачили Его сповідаючого вірних, лежачого хрестом перед ново осьвяченим престолом. Народ плакав, як в пятницю 23 пращав свого Влади-ку, а з ним і ми всї. На від'їздї ще Преосьвященний вступив до школи, де більше двох годин катехизував молодіж і на памятку роздавав красні книжечки.

— **Істория з нотесом** в рускій ґімназиї в Коломиї вже покінчена. Двох виключених з тої причини учеників вже принято назад; в наслїдок того цїла пята клясa занехала страйк і наука в тій клясї вже відбуває ся правильно. Ну, преці, Богу дякувати.

Замітки:

— **Безличність на перегони з ідіотизмом** іде у прихвостни Gazet'и Narodow'ої і Галичанїнового союзника Dziennik'a Polsk'ого, що репетує від кількох днїв на стару свою нуту „Ratujmy kresy wschodnie!“, та намагає ся доказати, що руска церков стоїть польскими фондами. Ось кілька вимїків з тої ідіотичної мазанини: „Поляк завсїгди давав і дає, а Русин бере готове і ще не вдоволений, а часто кричить: кривда! причиняй ще! Для своїх часто не маємо гроша, а Русинів годуємо... Тепер знаємо — плаче облудно москвофільский союзник, навівши кілька примірів, що один дїдич справив для церкви сиґнатурку, другий вівтар за 100 зр. і т. д. — Тепер знаємо, чому польский люд не має kościołków. Жертви йдуть на рускі церкви! на рускі цїли йде польский гріш. Коли-б бодай була яка взаїмність на точцї жертв! Але де там! Не знаємо випадку, щоби Русин фундував бодай один польский костел або одно польске пробоство“. — Справдї не знати, чого тут більше: безличности чи ідіотизму?! — Русинноїдний писака, вижившений рускою землею, поважує ся нам, на нашій земли, витикати свої „добродїйства“! І сї ідіотично-безличні мазанини находить тисячі читачів, що їм вірять та потім скаженою фалянґою йдуть против нас при кождій нагоди, забуваючи, що ми тутки господарями, першими і одино управненими властителями і панами, а они зайди, наші нахабливі гості, яких предки загарбали насильно землю наших мужиків, бояр і нашого клиру та вони цїлі жили і до нині живуть з тої нашої землї і з кривавої праці нашого мужика! — Та на тім не конець! Як приятель „Галичанин'а“ не міг Dziennik Polski видержати без денунциациї і нуж денунціювати на слїпо руских сьвящеників, що вони в церкві „роблять“ политику, лають „Ляхів“, підъюджують против „Ляха“, грозять пеклом за віддачу голосу на „Ляха“, збирають складки на сецесіоністів, звучи тих, що не хочуть дати свої лепти, „худобою“ і т. д. — А треба знати, що ся руиноїдна стаття есть передруком з брошурки, написаної і виданої польским кєндзом! — Наше патріотичне духовенство, котре — на жаль — через задля хибно і пересадно пониманої християнськой миролюбивости та задля надто щирого розуміня т. зв. конкордату, старає ся лагодити свої відносини до польского клиру і польского обряду загалом через уступчивість, повинно з таких голосів, що в висказом опінії майже всеї польской суспільности а специяльно польского клиру в рускій части краю, набрати раз переконаня, що не уступчивість і злагода повинні бути засадою в поступованю з тою ворожою саранчою, але запанте і окличе: „око за око! зуб за зуб!“. Польскі кєндзи фанатизують своїх латинян; нам треба фанатизувати своїх! Польскі кєндзи хапають нам сотки і тисячі душ; нам треба робити те саме — коли не хочемо улягти в тій борбі о житє!

— **„Прозріли!“** Так затитулував „Руслан“ свою передвчерашну вступну статю, де меторским тоном висказує „велике вдоволене“ задля нашого рішучого і недвозначного виступленя против москвофілів і хвалить нас за зірване послїдних містків бл. п. „консолїдациї“. На се муснмо відповісти „Руслановi“, що нам его похвали цїлком не потрібні і непідхлібні і ми їх не можемо принати до відомости. По перше треба зазначити, що і „барвінчукісти“ не були і тепер ще не є свобідні під консолїдациї з москвофілами і то з москвофілами такого сорта як Гладишовский, Длужиньский et tutti quanti, в порівнаню з котрими такі москвофіли як о. Давидяк або д-р Король мусять видавати ся щирим золотом. А по друге, хоч „консолїдация“ навіть з опозиційними москвофілами була блудом в нашій политицї і нашій національній ідеї не мало зашкодила, то ся шкода від консолїдациї не може іти в порівнане з тим дискредитованем нашої національної ідеї, якої причиною була „угодова“ политика послів а під стягу „Руслана“, котрих насильством і підкупством вибирали наші верховоди против волї усего нашого народу, а при помочи обшарників жидів і маломістечкових батярів, — ширячи між нашим народом хрунївство і демораліязацию. Отсе не блуди, але непростимі злочини супротив власного народу, поповнювані „русланістами“, що підшиваючи ся під імя „единої української партиї“ дали москвофілам неоцінену збрую в руки, якою они серед темних народних мас Каменеччини, Брідщини, Жовківщини, Равщини і сусїдних повітів воювали проґив усего українства без розбору і при помочи пп. Барвіньских та Вахнянинів дискредитували его в очах безкритичної маси тих повітів.] — Пише „Руслан“, що „признанє помилки (значить, з нашого боку!) се перше условє поправи“. От-ту максиму нехай він в першій лїнії прикладе до себе та, вдаривши ся в груди, нехай признає, що не в спілцї з шляхтою, жидками і виборчими гїзнами доведеся нашу національну ідею до побіди, але безоглядним политичним осьвідомленем народних мас, і що як раз ті „реалїстичні“ союзники є его першими ворогами, яких треба повалити через рішучу борбу. Коли „Руслан“ здобуде ся на стілько щирости і безпартияльности, щоби зробити таку публичну покуту, тоді буде міг і наше признанє до помилок приймати „з щирим вдоволенем“ до відома. А поки-що — зась!

Зі сьвіта:

— **Діяментовий ювілей докторату** буде обходити дня 5 серпня с. р. дяковарский епископ кс. Іосиф Штросмаєр, котрий 5 серпня 1842 р. докторизував ся в віденьскім університетї. Віденьский університет має звичай, щоби тим особам, котрі там осягнули степень доктора і опісля відзначили ся на полї науки, відновляти докторскі дипльоми, тому на внесеня богословского виділу ухвалив сенат відновити такий дипльом еп. Штросмаєрови з нагоди діяментового ювілею.

— **Голод в західнім Сибірі** принявся страшні розміри. Ніоден з звісних россійских голодів не може з ним іти в прирівнанє. Худоби нема чим живити, тож гине тисячами. Селяне не мають що вложити до губи. Збіже, яке правительство ще перед місяцем висилало для голодуючих, по дорозї десь пропало.

— **Дагомейский король Беганцін жертвою катастрофи на Мартінїцї.** Анґлійскі часописи пригадують, що в Сан-Пієр на Мартінїнї пробував на заточеню колишний дагомейский король, а французкий пайінник, Беганцін, і що він мусів теж власти жертвою вулканічної катастрофи, бо доси нема про него ніякої звістки. Король Беганцін, що вступив на престол Дагомею, гарної і просторої муриньскої деспотиї в горішній Гвінеї, 1890-ого року був чоловіком великої енерґії і широких плянів. Підбивши сусїдні муриньскі державки, хотїв сотворити велику деспотию, орґанізував армию і т. д. Між иншим славним був віддїл страшних, добре вправлених і по европейски узброєних муринок-„амазонок“ — дївчат-жовнірів. Однак у війні з Францією, котра коштувала репубаїку богато крови і гроша, війска Беганціна розбито і здобуто его столицю, Кану. Однак Беганцін, ставши на чолї „амазонок“, не опускав рук, тілько ще два роки боров ся з Французами, доки его „несмертельного полку амазонок“ не розбито, а его самого не взято в полон. Заслапий вряд з шістьма своїми жінками на Мартінїку, згинув там мабуть від вибуху Мон-Пеле.

— **Населенє Праги.** Столиця Чех після переписи з 1900-ого р. числить 359.919 Чехів, а тілько 29.408 Німців. Перед 40 лїтами було в Празї 118.000 Чехів а 53.000 Німців.

— **З минувшини Родеса і княжни Радзївіловой.** Княжна Катерина Радзївілова, засуджена в Капштадтї на два роки тюрми за підроблене векселїв, пізнала ся з Родесом на пароходї, в часї подорожи з Лондону до Африки. При першім спільнім обідї між Родесом в княжною Радзївіловою засів один приятель Родеса, бачучи однак, що княжна веде з Родесом живу розмову, хотїв відступити Родесови своє місце. „Не люблю, аби жінота сукня плутала ся мені по-під ноги — відрубав Родес, звісний зі своєї брутальности, — однак по кількох днях Родес так розлюбував ся в розмові з княжною, що сам запропонував княжній місце побіч себе. „Дякую — відказала вона — не хочу перешкаджати вашим ногам“ — і лишила ся на своїм місци.

Дрібні вісти:

Загальний страйк будівляних робітників у Львові розпочав ся з днем нинїшним. — На бенкетї, устроєнім в Петербурзї в честь представителїв французского дипломатства, взяло участь 400 журналїстів. — Метеорольоґічний інститут у Відни примічає, що сегорічний май найстуденїйший, якого від 30 лїт не бувало. — Іспит зрілости в ґімназиї кс. єзуітів в Хирові відбув ся під проводом краєвого інспектора Л. Ґермана в часї від 20 до 22 с. м. З 20 абітурієнтів 1 призначено до поправки, 15 здали іспит добре а 4 з відзначеном. — На шляху Львів-Щирець буде курсувати від 1 червня до 15 вересня що неділї і сьвята поший поїзд, котрий буде виходити зі Львова о 2 год. пополудни а вертати 9·32 вечером часу середноєвропейского. — В Чернівцях помер в 85 році житя Іван Цурканович, давнїйше Цурканович, архимандрита катедральний. Як посол ради державної був він кільна раз хвилево президентом палати в титулу старшенства лїт. — Ученица 6 класи філії V. ґімназиї у Львові Леон. Заремского, що хотїв 30. січня с. р. вимусити на учителях поправленя сьвідоцтва по переведеню карної розправи увільнено. — На дорозї з Жабього до Красного лугу замордовано Семена Кончука. Жандармерия арештувала Матвія і Ілька Харуків підозрінних в тім убійстві. — В Завалові в часї місиїних торжеств пук моздір а его відпамки покалічили селянина В. Мошиньского так, що в кілька годин помер. — В Улашківцях вибух в ночи з 21 на 22 с. м. огонь в хатї вдови Петрихи і перенїс ся на обістє Ів. Самотїхи. У одної і другого погоріли хата і стайня. Самотїха був всекурований а вдовиця ні.

Померли:

— **Зофія, одинока донька д-ра Евгена і Марії Олесницких** упокоїла ся в Стрию дня 25 с. м. в 15-ій весні житя. В. с. п. — Думаємо, що висказуємо чуства нашого загалу, коли на сім місци зложимо нашому Многозаслуженому Послови і Дїячеви і его ВП. Подрузї найщирше і найглибше співчутє по причинї утрати одинокої потїхи і розради. Най Бог додасть Їм сили перенести сей тяжкий, страшний удар. — Похорон завтра.

Бібліоґрафія:

— **„Зоря“**, ч. 4 за цьвітень містить: „Галилеянскій вбйтъ“ оповіданє о. Т. Бордуляка, з образком; „Покусъ“ оповіданє А. Веретельника; „Дармоѣдамъ“ стишок Павла Думки; „Злодѣй“ нарис Леся Гр.; „Микита Хрунь має голосъ“ — съміховинка з образком; „Налякана“ — віршована съміховинка Вол. Залукавча; „О. Тимотей Бордуликъ“ — житецкий нарис; „Про страйки“ і вкінци „Переписка Редакциї“, в котрій редакция „Зорі“ на нашу адресу відповідає так: „Радите намъ, щобысьмо кинули „перестрѣлу“ етымольогію. — Мы радимо знонъ Вамъ, щобысьте все зачинали вѣдъ себе самыхъ“. — Жаль тілько що „Зоря“ зі своєю радою опізнилась. А ми „зачавши від себе самих“, ще раз повторюємо свою думку, що забава редакциї „Зорі“ в „сліпу бабку“ з етимольоґією на нїщо не придасть ся, бо „Ґалїчанїн“ і так вже писав, що „Зорю“ редаґують „притворяющіися фонетики“. — Рівно-ж ще раз мусимо витикнути редакциї „Зорі“ брак історично-національного, осьвідомлюючого і загального, научно-популярного матеріялу в „Зорі“. — Ціна кождого випуску „Зорі“ 10 сот.

Віденьского тиждневника **„Die Zeit“** число 397 містить:

Ein Caricatur-Parlament. Von K. — Die Kammerwahlen in Frankreich. Von Pollex. Die Unruhen in Russland im Zusammenhange mit der wirtschaftlichen Nothlage. Von Eivis. — Deutschland und der nordatlantische Schiffahrtstrust. Von Georg Bernhard. — Assanierungssorgen. Von Prof. Dr. Ferdinand Hueppe. — Die papierene Macht. Von Wolfgang Kirchbach. — Ueber den Grossherzog von Baden. Von Prof. Dr. Georg Kaufmann. — Ibsens Peer Gynt. Von Max Burckhard. — Die Woche: Volkswirtschaftliches; Kunst und Leben. — Bücher. — Revue der Revuen. — Die Heirat des Herrn Stäudl. Von Ferdinand v. Saar.

Передплату річну 6 корон [illegible] ней почти. Оказові числа на жадане даром. Адрес редакциї: Wien, Schulerstrasse 14.

Дня 10 н. ст. червня відбудесь **вінчанє** укінченого богослова Івана Харламповича з п. Камілею Мацуською, дочков о. Льва Мацуского, пароха в Яжові повім. Зенїзнича стация Янів, почтова і телеґрафічна Шкло.

887 1—1

До різбярскої робітні **М. ЧАРНЕЦКОГО** *у Львові, пл. Домінїканьска ч. 1.*

Вислану нам великанцею пару ангелів до вівтаря з білого дерева дістали ми без жадного ушкодженя. Ангели справдї артистично виконані так що застановляємо ся над тим, як їх пошановати, щоби так гарної роботи не ушкодити.

За-для того складаємо Вам щиру подяку за Вашу працю і желаємо, щоби Ваша робітня дїйшла як найскорше рівно щирого узнана і поперти від загалу зарядів церковних.

Войславичі 19 мая 1902.

О. К. Федорович, парох.

18) 1—2

Хто з Вп. Панів хоче порядно і дешево убратись, най спішить до фірми Василь Гресик ринок 36, там знайде модний і дешевий товар, з котрого ґарнітур маринарковий коштує 21 зр. і дорожше, загортка 24 зр.

Прошу спробувати, а певно що жаден з Вп. Панів не пожалує.

З глубоким поважанєм

Василь Ґресик кравець мужеский,

Львів, Ринок ч. 36 (Дім Народної Торговлї).

120 10—10



Zacherlin

hilft großartig als unerreichter „Insectentödter".

Правдивий лише в фляшочках.

877 1—8

Набути можна всюда де висять плякати.



Господарство, промисл і торгівля.

Ціна худоби. (Відень 23 мая).

На вчерашний торг зігнано рогатої худоби, призначеної на заріз, 5016 штук. В тім було з Галичини 587 штук. Торг був спокійний; ціни спали о 50 сот. Волів з Галичини й Буковини продано: 23 штук по 55 — 59 К, 305 штук по 60—67 К, 269 штук по 68—74 К; — штук по —— К. — Бугаї по 50—66 К; корови підтучені по 50—64 К, худоба худа по 50—60 К. Все числить ся за сотнар метричний живої ваги.

РОЖІ найгарнійші, ФЛЯНЦИ цьвіття, ярин і китиці (букети) поручає найдешевше

Шмідт в Станіславові.

316 2—1

Надіслане.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1 противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа Галицкои



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ **окуляры, пінсеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничі шопы, лібелѣ, напометры и. т. и.**

Уряджене дзвінковъ електричныхъ.

Вшелькі направки полагоджують ся якъ най корше и найдешевше 4785

Робітня артистично-бляхарска

З. Госціцкого

Львів, ул. Городецка ч. 47

поручае Зв. Комітетам церковним сьвічки ощадности, красно в цьвіти малюовані а іменно:

Висоґість:	Ціна за пару
60 см.	2·20 зр.
70 „	2·65 „
80 „	3·10 „
90 „	3·50 „
100 „	4·00 „
110 „	4·40 „
120 „	4·90 „
130 „	5·60 „
140 „	6·00 „
150 „	6·80 „

842 4—10

Стефан С. Томасевич

артист-маляр

перепровадив ся з ул. Арсенальскої на ул. Кармелітску ч. 4. 390 1—8

В книгарни „Тов. ім. Шевченка"

(Чарнецкого ч. 26)

можна дістати слідуючі книжки **Т. Шевченко: „Кобзар" I—IV** (всі твори поетичні і прозаїчні) в гарній оправі **10 К. Руданський: Твори I—V. 5. К.** в гарній опр. **7·50. Федькович: „Писання" I. 6 К,** в опр. **6·80 К, і 7·20 К. Б. Грінченко (Б. Чайченко): Твори I—III: 4·40 К.** Кромі сего можна дістати або замовляти всі книжки українськи і инші. Каталіг висилаєсь безплатно. При більших замовленях можна сплачувати належитість ратами після умови. При декотрих книжках можливий опуст. 119а 4—?

ЖЕҐЕСТІВ

Заклад жерельно-купелевий

в Галичині над Попрадом.

Почта телеґраф, зелізниця в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрації, пенсионат з цілим удержанем як до комнати від 8 К денно. — Ординуючий лїкар **Др. Тимотей Петровский**, аспет. клїн. акушерії, б. секундар шпиталя сьв. Лазаря.

ВОДА ЖЕҐЕСТІВСКА, найсильнійша цавa зелізиста находить ся по всїх складах вод мінеральних. — Проспекти і пояснени висилаєсь на жадане відворотно. 339 8—20

Заряд жерельно-купелевого Закладу в Жеґестові.

Гребенів в Карпатах

стация клїматична, положена серед лїсів шпилькових над рікою Опором. Місцовість надзвичай здорова і гарна. Зденервовані, пригноблені, безсильні найдуть тут поліпшене. Телеґраф, почта і зелізнича стация в місци.

Поїзди курсують шість разїв денно. 388 1—1

В пансіонаті мешкане зцілим удержанем по дуже умїркованих цінах. Адрес: **ЯНІНА ГЛИНЬСКА Гребенів.**

Правник II. року шукає відповідного заняття у Львові. Ласкаві зголошеня П. М. post. rest. Тернопіль. 368 1—3

Торговля „Під Пальмою" З. Маевского

давнійше Ст. Войціховского і Чадуровича). **Академіцка 6 поручае**

На сьвята

Знаменити натуральні вина	40 кр. фляшка
Зеленяки	55 кр. фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава доскопала	по 64, 80, 100 і 1·8 кр. за ½ кільогр.
Розинки	по 36 кр. а мігдали по 60 кр.

315 16—30

Вже вийшов!

Дамскій Молитвенник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетиною формату 7×10 с/т на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовлятн мож в торговли Євґена Спожарского, в книгарни Ставропиґийского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 3—50

По цінах найдешевших.

Пробну сплядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти".

Припоручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, палїчок, шкіряних виробів, російских пальошів, дитинних забавок, всілких альбумів, карт в видами, мил тоалетових і переумерай.

247 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИ.** 30 156

Без конкуренції.

Інтертеменавска фабрика гликяних виробів

Йоана Князя von Ліхтенштайна

Unterthemen bei Lundenburg, поручає:

Делїкатні клінкерові і мозаїкові плити, признані за найлучшу якість, продукуючі ся на десять міліонів плит річно; відтак: рури штайнцайґові і цегли клінкерові, рури на дренажу, фальцовані цегли на дахи, ґлязурові і неґлязуровані плити стінні і цегли для закриваня й на дахи. Ілюстровані цїнники gratis 41 і franco Число робітників 700. 2—

МИЛО ІМСІ ПАНА

ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалєтове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ

„TLEN"

До набутя у всїх антиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусове 1 корона за штуку.

177 28—60

Цьс. пер. упр.

Рафінерія спіритусу, Фабрика румy, Лікерів і оцту

Юлія Миколяша Наслїдників

Якова Шпрехера и С-ки

у Львові

поручає старий горїлки польский, розолісы, лікеры, румы правдивий зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bouquet" на пляшки, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 366

Склады для міста: улица Галицка ч. 1. — и улица Коперника ч. 9.

БРИНДЗЯ гірска, масна, сьвіжа. Пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 28 кр.

ШПАРАҐИ до 26 мая 1 кільоґр. по 75 кр., пізнійше пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 40 кр.

БУЛЇОН длякорих надзвичайно пожывний по 5 зр. 6 зр., 7·50 зр. і 10 зр. за кільоґр.

Двір Лапшин п. Бережани.

365 6—10

60%

річно дістанем поміщавших капіталы в сільско-господарскім

ВІТРАКУ

новійшої конструкції Ціле уряджене такого від 3000 руб. — висше



Ант. Кунц,

надвірний доставець

Границя, Моравія (Австрія).

309а **Цїнники безплатно.** 4—16

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп.	Поїзд особ.	З ЛЬВОВА
приходить о годині			відходить о годині		
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Бересмеве, Потутор.
	6·20	з Черніївців (Ясси, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиськ, [Київа] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вим.	2·09	6·43	„ „ „ дв. Підз.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиськ, Бродів на дв. Підзамче	8·30		
	8·00	„ „ на дв. головний	2·55	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Рави руской		9·15	до Янова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	10·25	з Ряшова, Любачова	2·40	10·30	до Черніївців, Ясси
	11·55	з Станиславова [Бересмеве, Потутор]		10·40	до Підволочиськ, Бродів, Гусят. дв. Під.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	1·23	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·20		з Підволочиськ, Копичинців на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·35		„ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиськ [Київа], Бродів на дв. Підз.		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачева
	5·35	„ „ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	5·40	з Черніївців, Ясси			
НІЧ			**НІЧ**		
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в будні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Черніївців Букарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10	до Сокаля і Рави руской
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясна, Розв.		8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00	до Підволочиськ, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиськ [Київа] Бродів на дв. Під.		9·20	„ „ „ дворець Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ясси, Чортикова
	3·14	з Підволочиськ, Копичинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	3·35	„ „ на дв. гол.		11·10	до Підволочиськ, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано. 38

Час середно европейский різнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Краєцких ч. 5) удїлює пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклады їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор Д-р Володимир Охримович. Папір з фабр. Черняньской. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Дитковича.

Ч. 107. Львів, Второк 14 (27) Мая 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла“, ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Букштаб, ул. Кароли Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік . . . 32 к. — *за границею:* 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Поданя і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Заводові спілки рільничі.

II.

Заводова орґанізация нашого рільничого населеня з такими цілями, які мають французькі синдикати рільничі, є безусловно потрібна для піднесеня нашої продукциї рільничої і поправи материяльного биту рільничого населеня. Пізнали се сьвідомійші наші селяне, пізнала се наша інтеліґенция. Найлїпшим того доказом суть економічні інституциї, засновувані за приватною ініциятивою і при помочи приватних средств. Однак такі институциї не можуть у нас виказати більших успіхів, бо розвій їх спиняє брак сьвідомости власного інтересу у широких мас, котру то перешкоду скріпляє майже до непоборена ворожа розвоєви руского народу система політична і унеможливляє утворене орґанїзациї обіймаючої всю масу рільничого населеня. Окрім тої несьвідомости, безрадности і внїшних перепон зі сторони адміністративної, великою перепоною успішній дїяльности приватних спілок заводових рільників, є брак средств потрібних до інтензивного і всесторонного ведена аґенд спілок. Успішну дїяльність могли би розвинути тілько обовязкові спілки, до котрих мусїли би належати всї рільники, котрі мали би заспевнені средства і силу до виконаня своїх ухвал.

Супротив теперішних відносин, котрих розвій є для рільничої продукциї так некорисний, що загал рільників є в своїм істнованю загроженний, справа обовязкової орґанїзациї рільників для спільної оборони їх інтересів, є нині найживотнїйшою справою. Утворене такої орґанїзациї, такого заступництва рільників є тим потрібнїйше, що рільниче населене вже з натури свого заняття є о много тяжше і менше має ініциятиви, як населене инших занять. Кождий наш селянин, о скілько він в борбі о істнованє є полишений сам собі, є слабий і безрадний. Користи асоциациї розуміє і признає о стілько, о скілько їх від разу намацально відчує. Користей, які єму посередно дасть сама орґанїзация, він не бачить. Коли отже приватні спілки рільників не можуть у нас осягнути цїли, не могли не лиш боронити інтересів рільників але просто ратувати від загибели, утворене обовязкової орґанїзациї сеї ґрупи продуцентів показало ся річею конечною. Всї инші ґрупи суспільности суть вже зорґанїзовані і посїдають заступництва своїх інтересів. Вже від давна істнують торговельні і промислові, нотарияльні, адвокатскі і лїкарскі палати; промисл і торговлю опановує рінґ і картель; навіть пролетарият має свої заводові орґанїзациї, має примусові каси хорих і т. д. Тепер прийшла черга на рільничий стан.

В попереднім роздїлї ми вже подали начерк основи, на котрій мають оперти ся обовязкові спілки рільників. Они будуть мати право висказувати гадку і ставити внесеня у всїх заводових і рільничих справах так на візване власти як і з власної ініциятиви; право домагати ся від всїх правительственних і автономічних властей пояснень і актів у всїх справах відносячих ся до обему дїланя спілок. Сей обем дуже широкий, бо до него належить: посередництво в продажи рільничих плодів і закупні артикулів потрібних рільникам; заохочуваня до засновуваня заробкових і господарских спілок, різні, пекарні і инших підприємств; заохочуваня до засновуваня иншого рода спілок, що мають на цїли піднесеня рільництва; засновуваня Райфайзенок, посередництво в конверсиї позичок, співучасть при орґанїзациї біржи, збіжевих торґів і нормованю цїни, посередництво при вишукуваню праці; підпираня рільничої науки, ведене статистики рільничої, заохочуваня до комасациї, мельорациї, творене полюбовних судів між членами, або між членами а їх службою і т. д.

Так отже богато справ, в котрих поодинокий рільник, стоячи о власних силах був безрадний, безсильний і безпомічний, має взяти на свою голову спільна репрезентация всїх рільників, буде о них думати, буде рішати і виконувати.

Коли рільничі спілки, хоч би з найменшим обемом дїланя раз вже будуть зорґанїзовані і зачнуть свою дїяльність, то їх розвій не стане на тій початковій стадиї. Они поволи будуть розширювати обем свого дїланя, а навіть обіймуть богато аґенд, які тепер спочивають в руках адміністративних властей. Се предвидїло саме правительство і через витворене обовязкових рільничих спілок хоче витворити одну аґрарно-політичну институцию, котрій віддано би ведене всїх аґенд аґрарної адміністрациї, які тепер виконує державна адміністрация. До сих аґенд належать: ветеринарийні справи, справи годівлї худоби, що-раз нові форми обезпечень в рільництві, спілки, субвенциї на рільничі цїли, мелїорациї і т. и.

На перший погляд здавало би ся, що руский народ не міг би собі на разї бажати нїчого більше, як сего, аби сойм як найскорше виповнив рами державного закона, аби заводові спілки рільничі у нас як найскорше увійшли в житє і розпочали свою спасенну дїяльність. Коли однак довголїтний досьвід научив нас, що наші закони, вповнї відповідаючі інтересам руского народу, закони видані при найлїпших інтенциях законодавців, дають в Галичинї прямо противні наслїдки, бо виконуючі приписи а ще більше спосіб їх виконуваня не відповідають інтересам населеня, мусимо бути в тій справі дуже осторожні. Як довго не знаємо, яка буде орґанїзация заводових рільничих спілок, як довго не будемо мати певности, що они будуть мати демократичний устрій, і нїяка галицка власть, ані державна ані автономічна не буде мати впливу на дїяльність спілок, котрі будуть мати в руцї економічну судьбу руского селянина, так довго не можемо згодити ся на утворене спілок. На се, аби впливу, який спілки будуть мати на економічне житє селянства, не могли використувати наші верховоди в цїли скріпленя свого політичного впливу в краю, в цїли економічного і національного знищеня руского населеня, абсолютно не заносить ся, не заносить ся отже на се, аби руский народ міг згодити ся на порішене сеї справи в соймі краєвім.

Спільні делеґациї.

Вчера розпочали ся пленарні наради австрийскої делеґациї над етатом міністерства заграничних справ.

Чехи.

П. Кафтан жалує ся, що Австро-Угорщина в міжнароднім політицї відграває таку слабу ролю. На тридержанним союзї Австрия нїчого не зискала, тілько разом з Італією помагала Німеччинї, котра без тридержавного союза була би цілком ізольованою. Осьмий артикул нової нїмецкої тарифи цлової не позволяє Австрії заключувати торговельних договорів з иншими державами, прим. з Росиєю, коли ся держава не заключила також торговельного договора з Німеччиною. Се прямо цлова війна, котра не дасть ся погодити з політичними союзом. З тої причини відновленє тридержавного союза не повинно наступити перед заключенєм торговельних договорів. Весїдник бажав собі, аби відносини до Росиї стали ся ще сердечнїйші і промовляв за економічною злукою европейских держав против Америки.

Поляки.

В імени Поляків ґр. Войтех Дїдушицкий виголосив вірнопідданьчу промову, в котрій виказував, що Поляки не суть з натури революцийним елементом і що можуть бути найлїпшими, найвірнїйшими підданими кождої держави, котра не веде против них екстерминацийної політики. Сю вдачу польскої натури зрозумів цїсар Франц Іосиф і длятого Поляки в Австрії роблять все, що тілько є користне для добра і великодержавного становища Австрії. З днем, коли побіч тридержавного союза, витворив ся союз дводержавний, небезпеченьство континентальної війни минуло. Мимо величезних тягарів, які на населене вкладає воєнне узброєнє, Поляки для добра держави будуть голосувати за удержанєм армії в повній силї.

На балканьскім півостровї спокій настане доперва тоді, коли не підвесе ся рівень міжнародної етики Европи, як довго не устануть обмеженя горожанських прав з причини віри або приналежности до якої нациї. В деяких державах анімозия звертає ся тепер специально против католиків. Коли тепер обмежає ся засаду свободи совісти супротив католиків, то деннде може се також звернути ся против протестантів і жидів. Коли мирова лїга серіозно старає ся о мир, то повинна впливати на публичну опінію в тім дусї, аби в кождій державі всїм підданим була застережена свобода віроісповідань, т. є. найповнїйша свобода віри і право виховуваня власних дїтей в державних і приватних школах в вірі родичів (чи і в Галичинї?) Лїга повинна до всїх инших держав внести засаду, яка тепер панує в Австрії [т. є. що тілько Поляки мають права?] Нїкого не повинно ся силувати виховувати свої дїти в чужім нациї і дусї (чи ті слова сказані під адресою галицкої ради шкільної?).

Весїдник, не згадуючи ні словом, що має на гадцї Познанщину, домагав ся для Поляків в Німеччинї тих прав, яких галицкі Русини не мають, як раз з ласки Поляків. Сенс сего устулу промови такий, що як довго і нїмецка держава не узнасть гегемонії Поляків, на Балканї не буде спокою. Весїдник бажав собі заключеня такого торговельного договора з Німеччиною, аби спосіб виконуваня ветеринарийного договора не замкнув експорту з Галичини, аби почтового руху не здержувано з причини польских адрес, і аби свобода переселеня наших горожан не була загрожена.

П. Герольд.

П. Герольд ударяє на тридержанний союз і виказує, що підставою австрийскої політики повинен бути союз з Росиєю і Франциєю.

Против Росиї.

П. Грос збивав виводи Герольда що-до потреби союза з Росиєю. Се возвеличуване „князя мира“ весїдника не переконує, бо сей чоловік, котрий запросив на мирову конференцию в Гаґі, в своїй власній державі гасить кожду іскорку свободи, убиває рецту свободи в Фінляндиї а замість хліба, дає голодним хлопам нагайки і баґнети.

Мадейский.

Осторожне вимиваня остаточного розвязаня національного питаня в Австрії за довго тревае зі шкодою народів і цілої держави. Правительство не повинно в недовірю до національної ідеї чєрпати засади своєї політики, але в ідеї правній, аби всїм горожанам держави дати рівну свободу розвою.

Барвіньский.

Д. Барвіньский заявляє, що годить ся з виводами ґр. Голуховского. Кождий приятель мира мусить до них прилучити ся. При заключуваню союза не можна руководити ся політичними симпатіями. Коли би о се розходило ся, то правні зносини з Росиєю були би неможливі до принята, бо Росия всїми способами давить і здержує культурний розвій руского народу. Мимо того весїдник уважає петербурску угоду за великий успіх австрийскої політики. Обговорюючи торговельні відносини, весїдник заявив, що треба виступити против егоістичної нїмецкої політики.

Ю. Василько.

Ю. Василько (Румун) також висказує вдоволенє з виводів Голуховского, остерігає Румунію перед иншими союзниками як Австрия, звертає увагу, що в Росиї панує тепер змаганє, аби купцї брали товар в Австрії, а не в иншних державах. Буде голосувати за буджетом.

На тім дискусию перервано. Слїдуюче засїданє нинї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Цїсар о Чехії.

Будапешт. На делеґацийнім обідї у цїсаря, цїсар в розмові з Пацаком сказав: „Моїм бажанєм є, аби між обома народами в Чехії привернено спокій. Добре пожитє обох народів в Чехії уважаю за державну конечність.“

Переговори з Чехами.

Відень. Чехи заявили, що по ухваленю буджету, минуло завішене оружя і они тепер знов розпічнуть обструкцию. В наслїдок сеї заяви Кербер розпочав наново переговори з Чехами. У Відни конферував з Пацаком а в часї їзди до Пешту торгував ся в ваґонї з Крамаржом. Дальший торг відбуває ся в Пешті.

Переговори з Угорщиною.

Будапешт. Вчера розпочали ся наново перервані переговори в справі угоди. Беруть в них участь оба президенти міністрів і фахові міністри обох держав.

Ненависть до Славян.

Терст. Рада громадска рішила не взяти участи в процесиї Божого Тїла з причини, що до сеї процесиї допущено словінські братства церковні.

З Росиї.

Петербург. Міністерство здержало видаваня часописи „Саратовскій Дневникъ“.

Відень. Якийсь робітник звалив палкою по головї поліцийного комісаря Монтевского, котрий відзначав ся крайною брутальностию в переслїдуваню робітників.

Arbeiter Ztg. доносить, що в катеринославскім арештї 75 увязнених добровільно голодує. Деякі вже занедужали на голодовий тиф. Заряд вязниці поступає з ними брутально.

Один студент, заложений на граници, повісив ся в арештї, бо его страшно катовано. Говорять також, що его збили на смерть посїпаки, а потому повішено труп. Так зроблено з Іосифом Пукульом в Лодзї.

Атентат в Італії.

Рим. На поїзд, в котрім їхала королївска пара, кинув хтось каменем і збив шибу.

Данія і дводержавний союз.

Париж. Побут Любеґа в Копенгазї дневники поясняють тим, що Данія намірає прилучити ся до российско-французького союза.

Бесїда посла Короля

виголошена в державній радї при дебатї буджетовій дня 21. мая с. р.

(Дальше)

Суди, котрий хоче совістно сповнити свої обовязки, мусить знати мову тих, котрих має судити чи рішати про їх справи. Але у східній Галичинї, заселений переважно Русинами, є більша часть судїв польскої народности таких, що рускої мови не знають і її мало або й зовсім не розуміють, ба навіть писати не уміють по руски. І нїхто не дбає о те, щоби такий законам противний стан річи змінив ся, бо президиї вищого суду краєвого у Львові в конкурсах о посади судїв в чисто руских сторонах краю не вимагає знаня рускої мови. [Голос: *Бо се само собою розуміє ся!*“] Але кілько то судїв не уміє у нас навіть читати по руски! А міністерство судівництва, котре повинно цілком однаково берегти національні і языкові права кождого народу, при іменованю судїв для східної Галичини зовсім не дбає о те, чи той іменований суди знає руску мову бодай о стілько, щоби зрозуміти руского селянина, котрого справи буде мав судити.

Скоро само міністерство так легковажить руску мову і руску народність при іменованю судїв і при періодичних ревізиях судів, то не дивота, що поміж судовими урядниками Поляками є дуже мало таких, котрі знають руску мову в слові і письмі, а й межи сими не всї уважають собі за обовязок на руські письма відповідати по руски. Досить мало є тих судових урядників Поляків, що уміють по руски говорити і писати, а й між тими значна часть не хоче уживати рускої мови з засади, бо не хотять руській мові правнати рівноправности, а противно при помочи своєї судейскої власти хотять приспішити польонізацию краю. А поступають так тим сьмілїйше, бо знають, що нїчого їм за то не стане ся ані від галицких властий ані навіть від самого міністра; галицкі власти судові мають ті самі польонізацийні цїли, а наш міністер судівництва не тілько що терпить тую польонізацию галицких судів, але навіть її почасти поширає.

Далеко більше, бо три четверті або й ще більше, судових урядників Поляків майже зовсім не знають рускої мови. Одні з них уміють бодай говорити по руски та читати; але писати або справу якусь по руски полагодити не є в стані. Другі — а тих є найбільше — не уміють самі говорити по руски, але бодай розуміють по руски, але бодай розуміють по руски, але бодай розуміють по руски. Вкінци є й такі судові урядники у східній Галичинї, котрим руска мова є так само цілком чужа, як прим. сербска або хорватска. І чи такі урядники повинні урядувати в руській части Галичини? Чи вони могуть свій уряд виконувати як слїд? Нехай нам на сі питаня дасть п. міністер судівництва відповідь, бож він передовсім повинен бути за те одвічальний перед руским народом, коли, обнімаючи свій уряд, складав присягу, що буде пильнувати основних законів державних.

При такім стані річи не дивниця, що у східній Галичині ціле урядованє в судах є польске, що Русинам усі візвання і відповіди дають лише по польски, що всі протоколи навіть з інтеліґентними Русинами пише ся по польски. Коли часом руській сторонї має ся дати руску відповідь на усне поданє, то діє ся се так, що відповідь, уложену по польски, каже ся судовій канцелярії перевести на руску мову і так доручити сторонї. Протоколи розправ, переводжених по руски з Русинами, що тілько по руски розуміють, списує ся звичайно по польски; так само вироки видає ся по польски.

Може би хто замітив, що Русини самі бодай почасти винні, бо певно не жалують ся на те брутальне пониженє рускої мови; инакше вислі власти судові мусїли би чейже признати руській мові її права, а вже напевно зробило би так міністерство судівництва. Отже ні! Ми уживали і сего способу, але воно також нїчого не помагало. Хоч вислі власти в поодиноких випадках признавали нам слушність, то дотичного судю не потягали до одвічальности, а про покараня вже й не говорити. Таким способом той сам судя другим разом знов нарушує закон, бо знає, що не кождо сторона буде могла жалувати ся, скоро їй коштів жалоби не звертають; а по друге, той урядник знає, що за маловаженє прав рускої мови нїчого єму не стане ся. Вислі власти судові в Галичині знають дуже добре, як судові урядники у східній Галичині нарушують права рускої мови. Президенти колеґіальних судів і президент вислого краєвого суду бачать при періодичних ревізиях, а також і з актів при відкликах, що з русскими сторонами списує ся протоколи звичайно по польски та що на рускі жалоби так протоколи розправ як і вироки пише ся по польски. Але ті вислі власти не потягають урядника до одвічальности, бо у них що-до рускої мови таке само почутє справедливости, як і у підвластних їм урядників. Той лад так загально знаний, що й доказів нема потреби наводити; скорійше випадало би зазначити ті рідки випадки, коли взаїмково уважає ся часом на права рускої мови. Всеж таки наведу кілька прикладів, щоби показати, як неймовірні у нас відносини і як навіть теперішний міністер судівництва, котрий ніби то стоїть понад сторонництвами, не тілько терпить ті відносини, але ще й сам їх погіршає.

Дня 21 жовтня 1901 вела ся у Львові апелиційна розправа против конфіскати ч. 264-го „Галїчанїна“. Коли випало відчитати сконфісковану статю, показало ся, що анї протоколянт Адамский анї жаден з членів трибуналу не знав по руски читати. Треба було перервати розправу, поки з тяжкою бідою найдено протоколянта, що умів по руски читати. І ті судії, що анї в зуб не знають рускої мови, мали рішати, чи інкримінована стаття, котрої не розуміють, містить в собі щось карогідного! А ті судії що днини мають діло з Русинами, ба й з русскими селянами, котрі иншої мови перозуміють крім рускої! Нехай же п. міністер судівництва скаже: чи могуть вони бути справедливими судями? Дивного й не дивота, що у східній Галичині не рідко стають рускі селяни під закидом злочину обманьства, сповненого нібито ложними зізнаннями перед судом; а походить воно відти, що судя, не знаючи рускої мови, при переслухано руского селянина хибно переведе его рускі зізнаня до польского протоколу.

Про розказаний тепер випадок повідомили ми п. міністра судівництва двома інтерпеляциями. Пан міністер вимково був так ласкавий, що дав нам навіть відповідь, в котрій задав собі аж надто труду, щоби нас успокоїти; тілько се єму на жаль не удало ся. Дня 18. грудня 1901 сказав п. міністер у відповіди на нашу інтерпеляцию, що випадок, який зайшов підчас згаданої розправи, не спинив тої розправи, і що особливо у Львові є так богато судїв і авокультантів, котрі цїлком добре знають говорити і писати по руски, що подібні випадки певно більше не повторять ся. Також і в инших судах у східній Галичині — сказав п. міністер — видаване вироків і рішень в рускій мові не стрічає ся з жадними трудностями; вкінци після увіренія президента львівского вислого суду краєвого судові урядники польскої народности ведуть у східній Галичині з русскими сторонами розправи завсїгди по руски і пильно старають ся своє знане рускої мови удосконалити.

Мушу отверто сказати, що така відповідь зовсім не могла нас успокоїти, і ми маємо право жадати, щоби міністер судівництва троха лїпше казав розслїдити звернені до него інтерпеляциї та не вдоволяв ся пустими словами президента вислого краєвого суду; заступники руского народу мусять рішучо застерегти ся против таких поверховних відповідий, не опираючих ся на основнім розслїдженю поданих жалоб. П. міністер признає, що при розправі дня 21. жовтня 1901 радники краєвого суду у Львові цїлком не знали рускої мови, але він не хоче запорядити, щоб треба, щоби ті і богато иншних судових урядників у східній Галичині научили ся рускої мови. П. міністер не хоче увзглядинити, що східна Галичина переважно заселена Русинами, що рускій нарід має ті самі права, як і всї инші народи Австрії, що судові урядники у східній Галичині повинні всї цїлком добре знати руску мову в слові і письмі, що вкінци жаден кандидат, котрий не викаже ся таким знанєм рускої мови, не повинен бути іменований судею у східній Галичині.

Що-до увіренія п. міністра, що і в инших судах східної Галичини видаване вироків і рішень в рускій мові не стрічає ся з нїякими трудностями, мушу з усею рішучостию заявити, що дотичні інформациї є цїлком хибні, бо у всїх судах східної Галичини без жадного вийму всї протоколи з русскими селянами списує ся лише в польскій мові, всї рішеня і вироки з дуже малими виїмками видає ся лише по польски, а в карних справах майже нїколи не пише ся протоколів розправ анї вироків по руски. Галицкі судії польскої народности з дуже малими виїмками не уміють по руски писати.

Щоби переконати ся, як галицкі суди упослїдкують права рускої мови у східній Галичині, нехай п. міністер поспитає судових інспекторів, чи часто вони при інспекциї судів подибують рускі протоколи розправ або инші протоколи, списувані з русскими селянами, чи часто вони читають вироки, по руски писані. Я певний того, що ті панове і одного випадку не будуть могли подати. Ще лїпше було би, коли би п. міністер схотїв сам переконати ся о тім; а міг би се зробити, коли би від кількох судів східної Галичини зажадав всїх в якім-небудь місяци переведених розправ так в цивільних як в карних справах.

П. міністер може собі також пригадати, що ми ще 31 мая мин. р. внесли дуже докладну інтерпеляцию з жалобами на упослїдженє прав рускої мови у східній Галичині. Але на жаль відповіди ми не дістали й доси, а я переконаний, що п. міністер навіть не запорядив нїчого, щоби тому лихови зарадити; противно, ми мали значно инше пізнїйше нагоду утвердити ся в підозрінню, що теперішний міністер судівництва не показує навіть доброї волї, щоби з Русинами поступати безсторонно. Доказом сего є для нас остатні іменованя судових урядників для східної Галичини; п. міністер показав, що він і дальше цїлком самовільно нарушує права нашої мови, бо від кандидатів на судїв у східній Галичині не вимагає, щоби виказали ся знанєм рускої мови, і тим наші права попросту ігнорує. Та о тих іменованих буду ще говорити пізнїйше.

Тепер еще один приклад безсторонности галицких судових властий. Недавно один Русин, д-р Дутчак, тепер адвокат в Чернівцях, зголосив ся до львівского краєвого вислого суду, щоби зложити адвокатску присягу. В означенім дни явив ся він в сали засїдань, де були зібрані всї радники вислого суду краєвого з віцепрезидентом д-ром Дилевским. Коли д-р Дутчак заявив віцепрезидентови, що присягу хоче складати в своїй рідній мові, др. Дилевский, дрожачи зо злости, піднесеним голосом відказав єму сего, покликуючи ся на те, що в Галичині урядовий язык є польский. П. віцепрезидент позабув при тім, що д-р Дутчак не є урядником і не підлягає п. віцепрезидентови, та що язикове розпорядженє, видане для Галичини, жадному громадянинови не може відбирати прав, запоручених основними законами.

(Конець буде.)

Городецкий „общерусс“

д-р „Вер'ун“ із Відня, лишив — видко — по собі в Росиї великий чад, коли росийска преса все ще вентілює „общерусску атмосферу“, характеризуючи „русскаво“ в Городка цїлком не підлесним способом. От-що доносить в сій справі послїдна „Кіевская Старина“:

„Росийскі часописи все ще не перестають займати ся д-ром „Вер'уном“. В „Одесск'ім Листк'у“ поміщено фейлетон п. Зьвіздича, звернений против завадияцкої політики подібних єму славяньских „дятелей“. В 53 ім числї сей-ж часописи І. В. Каменьский, співробітник Вер'упового „Славянск'ого Век'а“ виступив з оборонов „симпатичнаго — як він пише, — энергическаго, высокообразованнаго и передоваго бойца за славянское сближенїе, за славянскую свободу (чи і за свободу Українців від царского кнута? — *прим. Ред.*), за равноправной союз всѣхъ Славянъ въ видѣ федераціи, за идеи Хомякова, Аксакова, Герцена (!), Костомарова (!!). Шевченка (!!!). — Вихваливши так д-ра Вер'уна, вичитав дальше его оборонець, що видавництво „Славянск'ого Век'а“ зятато з троякым замїром: „1) Дать русскому и славянскому читателю полное, ясное и правдивое представленїе о культурной жизни всего славянства; 2) итти на встрѣчу желанію юго-западныхъ Славянъ, ознакомить ся съ русскою рѣчью на столько, чтобы русскій языкъ могъ сдѣлаться современнемъ общимъ языкомъ для культурныхъ Славянъ между собой (ось де вилазить шило з мішка! — *прим. Редакциї*) и 3) дать австро-венгерскимъ, русскимъ и балканьскимъ производителямъ и торговцамъ войти въ непосредственныя сношенія“.

Оборона д. Каменьского викликала в 75 ч. числї сеїж газети горячу відповідь д. Конощенка. „Не знаю, каже він, о скілько дїйнав д. Вер'ун послїдну цїль; щож до перших двох, то про се може дати „полное, ясное і правдивое представленїе“ по перше виклад о „Зарубежной Русі“ виголошенний ним при досить виїмкових обставинах в Київі і Москві, і „десять заповедей“ так званих в Галичині „старорусссов“, до партиї котрих належить д-р Вер'ун, той „всеславянскій боец“. Повторивши коротко відповіди на тези викладу д-ра Вер'уна, висказані в многих орґанах росийской праси, д. Конощенко переходить опісля до славетних „заповедей“ і пише так: „З десяти „заповедей“, для „русских хлопов“, надрукованих в орґані „старорусссов“ „Русское Слово“ наведу лише дві, які дуже точно характеризують „всеславянскій“ настрій „старорусссов“ і д-ра Вер'уна з ними:

1) „Будь тѣмъ, чѣмъ сотворилъ тебя Господь т. є. русскимъ хлопомъ, а не инымъ-то украинцемъ и т. д. а не будуть изъ тебе другіи народы смѣяти ся і будуть тебе поважати“;

6) „Если тебѣ кто скаже, що ты — украинецъ, то скажи ему: „ты самъ дурный“.

В сей спосіб, для „всеславинъ“ типу д-ра Вер'уна трийцятьмілїонна нация, котрої приналежність до славяньскої раси безсумнївна — тілько „хлопъ“, тілько історичне „быдло“, що на его спинї польска шляхта галицкої і українськой Руси будувала свій добробут, а змагане до розвою національной самосьвідомости, що проявляє ся тепер у всїх верствах українського народу — се ознака „глупости“. І таке говорять „сімпатічние, енерґічние“ і. т. п. борцї „за равноправной союз всех славян, за ідеї Хомякова, Аксакова, „Костомарова, Шевченка!“ Таке голосять „дятелї“, котрі печатають свій „Славянскій Вѣкъ“ на всїх славяньских мовах, крім української, сеї нещасної мови „хлоповъ“ і „дурней“, признаної однак самостійною мовою сьвіточами славяньскої фільольоґії!

„Проч з руками!“ — господинове, „сімпатічние, енерґічние“ і. т. д. „всеславяньскіе бойци!“ Не прикривайте своєї роботи, що вносить роздор в славяньсву сїмю, іменами великих славянофілів, що по правдї змагали до свобідної, рівноправної, культурної злуки всїх славяньских народів! Не сьмійте класти на своїм прапорі імени Костомарова і Шевченка, що любили сей український нарід, котрий ви бажали-бн зіставити нїчним „хлопомъ“ і сю українську мову, котрої ви тепер цураєте ся! А

„Хто матїр забуває
— сказав великий український поет, Т. Шевченко —

Того Бог карає,
Чужі люди дурають ся
В хату не пускають“.

Отсе слова российского орґану, видаваного в „матушке Россіи“ і на „літературном культурном, общерусском языке“ а не „на каком-то „українськом“ чи „гуцульськом“ наречії.“

Отсе нове копнене ногою нужденних рабів і платних аґентів з боку российскої опінії нехай вистане їм за відповідь на всї напасти, лайки, денунциациї і таке инше „добро“, що ним вони воюють против нашого народного руху. Котюзі — по заслузі!

З Бережан.

(Допись.)

Прецїнь вже раз появила ся в „Дїлї“ допись про збори „Селянської Ради“ в Бережанах! По трох неділях! І то писав сьвященик! Буде-ж тим чотиром сьвященикам, партизантам Старуха, буде! Бо то певно один з них мусїв писати сю допись. Будуть ся вони мали від своєї братиї! Та то така тїсна атмосфера в нашім повітї, що аж не годен дихати. Та я буду поволеньки старати ся своїми дописями проясновати ту атмосферу; тепер на раз тілько додам, що „сьвященик“ вірно змалював тутешні відносини, лише еще за слабо. Вся інтеліґенция тутешного повіту відтягає ся від всякої роботи через Старуха! Дивно, що у тої інтеліґенциї так мало інтеліґенциї, коли боїть ся Старуха. Але бо воно вже аж до сьмішности доходить. Бо не тілько в політичній роботї вона байдужа або й боязка, бо там стоїть на чолї Старух, але навіть в економічній та просьвітній! Бо слухайте! На зборах „Надії“ являють ся з інтеліґенциї лише ті три: о. Концевич, о. Мосора і о. Ротко (четвертий „партизант“ о. Юзичиньский знемагав на здоровлю), а більше нїхто, бо там буде Старух! На зборах рускої бурси, лише ті три, бо там буде Старух. На зборах „Просьвіти“ не було більше нїкого, — бо там був Старух. На зборах в справі руского університету і рускої ґімназиї в Бережанах не було лише тих трох, — бо там був Старух. А я наперед вже кажу: в четвер 29 мая має бути просьвітно-економічне віче в Бережанах, і я з гори вже запевняю, що там з інтеліґенциї духовної нїкого більше не буде, лише ті три, — бо там буде Старух. Всеж таки треба правду сказати про інтеліґенцию бережаньску так духовну як сьвітску, що вона того аксіомату не дуже придержує ся і часами таки являє ся.

Городецкий „общерусс“

д-р „Вер'ун“ із Відня, лишив — видко — по собі в Росиї великий чад, коли росийска преса все ще вентілює „общерусску атмосферу“, характеризуючи „русскаво“ в Городка цїлком не підлесним способом. От-що доносить в сій справі послїдна „Кіевская Старина“:

„Росийскі часописи все ще не перестають займати ся д-ром „Вер'уном“. В „Одесск'ім Листк'у“ поміщено фейлетон п. Зьвіздича, звернений против завадияцкої політики подібних єму славяньских „дятелей“. В 53 ім числї сей-ж часописи І. В. Каменьский, співробітник Вер'упового „Славянск'ого Век'а“ виступив з оборонов „симпатичнаго — як він пише, — энергическаго, высокообразованнаго и передоваго бойца за славянское сближенїе, за славянскую свободу (чи і за свободу Українців від царского кнута? — *прим. Ред.*), за равноправной союз всѣхъ Славянъ въ видѣ федераціи, за идеи Хомякова, Аксакова, Герцена (!), Костомарова (!!). Шевченка (!!!). — Вихваливши так д-ра Вер'уна, вичитав дальше его оборонець, що видавництво „Славянск'ого Век'а“ зятато з троякым замїром: „1) Дать русскому и славянскому читателю полное, ясное и правдивое представленїе о культурной жизни всего славянства; 2) итти на встрѣчу желанію юго-западныхъ Славянъ, ознакомить ся съ русскою рѣчью на столько, чтобы русскій языкъ могъ сдѣлаться современнемъ общимъ языкомъ для культурныхъ Славянъ между собой (ось де вилазить шило з мішка! — *прим. Редакциї*) и 3) дать австро-венгерскимъ, русскимъ и балканьскимъ производителямъ и торговцамъ войти въ непосредственныя сношенія“.

Оборона д. Каменьского викликала в 75 ч. числї сеїж газети горячу відповідь д. Конощенка. „Не знаю, каже він, о скілько дїйнав д. Вер'ун послїдну цїль; щож до перших двох, то про се може дати „полное, ясное і правдивое представленїе“ по перше виклад о „Зарубежной Русі“ виголошенний ним при досить виїмкових обставинах в Київі і Москві, і „десять заповедей“ так званих в Галичині „старорусссов“, до партиї котрих належить д-р Вер'ун, той „всеславянскій боец“. Повторивши коротко відповіди на тези викладу д-ра Вер'уна, висказані в многих орґанах росийской праси, д. Конощенко переходить опісля до славетних „заповедей“ і пише так: „З десяти „заповедей“, для „русских хлопов“, надрукованих в орґані „старорусссов“ „Русское Слово“ наведу лише дві, які дуже точно характеризують „всеславянскій“ настрій „старорусссов“ і д-ра Вер'уна з ними:

1) „Будь тѣмъ, чѣмъ сотворилъ тебя Господь т. є. русскимъ хлопомъ, а не инымъ-то украинцемъ и т. д. а не будуть изъ тебе другіи народы смѣяти ся і будуть тебе поважати“;

6) „Если тебѣ кто скаже, що ты — украинецъ, то скажи ему: „ты самъ дурный“.

В сей спосіб, для „всеславинъ“ типу д-ра Вер'уна трийцятьмілїонна нация, котрої приналежність до славяньскої раси безсумнївна — тілько „хлопъ“, тілько історичне „быдло“, що на его спинї польска шляхта галицкої і українськой Руси будувала свій добробут, а змагане до розвою національной самосьвідомости, що проявляє ся тепер у всїх верствах українського народу — се ознака „глупости“. І таке говорять „сімпатічние, енерґічние“ і. т. п. борцї „за равноправной союз всех славян, за ідеї Хомякова, Аксакова, „Костомарова, Шевченка!“ Таке голосять „дятелї“, котрі печатають свій „Славянскій Вѣкъ“ на всїх славяньских мовах, крім української, сеї нещасної мови „хлоповъ“ і „дурней“, признаної однак самостійною мовою сьвіточами славяньскої фільольоґії!

„Проч з руками!“ — господинове, „сімпатічние, енерґічние“ і. т. д. „всеславяньскіе бойци!“ Не прикривайте своєї роботи, що вносить роздор в славяньсву сїмю, іменами великих славянофілів, що по правдї змагали до свобідної, рівноправної, культурної злуки всїх славяньских народів! Не сьмійте класти на своїм прапорі імени Костомарова і Шевченка, що любили сей український нарід, котрий ви бажали-бн зіставити нїчним „хлопомъ“ і сю українську мову, котрої ви тепер цураєте ся! А

„Хто матїр забуває
— сказав великий український поет, Т. Шевченко —

Того Бог карає,
Чужі люди дурають ся
В хату не пускають“.

Отсе слова российского орґану, видаваного в „матушке Россіи“ і на „літературном культурном, общерусском языке“ а не „на каком-то „українськом“ чи „гуцульськом“ наречії.“

Отсе нове копнене ногою нужденних рабів і платних аґентів з боку российскої опінії нехай вистане їм за відповідь на всї напасти, лайки, денунциациї і таке инше „добро“, що ним вони воюють против нашого народного руху. Котюзі — по заслузі!

НОВИНКИ.

Оповіщеня:

☛ При надходячій зміні місяця просить наша Адміністрация о вчасне відновленє передплати за місяць червень, взглядно вирівнанє залеглостий, щоби дальшу висилку часописи не здержувати.

— **Просьвітно-економічне віче в Бережанах** скликує на день 2-го червня, до салї т-ва „Надії“, бережаньска філія „Просьвіти“. Порядок віча: 1) Короткий огляд історії Руси-України; 2) Вага національного вихованя серед сїльского жіноцтва і 3) Господарский реферат, відпоручника Гол. Виділу зі Львова. Реферати будуть перепітані деклямациями. — Запрошуючи на се віче філіяльний виділ кінчить так: „Се перший раз в нашім повітї буде ся говорити про становище жінки в народї, про обовязки єї супротив родини і народу. Тож спішіть і Ви, **Посестри-Русинки**, гуртом на се віче, бо й Вам не повинна бути рівнодушна доля Ваших синів і дочок, сеї надії українсько-рускаго народу“. Інтеліґенцию бережаньского повіту просить виділ, прибути численно на віче і подбати, щоби як найбільше учасників на него явило ся.

Того-ж дня вечером відбудуть ся заходом бережаньскої філії „Просьвіти“ **Шевченківскі вечерниці** на дохід „Рускої Бурси“, в сали „Католицкого Дому“, зі слїдуючою програмою: I. — 1) Б. Марченко: Прольоґ „На Тарасовій Могилї (сценїзована річ); 2) Лисенко: „Веснянка“ хор міш. „Вереж. Волна; 3) Шуберт: Duo pour Piano et Violin. Oeuvre Nr. 162; 4) Шевченко-Лисенко: „На що мені чорні брови“ — сольо спів; 5) Деклямация; 6) Лаврівскій: „Осінь“ хор міш.; II. — 7) Привіт; 8) Січиньский: „Дніпро реве“ хор міш.; 9) Ліпт: Rapsodie hongroise Nr. 12; — 10) Шевченко-Лисенко: „Як би мені черевики“ сольо спів; 11) Ніщиньский: „Вечерниці“ хор міш. — Початок о 8 год. вечером. Вступ на салю 2 К; партер 1 К 80 с; ґалерия 50 с. Крісла для пань і старших.

— **„Товариство взаїмної помочи державних слуґ“** скликує перші конституюючі збори на день 1-ого червня с. р. на год. 4-ту пополудни до салї „Народного Дому“ у Львові. Порядок зборів: 1) Повитанє і 2) Вибір президиї; 3) Справоздане комітету основателїв; 4) Вибір виділу; 5) Внесеня і інтерпеляциї.

— **Вечерок з танцями** в **Станиславові** устроює т-во „Руска Бесїда“ ві второк, дня 3-ого червня с. р. в сали давного військового шпиталя (ул. Собіского ч. 28). — Початок о год. 9-ій вечером.— Вступ за запросинами, від особи 2 К. — Для пань стрій вечерковий або народний; для панів балевий. За т-во „Руска Бесїда“ *рад. Каранович, проф. Рибчук.*

— **Відозва до сьвящеників.** Дня 25. марта с. р. помер о. Теодозій Лихицкий, парох в Лишках, ярославского деканата, де трудив ся від 18. грудня 1899 р. Перед тим був покійний парохом в Висоцку, ярославского деканата, через 14 лїт. Там постигла покійного тяжка недуга, так що через 8 місяців боров ся між житем а смертию; житє уратовано, але здоровля не вернуло і остаточно покійний помер на рака. В тих незавидних хвилях затягнув покійний позичку в скарбонї церковній і в фонді конкуренциї церковної в Висоцку в загальній сумі 691 зр. 54 кр. За час тралїтного побуту на лучшій парохії в Лишках сплатив на рахунок повисшого довгу 405 зр., а остало несплачених 286 зр. 54 кр. Позістала родина (жена і двоє дїтий в низшій ґімназиї в Перемишли) не забезпечена і не в станї сплатити того довгу, а довжником церкви зістав служитель олтаря! Честь сьвященича вимагає від нас, живучих служителїв престола, прийти в поміч і своїми лептами довершити сплату довгу, в чім покійному передчасна смерть перешкодила. Ласкаві датки на тую ціль, присланї під адресою парохіяльного уряду в Висоцку, п. Сурохів, оголосять ся в часописях. — Висоцко дня 21. мая 1902.— *О. Іван Станчак*, парох.

— **Загальні збори членів** товариства „Руска Бурса ремісничa і промислова у Львові“ відбудуть ся в четвер 29 мая о год. 8 вечером в льокалї товариства „Зоря“ при ул. Краківскій ч. 17. з слїдуючим порядком дневним: 1) відкритє зборів; 2) справоздання з дїяльности ради за 1901 р.; 3) справоздане комісиї контрольної; 4) вибір голови, ради і комісиї контрольної на 1902; 5) внесеня і інтерпеляциї членів. — О численну участь просить головa товариства: *Василь Нагірний.*

— **Заява.** На просьбу п. Яр. Коритовского заявляємо, що в дописи з Калуша, поданій в ч. 105-тім, слів „до якої безмежної підлоти загнати ся може занятє перевертнїв“ первісно не було; скорочуючи допись і ладячи її до друку, заступили ми самі тими словами инші, котрі, як на поданий факт, видатись нам мусїли занадто вже обереженими і делїкатними.

— **Подяка.** На прошеня громади Глебівки, прилученої до парохії Саджави повіту богородчаньского, зволила ласкаво сьвітла Надзираюча рада товариства взаїмних обезпечень „Дністер“ рішенєм з д. 8 с. м. ч. 2493 уділити з фондів товариства на мальованє дочерної церкви в Глебівці дар в квоті 100 корон, а то з уваги: 1) що громада Глебівка від завязаня Товариства „Дністер“ має кількасот членів, котрі точно свої членські вкладки сплачують; 2) що громада власними добровільними датками побудувала і внутр урядила свою дочерну церкву коштом 10.000 корон; 3) Що від часу завязаня товариства „Дністер“ не було до сего часу в обох громадах жадної шкоди через пожежу. За сей ласкавий дар почуваємо ся до обовязку щиро і сердечно подякувати сьвітлому товариству взаїмних обезпечень „Дністер“. — Заразом звертаємо ся до всїх громад і комітетів церковних з радою і зазивом, щоби своє майно лиш в нашім рускім товариствї „Дністер“ обезпечали. — В Глебівці дня 15 мая 1902. Комітет церковний: *о. Володислав Шаук, Іван Бочкур*, начальник громади, *Дмитер Морґа, Стефан Іванів.*

Замітки:

— **Магістрацка кліка** викинула зі своєї лїсти навіть послїдного Русина, о. Василевского. Се повинно бути для руских виборців товчком, щоби не занедбували свого обовязку і всїх сил приложили до повалення клерикально-кагально-сконцентровано-демократично-стрільничної спілки. Тож не повинен знайти ся у Львові один виборець-Русин, що завтрішного дня не вкинув-би до урни рускої лїсти! — Льокалї виборчі руского комітету містять ся: при ул. Краківскій ч. 17 і Ринок ч. 36 („Народна Торговля“), де можна одержати руску лїсту. Рускій виборчій ко-

мітет розпінив плякати, взивающі голосувати на руску виборчу лїсту, ложену на основі компромісу з усїма опозиційними сторонництвами.

— **Справа українсько-руского університету у Львові** буде між иншим — як доносить пражский Hlas Naroda — предметом обрад великого віча в справі основания славянських висших шкіл, скликаного ческими академіками, під покровом Ради міста Праги, на день 1-ого червня с. р. до великої салї засїдань старомісского ратуша. Порядок віча такий: Відчинене віча містопосадником Праги; і „Справа висших шкіл ческих, словінських і українсько-руских“, котру референ ректор ческого університету п. Сикора, а промавляти крім того будуть пп.: Бланек, ректор ческої політехніки, др. Сіс, голова університетского комітету, А. Дермота (Словінець), Вол. Гошовский (Русин — член „Української Громади“), п-ні Ель іменем ческих жінок, та д-р Пантучек і д-р Фідлер від ческих послів.

— **Оперетковий „амбасадор“**. Звісний москвофільский „амбасадор“, д-р Верґун, запросив з їхавших ся до Любляни славянських журналістів нарік на... виставу до Петербурґа. Славяне, прижмурюючи очи та закусуючи уста, кивали на сї запросини головами і ждуть нових запросин таки з самого Петербурґа. Се не перешкаджає однак віденьскому „амбасадорови“ бути вдоволеним зі себе, що „ось-то — мовляв — які я маю знакомости! В Пітері всї міністри менї приятелї, а з Побєдоносцевим ми собі через „ти“....“

З краю:

— **Є. П. Митрополит Андрей Шептицкий** посьвятив 22-ого с. м. церков в Завалові пов. підгаєцкого і звідси поїхав до Рогатина, де 23-ого с. м. розпочав тридневну місию для народу і реколекциї для сьвящеників. По укінченю візитациї деканату рогатиньского Преосьвященний вертав в деканат підгаєцкий, тут звідав Тростянець, Кальне, Новосїлку-кут а візитацию кінчить тридневною місиею для народу і реколекциями для священників деканальних в Підгайцях дня 2, 3, 4 і 5-ого червня. З відси переїде в деканат теребовельский а відтак збаражский. — Нарід витав Митрополита з одушевленем і з незвичайною увагою слухав Его наук.

— **Є. П. Епископ Чехович** завитав 19-ого с. м. на канонїчну візитацию до деканату самбірского. Сьвященьство, нарід і власти повитали епископа на стациї Викотах, звідки в супроводї бандерії, прикрашеної сино-жовтими красками, удав ся епископ до Макеймович, від котрого то села зачала ся візитация. Нарід витав Епископа величаво: бандеріями, процесиями, моздїрними стрілами, привітними брамами і т. д. Епископ неструджено сам проповідує.

— **За море!** З Тернополя пишуть нам: „Нині, дня 26-ого мая, пополудневим і вечірним поїздом переїхало через Тернопіль до Америки поверх 300 персенців ріжного віку і полу з околиці Копичинець. Загалом від Великодних Сьвят нема дня, аби через Тернопіль не переїхало бодай кількадесять еміґрантів“. — *Ю. М.*

— **Gorliwy inspektor.** З Залїщицкого пишуть нам: „До минувшого року був в Залїщицкім шкільним інспектором п. Ловіцкий, що в часї виборів аґітував за Ценьскими і Пінїньскими. Та Раді шк. краевій за богато було і того, що п. Л. признавав ся до греко-католицтва. Отже перенесено его ze względów służbowych, а на его місце зроблено інспектором п. Юзву, управителя школи зі Збаража. Знаючим его не могло в голові поміститись, як міг так підрядний недаґоґ стати нараз інспектором, та ще до того в 47 р. житя. — Та справа вскорі вияснилась. — П. Юзва почав обїздити школи і всюди почав жадати „poprawnego wyrażania się w polskim języku“, від учителїв вимагав, щоби учили руські дїти польского pacierza, вщіплювали в них „miłość do bratniego narodu“, а учителям Русинам таки прямо каже: żeby ze swoim tak się nie wysuwać, bo „my“ to niechętnie widzimy“ (Дякувати бодай за щирість!) і витикав, коли учитель руськими буквами вище наголовок руского уступу до дневника. — Та на сїм не конець! — В Угринківцях тут. повіту є звиш 300 родин руских, а до 70 т. зв. польских (латинників). П. Юзва постановив завести тут язик викладовий польский (в практицї він там вже від довшого часу!) при помочи управительки школи, патентованої нянчарки і ks. proboszcza з Залїщик. — А що на се руский парох о. Наваси? Та ба! Він волить кацапствувати, як занимати ся подібними дрібницями“. — *п. ч.*

— **Нещасна пригода при закладаню кацапской читальні.** — В Коропужи, рудецкого повіту, 25-ого с. м. відбувало ся отворене кацапской читальні, вимірені против читальні „Просьвіти“, при чім для більшого звеличаня деструктивної роботи стріляно з моздїрів. Нещасте хотїло, що оден моздїр розірвав ся і так тяжко покалїчив ногу одному парубкови, що треба буде ей ампутовати. Дивно тілько, що в хвили, коли нещасному уплівала кров і він що хвиля млїв, „твердорусскій отцове“: дек. Матковский, Каламунецкий, Раставецкий і Пасїчиньский, що з'їхали на отворене кацапского форту, могли уїдати на „Просьвіту“, буцїм се „польска видумка“, а не дали ніякої помочи бідному каліцї. Про спроваджене лїкаря ніхто й не згадав, але за те хапатня була по всїй „парадї“ велика.

— **Перша загальна конскрипция** всїх промислових підприємств і рільничих господарств відбуде ся в Австрії у червни с. р. В тій цїли поділено державу на промислові і рільничі округи. В промислових округах переведуть спис промислові палати а в рільничих староства. В Галичинї всї округи, з виїмкою двох: Кракова і Львова, є рільничі. Щоби остаточно конскрипция дала точні результати, заряджено перше по більших містах „вступні розслїди“ при помочи лїст розданих магістратами між властителїв домів. Властителї домів мають виписати на ті лїсти всїх своїх льокаторів, подаючи докладно рід їх занятя (рільництво, промисл, купецтво і т. д.). Властива конскрипция зачне ся 3-ого червня с. р. і буде тривати найбільше три тижні. Кождий, відповідно до свого занятя, дістане аркуш: промисловий, купецкий, рільничий, комірничий, і т. д. і сей аркуш належить докладно виповнити, подаючи стан, великість і спосіб веденя підприємства чи господарства. — Дати треба подавати вірні, бо закон виразно постановляє, що на основі тих дат не вільно нїкого потягати задля фіскальних цїлїв до одвічальности або до яких оплат. Рівно-ж боронює закон властям ставити ані-небудь питаня, що мали-би на цїли видобути зі сторони висоту ей доходів і т. п. — Тутки ще пригадуємо, що Русини повинні жадати руских лїст і аркушів.

Зі сьвіта:

— **Про виступ п. Саломії Крушельницкої** в паризькій „Великій Опері“ пишуть, що Ваґнерового „Льогенґріна“ сьпівано так, як не часто се і в тій опері лучає ся. Ельзою була п-а Саломія Крушельницка, а Льогенґріном звісний сьвітовий тенор, Полян, п. Іван Решке. П-ну Крушельницку приняла публика з нечуваним і небувалим ентузіязмом, а оплескам не було кінця. Особливо велике вражінє зробила сцена „бальконова“. Всї мають для незрівнаної сьпівачки тілько одно пеан признання і одушевлення. Бож справдї п-а Крушельницка грала в незрівнаного зірностию, артизмом і вдохновенем. За одним виступом підбила вона собі увесь артистичний Париж. Часописні критики не знаходять для неї слів похвали. Шкода тілько, що французькі часописи причисляють п-у Крушельницку або до Росиян або до Поляків. Та наша патріотка-сьпівачка певне подбає, щоби ей не накидувано чужої національности.

— **Ґрафиня Пінїньска учасницею сензационного обману.** — По книжній Радзівіловій — ґрафиня Пінїньска, братова галицкого намістника, мало-що не засїла на лаві обжалованих за злочин фалшованя векслїв. На разї скромило ся на ей приятельці не-ґрафинї, але тілько природній дочцї одного ґрафа, п-ні Берті Паяроллї, против котрої веде ся тепер розправа перед судом присяжних у Відни. Отся п-ї Паяролли познакомила ся з намісниківською братовою перед кількома роками у Відни і помагала їй позичати зразу невеликі квоти, пізнїйше і по 10.000 зр. Пінїньска казала, що вона — будучи під курателею — не може сама підписувати векслїв і тому підписувала їх Паяролла. Далї навчила ґрафиня свою приятельку підроблять підписи. Тим способом підроблено векслїв на 300.000 кор., з підписами архикнязїв Карла Людвика і Оттона, міністрів Ґолуховского і Кріґгамера, архиепископа Кона, князя Шварценберґа і иншихаристократів. — По виявленю обману виточено слїдство зразу обом винованицям, але потім справу против ґр. Пінїньскої застановлено а вона сама виїхала до Риму. Адвокат пошкодованих вірителїв заждав тоді, щоби наново зачати слїдство против ґрафинї за співвину в обманї. Але міністерство відкинуло его жадане. При розправі перед лавою присяжних поновив адвокат свое внесенє, але трибунал відкинув его, хоч обжалована, Берта Паяролла, виразно обвинила ґрафиню о співвину. Трибунал визвав ґрафиню тілько на свідка. Однак вона видко не мала охоти виїздити з Риму і написала, що є „хора“. Адвокат пошкодованих сконстатував тоді, що ґрафиня прямо утїкла. — Цїкаво, як скінчить ся справа.

— **Бунт волиньских Нїмців.** На Волини живе від півстолїтя около 200.000 нїмецких кольоністів. Одним з найбільше скольонїзованих Нїмцями повітів є новгородеко-волиньский або звягельский. Отже в тім повітї мали власти перевести примусове виведенє одного Нїмця з посїдлости арендованої землї. Однак Нїмець і не думав уступити. Тоді „пристав“ взяв собі до помочи „справника“, громаду „урядників“ і поліцию — разом около 100 осіб. Та і се не помогло. Нїмці-кольоністи з цїлого повіту поспішили своєму землякови на поміч. Між 50.000 тисячами кольоністів закипіло; вони постановили не допустити до еґзекуциї. Товпа Нїмців окружила дім еґзекованого земляка і не допустила „пристава“ з „урядниками“. Власти ужили сили. Однак і Нїмці відповіли силою: відбили арештованих, побили поліцию, „урядників“ поранили і розігнали на чотири вітри. Тоді против Нїмців вислано війско і аж воно завело спокій. — З тої нагоди правительственна російска праса піднесла великий крик на Нїмців кольоністів, котрих в західних і полудневих губерніях є поверх 2 мілїони душ, а котрі ані руш не хочуть московщити ся. Урядова праса зове їх авангардою нїмецкої армії.

— **Край без печатні.** Краєм, в котрім до тепер нїчого не печатав ся, є Персия. До тепер там вело лиш инше ся і літоґрафує ся. Роблено там проби з рухомими черенками, однак не було прихильників і треба їх було на якийсь час залишити. Поводи того пояснюють собі тим, що прямі лївії вражають артистичний смак Персів, та що в печатних книжках затрачує ся характер ручного почерку. Перский читач любує ся в гарно викаліґрафованій рукописи, а як її не находить, вдоволяєсь літоґрафією, що є вірною відбиткою письма доброго каліґрафа.

Всячина:

— **Штука підроблювання жіночих принад** так стара як людска культура. Вже давні Єгиптянки звісні були з мальованя нігтїв, підмальовуваня очий, фарбованя волося і т. д. Старинні Римлянки знали безлїч косметиків, шминок, олійків, перфум та пахучих вод до переполїкуваня уст. До найвисшого степеня дійшла однак штука підроблюваня жіночих принад в часах панованя куртизан на дворі французких королїв з XVII і XVIII-ого віку. Мальовано лице, чоло, шию, рамена, пальцї; побільшувано зїницї, розширювано уста; уживанo купілї в солячім молоцї — доходжено до крайних дурниць. В XIX-ім віцї заняла ся сею справою медицина. Лїкарі виказали шкідливість і невідповідність усїх неприродних способів наданя тїлу принади, а натомість поставили свою „гігієну краси“, що заказує мальованя, фарбованя, шминкованя і т. д. а натомість поручає як одинокі способи для піднесеня жіночої краси: купіль, сьвіжий воздух, гігієнічний харч, масаж, легку ґімнастику і т. д. Хто хоче мати гарне волосє, не повинен вживати анї фарбованя, анї пахучих олійків анї желїзка, що випалює волос. Часте митє скріпляє волос. По митю не треба їх до суха витирати, але дати висохти самим. За велику заживність усуває ґімнастика і масаж. Теж саме зі зморщками, котрі є головно наслїдком уживанія пудру і шминок.

Дрібні вісти:

В касарнях Фердинанда у Львові вибухла епідемічно носатина у коней, в наслїдок чого треба було 70 коней убити і всї стайні позамикати. — З львівскої політехніки релеґовано на одно півроче Едв. Костецкого, слухача IV. року будови машин, Влад. Мілька і Тад. Ґартлєба, слухачів IV. року інженерії на два півроча; всїх трох за не одвітне академічним приписам поведенє. — Загальний рух межи стациями Підвисоке а Потутори на шляху Галич-Тернопіль по направі ушкодженого насипу привернено на ново. — Три загальні збори, скликані соціально-демократичною партією, відбули ся вчера у Львові. В одних радили робітники зелїзничі, в других будівлині, а в третих торговельні помічники, а всї домагають ся, підвисшеня платнї і зменшеня часу працї. — В борнславских копальних вибуху води до тепер не затамовано. Вода змагаєсь і бурить тами. Обавляють ся, щоби не дісталась до горішного горізонту. — Робітничий страйк у Львові тревав дальше. Спільні наради делеґатів не довели до ладу. Крім того запосить ся ще на нови страйк політехнічної молодїжи. — В Джурині, чортківского повіта, розпочато 18 с. м. будову нової церкви. Торжества осьвячена угольного камена доконав о. декан Михалевич з Білобожниці. — Грізний пожар навістив 24 с. м. село Спасів, сокальского повіта. При сильнім вітрі до двох годин погоріло около 100 будинків. — В Луцї, самбірского повіта, буде отворена нова антика. — Депутация антикарских фармацевтів вручила намісникови мемориял в справі креованя нових антик і управильненя відносин службових. — Західно-нїмецкий союз промисловців в Касель оповіщує, що збойкотував всї австрийско-угорскі фірми, котрі в кореспонденциях не послугують ся нїмецким язиком.

† Померли:

О. Іполит Онуневский, парох в Яворові, коломийского повіту, помер дня 23-ого мая с. р., в 69-ім році житя. Покійний був горячим патріотом-народовцем і в такім-же дусї виховав кількоро дїтий, з котрих двох синів: д-р Теофіль, адвокат в Городенці і б. посол, та д-р Ярослав, лїкар маринарки і письменник, здобули собі широке імя серед нашої суспільности. І в своїм селї, западній чорногорскій занутинї, працював Покійник над осьвіченем Гуцулів, а від початку ери конституційної виборчої з его села належали постійно до тих виїмкових виборців коломийского повіту, що віддавали голос на рускаго кандидата. Послїдними лїтами заложено в Яворові і читальню. — Вічна Покійному память, а его Дїтям нехай облегчить їх печаль співчутє широкого загалу.

Бібліоґрафія:

— **Учитель ч. 10**, з дня 20 мая 1902. Зміст: Теперішність виховання. — Фонетичний і психічний розвій мови. — Народне шкільництво на Буковині. — Народний учитель яко вихователь. — З нашого шкільного письменства. — Всячина.

— **Дзвінок, ч. 10**, з дня 20 мая 1902. Зміст: Сини царя Нарзана. — Цьвітки, казка Е. Ярошинської. — Три судатори, ілюстрация. — Моїй дитинї, Уляни Кравченко. — Наша весна, Ф. Шелудька. — Український віщун Вернигора. — Знищене місто. — Жайворонок. — Дрібне.

До різбярскої робітні **М. ЧАРНЕЦКОГО** *у Львові, пл. Домінїканьска ч. 1.*

Вислану нам зелїзницею пару ангелів до кївота з білого дерева дістали ми без жадного ушкодженя. Ангели справдї артистично виконані так що застановляємо ся над тим, як їх помавловати, щоби так гарної роботи не ушкодити.

За-дни того складаємо Вам щиру подяку за Вашу працю і желаємо, щоби Ваша робітня дізнала як найскорше рівно широго узнаня і поперти від загалу зарадїв церковних.

Войславичі 19 мая 1902.

О. К. Федорович, парох. 391 2—2

50.000 Корон виносить головна виграна льотериї акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателїв, що тягненя відбуде ся невідклично 19 червня 1902 і всї виграні виплачують достанцї готівков в потроченем 10%.

Малий фейлєтон.

Потїха.

О, не кажи,
що сумно ти на сьвітї
і не тужи
в молодих лїт розцьвітї;
і в мар імлї
не гладай собі долї, —
а на землї
на тім терновім полї.

І не ридай,
що радість тя минула,
а пошукай,
де-б тая радість була.
Під кровом стріх,
там брати плачуть бідні:
іди між них
таж они твої рідні!

Іди, глядай
просьвітних лучів сонця
та їх кидай
на хмарнії віконця:
зривати йдуть
цьвіти з добра коверця
та їх сади
в мужицькі щирі серця.

Серце твоє
Ще в ударах послїдних
най розкіш не
в працї для своїх рідних.
У працї тій
злидні, журби змалїють
і з твоїх ній
сльози нітри розвіють.

То-ж не кажи,
що сумно ти на сьвітї
і не тужи
в молодих лїт розцьвітї;
і в мар імлї
не глядай щастя долї,
а на землї
на тім терновім полї.

Підгірянка.

Зазив.

Враги нам прадїдну забрали країну,
На нарід наш вольний кайдани вложили
І тиху нашу невинну Вкраїну
У горю та крови синів ей втопили.

І довго ми, довго, недолю терпіли,
Соромно ходили у ярмі неволї,
Та власною кровю ворогів кормили,
Що люто над нами знущались до волї.

Досить вже наруги, вже досить сорому!
Не нам вже носити неволї окови,
Нам стать вже панами власного дому,
А не коритись люторму врагови.

Нам зіронька ясна на небі сяє,
Се воля Вкраїни, наш сьвятий прапор!
Нова нам будучність, жизнь нова свитає,
Тож разом вдаймось всї в один табор!

На бік всї сварки, най щезнуть всї спори!
Не нам служити вже чужим богам;
Проклятий, хто вносить у рідню роздори,
Проклятий, хто нарід продав врагам!

Вперед, вперед, сини Вкраїни!
За волю, за славу, за рідний наш край!
Бо вольних негідні неволї кайдани;
Тож сьміло до бою, аж здопчем окови,
Аж встане Вкраїна, аж згинуть тирани.

Роман Гамчикевич.

Іменованя, перенесеня, відзначеня і пр.

Ц. К. цісар перенїс віцепрезидента окружного суда на его власну просьбу з Бережан до Золочева а радника висшого суда краєвого Евгена Абрагамовича зі Львова до окружн. суда в Стрию; іменував радника окружн. суда в Перемишли Ігнатия Фіда віцепрезидентом окружн. суда в Бережанах; радника суда краєвого Іосифа Ґутальского старшим радником у Львові; радниками висшого суда краєвого при трибуналї I інстанциї радників судових: Володимира Лесницкого в Чернівцях, От. Заверкевіч з Черновець, дня Сучави, Стан. Промінского зі Станиславова для Львова, Станислава Крушельницкого, начальника суда повіт. в Жовкві для Львова, Мечислава Моравского в Козовій, д-ра Юл. Сопотницкого у Львові і Іосифа Шведицкого в Перемишли. — Прокуратори державні в VII класї ранги: Лев Гоян в Сучаві, Кароль Ковальский в Коломиї і Роман Стебельский в Перемишли посунені до VI класи ранги і поіменовані в своїх дотеперішних місцях службових. — Директор судової канцелярії в Стрию В. Бітман з нагоди переходу в пенсию надїлений золотим хрестом заслуги з короною; йсправні: Лев Білецкий, Александер Робачевский і Франц Вільчек відзначені срібними хрестами з короною, а поборецкик Васкь Герман срібним хрестом заслуги. — Міністер судівництва посунув прокуратора у Львові Юв. Турек-Невядомского з VIII до VII класи ранги.

Русини! Памятайте на Народний фонд!

З ц. к. дирекції желїзниць у Львові.

Почавши від 1 червня до 15 вересня включно будуть переходити поміж Львовом а Щирцем що неділї і свята особні поїзди льокальні ч. 1719 і 1720. Поїзд ч. 1719 буде виходити зі Львова до Щирця о годині 2 пополудни, а поїзд ч. 1720 буде приходити до Львова о год. 9 мін. 32. вечером (час середно европейский).

Сї поїзди будуть задержувати ся на всїх станциях і перестанках лежачих на згаданім шляху.

Подрібний розклад їзди тих поїздів есть замішений в окремих оповіщеню.

Задля усунени ся насыпу застановлено дня 22 с. м. весь рух поміж стацыями Щирецке-Потутори на шляху Галич-Тернополь аж до відкликання.

З днем 11 мая с. р. отворено поміж стацыями Асїлюм і Лентенфельд на шляху Тарнів-Лайбах, в окрузї ц. к. Дирекциї желїзниць державних Вілях, — перестанок „Бірнбаум“ для руху особового і пакункового.

Господарство, промисл і торговля.

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 26 мая. — Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 9·60 до 9·80 а на термін 7·50 до 8·—, *Жито* старе 7.— до 7·25 а на термін 5·75 до 6·—, *овес* оброчний старий 7·90 до 8·20 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 6·25 до 6·50 а броварний 6·75 до 7·00, *рінак* —·— до —·— *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·50 до 7·50 а до варення 8·50 до 10·— *вика* 7·25 до 7·50, *насіне льняне* —·— до —·— *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·35 до 6·75, *гречка* 7·60 до 7·75, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·25 до 6·40, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 50·— до 60·—, біла 50·— до 70·—, шведска 60·— до 80.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 16·50 до 17·—.

Торг на безроги.

Відень 21 Мая. Зігнано 13.412 штук, і плачено: prima 100 до 102 а виїмково —, середні і старі — до —, легкі — до —; поросята 72 до 90 сотиків за кільоґрам живої ваги.

Курс Львівский

з дня 27 м. ст. Мая 1902.

Акції за штуку без купона	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	145 —	— —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	850 —	880 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	420 —	424 —
Зелїз. Львів.-Чернов.-Ясси по 200 зр.	566 —	570 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. вильос. з 10% прем.	109 70	—
Банку гипот. гал. 4½% а. в. вильос. 50 л.	100 —	— —
» » » 4% 60 л. по 200 кор.	95 80	96 4
» краєвого 4½% а. в. вильос. въ 51	101 —	101 0
» » 4% а. в. вильос. въ 57 л.	97 —	7
Товариства кредит. 4% (I. емісія)	95 60	96 5
» » 4% вильос. въ 41½ л.	95 80	6 6
» » 4% вильос. въ 56 л.	8 80	7 —
Облиґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% а. а.	8 50	— —
Буков. фонду пропинаційного 5% а. в.	08 5	
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	02 80	103 —
» » » 4½% (III. ем.)	100 7	— —
Позичка краєвої въ 1873 по 5% а. в.	— —	—
Позичка краєвої въ 1893 по 4% а. в.	97 20	97 90
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	94 —	94 70
» » 4½% 4-ох емісія.	100 —	100 70
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	73 —	8 —
Міста Станиславова » »	— —	
Монети:		
Дукат австрийскій	11 2	11 84
20 франків	9 10	19 8
100 Рублів срібних	250 —	54 —
100 Рублів паперових	252 50	4 50
100 марок нїмецких	117 10	17 80

Учитель Руски, з матурою і квалїфікациєю, приїме лекцию на село. Близшої відомости удїлить К. С. в Товаристві для розвою руской штуки у Львові, Ринок ч. 34. 395

СВОБОДА

письмо політичне, просьвітне і господарске для народу.

Выдає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновскій.

Цїлорічна передплата выносить 2 зр., на пів року 1 зр. Редакція і адміністрація: Львів, улица Баторія ч. 24.



ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміованє.)

Від 25/5 до 31/5 до побаченя: З нагоди вступленя на трон короля Альфонса XIII. Займава подорож через Іспанію і Мадрид.

Вступ 10 кр. 35

Вже вийшов!

Дамский Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 c/m на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах рїжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти мож в торговли Євґена Спожарского, в книгарни Ставропиґийского Інституту і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленїх треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 24—50

ВЖЕ

вітворений найбільший маґазин товарів партийних

CASA PICCOLA

ВІДЕНЬ

Mariahilferstrasse Nr. 1 B.

Вітворив сими днями свою філію у Львові

в пасажу Міколяша

і поручає:

20.000

вовняних решток на сукні дамскі,

20.000

шовкових решток на блюзки.

5.000

англїйских решток на мужескі одяги.

КОМПЛЕТНІ ОДЯГИ

від 3·48 зр. почавши.

5.000

готових дамских блюзок від 68 кр. почавши, як також великий вибір

НОВОСТИЙ

для панів, пань і дїтий.

39 1—2

Надіслане.

ХТО-ВИ

в Впр. і Всч. Отцїв духовних бажав мати знаменитого господаря в дома і в поли, чоловіка чесного, працьовитого, з дуже малими вимогами, звонить сейчас віднести ся листовно до *о. З. Кириловича* в Коломиї.

8 4 1—3

ВСІХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Д-р Володимир Янович

б. асистент ц. к. головного шпиталю у Відни, мешкає тепер в Станиславові ул. Казімировска ч. 5 ріг (ул. Собіского, напротив каси ощадности.) 370 6—6

ЗАКЛАДЪ

Д-ра Евг. Пясецкого

для лїчничої ґімнастики, ортопедиї и масажу

улиця Третого Мая ч. 2.

Ординує вбдъ 2—4. Для здорових ґімнастика гиґієнічна. Проспекта даромъ. 196 18—3

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, вынманє зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в каучуку і в золоті, в стосовних випадках без плитки. Направи з провінциї полагоджує ся відворотно. 323 2—2

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3,

в котрім виконує ся пльомбованє, вынманє зубів без б ю, лїченє недуг ясен і ямы устної, штучні зуби в каучуку, золоті і без плитки.

Репаратура з провінциї виконує ся відворотно.

Інститут отворений цїлий день.

Лїкар-дентист *М. Лісовский.* Техник-дентист *Жыгмонт Стобецкий.*

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площі Галицкой

поручаютъ въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далекозиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣрничі цїпы, зібелѣ, манометры и. т. п.



Уриджене дешбикомъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ най кращe и найдешевше. 4185

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся Твори Тараса Шевченка, видало сими днями найтанший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИІ Т. ШЕВЧЕНКА“**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір европейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 423 11—7

Склеп корінний

в повітовім місті, добре рентуе ся, з причини фамілійних відносин є зараз на продаж під користними услівями. Капітал найменше 2000 зр. — Ближша відомість у: Євґена Кордасевича в Скалаті.

376 3—3

Шевченка Кобзар I. серия

16 карт 1 корона

II. серия 12 карт 80 сот.

Продає антиквария ҐРУНДА Львів. ул. Театральна ч. 16.

Купую книжки руски і роснийскі, і марки заграничні по найвисших цїнах. 361 2—3

Важне для сьпіваків і хорів читальняних!

Сими днями видало Товариство „Просьвіта“ збірник народних пісень під нотами на чотири голоси укладеный проф. Філяретом Колессою. Сей збірник складає ся з двох частий по 25 рїжних пісень; В першій части суть помішені пісні для хору мужескаго а в другій для хору мішаного.

Сей збірник можна набути **тілько** по надісланю належитости 4 кор 50 сот. і на оплату почти 25 сот., р а м 2 кор. 5 сот. в Канцеляриї Товариства Просьвіта у Львові.

Виріб краєвий.



Виріб краєвий.

З живого і мертвого

новелї Євг. Мандичевского

може дістати в руских книгарнях і у автора: Перемишль, Дубромильска ч. 30. Ціна брошурованої книжочки 1 кор. в оправі „сецессіон“ 1 к. 30 сот

Заходом членів академічного товариства **„МОЛОДА УКРАЇНА“** в Чернівцях вийшли в 1901 р. отсі книжки:

М. Гоголь: „Ревізор“, переклад Василя Сімовича 60 сот.

Г. Яблочков: „Сїльска учителька“, переклад Антона Крушельницкого 50 сот.

Йван Семанюк: „Карбя“, опов. 60 сот.

Теодот Галїп: „Думки та пісні“ (поезиї) 20 сот.

Антін Крушельницкий: „Серце“, оповідання 70 сот.

Замовляти можна в Книгарни Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, ул. Чарнецкого 28, або у В. Сімовича в Чернівцях, ул. Руська ч. 25.

Звісна Р. Т. Рускій Публицї

Реставрация Янковского

Львів, улиця Галицка число 10,

приймає абонаменти на обіди і вечері. — В пість обіди і вечері пістні, проте поручає ся особливо Вч. Духовеньству. О численну участь просить

353 9—10 ЗАРЯД.

ТЯГНЕНЄ

НЕВІДКЛИЧНО

19 червня 1902

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	» »	á	5.200 »
1	» »	á	3.000 »
2	» »	á	2.000 »
5	виграних	á	1.000 »
10	»	á	500 »
20	»	á	200 »
60	»	á	100 »
100	»	á	50 »
300	»	á	20 »
3500	»	á	10 »

Льоси по **1** короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Кларфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і син, Яков Штрог, Сокаль і Лїпїен, Самуелі і Ландав.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученєм 10%. 340 6—7

Перфуми з білих фіялків

знамениті — ціна 80, 1·50, 2 і 3 К.

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

Львів, ул. Синкстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. 11. Кравіївї Суконницї ч. 20. — Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 24. 2.2 IV.

Поручаю Хв. Комітетам церковним, яко одиноке забезпечене против огню і злодіїв

ОГНЕТРЕВАЛІ КАСИ

систему С. Вертгаймера у Відни



по можливо найтанших цінах а то по: 80, 90, 120, 145, 170 зр. і вище приймаючи рівнож сплату ратами.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

М. КОРКЕС

ЛЬВІВ

ул. Городецка ч. 10.

Фабричний склад машин рільничих, сикавок, роверів і пр.

Цінники даром і оплатно.

343 7—10

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ. приходить о годині	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп.	Поїзд особ. відходить о годині	З ЛЬВОВА
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Ересмезе, Потут.
	6·20	з Чернївцїв (Ицкан, Галичу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дн. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2·09	6·43	» » » дв. Підз.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30		
	8·00	» » на дв. головний	2·55	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Рави руской		9·15	до Янова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	10·25	з Рашова, Любачова	2·40	10·30	до Чернївцїв, Ицкан
	11·55	з Станиславова [Ересмезе, Потутор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до » » » дв. гол.
	1·23	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·20		з Підволочиск, Копичинцїв на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·35		» » на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.		3·30	до Рашова, Хирова, Любачова
	5·35	» » » на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	5·40	з Чернївцїв, Ицкан			
		НІЧ			**НІЧ**
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова		6·10	до Станиславова, Жидачева
	6·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буденні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Чернївцїв Букарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10	до Сокаля і Рави руской
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Резв.		8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.		9·20	» » » дворець Підз.
	10·02	» » » на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ицкан, Чортикова
	3·14	з Підволочиск, Копичинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	3·35	» » на дв. гол.		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	» » » дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано. 98

Час середно европейский рижнить ся від часу львівского о 36 минут, а именно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красіцких ч. 5) удїлює пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор Д-р Володимир Охримович. Папір з фабр. Черлянського. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 108. Львів, Середа 15 (28) Мая 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла“, ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольпевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік . . . 32 к. — *за границею:* 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошенн числять ся по 20 с. за стрічку.

Заводові спілки рільничі.

III.

Кроки, в цілі введеня в житє заводових спілок в краях коронних зачнуть ся дуже скоро а хто знає, чи в галицкім соймі вже в найблизшій сесиї не буде внесене відповідне предложеня. Міністерство рільництва вже розпочало переговори з видїлами краєвими в тій справі, а автор бандитского предложеня о рентових посїлостях, Ян Гупка, вже навіть зредагував і оголосив друком дотичне предложеня. Рускій народ мусить отже дуже скоро зорієнтувати ся в цілій справі, і найскорше розпочати відповідну акцию аби се, що сойм рішить, принесло вам як найбільшу користь, а як найменшу шкоду.

З того, що ми доси о тій справі написали, виходить досить ясно, що ми уважаємо закон, утворений в рамах державного закона, за річ дуже користну для економічного двигненя нашого селянства. Ще яснійше замаркували ми нашу гадку, що не все золото, що сьвітить ся. При теперішних обставинах полїтичних, рускій народ мусить бороти ся против заведеня обовязкових спілок рільничих на підставі краєвого закона, бороти ся з завзятєм розпуки. Під економічним взглядом рільничі спілки віддали би руского селянина цїлком в руки класи, котрої економічні інтереси суть прямо противні інтересам селяньскої класи; під національно-полїтичним взглядом рільничі спілки остаточно рішили би о істнованю руского народу у східній Галичинї яко національної більшости, Русини перестали би бути на віки полїтичним чинником, зійшли би назад до значеня вїмої етноґрафічної маси, до значеня племени в польскій державі.

Заводова орґанїзация рільничого населеня причинила би ся до економічного двигненя селяньства, а тим самим і до національного скріпленя рускої народу в двох случаях: 1) Коли би полїтична адміністрация краю спочивала в руках народу, а не в руцї польонїзаторів і шляхти, або коли 2) при теперішнім полїтичнім устрою Галичини цїла орґанїзация, аж до найвисших ѣї инстанций, буде мати вповнї демократичний устрій, коли передовсїм всї заряди і власти орґанїзациї будуть вибирані на засадї загального голосованя і будуть вповнї вийняті з під влади і контролї істнуючих нинї державних і автономічних властей.

На се абсолютно не заносить ся, бо ось що читаємо в §. 18 державного закона о заводових спілках рільничих: „Міністерство рільництва і полїтична власть краєва мають право вислати по одному заступникови до заряду краєвої орґанїзациї спілок. Краєве законодавство може рішити, що і видїл краєвий може до краєвого заряду виделеґувати одного заступника, і що в краях, де суть повітові репрезентациї, також они можуть деле ґувати заступників до дотичних повітових спілок.“ За спілки, котрі будуть мати в зарядах репрезентантів намісництва, міністерства, видїлу краєвого і видїлів повітових, Русини вже нинї можуть подякувати. Ми-ж знаємо, яку ролю нинї вже відграваюють в полїтицї закони ветеринарийні, санїтарні, податкові і т. д.

Віча забороняють ся з причини недуг, у опозицийних виборців хорують свинї, в Жабю запечатано і убито читальню, бо в селї панували ріжні пошести, в Равї замикають торг для опозицийних громад, котрі голосували на Мазикевича, ґенерал Ґальґочи був змушений відобрати староствам роздаване відшкодованя за шкоди пороблені в часї маневрів, бо ему чогось не сподобав ся спосіб роздаваня тих відшкодовань; всї знаємо, які закиди громади робили староствам і радам повітовим за спосіб роздаваня запомог потерпівшим через повени; процес Окуневского против Косьминьского показав, як сей пан робив вибори і т. д., і т. д....Чи маємо допустити до того, аби репрезентанти намісництва, видїлу краєвого, рад повітових і т. д. мали власть рішати о закупнї і продажи плодів рільничих, о закупнї і роздїлї штучних навозів, о закупнї машин рільничих і стяганю рат за ті машини, о закупнї і роздїлї насїня, о касах позичкових, роздаваню і стяганю позичок і т. д.! Они-ж мали би в своїй руцї судьбу кождого селянина. Против їх волї селянин не спродав би, анї не купив би нїчого без великої страти!

Яка буде орґанїзация, а специяльно яка буде репрезентация і власть в галицких заводових спілках, можемо зміркувати з §. 9. державного закона: „Близші постанови о складї, виборах і функциях орґанів спілок, дальше о активнім і пасивнім правї вибору членів спілок і їх правї голосованя на зборах спілки, застерігає ся краєвому законодавству і т. д.“ Гарні, дуже гарні будуть тоті постанови, котрі ухвалить галицкий сойм! З гори можемо знати, що виборча ординация запевнить кольосальну більшість обшарникам і Полякам, а хлопи і Русини будуть мати що найбільше запевнене право плаченя податків. Виборча ординация до сойму, склад сего сойму, ради повітові і склад місцевих рад шкільних, суть еще нїчим в порівнаню з сим, що сойм ухвалить в справі рільничих спілок. Як раз тепер розвиває ся шалена акция против Русинів під гаслом: Pal go w łeb maczugą! Чомуж би рільничі спілки не мали бути тою інституцию, котра від разу добила би hydrę ruską. Рільничими спілками возьмуть нас в кліщі, а з економічних добродїйств буде користати населенє, котре має на цїли кольонїзацию wschodnich kresów.

З сих причин сьвідомі одиниці повинні розпочати аґитацию між рускім населенєм під окликом: „О заводових спілках рільничих не хочемо знати так довго, як довго нема загального голосованя до сойму і до рад повітових, як довго істнують курії виборчі, як довго до справ східної Галичини мішають ся посли з західної Галичини, як довго ті, котрі мають стояти на сторожи закона, не покинуть гадки спольонїзованя Галичини.

Спільні делеґациї.

Крамарж.

На вчерашнім засїданю австрийскої делеґациї д. Крамарж протестував против виводів Гроса про Росию і царя. Цар є инним зем мира par excellence. Тридержавний союз вже не заслугує на се, аби ним анїмувати ся. Він вже не має острих кантів, але є вигнатований, аби уможливити заключенє инших союзів. Всенїмці хочуть австрийского цїсаря здеґрадувати до ролї короля віртембергского. Бесїдник виступив против спроваджуваня протестантских пасторів з заграниці.

Австрия не може бути ні славянська анї цїлком нїмецка. Всї народи мусять бути рівно вдоволені, а держава, заспокоюючи їх культурні потреби, підвисшить свою внутрішну силу.

Опираючи ся о тридержавний союз Нїмцї покинули континентальну полїтику а вступили на широку дорогу сьвітової полїтики. Деякі держави вже жалують, що допомогли Нїмеччинї стати ся такою сильною державою. Хиба нїхто не має на цїли, аби Нїмеччина ще більше розросла ся.

Всенїмцї.

Д. Штайн не має довіря до ґр. Ґолуховского. Так внутрішна як і вишна полїтика Австрії не має нїмецкого характеру. Ґолуховский є персонїфікациею ненависти до Нїмеччини. З тої причини Нїмеччина не має довіря до союза з Австриєю. Президент перериває бесїдникови, бо сей зачав втягати до дискусії корону. Бесїдник питав Ґолуховского, що він зробить, аби посередничити в заключеню мира між Анґлиєю а Бурами, дуже остро критикує спосіб веденя війни Анґлійцями і висказує ся дуже некорстно о анґлійскім королю.

Всенїмцї домагають ся, аби Австрию з Угорщиною лучила тілько персональна унія, аби Дальматию, Босну і Герцоґовину прилучено до Угорщини, аби Галичину і Буковину відокремлено і зроблено з них окреме королївство як Хорватия, або аби їх прилучено до Угорщини.

Полемізуючи з Крамаржом, Штайн дуже некорстно висказує ся о паші римскім, за що президент прикликав его до порядку.

Д. Вуковіч виступає против тридержавного союза і домагає ся скріпленя австрийских впливів на Балканї. — Дискусию перервано і відложено на нинї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Секатури у війску.

Кошиці. В часі інспекциї 28 вояків одної компанії 34 полку пїхоти виступило перед фронт і пожалувало ся перед бриґадіром на

М. Гоголь і його оповідання з українського житя.

(В пятьдесяті роковини его смерти.)

„Я все читав Гоголя з утїхою. Перед Гоголем треба кланяти ся, як перед чоловіком, обдарованим глибоким розумом та нїжною любовю до людий“.

Так писав колись незабутнїй наш Кобзар Т. Шевченко в листї до княжни В. Н. Репнїної[1]).

Казки Миколи Гоголя з українського житя зробили велике вражінє на росийську публику. „Вечери на хуторі“ ввели в зачудованє самого гетьмана росийської літератури — Пушкина. „Вони вчарували мене!“ писав колись він, прочитавши їх[2]).

Х т о ж с а м е б у в т о й М и к о л а Г о г о л ь? Се уроженець полтавської ґубернії. Він вродив ся 19 марта 1890 р. в місточку Сорочинцах Миргородского уїзду. Батько його Василь — звісний український письменник, походив із давного українського роду[3]) та був сином полкового писаря, а по матери потомком Таньских, з котрих один — імовірно ученик Київо-могилянської академії — знавий був як славний поет автор українських інтерлюдий у половинї XVIII в. значить, в Гоголевій родинї була своя, українська традиция. Початки науки побирав Гоголь в дома, а вкмного семінариста а опісля вирадили його в Полтаву, щоб там підготовитись до вступу в ґімназию. Та незабаром вернув він домів. Коли мав 11 лїт, відвезли його в тільки що основану „Гимназию высшихъ наукъ Князя Безбородко“[4]).

Гоголь був хоровитим хлопчиною, вічно скучав за домом. З ґімназиї виніс небогато хісна, бо в ґімназиї вчили тоді от — за напасть, а й Гоголь був лїнивим ученником. Передівсїм не любив він нїмецкої мови. Шкільними лекциями мало займав ся, та за те пристрастно читав лучших росийських поетів, як Жуковского та Пушкина. Вже в ґімназиї став писати твори, а відтак вкупі з шкільними товаришами став видавати рукописну ґазетку „Звѣзда“, де всї майже статї писав сам, а й рисував заголовні листки. Головно за його стараньем давали ученики театральні представленя, а йому на диво вдавали ся ролї комічних старух. Під кінець студий в ґімназиї заложив Гоголь з товаришами бібліотеку і сам навіть став бібліотекарем.

В батькового патрона й сусїда Трощинского мав Гоголь нагоду пізнати тодїшнїй український театр, де Василь Гоголь був головним актором.

Перебуваючи в нїжинській ґімназиї, жив Гоголь в кружку Українців, а се не лишило ся також без впливу на нього. Побіч лектури новійших писань займав ся він читаньем старинних українських творів і наслїдком того його мова визначає ся малоуживаними архаїзмами, яких він радо ужива для гумористичного ефекту.

Та найбільшу пайку українських впливів на Гоголя треба приписати українській простонародній літературі.

Ще за час його перебуваня в ґімназиї від'умер йому батько. Ся вістка вразила Гоголя дуже діймаюче та він шукав полекші в молитві.

В 1824 р. скінчив Гоголь студиї в Нїжинській ґімназиї. Побувши тепер якийсь час між рідню, поїхав він в Петербург, щоб там вступити в державну службу. Та столиця не статкувала йому; став він актором, писателем, урядником, — та всьо було йому не по-нутру.

Нарештї й йому усьміхнуло ся щасте... В цьвітнї 1830 р. він дістав невелику посаду помічника столоначальника в „Департаментѣ удѣловъ“. Та й ся служба йому не припала до вподоби. Вона стїснала його широкі мрії. Серед холоду й ледів столиці пінночи він думками переносив ся на любу Україну... Часто писав він з Петербурга до матїри й сестер та прохав їх подавати йому потрібні вісти про Україну.

„Не сердь ся моя добродушна мамо, коли я тебе часто непокою просьбами подати менї вістку про Україну“ — говорить він в одним листї. „Воно чинить мій хлїб... Я й тепер тебе прошу зібрати декількі таких вістон, коли де небудь почуєш який забавний анекдот із уст мужикїв нашого села, або в другім якім, або між поміщиками... Описуй для мене також звичаї, обичаї й повіря... давні монетя і рідкости, стародавні книги й другі які небудь річи... Не перебирай в нїчім — всьо має в мене вагу...“

В тім часї майже кождої неділї стрічав ся Гоголь зі своїми товаришами з нїжинської ґімназиї — Українцями, членами українського кружка. На своїх зборах гуторили вони про дорогу для них Україну, сьпівали українсі народні пісні, гостили-сь українськими стравами, споминали своє колишнє житє...

І не даром збирав тодї Гоголь всякі вісти про Україну. Він писав в тім часї повісти з українского житя, що були напечатані в 1831 р. під заг. „Вечери на хуторі близь Диканьки“.

В них Гоголь з незвичайним артизмом представив народний бит на Україні, повіря й казки про нечисту силу, про відьми й таємні могили, про гри русалок й хоровод, пісні колядників, парубків й дівчат в ясну, морозну ніч — взагалї всю природу України.

Найбільш припали йому до вподоби українські пісні. Максимович, що збірником тих українських пісень з 1829 р. вспів взяти в полон самого Пушкина (по його власному сьвідоцтву) і старого поета Жуковского, заполонив тако-ж й молодого Гоголя. В бібліотецї Максимовича найшла ся рукописна збірка українських пісень Ходаковського, до якої й Гоголь власноручно виписав декілька українських пісень, по більшій части—сороміцьких. Він навіть написав вельми цїкаву розвідку про українські пісні, де сильним живчиком вдарила його прихильність до всього свого — українського. Есть то невеличка праця, з небогато науковим апаратом, — та якою чулою любовю дише вся розправа, кожда ѣї стрічка! Можна навіть сказати, що т а к не писав про народні українські твори нїхто; були далеко добірнїйші, научнїйші висліди про українські пісні, але такого, як Гоголеве слово про них — не було: не зважаючи на те, що наукова розправа взагалї вимагає від автора більше холодного темпераменту, Гоголь не здержав свойого почутя і вся його розправа є не що инше, як сама одна апотеоза, єдиний гимн тим милим йому творам рідного слова.

До якої степени дійшла та любов Гоголя до українських пісень, найлучше покаже його лист, писаний до Максимовича (взятий з розправи М. Драгоманова про Максимовича,—в I томі „Записокъ юго-западн. отдѣла Императ. географическаго Общества), той лист, що його написав Гоголь, почувши про новий Максимовичів збірник украї-

---

[1]) Кіевская Старина 1893. XL. 270.

[2]) Петровъ: Очерки исторіи украинской лит. 189.

[3]) Один із них, Е. Гоголь був атаманом 2.000 Козаків в Віденській виправі 1683 р.

[4]) Нинї „нїжинський історико-фільольог. институт“.

жецьке поступованє капітана. Командант казав безпровольочно виделеґувати комісію до розслїдженя сеї жалоби, а згаданих вояків, між котрими а також фельдвебель, придїлив до инших компаній.

Коалїційний кабінет і угода.

Будапешт. Розмову з цїсарем по делеґаційнім обіді д. Шїтрк використав на се, аби порушити справу коалїції. Цїсар відповів, що тепер не може бути бесїди о утвореню такого кабінету, именно так довго великі праці, які парлямент має полагодити, потребують міністерства, стоячого понад партиями.

В розмові о угодових переговорах, цїсар мав так сказати: Оба президенти міністрів погодять ся — се вже моя річ, хоч знаю, що трудности вирвнуть в часї парламентарної дискусії над угодовими предложеньми.

Відшкодованє за розруки в Росиї.

Петербург „Правительственный Вѣстникъ" оголосив царский указ до державної каси, поручаючий їй виплатити 800.000 рублїв відшкодованя для тих властителїв дібр в харківській і полтавській ґуберніі, котрі потерпіли при послїдних хлопских розруках. Комісії під проводом ґубернаторів мають точно розслїдити шкоди, означити висоту відшкодовани і висоту сум припадаючих на ті громади, в котрих були розруки. Окрім того комісії мають означити час, до якого хлопи мають платити додатки до податків. Сего року будуть сї додатки платити перший раз.

Атентат на Валя.

Відень. В хвили атентату на Валя публика виразно чула три вистрїли, хоч в револьвері напасника знайдено тїлько два зужиті набої. Мусїв отже бути спїльник, котрий в замішаню спас ся бїгством.

Вибори в Бельґії.

Брукселя. Нова палата послів складає ся з 96 католиків, 34 лїберальних, 34 соціалїстів, 2 христ. демократичних. Правительство розпоряджає більшістю 26 голосів, наколи в попереднїй сесії мало більшість 20 голосів. В сенатї правительство має більшість 15 голосів, супротив 14 в попереднїй сесії.

Мирові переговори.

Лондон. На вчерашнім засїданю палати послів правительство не зложило нїякої заяви о мирових переговорах в Вурами. На бажанє Вальфура відложено наради над буджетом. Вальфур підніс, що не випадає радити над буджетом, коли на порадку дневнім суть инші річи. Говорять, що кабінетова рада радила над відкликаньем проклямації Кїченера з дня 15 вересня м. р., над відшкодованьем знищених фарм, амнестиєю для повстанців в Капляндї, дозволом на самоуправу, язиковою справою і ношеня оружия.

Результат наради вислано телеґрафічно делеґатам Бурів в Вереніґінґу. Мимо того до Африки відїйшли дальші баталїони. На біржи уважають переговори за дефінїтивно закінчені.

Бесїда посла Короля

виголошена в державній раді при дебаті буджетовій дня 21. мая с. р.

(Конець.)

Так поступив собі президент найвищої судівничої власти у східній Галичинї, котрого обовязком є пильнувати, щоби закони шановано. Его польский патріотизм вразило се, що Русини посьмїв упімнути ся о своє конституційне право. А коли рускі часописи з обуренєм указали на той випадок тяжкого нарушеня прав руского народу, прокураторія взяла віцепрезидента вищого краєвого суду в оборону і поконфіскувала ті ґазети. Колиж так поступають найвисші достойники в краю, то нїкого не повинно дивувати, що їх слїдом ідуть урядники підвластні, навіть канцелярийні, та уважають знанє рускої мови за злишне, бо знають, що їм за те анї волос з голови не спадо.

Що президия львівского вищого суду краєвого йде під руку польонїзаційним цїлям галицких верховодів, се річ певна; а доказом є також торічні іменованя. Президия вищого суду краєвого у Львові запропонувала під конець мин. року міністерству судівництва кількох судових урядників з західної Галичини, котрі рускої мови навіть не розуміють, до іменованя для східної Галичини. Ми тогдї звернули на то увагу п. міністра в інтерпеляції, але він нїколи не відповів нам; ак урядова ґазета принесла нам у відповідь іменованє тих судів з західної Галичини для східної.

Ми мали повне право надїяти ся, що бодай міністер судівництва не хоче нарушувати ясних постанов основних законів; він мож на те є, щоби уважати на національні потреби кождого народу бодай що-до судівництва та дбати о те, щоби в кождім краю настановляти таких судових урядників, котрі би бодай розуміли мову населеня, серед котрого мають урядувати. Тимчасом п. міністер поіменував для східної Галичини урядників, що й поняти не мають о рускій мові; виходить так, мов би міністерство судівництва для Русинів не мало обовязку уважати на основні закони. П. міністер судівництва вводив навіть уже по іменованих уневинити нас, що памятно також на знанє рускої мови; але він не сказав, яким се стало ся способом, бо фактом є, що ті іменовані урядники рускої мови зовсїм не знають і цїлком є непридатні на судів в рускій части краю. Отже скоро навіть сам міністер судівництва так дбче права рускої мови, то 19-тий артикул основних законів, як і всї давно видані постанови що-до уживаня рускої мови в судах східної Галичини, довго мабуть вще остануть пустим словом.

Наконець згадаю ще коротко о державних прокураторах східної Галичини, бо й вони цїлком самовільно і безкарно нарушують права нашої мови, а п. міністер судівництва не видить потреби зарадити якось лихови. Анї один з галицких державних прокураторів не почуває ся до обовязку уважати на приписи що-до уживаня рускої мови; анї один не вживає в рускій части краю для руских сторін актів обжалованя по руски; анї один не говорить при головних розправах, ведених против руских сторін, по руски, хоч сторони ті польскої мови зовсїм не розуміють. Скажу рішуче, що 90% державних прокураторів у східній Галичині зовсїм навіть не знає рускої мови. Русинів до державної прокураторії звичайно навіть не допускають, бо наші прокуратори мусять сповняти також політичну службу, і то в інтересї верховодячого у нас польского сторонництва; до такої служби Русини цїлком не надають ся, хиба які національні ренеґати.

Державні прокуратори у східній Галичині забувають, що вони передовсїм мають бути сторожами законів, а не політичними борцями. Тимчасом з притиском зазначити треба, що галицкі прокуратори в цїлком виразними політичними урядниками і власти своєї уживають на те, щоби в найширших верствах населеня здавлювати всякий навіть найзаконнїйший рух против польских верховодів, а прощано всяке політичне поведенє тих верховодів, хочби суперечне з карним законом, пускати безкарно та тим способом скрїплявти їх панованє над руским народом. Богато доказів на те дали нам звістні кровавї Баденївскі вибори 1897 р., коли то невинних руских селян попросту мордовано, а сотки руских селян запротеренно до вязниць, де вони роками мусїли невинно покутувати. При тих розбишацких виборах галицкі прокуратори ішли на руку польским верховодам, котрі могучу підпору мали в ґр. Баденїм, що на нещасте руского народу трає тогдї Австриєю.

При тих виборах галицкі прокуратори день і нїч працювали, щоби громадними уявленнями руских селян, котрі хотїли своїх конституційних прав боронити перед незаконним розбишацтвом виборчих комісарів, придавити небезпечний для наших верховодів рух. З другої-ж сторони прижмурювали вони очи на всї противзаконні вибрики всїляких аґентів верховодячого польского сторонництва, котрим вільно було цїлком безкарно фалшувати виборчі акти і купувати голоси, коли ходило о те, щоби за всяку цїну перевернти вибір кандидата тої кліки.

Руский народ нїколи не забуде тих кровавих виборів з р. 1897, за котрі нашим селянам цїлком невинно або за малі провини наїпнено кількасот лїт тяжкої вязниці, хоч розбишацтва, яких допускали ся аґітатори польских верховодів, галицкі прокуратори пустили цїлком безкарно. Для наших селян що боронили лише свого слушного права, не було пардону; всї наші заходи, щоби бодай злагодити драконьскі засуди галицких судів, були даремні. Міністерство судівництва, хоч було переконане о несправедливости, заподіяній руским селянам, і навіть робило всїлякі обітницї тогдїшним руским послам, повидкидало описи всї просьби о помилуваня. Через Баденївску систему, від котрої навіть наші суди не були вільні, мусїли невинні жертви брутального насильства відпокутувати сотками лїт тяжкої вязниці.

Так! Галицкі прокуратори були неумолимі для руского хлопа, хоч з другої сторони як надто ласкаві були на далеко тяжші незаконности, коли ходило о інтерес польских верховодів. І в тім не змінило ся нїщо й доси, хоч в державній прокураторії позаходили за той час деякі особисті зміни. Я наведу приклад, котрий ясно покаже, що галицкі прокуратори є не на те, щоби стерегти законів, а на те, щоби закривати брудні вчинки верховодячої кліки. В сїм разї ходило о вибір чи властиво о іменованє дуже пилнового і дїяльного члена польского кола, ґр. Кароля Дїдушицкого. Вибрано послом властиво не его, лише о. Василя Давидяка, котрий дістав 30 голосів понад абсолютну більшість, а 61 голосів більше, ніж дістав ґр. К. Дїдушицкий. Колиж бо польскі верховоди давно перед виборами постановили, що ґр. К. Дїдушицкий безусловно мусить бути вибраний! Отже скоро з обчисленя голосів показало ся, що він не вибраний, тогдї попросту сфалшовано волю народу і п. ґрафа заїменовано послом.

Дня 17. грудня 1900 урядово оголошено висїдок вибору посла до державної ради з четвертої курії зо Стрия, Дрогобича і Жидачева: В Стрию — сказано — дістав ґр. Дїдушицкий 107, Давидяк 108; в Жидачеві Дїдушицкий 64, Давидяк 101; в Дрогобичи Дїдушицкий 162, Давидяк 79; разом дістав Дїдушицкий 333 голосів, Давидяк 288. Отже послом вибраний — властиво іменований — ґр. Кароль Дїдушицкий.

Зараз по тім оголошеню зїйшло ся 132 виборців дрогобицкого повіту і всї заявили, що віддали голос на о. Вас. Давидяка. Отже показало ся, що о. Давидяк всїх голосів дістав 341, а ґр. Дїдушицкий лише 280, і що таким чином вийшов послом не ґр. Дїдушицкий, а о. Давидяк. Тогдї дрогобицкі виборцї внесли в сїчни 1901 р. до самбірскої державної прокураторії карне донесенє на предсїдателя виборчої комісії Александра Криська і других членів комісії о сфалшованє виборчого акту. Суди слїдчий переслухав усїх в донесеню указаних виборців, і всї заявили готовість присягнути, що свої голоси віддали предсїдателеви комісії Александрови Криськови на о. Давидяка. Річ певна, що з поданих на о. Давидяка 132 карток сфальшовано 53, і то так, що заступлено їх картками з іменем ґр. Кароля Дїдушицкого.

Чи думаєте може, панове, що ц. к. державна прокуратория в Самборі почула ся обовязку, виступити з обжалованєм против винуватих, против членів виборчої комісії, против дрогобицкого ц. к. старости, котрий виборчій комісії достарчив карток з урядовою печаткою, а вкінци також против ґр. Кароля Дїдушицкого, котрий добре знав, яким способом проголошено его вибір, а таки не зрік ся тої чести, котра ему не приносить чести, тілько противно й доси користає з того каригідного дїла? Ні, мої панове! Ц. к. державний прокуратор узнав за відповідне, дальші доходженя застановити!

При сїй нагоді нехай п. міністер судівництва довідає ся, що і в р. 1897 допустила ся виборча комісія в Дрогобичи такого самого сфалшованя, як і при остатних виборах. І тогдї також понакодовані виборцї внесли були карне донесенє до ц. к. державної прокураторії в Самборі; і тогдї так само перші доходженя потвердили правдивість донесеня; і тогдї так само державний прокуратор застановив дальші доходженя, а невибраний посол цїлі чотири роки сидїв неправно в державній радї, поки її не розвязано. [П. Вас. Яворскій: *„Хто то був?"*] Охримович! (Ксенофонт.)

На такий конець були ми приготовленї, знаючи добре, що при теперішній управі в нашім краю і найслушнїйша річ мусить пропасти, коли розходить ся о наших верховодів. Длятого п. Брайтер вніс вже д. 12 лютого мин. р. в нашім імени інтерпеляцию до п. міністра судівництва і до президента міністрів, в котрій дослівно повторено донесенє, зроблене до ц. к. державної прокураторії в Самборі, і запитувано обох пп. міністрів, чи не схотїли би вони постарати ся, щоби тую справу полагоджено по справедливости і по закону. Однако з того часу минуло 16 місяцїв, а ми відповіди не удостоїли ся, хоч тим часом доходженя давно вже застановлено. Тепер же буду так сьмілий запитати п. міністра судівництва: Яку дасть він покривдженим виборцям раду, щоби вони могли прийти до свого права, украденого їм злочинною рукою? Бо коли такі явні і безличні фалшованя буде ся пускати безкарно; коли таким, через обманьство виборчої комісії нїбито вибраним по-

---

ських пісень: „...Какъ бы я желалъ просмотрѣть эти пѣсни при трепетной свѣчѣ, съ жадностью жида, считающаго червонцы! Моя радость, жизнь моя, пѣсни! Какъ я васъ люблю!... Я самъ теперъ получилъ много новыхъ и какія есть между ними! прелесть! Да, я Васъ прошу, сдѣлайте милость, — дайте списать всѣ находящіяся у Васъ, выключая печатныя и сообщенныя Вамъ мною. Сдѣлайте милость, и пришлите мнѣ экземпляръ. Я не могу жить безъ пѣсень. Вы не понимаете, какая это мука. Я знаю, что есть столько пѣсень и вмѣстѣ съ тѣмъ— не знаю ихъ... Вы не можете представить, какъ мнѣ помогаютъ въ исторіи пѣсни. Даже и не историческія: онѣ всѣ даютъ по новой чертѣ, въ мою исторію, все разоблачаютъ яснѣе и яснѣе..." Чи міг хто більше одушевити ся?

Та з того листу довідуємо ся, що Гоголь займав ся й історією. І справдї, українська історія вельми цїкавила його. „Я тепер цїлий затоплений в історію України... українська історія в мене дуже шалена, тай инькою вретї їй годї й бути", писав Гоголь в 1834 р. до Погодіна. І власне під натхненєм тих пісень задумав він писати історію України. „Тепер я взяв ся за історію нашої України" — писав він про се до Максимовича.

Правда, Гоголь не написав української історії, та в сьому періоді написав „Тараса Бульбу" — до того часу одинокий, вповнї артистичний історичний роман в російській літературї.

По написаню повістий Гоголь зблизив ся з Жуковским й Пушкином та став з ними навіть приятелювати. Вони приняли його під свою опіку. Їхній приятель Плетнев (інспектор патріотичного інститута) дав Гоголеви місце учителя історії в інституті, чим не мало поліпшив долю Гоголя і ввів його в знакомство з знатними людьми.

В 1852 р. Гоголь їздив до рідні на Україну та винїс звідтам саме розчарованє. Він видів, як Україна все більше бідніла в наслїдок невмілого хозяйства дїдичів і лїнивства невіжи простолюдина. Всьо те зробило на нього прикре вражінє, що й відбило-сь опісля в його нових оповіданях з українського житя, напечатаних в 1835 р. під заг. „Миргородъ".

Всї вони без виїмки нїчуть ся сумно, хоть сьмів ся він з них ще й тепер, так той сьміх вже був не той колишнїй, а радше сьміх крізь сльози [5]).

В 1834 р. дістав Гоголь місце молодшого професора всесвітньої історії в петербурськім університетї, але не маючи достаточних до того відомостий, вже в 1835 р. покинув університет. Тепер став займати ся літературою. Повісти його з того часу всї з великоруського житя „Невскій проспектъ", „Портретъ", „Ночь", „Шинель", „Женитьба" і деякі другі.

Найзаменитшим є „Ревизоръ". З сею комедиєю мав він богато клопоту. Довго забороняли йому ей виставляти в театрі, як за потаканєм ся самого царя Миколи дістав Гоголь на те дозвіл. Се дуже абентежило його.

В 1836 р. виїхав він за границю. Був він в Німеччині, Швайцарії, Парижі, а від 1837 р. поселив ся був в Римі, котрий його одушевляв своїми старинними памятниками.

Тут він дещо подужав і став дальше писати „Мертві Душі", котрих перші роздїли були написані в Петербургї.[6])

В 1842 р. напечатано його „Мертві Душі" і всї приняли їх з одушевленєм. Його похвалили навіть вороги. Та на жаль з першим томом „Мертвих Душ" закінчила ся й слава Гоголи...

Від того часу сталив ся в нього якийсь душевний перелом. Він часто лякав ся смерти, став вважати всьо досї написане гріхом...

Дивний став тепер його характер! За молоду справдїшнїй весельчак[7]), перед смертю понурий, вічно задуманий... Якийсь дивний жаль огорнув його серце, жаль, що його причини не подав би й він сам! В 1845 р. в хвилї тяжкого душевного розстрою спалив він написаний II том „Мертвих Душ"!...

В 1848 р. Гоголь їздив в Єрусалим і перевів на молитві нїч при гробі Христа. Із Єрусалима через Одесу вернув він в Росию і поселив ся в Москві, звідки майже нїгде не виїздив. Тут взяв ся писанем в друге II тома „Мертвих Душ", та робота йшла тепер дуже пильно.

Між тим його здоровля все більше й більше підупадало. Послїдну зиму з 1851 на 1852 р. перенїс Гоголь в Москві серед посту й молитви і жалував ся на розстрій свойого здоровля.

З початку 1852 р. він став дуже молити ся і постити, нїчого не їв, нїчого, крім просфори, а цїлї ночи перестоював на молитвах.

В той час жив він в домі гр. Л. Толстого. Предтуваючи баньку смерть він просив Толстого взяти і переховати II. том вже докінчених „Мертвих Душ" (Коли-б він був їх переховав!), але той відказав ся, щоб тим не показувати його грізної хвилї.

Декілька днїв до смерти, одної безсонної ночи, зривав ся він із свойого ліжка і... кидав в огонь богато своїх писань... Молодий слуга ходив слїдом за ним і просив його покласти ся в ліжко. „Ти краще-б помолив ся за мене!" відрубав йому розкладений Гоголь. І хвиля потім — закликав з всьої сили: „Воже! що я зробив, я хотїв спалити зівсїм не то! Я ошибнув ся, а нехотїв спалити того!" І справдї не те хотїв спалити; в нього була привичка кидати в нїч всї листи, які де тілько звідки дістав. І тепер з тим більшим жалем за своїми писаними кидав в нїч цїлу пачку листів... І чи не дивна була то людина?

І коли так и друге спалив „Мертвих Душ", цїпов у свою спальню, ляг на постїль і став гірко плакати...

Се й дало ночи до того, що в цїлій Росиї дали віру, що Гоголь перед смертю збожеволїв... Однак Смирнова, що стояла в близших зносинах з Гоголем, перечить тому. „Чи можливо, щоб чоловік, що ще перед смертю забажав звідати в друге Рим, що ще раз хотїв поглянути в Парижі на Мілоську Венеру та побачити столицю Англії Льондон, міг бути людиною збожеволїлою?" — каже вона.

Дня 21 лютого (6 марта) 1852 р. розлетїла ся вість, що не стало вже Гоголя... Його похоронено в Москві в Даниловскім монастирі.

Не лише Росия, а й цїла Славянщина втратила одного з найбільших своїх поетів.

Ф. Королевскій.

---

[5]) Характеризуючими сей період Гоголевого житя є написи на його памятнику в Ніжинї і на самій могилї в Москві. На першім: „Опредѣлено мнѣ чудной властью озирать жизнь сквозь видимый міру смѣхъ и незримыя ему слезы!" На другім: „Горькимъ словомъ моимъ посмѣюся."

[6]) Зміст до написаня „Мертвих Душ" і „Ревізора" мабуть подав йому Пушкин.

[7]) Кіевская старина 1886. II. стор. 381.

слам, як прим. ґр. Кар. Дідушицкому, буде вільно роками засідати в сій палаті: то незадовго готово дійти до того, що з нещасної Галичини взагалі не будуть виходити посли, вибрані виборцями, а тілько іменовані.

Я справдї не знаю, до кого в сім разї звернути ся. Відкликувати ся до чести ґр. Дідушицкого не маю права і не хочу; скоро він сам не має настілько почути чести, щоби зложити мандат, обманьством виборчої комісиї видертий виборцям, то й мій відклик не богато поміг би. Але, будучи послом, маю повне право жадати від п. міністра судівництва, щоби звелїв державному прокураторови сповнити свій обовязок і за самовільне застановленя доходженя візвав его до строгої „дисциплїнарної одвічальности; п. міністер повинен дати доказ, що у австрийского міністра справедливости можна ще найти справедливість. Кінчу горячим бажанем, щоби п. міністер судівництва станув на висотї свого високого уряду та не улягав вливам політичних сторонництв. [Гучні оплески; бесїдникови ґратулюють.]

Борба о „Towarzystwo zaliczkowe“ в Зборові.

(Допись.)

В Зборові є „Towarzystwo zaliczkowe“ що істнує від 20-ти лїт. Як всюда в східній Галичинї так і ту членами товариства суть майже виключно рускі селяне, але управа товариства не знаходилась ніколи в їх руках. Товариство числить понад 3000 членів; его оборот касовий річно досягає 2 мілїонів корон, а мимо того посада касиера в товаристві від самого початку его істнованя до сеї пори не есть обсаджена сталим урядником, лиш для того, що того собі не бажає п. Рацїборский директор товариства. А ему з тим дуже вигідно. Всї ключі від каси має в своїй руцї; коли схоче, отворить касу, а як подобає ся ему, то і замкне; в касї хованє свої власні гроші і гроші громадскі, бож є бурмістром Зборова; ба, він ще ховає там цїлу Фльоріянку, котрої є аґентом; та ще не конець, він ховає там ще і гроші ґр. Борковского, бо є его повномочником. Чиж не вигідно?

Аж ту від двох лїт напосїли ся вороги на вигоду п. директора. Перед двома роками сподобалось о. Борачкови з Кабаровець на загальних зборах товариства витолкувати зібраним мужикам, про товариство і его каса з грішми не істнує для вигоди п. директора але на відворіт, і що члени товариства на підставі статуту мають право домагати ся, щоби члени дирекциї сповняли точно свої обовязки, вложені на них статутом, щоби не брали, як то кажуть гроший за дармо. Бо треба знати, що товариство має касиера, але такого, котрий урядує 4 години тижнево, і то лиш вечерами в часї, коли льокаль товариства для публики вже зачинений; наколи прочі члени дирекциї урядують 7 годин денно. Розумїє ся, що о так званій „шперї“ нема бесїди; пан касиер правильно що 1-го бере свою платню.

На тих зборах отже при виборі ради надзираючої побідила руска лїста, бо на 10 членів вибрано 8 Русинів; предсїдателем став п. Сикора польский обшарник, его заступником о. Мізь парох Зборова. Збори поручили нововибраній радї постарати ся сейчас о сталого касиера. Рада надзир. по многих перешкодах аж в лютім с. р. значить по 2 роках виконала кількоразові ухвали загальних зборів в сей спосіб, що вибрала п. Волянина на посаду касиера, котрого після статута найблизші заг. збори мали затвердити.

Та що з того? Се не подобалось п. директорови, а тим самим і п. предсїдателеви, а п. директор мав навіть заявити отверто радї надзираючій, що він не подїлить ся ключами від каси ніколи з ніким. П. директор отже кількома словами заквестіонував розвязку відносин носа до табаки. — Однакож надійшли загальні збори, скликані на 7-го цьвітня с. р. Нарід зійшов ся численно. Але і клїка не дармувала. Льокаль, в котрім мали відбути ся загальні збори, замінено на шинк, щоби лиш придбати як найбільше голосів для теперішного ніби — касиера, а против касиера принятого радою надзир. Вкінци на порядок дневн. парад заг. зборів прийшла між иншими і точка затвердженя касиера. По переведеній дискусиї п. Сикора яко предсїдатель піддав внесенє радн надз. під голованє. По обчисленю голосів показало ся, що принято радою надз. касиер зістав затверджений 200 гол. проти 9. Такий результат голосованя не відповів інтенциям п. Сикори і его клїки, а также і присутного на зборах нотаря п. Зубіка, тож сей послїдний зажадав поновного голосованя, одягаючись рівночасно і готовячись до відходу. Колиж поновне голосованє дало такий сам результат, що і попереднє, п. Зубік збив ся так з пантелику, що не потрафив здати собі справи з так простої річи а іменно: що 200 більше від 9 і заявляючи, що не знає що має вписати до протоколу, чим скорше спас ся бігством. П. Сикора в сій хвили замкнув збори і також вийшов. Тимчасом секретар з рамени загальних зборів записав в своїм протоколї результат голосованя і сей протокол підписав так він як і присутний на зборах заступник предсїдателя. Так закінчились загальні збори. — Ми отже члени товариства, уважаємо вибір касиера безусловно важним, розходилоби ся тепер лиш о се, щоби его впровадити в урадованє. Але хто се зробить? Щоби рада надзираюча зробила в тім напрямі якісь кроки, сего ми не чули. Впрочім, коли предсїдатель вглядно его заступник не хотять вже раз полагодити сеї пекучої справи, дивує нас дуже, длячого прочі члени радн надзир. не скористають з прислугуючого їм права, і не віднесуть ся до суду, щоби той змусив предсїдателя до виповненя свого обовязку. — Так отже ти хлопе своїм кервавим грошем начинай всякі „Towarzystwa“, давай їм необмежену поруку, але не важ ся жадати, щоби в „Towarzystwie“ був порядок, бо як на се відважиш ся, то зараз тобі приватно і неприватно витолкують, що товариство не для твоєї вигоди, але ти для вигоди п. презеса і п. директора. Як справа скінчить ся, годї тепер знати. Коли однак рада надз. не сповнить свого обовязку, то ми яко члени товариства, будем самі доходили нашого права і Бог-дасть дійдемо, але і раду надз. потягнемо до відвічальности.

Один в імени трех тисячів.

НОВИНКИ.

Оповіщення:

— **За приміром Бурси в Стрию** рішила **Філія руского товар. педаґ. в Тернополи** отворити в часї сегорічних вакацій **приготовляючий курс** для таких хлопців, що способлять ся до здаваня в вересни с. р. вступного іспиту чи то до ґімназиї чи то до школи реальної. — Курс сей буде тревати від 17. п. ст. липня до 28 серпня с. р., — ученики приміщені будуть в тернопільскій Рускій Бурсї, — а науку вести муть рутиновані сили учительскі. Оплата за цїле удержанє і за науку в часї сего курсу виносить 32 К, а зголосити-сь треба найпізнїйше до 1. н. ст. липня на руки Вп. Прокопа Мостовича, проф. ґімн. в Тернополи. — Кільканайцятьлїтний досьвід поучив, що селяньскі дїти, мимо визначних способностий, задля лихого приготованя перепадають часто при вступних іспитах або мусять платити дидактрум; отже щоби сему зарадити, рішено отворити сей курс в надії, що люди доброї волї звернуть увагу інтересованих селян на хосенність такого підготованя, заохотять їх до користаня з нагоди і тим робом сповнять оден зі своїх горожаньских обовязків: витворювати руску інтелїґенцию. — За Видїл: Петро Рійнійский, голова. Софія Левицка, секретарка.

— **Руска ремісничa молодїж в Дрогобичи** устроює в четвер дня 5-го Червня 1902. в сали ґімнастичній в Дрогобичи аматорске представленя „Мужики аристократи“, драмат в 2-х актах, на котре Вп. Публуку, так місцеву, як і замісцеву має честь запросити. Представленє відбуде ся під проводом О. Володимира Стеха ч. с. п. п. Ціна місць: Крісло 50 кр. Партер 35 кр. Початок о год. 8. вечером. Дохід призначений на добродійні цїли.

— **З Львівского Бояна.** Видїл товариства пригадує своїм членам, що завтра, в четвер, о год. ½ до 8-ої веч. надзвичайні Загальні Збори товариства в цїли вибору уступивших членів Видїлу.

— **Подяка.** Видїл „Львівского Бояна“ складає сею дорогою прилюдну подяку, ВП. Меценасови д-рови Стеф. Федакови за дар 50 корон, зложений на цїли товариства. — Від Видїлу „Львівского Бояна“.

— **Д-р Мирон Вахнянин**, лїкар у Львові, просить нас оповістити, що підпис его уміщений на відозві комітету „міского“ (стрільниці), кольпортованій по улицях, є сфальшованим, бо д-р Вахнянин ані такої відозви не підписував, ані нікого до підписуваня не уповажнив.

Замітки:

— **Нова розмова п. Барвіньского з цїсарем.** Підчас передвчерашнього сеґеґю по делеґацийнім дворскім обіді в Будапештї розмавляв цїсар між иншими знова і з п. Барвіньским. Розмову сю зачав цїсар від замітки, що делеґацийні обради протягають ся, на що п. Барвіньский відповів, що дїє ся се тому, бо парляментарні засїданя перерывають хід делеґацийних засїдань. Потім зачав цїсар говорити про соймові галицкі справи і виявідував ся про рускі відносини, між иншим про долю внесеня на основанє рускої ґімназиї в Станїславові і про становище руских студентів на львівскім університетї. — Послїдне запитанє цїсаря, як бачимо, уформоване на основі тих баламутних информаций, які п. Барвіньский дав монархови при першім сеґеґю, а іменно будь-то рускі студенти в части вернули вже до Львова. — Як п. Барвіньский тепер відповідав цїсареви, телеґрамів не подають. Мусимо однак надїяти ся, що п. Барвіньский тим разом лїпше числив ся зі словами і подбав направити кардинального бика, якого пальнув першим разом. Остаточно пождемо, що принесе в тій справі орґан п. Барвіньского.

— **Львівский університетский сенат**, що не вважав за відповідне ні вухом повести на оправдані жалоби нашої молодіжи і провокуючи ві, змусив ві до рішучого упімненя о свої права, показує натомість незвичайну враливість на верески своєї молодіжи з під „narodowo-demokratyczn'ого“ стягу. Як звісно, по міністерскім рескриптї, на який треба було ждати цїлих 4 місяцї, „чительники“ вробили віче і невеликою більшостию голосів (против голосів поступової молодіжи), ухвалили запротестувати против „нарушеня прав польскої мови на університетї“, та обійшли ся при тім з міністерством так, що як прокуратор мусїв сконфіскувати дотичну резолюцию. Дістало ся при тім в промовах і сенатови, ректорови та професорам. — За се однак ні одному „чительникови“ не виточено дисциплїнарки, ані теж ректор не видав до молодіжи ніякої відозви. Натомість виданий сенат уважав відповідним приняти до відомости ті лайки та з поручена сего віча відніс ся до, ще лїпше виданого, міністра Гартля, аби він щось-ніби виправдав ся перед „чительниками“ і сенатом зі свого рескрипту. Стало ся се з небувалим в иних справах поспіхом. — Отже тепер міністер — знов з небувалим поспіхом — виправдує ся, що він „ані не думав ані не думав нарушувати в нічім прав польскої мови на університетї.“ — Можливо, що „чительники“ по тій покутї помилують міністра і приймуть его назад до своєї ласки.

— **Мусить служити!** — Вчерашний „Ґалїчанін“ приносить новинку „Зъ Калуша“, посьвячену грубим напастям на калуских народовців, особливо на о. Струтиньского. Ми-б і не згадували про сей лексикон лайок і „віців“, з котрих кождий іде навздогін з другим на точиї глупоти і грубости, як-би не характеристичне признанє самого „твердого“ дописувателя до работна, сеї основної прикмети кацапскої психіки. Ото иншe дописуватель „Ґалїчанїна“, що коли о. Струтиньский по зборах „Народного Дому в Калуши“ „затянувъ“ пісню „Не пора Москалеви й Ляхови служити“, один із москвофільских матадорів „спросилъ о. Струтиньского, кому онъ хочетъ служити — можетъ быти жидамъ?!“ — Се наївне признанє провінціонального твердяка, що на его думку наш Русин мусить комусь служити, як не Ляхам, то Москалям, а як ні одним і другим, то остаточно жидам — характеризує, як не може лїпше, цїлу кацапску парафію. Москвофіл, і то не якийсь там собі „ґемайний“, але повітовий матадор не може собі уявити такої ситуациї, аби не бути чужим рабом. На звук слів „Не пора Ляхови й Москалеви служить“ перед его очима відчиняє ся пропасть, він тратить всяку опору, тратить пана; задихуючись шукає его стрівоженою думкою на всї боки і знаходить ще хиба... жида. Та тут бурить ся в нім арийска кров і озлоблений, що місто арийской нагайки мала-би підганяти его семітска, москвофіл з усеї душі закладає протест пірамідальним запитанем: „Кому-жь вы хочете служити, якъ не Ляхамъ и Москалямъ — можетъ быти жидамъ?!“...

З краю:

— **Митрополит Шептицкий** устроїв в часї канонїчного осмотру рогатиньского деканата чотиро-дневну місію в Рогатинї, себ-то 24, 25, 26 і 27 мая. Хоч пора була не дуже пригожа, бо в полї здержали ся веснині роботи, то народу явило ся дуже много і то навіть з далеких сторін. — З Рогатина виїхав митрополит до Линиці горішної, де буде два дни, 28 і 29 мая. Опісля переїде в підгаєцкий деканат і 1 червня буде в Тростянци, де забавить тілько оден день. Звідти виїде на чотиро-дневну місію до Підгаєць, і буде там 2, 3, 4 і 5 червня а на 6 червня вибирає ся до Соснова.

— **Похорон бл. п. Зофії Олесницкої**, единокої дочки д-ра Ґаґена Олесницкого, що відбули ся вчера в Стрию, були справдїшною маніфестациєю співчутя для нашого знаменитого і неоцїненого дїача і посла. В похоронім походї взяло участь кілька тисячів народу. Головну масу учасників становили очевидно мешканцї Стрия всїх віроісповідань, народностий і з ріжних суспільних верств. Та кромі того прибуло величезне число позамісцевих похоронних гостий. До панахиди стануло 48 священників в священичих ризах; всїх священників було до 60. Явили ся не лише майже всї священники стрийского деканату, але також значне число священників зі Скільщини (оо. Мартиників, Устиянович, Давидяк, Лучанівский, Реваковичь, Качмарский) і з подальших околиць (оо. Зельский з Милятина, Січиньский з Мшани. Петрушевич з Калуша, Охримович з Велдїжа, Нижанковский з Золочева, Бобикевич зі Львова). З позамісцевої священицкої інтелїґенциї завважали ми послів Романчука і Коса, директора ґімн. Калитовского, сов. Сосновского і контроль. Юськевича з Тернополя, д-ра Федака і д-ра Охримовича зі Львова. Та особливе звертали на себе увагу депутациї селян з ріжних громад Стрийщини. Похоронні пісні співали хори Стрийского Бояна і стрийских ґімназистів під батутою о. Остапа Нижанковского, а між церковними хоругвами бачили ми також прапор „Міщаньскої Бесїди“ в Стрию. — Кондоленційних телеґрам надійшло без числа. — Взагалї цїлі похорони, яких Стрий ще не бачив, дали доказ, що також горе, яке постигло нашого великого провідника, взяла цїла наша суспільність за своє власне горе. Тож хоч обов родичі померщої відчули утрату своєї одинокої доненки так тяжко, що всї побоювали ся о їх здоровля, а ще надія, що сей великий обов народного співчутя додасть сили нашому провідникови видержати тяжкий удар судьби та що він сам в дальшій праці для свого народу, котрий его так цїнить і любить, буде шукати лїку на болючу рану своєго серця, а его достойна подруга, спочуваючи великим змаганям свого мужа, піддержить его в тій праці і найде в тім цїль свого жита.

— **Дальші непорозуміня на львівскій політехнїці.** Перед кількома днями ми донесли, що стрейк політехнічної молодіжи, викликаний обмеженем ві академічних прав, наслїдком відкликаня сих обмежень з боку міністерства і ректорату устав, і молодіж вернула до занять під услівем, що провідники ві не потерплять ніякої кари. Та позавчера релеґовано трех техників, яко провідників цїлого руху і наслїдком того на політехнїці знов закипїло. Комітет молодіжи видав горячу відозву, взиваючу до солїдарного запротестованя против недодержаня слова з боку ректора і склинав на вчерашний вечір нове віче, від котрого мав ся зачати на ново стрейк. Але ще перед вічем ректор прикликав до себе представників молодіжи і обіцяв полагодити справу мирною дорогою. — Тож і віче не відбуло ся.

— **Стрейк будівельних робітників у Львові.** Кілька тисяч львівских будівельних робітників, чуючи ся покривдженими некорисними условинами працї, зачало від кількох днїв стрейк. Вчера рано стрейкуючі зробили величезне віче на стрілецкій площи, на котрім був теж присутний старший радник магістрату, Стшельбіцкий, яко репрезентант промислової власти. Промовляли робітники: Желяшкевич, Айхельберґер, Новацкий, Штайн і Шпак та п. Вітик, що взивав робітників захонувати ся через увесь час стрейку поважно і гідно. О 12-ій віче скінчило ся, а робітники, уформувавши кольону, рушили походом через головні улицї міста на улицю Оссолїньских, де є льокаль товариства буд. робітників „Ogniwo“. Імпонуючий похід відбув ся з найбільшим спокоєм. — З балькону т а „Ogniwo“ промовив до робітників п. Ганкевич (по руски), взиваючи ще раз, аби робітники заховали поважний спокій і не дали ся запровокувати до насильств і бурд. По сїм маси спокійно розійшли ся домів. — По полудни, около 3-ої годины зібрало ся знов перед льокалем „Ogniwo“ около 1000 робітників і рушили походом за личаківску рогатку, де в лисеницкім лїску мала відбути ся забава, перепліта промовами. О 7-ій год. вернули робітники знов походом до міста, де перед льокалем „Ogniwa“ промовив п. Желяшкевич, дякуючи за спокійне захованє і взиваючи дальше так поступати. — Поліция заховує ся дуже обережно, а навіть на інтервенцию робітничих делеґатів випустила трех, арештованих в першім дни стрейку робітників. — Натомість прямо злочинно поступив собі оден підприємець каменелому коло „Кайзервальду“. Коли до робітників, що не занехали працї і робили в его каменоломі, прибула ґрупка стрейкуючих, жадаючи залишеня працї, сей підприємець почав стріляти до робітників зразу з рушниці а потім з револьверу. На щастє якось нікого не поцїлив. Зроблено про се донесенє до поліциї. — Між майстрами і підприємцями а делеґатами робітників ведуть ся переговори, котрі на раї не довели до ніякого результату. З нагоди сего стрейку надіслано нам від комітету стрейкуючих, з просьбою о поміщенє, слїдуюче письмо:

„До Поважаної Редакциї „Дїла“ у Львові! — Просимо уклінно умістити в часописи „Дїло“ слїдуючу заяву:

Дійшло до відома стрейкового комітету, що по домах крутять ся якісь приватні люде і вимушують на тутешних горожанах датки на стрейкуючих робітників. — Звертаємо увагу всїх горожан і мешканців міста Львова, що стрейковий комітет не дав нїкому повновласти збирати датки, а хто-би з чимсь подібним зголосив ся, просимо вважати его обманцем. — Хто-ж-би з поважаних горожан бажав добровільно поспішити з підмогою для стрейкуючих робітників, того просимо надсилати датки під адресою: Михайло Брусняк, Львів ул. Оссолїньских ч. 8 II пов., за котрі-то датки будемо щиро вдячні. — Заразом просимо Поважану Редакцию прислати нам кільна чисел „Дїла“, аби свобідні від працї робітники мали що читати. — Львів 27-ого мая 1902. За стрейковий комітет: *Желяшкевич Корнель. Лєсевич Іван. Айхельберґер Іван. Корман Іван. Вітковский Іван. Брусняк Михайло.*

— **Залив бориславских копалень** поступає чим раз більше. Вода досягає вже до горішного горизонту. Помпи попсували ся. Шкоди будуть великі, бо видобуване воску на довший час буде здержане.

† Померли:

Іван Владислав Новальский, учитель в школї імени сьв. Єлисавети у Львові, упокоїв ся 27 с. м. в 22 році житя. В. є. п.!

Дрібні вісти:

Осїнні маневри львівского корпусу відбудуть ся з початком вересня в околици Гвіздця. — Терстеньска рада міська не прийме участи в завтрішнім торжестві Божого Тїла по поводу, що новий епископ дозволив і словіньским церковним брацтвам виступити в процесиї зі своїми прапорами. — Число населеня в Росиї виносить 141 мілїонів і зросло за послїдних 20 лїт о 40 м. В жадній з европейских держав не зростає так бистро популяция. — Наслїдком послїдних подій в львівскій політехнїці один зі слухачів вызвав ректора Дзеславского на поєдинок. О то не бувалий случай, щоби ученик від професора в такий спосіб жадав для себе сатисфакциї. — В Мразници, дрогобицкого повіта, упав підтятий вир на Онуфрия Сосина з Медвежи і розбив ему голову, наслїдком того тойже в бориславскім шпиталї помер. — Селяньскі віча для наради над проектом „Заводових стоваришень рільничих“ скликують польскі людовці в початках червня до Сянока, Горлиць, Коросна, Добромиля і Лїска. — Львівска поліция придержала на дворци 6 родин селяньских з Тернопільщини, що пустились до Босни без средств на дорогу. Приарештованих відставлять до місць їх приналежности. — В Бучачи арештовано Антона Гуменюка з Рарапча вразі з Гадоканою Губар, котра удавала его сестру. Гуменюк витуманював від різних дівчат гроші, обіцюючи з ними женитись.

Русини! Памятайте на Народний фонд

Курс Львівський

з дня 28 н. ст. Мая 1902.

	Плат.	Жад.
Акції за штуку без купонів.		
Банку гипот. галиц. по 200 кр. а. в.	745 —	—
Банку для торгівлі і промислу 200 кр.	850 —	880
Банку кредит. гал. по 200 кр. а. в.	— —	—
Зелізн. гал. Кар.-Людв. по 200 кр. м. к.	420 —	424
Зелізн. Львів.-Чернов.-Ясси по 200 кр.	566 —	570
Листи заставні за 100 кр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. виїзд. в 10% прем.	109 70	—
Банку гипот. гал. 4½% а. в. дос. 50 л.	100 —	—
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	96 4
„ краєвого 4½% а. в. дос. въ 51	101 —	101 [illegible]
„ „ 4% а. в. дос. въ 57 л.	97 —	7 [illegible]
Товариства кредит. 4% (L. емісії)	96 50	96 50
„ „ 4% дос. въ 4½ л.	95 80	6 50
„ „ 4½ дос. въ 56 л.	96 80	7 —
Облиги за 100 кр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	98 50	— —
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	99 5	—
Комунальні Банку краєв. 5% (III ем.)	92 30	103 —
„ „ 4½% (III.ем.)	100 7	— —
Позички краєвої въ 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої въ 1893 по 4% а. в.	97 20	97 90
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	94 —	94 70
„ „ 4½% 4-ом емісія.	101 —	100 70
Льоси:	к.	к.
Міста Кракова по 20 кр. (40 м.)	78 —	78 —
Міста Станиславова „ „	— —	—
Монети:		
Дукат цісарскій	11 22	11 34
20 франківка	9 17	19 3
100 Рублів срібних	250 —	54
100 Рублів паперових	252 50	254 50
100 марок нїмецких	117 10	117 8

Надіслане.

ВСІХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Д-р Володимир Янович

б. асистент ц. к. головного шпиталю у Відни, мешкає тепер в Станиславові ул. Казімірівска ч. 5 ріг (ул. Собіского, напротив каси ощадности.) 3[illegible] 7—9

КОПЕРНИЦКІЙ а СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1 противъ Банку Гіпотечного на славетнїйшій площи Галицкой



поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, т[illegible]льны шѣрничѣ піоцы, лїбелѣ, нанометры и. т. п.

Уряджене дзвінковъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ най к рше и найдешевше 4 85

На фонд руских академиків

призначений весь дохід з розпродажи брошури:

О, щаслива Русь!

Дістати її можна в редакції „Діла“ і в обох руских книгарнях у Львові. Ціна 50 сот., з пересилкою 55 сот.

Глядає посади піпця церковного кандидат безженний, з добрим голосом. Адрес: Петро Федаковский в Угриновцях, о. п. Дуплиска.

Правник II. року шукає відповідного заняття у Львові. Ласкаві зголошенія П. М. post. rest. Тернопіль. 3[illegible] 2—3

Шевченка Кобзар I. серия

16 карт 1 корона

II. серия 12 карт 80 сот.

Продає антикварня ГРУНДА **Львів, ул. Театральна ч. 16.** Купую книжки рускі і росийскі, і марки заграничні по найвисших цінах. 3[illegible] 3—5

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію відповѣдае Вячеслав Будзиновскій.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пів рику 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, улиця Баторія ч. 24.

„ДЗВІНОК“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дітям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним під редакцією Д-ра Мих. Пачовского.

Передплата на цілий рік тілько 6 корон.

Адреса Редакції: Львів ул. Зелена 15.

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА

„ТРУД“

у Львові, Ринок 39, коло „Народної Торговлі“

приймає всякі роботи входячі в круг жіночого убрання. **Посередничить в закупні полотен** правдивої льняних, шафонів **біли столового** і проч. (Пробки вище наведених як так же товарів бажаючих для крамниць може все отримати в льокалю товариства.) **Випагоджує цілі виправи.** Продає вир бя д мачного промислу як: полотна, вишивки, піре і т. п — (Хто бя мав ті вироби на продаж, може їх нам заофіруватн).

Приймає по уділи членські від 20 кор. (2 кор. вписового) почавши і вкладки на книжочки, від котрих платимо 4½% 384 1—?

ДИРЕКЦИЯ.

Торговля „Під Пальмою“ З. Маевского

давнійше Ст. Войціховского і Вадуровича). **Академіцка 6** поручає

На сьвята

Знамениті натуральні вина	40 кр. фляшка
Зеленяки	55 кр. фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава доскональна	по 64, 80, 100 і 108 кр. за ½ кільогр.
Розинки	по 86 кр. а мігдали по 60 кр.

315 17—36

Свій до свого!

ЕВСТАХІЙ УСТЄНЬСКИЙ

Фабрика бронзівнича знарядів церковних

Львів, ул. Сикстуска 30

поручає:

Впр. Духовенству свою руску робітню і виконує всякі предмети церковні як: чаші, монстранції, лямпи і ліхтарі після найновійших взірців. Рівнож приймає всякі відновленя і направи як: золоченя, посріблюваня і нікльованя; платерує начиня столове. Ручить за роботу виконану в моїй фабриці і за якість материялу. Роботи виконує о 15% дешевше від всіх фірм так краєвих як і заграничних. 291 18—15

Солідно а дешево!

Климентій Федунь

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету

поручає

свое переплетничѣ і ґалантерійне заведеня у Львовѣ ул. Вал ва ч. 29. 366

Підоймає ся всякихъ роботъ, особливо переплету Службовихъ книгъ, Евангелій, Молитовникивъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумовъ, Мапъ, Дипломовъ и т. п. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Ровери

найлучші, нові або уживані, а також всї прибори колярскі по найдешевших цінах набути можна виключно

в складі роверів „Patria“

Львів ул. Сикстуска ч. 12.

364 7—10

Вже вийшов!

Дамский Молитвеникъ

ОСАННА ВО ВИШНИХЪ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 c/m на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по ціні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовлятн мож в торговли Євґена Спожарского, в книгарни Ставропиґійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 25—50

Пропу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти“.

Припоручає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолів, палічок, шкіряних виробів, російских пальошів, детяних забавок, всіляких альбумів, карт з адресами вид товаротних і перфумерій.

942 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИІ.** 31—156

По цінах найдешевших. без конкурренції.

Оригінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Моравї

ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сїчкарні New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, BMV о 3 і 4 ножах з вставленими стальками молотільні з кутими основами, керати криті, давонові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, сікавки, також машини до шита з первородних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше

L. QUELLER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди вельки поручена висилати просять.* 224 21—21

ТОВАРИСТВО

для

РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ

стоварищене зареєстроване въ ограниченою порукою

у Львовѣ, Ринокъ ч. 34, II. поверхъ

выконує всякі праці въ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства обдля композицій своїхъ членовъ, а именно: образы релігійні до иконостасовъ, олтарѣвъ, хоругов, на тетрандахъ, плащаниці и пр., кивоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійні и т. д.; образы світскі: историчні, портреты въ натурѣ и фотографій, краєвиды, и пр.; рѣвнежъ украшає внутра церковъ, выготовляє пляны церковъ, каплиць и пр.

Щобы дати можность переконати ся о совѣстномъ и артистичномъ выконанію роботъ утримує Товариство въ комнатахъ свого льокалю

ВЫСТАВКУ ОБРАЗОВЪ

цинквъ, шкіцовъ, праць рѣзбарскихъ и пр., котру кождий замовляючій або потребуючій ласкавои информацій що-до роботъ може щоденно въ годинахъ урядовыхъ вдъ 4—6 пополудни кождого безплатно. Для прочихъ Р. Т. Публики интересуючихъ ся штукою выставка отверта выключно що вдатрна вдъ год. 4—6 безплатно.

Замовленя приймає ВЫКЛЮЧНО лишь Дирекція Товариства

и на такій гарантиве, и члены, котрѣ роботы выконують, одвѣчають передъ Товариствомъ вложеными влавціями. За роботы, котрѣ члены товариства годять на власну руку Товариство не бере на себе жадной отвѣчальности, тому просимо вдносити вирокы до Дирекціи.

Дирекція.

188

Основане въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ

Львовъ, площа Капітульна число 3.

поручають на **теперѣшный сезонъ весняный** по можливо найнизшихъ цѣнахъ свої знаменито заосмотрены складъ готовои мужеской конфекціи, лѣтнїй пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вдъ пороху и дощу, убраня анґлезовй и маринарковй, ґардеробу для Всч. Духовенства, для пп. Ученикивъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерій берненьскои, французскои и анґлійскои спродає також на мѣтры дуже дешево.

264 18—5

Учитель Русин, з матурою і кваліфікацією, приїме лекцию на село. Ближшої відомости уділить К. С. в Товаристві для розвою руской штуки у Львові, Ринок ч. 34. 315

Робітня артистично-бляхарска

З. Госціцкого

Львів, ул. Городецка ч. 47

поручає з в. Комітетам церковним сьвічки сщ ности, красно в цьвіти малюванні а іменно:

Високість:	Ціна за пару
60 см.	2·20 зр.
70 „	2·65 „
80 „	3·10 „
90 „	3·50 „
100 „	4·00 „
110 „	4·40 „
120 „	4·90 „
130 „	5·60 „
140 „	6·00 „
150 „	6·60 „

341 5—10

ВЖЕ ВИЙШОВ

Альманах руско-украиньских богословів.

Прехороше видане на веліновім папері стоїть лишень 3 кор.

Чистий зиск призначений на запомоговий фонд наших заточників.

Замовленя приймає п. З. Сушко, Львів, Ринок ч. 10, друкарня п.Вл. Шийковского, Львів, Коперніка ч. 5. Також книгарня Тов. ім. Шевченка, Львів, Чарнецкого ч. 26.

СКЛАДАЙТЕ СВОИ ОЩАДНОСТИ въ „ДНѢСТРѢ“.

ДНѢСТЕРЪ	Товариство взаимного кредиту, стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою у Львовѣ, Ринокъ ч. 10, домъ „Просвѣты“.
ДНѢСТЕРЪ	принимае вкладки щадничі и опроцентовує ихъ по 4% вдъ ств. Станъ вкладокъ 31 грудня 1901 900.183 К, 58 с. на 1.063 книжочках.
ДНѢСТЕРЪ	удѣлае своимъ членамъ позичокъ на векслї скрипты за интабулиціею або при вдповѣдній поруцѣ на 5½% и 1% додатку на кошты адмін. Силату позичокъ розкладае ДНѢСТЕРЪ догодно також до 10 лѣтъ. Членомъ може бути только членъ обезпеченый въ ДНѢСТРѢ вдъ огню. Удѣлъ членьскій выносить 50 К, виносове 2 К. Удѣлы вплачені по день 31 грудня 1901: 81.169 К. 37 с. Членовъ було 2.006. Станъ позичокъ: 869.345 К 04 с.
ДНѢСТЕРЪ	удѣлае рокрочно въ чистого зыску датки на публичний добродѣйний руский цѣль — на церкви, бурсы, школы и т. д. — до конця року 1901 удѣлено 8.840 К. 34

Информацій въ справахъ позичокъ удѣляють агенты и Дирекція.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп.	Поїзд особ.	З ЛЬВОВА
приходить о годині			відходить о годині		
	·6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потут.
	6·20	з Чернівців (Ицкан, Галичу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, Київа] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2.09	6·43	„ „ „ дв. Підз.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30		
	8·00	„ „ на дв. головний	2·55	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Рави руской		9·15	до Янова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	10·25	з Рашова, Любачева	2·40	10·30	до Чернівців, Ицкан
	11·55	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	1·23	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·20		з Підволочиск, Кончинців на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·35		„ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·45	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.		3·30	до Рашова, Хирова, Любачева
	5·35	„ „ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	5·40	з Чернівців, Ицкан			
НІЧ			**НІЧ**		
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буові дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Чернівців Букаренту			
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
8·40				7·10	до Сокаля і Рави руской
2·31	9·50	з Кракова, [Відни Берлина] Ясла, Розв.		8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		8·25	до Перемишля
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		9·20	„ „ „ дворець Підз.
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	3·14	з Підволочиск, Кончинець на дв. Підз.	2·51	10·30	до Ицкан, Чорткова
	8·35	„ „ на дв. гол.		11·00	до Кракова, Відни, Варшави, Праги
				11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано. 38

Час середно европейский рижнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красіцких ч. 5) удїляє пояснень в справах зелїзничих, продає білети всякого рода і розклади їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор Д-р Володимир Охримович. Папір з фабр. Черлянської. З друкарні Інституту Ставропиґійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 109 і 110. Львів, Пятниця 17 (30) Мая 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (прім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік . . . 32 н. — *за границею:* 44 н.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 н. на пів року . . 14 н.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 н. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженим. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсераційну або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і інші приватні оголошени числять ся по 20 с. за стрічку.

Відмова краєвої субвенциї „Просьвіті."

Позавчера вечером на засіданю Видїлу Краєвого запала ухвала, котрою нашій найбільшій і найбільше заслуженій институциї, т-у „Просьвіті", відмовлено виплати субвенциї за минулий рік, в квоті 6.000 кор., призначеної соймом на засіданю з дня 8-го липня 1901. Хоч Головний Видїл т-а „Просьвіта" не одержав ще з Видїлу Краєвого письменного повідомленя про сю відмову, однак, о скілько нам звісно, і як се стоїть рівнож в польских часописях, причиною відмови мало бути се, що в виданій „Просвітою" книжочці, „Русь-Україна і Московщина", в уступах, що розказують про козацкі війни, про колїївщину і т. д. мав пробивати ся „антіпольска тенденция", а знов в тій части сеї книжочки, що містить рід полїтичної програми на будуччину, є уступи „в високій мірї шкідні з оглядів суспільних, бо побуджуючі до закаламученя національної і суспільної гармонії в краю". — Розуміє ся, що польскі часописи, чи клерикально-консервативної чи народово-демократичної марки, однодушно заключають, що Видїл Краєвий „цїлком оправдано" відмовив виплати згаданої субвенциї т-у „Просьвіта".

Так отже маємо оден новий доказ, що антіруска тенденция, котра з такою заїлостию віє зі шпальт польскої шовіністичної праси, знайшла вже приступ та загніздила ся і в найвисшій автономічній институциї — Видїлї Краєвім. Так отже ще раз дали нам пізнати, що руский нарід має тілько одно право — платити податки, але не має права бодай в мікроскопійній части черпати з гроша, зложеного з его власної кервавицї.

Бо-ж і справдї субвенция, яку край виплачував „Просьвіті", була в прирівнаню до тих десяток тисяч, які призначено на „Macierz Polsk'y" і на „Wydawnictwo dzielek ludowych", міскроскопічно мала. — 1870-ого р. вперве признав сойм „Просьвіті" запомогу в квоті 1.000 зр., а від 1884-ого року ся субвенция переминила ся в постійну. По 8-ох роках, се есть 1892-ого року, підвисшено єї на 1.500 зр. а від 1897-ого року на 3.000 зр. (6.000 кр.). За се „Просьвіта" зробила для осьвіти і економічного піднесеня широких людових мас стілько, скілько при всїй помочи „сполечної ієрархії", великих субвенциях краю і т. п. анї в десятій части не зробили „Macierz Polska", „Wydawnictwo dzielek ludowych" і „Kółka rolnicze" разом у купі!

Однак, як раз сї великі культурально-економічні здобутки найбільшої рускої институциї і єї праця над національним осьвідомленем руского народу, та єї великий зріст, були сїллю в оцї станчиківско-клерикально-народовим верховодам. Ще на засіданю соймовім з 16-ого лютого 1898, при ухвалюваню „Просьвіті" субвенциї на слїдуючий рік, застерегла соймова, польско-шляхоцка більшість, що Видїл Краєвий має сю субвенцию виплачувати з долу і то переконавши ся, чи видавництва „Просьвіти" не ширять антіпольских тенденций. Против тої безличної клявзулї запротестував тоді грімко посол Окуневский, відмовляючи Видїлу Краєвому і загалом кому небудь иншому, крім самого руского народу, права осуджувати зміст і тенденцию видань „Просьвіти". Ту клявзулю повтаряв від тепер сойм за кождим роком, а рускі посли і т-о „Просьвіта" за кождим разом закладали против неї протест. І хоч т-о „Просьвіта" у своїх видавництвах ні трохи не вязало ся оглядом на сю клявзулю, Видїл Краєвий аж до минулого року не мав сьмілости, не мав чола здержати „Просьвіті" субвенцию, знаючи, що маючи з „Просьвітою" до дїла, має до дїла з усїм руским народом в Галичинї.

Та Видїл Краєвий посунув ся до того кроку аж тоді, коли на маршалківскім кріслї засів чоловік, звісний з того, що „не знає" рускої народу в Галичинї, та знаний зі своєї крайної нетерпимости супротив національного рускої руху і зі своїх москвофільских симпатий.

Сконфісковано.

Ми Русини, краєва нация признана державними законами, автохтони сеї землї і половина населеня краю, не позволимо переходити над собою до порядку дневного. Ми, чотири мілїони рівноуправнених австрийских горожан, що своїм грошем наповняємо усякі публичні каси, не допустимо, аби нашу власну кервавицю роздавано на чужі цїли, відмовляючи нам натомість найменшої участи в публичних фондах. До субвенциї для „Просьвіти" маємо ми право, і то не до 6.000 кор. але до десять раз так великої суми, бо ми своїм податком ту субвенцию зложили!

Сконфісковано

, против чого весь наш нарід потрафить як найстрійше запротестувати.

Рівно рішучо мусимо запротестувати і против мотивів згаданої відмови. Категорично відмовляємо Видїловї Краєвому компетенциї і права, осуждувати, о скілько виданя „Просьвіти" відповідають або невідповідають потребам і пожиткови населеня, о скілько вони містять сякі або такі тенденциї. Яка тенденция добра для нашого народу, се річ наша, і нїхто ту не сьмів і не має права рішати о єї відповідности чи невідповідности, як тілько руский нарід. Краєві величезні субвенциї йдуть на польскі видавництва, котрих напряму нїхто не контролює, а котрих шляхоцко-клерикально-шовіністична тенденция з нашого становища, зі становища рускої народу, і національно і суспільно крайно нам шкідна і ворожа. Консеквентно беручи, то і Macierz'ам" та „Wydawnictw'ам dzielek ludowych" мусів-би Краєвий Видїл відмовити субвенциї, за ширене ідей і тенденций, ворожих і шкідних Русинам з національного і социяльного боку. Однак Видїл Краєвий сего не зробив і певно не зробить! — Звідки-ж отже має право, і з яким чолом міг Краєвий Видїл зробити се з т-ом „Просьвітою"? Звідки люде, що є членами чужої і ворожої нам касти, мають право судити, що для нас добре і відповідне?!...

Тож увесь нарід руский мусить запротестувати як оден муж вічами і письменними протестами против нового насиля верховодячої в краю клїки, а наші посли витягнуть з сего факту відповідні консеквенциї.

„Ausrotten"! і „ratowanie kresów".

Польскі посли в прускім соймі пішли за приміром руских послів в галицкім соймі і в понеділок зробили сецесию. Тут і там причина була та сама. Рускі посли задемонстрували сецесию против предложеня, котре мало на цїли кольонїзацию східної Галичини мазурами, польскі посли задемонстрували против предложеня, котрого цїлею є кольонізоване східних Прус Німцями. Між польскою а німецкою гакатою є тілько одна маленька ріжниця: німецка гаката говорить отверто, що она хоче осягнути своїми предложеннями, наколи польска гаката поступає по фарисейски і свої цїли маскує шумними фразами о економічнім дангненю селянства.

В прускім соймі:

Гр. Більов.

В понеділок прийшли на порадок дневний предложеня правительства, в котрих жадає на кольонїзацийні цїли в східних Прусах не менше, як 250 мілїонів марок. Дискусию розпочав сам Більов і мотивував предложене сим, що обовязком правительства є в інтересї безпеченьства монархії боронити ся перед всепольскою аґітациею. Їх змаганя, котрі мають на цїли зміну нинїшних відносин, мусять бути здавлені. Розходить ся тут о дальше континуоване праці розпочатої Бісмарком в 1886 році. Треба зробити все, аби всепольску аґітацию зломити і розвінти всепольскі фантазиї о будучности. Правительство з цїлою беззглядностю буде боронити безпеченьства і цїлости монархії супротив всепольскої аґітациї.

Дуже важним і успішним средством оборони є дїяльність кольонїзацийної комісиї котра противдїлає завзятій акциї польских банків парцеляцийних і здержує зріст польскої власности. Аби прискорити ту дїяльність, правительство виступає з жаданем більших кредитів.

До кінця минувшого року кольонїзацийна комісия купила 165.000 гектарів земль, а чого вже розпарцельовано 100.000 гектарів і усадовлено на них 4700 німецких родин. В послїдних кількох місяцях зголошено до кольонїзацийної комісиї 40.000 гектарів. Треба використати сю користну кон'юнктуру, аби купити недорогі добра і безпроволочно їх розпарцелювати між німецких кольоністів.

З части дібр, котрі менше надають ся до парцеляциї, будуть уряджені домени. В Познаньщині німецка більша посілість обіймає більшу половину всеї посілости. Властителї сидять за границею а посілости суть окружені польскою посілостю; так само є в західних Прусах. Треба отже утворати великі німецкі домени в сих провінциях. Державні домени, обсаджені німецкими арендаторами і німецкими робітниками, можуть дуже добре сповняти свою задачу.

Сецесия Поляків.

В імени кола польского забрав голос п. Шуман і заявив коротко, що предложене є новим тілько доказом ворожих польскому народови тенденций правительства, доказом знасилуваня даних Полякам прав і приречень.

По тій промові всї польскі посли вийшли з сойму.

Відіслано до комісиї.

Против предложена виступили представителї центра і сторонництва вільнодумних і остаточно на внесеня п. Сатлера предложене відіслано до специяльної комісиї.

Польска гаката.

Краківский Naprzód, критикуючи предложене прускої правительства і поступоване польских послів в тій справі, порівнує роботу німецкої гакати з гакатою польскою в Галичинї. Naprzód звернув ся під адресою дириґента того собачого хору, іменно під адресою Dziennik-a Polsk-ого: „Не будемо полємізувати з вибухами гніву дневникарів, котрі живуть з панської ласки і для протекторів беруть з роскошею батоги, за котрі їм щедро платять. Хочемо тілько звернути увагу на шалену прямо неконсеквенцию наших шовіністів. Кождий Поляк мусить пастух затиснути на саму гадку о прускій кольонїзацийній комісиї, але наші шовіністи з цїлим спокоєм пищуть о конечности кольонїзованя Руси мазурами!

Польскі патріотичні ґазети обурюють ся на Schulvereis, котрий в Галичинї удержує кільна німецких шкіл, а йота в йоту те саме хочуть робити на Руси!

Чи ті люде не уміють оцінити, що Русини мають таке саме право боронити ся перед Поляками, як Поляки перед Москалями або Німцями?

Чи впрочім може хто брати серіозно пеїа в Dziennik-a Polsk-ого, коли він хоче представити небезпеченьство зі сторони Русинів яко більше, як зі сторони Прусаків або Москалїв.

Коли шлахтичі і псевдо демократи на Руси хочуть Русинів держати в зависимости, то знаємо, що они боронять своїх мандатів, урядів, великих двірских обшарів і т. д. Але звідки польский хлоп або міщанин приходить до того, аби вдавати ся в братоубійчу війну з Русинами, з котрої все хтось третий користає!

Ті, котрі старають ся очи Полянів відвернути від одного і другого Шлеска, ті, котрі в імя злочинну славянофільскої комедиї хочуть дійти до угоди з царатом, а за те всї сили напружити для ослабленя і винародовленя Русинів, суть правдивими помішанцями, котрі нищать цїлу нашу силу моральну, коли боремо ся о независимість.

Уважаємо їх за спіґонів тих злочинців-маґнатів на Руси, котрі гнобили Русинів так довго, аж їх загорнула Москва, аби потому ще сильнїйше давити Полякив і Русинів. А прім між тими сервілїстами веде Dziennik Polski.

Спільні делеґациї.

Борба о папу.

На вчерашнім засіданю австрийских делеґаций д. Шенборн полємізував з виводами Штайна, котрий сказав, що папа є тілько головою партиї. Штайн нерозуміє достаточно сеї справи. Католицка церков є чимсь більше як товариством, чи полїтичною партиєю. — Д. Штайн повторав, що папа є не лише головою католицкої церкви, але також зверхником добре зорґанізованої полїтичної партиї, в котрій орден Ізуїтів грає важну ролю. В 1870 р. папа станув по сторонї Франциї.

Ґолуховский.

Міністер Ґолуховский станув в оборонї тридержанного союза, котрий від свого заснованя був союзом мировим і дефензивним. Полїтичного союза не можна вязати з економічними справами, як пр. з торговельними договорами. В цукровій справі австрийска дипльоматия не занедбала нїчого, але зробила все можливе, аби осягнути як найбільші користи. Парламенти можуть не принати бруксельскої конвенциї. Бесідник не знає, в який спосіб міг би виступити против руху Los von Rom, бо хоч товариства в Німеччинї підпирають сей рух, то союзні правительства поводять ся коректно і міністер не мав причини виступати против них.

По специяльній дискусії етат міністерства заграничних справ ухвалено і приступлено до дискусії над

кредитом окупацийним.

Міністер Каляй дав образ розвою відносин Босни. Коли мало зачати ся голосованє, показав ся брак компляту і президент замкнув засіданє. — Слїдуюче засіданє нинї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Квотова депутация.

Будапешт. Угорска квотова депутация приняла проект австрийскої депутациї, установляючий реченець для теперішної пропорциї квоти до кінця 1909 р. а не як первісно предкладано до р. 1911.

Димісия французского кабінету.

Париж. Вальдек-Русо з цїлим кабінетом подали ся до димісиї.

Кріза в Мадритї.

Мадрит. Міністер рільництва старав ся переконати своїх товаришів, що конечне є скликанє обох палат на нараду над важними социяльними справами. Коли гадки его не принято, подав ся до димісиї. Се спонукало инших міністрів зложити свої портфелї до розпорядимости президента міністрів.

Розруси на Балканї.

Цетинїя. Між чорногорскими пастухами а Альбанцями прийшло на граници до кровавої бійки. По обох сторонах погибло пять а равено десять осіб.

Розрухи в Італії.

Рим. Хлопські розрухи в Апулії що-раз ширші. В північній Італії ділає соціялїстична ліґа хлопська. В Пуїяно прийшло до проливу крови.

Мир в Африці?

Лондон. В фінансових кругах говорять, що мирові услівя між Анґлією а Бурами вже підписані. Оголошене мира має наступити в слїдуючу пятницю, яко в день уродин короля. Daily Mail доносить, що деякі непримиримі коменданти, хочуть мимо заключеня мира вести дальше війну на власну руку.

Мужики еміґрують — пан староста плаче!

(Допись з Товмаччини.)

Сего місяця з стациї Товмач-Палагичі двома осібними потягами виїхали еміґранти до Арґентинии; 10-ого виїхало 200, а 20-ого около 300 душ. Трета партия лагодить ся до виїзду по Зелених Сьвятах. Всї поїхали без пашпортів і переважно з дуже незначною готівкою 500—600 зир. на родину, хотяй аґенти в послїднім часї писали, щоби без пашпортів і з малими грішми не їхали. Сї перестороги наспіли за пізно; еміґранти вже попродали, що мали; годї було не їхати. Тисячі народа проводили від'їздаючих. Хто не бачив, ледви зможе собі уявити ті трогаючі сцени прощаня, ті обопільні плачі і ридання тих, що відїздили, і остаючої рідні. Найпечальнїйший вид представляли дрібні дїти, і ті що в брудних колисках вибирались в далеку дорогу, і ті що тулили ся до материй і з перезиканими очима позирали слїз лебедїли: Мамко, мамко, ходїм вже до дому. З ваґонів промавляли еміґранти — помимо протесту жандармериї. Розпука малювалась на лицях бесїдників, в очах сьвітили сльози, а зміст промов майже однозвучний: гірко нам покидати рідну землю, але неправда і дрячі виганяють нас з краю. І дїйотно сам зверхний вигляд еміґрантів сьвідчив вимовно, що се утїкачі з краю нужди і неправди.

Староста гр. Дзедушицкій, котрий з мужиками поводиться завсїгди грубо і з кийнами, проганяв еміґрантів зголошуючих ся по пашпорти, вкінци забавився в „przyjaciela ludu“. Коли друга партия еміґрантів в перших днях мая надавала накунки, приїхав пан староста на дворець і почав людий відраджувати. На те відповіли еміґранти: Нема витримання; тут вже нас занадто друть і збиткують, а відважнїйші пригадали старості, як він з ними поводив ся в часї виборів, то знов коли жалувались на шкоди від дичин і пр. Староста почав щось виправдувати ся і проспезився... Яка була причина плачу пана ґрафа, годї порозуміти. Еміґранти пояснювали собі сі сльози у всїляний спосіб. Одні казали „Плаче, бо робітник стане дорожший, а він дїдич“. Другий: „Він хоч твердий, але на найтвердшого приходить таке, що сто сумлїне розбере, — — — що ми йдемо немов в пропасть“. Третий докинув: „Він плаче, що вже не зможе нам — —.“ А четвертий значучо споглядаючи по товаришах проказав: „Там мусить бути добре хлопови — — —“. По очех і потакуваню присутних було видно, що послїдний арґумент трафив всїм до переконаня. Ой ті наші славні „порядки“ і — — — — — — — се найлїпші помічники еміґрацийних аґентів.....

X.

Еміґрация Бойків до Америки.

(Допись з Турчанського).

Сумні часи настали між мешканцями споконвічних гір, коли они рішили ся покидати свої рідні сторони і іти в безвість. І хто то іде?! — То не спекулянт, не промисловець, не підприємчивий ремісник, або письменний відважний чоловік, що знайде хлїба, коби лиш зуби, — але то відходить таки простолюдин, що умираючи признає ся: „Я був хиба раз на Кальварії і пару раз в Турції“. А нині вибирають ся такі за море, вправдї еще в малім числї, бо пішов оден з Ботелки, кілька з Волчого, якісь з Розлуча а вибирають ся з Беньової і Сянок, Яворова і Турки. Найбільшу заохоту приносять в Угорщини, куда рік-річно виходять біднїйші на вимолот і дізнають ся від тамошних еміґрантів про рай американьский в прибільшеній формі а еще і самі де-що дочиняють. А пішло би їх масами, коби мали на дорогу. А так хоч би і своє пусте ґаздівство продав, не збере тілько, щоби вистало на перевіз і перше житя.

А ту — іронїа! — платить від тої нужди еще податок особисто-доходовий! ба і заробковий за сплавлюване дерева з нараженем житя, або за фірманку і доходовий від худоби, котру дасть сусїдї пасти, бо се в податковім фіскалїзмі зве ся: промислова спілка! А ту гіркий час настав. Зима була без снїгу і не дала заробити за вожене кльоців, ще й забрала домашне збіже, пасінне. Весна слотлива, не дасть ся заорати, не то заволочити гірску глинку і люди ще не скінчили сїяти, не посадили ні гороху, бобу, ні бульби а паші нема дати волам до плуга. Цетнар сїна (50 кл.) платить ся 3—4 кор., бульби 100 кл. 5 К. 60 с., вівса 100 кл. 13 і 14 кор. а кукурудзи „на пролїток“ не можна ся докупити. Була надія на будову зелїзниці, нарід чекав заробків, слуги не наймали ся, фірмани добирали коней, підприємці налупали каміня, жидова наставила по лїсах бараків-кантин а днесь всьо стоїть, чекає до червця, чи жнив, бо ще не зроблено інтересу на викупні ґруптів, ще ся торгують, протягають.

За те проявили ся вломи до церков за грішми. Ось в короткім часї обікрали церкви в Турцї кілька разів, в Турочках, Либохорі, Задїльську і Яворові а не знати хто, свої чи чужі, зайшлі подорожні задля заробку. Страхом перенятий Бойко заходить в голову, який ту замок робити до стайні, коли церковний розбивають.

Вузко в горах, тісно робить ся так, що вже рідко де видати заложені кошари овець. Пропали гірскі присмаки, пахучі бундзи, ба й не буде з чого сїрака зшити ґаздї, не то слузї, пастушати. Длятого беруть ся гірняки на спосіб і щораз то коротші кроють собі сїраки так, що вже зовсім куценькими стали. А кожуха статного, поважного тепер вже і не видати, хиба якийсь старший, полатаний, полямований на біло на війту, та на провізорі церковнім.

В Боринщині було ще до недавна якотако. Пасовиска по розлогих лїсах барона Лїбіґа і Спілки віднаймали собі селяне, отже хоч з худоби прийшло чоловікови річно „на подату“. Тепер, від коли ґенеральним завідателем став Кінеберґ, заперто лїси а практичний хосен з того ось який: хлопа можна прилапати на лїсовій шкоді і казати добре заплатити а тим самим і пострах кинути на прочих, що знов придасть ся на грозьбу при всяких виборах; можна казати покосити поодиноке більші лїсові поляпки для себе і своїх лїсних; а часом позволити декому із наручнїйших щирих березників попасти в лїсї худобу без того великого страху за лїсні культури, без страху перед політичним комісарем, що з'їде від часу до часу цінити лїсову шкоду на хлопах.

А хлопи далиби за пашеня в лїсї по 10 К і більше від штуки і бувби зиск з лїса і вигода людска, ну і менше треба би сторожі. Та щож, коли до властителя не дійде така порада, бо ві перевернуть горі коренем, так, як се дїє ся з винаймленем дворских ґрунтів по селах. Всюда пан посесор жид а що він видавить від хлопів, за пасовиска, перегони, віднаймленя, поруканичне і грішми і роботизною — се хиба жид зрахує а Кінзберґ знає. А як за паливо ту тяжко! Ту в горах, лїсах де нїхто не зник журити ся дровами, дійшло до того, що люде дорого оплачують дерево, або відрабляють збиранину по кільканайцять днїв від „нумеру“. За то жиди провадять правдивий гандель ґонтами, вивозячи їх на Угри і коли не було случаю щоби жида потягнено до суду за крадїж дерева, хлопи відсиджують без перестанку і то масами лїсову крадїж по черзї, село за селом.

Та чиж дивувати ся, що отверто і голосно говорить ся тут: „нам за панщини було лїпше“; а прийде річниця знесеня панщини, то нїхто і до церкви не приходить. „Днесь гірша для хлопа панщина як була колись“, — кажуть і ідуть — жидови орати на паньский лан „за ласку“!

о. Г. Мороз.

Новий загуменок.

Під тим заголовком помістила „Буковина“ в послїднім числї допись з Галичини, в котрій так пише ся про звісну вже нашим читачам справу спільного польско-руского сьвітского комітету, завязаного у Львові для обходу папского ювилею:

„Як раз в часї, коли Рим безпощадно знущає ся над нашими виселенцями в Америцї і не то що лишає їх своєї опіки, але здає їх попросту на вовчу ласку, як раз в сім часї утворив ся „крававий“ комітет у Львові для обходу „папского“ ювилею. „Крававий“ — акурат так, як „крававою“ була коєцюшківска пістава з 1894 р. з её „рускою“ огидою, причісленим „руским“ загуменком. Чи є що історичної правди чи нема на лїтописній казці про призив князїв, але є в нїй правда побутова: ми не в силї житя без налигача. А вже-ж до найсумнїйших хвилин нашого житя належать всякі „кравві“ хрії в Галичинї, де ми тремтячими ногами місимо в болото останки нашої народної чести, сорому, самосьвідомости .. Та ще тепер, коли на місце давних окликів liberum veto, та liberum — conspiro, при котрих бодай сяк-так, на позір, виставляна ся якась ідейна основа, бодай теоретичне почуте права, коли-то на місци сего у наших братів сталось відкритою основою цілого їх дїлання одно — безправе, liberum latrocinor, ба, коли вже й на найвисших курульских кріслах засїли люди потягані судово за ставердженое обманьство.

„Підчас коли молодїж польска устами свого репрезентанта поробила на згаданім комітеті (на конституючім засїданю дня 23 мая 1902) деякі важні застереженя — руські „комітетоні“ мовчали, противно — упімнулись, щоб їх ще більше число у налигач взяти. Ми дуже цікаві, як відносить ся до сего нового загуменку „Народний комітет“, чи „Народна Рада“? — Якось нїчо про се не чути! А пора і нагода булиб як раз притім поговорити з Римом слово твердо. Повага церкви і её властий — повагою, віра — вірою, але люди людьми, а хоч доґми католицкої церкви застерігають непохибність голови церкви в справах вірн, то сим ще зовсім не управняють нїяких церковних властий домагатись від нас народного самовбийства, та гнобити й доптати наші народні права і честь. Церков се ми, всї вірні, а церковні власти можуть бути так само похибні і злочинні як всї люди. В хвили, коли духовенство наше протестує против сороміної залежности від Congregatio de prop. fide, коли латиньскі епископи беруть нас під ноги в Америцї, а взуїти по знищеню семінарий у Відни радіб розбити і львівску і відгородити нашу духовну молодїж від сьвітской — ми не то не повинні йти у налигач, але найти рішучі щирі слова відпору й обурення. Наша церков — наша совість, з котрої ми здамо справу перед Богом; правди вірни ми лишаємо в спокою, але боронитись, се наше право й обовязок. Найдім тілько бодай відваги — що польска молодїж, коли вже — не стати нас на більше!“

До сеї дописи не маліб ми нїчого додати, якби в нїй не було запитаня під нашою адресою. Автор дописи дуже цїкавий, як відносить ся до сеї справи „Народний Комітет“ чи „Народна Рада“ і каже, що „якось нїчого про се не чути“. Отже мусимо сконстатувати, що автор дописи міг дуже легко заспокоїти свою цїкавість; потребував тілько перечитати нашу статю п. з. „Папский ювилей pod jednym dachem“ в 106 числї „Дїла“, котре як відомо — є орґаном „Народного комітету“ і „Народної Ради“, — а тодї не потребував би був також хибно інформувати публику, що „якось нїчого про се не чути“. Дальше мусимо завважати, що ані до „Нар. Комітету“ ані до „Нар. Ради“ нїхто в тій справі не відносив ся, а навіть поодинокі члени тогож комітету довідали ся о справі як тодї, коли вже перший хибний крок був зроблений. Зрештою не є обовязком ані „Нар. Комітету“ ані „Нар Ради“ ані нашої часописи пильнувати кождого на кождім кроцї і кождого як дитину водити за руку. Прецї інтелїґентні, дорослі люди повинні знати, що робять. Своєю дорогою ті люди, що дали ся втягнути до спільного папского комітету, робили в найлїпшій вірі і трохи за остро накинув ся на них автор дописи в „Буковинї“, бо-ж ті люди, що взяли ся на першім конституючім засїданю того комітету, длятого власне домагали ся рівного числа Русинів в рїжних ювилейних комісиях, щоби відтак в тих комісиях а особливо в адресї до Папи могли поставити і переперти ті застереженя, які лежать в інтересї нашого народу і обряду. Що се їм не удасть ся, о тім ми з гори пересьвідчені і длятого ми в першій статї п. з. „Папский ювилей pod jednym dachem“ вказали на невідповідність їх становища в спільнім папскім комітетї. І ми не сумнїваємо ся, що всї ті Русини, котрі необачно дали втягнути ся до папского комітету pod jednym dachem, зрозуміли вже, що зробили похибку, або бодай зрозуміють се тепер, по відмові краєвої субвенциї для товариства „Просьвіта“ і по виборах до ради міста Львова, — по тих найновійших доказах, як панове: Потоцкі, Пілати, Малаховскі et tutti quanti розуміють staropolskie „Kochajmy się!“

Загальні збори „Українско-руської Видавничої Спілки“

зареєстрованої спілки з обмеженою порукою у Львові

відбулись дня 21. цьвітня і яко продовженє дня 5 мая с. р. в сали засїдань Наук. Тов. ім. Шевченка. Голова проф. М. Грушевський відкрив збори короткою промовою, в котрій зазначив, що розвій Спілки як на средства був успішний, та з огляду на скупі средства не міг бути такий, аби Спілка вповні відповіла своїй цїли. По відчитаню протоколу з попередних заг. зборів покликав голова на секретаря Р. Мудрака і відчитав резиґнацию директора Миколи Заячківского. По сім відчитав Вол. Гнатюк секретарське справоздане. Подаємо з нього важнїйші дати.

Усїх засїдань мала дирекция протягом року 14. На них полагоджувала як адміністрацийні, так і літературні справи. Між першими найважнїйше се, що дирекция ухвалила платити за наукові самостійні працї по 30 кор. від аркуша в надії, що сим заохотить авторів надсилати більше праць, як доси. Сей факт не вплинув одначе на збільшене продукциї авторів і протягом року не вплинуло нїщо нове і оригінальне. — Бажаючи уленшити набуте своїх видань тим, що хтїлиб мати їх у комплєтї, дирекция ухвалила давати їм 25%, коли платять від разу готівкою. Се прибільшило трошки число покупців, але все не в такій мірі, як би того можна було бажати. — Дирекция старала ся теж з'орґанізувати кольпортажу, при якій можеб скорше розходили ся видання, але ті заходи не довели до успішних результатів, тому мусить ся чекати до зміни відповідного закона, який має бути переведений осінью в парляментї, може він зробить пролом у тім напрямі. — Пристосовуючись до голосів своїх покупців, дирекция завела в себе чековий оборот і вже при найближшій розсилцї нових книжок, розішле й чеки покупцям, улекшуючи їм через те пересилку гроший. З літературних справ належить піднести отсї важнїйші: Минулого року завела дирекция третю серію видань, дешеву, „Літературно-Наукову Бібліотеку“, яка мотлаб розходити ся в ширших кругах. На жаль публика не віднесла ся прихильно до сього нового і найдешевшого в нас виданництва і не підперла його так, як належалоб бажати, через що не можна було завести в тім улїпшень, анї навіть перевести докладно задумуваного плану. Дирекция не знеохотила ся однак тим і продовжує його далї в надії, що при знесеню заборони кольпортажі воно піде скорше, буде лекше виплачувати ся, а через те стане ще дешевше і лїпше що до змісту.

Ідучи за голосами публїки дирекция порішила також приступити до видання автольоґії наших поетів, якої домагали ся нераз і члени „Видавничої Спілка“. Автольоґія ся буде обіймати часи від смерти Шевченка до тепер. Буде вона видана на гарнім папері, в гарній оправі, з ілюстрациями, буде проте не тільки першим оздобним виданем того рода, але й першим ілюстрованим. Матеріял до автольоґії вже збираєть ся, ілюстрациї роблять ся і по вакациях почнеть ся вона друковати.

Літературна дїяльність „Видавничої Спілки“ представляєть ся так: В першій серії видала вона за несповна трирічний час 41 книжок у 51.000 примірників; в 1901 р. видала з того чч. 25—41 в сумі 20.300 примірників; у другій серії видала 9 книжок, разом у числї 11.200 примірників; на рік 1901 припадає з того чч. 4—9 в числї 7.200 примірників; у третій серії видала досі 28 книжечок у числї 75.000 примірників; разом видала досі „Видавнича Спілка“ 78 книжок в числї 137.200 примірників, із чого на 1901 р. припадає разом 102.400 примірників. Як видно з того, „Видавнича Спілка“ незвичайно продуктивне товариство і коли воно найшло більшу підпору з боку публїки, то вскорі випереблб чужі книжки з рук нашої інтелїґенциї і дало їй свою питому та добірну лектуру. Розуміють ся, що се не може стати ся раз-два, але звільна стане ся, аби тільки найшло ся більше енергії і прихильности до „Видавничої Спілки“ в інтелїґенциї. При ширшій продукциї відпав би й сей закид, який робить ся нераз „Видавничій Спілцї“ за се або те видане, бо тодї мав би кождий широкий вибір до своєї вподоби.

Вичислимо ще подрібно видання „Видавничої Спілки“ що вийшли в 1901 р. В першій серії, белєтристичній, появили ся: 25. В. Оркан, Скапаний сьвіт 1 К, 26. Василь Стефаник, Дорога 1 К 60 с, 27. У. Шекспір, Юлій Цезар 1 К 60 с, 28. Л. Толстой. Відродженє, (3 томи) 3 К 60 с, 29. К. Гавлїчек Боровский, Вибір поезий 1 К 60 с., 30. Ф. Заревич, Хлопська дитина 1 К 80 с, 31. І. Франко, Коваль Бассім 1 К 60 с, 32. Уілліям Шекспір, Антоній і Клеопатра 1 К 80 с, 33. Е. Тимченко, Калевала (переклад) 3 К, 34. О. Катренко, Пан Природа і инші оповідання 1 К 40 с, 35. Уілліям Шекспір, Богато галасу з нечевля 1 К 60 с, 36. Іван Франко, Сім казок 1 К 40 с, 37. Сидір Воробкевич, Над Прутом 1 К 60 с, 38. Уілліям Шекспір, Ромео і Джульєта 1 К 80 с, 39. К. Сроковський, Оповідання 1 К 40 с, 40. А. Кримський, Пальмове гиля 2 К, 41. О. Конїський, Молодий вік Максима Одинця, 2 К. В другій серії появили ся: 5. В. Будзиновський, Хлопська весїлість 2 К, 6. К. Флямаріон, Про небо 2 К, 7. М. П. Драгоманов, Переписка т. І. 1 К 80 с, 8. В. Степник, Підземна Росия 3 К, 9. Адріян, Аґрарний процес у Добростанах 1 К. В третій серії появили ся: 1. М. Грушевський, Хмельницкий і Хмельниччина 20 с, 2. Курцій Руф, Фільотас 20 с, 3. В. Наумович, Величина і будова звіздного сьвіта 15 с, 4. Панас Мирний, Лови 6 с, 5. І. Пулюй, Непропаща сила 20 с, 6. М. Грушевський, Бех-Аль-Джуґур 10 с, 7. І. Раковський, Вік нашої землї 10 с, 8. А. Чехов, Каштанка 15 с, 9. М. Драгоманів, Мик. Ів. Костомарів 15 с, 10. Е. Золя, Напад на млин 20 с, 11. І. Пулюй, Нові і переміннї звізди 15 с, 12. Квітка, Маруся 50 с, 13. М. Левицький, Спілкова умова для селянських спілок 20 с, 14. М. Кулїш, Орися 6 с, 15. Кістяковська, Іван Гус 20 с, 16. О. Стороженко, Оповідання І. 20 с, 17. В. Барвінський, Досліди з поля статистики 20 с, 18. В. Короленко, Ліс шумить 20 с, 19. І. Франко, Шевченко героєм польської революцийної леґенди 40 с, 20. В. Гіґо, Кльод Ґе 25 с, 21. Е. Еґан, Економічне положенє руских селян на Угорщинї 25 с, 22. П. Мирний, Лихий попутан 40 с, 23. А Д. Уайт, Розвій ґеоґрафічних поглядів 30 с, 24. Ів. Франко, Украдене щастє 50 с, 25. С. Єфремов, Національне питанє в Норвеґії 30 с, 26. П. Ніщинський, Гомерова Іліяда (1 пісня) 30 с, 27. М. Драгоманів, Два учителї 40 с, 28. Е. Золя, Повінь 30 с.

На 1902 р. приготовані для першої серії отсї книжки: Ч. 42. Ґю де Мопасан, Горлї і инші оповіданя. — Ч. 43. В. Кравченко, Оповіданя. — Ч. 44. У. Шекспір, Король Лїр. — Ч. 45. Д. Лукіянович, За Казальну, повість. — Ч. 46. Ґ. Ґайне, Подорож на Гарц. — Ч. 47. І. Франко, Захар Беркут, повість. — Ч. 48. У. Шекспір, Міра за міру. Крім того приготовані для першої серії отсї працї: 1) Антольоґія. 2) Л. Мартович, Оповіданя (2 книжки). 3) В. Стефаник, Новелї (2 книжки). 4) Пшибишевский, Новелї (три разом). 5) Сапоґівський, Твори. 6) В. Левенко, Старе і нове (повість). 7) М. Коцюбинський, Оповіданя (3 книжки). 8) А. Кримський, Оповіданя. 9) С. Ковалів, Оповіданя, (3 книжки). 10) Народні думи. 11) Л. Толстой, Крейцарова Соната. 12) Катренко, Оповіданя (2 книжки). 13) М. Лєрмонтов, Герой нашого часу. 14) М. Яцків, Огнї горять, повість. Вони будуть друкувати ся в міру того, як будуть розходити ся до тепер видані книжки. Можуть проте деякі вийти ще сього року.

Для другої серії приготовані: 1) Теп, Історія штуки. 2) В. Лаврівський, Підручник для ґімнастики. Инші працї ладять ся.

В третій серії будуть друкувати ся: Гомерова Іліяда в перекладї П. Ніщинського, 6 пісень, кожда окремо; Костомарова, Лист до редакциї „Колокола“; Т. Масарика, Ідеали гуманности; один діяльоґ із Лукіяна; Толстого, Смерть Івана Ілїча і инші.

(Дальше буде)

НОВИНКИ.

Оповіщення:

— **З „Руської Охоронки у Львові.** Пригадуємо, що загальні збори того-ж товариства будуть завтра, 30 н. ст. мая о год. 5 попол. в льокалю школи ім. Шевченка (площа Стрілецка ч. 6.)

— **З Тов-а ім. Котляревского у Львові.** Пригадуємо, що І. відчит проф. д-ра Студинського „Огляд драматичної літератури XVII. віка“ буде в суботу дня 31 с. м. о год. чверть на сему („6¼“) вечером в „Народнім Домі“, III. поверх, II. сала. Вступ безплатний.

Замітки:

— **Ignorancya czy bezczelność?** В так затитулованій новинці виливає львівске Słowo Polskie свою іритацию на якого-сь там видавця в Парижи, що випускаючи в сьвіт переклади з Сінкевича, зачислив его до росийских писателїв. — Знаючи, як мало звісні Французам відносини поза Францией, а тим більше на сході Европи, думаємо, що в случаю, який так розлютив Słowo Polskie, грала ролю таки ославлена французка іґноранция. Та за се другу прикмету, з двох в заголовку наведених, мусимо признати самому таки Słow'y Polsk'ому, що в тім самім числї а навіть в тім самім стовпци справдї „bezczelnie“ на потіху собі і своїм читачам пускав тумана, що парижске Figaro „stwierdza (sic!), że p. Kruszelnicka jest Polką“. Отже демаскуючи писаків зі Słow'a Polsk'ого констатуємо, що Figaro цїлком виразно „stwierdza“, що п. Крушельницка походить „зі східної Галичини, краю переважно рускаго (ruthene) та є дочкою рускаго, греко-католицкаго пароха“, а ще лїпше знає о тім „Słowo Polskie“, котре свого часу з тої причини, що п. Крушельницка перед репортером „Kraju“ заявила себе Русинкою, назвало еї злосливо „Włoszką z Mikuliniec“. — У Słow'a Polsk'ого отже грає ролю вже не іґноранция властива польским писакам на точцї рускости, але таки нахаблива „bezczelność“...

— **Наша уступчивість.** Ми занадто привикли до непошанованя рускої мови і письма і раді не раді робимо уступки чужому. Много говорить ся і пише ся, що письма з рускими адресами блукають сьвітами або й недоходять. Тому то і бачимо, як не раз самі селяне пишуть до своїх дїтий, що служать у війску або є в школах, та пишуть звичайно кореспондентки по руски адресуючи знов по польски, щоби — мовляв — певнїйше письмо дійшло. Тимчасом письмо дійде і з рускою адресою, почта обовязана уміти по руски — а кожду неправильність в тім зрядї дирекция виспїджує і потягає винних до одвічальности. Тому не руководитись нашим людям такою буцїм то опортунїстичною уступкою, а противно вповнї користуватись правом, запорученим нашій мові і письму, та писати і адресувати по руски.

З краю:

— **Тіснїйші вибори до ради міскої у Львові** переведено вчера. Розходилось о доповнюючий вибір 27 членів ради із числа 54 кандидатів, що вже перше були дістали значну меншість голосів. Печатаних лїст з іменами кандидатів було 13, а крім того ще кілька гектоґрафованих. Рух був незначний, бо на заяж 12.000 управнених виборців віддано всего 3.962 важних голосів, а абсолютна більшість виносить 1982 голосів. Докладний результат ще не звісний, а можна лиш на певно заключати, що побідила „як звичайно“ лїста комітету, міского коли узглядним, кільо котрих лїст віддано до урни. А так іменно віддано: лїст міского комітету 2057, людового сторонництва 860, комітету урядників 257, ком. католицко-народового 254, людових (Monitor'a) 214, руских 130, сторонництва демократ. 87, ком. купців і промисл. 21, сторонництва поступового 20. На лїстї міского комітету і сим разом не було ані одного Русина в доказ польскої толеранції!

— **Вибори до ради міскої в Перемишли,** що покінчились 23 с. м., випали для Русинів по приміру виборів львівских. Рускі виборці 3 круга заключили були з польскими компроміс, та вийшли на нїм так, що не вибрано до ради навіть і тих двох Русинів, т. є. директора Цеглиньского і секретара суду Негребецкого, котрі до тепер входили в склад ради.

— **Тарасове сьвято в Белзї.** Дня 25. с. м. відбулись заходом місцевого комітету вечерниці в память Тараса Шевченка при співучасти мїщаньскою хору з Сокаля. Велика сала касинова була битком переповнена. Побіч інтелїґенції так рускої як і польскої видно було немало мїщан і селян. Вступну промову виголосив д-р Лаврівский та в горячих словах звеличав память незабутнього Кобзаря. Опісля виступив хор мішаний під управою о. Дуркота сотрудника з Сокаля. Вид був зворушаючий: вбраний рушниками портрет Тараса споглядав з гори на співацку громаду, на мїщаньскі дївчата і хлопців в народних строях, на поважних мїщан, котрі не жалували труду звеличати піснею память народного ґенія. І понесли ся звуки рідної пісни і вірити не хотїлось, що так гарно віспіваний хор розвинув ся від недавна та вивязав ся цїлком поправно з так трудних точок програми, як фінал з І-ого акту опери „Різдвяна Ніч“ і „Вулиця“ Колесси. — Загально подобав ся милозвучний сопран п. Коцкої, котра в „Тополї“ показала ся також умілою декламаторкою. Рівнож прегарно випав супровід соньо-співу п. Коцкої „Минули лїта молодії“ на скрипках о. дириґента і на фотепянї п. Теодори Карняківної, доньки місцевого пароха. П. Каравав, сокальский міщанин з'електризував публику знаменитою деклямациєю „Гамалїя“ відданою з справдїшним запорозким завзятем і силою.

Відьспіванем народного имну „Ще не вмерла Україна“, і „Не Пора“ котрого вислухала уся публика стоячи, закінчило ся симпатичне народне сьвято, полишаючи в серцях белзкої Руси покріплене народної сьвідомости. — По вечерницях пізнавалось наше міщаньство в читальнї з славними представителями сокальского міщаньства.

— **Загальні збори т-ва „Взаємної помочи дяків“** львівскої архієпархії відбули ся 19 мая в Зборові. Присутний був сов. конс. о. Емилиян Мізь, парох зборівский і 14 членів-дяків з охрестности. Зборам проводив о. Мізь, а секретарювали пп. Процик і Капший. Справозданє аґента за час 3-лїтної дїяльности принято до відомости. Почтено память заслуженого в тій справі бл. п. о. Василя Чарнецкого і висказано заяву подяки для о. Данила Танячкевича і до теперішного аґента п. Янішевского. Аґентура мала в тім часї доходу 267 зр. 9 кр., з чого вислала до львівского головного заряду 236 зр 89 кр. — Аґентом вибрано поновно п. Теодора Янішевского, а его заступником п. Івана Капшия. — Вкінци зборів обговорювано справи: принимання і віддалювання дяків; конечну потребу іспитів; уміщування в духовних шематизмах систематизованих посад і платні дяків, і других справ, дотикаючих близько долї дяків.

— **Полюванє на людий.** Далї хиба не буде дня, аби часописи не принесли вістки, що в сім або тім панськім лїсї застрілено хлопа, бабу або дїтвака. От що пише знов Kurjer Lwowski в новинці зі Сянока: „Дня 19-ого с. м. в полудне серед справдїшної нагінки, устроєної трема побережниками Віктора Журовского, дїдича з Мучковець, лїсского пов., на стару бабу, кільканацятилїтну дївчину і 14-лїтного хлопця, котрі нарвали трохи трави в хащах між двірским лїсом а громадским пасовищем, побережник Тома Заморский, звісний з ласки у п. Журовского а з лютости супротив селян, застрілив Антона Дмитришака. Заморского, що вже не раз стріляв до людий і за що небудь відгрожував ся рушницею, арештовано. В селї кипить.“

— **Забаву в „кота і мишку“** устроїла собі вчера під ніч львівска поліция з гурмою малих батярків. Як звичайно в маю, перетягала вечером около 9-ої годины улицями Львова війскова музика з лямпіонами, відбуваючи весняний „цапстрік“. За „бандою“, як звичайно, хмара підростків, зі свистом і писком, знов — як звичайно з радиї виборчого дня в магістратскім подвірю поліция, під проводом ком. Лисаковского, узнала се „бунтом“ і нуж на смаркачів! Тепер аж зачала ся писклива муанка на губах і пальцях, якої Львів не чував. Комісар з урядовою міною взивав: „проше се розейсць!“ — а у відповідь підіймав ся ще гірший свист. Скінчило ся на тім, що поліцианти потурбували не одного хлопчиска, а двох „винівників“ заведено на поліцию, звідки їх зараз випущено. — А було-би все „як звичайно“, коли-б поліция не була сконсиґнована і не поступила собі „як звичайно“.

— **Міский шпиталь в Галичи** отворено сими днями і віддано до публичного ужитку. Цїлий домашний заряд як і обслугу хорих віддано рускім сестрам служебницям, що від недавна там осїли.

Зі сьвіта:

— **На Мартинїцї** вибухи вулкану не устають. В Сан-Пієр паде безнастанний дощ пумексового попелу. Найбільше шалїв вулькан в неділю, підчас великої бурі на океанї. Ціла півночно-західна часть острова знищена так, що й слїду не остало з рослинности. Шість місцевостий здемольованих.— Геольоґи є тої думки, що Мартинїка є пропаща, бо побіч давного кратеру Мон-Пеле творять ся нові кратери, а крім того зачали дїлати вулькани середущої Америки. Серед американских сфер панує занепокоєнє о нїкараґвайский канал.

З вибухами на Антилях і в середущій Америцї мають стояти в звязи і вулканічні прояви в Португалиї і на грецких островах в Европі. В Португалиї замічено підчас великої бурі сильне дрожанє землї, а в околици міста Педрозо мав добувати ся з землї дим і огонь. На Корфу теж заобсервовано потрясена земскої кори.

— **Наймолодша республика.** Дня 19. с. м. в полудне скінчила ся окупация Куби войсками Сполучених Держав і відбуло ся проголошенє кубаньскої республики. Американські войска здоймили хоругов Сполучених Держав а на еї місце завісили ґенерал Вуд зі сторони американьскої і ґенерал Гомез зі сторони кубаньскої при арматних сальвах і презентованю оружия, хоругов кубаньску. Ґенерал Вуд окруженний штабом віддав торжественно власть в руки президента Куби. Відтак американські войска вимашерували до пристани і серед оглушаючих окликів народу сїли на кораблї, щоби від їхати домів. Палата президента, місто і пристани були величаво прикрашені хоругвами.

Урядові вісти:

— **Ц. к. краєва рада шкільна** іменувала в народних школах: Волод. Санецкого старшим учителем 5-кл. муж. школи в Буську; В. Осецку молод. учителькою 6-кл. жін. школи в Кутах; Людвика Тараса молод. учит. 6-кл. муж. школи в Заліщиках; управителями 2-кл. шкіл: Ом. Білашевского в Наравї містї; Альойз. Колькопфа в Залїсю; — молодшими учительками 2-кл. шкіл: Антон. Стояньску в Крукеничах, Анну Палійчукївну в Волчківцях; — учителями і учительками 1-кл. шкіл; Василя Романова в Стремильчу, Рим. Курцбауера в Плавчи малій, Елеонору Арламовску в Викторові, Дав. Дроздзїкевича в Тяжові, Іос. Беского в Дорогові, Вол. Данця в Долушицях, Жигм. Мушиньского в Прошівцях, Соф. Ружицку в Дубровици, Алекс. Панчакевичівну в Вачкові, Мар. Геліпка в Шманьківчиках, Іос. Винницину в Подольци, Іос. Журавля в Переволочній, — а перенесла: Клим. Микитка управителя, Елеон. Микиткову стар. учительку, Ів. Гораковского і Ів. Шуховского стар. учителїв, Марию Плїсняківну молод. учит. з 4-кл. школи в Миколаєві до 5-кл. школи в Миколаєві; Ант. Ковальского управителя, Мих. Корецкого і Ем. Паріллього стар. учителїв з 4-кл. міш. школи в Рожнїтові, до 4-кл. муж. школи в Рожнїтові; Юл. Гаращаківну мол. учительку з 4-кл. школи в Рожнїтові до 4-кл. жін. школи в Рожнїтові; Франц. Лїґензу управителя 4-кл. школи в Глинянах, до 4-кл. жін. школи в Рожнїтові.

Дрібні вісти:

Громадї Воробляк шляхотский, сяноцкого повіту, признано безпроцентової позички з фондів краєвих 2000 К. на будову школи. — Казімирови Мокловскому, архитектови і провідникови львівских соціалістів, ампутовано ногу повисше колїна. — Віче страйкуючих техніків, скликане до салї на Стрільници не відбулось, бо заряд будинку відмовив удїленя салї. — Перзонал львівскої поліциї побільшить ся о 30 поліцаитів кінних вже в осени с. р. В січни і в липни 1903 р. прибуде знов по 30 пішних. — Уряднички почт і телеґрафів в Угорщинї обходили сими днями 30 пятний ювілей допущеня женщин до служби публичної. В Угорщинї є занятих нині 3.500 женщин в тій дикастерії, що становить 18·8%.

Виказ складаних жертв.

— **На Бурсу Руского Товариства педаґоґічного зложили:** Сойм краєвий 200 к, о. Лев Курпанович з Запитова з акафистів 11 к, Гр. кат. парохіяльний уряд в Гнилицях 5 к 50 с, Сидір Гавильский в Буцнові 5 к, по 3 к Н. Н. зі Львова, о. Лука Січинський з Мшани, о. Іван Гошоватюк з Рожна великого, Івашна Ковальска з Поляниці, о. Адам Витицкий в Батькові, Лев Герасимович п. к. радник суду в Новім селї 2 к 70 с.; по 2 к: о. В. Сиротинський в Камінцї, о. Е. Качмарский в Славску, А. Лукасевич в Вичківцях, о. М. Кинаш в Дідилові, о. Павло Стукач в Тїсній, о. Сем. Мушкевич, Евгенія Вітошинська учителька в Бушковичах, д-р М. Дорундяк в Борщеві 1 к 70 с; по 1 к: І. Зарицький зі Львова, о. М. Зубрицкий в Мшанци, о. М. Кізюк в Доліній, о. Я. Бачинський в Кошилівцях, о. М. Онишкевич, о. Йосиф Фільорчук в Заставній, о. Йосиф Бабій в Церковній, о. Петро Крайковский з Литвинова, М. Залїтач з Жовтанець, Н. М. зі Львова, Гр. Лебедович з Ніжетова; по 70 сот: о. Іван Проскурницкий з Коропця, о. Ів. Бордун з Бережниці, о. І. Левицкий з Гущан, о. Йосиф Терешкевич в Воробіївці, І. Камінський в Жалчу, Мелешкевич, Окно ad Грималів: Микола Анастазиевич в Станиславові 50 с, о. Іван Герасимович в Кривім 20 с, Марин Курмановичева з Запитова: дїжку і гречані Крупи, Всч. о. Гр. Словицкий в Козлові 4 к, Вп. Йосиф Лукашевский, надінспектор податковий в Яворові 3 к, Всч. о. М. Клодїньский, Ярчів новий 1 к 70 с, Вп. Софія Чорнобіль, Ярчів новий 2 к, Вп. Т. Бордуняк в Городищу 70 с, Вп. М. Олексишин, Суховоля 1 к 30 с, Всч. о. І. Ярославич, Лубянка 1 к 30 с, Всч. о. М. Жарський, Строшитин 5 к 30 с, Всч. о. А. Гриб з Тернополя 1 к, Вп. Кочиржевич Буківсько 2 к, д-р Шідлуский Болехів 1 к, Всч. о. І. Головкевич в Луканиці 2 к, Вп. Іляріон Варусевич в Дегові 1 к 70 с, Вп. Свят. Спожарский зі Львова 10 к 40 с, Вп. п. Шашковскі з Копичинець 4 к, Всч. о. Ів. Лепкий Коломиї 2 к, Вп. Ів. Кушнїр, учитель в Суходолах 1 к, Всч. о. І. Боднар в Дмитрові 8 к, Вп. Петро Дучимінський в Камінці новій 2 к. о. Р. Линдер Залїсні 2 к, о. І. Копертинський Перемишляни 2 к, д-р І. Куровець Калуш 4 к, о. Гр. Пацьчишин в Магдалівці 20 с, о. Сильв. Богачевский в Побуїї 6 к, А. Стефаник Одербург 2 к, Вп. Чайковский 4 к.

Всїм жертводавцям висказує комітет сердечну подяку і просить спомагати і на дальше нашу убогу шкільну молодїж.

Жертви в натуралїях просить надсилати під адресою: ул. Вірменьска ч. 2, а жертви грошеві під адресою: Мария Білецка, ул. сьв. Софії ч. 9а.

50.000 Корон виносить головна виграна льотерії акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателів, що тягненє відбуде ся невідклично 19 червня 1902 і всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученем 10%

О стані засївів в Дрогобиччинї доносять: В нашій охрестности осінні засїви не дописали, а ярих знов у нас мало. Пшениця представляє ся не згірше, але не много обсїяно. З ярими засївами взагалї ми опізнились. Можна було вправдї сїяти в марті хоть суденім, та сухім, однак наш нарід держить ся свого календаря, хоть і хибного, та до 15 с. м. не обсїяв вівса, не засадив картофель. Рогата худоба і коні наслїдком гнилої паші з минулого року, занидїли, а много і вигинуло. Сїно і солома страшно подорожіли. Пчоли вигинули так, що щаслив, у кого зістало хоть 2% їх.

Ціна худоби. (Відень 28 мая).

На вчерашний торг зігнано рогатої худоби, призначеної на заріз, 4023 штук. В тім було з Галичини 556 штук а 28 штук з Буковини. — Торг був спокійний; ціни піднеслись о 50 сот. — Волів з Галичини й Буковини продано: 32 штук по 54 — 61 К. 289 штук по 62—69 К, 291 штук по 70—74 К; — штук по —— К. — Вугаї по 52—68 К; корови підтучені по 52—68 К, худоба худа по 40—50 К. Все числить ся за сотнар метричний живої ваги.

Надісланє.

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, вийманє зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в каучуку і в золоті, в стосовних випадках без плитки. Направи з провінциї полагоджує ся відворотно. 823 2—2

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперника ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витаганє зубів без болю, лїченє недуг ясен і ями устної, штучні зубів в каучуку, золоті і без плитки.

Репаратури з провінциї виконує ся відворотно.

Інститут отворений цїлий день.

Лїкар-дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

Всякі монети заграничні

купують і продають найкористнїйше

Сокаль і Лїлїєн

дім банковий і контора вимінн у Львові.

Порученя з провінциї полагоджують ся відворотною почтою. 207 з

Яко добру и певну льокацію

поручаємо:

4½% Листы гіпотечні,
4% Листы гіпотечні коронові,
5% Листы гіпотечні преміовані,
4% Листы Тов. кред. земского,
4½% Листы Банку краєвого,
5% Облігацій Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Облігацій пропінаційні и всякі ренты державні.

Папиры тї продаємо и купуємо по найточнїйшім курсї деннім. 374 [8]

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галиция ч. 1.

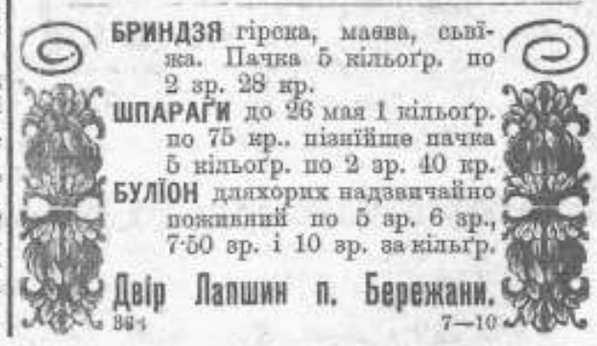
противъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ площа, Галицкои



поручає въ всякимъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ **окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, тюпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣричні піоны, лїбедѣ, манометры и. т. п.**

Уряджене дзвінковъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся ихъ найскорше и найдешевше 4135



БРИНДЗЯ гірска, маєва, сьвіжа. Пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 28 кр.

ШПАРАҐИ до 26 мая 1 кільоґр. по 75 кр., пізнїйше пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 40 кр.

БУЛЇОН для хорих надзвичайно поживний по 5 зр. 6 зр., 7·50 зр. і 10 зр. за кільоґр.

Двір Лапшин п. Бережани.

364 7—10

Виріб краєвий.

ЄГИПЕТСКІ **ТУТКИ і бібулки** циґаретові.



Взори на жаданє даром.

Експорт сьвітовий.

Теперь за найлучші узнані.

ФАБРИКА: **Львів, Паньска 10.**

Виріб краєвий.

Самочинні Проводи для води

з глибоко положених жерел уряджує і виконує

АНТ. КУНЦ

и і к. надвірний доставець



Найбільша спеціяльна фабрика в монархії для водних проводів і помп.

Проспекти і цінники даром.

3 % 6 4—18

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині

Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлійскої стали від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столові и вилки, ножиці всїлякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 103

ЖЕГЕСТІВ

Заклад жерельно-купелевий
в Галичині над Попрадом.
Почта телеґраф, зелізниця в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрації, пенсионат з цїлим удержанем як до комнати від 8 К денно. — Ординуючий лїкар **Др. Тимотей Петровский**, асист. шпіт. акушерії, б. секундар шпиталя сьв. Лазаря.

ВОДА ЖЕҐЕСТІВСКА, найсильнїйша щава зелїзиста находить ся по всїх складах вод мінеральних. — Проспекти і пояснення висилаєсь на жадане відворотно. 339 9—10

Заряд жерельно-купелевого Закладу в Жеґестові.

Вже вийшов!

Домовий Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 с/т на велїповім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах рїжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти може в торговли Ґвгена Спожарского, в книгарни Ставропиґійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковання. 316 16—50

Головный складъ и роботня всякого роду повздовъ, *а именно:*

ландары, ландолеты, кариты почтовій и візитовій, фаетоны повкрытій и отвертій, кучірфаетоны мужескій и дамскій, тарантасы повкрытій и отвертій, до сам. пов. и звычайній вовки угорскій возы промысловій и санки новій, як такожь уживаній, нору чає въ великомъ выборѣ

М. НАССЪ

у Львовѣ, при ул. Шпитальній ч. 28

по цѣнахъ конкуренційныхъ въ поруков за добрый выробъ.

Приймає старій повозы въ замѣну, въ розпродажу и до переховку. Зъ поводу, що магазины и роботнѣ стельмаскій, ковальскій, лакерницкій, сѣдларскій, римарскій и бронзовничій находить ся на передмѣстю у власній реальности, продаю по цѣнах з приступних и ручу за тривкість выробу, о чімъ мои дотеперѣшній вѣдбарателѣ переконали ся.

Поручаю такожь всякій додатки повозовій, як: осѣ, рисоры, шпыты до ґузиковъ, грибки, кльощи до гальмъ и окути до дышлѣвъ нікльованій и чорній, гальмы звычайнѣ, коловій и стрѣлковій, скóры хутровій и шкіряновій скóрки, сукно, дивановы, цыраты, натшнуры бурти, шпанѣ, кутасики, бахромки, гачки до фартухóвъ, ґумовій дивановики, ґумовій кльощи до гальмъ, ґумовій кола кнопнагѣлѣ, лѣхтарнѣ, вѣдъ 4 ар. упряжу, деки на конѣ и апратуру до чищення скóры при повозахъ и упряжи, скóрки и губки до мыти повозóвъ.

Здѣтаю зъ глубокимъ поважанемъ

М. НАССЪ

127 5—7 *Львовъ, улиця Шпитальна ч. 28.*

Маґазинъ дамскихъ новостей

ГЕРМАНЪ ЛЯХСЪ

Львóвъ, улиця Галицка ч. 12.

поручає Поважанѣй Р. Т. Публицѣ **Роботню и маґазин капелюхóвъ дамскихъ и дѣточихъ** а такожь рóжній товары оксамітни и шовковій, коронки, стяжки и рóжни товары модній, найгустовнѣйшій убрання до капелюхóвъ, такожь бѣля дамске, корсеты, парасольки, рукавички, товары волѣчковій и футрій.

Великій выборъ обуви дамскои и дѣточои, такожь россійскихъ кальошéвъ по найдешевшихъ цѣнахъ. 104 32—15

Приймає ся капелюхи до убрання и переробленя.

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВИ І ВИНА

КДМУНДА РІДЛЯ

перенесена

на улицю Театральну ч. 3,

друга каменица, від площі Маріацкої поручає:

ЧАЙ

масвого збору:		
під фірм. Congo	зр.	1·60
Souchong чорна	„	2·—
маевий збір	„	3·—
Kaysow чорна	„	4·—
Melange de Lon	„	4·—
Висівки чаєві	„	1·30
Висівки найлїпших чаїв	„	1·60

найдучші роди КАВИ

о чисто ароматичнім вкусї, котрі розсилає оплатно до кождої почтової станції 4% кілґр. в мішочку:

Portorico	9·— ½ кґр.	—·90
Cuba груб.зер.	9·50 „	—·90
Ceylon зелена	10·— „	1·—
Ceylon „ перед	10·40 „	1·04
Ceylon „ гр.-з.	10·75 „	1·04
Ceylon „ перл.	10·75 „	1·08
Mocca араб.з.	10·75 „	1·06
Jawa золота	10·75 „	1·03

Опаковане не числить ся.

Замовлена в провінції висилає ся відворотною почтою. 136 18—52

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, Лікерів і вина

Юлія Миколяша Наслѣдникóвъ

Якова Шпрехера и С-ки

У ЛЬВОВѢ

поручає старій горѣвки польскій, розлїсы, лїкеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bouquet" як названо, такожь правдивій octъ спіритусовій. 268

Склады для міста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Бекерника ч. 9.

Звісна Р. Т. Рускій Публицї

Реставрация Янковского

Львів, улица Галицка число 10,

приймає абонаменти на обіди і вечері. — В пість обіди і вечері пістні, проте поручає ся особливо Вч. Духовеньству. О численну участь просить

ЗАРЯД.

353 10—10

Гребенів в Карпатах

стация кліматична, положена серед лїсів шпилькових над рікою Опором. Місцевість надзвичай здорова і гарна. Зденервовані, пригноблені, безсильні найдуть тут поліпшене. Телеґраф, почта і зелізнична стация в місци.

Поїзди курсують шість разів денно. 888 1—4

В пансіонаті мешканя зїцілим удержанем по дуже умірковання цінах. Адрес: **ЯНІНА ҐЛИНЬСКА Гребенів.**

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

У Львові

ул. Сикстуска ч. 25, ул. Галицка ч. 11 в Кракові, Сукенніце 20; в Перемишли, ул. Францішканьека ч. 24,

поручає

нехибні і незрівнані в своїх наслїдках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Мило бензоїнове, уживані против нескірних плям і висипок — сот. усуває ранавість скіри і надає лицю аксамітну мякість. 50

Мило бораксове, вливає дуже користно на скіру, докладно очищує і вибілює скіру. Се мило есть знаменито дїйочим способом против опалення, веснянок і згрубїню наскірка 50

Мило камфорове, успокоює печення і свербячку скіри, усуває висипки і червоність носа рук і лица 60

Мило камфорово-сірчане, усуває червоність лица і носа, сонячне опалене та висипки. — кусник 60

Мило карболеве і мило карболево-пісчане, до мыття рук для п. п. лікарів, акушерок — кусник 40

Мило креолїнове, знаменито очищує скіру, усуває прищі, лишаї, коросту, болячки, відсьвіжує і виніжнює скіру — кусник 70

Мило сірчане, з великим успіхом уживане до мищення прищів і угрів на лици і усяких висипок на скірі 50

Мило сірчано-смолеве, переважно уживане на коросту. Се мило оказало ся найлїпшим способом при тій слабости, бо перегнесшило в ню всї ново-винайдені, а так дорогі способи — кусник 70

Мило смолово-ґлїцеринове, є з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекційно-ґіґієнічних товлетових мил. Яко звичайне мило до щоденного уживку есть воно задля своїх дезінфекційних і змягчуючих скіру приметы, знаменитим і випробованим способом на усунене всякої наскірної нечистоти — кусник 60

Мило смолеве, усуває прищі, лишаї, всякі скірні висипки, почене ніг і порізі з голови 60

Мило сторакове, уживане при наскірних слабостях, головно при корості — кусник 60

Мило тимольове, знаменито очищує скіру з усяких випрасків і усуває порізі з голови 100

Мило танїнове з ґлїцериною є незрівнаним способом на почене голови, рук і ніг — кусник 70

212 VII.

МИЛО ІМСІ ПАНА
ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалетове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ

„TLEN"

До набутя у всїх антиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусдве 1 корона за штуку.

177 24—60

Глядає посади півця церковного кандидат безженний, з добрим голосом. Адрес: Петро Федаковскій в Угриниівцях, о. п. Дуплиска.

Свій до свого!

Перший рускій складъ машинъ до шитя!



Незрівнаної доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Ножний вѣдъ 27 до 65 зр.
Ручній „ 25 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 но 77 зр.
Обручковій ч. 45 но 56 зр. (для грубой роботы.)

Вч. Священникамъ, і шп. Урядникамъ продаю на раты, якъ такожь и для селянъ за потвержденемъ уряду громадского. 103 5—?

Услова сплаты приступній. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя и гаґту безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*
Львовъ, Галицка 6.

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричній а именно:

I-а по 156 кор. за 100 кільо
II-а по 136 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

Народну Торговлю у Львовѣ

Скринки и опаковане даромъ. 123 82—?

Ф. ФРІДРІХ і Н. НАГОРНИ

Львів, Академічна ч. 28.

Торговля порівнних товарів, делікатесів і вин. Склад кави, чаю, полудневих овочів та й всїляких артикулів споживчих входячих в обсяг домового господарства, свічки, мило, крохмаль, соду. — Маринати, вудженини, сири, горівки, лїкери. Вина, шампанн. Коняк курацийний. Пиво пільзненьске, Портер англійскій. — Комнати до снїдань. 490 36—40

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалями

выконує дзвоны рѣзном ваги и приймає ушкоджені дзвоны до передиванл въ найкоротшóмъ часѣ, а такожь має на складѣ готовій дзвоны рѣзном ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшній замовленя такъ на поодинокій новій дзвоны як и на цѣлї ґрупы. За тревалість матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонóвъ ручу и дальшого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Въ глубокимъ поважанемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

ТЯҐНЕНЄ

НЕВІДКЛИЧНО

19 червня 1902

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по 1 короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Клярфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і син, Яков Штрог, Сокаль і Лілїен, Самуелі і Ляндав.

Всї виграні виплачують достанції готівкою з потрученем 10%. 340 7—?

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902,

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	ДО ЛЬВОВА приходять о годині	Поїзд посп.	Поїзд особ.	З ЛЬВОВА відходять о годині
	6·10	з Кракова, Верлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачова, Ересмезе, Потут.
	6·30	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиськ, [Київа] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2·09	6·43	„ „ „ дв. Підз.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиськ, Бродів на дв. Підзамче	8·30	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Верлина
	8·00	„ „ на дв. головний	2·55		
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Равн руской		9·15	до Янова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Верлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	10·25	з Ряшова, Любачева	2·40	10·30	до Чернівців, Іцкан
	11·55	з Станиславова [Ересмезе, Потугор]		10·40	до Підволочиськ, Бродів, Гусят. дв. Під.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	1·23	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і свята
2·20		з Підволочиськ, Кончинців на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в пед. і св.
2·35		„ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в пед. і св.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиськ [Київа], Бродів на дв. Підз.		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачева
	5·35	„ „ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	5·40	з Чернівців, Іцкан			
НІЧ			**НІЧ**		
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і св.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і св.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буові дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Чернівців Букарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і свята]		7·10	до Сокаля і Равн руской
8·40	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і св.]
2·31				8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і свята]		9·00	до Підволочиськ, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиськ [Київа] Бродів на дв. Підз.		9·20	„ „ „ дворець Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і свята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Іцкан, Чорткова
	3·14	з Підволочиськ, Кончинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	3·35	„ „ на дв. гол.		11·10	до Підволочиськ, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. шох.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано. 98

Час середно европейский рїжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красіцких ч. 5) удїляє пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Папір з фабр. Черлянської. **З друкарні Інституту Ставропиґійского під зарядом Іосифа Данилишина.**

Додаток до ч. 109. і 110. „Діла“ з р. 1902.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відкритий атентат в Царскім Селї.

Берлин. В Царскім Селї перед царською палатою арештовано дівчину, при котрій знайдено вибухову материю завинену в хустині. Відкрито зорґанізований, з найменшими подробицями динамітовий атентат і унеможливлено его в послїдній хвили. Арештовано також двох підозрілих людий, котрі крутили ся коло палати. При них знайдено шифровані письма і набиті револьвери. Всї арештовані відмовляють всяких зізнань. Справу держать в як найбільшій тайнї.

Парляментарний репертуар.

Відень. Австрийска делеґация збере ся дня 5 червня і зачне наради над буджетом міністерства війни. Надіють ся, що обі делеґациї закінчать свої праці до 9. червня.

Парлямент буде радити до 4. червня в сторонництва на нинїшнім засїданю порішать, які справи в тім часї мають бути полагоджені. Правительство хоче як найскорше полагодити закон о податку від зелїзничих білєтів і справу субвенциї для дунайского товариства.

Против славяньскої літурґії.

Загреб. Бурмістр Сплїту Мілїч оголосив був статью, взиваючу до аґітациї за введенем в дальматских церквах старославяньскої літурґії. Епископ в Сплїті, Накич, видав тепер пастирский лист против сеї статї, закидаючи їй повно єретицких і схизматицких блудів, і підбурюване населения до відступленя від католицкої церкви.

Переговори з Чехами.

Відень. Переговори Кербера з Чехами, котрі загрозили обструкциею, ще не закінчені. Положене неясне. Нинї буде порішене, чи парлямент буде міг радити без перерви до 5 червня, бо в такім случаю соймик могликб зібрати ся скорше.

Переговори з Угорщиною.

Відень. Пештеньскі переговори не дали нїякого позитивного результату. Говорять, що на представленя Кербера цїсар відповів: „Мусите видержати!“ Переговори мають бути від 6 червня дальше ведені в Пештї, в наслїдок інтервенциї цїсаря.

Розрухи на Балканї.

Сальонїка. В окрузї Османя прийшло до бійки між турецким війском а ватагою болгарских революціонерів. Пять Болгарів убито а 4 ранено. По турецкій сторонї погиб один вояк, а один ранений.

Переговори в Африцї.

Лондон. Вчера вечером скликано нагло на нинї кабінетову раду. Участь в нїй позьме також Чемберлен, хоч терпить на гостець. В палаті послів льорд Бальфур заявив, що імовірно буде міг в понедїлок предложити палаті результат переговорів з Бурами. Додав, що ще не в цїлком певний, чи буде міг се зробити в понедїлок.

Пясецка не помилувана.

Познань. Цїсар відкинув просьбу Пясецкої о помилуваня, засудженої за се, що стануда в оборонї битих дітий. Прокуратор візвав Пясецку, аби дня 1. червня зголосила ся до арештів, бо в противнім случаю видасть гончий лист і каже примусово спровадити ѣї.

Повстанє в Ємені.

Царгород. В Ємені вибухло грізне повстанє. Можливе, що Арабія відірве ся від Туреччини.

Двірскі інтриґи в Афґанї.

Набуль. Емір казав арештувати свого брата і управителя своєї палати з причини інтриґ брата і матери против еміра. Емір намірве свого брата і его родину вигнати з границь Туркестану.

Атентат на анґлїйского короля?

Лондон. До спальнї короля Едварда дістав ся якийсь чоловік. В наслїдок того розійшла ся поголоска о атентатї на житє короля. В офіциальних кругах говорять, що се був якийсь божевільний.

Знищенє памятника Вільгельма.

Лїденшайд (Вестфалія). В Анґустентаню знищено цїлком памятник цїсаря Вільгельма. Передтим вже усунено без слїду статую представляючу цїсаря Вільгельма. Виновників не злокліно.

20-лїтний ювилей Читальнї „Просьвіти“ в Комарнї.

Слотливі перші дни місяця мая переходили може неодному бути сьвідком великого празника, який сьвяткували дня 8 мая с. р. комарняньскі міщани. Читальня „Просьвіти“ обходила 20-лїтний ювилей свого заснованя. І було се в повітї нуденкім сьвято велике, сьвято незвичайне. Бо на се сьвято прибули з найдальших закутин Галичини родимцї — Комарняньцї. На се сьвято прибула найблизша рідня міщан комарняньских, їх брати, сини і внуки, щоб своєю присутностию дати доказ, як дорогою для них одинока руска просьвітна інституция з рідним місточку Комарнї, що лучами науки, ниї сїє між їх братів, батьків і дїдів хоче-промостити дорогу до лїпшої будучини.

В середу 7. мая вечером відбулись вечерниці в 41. роковини смерти Тараса Шевченка, при співучасти мужеского хору „Львівского Бояна“. Признати треба, що „Боян“ співав знаменито, тому зовсїм справедливо збирав гучні оплески, та деякі пісні на жадане авдиторії мусїв повторити. Хор співав під діриґентурою п. Людкевича. Велику несподївянку зробили своїм виступом міщанський хор міщаньский під управою п. М. Петрика. Аж серце радувало ся, коли на естраду вийшло до 15 молодих дівчат, усї в народних строях, та відтак стільков парубоцтва. А співали вони так певно так відважно, начеб безпристанно в тім напрямі управлялись. Гарно випали деклямациї М. Утриско, міщанки і М. Калимона, академика, як неменше вступне слово міщ. Олекси Пеленьского. Кульмінацийною точкою тих вечериць був безперечно відчит п. Ярчевского професора з Перемишля. Богата змістом духова ся пожива зробила на присутних велике враженє, а золоті вірша незабутого ґенія виголошені прегарно прелеґентом не зістануть безперечно без наслїдків.

Пізно в ночи розійшли ся усї до дому, щоб відпочавши троха взяти участь в дальших точках програми. На другий день, в четвер, вже о пятій годинї рано, сальви мозділірів заповіли місту Комарну і сусїдним селам, що надосвів той великий празник. О годинї 8-мій відправив голова читальнї о. В. Петрик Службу Божу за всїх померших членів читальнї а відтак о годинї ½9 стануло 8 сьвящеників родом з Комарна, до соборної Служби божої, щоби принести безкровну жертву за всю помершу свою родину. Народа в церкві було мов на відпусті. По богослуженю сказав гарну проповідь на тему воскресеня Руси-Украйни о. Андрій Пеленьский. З церкви збитою лавою вело поступало до Читальнї, де в гарно пристроєвій зеленню салї відбулась академія. Не бракло і селянъства, хоча непогода і великі болота були неодному перешкодою явитись в той день в Комарнї. Довірочний сей збір отворив голова чит. о. В. Петрик гарною патріотичною промовою витаючи заразом всїх зібраних. Принадний стих уложений проф. Ярчевским виголосив міщ. Іван Пеленьский. Відчит про розвій тої інституції проголосив Д. Ольховий, відтак хор міщаньский відспівав пазанку пісень. Начались привіти делеґатів. Наперед виступив делеґат головного товариства „Просьвіти“ д-р Іван Франко; слова его зробили на присутних незмірне враженє и делеґат був нагороджений бурею оплесків. Від Комарниців поза Комарном вийшов д-р Андрій Кос; від філії „Просьвіти“ о. Ст. Онишкевич, від читальень сїльских Ковальский, селянин з Болозни а від кружка жіночого міщанка Наталія Пеленьска. І кождого бесїдника витали нові оплески, по кождім привітї несло нове „Славно“. На се сьвято надійшло 14 телеґрам і привітних письм, які при кінци відчитано. Закінчено відспіванем гимна: „Ще не умерла“ і „Не пора“. По академії фотоґраф Вибрановский зробив дві знимки: усїх членів читальнї, а другу усїх Комарниців з поза Комарна. О годинї 2 зачалось сильне сьвячене. 120 люда засїло разом: інтеліґенция, міщани, міщанки, селяни — і при звуках пісні, при голошеню численних патріотичних промов провели весело час до годинї 5-тої. І не в гадці не було нїкому вертати до дому, хоч всї уже були помучені, хоч неодного чекала далека а ночи дорога. Усьо, як стій попрямовало до салї Задаткової Каси, де відбулось аматорске представленя „Свекрухи“. Грали міщани, а грали так гарно, мов справдїшні артисти. А. Крук, А. Пеленьска (Голодного), М. Кисс, М. Калимон, П. Потиженич, О. Пеленьский, Г. Прухницкий — ось імена тих аматорів, що не жалували труду, щоб представленє випало як слїд. Не малу заслугу положив коло того М. Калимон. І скінчилось представленє і жаль було ще розходитись, тож молодїж заграюкувала танці. Як пізно рано розїхались усї домів.

В часї сьвяченого порушено справу заснованя руской ґімназиї в Комарнї; гадаємо, що патріотичне міщаньство сеї гадки не приспить.

Участник.

НОВИНКИ.

Оповіщеня:

— **Вчерашне число 109 „Дїла“** сконфіскувала ц. к. Прокуратория так пізно, що вже годї було з оглядів технічних видати другий наклад, проте видаємо нинїшний нумер з подвійним обсягом.

— **Руский інститут дїточий в Тернополи.** Видїл фінії Руского Тов. Педаґоґічного в Тернополи рішив отворити з початком вересня 1902 р. в Тернополи „Інститут дїточий“, в якім можуть бути примішені учениці шкіл приватних і публичних. Заряд Інститута дає інститутким за місячною оплатою 40 К.: мешканє, харч, опал, сьвітло і услугу; запоручає також старанний нагляд домашний і приватну науку руской історії і літератури без окремої доплати, — а науку мови французкої і гри на фортепянї за доплатою, яку означить ся на підставі устної угоди. Зарид і старанну опіку над дівчатами приймии на себе „жіночий кружок“ Топ. Педаґоґічного. Родичі, що хотїлиб примістити своїх донъок в Інституті, зволять заголосити письменно в тим на адресу п. Петра Рашпйского, ц. к. проф. гімназ. в Тернополи, найпізнїйше до 15. н. ст. червня с. р., а то по тій причині, що Видїл, відповідно до числа заголошень, наймє помешкане і пізнїйших заголошень не буде міг увзглядницти. — *Видїл.* — Надіємо ся, що Русини Поділя зрозуміють велику вагу сеї нової інституції і піддержать ѣї всїми силами, бо перемиский Інститут дівочий своїм незвичайно гарним розвоєм дав доказ, що у нас такі інститути дівочі приносять дуже великий хосен для народної справи і відповідають конечній потребі нашої суспільности, а мешканцям Поділя не зовсїм догідно посилати свої донъки на науку до Перемишля або до Львова. *Ред.*

— **Товариство ґім. „Сокіл“** бажаючи розрухати запрацьованих львівских Русинів, та забавити їх — уряджує 5 червня с. р. **Прогульку до Лисенич, до т. з. Ґрунда.** Підписаний комітет запрошує всю руску публику львівску на сю прогульку — до „як славні колись то козацькі сини“ поговорим, засьпіваєм, потанцюєм. Програми не оголошуємо, бо найбільше там буде несподіванок, а тих не хочемо вдрадити. Згадаємо тільки, що окрім несподіванок будуть також звичайні, але милі сподіванки, як орхестра 15 п. п., танці, продукциї хору, кругольни, штучні огні і т. п. Початок о годинї 3½ з полудня. Вступ від особи 60 с. **В случаю непогоди** підбудуть ся **„Вечерниці з танцями“** в компатах „Руской Бесїди“. Початок о год. 9-тій.— Комітет.

— **Концерт** в честь памяти **Тараса Шевченка** устроєний **ученицями школи видїлової ім. Шевченка** відбуде ся в суботу 31 с. м. о 5 годинї по полудни в салї Народного дому. Програма концерту: 1. Вступне слово. 2. Матюк-Кишакевич, До руской пісни, хор. 3. Т. Шевченко, І вирію я на чужині, деклямация. 4. Брамс, Угорскі танці, фортепян на 4 руки. 5. Т. Шевченко, Розрита могила, деклямация. 6. Реве та стогне Дніпр широкий, т. Журба, хор. 8. Витацкий, Шумка українська, фор. 9. Т. Шевченко, На сьмерть Козачковскому, деклямация, 10. Ніщинский, Закувала та сива зозуля, хор.

— **В память XLI. рокозини смерти Тараса Шевченка** відбуде ся дня 2. н. ст. червня в Дрогобичи Концерт в салї Сокола заходом руских товариств при співучасти пивбести п. Ю., скрипака п. Ст. П. і співацкого т-ва „Лютня“. Акомпаньямент обняв п. Р. Г. Програма ось така: Часть І. 1. Вступне слово: виголосить Др. Стахура. 2. Вертінский: „Жовнїр“ — хор мужеский, 3. а) Ліпіт: „Rêve d'enfant“ б) Мельцер: „Пряля“ сольо фортепянове відограє п-ні Ю. 4. Шевченко: „Тополя“ — деклямация, 5. а) Шевченко-Лисенко „По діброві вітер віє, б) Мастик-Пажаковскій: „Ах дем той цьвіт“ сольо тенорове в супроводі фортепяну, 6. Філярет Колесса: „Вулиця“, низка народних співок любовних дівочих і парубочих — на хор мішаний в полученю з хорами мужеским, жіночим, терцетами і солями. Часть ІІ. 1. а) Неділь-кий „Моя мати ворожбити, б) Цетнінский „Як ніч мя покрие“ в) Вахнянин: „Чи я в лузї“, хор мужеский, 2. Ернст „Елеґія“ Ром. Ганинчак „Коливанка“ сольо скрипичне в супроводі фортепяну, 3. Шевченко: „Гамалія“ деклямация, 4. Лисенко: „Верховино“ хор мішаний з комп. фортепяну.

Концерт сей заповідає ся дуже великаво, бо часть вокальну виконає тамошне т-во „Лютня“ під знаменитою діриґентурою проф. Луцика. Фортепянове сольо відограє п-ні Юдейнова, ученица Желеньского, знаменита піяністка. Скрипичне сольо виконає п. Стефан Паньків, знаний вже з виступів у львівских концертах. — До звеличеня Тарасового сьвята найбільше причинить ся тов, що Русини дрогобицкого повіта на сей концерт як найчисленнїйше зійдуть ся. — Комітет, що доложив всяких старань до звеличаня сего сьвята, має надію, що вже прецінь рая стіни салї концертової будуть розпирати ся від вдячу народу руского, а не... пивного.

— **З Дрогобича.** Аматорске представленє „Мужики аристократи“, яке устроює тамошня руска ремісничя молодїж, відбуде ся не в четвер дня 5. червня, як було перше оповіщено (гляди 108 ч. „Дїла“), але вже в сесю неділю дня 1. червня. Сеся переміна наступила для важних причин.

— **З Кружка укр. дівчат.** В неділю 1 червня відбудесь відчит тов. С. М. про „Підземну Россию“, на котрий запрошуєм всїх товаришок. *Видїл.*

— **Друкарска похибка.** В 108. числї „Дїла“ в фейлетонї про М. Гоголя зайшла друкарска похибка що до року уродин того письменника: замість 1890 мав бути 1809.

— **Дальші жертви на друкарню в Парапї:** о. І. Пастернак в Вацовичах 2 корон, о. М. Струминьский в Копичинцях від міщан в Копичинцях, сезян з Кутця Калинівщини і Котівки і Баворівщини 27·60 К. о. І. Лукашевич в Скоморохах 1 К., о. К. Федорович в Войславичих від себе і від парохіян 7 К., о. М. Коритко в Сосновї від: Гр. Галамая в Семиківцях 3 К., М. К. 1 К. парохіян в Семиківцях 4·50 К., разом 8·50 К., о. П. Гільт Тлустім 4 К., Др. Ф. Епин в Угнові 5 К., о. П. Білинъский в Зарваницях 5 К., А. Балтарович в Глинянах 10 К., Мр. Борковска у Львові 8 К., о. Курдидик в Борщеві від парохіян Борщева і Мушкатівки 10·61 К. о. В. Куницкий в Камянках 4 К., о. Домбчевский з Викторова від парохіян 8 К., о. П. Гаранюк в Осталовичах 2 К., Ів. Сенчинский, А. Мандрик, А. Возняк, Т. Яцковский, М. Посацкий, Т. Сїмків і Ст. Сїмків по 1 К. о. М. Цегельский з Камінки Стр. від себе і парохіян 21 К., о. В. Сиротиньскій в Камінцї новій 1 К. — Разом 131·71 К.

Замітки:

— **Так би треба всїм зробити!** — Довідуємо ся, що більшість з поміж тих львівских Русинів, що необачно дали ся втягнути в спільний напскій комітет з перворадними русиноїдами, постановила вже виступити з сего комітету, не бажаючи безчестити своїх добрих імен тим, щоби засїдати разом з такими панами, як ті, що відмовили „Просьвіті“ належної субвенциї, як члени краєвого видїлу: ґраф. Потоцкий, проф. Пілят і т. д. — Так би належало поступити кождому, хто хоче звати ся Русином! — Думаємо, що найлїпше було-би, аби інтересовані порозуміли ся між собою і склицали в тій цїли як найскорше параду.

З краю:

— **Субвенцию на будову доріг** удїлив краєвий видїл з призначених на тую цїль соймом фондів слїдуючим повітовим видїлам: Ворщів 1000 К, Броди 12.686 К, Бжеско 10.358 К, Бучач 8000 К, Домброва 800 К, Добромиль 4000 К, Дрогобич 18.000 К, Гусятин 8000 К, Ярослав 10.945 К Жовків 20.000 К, Камінка стр. 18.000 К Кольбушова 2000 К, Лїско 15.000 К, Ланцут 14.000 К, Ніско 4000 К, Новий Торг 16.000 К, Пільзно 4000 К, Перемишль 2511 К, Перемищляни 3000, Рава 4000 К, Рашів 6000 К, Снятин 9200 К, Сокаль 10000 К, Старий Самбір 8000 К, Тарнобжеґ 4000 К, Тернівч 10000 К, Теребовля 8807 К, Заліщики 4000 К, Збараж 5000 К, Золочів 5502 К, Жидачів 500 К.

— **Ksiądz łakatysta.** В Тужилові коло Калуша жив пару родин латиньского обряду, що з дїдів прадїдів суть чистої крови Русинами. Якось заслаб один з них, а родина післала до лат. ксьондза в Калуши, щоб удїлив сьв. тайн. По приїзді его зібрало ся до слабого троха людий, а між ними і ті латинники. Ксьондз зробивши свое, спитав господарів, чи є між ними латинники; а дізнавшись про них, питав чому не ходять „do kościoła“. Люди відповіли, що їм годі йти 1½ милї до Калуша, і що ходять з малку до руской церкви, де есть той сам Бог. Ксьондз розлютив ся страшенно і став їх ганьбити послїдними словами, прозиваючи їх „b. diem“ і подібними епітетами, яких и житю не чули. — Перед великоднем знов пішов один руский латинник до Калуша до костела сповідатись, але і на сповіди напав на него ксьондз з всякими ганьбами за неходженє „do kościoła“, так що згіршений чоловік відступив від сьв. тайн. Після того не йшли вже і другі латинники в своїм обряду до костела, а шукали душевної там потіхи, де найшли духа Христового. Ось вам малий образок до спільного папского обходу у Львові, що в часї тяжкого нашого гнету з сторони сьвітскої і церковної Польщі мав лицемірно замаїфестувати перед сьвітом повну згоду і рівноправність обох народів і обрядів в Галичинї.

— **В справі будови нової церкви в Тернополи** пишуть нам звідтам: З достовірного жерела довідуємо ся, що парох Тернополя о. Вол. Громницкий має в найблизшім часї скликати ширший круг Тернопільскої духовної і сьвітскої інтеліґенциї та сьвідомих міщан на спільну параду в справі будови нової церкви. — Хто лише трохи знає Тернопільскі відносини, мусить признати, що будова нової, величавої, потребам місцевости відповідаючої сьвятинї в конечним вимогом реліґійних а також національно-культурних потреб мешканьців подільскої столиці. Так, як палко відносять ся всї для справи „Народного Дому“, так не менче болюче відчувають потребу Божого місця для заспокоєня своїх реліґійних потреб в рідним обрядї. Ми нинї дійшли до сего, що церковця в середмістю, що колись вистарчала для всїх пірних, не в силї помістити навіть всеї молодїжи середних та видїлових шкіл в рінних годинах дня, котра через те мусить вирощуватись в комірне до латиньских приватних kapliczek, та зносити там, як звичайно в комірнім, невигоди та капризи своїх господарів. — З такого ладу виходить відчуженє нашої молодїжи від свого обряду, не згадуючи вже о таких вномалїях, які дїють ся в ц. к. реальній школї, де наші дїти, ходячи до „каплички“ лише через половину неділь в році мають свою власну Службу Божу, бо що другої неділї має для них відправу латиньский катихит. В інтересї нашої народної справи лежить, за всяку цїну, за

великий висил і жертву взятись до будови нового величавого храму в серци медом текучого Поділя! А прецінь в кому до діла взятись! О. парох — се жива душа. Чоловік метний, повний енергії, трудолюбивий, ані тіни в нім власної користи, або матеріяльного зиску! Дав доказ, що в тім напрямі потрафить много зробити. Яко сотрудник побудував церков в Журавні. В Тернополи его заходам завдячуємо побудованє „Руської Бурси“. Для Поляків в добрій вірі поставив „Інтернат“ думаючи, що чей там, де Русин стільки вложив труду, не буде се твердиня против его народу, хоч сталось інакше! Він отже сам прийшов вкінци до пересьвідчени, що его посланництво по при всї его заслуги не скінчене, доки не поставить церкви, бож деперва тогди буде міг сказати: „дѣло совершихъ.“ Він видно прийшов еще і до того другого заключеня, що дім Божий — се дар від всїх для Бога! Для того постановив він справу будови церкви передати в единокомпетентні руки цїлої руської громади в Тернополи. А тепер на нас черга, тернопільска руска громадо! Величава руска церков в Тернополи — се вимога нашої національної справи, се дошка ратунку для нашого міщаньства серед повени латинізацій і винародовлени! Проте скажім собі: не ма для нас жертв, не ма для нас так довго відпочинку, аж доки замір наш не стане ся дїлом! — *Не-той.*

— **Звірюка.** — Антон Табенцкий, управитель обшару двірского в Рососоватци, підгаецкого повіту, (власність Яновского) думав видно, що живе ще в панщизняних часах, коли можна було людий затовкати буками. Ото 20-ого с. м. сей Антон Табенцкий хопив двірского слугу Івана Швака, затяг его до стодоли і прикликавши трех двірских парубків, Антона Лебединьского, Івана Валїцкого і Гриньа Саніцкого, казав їм кинути ниць Івана Швака та сісти двом на ноги, а одному на голову, сам-же хопивши бука, став ним з усеї сили окладати привиленого наймита так, що він до нинїшньої не може стати на ноги. — Сей Табенцкий звісний вже від давна з звірского поступованє з підвласними людьми: за дурницю каже класти виновника ниць і валить буком, як за панщизняних часів. Ось-як перед кількома тижнями вчинив парубків: Яська Дубасика (25 буків), Гараснма Моцаку (20 буків) і Юзька Малїновского (теж 20 буків). Навіть на дївчатах відбував сей розбишака ту огидну операцию. Недавно казав простягнути бідну дївчину Марусю Страхманчукївну і вичислив їй кільканайцять буків, — І се дїє ся в XX-ім віцї, в 54 роки по внесеню панщини! Чи-ж нема власти, аби иглянула в се, і зробила раз порядок в розвьіреною бестиєю в людскій подобі?! — Та п. Табенцкий чванить ся, що єму нїчого не стане ся, бо его пана (Яновского) оден шваґер ставростою в другій маршалком і послом з підгаецкого повіту! — Та гадаємо, що остаточно людям може не стати терпцю і на бука можуть відповісти колом!

— **Пожар в Олешичах.** Заледво рік минув 11 с. м. — пишуть нам — як Олешичі пали жертвою пожежи, а вже 23 с. м. було би ся те саме повторило. О 9 год. вечером показав ся огонь в части ринку, де церков і костел положені, в найвищім по пожежи виставленім домі Вранда як і в притиилочої комірки Фрімерів. За-для не скорої помочи обняв огонь сусїдні два доми, котрі й згоріли до тла. Зачало дальше горіти і в домі антикара, та наспівша тим часом сторожа огнева, як і сикавка з двора і гартаку зі службою спасли на щасте горожан від загрожаючого їм нещастя. — Переведені доходженя кажуть догадувати ся, що огонь імовірно був підложений, щоби взяти високу асекурацию. — Папове комітетові запомогового фонду для Олешиницких погорільців могли тепер пізнати свою хибу, що не добре орудовали вібранимн 75.000 коронами, бо ані води не було при ратунку, ані доброї сикавки в громаді нема. Як чутка ходить, в комітеті є ще гроші, та лиш его предсїдатель, кс. дакан Свадовский, не спішить ся зі зложенем прилюдного обрахунку.

Зі сьвіта:

— **З північно-американьскої Руси.** Наш земляк, п. Микола Ардан, покінчивши медичні студиї на университеті в Річмонді, в державі Вірджінія, зложив лїкарский іспит і став асистентом одного з річмовдских шпиталїв. — Звісному москвофільскому інтриґантови та прислужникови айрішених біскупів, о. Обушкевичеви, зачинає вриватн ся. Майфільдскі парохіяни, довідавши ся про се, що він їх церков переписав на епископа Гобена, обурили ся і скликали протягом 3 днїв як 5 парохіяльних метінґів, на яких остро осуджувано поступки москвофільского-езуїдкого крутія. Парохія розбила ся на дві партиї. Обушкевичевого брата, Ювеналя, що був управителем церковного стору (торговлї), викинено зі стору. Те-ж саме задумують зробити і з самим о. Обушкевичем. Сповнив ся приказ: „Котюзї — по заслузї!“

— **Із статистики буджетової розправи** в австрійскім парламентї. Буджет на с. р. предложено радї державній 17 жовтня м. р.; перше читане тревало 6 днїв. Генеральна дебата заняла 6 засїдань, в якій брало в нїй участь кромі ґен. справоздавця і президента міністрів 30 бесїдників. В специяльній розправі промовлено при титулах: цїсарский двір і кабінетова канцеларня 4 носли, рада державна 6, міністерство справ внутрішних 42, краєвої оборони 18 просьвіти 81, скарбу 58, торговлї 30, земїзниць 22, рільництва 31 і судівництва 27 послів.

Що-до подїлу бесїдників після партий, клюбів і народностий, то промовляли в специяльній дискусиї: Молодочехи 60 разів, Поляки 51, німецкі людовці 43, поступовці 33, христиньскі социяльсти 23, кат. центр. 22, словіньско-хорватский клюб і соцыалісти по 17, словіньске центр. 15, Русини 14, всенїмці 13, німецка більша власність 12, чеські аґрарії і национальні соцыалісти по 10, ческа шляхта і хлопске сторонництво по 3, а викинци „дикі“ 19 разів. Міністри промовляли загалом 23, представителї правительства 11, а посли 394 разів. Всї ті промови заняли 2558 печатних сторін в стенографічнім протоколї.

— **Вінчанє чорногорского кн. Мірка** з Наталією Константиновичівною відбуде ся 12 липня. Дружбами в тім акті будуть цар российский і королї італийский і сербский, заступлені своїми повновластниками. Наречена прибуде з Терсту до Антівері італийским военним кораблем і ще перед вінчанєм буде підвесена до стану княжеского.

Дрібні вісти:

В часї тридневної візити Любета в Петербурзі продано там 50.000 его фотоґрафічних портретів. — Для жертв катастрофи на Мартініци зложено до тепер півтора мілїона франків. — Вчера вечером вибух пожар в Лящках мурованих під Львовом. Згоріло 22 господаств. — Хмари хрущів показались над портом гамбурским. Цїлими масами покрили улиці так густо, що треба їх було купами згортати і прочищувати дорогу. — Львівский кагал вніс за посередництвом краєвого виділу петицию до сойму о заснованє окремої школи для образованя учителїв жидівской релиґії. — Цїлий львівский ґарнізон вирушив нинї о 5 год. рано на т. зв. Uebungsmarsch по за городецку ґоґачку.

† Померли:

О. Михайло Мидловский, парох-ювілят в Крехівцях, станиславівскої епархії, упокоїв ся дня 25. с. м. в 76 році житя, а в 50 р. священьства В. в. п.!

Іосиф Карачевский, емерит. капітан, упокоїв ся у Львові дня 25. с. м. в 75 р. житя. В. в. п.!

Бібліоґрафія:

— **Ґі де Мопасан. Горля.** Оповіданя. Переклала Марія Грушевска. Наклад. Укр.-руської Видавничої Спілки у Львові. 1902. Цїна 1 К. 30 с. Зміст: 1. Горля. 2 Коршма. 3. Чорт. 4. Коло помершої. 5. Очікуваня. 6. Перший сьнїг. 7. Нашийник. — Стор. 100.

— **„Зорї“**, популярно-бентристичної часописи видаваної в Коломиї випуск 5. (За май 1902) містить: Борба підъ Термопилами. — Солодко вмирати за вітчину. — Чого учать нас Термопилї. — Фортуна. — Цїна випуску 5 кр. (10 с.).

Урядові вісти:

Вісти з еп. станиславівскої. Іменовані оо.: Мих. Кобилинський з Микпова II. місто-деканом Алекс. Уличицкий із Лановець ординариятским комісарем для скальского деканата. — На конкурс з реченцем до 15 липня розписані приходи: Вижниця, сучавского деканату, Вільшанпця, гоиацкого деканату Задубровиї, снятинського дек.; Цїнева, козом. дек.; Петрїв, жукївского дек.; Жабє-Слупейка, косівск. дек. і Ягельниця стара, чорти. деканату. — Консистория відіслала в намісництво в справі канонічної інституциї о. Конст. Цїпка на парохию в Виноградї. — Канонічно інституовані оо.: Лев Калїньский на Чорнозовци, Король Любович на Зелену, буч. дек., Іосиф Смерочинський на Воскресинї, Григорий Водняруг на Братківцї, тисмен. деканату і Іосиф Скалїй на Красїїв. — Введені оо.: Влад. Антонович, яко прив. сотрудник в Лихівцях, Мих. Дрождовский яко завідатель в Задубрівцях, Мих. Дурдева, яко завідатель в Вільшанпци, Яр. Луцик, яко сотрудник з правом управленя в Воронї, Влад. Смулка, яко прив. сотрудник в Іванівці, Леонтий Коростїль, б. катихит в Товмачи, яко систем. сотрудник в Нижневі, Іван Войнаровский, яко екснозит в Новосїлці, Возд. Минцей, яко завідатель в Кривотулах і Лев Ольшанський, яко прив. сотрудник в Гвоздавці. — О. Николай Возовинський з Далетова уміщений від конкурсового іспита на 6 лїт. — відпустку для покріпленя здоровля дістали оо.: Орест Кисїлевский із Незвиск на 8 недїль, Іосиф Березовский із Хороствова на 3 місяцї і Корн. Петровский із Перерости на 6 недїль, Лев Струтинський з Космача на 3 місяцї. — Консистория відіслась в намісництво о продовженє дотациї для прив. сотрудника в Жабє-Ільцї на дальші 3 лїта. — Правительство визначило на 1 рік дотацию для прив. сотрудників в: Кривенькім, Озерянах, Іванівці, Радчі, Хоросткові, Звинячі, Лихівцях, Мельници і Семаківцях. — Конкурси на катихитів шкіл народних розписані з реченцем до 18 (31) с. м. в місцях: Коломиї, Надвірної, Городенцї, Косові, Кутах, Гусятинї і Копичинцях.

Наданє презенти. Намісництво надало опорожнену парохію в Сажаві о. Іосифови Врачиньскому, дотеперішному пароховп в Книждворі.

— **Нововітворена американьска кавярня** у Львові, при ул. Третого мая, заслугує на те, щоби її звидїти, бо як на наші обставини препишно уряджена, та ще більше і для того, що з малими виїмками, всего того доконали львівскі фірми, котрі якостю і добором матеріялу і его ґустовним застосованем заслужили собі на похвальне свідоцтво.

Мебльові обитя, тапети, препишні плюшові драперії з аплїкациями і дивани походять зі звісної фірми „Филип Гас і сини“. Рівнож препишним викінченем відзначають ся дуже ґустовні жирандолї в новочаснім стилю з чистого бронзу примінені до електричного і ґазового осьвітленя, яких достарчила тутешна фірма „Лїнденберґера“. Кафлеві печи, що досконало огрівають, в дїлом зпов львівскої фірми „Гартмута“, так, що з виїмкою більярдів, машин до витворювання ледів і консервів, спроваджених від голосної фірми „Генрих Зайферт і сини“, начиня з хінського срібла від ц. і к. надвірного достави „І. Л. Германа“, порцелляни від фірми „Гас і Чижек“ з Відня — цїла зрештою кавярня, уряджена з таким небувалим у Львові комфортом, в приміром і доказом, що і наші краєві фірми потрафлять заспокоїти хоч би і які ґуста і вимаганя.

Цїни збіжа і других продуктів.

Львів 28 мая. — Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 9·60 до 9·80 а на термін 7·50 до 8·—, *жито* старе 7·— до 7·25 а на термін 5·75 до 6·—, *овес* оброчний старий 7·90 до 8·20 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 6·25 до 6·50 а броварний 6·50 до 7·—, *рїпак* 10·75 до 11·25 *льняна* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·50 до 7·50 а до вареня 8·25 до 10·— *вика* 7·— до 7·50, *насїне льняне* —·— до —·— *насїне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·35 до 6·50, *гречка* 7·60 до 8·25, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·30 до 6·50, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 50·— до 60·—, біла 50·— до 70·—, шведска 60·— до 80.—, *Спіріту* loco за 50 пітрів 16·— до 16·25.

ЛИПП

в ресторациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА,** улиця Трибунальска ч. 12 дім власний, можна дістати щоденно вже о годині 8-ій горячі сніданя.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15 кр.
Сікані легкі	12 „
Фляки	12 „
Ніжка телача з хріном	10 „
Кобаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

Всякі напитки в найліпших родах по найумірканійших цінах; для певности, що походять з мові реставрациї даю відбиральчим марки. — Найліпші вина по найдешевших цінах починаючи від 40 кр. літра

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків зась смотрець кухни.

З високим поважанєм

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Руснн молодець, письменний, справний до всякого занятя, рад би дістатись до домашної служби в руским домі. Просить адресувати: Львів, poste restante **M. L. 19.**

Глядає посади півця церковного кандидат безженний, з добрим голосом. Адрес: Петро Федаковский в Угриновцях, о. п. Дуплиска.

Пропу служити

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти“.

Препоручає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, російских пальошів, дитинних забавок, вспільних альбумів, варт з видами, мил тоалетових і перфумерий.

942 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИИ.** 32—156

По цінах найдешевших. Без конкуренции.

Рѣкъ заснованя 1892.

ДНѢСТЕРЪ ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ у Львовѣ, Ринокъ ч. 10 домъ „Просвѣты“

есть единокимъ руским Товариствомъ асекураційнымъ.

Фонды Днѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	386.402 К 83 с.
Резерва премій	205.227 К — с.
Резерва спеціальна	6.000 К — с.
Фондъ емеритальный	47.753 К 76 с.
Разомъ:	645.383 К 59 с.

„ДНѢСТЕРЪ“ обезпечуе будинки якъ такожъ збоже и пашу противъ шкодъ огневыхъ. Всѣ 3 Вп. Епископскій Ординаріяты припоручили Днѣстеръ Вел. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ.

ОПЛАТА ПРЕМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый зыскъ, надвышку въ оплатѣ, роздѣлае Днѣстеръ межи своихъ членовъ яко звороты. Въ рр. 1900 и 1901 выносить зворотъ 8%.

ШКОДЫ выплачуе Днѣстеръ дуже скоро, а оцѣнку шкодъ переводить разомъ зъ Делегатомъ и 2 членами мѣсцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ 5·075 вѣдшкодованя въ сумѣ 2,656.787 кор.

ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позычки въ Банку краевѣмъ и касахъ ощадности, бо касы тѣ принимаютъ полісы Днѣстра при позичкахъ гіпотечныхъ.

НА ЖНИВА можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капіталы на дожите, посмертій капіталы, посаги, ренты и т. д. въ Краєвскѣмъ Товариствѣ, а зъ провізіи вѣдъ тыхъ обезпечень вѣдступае Днѣстеръ часть на руский добродѣйный цѣли.

АГЕНЦІИ передае Днѣстеръ радо селянамъ-господарямъ, особливо де нема близко агенцій Днѣстра. Агенты заробили 349.486 К. провізіи. 34

Вѣдъ огню обезпечайте ся тѣлько въ „Днѣстрѣ“!

На житєобезпеченя ще тѣлько черезъ Днѣстеръ!

Селяне убѣгайте ся о агенціи Днѣстра!

Ю. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР

у Львові, улиця Войтїха число 9

виконує всякі працї в обсягу маляротва церковного: образи, іконостати, декорациї стін, і пр. а також портрети з натури і після фотоґрафій.

Поручає ся прото Вел. Духовенству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовленя.

Цїни умірковані. 289 15—

Торговля „Під Пальмою“ З. Маєвского

давнійше Ст. Войцїховского і Задуровича) **Академіцка 6** поручає

На сьвята

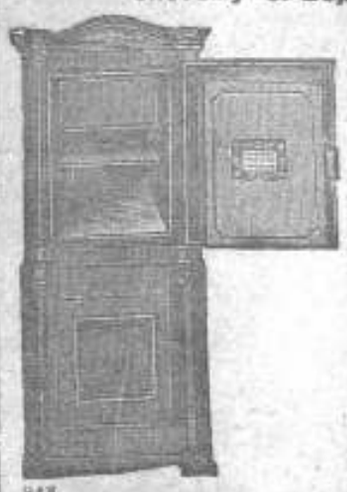
Знаменитї натуральні вина	40 кр. фляшка
Зеленики	55 кр. фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава доскопала	по 64, 80, 100 і 1·8 кр. за ½ кільогр.
Розинки	по 36 кр. а мигдали по 60 кр.

315 18—36

Поручаю Хв. Комітетам церковним, яко одиноке забезпечене против огню і злодіїв

ОГНЕТРЕВАЛІ КАСИ

снотему С. Вертґаймера у Відни



по можливо найтанших цїнах а то по: 80, 90, 120, 145, 170 зр. і вище приймаючи рівнож сплату ратами.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

М. КОРКЕС

ЛЬВІВ

ул. Городецка ч. 10.

Фабричний склад машин рільничих, сикавок, роверів і пр.

Цїнники даром і оплатно.

343 8—10



Поручає всякі стампілї научукові і металеві. Таблицї литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнизших цїнах. 241 11—52

А. ЗІҐМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.

РОВЕРИ

найлучшї, нові або уживані, а також всї прибори колярскі по найдешевших цїнах набути можна виключно

в складі роверів „Patria“

Львів ул. Сикстуска ч. 12.

154 8—10

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заробити особы всякого стану въ кождій мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папербвъ державныхъ и льосбвъ. Згодошеня до: LUDWIG GESTERREICHER, VIII. Deutschgasse 8, BUDAPEST. 111

Свій до свого!

ЕВСТАХІЙ УСТЄНЬСКИЙ

Фабрика бронзівничa знарядів церковних

Львів, ул. Сикстуска 30

поручає:

Вир. Духовеньству свою руску робітню і виконує всякі предмети церковні як: чаші, монстранції, лямпи і ліхтарі після найновійших взірців. Рівнож приймає всякі відновлення і направи як: золоченє, посріблюванє і пікльованє; платерує начинє столове. Ручить за роботу виконану в моїй фабриці і за якість материялу. Роботи виконує о 15% дешевше від всїх фірм так краєвих як і заграничних. 291 14—15

Солідно а дешево!

УЧИТЕЛЬ органъ рускаго товариства педаґоґічнаго двотыжневникъ педаґоґічно-научный, выходитъ вѣдъ 1 червня 1882 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 29. Предплата рѣчна 3 зр., пѣврѣчна 1·50 зр., чвертьрѣчна 80 кр.

Ч. 111. Львів, Субота 18 (31) Мая 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошения звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошени числить ся по 20 с. за стрічку.

Нарада москвофілів.

Позавчера, в четвер, дня 29 с. м. відбуло ся у Львові в Народнім Домі „генеральное Собраніе членовъ политеского Общества „Русская Рада".

Збори були строго довірочні, доступні лише для москвофілів, а тої довірочности стерегли з надвору поліцийні аґенти, а в середині „московскі опричники", про котрих пишемо низше в окремій статейці. З тої причини наші інформациї про ті збори з природи річи мусять обмежати ся майже лише на справозданях вчерашного „Галичанина" і вчерашного „Русского Слова". Та справоздання ті — помимо їх тенденційність — ще не докінчені, а що найважнїйше, резолюциї ухвалені на тих зборах доси ще не оголошені. Тим-то ми будемо ще мусїли раз до сеї теми вернути, а поки-що подїлимо ся з нашими читачами тим, що вже нам в тій справі відомо, чи то з ревеляций москвофільскої праси, чи то з приватних информацій.

Після запевнень „Галичанина" явило ся на се „генеральное собраніе выше 300 человѣкъ. — священниковъ, мірской интелигенціи и крестянъ". О скілько нам відомо, число учасників було значно менше; переважно були се сьвященники, менша часть сьвітскої інтеліґенциї і кількананайцять мужиків, котрим заплачено дорогу і на-силу привезено на збори.

Збори отворив адв. д-р Добрянський; привитав зібраних і запевнив, що „мы (себто: москвофіли) живемъ, жити хочемъ и жити будемъ". — Відтак наступив вибір президиї. Предсїдателем зборів вибрано проф. д-ра Н. Антоневича, а его заступником о. В. Давидяка, а кромі того почетними предсїдателями: о. І. Красицкого і сов. Л. Рожанковского. Секретарювали: адв. Черлюнчакевич і концепіент Крушинський.

Перший „произнесъ къ собранію рѣчь" д-р Антоневич. Він заявив, що „Общество „Русская Рада" есть собственная представительница русского населенія Галичины", дальше запевнив, що москвофіли консервативні і гордять ся тим — вкінци накинув ся на „украінцоф" за те, що в часї „нової ери" і „нового курсу" увійшли „въ тайное соглашеніе съ противниками нашего народа". Очевидно, д-р Антоневич не признав ся, що і він в тім часї всіми силами намагав ся увійти „въ тайное соглашенія" з Баденім і Поляками, але між стрічками его промови пробивав ся жаль, що ему і москвофілам не удало ся тоді того „соглашеніе" заключити, — а рівночасно надія, що се бодай тепер удасть ся. Відтак „сеніоръ нашихъ парляментаристовъ" отець Красицкий „въ короткой, но ядренной рѣчи" спохватив ся трохи за пізно, що „историческая партія" зачала свої „совѣщанія" без „отпѣвія „Христосъ воскресе" і для того вніс, щоби зібрані „отпѣли „Христосъ воскресе". Що з тим внесенем стало ся, мовчить „историческая" праса.

По сім наступив „отчетъ д-ра Павенцкого о дѣятельности выдѣла Р. Рады".

О. Диков говорив, що „относительно другой партіи слѣдуетъ держатись на сторонѣ".

Д-р Дудикевич „удостовѣрилъ", що „если Русская Рада не можетъ похвалитись такими успѣхами, какихъ мы всѣ желаемъ, то вина по сторонѣ ея провинціяльныхъ членовъ" а опісля „произнесъ политическій рефератъ". Головний зміст того реферату був такий, що „украінци" звели ся на-шінаціо і стали соціалістами, а за те „русско-народная партія" скинула з себе окови „рутенизма" „добыла изъ своего сердца могучую мысль національного и культурного единства русского народа" і від тої пори „русско народная партія страшно (sic!) окрѣпла"; говорив богато о тім, що „мы должны учити ся, развивати и плекати (sic!) общій русскій, т. е. великорусскій языкъ"; а вкінци своєї бесїди ужив всеї „блистательної" краснорічивости, щоби лише відогнати від „собранія историческои партіи" страшний привид смерти, повторючи на ріжні лади, що москвофіли ще живуть, що они страшно (sic!) окрѣпли, що „въ розпространеніи" москвофільскої ідеї „замѣтенъ значительный прогрессъ", та що москвофіли не думають вимерти так скоро, як того хотїли би їх противники. — На сім уривав ся справозданє вчерашного „Галичанина", а з „Русского Слова" довідумо ся дальше, що реферат о школах мав проф. Ф. Свистун; він поставив внесенє, щоби „Русская Рада" просила краєву раду шкільну і міністерство о „скасованє фонетики"; якийсь надутий москвофілами мужик говорив на тему, що „теперѣшная молодежь безъ вѣры въ Бога, — що не знає по старорусски (sic!) читати и що думае лишь о подбурюваню хлоповъ и хоче довести до того, щобы люди томились по криминалахъ", вкінци редактор Марков „предложилъ, щобы Р. Рада старала ся въ каждомъ повѣтѣ найменше разъ или два разы въ годъ скликати народныя собранія или вѣча".

Москвофільска праса, подаючи справоздання з того „генерального собранія Русской Рады", старає ся надати тому „собранію" і і цілій москвофільскій „партіи" незвичайну вагу і силу, при чім не лише розминає ся з правдою, але посуває ся аж до съмішности. Показує ся се хочби із самого вступу справоздання, надрукованого у вчорайшім „Галичанині" п. з. „Политическое собраніе".

Читаємо там такі фрази: „... собраніе членовъ политического Общ. „Русская Рада" во Львовѣ было величавою манифестациею русско-народной партіи и авторитетнымъ выраженіемъ мнѣній и требованій русского населенія Галичины (?!)... „Уже одно число (?!) участниковъ собранія... придало рѣшеніямъ собранія надлежащее значеніе въ виду правительства, перховодящей въ краю польской партіи и другихъ русскихъ партій и групъ. Спокойствіе и серіозность ... свидѣтельствовали о политической зрѣлости... Численное присутствіе крестьянъ (?!— всего кількананайцять!)... является непреложнымъ доказательствомъ... жизненности русско-народной партіи". А описуючи сам „ходъ совѣщаній уживає москвофільска праса разврат самі суперлятива: всьо там на тім „собранію" було „блыстательно" — восторженно — шумно — страшно — дуже разумно" — і „даже единодушно и единогласно"! Що-до тої „единодушности и единогласности", то ми чули, що межи москвофільскими „предводителями" а провінціональними москвофілами прийшло до суперечки і непорозумінь, коли обговорювано справу „соглашенія" з польскими верховодами; отже не було так дуже все „единогласно" і „единодушно".

Не трудно зрозуміти, длячого москвофільска праса, описуючи се „политическое собраніе" так пересаджує, прибільшує, украшує і прибріхує аж до съмішности. Москвофілам іде о те, щоби „въ виду правительства и верховодящей въ краю польской партіи" показати себе такою силою, з котрою оплатить ся зробити „соглашеніе". Тим також поясняє ся, що на тім „политическомъ собранію" не порушено анї одної справді жизненної справи, анї одної „злоби дня", — не піднесено протесту против наших кривд і наших гнобителїв — і взагалї не сказано нїчого такого, щоби нашим гнобителям і верховодам могло не подобати ся. — Та про се будемо могли поговорити основнїйше аж другим разом, коли будемо мали перед собою повне справоздане з того „собранія", а особливо текст ухвалених резолюций.

З державної ради.

Інтерпеляции.

На вчерашнім засіданю палати послів п. Пернерсторфер завдав, аби президент палати звернув ся до міністра судівництва в справі конфіскати лїнцкою прокураторию вичитаної в палаті інтерпеляциї. Президент обіцяв се зробити. П. Дашиньский інтерпелював президента міністрів в справі виганяня чеських і польских робітників з Прус. Міністер заграничних справ не зробив в тій справі нїчого поважного. Дашиньский інтерпелював також міністра судівництва в справі поступованя начальника повітового суду в Чорткові, а міністра внутрішних справ в справі подїй при виборі посла до ради державної в Тернополи.

Емеритура держ. урядників.

Міністер фінансів предложив проект закона в справі зміни закона, згідно доповненя постанов о емеритурі державних урядників. На підставі сеї норми емеритура для державних урядників, котрі перед 1 вересня пішли на емеритуру, має бути підвищена в низших 5 класах ранґи о 10%, однак найменше підвищенє має бути 800 К.

Платня вдовиць.

Міністер фінансів предложив дальше проект в справі дальшого підвищеня платні для вдовиць по державних урядниках і державних учителях. Після сего закона підвищенє має наступити о дальших 25%. Загальне підвищенє не повинно переступити 50% первістної платні.

Інжинїрский титул.

Предложенє о інжинїрскім титулї відіслано на внесенє Штайнвендера назад до комісиї.

Термінова торговля збіжем.

В дискусиї над предложенем о терміновій торговли збіжем міністер рільництва заявив, що правительство не противить ся законови, котрого цїлею є обмеженя термінової торговлї збіжем і мінеральними фабрикатами. Дискусия була впрочім дуже коротка. По промові ґенеральних бесїдників засіданє замкнено. — Слідуюче засіданє нині.

Палата панів.

На вчерашнім засіданю палати панів розпочала ся буджетова дискусия, в котрій д-р Кербер порушив найважнїйші справи внутрішної політики Австриї.

Національне питанє і парлямент.

Міністер не хоче ховати голови перед національним питанем. „Се питанє мусить бути розвязане. Правительство рішило сю важну справу безпроволочно зближити до полагодженя. Тревале розвязанє національного питаня введе нове уформованє відносин в палатї послів, котре запевнить палатї правдиву спосібність до полагоджуваня важних задач державних. Мимо парляментарного полагодженя буджету, дотеперішний спосіб нарад не дасть ся удержати, треба буде подумати над иншим методом і наслїдувати примір инших держав в нормальнім і скорійшім полагоджуваню буджету. Конечною річею є, аби перед кождою сесию мати вже більше менше уформований образ ходу сеї сесиї і не тратити часу потрібного до праці. Однак передовсїм маємо обовязок через полагодженє національного питаня оперти державу на сильних підвалинах."

Угода з Угорщиною.

Президент кабінету застерігаєсь против евентуального закиду, що Австрия хоче використувати Угорщину, або здержати її економічний розвій. „Австрия має в Угорщині головний торг для продуктів свого промислу, а рівночасно є головним торгом для продуктів угорского рільництва. З того можна би заключати, що економічна спільність обох держав стоїть на сильних ногах і не повинна бути квестіонована. Але так не є. Суть іменно инші обставини, котрі стоять на перешкоді, так, що не можу затаїти перед палатою моїх сумнівів що до результату так довго тревающих вже переговорів."

Рішучість Кербера.

„Не хочемо нарушити угорского стану посіданя, анї що небудь забирати, але не можемо позволити на се, аби була можлива інтерпретация в користь Австриї. Так само конечно є управильненє условій нашого економічного істнованя і тут від наших услівій не відступимо. Однак всї мусимо старати ся о скоре закінченє переговорів, аби не допустити до примусової ситуациї, з правила нещасливої, котра не дасть ся погодити з понятєм мирового діланя. Хочемо іти д найостаточнїйших границь вічливости, аби задержати спільність, але не причинимо ся до спільности, котра не буде істнувати в дійстности."

Буджет.

„Австрийский буджет опертий на сильних підставах, але в будучности треба поступати дуже осторожно супротив видатків, котрі увійшли до буджету."

На першім засіданю закінчено ґенеральну дискусию над буджетом і полагоджено буджет міністерства просьвіти.

Слідуюче засіданє нині.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Спільні делеґациї.

Будапешт. Угорска делеґация ухвалила етат міністерства заграничних справ і етат окупиционний.

На чорногорскій граници.

Будапешт. На чорногорскій граници в місцевости Білек, чорногорскі воякы застрілили чотирох австрийских вояків.

Революцийний рух в Росиї.

Полтава. Тут згоріла фабрика оружия. Великі маси амуніциї експльодували. Ратунок був неможливий. Страту числять на 5 міліонів рублів. Огонь був підложений.

Відень. В Варшаві відкрито нігілїстичний заговор. Арештовано 5 студентів, 2 хеміків і 13 офіцирів. У них знайдено 40 динамітових набоїв.

Лондон. Доносять, що на харківского ґубернатора, кн. Оболеньского виконано револьверовий атентат. Куля не трафила. Справу старають ся затаїти.

Мир в Африці.

Претория. Условія мира вже обговорені в найменших подробицях. Делеґати Бурів відїхали з Преторії. Ґубернатор Мільнер відїхав в четвер до Йоганесбурґа.

Лондон. На одних зборах льорд Россебері сказав, що условія мира будуть за кільна днїв оголошені і висказав надію, що всї будуть підпирати правительство в пацифікационних змаганях.

Капштад. Репрезентанти Бурів радять дальше в Вереніґінґу в таборі зложенім з 20 шатер, віддаленім о 2 милї від желїзничої стациї.

Towarzystwo szkoły ludowej.

I.

В нашій народній роботї, котра з відомих всїм, а не від нашої волї залежних причин звертати ся мусить передовсїм на оборону нашої національної екзистенциї, є головною і незвичайно важною хибою: брак достаточної орґанізациї наших сил. Маємо велику силу жовнїрів, далеко ще більшу силу таких, що могли би бути жовнїрами, але не маємо — войска. Дальшим конечним наслїдком такого невідрадного стану річи є, що й наша тактика не може вийти поза межі найпервістнїйшого способу оборонної чи то, лїпше сказати, відпорної борби. Всї знаємо, а ще частїйше мовби лише інстинктовно відчуваємо, що житє наше з усїх сторін загрожене, що противник наш з усїх сторін на нас наступає, мовби желїзним обручем чим раз сильнїйше нас стискає; але ми звичайно аж тогдї, коли противник уже ударив на нас з котрогось боку, мобілїзуємо немуштрованих рекрутів і ставимо на заатаковане становище — на те хиба, щоби нас з усьміхом погорди відшмарено на бік одним замахом. І знов опісля нїби відпочиваємо по розгромі, сил набираємо, нїби орґанізуємо ся, но чім скорійше або пізнійше повторяє ся те саме, що було, — розгрома. Мало хто також застановляє ся над тим, що кождий виконаний на нас атак є лише одним маневром в цілій основно обдуманій системі стратеґічно скомбінованих рухів неприятельскої армії, армії доскопало зорґанізованої, зложеної після всїх вимог найновійшої стратеґіки з усїх родів збруї і вимуштрованої до всякої военної і полевої служби, коли тимчасом у нас брак навіть найпервістнїйшої орґанізациї, бо не маємо навіть розста-

Найлїпші французскі папериці циґаретові

„LE GRIFFON"
Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 155 12—26

Найлїпші французскі тутки циґаретові

вленних чатів і справних розвідчиків, котрі би нам давали знати про плани і рухи наших противників. Длятого ворожі атаки звичайно заскакують нас несподівано і неприготовлених.

Не говоримо вже про польску авангарду, що для obrony wschodnich kresów так енергічно будує на Руси narodowe twierdze у виді косцюлків і каплічок; не говоримо про всілякі матечки і сьостшички, що мов маркетанки ідуть разом з тою авангардою та розбігають ся скрізь по краю, щоби для неї в охронках і шкулках приспорювати поживу; не споминаємо про кулка рільничі і цілу знаменито зорганізовану сіть польских Соколів, що справно комбінованими руками доповнюють стратегічну акцию тамтих двох корпусів. Се річи всім нам знані, але знані лише загально, мовби лише зо слуху; докладні подробиці тої акції є нам так само мало знані, як і богато дечого иншого, а вже й не казати о тім, щоби ми здобули ся доси на якусь систематичну, зорганізовану акцию оборонну чи бодай відпорну.

Сегодня хочемо указати на дуже небезпечну, бо зарівно добре, як і всї иньші сили наших противників, зорганізовану, легку, летючу кавалерию, котра зве ся Towarzystwo Szkoły ludowej. Товариство се скінчило як-раз тепер десять лїт своєї дїяльности і в лат. Зелені Сьвята мало в Кракові свої загальні зборы. Тим більше годить ся познакомити нашу суспільність з цілями того товариства, его орґанізацию і з плодами его дотеперішної роботи.

Товариство Szkoły ludowej, заложене в сотну річницю конституції 3-го мая, поклало собі за ціль: попирати в австрийскій державі народну школу з польским язиком викладовим: 1) удїляючи громадам запомоги або безпроцентові пожички на закладане або будову народної школи, заосмотрюючи народні школи і молодіж в наукові прибори і т. п., 2) помагаючи учителям в дальшім образованю, 3) удїляючи учителям нагороди за ревну працю, 4) висилаючи вандрівних учителїв для поучуваня народу, 5) закладаючи народні читальні і безплатні виложничальні книжок, 6) оголошуючи конкурси на популярні книжки для народу, 7) попираючи періодичні письма для народу.

Орґанізация товариства має наче сїтию обгорнути цїлий край. До сего мають служити місцеві кружки чи то „кола“. Де лише найде ся 20 членів товариства, там закладають місцевий кружок; в містах, що мають над 20.000 населення, місцевих кружків може бути кілька. На загальні збори товариства висилають місцеві кружки своїх відпоручників.

Ціль і орґанізация товариства, як бачимо, в дуже гарні; а коли би тут ходило о просьвіту простого народу польского, то ми лише з похвалою могли би глядїти на те, що раз таки і Поляки взяли ся дбати о добро свого меншого брата. Коли ж бо, як всяка опіка Поляків над простим народом звертає ся передовсїм, коли не єдино, на нарід руский і далека є від того, щоби мати на увазї справдї добро народу, так і в сїм разї ходить товариству Szkoły ludowej передовсїм о kresy, о ратоване мілїона „польских“ душ на Руси, — значить, о польонїзацию руского народу. Що річ справдї так має ся, побачимо дальше.

З остатного справозданя управи товариства виймемо що важнїйші подробиці. Членів числить товариство около 8.000, кружків 87. Читалень і виложичалень заложило товариство доси 155; в остатнім роцї прибуло 16 нових кружків (між ними в Ворщеві, Бродах, Бучачи, Глинянах, Городенцї, Жовкви, Олеську, Сокалї), 34 нових читалень, число томів в читальних збільшило ся о 5209, число читальників о 28.732. Шкіл утримує товариство 14 з фреквенцією 1767 дїтий; в остатнім роцї прибули дві нові школи, між ними одна в Речполи в перемиским повітї, а приготовлени робить ся до заложеня шкіл у Волосові (повіт надвірнянський) і в Слобідцї під Манастирисками.

Товариство орґанізувало в краю курси для аналфабетів; таких курсів уладжено в Галичинї 15, на Буковинї 3. Від 30. червня 1901 р. видає управа товариства також свій орган, Miesięcznik Towarzystwa Szk. lud.

Доходів мало товариство в остатнім роцї 83.224 К, а розходів 80.745 К. Майно товариства складає ся з таких позицій: основний фонд 79.357 К, фундациї 21.000 К, движимости, недвижимости і біжучий фонд 247.526 К.

Московскі опричники.

Щойно недавно скінчив „Ґаличанїн“ ряд денунціяторских статий про „одичїне української молодежи“, котре-то „одичїне“ — походом кажучи — проявляє ся тим, що наша ґімназияльна молодіж не хоче супокійно слухати обединительних елюкубрацій, але протестує против них будь-що-будь ідейним способом, бо співом національного гимну. „Одичїне“ се приписав „Галичанїн“ виливови української літератури і руских ґімназий, противставляючи натомість ему „общерусскую высшую культуру“, яку-то ніби мали собі присвоїти галицкі москалята.

Та ось позавчера зайшов знова до краю обурюючий факт, котрий сьвідчить, що коли що перейняли наші москвофіли з „общерусской“ культури, то певне не ту сторону, котра видала найкрасших корифеїв российского духа, але як раз з'останки азийства, слїди монгольской культури, котрої квінтесенцию: нагайка і кулак — ще й до того звернені против дїтий. — Ото в день „Генерального Собранія Русской Рады“, котре відбувало ся в великій сали „Народного Дому“, московскі опричники зібрані на 1-ім поверсї при вході до сеї салї в звірский спосіб, без ніякої причини, кинули ся на переходячих тамтуди трех руских ґімназистів і тяжко їх побили. Кажемо: „без ніякої причини“, бо справдї згадані ґімназисти, ані одним словом ні жестом, не дали москвофільскій банді найменшого приводу до сего нападу.

Річ мала ся так:

Ученики руской ґімназиї: Сїмянович, Гайдукевич і Любович йшли около 10-ої годині рано, сходами з долу на третий поверх, де містить ся руска ґімназия. Ледви вийшли вони на перший поверх і зробили перші кроки на сходах, ведучих з першого поверху на другий, коли з стоячої перед дверми і в дверах салї „Народного Дому“ купи старших і молодших кацапів та кацапенят (переважно ученики нїмецкої і ріжних польских ґімназий) роздав ся голос молодого яничара, ученика руской ґімназиї „Глібовіцкаво“: „Что желаете „шанібні“ українци?! — То українци! Пайдократи! Бити їх!“ — І в тій хвили, заки зачислені мали час отямити ся, о що ходить, вся зволоч, як на одну команду, з криком: „Вон українци! вон пайдократи! Бийте їх!“ кинула ся з боксерами і палками в руках на нападених, що бачучи одиноку, уоружену товпу, пустили ся втїкати горі сходами в напрямі ґімназиї. Кацапска дич за ними, і в одній хвили допала йдучого з самого заду, ученика Сїмяновича.

Градом посипали ся на его голову, карк і плечі удари десятків рук а потім друлено его з цілої сили сходами на дїл. На его щасте в тій хвили надійшло сходами кілька пань і на них впав здрулений з цілим розгоном та тільки їх несподіваній помочи мав завдячити, що не впав коміть головою на камінну платформу і не розбив собі голови. — Двох других учеників: Гайдукевича і Любовича дігнала друга шайка московских опричників на 2-ім поверсї і тяжко побила їх боксерами і кулаками, мірлючи в голову, шию і плечі. З яким диким озьвіренем се дїяло ся, сьвідчить факт, що один з побитих (Любович), одержавши кілька ударів боксером під плече, лежить хорий в ліжку.

Отсе сам нагий факт, що сьвідчить, як низько упала моральна уровень московских яничарів та яничарків, між якими першу ролю грали синки москвофільских матадорів: Мончаловский, Красицкий, Площанський, Глібовицкий і иньші.

Та сей факт можемо осьвітлити даними, котрі вказують, що згаданий напад був з гори з'орґанізований на кілька днїв перед „Собраніемъ“. — Ото ще на кілька днїв перед „Собраніемъ“ згаданий Красицкий, чванив ся боксером, відгрожуючи ся руским ґімназистам, що се „на українцоф“. Рівно-ж на кілька днїв перед „Собраніемъ“ москвофільский яничар К. дістав „Дністра“, протеже д-ра Короля, заповідав перед мешкаючими з ним ученицями, що „має ся бити українцоф“. А в день перед нападом два ученики VI-ої б. класи руской ґімназиї, москвофілики: Ковч і Головач, зі значучим сьміхом і жестами, показували собі приготовлені боксери.

Так отже, як зі всего показує ся, цілий напад на „українцоф“ був вже згори уплянований і то певне не самим яничарским нарибком, але якимись старшими, більше безсовістними, головами. — Додамо ще, що мабуть та сама банда, котра таким звірским способом напала на згаданих ґімназистів, якої пів години перед нападом стояла в улиці Корнякти (за „Народним Домом“) і видїмо ждала на „бефель“. В тім надійшло кількох москвофільских академиків (між ними два теольоґи), а один з них — видко „ґенералїссімус“ виправи — сказав: „Тепер вже ходїм!“, почім вся голота пішла до „Народного Дому“, де зараз таки „погуляли“ собі справдї яничарским способом.

Замітити треба, що та сама компанія цїлий божий день вистоювала в дверех салї „Народного Дому“, запивала ся в „Русскомъ Касинѣ“ та волочила ся, шукаючи нових жертв, по коридорах поднірю і сїпях „Народного Дому“. Около 6-ої години двох таких „боксерів“, Красицкий і Русин, напали в брамі від вірменьскої улиці одного ученика з руской ґімназиї і зачали окладати его боксерами. В тім надійшов старший ученик і бачучи, що дїє ся, оборонив товариша та при помочи находячого ся, як звичайно в часї публичних зборів в „Народнім Домі“ поліційного аґента, відібрав від одного зі згаданих яничарів боксер.

Вістка, що кацапня побила наших ґімназистів, обурила до живого технїчну молодіж, і пробуваючих у Львові академиків, і вони в числї 10—15 люда зібрали ся в однім ресторанї, де вже комерсувала добра сотка старої і молодої кацапні. Коли-ж д-р Дудикевич, обожатель Глїбовицкого, скінчив свою московску промову і кацапня заінтонувала: „Вийз на матушке“ — наша молодіж гукнула: „Не пора Москалеви й Ляхови служить“. Кацапня, так відважна, коли прийде ся їй купою, ще до того з боксерами, бити дїтий, вислухала сего співу даючи тілько незначні ознаки невдоволеня, а навіть не поважила ся реаґувати, коли молодіж грянула, розповсюднену студентску пісню, котрої кожда строфа кінчає ся рефреном: „О честь вам, кацапскі лайдаки!“ Поклавши уха по собі і поховавши носи в склянки, мусіла товпа кацапів вислухати співу гуртка безоружної молодіжи. Видко, нечисте сумлїня обезсилює і товпу!

До справи сего нападу ми ще повернемо, але тепер вже з гори мусимо зазначити, що таких брутальних кулачних нападів, кацапні на дїтий мали ми в послїдних місяцях аж три: 1) напад старого Мончаловского, Свенцїцкого і сторожів „Народного Дому“ на дїтвору з 1-ої і 2-ої кляси в часї „Ніколаевской вечерінкі“, коли-то дїтий било кулаками по голові, копано і здруковано зі сходів; 2) напад перемиских опричників: д-ра Черлюнчакевича, звісного пімчини Луцина, Левандовского на перемиску дїтвору в часї ювилейного вечера о. Матковского, де поступовано так само і 3) позавчерашний розбій в „Народнім Домі“. З усего того заключати треба, що серед москвофільского табору росте з одного боку могольска звірскість, з другого-ж безличність, котра ще й збільшає ся безкарностию опричників. Отсе овочі „общерусской“ культури!

Тріюмфи Русинки в Парижи.

Наводимо тут відзиви найповажнїйших французских дневників про нашу землячку С. Крушельницку та ві перший виступ на сценї великої парискої опери в дни 17. с. м.

Дневник *Gaulois* пише так:

„В великій опері виставлено „Льогенґріна“ Ришарда Ваґнера. — Партию Ельзи співала молода прегарна співачка п-на Крушельницка, артистка царских театрів в Петербурзї і Варшавї і своїм незрівнанним чаром і незвичайної красоти голосом прямо очарувала публику. — Меа Крушельницка (хрестне ві імя Сальомея, з чого здрібніле „Меа“), що дебютовала вчера в опері, є польского (sic!) походженя. Уродила ся у східній Галичині, в краю чисто руским (ruthene) з вітця сьвященика греко-уніятского обряду; (сьвященикам сего обряду дозволено женитись). — Музичне образоване дістала в консерваторії у Львові а перші ві виступи відбулись в опері сего міста з великим успіхом. Заанґажована відтак до варшавскої опери, співала тут через два роки від 1898 до 1900, переважно в операх італійских великого стилю і в „Гальцї“ Монюшки. Молода співачка виступала рівнож в опері петербургскій і тут визначилась в партії Тетяни в опері Чайковского „Євген Онеґін“. П-на Крушельницка есть тепер дійстно найбільшою славянською артисткою.“

Иньший дневник, *Figaro* наводить ті самі детайлї що до ві походженя і артистичної минувшини, а відтак каже, що Крушельницка одушевила нечувано цілу паріску публику своїм великим талантом, справдїшною артистичною інтуіцією і прегарним голосом.

Вкінци ґазета *Voltaire* пише так: „П-на Крушельницка, що виступала в партії „Ельзи“ вчарувала всіх першим своїм виступом. — Помимо легкої недиспозиції, помимо зворушеня, яке дуже легко пояснити тим, що артистка співала Льогенґріна перший раз по французски, у Франції і на сценї дотепер ві зовсім незнаній, — віднесла п-на Крушельницка правдивий і великий успіх. П-на Крушельницка дала дійсно такий правдивий шпр артистичний там всїм вибраним, котрі мали щасте бути того вечера на тім великім тріюмфі штуки, що памать о нїм на дуже довго лишить ся у нас“.

Як довідуємо ся, до тих „вибраних“, що були того вечера в великій паріскій опері на тім тріюмфі штуки, належала також велика княгиня российска Марія Павловна, а князь Орлов приходив до нашої землячки, щоб передати ей поздоровленя від вел. княгині. — П-на Крушельницка виступала відтак ще два рази в тій самій опері і тій самій ролї (другий раз минувшої суботи, і третій раз минувшої середи), — а сими днями має вернути назад до Варшави.

Атлянтида.

Велика катастрофа на Малих Антилах і вулканічні забурення в цілій середущій Америці що викликали у ґеольоґів поважні побоюваня о долю сеї части континенту, пригадали людям старинний переказ про затоплений під антлянтийским океаном край — цвитучу Атлянтиду. Пишуть про неї Сольон, Плято, Плютарх і инші старинні Греки, а першу звістку про неї мав принести до Грециї Сольон, повернувши з довшого побуту в столици тодішної єгипетскої культури — Саїс. Ось-що розказує про сю справу Сольон а за нам Плято: Коли Сольон зачав раз розказувати ученим єгипетским жерцям перекази про перші початки Геллядї, вони сказали ему з осьміхом: „Сольоне! Сольоне! ви Греки ще справдїшні дїти. Нема між вами старих!“ На запит Сольона, як він має се розуміти, сказали єгипетскі мудрці: „Всї ви молоді духом, бо перекази ваші цїлком не старинні. Есть переказ про Фаетона, сина совїшного бога Геліоса, що він поводячи кіньми его совїшної колїсницї, спалив усю землю. Се виглядає на казку, але в тім є зерно правди. Земля нераз вже підлягала великим знищенням. У вас є переказ про потопу. А таких потоп було кілька.“ — І ту зачали жреці розказувати Сольонови про затоплений під Атлянтиком край. Мав він бути так просторим, як Мала Азия і Лїбія разом, та лежав за морем, кілька днїв корабельної дороги (як каже Плютарх: „Кілька тисяч стадий“) на захід від „Гераклевих стовпів“ (Гібральтарского проливу). Був се мабуть великий остров, покритий буйною ростинностию, богатий в ріки і озера, рудоносні гори, теплі жерела і т. д. З ростинних плодів звіслі були „овочі о твердій лушпині, що давали напій, мясо і олій“ (се мабуть кокосові орїхи!). Край був заселений осьвіченим людом, що мав гарні міста, промисл, порти, кораблї, палати, величаві сьвятині, закони, уряд і загалом дуже високу культуру. Та нараз, протягом одної доби, сей розкішний край з цілим культурним населенем запав ся під море. Стало ся се — як казали єгипецкі жрецї — 9.000 лїт перед Сольоном, отже перед 11.500 роками, менше-більше в тих часах, на які припадають перші початки халдейскої і єгипетскої культури. — Новочасні учені довший час відкидали переказ про Атлянтиду, яко невіродостойну байку. Послїдними часами однак, на основі даних з номірів підатлянтийского дна і конклюзий з істнованя самотних островних ґруп на повнім океанї (Азорскі острови), котрі виглядають цїлком наче-би верхи затопленого гористого краю, та на основі антропольоґічно-етнольоґічних даних утвердила ся думка, що Атлантида справдї колись істнувала і виглядала менше-більше так, як ві описують Сольон і Плято.

Під атлянтийским океаном іменно, майже по середині між старим а новим сьвітом здіймає ся на морскім днї простора висшеність, наче висикорівня з гірским хребтом по середині. Азорскі остроги є як раз найвисшими, вулканічними верхами сего підморского хребта. На сих островах ще до нині курить ся кілька вулканів та бє богато горячих ґейзерів. Рівно-ж і в кількох иньших місцях підморскій хребет підіймає ся майже під саму морску уровень. Поверхня сеї підморскої висикорівні і ві віддалене від ґібральтарского проливу відповідають незгірше всяшецко грецким переказам. — Рівно-ж істнуючі по обох боках Океану старинні перекази про затоплене краю лежачого по середині між обома континентами і вражаюче посвоячене старинних культур Єгипту і Халдеї з американьскими культурами Азтеків, Хукатанців та Перувіянців вказують, що між обома сьвітями мусїла істнувати колись ся казочна суша. На то вказувало-би і се, що останки передісторичного населеня іберийского півострова, західно піренейскі Баски, що своєю загадочною мовою і звичаями тільки завдали труду ученим, показали ся пінґвістично ще найблизшими для.... мехиканьских Азтеків. Останками загибшого культурного племени, що мусїло жити десь на якійсь суші між Европою а Америкою, вважають учені і вимерших уже перед 200 роками автохтонів канарийских островів, в котрих мові і звичаях заховали ся слїди якоїсь загибшої культури.

Переказ про істнованє Атлянтиди приняв отже форми научної ґіпотези, яка має за собою всї прикмети вірогідности. Коли-б дійсно дало ся стверднти непохибність сеї ґіпотези, істория людскої культури посунула би ся о один величезний ступінь в глубоку старовицу; а заразє людства. Тому й американьский учений Доннелї, що є автором спорого твору про Атлянтиду, пропонував з'орґанізованє научної виправи, що роз-

слїдила-би дно морске, на просторі згаданої підатлянтийскої високоровени. Один слїд людскої руки в камени або металю, знайдений тамки, розвязав-би всї сумнїви що до неоспоримости гіпотези про Атлянтиду.

НОВИНКИ.

Оповіщення:

— **Зїзд товаришів**, що покінчили руську, академичну ґімназию у Львові в 1887 р. відбуде ся дня 2 липня с. р. В сій цїли відбула ся д. 28 с. м. нарада товаришів, замешкалих у Львові і его найблизшій околиці, на якій обговорено головні точки проектованого зїзду і вибрано комітет з трех товаришів, яким поручено заняти ся скликанем і устроєнем сего зїзду товаришів. Задля виконаня сего обовязку, наложеного на товаришів-Львовян перед пяти лїтами нашим першим зїздом, просимо всїх товаришів, на руки підписаного комітету прислати як найскорше свої адреси, щоби можна їм листовно прислати інформациї що-до подрібної програми зїзду. У Львові дня 31 мая 1902 тов. Я. Витошиньский, адреса: руська ґімназия, тов. Л. Лопатиньский, адреса: редакция „Руслана“, тов. К. Студиньский, адреса: університет.

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка.** Дни 3. червня ві второк, буде за їданє історично фільософічної секциї о 6 годинї вечером точно, з таким порядком: 1) Др. І. Франко, Козак Плахта. 2) Проф. М. Грушевский, Два селяньскі контракти з поч. XVI. в.

Замітки:

— **Гріхи „Просьвіти“** взяли ся вичислять підзавельский єзуїтник Czas і львівскі „демократичні“ орґани обох мастий: сконцентрованої і народової, — аби приглушити всякі ворухнена останків совісти у польскої гакати. Czas, Słowo Polskie і Nowy Głos Polski цитують з брошури п. Цегельского: „Русь-Украіна і Московщина“ уступи, котрі мають доказувати, що „Просьвіта“ справдї ширить „національну і соціяльну незгоду“ і „ворожо виступає против Поляків“. Вичисляє ся там такі „грішні“ вискази, як сей, що „шляхоцка Польща насїла на Русь через люблиньску унїю“, що „та унїя була тяжка, але не для Поляків, тілько для Русинів“, що „селяньство придавлено панщиною „руску православну віру понижувано“ (се в „Now'im Głos'i Polsk'im підчеркнено наче страшну інсинуацию!), що „руску мову понижувано“, і що „Хмельницкий візвав Русинів аж по ріку Сян (знов підчеркнено!), аби вибили ся на волю і вигнали Ляхів, Єзуїтів і жидів“ (теж підчеркнено!). До тих непростимих „гріхів“ належить і цїлком обективне, на історичних даних основане, оповіданє про гайдамаччину, котре всї згадані дневники наводять в цїлости, підчеркуючи мабуть яко „злочин“ скопстатованє факту, що царица Катерина II помогла польскій шляхті здавити гайдамаччину. Вкінци як найбільший здає ся, „гріх“ піднесено уступ, в котрім зазначено, що „основою нашої нациї є хлоп і робітник“, що на сих верствах збудує ся вольна українско-руска держава, в котрій сї верстви будуть „самі собі лад давати“, і що „нам не поможуть ні чужі пани, ні царі ні королї — хиба тілько ми самі“! — Отсе ті „злочини“, за які „Просьвіті“ відобрало субвенцию. — Шовіністична шляхоцко-клерикально-народова банда хоче мабуть, аби ми перевертали усю історию горі ногами і доказували нашому мужикови, що люблиньска унїя“, якої наслїдки він до нині на своїх плечах носить, була „добродїйством“; що Хмельницкий не взивав всїх Русинів таки по сам Сян виганяти Ляхів, Жидів і Єзуїтів „за Вислу“; що Катерина II не здавила бунту гайдамаків і т. д. — А вже найлїпше показали ті прусацкі ученики, о що їм властиво ходить, коли, як на найбільшу провину, указують на се, що ми хочемо і сьміємо будувати свою будучність на широких верствах народу і що ми сьміємо бажати тим масам повної самоуправи, без шляхоцко-царскої опіки! Отсе їм допекло! — Так-же скажіть панове Потоцкі, Пілати, Романовичі, Онишкевичі і т. п., що вам ходить не о польскість але о шляхетчину!

— **Переслїдуванє народних учителїв за просьвітну роботу.** Коло Калуша в село Тужилів, що належить до парохії в Довгім. Люди там інтелїґентні, тверезі, і хоч виставлені на часті виливи двох гірских рік, при своїй чесній працї ще досить маючі. Від давна горнули ся они до науки, висилали кількох хлопців до шкіл середних, а в послїдних роках основали у себе читальню „Просьвіти“. Аж мило було дивитись, як ціла громада збиралась до читальні, щоб під проводом доїжджаючого сотрудника або місцевого учителя читати книжки і слухати їх пояснень або викладів. Але на жаль від якогось часу діло погіршилось. Трудячого сотрудника не стало, хорий парох не в силї в нічім помочи, а молодому учителеви, що (прийшовши там вперве на посаду) зразу рвав ся до просьвітної роботи, загрожено остро, займатись громадскими справами, отже і читальнею. Під такою загрозою усунув ся учитель зовсім від читальні; а менше інтелїґентні люди не розуміючи самі многих читаних річий і не маючи пояснення до них і заохоти, стали занедбувати читальню, а за те заглядати в корчму, що від давна стояла пусткою. — Дивні у нас відносини з учителями. Люди ті виходять з семинарий запалені для просьвітної ідеї, а замість піддержувати в них йсе сьвятий огонь, кара ся їх і зборонє ся всяку участь в читальнях. На зверх основують ся у нас школи, бо так велить згляд на культурний сьвіт; а фактично робить ся з сторони польских верховодів все, щоб маси руского народа удержати в найбільшій темноті. Се дїє ся систематично в цїлім краю! Всюди усувають ся учителї під загрозою своїх зверхників від читалень і відказують громадам (хоч з тяжким сердцем) просьвітного проводу. От і в сусїднім селї, в Новици, перенесено перед двома роками молодого учителя в гори за те, що з жаром працював в читальни і заснував при ній церковний хор. І тепер виточено там слїдство новій учительці, що загрівала людий до читальні, хотїла ввести в селї сценічні представленя і збирала до себе старших дівчат для научена жіночих робіт. Справді ніхто би не повірив, що дїє ся по наших провінціяльних школах під нинїшною польскою управою!

З краю:

— **Рух серед руского духовеньства.** Клир щирецкого деканата зібраний числом 17 на соборчику 25 с. м., ухвалив, уложив, підписав і вислав до преосв. ординаріяту прошенє, щоби сам до відомости припав і сьв. апостольскому престолови переслав отсї наші жаданя: 1) Щоби нас вилучено з під опіки Конґреґациї de propaganda fide; 2) Щоби для американьских Русинів установлено окремого епископа руского; 3) Щоби для всїх Русинів греко-кат. обряда установлено окремого патриарха руского. — Також подав ся до ужитку вирен. о. Танячкевича в справі заснованя церковного віддїлу при „Народній Торговли“, що церкви щирецкого деканату консумують річно: Сьвітла около 3.000 кґ., кадила около 70 кґ., вина около 440 л., а опиви около 8 літрів. — О. *Іван Стрільбицкий*, містодекан.

— **Польскі пани мстять ся на руских хлопах.** Як ми вже доносили давнїйше на сім місци, граф Станїслав Баденї не хоче дати в аренду свого пасовиска селянам з Чанижа, котрі вже від довгого раду лїт те пасовиско арендували, — а причиною тої зміни є месть пана ґрафа за те, що чанижскі люди не хотїли при виборах схрунити. Тепер пишуть нам в тій справі з Топорова, що пан ґраф трохи вже змяк: дав пасовиско в аренду тілько самим хруням (знайшло ся їх в Чанижу лише всего 6), а до инших сказав: „дасть ся видїти“. До депутациї громади Чаниж, котра ходила его просити о пасовиско, відказав: „Ідїть до о. Зельского до Милятина — нехай дасть вам пасовиско!“ А ту люди не годні без пасовиска жити і або пасовиско — або еміґрация!

— **Пожар в Підлїсках** малих, львіаского повіта, знищив 29. с. м. в протягу пів години 20 господарств з цілим майном. О ратунку не було і бесїди, бо люди були в поли або в місті. Шкода виносить над 60.000 К. Статочні господарі перемінились нині в жебраків без даху і кусника хліба. В огни попекло ся 2 дїтий і 1 старший чоловік, що їх ратував, так небезпечно, що не ма надії на їх удержанє при житю. Згоріло богато худоби і дробу, а у кого і гріш перехований. — Насїли сторожи огневі з Дублян і Яричева, та вже всьо був обгорнув огонь і для браку води не могли нїчого вдїяти. Огонь мав повстати через неосторожність дїтий. Тяжко попарених відвезено до львівского шпиталю. — З погорільців було обезпечених 14 в Днїстрі, 2 в „Славії“, 2 в Краківскім, а 2 не було цїлком обезпечених.

— **Стрейк на політехнїці** задля новых непорозумінь між ректоратом а студентами, зачав ся нині на ново.

Всячина:

— **Вуглеві копальні на Шпіцберґах.** Норведжске правительство задумує цїлком серіозно експлоатувати відкриті недавно на Шпіцберґских островах копальні вугля. Від моря до копалень проектує ся зелїзницю. Місячну продукцию вугля обчислюють на 4.000 тон. Вуглеві поклади мають находити ся на цїлім просторі островів, а числять їх на 536 мілїярдів тон. Буде се перша копальня вугля в підбігунових околицях.

— **Остров сьв. Єлени.** Дня 21 с. м. минуло пять сот лїт, як сей остров став звісним европейскому мирови. Відкрили его Португальцї. Від них перейшов сей малий вулканічний островець на Атлянтийскім океані 1650 р. в руки Голляндців, опісля став власностию анґльо-індийскої компанії. Від 1815 року належить до анґлійского правительства. Велавив ся тим, що туда заслано на вигнанє Наполеона I., котрий і помер там 5. мая 1821 р., а тепер передержують там Анґлійцї бурских пліннивів, між котрими находить ся і їх начальник Кронє.

— **Десять соціяльстичних заповідий для дїтий.** В міских школах італїйского міста Реджіо Еміліа, де уряд громадский знаходить ся в руках соціяльстів, роздали помік дїти памятний листок з нагоди маєвого сьвята. Сей листок містить в собі слїдуючих десять заповідий: 1. Люби твоїх шкільних товаришів, що колись будуть товаришами працї твого житя. 2 Люби науку, що є кормом душі; будь вдячний твоїм учителям як твому батькови і матері. 3. Сьвяти кожду днину твоїми добрими і хосенними вчинками, приятельским дїлом. 4. Віддай честь добрим людям, поважай всїх людий, не згинай ся перед жадним чоловіком. 5. Не відносити ся до нїкого в ненависти, не образи нїкого, не пімсти ся, але стій за своїми правами і не кори ся перед своєвільним. 6. Не будь трусом. Будь приятелем немічних і люби справедливість. 7. Май на увазї, що всї добра сего сьвіта походять з працї; хто їх уживає без працї, краде працюючим хліб. 8. Розглядай ся і думай, щобись пізнав правду. Не вір у то, що перечить здоровому розумови, не ощукай ні себе ні иньших. 9. Не думай, що той любить свою вітчину, котрий ненавидить або погорджує иньшими народами або бажає нїйни, що є останком варваризму. 10. А бажай тої днини, котрої всї люди жити будуть як вільні горожани одної вітчини в супокою і справедливости як брата.

— **Наданє шляхоцтва богам.** Підчас повороту богдиханьского двору з Сінґанфу до Пекіну особливо тяжкою була переправа через величезну ріку Гоанго. Коли-ж вона повела ся щасливо і без нїякого припадку, видав богдихан, згідно его опінкуна, стара царица вдова, такий указ: „Дня 14-ого грудня відчалили ми з Кайфон, аби переплисти до Лїєон-Йєн. Погода була гарна, а ріка спокійна. Наше судно плило дуже добре і ми всї були вдоволені. — Коли шукати за причиною тої щасливої переправи, то показує ся, що се річні боги хоронили нас чудесно. Вдячні їм за се, надаємо богам: Таван, Тєнкіюн і нашим, шляхоцке достоїнство. Міністер церемонії має запропонувати відповідні титули шляхоцкі для сих богів і здати нам справу“.

Дрібні вісти:

В Кракові помер нагло в 50 році житя ґр. Мих Дїдушицкий, начальник тамошної окружної дирекциї фінансовой. — Магістрат м. Бродів оголошує конкурс на посаду міского лїкаря з реченцем до 20 червня і платнею 1000 К. річно. — В околици Переворска і Борщева наробив град більші шкоди, а в Равщинї в послїдних двох тижнях падав шість разів град і понищив засїви так, що як ще не поправлять ся, то тамошний нарід чекає велика нужда. — Маршалок краєвий ґр. А. Потоцкий бавить в Кракові беручи участь в нарадах делеґатів Фльоріянки. — Видїл краєвий зізволив повітовій репрезентациї в Турцї затягнути позичку в сумі 40.000 К. на будову шпиталя повітового.

Відозва „Шкільної Помочи“ у Львові.

Родимцї!

Видїл товариства „Шкільної Помочи“ у Львові висилає на днях свого курзора по всїх Русинах міста для збиранья ласкавих дарів на бідну руску молодїж.

Як звісно, наше товариство поставило собі цїлею опікуватись бідними дїтьми в трох руских людових школах (в ц. к. мужеский і женьскій школї вправ, і в школї ім. Маркіяна Шашкевича) і в рускій видїловій, — заосмотрюючи їх одїжю і приборами шкільними, і допомагаючи їм до науки і до виховаля в духу церкви і народа на пожиточних членів нашої руской суспільности. Для сповненя сеї гуманної цїли збираємо що року членьскі вкладки і добровільні дари від Родимців і других добродїїв. Задача наша з кождим часом збільшаєсь, так як число руской молодїжи зростає і тим самим потреби ей змагають ся.

Всї мійскі школи у Львові одержують для своїх бідних дїтий значні запомоги від заряду міста і від рїжних добродїйних товариств. Так не можемо і ми оставити наші школи без помочи. Сьвятим обовязком кождого з нас довжно би бути причинитись своєю лептою на сю найкрасшу цїль. — Ми звертаємо ся тому з горячою просьбою до всїх наших Родимців і Добродїїв о ласкаві дари, і надїємо ся, що нїхто за се не прогнівить ся (як се на жаль досї часом лучалось) і не відкаже нашій просьбі.

„Хто прийме се дитя в імя моє, мене прийме“, сказав Христос.

Кого не дійшла би наша просьба, звопить присилати свій дар на адресу нашої касиєрки п. Варвари Літиньскої, учительки женьскої учит. семинарії (мешк. при ул. Вірменьскій ч. 8.); а непотрібні річи дівочі до рук п. касиєрки, мужескі же до п. Гамоти, управителя школи ім. Маркіяна Шашкевича (ул. Скарбківска, ч. 26).

Від видїлу товариства „Шкільна Поміч“. У Львові дня 31. мая 1902.

О. *Александер Стефанович*, голова. *Іван Гамота*, управитель школи М. Шашкевича, член видїлу.

З ц. к. дирекциї желїзниць у Львові.

Всходно-північно-західний австрийский звязок зелїзничий.

З днем 1 червня 1902 увійде в житє додаток I до зшитки части II тарифи з дня 1 січня 1901.

Австро-угорско-баварский звязок зелїзничий.

З днем 1 червня 1902 увійде в житє нова тарифна часть IV зшитка 4 містяча в собі цїни єдиничні для перевозу дерева з Галичини і Буковини до Баварії.

Північно-нїмецкий-галицкий полудньово-західно-российский рух граничний.

З днем 1 червня 1902 увійде в житє додаток III до 2 зшитки II части тарифи.

Всходно-північно-західний австрийский звязок зелїзничий.

З днем 1 червня 1902 увійде в житє додаток I до 6 зшитки, II части тарифи з дня 1 січня 1902.

Всходно-північно-західний - австрийский звязок зелїзничий.

З днем 1 червня 1902 увійде в житє додаток I до 2 зшитки II части тарифи з дня 1 січня 1901.

50.000 Корон виносить головна виграна льотерії акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателів, що тягнене відбуде ся певідкличнo 19 червня 1902 і всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученєм 10%

Русини! Памятайте на Народний фонд!

Віденьского тижденника **„Die Zeit“** число 399 містить:

Zum Streite in der alldeutschen Partei. Von einem alpenländischen Deutschnationalen. — Das französische Justizpanama. Von Pollex. Zur Frage des Spiritusscartells. Von Director Eduard Glaser. — Der „Czar-Befreier“ — eine Tragödie auf dem russischen Throne. Von Observator. — Das ungarische Volksmärchen. Von Diner-Denes. — Vom Slavischen in der deutschen Literatur. Von Dr. J. J. David. — Von der Berliner Secession. Von Dr. Erich Klosowski. — Ein Frühlingsopfer. Von Max Burckhard. — Die Woche: Volkswirtschaftliches; Kunst und Leben. — Bücher. — Revue der Revuen. — Beatrachtungen eines Hochgeborenen. Von Edith Gräfin Salburg.

Передплату річну 6 корон приймають всї почти. Оказові числа на жаданє даром. Адрес редакциї. Wien, Schulerstrasse 14.

КОНКУРС. Просьвітно-господарске товариство „Руска Бесїда“ в Чернівцях розписує отсим конкурс на писанія для народу. Вимоги конкурсу ось-які:

I. Зміст писань має обіймати оповіданя історичні або побутові з просьвітним напрямом; загально-приступні виклади з обсягу науки, рільництва, торговлї і промислу.

II. Конкурсовий твір повинен обіймати не більше як півтора аркуша друку.

III. Надісланий твір, оригінальний або перероблений з чужої мови, коли буде відповідати вимогам конкурсу, стає власностию „Руської Бесїди“, котра за те платити буде від аркуша друку по 16 корон.

IV. Твори просять надсилати поручением (рекомендованим) способом до „Р. Бесїди“ в Чернівцях, ул. Петровича 2, на руки впорядника видавництва дра Т. Галїна.

Чернівцї, в маю 1902.

Е. Семака, голова. *В. Сімович*, письмоводець.

ЗАКЛАДЪ

Д-ра Евг. Пясецкого

для лїчничои ґімнастики, ортопедии и масажу

улиця Третого Мая ч. 2.

Ординує вдень 2—4. Для здорових ґімнастика гигієнічна. Проспекта даромъ 193 18—30

ВСІХ НАУК ЛІКАРСКИХ

Д-р Володимир Янович

6. асистент ц. к. головного шпиталю у Відни, мешкає тепер в Станиславові ул. Казіміровска ч. 5 ріг (ул. Собіского, напротив каси ощадности.) 378 7—10

Выпаленый знакъ на корку

ДЛЯ ОХОРОНЫ ПРОТИВЪ ФАЛЬШОВАНЯ.



Маттонього Ґіесґіблєрска щавова вода. 54

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ ґіпотечный

Вóддѣлъ депозитовый

принимає вкладки и выплачує задатки на бѣжучій рахунокъ, принимає до переховання цѣнний папиры и удѣляє на нихъ задатки.

Окрóмъ того заведено на взборъ заграничныхъ институцій такъ званій

Депозита сховковй

(Safe Deposits)

За оплатою 15 до 35 зр. р. в. рóчно, депозитарь одержує въ сталевóй панцирнóй касѣ сховокъ до выключного ужитку и пóдъ власнымъ ключемъ, де *безпечно а дискретно* можна переховувати свое майно або важній документы.

Въ тóмъ напрямѣ ґіпотечный Банкъ поробивъ якъ найдальше йдучій зарядженя.

Принесы обносячій ся до того рода депозитовъ можна одержати безплатно въ депозитовóмъ вóддѣлѣ. 374 [2]

ЛИПП

в реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА,** улиця Трибунальска ч. 12 дім власний, можна дістати щоденно вже о годині 8-ій горячі снїдання.

ЦѢННИКЪ:

Печена вепрова з капустою	15 кр.
Сікані легкі	12 „
Фляки	12 „
Ніжка теляча з хріном	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавир	15 „
Обід в абонаменті	40 „

В инші напитки в найлїпших родах по найумірениїших цінах; для певности, що походять з моєї реставрациї даю відбираючим марки. — Найлїпші вина по найвишших цінах почавши від 40 кр. літра.

По театрі все свіжа, в великій набір страв і напитків вносмотрена кухня.

З високим поважанєм

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галиция ч. 1.

противъ Банку Ґіпотечного на плянтаціяхъ площи Галицкой

поручае въ великóмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, лорнеты, бінокля, калєковиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничій піоны, лібелѣ, манометры и. т. п.



Уряджена давнїйшого електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найкорше и найдешевше 4106

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, вийманє зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в каучуку і в золоті, в стосовних випадках без плитки. Направи з провінції полагоджує ся відворотно. 323 3—2

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперника ч. 13, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане зубів без б ю. дічень недуг ясен і ямки устної, штучні зуби в каучуку, золоті і без плитки.

Репаратури в провінції виконує ся відворотно.

Інститут отворений цілий день.

Лікар-дентист *М. Лісовский.* Техник-дентист *Жигмонт Стобвцкий.*

Свій до свого!

Маю честь повідомити Вєч. Духовеньство, як и Вп. Урядників, також Вп. Учеників, що по довголітній практиці за границями а тепер у Львові від 10 літ істнуюча моя робітня приймає всякі замовленя входячі в круг краве цтва, виконуючі їх після найновійших журналїв, скоро тревало і по дуже умірковаиих і дешевих цінах.

З глубоким поважанєм

СТЕФАН ДІДУХ

кравець мужеский

у Львові. ул. Руска ч. 3.

Стефан С. Томасевич

артист-маляр

перепровадив ся з ул. Арсенальскої на ул. Кармелітску ч. 4. 390 2 6



Для канарків

гарценьских, рінах літний, канар, свист луцінай, кілт. 40 кр. поручає склад насіня Антонія Климовича і Сина у Львові площа Галицка ч. 14. 42 22—?

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині



Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлійскої стали від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столеві и вилки, ножиці всілякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 102

Свій до свого!

Перший руский складъ машин до шитя!



Незрівнанои доброты машины до шитя к гафту Зінгера

Ножний ведь 27 до 65 зр.
Ручний „ 25 до 48 зр.
Обручковий ч. 41 по 77 зр.
Обручковий ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)

Вєч. Священникамъ, і по Урядникамъ продаю на раты, яких також и для селянъ за потвердженемъ уряду громадского. 103 6—?

Условия оплаты приступний. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя и гафту безплатно. Цінники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механік*

Львовъ, Галицка 6.

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власнй выробы

поручае по цінах умѣренных

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТКАЦКЕ

„ПРЯХА“ зъ Кросна

Замовленя зъ провінціи просимо надсилати до Кросна.

Почта, телеґрафъ и станція зелѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣнники присылаемо на жадане даромъ и оплатно.

Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, а п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ аґентівъ инѣ похатниковъ не высылаемо. 582 33—?

Пеньки з пір'я

кінчики з обскубаних пер, вичищені, невичищені і позагинані купує

Josef Beyers

München, Schwanthalerstr. 9. 400 1—

Сим повідомляю П. Т. Публику, що маґазин фарб і торговлю товарів, ведену до тепер під фірмою: І. Фрідріх і А. Беакок, у Львові, ул. Гетманьска ч. 4, з днем 1 червня переймаю з всіми претенсіями на власність і дальше провадити буду.

Дякую за взгляди, якими тішилась дотеперішна фірма, прошу уклінно піддержати на дальше тою фірму, а я буду успішно старатись як дотепер вдоволити моїх Вп. гостий.

З глубоким поважанєм

АЛЬФРЕД БЕАКОК

Львів, ул. Гетманьска ч. 4. 398 1—1



ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміованє.)

Від 1/10 до 7/10 до побачени: Жите над **Морем балтицким** в часі купелового сезону.

Вступ **10** кр. 96

ВЖЄ

вітворений найбільший маґазин товарів партійних

в пасажу Миколяша

і поручає:

20.000

вовняних решток на сукні дамскі,

20.000

шовковых решток на блюзки.

5.000

анґлійских решток на мужескі одяги.

КОМПЛЄТНІ ОДЯГИ

від 3·48 зр. почавши.

5.000

готових дамских блюзок від 68 кр. почавши, як також великий вибір

НОВОСТИЙ

для панів, пань і дітий.

89 1—?

Виріб краєвий.

ЄГИПЕТСКІ **ТУТКИ і бібулки** циґаретові.



AIDA

Взори на жадане даром.

Експорт съвітовий.

Від значної кількости медалїв у Відни 1902.

Тепер за найлучші узнані.

ФАБРИКА: **Львів, Паньска 10.**

Виріб краєвий.

Лїцитация.

Дня 10. червня 1902 р. о 2. год. з полудня відбуде ся лїцитация на предприемство будови нового мурованого дому мешкального для пароха **в Коршові коло Коломиї.** Стациа зелїзнича і почта в місци. — Інтересовані предприемці могуть в означенім часі зголосити ся в уряді парохіяльнім.

Від комітету парохіяльного в Коршові: *о. Августин Левицкий,* предсїдатель. 397 1—3

Звісна Р. Т. Руській Публиці

Реставрация Янковского

Львів, улиця Галицка число 10,

приймає абонаменти на обіди і вечері. — В піст обіди і вечері пістні, проте поручає ся особливо Вєч. Духовеньству. О численну участь просить

ЗАРЯД.

333 10—10

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ

Львовъ, площа Капітульна число 3.

поручають на **теперѣшный сезонъ весняный** по можливо найнизшихъ цѣнахъ свій знаменито заосмотрений складъ готовои мужескои конфенціи, лѣтий пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вѣдъ пороху и дощу, убрани анґлезовій и маринарковій, ґардеробу для Вєч. Духовеньства, для пп. Учениковъ и дѣтей.

Дуже великий складъ матерій берненьскои, французскои и анґлійскои спродае такожъ на міры дуже дешево. 264 12—6

Білі і гарні руки! Найбільше червоні і рапані руки вибілюють і виїжчюють після відкаразового натертя **РОСЛИННИМ КРЕМОМ.**

Споік 1·60 К.

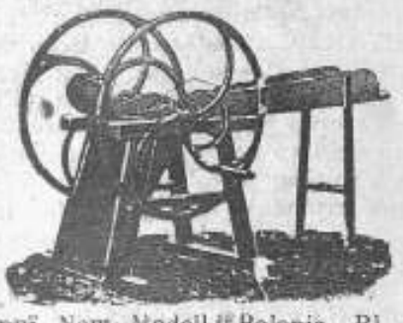
ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львів, ул. Сикстуска ч. 25, Галицка ч. 11.

Краків: Суконницї ч. 20. — Перемишль: ул. Францїшканьска ч. 24. 212 V.

Оригінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Моравї

ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сїчкарні New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотїльні з кутими основами, керати криті, давоноі і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, спикавки, також машини до шитя з перворядних фабрик краєвих і заграничних **поручає найдешевше**

L. QUELLER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куда всякі порученя висилати просять.* 224 28—?

Вже вийшов!

Дамскій Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 c/m на великім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по ціні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти мож в торговли Євгена Спожарского, в книгарни Ставропиґийского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 27—50

ТЯГНЕНЄ

НЕВІДКЛИЧНО

19 червня 1902

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по **1** короні поручають:

Кіц і Штоф, Корманъ Файґенбавм, М. Кларфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелленберґ і син, Яков Штрог, Сокаль і Лїпівн, Самуелі і Ляндав.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученем 10%. 340 8—?

Вѣдъ року 1868

БЕРҐЄРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клініках и многими практичными лѣкарями уживае ся не лише въ Австро-Угорщині, але такожъ и въ Нѣмеччині, Франціи, Россіи, на півостровѣ Балканьскомъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкѣрнй, особливо противъ

Выкидовъ шкѣрныхъ рѣзного рода

въ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланє Бергерового мыла смоляного яко гіґіэничного средства до усунена порилѣвъ, до чищена и дезинфекціи шкѣры есть рѣшенѣ загально признане. Бергера мыло смоляне має 40% смолы деревной и рѣзнить ся значно вѣдъ всѣхъ иншихъ родовъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованемъ треба жадати выразно Бергера мыла смоляного и уважати на подобу пожиченый знакъ охоронный.



Въ упертыхъ недугахъ шкѣрныхъ ужнвая ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчничого мыла смолисто-сѣрчаного.

Яко найгодиѣйше мыло смоляне до усунена всякои **нечистоты шкѣры**

на выкиды шкѣрнй и на головѣ у дѣтей, також яко незрівнане мыло до мыти и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обдѣлюче 35% тлущеры и пахуче

Бергера ґлїцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ въ приписемъ ужитнна.

Зъ иншихъ родовъ мыла Бергера поручае ся слѣдуючій заслугуючій на увагу: Мыло бензоове для нѣжности шкѣры; мыло борнксове противъ прищѣвъ; мыло карболеве до выгладжена шкѣры и знакѣвъ по вѣспѣ и яко мыло дезинфекційне; Бергера мыло до купелн въ сверсковыхъ шпильокъ и таке-жъ мыло теалетове, Бергера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.).

Бергера мыло петросульфольне

противъ пишневого лица, пишневого носа, высыпокъ и свербикѣвъ на шкѣрѣ; мыло на весняни дуже успѣшне; мыло сѣрчане молочне на нечисте лице; мыло тинѣове на нечене и выпадъ волосся.

Бергера зубна паста въ тубахъ

найлучше средство до чищеня зубѣвъ Нр. 1 на нормальні зубы, Нр. 2 для курцѣвъ. Цѣна 80 кр. Що до прочихъ мыл Бергера вѣдсылаемо до приписѣвъ уживя. Жадати все Бергера мыла, бо є много безуспѣшныхъ наслѣдувань.

Місця продажи для Львова въ аптекахъ пп.: І. Байрера, Г. Блюменфельда, Кароли Діли, Петра Миколяша, Яс. Пішеса-Поратинъского, З. Рукера, К. Сидленьского, д-ра Зарицкого К. Шіевского, Едв. Брікнера. І. Шіевіса. Въ дротеріяхъ: Петра Миколяша і Сп., Г. Грішпана, О. Трумпельмера, Ісид. Фрухтмана, і у всѣхъ аптекахъ въ Галичинѣ. 320 10—24

SEIDEL & NAUMANN

Ideal

МАШИНА ДО ПИСАНЯ

Письмо видне зараз і трівке.
Букви від першої до остатної.

Н^СН SCHOTT & DONNATH, WIEN,

III.|3, Heumarkt Nr. 9.

SEIDEL & NAUMANN

GERMANIA

Найлїпшні роверы



Н^СН Schott & Donnath

Wien, III 3, Heumarkt Nr. 9.

255 10—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Цанір в фабр. Чорнянської. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 112. Львів, Понеділок 20 Мая (2 Червня) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кайзльского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австриї: на цілий рік . . . 32 к. — *за границею:* 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Towarzystwo szkoły ludowej.

II.

Полякам за мало ще того, що краєвий закон з р. 1867 всупереч основним законам впроваджує навіть до руских шкіл народних науку польского языка. Закон той, як відомо, постановляє, що в кождій школі народній, в котрій часть молодіжи уживає руского, а часть польского языка, той язык, котрий не є викладовий, має бути обовязковим предметом науки. Ся постанова не означує близше, як велика мусить бути часть шкільної молодіжи, уживаючої другого языка краєвого, котрий в школі не є викладовий, щоби наука того языка мала бути обовязкою. Таким способом обовязкова наука польского языка дасть ся виправдати навіть в такій руській школі, до котрої ходить лише один Срулик, син корчмаря, брата мойжешового, або одна лише Ядзя, дочка гуменного зо двора. І дійстно, ледво чи є де у східній Галичині руска школа, в котрій би не мордовано дітвори наукою польского языка аж до poprawnego wysławiania się, в котрій би не защіплювано польского духа всілякими казками і пісеньками про Ванду, Кракуса, Попеля і Пяста. Та сего Полякам ще за мало для ratowania wschodnich kresów. За мало їм Macierzy polskiej, котра при щедрій субвенції сойму (10.000 К.) засипує край своїми видавництвами; за мало їм Wydawnictwa dziełek ludowych, субвенціонованого двома тисячами кор. з краєвих фондів, Oświaty ludowej we Lwowie, що також побирає 3.000 К. субвенції, кулок рільничих, що беруть до 30.000 К. річної субвенції і разом з своїми читальнями та періодичними видавництвами творять у східній Галичині множество осередків, відки виходить польонізаційна пропаґанда. За мало їм косцьолків і каплічок, що мов гриби по дощи виростають нераз в чисто руских селах, скоро лише найде ся де кількоро душ дворскої служби, та при помочи шовіністів капланів і вселяких матечек ширять душехватство і польонізацию.

Того всего для ратованя „мілїона Поляків на Руси" ще за мало. Для скріпленя акциї треба було заложити те товариство Szkoły ludowej. Що так справді є, посьвідчає краківский Czas, кажучи, що „первістна гадка основателїв товариства була: закладане шкіл, борба з аналфабетизмом, охорона польского населеня „кресового" перед винародовленем", та взиваючи товариство, щоби „всю свою силу і працю сейчас звернуло туди, де вони найбільше потрібні: на схід", бо „що року тратимо десятки тисячів польского населеня, винародовлюваних руским духовеньством і рускими учителями"!

Товариство Szkoły ludowej і доси вже розкинуло цїлу сїть своїх кружків по східній Галичинї; досить указати бодай на декотрі осїдки miejscowych kół, як: Сокаль, Броди, Глиняни, Олесько, Жовква, Перемишль, Дрогобич, Борислав, Бережани, Бучач, Теребовля, Тернополь, Ворщів, Городенка, Коломия, — не згадуючи вже про чотири кружки в самім Львові, в Сокільниках під Львовом і в. Товариство утримує крім школи в Балій також кілька шкіл у східній Галичинї, в стрийскім повітї, в станиславівскім і п. Не згадуємо вже про читальні та курси для анальфабетів у східній Галичинї. Та з сеї „кресової" дїяльности товариства Czas, як бачимо, ще не задоволений. Так само не задоволені з неї і коła та члени товариства, як се ясно показало ся на остатних загальних зборах.

З нарад тих загальних зборів, що тревали два днї, найбільше нас цїкавить внесене львівского кружка ім. Ґжа, в одній точцї цїлком згідне з поданим вже заначеним жаданем Czas'y. Внесеня те домагає ся між иншим: щоби головна управа товариства найбільшу часть фондів обертала на дїяльність товариства у східній Галичинї і щоби на найблизші загальні збори в порозумінню з кружками східної Галичини виготовила на підставі остатного обчисленя населеня плян систематичної дїяльности на kresach wschodnich (будова шкіл, закладане читалень, вандрівні учителї і т. д.).

Над тим внесенем вивязала ся дискусия. Против него сильно виступили д-р Зайдль, д-р Шафлярский і Фельдман. Виказували вони, що борба на два фронтя (на західні і на східні окраїни) ослабить акцию, що, кладучи притиск на закладане польских шкіл у східній Галичинї, дразнить ся Русинів; остерігано перед „новим курсом", котрий-від цїлий загально народних хоче справити дїяльність товариства на цїли місцеві з укритою тенденцию аґресивною, з котрою годить ся не вся суспільність. Зібрані голосними протестами перебивали ті виводи, а вкінци при голосованю великанською більшостию ухвалили внесене львівского кружка.

Надіймо-ж ся „нового курсу" і з сеї сторони! Було колись, що галицкий Русин вже й чорта не умів собі уявити страшнїйшим від намістника Ґолуховского; а таки згодом-перегодом, як почали йти чим-раз новійші курси, показало ся, що Голуховский був для Русинів ще батьком в прирівнаню до тих добродіїв, які опісля ущасливили Русь. Так і при виборах досьвідчуємо за кождим разом новійшого, лїпшого, удосконаленого курсу. Так само й кругом нас, куди лиш глянемо, всюди бачимо з кождим роком, майже з кождою дниною новий, чимраз острійший супротив нас курс. От і тепер відмовлено „Просьвітї" краєвої субвенциї, котра й так була лише марною частиною того, що побирають всякі Macierzy, Oświaty ludowe, Wydawnictwa ludowe, Kółka rolnicze і т. д. Само товариство Szkoły ludowej побирає краєвої субвенциї два рази тільки, кілько побирала „Просьвіта". Субвенция тая має титул: „на утриманє польскої школи в Балій"; але з уваги, що фонди товариства, два рази більші від фондів „Просьвіти", а річні доходи з пять разів більші, могли би й без субвенциї без шкоди для иншых цїлий покрити потреби бяльскої школи, — дальше з уваги на „первістну гадку" основателїв Szkoły ludowej і на теперішну ухвалу краєва субвенция може на сьміло і зарівно слушно мати титул: „на ратованє польского населеня на Руси" або й „на польонїзацию руских селян у східній Галичинї". Тількож ми не маємо голосу, щоби дїяльність Szkoły ludowej уважати за шкідливу, за небезпечну — не кажемо вже для нас, для рускої народности, але — для згоди в краю і тим самим для добра краю. Ми не маємо сили відвати товариству Szkoły ludowej субвенцию, на котру складає ся і наш народ — на те, щоби поперати ворожу против себе дїяльність. Ми будемо навіть мусїли згодити ся, коли сойм схоче субвенцию, відобрану „Просьвітї", віддати товариству Szkoły ludowej в нагороду за її „новий курс".

Чиж при тім усїм закладати нам руки? Чи ждати нам незорґанїзованим дальших ударів?... До сильної і всесторонної орґанїзациї краина пора нам взяти ся! Ні один з нас не повинен заспокоювати ся при-повідкою: „без одного жовнїра війна буде; без мене обіде ся!" Всї повинні станути до бою, кождий на тім становищи, на котрім після своїх сил і спосібностий може робити і зробити як найбільше. Особливок не можна маловажити всяких, хочби на око і як маловажних рухів противника; о всїх тих рухах і заходах повинна в час знати вся суспільність руска, бо инакше кождий ворожий удар заскочить нас неприготованих. Рук нам треба до роботи, але й бачности на всї боки!

З державної ради.

Термінова торговля збіжем.

На засїданю палати послів в суботу закінчено дискусию над законом о терміновій торговли збіжем, котрий ухвалено в другім і третім читаню.

Наглі внесеня.

Президент повідомив палату, що вплинули два наглі внесеня. Внесене п. Рачка взиває правительство, аби недобір, який буде в наслїдок знесеня мита, підвисшеня платні судовим практикантам, авскультантам і діюристам, емеритованим перед введенем нового закона о платнї, покрито з касових засобів з попередних лїт.

П. Кльофач предложив наглe внесене в справі вплину архикняза Франца Фердинанда на судівю в Венешові. Коло Венешова архикнязь має свою палату. Штанґрет архикняза мав щось украсти, за що архикнязь казав его арештувати і віддати до суду. Судия в Венешові не бачучи найменшої підстави до засуду, увільнив штанґрета. Архикнязь прикликав до себе того судию і вплинув на него в той спосіб, що судия свій первісний вирок вніс і штанґрета засудив. Отже внескодавці домагають ся відповідних заряджень, котрі раз на все унеможливили би такий вплив на судівництво осіб не покликаних до того.

По ординарній сварці між двома ворожими ґрупами Всенїмців, засїдане відложено на нивї.

Парляментарна ситуация.

Нинїшний день має рішити о тім, чи парлямент буде дальше радити, чи може сесия нинї вже буде замкнена. Наради парляменту можуть унеможливити Чехи, котрі заповіли обструкцию. Они спеціяльно заявили, що недопустять до ухвалена податку від зелїзничих білетів. До вчера, переговори Кербера з провідниками Молодочехів не довели до нїякого результату.

В суботу мав Кербер одному послови сказати, що має певне средство против е-

---

Микола Гоголь.

ВІЙ.

(Переклав Ф. Королевський.)

Як тільки вдарив у Київі в ранцї довольї звінкий семінарський дзвінок, що висїв край брами Братського манастиря, тодї з усього города поспішали юрбами школярі та бурсаки. Граматики, ритори, фільософи і богослови з зошитами під пахою йшли до кляси. Граматики були ще дуже дрібні: йдучи вони штовхали один одного та лаялись між собою тоненькими дискантами; трохи не всї були в подраних та помазаних свитках, а в їхніх кишенях повно було всякого дрантя, от як: бабок, свиставок зроблених із пер, недоїдків пирога, а инодї навіть і маленьких горобенят; бувало так, що таке горобенятко нараз цьвірінькне серед глибокої тиші в клясї і придбає свойому опікунови здоровенні „паци" на обі руки, а инодї й порцию березової каші.

Ритори йшли з більшою повагою; одежина у них була часто зовсім цїлїсенька, та за те на чолї мало не все красувала ся якась небудь озадоба в виду реторичнього тропа: або одно воко піднїмало ся під самий лоб, або, замість губи, цїлїсенька банька, або яка иньша друга приміта; вони божили ся та говорили між собою тенором. Фільософи цїлою октавою брали низше; в їхніх кишенях крім твердих корінців тютюну нїчого більше й не було. В запас вони нїчого не ховали, а всьо, що попадалось, те зїдали таки зараз; від них воняла люлька та горівка, инодї так далеко, що ремісник, переходячи туди з'упинав ся, та довго ще нюхав у воздусї наче гоньча собака.

Ринок в той час саме тільки що й не починав ворушитись, а сидухи з бубликами, булками, гарбузовим сїм'ячком та маківниками торгали на перебій за поли тих, в котрих поли були з тонкого сукна або якої небудь вовняної материї.

„Паничі, паничі! сюди, сюди!" цокотїли вони з усїх усюдів: „ось бублики, маківники, вертички, букацї хороші! ей Богу, хороші! на меду! сама пекла!"

Друга піднявши щось-то довжезне, скручене з тіста кричала: „Ось сусулька! паничі купіте сусульку!" „Гей! не купуйте у тої нїчого; адїть, яка вона огида, — і пісе нехороший і руки нечисті!..." Але фільософів і богословів вони боялись зачіпати, через те, що фільософи і богослови любили брати все тільки на пробу, а до того ще й цїлою пригорщю.

По приході в семінарию вся товпа розміщувала ся по клясах, що находились в низеньких, та про те довольї просторих, з невеликими віконцями кімнатах, з широкими дверми та помазаними лавками. Кляса в мить наповнялась недоладним гудїнням; авдітори переслухували своїх ученників; звінкий дискант граматика подобав як раз на бренькіт скла, що було вставлене в маленькі віконця, і скло одвічало майже тим самим звуком; в куточку гудів ритор, що його рот і товсті губи повинні належати що найменьш фільософії. Він гудів басом і тільки чутно було в далека: „бу, бу, бу, бу"... Авдітори, слухаючи науки, стріляли одним оком по під лавки, де із кишенї підвладного бурсака визирала булка, будь вареник, будьто зернятка із гарбузів.

Коли вся та вчена товпа всїпіла прийти дещо трохи скорше, або коли знали, що професори прийдуть пізнїйше, чим звичайно, то тодї за згодою всього бурсацтва задумували бійню, і в сьому бою мусїли брати участь всї, навіть і цензори, що мали обовязок наглядати над тим, щоб між молодо-ученими в усьому водив ся лад. Два богослови звичайно рішали, як мала провести ся бійня: чи кожна кляса мала стояти за себе, чи всї повинні роздїлитись на дві половині: на бурсу і на семінарию. Так чи сяк, граматики завсїгди починали перші всїх, і як тільки вмішались до сього ритори, так вони тодї давай з борби драла і зупинялись на горбочках, щоб з сього місця стежити за борбою. Відтак вступала фільософія з чорними, довгими вусами, а під кінець і богословія в страшенних шараварах та з товстими шиями. Звичайно кінчило ся на тім, що богословія побивала всїх, а фільософія почихмарюючись в боки, юрбою була загнана до кляси і запихала ся спочивати в лавках. Коли професор входив до кляси, що й сам колись брав участь в таких бійнях, в одну мить розізнавав по запалених лицях своїх слухачів, що бійня була не аби яка, і саме тодї, як він сїк різками по пальцях риторику, в другій клясї другий професор паював по руках фільософії березову кашу. З богословами обходилося зівсім по иньшому: їм то, по висказу професора богословії, відсипалось по мірцї „здорового гороху", що складалось з коротеньких шкіряних канчуків.

В торжественні днї та празники семінаристи та бурсаки виправлялись по дома з вертепами. Инодї відгравали комедию і в такому случаї повсюди відмічав ся який небудь богослов, що ростом дорівнував київській дзвінницї, представляючи Іродияду або Пентеффрію, подругу египетського царедворця. В заплату діставали вони кусок полотна або мішок проса, або половину вареної гуски і всього такого иньшого. Весь отой учений народ, — як семінария, так і бурса, що плекали між собою якусь наслїдну ненависть, — був надто вбогий в засоби харчу, та при тім далеко ненаїстний, так, що почислити, скільки кождий з них з'їв на вечерю галушок, нїяк нїкому невдалоб ся, і по тій причині добровільні датки зажиточних городян не могли проживити голодного бурсацтва. От тодї сенат, що складав ся з фільософів та богословів, виправляв граматиків та риторів під проводом одного фільософа, — а инколи прилучав ся й самий до сьої шайки, — з мішками на плечах грабувати чужі огороди, — а в бурсї являлась каша з гарбузів. Сенатори стільки об'їдались гарбузами та динями, що на другий день авдітори чули від них вмісто один, два виклади: один випинав із уст, другий воркотїв в сенаторськім животї. Бурса і семінария носила якісь предовгі подоби кафтанів, що протягались — по сіе время: слово технїчне, що значить — низше пят.

Найбільш торжественною семінарською подією були вакациї; час в місяцї червні, коли-то звичайно бурса розпускалась по домам. Тодї то по кождій більшій дорозї було повно граматиків, фільософів і богословів. В кого не було свойого пристановища, той виряжав ся до кого небудь із своїх товаришів,

вентуальної чеської обструкції. Именно передержить парлямент через цілий червень і в той спосіб унеможливить наради ческого сойму, на котрім Чехам дуже богато залежить.

Нині відбувається нарада президий клюбів над внесенем Молодочехів, аби з програми праць палати виключити правительственне предложенє в справі підвищенія цін зелізничих білетів і перенести его на осінну сесию. Коли би се ухвалено, завтра може наступити замкненє теперішної сесії.

Палата панів.

Палата панів полагодила в суботу цілий буджет в третім читаню. Відтак зачало ся тайне засіданє в справі посольскої непарушимости. Ухвалено видати за газард ґрафів Романа Потоцкого і Баворовского а за переступство против закона о худобичій пошести ґр. Абенсперґа-Траунв.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Розрухи в Росиї.

Лондон. В Саратові розвинено дня 22. мая в полудне перед базаром червону хоругов і розкинено масу підбурюючих брошур. Велика товпа рушила в сторону театральної площи. Арештовано 80 осіб і замкнено в приватнім домі. Товпа ударила на дім, аби арештованих увільнити. Військо розігнало товпу.

Розрухи в Хінах.

Шангай. В Шечванї Боксери знов рушили ся. Они повідомили урядників, що хочуть вирізати всіх чужинців. Боксери вже знищили католицкі і протестантскі церкви, убили також і обрабували богато осіб. З цілих Хін стягають ся до них прихильники. Хіньске військо вирушило, аби здавити повстанє.

Росия в Манджурії.

Шангай. Віцекороль Іванїшкай вислав був до Манджурії офіцира, аби сей, перебраний за звичайного кулїса зібрав дати стаціонованих в Манджурії российских військ. Після справоздання сего офіцира Росия має в Манджурії 116.000 війска, а до пильнованя зелізниць 8000. В східнім Сибірі є 130.000 российского війска. Росия має отже до розпорядимости 250.000 війска і в одній хвили може опанувати цілу Манджурию.

Германізация Познанщини.

Берлин. Комісия в справі правительственного предложенія о міліонах на кольонізацию польских провінций, ухвалила предложенє. Арт. I., в справі підвисшенія кольонізацийного фонду на 256 міліонів марок; ухвалено 14 голосами против 6. Арт. 2 в справі 100-міліонового кредиту на закупно домен принято 13 голосами против 7. Ціле предложенє принято 13 голосами против 7.

Переслїдуванє Вірмен.

Царгород. Перед пару днями Курди убили в Вірмен з села Бекеут в санджаку Серт. Решта Вірмен бачучи, що їх житє загрожене, виеміґрувала з села. Курди сейчас заняли опорожнені Вірменами доми і землї. Турецкі власти заховували ся в тім случаю цілком рівнодушно.

Мир в Африці заключений!

Лондон. Вчерашна депеша Кіченера з Преторії звучить: **Протокол з услівями капітуляції Бурів підписали вчера вечером о г. 10 м. 30 всї делеґати Бурів, Мільнер і я.**

Претория. Тут оголошено, що від дня 1 червня знов будуть виплачувати ся проценти від трансвальскої позички.

Львівска політехніка.

Відень. Дневники доносять, що коли студенти львівскої політехніки не послухають ректора і не залишать страйку, політехніка буде замкнена на один або й більше семестрів.

Епископство в Тернополи.

Тернопіль. Епископство (латинське) в Тернополи здає ся не буде утворене, бо вже розписано конкурс на опорожнену посаду пароха.

Французский парлямент.

Париж. Вчера відбуло ся перше засіданє палати послів. Провізоричним президентом вибраний п. Буржоа.

Атентат на Оболеньского.

Одесса. Тут арештовано того, що стрілив до ґубернатора Оболеньского. Він заявив, що хотів ґубертора убити за его звірске поступованє з хлопами.

Над срібнолентим Сяном.

(Письмо з Перемишля.)

I.

Най буде від Нового року до вечериць Шевченка один період в роботї чи пак руху нашої громади. А коли тоті вечериці потягли ся аж під конець мая, то і допись про „наш рух“ опізнила ся.

Наші товариства рухають ся, живуть своїм житем. Осередок і зборище нашої інтелїґенциї „Руска Бесїда“ старає ся подати своїм членам час до часу яку новинку. За нового виділу з'явив ся „живий денник“, в якому взяли участь п. п. Сев. Зарицкий зі статею „до ситуациї“, С. Томашівский — „l'sychopathia nationalis“, Бат. Мандичевский і С. Яричевский читали фейлетон: новелї і вірші, В. Дикий „вязники“, „рух в перемиских товариствах“. Пишно вилали „анонси“ і сатиричні „телеґрами“. Пізнійше мали ми пару відчитів: п. Коренця „Про перемискі товариства“, а п. Мандичевский прочитав новелю. Були також „Авторскі вечери“ в яких взяли участь: Ор. Авдикович, Бат. Мандичевский і С. Яричевский; були й вечері з танцями. От, як звичайно в такому товаристві про забаву й товарискі сходини. Недармувало й „товариство руских женьщин“, що дало кілька вечерів з танцями, пару музикально-вокальних вечериць і один рават у салї ратушевій. На відчити якось не зібрала охота, але за те вирвнула похвальна гадка про заснованє „інтернату для руских семінаристок“. Помислови тому можнаб тільки приплеснути. Час уже, щоби наші семінаристки не тинялись по чужим хатам, де обїдають пилом польско-вуїцкого змагнованя обичаїв, набирають у себе мимоволї противного рускій дитинї свїтогляду й не відають нїчого або дуже мало про житє народу, з якого вийшли, та про його духовий образ. Тому желаємо „руским женьщинам“ гарного успіху в задуманім дїлї і надіємось, що в тім змаганю сномагати їх буде й ціла перемиска ширша інтелїґентна громада.

Прихильно і по силам своїм „секундував“ в руху вечерковім обом згаданим товариствам „Перемиский Боян“. З того товариства можнаб учинити щось дуже славного, бо і сили по тому були б, хотя й не дуже численні, але добрі. Есть і богато високо музикальних членів і голоси найшлись би не аби які, а передівсім знайшов ся і славний учитель. Колиб він не мав знязаних рук, то „Боян“ ставби першим того рода товариством у Галичині. Тільки — тільки придалась би більша охота „музикальної“ Руси до сьпіву і точне хожене на проби — не після рускоґо годинника.

А вже прямо почванити ся може удачними вечерницами Шевченка наш „Руский Институт дівочий“. Всякий рік святкуєть ся ту тез свято дуже величаво, але, після завірювання достовірних осіб, сего року була правдива несподіванка. Гарне вступне слово ученицї VIII. кл. Б. К.; знаменитї деклямациї „Чигирина“ і „Розритої могили“, виголошені ученицею VIII. кл. Бнг. М. і ученицею VI. кл. Зофією Шв.; нельми удачне відсьпіванє трудних кусків (перероблених з мужеских квартетів на дівочі терцети) хором учениць; подиву гідна гра на скрипцї й фортепянї та на цитрах — також продукциї учениць Інститута — все те зложило ся на знаменитий усіх першої части вечерка... Другу часть його становило відігране драматичної алеґорії Сильв. Яричского п. з. „Небесні сьпівці“, з музикою Ромуальда Зарицкого, яка вийшла осібною книжочкою, котру роздавано гостям при вступі. Треба було бачити, як виглядали „русалки“, або алеґоричні постаті Ґенія України, Працї, Просьвіти, Любови вітчини, Доні України і Кобзаря! Що за убори величаві, яка гра барв! А які лиця акторок перенятих вискрізь своїми ролями! А до того прегарна настроєва музика, що ей грав „Невидимий музика“ тай тота прегарна декорация кисти артиста-маляра А. Скрутка! Все те очарувало видців. Вражінє цілого вечера — піднесле. А передівсім запісав ся він у серцях молоденьких наших сестричок-Інституток. Ах, бо кожде гарне, шире, правдиво патріотичне й навіяне любовю правди й людскости слово паде-западає в глубину непорочної душі дїточої найчиствійшою перлиною-алмазом... Таких нагод подивляти нашій „надїї“ як найбільше.

Слова узнавя збирали за сей вечір: С. Яричевский, як учитель сьпіву й автор „Небесних сьпівців“ разом з композитором Р. Зарицким; п. Казимир Лешинка, директор відділу музики, котрий на високий степень поставив музику в Інституті і о. Н. Кишакевич, що допровадив своїх учениць до таких гарних результатів у грі на цитрі. Дивно лише, що про вечерниці не заговорив ні один з наших музикальних „духів“. Чи прикро їм було говорити; на тему чужих комплїментів? Крім того відіграно інститутскими силами Лисенкову „Козу дерезу“ два рази. Заслуга в тому п. Ром. Зарицкого.

Ще пару слів про Інститут. Ся наша „твердиня“ розвиває ся дуже гарно. І про се була вже пера уже по нашим часописям згадка, як також про незвичайну ей вагу в культурнім і національнім розвитку нашого жіноцтва. А завдячити треба сей стан інститута свїтлій, щиропатріотичній управі директорки п. Примівни і невтомному труду п. Матковского, як функціонара виділу, котрий не лякав ся нїякої роботи і весь свій час свобідний посьвячує веденю справ інститута, як також управительці п. Кривановичевій. Де такі сили і охота, там може бути думка про успішний розвій. Сили вчительскі — дібрані; побіч наук звичайних у школї зістає ученицям еще й часу на образованє в штуках красних. І так: науки гри на фортепянї уділяють такі сили, як п-н: Левицка, Величко, Свят. Цїпановска і п-ї Кміцикевичева; на цитрі вчить з успіхом о. Н. Кишакевич (брат композитора); на скрипках п. Каз. Лешинка, котрий есть і директором відділу музичного. (Мимоходом згадаю, що тота щиро-артистична душа не відхилить ся нїколи від участи в усяких вечерницях, які справляють коли тутешні Русини. І за се честь йому!) Теорию сьпіву подає п. Ром. Зарицкий, а хоровим сьпівом веде п. С. Яричевский. Муза рисунку й малярства найшла вправного провідника по їїх царинї в особі п. Александра Скрутка. Сам Інститут уладжений по европейскі, місце прегарне, здорове. Коби нам таких, „хатин“ як найбільше!

А тепер згадатиб про послідні вечерниці Шевченка, які відбули ся заходом усїх товариств перемиских дня 25 мая 1902.

Людові вечерниці — звали ся вони!.. У нас трапляє ся таке почасто; коли інтелїґенти не в силї справити „порядних“ вечериць, тоді здвигнуть плечима тай кажуть: га, що робити! справимо „людові вечериці“! А потому поваґітують трошки, щоби зійшов ся „люд“ і добре, що збули ся патріотичного обовязку — помянули не злим, тихим словом Кобзареву память... Так і тут було: коли не було виглиду на усіх вечериць, сказали собі „народи“: на людові вечериці досить! Бо й так того люду не буде богато! знали своїх людий... І відбули ся вечериці в салї дівочого Інститута. Вступне слово сказав розважно й розумно п. Томашівский (воно було зівсім непопулярне, не для люду!); на скрипцї грав чудово як усе п. Лешинка і знаменито акомпанїювала звісна піяністка п-на Ольга Цїпановска; п. С. Яричевский збирав за палке виголошенє „Кавказа“ гучні оплески і слова признанія; жваво грала свою річ п-на Свят. Цїпановска; гарно і мило сьпівала народні пісні пані Попелева і сьпівав мужеский тай мішаний хор „Боян“. Вечерок вдоволив інтелїґентів зівсім, людовий не був, але й люду на йому не було також, хиба дві служниці з інститута. Чому се так? Поясни мо се завтра.

Терський.

Сензаційний процес карний

на тлї

москвофільских махінацій.

З Нового Санча пишуть нам:

В суботу, 31 мая с. р., відбула ся в ц. к. окружім суді в Новім Санчи розправа в сензаційнім процесї карнім п. Петра Лїпиньского, ц. к. судового совітника в Нов. Санчи против о. Юрия Ґенсьоровского, катихита і п. Іосифа Гладишовского, суплента ґімназияльного, обох в Н. Санчи, о обиду чести.

Розправа закінчила ся такою

деклярациєю обжалованих:

На підставі безпідставних догадок розширювали ми фалшиву вість, що п. совітник Лїпиньский був автором безіменної денунциациї до ц. к. ґімназияльної дирекциї в Н. Санчи, внесеної в другій половині цьвітня 1902, в котрій кромі обжалованя учеників було також обжалованє о. катихита Юрия Ґенсьоровского о ширенє москвофільскої пропаґанди і схизми між шкільною молодїжию, — дальше [розширяли ми фалшиву вість], що обжалователь [п. совіт. Лїпиньский] мав намір занїщити о. Ґенсьоровского і его родину.

Розширювані через нас того рода вісти, котрі честь обжалователя в високім степени обиджають, узнаємо за фалшиві в цілім їх змістї — в слїд чого виражаємо наш жаль над нашим невластивим поступком і торжественно просимо обжалователя о прощенє кривди ему учиненої. — *О. Юрий Ґенсьоровский* гр. к. провізоричний катихит в. р. — *Іосиф Гладишовский*, ґімназияльний суплент в. р.“

Для вияснення пару слів.

Москвофіли уживають всеї форси, щоби Русинів-народовців (українців) випхнути з заряду „Рускої Бурси в Новім Санчи“ і щоби се дуже важне і пожиточне товариство захопити виключно в свої руки. В тій цїли о. Ґенсьоровский і п. Гладишовский, оба завзяті москвофіли, хочуть заслуженого і поважаного голову „Рускої Бурси в Новім Санчи“, суд. сов. п. Петра Лїпиньского, котрий стоїть на сторожи народних інтересів, позбавити всякої чести і поважаня, щоби в той спосіб зробити его неможливим на становищу голови „Рускої Бурси в Нов. Санчи“. Щоби се осягнути, не жахають ся навіть клевети. В остатних часах, користаючи з оказиї, що якась злобна і ворожа нам рука безіменно заденунціювала наших бурсаків і катихита о москвофільску пропаґанду, розширили вість, що автором ей був п. Лїпиньский. Переведена передвчера судова розправа, закінчена наведеною вище деклярациєю, виказала брехню і фалш їх закидів. Всї свідки, між ними посол Василь Яворский, Іван Іванишин, Михайло Секунда і д-р Левицкий, ствердили, що п. Петро Лїпиньский не є автором згаданої безіменної денунциациї і не міг ним бути, та що обжалованї свідомо дїлали лише в тій цїли, щоби клеветою понизити п. Лїпиньского в очах Русинів і в очах загалу.

В тій справі ждемо дальших вияснень.

Загальні збори „Українсько-руської Видавничої Спілки“

зареєстрованої спілки з обмеженою порукою у Львові

(Конець.)*

Відтак директор д-р Іван Макух предложив і відчитав отсе **справоздане касове за рік 1901:**

1) З кінцем року 1900 числить спілка членів		81
В році 1901 прибуло членів		5
Спілка числила отже дня 31 грудня 1901 членів		86
2) Квота заявлена на уділи сих 86 членів виносила дня 31 грудня 1901		9400·— К
Рилачених уділів було з кінцем 1900	5448·44 К	
„ 1901	619744 „	
прибуло отже	749·00 „	
3) Фонд резервовий виносить	519·01 „	
Спеціяльна резерва	72·99 „	
разом	592·00 К	
4) Цілий маєток товариства виносить 31 грудня 1901 уділи		6197·44 К
Фонд резервовий і спеціяльна резерва		592·00 „
разом		6719·44 „
5) Вкладки до обороту виносили з 31 грудня 1900		1592·52 „
31 грудня 1901		2147·20 „
прибуло отже		554·68 „

Білянс за 1901 р.

	Пасива	
З рахунку уділів	6197·44	„
„ фонду резервового	519·01	„
„ вкладок до обороту	2147·20	„
„ фонду Шекспіра	2667·47	„
„ зисків і страт	504·62	„
„ спеціяльні резерви	72·99	„
„ видавництв	992·94	„
„ кредиторів товарис.	9041·32	„
	22142·99	„
	Актива:	
З рахунку маґазину	18000·00	„
„ комісу	1600·00	„
„ льокацій	686·72	„
„ уділу в союзї	50·09	„
„ каси	579·88	„
„ спеціяльні резерви	72·99	„
„ видавництв	1152·40	„
	22142·99 К	

Львів дня 31 марта 1902.

За Дирекцию:

М. Грушевский. *Д-р Іван Макух.*

За ревізийну комісию:

І. Кокорудз. *Д-р Я. Кулачковский.*

На конець заст. дир. Мудрак відчитав справоздане маґазинове.

По довшій дискусиї поставив др. В. Охримович внесенє: 1) аби дирекциї ухвалити гонорар в висотї 900 корон; 2) аби справоздане дирекциї принято до відомости. Оба внесеня приняли збори одноголосно.

На конець адв. др. Лонґин Озаркевич поставив яко директиву будучій дирекциї бажаня, аби дирекция на будучність старалась: о більшу реклямy, постаралось видати історию послідного столїтя укр. руської літератури, як також більше новійших творів оригінальних і чужих, прим. розвідки Толстого, оповідання Ґоркого, твори Франка (між иньшим і „Борислав“), Стефаника, все що дотепер написав і т. д.

З причини спізненої пори ухвалено відложити продовженє Зборів на день 5 мая с. р. о 6-тій годинї вечер.

В означенім реченци відбулось

продовженє зборів:

З причини, що член контрольної комісиї др. Я. Кулачковский не міг явити ся скорше, як о 7-ій год. голова за згодою зборів зміняє порядок дневний так, що на першу точку поставив внесенє і інтерпеляциї.

На внесенє проф. М. Грушевского збори поручили видати в перекладі Золї „Жерміналь.“

На запитанє д-ра Охримовича, в якім стадиюм є видане „укр.-руской Антольоґії“, відповіла дирекция, що приготовленя вже пороблені, що вибрано вже формат і плян, після котрого Антольоґія буде лиш містила новійших укр.-руських поетів від смерти Шевченка, що редакцию обняв др. Ів. Франко, а ілюстроване передано артисті-маляреви д. Юл. Панькевичеви, котрий робить до видання студиї і предложив вже дирекциї

*) Гляди 109 і 110 ч. „Дїла“ с. р.

Фільософи і богослови виправлялись на кондициї, то б то брали учити чи приготовити дітий зажиточних людий, а за се брали на рік нові чобітки, а иноді городянин і на кафтан не поскупив. Вся ота ватага тягнулась гуртом цілим табором, варила собі кашу й ночувала в полї. Кождий тащив за собою мішок, а в ньому одна сорочина та пара внучок. Найбільш ощадними та чепурними були богослови: тому, щоби не обдирати чобіт, вони скидали їх, вішали на палиці та несли на плечах, перед'усім коли була грязь: оттоді то вони закасавши шаравари ген аж повисше колїн, съміливо розбризкували своїми ногами ковбані. Як тільки помічали одалїк хутір, сейчас скручували з головного шляху і приближившись до хати, що красувалась серед других, ставали рядом перед вікнами і зі всьої сили починали сьпівати кант. Хазяїн хати, який-небуть старий козак-селянин, довго їм прислухував ся, підпершись обома руками, відтак давай заридав гіренько і заговорив до своєї подруги: „Жінко! то, що сьпівають школярі, має бути дуже розумне; винеси їм сала і чого иньшого, такого що в нас є.“ І цілісенька миска вареників валила ся в мішок; порядний кусень сала, декільки палянниць, а иноді й звязана курочка находила у ньому вигідний сиочинок. Покріпившись таким запасом граматики, ритори, фільософи і богослови опять продовжали свою дорогу. Однак, чим дальше вони йшли, тим більш меншала їх товпа. Всї майже розбривались по своїм хуторам, а зіставали ся тільки ті, котрих родимі гнізда були дальше чим других.

(*Дальше буде*)

вдоволяючі проби, так що можна надіятись, що в осени книжка вийде.

На внесеня д. Паньковского і Гнатюка, ухвалено яко директиву для дирекциї, аби бодай що $^1/_4$ року містити справоздання касові в часописях, і піднесено стопу процентову від ощадностей на $5^1/_2$.

Д-р Охримович радить, аби давати зараз по виході кождої книжки замітки бібліоґрафічні до „Дїла“, уневиняючи, що редакция радо тіїж помістить.

На запитане д-ра Макуха, що зробити з недоповненими уділами, котрі після статута повинні припасти на річ Спілки, збори поручають поступити по думці статуту, полишаючи до волї дирекциї візвати дотичних членів, аби доповнили уділи. Відтак д. Гнатюк відчитав письмо д-ра Мих. Коса, що містить цінні вказівки для дирекциї, з котрими в часї дискусиї многі члени годять ся.

Коли вже ніхто до точки „внесеня і інтерпеляциї“ не забирав голосу, а д-р Кулачковский все ще не приходив, відчитав д. Паньковский від него лист, в котрім д-р Кулачковский висказує ся за уділеньем абсолюторії. Увзажаючи се осьвідчене за вистарчаюче поставив д. Паньковский внесене о уділене дирекциї абсолюторії, котре збори приняли одноголосно.

По 10 хвилевій перерві приступлено до доповнюючих виборів. На внесене М. Грушевского вибрано Юліяна Мудрака директором на місце М. Заячківского, а на внесене Ю. Мудрака Івана Петрушевича заступником директора на місце Ю. Мудрака, обох одноголосно.

До контрольної комісиї вибрано одноголосно на внесене д. Гнатюка: М. Заячківского, д-ра Я. Кулачковского; д-ра В. Охримовича.

На конець розділено 504·60 К чистого зиску як слїдує:

на 6 процентову дивіденду	.	345·46 К
на фонд резервовий	.	50·46 „
„ „ укр. рус літератів	.	50·46 „
„ Руську Охоронку	.	50 — „
„ спеціяльну резерву	.	8·22 „
		504·60 К

По вичерпаню всїх точок замикув голова збори о год. 8.25 вечером.

Юліян Мудрак.

НОВИНКИ.

При надходячій зміні місяця просить наша Адміністрация о вчасне відновленє передплати за місяць червень, взглядно вирівнанє залеглостий, щоби дальшу висилку часописи не здержувати.

Оповіщення:

— **Звичайне засїданє Головного Виділу Товариства „Просьвіта“** у Львові відбуде ся ві второк дня 3 н. ст. червня 1902 р. точно о 7 годині вечером.

— **Сьвяточні вечерниці** в память Т. Шевченка устроює в неділю дня 8 червня у Відни укр.-руске робітниче токариство „Поступ“ з такою програмою: I. 1. Вступне слово. 2. Шевченко-Вербицький: „Думи мої...“ — мужеський хор. 3. Шевченко: „Розрита могила“ — віддеклямує т. Томіцка. 4. Шевченко-Вачиньский: „Калина“ — мужеский хор. II. 1. „Поет терпіня і побіди“ — відчит т. М. Лозиньского 2. Шевченко-Тополиньский: „Три шляхи“ — мужеський хор. 3. Шевченко: „Кавказ“ — віддеклямує т. С. Ганущак. 4. Федькович-Нижанковський: „З окрушків“ — мужеський хор. Хоральні точки виконає „Сьпівацький Кружок“ студентського товариства „Січ“ у Відни. Вечерниці відбудуть ся в салї реставрациї Regensburger Hof, I. Sonnenfelsgasse 2. Початок точно о 7 годині вечером. Вступ 40 сотиків.

— **Щедрий дар.** Їх Високопреосьвященьство Митрополит зволили пожертвувати на річ руської церкви в Сторожинци, на Буковині, 100 К. Уповажнений парохиянами складаю в їх імени таку заяву: „Всї ми одушевлені нашим дорогим, незабутим Архипастирем, складаєм за щедрий дар сердечну подяку і молимо Всевишнього, щоби зволив удержати Їх на хвалу руської Церкви многі а многі лїта!“ *о. І. Левицкій*, парох.

— **Конкурс.** Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ прийме зараз лїквідатора до шкід огневих. Зголошеня треба подавати тілько на письмі і долучити оригінальні сьвідоцтва або відписи, опис житя і попереднього занятя, і докази фахового уздібнення. Платня через перший рік 1.800 кор. Перший рік є роком проби. — *Дирекция.*

— **Книжки до шкільних бібліотек.** Рада шкільна апробувала слїдуючі видана Руского Тов. Педагоґічного на нагороди пильности і до бібліотек шкіл народних: „Оповідання для дїтий“ 40 сот. опр. 54 сот. — „Оповідання Катренка“ 40 сот. опр. 54 сот. — „Оповіданя Коцюбиньского“ 40 сот. опр. 54 сот. — „Переклади Кримского“ 40 сот. опр. 54 сот. — „Дитячі оповідання Мамин Сибіряка“ 30 сот. опр. 54 сот. — „Байки Пушкина“ 30 сот. — „Оповідання Марка Вовчка“ ч. I. 30 сот. опр. 44 сот. — „Марта Ворецка“ 40 сот. опр. 60 сот. — „На пріччах“ 30 сот. опр. 44 сот. — „Народні думи“ Др. Пачовского 40 сот. опр. 60 сот. — „Казки Гр. Л. Толстоя“ 40 сот. опр. 54 сот. — „Поеми“ О. Конисьского 30 сот. опр. 44 сот. „Покарана пож“ комедийка 20 сот. опр. 34 сот. — „Малий сьпівачник“ 20 сот. — „Серед цьвітїв“ комедия в 2 дїях 16 сот. опр. 30 сот. — „Лис Микита“ Ґете-Франко 1 кор. опр. 1 кор. 30 сот. — „Перша читичка“ Ярошиньскої 20 сот. — „Друга читичка“ Ярошиньскої 20 сот. Дві разом опр. 54 сот. — „Андерзена казки“ IV. і V. ч. по 50 сот. 5 частий разом опр. 2 кор. 90 сот. — „Дивні пригоди комаха Санґвіна“ 48 сот. опр. 75 сот. Для шкіл видїлових апробовано: „Інститутку“ М. Вовчка 40 сот. опр. 60 сот. — „Шекспір в повістках“ 30 сот. опр. 60 сот.

— **Дальші жертви на друкарню в Парані**: о. К. Вардин 1 К, Е. Дольницкий в Оломуцу 6 К, о. Фицалович в Швейкові 4 К, о. А. Лотоцкий в Тростянци 4 К, С. Максимович в Перемишлянах 2 К, о. Ф. Подолиньский в Лазах 4 К, Т. Макух і В. Голубовский в Старій Соли по 2 К, сьвященьство Судововишеньского деканату 3 К, о. В. Антонович в Тисьменичанах з акафисту 2 К, о. А. Стрільчик в Тисьменици з акафисту 6·40 К, о. М. Попович в Павлові від Павлівців 11 К, о. І. Кузьмович в Бруховичах 5·50 К, вдова по сьвящ. з донькою 4 К. — Разом 66·95 К.

Замітки:

— **Jak ratować lud polski** — читай: „як вести польонїзацию Руси“ — такий титул носить вступна статя передвчорашного Dziennik'a Polsk'ого, звісного „Галичанїн'ового“ трабанта, що недавно скінчив друкувати предовгий ряд крайно брехливих статий під заголовком: Ratujmy kresy wschodnie! Скажений тон, яким в тій статї говорить ся про Русинів, доказує, що одна часть польскої суспільности зачинає вже перевисшати пруских гакатистів. — „Chłop ruski pop ruski, cerkiew ruska, mowa ruska, sędzia i notaryusz Rusin (?!), — nigdzie (!!) kaplicy, ani szkoły polskiej (!!!) nie zobaczy, ani nie usłyszy nigdy (!!) naszej polskiej mowy!“ — розуміє ся — „lud polski na wschodnich kresach! — repetuje Dziennik polski, згляднo автор статї „z pod Kulikowa“. Całą siłą pary, jak najprędzej, z pełną organizacyą i zastosowaniem środków najskuteczniejszych (розумій насиля, терор, безправе, розбій прибраний в форму права, szkółki, mateczki, kapliczki, рентові посілости, кольонїзация мазурів, господарскі спілки, окружні громади, і т. д. і т. д.!) — повинні Поляки взяти ся до Руси. „Wszystkie inne sprawy — nawet na kresach zachodnich (в Познанщинї!) ustąpić muszą i zejść na drugi plan! — „Duszę polskiego chłopa na Rusi trzeba zrobić polską!.. Wyrwać go od czasu do czasu z dusznej atmosfery ruskiej!... Ta masa wielkich ruskich cerkwi, ta niezliczona ilość rzeczywistych lub sfingowanych cerkiewnych uroczystosci i odpustów, prażników, te rozliczne i hałaśliwe formy i obrzędy i ten wieczny a nieznośny gwar (!!) ruskiego chłopstwa i tej niby inteligencyi ruskiej w sutannie, ziejącej jadem nienawiści do wszystkiego, co polskie — przestanie ono wówczas działać!“ — І дальше радить розбішений автор этягати латинників-селян з Руси до Кракова і до Львова на патріотичні обходи, кошелїні наради і т. п. — „Cały zastęp świadczeanyków ruskich spędza tłumy obałamuconych chłopów, robią z nimi co chcą i wmówią w nich, co zechcą, aby mieć tylko w nich ślepe narzędzie przeciwko znienawidzonym Lachom!“... „Wszystkie nasze gazety, a szczególnie gazetki i pisemka ludowe — codzienne lub perjody one, powinny stale zamieszczać artykuły o sprawie ruskiej, a w nich opisywać niecne ma hinacje b rytelów i hajdamaków ruskich, skierowane przeciwko Polakom, demaskować ich oszukańczą i obłudna politykę, ich borby i napaści na nas — ich zamachy na nasze instytucye — ich kłamstwa i obelgi rzucane na naród polski i jego reprezentacyę; jednem słowem: nie zamilczeć o niczem, lecz każdy ich niecny postępek napiętnować z całą surowością. Odkrywać buntowanie i podszczuwanie ruskich chłopów przez księży ruskich, przeciw dworom polskim, podczas gdy sami uprawiają polską panszczyznę, zdierając niemiłosiernie swoje owieczki za chrzciny, pogrzeby, śluby, prażniki spowiedzi tak w gotówce jak i w naturze. Takich broszurek, jak ks. Gromnickiego „Kilka uwag w sprawie ruskiej“ należałoby więcej wydać — na szersze rozmiary — niechaj lud i społeczeństwo polskie raz już przejrzą i wytrzeźwieją z tego mazgajstwa i sentymentalnej polityki względem Rusinów. Ta polityka — to zrada narodowa — bo prowadzi do naszej zguby! Ta polityka — to formalny obłęd, który sprawił, że hajdamak two ruskie kpi z nas i pogardzać nami zaczyna. — Руска інтелїґенция, головно-ж духовна інтелїґенция! чи й тепер ще може схочете шукати modus vivendi з тими, що виповіли вам борбу на житє і смерть?!

— **На звичайні хитрощі кишонкового злодія** пустив ся послїдний „Галичанинъ“, щоби тілько затерти вражінє дикого нападу своїх „птенцовъ“, — вихованих по польских і нїмецких ґімназиях синів кацапскої „аристократиї“ та їх плебейских прибічних з кацапских буре, у вступній і сяжневій статї, під заголовком: „Печальныя подвиги ученниковъ львовской „украинской“ гимназіи“, де безлично бреше: 1) будь-то руські ґімназисти вже з гори заповідали, що „кацапы привезутъ во Львовъ цѣлыя кости, но съ такими домой не поѣдутъ;“ 2) будь-то деякі руські ґімназисти, явивши ся церкві на богослуженю перед „Генеральнымъ Собраніемъ“, вели себе „вызывающо, отпуская по адресу извѣстныхъ членовъ русско-народной партіи оскорбительныя замѣчанія“ так, що „нѣкоторыхъ учениковъ пришлось удалити изъ церкви“; 3) будьто ученики руской ґімназиї „осадили здание Народного Дома со стороны улицъ и примѣтившись кромѣ того въ двухъ сѣняхъ, на подворьѣ, а даже на лѣстницѣ „Народного Дома“ ...кидали такіи выраженія: „хрунь“, „кацапска худоба“, т. є. скотина, „кацапске рыло“, „цзора“, „рублехапъ“, свинья“ и т. д. — та будьто так дїяло ся через цїлий день; і 4) будь-то деякі ученики руской ґімназиї попередягали ся в сьвіткску одїж або повідпорювали собі паски від мундурків і будьто „одинъ изъ переодѣтыхъ въ штатское (sic!) платье, ставши въ группѣ своихъ одноминшленниковъ на лѣстницѣ, началъ вызивати русскихъ студентовъ и тѣхъ гимназистовъ, которыя провожали (чи Мончаловскій та Красицкій?!) своихъ отцовъ и сродниковъ, прибывшихъ на собраніе“. Се послїдне мало після „Галичанина“ бути причиною, що „произошло тогда единственное столкновеніе (як делїкатно!) — русскіи студенты отобрали нахалу палку и прогнали его и его компанію изъ „Народного Дома“. — Отже констатуємо, що все те з гори до долу є безличина брехня, бо: 1) нїхто з учеников рускої ґімназиї не думав рахувати костий кацапам, анї того не заповідав, а донесене „Галичанина“ є знова загальниковим, безпідставним доносом, на який він нїяких фактів подати не може; 2) брехнею є, мов-то рускі ученики (а було їх всего кількох), що явили ся в церкві, поводили ся „вызывающо“, (знов імен нема!), бо таким визиваючим було поведенє кацапских студентів, що не вважаючи на сьвятість місця, стали викликувати: „что пайдократы? пришли шпіонствувать?“, та зачали орґанїзувати ся таки в церкві до атаку на учеников, котрі не бажаючи допустити до скандалу в церкві, вийшли самі чим скорше зі змонополїзованої кацапнею церкви; 3) негідною брехнею є рівно-ж, наче-би рускі ученики через цїлий день обсадили сходи, подвіре і входи до „Нар. Дому“, бо се як раз учинила молода кацапня, а наших ґімназистів цїлком там не було — прямою видумкою отже суть ті „ругательства“, які наводить „Галичанинъ“, котрий вписав їх прямо з фантазиї, міркуючи менше-більше, які можуть належати ся йому епітети; і 4) знов брехнею є, наче-би рускі ученики передягали ся в сьвітский одяг і т. д. та самі зачіпали кацапню. — „Галичанинъ“, видумуючи небувалі факти, бажає тим виправдати нечуваний напад своїх „ребенковъ“ і ослабити его вражінє безосновними і недоказаними денунціяциями.

З краю:

— **В справі рускої ґімназиї в Станиславові** постановив видїл краєвий предложити сеймови внесене на її вітворене.

— **В рускій ґімназиї у Львові** явив ся послїдної суботи (31. мая) ц. к. віцепрезидент кр. ради шк. п. Пляжек і через кілька годин прислухував ся устному іспитови зрілости. Відходячи висказав професорам і ученикам прилюдну похвалу по причині вповнї вдоволяючих відповідий абітуриентів.

— **Польонїзация в руских школах.** Дня 15 мая візитував школу в Поручинї ц. к. окружний інспектор Фрайнд. Перед почином науки молили ся дїти по руски. По скінченій науцї зажадав інспектор, щоби дїти молили ся по польска. Місцевий учитель Лев Фак (Поляк) звернув увагу п. інспектора, що нема в класї ані одної дитини латинь ского обряду. На се запитав інспектор: „То pan nigdy nie każe po polsku się modlić?“ Учитель відповів, що хиба тодї, коли прийде черга на „польску“ дитину. На се сказав інспектор. „To źle. Pan powinien co dnia przed nauką kazać modlić się po rusku a po nauce po polsku, ażeby i ruskie dzieci nauczyły się modlić po polsku“. Може декому з Бережанщин дивним видасть ся сей поступок п. Фрайнда, бо він все досить толерантно відносив ся до руских справ шкільних. Певно, таже він і жінку має попадянку і руского священника мав зятем. Але, щоби Ви ся не дивували, що ся такого стало з п. Фрайндем, то я Вам скажу: Він має за пару лїт їти вже на пенсию, тож хотїв би перед тим дослужити ся ще з одної ранґи вижше. Бо якіж згляди педаґоґічні наказують дїтям учити ся чужих молитов? Пане Фрайнд! чи мазурскі дїти учать ся руских молитов? Ви польскі педаґоґи десь страх радуєте ся, що Москаль і Прусак силує Ваші дїти молити ся по московски і по нїмецки, бо се як раз в дусї вашої педаґоґіки — *о. Мосора.*

— **Найновійший педаґоґічний винахід.** З Перемишля пишуть нам: В суботу дня 24 с. м. сидїло двох учеників IV. кл. рускої ґімн. на лавці в огороді замковім, та читали книжку. В тім ні сїло ні пало приступав до них поліцийний аґент в асистенцаї поліцията, та в безличний спосіб жадає, щоб вони показали йому сейчас заголовок книжки, яку власне читають! — Сего здавть ся не бувало і в złotym okresie галицького шкільництва, за Bobrzyńskiego... Радимо, кому слїд, як найскорше опатентовати сей найновійший педаґоґічний винахід.

— **Лїквідация Кредитового Банку.** В суботу мали відбути ся збори Банку Кредитового, котрий тепер є в лїквідациї. Акціонарі з'їхали ся, але директор Закшевский заявив в імени лїквідаторів, що збори не можуть відбути ся, бо ревизийна комісия еще не справдила рахунків. Мимо протесту зібраних, директор, нотар і правительственний комісар вийшли, а служба зачала забирати фотелї і крісла. Силою пистука задержано фотелї і вислано депутацию до намістника. Намісник заявив, що акціонери можуть дальше радити, але комісареви не може наказати брати участи в нарадї, бо комісар є самостійний. Зібрані ухвалили дотеперішним лїквідаторам вотум недовіря, вибрати нових лїквідаторів і казати їм в найближших днях скликати нові збори. Акціонери внесли до намістництва жалобу, що лїквідатори не хочуть їм показати біляпсу за рік 1901. Біляпсу того мабуть зовсім нема.

— **Гради в Галичинї і Буковинї.** Послїдними днями донесено краківскому товариству градових обезпечень, що град наробив значні шкоди в околицях Борщева, Гвіздця, Коломиї, Лопатина, Мельницї, Переворска, Скалату, а на Буковинї коло Заставної, Радовець, Ґурагумори і Сторожинця.

— **З Тернополя** телеґрафують польским дневникам: „Субекта тутешної „Народної Торговлї“, 19-лїтного молодця, увязнено на жадане прокураторії. Се таємниче увязнене має стояти в звязи з видавництвом якихсь руских брошур.“

— **Замах збожеволїлої.** В суботу по полудни, коли інжинер п. Лібаньский був в бюрі редакциї Słow'a polsk'ого, зайшла туда около 30-лїтна, елеґантно одягнена дама і по кількох незрозумілих словах, добула з кишені револьвер і два рази вистрілила до него. Перший стріл хибив, другий продер одяг і перейшов по скірі на грудях не завдавши нїякої рани. Зчинив ся крик і заколот, явив ся аґент поліциї, відібрав напасниці, котрої нїхто не знав, револьвер семи-мілїметрового калїбру з цїлими ще чотирома набоями і відвіз еї в дорожці до поліциї. — Тут показало ся, що се п. Антонїна Яремова, жена професора рускої ґімназиї в Перемишли, женщина вельми інтелїґентна і симпатична, та від довшого часу терпить на розстрій нервів; в мин. році вже була в гидропатичнім закладі д-ра Маєвского, тож комісар д-р Райнлендер, провірившн те все, віддав її під лїкарску обсервацию.

— **Видїл ради повітової в Камінцї струм.** скликує на 3 червня збори інтересованих в справі проектованої зелїзниці Львів-Камінка-Радехів-Стоянів.

— **Затвердженє вироку.** Вищий суд краєвий у Львові відкинув відклик слухача політехніки, Луциана Кобера, засудженого на 2 місяцї арешту за побитє професора Яворовского.

† Померли:

Василь Кіт, студент прав віденьского університету, упокоїв ся дня 22. с. м. в Мицові, в 22 році житя. В. є. п.!

Урядові вісти:

— **З Буковини.** На місце помершого інспектора руху Калмуцкого кандидують: радник будівництва Мікулї і міністерияльний секретар д-р Гнїдий. — Іван Бумбак, управитель румуньских паралельок І ґімназиї в Чернівцях, помер 24 с. м. в Гляхенберзї. — Д-р Мирон Кордуба, суплент II ґімназиї в Чернівцях, зложив з відзначеним кваліфікацийний іспит. — Шкільний інспектор Ом. Попович і учителї Стратичук, Данчук Ільницкий, спрошують своїх товаришів, котрі перед 25 лїтами кінчали учительску семінарию, на товариский зїзд в липни до Черновець.

— **Презенту** на вірм. кат. парохію в Кутах надало намістництво кс. Мих. Мойжешовичови, сотрудникови катедральному у Львові.

Вісти з Еп. Перемискої.

Іменовані оо.: Тома Щумило, канчуцкий декан, ординаріятним відпоручником до ц. к. ради шкільної окружної в Рашеві, а Мих. Колтунюк, парох в Тарнавцї, до такої-ж ради в Переворску. — Канонічно інституваний на приход Нанову о. Арт. Мельник. — Самостійним сотрудником в Остобужу назначений о. Миколай Добрянський, а завідательство в Смолиї дістав о. Іван Семинин. — Відпустки для поратованя здоровля дістали оо.: Киприан Сїнкевич на 8 нед., Іван Яворский на 6 нед., Іван Пастернак з Тизьни на 6 нед., Алекс. Івасівка на 4 нед., Адам Гординьский на 4 нед., Сим. Чичилович на 4 нед., Теоф. Лятошиньский на 6 нед., Дан. Денский на 2 місяцї, Анат. Сїнкевич на 3 м., і Едвард Хлопецкий на 2 місяцї.

Послїдні вісти.

Нині у Львові величезні робітничі розрухи — формальна социяльна революта, якої ще Львів не бачив. Причиною — неполагоджений страйк будівляних робітників. Войско стріляє до товпи. Робітники ставлять барикади. Товпа сипле на войско і поліцию градом каміня. Богато ранених; говорять також о трупах. В хвили, коли сей нумер нашої ґазети кінчить ся складати, розрухи прибирають що раз більші розміри.

В Бориславі вибух пожар копалень. Богато людий згинуло.

Хто з Вп. Панів хоче порядно і дешево убратись, най спішить до фірми Василь Ґресяк ринок 36, там знайде модний і дешевий товар, з котрого ґарнітур маринарконий коштує 21 зр. і дорожше, загортка 24 зр.

Прошу спробувати, а певно що жаден з Вп. Панів не пожалує.

З глубоким поважанєм

Василь Ґресяк кравець мужеский,

Львів, Ринок ч. 36 (Дім Народної Торговлї).

7:0 16—16

Переписка адміністрациї.

Вп. З. Шу. в Ти. На етикеті зазначена цифра синим олівцем, означує скількість висланих примірників газет під одною опаскою. Е. Ли. в Ко. До кінця III кв. — И. Го. в Ро. пс. Заплачено тепер по конець II кв.



Zacherlin

hilft großartig als unerreichter „Insectentödter".

877 1–8

Правдивий лише в фляшочках.

Набути можна всюда де висять плякати.



Надіслане.

ХТО-ВИ

з Вир. і Всч. Отців духовних бажав мати знаменитого господаря в дома і в поли, чоловіка чесного, працьовитого, з дуже малими вимогами, зволить сейчас віднести ся листовно до *о. З. Кириловича* в Коломиї.

3.4 2—3

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ тов. „Просвѣта", Ринокъ 10.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа Галицкои



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы. люпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничѣ шопы, лібелѣ, манометры и. т. п.

Уряджене дзвинковъ електричныхъ.

Всякѣ направы полагоджують ся якъ най скорше и найдешевше 85

Учитель

Русин, з матурою і кваліфікацією, приме лекцию на село. Близшої відомости удѣлить К. С. в Товаристві для розвою руской штуки у Львові, Ринок ч. 34. 3?5



ПУМПИ

всякого рода і до кожного ужитку в господарстві і промисли а також комплетні

ВОДОПРОВОДИ

для міст, сіл, господарств огородів і т. д виконує

Ант. Кунц

ц і к. надворний доставець

Найбільша спеціяльна фабрика водопроводів і пумп в монархії.

Weisskirchen на Морави.

303 c 5—15

Торговля „Під Пальмою" З. Маевского

давнійше Ст. Войціховского і Задуровича) Академіцка 6 поручае

На сьвята

Знамениті натуральні вина	40 кр. фляшка
Зеленики	55 кр фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава доскональна	по 64, 80, 100 і 1 8 кр. за ½ кільогр.
Розинки	по 36 кр а міндали по 60 кр.

315 19—36

Гребенів в Карпатах

стация кліматична, положена серед лісів шпилькових над рікою Опором. Місцевість надзвичай здорова і гарна. Здепервовані, пригноблені, безсильні найдуть тут полїпшенє. Телеґраф, почта і зелїзнича стация в місци.

Поїзди курсують шість разів денно. 888 2—4

В пансіонаті мешканєзцїлим удержанєм по дуже умїркованих цінах. Адрес: **ЯНІНА ГЛИНЬСКА Гребенів.**

Вже вийшов!

Дамскій Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 c/m на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти мож в торговли Євґена Спожарского, в книгарни Ставропиґійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опакованє. 316 28—50

Правник II. року

шукає відповідного занятя у Львові. Ласкаві зголошенія П. М. post. rest. Тернопіль. 368 3—3

РОЖІ найгарнїйші, **ФЛЯНЦИ** цьвітів, ярин і китиці (букети) поручає найдешевше

Шмідт в Станїславові.

386 6—4

Прошу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти".

Припоручає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолїв, паличов, шкіряних виробів, російских кальошів, дитинних забавок, всїляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерий.

343 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИ.** 53—156

Без конкуренції.

Ю. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР

у Львові, улиця Войтїха число 9

виконує всякі праці з обсягу малярства церковного: образи, іконостати, декорациї стїн, і пр. а також портрети з натури і після фотоґрафій.

Поручає ся прото Вч. Духовеньству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовленя.

Цїни умірковані. 239 16—?

Поручає ся Хвальним Комітетам церковним до покриваня копул церковних робітню бляхарску 341 4—6

З. ҐОСЦЇЦКОГО

Львів, ул. Городецка 47

ручачи за солїдне і тревале виконанє.

МИЛО ІМСІ ПАНА

ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалєтове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ

„TLEN"

До набутя у всїх аптиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусове 1 корона за штуку.

177 2?—60

ЖЕҐЕСТІВ

Заклад жерельно-купелевий

в Галичині над Попрадом.

Почта телеґраф, зелїзниця в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсионат з цїлим удержанєм як до комнати від 8 К денно. — Ординуючий лїкар **Др. Тимотей Петровский**, асист. клїн. акушерії, б. секундар шпиталя сьв. Лазаря.

ВОДА ЖЕҐЕСТІВСКА, найсильнїйша щава зелїзиста находить ся по всїх складах вод мінеральних. — Проспекти і поясненя висилаєсь на жаданє відворотно. 339 16—20

Заряд жерельно-купелевого Закладу в Жеґестові.

Цѣс. перол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, Лікерів і шту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручае старѣ горѣоки польскій, роголіси, ліеоры, румы правдивій съ Ямайки, конякы, спіритусъ, „Bouquet" на наливки, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 368

Склады для мѣста: улицы Галицка ч. 1. — и улицы Коперника ч. 9.

Студент прав

рутинований інструктор, прийме сейчас лекцию на село. Адреса: „Правник" в Заболотові. 402 1—3

БРИНДЗЯ гірска, мазва, свіжа. Пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 28 кр.

ШПАРАҐИ до 26 мая 1 кільоґр. по 75 кр., пізнійше пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 40 кр.

БУЛЇОН дляхорих надзвичайно поживний по 5 зр. 6 зр., 7·50 зр. і 10 зр. за кільоґр.

Двір Лапшин п. Бережани.

365 8—10

МУЖЕСКУ Безсильность

344

выключно именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне надежно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданихъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣчена. По одержаню оранко належитости, высилае ся оранко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Вірей въ Липску. (R. F. Biercy's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Кінг Кинодохо



Кидик ин Кинг Кинодохо

Наш крохмаль полискуючий з сею маркою охоронною, дїйсне із сторони Р. Т. консументів надзвичайної вартости, а тая обставина есть доказом, що неуцтиві підрядні продуценти крохмалю пускають в торговлю свій нездалий фабрикат [недорівнуючий ані в прибліженю нашому знаменитому продуктови], засмотрюючи его етикетами подібними до наших. Таке карыдостояне наслїдовництво провадячуе в блуд Р. Т. консументів; тому в цїли охорони їх перед втратами, осьміємо ся остерегти їх отсею пересторогою перед шахрайским виробком, по учаючи всїм Р. Т. консументам наш знаменитий „крохмаль полискуючий" з маркою охоронною, „Кіт облизуючий лапу". Гофхманна фабрику крохмалю в Сальцуфлен на складі у п. **ОСКАРА КРАЙЗЕРА** головного заступника у Львові, Жигмонтівска ч. 4.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і від'їзд поданий цісля часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годині	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годині	З ЛЬВОВА
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня			6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потут.
		6·20	з Чернівців (Ицкан, Галацу), Гусятина		1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
		6·50	з Врухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.		2.09	6·43	„ „ „ дв. Під.
		7·45	з Янова			6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
		7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче		8·30		
		8·00	„ „ на дв. головний		2·55	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
		8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова			9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
		8·15	з Сокаля, Рави руской			9·15	до Янова
	1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина			9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
		10·25	з Рашова, Любачева		2·40	10·30	до Чернівців, Ицкан
		11·55	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]			10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
		1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.			10·57	до „ „ „ дв. гол.
		1·23	з Янова			1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	2·20		з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.			2·15	до Врухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
	2·35		„ „ на дв. голов.			3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
		3·14	з Врухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]			3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
		4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]			3·26	до Врухович щоденно від 1/5 до 15/9
		5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Під.			3·30	до Рашева, Хирова, Любачева
		5·35	„ „ „ на дв. гол.				
		5·50	з Кракова				
	1·45	5·40	з Чернівців, Ицкан				
НІЧ				**НІЧ**			
		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева			6·10	до Станиславова, Жидачева
		8·04	з Врухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
		9·12	з Врухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]			6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буоші дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
	12·15	9·20	з Чернівців Вунарешту				
		9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]			6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	8·40					7·10	до Сокаля і Рави руской
	2·31	9·50	з Кракова, [Відни Берлина] Ясла, Розв.			8·16	до Врухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
		10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]			8·25	до Перемишля
		10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Під.			9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
		10·02	„ „ „ на дв. гол.			9·20	„ „ дворець Під.
		10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша			10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
		8·14	з Підволочиск, Копичинець на дв. Під.		2·51	10·30	до Ицкан, Чорткова
		9·35	„ „ на дв. гол.			11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
						11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
						11·32	„ „ дворець Під.
						4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
						5·50	до Врухович від 15 мая до 14 вер. тов.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано.

Час середно европейский рїжнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Краєцких ч. 5) удїлює пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклады їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор Д-р Володимир Охримович. Накїр з фабр. Черкінської. З друкарні Інституту Ставропиґійского під зарядом Іосифа Данилка.

Ч. 113 і 114. Львів, Середа 22 Мая (4 Червня) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і съвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Опольевского, ул. Копінського 2; С. Соволовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік . . . 32 к. — *за границею:* 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтового пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция . д ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламації непечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошенки числить ся по 20 с. за стрічку.

Кровавий день у Львові.

Львів, второк 3. червня 1902.

Вчера перебув Львів страшний день. На улицях міста розіграла ся крівава трагедия, що закінчила ся **кількома трупами і кількадесятьма тяжше раненими.** На тисячні товпи стрейкуючих робітників виконала гузария кінний атак; військо дало кілька сальв острими набоями. З товпи стріляно з револьверів, сипано градом каміня; на стрілецкій площи явили ся навіть на борої імпровізовані **барикади.** Львів пережив страшний день соціяльної революції і ще страшнійші хвилї масової масакри. Все, що жие в галицкій столици, остає під потрясаючим вражінем небувалих подій. Во-ж „людска кровця не водиця...."

Причини.

Зачало ся, як звісно, звичайним стрейком, що тревав вже другий тиждень. Стрейкуючі будівельні робітники, котрих число доходило до 5.000, заховували ся увесь час дуже спокійно і тактовно. Постава їх, поважна і рішуча, але притім спокійна і — з виїмкою малих, незначний сцисий з деякими невеликими ґрупами незалишивших праці робітників — невиходяча поза границї леґальности, могла тілько імпонувати та зискувала для робітників симпатиї загалу. В суботу вечером, здавало ся, що все скінчить ся добре. Будівничі і підприємці — мимоходом кажучи найбільші львівскі спекулянти, що з нічого подоробляли ся величезних маєтків — згодили ся остаточно на жадания робітників. Около ½ 10-ої вечерем (в суботу) оголошено се зібраним перед ратушем товпам, що приняли вістку гучними окликами радости і оплесками. — Нараз, в неділю рано, підприємці відкликують своє рішенє, беручи назад одну з найважнійших своїх уступок. Сей, напятнованя гідний поступок, був іскрою, з якої бухнув пожар. Цілу неділю кипіло, а в понеділок рано треба було невеликої, але характеристичної сцисиї, між військом а робітниками, аби дійшло до масакри, стріляня, трупів, проливу крови.

В понеділок з рана.

Вчера, около 10-ої годины рано зібрала ся товпа робітників (около 1.000 люда) в улици Оссолїньских, де містить ся товариство будівельних робіт. „Ogniwo". Нараз повстало замішанє. Поліция арештувала двох людий, як кажуть, за звичайну кишонкову крадіж. Товпа думала, що арештовано їх за опір поліциї і стала їх відбивати. Поліция добула шабель і вимахуючи ними на всї боки, вела арештованих через місто. При тім мали поліцаї ранити кількох людий.

Сей перший факт вже подразнив товпу, що около 11-ої годины залила зразу ринок, а потім стрілецку площу. В криках маси проявляло ся роздратованє; проклони сипали ся на адресу магістрату, підприємців, поліциї і т. д.

В ринку і на стрілецкій площи торговці і перекупки стали скоро забирати своє добро, хоч товпа їх не атакувала. Склепи з грюкотом замикано. Товпа стягала ся на стрілецку площу, де небавом зібрало ся около 6.000 люда, усякого віку і полу — між ними богато недоростків. Провідники взивають до спокою, але голосу їх серед крику і шуму навіть не чути на кілька кроків.

Компанія піхоти.

Нараз серед гнівної товпи показала ся компанія 15 п. піхоти, що вертала з вправ. Доводив нею капітан Веселї. В переході оден жовнїр друлив мимохіть стоячу жінку; де-хто каже, що мав ей копнути. В тій хвили вискочив з товпи робітник і в оборонї жінки дав жовнїрови в лице. В мить хопили его жовнїри та, втягнувши між себе, стали окладати кулаками і кольбами. Товпа рикнула з люти: „жовнїри бють наших!" пішло гром над головами тисячів і в тій хвили град каміня засипав компанію. — „Bajonett auf!" командерує капітан і уставляє компанію в три ряди. Каміня сипле ся далї. Капітан одержав удар в груди, але заховав спокій. Одному жовнїрови скалїчено каменем голову.

Тим часом зателефоновано по гузарию. Два комісарі, Венц і д-р Райнлєндер, з купою аґентів і поліцаїв старають ся розігнати товпу. Але їх голосу не чути. Деякі робітники вилазять на підвишені місця і взивають до спокою. Але товпи вже нїчо не могло опанувати. „Най військо уступить!" реве маса і бомбардує камінем.

Гузария.

В тім від Підвала задудніла земля й роздав ся шум, неначе градова туча насуває. Ще хвиля, й на розі стрілецкої площи появила ся гузария. Появу їх принято неконечним криком: „Проч Мадяри! Проч з військом! Не уступимо! нехай військо забирає ся!" — Гузари уставили ся перед компанією піхоти, котра в тій-же хвили завернула і відмашерувала проч. Сей факт принято окликами радости. „Нехай уступлять і гузари!" — кричала далї товпа. Але гузари не уступали. — Тепер — як кажуть — мав комісар Венц загрозити, що як товпа не розійде ся, то військо буде атакувати. Але его зазиву нїхто не чув.

Атак гузарий.

Комісар дав офіцирови знак. Видко було, як офіцир давав розказ, зазвенїла перейманча трубка і в тій хвили цілий віддїл, звявши саблї в гори, рушив ґальопом на товпу.

Наступила страшна хвиля...

Товпу опанувала скаженість: страх і лють вирвали з ей грудий страшний оклик а град каміня привитав атакуючих гузарів з яких трех, поцілених камінними брилами злетїло до долу. В тій хвили запінені кінські лоби досягли товпи а ряд лискучих сабель затопив ся в товпі. Кров бризкає на всї боки, а скрівавлені вістря сабель, то покажуть ся в воздусї, то знов сїчуть в товпу. Нараз серед того пекла, серед реву товпи і дудніня копит, роздає ся крик страшний, прошибаючий, сильнійший над усе. То крик матери, котрої мала шестилїтна дитина впала під кінські копита, що формально ей рознесли.

По першім атаку.

Товпа втїкає в бічні улички. За перелетівшою наче ураґан шкадроною остало кількайцять стратованих і ранених та три зьалені з коний гузари. Одного з них волїк кінь якийсь час, а гузар висячи ногою у стремені, головою кровавив брук.

Другого гузара допала товпа. Він боронить ся саблею, оден робітник замахнув ся колом. Хвиля, і було би по Мадярі. Та другі робітники здержують зайлого, підносять гузара і несуть в підсїнє, на бік, заливають водою.

Та гузария, що перелетїла аж в дїл стрілецкої площи, вертає назад, бо товпа, що розприснула ся на боки, знов заливає площу. Зайлість росте. Брили каміня хмарою летять у воздусї. Двох гузарів з обкровавленими головами ледви держить ся на кульбаках. Шкадрона жене серед камінного граду і анов змітає товпу на боки та під копита. Пекло...

Стріляють.

Нараз з вікон одної каменицї роздає ся револьверовий стріл і один гузар захитавши ся паде з коня. Група робітників, видравши ся по примурку на дах каменицї, розбирає комин і бомбардує гузарів цеглами. Гузари стають, знимають рушниці, складають ся і **гремить сальва**, потім друга. Кількайцять людий впало до долу. Кров тече струями. Товпа, ревучи, усуває ся скоро в бічні улички, звідки далї йде град каміня. — Гузари метнули ся в бічні улички а на площи знов появила ся товпа.

Барикади.

Лють маси звернула ся тепер на все, що стрінула в дорозї. Всї шиби в сусїдних домах від разу вибито. Нарожний шинк від ґродзіцкої улицї здемольовано. І в мить появили ся барикади. Стягнено стоячі на площи страгани, лавки, відрвано віконниці, шильди, виважувано брами, та все те кидано на купи поперед вїздів на площу. Гузари, що тимчасом „чистили" краківску площу, влетїли назад на стрілецку площу. Та ту здержали їх навалені запори. Об'їздячи їх, під'їхали гузари аж до пожарової стражницї, обкидувані камінем товпи, що заняла домінуючу позицию на терасах валів.

Піхота стріляє.

З далека чути сальви. Кажуть, що піхота стріляє на краківскій площи. Небавом чути другу сальву, потім трету і четверту. Се кипить борба коло костела Марії Снїжної, на краківскій площи. Кажуть, що з вікон лито на військо окріп. — Сальви піхоти мали страшні наслїдки. Маліхерові кулї досягли кільканайцятьох людий, деяких смертельно. В судерогах і корчах, звиваючи ся з болю, качали ся вони в крови по бруку. А товпа опалїла на вид крови, не уступала, але сипала камінем... Піхота обсаджує площі: стрілецку, краківску і рибну, гузари площу бенедиктиньску. — На возах несуть постріляних в напрямі ратункової стациї.

Сконфісковано.

Гузар, побачивши лїкаря на площи, коли він ішов ратувати постріляного, зложив ся і хотїв вже стрілити. На щасте лїкар вмів по мадярски і ще

---

2)

Микола Гоголь.

ВІЙ.

(Переклав Ф. Королевський.)

(Дальше).

Одного разу в час такої мандрівки, три бурсаки завернули з головного шляху на бік, з думкою, щоб у першому хуторі, який їм попаде ся, вбезпечитись харчем, бо в їх мішку давно свистав вітер. Вони були: богослов Холява, фільософ Хома Брут та ритор Тиберій Горобець. Богослов був рослий, плечистий мущина та ще до того дуже химерної вдачі: бувало всьо, що б не пежало коло нього, то він докопче його вкраде. В иньшому случаю його характер був незвичайно вовкулатий, а коли вже собі здорово підхмелив, тоді укривав ся в бурянї, а семінария не мало нашукалась, заким змогла його надибати.

Фільософ Хома Брут був веселої вдачі, дуже любив лежати та курити люльку. Якже-ж коли пив, то докопечне наймав музику і вибивав тропака. Часто-густо кушав він „здорового гороху", але геть чисто з фільософічною байдужністю, кажучи, — що чому бути, того не минути.

Ритор Тиберій Горобець ще не мав права носити вусів, пити горілки та курити люльки. Він носив тільки оселедець і тому його характер був в той час ще маленько розвив ся; тільки судячи по здоровим ґулям на голові, з котрими часто являв ся він в клясу, можна було йому віщувати, що з нього буде хороший козак. Богослов Холява й фільософ Хома часто дерли його за чуба, на знак свойого верховодя, та послугувались ним в роді депутата.

Був вже вечір, як вони завернули з головного шляху; сонце ще й но тільки зайшло й цілоденна спека гуляла ще у воздусї. Богослов і фільософ йшли мовчки, та курили люльки; ритор Тиберій Горобець збивав палкою головки з бодяків, що росли по краях дороги. Дорога вела серед порозкиданих куп дубів та лїщини, що вкривали весь луг. Узгіря та невеличкі горп зелені і круглі мов бані розмежували рівнину. Нива з дозріваючим житом, яка показала ся в двох місцях, давала знати, що от — от недалеко покажесь слобода. Та вже й година, як минули житй, а сподіваного хутора як нема, так нема. Сумерк вечірнїй покрив вже зівсїм небо, і тільки на западї горів останок рожевого слева.

„Що за чорт!" гримнув фільософ Хома Брут: здавалось зівсїм, наче от-от буде хутір.

Богослов замовк, глянув на вкруги, відтак опять встромив в зуби свою люльку і всї помандрували дальше шляхом.

„Бй Богу!" сказав опять пристанувши фільософ; „ні чортового кулака не видно!"

„А, може бути, дальше й попаде ся який хутір", сказав богослов не пускаючи люльки.

Та серед того запала вже ніч, ітo ніч доволї вже темна. Не величка хмара, збільшила ще тьму і судячи по всїм признакам, даремно було ждати зьвізд чи то місяця. Бурсаки помітили, що вони збились з правої дороги і вже давно йшли манівцями.

Фільософ, понишпоривши по усїм усюдам, сказав наконець урівано: „Куди-ж нам дорога?"

Богослов замовк і, надумавшись, сказав: „Еге-ж вже й темна ніч вишкирила зуби!"

Ритор відійшов оподалїк і хотїв рачки намацати дорогу, та його руки з'упинялись за кождий раз у лисячих норах. Кругом чорнїли безмежні степи, по котрих з покон віку ще нїхто не їздив.

Подорожні силувались пройти ще декілька кронів вперед, та по всїм—усюдам темні, дикі поля. Фільософ попробував перегукнутись, та його голос губивсь у степах і незустрітив ся з нїяким одвітом. Тільки трохи з годом почув ся слабий стогін, похожий на вовче виття.

„Чи-ба! що-ж тут робита?" сказав фільософ.

„Та що-ж? зостатись і заночувать у полї!" сказав богослов і сягнув в кишеню дістати огниво й закурити знов свою люльку. Але фільософови не було се в смак: у нього був стародавнїй звичай сперіщити на ніч пів пуда хліба і фунтів з чотири здорового сала і відчував на сей раз в своїм жолудку, якусь дику нестерпучу самоту. До того не вважаючи на свою веселу вдачу, фільософ побоював ся трохи вовків.

„Нїяк, Холява, не можна", сказав він. „Якже-ж, не вгодивши нїчим жолудкови, розтягнути ся й лячи, як собака? Попробуєм ще: бути може надибаємо хоть би який хутір, та най чарку горівки вдасть ся випити на ніч.

При слові „горівка" богослов сплюнув у бік і промовив: „воно, певно, у полї нїзкова лицяти ся".

Бурсаки пустились в перед і, на превеликну для себе радість, почули одалїк гавкітню. Прислухавшись, з відки, вони веселїйше пустились в дорогу і небагато пройшовши узріли вогонь.

„Хутір! Ей Богу, хутір!" сказав фільософ. У своїй догадці не обманув ся: небавом узріли вони справдї невеличкий хутірок, що складав ся тільки з двох хаток в одному подвірю. В вікнах сьвітив ся вогонь; десяток сливок сторчало під тином. Заглянувши очима крізь дірваві, з дощок, ворота, бурсаки побачили подвірє заставлене чумацькими возами. Зьвізди де-не-де зирнули тоді саме на небу.

„Вважайтеж, братїки, не відчепитись! Щоб там і не було, а добути нічліг!" Три учені мужі разом вдарили в ворота і закричали:

„Отвори!"

Заскрипіли дверї з одної хати, а хвиля опісля, узріли бурсаки перед собою старуху в старосьвітському жупанку.

„Хто там?" закричала вона, глухо кашляючи.

„Пусти, бабусю, переночувати: збились з дороги; так в полї негарно, як в голодному черевї."

„А що ви за народ?"

„А вже-ж народ необразливий: богослов Холява, фільософ Брут та ритор Горобець.

„Нїкуда", проворчала старуха: „у мене народу повний двір і всї кути в хатї заняті. Куди я вас дїну? Та ще всї який рослий та здоровий народ! Еге-ж! у мене ще й хата розвалить ся, як тільки впакую до неї таких. Я знаю тих фільософів і богословів: коли таких пяниць станеш привїмати, то й двора скоропебуде. Йдїть, йдїть! Тут нам не має місця!"—„Змилуй ся, бабусю! якжеж можна, щоб християньскі душі пропадали марне, ні за те, ні про те? Де хочеш, вмісти нас: а колиб ми що побудь, сяк-так, або й друге дещо такого зробили, — тай нам і

в час кликнув мадярови, о що ему йде і хто він є.

Сконфісковано.

А другий факт такий: Ученик руської ґімназиї І. Маркевич, що мешкає при Шкарповій улиці, зараз при розі бенедиктиньскої площи, вертав около ½ 1-ої домів зі школи. Перебрав ся якось щасливо через стрілецку площу і вже скрутив в Шкарпову улицю, аби увійти зараз-же в свою браму, коли побачив трех гузарів з наладженими карабінками. Догляднувши его, гузари крикнули і відразу зложили ся стріляти. Маркевич, наляканий завернув та став утїкати. Гузари з віддалення кількох кроків, **стрілили два рази до ученика**, що чув свист куль та на щасте вийшов цілий. Аж по полудни вернув він домів і завважав на мурі знаки від куль, що були призначені для него.

На рибній площи.

Така стрілянина та бомбардоване камінем тривало цілі дві години, до 3-ої. Та головні події відгравали ся тепер на Рибній площи. Там зібрала ся товпа, богато жінок і дїтий. Нараз з'явила ся шкадрона гузарів з добутими саблями. Гузари зачали рубати і тратувати, товпа відповіла камінем. Гузари дали сальву і кількайнайцять людий знов впало. Одному з поцїлених, 14-лїтньому хлопцеви, кулька провертїла чашку. Він впав на тротуар, мозок з кровю виплинав через ранку, а з грудий добували ся страшні стони — він вмирав. — Гузари пігнали дальше.

Послїдні сальви.

О третій годинї залунали ще три послїдні сальви, знов з кровавими слїдами а потім зачало успокоювати ся. Завзяте товпи вичерпало ся. Військо тож умучило ся. Ціла часть міста на північ від Рынку до жидівского темплю обсаджена військом. На ратунковій станції десятки ранених, кількох умираючих. Ратунковий віз звозить їх безнастанно. Товпа гріана і понура, зникла частию в заулках краківского передмістя. Містом проїзджають патролї. — Около 9-ої вечером робітники стали знов громадити ся на площи Соляриї, але коли виступило військо і стало набивати на остро карабіни, робітники розійшли ся.

Ранені і трупи.

Доси стверджено, що вчерашного дня понесло смерть — 5 осіб а поверх 30 є тяжко ранених в шпитали та се число не дає фактичного образу річи, бо ранених є о много більше, але не заголошують ся до лїкарского осмотру, бо боять ся арештовання. Ранні се переважно люде молоді, около 20 лїт, деякі майже дїти. Є теж кількалїтний хлопчик, ранений саблею. Много ранених в удо, деякі смертельно. Се від поодиноких стрілів гузарских. — Богато теж експедентів арештовано.

* * *

Нині маємо зглядний спокій. Робітники ждуть на рішене нарад підприємців, що ведуть ся в магістраті. Як скінчить ся справа, годї знати.

Посол Дашиньский вніс в парляментї в справі вчерашної масакри нагле внесене. (Гляди „З ради державної"!).

Ходить чутка, що до стрейку будівельних робітників прилучать ся і пекарі, а навіть має настати ґенеральний страйк.

Катастрофа в Бориславі.

(Оригінальна допись).

Тустановичі 2./VI.

Нині (в понедїлок 2. червня) о пів до семої рано в Бориславі і околиці розлягли ся тривожні, алярмуючі звуки грубої труби бориславскої фабрики Акційного Англо-Французского Товариства.*) До місця, де фабрика стоїть, збігло ся множество робітників, селян і инчих людий і облягли фабрику. З уст до уст іде страшна, поражаюча вість, що під землею горить, що в копальни огонь...

Вість ся скоро показала ся правдивою. В найнижшім спустї (ґезенку) від електритного проводу займили ся ґази, бухнули огнем і наступила страшна експльозия. Там в тім очи під землею стратило житє — спекло ся — 16 робітників, а 4 тяжко попечені.

Між тими, що стратили житє, знайшов ся і штайґер Дмитро Іваницкий, просьвічений і сьвідомий Русин, дуже чесний і від всїх ріпників дуже люблений надзорець, родом з Калуша, полишаючи вдову, 4 дітий, старенького батька і матїр. Між чотирма попеченими є два Русини, один Поляк і один жид; що до христиан нема надії, аби удержали ся при житю.

В фабриці страшний переполох... Тим що були о 100 метрів вище, удало ся утечи аж на четверту грубу... Директор радник гірничий Шумский, не зважаючи на небезпеченьство, спустив ся шалами (?) в низину і ратував нещасливих, аж сам попав в обморок... Непритомного витягнено на верх і ледви удало ся его відчутити...

Спечені трупи лежать в канцелярії акц. Товариства в Бориславі. Они являють страшний вид: лежить один коло другого, а всї чорні як уголь. Чотирох попечених, що ще живуть, привезено до шпиталю на Волянку, де приїхали начальник гірничого суду в Дрогобичи, два лїкарі і два асистенти. Парох Тустанович о. Дашкевич сповідав попечених Русинів.

В хвилї коли се пишу, відгомон труби не устав. Фабрика акц. Тов. горить дальше а фабрика Кредитового Банку пропадає під водами. В тій послїдній фабриці є директором фабрики ославлений Гонсьоровский, що то під окликом: „za nienawiść Rusinów" польщив Борислав і не позволив робітникам-Русинам сьвяткувати руских сьвят...

4.

*) Тепер власність Ляндербанку.

Після депеші надрукованої в „Słow-i Polsk-im" катастрофа навістила копальні земного воску, що належать до Ляндербанку. Робітники з'їхали в глубину копальні, не прочуваючи нїчого злого, бо не спостерегли нїяких познак блиської катастроф і нїчого в тім дивного, бо причиною нещастя був наглий вибух ґазів. Ґази зачали видобувати ся в хіднику, де нїкого не було. Аж тоді, коли ґази посуваючи ся в гору, дійшли до ґалереї, в котрій працювали робітники, займили ся огнем з невідомої причини. Наступив оглушаючий гук, страшне потрасене воздуха і цїлий гурт робітників завалив ся під землю. Стало ся се вчера (в понедїлок) о год. 4½ рано в хіднику положеним 260 метрів під землею.— Згинуло 19 робітників, а 4 тяжко попарені

З державної ради.

[Засїдане з 2. червня.]

Львівскі розрухи.

Що робітнича кляса має в радї державній серіозних репрезентантів, котрі совісно сповняють свої обовязки, показало вчерашне засїдане палати послів. Ще не скінчила ся у Львові баталїя війска з робітниками, а п. Дашиньский без огляду на се, що „опізнованем нарад парляменту над правительственими предложеньями зробить Керберови прикрість" і не ждучи на „докладні дати", аби „борони Боже через неточне подане якої подробиці не осьмішити себе і нескомпромітувати ся в очах поважних осіб з кола польского, — кажемо, еще не утихли стріли на стрілецкій площи у Львові, а вже посол Дашиньский вніс в справі атаку війска на голодну товпу

нагле внесене.

Приступаючи до умотивования свого внесеня, п. Дашиньский звернув увагу президента палати, що в палаті нема президента міністрів, до котрого ціле внесене звернене. Бесїдник просить президента палати, аби доніс о тім д-рови Керберови. Ґр. Фетер заявив, що вже зробив се і президент міністрів вже в дорозї до парляменту.

Страшна пальба.

П. Дашиньский каже: Перед трема годинами військо дало 5 сальв до страйкуючих робітників у Львові. Така стрілянина мала страшні наслїдки. Пять осіб стратило житє а 15 тяжко ранених. В часї цїлковитого спокою „цивілїзованє" правительство д-ра Кербера веде формальну війну зі страйкуючими робітниками, при чім паде множество трупів і ранених застелює улиці наших міст.

Поступоване правительства і тих пять сальв до робітників, котрі доси заховували ся спокійно, змушують нас спитати правительство, чи воно докладно поінформоване о тім, що у Львові діє ся,

чи намісник дістав повну власть мордувати спокійних горожан!

Хочемо знати, чи

сей убійця, котрий жиє в палаті намісництва...

Президент ґр. Фетер перебиває бесїдника і взиває до уміркованя. Посла Ельдерша прикликує президент до порядку за се, що

галицкого намістника назвав Bluthund-ом. Дашиньский: Супротив мордів в Терстї і у Львові, де поубивано безборонних людей, мусимо мати дальші пояснення.

Нехай президент кабінету встане і скаже нам, що сказав ґрафови Пінїньскому, по одержаню вісти, яку йому без сумнїву певно зателефоновано. Коли президент кабінету гадав, що **робітників можна безкарно убивати**, то дуже помилив ся. Ми предложили нагле внесене, аби президент міністрів дав пояснення, бо хочемо дійти до жерела справи. Преціз знаємо, що від тиждня страйкуючі робітники заховують ся взірцево і доси ані раз спокою не заколотили. Ухваляємо величезні суми на нове оружие, а бачимо, до якої цїли оно служить.

Знаємо, що австрийска армія все хорошо утїкала перед ворогом, але знаємо також, що прямо безлично уживає оружия против народу! (Ґр. Фетер взиває бесїдника до порядку) Бесїдник питає присутного в сали члена кола польского, п. Ґломбіньского, чи він чув що небудь о якім терорі страйкуючих у Львові робітників? П. Ґломбіньский відповідає, що ні. Бесїдник скінчив жаданем, аби правительство дало пояснена а не самі гарні слова.

Д-р Кербер.

Д-р Кербер заявив, що о львівских подїях не знає нїчого більше, як се, що є в телеґрамах віденьских ґазет. З свого боку міністер може тілько висказати жаль, що показала ся конечність ужитя таких средств. Коли однак близші обставини і ціла пригода еще суть цїлком не знані, суть передвчасні закиди, з якими виступив передбесїдник, особливо против війска без докладних вістей о станї річи, котрий треба розслїдити.

Дотичні державні власти певно поступають дуже осторожно (посли перечать) і закиди, що ми добачуємо приємність в удержуваню спокою такими средствами, суть цїлком безосновні. Однак при всїм тім правительство мусить обставати, аби закони були шановані і аби той, котрий закон нарушує, також був відповідно потягнений до відвічальности. (На сали рух.) Коли дістану докладні інформації; подам їх до відомости палати.

Дашиньский кричить:

Мордують, а він нїчого не знає!

Шумаєр: Гарне міністерство!

Нїколи не поінформований

Дашиньский заявляє, що президент в таких случаях нїколи не є достаточно поінформований. Після поліцийних рапортів 6 гузарів ранено камінем, трех робітників ранено кулями тяжко а двацять легко ранено. На всякий случай військо стріляло. Бесїдник домагає ся, аби справу як найскорше внесено, бо обовязком правительства є боронити здоровє і житє горожан. Наглість і внесене ухвалено майже одноголосно.

Побіда Чехів.

П. Катрайн вніс зміну порядку дневного в тім дусї, аби закон о податку від желїзничних білетів, поставлений на першім місци, поставити на пятім місци. П. Берґер доказує, що внесене має бути уступкою перед чеською політикою вимушеня. Внесене Катрайна принято 216 голосами против 35.

Робітничі доми.

Палата перейшла до дискусиї над правительственим предложеньем в справі податкових пільг для домів з дешевими мешканями для робітників. П. Гібеш домагав ся поруки, що такі мешкання не дадуть підприємцям оружия до борби з робітниками. На тім дискусию перервано.

Угода з Угорщиною.

Д-р Кербер предложив справоздане австрийскої депутациї квотової о переговорах з угорскою в справі висоти квоти. — На тім засїдане перервано. Слїдуюче засїдане нинї.

О громадскі додатки.

З Відня доносять нам, що п. Дашиньский поставить на нинїшнім засїданю нагле внесеня, взиваюче правительство, аби оно наказало дирекциї галицкого пропінацийного фонду виплатити громадам додатки від безпосередних державних податків, оплачуваних сим фондом за виконуване права аренди пропінациї в дотичній громадї.

руки відсохнуть, та таке хай буде, про що Бог один тільки знає — от що!"

Здавалось, старуха, дещо змякла.

„Гаразд", сказала, начеб надумала ся: „я впущу вас, тільки всїх вас розміщу по инших місцях: а то не буде в мене, в серцї, спокою, як ни лежати мете у кунї.

„На то твоя воля: не будем супериичати," одвічали бурсаки.

Заскрипіли ворота і вони ввійшли на подвіре.

„А що бабусю", сказав фільософ, йдучи слїдом за старухою: „Колиб то тее то, от як то кажуть його,.. Ей Богу, в животї начеб хто колїсницями став їздить: від самого ранка хоть би тобі трісочка була в ротї."

„Ади, чого йому вже захотїло ся! сказала старуха: нїяк бач у мене нїчого такого, і в печі нині навіть не топила."

„А миб уже за всьо отте," продовжав фільософ: „завтра по щирому розплатилиб-сь червінцями. Егеж! проворкотїв він тихо: чорта з два захопиш тут ти що небудь! „Сидїть, сидїть! і будьте з сього раді, що вам дають. От чорт приніс якихсь нїжних паничів!"

Фільософ Хома під таких слів таки зовсїм пословів; та таки відразу його ніс почув запах сушеної риби; він глянув на шаравари богослова, що йшов поряд него і уварів, що з його кишеї сторчав здоровенний рибячий хвіст: богослов вже успів вкрасти з воза цїлого карася. І так, як він вчинив се не задля якоїсь там користи, а єдине тільки по своїй привичці і, призабувши зовсїм про свойого карася, вдруге роздякали ся, щоб то такого другого вкрасти, з наміром у серцї не пропустити навіть і зломаного колеса, — то фільософ Хома втерещив руку в його кишеню, начеб у свою власну, і витащив карася.

Старуха розмістила бурсаків: ритора поклала у хатї, богослова заперла до пустої комори, а фільософа завела в пустий овечий хлїв.

Фільософ, найшовшись сам один, в одну мінуту стеребив карася, обізрів плетені стїни хлїва, турнув ногою цїкаву свиню, що продерлась з другого хлїва до него і повернув ся на правий бік, щоби заснути по мертвецьки. Вмить отворились низенькі двері і старуха, нагнувшись, ввійшла у хлїв.

А що бабусю! Чого тобі треба? сказав фільософ.

Та старуха йшла просто до него розпростертими руками.

„Еге, ге!" подумав фільософ. „Тільки нїяк, голубочко, постарілась!"

Він відсунув ся трохи подальше, та старуха без церемонії опять підійшла до него.

„Послухай бабусю!" сказав фільософ: „тепер пість: а я, бач, такий чоловік, що й за тисячу червінців не хочу поскоромить ся".

Та старуха розкарячала руки, і ловила його, не кажучи й словечка.

Фільософови стало страшно особливо, коли він помітив, що її очи блестїли якимсь чудним вогнем. „Бабусю! що ти? йди, йди собі з Богом! закричав він.

Та старуха не говорила ні слова і хватала його руками.

Він зірвав ся на ноги та хотїв втїкати; але старуха станула серед дверий, вліпила в него блискучі очи і опять почала підходити до него.

Фільософ хотїв відтрунути її руками, та на диво побачив, що його руки не в силї підняти ся, ноги вїяк не рушали ся; і він зі страхом замітив, що навіть голосу не було чутно з його уст: слова без голосу ворухались в губах. Він тільки чув, як билось його серце; він видїв, як старуха підійшла до нього, вложила його руки, нагнула йому голову, з бистротою кітки скочила на його спину, вдарила його помелом по боку, і він, підстрибуючи, мов верховий кінь, поніс її на своїх плечах. А все те скоїлось, так хутко, що фільософ не міг й схаменути ся і вхопив обома руками себе за колїна — намагаючись здержати ноги; та вони, на превелике його зачудоване піднїмались самі проти його волї — і він став гарцювати бистрійше черкеського стрибуна. Коли вже минули вони хутір і перед ними відкрила ся рівна долина, а відсторонь простягнувсь чорний, як уголь, лїсок, тодї тільки сказав він сам до себе: „Еге, тажеж то відьма!"

Місячний серп, підкочений в гору, сьвітив на небу. Воязке, північне сяево, мов закляте покривало, котилось легко й дими лось по землї. Лїси, луги, небо й долини, — всьо здавало ся начеб стало з відкритими очами; вітерець хоть би раз здійняв ся де небудь; серед нічної сьвіжости було щось вогке, тепле; тїни дерев та корчів, наче комети, острими клинами падали на безмежну рівнину: така була ніч, коли фільософ Хома Брут скакав недостямку з їздцем на спинї. Він чув якесь то нудке неприємне, а в купі й солодке чувство, що пропихалось до його серця. Він склонив голову долї і видїв, що трава, що була під його ногами, неначеб росла глибоко й далеко, і що верх ей б'є прозрачна вода, мов у гірської криниці, і трава ся здавалась бути дном видного, прозрачного у саму глибінь, якогось моря; по крайній мірі бачилось йому в очах, як він вкупі з відьмою на спинї відбивались у сьому безмежньому морю. Він видїв, як замість місяця, сьвітило там якесь сонце; він чув, як блаватні морські дзвіночка, клонили головки і звенїли...; він видїв, як зза осоки виплигала русалка, мигтїла спина і нога, пухнаста, напруга, вся створена із блеску та тремтїння. Вона звернула ся до него, — і от ей облича, з очами сьвітлими, мигтячими, з острими, з сьміхом вдарючим ся в душу, вже от приближалось до него, вже було на верхні, і затруснившись, звінким сьміхом відвернулось...; і от вона перекинулась на спину — а хмарні ей груди, матові, як фарфор*), непокритий глазурою, просьвічували до сонця по краях свойого білого, елястично-нїжного круга. Вода, в видї маленьких баньочок, мов хрустальний дощ обсипала їх. Вона вся дрожить і сьміється ся в водї...

Чи бачить він те чи ні?... Чи се на нїм чи спить ся? Та що-ж там? вітер, чи радне музика? звенить і веть ся, і підступає, і вливаєть ся в душу якоюсь нестерпущою трелью...

Що-ж се? думав фільософ Хома Брут, й глядїв долї та гнав, що було сили. Пїт з нього котив ся градом. Він чув бісовсько-солодке чувство, він почував колючо-солодку втому. Йому часто вбачалось, будь у нього серця зовсїм не було і він зі страхом хватав за нього рукою. Знесилений, розгублений він став пригадувати всї молитви, які тільки у його памяти телепались. Він перебирав всї заклятя проти духів, й опять почував якесь відсьвіженє. Він чув, що його кроки стали з'упинятись, що відьма якось вже слабкійше держалась на його спинї.

*) порцелява.

Рускі посли підписали се внесеня. Мимо того дивує нас, що рускі посли самі не поставили сего внесеня, хоч рускі часописи перші заговорили о сій справі і докладно ві обговорили!

ТЕЛЄҐРАМИ.

Революційна Росия.

Відень. З Петербурга доносять, що Лєкерта, котрий виконав атентат на Валя, засуджено на смерть.

Петербург. До Саратова вдерло ся 18.000 хлопів з сусідних сіл і рабують. Ґубернатор стратив голову і не знає що робити. Навіть вїхто его не бачить. Військовий ґарнїзон за слабий, аби оперти ся хлопам.

Цар, по одержаню вісти з Саратова прикликав до себе міністра Плєвого і конферував з ним від годинн 4 до 10 в ночи.

Вісти о розрухах надходять також з тульскої і новгородскої ґубернії. В наслїдок сих вістий відкликано великі маневри, котрі мали відбути ся в тульскій ґубернії.

Росия в Азиї.

Владивосток. В селї Спаском має бути заложена ґарнїзонова стация. В тій цїли будуть там вибудовані коштом 4 мілїонів рублів касарнї.

О славяньскі унїверситети.

Прага. В неділю відбуло ся в Празї демонстративне віче за заснованем славяньских унїверситетів в Австриї. Участь в вічу взяли оба ческі ректори, словінські і рускі студенти. Проводив ректор ческого унїверситету Сікора. В імени Русинів студ. Гошовский домагав ся руского унїверситету у Львові. Инші бесїдники домагали ся заснованя ческого унїверситету в Бернї і словінського в Любляні. Сї бажаня будуть предложені міністрам Гартлеви і Резекови.

Над срібнолентим Сяном.

(Письмо з Перемишля.)

II

Вже від довшого часу слїдно з боку селяньства околиці перемиской цїлковиту абстиненцию від всяких вечерків та зборів, які устроює перемиска інтелїґенция. На одній тільки аматорскій виставі „Ночи вифлеємскої" бачив я багато людий-мужиків наших. „Зоряне", що устроювали сю виставу, пояснили менї, що поаґітовано як слїд, — решту я сам міг собі доспівати, що вже сама библейска тема притягла сюди наше побожне селяньство. Коли я дивував ся, що на вечерницях Шевченка не було селян — ні-же тих членів читалень хоть би навіть з найближших сіл — пояснив менї один добродій, що тут навіть на просьвітні збори не збереш нїкого. Про політичні нема мови, а на такі вечерниці й не думати! І я розглянув ся в тутешній політично-просьвітній роботі й волосє дубом стануло на голові! Політичне товариство „Селяньска Рада" — спить, філія „Просьвіти" спить — а тимчасом инші покликані й непокликані людиї увихають ся; нашептують усякої всячини нашому хлопови...

Отже сплять такі два важні чинники в розвою народнім (заходом „Просьвіти" відбув ся один одинокий відчит драматичний п. Яричевского!) і не має лїкаря, що їх розбудив би з того нездорового, патольоґічного сну... „Селяньска Рада" не мала зборів уже щось три роки, так само філія „Просьвіти"!!! Заломавши руки питаю; люде божі, чому се так? За віщож збиткуєте ся так над людом ви, котрим яло ся стояти на сторожі його прав і вести його до сьвітла? А вони patres conscripti, вибрані провідники до роботи народної в повіті, відповідають: годі нам, на нїякі збори хлопа не звабиш. Чому? „Винуваті тому радикали, що свого часу заворушили були народню масу, скликували віча, збори, говорили-обіцюли, що вскорі знесуть податки, войско, всякі оплати, відберє ся лїси і пасовиска і засяне гаразд на сьвітї. Хлопи ходили на ті збори великими гуртами, одушевляли ся промовами, били брава і постояли на виборах за свою справу так, що вибрали навіть хлопа Новаковского послом. А коли побачили, що войско й далї істнує і податки і оплати і нїчого не змінило ся на лїпше — перестали вірити в добру волю провідників, відірвали ся від народного руху і хотя навіть просьвічені попали в апатию а деякі стали навіть і хрунити при нагоді громадских або й иньших яких виборів. От тому то не стягнете нашого мужика до нас, хотяб і як аґітували!" — Так боронять ся провідники-інтелїґенти. Чи маєте они рацию? Не зовсїм. Бо трудно увірити, щоби вже не знайшло ся нїякого способу заради тому невідрадному станови теперішному. Най лише „Селяньска Рада" не спить так страшенно. Най прокине ся і, зібравши всї сили, стягне людий доброї волї і правдивого патріотизму без домішки демаґоґії. Най згуртує їх під стягом політичної роботи народної, най призвичаїть до до карности, послуху, взаїмної контролї для всїх і самоконтролї для кождої одиниці робучої на тій ниві з осібна. А тоді покликати — стягнути люд і проговорити до нього щиро, отверто: на чім стоїмо, як стоїмо і що нам слїд робити!..

При тому хай не дармує „Просьвіта". Члени філії най будуть правдивими, охочими просьвітителями люду. Най заправляють, заохочують і поучають, коли того треба, братию академічну тутешню іти в нарід, най ві в тім напрямі помагають і радять, а тоді не треба буде дорікати молодим людям демаґоґією і не брати за злу монету їх щиру охоту, помагати людови хотьби і без співділання старших патріотів чи там навіть політично-просьвітних товариств..

Не можна нїкому підсувати злу волю коли самі не робимо нїчого. Вічами, зборами, засїданями, відчитами політично-просьвітними розворушити житє, піднести повіт з хрунївства і нездорового тай нечесного сну... Коли не даємо нашому мужикови самі нїчого, не можемо і несьміємо жадати від нього довіря для інтелїґенциї і співчування з ві роботою — не для нього.

Здаєть ся — зверне ся у нас тут до лїпшого, бо 13 червня 1902 відбудуть ся загальні збори філії „Просьвіти" і тут розмовлять ся люди, чи в перемиским мають бути читальні (числом 46) мальовані, чи правдиві і дїяльні. О дїяльність тут не трудно постарати ся; перед кацапским суперником обави нема, бо хоть кацапи риють, міцно риють на цїлій лїнії, і денунціюють що вдзесь, то таки не стоять так високо, щоби могли потягнути за собою селяньство.

Мати мемо незабаром два нові товариства в Перемишли і тішимо ся ними вже наперед дуже, бо вони попруть знаменито народню роботу. Се товариство „Січ" і „Сокіл". Про товариство „Січ" була вже в „Дїлї" давнїйше згадка. Тепер додаємо, що товариство те, — для „піднесеня духовної уровенї міщан, робітників та селян" наших есть конечним у Перемишли, хотя тут істнує „Зоря" під кацапскою егідою. „Зоря" — як товариство ремісників і робітників — сповнила би свое післанництво тоді, коли би у нїй подавано потрібний членам такого товариства духовий корм у видї популярних, розумних відчитів з усякої галузи наук; в видї вечерниць та обходів у память славних мужів народу і його сьвітлих історичних моментів; у формі кружків, що плекали би гарну штуку. Але „Зоря" дістала ся під вплив яничарів-ренеґатів, котрі на кождім кроцї показують се і чванять ся, що вони опікунами і вчителями „Зорян", що „Зоряне" їх моральні вихованки-дїти! Се сьвята правда! А щож можуть дати такі опікуни темні, юродиві?

Хиба те, що навчать брата-ремісника бути палочником та кидати ся на руску дитину, брата-ґімназиста зі сьвірскою лютостю! Порядні ремісники відтягнуть ся від такого товариства і стануть під народним стягом, де їх кличе почуте народного й суспільного обовязку великого — сьвятого, бо в імя поступу й вибореня волї, долї й значіня народу!... А коли вже захочеть ся яничарам нашим пускати сплетнї на ново завязуюче ся товариство, то най знають, що тут їм зась, бо знайдуть ся люди, що почислять ся з ними. І денунциациї не помогуть нїчого!

Другим товариством мавби бути „Сокіл" — зглядно самостійна філія львівского „Сокола". Ачей тут навчить ся наша молода сила потрібної карности, набуде ріґорозности потрібної в народній роботї.

Товариства фінансові стоять у нас гарно, видно, що „фінансїсти" в нас не аби які! Визначна тут робота „Віри" з головою ві д-ром Кормошом на чолї і директором Сп. Губчаком та кількома солїдними силами. „Віра" купила собі гарну хату над „срібнолентим", за сусїда підбирає ся де ней „Народний Дім".

Тут слїдна робота, коби так вело ся й на инших полях!

Терский.

НОВИНКИ.

Оповіщення:

— **Вчерашне число „Дїла"** було сконфісковане. Нинїшне число видаємо в подвійнім обемі.

— **Фестин з фантовою льотериею в Перемишли** на Замковій горі відбуде ся в неділю, дня 8. червня на дохід бурси сьв. о. Миколая, заснованої з нагоди 50-лїтного панованя цїсаря Франц-Іосифа. Знаючи прихильність нашої патріотичної громади до Бурси, що удержує до 100 учеників з рїжних сторін краю, не хочемо приманювати ї ї гарними обіцянками на фестин. Ми певні, що она запоможе нас фантами і прибуде численно, та лиш згадаємо, що добірна програма, богата в нові грн і дуже богато заосмотрена льотерия фантова вдоволить певно навіть найвибагливших. — *Комітет.*

— **Видїл Товариства ім. Котляревского** подає до відомости, що другий відчит проф. д-ра Студиньского на тему „Огляд драматичної літератури XVII. віка" буде в середу дня 4 н. ст. червня точно о годинї чверть на сему (6¼) в Народнім Домі на III. поверсі в салї II. Вступ безплатний. Для добровільних жертв на будову руского театру буде в салї уміщена пушка.

— **Жіноча спілка промислова „Труд"** у Львові оповіщує сим, що приїме до своєї відкрити мавочої ся бурси шість дівчаток, що хотять навчити ся кравецтва жіночого і шитя біля. Цетентки мають виказати ся, що укінчили вже тринайцятий рік житя і щонайменче четверту клясу школи народної. Товариство дає даром мешкане, опал, осьвітлене, науку і опіку, а за харч мають родичі доплачувати в першім роцї по 16 кор., а в першій половинї другого по 8 кор. місячно; опісля дає товариство і харч згляднo платy після уздібненя і категорії в робітнї до якої придїлена буде. Наука тревае три роки. — Письменні зголошеня з метрикою, сьвідоцтвом шкільним і заявою родичів, що з'обовязують ся платити додаток на харч вносити належить найпізнїйше до 30 червня 1902. — *Дирекция „Труду".*

З краю:

— **Тарасове сьвято і посьвяченє дому читальні „Просьвіти"** відбуло ся вчера (в неділю) пополудни в селї Ременові львівского повіту. Зі Львова приїхав хор молодїжи, що відсьпівав при посьвяченю дому сьвяточне „Христос воскресе", а потім сьпівав підчас вечерниць під управою слух. техніки п. Кашубиньского, котрий теж справив всїм слухачам велику приємність грою на цитрі. Крім сьпівів були теж промови (про житє, значіне і заповіт Шевченка) та деклямациї. Народу з Ременова і сусїдних сіл було до 500 душ усякого полу і віку, а всї в сьвяточних одягах і настрою. Розумієть ся, що навіть половина не могла змістити ся в просторих комнатах гарного читалиняного дому і мусїла стояти кругом читалні на дворі. Читальня — де містить ся і крамниця — була умаєна зеленню і прибрана рускими прапорчинками та транспарентом з написом: „З Богом!" Підчас вечерниць співав і новозаснований місцевий хор селяньскі пісні та имни: „Ще не вмерла" і „Не пора". В хорі чути були гарні тенорові, баритонові і сопранові голоси. З інтелїґенциї присутні були на цїлім обході, крім місцевого пароха о. Іванця, ще місцевий учитель, та оо. Жарский зі Стронятина, Пелех з Сулимова і Пасецкий зі Звертова. По вечерку була спільна перекуска. — Цїлий обхід лишив гарне вражіне, чого доказом те, що сейчас на місци вписало ся нових 9 членів до „Просьвіти", аби причинити ся до вирівнаня відобраної субвенциї.

— **Бойкот в Тернопільскій ґімназиї.** З Тернополя пишуть нам, що в тамошній польскій ґімназиї всї ученики 5-тої кляси відділу Б. — числом около 50 — перестали ходити на виклади свого господаря кляси, господина Арсенія Дорожиньского, звісного московскопольского перевертня (він в „casarissimus" а притім сторонить від Русинів і руских товариств і встидає ся руской мови). Причиною бойкоту, в котрім взяли участь всї ученики без рїжниці народности, має бути се, що п. Дорожиньский поводить ся з учениками дуже грубо, по простацки, що сикує і переслїдує учеників та сьвідомо перетяжує учеників, латиною і грекою, задаючи на лекцию два рази тілько, що инчі професори, і ставлячи до учеників неможливі домагання.

— **Еміґрация.** З Бережанщини пишуть нам: Дня 19 мая вибрало ся з моєї парохиї трое люда до Америки (Ню Іорку) а то: Панько Ковальчук з Віща та Петро Волюх з Поручина, оба жонаті і дївчина з Поручина Катря Яцишин. Істория їх виходу е така: В селї Білім, повіту перемишляньского, був господар Народжай. Хоч мав красну господарку та численну рідню, однак якось не вело ся ему. Поїхав сам оден перед десяти роками до Америки, зіставивши ту жінку і дїти, там тяжко працював, грошї заробляв і по троха сюда жінцї присилав. В осени вернув до Білого, привіз з собою кількось там соток грошa, довги посплачував, лишив на господарстві дїти вже пожененї чи повіддавані, забрав жінку і поїхав знов до Америки. До него то і пристали мої виходцї. Панько Ковальчук, бідний, лишив жінку і двоє дїтий. Ту заробляв при камїньоломах. Петро Волюх, хоч богацький син, але у тата ще з 10 дїтий тай невзгодини домашні прогнали его з дому. Полишив жінку і дитину. Катря Яцишин тому відважила ся в такий далекий сьвіт пустити ся, бо мав в Ню Іорку рідного брата Івана, що там виїхав перед двома роками і прислав вже батькови 300 корон. — При тій нагоді, що пишу о еміґрациї, не від рїчи буде, гадаю, подати никаз всїх моїх еміґрантів. Думаю, що если би хтось зробив так з кождого села, то ми би мали вірнїйшу статистику наших переселенців, ніж та, яку ми дістаємо вже відтам зза моря. Здало би ся навіть, щоби Русини у Львові заложили між собою комітет для ведення статистики наших еміґрантів. Підчас найбільшої горячки еміґрациної вибрало ся 15 серпня 1895 року з Поручина 10 родин а всїх душ 52 а з Віща 4 родини а 18 душ. Кромі тих один коваль з Віща Кирило Рудий вибрав ся 1897 року до Босниї і забрав з собою 10 душ рідні. — Переселенці за морскі осїли ся майже всї в Парані в Ріо-Кляро. Всїх вигнала відси нужда, довги та брак роботи.— *о. Мих. Мосора.*

— **О загадочних справах в Тернополи** доходять сензациїні вісти. Так іменно увязнено там субєкта „Народної Торговлї" Теофіля Яновича, як рівно-ж і его вітця, що мешкає в Галичи, і то під закидом головної зради, а не, як первістно подано, за розширюване руских брошур. Має тут розходитись о шпіонство в користь Росиї. — Із Львова прибув аґент поліції Пшестшельский і перевів кілька домашних ревізий у учеників Поляків по домах приватних, а також в польскій бурсї. Розходить ся о істнованє на тернопільскім ґрунтї тайного союза „Wolnych braci", до котрого мала би належати польска шкільна молодіж. Очивидно переведені ревізиї не дали нїякого результату.

Зі сьвіта:

— **Із кругів польскої аристократиї.** На реквізицию суду ухвалено на тайнім засїданю палати маґнатів видати судам членів ґрафів Романа Потоцкого і Баворовского, вмішаних в голосній шулєрскій справі ґр. Іосифа Потоцкого і Шемерого.

— **Подарунки для папи** Льва XIII поприсилані з нагоди его ювілею, становлять: 28 тіяр, 319 хрестів, висаджуваних бриллянтами, 1.200 золотих і срібних чаш, 81 перстенїв, 16-цять золотих більших жевлів, 7 срібних і золотих статуеток. Кромі того прислано папі одну дороцїнну табакерку від якоїсь практичної американки враз з чеком на 250.000 франків.

Бібліоґрафія:

— **Поезиї Осипа Юрія Федьковича, перше повне виданє, з перводрунів і автоґрафів зібрав, упорядкував і пояснення додав** *д-р Іван Франко.* Зібрані тут всї поезиї Федьковича, так ті, що вже були де небудь друковані, як також такі, що ще не були друковані — і то так рускі як нїмецкі. Всїх руских поезий Федьковича є звиж 400. Поезиї ті упорядковані хронольоґічно в такі ґрупи: 1) Думи і співанки (до 1862 р.) 2) Баляди і оповіданя (теж перед 1862 р.) 3) Поезиї від 1862—1867 р. Поезиї видані в Коломиї 1867—68 р. 5) Поезиї (1868—1885) 7) Поезиї 1885—1880. — По-за хронольоґічним порядком стоять і суть уміщені яко окрема ґрупа всякі співанники зладжені Федьковичем для практичних цїлий а то: I) Співанник для господарских дїтий, II) Проскурка, III) Байки, IV) Пісні жовнярскі, V) Співанки, VI) Рускій лїрник, VII) Колядник, VIII) Маланка. — Послїдну ґрупу становлять поезиї нїмецкі, а в їх близько 70. — До книжки долучений портрет і автоґраф поета. — Книжка ся становить перший том першого повного і критичного видана всїх писань Федьковича; а рівночасно перший том „Українско-руської Бібліотеки" видаваної фільолоґ. секцию Наук. Тов. ім. Шевченка; ся „Бібліотека" має з часом подати повні і критичні видана найчільнїйших наших письменників. — Специяльнож, що до писань Федьковича, то вони будуть видані в 4 томах. Перший том обнимає поезиї, другий буде обнимати оповіданя, третий драматичні твори, а четвертий буде обнимати листи Федьковича і его автобіоґрафію. Ціна книжки 2 корони.

— **Ілюстрований календарь „Просьвіти"** на 1902 рік вийшов з друку і розсилає ся. Календарь сей, як і попередні, має богатий і цїкавий зміст. Ціна 1 кор.

— **Календарь „Дїла"** на 1902 рік вийшов з друку і розсилає ся. Ціна 1 кор.

— **Календарь „Руского Слова"** на 1902 рік вийшов з друку і розсилає ся. Ціна 1 кор.

— **Календарь „Руского Господаря"** на 1902 рік вийшов з друку і розсилає ся. Ціна 1 кор.

— **Календарь „Руского Народа"** на 1902 рік вийшов з друку і розсилає ся. Ціна 1 кор.

— **Календарь „Руского Календаря

ча, що ті будуть видані в чотирох томах; перший том (поезиї) становить власне книжка, котрої заголовок тут виписаний, другий том обійме повісти, третій драматичні твори, четвертий всї инчі твори, переписку і біографію поета.

Віденьского тижневника „**Die Zeit**“ число 399 містить:

Wieder nichts. Von K. — Der Delegationskrach in Ungarn. Von Arpad. — Die Lage in Finnland. Von Dr. Paul Rohrbach. — Graf Hoensbroech und die ultramontane Moral. Von Romanus. — Elektricität und Rechtspflege. Von Siegmund Saubermann. — Pedfilipski. Von Dr. Richard Wendriner. — Eine Variété-Komödie. Von Martin Finder. — Der Meissner Dom in Gefahr. Von Eugen Kalkschmidt. — Die Woche: Volkswirtschaftliches; Kunst und Leben. — Bücher. — Revue der Revuen. — Manou. Von Camille Lemonnier.

Передплату річну 6 корон приймають всї почти. Оказовї числа на жаданє даром. Адрес редакциї. Wien, Schulerstrasse 14.

З ц. к. дирекциї желїзниць у Львові.

Сим доносить ся, що дня 25 с. м. привернено весь рух поміж стациями Підвисоке-Потутори на шляху Галич-Тернополь.

По мисли розпорядженя ц. к. Міністерства желїзниць з дня 6 мая 1902 ч. 16591/16 входить в житє з днем 1 червня с. р. нова тарифа для пакерїв желїзничих на шляхах ц. к. австр. желїзниць державних і на желїзницях льокальних, позістаючих в зарядї державнім.

Ближші пояснення подадуть афіши, котрі будуть уміщені у всїх стациях желїзничих.

До рїзбярскої робітнї **М. ЧАРНЕЦКОГ** *у Львові, пл. Домінїканьска ч. 1.*

Вислану нам желїзницею пару ангелїв до кївота в білого дерева дістали ми без жадного ушкодженя. Ангели справдї артистично виконані так що застановляємо ся над тим, як їх помалювати, щоби так гарної роботи не ушкодити.

За-для того складаємо Вам щиру подяку за Вашу працю і желаємо, щоби Ваша робітня дізнала як найскорше рівно щирого узнаня і поперта від загалу зарядів церковних.

Войславичі 19 мая 1902.

О. К. Федорович, парох. 391 1—3

Надіслане.

ВСІХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Д-р Володимир Янович

б. асистент ц. к. головного шпиталю у Відни, мешкає тепер в Станиславові ул. Казімировска ч. 5 ріг (ул. Собіского, напротив каси ощадности.) 376 8—9

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3. 129

в котрім виконує ся пльомбованє, вытягане зубів без б ю. лїченє недуг ясен і ямы устної, штучні зуби в каучуку, золоті і без плитки.

Репаратури в провінції виконує ся відворотно.

Інститут отворений цілий день.

Лїкар-дентист	Технік-дентист
М. Лісовский.	*Жигмонт Стобецкий.*

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, вынимане зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в каучуку і в золоті, в стосовних випадках без плитки. Направи з провінциї полагоджує ся відворотно. 823 3—2

На фонд руских академиків

призначений **весь** дохід з розпродажи брошури:

О, щаслива Русь!

Дістати її можна в редакциї „Діла“ і в обох руских книгарнях у Львові. **Ціна 50 сот.**, з пересилкою **55 сот.**

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1 проти Банку Гіпотечного на плянтаціях площі Галицкой

поручає за великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, баронетры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничѣ ніопы, лібелѣ, манометры и. т. н.



Уряджене дзвонивъ електричныхъ.

Всякій направы полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

Женатого дяка потреба. Жона провадила би крамницю за винагородою 80 зр. річно. Платня дяка: Рокіщина 30 зр., хата, додаток 40 зр. а можливо також і писарка. — Зголосить ся: Греко-кат. уряд парохіяльний Ходовичі, п. п. Гельвендорф-Комарів ad Стрий. 403 1—3

Русин молодець, письменний, вправний до всякого занятя, рад би дістатись до домашної служби в руськім домі. Просить адресувати: Львів, poste restante **M. L. 19.**

Важне для сьпіваків і хорів читальняних!

Сими днями видало Товариство „Просьвіта“ збірник народних пісень під нотами на чотири голоси владженій проф. Філяретом Колессою. Сей збірник складає ся з двох частий по 25 рїжних пісень; В первій части суть помішені пісні для хору мужеского а в другій для хору мішаного.

Сей збірник можна набути тільно по надісланю належитости 2 кор. 50 сот. і на оплату почти 75 сот., разом 2 кор. 75 сот. в Канцелярії Товариства „Просьвіта у Львові.

Виріб краєвий.



Виріб краєвий.

„ДЗВІНОК“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним під редакциєю Д-ра Мих. Пачовского.

Передплата на цїлий рік тілько 6 корон.

Адреса Редакциї: Львів ул. Зелена 15.

Артистично-Літературні Новини

Кн. І. *В. Щурат*: Мої Листя (поезиї)

Кн. ІІ. *Е. Ш-Іл. Петрушевич*: Новелї.

Кн. ІІІ. *П. Ліндай-В. Щурат*: Мексїйська Венера (драма).

Брошурований примірник 1 корона, оправний 2 корони. Кн. І—ІІ. в Книгарни Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Кн. ІІІ, у перекладчика в Бродах.

Звісна Р. Т. Рускій Публиці

Реставрация Янковского

Львів, улиця Галицка число 10,

приймає абонаменти на обіди і вечері. — В пість обіди і вечері пістні, проте поручає ся особливо Вел. Духовеньству. О численну участь просить

358 10—10 ЗАРЯД.

Лїцитация.

Дня 10. червня 1902 р. о 2. год. а полудня відбуде ся лїцитация на предприємство будови нового мурованого дому мешкального для пароха в **Коршові коло Коломиї**. Станция желїзница і почта в місци. — Інтересованї предприємцї могуть в означенім часі заголосити ся в уряді парохіяльнім.

Від комітету парохіяльного в Коршові: *о. Августин Левицкий*, предсїдатель. 397 2—3

Вже вийшов!

Дамский Молитвенник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. в. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 с/m на неліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах рїжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовлятн мож в торговли Евгена Спожарского, в книгарни Ставропиґийского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 29—50

Ростинно-алькалїчний порошок,

найлїпше средство до чищеня зубів і консервованя ясен.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львїв, ул. Сикстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. 11. Кракїв, Сукєнніце ч. 20. — Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 24. 212 1

ТЯГНЕНЄ НЕВІДКЛИЧНО 19 червня 1902 ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по 1 короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Клярфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і син, Яков Штрог, Сокаль і Ліпїон, Самуелї і Ляндав.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученєм 10%. 340 2—7

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Повітового Товариства кредитового в Городенці

відбудуть ся дня 17. Червня 1902 о годинї 3-тій по полудни, в слїдуючім порядку.

I. Вибір членів ради надзираючої, по мисли §. 37 статута.
II. Приняте до відомости, білянсу маєткового Товариства за рік 1901.
III. Удїленє абсолюторії.
IV. Внесенн членів. 404 1—3

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ

О. А. Олесницкий. *Іван Радулюк.*

Ч. 733.

КОНКУРС.

На посаду лїкаря містового в тутейшім місточку з обовязком повненя також функций оглядача худоби і померших з платнею 1000 К. річно розписує ся сим на ново конкурс до дня 20 червня 1902.

Посада та зістане надана на оден рік провізорично, по році наступить стабілїзация, з услівєм, що компетент о сю посаду має бути Доктором всїх наук лїкарских. Подани належить вносити в згаданім термінї на руки Уряду громадского в Кракївци.

Уряд громадский.

Краковець (повіт Яворів) дня 30 мая 1902. 405 1—3

КОМАР

двотижневник гумористично-сатиричний.

Одинокий гумористичний ілюстрований орган на Русь. Видає і за редакцию одвічає: Іван Кунцевич.

Цїлорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., чвертьрічно 1 зр. Редакция і администрация: *Львів, ул. Театиньска ч. 11.*

Заходом членів академічного товариства „**МОЛОДА УКРАЇНА**“ в Чернівцях вийшли в 1901 р отсі книжки:

М. Гоголь: „Ревізор“, переклад Василя Сімовича 60 сот.

Г. Яблочков: „Сїльска учителька“ переклад Антона Крушельницкого 50 сот.

Іван Семанюк: „Карби“, опов. 60 сот

Теодот Галїп: „Думки та пісні“ (поезиї) 20 сот.

Антін Крушельницкий: „Серце“, оповідання 70 сот.

Замовлятн можна в Книгарни Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, ул. Чарнецького 28 або у В. Сімовича в Чернівцях, ул. Руська ч. 25.

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдає и за редакцію вѣдповѣдає Вячеславъ Будзиновскій.

Цїлорічна передплата выносить 2 зр., на пів рову 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, улиця Баторія ч. 24.

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ“

видав для руских товариств кредитовых потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк.	по 10	сот.
Замкненя місячні	2	„ 5	„
Инвентар довжників	„	„ 5	„
„ вкладників	„	„ 5	„
„ удїлів	„	„ 5	„
Книга головна	„	„ 10	„
„ ліквідаційна	„	„ 10	„
„ випадок щадн.	„	„ 10	„
„ удїлів членьск	„	„ 10	„
Реєстр членів	„	„ 10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„	„ 10	„

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзї кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10 I., поверх.

З живого і мертвого

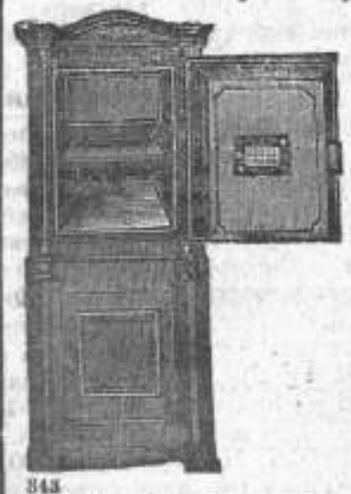
новелї Евг. Мандичевского

мож дістати в руских книгарнях і у автора: Перемишль, Добромильска ч. 30. Ціна брошурованої книжочки 1 кор. в оправі „сецессіон“ 1 к. 30 сот.

Поручаю Хв. Комітетам церковним, яко одиноке забезпечене против огню і злодіїв

ОГНЕТРЕВАЛІ КАСИ

систему С. Вертгаймера у Відни



по можливо найтанших цінах а то по: 80, 90, 120, 145, 170 зр. і вище приймаючи рівнож сплату ратами.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

М. КОРКЕС

ЛЬВІВ

ул. Городецка ч. 10.

Фабричний склад машин рільничих, сикавок, роверів і пр.

Цїнники даром і оплатно.

343 9—10

Головний склад паперу і приборів до писаня

ІГНАТІЯ КУПФЕРШМІДА

Львів, улиця Руска ч. 24

[каменица руського театрального комітету.]

Поручає найодвітнїйші і найгарнїйші переписні листки з руською написю: **Христос Воскрес**, і то по можливо найтаньших цінах. 298 5—5

Розклад поїздів желїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902,

[Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ. приходить о годинї	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп.	Поїзд особ. відходить о годинї	ЗІ ЛЬВОВА
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потут.
	6·20	з Чернівцїв (Ицкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Києва] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2.09	6·43	„ „ „ дв. Підз.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30		
	8·00	„ „ на дв. головний	2·55	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Рави руской		9·15	до Янова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	10·25	з Янова, Любачева	2·40	10·30	до Чернівцїв, Ицкан
	11·55	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	1·23	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·20		з Підволочиск, Кончинцїв на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·35		„ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·25	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиск [Києва], Бродів на дв. Під.		3·30	до Рашева, Хирова, Любачева
	5·35	„ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	5·40	з Чернівцїв, Ицкан			
		НІЧ			**НІЧ**
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 а буові дни в від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Чернівцїв, Букарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10	до Сокаля і Рави руской
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиск [Києва] Бродів на дв. Під.		9·20	„ „ дворець Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ицкан, Чорткова
	8·14	з Підволочиск, Кончинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	8·35	„ „ на дв. гол.		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано. 98

Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. желїзниць державних (ул. Краєщних ч. 5) удїлює пояснень в справах желїзничих, продає білєти всякого рода і розсилає їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор Д-р Володимир Охримович. Шапір в фабр. Черлянської. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Додаток до ч. 113. і 114. „Діла“ з 4. VI. 1902.

В Африці мир!

Лондон, ціла Анґлія... шаліє з радости. Доми і церкви прикрашені хоругвами: походам, радісним демонстраціям, ілюмінаціям і иншим проявам утіхи нема кінця. Сю радість викликала урядова вість, що нещасна війна вже скінчила ся, що мир не лиш „запевнений“, але дійсно заключений.

На вчерашнім засіданю палати громад льорд Бальфур відчитав слідуючий протокол, підписаний в Преторії а принятий анґлійским правительством.

Арт. І. Бурґери, що стоять під оружем, мають безпроволочно зложити оружиє і віддати всяку збрую, армати і амуніцию, яка еще є в їх посіданю або під їх контролею. Зрікають ся всякого дальшого опору против короля Едварда VII, котрого узнають своїм правним владикою.

Арт, II. Всї бурґери, що стоять під оружем в Трансвали і в Оранії, всї военні пліннники, котрі тепер знаходять ся поза границями полудневої Африки, також бурґери, котрі заявлять, що приймають становище піддапих короля Едварда, будуть назад привезені до полудневої Африки, коли тілько будуть запевнені комунікацийні средства.

Арт. III. Бурґерам, котрі піддадуть ся, не відбере ся анї особистої свободи анї власности.

Арт. IV. Бурґери, котрі піддадуть ся, будуть вільні так від цивільного як і від карного поступованя за поступки сповнені в звязи з війною. Ся клявзуля відносить ся тілько до обжалованих о нарушенє военних приписів.

Услівя мира обіймають дуже богато уступок для Бурів в підрядніших справах і в фінансовім напрямі. Конґрес Бурів в Веренінґу принявусліві договора одноголосно. Протокол підписали: за Анґлію: Кічепер і Мільнер; за Оранію: Штайн, Девет, Оливер і Герцоґ; за Трансваль: Шальк-Бурґер, Райц, Бота і Делярей.

Дальші, головними артикулами не обняті услівя капітуляциї суть слідуючі: Голяндска мова буде предметом науки в тих школах, де того собі бажають родичі і допускає ся ей в судах, де се буде потрібне до успішного виконуваня виміру справедливости. Оруже можуть задержати за дозволом власти ті особи, котрим оно потрібне для власної охорони.

Військова адмінїстрация має бути як найскорше заступлена цивільною і, о скілько на се позволяють обставини, мають бути заведені репрезентативні институциї для автономічної адмінїстрациї. Справа, чи чорне населенє має одержати право голосованя, буде порішене по заведеню самоуправи. Специяльний податок на покритє коштів війни не буде наложений на ґрунтову посілість Трансвалю і Оранії.

В кождім окрузї буде утворена комісия, в котрій буде заступлене місцеве населенє. Задачею тих комісий буде поміч в привертаню фарм до їх первістного стану. Ті комісиї дістануть від Анґлії запомогу в квоті 3 мілїонів фунтів штерлінґів а окрім того правительство буде давати позички.

Анґлійскі піддані, котрі прилучили ся до ворога, будуть віддані під суд. Прості вояки стратять право голосу при всяких виборах. Всї ті повстанці, котрі перед війною займали якесь урядове становище, або між повстанцями чи в війску Бурів були командантами, будуть суджені за державну зряду, а тим, що кара смерти буде виключена.

Стороною, котра предкладала услівя мира, були Бури. Анґлія опирала ся їм довго, але остаточно уступила майже у всїх есенціональних точках, з винятком одної. Бури домагали ся абсолютної безкарности для капляндских і натальских повстанців, на що Анґлія ніяким способом не могла згодити ся, бо се скомпромітувало би єї в очах цілого сьвіта. О сю справу переговори мали цілком розбити ся. Бури уступили аж тогди, коли приватно одержали запевненє, що Анґлії розходить ся лише о формальність, а меритрично се домаганє Бурів буде сповнене в той спосіб, що король з нагоди коронациї зробить широкий ужиток зі свого права амнестиї.

Так отже скінчила ся нещасна війна, котра полудневу Африку перемінила в пустиню, котра вичерпала фінансові средства Анґлії, захитала єї сьвітову повагу, а могла скінчити ся утратою цілої Африки. Небезпеченьство утрати цілої полудневої Африки, а вслїд за тим утрати всякого значеня в міжнародній політиці, спонукало Анґлію до навязаня переговорів з Бурами, від котрих довший час жадано безусловної капітуляциї, котрим відмовлено прав воюючої сторони і спонукало Анґлію робити що раз більші і більші уступки. Бури, хоч їх справи в послїдних часах стояли несогірше, і они певні були, що напасника проженуть не лиш з Трансвалю і Оранії, ало і з Капляпду, згодили ся на „золоту середину“, бо знали, що Анґлія, хоч бита, не сьміє уступати і не уступить, бо кампанія в Африці рішає питанє житя Анґлійскої держави. Бури знали, що хоч з часом Анґлія буде мусїла уступити, то стане ся се доперва тогди, коли цвитуча країна перемінить ся в пустиню застелену трупами. Обі сторони шукали виходу і знайшли.

Розруси у Львові.

Львів 4-ого червня 1902.

Наше вчерашне справоздане з страшних львівских подій підпало цілком ненадійно прокураторскій конфіскатї; подібна доля стрінула майже всї львівскі дневники. Не хотячи наражати наших читачів на те, аби під сьвято остали цілком без часописи, обмежимо ся на холодне переповіджене дальших подій у Львові без яких небудь замітток з нашого боку, лишаючи вироблене осуду о подіях і поступованю усяких чинників самим читачам.

Второк — рано.

З важким серцем будив ся Львів вчера рано. По страшних подіях, котрі перервала надходяча ніч, можна було очікувати усего. Над містом нависла тяжка атмосфера; улицями перетягають відділи піхоти, гузарів, жандармериї і полїциї — наче-би в военний час. На всїх важнїйших точках міста, на рогачках, по подвірях публичних будівель і т. д. бівакують жовніри. — Торговий рух устав. Господині і служниці спішать до міста вже о 7-ій рано, аби захопити живности, бо потім годї буде що дістати. Зелїзні залозиї вистав поспускані. — Неспокій пробивав ся на кождім кроці.

Робітники зачинають громадити ся в улиці Оссолїньских, коло т-ва „Ogniwo“, з якого вікон повівав чорна хоругов — знак суму по забитих і ранених. Далї рушав товпа походом до Ринку перед ратуш, де мала відбути ся конференция підприємців і будівничих з репрезентантами робітників. Товпи заховують ся супокійно, тілько йде над ними глухий гомін невдоволеня. Полїция взиває розійти ся. Але єї зазиви нїчо не помагають. Полїция грозить гузарами. Провідники робітників удають ся тодї до намісника і директора полїциї з представленем, що товпа заховує ся спокійно, коби тілько не провоковано єї видом гузарів. Коли і містопрезидент міста прилучив ся до їх жадань, гузари не показали ся. Тілько з північної сторони ринку стояла піхота.

Далї стрейк!

Тимчасом в магістратї вели ся наради: зразу довірочні наради майстрів і будівничих, а потім спільні наради репрезентантів працедавців і робітників. Працедавці годять ся остаточно на всї жаданя робітників, крім одного: аби можна було наймати робітників тілько через „бюро працї“. Репрезентанти робітників, розумівчи, що неприняте того услівя скоро звело-би до абсурду всї прочі здобутки, не хотять відступити від него за жадну цїну — і остаточно наради розбили ся. Сю вість закомунїкував зібраним тисячам робітників п. Вітик, запитуючи їх, чи вертають до роботи, чи стрейкують дальше. „Далї стрейкуємо!“ — була одна відповідь товпи, котра по зазивї п. Вітика до спокійного захованя, стала розходити ся. Дїяло ся се около 4-ої год. пополудни.

Гроза нових розрухів.

„Стрейк трївав далї!“ — пискавкою облетїло цїле місто, і в тій хвили з ломотом і гуком стали замикати ся склепи, а на улиці виступило військо. Около 5-ої години цїле середмістє заповнене військом і товпами. Гузари з добутими саблями а піхотні відділи з найженими баґнетами перетягають улицями. Бубни тарабанять, трубки грають. — Вид війска дражнить товпу. — Нараз коло руской улиці зчинав ся натовп. Се задержано трамвай. Пасажиря перелякані вискакують, а робітники беруть ся виважити трамвай зі шин. — Полїциї удав ся трамвай висвободити. Коли подібні перепони стрінули й инші вози, рух обох трамваїв застановлено. Полїция зачинав випхати товпу з ринку. За полїциєю посувають ся найжені зелїзом лави піхоти і гуазария. Товпа з гуком усуває ся на гетманьскі вали. Рівночасно в цїлім середмістю з тріском замикають ся брами. Паніка огортав всїх

Полїция плазує — стр'л.

В тім на розї сикстускої улиці зчинав ся крик. Се полїция арештувала когось з з товпи „Відбити! не дати!“ — кричить товпа і бере ся відбивати арештованого. Полїция добував шабель і зачинав плазувати товпу. Хто може, втікав. Нараз серед товпи паде вистріл. Хто стріляв — не знати. Кажуть, що оден гузар, що був у товпі.

Шаржа гузарів.

Від улиці сикстускої чути грім кінських копит. Товпа в ростїч. З сикстускої улиці випадав шкадрона гузарів і розвинувши ся поперек цїлої ширини улиці бульвару від рога сикстускої улиці аж до віденьскої кавярнї зачинав гнати через марийску площу в сторону галицкої площи. Все втїкав серед паніки, бо гузари їдуть і хідником. — Так гонять вони через площу галицку і бернадиньску, дальше улицею Чарнецкого, підвалєм, площею стрілецкою і краківскою, та коло театру вертають на плянти. Така шаржа трівав з пів години, викликуючи всюди паніку. Тимчасом кордони войска замикають всї улиці середмістя. Серед такого напруженого настрою, криків товпи, метушнї, шарж, викликування полїциї і т. п. запала ніч. Товпи поволи рідли розходячи ся на передмістя. Три полки піхоти і полк гузарів стояли на улицях до півночи. По півночи уступили а остали тілько сильні відділи війска в ріжних точках міста. — Ніч минула спокійно. **Нині** ведуть ся переговори робітників з будівничими дальше. Ринок цілком замкнений військовими кордонами. Через місто переходять: відділи війска.

* * *

У вчорашнім числї подали ми, що до гузарів при бенедиктиньскій площи стріляно. Отже сей факт показує ся видумкою; ким і в чию користь злїпленою — можна адогадати ся.

Позальвівскі дневники, котрих інформує ц. к. кореспонденційне бюро, приносять цілком перекручені і тенденційні вісти. Провокуючою стороною є в тих справоздаяях робітники, котрих поставу представляє ся крайно грізною, і зачіпною, каже ся, що стрілено до війска з револьверів“ (!!) — і т. д. — Cui bono се дїє ся — легко можна зміркувати. Дискусию над наглим внесенем п. Дашиньского в справі розрухів подаємо в справозданю „З ради державної“.

Кровавий день в парляменті.

Палата послів справила ся вчера дуже скоро з 2 і 3 читанем закона о податкових ільгах для дешевих мешкань робітничих і кількома иншими дрібнїйшими справами, по котрих забрав голос

др. Кербер о львівских розрухах:

др. Кербер подав насамперед опис подій памятного дня після надісланого ему урядового справозданя, додаючи від себе слідуючі уваги.

О скілько мож пізнати з урядового справозданя, і так вже збентежених робітників еще більше зворушила повертаюча з вправ компанія піхоти, бо робітники гадали, що компанію зареквіровано против них. Через те робітники дали ся пірвати до першого атаку на військо, а з того вийшли дальші консеквенциї.

О тім, чи пороблені полїциєю заряджена були в кождім напрямі достаточні і відповідні, нїхто нині не може судити. Але виясиить се строге слїдство, котре буде заряджене. Я можу запевнити, що правительство і державні власти від року без перерви старали ся, аби через утворене спосібности до працї поправити економічний бит робітників у Львові. В послїдних місяцях розпочато великі публичні роботи. Мимо того між робітниками дальше кипіло; робітники були невдоволені з поодиноких услівій працї і залишили роботу.

Всї заходи властий, довести до порозуміня між робітниками а підприємцями, сими днями лишили ся без успіху. Мимо того відносини були так заострені, що треба було поважно бояти ся, що прийде до насильства. Можу отже на підставі дотеперішних донесень припускати, що виключно через згадану похибку прийшло до сумних подій. За те мушу відперти, в як найбільше рішучий спосіб виводи Дашиньского і деякі вискази его політичних приятелїв. Наша армія стоїть за високо, аби єї могли вразити того рода напасти. Все і всюди она сповняла свої обовязки в сьвітлий спосіб (Сї слова викликують голосні протести на лавках соціялїстів). Ми, а також члени армії не відчувають найменшого вдоволеня, коли на случай ексцесів треба ужити оружия. Між нами що найменше такий самий мировий настрій, як між панами з тамтої партії, а здає ся о много сильнїйший мировий настрій.

Нам жаль того, що стало ся, жаль нам також жертв, о котрих так п. Дашиньский як також деякі дневники розширили пересадні вісти. Я вже нераз давав орґанам безпеченьства поручена, аби при кождій нагоді поступали з як найбільшим умірковапем. Які средства ті орґани можуть ужити, коли суть дійстно заатаковані і коли їх безпеченьство загрожене, над сим мусять застановити ся в кождім специяльнім случаю і відповідно до хвилї; за се суть они також відвічальні.

Однак масовим атакам на військові асистенциї буде можна протиставити тілько масове відперте атаку, при чім на жаль не мож обійти ся без таких случаїв, як вчера, бо тодї виконують ся приписи видані для військових асистенций. Горячо бажаю собі, аби робітники так заховували ся, аби не приходило до такого відпираня атаків. Бути може, що провідники таких розрухів суть більше розважні як маси [соціялісти перебивають] але они не мають сили здержати маси в рішучій хвилї, з чого виходять наслїдки, яких всї однаково жалуємо.

Сегодня я знов скористаю з нагоди, і поручу властям, аби з усеї сили виступили на закінчене стрейку і ужили всяких средств в цїли приверненя ладу і рівноваги умів у Львові.

На закінчене додам еще, що від давна я і намістник замітили, що число полїцаїв у Львові є недостаточне і з тої причини я постарав ся о значне збільшенє. Се зарядженє вже в найкоротшім часї увійде в житє.

Буча.

Промову Кербера перебивали що хвиля специяльні демократи. Коли він скінчив, п. Пернерсторфер поставив внесенє о безпроволочне отворене дискусиї над відповідию Кербера. Внесенє відкинено 115 голосами против 80.

Против внесеня голосували: коло польске, **рускі угодовці**, Словінці, антісеміти, феодальна шляхта, лїберальна в. посілість і католицкий центр.

Пернерсторфер: В такім случаю завтра будете мати **нове нагле внесенє**! П. Дашиньский: Коло польске вдоволене з того, що мордують Поляків. **Безвстидні драби**! Безличні сидять на своїх місцях, пролита кров не зворушує їх! — П. Ельдерш: Правительственні мумії! — П. Шумавр: Племя польских карлів! Народні евнухи! — П. Дашиньский: Не маєте серця, ви ошуканці народу!

Нове внесенє.

Соціялісти мають нині поставити нове нагле внесенє в тій самій справі, отже дискусия, до котрої правительственні партії не хотїли допустити, таки відбуде ся. — Слідуюче засіданє нині.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Парляментарний репертуар.

Відень. По нинїшнім засіданю палати наступить перерва в наслїдок делеґаційної сесиї до 11 с. м. Відтак відбудуть ся еще 3 або 4 засіданя. Дня 14 червня парлямент буде відрочений, а скликані соймы.

Розрухи в Бориславі.

Борислав. Зі страху перед розрухами жандармерия зажадала від староства компанії війска.

Катастрофа в копальни.

Варшава. В сосновецкій копальни угля горить. В хвили вибуху огню було під землею 150 робітників.

Динаміт на почті.

Вараждин. Повітовий суд відіслав до окружного суду пачку, в котрій була пїтроґлїцерина і 187 динамітових набоїв. Урядник, котрий вислав сей пакет, здеклярував его яко номаду. В судовій сали по отворенію пакету запанувала велика паніка. На щастє не було нїякої катастрофи.

Львівска техніка.

Відень. Міністер Ґартель мав до ректора львівскої політехніки видати розпорядженє, на підставі котрого ректор оголосить, що як до певного часу студенти не вернуть до викладових саль, то всї відчити і практичні вправи будуть дефінітивно замкнені, а іспити також не будуть відбувати ся. Студенти стратили би семестр.

Хлопскі розрухи в Жупаню.

(Допись з Стрийщини).

Була недавно коротка згадка в „Ділі“ (ч. 103) про розрухи селян в Жупаню. Знаючи справу з близька, хочу її розказати докладнійше.

Колись і в нашім кутї стрийскої верховини жило ся людям від біди незле. Найняли від дворів пасовиска, полонини, випасали худобу, заробляли в лісах, тай жило ся нюсь. Але від кількох лїт властителями двірских обшарів стали жиди, і все змінило ся на гірше. Був за Бескидом в селї Скотарськім жид Ґольдрайх. Добре він там господарив, бо довший час був навіть війтом. За лихву і горівку полїцитував людям ґрунти, сам засїв на них, людий повиправляв одних до Америки, других з торбами за прощеним хлїбом. Виссавши село, перебрав ся він до нас і закупив перед трема роками двірский обшар в Жупаню, около 2.000 морґів полонин, пасовиск і сїянки (молодого чатинного лїса). Купив також і корчму в Жупаню та осадив в нїй сина свого Берка. Берко весь божий рік дав горівку, пиво людям на борґ, а ті пють, мов би то було задармо. По роцї Берко упоминав ся о гроші. Люди йдуть до Беркового тата за грішми, щоби й Берка заспокоїти і вони на приросток взяти та пасовиско займити, землї під засїв взяти і т. и. Старий Ґольдрайх дав радо, тілько щоби Беркови віддали довг! Дав гроші і векселї каже підписати з додатком лихви 20%, котру таки зараз собі потручує. Дав й воли на приросток; воли, що варта 100 зр., дав хлопови в цїнї 130 зр. Хлоп тримає їх рік продає таки лише за 130 зр., котрі зараз віддає Ґольдрайхови. Косить Ґольдрайхови сїно за трету копицю, котрою опісля кормить Ґольдрайхові воли, що їх взяв на приросток. Не лїпше виходить і на земли, що бере від Ґольдрайха під засїв: коли почислити оплату за наєм, насїнє та роботу, то й готового зерна дешевше купив би. А 20% є у Ґольдрайха ще ласка; бувае, що він бере й значно більше. Так обмотав він людий не тілько з Жупаня, але й з околицї.

Бувае, що худоба, взята у Ґольдрайха на приросток, зґедзає ся в лїтї та скочить на культури (сїянки), що тягнуть ся здовж громадскої дороги; або, як було перед двома роками, підчас бурі, лискавиць і громів розбігне ся худоба та сполошена летить на культури. Тогдї люди платять кари або й відсиджують в арештї, і не поможе нїякий рекурс. За остатних три роки майже пів села відсидїло по кілька днїв в арештї за культури. Тілько самому Ґольдрайхови вільно й худобу пасти на культурах і сїно косити, хоч при тім не одна молода смеречка паде під косою чи під ногами худоби.

Чиж може народ темний дихати при такім визиску, при такім розпоюванню? Що правда, спіткала раз Берка пригода. Жандарм з Тухольки придибав чоловіка, що упив ся у Берка (чи оден у него упив ся!). Берко хотїв викрутити ся при помочи ложного зізнання свідка і за те дістав три місяцї вязниці. Але кару відсидїв та дальше розпоює народ. По трех роках такої господарки жидівской село зійшло на остатню біду; ледво ще кільканацять господарів тримає ся на ногах, та се такі, що не заглядають до корчми.

Лучалась громадї сего року дошка ратунку. Був в Жупаню другий обшар двірский, власність д-ра Вика, на продаж. Місцевим начальником сего обшару в п. Кароль Туржаньский, громадский писар в Жупаню, Вижлові, Климци і в Карльсдорфї. Д-р Вик запитував его сего року кілька разів, чи громада жупаньска не купила би собі того обшару, щось около 600 морґів, котрі доси винаймав Ґольдрайх. Та п. Туржеваньский злигав ся з Ґольдрайхами і відповідав д-рови Викови, що громада не хоче купувати, бо не має гроший. В цьвітни с. р. приїхав до Жупаня посередник д-ра Вика Кернер. Жупанцї заявили, що куплять двірский обшар, згодили ся за 64.000 К і зложили зараз 1.000 К задатку; за місяць мали дати 3.000 К, до кінця року 34.000 К, а 26.000 К банкового довгу переймала громада на себе. На другий день поїхав Туржаньский до Львова до Кернера (д-р Вик тогдї у Відня) і витолкував ему, що Жупанцї остатні голодранцї, що всї задовжені, жаден корови не має на обійстю, і найлїпше — каже, — як Ґольдрайх купить той обшар. Зазначити треба, що до купна брало ся 30 доси незадовжених господарів. Коли д-р Вик наслїдком інтриґи Туржаньского звонїкав з продажию, удали ся Жупанцї до д-ра Евг. Олесницкого. Сей на свій лист дістав від д-ра Вика відповідь, що вже розпочав переговори з Ґольдрайхом, бо на таку задовжену громаду не безпечить ся, та замітив, що громада сама винна, коли через Туржаньского заявила, що купувати не хоче. Таким способом показало ся, що Туржаньский обманув і д-ра Вика і громаду. Вижнци купив тую посїлість від д-ра Вика Ґольдрайх за 48.000 К.

Та зайшла перед тим ще одна важна подія. Громада мала в громадского пасовиска вигін до води. Вона спостерегла ся, що вигін той не був заінтабульований на ню, тілько на двірский обшар. Заходила обава, що двір може заперти вигін; длятого заголосила громада свою претенсию до вигона. На те прийшло зо стрийского староства повідомленє до начальника громади, щоби громада на д. 26 червня 1901 вислала чотирох повномочників до Стрия, де того дня буде урядувати сервітутова комісия. Повідомленє відобрав д. 24 червня 1901 громадский писар Кароль Туржаньский, підписав рецепіс, а повномочникам громади велїв ждати комісиї, котра — каже — має приїхати д. 26 червня о 9 годинї зрана до Жупаня. Начальник громади, чоловік письменний, дістав згадане повідомленє як 26 червня до рук, коли вже за пізно було йти повномочникам до Стрия. Був у тій справі начальник громади вже кілька разів в старостві в Стрию, але й доси не знати, чи що буде з того.

До того всего ще й Туржаньский, що вже 12 лїт є в Жупаню писарем, дре людий, де лиш може; так пр. за реклямацию від війска бере й по 10 К, а кому иншому не можна дати собі написати реклямацию, бо писар звичайно аж остатного дня, коли вже кінчить ся реченець реклямаций, повідомляє о тім війта.

При такім стані річий не дивота, що в селї почало кипіти. Війт, зміркувавши те, зажадав в провідну неділю, д. 4 мая с. р., від арендаря Берка, щоби бодай того дня не давав людям пити, бо готова скласти ся яка біда. Берко відповів, що він платить аренду і з того жие, а за те, як би при чарці склала ся яка біда, вія сам відповідае. Війт забрав ся з корчми і пішов за своїми ділами до Стрия.

В корчмі найшло ся кількох парібків. Беркова жінка Двора питае їх: „Ну, хлощї, чому не пете? Може тому, що війт заказав? Нате вам пів лїтри задармо!“ Хлощї випили, коли задармо. Прийшло згодом більше парібків; почали вже пити за гроші. Фляшки з пива, з горівки, клали на вікно; котрийсь необережно трутив фляшки лїктем, і вони впали через відчинене вікно на двір та деякі потовкли ся. Арендарска дївка сказала се Беркови; Берко викричав парібків і вийшов до другої комнати. Тогдї один парібок ударив дївку за її довгий язик; вона пожалувалась Беркови, в той ударив парібка в лице. З того пішла буча. Почали Берка турбувати. Підчас бійки струтили лямпу; сьвітло погасло, але бійка не устала. Вибито всї шиби, витовкли всьо шкло, поломили столи, порозсипували нікотиали, випустили з бочок горівку, пиво, вино, мали також Беркови забрати спите довжників. Беркова жінка Двора, загорнувшись в перину, вискочила через вікно; хтось посяг її при тім стільцем по нозї. Берко утїк також.

В кілька днїв потім з'їхала судово-лїкарска комісия зо Сколього і найшла у Берка ушкоджене тїла, потягаюче за собою нарушене здоровля і неспосібність до працї на дві неділї. Судя зо Сколього п. Колчикевич візвав до протоколу насамперед Туржаньского. Той сказав, що громада за те озлоблена, бо хотїла купити двірский обшар, а що не мала гроший, то купив Ґольдрайх. Хтось з людий підслухав тую бесїду Туржаньского; а коли він вийшов від протоколу, почали за ним кричати, свистати, а навіть з палицями пустили ся за ним, але не дігнали. Судя, видячи роз'ярене селян, наклоновав Ґольдрайха, щоби відпродав громадї куплену від д-ра Вика посїлість. Ґольдрайх вийшов пристав і при судї обіцяв громадї відпродати тую посїлість за 60.000 К; д. 11 мая с. р. мали вибрані до того люди станути в ц. к. судї в Сколїм, щоби дати Ґольдрайхови задаток і списати условия купна; до кінця року мали зложити цілу цїну купна. І справдї 9 повномочників з 3.000 К задатку стануло д. 11 мая в судї в Сколїм; та Ґольдрайх сказав, що вже не продае. Повномочники зараз таки пожалувались на те судї Колчикевичеви; але він сказав: „Що-ж я вам на те пораджу!“

По списаню протоколу судово-лїкарскою комісиею дістали одні візване до Сколього до ц. к. повітового суду, другі до Стрия до окружного. Заперто 13 людий в слїдчій вязници; з між ними й цїлком невинні, та всї мабуть будуть мусїли сидїти аж до головної розправи. Від 10 мая стоїть в селї двох жандармів, а коло вибитих вікон корчми поставлено варту, щоби хто не позакрадав чого з корчми. Д. 24 мая приїхав сюди слїдчий судя зо Стрия та переслухав над сто людий з Жупаня і по кільканацять з Вижлова і Климци. Дня 26 мая перевів суда слїдчий при асистенциї жандарма ревізию в хатах тих господарів жупаньских, на котрих паде підозрінє, що брали участь в бійцї у Берка та може позабирали ему які річи; була того дня також і у Вижлові ревізия. Однак нїгде нїчого не найдено. Ґольдрайх числить собі шкоду на тисячі і домагае ся відшкодованя.

На чім справа скінчить ся, поки-що очивидно не знати. Певно, що годї похвалити поведенє селян; але ж і зважити треба у всякім разї, що головна вина паде таки на Ґольдрайхів, котрі у спілцї з громадским писарем і заразом начальником другого обшару двірского Кар. Туржаньским несовістно вимискують темноту народу та руйнують его горівкою і лихвою. Скоро компетентні власти не бачать справок Туржаньского і лишають его в спокою, то чейже сама громада повинна раз прозріти і нагнати его на чотири вітри. А на Ґольдрайхів маємо-ж закон против лихви і пияньства. Чи може знов тілько темний селянин має покутувати, а ті, що его своїм ледачим визиском і злочинними вчинками доводять до розпуки, мають вийти безкарно?...

Сусід.

НОВИНКИ.

Оповіщеня:

При надходячій зміні місяця просить наша Адміністрация о вчасне відновленє передплати за місяць червень, взглядно вирівнанє залеглостий, щоби дальшу висилку часописи не задержувати.

— **Руский народний театр** переїде до Теребовлї, де перше представленє відбуде ся в суботу 7 с. м. Виведена буде драма Тогобочного в 5 дїях „Жидівка нихрестка“. — Дальша програма така: в неділю 8 „Підгіряне“ оперета в 3 актах Вербіцкого, у вівторок 10 „Шалавило“ шутка в 5 актах Гліньского, перекпав Стадник, в четвер 12 „Власть тьми“ драма в 5 дїях гр. Толстого, в суботу 14 „Дон Цезар“ комічна опера в 3 актах Дельайнґера, неділя 15 „Пісні в лицях“ опера в 3 дїях Кропивницкого, понеділок 16 „Перехитрили“ народна комедия зі співами Кропивницкого, вівторок 17 „Ямарї“ оперетка в 3 дїях Цельлера, четвер 19 „Бурлака“ народний образ в 5 дїях К. Карого, субота 21 „Відне дівча“ оперета в 5 дїях Куна, неділя 22 „Ой не ходи Грицю“ Старицкого. Початок точно о годинї 8 вечером.

— **Руский інститут дїточий в Тернополи.** Видїл філії Руского Тов. Педагоґічного в Тернополи рішив отворити з початком вересня 1902 р. в Тернополи „Інститут дїточий“, в якім можуть бути примїщені ученицї шкіл приватних і публичних. Заряд Інститута дае інститутам за місячною оплатою 40 К.: мешкане, харч, опал, сьвітло і услугу; запоручае також старанний нагляд домашний і приватну науку рускої істориї і літератури без окремої доплати, — а науку мови французкої і гри на фортепянї за доплатою, яку означить ся на підставі устної угоди. Заряд і старанну опіку над дївча-

---

Евген Мандичевский.

На „Клебанї“.

Обоє старі.

Йому лїт сїмдесять з верхом, а ей сїмдесятка добігае.

Сидять у просторій комнатцї. У нїй нема нич незвичайного. Все таке, що було лїт тому пятьдесять в моді. Височезні, неґрабні шафи стоять проти себе і зглядають ся на малі двері, що зі старости до землї присїли. Колись тими дверми внесли сї шафи в комнату, а нині хибань розбирати би треба, бо инакше годі би було їх винести. І тому зі страхом зглядались на двері. Так і зеркало дивувалось що дня тій змінї, яка з протягом лїт зайшла у комнатї. Лишень старенький годинник не журив ся тим, а одностайно потакував собі в кутику і вірно показував час, дарма, що не правдивий. Але старі не робили йому з сего нїякого закиду, бо до означування часу мали сонце і когутів.

Обоє все при роботї. Вони так навикли з молоду, бо батьки їх все так робили і дїтий своїх того самого навчили. І старі не могли погодитись нїколи з тими людьми, котрі уважали за потрібне по працї положити ся і відпочати, а вже тих, що тримали собі до кождої роботи окрему послугу, називали неабияκими грішниками.

— Ото, новомодна їмость! Що-й-но двайцять лїт ей з роду, одна дитина, та нїякого приховку, а вже і осібна куховарка і осібна покоївка і осібна нянька, а ще в кухнї три дівки крутить ся. Та моя мама які панї були, а все обходили ся з одною слугою, а другу тілько на празник кликали, як веприка треба було зарізати.

Сьміяла ся все зі сусїдки.

Старий панотець не умів знова погодити ся з тим, абя на тій самій парохиї, котру його батько сам один обслугував, треба було кромі пароха ще і сотрудника.

— А, то вже тяжкий гріх! Нарох, а щоби сам не дав собі ради в парохиї.

І нїхто не був в силї його переконати, що людність збільшилась, потреби змогались, а вкінци треба десь і молодих подїти, коли старі не уступають ся.

З тими поглядами нїяк не могли погодитись. Тому і розговорити ся з ними не було так легко, як би хто міг гадати. Вони жили в иньших часах і не хотїли примінити ся до тих правил, які, з рїжними змінами, мусїли стати правосильними і загальними.

Дїтий мали двоє. Син був вже парохом давно, а доньку видали були також за питомця і вона була собі не менше грубою і поважаною їмостею, як ей мама. Лишень раз до року, на Великдень, дїти навідувались до родичів. Зрештою нїхто тут не бував, хотяй дім парохіяльний лежав при самій дорозї, що вела з подальших сел до міста.

Всї знали, що не знайдуть у старих нїякої „партийки“, бо вони карт не узнавали. Принять не могли сподїватись, бо старі їли те, що звичайна челядь і не заставляли навіть тоді, коли митрополит їх відвідував.

Але старим було з тим добре. Він потрафив лїтом цілий день сидїти над робітниками, а в зимі над метриками. Вона в лїтї не знала инакшого занятя, як в городї, а в зимі підроблювала паньчохи.

І тепер, коли сонце з дитинячою пустотою то вигляне з поза хмар, то знова сховаесь, вони при своїй звичайній роботї. Він лагодить „конї метрикальні“, а вона підроблюе послїдню пару паньчох.

Але видко в їх руках якийсь поспіх, а на їх лицях проблискуе молодеча радість. Стара, що нерадо перешкаджала старому в занятю, особливо в такім тяжкім, як писанина, (вона сама дуже не любила писати і потребувала до того незвичайного супокою), нині як на злість взяла ся говорити. І о чім говорила? Говорила о тім, що обоє пережили. Він таке любив слухати, але тодї, як вибирав ся спати. Як не міг заснути, звертав ся до неї:

— Ну, можесь собі що пригадала?... Чогось заснути тяжко...

Як ще ей сон не переміг, зачинала говорити. Але як і збудити ей було, то також радо брала ся до тої роботи.

Тепер нїхто ей однак до того не взиван. Десь так сама від себе взяла ся охота.

Луч сонця ломив ся в окулярах і вона мусїла що хвиля відхилюватись, то відсуватись.

— Ай з тим сонцем. Акурат як з тими мухами в лїтї. З того боку їх віджени, а вони тобі з тамтого прилетять. Якби чоловік на те їх тілько виганяв, що не маe нич лучшого до роботи,

Хвильку була тихо.

— Дивно устроїв Господь Бог се житє!

— Але мудро... — підхопив панотець, користаючи з хвилї, в котрій перевертав одну картку наперед.

Стара за шелестом не почула.

— Як кажеш?

Панотець, аби собі не перешкаджати, не відповідав, а писав далї.

— Як чоловік ще був молодий, то так неначе сьвіт цілий до него належав. Що собі погадав, те і мав. І як собі що уявив, то так і точнісенько в дійсности було. Пригадую собі, як нині.... —

— Відложи се, відложи на ніч... — перервав панотець, бо вже і помилив ся і мусїв вишкрабувати. А то його богато коштувало і часу і труду.

Старенька мусїла замовкнути, бо одно очко утїкло. Встала до вікна, аби його назад зловити. А заким зловила, забула о чім мала говорити. Але що сонце так гарно, мило, сьвітило і наче через шибу в хату пхалось, набирала і стара енергії і знова стала снути гадки, лучити одну з другою, як ті очи на дротї і підсьміхуватись до ясного сьвітла.

— Мушу я вибрати ся позавтра при сьвятї, на цвинтар. Там я винайшла кутох між двома липами. До него сонце з двох боків доходить, а вітри не бушують. Гребар знае, що з весною все навідуюсь. Він сміе ся до мене: „Бачите, їмость, не казав-ем, що ще самі прийдете з весною? І як би для певности, що ще на землї, а не на тамтім сьвітї зі мною говорить, цілуе мене в руку, а відтак дістае на табаку. Він мині дерев стереже, а колись і я дістанусь під його опіку. Треба наперед о ласку дбати. Хто знае, чи потому буде кому згадати...

— Ой, стара, не муч мене своїм вереканем. Бачиш, яка пильна робота. Вже весна заглядае, а ще при зимовій роботї. От, лучше заглянь чи дївка овес підсїяла?

Їмость, як послушна дитина, сказано бере клубок зі стола, загортае хустку на себе і іде до комори. Тут сїдае на мішку з мукою і пильнуе роботи. А що дївка дике натуру ей, сама зачинае розмову і робота не йде.

Тодї надходить панотець і кладе всьому конець. Не тому, що не любить балакання пустої, але аби дївок до дармованя не призвичаювати.

— Всякий гріх від дармованя! — научав в церкві і не міг стерпіти людий, що жили, а не працювали. Він толкував, що від працї все добро, а від лїнивства вся погибь. Але і не потребував розвалковувати того на проповідниці, бо житє його і його жінки говорило за него.

* * *

Що дня ставало красше.

Вітер розшарпував тяжку опону зимових хмар і пускав їх білими облаками по синьому небі, а сонце розливало ся блискучим золотом по сьвітї.

Такі дві були милі і для старих. Тодї вони самі до себе усьміхались, та приязно розглядались.

тами приймив на себе „жіночий кружок“ Тов. Педаґоґічного. Родичі, що хотіливб примістити своїх доньок в Інституті, зволять зголоситись письменно з тим на адресу п. Петра Рапнійского, ц. к. проф. ґімназ. в Тернополи, найпізнійше до 15. н. ст. червня с. р., а то по тій причині, що Видїл, відповідно до числа зголошень, найме помешкане і пізнійших зголошень не буде міг увзгляднити. — *Видїл.* — Надіємо ся, що Русини Поділя зрозуміють велику вагу сеї нової інституциї і піддержать ей всїми силами, бо перемиский Інститут дівочий своїм незвичайно гарним розвоєм дав доказ, що у нас такі інститути дівочі приносять дуже великий хосен для народної справи і відповідають конечній потребі нашої суспільности, а мешканцям Поділя не зовсїм догідно посилати свої доньки на науку до Перемишля або до Львова. *Ред.*

— **Пригадуємо**, що тов. ґім „Сокіл“ у Львові устроює завтра в четвер прогульку до Лисинич (до Грунда) (з танцами). Початок о год. 3½. Вступ 60 сот. *Комітет.*

З краю:

— **Папский юбилей**, заінавґурований звісними русиноїдами, обійде ся без Русинів. Личности, що дали себе тамки зразу втягнути, зрозуміли, що для них нема місця побіч Потоцких, Пілятів і т. п., котрі одною рукою приманюють Русинів до спільного обходу pod jednym dachem, а другою — відбираючи субвенцию „Просьвіти“ — дають тим самим Русинам непростиму пощочину! Наслїдком того передано маршалкови заяву, що з Русинів ніхто не возьме участи в спільнім обходї, хоч маршалок хотїв вже згодити ся і на особну адресу Русинів до папи. — Можемо тілько висказати вдоволене з такого оборота справи, що одиноко згідний з честию нашого народу. Для Русинів в хвили, коли ціла польска духовна і сьвітска ґіерархія виповіла нам екстерминацийну війну, нема місця побіч тих, що дають докази крайної нетерпимости! Се думка і переконане цілого нашого загалу.

— **Вражіня з Шевченківских вечерниць**. Тихо, без широкої реклями, відбуло ся Тарасове сьвято, яке обходила у Львові руска видїлова школа імени поета. По береги виповнила ся простора саля Народного Дому, а була би не помістила і четвертої части гостий, як би не се, що вступ на сей концерт мала головно шкільна молодіж дівочих львівских шкіл, і родичі та крівні учениць. Про саме виконане поодиноких точок програми коротко скажемо, що справдї не хотїло ся вірити, що на естрадї стоять малі, бо 11 до 15 лїтні дїти. Тож сердечна дака належить ся пп. учителькам сьпіву, п-ні Федаківній і п-ні Прокешівній, що своєю працею з'уміли добути з молодих грудий, не лишень гармонїйно зложену пісню, але і вляти в неї тілько щирости, та чувства, що старші слухачі-гостї, хиба з завистию могли собі подумати: „о коби то у на стілько одушевленя, то не страшні були би нам всякі перепони, які кидають нам під ноги наші вороги“. То не гурток несьмілих дітий, то хоть молодї лїтами, та дорослі любовю до всего, що своє питоме, українське. З ряду тих, що ми їх бачили на естрадї, не будуть хіснувати наші вороги! Они стануть піонїрками патріотизму серед наших родин, бо школа образує не тілько їх ум, але і вливає в душу почуте національного достоїньства, присьвічуючи, такими невинущими в своїх трудах настоятельками, як аранжерки концерту Вп. п-ні Білецка і п-на Ольга Барвіньска. І плила одна пісня за другою, і розливали ся звуки фортепіяну під управними руками молоденьких концертанток. А точки програми перепліту вали деклямациї з творів поета виголошені з таким одушевленем, та зрозумінем, що серце било ся, коли з уст гарненьких декляматорок виходили слова: Сьвіте тихий, краю милий, —

Моя Україно! —

За що тебе сплюдровано, —

За що мати, гинеш? —

А в цілій салї настрій справдї сьвяточний. Не було тих розговорів, того шуму, який звичайно буває між поодинокими точками програми на иньших концертах. Не було на се часу, бо кождий з повною надією глядїв на естраду, ба і роздумував, що ось дорастають руки, що не побоять ся тяжкої працї на народній ниві. Що більше! Хоть половину салї заняли дїти иньших львівских шкіл, то і они під вражінем рускої пісни, під вражінем сьвяточного настрою, поводили ся так, як би не були дїтьми, а дорослими. Се був концерт, який зробив вражіне і на найменьших наших сестричок — а се і найбільший з него хосен. Они бідні, розкинені по польских школах, в котрих, кромі з уст катихита, не почують ніколи рускої слова, почули руску пісню, і она промовила до них. І в їх серцях мусїв відозвати ся голос, придушений ріжними невідрадними відносинами, і сказав їм, що і они Русинки, і мусять ними бути.

На закінчене рознесли ся з естради звуки народного гимну, якого вислухали всї стоячи, і мов би в ответ затягнули пісню: „Не пора, не пора“. Задрожали стїни „Народного Дому“, забили ся молодї серця готові до борби за сьвяті свої права. Так се був концерт, що найлїпше сьвідчить, як серед наших найменших сестричок змагає ся і росте національне почуте.

— **Самбірска рада міска і еп. Чехович**. В часї своєї канонічної візитациї має 7. черня загостити до Самбора Преосв. епископ Чехович. Тамошні Русини заходять ся около достойного принятя вис. гостя а члени ради міскої проф. Лашкевич і крил. Щавіньский поставили в раді внесене, щоби місто своїм коштом поставило хоч тріюмфальну браму. Та сему внесеню супротивились кс. Куліш, окружний інспектор шкіл і д-р Томашевский, директор ґімназиї і посол, та щоби принята ks. biskupa z należną czcią, як виразив ся бурмістр, д-р Штаврман, дано Русинам відчипного 100 корон.

— **З Читалень „Просьвіти“**. Дня 25 мая заложено читальню „Просьвіти“ в Плїхові, повіту бережаньского. — Плїхів — се маленьке сїльце, положене в закутині під самими Поморянами. Було оно дуже запущене, відай тому, що в приналежне яко філія до Краснопущі, а оо. Василияни давними часами не дуже то занимали ся піддержененем просьвітним та економічним своєї пастви. Яке темне було се село, то на доказ най послужить бодай ся сумна обставина, що при всяких виборах всї громадяни ішли сліпо за волею rządu і тамошного пана Вісневского. Одинокий патриот Ілько Мороз, котрого болїло се глубоке понижене достоїньства прочих громадян, мусїв підчас всяких виборів яко опозиционіст, утїкати з села. А треба знати, що Вісневский держить всїх в своїх руках, бо кождому сьвідчить якусь „ласку“, чи пасовиском, чи сїном, чи даючи робити за паньску „ласку“, тяжко відчув на собі паньску „неласку“. „Пани до того степеня уважали Плїхів за свою „позицию“, що заложили навіть польску читальню 17 мая. Та до сеї паньскої читальні вписали ся лише пани з сусїдних сїл, з Поморян і паньска служба — всего 20 членів. Бо під нашу читальню терен був уже підготовлений а то завдяки теперішному ігуменови в Краснопущі о. Озимкевичеви. Тому то „пани“ так поспішили ся і нас випередили, бо гадали, що своєю читальнею нашу уже в зародї убють. Та не вдало ся. По відправленій вечірни нарід гурмою поспішав до хати чесного господаря Ілька Мороза. На передї народа поступало сїмох сьвященників, а то: о. Склепкович з Поморян, о. Гавришо з Бібщан, о. Левиньский з Розгадова, о. Дудик з Урмань, о. Мосора з Поручина і двох Василиян. Тому то нарід так радо спішив, бо видїв перед собою тілько сьвящеників. Та вже час би раз пізнати нашим всїм сьвященикам, що нарід тілько тодї піде за ними, коли они самі стануть на передї всїх его змагань і его тяжкої борби. Збори отворив о. Озимкевич і попросив на предсїдателя о. Мосору, делеґата бережаньскої філії „Просьвіти“. О. Мосора пояснив зібраним вагу і потребу просьвіти, пояснив статут читальнї і запізнав зібраних, щоби записували ся в члени. В члени вписало ся 60 людей, — між ними з половина дівчат — а яко перші вписали ся всї присутні сьвященики і пані Склепковичова з Поморян. Вкладку у хвалили собі: по 20 с. місячно від старших а по 10 с. від молодїжи і сейчас зібрано 20 К.

До видїлу увійшли: о. Озимкевич головою, начальник Пилип Рудий (досї тримав з „панами“) заступником Ілько Мороз, Гринь Дунай, Іван і Михайло Муцинівский, та Михайло Проць. Ухвалено запренумерувати „Свободу“, „Коломийску Зорю“, „Посланика“ і „Господаря“. —

В Майданї калуского повіту, відбуло ся дня 11 мая торжественне отворене читальні „Просьвіта“. Головою читальні вибрано Савку Осадчука, секретарем, Николу Зїняка, заступником голови, Гриня Зїняка, скарбником, Івана Іванишина (побережника) бібліотекарем, Василя Осадчука. На заступників вибрано о. Володимира Левицкого і Якова Іванишина. — На зборах кромі місцевих селян явилось кількох доохресних учителїв. Видїл Читальні почувавсь до милого обовязку подякувати Головному Видїлови „Просьвіти“ у Львові за щедрий дар 80 книжочок до бібліотеки читальні.

Видїл читальні „Просьвіти“ в Довжневі чує ся обовязаним прилюдно заложити щиро-сердечну подяку Хвальному Видїлови Товариства „Просьвіта“ у Львові за щедрий дарунок в книжках, вартости яких 50 К. Василь Фартух, голова. Іван Дуда, секретар.

Видїл новоотвореної читальні „Просьвіти“ в Лешневі коло Бродів складає прилюдно найсердечнійшу подяку Хвальному Товариству „Просьвіта“ у Львові і ВП. П. Каролїні Лотоцкій, вдові по бувшім тамошнім пароху, за даровані книжок до новоотвореної Читальні. о. Николай Галянт, голова. Семеон Іщук, писар.

— **Пригоди на провінциї**. В Мондзелівці, підгаєцкого пов., погоріли 3 селяньскі загороди зі всїми господарскими приладами. Шкода виносить около 6.000 К. — В Копичинцях повісив ся в лїсї тамошний господар Михайло Белиток. Причиною самоубійства була обава кари за крадіж, о що вело ся против него слїдство карне. — На двірскім обшарі в Братишові, товмацкого пов., при переношеню дубових стовпів, погиб 19 лїтний Василь Головатий, придавлений тягаром. — В Піддубцях, равского пов., погоріло 28 мая 8 господарів. В огни погибли 4 коні, корова і 3 телят. Шкода виносить знши 27.600 К, і була лише в половині обезпечена. — В Тернополи арештовано жида Ел. Гольдберґа, торговця живим товаром, в хвили, коли хотїв увезти 16 лїтну дочку тамошного гандляра К.

— **Пожар в Дублянах під Львовом** вибух сеї неділї. Спалило ся 19 селяньских загород і як над раном удало ся пожарним сторожам спинити огонь.

— **Убійство і самоубійство у Львові**. Около 8 год. вечером прийшов передвчера до дому пп. Нишибильских при улици Городецкій слюсар Владислав Янчик, наречений їх вихованцї, 18-лїтної Фільомени Назаркевичівної. Они й заручились в часї польских Зелених сьвят, та наречена по невчасї довідалась, що Янчик піячина і стала до него холодно відноситись. Те й розгнівало его так, що піднявши собі в сусїднім шинку, та прийшовши в гості, ні з сего, ні з того, пострілив смертельно дівчину. Коли тота з криком вибігла до сїний, вицілив до себе три рази і упав на землю. Янчика відвезено при слабих вже познаках житя до шпиталю, а Назаркевичівну полишено дома.

— **Громадский начальник дослужив ся**. На внесене староства і видїлу повітового усунено з уряду начальника громади Уланова за спроневірене гроший громадских, і потягнено до судової одвічальности.

— **П. Ольга Окуневска** сестра наших патріотів д-рів Теофіля і Ярослава Окуневских, колишна ученица Лисенка, укінчила 2 червня с. р. з дуже добрим успіхом віденьску консерваторию та одержала дипльом на учительку музики. Як зачуваємо, задумує п. Окуневска отворити *першу українську школу фортепіяну* в однім із більших міст східної Галичини.

— **П. Григорий Леб щан**, бувший директор фабрики дахівок і кафель п. Левиньского, Русин опустив 2. червня Львів, в несподіваним супроводі ремісників-артистів що покінчили красву школу гончарску в Коломиї, і многих иньших ремісників, що щиро его прощали. Через час свого побуту працював він щиро разом з бувшими учениками згаданої школи і не мало причинив ся до еї піднесеня і розвою, запровадивши нову техніку роботи, на коломийский спосіб. Заряд фабрики обняв тепер п. Александрович, на котрого також можна надіяти ся, що добре буде нею правити, та не дасть їй упасти. — *А. Л.*

— **Церков в Лисичницях**. Перед кількома днями була поміщена згадка про дар Є. В. цісаря на будову дочерної церкви в Лисичницях, парохії Шельпак. До сего додам, що церков так ціла з тесаного каміня і поставлена після плянів архитекта п. В. Нагірвого. Хороша структура і красне положене надають церкві імпонуючий вид. — Властителї села Лисичинець, пп. Михайло і Валерия Чарняковскі, хоч не обовязані до конкуренциї, причинили ся много своїми щедрими жертвами до будови сеї церкви, жертвуючи в готівці, дереві і камінню вище 4000 К. Порадою, заохотою, та приміром своїм: приказуючи своїми фурманьками возити камінь, великі куфи з водою до гашеня вапна, доглядаючи роботи — спонукали, що і громадяне охотно свої жертви на будову дому Божого складали. — Не для слави, лиш аби віддати честь, кому належить ся, підносимо прилюдно в нинїшних часах так рідні прикмети сих Добродіїв з желанем, щоби Бог кріпив і на дальше їх сили, та сповнив їх найщирші бажана. — *О. Володимир Голинатий*, парох, *Микита Малишевский* начальник громади, *Михайло Хортек*, член комітету.

Зі сьвіта:

— **Вулканічні вибухи** на острові Мартініці стоять в связи також з деякими надзвичайними появами, замїченими сими днями в Европі. Так прим. в Теплицах одного ранку вода у всїх мінеральних жерелах прибрала червоне забарвленя. Було так добру годину, поки вода не прибрала знов свій звичайний прозористий вид. Те саме мало бути в Теплицах і в 1755 р., і то точно в тім часї, коли в Лїзабонї було велике землетрясене. Тому і заключають ґеольоґи, що таке явище в Теплицах стоїть в тїсній связи з голосною вулканічною катастрофою на острові Мартініці. — Budapesti Hirlap доносить знов, що по угорскій сторонї Карпат, в околици Прашева, близько гори Стражи, дав ся недавно чути сильний гук під землею. Наукові досліди виказали, що пряшівскі гори в вулканічного походжени, а сама гора Стража вигасшим вулканом, отже можливо, що і вибух може повторити ся. Тепер коло гори Стражи показало ся жерело з горячою водою.

— **Реформа товариских етикет**. У Франциї і Анґлії розпочалась оживлена аґітация, щоби запровадити на ново занеханий давно там звичай цїлована руки дам при стрічи. Daily Graphic підпираючи сей проект та признаючи, що гарнійше є руку цїловать ніж лише стискати, додає, що ще лучше було би повернути до стародавного анґлійского звичаю, котрий наказував при повитаню цїловати дами в уста.

— **Виборча ковбаса**. Королївска курия в Будапешті, до котрої компетенциї належить провірка виборів, узнала вибір посла Яна Бароша в Гонградскім комітаті неважним, а самому Барошови відобрала на один рік право активного і пасивного вибору. Головною причиною була „виборча ковбаса“, котрою прихильники кандидата з его уповаженя частували виборців.

Урядові вісти:

Тит Кархези, староста в Тїшанові, при переході в пенсию дістав ордер Франц Іосифа. — В районї львівскої апелиции перенесені заступництва прокураторів: Тад. Закшевский із Самбора і Ром. Левицкий із Станиславова до Львова, Іос. Яворский із Вадовиц до Перемишля, а заступниками прокураторів в VIII ранзї іменовані судові адюнкти: Чесл. Вуйцицкий в Перемишлян для Самбора, Клим. Кульчицкий з Яворова для Станиславова, Юл. Колчикевич зі Сколього для Стрия і д-р Стан. Заґурский для Львова. — Львівскій висший суд краєвий перенїс канцелістів судових: М. Бурчика з Делятина до Станиславова, Л. Трещаковского з Товмача до Делятина і І. Лопатиньского зі Станиславова до Товмача. — Доцент ветеринарії д-р Іос. Нусбавм надїлений титулом надзвичайного професора.

— **Конкурси** розписують надвірняньска рада повітова на посаду окружного лїкаря з осїдком в Ланчині, платнею 2000 к, і реченцем до 1 липня; магістрат в Теребовли на посаду міского ветеринара з платнею 1000 к, і реченцем до 15 черня; рільнича академия в Дублянах на 4 безплатні місця в академії для матуристів середних шкіл з реченцем до 15. липня, намістництво на одну стипендию по 210 к, річно для правників або фільософів руской народности з реченцем до 15 черня.

— **Для лїкарів**. В Лопатинї з поводу смерти нашого земляка д-ра А. Осенна опорожнилось місце вільно практикуючого лїкаря. Кромі суду, котрий дає много занята лїкареви і людність доколична радо удасть о пораду лїкарску тим більше, що в близкости Лопатина нема лїкаря, як в Радехові о 2½ милї і Томорові о 3 милї віддалених. Дуже було би порадно, щоби там міг осїсти котрий з руских молодих лїкарів.

— **Крамара потребує крамниця Читальні** в Пацикові, почта Вигода. Платня 40—50 кор. місячно і вільне мешканє при крамници. Кандидати, по можности безженні, відбувші військову службу, маючі в тім заводї практику, зволять подати короткий опис житя на адресу місцевого пароха, з котрим опісля і умовини би ся. Лично не потреба зголошувати ся.

Ціна худоби. (Відень 4 червня).

На вчерашний торг зігнано рогатої худоби, призначеної на заріз, 4303 штук. В тім було з Галичини 576 штук а 26 штук з Буковини. — Торг був мляв ий; ціни зістали незмінені. Непроданих штук зістало 149. — Волів з Галичини і Буковини продано: 117 шт. по 56—63 К. 246 штук по 64—69 К, 202 штук по 70—74 К. — Бугаї опасені куповано по 54—67 К; корови підтучені по 52—66 К, худобу худу по 42—50 К. Все числить ся за сотнар метричний живої ваги.

Надіслане.

ІНКАСО

векслїв і переказів на всї місця в краю і за границею приймають

Сокаль і Лілієн

Дім банковий і контора вимінн у Львові.

Поручена з провінциї виконують ся відворотною почтою без дочислена провізиї.

20 b

Всякі купоны

и выльосованй паперы вартостнй 874 (1)

выплачує безъ потручена провізіи або коштовъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

Ц. к. уприв. Галицкого акційного

Банку гіпотечного.

Коли обсохла земля і вилискувалась до сонця, виходила вона з рискалем у одній, а зі шнурком в другій руці, відмірювала кусник і зачинала копати. Відтак пускала на своє місце дївку, а сама розглядала ся по городї і роздїлювала, де що мало бути посаджена, чи засїяне.

Його цілими днями не було в хатї. Виправляв орачів в поле і сам за ними йшов. А там сїдав собі на пеньку, що стеріг його межі і уважав, чи плуг глубоко від'орює землю і чи зерно не лишає ся на верха.

Деколи в неділю, або сьвято, коли погідне небо дрожало над землею, ішли обоє на поля і оглядали свою і людску працю.

Навкруги панувала тишина. Тілько незамітно, якби на хвильочку забув ся, що сьвято, зашумів вітрець і знова ховав ся в зелень. А зелень филювала сюда-туда, мов би пишала ся своєю красою і любувала ся сонцем, що починало легко припікати.

— Бачиш, стара?

— Що, тату?

— То все моя праця!

— І моя!

Панотець не перечив ся. Тішив ся, що йому Господь Бог таку добру жінку вишукав.

Так доходили аж до соснини. А там була пасїка. В лихій хатинї мешкало двоє людий, таких самих стареньких, як вони обоє. Не мали нї в самім селї, нї навіть на сьвітї цілім жадного знакомого.

Давно мали зайти в глубокої Росії і стати за наймитів у сьвященика. А на старість віддав їм їґомость за вірну службу кусник землї, аби не згинули добрі люди.

По короткім випочинку вертали домів звичайною стежкою, котрої кождий каміньчик і кожда ямочка мали не меншу вартість, як для милого має памятка від милої.

Перемишль, 1902.

Соснове кадило

кромѣ приємного запаху має неоцѣнений приметы гигієнічній, для того поручає ся особливо хорымъ на груди. Очищує и вѣдсвѣжує въ высокій степени воздухъ въ мешканихъ. Фляконъ 120 сот., розпилячѣ вѣдъ 60 сот. до 3 к.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

Львовъ, ул. Сикстуска ч. 25 и ул. Галицка ч. 11. Краковъ, Сукенницѣ ч. 20. Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 112 11.

Климентій Федунъо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету

поручає

свое переплетничє і галантеріине заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 366

Подоймає ся всякихъ роботъ, особливо переплету **Служебникѣвъ, Евангелій, Молитовникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумѣвъ, Манъ, Дипльомѣвъ и. т. ин. по умѣренныхъ цѣнахъ.**

Свій до свого!

ЕВСТАХІЙ УСТЄНЬСКИЙ

Фабрика бронзівничa знарядів церковних

Львів, ул. Сикстуска 30

поручає:

Вир. Духовенъству свою руску робітню і виконує всякі предмети церковні як: чаші, монстранції, лямпи і ліхтарі після найновійших взірців. Рівнож приймає всякі відновленя і направи як: золоченє, посріблюваня і нікльованє; плятерує начиня столове. Ручить за роботу виконану в моїй фабриці і за якість матеріялу. Роботи виконує о 15% дешевше від всіх фірм так краєвих як і заграничних. 291 15—15

Солідно а дешево!

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ і Сынъ

Львовъ, площа Капітульна число 3.

поручають на теперѣшный сезонъ весняный по можливо найнижшихъ цѣнахъ свій знаменито заосмотрений складъ готовой мужеской конфекціи, лѣтній пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вѣдъ пороху и дощу, убрання англезовій и маринарковій, гардеробу для Всч. Духовенъства, для пп. Ученикѣвъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерій берженьскои, французкои и англійскои спродає такожь наймѣтры дуже дешево. 264 29—5

Вже вийшов!

Дамскій Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольогією і фонетикою формату 7×10 с/м на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по ціні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти може в торговли Євгена Спожарского, в книгарни Ставропигійского Інституту і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 30—50

Головный складъ и робітня

всякого роду повздовъ, *а именно:*

ландары, ландолєты, караты почтовій и візитовій, фаетоны повкритій и отвертій, кучірфаетоны мужескій и дамскій, тарантасы повкритый и отвертій, до сам. пов. и звичайній возки угорскій, возы промысловій и самки новій, як також уживаній, поручає въ великомъ выборѣ

М. НАССЪ

у Львовѣ, при ул. Шпитальной ч. 28

по цѣнахъ конкуренційныхъ зъ порукою за добрый выробъ.

Приймає старій повозы въ замѣну, въ розпродажу и до переховку. Зъ поводу, що магазины и робітнѣ стельмаски, ковальскій, лякерницкій, сѣдларскій, римарскій и бронзовничій находять ся на передмѣстю у власній реальности, продаю по цѣнахъ приступныхъ и ручу за тривкость выробу, о чімъ мои дотеперѣшній вѣдбиратель переконали ся.

Поручаю такожь всякій додатки повозовій, якъ: осѣ, рисоры, плыты до сгупенѣвъ, грабки, кльоцки до гальмъ и окути до дышлѣвъ нікльованій и чорній, гальмы звичайній, коловій и стрѣлковій, скоры кожаній и шнірованій скорки, сукно, дивамы, цираты, натягнуры бурта, шнурѣ, кутасики, бахожники, гачки до фартухѣвъ, гумовій дванники, гумовій кльоцки до гальмъ, гумовій кола кишинєвѣ, дахгарѣ, вѣдъ 4 кр., упражу, деки на конѣ и апратуру до чищенн скорбы при повозахъ и упражи, скорки и губки до мыта повозовъ.

Збогаю зъ глубокимъ повагованимъ

М. НАССЪ

127 6—7 *Львовъ, улиця Шпитальна ч. 28.*

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, Ліквѣрѣвъ і вина

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручає старій горѣлки польскій, розолісы, ліверы, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Beesent" на напитки, такожь правдивый оцетъ спіритусовый. 266

Склады для міста: улиця Галицка ч. 1 — и улиця Коперника ч. 9.

РОВЕРИ

найлучші, нові або уживані, а також всі прибори колярскі по найдешевших цінах набути можна виключно

в складі роверів „Patria"

Львів ул. Сикстуска ч. 12.

854 9—10

НАСѢННЯ

до варн и цвѣтовъ найкѣпшого роду поручає:

Заведенє огородничє А. КЛІМОВИЧА и Сыны у ЛЬВОВѢ

ул. Пекарска ч. 63

Цѣнникы на жадане даромъ и оплатно

Робітня артистично-блахарска

З. Госціцкого

Львів, ул. Городецка ч. 47

поручає Зв. Комітетам церковним сьвічки ощадности, красно в цвіти мальовані а іменно:

Висок'ість:	Ціна за пару
60 см.	2·20 зр.
70 „	2·65 „
80 „	3·10 „
90 „	3·50 „
100 „	4·00 „
110 „	4·40 „
120 „	4·80 „
130 „	5·60 „
140 „	6·00 „
150 „	6·60 „

842 6—10

Свій до свого!

Перший рускій складъ машин до шитя!



Незрѣвнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Ножний вѣдъ 27 до 65 зр.
Ручній „ 25 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)

Всч. Священникамъ, і пп Урядникамъ продаю на раты, якъ такожь и для селянъ за потвердженемъ уряду громадского. 108 7—?

Условія сплаты приступній. Готівкою о 10% дешевше. Наука шита и гафту безплатно. Цѣнники на жаданє даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механік*

Львовъ, Галицка 6.

Уміючий матурист

глядає лекції на село. Бруно Гіжовский, Львів Театинська ч. 9. 406 1—2

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині

Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої англійскої стали від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столові и вилки, ножиці всілякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 108

Виріб краєвий.



Виріб краєвий.

60%

річно дістанем поміщавши капіталя в сільско-господарскім

ВІТРАКУ

новійшої конструкції. Ціле уряджене такого від 3500 руб. — вносне



Антъ. Кунц,

надвірний доставець

Граница, Моравія (Австрія).

309a **Цінники безплатно.** 5—18

Гребенів в Карпатах

стация клімативна, положена серед лісів шпилькових над рікою Опором. Місцевість надзвичай здорова і гарна. Зденервовані, пригноблені, безсильні найдуть тут поліпшенє. Телеграф, почта і зелізнича стация в місци.

Поізди курсують шість разів денно. 888 3—4

В пансіонаті мешканезціїм удержанем по дуже умірковаих цінах. Адрес: **ЯНІНА ГЛИНЬСКА Гребенів.**

Звісна Р. Т. Рускій Публиці

Реставрация Янковского

Львів, улиця Галицка число 10,

приймає абонаменти на обіди і вечері. — В піст обіди і вечері пістні, проте поручає ся особливо Всч. Духовенству. О численну участь просить

ЗАРЯД.

353 10—10

Торговля „Під Пальмою" З. Маєвского

давнійше Ст. Войціховского і Задуровича). Академіцка 6 поручає

На сьвята

Знамениті натуральні вина	40 кр. фляшка
Зеленяки	55 кр. фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава доскональна	по 64, 80, 100 і 108 кр. за ½ кільогр.
Розинки	по 36 кр. а мігдали по 60 кр.

315 20—36

МИЛО ІМСІ ПАНА ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалєтове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ

„TLEN"

До набутя у всіх аптиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусове 1 корона за штуку.

177 26—60

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричній а именно:

I-а по 156 кор. за 100 кільо
II-а по 136 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

Народну Торговлю у Львовѣ

Скринки и опаковане даромъ. 123 83—?

Ф. ФРІДРІХ і И. НАГОРНИ

Львів, Академічна ч. 28.

Торговля корінних товарів, делікатесів і вин. Склад кави, чаю, полудневих овочів та й всіляких артикулів споживчих входячих в обсяг домового господарства, свічки, мило, крохмаль, соду. — Мариняти, вудженини, сири, горівки, лікери. Вина, шампани. Коняк курацівський. Пиво пільзненське, Портер англійский. — Комнати до свідань. 490 37—40

Рѣкъ заснованя 1892.

ДНѢСТЕРЪ

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ у Львовѣ, Ринокъ ч. 10 домъ „Просвѣты"

есть однокимъ рускимъ Товариствомъ асекураційнымъ.

Фонды Днѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	386.402 К 83 с.
Резерва премій	205.227 К — с.
Резерва специяльна	6.000 К — с.
Фондъ емеритальный	47.753 К 76 с.
Разомъ:	**645.383 К 59 с.**

„ДНѢСТЕРЪ" обезпечує будынки якъ також збіжє и паши противъ шкодъ огневыхъ. Всѣ 3 Вп. Епископскій Ординаріяты приторучили Днѣстеръ Всч. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ.

ОПЛАТА ПРЕМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый зыскъ, надвышку зъ сплатъ, розділяє Днѣстеръ межи своихъ членовъ яко звороты. Въ рр. 1900 и 1901 выносить зворотъ 8%.

ШКОДЫ выплачує Днѣстеръ дуже скоро, а оцѣнку шкодъ переводить разомъ зъ Делегатомъ и 2 членами мѣсцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ 5·076 вѣдшкодованъ въ сумѣ 2,656.787 кор.

ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позычки въ Банку краєвомъ и касахъ ощадности, бо касы тѣ принимають полісы Днѣстра при позичкахъ ріпотечныхъ.

НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капиталы на дожитя, посмертій капиталы, посаги, ренты и т. д. въ Краковскомъ Товариствѣ, а зъ провізія вѣдъ тыхъ обезпечень вѣдступає Днѣстеръ часть на рускій добродѣйній цѣли.

АГЕНЦІИ передає Днѣстеръ радо селянамъ-господарамъ, особливо де нема дотыхъ агенцій Днѣстра. Агенты заробили 349.486 К. провізія. 84

Вѣдъ огню обезпечайте ся тѣлько въ „Днѣстрѣ"!

На житєобезпечайте ся тѣлько черезъ Днѣстеръ!

Селяне убѣгайте ся о аґенціи Днѣстра!

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВИ і ВИНА

КДМУНДА РІДЛЯ

перенесена

на улицю Театральну ч. 3,

друга каменица, від площі Маріацкої поручає:

ЧАЙ

найлучші роди

КАВИ

маєвого збору:

пів клг. Congo	зр.	1·60
Souchong чорна	„	2·—
маєвий зоір	„	3·—
Kaysow чорна	„	4·—
Melange de Lon	„	4·—
Висівки чисті	„	1·30
Висівки найлїпших чаїв	„	1·60

о чисто ароматичнім вкусі, котрі роскошне оплатно до кождої почтової стациї 4½ кілгр. в міточку:

Portorico	½—½ кгр.	—·90
Cuba груб.зер.	9·50 „	—·90
Ceylon зелена	10·— „	1·—
Ceylon „ перед	10·40 „	1·04
Ceylon „ гр.-з.	10·75 „	1·04
Ceylon „ перл.	10·75 „	1·08
Mocca араб. з.	10·75 „	1·08
Jawa золота	10·75 „	1·08

Опаковане не числить ся.

Замовлена з провінції виснлає ся відворотною почтою. 136 19—52

Пропу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

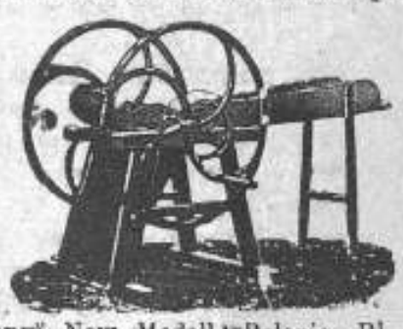
на против тов. „Просьвіта".

Препоручає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, російских кальошів, дитинних забавок, всіляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерій.

342 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ.** 34—156

Оріґінальні машини рільничі найстаршої фабрини на Моравї

ІВАНА КОРОТКОГО в Пререві



звісні сїчкарнї New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваннымі стальками молотїльні з кутими ослонами, керати криті, дзвонові і стременні, млынки системи Вакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до опію, ваги, сикавки, також машинки до шитя з перворядних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше

L. QUELLER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди всякі порученя висилати просять.* 224 29—24

Ч. 115. Львів, Пятниця 24 Мая (6 Червня) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб, ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік . . . 32 к. — *за границею:* 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї невпечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поклики і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Оповіщене.

Народний Комітет на послїднім своїм засіданю порішив подати до прилюдної відомости, що ніхто з Русинів народного сторонництва не возьме участи в комітеті, завязанім під проводом краєвого маршалка в цїли устроєня у Львові спільного польско-руского обходу в честь ювилею папи Льва XIII. — Львів 4. червня 1902.

По розрухах у Львові.

Львів вернув вже до свого звичайного вигляду. Ниньки не пізнати навіть, що тутки на тих улицях, де метушать ся люде в мирнім занятю, перед кількома днями лунали оклики борби, ляла ся кров, вмирали люде від людскої збруї. Хиба тілько в сьвідомости загалу остало ще пригноблюче, тяжке вражіне, неначе грижа совісти у всеї суспільности, що серед неї може доходити до війни серед мира.

Робітники — з виїмкою камінярів — заключили вже угоду з підприємцями і вернули до працї. Жертви понеділкових подій похоронила вже прамати-земля. Військо з улиць міста уступило. Страшні хвилї поволи стануть забувати ся; тілько праса ще якийсь час буде обговорювати їх причини і характер, поступаючи при тім більше або менше обективно чи пристрасно.

* * *

Позавчерашний день вже минув спокійно о стілько, що на улицях міста робітничих мас не було вже видко. Призвані своїми проводирями до спокою і терпеливости, робітники навіть не появляли ся на місті. — Натомість військо ще не уступало. У всіх важнійших точках міста стояли відділи піхоти та кінноти, а Ринок був з усіх боків замкнений для всякої комунікациї. На улицях, місто поліцаїв, повнили службу переважно жандарми, бо поліцийний персонал тижневою безперервною службою був до краю змучений і зденервований, так, що нераз не міг заховати потрібного такту і спокою, що при „успокоюваню" мало прямо противні наслїдки.

Тілько на рогачках, жовківскій і городецкій, деякі цілсні індівіда, користаючи з замішаня в середмістю, підщивали ся під фірму страйкуючих та напастували надїздячі фіри селян з рільними продуктами. Більшість фір завернено, деякі зграбовано. Війску і поліциї удало ся арештувати кількох аматорів чужого добра і показало ся, що не було між ними ні одного будівельного робітника ані робітника загалом, але самі ноторичні злодії і паяци, не маючі зі стрейкуючими нїчого спільного.

По полудни відбули ся **величаві похорони** 4-ох цивільних осіб, що досї померли: Івана Сїрадзкого, Катарини Оркішової, Франца Мікусїнького і Анчия Іґля. Трое перших поховано на цвинтарі Личаківскім, послїдного 17-лїтного жидка, на новім жидівскім кладовищи.

Похорон трех погибших християн зачав ся о годині 3-ій пополудни в каплиці при інституті „Анатомії" недалеко Личаківского цвинтаря. Вже ½3-ої год. кількотисячна товпа заняла простору улицю коло „Анатомії". Серед товпи мав у вітрочих подувах багрина хоругов т-ва „Ogniwo", яку перенесено з т-а по дахах, бо поліция, уставлена перед льокалем товариства, не хотїла дозволити на винесеня хоругви.

Вкінци, по скінченій панахиді (в обох обрядах) похід рушав в сторону цвинтаря.

На передї поступала хоругов, а за нею ряд вінців з червоними шарфами: від робітничих товариств, від академиків, від заряду соц.-демокр. партиї, від гімназ. молодїжи і т. д. — За вінцями брацтво з хоругвами сьпіваючи похоронні пісні а за брацтвом, упорядковані рядами в безмежно довгу кольону, тисячі робітників і робітниць — осібно мужчини, осібно жінки — та академіки і техніки. Серед кольони, на плечах робітників, то академиків — на переміну — колишуть ся три трумни. За трумнами повагом їдуть три каравани, безкорыстовано віддані на сю ціль п. Курковским, похоронним підприємцем. За караванами знов тисячні непроглядні товпи.

Зближивши ся до брами личаківского цвинтаря похід завернув в улицю Петра і Павла, а потім Личаківскою в дїл до міста. По дорові число учасників вросло до 15.000. Такого похорону Львів давно не бачив. — Так дійшов кондукт аж до улиці Чарнецкого, коло костела Бернардинів.

І ту була хвиля, котра могла стати новим актом трагедиї. Улиця Чарнецкого, від сторони намісництва, була перегороджена компанією піхоти, з набитими на остро ґвер рами, під проводом капітана, що мав розказ за всяку цїну не пустити походу під намісництво. — Чоло походу з червоною хоругвою хвилю колихало ся. Одні кличуть: „на право! під намісництво!" — другі кажуть: „на лїво! досить крови!" — Хорунжий завагав ся хвильку і рушив на лїво, в сторону бернадиньскої площи. Критична хвиля минула. Похід пішов за хорунжим, котрий з бернадиньскої площі звернув вже на пекарску улицю, в напрямі цвинтаря.

На цвинтарі зготовлено для всіх трех тїл одну спільну могилу. Коли трупи стануть над челюстию і відспівано останне „вічная память" зачали ся промови.

Перший говорив п. Вітик, начинаючи по польски а кінчаючи по руски. Жертви сеї — сказав він — в не епізодом страйку, але загальної борби за волю, змагання до щастя всеї суспільности людскої. Промову закінчив бесідник сердечним прощанем небіщиків. Потім промовляли ще: П. Гудец іменем соц.-демократичної партиї, і двох академиків: п. Строньский іменем Поляків і п. Дудиньский іменем Русинів-техніків. — По промовах заінтоновано „Червоний прапор" і товпи поволи стали вертати до міста.

Похорон Анчия Іґля, що відбув ся в тім-же часі з жидівского шпиталю при улици Шпитальній на жидівске кладовище коло Янівскої рогачки, стягнув теж кількатисячний здвиг жидівского населеня, але мав і свої прикрі епізоди. Першим таким епізодом було се, що незвісно з якої причини каравай з тїлом Іґля вислано на цвинтар о год. 2½, а не о 3-ій, як було заповіджено. Та робітники, що о ½3-ої год. були вже в шпиталі, пігнали за каравайом і з під цвинтаря завернули назад. — Тепер зачав ся похорон о 3-ій год. з усею церемонією. Проводи его рабін поступових жидів д-р Карл Пейдіґер, ланцюгом: Шпитальною, Казьмірівскою, Янівскою і Пілїховского.

На чолї походу несено вінці від робітничих товариств і т. д. — На розї ул. Казьмірівскої трафив ся новий немилий епізод. Поперек улиці стануда фіра, котрої візник мав якусь крикливу розправу з поліцайом. В товпі крикнув хтось: „гузари!"; нараз зачала товпа втїкати, при чім кілька осіб трохи подавлено. — На улиці Янівскій знов стрінув ся похорон з поліцийною патрулею. Проводячий капрал закомендирував нараз: „In die Balance!" а потім „Schultert!" і таке повторив кілька разів. Була хвиля, коли здавало ся, що товпа кине ся на напрали, що так безтактне провокував ві. — На цвинтарі промовив перший д-р Каро, кінчаючи словами: „Ти, Господи, прийми ту смерть невинного хлопця, як жертву всїх страждаючих!" По рабінї промовляв п. Ганкевич, іменем соц.-демократичної партиї, далї Штенґель (лякерник, бо Іґель теж був лякерником), потім д-р Дяманд (по нїмецки) а вкінци жид-академик, Вайсберґ.

* * *

Вчера (в четвер) під рана було на місті спокійно. Вже і в Ринку війска не було видко, тілько улицями похожали сильні патрулї жандармів під проводом поліцийних урядників.

Рівно-ж вчера заключено остаточно угоду між робітниками і підприємцями. День працї має тревати 9½ год.; плата мінімальна: для мулярів 3 кор., для тесарів 2 кор. 80 сот., для помічників 1 кор. 60 сот., для помічниць 1 кор. 20 сот.; акордова праця зносить ся; підприємці мають добре обходити ся з робітниками; виповідав ся роботу на 14-днїв; і, приймати робітників буде бюро працї, яке утворить ся при товариствї підприємців.

Тим закінчив ся стрейк, що зачав ся незвичайно спокійно, а дійшов до трагічних моментів.

З державної ради.

День наглих внесень.

В середу поставлено, переднекутовано і відкинено три наглі внесеня. Перше внесене зголосив п. **Романчук**, котре звучало: „Взиває ся правительство, аби оно ц. к. дирекциї пропінаційного фонду безпроволочно наказано виплатити громадам з уряду належні їм за рр. 1893 до 1897 додатки до доходового податку за виконуваня права пропінациї, не обтягаючи нїчого а належної суми."

П. Врайтер поставив наглe внесене в справі розрухів у Львові: „Взиває ся правительство потягнути до відвічальности за події у Львові намісника Пінїньского, як також співвинних урядників поліцийних і військові особи. 2. Взиває ся правительство, аби **родинам замордованих** в часї розрухів дало достаточну матеріяльну поміч з державної каси. 3. Взиває ся правительство, аби безпроволочно приступило до будови желїз-

---

3)

Микола Гоголь.

ВІЙ.

(Переклав Ф. Королевський.)

(Дальше).

Серед того розійшлась повсюди чутка, що дочка одного багатющого сотника, що його хутір пядесять верств від Київа, вернулась з прогульки одного дня вся побита й ледве на силу дотягла ся до батьківського хутора, й вже, ві — три чверти до смерти — та ще перед смертю висказала бажане, щоб відхідну по ній та молитви в протягу трьох днїв після ві смерти читав один із київських семінаристів: Хома Брут. Про всьо те дізнав ся фільософ від самого ректора, котрий нарочно прикликав його до своєї кімнати та сповістив, щоб він без найменшого вагання спішив, мерщій, в дорогу, що славетний сотник нарочно за ним прислав людий і возик.

Фільософ здрігнув ся якимсь-то несвоїм чувством, що його й він сам не міг розібрати. Темне предчутя говорило йому, що його жде щось не добре. Сам не відаючи чому, відрубав прямо, що не поїде.

„Стрівай, domine Хома!" промовив ректор (в деякому случаю обходивсь він дуже ввічливо зі своїми підвладними): бач, тебе ніякий чортяка про те й не питає, хочеш ти їхати, чи ні. Я тобі скажу тілько те, що коли ти ще будеш показувати свої примхи, та й до того мудрувати, то прикажу тебе по спинї й по ниньшому так здорово почухрати молодим березником, що вже й у парню не треба ходити.

Фільософ, почухавшись злегка за вухо, вийшов мов не свій, не кажучи ні слова. Всю надію поклав він собі при першім вдатнім случаю на свої ноги. В задумі сходив він по крутих східцях, що вели в подвіря, обсаджене тополями, і на хвилину з'упинив ся, почувши досить виразно голос ректора, що давав приказ своїому ключнику та ще якомусь, — здаєть ся одному із людий від сотника.

„Подякуй панови за крупи та яйця", говорив ректор: „та скажи, що як тільки будуть готові ті книги, про котрі він пише, то я таки й зараз пришлю: я віддав їх вже переписувати писарчукови. Та не забудь, мій голубчику, докинути панови, що на хуторі в них, я добре те знаю, водить ся, хороша риба, а найбільш усього осетрина, то от, як би те, коли-б деяка нагода, тоді й прислав-би: тут по базарах таки й негарна, а до того, знай, що й дорога. А ти, Явтуху, дай хлопцям по чарці горівки...; — а фільософа таки привязати, а ні — так мигтю пакивав пятами."

„Чи-ба, чортів сину!" подумав фільософ: „пронюхав лабатий вон!"

Він зійшов на дїл і побачив буду, що з разу приняв був за хлїбну сушню на колесах. В самому дїлї була вона так глибока, як піч, де обпікаєть ся цегла. Се була собі звичайна краківська тарадайка, у якій зміщалось з пів сотки жидів, що возились з товарами по всїх городах, де тільки їх ніс занюхав ярмарку. На нього ждало чоловіків зі шість, самих здорових та дужих козаків, що вже не одно прожали на сьому сьвітї. Їхні свитки були з тонкого сукна, а китиці по боках вказували на те, що вони служили в доволї знатного та богатого пана; невеличкі шрами вказували на те, що вони бували колись-то на війні не без слави.

„Що-ж вдїяти? Чому бути, тому й не минути!" подумав собі фільософ а, звернувшись до козаків, проказав грімко: „Здорові були, брата товариство!"

„Здоров був, пане фільософ!" одвічав дехто з козаків.

„Так от мені прийдеть ся сидїти в вами у купі? Ех!.. славетна бричка!" протягав він, саджаючись. „Тут би тільки нанятн музику, а то й потанцювати-б було куди".

„Адже-ж, тарадайка під міру!" сказав один із козаків, садячись на полудрабок праз з погоничем, що обвязав голову лахмітем замість шапки, котру поскорив ся пропити у корчмі. Других пять в купі з фільософом поміщало у буду й поклало ся на мішках, що були повні всякої покупки, котру козаки поробили в городї.

„Цїкаво знати-б", сказав фільософ: „коли-б от сю брику набив скрізь товаром, от хочби — сїллю чи зелїзними клинами, скільки потреба-б тоді до того коний?"

„Ege-ж!" сказав по задумі козак, що весь час сидїв на полудрабку: „тоді запряглось би скільки треба коний."

Після такого розумного одвіта козак вважав себе в повному праві мовчати крізь усю дорогу.

Фільософови доконьче хотїлось винідати докладнійше, хто саме був отсей сотник, яка його вдача, що чутно було про його дочку, що в такім видї вернулась домів і як раз зустрінулась з смертю й що ві історія вязалась тепер з його особою, по якому й що робить ся в них дома. Він звертав ся до них з запитаннями; але з козаків також фільософи, бо йому в одвіт мовчки курили люльки, здорово простягнувшись на мішках.

Один тілько із них звернув ся до погонича, що сидїв на передку, з невеличким приказом: „Дивись, Оверку, ти старий розумно, як тільки під'їдеш до того шинку, що на чухрайлівскому шляху, то дивись, не забудь пристанути й розбудити мене та ще й других молодців, коли-б у кого трапилось здрімати."

Після сього здрімав ся він доволї здорово. Впрочім сей приказ був зовсім даремний тому, що як тільки ся велетенська брика зблизилась до шинку на чухрайлівського шляху, всї в один голос загули: „Стій!" Та ще до того Оверкові коні були так привчені, що ставали самі перед кождим шинком.

Не зважаючи на гарячий липневий день, всї вийшли із брички, пустили ся в низеньку, замазану кімнату, де жид-арендар великою радістю кинувсь принимати своїх старих знакомих. Жид приніс під полою до кільки ковбас із свинини, і поклавши на стіл, сейчас піднернув ся від того проклятого талмудом насїня. Всї всадовились кругом стола, гнинні кружіцци появились перед кождим в третий. Фільософови Хомі годилось також участвувати в сьому гуртовому празднику. Та так, як Українці, коли вже підхмелять ся, докоче стають цїлувати ся, чи то плакати, то тому скоро вся хата загула від гумору. „А ну-ко Спиридо, поздоровкаємо ся!" „Ходи сюда Дорошу, я обнїму тебе!"

Один козак, старший всїх других, сїдовусий підперши бороду рукою, став з серця плакати-рядати, що в нього не має ні батька ні матери і, що він одним одинокий на сьвітї. З другого був ще більший старун що безперестанно втїшав його словами: „Не плач! Ей-Богу, не плач!"

І що-ж тут? Тільки Бог знав, що кому доля... У одного козака, що звав ся Дорош, цїкавість видерлась ген аж на карк, і він запитував його: „Я радий би знати, чого у вас в бурсї учать: того самого, що дак читав в церкві, чи може й чого другого?"

„Не питай ся!" сказав мов не своїм языком старун: „хай йому там буде, як було. Бог уже то знає, — як треба; Бог всьо знає".

„Ні, я хочу знати", говорив Дорош: „що там воно написане у тих книжках: хто зна, може й що зівсім инше, чим у дяка."

ниці Львів-Винники-Перемишляни і до реґуляції рік.

П. Пернерсторфер вніс в тій самій справі слідуюче нагле внесення: Висказуючи як найглибший жаль з причини подій у Львові, палата взиває правительство, аби оно, без огляду на особи потягло до відвічальности виновників легкодушного ужиття оружия против безоборонних робітників.

Покривдженє громад.

П. Романчук, мотивуючи своє нагле внесення сказав, що додатки від доходового податку пропінаційного фонду дістав від 1890 до 1892 року тілько Львів, бо весь сей податок був приписаний тілько у Львові. В 1892 році міністерство фінансів видало два розпорядження, на підставі котрих ті податки мали приписувати ся не тілько у Львові, але в кождій громаді, де виконує ся право пропінації. Від того часу пропінаційний фонд обовязаний платити додатки вже кождій громаді. Однак громади не знали о сім прислугуючім праві. Коли деякі громади о тім пізнійше довідали ся, зажадали виплати додатків, а пропінаційний фонд признав їм се жадане без протесту. Однак, чим більше громад зачало[!] згоношувати ся, тим більші трудности зачав пропінаційний фонд робити против виплати додатків. Що правда, дирекция заявила, що виплатить часть жаданої суми, але не давнього, що громади мають право домагати ся виплати, тілько в дорозі добровільної угоди і в 10 процентовим опустом. Весїдник домагав ся, аби громади з уряду поучено, що они мають право домагати ся додатків, а пропінаційному фондови аби поручено виплатити громадам цілі суми, не обтягаючи нїчого.

Заступник правительства, секційний шеф др. Райш признав, що від 1892 року громади мають підставу домагати ся виплати додатків від податку приписаного пропінаційному фондови в громаді. Однак ще не порішене се, чи місце підприємства, в котрім виконує ся пропінация, в поодиноких случаях знаходить ся в громаді, чи на вилученім обшарі дворскім, бо після галицкого громадского закона, тілько населене громади має оплачувати громадскі додатки. Се питане мусить бути доперва порішене. Правительство не має права давати таке поручене дирекциї галицкого пропінаційного фонду.

П. Ник. Василько замітив, що заступник правительства не сказав нїчого такого, чого не було би вже в письменнім умотивованю нагного внесеня. Ми знаємо, що були рішеня адмінїстративного трибуналу, але ми знали також, що автономічні власти Галичини, анї ради повітові, анї видїл краєвий не хочуть сповнити свого обовязку, не хочуть сеї справи взяти в свої руки. Ми гадали, що правительство вмішає ся бодай до сеї справи, в котрій право стоїть цілком за нами. Коли правительство в тій справі є против нагности, то се нїчо инше, як **зла воля**.

Не домагаємо ся нїчого з кишені правительства, не домагаємо ся нїчого більше як тілько того, аби хлоп мав таке саме право, яке мають пани. Коли однак в такій справі палата не дасть нам помочи, то ми потрафимо дати на се відповідь.

П. Дашиньский повеснав історию пропінаційного фонду і доказує, що шляхтичі нечистими штучками позагортали великі округи пропінаційні. При кождій ліцитациї шляхтичі знають инші оферти і за трошка більшу суму дістають аренду, котру відтак відарендовують за дуже великі суми тим, котрі хотїли дістати аренду. Хлопів бунтують против малих лихварів; але ни хто чув, аби тих, котрі загортають величезні лихварскі доходи, аби Санґушків, Баденїх і инших Панів Сянїгу, котрий сидить тут в польскім колї, назвав хто лихваром народу, пропінаційним лихваром? Коли аґрарники, котрі так богато говорять о ущасливленю хлопів, хочуть показати, що они суть дїйстно приятелями хлопів, то мають тепер найлїпшу нагоду, бо гріш, котрий громадам відбирають, се кровавий хлопский гріш. Правительство могло би справу відразу полагодити зарядженем до дирекциї пропінаційного фонду. Автономічні власти не боронять тут прав громади, лиш властителїв облїгаций пропінаційного фонду. Коли панїшна дискусия зробить се, що хлопи будуть енергічнїйше добивати ся своїх прав, то будемо вдоволені з результату дискусиї.

Президент заявляє, що п. Романчук доповнив своє внесене о стілько, що внесене має відіслати ся до буджетової комісиї, котра має здати справу ще перед кінцем сеї сесиї.

П. Др. Ґец вніс, аби внесене відіслати до податкової комісиї, на що внескодавець згодив ся.

Нагласть відкинено.

Нагласть внесеня відкинено. За нагласть голосувало 75, против нагласти 55. — П. Кубік висказав під адресою кола польского кілька неприличних епітетів.

Кровавий день у Львові.

Палата приступає до дискусиї над нагими внесеннями в справі розрухів у Львові.

П. Брайтер звертає увагу на се, що президент міністрів анї слівцем не згадав о причинах розрухів, анї о способі, в який люде мають дістати роботу. Положене робітників у Львові є найсумнїйше в цілій державі. Від 1895 року панує тревалий брак роботи.

Музика замість хлїба.

Правительство займає ся иншими річами, а намісник Галичини бавить ся музикою, уряджує вечериці з сьпівачками, покликує анкети в справі контрапункту і високого С. (Веселість). **Се ганьба для правительства, що таке ледащо є намісником.** Се індолентне індивідуум **є нещастєм краю.** Урядові справоздання о тім, що дїяло ся у Львові, суть фалшиві. Приватні телеґрами намісництво здержувало, цензурувало і фальшувало і доперва так висилано до приватних осіб. Товпа кидала на війско камінє доперва тогди, коли напали на неї гузари з добутими шаблями. Револьверові стрїли з посеред товпи суть байкою. Коли стрілецка площа була вже опорожнена, гузари урядили собі пользованє на поодинокі особи. Найпогапїйше і найсумнїйше в се, що против маси висилано гузарів, котрі анї слова не знають по нїмецки, по польски або по руски. Обовязком кождого чесного чоловіка є голосувати бодай за такою дрібницею, яку він жадає.

Президент прикликав бесїдника до порядку за се, що він зганьбив особу галицкого намісника.

Злий провід.

П. Перн е р с т о р ф е р заявляє, що п. Дашиньский не мав на гадці войска, коли критикував армію. Австрийскі войска все добре били ся, тілько команданти були лихі. Так само є з австрийскою державою від початку XVII столїтя. Народи Австрії суть дуже добрі, але правительства все були злі і водили нас від одного багна до другого. Робітника і в загалї бідні люде Австрії не можуть числити на судівництво і адмінїстрацию. Гольцінґер (строгий прокуратор) помер, але Гольцінґери у нас лишили ся. Недавно бачили ми в однім віденьскім процесї, що одної дами, хоч против неї були тяжкі закиди, навіть не візвано, бо она має шляхотске імя польске. Сильних хоронять, а малих брутально переслїдують.

Вчера оклеветано також провідників робітників. Сказано, що „провідники сховались“. Між нами нема одного, котрий не був би вже між кіньми атакуючого війска. Хто каже, що ми ховаємо ся, є підлим брехуном і клеветником. Доказано, що у Львові не виступало війско під правильною командою, але безкарна сольдатеска і се було виною нещастя.

Намісник сильнїйший.

Причиною лиха є наша адмінїстрация. Д-р Кербер має розум і хоче бути в згоді з потребами часу. Однак ему не вільно таким бути, не позволяє галицкий намістник. Пане президенте міністрів! Ви дуже сильний чоловік, але супротив Пінїньского ви є нїчо. В Австрії має силу польска шляхта і знає що має робити. В Австрії, як лиш накинеш на себе чорно-жовте шмате, можеш бути найбільшим лайдаком.

Д-р Кербер.

Д-р Кербер взяв знов в оборону австрийску армію і заявив, що правительство, по переведенім слїдстві і на случай дїйстної потреби, не заперечить помочи родинам по жертвах розрухів. Весїдник заповідав також рїжні публичні роботи, котрі займуть богато рук. Що до жадани, аби против галицкого намісника зарадити слїдство, то се право прислугує виключно правительству, бо перед ним є намісник відвічальний, але не перед парламентом. В сім случаю намісник Пінїньский поступив справедливо і так як се було его обовязком. Не правдивий є також закид, що цензуровано телеґрами. Правдивість першого справоздання потвердив намісник, а я мушу ему вірити.

Ґр. Дїдушицкий

промовив в імени кола польского, і очевидно — виступив против нагих внесень, против провідників стрейку і робітничої партиї, а боронив намісника, поліцию і війско. Відвічальність за евентуальні дальші розрухи і дальші жертви бесїдник звалює на внескодавців. По думці пана ґрафа внесене поставлене тілько для слова „замордовані.“ Причиною таких нещасть в Галичині є се, що край нужденний, населене густе і не може в краю знайти достаточної роботи. Для того домагаймось, аби в Галичині роблено інвестициї [п. Шумавр: Ви насамперед обрабували народ, а тепер, коли ви гроші маєте, жебраєте для него!]

Не Кербер є паном в Австриї!

П. Ельдерш робить закид поліциї, що впустила на площу відділ піхоти, котрий вертав з вправ. Коли піхота відійшла, не дали робітникам часу розійти ся, тілько спровадили гузарів. Ті гузари в дикий спосіб вишукували поодинокі особи і стріляли до них як до заяців. Др. Кербер не має відваги виступити против скорумпованої австрийской адмінїстрациї. Пінїньский хоче показати, що не Кербер є паном Австриї.

Дашиньский: Він є невільником Пінїньского!

Пернерсторфер: Пінїньский боїть ся більше мене, як Керберa. Президент міністрів не може нїчого зробити так довго, як довго має за собою галицку шляхту. Який бідний і слабий є той Кербер яко найвисший начальник адмінїстрациї! А що може зробити більша часть намісників! Кербер мусить мовчати і робити се, що каже намісник. Против такого, котрий завязав ся з **найпідлїйшою в Австриї бандою польскої шляхти** президент міністрів не має нїякої сили.

Нагласть внесень відкинено.

При голосованю нагласть обох внесень відкинено і приступлено до дискусиї над **відписуванєм податків** з причини елементарних нещасть, котру по кількох промовах перервано. — О слїдуючім засїданю палати президия повідомить послів письменно.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Спільні делеґациї.

Будапешт. 5-ого с. м. пополудни зачали ся знов наради австрийскої делеґациї над буджетом війни.

Знесенє диктатури в Альзациї.

Берлїн. Звязкова рада Нїмеччини ухвалила закон о знесенію диктаторских постанов що до Альзациї і Льотарингії.

Мадяри і Словаки.

Прешбург. В Вартбурзї прийшло в середу до бійки на ножі між мадярскими і словацкими хлопами. Двох ранено смертельно а двох легко.

Славяньский клюб.

Відень. Славяньский центр і словінськ-хорватский клюб ухвалили злучити ся в один союз. До сего клюбу будуть належати Русини (котрі? *Ред.*), чеські католики др. Грубан і др. Стоян, а також др. Берке. Клюб буде мати 28 членів.

Новий кабінет у Франциї.

Париж. Бріссон не принявши місцї утворена нового кабінету. Любе поручив сю місию сенаторови Комбови.

Цїсар Вільгельм а Поляки.

Барлїн. При посьвяченю церкви в Мальборзї цїсар Вільгельм виголосив промову, в котрій також сказав: „Тепер ми знов дожили того, що польска бута хоче ударити на нїмецкість, і я змушений візвати мій народ до оборони національних дібр“.

Арештованє австр. офіцирів.

Познань. На росийскій граници арештовано двох австрийских офіцирів, котрі були заосмотрені в паспорти і хотїли їхати до Варшави.

Польскі голоси
про
польский „Drang nach Osten“.

Польско-рускі відносини в Галичині вступають цілком виразно на ту саму дорогу, якою розвивають ся відносини познаньско-шлеских Поляків до Нїмців. Тілько, що коли тамки, на Шлеску і в Познанщині, Поляки є заатакованою стороною, вони є безправно напастованими автохтонами, то тутки, на сході, на Руси, Поляки є як раз напастниками, що під покришкою „ратованя мілїона Поляків“ (розумій: переважно латинників рускої мови!) всїма силами, наслїдуючи з усїми подробицями Прусаків, стараються видерти нам нашу землю, а нас зробити меншостию, на нашій прадідній земли. Серед пекольного хору Dziennik'ів, Narodow'их, Stow. Polsk'их, Przedświt'ів, Przegląd'ів, Czas'ів і т. д. яким чим раз частїйше зачинає товаришити в антирускій кампанії навіть Kurjer lwowski, — тілько одна социяльно-демократична праса заховала зимну кров і холодний розум, та має горожаньску відвагу накликувати польску суспільність до отверезїня з антирускої скаженини. — Послїдними днями появили ся два такі голоси в орґанах краківскої социяльної демократиї: дневнику Naprzod'ї і місячнику Krytyka.

Naprzód, в 149-ім числї, помістив простору статю з під пера д-ра Ст. Ґаля, під заголовком Śląsk a Ruś, де навязуючи до ухвали послїдного загального збору т-ва „Szkoł'я ludow'oї, аби всю форсу звернути на Русь, констатує, що польскі шовінїсти інтересують ся западто Русию а за се Шлеск віддають на поталу Нїмцям. Се — каже автор — є традиційним гріхом шляхоцкої Польщи, починаючи від Ягайлонів. Шляхоцка Польща з розмислом занедбувала міщаньско-промисловий Шлеск, віддаючи его Нїмцям, а натомість загарбала Русь. „Там — пише автор — шляхтич мав вільну руку і власть над руским хлопом; там правив наче удїльний князь і „польщив“ руский люд батогом. Борба з Русию обезсилювала наш нарід... і відбирала нам силу для оборони західних меж“. — А далї каже автор так: „На сході стоя до жития руский нарід. Радостию і надїею повинен наповнити нас вид братнього народу, що мимо довговічної неволї з задивляючою скоростию розвивав ся, а в послїдних часах навіть поривав ся на московского кольоса та може бути найсильнїйшим союзником в борбі з царатом“. На жаль — каже ся в статї дальше — замість того, серед польскої шляхти, праси, молодіжи і міщаньства панує антируский дух, що викликує серед Руснів теж ненавистне почуване. „Стара польска тромтадрация і новочасний націоналїзм (автор розумів ту слово „націоналїзм“ в західно-европейскім значінню, як стремлїне шовінїстичне, національно-експанзивне!) соломяна поломінь і фінїстерска короткозорість, все те не тілько цвите, як давнїйше, але навіть злучило ся в „народово-демократично“ сторонництво, а таку інституцию, як Szkoła ludowa дістають до рук „всепольскі“ шовінїсти враз з найминтами від „Dziennik'a Pol k'oro“ та разом з „wyodrębnacz'ами Галичини“ (алюзия до звіcного Студаїньского з Kurjer'a Polsk'oro, Głąbin k'oro і tutti quanti) пропаґують „культурну борбу“ з Русинами в хвилї, коли прускій сойм ухвалює нові мілїони на викорінене Поляків і коли полякоїдний Schulverein оголошує білянс своєї ґерманїзацийної роботи. Сї панове цілком съвідомо хотять зі „Szkoł'y ludow'oї“ зробити Schulverein супроти Русинів, але повинні тямити бодай се, що як Schulverein і нїмецка колонїзация мимо цілої індолениції нашої (значить: польскої) суспільности не знїмчили Шлеска і Познаня, так само вони нїчо не зроблять Русинам, но, і знати повинні, що ми маємо троха менше гроша до викиненя, ніж Нїмцї“. — Так менше-більше пише Naprzód.

А тепер ще коротко подамо, що каже Krytyka в статї (вступний) „Na wschód!“ — Непідписаний автор, мабуть сам редактор Фельдман, зачинає менше більше від тих думок, що і статя Naprod'y, що вся політика шляхоцкої Польщи з ей напором на Русь в інтересі шляхти, була і є нещастєм польского народу. „Несла шляхта „цивілізацию“ на схід, де ей ніхто о се не просив, а обнижила цивілізацию у власнім краю; здобувала богацтва для анархістичної олїґархії, а з'убожувала власний люд і висисала братний нарід; найлїпші сили, найдужші голови, сяйфові напруженя, океани крови змарнувала на здобуте сходу — аж втратила власну землю з під ніг, а й тамтої не вискала... О історие! люде переглядають твої карти хиба на те, аби знати, котрі блуди минувшини — наслїдувати! — Нині в Галичині знов лунає клич: на схід!...“ Далї наводить автор такий цитат з „Przegląd'y Wszechpolsk'oго“: „Наша етноґрафічна територия, вчисляюче в се і пруске займище з Горішнім Шлеском і східними Прусами, займає простір, що не має навіть 5.000 квадр. миль. На такім просторі, в наших обставинах не може розвивати ся великий і ірруючий в свою будучність нарід. Тілько на сході маємо простір відповідний до розвитку нашої могучости, нашої народної творчости“. Ergo... — додає від себе автор з Krytyk'и з пасьмішкою... mein Vaterland muss grösser sein! Натурально! Коли мій сусід щось посїдає, чого мені як раз хибує, то „розум і уцтивість“ наказують: видерти ему! А хто такої етики і політики не розуміє, сей есть ретроґрадом, „ідеалїстом“, а не „новочасним“ в Бісмарка задиленим політиком...“ — І дальше автор виказує цілу безглузність і напастливість того „походу на східні kres'и“. Автор з датами в руці показує, що сї „kres'и“ се більша половина краю, се територия цїлька, руска, де Поляки є кольонїстами в значній меншости. „Нема нїякого сумнїву — пише він — що абсолютної більшости, котра від віків сидить на своїй земли, що вкорінила ся в неї всїми корінями, що посїдає всї прикмети відмінної, осібної культури, власної індивідуальности — такої більшости винародовити, запрягти в ярмо, знищити — неможливо! А хоч-би ту більшість становило темне селянство — то, як в Чехах, зірве ся воно, збудить ся, залие винародовлені міста, обійме в посїдане назад, що огонь і меч ему видерли. А хоч-би меншість (чужинців!) розпоряджала такими страшними способами, як колись Англичане в Ірляндиї а нині Нїмцї в Великопольщи, то більшість (автохтона), що зросла з рідною землею, побідила і все побідить! Дїяло ся се, коли почуване національне не було сформуловане, а інтереси народу спочивали в руках одної тілько пануючої верстви — а щож доперва нині супротив Русинів, котрі високо розвинули свою національну съвідомість і боронять ей від 5 ніків з справдїшним „хлопским завзятем!“ — Дальше автор виказавши, що хоч Русини не мають ще міщаньства, та начинає воно витворювати ся, як витворює ся скоро і інтелїґенция, каже,

що польска суспільність повинна дбати о піднесенє свого народу, а не марнувати сили і гріш на кольонізацию Руси Мазурами. „Політика, мобілізуюча наші сили „на схід!“ є гірше ніж злочином, бо фатальною помилкою, що може тяжко піметити ся!„ Статя кінчає ся зазивом до скріпленя всіх польских сил на польскій території і до віри в ідеал мирного пожитя в будуччині всіх народів побіч себе, як се діє ся тепер в Швайцарії і Америці. Всі сили польскі треба обернути на захід! „Не знаємо случаю з історії Польщи — кінчає ся стаття — щоби оклик „на схід!“ не скінчив ся погромом і соромом для нас; коби ми не були свідками подібних подій в будуччині!“

Ми переказали зміст обох тверезих статий, котрі однак треба на раз вважати „голосом накликуючого в пустині.“ Оба автори признають нам неспожиту силу і вірять, що польска гаката нас не змете. І увесь наш нарід вірить в се! Та — ми думаємо — що віри сеї за мало! Крім вірп треба дїл, а тих у нас за мало! Ми, наче не здаємо собі справи з того, що діє ся, коли між тим прихильні нам польскі орґани кличуть до нас: „Русини! не дрімайте! бо вас їдять живцем! бо на вас наострено стосот кріпких зубів!

І ми знаємо, що хвили скаженої польонїзації, котра насуває на Русь, колись опаде, бо мусить настати серед польскої суспільности зрефлектоване, що інтерес людової (не шляхоцкої) Польщи не в гнетеню Руси, але в полишеню ей свобідному розвиткови. Та доки ся хвили на нас суне, досп треба нам стояти на окопах з оружем в руках, готовими до борби на житє і смерть.

З кругів духовенства.

На соборчику ярчівского деканату, що відбув ся дня 8. мая с. р. в Малехові, запали між иншим отсї ухвали:

1) На внесенє о. Шухевича з Підберезець высказано бажанє, щоби в часї інтеркалярий не нищено ґрунтів церковних через лихі посесії, але щоби в тім часї вела ся раціональна господарка та щоби меліорації і вклади були признавані і виплачувані з релїґійного фонду, як се має місце приміром в Долїшній Австрії.

Дальше на внесенє о. Ганицкого з Рудна ухвалено:

2) З уваги, що при обнятю душпастирских посад віддає ся душпастирям ерекціональні ґрунти в часове посїданє звичайно при зеленім столику, через підписанє протоколу, а не віддає ся тих ґрунтів фактично на місци, через обхід границь і помір парцель, — і з уваги що такий спосіб віддаваня ерекціональних ґрунтів має дуже неморисні наслїдки для сьвящеників, — просить ся Вел. Митроп. Консисторию о виданє відповідного поученя всїм сьвященикам, щоби при введеню на парохію все жадали відданя ерекціональних ґрунтів на місци через обхід, ствердженє і оказанє границь, евентуально також поміру парцель через ґеометру.

3) З уваги, що латиньске духовенство в супереч т. зв. конкордатови і конкордаті і в супереч державним законам управляє на велику скалю душехватство, зволить ВПр. Ординарият віднести ся, куди слїдує, щоби латиньске духовенство перестерегало конкордаті і конкордату. (Ся резолюция була ілюстрована на соборчику многими фактами. О. Шухевич навів примір, що его парохіянці гр. кат. обряду дав слюб латиньский сьвященик в Ракові без оголошеня заповідий а дотична жалоба до лат. консисторії не мала ніякого успіху; о. Божейко подав, що в его парохії Домінікани заказують челядї ходити до церкви; о. Ганицкий, що кс. Пурпурат учить виразно: „Brać, co się da, bo jak przyjdzie Moskal, to wszystko przepadło“; від того часу датує ся будова „kościołków“ і душехватство.)

4) З уваги, що патент з 10 лютого 1784 не постановляє, в якій мові мають бути ведені метрикальні книги і з тої причини Чехи пишуть метрикальні книги по чески, Німці по німецки, Угри по угорски — і з уваги, що у нас книги метрикальні ведуть ся мішано, декуди по латині, а декуди по руски, просить ся Вел. Митр. Консисторию, щоби постарала ся, аби і у нас книги метрикальні вели ся всюди одностайно по руски.

5) З уваги, що основні закони державні запоручають нашій церкві і нашій мові повну рівноправність, дальше з уваги, що нема ніякої законної постанови, після котрої руський сьвященик був обовязаний знати польский язик, в кінци з уваги, що сьвященики не є ані урядниками ані слугами державними, просить ся ВПр. Ординарият, віднести ся, де слїдує, щоби власти державні і нічі власти публичні писали до руских (гр. к.) урядів парохіяльних тільки по руски.

6) З уваги, що серед нашого народу панує страшна нужда та біда і гонить его за море, просить ся ВПр. Ординаріят, щоби зволив заказати складки по церквах і з церковних скарбон на Азию, Африку і т. п. цїли, а дотичну жертволюбність — звернути скорше на підмогу будови церквей в нашім краю.

НОВИНКИ.

Оповіщеня:

— **Тарасове сьвято в Яворові.** Міщанська читальня в Яворові устроює дня 8 червня **Шевченківські вечерниці** з такою програмою: 1) Прольог д-ра Івана Франка; 2) Урра у бій, муз. Вахнянина, хор муж.; 3) Potpourri Кпірґа цитра; 4) а) Засьпівай ми соловію, Ів. Лавровского, б) По над тими гороньками Ф. Колесси, мішаний хор; 5) Фортепіян, 6) Воскресни Боже, Ю. Федьковича, деклямация; 7) Огнї горять Лисенка, сольо сьпіва з супроводї форт.; 8) З окрушків Ост. Нижанковского, муж. хор.; 9) живий образ. — Ціни місць: І. крісла 2 К, II крісла 1 К 40 сот., III. крісла 80 сот., партер 20 сот. — Початок точно о год. 8 вечером. — Чистий дохід призначений на будову „Народного Дому“ в Яворові.

— **Тарасове сьвято в Самборі.** В Самборі відбуде ся в неділю дня 8 червня концерт устроєний в 41 роковини смерти Т. Шевченка заходом місцевих товариств руских при співучасти п. Ол. Бережницкого зі Львова і сьпівацкого т-ва „Стрийский Боян“ під артистичним проводом о. Остапа Нижанковского в салї „Загального касина“ з такою програмою: I. 1) Вступне слово. 2) Шевченко-Лисенко: „За сонцем хмаронька пливе“ (мішаний хор з акомп. форт. відсьпіває „Стрийский Боян“.) 3) а) Vieuxtemps: „Rêverie“ б) Grieg: Норвежский танець, сольо скрипкове, відограє п. Ол. Бережницкий 4) Бортнянський „Вскую прескорбна вси душе моя“, псалом (мішаний хор, відсьпівае „Стрийский Боян“). 5) Т. Шевченко: Петрусь (деклямация). II. 6) Ф. Колесса: „Гагілки“ (мішаний хор à capella відсьпівае „Стрийский Боян“). 7) Лисенко: „Українська рапсодия I (сольо фортепіянове відограє п. Ол. Пашкевич). 8) Бортнянський: „Блажен муж“ псалом (мішаний хор, відсьпівае „Стрийский Боян“). 9) а) Wieniawski: Romanza Andante „з концерту D. moll. б) Windt: Угорский танець сольо скрипкове, відограє п. Ол. Бережницкий). 10) Січинський-Чайченко: „Дніпро рове“ (мішаний хор з сольом баритоновим при акомп. фортепіяну відсьпівае „Стрийский Боян“. — Ціна місць: Крісла нумеровані в перших трех рядах по 3 К, в дальших рядах по 2 К, Вступ на салю 1 К, — Початок точно о 8 год. вечером. В часї концертових продукций двері салї будуть замкнені. — Білетів може дістати в „Народовій Торговли“ і в цукорні п. Горвата. — Комітет: *Т. Біленький, А. Добрянський, Ф. Колесса. І. Манюрак. о. М. Ортинський, д-р Охтахура.*

— **Тарасове сьвято в Станиславові.** Українсько-руські народні товариства устроюють 17 червня в салї музичний т-а ім. Монюшки в Станиславові концерт в 41 роковини смерти Тараса Шевченка при ласкавій співучасти Вп. п. Фільомени Лопатиньскої, артистки львівскої міскої опери. Докладну програму концерту оповістить ся пізнійше.

— **З Перемишля.** Пригадуємо, що фестин на дохід Бурси перемиской підбуде ся вже в ту неділю, 8. червня с. р. В програму входять: льотерия фантова, різнородні гри і концерт музики військової 77 полку. Вступ на гору Замкову 20 сот., жереби по 10 і 20 сот. Початок о год. 3 пополудни. — Комітет.

— **Видїл Товариства ім. Котляревского** подає до відомости, що третий відчит проф. д-ра Студиньского на тему „Огляд драматичної літератури XVII віка“ буде в суботу дня 7 с. м. точно о годинї чверть на сему ($6^1/_4$) в Народнім Домі на III поверсі в салї II. — Вступ безплатний. Для добровільних жертв на будову руского театру буде в салї умішена пушка.

— **Фестин з фантовою льотерією в Комарні** устроюють дня 17 червня, в второк по Зелених сьвятах, т-ва: Жіночий кружок і філія „Просьвіти“ в лїсї І. Пеленьского на Розлуцї. — Вступ на фестин 40 сот., для членів Читальні і для селян по 20 сот. — Чистий дохід призначений на Селянську бурсу в Комарні. — Добровільні датки в грошах і фантах всїляного рода приймає п. Євгенія Чехович в Комарні. — В разї непогоди відбудесь фестин в неділю 22 с. м. — Комітет доложив всяких старань, щоб гості були вдоволені. Прибувайте, а не пожалуєте. За комітет: *Олекса Пеленьский, Наталія Пеленьска, Евгенія Чехович, В. Петрак.*

— **З Кружка укр. дівчат у Львові.** Видїл просить всїх Товаришок зійти ся конче в суботу д. 7 VI. перед годиною 7 вечером до комнати товариства, тому, що есть одна дуже важна справа до обговорени. — В неділю 8 VI о год. 3 поп. відчитає п. Яцків кілька уступів з своєї повісти.

— **Жіноча спілка промислова „Труд“** у Львові оповіщує сим, що приймє до своєї відкрити маючої ся бурси шість дівчаток, що хотять навчити ся кравецтва жіночого і шитя біли. Петентки мають виказати ся, що укінчили вже тринайцятий рік житя і щонайменше четверту клясу школи народної. Товариство дає даром мешкане, опал, осьвітленє, науку і опіку, а за харч мають родичі доплачувати в першім році по 16 кор., а в першій половині другого по 8 кор. місячно; опісля дає товариство і харч зглядно плату після уздібненя і категорії в робітні до якої приділена буде. Наука тревае три роки. — Письменні зголошеня з метрикою, сьвідоцтвом шкільним і заявою родичів, що зобовязують ся платити додаток на харч вносити належить найпізнійше до 30 червня 1902. — *Дирекция „Труду“.*

— **Віна для дівчат-сиріт.** Магістрат м. Львова розписує конкурс на два вінї (посаги) по 2100 к. для убогих дівчат-сиріт по ремісниках з фундациї бл. п. Каспра і Апольонії Бочковских. Льосованє відбуде ся 12 липня а подани вносити належить до 12 с. м. Петентки мають виказатись, що отець був ремісником, предложити сьвідоцтво убожества, метрику смерти родича(-чів) і свою, що скінчили лїт 8 а не переступили лїт 20.

З краю:

— **Д-р Евген Олесницкий**, адвокат в Стрию, посол до сойму і голова Руского Соймового Клюбу посольского подав до відомости нашого Народного Комітету, що з причини тяжких приватних невзгодин не буде міг взяти участи в найближшій сесиї соймовій. — Вістка ся мусить бути для кождого Русина дуже прикрою, бо всї Русини знають, що неприсутність нашого соймового провідника на надходячій соймовій сесиї не дасть ся нїяк заступити і не лишить ся без некорисних наслїдків для нашої народної справи. Всеж таки мусимо сю вістку приймити з резиґнацию до відома, бо д-р Олесницкий в наслїдок смерти одинокої дочки дізнав сильного психічного потрясеня і мимо найлїпшої волї поки-що не в силї сповняти своїх посольских обовязків, а то тим менче, що его жена в наслїдок згаданої катастрофи є поважно хора і не може обійти ся без опіки і товариства свого мужа. Відрадою для Русинів може бути хиба заповнене д-ра Олесницкого, що коли відзискає психічну рівновагу і прийде до лїпшого здоровля, то знов поверне до публичної дїяльности. — Д-р Олесницкий перебуває тепер у Відни, та за кілька днїв виїздить з поручена лїкарів разом з женою на 4—5 неділь до Франценсбаду, а відтак до Тиролю або до Швайцарії, так що аж при кінци серпня буде міг вернути до краю.

— **Нова дїточа забава і пожиток з неї.** З Станіславівщини пишуть нам: В Сауполи обходили чесні люди як кождого року, так і сего, дня 16. мая памятку знесеня панщини, то-ж по Богослуженю зійшли ся до читальні на науку і забаву, а відтак щоби звеличати день свободи, стрілили з моздірів. На гук стрілів збігли ся також школярі, що саме тоді вийшли зі школи, і забавляли ся по дїточому. Між иншим вигадали собі нову забаву „в хруня“. Причіпили одному хлопцеви на лице маску зображаючу свиньске рило на подобу „Микити Хруня“ і так провадили его на мотузку гостинцем. Кількох хлопців бігло попереду і кликало: „куцю! куцю!“ а з заду бігла цїла юрба дїтвори, і кричала: „хрунь! хрунь!“ — Ся дїточа забава „в хруня“ дуже неподобала ся „справедливим“ хрунам і хоч дїти в своїй забавї ані одного хруня поіменно не назвали, мимо того пять хрунів взяли ту дїточу забаву за свою личну зневагу і пішли на скаргу до директора школи, котрий за те всїх школярів остро скартав, а деяких навіть покарав — і то як раз таких, що навіть зовсім не брали участи в тій забавї. — Мимо того дїти задумують ще раз устроїти собі таку забаву, щоби ще і решта хрунів добровільно признала ся до свого хрунства. *М. К.*

— **Страйк техніків** ще не полагоджений. Вчера в полудне відбула ся довірочна нарада деканів з делєґатами студентів, і хоть протягла ся від 11 до 2 години, не довела до жадних результатів. Нині відбудуть ся збори слухачів на Стрільници.

— **Пропав без вісти.** Майстер шевский, Яков Кулаковский, выслав 2 с. м., коли то були кровавї розруси в місті, свого ученика Миколу Петришина за орудками на місто і той до тепер не повернув. Петришин числить лїт 17, родом з Винник, середнього росту, блєндин, справувався добре і не мав поводу до утечі.

— **Мешканцї міста Ярослава** від кількох днїв приглядають ся вечерами, як їх місто осьвітлене рефлєкторами з перемиских фортів і з бальонів, які випускають з перемиской кріпости. Сотки людий до пізної ночи придивляють ся тим евольоциям, що імовірно служать знаками до взаїмного порозуміня.

— **Під колесами армати** погиб в Перемишли один жовнїр 10 полку артилєрії в часї вправ. Армата переїхала цїлим своїм тягаром по нещасним і роздавала цїлком грудну клїтку.

Замітки:

— **„Галїчанин“ відкликує клевету.** Позавчера відбула ся перед львівским судом карна розправа против редакторови „Галїчанїна“ Пелехови за клевету, кинену на о. совітн. Касияна Куницкого. Обжалованому (о. Куницкому), що сам якнайся на розправу, товаришив адв. д-р К. Левицкий, а редакторови Пелехови адвокат д-р Дверницкий. З самого початку розправи редактор Пелех відзикував всї клевети „Галїчанїна“, просив о прощене і зложив відкликуючу заяву, котру з'обовязав ся помістити в найблизшім „Галїчанїні“. Заява ся, поміщена зараз таки у позавчерашнім „Галїчанїні“, звучить:

„**Заявленіе.** Его Высокопреподобію о. сов. Касіяну Куницкому, ц. и н. войсковому капелану въ Станиславовѣ. Въ 271 н-рѣ газеты „Галичанинъ“ съ даты Львовъ 4 (17) декабря 1901 г., въ передовой статьѣ п. з. „Кривда намъ! (Голосъ изъ станиславовской епархіи)“ поднесены противъ Вашего Высокопреподобія такіи замѣты, будтобы Ваше Высокопреподобіе не перебирали въ средствахъ, чтобы истребити своихъ противниковъ; будтобы употребляли даже доносовъ, чтобы невинныхъ людей очернити передъ властями; якъ также будто бы Ваше Высокопреподобіе, яко консисторскій совѣтникъ, обличены были въ того рода дѣлахъ и должны были уступити изъ консисторіи. Симъ заявляю, що яко отвѣтственный редакторъ газеты „Галичанинъ“, не зналъ и содержанія упомянутой статьи, нарушающей честь Вашего Высокопреподобія, якъ тоже, що та статья была напечатана безъ моего вѣдома; а убѣдившись, що всѣ замѣты въ сей статьѣ, противъ Вашей личности направленныи, совсѣмъ неправдивы и совсѣмъ несправедливо нарушили Вашу достойную честь, считаю гражданскою обязанностію въ цѣлости ихъ откликати и перепрашаю Ваше Высокопреподобіе по причинѣ сдѣланной Вамъ обиды. — Иванъ Н. Пелехъ“.

— **Крути — верти...** На нашу статю про „Москювских опричників“ не міг, розумієся, найти „Галїчанин“ нїякого оправданя для своїх пїчарят, тому й кинув ся на нас з цїлим приписом крїпких лайок в новинці „Цыганы изъ „Дїла“, де не збиваючи правдивости поданих нами фактів боксеровани, клевече наших ґімназиястів, будь-то вони „руганіємъ“ провокували кацапів. — „А они (значить: имена сих ґімназистів!) и будутъ сообщены надлежащимъ властямъ...“ пише далї „Галїчанин“, щоб надати своїм словам прикмет правдивости. — Та видко, „Галїчанин“ похопив ся, що ему тяжко буде виконати заповіджену денунциацию, бо у вчорашнім числї в новинці, затитулованій „Поправка“, удав, наче-би вище наведена фраза була корректорскою похибкою і каже поправити ей на: „Но они нами не будутъ сообщены надлежащимъ властямъ...“ — Часом і з конечности треба зробити чесноту!

50.000 Корон виносить головна виграна льотерії акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателів, що тягненє відбуде ся невідклично 19 червня 1902 і всї виграні виплачують достанцї готівкою з потрученем 10%.

Надісланє.

ХТО-ВИ

з Впр. і Вєч. Отців духовних бажав мати знаменитого господаря в дома і в поли, чоловіка чесного, працьовитого, з дуже малими вимогами, зволить сейчас віднести ся листовно до *в. З. Кириловича* в Коломиї.

3—3

Д-р Л. Холовецкий

в Станиславові, ул. Казіміровска ч. 18 б,

бувший дїкар клінік у Відни і в Кракові. Ординує в хоробах внутрених від 2—4 год., а в хоробах венерияних від 11—2 год. — Приймає аналізи хемічні.

4 9 1—3

ЗАКЛАДЪ

Д-ра Евг. Пясецкого

для лїчничок ґімнастики, ортопедиї и масажу

улица Третого Мая ч. 2.

Ординує вбдъ 2—4. Для здоровых ґімнастика гигієнічна. Проспекта даромъ. 196 19—30

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Янковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, вынманє зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в каучуку і в золоті, в стосовних випадках без плитки. Направи з провінциї полагоджує ся підворотно. 823 4—2

ВСІХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Д-р Володимир Янович

б. асистент ц. к. головного шпиталю у Відни, мешкає тепер в Станиславові ул. Казіміровска ч. 5 ріг (ул. Собіского, напротив каси ощадности.) 876 9—10

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперника ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, вытягане зубів без бо ю, лїченє недуг ясен і ямки устної, штучні зуби в каучуку, золоті і без плитки.

Репаратури з провінциї виконує ся відворотно.

Інститут отворений цїлий день.

Лїкар-дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

ЛЬВІВ

в реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА,** улиця Трибунальска ч. 12 дім власний, можна дістати щоденно вже о годинї 8-ій горячі снїдани.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15 кр.
Сікані легки	12 „
Фляки	12 „
Ніжка телича з хріном	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

В инші напитки в найліпших родах по найумірненійших цінах; для певности, що походять з мові реставрациї дає відбираючим марки. — Найліпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра.

По театрі все сеїзка, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанєм

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

КОПЕРНИЦКИЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

проектує Важку Ґіпотечного ка плантаціях площа, Галицкоґ



поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, зьорнеты, біноклѣ далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничѣ цѣпы, зйбелѣ, нанометры и. т. п.

Уряджене дзвинковъ електричныхъ.

Всякѣ направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185



ЦІННИКЪ
желѣзних знарядів
АЛЕКСАНДРА КОПАЧА
в Струтинї вижнїм, п. Долина ad Стрий.

КОСИ з англійскої твердої стали, подвійного гарту свѣтлі, з тонким полотном, дуже легкі, добре рубають гѣреку траву. — Хто заплатить 5 кільограмів кіс, отримає даром одну косу і один камінь до остреня. — Родимці! Косїть моїми косами, то найлучші в свѣті; косячи ними, заощадите і труду й здоровля. Не дайтесь дурити жидам і їх агентам: 50 жидівских кіс не стоять одної англійскої.

Довгота кіс в центиметрах:	65	70	75	80	84	90	9	100
За 1 штуку з каменем: Кор	2·10	2·20	2·30	2·40	2·60	2·80	3·00	3·20
На 5-килеву посилку іде штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Озубині серпи з англійскої стали, дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так, що не чути їх в руках. Хто замовить 20 штук, получить 2 даром. — Ціна за один серп 60 сот.

Анґлійскі бритви з тонким полотном з найлучшої стали. — За 15 минут можна обголити і 30 найтвердїйших бород. Одна бритва по 3 і 4 кор. — Бельгійскі камені до бритв по 1 кор. і по 3 кор.

Мотики (САПИ) до бараболь, кукуруди і всякої ярини, з найтвердїйшої англійскої стали, не загинають ся ані в найтвердїйшій землї, штука 1 кор. 407 1—?

Брусани до остреня кіс по 50 сот.

Маю також на складі кешонькові дуже добрі

Годинники РОСКОПФ,

такі, яких уживають на жел. дорогах і продаю по 20 кор., а ґваранцію даю на 10 лїт.

На всяке замовлене треба прислати 2 кор. задатка, бо инакше не вишле ся. Найлучше посилати грошї перекази і на них замовляти, щоби не тратити гроший на писъма і карти. — Адрес:

АЛЕКСАНДЕР КОПАЧ
в Струтинї вижнїм, п. Долина коло Стрия в Галичинї.

В книгарни „Тов. ім. Шевченка"
можна дїстати слїд. книжки:

Грушевський: „Історія Укр. Руси" I—III. на вимін. пак. I. і II. по 4 К. III. 5 К. на лїпшім 1 і II. по 6 К. III. 6 К., оправлені томи о 1·40 К. більше (перший том на разі вичерпаний, вийде з другім накладі).

„Руска історична бібліотека" I—XXI: 65·80 хто купує компанет дістає 25% опусту (51·64 К.) Ближші інформації в каталозї (на жадане безплатно.) Кромі сего можна дістати або замовляти всї українски і инші книжки. При більших замовленях можна одначувати належитість на рати після умови, як також при деотрих книжках уявкати можливий опуст. 1196 4—?

ЖЕҐЕСТІВ
Заклад жерельно-купелевий
в Галичинї над Попрадом.
Почта телеґраф, зелїзниця в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсионат з цїлим удержанєм як до комнати від 8 К денно. — Ординуючий лїкар **Др. Тимотей Петровский**, асист. клїн. акушерії, б. секундар шпиталя сьв. Лазаря.

ВОДА ЖЕҐЕСТІВСКА, найсильнїйша щава зелїзиста находить ся по всїх складах под мінеральних. — Проспекти і поясненя висилаєсь на жадане відворотно. 339 11—20

Заряд жерельно-купелевого Закладу в Жеґестові.

Інтертеменавска фабрика гликяних виробів
Йоана Князя von Ліхтенштайна
Unterthemen bei Lundenburg, поручає:

Делїкатні клїнкерові і мозаїкові плити, признані за найлучшу якість, продукуючі ся на десять мілїонів цлит річно; відтак: рури штайнцайґові і цегли клїнкерові, рури на дренажу, фальцовані цегли на дахи, ґлязурові і неґлязуровані плити стінні і цегли для закриваня й на дахи. Ілюстровані цїнники gratis et franco. Число робітників 700. 3—?

Пропу сглядати
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАШІА
у Львові, Ринок число 11.
на против тов. „Просьвіти".

По цінах найдешевших. Припоручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, російских кальошів, дитинних кабанок, всїляких альбумів, карт з видами мил товлетових і перфумерай.
242 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИИ.** 35 156 Без конкуренції.

Въ теперѣшнїмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбує сѣчкарнѣ и плуга, звертаємо увагу Всч. Господаровъ, що найлѣпшій, трѣвалій, выпробований и самыми господарями захвалюваній, а до того дуже дешевій

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ
продає
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" Львовъ, Ринокъ 36
а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовій въ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН триножевій въ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН четироножевій 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскій въ колбенницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячій сейчасъ готівкою за сѣчкарнѣ дістають еще 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готівку безъ опусту. 452 39—?

Студент прав
рутинований інструктор, приїме сейчас лекцию на село. Адреса: „Правник" в Заболотові.
402 2—3

Стефан С. Томасевич
артист-малїр
перепровадив ся з ул. Арсенальскої на ул. Кармелїтску ч. 4. 390 3—3

Учитель Русин, з матурою і квалїфікациєю, приїме лекцию на село. Ближшої відомости уділить К. С. в Товаристві для розвою руской штуки у Львові, Ринок ч. 34. 395

З живого і мертвого
новелї Вяч. Мандичевского
може дістати в руских книгарнях і у автора: Перемишль, Добромильска ч. 30. Ціна брошурованої книжочки 1 кор. в оправі „сецессіон" 1 к. 30 сот.

СВОБОДА
лисьмо політичне, просьвітне і господарске для народу.
Выдає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата выносить 2 ор., на пів року 1 зр. Редакция і адміністрациа: Львів, улица Ватория ч. 24.

БРИНДЗЯ гірска, маєва, сьвіжа. Пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 28 кр.
ШПАРАҐИ до 26 мая 1 кільоґр. по 75 кр., пізнїйше пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 40 кр.
БУЛЇОН дяхорих надзвичайно пожиточний по 5 зр. 6 зр., 7·50 зр. і 10 зр. за кільґр.

Двір Лапшин п. Бережани.
363 3—10

---

100 до 300 зр. мѣсячно
можуть заробити особы всякого стану въ кождой мѣсцевости повно и честно, безъ капіталу и ризика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ паперовъ державныхъ и льосовъ. Згодошени до: **LUDWIG OESTERREICHER, VIII. Deutschgasse 8, BUDAPEST.** 111

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ"
видає для руских товариств кредитовых потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкненя місячні	2 „	5	„
Инвентар довжників	„	5	„
„ вкладників	„	5	„
„ уділів	„	5	„
Книга годовна	„	10	„
„ ліквідаційна	„	10	„
„ вкладок щадн.	„	10	„
„ уділів членьск	„	10	„
Реєстр членів	„	10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„	10	„

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Повітового Товариства кредитового в Городенці
відбудуть ся дня 17. Червня 1902 о годинї 3-тій по полудни, в слїдуючім порядку.

I. Вибір членів ради надзираючої, по мисли §. 37 статута.
II. Принятє до відомости, біляпсу маєткового Товариства за рік 1901.
III. Уділене абсолюторії.
IV. Внесеня членів. 404 2—3

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ
О. А. Олесницкий. *Іван Радулюк.*

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТИ въ „ДНѢСТРѢ".

ДНѢСТЕРЪ	Товариство взаимного кредиту, стоваришене зареєстроване съ обмеженою порукою у Львовѣ, Ринокъ ч. 10, домъ „Просьвѣты".
ДНѢСТЕРЪ	принимае вкладки щадничї и опроцентовує ихъ по 4% вбдъ ста. Станъ вкладокъ 31 грудня 1901 900.185 К, 53 с. на 1.063 книжочкахъ.
ДНѢСТЕРЪ	удѣляє своимъ членамъ позичокъ на вексли скрипты за интабуляцією або при вѣдповѣдной поруцѣ на 5½% и 1% додатку на кошты адмін. Сплату позичокъ розкладае ДНѢСТЕРЪ догодно такожъ до 10 лѣтъ. Членомъ може бути тѣлько членъ обезпеченый въ ДНѢСТРѢ вбдъ огню. Удѣлъ членьскій выносить 50 К, вписове 2 К. Удѣлы вплачений по день 31 грудня 1901: 81.169 К. 37 с. Членовъ було 2.006. Станъ позичокъ: 869.345 К 04 с.
ДНѢСТЕРЪ	удѣляє рѣкрѣчно зъ чистого зыску датки на публичнї добродѣйнї руски цѣли — на церкви, бурси, школы и т. д. — До кінця року 1901 удѣлено 8.840 К. 54

Информациї въ справахъ позичокъ удѣляють агенты и Дирекция.

Лїцитация.
Дня 10. червня 1902 р. о 2. год. з полудня відбуде ся лїцитация на предприємство будови нового мурованого дому мешкального для пароха **в Коршові коло Коломиї.** Стациа зелїзничка і почта в місци. — Інтересовані предприємцї могуть в означенім часі зголосити ся в уряді парохіальнім.

Від комітету парохіяльного в Коршові: *о. Августин Левицкий*, председатель. 397 3—3

ТЯҐНЕНЄ
НЕВІДКЛИЧНО
Передпослїдний тиждень
ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по 1 короні поручають:
Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Клярфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і син, Яков Штрот, Сокаль і Лілїєн, Самуелі і Ляндав.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученєм 10%. 340 9—?

Вже вийшов!
Дамский Молитвеник
ОСАННА ВО ВИШНИХ
в двох виданях т. є. етимольоґією і фонетиков формату 7×10 с/т на велїновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах рїжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовлятн може в торговли Ґавгена Спожарского, в книгарни Ставропиґийского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 31—50

РОВЕРИ
найлучші, нові або уживані, а також всї прибори колярскі по найдешевших цінах набути можна виключно
в складі роверів
„Patria"
Львів ул. Сикстуска ч. 12.
154 10—10



Поручає всякі стампілї каучукові і металеві, Таблицї литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнизших цінах. 241 12—52

А. ЗІҐМАН
у ЛЬВОВІ
ул. Сикстуска ч. 14.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902,
[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ. приходить о годині	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп.	Поїзд особ. відходить о годині	ЗІ ЛЬВОВА
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потуг.
	6·20	з Черновиць (Ісаак, Ґалацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вик.	2·09	6·43	„ „ „ дв. Підз.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Бориса. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30		
	8·00	„ „ на дв. головний	2·55	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Рави руской		9·15	до Янова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	10·25	з Ряшова, Любачова	2·40	10·30	до Черновиць, Ісаак
	11·55	з Станиславова [Кересмезе, Потучор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	1·23	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·20		з Підволочиск, Кончинців на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·35		„ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Під.		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачева
	6·35	„ „ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	6·40	з Черновиць, Ісаак			
НІЧ			**НІЧ**		
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в будні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Черновиць, Букаренту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10	до Сокаля і Рави руской
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Під.		9·20	„ „ „ дворець Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ісаак, Чорткова
	8·14	з Підволочиск, Кончинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	8·35	„ „ на дв. гол.		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано. 38

Час середно европейский рїжнить ся від часу львівского о 36 минут, а именно 12 год. часу середньоєвропейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформационне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красіцких ч. 5) удїляє пояснень в справах зелїзничих, продає білети всякого рода і розклади їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор Д-р Володимир Охримович. Накл. в фабр. Черняньскої. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Дашкевича.

Ч. 116. Львів, Субота 25 Мая (7 Червня) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годинї по полудни. Яко літературний додаток допускає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаусмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік . . . 32 к. — *за границею:* 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну отрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поданя і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за отрічку.

Дурисьвіти і обманці.

Назвати річ по імени, сказати, що біле — то біле, а чорне — то чорне, ніколи не є гріхом. За те той, хто уживає слів на те, щоби закрити, затемнити правдиву істоту річи, — хто на біле каже, що воно сїре, а на чорне каже, що воно також сїре, той не все є вільний від гріху — а тяжкого, дуже тяжкого гріху супротив народа допущає ся той, хто в такий спосіб поступає в справах публичних, в справах народних. Ми не хочемо мати того гріху на совісти і длятого мусимо назвати річ по імени, — мусимо назвати дурисьвітів і обманців — дурисьвітами і обманцями. Робимо се не для догожденя „партийним пристрастям" і не для того щоби у нас була вже така „скудость" висловів або таке „полное одичаніе нравовъ", щоб ми не були в силї знайти „делікатнійших" висловів. Ми робимо се длятого і виключно длятого, що нашим найсьвятійшим обовязком є викривати і демаскувати мантійства і обманьства, вимірені на шкоду нашого народу, а не вільно нам закривати їх „делікатними" слівцями" перед очами суспільности.

Маємо тут на думцї мантійства і обманьства, на які пустив ся москвофільский табор при нагоді послїдного „генерального собранія общества „Русская Рада", яке відбуло ся минулого тижня у Львові і про яке ми вже минулої суботи коротко наших Читателїв поінформували.

Тепер лежить перед нами вже повний „офіциальний" звіт „Галїчанїна" про се „политическое собраніе" разом з усїми ухваленими на тім „собранію" резолюциями і длятого аж тепер можемо відслонити москвофільські хитрощі в цілій їх наготї.

Сї хитрощї, або назвавши річ по імени, сї мантійства і обманьства, є троякої категориї.

По перше, москвофіли на своїм собрані и „ухвалили сьвідомо цілий ряд резолюций, що стоять в яркій суперечности з їх дійсною роботою і з їх дійсними намірами, а зробили се тілько длятого, щоб закрити свої дійсні наміри і правдивий напрям своєї роботи.

По друге, москвофіли ухвалили на своїм „собраніи" цілий ряд резолюций неясних і між собою суперечних, опять тілько на те, щоб в мутній водї рибу ловити.

По трете, москвофільска праса подала неправдивий, сфалшований звіт про „собраніе" свого табора, і знов тілько на те, щоби люди не знали правдивого стану річи.

I.

На „генеральномъ собраніи" ухвалили москвофіли 15 резолюций в справах загально-політичних, а 11 резолюций в справах шкільних.

В резолюциях політичних від 1)—9) домагав ся „генеральное собраніе „Русской Рады" единодушно": 1) перестрою Австриї на основі автономії народностий, 2) змінн ворожої Русинам системи в Австриї; 3) утворення з частий Галичини і Буковини, заселених Русинами, окремої національної области з окремою адміністрациєю і окремим соймом; 4) справедливого виконуваня законів, поділу Галичини на часть польску і руску, „введенія для русской части край русского языка (якого? чи „малорусского" нашого, „чи" „великорусского" (московского) чи „язичія?") во внутреннемъ и внѣшнемъ дѣлопроизводствѣ всѣхъ вѣдомствъ", загального, безпосереднього і тайного голосованя при всїх виборах; 5) викупна хлопских довгів, податкової реформи, „мінїмум екзистенциї", удержавненя желїзниць, антик, горівки, нафти, камінного угля, і сїрничок; 6) заложенє хлопского банку; дальше в 7) резолюциї протестує ся против законопроектам о рентових посїлостях і окружних громадах а в 8) резолюциї вискалує ся руским соймовим і парляментарним послам признане за їх діяльність і взиває ся їх до частих і повних справоздань з своєї діяльности перед виборцями.

Як бачимо, всї ті доси вичислені резолюциї дословно або майже дословно взяті з нашої народної (національно-демократичної) програми ухваленої в грудню 1899. на нашім Народнім З'їздї, та з резолюций поухвалюваних на рїжних вічах скликуваних нашим сторонництвом. Очивидно москвофіли на своїм „собраніи" анї словом не спімнули, що наведені висше постулати взяті з нашої „Народної програми", взяті від „проклятыхъ и куцохвостыхъ украинцевъ и фонетиковъ". Ще труднійше було москвофілам признати ся до того, що такі постуляти, як автономія народностий і автономія церкви, як загальний прогресивний податок і мінїмум екзистенциї, як удержавненє копалень угля і т. д. мають будь-що-будь „соціалистическую подкладку" і „радикальный оттѣнокъ" та що ті постуляти приймили ся і розширили ся серед нашої суспільности власне завдяки тим „крайнимъ элементамъ", про котрих говорило ся на „генеральномъ собраніи", що они „чужды нашому народу", що они „цвѣтъ", котрий „не выросъ изъ народной почвы", що они спричинили „вырожденіе украинофиловъ", що они репрезентують „направленіе, угрожающее культурнымъ паденіемъ русскому народу въ Австро-Угорщинѣ, — направленіе которое поборивати считаетъ „русско-народная" (сирїч: москвофільска) партія своимъ священымъ долгомъ въ виду русского народа".

Се одно було би вже обманьством, що москвофіли строять ся в чуже пірє. Та се обманьство було би ще маленьке і нешкідливе. Ми зовсїм не гнївали би ся за сю „літературну крадіж" москвофілів, сповнену на нашій програмі; противно, ми булиб дуже раді тому, що наші програмові постуляти, хоч і не під нашою етикетою, всеж така здобувають собі прихильників навіть серед наших ворогів, навіть серед найтемнійших, найобскурнійших кругів нашої суспільности.

Та ба, ми не такі наївні, щоби в таку річ так легко повірили і нею тїшили ся. Ми знаємо дуже добре, що се пірє, в яке пристроїли ся москвофіли на „генеральномъ собраніи" зовсїм не виросло з їх шкіри, анї до їх шкіри не приросте; ми знаємо, що москвофіли пристроїли ся в чуже пірє тілько длятого, щоби наш нарід не скоро пізнав, що се за „птиця", — ми знаємо, що москвофіли украли від нас наші програмові постуляти не длятого, щоб їх взяти за свої, але на те, щоб мати в руках оруде до сповненя нового злочину, нового обманьства на нашім народї.

Хто читає „Галичанина" і „Русское Слово" і умів льогічно мислити, той нїяк не увірить, щоби ті самі люди, котрі з завзятем і з „восторгомъ" боронять і славословлять національний гнет і централїстичну, обединительну політику російскої деспотиї, — щоби ті самі люди ті обединителї на серийо і по щирости клали в основу своєї політичної програми автономію народностий.

Хто читає „Галичанина" і „Русское Слово" і умів льогічно мислити, той нїяк не увірить, щоби ті самі люди, котрі з таким завзятем і „восторгомъ" боронять і славословлять жандармско-поліцийний абсолютизм в Росиї а з цинїзмом висьмівають всякі змагання найлїпшої части російскої суспільности до виборенн політичної свободи в Росиї, котрі не можуть собі уявити нашого народа „без холопа і без пана", котрі називають себе консерватистами і тим величають ся, — щоби ті самі люди, ті кнутопоклонники на серийо і по щирости бажали собі знесеня виборчих курий і заведеня загального, рівного і безпосереднього голосованя при всїх виборах — та шанованя виборених вже свобід конституциїних.

Хто читає „Галичанина" і „Русское Слово" і умів льогічно мислити, той нїяк не увірить, щоби ті самі люди, котрі з таким завзятем і „восторгомъ" боронять і славословлять державне російске православіе, „Святѣйшій Синодъ" і его оберпрокуратора, котрі з таким цинїзмом висьмівають змагання американьских Русинів і лїпшої части нашого духовенства до визволеня рускої Церкви з під кормиги латинства і римскої Пропаґанди, — щоби ті самі люди, ті „візантиниці" на серийо і по щирости хотїли автономії і свободи рускої Церкви.

Хто читає „Галичанина" і „Русское Слово" і умів льогічно мислити, той нїяк не увірить, щоби ті самі люди, котрі представляють розруху руских (українських) селян в Росиї як виплив заграничної, нїмецкої аґітациї, а не як виплив голоду і нужди, котрі кумають ся з польскими шляхтичами і кинять собі з нашого ідеалу „Украіни без холопа і без пана", котрі на своїм „генеральномъ собраніи" не здобули ся навіть на реферат про економічне положенє народу, котрі на тім „собранію" анї слівцем не спімнули про еміґрацию нашого народу за море та про потребу парцеляциї, котрі в той спосіб повели дискусию на своїм „генеральномъ собраніи", що збаламучені нею мужики (— щасте, що їх там не богато було — говорили не про свою біду і нужду, не про брак землї і зарібку, не про гнет політичний і економічний, під яким стогнуть, але про „куцохвостую фонетику", та про „украіноф", котрі бутьтоби на те підбурюють хлопів, щоби люди томили ся по криміналах, — щоби ті самі люди, ті аліянти польских шляхтичів на серіо і по щирости хотїли податкових і аґрарних реформ в користь нашого мужицтва.

Хто читає „Галичанина" і „Русское Слово", і хто умів льогічно мислити, той нїяк не увірить, щоби ті самі люди, котрі на своїм „генеральномъ собраніи" — так як оно описане в „Галичанин-ї" і „Русско-м Слов-і" — не сказали анї одного слівця, що могло би вразити галицко польских верховодів, і не ухвалили анї одної резолюциї, противних їх русиноїдної політики, — котрі „считаютъ своимъ святѣйшимъ долгомъ" поборивати направленіе" нашої преси, а котрі в своїй пресї мовчать мов закляті на русиноїдні напасти „Dziennika" і „Gazety Narodow-ої" а що більше адмірують ся і передруковують ся взаїмно і обмінюють ся статями і допісями, — котрі зломили солїдарність в справі університетскій, котрі кадають калюмнії на рускі ґімназиї, а своїх дїтий посилають до польских і нїмецких, — щоби ті самі люди, ті аліянти шовіністичних русиноїдів на серийо і по щирости хотїли висвободженя нашого народу з під шляхотско-польскої кормиги.

Як бачимо, всї політичні резолюциї, ухвалені москвофілами на їх „собраніи" почавши від першої до девятої стоять в суперечности з тим, що москвофіли роблять, говорять, і пишуть і з тим, чого вони хочуть, до чого змагають. Спитаєте: длячого-ж москвофіли ухвалюють резолюциї, що противлять ся їх поглядам і змаганям, длячого домагають ся річий, котрих самі не хочуть і против котрих воюють? Відповідь проста: вони знають, що ті домагання, ті постуляти, хоч як їм противні, є постуллатами цілої нашої суспільности, цілого нашого народу і коли би вони тих постулятів не ухвалили, то стратили би ґрунт під ногами, то від разу „зарізали би ся" в очах народу.

Москвофіли ухвалили постуляти вичислені від 1—9 виключно тілько на те, щоби не відпали від них ті їх сторонники, котрі не знають, що роблять, і котрі беруть ті постуляти на серийо, по щирости (ті очевидно не є обманцями, а тілько обманеними!) — дальше длятого, щоби мати вудку на хлопів, — а вкінци на те, щоби був якийсь місток до консолїдациї з „умѣренными и благорозумными украинцами".

Очевидно, на той місток нїхто вже нині не дасть ся звабити, бо нині вже кождий, хто читає „Галичанина і Русское Слово" і умів льогічно мислити, зрозумів, що то не місток, але калужа, що то не резолюциї і постуляти, але одно велике мантійство і обманьство; бо нині вже кождий зрозумів, що те, що у нас є лицем, у них є маскою, що у нас є сьвятим прапором, у них є орудем злочину!

Борба о громадскі додатки.

Нагле внесенє пп. Романчука, Дашиньского, Кремпи і тов. о виплату громадских додатків від доходового податку за виконуване права пропінациї галицким пропінацийним фондом за лїта 1893 до 1897 — звучить дословно:

До року 1889 право пропінациї в Галичинї було власностию домінїкальної посїлости, котра за виконуване сего права платила заробковий і доходовий податок.

З 1890 роком право се на підставі краєвого закона з 24 цьвітня 1889 перейшло на край, згляднo на галицкий пропінацийний фонд. В наслїдок того сей фонд також оплачує оба ті податки, именно так, як се перед тим робили приватні властителї; именно платять, з огляду на се, що право нарендовує ся, на підставі розпорядженя міністерства фінансів з 30 серпня 1850 ч. 19834, арендатори заробковий, а фонд яко властитель доходовий податок.

На підставі §. 78 галицкого закона громадского з 12 серпня 1866, В. з. к. ч. 19, всї податники суть обовязані платити громадскі додатки від приписаних їм в громадї безпосередних податків. Так отже і пропінацийний фонд має платити ті додатки від оплачуваного ним доходового податку.

В 1890 році пропінацийний фонд зачав дійсно платити ті додатки, але тілько у Львові, де сей податок був приписаний. Тим часом инші громади також зголосили ся по ті додатки а ц. к. міністерство фінансів розпорядженями з дня 22 лютого 1892, ч. 38642 і з 10 жовтня 1892, ч. 31456, зарядило, що податки пропінацийного фонду мають бути від 1893 року приписувані не в громадї міста Львова, але в поодиноких податкових громадах, в котрих право пропінациї виконує ся.

Дуже богато громад доперва тепер довідало ся о сім правї на додатки від приписаного у них податку пропінацийного фонду і они тепер зголосили свої претенсиї. Однак ц. к. дирекция галицкого пропінацийного фонду зачинає робити рїжні трудности і заявляє готовість виплати залеглих додатків що найбільше в дорозї добровільної угоди з 10-процентовим опустом.

З огляду на се, що всї заміти ц. к. дирекциї пропінацийного фонду не мають нїякої правної підстави,

з огляду на се, що обтяганє 10% цілої квоти цілком не є оправдане, а навіть пропінацийний фонд обовязаний заплатити громадам проценти від незаплачених доси сум, чого однак громади не домагають ся,

з огляду на се, що через неузасаднений законно упір ц. к. дирекциї пропінацийного фонду громади мусїли би процесувати ся, що будо би некорисне так для громад, як і для пропінацийного фонду,

з огляду на се, що галицкі громади, особливо сїльскі громади дуже часто суть несьвідомі і безрадні і о своїм правї або цілком нїчого не знають, або не знають як его використати,

з огляду знов на се, що ті громади в більшій части суть дуже бідні, і тілько дуже великими додатками до податків можуть покрити свої найконечнійші потреби,

підписані ставлять слїдуюче нагле внесенє:

Висока палата зволить ухвалити:

„Взиває ся ц. к. правительство, аби оно безпроволочно наказало ц. к. дирекциї галицкого пропінацийного фонду виплатити громадам з уряду і без нїякого обтинаня суми залеглі за лїта 1893 до 1897 додатки від доходового податку за виконуване права пропінациї".

Під формальним взглядом вносить ся відіслане сего внесеня до буджетової комісиї

☞ Найлїпші французькі папериї циґаретові

„LE GRIFFON" Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 158 13—26

Найлїпші французькі тутки циґаретові ☜

з тим, що она має здати справу еще перед кінцем теперішної сесії.

Відень дня 3 червня *Романчук, Дашинський, Кремпа* і 22 товаришів.

Спільні делеґації.

На вчерашнім засіданю австрийскої делеґації відчитано дуже богато інтерпеляцій і приступлено до дальшої дискусиї над військовим ординарієм. По промовах кількох Німців забрав голос

д. Барвіньский.

Мимо всяких запевнень о мирі, стоїмо так узброєні, як би ми мали в короткім часі розпочати війну. Населенє в такім критичнім положеню економічнім, що мусить від уст відоймати собі, аби заплатити податки. Військовий заряд повинен бодай завести певні ощадности. Бесїдник заявляє ся за реформою військової процедури карної і против варварских кар у війску. Домагає ся реформи приписів о урльопах для офіцирів і вояків, розширеня в части вже заведеного відпочинку недільного для вояків. В кінци заявляє ся за дволїтною службою військовою, за управильненем віддаваня військових достав краєвим продуцентам.

Д. Герольд.

Репрезентант Чехів, Герольд заявляє, що Чехи будуть голосувати против військового буджету з річевих причин і тому, що не мають довіря до правительства. Супротив лихих фінансових відносин населеня, теперішна пора найменше надає ся для реформи узброєня армії. Навіть при найбільшім патріотизмі треба міродатним чинникам дораджувати, аби в військових видатках поступати ощаднійше. Військовий заряд повинен би передовсїм старати ся о се, аби армію зробити популярнійшою. До того могла би також причинити ся реформа військової процедури карної.

Офіцири повинні не лиш розуміти язик полку але і вповні володіти ним. Придїлюваним офіцирів до полків, котрих язиком не володіють, прямо викликує ся в полку національну ненависть. Армія винародовляє також богато офіцирів і їх родини. Коли якому офіцирови впишуть в лїсту, що він в родині говорить по чески, то его певно перенесуть до Галичини або Буковини, котрі то краї уважають за карні кольонії для офіцирів. Бесїдник годить ся на се, аби жаден військовий не займав ся політикою, але се обовязує також міністра війни. Міністер війни також не повинен робити ніякої політики, отже і національної.

Д. Бин.

Сей делеґат просить військовий заряд о видане заряджена, аби при збіговиськах і грізних демонстрациях, як послїдні розруси у Львові і Терстї, маиліхерів уживано тілько виняткова, а товпу атаковано передовсїм шаблями.

На внесене Барвіньского ухвалено всї внесені петиції предложити до дискусиї без письменного справоздання і на тім засіданє перервано.

ТЕЛЄҐРАМИ.

По війні.

Претория. По підписаню протоколу Кіченер приїхав до табору бурских делеґатів в Вереніґінґу і у виголошенїй до них промові хвалив їх хоробрість і цивілїзований спосіб веденя війни. Заразом запевнив їх що Анґлія зробить все можливе для культурного і економічного піднесеня знищених війною країв. Вота видав до Бурів проклямацию, в котрій взиває їх, аби від тепер були льояльними горожанами Анґлії.

Капштад. Фуше, оден з найзавзятїйших командантів, про котрого говорено, що він оден може відкинути услівя мира і удержить дальше революцию в Капляндї, капітулював. Девет розіслав своїх висших офіцирів до команд, аби донесли їм о заключеню мира, а сам поїхав до Преторії.

Лондон. При дискусиї в палаті послів над предложеном, аби Кіченерови призвати дотацию 50.000 ф. ш. Ірляндець Раймонд сказав, що Кічепер займе в історії місце яко хоробрий муж, котрий провадив війну з жінками і дітьми. — Яку вдячність відчувають Анґлійці для Бурів за се, що они нарештї згодили ся на заключене мира, найлїпше доказує се, що лондоньскі дневники взивають до складок для Девета, котрого маєток в наслїдок війни цїлком знищений.

Брукселя. З винятком одного Лєйдса, Анґлія хоче відвезти до вітчини всїх европейских представителїв Бурів, під услівем, що Крїґер осяде в своїй фармі.

Париж. Вчера вибрано Бріссона дефінітивним президентом палати 326 голосами на 503 голосуючих. Білих карт віддано 106.

Зачарований скарб.

(Справа Гумберт-Краферд.)

Після Драйфусової афери, що так довго потрясала французскою републикою і в напруженій цїкавости держала весь сьвіт, не довго прийшло ся ждати на сьвіжу пригоду, що від місяця звертає на себе увагу Франциї і цїлого цивілїзованого сьвіта. Хоч не буде вона мабуть мати такого політичного значіня, як Драйфусова або як давнїйша славна „Панама", то у всякім разї сьвідчить вона зарівно, як тамті, о моральнім западі французскої суспільности, головно-ж т. зв. суспільної ієрархії. Поири тім сьвідоцтві блїдають повісти Золї; а рафінована помислова вість, якою визначили ся автори і заразом актори сеї найновійшої драми, перевищає чи не все, на що здобулась не то шахрайска вигадливість колишних панамістів, але й поетична фантазия таких повістярів, як С'ю або Д'юма. Драма ся має титул: „Гумберт-Краферд" або „Сто мілїонів пані Гумбертової"; ми її назвали „Зачарованим скарбом". Першу ролю грає в ній пані Гумбертова, невістка колишного міністра судівництва Густава Гумберта, що помер в р. 1894. Визначну обіч неї ролю помічників має богато видних людей, почасти навіть високих достойників людей державних; розвязка драми висить тепер над ними мов меч Дамокла, оскілько вони не встигли ще перебратися там, де нїсть печалї. Виступають на сценї — що найзамітнїйше — також люди, котрих нема й ніколи не було на сьвітї. Ансамблю довершує вкінци тьма обурених і матеріяльно зруйнованих, межи ними також навіть поважні банки. — Але приступім до самої річи. Як старинні грецкі траґедиї опирають ся на традициї про рід головних дїлаючих в траґедиї осіб, так і ся новочасна драма має, так сказати, підклад і перше жерело своє в родовій традициї. Длятого розкажемо насамперед дещо про рід і походженє пані Гумбертової.

В р. 1855 купив якийсь старший чоловік винницю в однім селї Гасконії зо дві милї від Тулюзи за 70.000 франків. Ніхто его не знав; він сам не говорив нїчого про свою минувшість; згадував лише, що єму належить ся велика спадщина з Іспанії і що на рахунок тої спадщини дістав ті гроші, за котрі купив винницю. Звав ся він Доріняк (Daurignac). Жив там також господар Кацеля і мав три доньки; тілько ті доньки були властиво дїтьми одного сїльского мілїонера-скупяги, котрий навіть не вимірав ся їх. З одною з них оженив ся на старість Доріняк. Коли той мілїонер помер в р. 1869, лишив свої півтора мілїона одній лише з тих доньок, з котрою оженив ся був якийсь Dupuis, а вона з того по добрій волї дала сестрі, Доріняковій, 10.000 фр. Однако Доріняк не покидав своїх претенсий до спадщини по природнім батьку своєї жінки. Таким чином була то вже друга претенсия до великої спадщини. В тім часї осїв в сусіднім селї бувший професор прав з Тулюзи. Доріняк познакомив ся з ним і часто навідував ся до него та нараджував ся в справі своїх спадкових претенсий.

Хто був той Доріняк? Хто той професор? Доріняк малою дитиною найшов ся в р. 1801. в домі найдів в Тулюзї. Аж в 38 пізнїйше признала ся до него і дала єму своє родове назвиско вдова по годинникари, з роду Доріняківна. Вона, виходячи в р. 1806 замуж, вложила в контрактї при вінчаню заяву, що її родичі кудись виселили ся і вона не знає місця їх пробуваня. По тих то родичах своєї матери і надіяв ся Доріняк спадщини, вірячи, що вони десь в чужих краях мусїли доробити ся маєтку. Відомо лише, що він справдї провадив богато процесів в Португалії з людьми, що нїбито загарбали єму спадщину. Відомо також, що в р. 1882 оден сїльский учитель обняв управу якогось замку, що належав ся Доріняковi з якоїсь спадщини; тілько такого замку (Marcotte) нема в жаднім катастрі! Доріняк мав семеро дїтий. Віда у него настала така, що через довги мусїв свою посїлість продати і переніс ся до Тулюзи. Отже відомо також напевно, що тогдї мав якусь значну ренту, тілько з якихсь загадкових причин не міг з неї користати. Его донька Тереса часто заставляла ті рентові папери; в р. 1877 заставила оден, що звучав на 100.000 фр.

А професор? Був то Ґустав Гумберт, пізнїйший міністер судівництва, віцепрезидент сенату, президент найвисшого трибуналу. Він так переняв ся вірою Доріняка в мілїонові спадки, які его ждуть, що мабуть ся віра сталась опісля товчком до близкого посвоячена обох родин; син Гумберта Фридрик оженив ся з Терезою Доріняківною, а оден з синів Доріняка оженив ся з донькою Гумберта. Та сим ми вже троха за далеко забігли в сповіданю, так що мусимо ся вернути дрібку взад.

В р. 1883 починають здїйснювати ся надії Доріняків і мабуть... і Гумберта. В тім році помер десь якийсь американьский мілїонер Роберт Генрик Краферд (Crawford) і лишив сто мілїонів франків. Дивна річ: не лишив найменшого недвижимого майна, а самі тілько цінні папери та готівку; нїхто его не знав, нїхто не знає, де помер, де лежить. Але лишив тестамент, і то списаний на стїнї чи на марморовім столї з датою „Ніцца, 6 вересня 1877"; в тестаментї тім весь маєток записав сїльскій дївчинї, знаній нам уже Терезї Доріняківній, котра, ставши мілїонеркою, прозвалась по шляхотски „d' Aurignac" та з поміж женихів вибрала Фридрика Гумберта. Передовсїм купила вона в Парижи при улици de la grande Armée пишну палату від польского кн. Браніцкого, на котрій виписано „Pro fide et patria", величавий замок коло Мелюну (Melun) і сїльску посїлість коло Нарбонни. Готівки від Гумбертової не жадано, бо мілїоновій дїдичцї можна пождати, особливо коли о цїну купна не дуже торгувала ся.

В тім одної днини, як каже Гумбертова, являють ся у неї два незнані панове; вони назвали себе Робертом і Генриком Крафердами, братанчами покійного Роберта Генрика Краферда і наказали ся писаним тестаментом свого стрика. Той тестамент мав тую самісеньку дату, що перший, а назначував спадкоємцями по рівній части обох братанчів і Марію Доріняківну; заразом зобовязував обох братанчів, що мають злożити у Франциї такий капітал, з котрого би Тереса Доріняківна мала забезпечену досмертну місячну ренту по 30.000 фр. Але панове Крафорди кажуть: „Нам не залежить нїчого на грошех, бо кождий з нас має і без того по 200 мілїонів фр. власного майна. Наш дядько бажав очивидно тїснїйшої злуки Крафердів з Доріняками. Коли Тереса вже замужна, то ми хочемо руки Марії; нехай собі вибере одного з нас." На те пані Тереса каже: „Марія ще малолїтна; повнолїтною стане аж за півтора року." Крафорди пристали пождати півтора року, лише за жадали, щоби до того часу спадщина остала непарушена в секвестрі Гумбертової. Опечатано мілїони печатками Крафердів і Гумбертової і лишено їх в касї пані Тереси.

Вірителї Гумбертової ждуть спокійно, бо півтора року — час недовгий; дають навіть дальше гроший, кілько лиш душа пані Тереси забажає. Минуло півтора року, тогдї приходять по грошї. Але хто збагне серце дївоче! Марія не хоче жадного з Крафердів! На те Краферди цїлком розумно повідають: „Як нї, то нї!" і роблять нову угоду. Гумбертова показує своїм вірителям письмо, підписане в Парижи д. 9 грудня 1884 обома Крафердами, а два днї пізнїйше також і нею самою та її чоловіком: Краферди зрікають ся раз на все спадщини на користь Гумбертів, лише вимавляють собі по три мілїони для кождого. Вірителї заспокоєні ждуть дальше, поки Гумбертова сплатить Крафердів і цїлком свобідно стане роспоряджати останими 94-ма мілїонами, та дальше дають грошi.

Отут починає ся найцїкавійший акт другий драмату і тягне ся близко 20 лїт, та аж тепер прийшло до акту третого, до розвязки. В р. 1885 внесли Краферди позов против Гумбертів, домагаючися уневажненя угоди з д. 9 і 11 грудня 1884, бо — кажуть — крім тої письменної угоди зробили заразом ще й устну, після котрої Марія Доріняківна мала віддати ся за молодшого Краферда. Розумів ся, що Гумберти мусїли боронити ся, а при французскій застарілій процедурі цивільного процесу ще й доси процес той не скінчив ся. Замітна при тім річ, що обох Крафердів за весь час процесу нїхто нїколи не бачив в судї; навіть нїхто не знав, де вони обертають ся. Вони дають адвокатам повновласть і інструкциї, присилають гроші і подають свої адреси; але всї ті адреси оказують ся завсїгди хибними. А за той час мілїони мусять лежати нетикані в касї Гумбертової! Вірителї-ж не тілько не дістають своїх гроший, але й пожичають без кінця дальше, бо мілїони пані Гумбертової — річ ясна як сонце — цїлком певні. Таким чином довги Гумбертової виносять тепер щось над 75 мілїонів фр.; а пишуть, що богато вірителїв доси й не зголосило ся з своїми претенсиями. Між вірителями є не лише люди приватні і лихварі, але й перші банкири та банки Франциї з поважними претенсиями, виносячими по кілька мілл. фр. Одного з тих банкирів, котрому Гумбертова винна 7 мілл. фр., недавно замордовано; двох відобрало собі життє, бо бачили свою руїну; оден десь пропав без вісти.

Що-ж робила Гумбертова з такими грішми? Купувала замки, уладжувала їх по великопанськи, громадила в них скарби штуки, набувала великі простори в Африці, в Аргентинії, заложила дневник, захист для знемощілих сьвящеників, асекураційне товариство, для котрого дістала навіть благословеньство папи. Врештї вона не тілько пожичала гроші; вона й сплачувала довги, бо її доходи виносили мілїон франків чверть річно. Тим лекше приходило їй робити нові довги. Як кольосальними сумами вона обертала, показує ся з того, що за весь час, як обчислено тепер, пустила в оборот векселїв на 702 мілл. фр.

Але й найдовший процес мусить же раз скінчити ся. Вже перед кількома роками теперішний президент міністрів Вальдек-Руссо, заступаючи в судї одного вірителя Гумбертової, высказав свій сумнів, чи взагалї є які мілїони в касї Гумбертової, та був цїкавий побачити їх; та суд після обовязуючої процедури не мав права вдоволити тому бажаню. Коли Гумбертова виграла всї процеси з Крафердами, так що вже тілько виплатити би їм ті шість мілїонів а осталі 94 увільнити вже раз з заклятої каси: тогдї вона подав до суду просьбу, щоби їй окремо ще дано на се дозвіл. І анов з'являють ся Краферди з протестом та зволїкають рішенє. Сего вже людям за богато; прилюдно і голосно допоминають ся того, чого бажав уже раз Вальдек-Руссо. Дня 6 мая відбула ся розправа з одним вірителем Гумбертової, котрий жадав від неї звороту марних 130.000 фр. На его домаганє рішив остаточно суд заглянути до каси Гумбертової, перечислити і списати ті мілїони, опечатати їх назад і віддати Гумбертовій в дальший секвестр. Ну, і каса показала ся... пустою!

(Конець буде.)

Допись з Праги.

(„Українська Громада". — Вічє в справі основаня нових славянських університетів. — Преса чеська о наших справах.)

Перший місяць минув отсе від хвилї отвореня „Української Громади" в Празї. Не від річи буде проте, після мові гадки, зіставити коротко її дїла, приглянутись близше житю, яке у ньому досї велось. Позаяк в „Українській Громадї" — централїзуєсь головно житє та праця укр.-руської молодїжи академічної — то огляд дїяльности сего товариства, — буде заразом добрим причинком до звіту праці та жизні вже і самої молодїжи.

„Українська Громада", — се одиноке (крім чеських) товариство славянське, яке, помимо того, що опираєсь головно на молодїжи академічній, — має свій приватний льокаль. Всї инъші — (польске, болгарське, сербське, „галицко-русске") — тинають ся по кавярнях. Членів має „Громада" 39. — Надто, як підніс я вже в попередній дописи, товариство наше має поважне число (до 20) своїх сталих гостий, у яких склад входять крім слухачів і одної слухачки університету, — також (і то головно!) наші галицкі еміґранти-робітники і вояки. Кождого дня о всякій порі навідують Громаду пражські поселенці, сходять ся на відчити, та на переглянене часописий, яких є тут 18.

Важним чинником жита Укр. Громади є безперечно бібліотека, заснована дарами ш. авторів (проф. д-ра О. Колесси, проф. В. Лепкого), поодиноких членів товариства і приватних осіб (головно тов. Желехівського окінч. ст. гірничої академиї в Пшибрамі), закупленим поодиноких творів самим товариством, та більшим даром тов. „Ватри". Бібліотека ся має тепер 117 творів в 177 томах.

З черги приступаю до фінансової сторони. Після послїдного справозданя видїлу товариство розпоряджає такими сумами:

1) каса фонду оборотового:
прихід до дня 1. VI. . . . 372 К 41 с.
розхід „ „ „ . . . 100 К 48 с.
зістає 271 К 93 с.

2) каса фонду запомогового виносить: . . . . . 115 К 55 с.
наразі є в ньому 44 К 80 с. готівкою.

Здають ся не потребую пояснювати хосенности такої інституциї як запомоговий фонд.

Се був би звіт, — сказатиб так, зі сторони технічної, матеріяльної. Се все — тілом „Української Громади" — душею її: научний кружок, осередок умової праці товариства. До сего часу відбулись отсї відчити: з рамени научного кружка:

1) В. Гошовського: Ввід до жіночого питаня, 2) М. Лаврова: Націоналїзм яко прояв психольоґічний, 3) Б. Бучинського: Революційний рух в Росиї („Підземна Росия" Степняка), 4) Р. Цегельского: Кондензация ґазів, 5) О. Луцького: Фр. Ніцше, 6) Гр. Тимощука: Нїцшого: Theorie der ewigen Wiederkunft, 7) В. Гошовського: Ідея панславянська, 8) В. Бучинського: два реферати історичні, 9) Гр. Тимощука: Конфуций і Лаотсе, 10) Ол. Войцуна: реферат о Артистцї А. Крушельницького, 11) Броża (Чеха): Omladina česká. Надто мав т. Р. Цегельский (з рамени научного кружка) відчит в чеськім товаристві пільзненських академиків на тему: Сучасне положенє Русинів-Українців (головно в Галичинї).

Не вчислені тут відчити, які мали поодинокі товариші в рїжних товариствах академічних чеських — що перед отвореном „Української Громади". Дїяльність научного кружка, коли увзглядним так короткий час, приготовлюваня до кольлоквій (в 1-шім півроцї майже всї тутешні сецесіоністи їх зложили), мале число академічної молодїжи (наразі є в Празї 15) та всякі инъші перешкоди як пр. устроєне вечерниць в честь Т. Шевченка і т. п. — се найкрасший доказ живого руху в „Українській Громадї", й розцьвіту. — Додати годить ся, що „Громада" вступила в члени тов. „Просьвіта". Наразі роблять ся заходи, щоби видати в чеськім переводї брошуру Романчука: Ruthenen und ihre Gegner in Galizien. В тій справі порозуміваєсь „Українська Громада" з „Народною Радою", взглядно з п. Романчуком яко її головою.

Тільки о самім товаристві.

— —

Спімну ще о великім вічу пражськім, скликанім Пражанами в справі основаня нових славянських університетів. — Для нас оно о стільки важне, що справу укр.-руского університету референував т. В. Гошовський член „Громади". Не обійшлось nota bene без цїкавих епізодів. І так: від послів чеських промовляв член молодочеського клюбу Пантучек. В нещасливій своїй бесїдї, переривваній дуже часто всякими викликами, ш. пан посол не згадав о університеті укр.-руськім. Слухачі не дарували — дались чути оклики: a kde je universita rusinská? — to je slovanská vzajemnost!, і т. д. Пан посол гнеть скінчив а відтак звернувсь до дневникарів з просьбою, щоб они справили його мову заміняючи слова: словінський — на славянські — (університети) — бо він так властиво думав... На всякий спосіб — об'ява се характеристичний. Бідний пан Пантучек бояв ся Narodn'ich List'iв, яким трудно вимовити слово: rusinský. Але і сего вже по трохи приучують ся.

В чеській пресї обговорювано справи наші ось в яких часописях:

Орґан партиї рналїстичної: Čas помістив статю: (F. H.) Zuherské Rusi (стан просьвітний, тов. сьв. Василия). Той сам дневник (в н. 136) містить знаменну статю: Kdo je v Rusku větším pánem než car? — подаючи за жерело відповідне число „Громадського Голосу". Розказані тут розміри голоду російського. Сю статю перетолкував за Časom — словінський дневник: Slovenski Narod (Dva carja na Ruskem ч. 116). Надто находимо в Časi (ч. 147) прихильну для нас статю: Rusini a jejich nepřatelé v Haliči (переказаний тут зміст брошури Ю. Романчука). Часопись: Studentský Sborník (ч. 6) подав початок статї Льва Ганкевича: Rusinské studentstvo. Орґан соц. демократиї: Právo lidu помістив (за Дїлом) справоздане революційного руху хлопського на Україні,

Надто в кроніках кождого майже числа часописий: Slovenský Přehled, Hlidka і Hlas Narodu — находимо короткі нотатки про нашу лиху долю.

Прага 4. VI 902.

Остап Луцький.

НОВИНКИ.

Оповіщення:

— **Загальні збори філії „Просьвіти“ в Перемишли** відбудуть ся в пятницю, дня 13 н. ст. червня 1902 о годині 2-гій пополудни в салї „Руского дівочого Інститута“ зі слідуючим порядком дневним: 1) Справоздане уступаючого виділу; 2) вибір нового виділу; 3) внесеня і інтерпеляції. На зборах тих обговорити маємо справи дуже великої ваги, тому запрашаємо Вп. членів наших з усьої Перемищини: прибувайте як оден муж. А передовсїм Ви, браття хліборобы не відхиляйте ся від сего важного обовязку! За виділ „Філії Просьвіти“. *Д-р Теофіль Кормош.*

— **Руске Товариство педаґоґічне в Самборі** отварає в сім році від 17-го липня до кінця серпня **курс приготовляючий** для учеників, що заміряють по вакациях піддати ся іспитови до 1-ої кл. ґім. і на курс та 1-ий рік семинарії учительскої. — Зголосивші ся ученики знайдуть уміщене, удержане і науку в бурсї „Шкільної Помочи“ ім. сьв. Володимира В. за винагородженем 35 К за весь час; ученики о власнім вікті як також місцеві платять 10 К. Товариство постарало ся о фахові сили учительскі. Зголошувати ся у підписаних до 15-го липня. — Від філії Тов. педаґоґічного в Самборі. За Виділ: *Т. Біленький, о. М. Ортиньский, В. Котович.* [Другі П. Т. часописи просимо о повторене відозви.]

— **Велику прогульку** в околиці Львова задумують устроїти зараз по Зелених Святах два молодечі товариства: „Кружок укр. дівчат“ і „Січ“. Уладженем прогульки займає ся осібний комітет зложений з найбільш помислових членів-аранжерів так з „Січи“ як і з „Кружка“. Близші інформациї подамо небавом. Позавчерашна прогулька „Сокола“ до Лисинич випала дуже гарно. При військовій музиці танцї протягли ся до 11-ої в ночи. В перестанках сьпівав хор.

— **Жіноча спілка промислова „Труд“** у Львові оповіщує сим, що приймє до своєї відкрити маючої ся бурси шість дівчаток, що хотять навчити ся кравецтва жіночого і шитя біля. Петентки мають виказати ся, що укінчили вже тринайцятий рік житя і щонайменше четверту клясу школи народної. Товариство дає даром мешкане, опал, осьвітлене, науку і опіку, а за харч мають родичі доплачувати в першім році по 16 кор., в в першій половині другого по 8 кор. місячно; опісля дає товариство і харч зглядно плату після уздібнення і категорії в робітні до якої придїлена буде. Наука тревае три роки. — Письменні зголошеня з метрикою, сьвідоцтвом шкільним і заявою родичів, що з'обовязують ся платити додаток на харч вносити належить найпізнїйше до 30 червня 1902. — *Дирекція „Труду“.*

— **Дальші жертви на друкарню в Парані**: о. Е. Воляньский в Ходачкові мал. зібраних в церкві 5 К, о. П. Лобода з Глубічка 10 К, Ст. Сколоздра 2 К, др. М. Дорундяк 4 К, С. Стецура в Полохові вел. 2 К, Уряд парох. в Таврові 6 К, члени сторожи скарб. в Майдані 5 К, о. Н. Кейван в Ключеві від себе і парохіян 5 К, Парохіяне в Панасівці коло Бродів 8·90 К, І. Папірок 1 К, О. Ч. 1 К, разом 18·90 К, о. Т. Ковальский з Явча 1·20 К, о. Ів. Титар в Ганчовій 4 К, др. Ст. Чикалюк 5 К, о. Ґ Купчиньский в Кадлубисках з акафисту 7 К, о. А. Гриневецкий в Мельничу від себе і парохіян 7 К, Парохіяне в Щитівцах 6·10 К, К. Рогозиньский в Бучачи 2 К' о. Я. Яхно в Ваневі від парохіян 13 К, о. Негребецкий в Залїсю від парохіян 8 К. — Разом 107·20 К.

— **Краєва шкільна рада** оголошує, що устні іспити зрілости по вакациях пічнуть ся *в гімназиях*: в академічній у Львові (цїлі і поправки) дня 16. вересня с. р.; в IV. гімназії у Львові (I віддїл цїлі і поправки власного заведеня) дня 26. вересня с. р.; в IV. гімн. у Львові (II віддїл, поправки) дня 17. вересня с. р.; в вїмецкій гімн. у Львові дня 15. вересня с. р.; — *в реальній школі* у Львові (цїлі іспити і поправки) дня 18. вересня с. р. Зголошеня до іспитів і поправок приймають директори згаданих гімназий до дня 5. вересня с. р.

Замітки:

— **Польска арроґанция і москвофільске рабаївіе.** З Самбора пишуть нам: „Як ми доносили, самбірскі Русини готовили ся, щоби принять гідно свого Владику, о. Чеховича і в тій цїли завязав ся комітет з найповажнїйших Русинів, що звернув ся до ґімназияльного катехита о. Ґмитрика з прозьбою, щоби і руска молодіж ґімназияльна взяла участь в повитаню Епископа. Як там о. Ґмитрик інстанціонував у дирек тора Томашевского, звісного „приятеля“ Русинів, що з великої „любови“ до нас голосував у міскій раді против проекту поставити коштом міста трїюфальну браму для Епископа, — сего не знаємо; досить, що п. Томашевский взяв собі три дни до надуми, а потім заявив, що не позволить рускій ґімназияльній молодежи витати Епископа. По тій відмові мав п. Томашевский на стілько арроґанцкої безличности, що через о. Ґмитрика важив ся запросити Епископа Чеховича до себе на снїдане. О. Ґмитрик — як звичайно „твердий“, рад видко був прислужити ся своєму шефови та не сказавши про се нїкому з Русинів, запросив справдї Владику до хати першого самбірского русинаїдаіо. Чехович запрошене принив. Можна собі уявити, який жаль і обуреве на о. Ґмитрика зродили ся серед самбірских Русинів, за его раболїпний поступок“. — Ми від себе додамо, що нам цїлком не дивно, коли о. Ґмитрик так поступив. Се звичайна кацапска тактика! Та жаль нам, що руский Владика дав ся так необачно, і не поінформувавши ся у других тамущих Русинів, втягнути під дах проводира самбірских русиноїдів. Польский епіскоп певне не переступив-би порога чоловіка, що маніфестує ся ярким ворогом Поляків. Але і се правда, що польскі епіскопи вибирають собі на дорадників і інформаторів певних людий і щирих патріотів, а не вторичних ренеґатів. У нас люсь на виворіт ніж у людий: як раз найбільш вплывові церковні становища, катехитури і т. д. обсаджує ся ренеґатами або крайними амфібіями. А потім се мстить ся...

— **Руски сьвященники і русиноїдний біскуп.** До „Руслана“ пишуть з Тернополя: В суботу переїздив архиепископ Більчевский через Тернопіль. Як звичайно у таких случаях, завізвав староста обіжником усїх начальників властий, щоби явили ся на пероні двірця привитати свого архипастиря. З Русинів запрошено о. Громницкого яко пароха — тож він і явив ся на двірци, хотяй а уваги на аґресивне поведене польских ксьондзів можна було супокійно сидїти в хатї. Коли однак о. Громницкого можна ще якось оправдати — то вже нїяк не можна сего зробити зглядом о. Бородайкевича. Нїким непрошений пхає ся той тихий а заїлий кацап, щоби лише заманїфестуватись яко „porządny“. І се знов катехит, а ще до того рускої ґімназиї! Поява о. Бородайкевича на двірци зачудувала навіть Поляків — тож мимо волї міркував кождий, чого він там упхав ся. Тодї о. Бородайкевич, щоби як-так вияснити немилу для него ситуацию, пояснив присутним, що тернопільскі „тверді“ тепер „русско-народная партія“ вислала его, яко депутата. П. староста почувши се, змінив відразу фронт і оказав, як міг, свою ласкавість „маститому“ депутатови. І так о. катехит вдоволив бажаню свого серця, що свою партию представив від разу як „благонадьожну“, з котрою варта і можна Полякам зачинати дїло. Нема то як „русская ловкость!“

— **Збезчещенє Тарасового погрудя.** — „Руслан“ доносить таке: В рекреацийній салї духовного семинаря стоїв бюст Тараса Шевченка. Коли москвофільска „маладьож“ повернула з другим півроком до Львова, першим її дїлом було знищене Тараса. Безборонного скинула кацапня з призначеного місця, пообдивала ему уши і ніс, повиколювала очи та викинула з рекреацийної салї. — Прямо вірити не хоче ся, аби се, що подав „Руслан“, було можливим. „Не хоче ся вірити“ не тому, будь-то наша кацапня була неспособна до такого варварского дїла. Нї! вона дала вже досить анальоґічних доказів своєї „общерусской культури!“ Але не хоче ся вірити тому, що се стало ся як раз серед богословів, в духовнім семінари, де мають виховувати ся будучі релїґійні учителї народник мас! Чого-ж навчать вони малограмотного селянина ті молоді вандали, коли підуть на село, як не саме такого вандальства і варварскої ненависти до всего, що дороге цїлій суспільности?! — І не хоче ся нам вірити, ще й тому, що се Тарасове погрудє було громадскою власностию неприсутних богословів-Українців, котрих є майже в трох тілько, що москалят, і котрі певно не приймуть рівнодушно сеї безмежної обиди для себе, для своєї національної їдеї та для сьвятої памяти народного ґенія! — Коли-ж справдї москвофільскі нячари посунули ся так далеко, так нехай се буде відповідию для тих наших миролюбивих рутенців, що бажали-би ще шукати якогось modus vivendi з москвофільскою шайкою!

— **Заява.** Сьвітла Редакция! Прошу о ласкаве поміщене слїдуючої заяви: „В допискі з Галичини під заг. „Дез'орґанізация — чи що гірше?“, поміщеній в ч. 60 „Буковини“, находить ся запитанє до Народного Комітету „чи ему відомо, що телеґрами руских послів, дотичні сецесиї молодїжи, зістали перед молодїжию затаєні?“ — Позаяк руські посли пересилали декілька телеґрамів і письм на мої руки, а надто розмовляли в справі сецесиї молодїжи через телефон зі мною, про те мушу обявлитись, щоби не найшов ся хто такий, щоби повисший закид затаєня відніс до мене. Супротив того заявляю, що усякі телеґрами і листи, надто зміст кождої телефонічної розмови подавав я того самого дня, як они до мене дійшли, о год. 7-ій веч. відпоручникам академічної молодїжи, які на наради сього комітету що дня у ту годину сходили ся. — Цїла тота допись з Галичини вказує впрочім, що ей автор не був у Львові ані в часї сецесиї, ані підчас загальних зборів тов. Шевченка, а надто, що він не є членом „Народної Ради“ а тим самим і не бував на засїданях „Народного Комітету“, як також не був на тих, що відбували ся в справі участи в панськім ювілею, та що цїлу свою допись уложив він при каварняним столику на тлї личних анїмозий, в чім допоміг ему хиба его талант дез'орґанізацийний чи щось гірше!“ — З високим поважанєм — *В. Шухевич.*

З краю:

— **Е. П. митрополит Шептицкий** в своїй канонічній візитациї загостив вчера до Сосновa, підгаецкого деканата. Наколи би не зайшла яка зміна в програмі, то переїде Преосьвященний в теребовельский деканат і буде вже завтра, в неділю, в Настасові, в понеділок в Прошовій, в вівторок в місточку Струсові, в середу в Теребовли, в четвер в Могильници, в пятницю в Вишнівчику, а відтак через 4 дни мав би задержатись в славній своїми відпустами місцевости Зарваници. Опісля переїде владика в Козлів, місточко бережаньского деканата, і забавить там 18 і 19 червня.

— **Устний іспит зрілости** в академічній ґімназиї у Львові відбув ся в днях від 26. мая до 4. червня. До іспиту приступило 34 учеників публичних а 7 екстерністів. Іспит зрілости зложили: Банах Валерій, Варан Степан (екстерн.), Біленький Семен, Волошиньский Мариян, Гординьский Роман (з відзнач.), Гуньовский Олександер, Ґіжовский Бруно, Ґреґолиньский Дмитро, Доскоч Николай, Дорош Марко (екстерн.), Карачевский Кость, Кордасевич Ярослав, Кудрик Теодозий, Левицкий Василь (з відзн.), Левицкий Милош (екстерн.), Лїщиньский Іван, Матвійко Василь (з відзнач.), Мисько Филип, Назаркевич Матвій (з відзнач.), Навлюк Йосиф, Підгорецкий Петро, Посацкий Михайло (з відзнач.), Потерейко Іван, Радзикевич Омелян, Редкевич Лев, Рудницкий Юрій (з відзнач.), Стельмахів Роман, Стецишин Николай, Сухий Володимир, Тершаковець Михайло (з відзнач.), Туряньский Йосиф, Тустановский Роман, Чайківский Юліян, Шуль Дмитро, — Стефан Сухоцкий і Яков Яцкевич (екстерністи.) Двох репробовано на один рік, а 3 одержало поправку.

— **Д-р Данило Стахура**, наш земляк, отворив з днем 1 червня адвокатску канцелярию в Самборі в домі Грейбаха, напротив „Ризниці“. Зайвим уважаємо доказувати, як велика відчуваєсь у нас потреба, особливо по містах і місточках, рускої, независимої інтелїґенциї, та яка благородна задача і широке поле дїяльности представляє ся нашим лїкарям, адвокатам, купцям і др. Думаємо що цїла Самбірщина зверне ся в своїх потребах, де не може обійти ся без посередництва адвоката, до д-ра Стахури, котрий собі вже своєю дотеперішною дїяльностю на те вповні заслужив, а він сам на сім новім своїм становищи буде ревним і щирим провідником в кождій акциї.

— **П. Модест Менцїньский**, знаний артистсьпівак як зачуваємо, вертає в липни с. р. до Галичини і намірює дати ряд концертів на добродійні цїли. Оден з тих концертів має дати у Львові. Франкфуртска преса по кождім виступі нашого земляка не має слів похвали — тож надїємо ся, що львівска суспільність нетерпеливо ожидати ме виступу нашого соловія.

— **Towarzystwo Oświaty ludowej** — як нам пишуть з Бережанщини — закладає там по селах свої читальні. Вже є читальня в Куропатниках, в Таурові, в Городищу, в Урмани, в Пліхові, в Шибалинї, в Підвисокім і в иньших многих селах бережаньского повіту. Та на жаль провідники бережаньскі не здобудуть ся на стілько відваги анї почутя патріотичного, щоби противдїлати сій польонїзациї наших сїл. Наші противники напосїли ся цїлком спольщити нашу Русь. В своїм шовінїзмі дійшли вже до того, що „пани“ заклинають оден другого, щоби жаден з них не ходив нїколи до церкви. Якийсь панок Заборский з Поморян домагав ся сего конечно від учительки в Пліхові. Та она здобула ся на стілько відваги, що замітила, що она є учителькою в рускім селї. — Та чи не дур голови бере ся панів? — *Семака.*

— **До Парани** виїхало вчера чотирох Василиян, а іменно: О. О. Хмілевский, Шкирпан і Вжуховский та Брат Горощук, й двох сьвітских Русинів: п. п. Степан Петрицкий (покінчений медик) і Гарух (учитель). Щасть Боже в заморскій Руси!

— **Пожар від грому.** Дня 6-го с. м. о годині 9 перед полудньом вдарив грім серед улиного дощу в хату Дмитра Тиркуса, господаря в Угерску пов. стрийского. Хата асекурована в „Дністрі“ на 500 кор. до 10 мінут згоріла. Присутних в хатї було 5 осіб, на щастє грім їх зовсім не ушкодив. — *Л. Ґ-ич.*

— **Ч. 10 і 11 „Комара“** сконфіскувала ц. к. прокуратория, забравши цїлий наклад. Наповіть ілюстрациї впали жертвою ц. к. олівця.

Урядові вісти:

— **Вісти із львівскої архиепархії.** Кваліфікацийний іспит на катихитів зложили вадїзових зложили оо.: Мик. Ґалянт, Ал. Григорович, Мих. Туркевич і Ів. Сухаровский. — Приходский конкурсовий іспит зложили оо.: Вен. Скоробогатий, Ів. Юрків, Люд. Зарицкий, Мих. Клюк, Іос. Логиньский, Богд. Ваїпневский, Ник. Демчиньский, Ник. Левицкий і Вол. Левицкий. Сотрудництва дістали оо.: Вас. Гриневик в Нараєві, Лон. Туркевич з Прошової в Буратинї, Григ. Грушка із Лукавиці нижної в Мшанцї з правом управленя, Бас. Бартош із Зарваниці в Городку, Стеф. Івасик із Острова в Лубинках нижних, Іос. Яросевич з Лубинок в, в Збаражи і Ал. Ганас із Буратина в Прошовій. — О. Мар. Кладзиньский сотрудник в Ярцеві, дістав презенту на Путятинцї а о. В. Белкот, катихит в Збаражи, назначений до канонічної інституциї в вересни на парохію Загруда.

— **Надане презенти.** Намісництво надало опорожнену греко-кат. парохію в Ключеві великим о. Ізидорови Ганкевичеви, дотеперішному парохови в Устю епископскім.

При надходячій зміні місяця просить наша Адміністрация о вчасне відновленє передплати за місяць червень, взглядно вирівнанє залеглостий, щоби дальшу висилку часописи не здержувати.

50.000 Корон виносить головна виграна льотерії акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателїв, що тягненє відбуде ся певідкличнo 19 червня 1902 і всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученем 10%.

Надісланє.

МАТТОНЬОГО

ҐІСҐІБЛЄР

природна алькалічна шава. 7—28

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продаё

всякй паперы цѣнный и монеты

по найдешевшомъ курсѣ деньомъ не чисячи нѣякон провізіи. 874 [4]

ЛИПП

в реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА,** уліца Трибунальска ч. 12 дім власний, можна дістати щоденно вже о годині 8-ій горячі снїдання.

ЦѢННИК:

Печеня вепрова з капустою	15 кр.
Сїкані легкі	12 „
Фінчки	12 „
Ніжка телича з хріном	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

Всякі напитки в найлїпших родах по найуміренїйших цїнах; для певности, що походять з мові реставрациї даю відбираючим марки. — Найлїпші вина і меди по найдешевших цїнах почавши від 40 кр. літра.

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрева кухня.

З високим поважанєм

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на пляцовцѣ площа, Галицкоя

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ **окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокли далекозиды, барометры, термометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничѣ лупы, лїбедѣ, манометры и. т. п.**



Уряджене дашбиковъ электричныхъ.

Всякй хцарунки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

Русин молодець, письменний, управний до всякого занятя, рад би дістатись до домашної служби в рускім домі. Просить адресувати: Львів, poste restante **M. L. 19.**

Женатого дяка потреба. Жена провадила би „рамницю за винагородою 50 зр. річно. Платам дяка: Рокіщина 30 зр., хата, додаток 40 зр а можливо також і писарка. — Зголошеня: Греко-кат. уряд парохіяльний Ходовичі, п п Гельвендорф-Комарів ad Стрий. 403 2—2

Можна набути стару та гольдяну товарів корінних зїшанах, з комнатою до снїдань і конференцийними в більшім місті повітовім західної Галичини під користними услівями. Капітал потрібний 1500 зр. 1800 зр., решта ратами. — Зголошеня приймає Вп. п. Телесфор Грабчиньский, купець в Кракові. 411 1—2

Свій до свого!

Маю честь повідомити Вел. Духовеньство, як и Вп. Урядників, також Вп. Учеників, що по довголїтній практицї за границями а тепер у Львові від 10 лїт істнуюча моя робітня приймає всякі замовленя входячі в круг кравецтва, викопуючі їх післянайновійших журналїв, скоро тревало і по дуже уміркованих і дешевих цїнах. 401 3—?

З глубоким поважанєм

СТЕФАН ДЇДУХ

крайець мужеский

у Львові. ул. Руска ч. 3.

Укінчений матурист глядає лекциї на село. Бруно Ґіжовский, Львів Театиньска ч. 9. 406 2—2

НАСТЬКА

до зари и вѣдъ найдешевшого роду потрѣбъ:

Завѣсенє огородниче

А. КЛИМОВИЧА и Сына

у ЛЬВОВѢ

ул. Ґвяздова ч. 69.

Цѣнники на жаданє дарови и оплатно.



НАСАЖ ҐАБСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміованє.)

Від 8/8 до 14/8 до побаченя:

І. ЦИКЛЬ ТУНІС.

Північна Африка.

Вступ 10 кр. 83

ГУТКИ цїгаретовий 1000 штучок за 1 зр., поручає Аат. Мазурківичь, Львівъ, Скарбківска 7.

Торговля „Під Пальмою" З. Маевского

(давнійше Ст. Войціховского і Задуровича). Академіцка 6 поручає

На сьвята

Знаменитий натуральні вина . . . . . 40 кр. фляшка
Зелянки . . . . . 55 кр фляшка
Горівки . . . . . 50 кр. фляшка
Кава доскональна . . . по 64, 80, 100 і 168 кр. за ½ кільогр.
Родзинки . . . . по 86 кр. а мігдали по 60 кр.
315 21—35

НОВО ОТВОРЕНА
Книгарня і антикварня
Г. ГЕЛЬЦЛЯ
Львів, ул. Театральна ч. 20 (побіч „Народного Дому".)
поручає ся ласкавій памяти Вир. Духовенства і П. Т. руській публиці. Бажаючи з'єднати собі найширшу клієнтелю, купує і продає всякі книжки платячи найвисші ціни, а сподіваючи по найдешевшій. — Поручає і знаменитий богато засмотрений склад приборів шкільних і до писання.
4 0 Великий вибір карт з видами. 1 10

Княжій пудеръ
знаменито відсвіжує и украшує тварь. Ціна відъ 1·20 до 3·60 сот.
ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ
Львовъ, ул. Сикстуска ч. 25. и ул. Галицка ч. 11. Краковъ, Сукеннице ч. 20. — Перемышль, ул. Францішканьска ч. 24. 2 2 III.

Зъ днемъ Р. Т. Руській Публиці
Реставрация Яновского
Львів, улиця Галицка число 10,
приймає абонаменти на обіди і вечері. — В пість обіди і вечері пістні, проте поручає ся особливо Вч. Духовеньству. О численну участь просить
338 10—10 ЗАРЯД.

Відъ року 1868
БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ
МЫЛО СМОЛЯНЕ
выпробоване на клінікахъ и многими практичными лѣкарями уживає ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але також и въ Намеччинѣ, Франціи, Россіи, на повостровѣ Балканьскомъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкѣрни, особливо противъ
Выкидовъ шкѣрныхъ рѣзного рода
въ найдѣшнимъ успѣхомъ. Дѣлане Бергерового мыла смоляного яко гігієничного средства до усунення порядивъ, до чищення и дезинфекціи шкѣры есть рѣвножъ загально признане.
Бергера мыло смоляне має 40% смолы деревной и рѣзнить ся значно відъ всѣхъ иншихъ родовъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованьемъ треба жадати выразно Бергера мыла смоляного и уважати на побочь помѣщенный знакъ охоронный.
Въ упертыхъ випадахъ шкѣрныхъ ужитє ся замѣсть мыла смоляного успѣшно
Бергера лѣчничого мыла смоляно-сѣрчаного.
Яко найгодѣйше мыло смоляне до усунення всякихъ нечистоты шкѣры
на выкнды шкѣрий и на головѣ у дѣтей, також яко незрѣвнане мыло до мыття и купелѣвъ для щоденного ужитку слушить, обѣймаюче 35% глицерины и пахуче
Бергера гліцеринове мыло смоляне.
Ціна штуки кождого рода 35 кр. вразъ въ приписомъ уживанія.
Зъ иншихъ родовъ мыла Бергера поручає ся слѣдуючи заслугуючи на увагу: Мыло бензоєве для нѣжности шкѣры; мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболене до выгладженя шкѣры и знаковъ по вѣспѣ и яко мыло дезинфекційне; Бергера мыло до купелѣ въ смерековыхъ шишкахъ и таке-жъ мыло толстолисте, Бергера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.).
Бергера мыло петросульфольне
противъ вишневого лиця, вишневого носа, высыпокъ и свербѣнкивъ на шкѣрѣ; мыло на весняки дуже успѣшне; мыло сѣрчане молочне на нечисте лице; мыло таніонне на почесе и выпадъ волосся.
Бергера зубна паста въ тубахъ
найлучше средство до чищення зубовъ Цѣна 50 кр. Що до прочихъ мылъ Бергера відсилаємо до приписовъ ужитя. Жадати все Бергера мыла, бо є много безуспѣшныхъ наслѣдувань.
Місця продажи для Львова въ аптекахъ пп.: І. Вайзера, Г. Блюменфельда, Карола Дилл, Петра Миколяша, Як. Шпеса-Нератиньского, З. Рукера, К. Скленьиньского, д-ра Зарицкого К. Шіденского, Едв. Брікнера. І. Шпеласа. Въ дрогеріяхъ: Петра Миколяша і Сп., Г. Гришпан., С. Трамфельнера, Ісид. Фрухтмана, і у всѣхъ аптекахъ въ Галичинѣ. 249 11—24

Оригінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Моравѣ
ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові

звісні сѣчкарні New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставленими стальками мототільні з кутими ослонами, керати криті, дзвонові і стременні, млинки системи Вакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, синавки, також машини до шитя з первородних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше
L. QUELLER, Львів
склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди всякі поручення вспалати просить.* 224 20—24

ЩАВНИЦЯ
САНАТОРІЯ д-ра І. КОЛАЧКОВСКОГО
отворена на лѣтний сезон від мая до кінця вересня.
Лѣчничі средства: Пите вод мінеральних, гидропатичні купелі, зеліавсті і річні, дієтетичне відживлюване, інгаляція, електризація, масажа і т. д. 187 2—10
Ціни дуже приступні, кухня знаменита. **ЗАРЯД.**

Основано въ 1848 роцѣ.
Давидъ Шварцвальдъ і Сынъ
Львовъ, площа Капітульна число 3.
поручають на теперѣшный сезонъ весняный по можливо найнижшихъ цѣнахъ свій знаменито заосмотрений складъ готовои мужескои конфекціи, лѣтній пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ відъ пороху и дощу, убрани англезовій и маринарковій, ґардеробу для Вч. Духовеньства, для пп. Учениковъ и дѣтей.
Дуже великій складъ матерій берненьскои, «французскои и англійскои спродає також на мѣтры дуже дешево. 264 21—6

Охоронна марка: КОТВИЦЯ.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
зъ РІХТЕРА аптики въ Празѣ,
узнано загально знакомитымъ и бѣль гоючимъ натиранкомъ, по цѣнѣ 80 г., К. 1·50 и К. 2. на складѣ по всѣхъ аптекахъ.
При купнѣ сего **загально улюбленого домового средства** треба жадати только оригінальныхъ фляшочокъ, въ пудельочкахъ въ нашою охоронною маркою „Котвица" въ Ріхтера аптики щобы дѣйство одержати оригінальный продуктъ.
Ріхтера аптика „ПОДЪ ЗОЛОТЫМЪ ЛЬВОМЪ"
Прага, І. ул. Елисабеты 5. 616 5—5

ЩАВНИЦЯ
Заклад жерельно-купелевий, першорядна стація кліматична, уряджене поступово. Старанна дезінфекція помешкань. В горішнім закладі нові лазенки гідропатичні. Сезон від 20/5 до 30/9. — Звісна з успішности найсильнійша цава алькалична з жерел Іосифіни і Магдалени по всіх аптиках і складах вод.
Заряд закладу горішнього. 350 4—7

Свій до Свого!
Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині

Великий вибір **БРИТОВ** з правдивої англійскої сталі від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столові и вилки, ножиці всілякого рода, трокарі, спущаль, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.
поручає
ІВАН ЛЯВРУК
Ножівник
ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 108

Виріб краєвий.
Взори на жадане даром.
ЄГИПЕТСКІ
ТУТКИ і бібулки
цигаретові.

AIDA
Відзначені головною медалею у Відни 1902.
Тепер за найлучші узнані.
ФАБРИКА: Львів, Паньска 10.
Експорт сьвітовий.
356 4—35
Виріб краєвий.

Свой до свого!
Перший руский склад машинъ до шитя!

Незрѣвнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера
Ножний відъ 27 до 65 зр.
Ручний „ 25 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)
Вч. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, якъ також и для селянъ за потвердженемъ уряду громадского. 108 8—?
Условія сплаты приступній. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя и гафту безплатно. Цѣнники на жадане даровъ.
ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*
Львовъ, Галицка 6.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Повітового Товариства кредитового в Городенці
відбудуть ся дня 17. Червня 1902 о годині 3-тій по полудни, в слідуючім порядку.
І. Вибір членів ради надзираючої, по мисли §. 37 статута.
ІІ. Приняте до відомости, білянсу маєткового Товариства за рік 1901.
ІІІ. Уділене абсолюторії.
IV. Внесени членів. 404 3—3
ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ
О. А. Олесницкий. *Іван Радулюк.*

ТЯГНЕНЄ
НЕВІДКЛИЧНО
Передпослідний тиждень
ЛЬОТЕРІЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по **1** короні поручають:
Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Клярфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і син, Якоб Штрог, Сокаль і Лілієн, Самуелі і Ляндав.
Всі виграні виплачують доставці готівкою з потрученем 10%. 340 10—?


ЛЮБІНЬ.
Сірчані купелі в поблизькости Львова.
Найсильнійші води сірчані на континенті. Купелі боровінові. Для потребуючих відної курациї новоуряджений дім гидропатичний під зарядом фахівим. Лічене електричностю, масажем, інгаляцією. Купелі річні. З незвичайним успіхом лічить ся ревматизм, ішіяс, по запаленях, окухлинах по вивихненях і злюманях, волля спізнені види хвиди, отпалість, хороба жіночі, затрути металічні, всякі хороби скірні. — 2 лікарі, аптика, почта і телеграф в місци. Доїзд: Фіякер з Городка до Любіня 8 К, від почтовой зі Львова 1 К 50 сот. На жадане кіяє Дирекция проспекти оплачено. **Сезон отвирає ся 20 мая.** В першім сезоні о 50% дешевше. — Лікар закладу: Др. Влад. Крушиньский. 251 4—10



При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор Д-р Володимир Охримович. Накладом в фабр. Черлянської. З друкарні Іменників Ставропігійского під зарядом Іосифа Дашкевича.

Ч. 117. Львів, Понеділок 27 Мая (9 Червня) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Ватория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік . . . 32 к. — *за границею:* 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошения звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поднки і инші приватні оголошенки числять ся по 20 с. за стрічку.

Справа пропінаційних додатків громадских в раді державній.

В остатнім числі ми навели в цілости нагле внесенє посла Романчука о виплату громадских додатків від доходового податку за виконуванє права пропінациї галицким пропінаційним фондом, а в перед'остатнім числі подали коротко дискусию о тім внесеню в раді державній. Нині доповняємо се наше справозданє звістками, які ми зібрали з віденьских часописий і з наших інформаций.

П. Романчук, мотивуючи нагліть внесеня, зазначив перед-всім, що она не є внесенем обструкційним ані навіть демонстраційним, але тут іде о справу важну для тисячий галицких громад, як звістно, найбіднійших в цілій Австрії, і іде о справу пильну, бо тепер власне веде ся о неї спір, котрий може допровадити до многих а непотрібних процесів. Потім росказав, як дідичі-пани уживали виключно право пропінациї, як тов право продали в році 1889 за 62 міліони реньских краєви, зглядно пропінаційному фондови, котрий мав его посідати по конець року 1910, почім оно зовсім мав бути знесене. Враз з правами переймив пропінаційний фонд і всї обовязки попередних властителїв, отже і обовязки плаченя податків, заробкового і доходового, враз з додатками. Але додатки громадскі від податку доходового за роки 1890—1892 забрало місто Львів, де той податок був хибно приписуваний; аж в році 1892-ім розпорядило міністерство скарбу, щоби его приписувано в кождій громаді, де право пропінациї виконує ся. Та громади не знали свого права, то і не користали з него, а не було нїкого, хто би їх осьвідомив, особливо не зробив сего видїл краєвий. Коли громади відтак прийшли до сьвідомости і стали о своє право упоминати ся, ц. к. дирекция пропінаційного фонду лиш декотрим виплатила, а другим робить всїлякі неоправдані трудности, в найлучшім случаю годить ся виплатити лише за добровільною угодою з 10-процентовим опустом. Громадам належать ся ті додатки за 5 літ, бо від року 1898 після податкової реформи додатки до податку доходового скасовані. Пропінаційний фонд не має за собою нїякого права, щоби громадам тих додатків не виплатити. Вправдї дирекция его твердить, що сих додатків не платили попередні властителї права пропінациї, дїдичі-пани, отже і фонд пропінаційний не має обовязку їх платити. Але некористанє з права не може потягати за собою утрату права, громади его! нїколи й не зрекли ся, а не користали лише з несьвідомости. Нехай по би фіскус мав подібні які претенсиї до пропінаційного фонду, чи важила би ся дирекция виступити против него з таким арґументом! Право се і незадавнене, бо хотя додатки задавнюють ся по 4-х, зглядно по 6-х роках, однакож що до додатків від податків такого задавненя нема, як се виразно орік адміністраційний трибунал. Виплата додатків за 5 літ зробила би убогим громадам велику різницю, а богатий фонд пропінаційний, в котрім нагромаджено звиш 25 міліонів корон, переболїв би легко ту страту. — Внескодавці домагають ся, щоб залеглі додатки громадскі з уряду були обраховані і виплачені, аби уникнути процесів, котрі вправдї мусїли би вийти на некористь пропінаційного фонду, але все-ж таки не були би пожадані не тілько для него але і для громад, нераз мало сьвідучих і непорадних та необоротних. Вкінци бесїдник звернув ся до всїх сторонництв в палаті, щоби нагліть внесеня підперли, бо-ж се не є партийна ані не політична справа.

Заступник правительства, секційний радник др. Райш, заявляє, що управа скарбу не має інґеренциї на ту справу, і она могла би громадам хиба в той спосіб приходити в поміч, що, по сконстатованю управнення їх претенсиї, повідомляла б їх о тім, кілько де податку приписано на фонд пропінаційний. Тут іде о справу автономічну і рішати в тій справі мають автономічні власти та, в остатній інстанциї, трибунал адміністраційний. Рішенє мусїло б западати в кождім поодинокім случаю окремо, приписаною дорогою інстанциї (видїл краєвий, адміністраційний трибунал), а не можна тої справи полагодити ґенерально ухвалою палати послів.

П. Николай Василько сподївав ся, що, помимо неґативного становища правительства, палата здобуде ся на те, щоби убогим хлопам галицким і буковиньским допомочи до їх прав. Бесїдник зазначує, що такі самі відносини, як в Галичинї, є і на Буковинї, і заповідав додаток до внесеня такий, щоби і буковиньский фонд пропінаційний тамошним громадам виплатив належні їм додатки.

По кінцевій промові *п. Дашиньского* наступило голосованє, котре випало так, як ми вже подали, т. є. за наглостію було 75 голосів, а против наглости 55; отже була справдї більшість, але тілько звичайна, а не двох третин, якої вимагав реґулямін. Для того нагліть відкинено, а внесенє буде трактувати ся так, як кождє инше звичайне.

В голосованю взяло участь лише 130 послів, раз длятого, що тогди була обідова пора, де багато послів повиходило, а друге, що богато послів умисне усунуло ся від голосованя, не хотячи голосувати ані за внесенем ані против внесеня. Против внесеня голосували: польске Коло і нїмецка шляхта (Verfassungs-treue Grossgrundbesitz), а з феодалів чеських лише 2 чи 3, прочі опустили салю. В польскім Колї хлопи і кількох инших послів були за внесенем, але мусїли піддати ся шляхецкій більшости і вийти з салї. Чеські посли не голосували за внесенем з автономістичних скрупулів. Послів з славяньского центра переважно не було в сали при голосованю, межи ними на жаль і послів-Русинів! Отже за внесенем голосували найбільше Нїмці, і то зі всїх партий окрім властителїв більших посїлостий. Впрочім нема певности, чи при обчислюваню голосів не зайшла помилка, бо обчислював лише один секретар, член польского Кола. При голосованю посол людовець Кубік викрикував довго і голосно по польски против Кола, особливо против послів з громад, як тих, що голосували против внесеня, так і тих, що вийшли з салї: „Такі ви заступники народу? ви зраджуєте хлопів? чекайте, дома порахуємо ся з вами!"

Станьчикївский орґан Czas боронить в статї, надісланій з Відня, поведеня польского Кола тим, що 1) призбираний фонд пропінаційний есть одинокою резервою краю, призначеною на реґуляцию рік і инші інвестициї, а коли-би з него після внесеня Романчука з які 3 міліони роздати межи громади, то сї не мали би великого пожитку, бо з яку третину забрали би покутні писарі на вношенє реклямаций, а потім нарід мусїв би кошти інвестиций покривати в тяжший спосіб, бо через підвисшенє краєвих додатків; 2) се внесенє нарушає автономію краю, бо піддає парляментови таку справу, котра лише до сойму належить. На сї арґументи скажемо: 1) внесенє домагало са виплати громадам додатків з уряду, отже покутні писарі не мали би тут нїякої роботи і грошї не розтратили би ся; 2) чи пропінаційний фонд пійде дїсно на реґуляцию рік і инші пожитечні інвестициї, то ще річ далека і непевна, а тут була би пільга певна і зараз; 3) роздані тепер 3 міліони дістали би самі громади, отже хлопи, а як би через те колись показала ся потреба покривати кошти інвестиций, то на се складали би ся всї, і хлопи і міста і пани, отже хлоп все таки виїшов би лїпше; тепер же забирає ся ему неправно его грошї на те, на що повинні всї верстви суспільности складати ся; 4) нехай видїл краєвий і сойм поступають справедливо і прихильно супротив народу, то не треба буде удавати ся до міністерства і до ради державної.

Ми справу додатків громадских від фонду пропінаційного обговоримо ще пізнїйше докладно.

Борба о землю.

Від часу, коли задовжені властителї великих посїлостий в східній Галичинї зачали ратувати ся парцеляциею своїх маєтків, від часу першої великої горячки еміґрациної до Бразилії, коли то рускі селяне зачали випродувати свої ґрунта, від того часу Поляки зачали усїми силами стягати Мазурів до східної Галичини. Польскі ґазети, польскі ксендзи, польскі політики, а навіть уряди розпочали між Мазурами аґитацию, аби купували землї по руских еміґрантах до Бразилії і Канади. В деяких повітах майже всї ґрунти наших еміґрантів перейшли в руки Мазурів. Те саме дїє ся тепер з парцеляциею двірских обшарів. Польскі ґазети голосять, що при помочи парцеляциї треба кольонїзувати Русь Мазурами, треба сю землю спольщити, тї ґазети аґітують між Мазурами, аби купували землю тілько у східній Галичинї. Аби Русь спольщити, засновано також „парцеляційний банк", котрий вже кілька обшарів двірских на Руси обсадив Мазурами.

Ми не раз вже звертали увагу на се, що така робота добром не пахне. Спроваджуванє Мазурів до східної Галичини, де народ біднійший як на Мазурщинї, мусить викликати огірченє між рускими хлопами. Згода між рускими і польскими хлопами є в інтересї обох народів, коли тимчасом польскі парцелятори, а спеціяльно з табора людовців, кидають між селянство Галичини кість незгоди. Найлїпшим того доказом есть подана Kurjer'ом lwowsk'им.

„Парцеляция фільварку Кальтвасер коло Львова між мазурских кольонїстів є солию в оцї руских хлопів з Суховолї. Русинам з Суховолї розходить ся головно о лїс. Коли зачала ся парцеляция, Суховоляне крадуть і вивозять з лїса в білий день, що тілько дасть ся. Не досить того, они рішили розбоєм відстрашити Мазурів від купна. В пятницю дня 6 с. м., коли два кольонїсти з Кольбушівского везли куплене дерево, вискочило з корчми 30 хлопів і бабів, котрі з секирами кинули ся на фіри Мазурів. Одному Мазурови проломано сокирою хребет а другому порубали руку. Перший мав вже померти. Дирекция парцеляційного банку звернула ся до жандармериї о поміч. Кількох руских хлопів вже арештовано."

Рускі хлопи відпокутують за свій напад тяжкою вязницею а може і шибеницею. Але чи між Суховолянами а кольонїстами-мазурами прийде коли до згоди? чи будуть они коли добрими сусїдами? — По тім, що стало ся, сумнїваємо ся. Сусїди будуть сварити ся, а зі сварки між хлопами скористає третий.

Банкови парцеляційному і всїм иншим панам, котрим докопче захотїло ся перевести Мазурів до східної Галичини а Русинів присилувати до еміґрациї за море, дамо одну лиш раду: Заверніть панове з тої дороги. Лишіть руску землю рускому хлопови, а між Мазурів парцелюйте двірскі обшари в західній Галичинї і на Шлезку. Не викликуйте вовка з лїса.

Наші товариства кредитові.

Подаючи недавно нашим Читачам звіт про розвій і стан товариства асекураційного і кредит. „Дністер" зазначили ми сей вельми відрадний об'яв, що у нас, галицких (і буковиньских) Русинів робота на полю економічної ассоциациї поступає бистро наперед і видає дуже гарні результати, помимо того, що почала ся значно пізнїйше, як на инших полях народного житя. Те саме мусимо сконстатувати і тепер, маючи перед собою надіслане нам перед кількома днями „Справозданє, замкненє рахунків і білянс „Краєвого Союза Кредитового", стоваришеня зареєстр. з обм. порук. у Львові за третїй рік адм. 1901."

Як відомо, „Краєвий Союз Кредитовий" є тим звеном, що вяже між собою рускі товариства кредитові. Тим то в річних справозданях „Кр. Союза Кредит." знаходимо не тілько дати про стан і розвій самого того товариства, але також табеляричне зіставленє про стан тих руских товариств кредитових і взагалї заробково-господарских, котрі до „Краєвого Союза" приступили і ему свої щорічні справозданя, рахункові замкненя і білянси надсилають. Належать тут: 1) майже всї рускі товариства кредитові зареєстровані; 2) кілька руских товариств кредитових незареєстрованих[1]); вкінци 3) инші (не-кредитові) рускі товариства заробково-господарскі зареєстровані[2]).

Займемо ся тут тілько рускими товариствами кредитовими і то тілько зареєстрованими, бо товариства не-кредитові мають занадто ріжнородні цїли, щоби можна підтягнути їх під одну міру і піддати одноцїльній оцїнцї, — а знов товариства кредитові не зареєстровані[3]) належать лише в дуже малім числї до „Краєв. Союза Кред." і тому не маємо що до них потрібних дат, а зрештою товариства тї мають характер на скрізь льокальний і вяжуть ся по части з иншими інституциями, так, що обговорене їх мусїло би вийти поза межі тут зачеркнені. —

Ще дуже не давно, — ще перед 8 літами, не було ані одного руского товариства кредитового (зареєстр.), бо до засновуваня кредитових товариств взяли ся Русини що йно в 1894 році.[4]) Тепер мають Русини таких товариств вже **42**; з тих 39 засновані в часї послїдних 8 літ, а 3 були вже давнїйше засновані, але управа їх дістала ся в наші руки також доперва в кількох послїдних літах.

Именно заснували Русини: 1) в 1894 р. 1) Віру в *Перемишли*, 2) Самопоміч в *Коломиї*, 3) Касу задаткову в *Стрию*. II) в 1895 р. 4) Дністер у *Львові*, 5) Банк звязковий в *Станиславові*, 6) Самопоміч в *Бродах*, 7) Поміч в *Теребовли*. III) в 1896 р. 8) Надію в *Бережанах*, 9) Руску Касу в *Чернівцях*, 10) Любов в *Ляхівцях* (пов. Богородчани). IV) в 1897 р. 11) Поміч в *Городку*. V) в 1898 р. 12) Защиту Землї у *Львові*. VI) в 1899 р. 13) Спілку ощадности і пожичок в *Острові*, (пов. Ярослав) 14) Краєвий Союз Кредитовий у *Львові*, 15) Повіт. товар. кред. в *Тернополи*, 16) Згоду в *Копичинцях* (пов. Гусятин), 17) Добробит в *Самборі*. 18) Хлопский Банк в *Калуши*. VII) в 1900 р., 19) Повіт. товар. кред. в *Немирові* (пов. Рава Руска), 20) Руску касу в *Рогатині*, 21) Повіт. товар. кредитове в *Сокалі*, 22) Самопоміч в *Золочеві* 23) Повіт. тов. кред. в *Городенці*, 24) Спілку ощад. і пожич. в *Причеві старім* (пов. Львів), 25) Товар. задаткове в Тарнаві нижній (пов. Турка), 26) Спілку ощад. і пожич. в *Вишатичах* (пов. Перемишль). VII) в 1901 р. 27) Повіт. тов. кред. у *Львові*, 28) Взаімну поміч в *Топорові* (пов. Камінка), 29) Народний Дім в *Жидачеві*, 30) Повіт. товар. кредит. в *Борщеві*, 31) Повіт. товар. кред. в *Бібрці*, 32) Спілку ощад. і пожич. в *Торках* (пов. Перемишль), 33) Повіт. тов. кред. в *Сяноцї*, 34) Повіт. тов. кред. в *Белзї* (пов. Сокаль), 35) Краєве тов. кред. урядників і сьвящеників у *Львові*, 36) Повіт. тов. кред. в *Старім Самборі*, 37) Народний Дім в *Мостиськах*, 38) Спілка ощад. і пожич. в *Балицях* (пов. Коломия), 39) Спілка ощад. і пожич. в *Трофанівцї* (пов. Коломия).

Коли зробимо хронольоґічне зіставленє, то покаже ся, що

в роках:	повстало рускихтов. кред.:	
1894	3	разом в першім чотиролїтю 11
1895	4	
1896	3	
1897	1	
1898	1	разом в другім чотиролїтю 28
1899	6	
1900	8	
1901	13	
разом:	39	

Кромі того з товариств кредитових заснованих давнїйше мають тепер рускій характер отсї товариства: 40) Каса задатк. в *Радимні* (заснована в р. 1889), 41) Надія в *Галичи* (засн. 1886), 42) Надія в *Кулакові*.

Хоч всї ті товариства оперті на тих самих законних постановах, на удїлах, поруцї членів і взаїмности і хоч дїяльність всїх

[1]) 1) Винницка Правда коло Жовкви, 2) Каса пожич. чит. Просьвіти в Скалї (засн. в 1894 р. — має 608 членів, 13.000 К. маєтку желїзного, 29.635 К. вкладок щадничих, 46.203 К. на пожичках, 141.860 К. обороту), 3) Читальня Просьвіти в Немирові, 4) Читальня Просьвіти в Скнилові, 5) Поміч в Стриганцях.

[2]) 1) Народна Торговля у Львові, 2) Рижиця в Самборі, 3) Народ. Дім в Стрию, 4) Укр.-руська видав. спілка у Львові, 5) Спілка для господ. і торговлї в Перемишли, 6) Народ. Дім в Перемишли, 7) Тов. для розвою рускої штуки у Львові.

[3]) Належать тут наси пожичкові при читальнях, при церковних брацтвах, каси пожич. громадскі і т. п.

[4]) Найдавнїйше з них „Віра" в Перемишли, заснована і ведена адв. д-ром Кормошом, що немало заслужив ся через видане звіского „Підручника" про заснованє і ведене кредитових товариств.

тих товариств полягав на приниманю вкладок ощадности і удїлюванню пожичок[5]) своїм членам, в величезній більшости селянам, всеж таки рівнять ся вони менше або більше широким кругом дїлання а по части і дальшими цїлями, які собі поставили.

Передовсїм маємо 4 товариства з характером загально-краєвим, з осїдком у Львові, а се: „Краєвий Союз Кред.“. — „Дністер“ (відділ кредит.) — „Краєве тов. кред. урядників і священників“ і — „Защита землї“. Кожде з тих товариств розтягає свою дїяльність на цїлий край, але кожде має иншу цїль, як се по части вказує вже сама їх назва. Пятим товариством краєвим — з огляду на Буковину — треба вважати „Руску Касу“ в Чернівцях.

Велику вагу мають товариства, котрих круг дїлання розтягає ся на цїлий судовий округ або бодай на цїлий політичний повіт, засновані по центрах тих округів чи повітів; таких товариств маємо 22 (Перемишль, Коломия, Станиславів, Бережани, Золочів, Стрий, Самбір, Тернопіль, Львів, Сянок — Броди, Теребовля, Городок, Калуш, Рогатин, Городенка, Сокаль, Бібрка, Жидачів, Борщів, Старий Самбір, Мостиска). Вузший вже круг дїлання мають тов-а засновані по менших місточках; таких товариств є 17 (Радимно, Куликів, Галич, Копичинці, Немирів, Топорів, Бела).

Вкінци в послїдних часах завязали ся зареєстровані тов-а кред. по селах, ведені переважно самими селянами, з характером на скрізь льокальним; тих є доси 8 (Ляхівці, Острів, Вишатичі, Яричів ст., Торки, Баличі, Трофанівка, Тарнава вижн.)

Всї ті товариства розвивають ся гарно, ростуть бистро і стоять добре, деякі дуже добре[6]). Повного, сумаричного зіставлення про стан і розвій всїх тих товариств не можемо дати по тій причині, що річні справоздання „Союза“ подають дотичні дати що йно від трех лїт т. є. від часу заснованя „Союза“) і то лише остілько, оскілько тов-а до „Союза“ приступили і єму свої справоздання надіслали. Тож подаємо тут бодай таке табеларичне зіставлення, яке на тій підставі можна зробити, а котре бодай в части заступить місце повного образу:

До „Краєв. Союза кредит“. належало зареєстр. товариств кредит. в 1899 р. — 18, в 1900—27, в 1901—36[7]). Товариства ті мали членів: в 1889 р. — 6539, в 1900 р. — 12 065, в 1901 — 15.893. Стан дїйсно виплачених удїлів в тих товар. виносив, в округлих квотах і короновій валюті): в 1899 р. — 226 тисяч, в 1900 р. — 395 тисяч, в 1901 — 511 тисяч. Фонд резервовий тих товариств виносив: в 1899 р. — 26 тисяч, в 1900 р. — 58 тисяч, в 1901 р. 89 тисяч. Стан вкладок щадничих в тих товариствах виносив: в 1899 р. — 1 міліон 493 тисяч, в 1900 р. 2 міл. 199 тисяч, 1901 р. — 2 міл. 755 тисяч. Стан пожичок удїлених членам тих тов. виносив: в 1899 р. — 1 міліон 548 тисяч, в 1900 р. — 2 міл. 985 тис., в 1901 р. — 3 міл. 495 тисяч. Чистий зиск тих товариств виносив: в 1899 р. — 23 тисячі, в 1900 — 38 тисяч, в 1901 — 52 тисячі. Загальний оборот в тих товариствах виносив: в 1899 р. — 6 міліонів 111 тис., в 1900 р. — 9 міл. 284 тис., в 1901 р. — 11 міл. 992 тисячі.

Звязом, що вище руські товар. кредитові в одну орґанїчну цїлість вищої категорії, є як сказано, „Краєвий Союз кредитовий“. Звязь ся проявля он передовсїм тим, що руські товар. кредитові є членами „Краєвого Кред. Союза“, мають в нїм свої удїли, льокують в нїм готівку, котрої хвилево до обороту не потребують, а пожичають в „Союзї“ гроші, коли їх власна готівка не вистає для їх потреб. З кредиту „Союза“ користало в минувшім роцї (1901) 30 товариств, між тим 27 кредитових, а 3 инші, а загальна сума того кредиту виносила в заокругленій цифрі 186 тисяч корон. В цїли заведення одноцїльного дїловодства у всїх руских товариствах кредитових видав „Союз“ наклад всїх потрібних друків для ужитку тихже товариств, а задля орґанїзациї нових товариств кредитових видав „Союз“ друком відповідну інструкцию. Успішна дїяльність „Союза“ в тім послїднім напрямі показує ся хочби а того, що перед завязанем Союза, значить перед роком 1899, введено в житє протягом 5 лїт лише 12 зареєстр. тов. кред., а по завязанню „Союза“ введено в житє протягом 3 лїт 27 таких товариств[8]). Вкінци дуже важну функцию сповнив „Союз“ тим, що його директори переводили люстрациї поодиноких тов. кредитових (в 1899 роцї переведено 9 люстрацій, в 1900 — 17, в 1901 — 19). На покритє коштів орґанїзациї і люстрациї оплачують сполучені товариства кредитові до каси „Союза“ по однім процентї від суми своїх чистих зисків.

Сам „Краєвий Союз кред.“ розвивав ся теж дуже гарно, хоч істнує доперва від 3 лїт. Членів мав „Союз“ в 1899 роцї 258 (між тим 28 товариств), в 1900 р. — 312 (в тім 36 тов.) — в 1901 р. 358 (в тім 48 тов.) Удїли дїйсно виплачені виносили з кінцем 1899 р. — 18.361 к., з кінцем 1900 р. — 25903 кор. — з кінцем 1901 р. — 32.010 к. Вкладки щадничі вложені до „Союза“ виносили з кінцем 1899 р. — 183.995 К, з кінц. 1900 р. — 295.570 К, з кінцем 1901 р. — 376.172 К. Стан пожичок удїлених через „Союз“ виносив з кінц. 1899 р. — 154.284 К, з кінц. 1900 р. — 295.830 К, з кінц. 1901 р. — 375.760 К. Касовий оборот в 1899 р. виносив 692.432 К, в 1900 р. — 861.200 К, в 1901 р. — 858.698 К.[9])

Головою управляючого „Союза“ є надсовітник Гр. Кузьма, начальним директором адв. д-р Кость Левицький, кромі него належать до дирекциї пп. Кость Паньківський, о. Ал. Темницкий, д-р Никола Шухевич і о. Т. Войнаровский.

Отсе був би короткий, побіжний нарис дотеперішної нашої роботи на полю орґанїзациї кредиту.

Про недостаточність того, що доси зроблено, про пекучу потребу дальшої роботи на тім полю і про програму тої роботи застерігаємо собі поговорити в найблизшім часї.

[5]) Від вкладок щадничих платять ті товариства вкладникам 4%, 4½%, 5%, 5½%; від пожичок удїлюваних членам побирають відсотки в висотї 6%—7%, а лише деякі 8% і навіть 9%.

[6]) Найбільше з руских товариств кредитових є „Дністер“, що має 2006 членів, 81 тисяч кор. в удїлах, 900 тис. на вкладках, 869 тис. на пожичках, 3 міліони 259 тис. обороту; відтак наступають після величини: Віра в Перемишлі (членів 1162, удїли 48 тис., резерв. 7519, вкладки 322 тис., пожички 485 тис., оборот 1 міліон 775 тис.), Краєв. Союз кред. (гляди инше в тексті), Банк звяз. в Станиславові, Каса задатк. в Радимні, Каса задатк. в Стрию, Повіт. тов. кред. в Тернополи, Надія в Бережанах, Добробит в Самборі, Самопоміч в Коломиї і т. д. — Кого інтересують подрібні дати, того відсилаємо до справоздання кр. Союза кред.

[7]) З инказаних 42 руских тов. кред. зареєстр. не приступило ще до „Союза“ лише 6, а то Борщів, Сянік, Бела, Старий Самбір, Мостиска, Тарнава вижна.

[8]) В послїднім часї поробленo заходи коло заснованя нових зареєстр. руских тов. кред. в Коломиї, Скалаті, Жовкві, Угнові, Скалї і Тернополи.

[9]) Ближчі подробиці знайде цїкавий в справозданю „Союза“.

Спільні делеґациї.

Міністер війни.

В суботу австрийска делеґация закінчила дискусию над військовим буджетом і ухвалила кредит на нові армати. Міністер війни відповідав на ріжні заміти роблені в часї дискусиї. Військовий скарб не лиш винадгороджує дїйстні шкоди в полї, але і инші утрачені зиски, як примїром ушкодженє стерниска, толоки і т. д. Кару Anbinden і шпанґа уживав ся в спосіб здоровлю нешкідливий а всї надужитя під тим взглядом суть вже карані. Всї оповідання о тортурованю вояків тілько в малій части відповідають дїйстним фактам. Дуже рідкі суть случаї, що офіцир або підофіцир стратить терпеливість супротив упертого вояка. В загалї поступованє з вояками є прихильне і гуманітарне. Що до двох офіцирів, котрим відобрано офіцирский степень за се, що вони яко католики відкинули водинов, то військові власти сповнили тут свій обовязок. Що до лїпшої дотациї військових капелянів, то се є вже намірене, але введенє в житє сего поліпшеня зависить від того, коли знайде ся покритє.

Anbinden.

По промові міністра делеґация ухвалила військове ординаріюм і резолюцию з жаданєм знесеня кари Anbinden 35 голосами против 17.

38 міліонів.

В дискусиї над військовим extraordinarium бесідники висказували признанє і симпатию Бурам. Д. Кляйн порушив справу Матлясіча Кеґлевича. Д. Яворский заявив, що для удержаня сили дорогої Полякам держави і династиї, ніяка жертва не є за велика, хоч отже ухваленє жаданих військовим зарядом 38 міліонів накладає на населенє дуже великі тягарі, Поляки будуть голосувати за сею позицию.

В поіменнім голосованю делеґация приняла військову екстраординарию і кредит 38 міліонів на нові армати 38 голосами против 17.

д. Барвіньский.

Між тими, що голосували за новими арматами, нема імени Барвіньского, котрий телеґрафічно спростував подану N. fr. Press-ою вість, що він промовляв за арматами і обіцяв за ними голосувати.

Спільні фінанси.

По промові міністра Каляя принято етат спільного міністерства скарбу з резолюцию д. Сильвестра, аби виказано теперішний стан спільних активів. — Слїдуюче засіданє нині.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Галицкий сойм.

Відень. Львівский кореспондент N. fr. Press-и доносить, що з причини робітничих розрухів галицкий сойм сего місяця може не буде скликаний. Правительство боїть ся також маніфестацій з причини поступованя руского правительства і нїмецкого цїсаря супротив Поляків. Sonn u. Montgz. заявляє, що ся вість несправдива.

Парлямент.

Відень. Завтра відбуде ся засіданє палати. Правительство хоче в сій сесиї перефорсувати еще податок від желїзничих білетів і субвенцию для корабельного тов. на Дунаю. Правительство конферує з Чехами і хоче їх запевнити, що податок від желїзничих білетів буде дїйстно ужитий на внесене мита і поліпшенє платні емеритів і дворїстів.

Новий кабінет у Франциї.

Париж. Кабінет Комба має характер виразно радикальний і антиклерикальний. Називають его кабінетом „для переведенє конґреґационного закона“.

Шпіґуньство в Росиї.

Відень. N. Wiener Tgbl. доносить, що военний суд в Варшаві засудив 18 офіцирів варшавского ґарнізону на вязницю в Петропавловскій кріпости за продаж мобілізаційних планів чужій державі.

З Африки.

Лондон. Кічінер телеґрафує з Преторії: Капітуляция Бурів відбуває ся спокійно. В Мідельбурзї 440 Бурів зложило оружиє, армати і амуніцию; показали також місце де мали сховану одну армату і одну гавбицю. В Штандертонї зложило оружиє 289 Бурів, в Каплянді піддало ся 255, головно самі повстанці.

Претория. Окрім оголошених точок договора мають істнувати еще дальші, тайні точки договора, котрі англійске правительство не хоче оголошувати, бо они обіймають дуже поважні уступки для Бурів.

Париж. Факт, що услівя капітуляциї підписали не лиш Бури, але і репрезентанти Англії, є доказом, що Бури не уважають ся за побитих і що услівя капітуляциї суть властиво мировим договором між двома сторонами з котрих жадна не може собі приписувати цїлковитої побіди.

Брукселя. Говорять, що Бури згодили ся на уznанє англійского короля своїм сувереном тілько на те, аби уможливити поворот 25 тисячам піонників і охоронити голяндерску расу від знищеня. Бури мали дістати від Кічінера на письмі тайне приречене, що капляндскі повстанці не будуть карані. В противнім случаю команди, котрі в половині складають ся з самих повстанців, були би не згодили ся на принятє оголошених услівій мира.

Япан.

Петербург. Яланьске правительство предложить парлямєнтови в инши проект о збільшенє военно флоти о 10 кораблїв і кількадесять торпедовців.

Зачарований скарб.

(Справа Гумберт-Краферд.)

(Конець.)

Показує ся тепер ясно, що спадщина по старім Краферді була чистою видумкою, котра мала жерело в родовій традициї, в нїй виховала ся Тереса Доріняківна. Так само Краферд, его диваческий тестамент, его братанчі, — все те сиритна видумка; чи самої тілько Тереси, чи може у спілцї з инзначним правником Густавом Гумбертом?... А ті вічні процеси з незнаними нїкому братанчами старого Краферда? Були вони незвичайно зручною правничою штучкою, вигаданою на те, щоби урядовими актами, судовими рішеннями, ствердити, що нїбито якийсь Краферд справдї лишив такий а такий тестамент, що нїбито справдї у Гумбертової є переховані сто міліонів франків, та щоби на тій підставі можна людий надувати і видурювати міліони. Краферди позивають Гумбертів і жадають уневажненя угоди з д. 9 і 11 грудня 1884 р.; вони не потребують самі являти ся в судї, досить що дають своїм адвокатам повновласть. В позві признають вони оба тестаменти старого Краферда з р. 1877, уневажнені опісля їх згаданою угодою з Гумбертами. Гумберти той процес виграють, бо й не могло бути инакше; та заразом цїлою тою процесовою акциєю посередно ствердженo судово: що старий Краферд жив на сьвітї, помер і лишив сто міліонів фр., що ті міліони насліднім угоди між Гумбертами а его братанчами, котрі, розуміє ся, теж живуть на сьвітї, є в переховану Гумбертової, і що їй цїлком правно належить ся 94 мїл. з тої спадщини, яка є в її переховану. Але в інтересї Гумбертової лежить не показати нїколи тих міліонів. Длятого видумані Краферди раз-враз виступають з новими процесами, Гумберти боронять ся, процес тягне ся при французскій процедурі без кінця, а тим часом міліони мусять лежати нетикані; але — річ раз ствердженa — вони таки справдї є. Ну, вкінци показало ся, що їх нема й нїколи не було!

Дня 9 мая с. р. в полудне зібрала ся в колишній палатї Браніцкого, котрий за неї й доси не дістав ґрошей, судова комісия, щоби перечислити ті міліони в касї Гумбертової. Питають за панею Терезою: два нотарі з писарями, адвокат Крафердів, комісар поліциї, вірітель Гумбертової, котрий споводував тую комісию, вкінци державний прокуратор, — бо попереднього дня вплинув до суду на Гумбертову донос о обманьство. Стара служниця каже, що пані виїхала вчера з чоловіком до Сен-Жермену. Комісия таки приступила до свого урядованя. В палатї забавила лише годину, — час занадто короткий, щоби можна перечислити сто міліонів. Алеж бо й не найдено їх в касї; найшлись в нїй: старі ґазети, цїнні папери — без вартости — на 20.000 фр., дрібний італійский ґріш, порожне пуделко з якоїсь біжутериї і . . . ґузик від сподень. Підчас чинности комісиї надійшов еще слїдчий судя.

Річ ясна, що Гумберти утекли з Парижа. Починає ся против них карне слїдство. Поліциї дістала приказ слїдити за ними і придержати їх. Згодом розписано за ними на всї сторони сьвіта гінчі листи з портретами пошукуваних: Фридрика Гумберта, его жінки Тереси, їх доньки Еви, Марії Доріняківної та Еміля і Романа Доріняків, — сестри і братів Гумбертової. Еміль Доріняк женатий є з сестрою Гумберта. Пишуть, що Гумбертова встигла перед утечию зібрати на скорости кількасот тисяч фр. на дорогу. Крім того донька її Ева була обезпечена на 10 міл. фр. Недавно скінчила 21 лїт, а мати побрала обезпечену суму і в части вложила в анґлїйских банках, в части взяла з собою.

В палатах і замках Гумбертів переведено ревізию, позабирано деякі папери, зінвентовано полишене майно, опечатано і віддано в секвестр. Переведено також ревізию в заложеній Гумбертовою асекурациї Rente viagére і у матери Гумберта, 75-лїтної вдови по бувшім мінїстрі судівництва, та забрано у неї також деякі папери.

Раз-враз виходять на яв незнані доси недвижимі посїлости Гумбертової. В касах асекурациї Rente viagére не найдено нїчого; навіть порядних книг нема. Кілька книг найдено в палатї Гумбертової, але в них не богато що можна дїйти. Заложено асекурацию нїбито з капіталом 10 міл. фр.; се й потвердив при закладинах урядово нотар Lanquest, хоч ті міліони були лише фіктивні. Той Lanquest був опісля президентом тої асекурациї. Дивіденди не плачено нїколи. Місячно виносили премії по 200 до 250 тисяч фр. Через упадок асекурациї тратять около 1200 людий, переважно священників свої ощадности і забезпечене на старі лїта. Асекурацию заложено очевидно на те, щоби Гумбертова мала жерело певних доходів на свої потреби Недобір асекурациї має виносити около 20 міл. фр. Більшу часть того недобору забезпечено вже гіпотекарно, а близько 4 міл. фр. зложив Lanquest з власного майна. Торговельний суд оголосив конкурс до майна Гумбертів і Rent'и. Богато вірителів навіть не заголошує ся, бо одні уважають се за річ даремну, другі боять ся власної компромітациї, инші жили з Гумбертами в такій зажилости, що не хотять їм тепер шкодити. Претенсиї знаних уже вірителїв виносять близько 55 міл. фр., не числячи недобору Rent'и.

Увязнено доси адвоката Крафердів, нотаря Гумбертової і одного бувшого нотаря, що мав бути душею того обманьства. Адвокат Крафердів Parmentarier складає всю вину на старого Гумберта і боронить ся тим, що з Крафердами від 18 лїт справдї сходив ся дуже часто. Отже заходить питанє, хто властиво грав ролю Крафердів. Пада підозріне, що за одного з них уходив брат Гумбертової Роман, а за другого її нотар (увязнений вже) Dumont. Третій увязнений, бувший нотар Langlois, був уже давнїйше за надужитя урядової власти караний пятилїтною вязницею; опісля доробив ся міліонового маєтку і був дорадником Гумбертової. Замотані в справу Гумбертової мають еще бути: її адвокат Du Buit, бувший президент апеляциї Perivieri, бувший міністер судівництва Sarrien. Муж пані Тереси мабуть бодай чинно не брав участи в обманьствах жінки, бо до таких справ не є спосібний; він, уступивши з парлямєнтарного житя, займав ся від р. 1888 малярством, так що за свої образи дістав навіть два медалї.

Звертають тепер увагу на те, що від самого початку славної спадщини аж доси податкові власти нїколи не допоминали ся у Гумбертової о податок від спадщини. Яким чином могло так стати ся? Пригадують, що Гумбертова дає свої вірительки замкнула в дому божевільних, щоби їм не платити довгу.

Після утечи Гумбертів три рази вломлювали ся злодії до їх палат, порозривали урядові печатки і бушували головно за папєрами; позабирали деякі цїнні річи, як дорогі образи, але паперів не застали жадних, бо всьо, що могло мати вагу, забрано до суду. Є підозріне, що ті злодії мусїли бути в порозуменю з Гумбертами.

Пошукуваних гінчими листами бачено, як пишуть, в Ліверполю, в Берлїні і в Атенах, але нїгде їх не придержано; питанє також, чи то були справдї вони. Увязнено лише Людвіка Доріняка, брата Тереси, в Тунісї. Він вирочім і не утїкав, бо не мав визначної ролї в справах сестри. Він був управителем посїлостий Гумбертів в Африці і належав до основателїв Rent'и, підписавши удїл, котрого не зложив.

На сім поки-що кінчать ся вісти, які маємо доси в сій цїкавій справі.

Найновійші кацапскі подвиги.

(Допись.)

Перемишль 8. VI. 1902.

Наша кацапня бачучи, що всюда усуваєсь єй ґрунт під ногами, що ненависна „Україна“ опанувала всї товариства перемиські, від найстаршої „Бесіди“ до найменьшої зі сильно основаних „Віри“ і що всюди невтомима робота горстки патріотів вводить новежитя, — не могучи здобутись на подібну працю, — розпочала з нима борбу скромненьку, тихоньку... доносами. Оживилась она дуже в послїдних часах, а атаки єй звернулись передовсїм на руску ґімназию. Побиту на кацапскій демонстрациї (окрещений концертом в честь о. Матковского) молодіж шкільну очернено в „Ґалїчанинї“ і в Радї шк. кр., а коли власти шкільні (збір учит. і Рада шк. кр.) не добачаючи в заховани учеників нїчого карігідного не покарали їх, а в додатку старші унялись за дїтьми і палочних героїв обжаловано в судї — лють кацапів дійшла до краю. Та обава судового карн за побої казала їм придумати ґеніяльний спосіб, звов при помочи підлої клевети. Щоби учеників залякати і д-

згоди наклонити, оклеветали їх, що вони з пофальшованими білетами прийшли на ґалерию підчас „Концерту“, кацапи однак готові великодушно не робити з сего ужитку, коли ученики відступлять від обжалованя против палочників. Та невинна молодіж не далась на тоту штучку зловитись і якзвісно, д-р Черлюнчакевич мусів обиджених в суді перепросити, Луцик спас ся бігством, так що до днесь не може ему візвання доручити (кажуть, що має ще инші поважні причини не стрічатись з властями!), а Левандовский дістав 10 діб арешту.

Тогди кацапня забажала й собі попробувати щастя в суді і зробила донесеня до прокураторії на 12 учеників, що вони безправно втиснулись на концерт, хотяй д-р Чер. публично перед судом вневинив, що постарався не допустити до тої другої розправи. Тепер мимо того сам станув на ній против учеників. Перед тим однак ятяли наші „великороссы з Перемишля“ ще один „файний кавалок“. Д-р М. Антоневич (б. професор!) і д-р Черлюнчакевич письменно зажадали делеґованя нашого судії, замість звісного зі своєї безсторонности сов. А. Пацлавского, „бо він член „Весіди“ і однодумець обжалованих“, (хотяй сам д-р д-р Ч—вич на попередній розправі назвав тогож судию чоловіком зовсім не беручим участи в тутешнім житю громадскім) і має дїти в школі (одинокий син сов. П—кого належить до найліпших учеників), отже не буде міг бути безсторонним. Розправа на жаданє д. П-кого відбулась перед Поляком п. сов. Несьвятовским, та тут страшенний завід стрів обожателїв кнута. Мимо скажених атаків мец. Ч—ча, який старавсь учеників представити за послїдних опришанців, п. судия прихилився до виводів речника молодїжи д-ра Кормоша (честь ему, що все безкористно боронить ей!) і увільнив учеників.

З тойж парафії вийшов ще один „подвиг“. За ей иниціятивом донесено ц. і к. команді військовій, що „Політичне українсько-руске тов. Шевченка“ устроює збори 25. V 1902 в сали Інститута дівочого. Були се власне вечериці Шевченківські і на підставі тої інформації зборонено військовим піти на ті вечериці. До того ще в військових кругах все українсько-руске представлено як щось вороже державі і армії!

Так бачите воюють кацани! Та кождий воюе, чим може.

X.

НОВИНКИ.

Оповіщення:

— **Господарскі Збори**, получені з популярними викладами і відчитами — уряджує господарске товариство „Сїльский Господар в Олеську“ — в селї Ясенені, брідского повіт дня 17 червня 1902 (в вівторок по Зелених святах). — По полудни о 2-ій — в пасїцї, найблизшій коло місцевої церкви — відбуде ся виклад, полученний з наглядними експериментами, п. з.: про роботи в пасїцї в часї рийки і медобору. Потім о год. 3-ій розпічнуть ся властивї збори в огороді о. Войтіховского (а в разї дощу в місцевій диківцї) з дальшими слїдуючими викладами: садівництво, про штучні пашози і про взеканє рогатої худоби. По сих викладах наступлять: вільні внесеня і запитаня в справах господарства і в справах самогож Товариства. — Господарске Товариство „Сїльский Господар в Олеську“ розширивши тепер свій округ дїланя на цїлу Галичину старає ся йти з своїми викладами і відчитами від села до села і в той спосіб наш нарід познайомлювати з поступовим веденєм сельского господарства у всїх его галузях, а знов через громадне лученє ся в господарскі товариства допомочи семуж народови видобути ся з дотеперішної его нужди і показати дорогу до лучшої будучности.

— **В Станїславові** в 41-і роковини смерти Тараса Шевченка устроює інститут дівочий товариства „Руських женщин в Станїславові“ в четвер дня 12. червня 1902 вечером в своїх комнатах ул. Казимірівска ч. 46. — **Торжественні вечериці** з слїдуючою програмою: 1) Вступне слово: виголосить п-на Сумиківна. 2) Конїський-Лисенко: „Молитва“ відспівае хор дівочий інститута. 3) Декламация „Розрита могила“ Тараса Шевченка: виголосить п-а І. Глїбовицька. 4) Завадзкий: „Рапсодия Українська“ сольо фортепіянове: відограе п-на Ґ. Волошиньска. 5) Воробкевич: „Рідна мова“ виконають п-на Ґ. Дума і п-а Лигинович. 6) Ch. Marley: „Garrote de la Reine“ на 4 руки: виконають п-на Ґ. Волошиньска і п-на О. Лигинович. 7) Шевченко: „До Основиненька“ деклимация: виголосить п-на Ґ. Дума. 8) Воробкевич: „Пїсня в осени; відспівае хор дівочий інституту. Початок точно о годинї 8-ій вечером. Вступ вільний за запрошенєм. Добровільні жертви на будову дому інститута приймае ся.

— **Загальні збори товариства співацкого „Бережаньский Боян“** відбудуть ся дня 14 с. м. о годинї 6 вечером в комнатах тов. Руска Бесїда (Дїм тов. Надії). Понеже попередні загальні збори не відбули ся задля браку комплету, проте ті тепер скликані збори відбудуть ся без огляду на число явившихся ся членів. Бережани дня 7/6 1902. За видїл товариства: *Д-р Чайковский Ол. Лукіянович.*

— **Звичайне Засїданє Головного Видїлу Товариства „Просьвіта“** у Львові відбуде ся в вівторок дня 10 червня 1902 точно о годинї 7 вечером.

— **Інавґураційний вечер т-а „Січ у Львові“** відбуде ся в середу (дня 11-ого червня с. р.) о год. 8½ вечером в льокали т-а, Ринок ч. 10 (давнїйше льокаль „Акад. Громади“) на котрий всїх членів і їх гостий та львівскі народні товариства запрашае ся. Програма: 1) Привіт; 2) Відчит; 3) Дискусия. — *Видїл.*

— **З „Народної Торговлї“.** З нагоди, що всї фабрики в австрийскій монархії піднесли ціну сьвітла, маємо честь повідомити наших П. Т. Гостий, що сьвітло подорожіло І-а о К 16, а П-а о К 12 на 100 кільоґр., значить, де перше 100 кільоґр. І-а коштувало К 156, нинї коштуе К 192, а П-а 100 кільоґр. коштувало К 136, нинї коштуе К 148. — Для наших П. Т. Гостий обіцяла фабрика на відворотні замовленя не дальше як до 14 сего місяця рахувати сьвітло ще по старих цїнах. — Дирекция.

— **Жіноча спілка промислова „Труд“ у Львові** розширяе з 1 липня 1902 свій відділ *шитя бїля*, в наслїдок чого буде дирекция сего товариства в можности принятї більше число фахових робітниць до сего віддїлу. — Письменні і устні зголошеня робітниць приймае ся в бюрі товариства (ринок 39) кождого дня від 9—12 і від 3—6 год. При зголошеню треба предложити метрику, сьвідоцтво дотеперішнього занятя, як також заявленє що до специяльности в шитю бїли. В віддїлї шитя суконь знайдуть добрі фахові робітниці все занятє. — *Дирекция.*

З краю:

— **Впр. Митрополит** закінчив візитацию деканата підгаєцкого і розпочав візитацию деканата теребовельского. Дня 14, 15, 16, 17 і 18 того місяця буде в Зарваниці, де буде місия, реколекция і на закінченє собор сьвященників цїлого деканату.

— **Нові церкви.** Тернопільскі Русини заходять ся около будови нової мурованої церкви у себе, так як теперішна замала; о теж стараються ся жителї в Звинячі горішнім, турчаньского пов. і в Викові, перемиского повіт, хоть і як бідні обі названі громади. В Жеґестові же, звісній купелевій місцевости, буде будувати ся богослужебна каплиця, на що жертвували тамошні супруги Петро і Мария Венгрини 200 корон.

— **З Товариства „Просьвіта“.** В місяцю маю внесли подання до намісництва з донесенєм, що основують у себе Читальню „Просьвіти“, отсї громади: 1. Висоцко повіта брідского, 2. Будилів повіта бережаньского, 3. Гута рожанецка повіта тїшанівского, 4. Голів повіта сокальского, 5. Попеляни повіта львівского, 6. Соколів повіта бучацого, 7. Мистичі повіта мостиского, 8. Конюшки королївскі повіта рудецкого. — Всїх читалень „Просьвіти“ по конець місяця мае есть **1100**. Від 1 січня до кінця мая основано читалень „Просьвіти“ **56**. Просимо основувати читальні „Просьвіти“ по всїх громадах! Формулярі з поясненими висилае Канцелярия „Просьвіти“ у Львові (ринок 10) даром.

— **Народна Торговля** купила сими днями в Самборі в рынку поверхову каменицю, де по переведеню відповідних адаптацій умістить свій тамошний склад. — Се вже четверта з ряду реальність Народної Торговлї.

— **Нове руске товариство кредитове.** Дня 7 червня 1902 засновано в Делятинї „Руску касу, заревестроване товариство кредитове з обмеженою порукою“, що має на цїли придбати нашій Гуцульщинї дешевий і солїдний кредит для ратованя того найбільше полишеного самому собі найменшого брата Гуцула від грозячої ему економічної руїни. Робота ся велика і тяжка, а сили самої делятинщини крім щирої волї, слабі — проте обовязком в всїх Русинів ту нашу наймолодшу інституцию пристуленем в члени піддержати і тій економічній роботї пособити.

— **Стан вдовичо-сиротских фондів** з кінцем І. кварталу 1902 р. В перемискій епархії виносив той фонд з кінцем марта с. р. в цїнних ефектах 358.920 К, а в готівці 8.559 К 87 сот., уміщених на щадничих книжочках рижних фінансових інституцій. В підручній касї було 423 К 58 сот. — Такий же фонд станиславівскої епархії виказував в тім часї 249.757 К 65 сот. в корінним і 2.821 К 48 сот. в диспозиційнім фонді. Корінний фонд становили: 77.000 К на гіпотечних довгах, 166.468 К в цїнних паперах і 6.289 К 65 сот. в щадничих книжках.

— **Польонїзация за рускі гроші.** З Рогатинщини пишуть нам: Часто читаємо в ґазетах, як колектантів, що збирають на рускі церкви в декотрих польских домах і дворах відправляють з нїчим, а ще й поганьбять, то руский нарід дае остатний ґрош, яйце або зерно колектантам на рижні kapliczki, mateczki, szpitaliki і inne twierdze narodowe. Тепер по селах в Рогатинщинї увиває ся браїшок Бернардинів з Бережан і виносить на klasztor з руских громад 40—60 кор. а в додатку люди і по руках его цїлують. Але правда, за те наш нарід і его дїти удостоїли ся титулів від професорів университету: „bydlo, dzicz“, за те ему на „Просьвіту“ відмавляють запомоги з его власного кровавого гроша, відмавляють найменших прав на кождім кроцї! Чи се може по христиньски, чи се може так довго бути?! — *Омега.*

— **Надані стипендиї.** З наукового фонду, призначеного для рускої университетскої молодїжи, роздало намістництво стипендиї по 210 К річно Богдану Лепкому, слухачеви II. р. фільософії в Кракові і Романови Вітошиньскому, слухачеви I. р. прав у Львові. — П. Евстахий Васильковскій, управитель почти в Улашківцях надав з привілеґуючого ему права стипендию имени Васильковских 80 К річно Андрієви Майко-вии, практикантови „Народної Торговлї“ у Львові.

— **Огнї.** В ночи на 6 с. м. вибух огонь в Фільварках великих коло Бродів і знищив фільварок руского пароха і забудовани двох господарів, при чім погибло 19 штук худоби. — В Папортнї коло Добромиля погоріли 2 с. м. 3 господарства, що лиш відбудовались по пожарі в мин. році. — В Радехові згоріли 34 доми і 2 біжницї, а около 400 люда стратило цїле свое майно. — В Сільци під Дрогобичем вдарив грім в хату Петрашана 6. с. м. забив 14-лїтнього хлопця, поранив небезпечно ґаздиню і спалив цїле обійстє. — В Лановичах під Самбором погоріли 2 с. м. 3 господарства, що були обезпечені на 2.500 К.

— **В Інститутї С. С. Василиянок в Яворові** відбув ся 2 червня с. р. музикально-вокальний і деклиаторскій вечерок в честь Впр. Епископа перемиского Чеховича, на котрім були присутні всї достойники яворівскі.

Всячина:

— **Спір о роту присяги.** Король Едвард, що має коронуватись 26 с. м., щоби вдоволити католиків, вичеркнув самовільно з королївскої присяги устуи, не симпатичний католикам. Тое заряджене короля викликало тепер в анґлїйскій прасї велику дискусию на темат, чи король сам, без згоди обох палат, може робити змінн в роті присяги, що по думцї сторонників анґлїканьскої церкви, є одним з актів тїсно звязаних з конституцию.

— **Ювилей довгих пантальонів** припадае сего року. Минае власне 100 лїт від часу, як король анґлїйскій Юрий IV, будучи ще тодї князем-реґентом, виповів війну панчохам і коротким пантальонам. Не ходило тут о жадну естетику, лише о річ натури лїкарскої. Именно много аристократів анґлїйских терпїло на подаґру і через се опухали їм ноги, отже для укритя того винайдено довгі пантальони. Виправдї тодїшні карикатурести висьмівали немилосердно нову, в їх очах неестетичну, моду, та дарма; мода впустила глубокі коріня, побідила і тревае до наших часів, ставши загальною.

— **Вирав льокомотиву.** Із Симбірска в Росії доносять про слїдуючу ориґінальну подію: Якийсь молодий чоловік Іван Іванович сидів зі своїми товаришами і запивав славну тепер в Росії „монопольску“ (горівку, котру продае уряд подібно як у нас сіль і тютюн). Посидївши так до 8-ої год. вечером, почув нараз потребу перейти ся трохи по сьвіжім воздусї, а набравшись на прохід, зайшов аж на стацию зелїзничу. Тут побачив він на шинах льокомотиву готову до руху, але коло неї не було нїкого, ані машиниста, ані топника. Ненадумуючись богато, скочив на льокомотиву, пустив пару, свиснув на сиґнал і поїхав зовсім спокійно на прохід. Так приїхав він аж на стацию Кіндяковку, де зелїзница розходить ся і побачив, що там переставки але уставленї, задержав льокомотиву, переставив шини як потреба і поїхав дальше. Так уїхав він двайнайцять верста від Симбірска, аж ему захотїло ся знову іти пішки на прохід дальше. Станув, лишив льокомотиву серед поля, а сам пішов. Не довго ходив, вернув знову, сїв на льокомотиву і зачав поволи вертати назад до Симбірска. Та й був би може спокійно вернув, але на пять верст перед Симбірском, побачив на шинах дрезину, на котрій жандарм і служба зелїзнича виїхали шукати втїкшої льокомотиви. Іван Іванович побачивши дрезину з людьми, зіскочив з льокомотиви і став втїкати, але коли жандарм крикнув, що буде стрїляти, він станув і дав ся арештувати. Показало ся опісля, що Іван Іванович хотїв вкрасти льокомотиву, але коли вже мав ей в своїх руках і виїхав в поле, аж тогди не знав, що з нею зробити і постановив вертати назад, та удати, що він ніби то по пяному сїв на льокомотиву і поїхав на прохід.

— **Вибух вулькану на Кавказї.** З Баку над Каспійским морем доносять, що вулькан Гуси Ґран в бакушиньскім окрузї почав вибухати. Перший вибух був найсильнїйший і тревав всього пять мінут. Вибухови товаришило землетрясенє. Череди овець і пастухи, що находили ся тодї на склонах гори, вигинули що-до ноги.

— **Метеорольоґ Фальб** заповів на се лїто: В перших днях червня дощі і низька температура. Дня 3 червня будуть падати в горах снїги. Від дня 6 (критичний день 1 степени) до 12 червня (крит. день III степ.) буде сухо і тепло; місцями будуть бурі. По 21 червня належить надїятися дощу і вітрів. В липни теплота буде инша, як иньшими лїтами в тім місяци. В Австрії і в Німеччинї будуть шалїти бурі. День 5 липня є днем критичним I степеня. Сего дня спадуть в горах снїги. В остатних днях липня потеплїе. Перший тиждень серпня буде сухий; 3 серпня є днем критичним I степеня. Дня 10 серпня буде падати дощ, опісля буде горячо і посуха. Критичного дня 19 серпня буде дощ, а від 25 серпня будуть дощі і бурі.

Бібліоґрафія:

— **Літературно-наукового Вістника** книжка VI, за червень 1902 р. містить: І) в літературній части: Поезиї-Рабошапки Павла Сергія Павленка та Богдана Гайового; Земли — закінченє оповідання Ольги Кобилянської; З минулого та пережитого — спомини Данила Мордовця про Шевченка; Візия стрічи — поезия Катерини Гриневичевої; Весняний день — нарис С. Грущенка; Розмова з привидом про початки азбуки — фантазия Анатоля Франса; Із оповідань А. Немоевского; Із нїмецких поетів (переклади з Ґетого, Віргера, Амброзівсевої і Крістенової); II) в части популярно-наукній: В справі народного языка — І. Верхратского; Михайло Старицький — біоґрафічно-літературний начерк Франка; Теория і практика (в справі науки укр. руської мови по ґімназиях); Наукові листки (Звідки взяла ся нафта?) — III Хронїку і бібліоґрафію.

— **„Гасло“ — часопись Р. У. П.** ч. 3 і 4 за май 1902 — містить: Вступну статю про хлопске повстанє на лївобережній Україні; Десять років міністерской дїяльности Вітого; Ветеран революциї (про шлїсельбурского вязня Тріґонійого); День 1-го мая (справоздання); Фейлетон: Павук та муха — промова Либкнехта; Хронїка із жита (з российскої України); Звістки про европейскый рух і Бібліоґрафію. — „Гасло“ виходить раз на місяць в Чернівцях і коштує річно 2 корони. Адрес редакциї: ул. Привітна ч. 4. Чернівцї.

— **Козаччына** — Видане Р. У. П. Чернівцї 1902. — Брошурка в форматї малої вісїмки, 52 сторін друку, печатана российскою урядовою правописею, призначена для української аґрарно-революционної пропаґанди на российскій Україні. Мова гарна, виклад дуже легкий і популярний (з виїмком кількох місць). Брошурка дїлить ся на такі главы: Козаччына (вступ); І. Лядська неволя; II. Хмельнищына; III. Руина; IV. Гайдамаччына; і V. Московська неволя; — Ціль брошурки — представити борбу українського народу за свободу в минувшинї і спопулярнувати постулат „вильной, самостийной украинськои державы безъ хлопа и безъ пана“. Коли сей постулят здїйснить ся, „тоди не буде одинъ выискуваты другого, але вси будуть рывни якъ браты и тоди настануть ти славни часы, що въ боротьби за ныхъ наши диды 250 рокивъ пропывалы свою кровъ и намъ заповидалы дали провадыты сю славну боротьбу.“

— **Укінчена семинаристка**, здібна артистка в рисунках, бажае виїхати від 1 липня на час вакаций в гори або на підгіря в здорову сторону, і приняла би тому не велику лекцию дівчинки або (що для многих родичів може бути важнїйше) доповненє науки старшої панночки. Особа добра і не вибаглива. Гри не удїляе. — Интересованї родичі зволять відноситись скоро з поданєм услівій до о. Стефановича, катехита в женскій учит. семинарії у Львові (улиця Чарнецкого, 26).

Хто з Вп. Панів хоче порядно і дешево убратись, най спішить до фірми Василь Ґресяк ринок 36, там знайде модний і дешевий товар, з котрого ґарнітур маринарковий коштуе 21 зр. і дорожше, загортка 24 зр.

Прошу спробувати, а певно що жаден з Вп. Панів не пожалуе.

З ґлубоким поважанєм

Василь Ґресяк кравець мужеский,

Львів, Ринок ч. 36 (Дім Народної Торговлї).

720 18—15

50.000 Корон виносить головна виграна льотерії акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателїв, що тягненє відбуде ся певідкично 19 червня 1902 і всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученєм 10%.

Надісланє.

Д-р Данило Стахура

отворив з днем 1 червня с. р. адвокатску канцелярую в Самборі при ул. Тваґній в каменици Ґрайбаха напротив „Ризниці“.

115 2—3

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Яковского

ул. Ґетманьска число 6.

Виконуе ся: пльомбованє, виймане зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в каучуку і в золоті, в стосовних випадках без плитки. Направи з провінциї полагоджуе ся відворотно. 823 8—4

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперника ч. 3, 129

в котрім виконуе ся пльомбованє, вираганє зубів без болю, лїченє недуг ясен і инших устної, штучні зуби в каучуку, золоті і без плитки.

Репаратури з провінциї виконуе ся відворотно.

Інститут отворений цїлий день.

Лїкар-дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жиґмонт Стобецкий.*

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Ратуша Гипотечного на пляцовитѣ площи, Галицкой



берутъ въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвикеры, лѣорнеты, бинокли далекогляды, барометры, термометры, микроскопы, лупы, компасы, рейцайґы, тасьмы мѣрничи шнуры, лѣдлѣ, нивелиторы и. т. п.

Уряджене дагеротипичныхъ.

Всякій направы полагоджуютъ ся цѣлы дни скорше и найдешевше. 4186

Ц. 410.

КОНКУРС.

Заряд повітової каси для хорих в Коломиї розписує конкурс на слідуючі посади:

1. лїкара, платня річна	2000	Корон
2. бухгальтера	1600	„
3. касиера	1200	„
4. інкасента	960	„
5. помічника канцеляр.	720	„
6. возьного	600	„

Вимоги: 1. відповідна кваліфікация удовіднена свїдоцтвами дотихчасового занятя.

2. Знакомість языків краєвих,

3. Повнолїтність і неперекрочений 40 рік житя.

4. Curriculum vitae без нагани.

Посади суть до обнятя з днем 15 липня 1902 і надані будуть на один рік провізорично. Касиер і інкасент мають вложити кавцию по 600 Корон.

Поданя вносити належить до Президиї тов. каси хорих найдальше до кінця червня 1902.

Коломия 3 червня 1902.

413 1—1 *Д-р Фемлї*, президатель.

Поручає ся Хвальним Комітетам церковним до покривання копул церковних робітню бляхарску 341 5—10

З. ГОСЦЦКОГО

Львів, ул. Городецка 47

ручачи за солідне і тревале виконанє.

Ю. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР

у Львові, улиця Войтїха число 9

виконує всякі працї з обсягу малярства церковного: образи, іконостати, декорациї стїн, і пр. а також портрети з натури і після фотографій.

Поручає ся прото Всч. Духовенству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовленя.

Цїни умірковані. 299 18—?

Вже вийшов!

Дамский Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. є. етимольогією і фонетикою формату 7×10 с/м на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти мож в торговли Євгена Спожарского, в книгарни Ставропигийского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 516 52—80

Прошу сглядати

Найдешевша торговля галянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти".

Препоручає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолїв, паличок, шкіряних виробів, російских кальошів, дитинних забавок, весїлних альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерий.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИЇ. 36—156

По цінах найдешевших. Зразок коштовний.

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

відзначена двома срібними медалями

виконує дзвоны рѣзною вагы и приймає ушкоджені дзвоны до переливанія въ найкоротшомъ часѣ, а такожъ має на складѣ готові дзвоны рѣзною вагы.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшні замовленя, прошу о ласкавій замовленя такъ на поодинокій нові дзвоны якъ и на цѣлі групы. За тревалість матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонівъ ручу и длятого осмѣляю ся препоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Въ глубокимъ поважанемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Цѣс. пород. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика руму, Ліверів і вина

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручає старі горѣлки польскій, резолїсы, ліквры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Вотфовіе" на паливи, такожъ правдивый octъ спіритусовый. 866

Склады для міста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

Реальність на продажь

з вільної руки, при битім готинци, 6 кільом. від повіт.-міста Товмача. 8 моргів орної доброї землї в одній парцели коло хати, помешкане, сад. — Звідатись у А. Порубальского в Кімполюнзі на Буковинї. 414 1—3

Потреба дяка

котрий крім сьпіву це ковного потрафив бы также управляти и мішаним хором, а до того умів добре грати на органах. Хто з убігателїв умів бы музыку так добре, щоб потрафив бы засновати при церкві оркестру на трубах, той буде мати першенство. Просить ся адресувати: Монастир оо. Василіян в Підгірцях коло Золочева.

416 1—3

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ"

видав для руских товариств кредитовых потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкнена місячні 2	„ „	5	„
Инвентар довжників	„ „	5	„
„ вкладників	„ „	5	„
„ уділів	„ „	5	„
Книга годовна	„ „	10	„
„ ліквідаційна	„ „	10	„
„ вкладок щадн.	„ „	10	„
„ уділів членьок	„ „	10	„
Реєстр членів	„ „	10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„ „	10	„

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзї кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.

Укінчений матурист

гладає лекциї на село. Бруно Гіжовский, Львів Театиньска ч. 9. 406 2—2 3 9 5

РОЖІ найгарнїйші, **ФЛЯНЦИ** цьвітів, ярин і китиці (букети) поручає найдешевше

Шмідт в Станіславові.

356 5—6





Самочинні

Проводи для води

з глибоко положених жерел уряджує і виконує

АНТ. КУНЦ

ц. і к. надвірний доставець

Найбільша спеціяльна фабрика в монархії для водних проводів і помп.

проспекти і цїнники даром. 5—18

Посьвідченє.

Підписаний греко-кат. уряд парохіяльний сим посьвідчає, що п. Владислав Зуб, майстер бляхарский з Рогатина, покрив 1901 р. тутешну церков бляхою, і тую роботу дешево і так совістно виконав, що хоч рік вже минуло від часу покінчення тої роботи, не мож їй нїчого закинути. Через цїлий час тої роботи вели ся так п. майстер сам як і его челядники примірно, на терміни виплати були вирозумілі, тому-ж підписаний уряд парохіяльний є в тім приятнім положенню, що може п. Зуба всїм, що потребують доброго, совістного і статочного бляхарского майстра, як найтеплїйше поручити. — Від греко-кат. уряда приходского, Боршів 24 мая 1902. *О. Григорій Кармелита*, парох. М. П. — Тое свідоцтво позволяє ся опубликовати. — *О. Григорій Кармелита. Ілія Кадлабяк*, начальник громади, *Павло Дух*. Почать громади. 408 1—4

МИЛО ІМСІ ПАНА

ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалетове

(зробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ

„TLEN"

До набуття у всїх аптиках, дрогеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусове 1 корона за штуку.

177 27—60

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власній выробы

поручає по цѣнахъ умѣренныхъ

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТКАЦКЕ

„ПРЯХА" зъ Кросна

Замовленя зъ провінціи просимо надсилати до Кросна.

Почта, телеграфъ и стація зелѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣнники присылаемо на жадане даромъ и оплатно.

Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ агентовъ анї пехатниковъ не высылаемо. 582 34—?

Заходом членів академічного товариства „МОЛОДА УКРАЇНА" в Чернівцях вийшли в 1901 р. отсі книжки:

М. Гоголь: „Ревізор", переклад Василя Сімовича 60 сот.

Г. Яблочков: „Сільска учителька", переклад Антона Крушельницкого 50 сот.

Іван Семанюк: „Карбя", опов. 60 сот.

Теодет Галіп: „Думки та пісні" (поезиї) 20 сот.

Антін Крушельницкий: „Серце", оповідання 70 сот.

Замовляти можна в Книгарни Наукового Товариства ім Шевченка у Львові, ул. Чарнецького 38, або у В. Сімовича в Чернівцях, ул. Руська ч. 25.

ЦЇННИК

желїзних знарядів

АЛЕКСАНДРА КОПАЧА

в Струтинї вижнім, п. Долина ad Стрий.

КОСИ з англійскої твердої стали, подвійного гарту свїтлі, з тонким полотном, дуже легкі, добре рубають гіркy траву. — Хто заплатить 6 кільограмів кіс, отримав даром одну косу і один камінь до остреня. — Родимці! Косіть моїми косами, то найлучші в свїзі; косячи ними, ощадите і труду й здоровля. Не дайтесь дурити жидам і їх агентам: 60 жидівских кіс не стоять одної англійскої;

Довгота кіс в центиметрах:	65	70	75	80	84	90	95	100
За 1 штуку з каменем: Кор	2·10	2·20	2·30	2·40	2·60	2·80	3·00	3·20
На 5-киндову посилку іде штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Озубнені серпи з англійскої стали, дуже добре жнуть збіжє і легко перетинають, так, що не чути їх в руках. Хто замовить 20 штук, получить 2 даром. — **Ціна за один серп 60 сот.**

Англійскі бритви з тонким полотном з найлучшої стали. — За 25 мінут можна обголити і 80 найтвердїйших бород. Одна бритва по 3 і 4 кор. — **Бельгійскі камені** до бритв по **1 кор.** і по 3 кор.

Мотики (САПИ) до бараболь, кукурузи і всякої ярини, з найтвердїйшої англійскої стали, не загинають ся ані в найтвердїйшій землі, штука 1 кор. 407 2—?

Брусаки до остреня кіс по 50 сот.

Маю также на складі кешонкові дуже добрі

Годинники роскопи,

такі, яких уживають на жел. дорогах і продаю по 20 кор., а гварантію даю на 10 літ.

На всяке замовленя треба прислати 2 кор. задатка, бо инакше не вийде ся. Найлучше посилати гроші переказами і на них замовляти, щоби не тратити грошій на письма і карти. — Адрес:

АЛЕКСАНДЕР КОПАЧ

в Струтинї вижнім, п. Долина коло Стрия в Галичині.

Гребенів в Карпатах

стація кліматична, положена серед лїсів шпилькових над рікою Опором. Місцевість надзвичай здорова і гарна. Зденервовані, пригноблені, безсильні найдуть тут полїпшенє. Телеграф, почта і зелїзнича стація в місци.

Поїзди курсують шість разів денно. 388 4—4

В пансіонаті мешканевцїлим удержанем по дуже умїркованих цінах. Адрес: **ЯНІНА ГЛИНЬСКА Гребенів.**

ТЯГНЕНЄ

НЕВІДКЛИЧНО

Передпослідний тиждень

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по **1** короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файгенбавм, М. Клярфельд, Віктор і С-ка, Авг. Шеленберґ і син, Яков Штрог, Сокаль і Лілїєн, Самуелі і Ляндав.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученем 10%. 340 11—?

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і від'їзд поданий після часу середньо-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ. приходить о годині	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп.	Поїзд особ. відходить о годині	ЗІ ЛЬВОВА
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Керестєсєо, Потут.
	6·20	з Чернівців (Ицкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2·09	6·43	„ „ „ „ дв. Підз.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	8·00	„ „ „ на дв. головний	2·55		
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Равы руской		9·15	до Янова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белаця, Сокаля, Любачова
	10·25	з Рящова, Любачева	2·40	10·30	до Чернівців, Ицкан
	11·55	з Станиславова [Керестєсєо, Потутор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ „ дв. гол.
	1·20	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і свята
2·20		з Підволочиск, Кошичинців на дв. Підз.		2·15	до Врухович від 15/5 до 14/9 в пед. і св.
2·35		„ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і св.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.		3·30	до Рящова, Хирова, Любачева
	5·35	„ „ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	5·40	з Чернівців, Ицкан			
		НІЧ			**НІЧ**
	6·00	з Сокаля, Белаця і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і св.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і св.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буденні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Чернівців, Букарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і свята]		7·10	до Сокаля і Равы руской
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і св.]
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і свята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.		9·20	„ „ „ дворець Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і свята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ицкан, Чорткова
	3·14	з Підволочиск, Кошичинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	9·35	„ „ на дв. гол.		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано. 38

Час середньо европейский рїжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середньо-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформационне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красицких ч. 5) удїлює поясненя в справах зелїзничих, продає білети всякого рода і рекламації їздя.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор Д-р Володимир Охримович. Накїр в фабр. Черлянській. З друкарні Інституту Ставропигийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 118. Львів, Второк 28 Мая (10 Червня) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	44 к.
на пів року	16 „	22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поднин і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Мазурскі парцеляциї.

До ріжнородних обявів польского „Drang nach Osten" і до безчисленних „projekt'ів на zniszczenie Rusi" належить також кольонїзация галицкої Руси Мазурами. Обяв сей не нинїшний: від давна вже йдуть Мазури на Русь, забираючи автохтонним Русинам землю і заробок. Та аж в послїдних часах прибрала мазурска кольонїзация справдї небезпечний характер, а то раз длятого, що є ведена постійно, сьвідомо і систематично, а по друге длятого, що вяже ся з двома актуальними появами новійших часів, а се з еміґрациєю руских селян за море і з парцеляциєю паньских маєтків у східній Галичинї. Мазури купують землю по еміґрантах-Русинах, — Мазури парцелюють двірскі обшари на галицкій Руси.

Зрештою обі ті появи вяжуть ся тїсно з собою, бо наші селяни еміґрують головно через недостаток землї і заробку а в тій справі грає парцеляция велику ролю. З ріжних сторін краю доходять нас вісти, що в тій або другій місцевости наші селяни длятого лише здержують ся з масовою еміґрациєю, що мають виглядн розпарцелювати між себе двірский обшар і в той спосіб зарадити недостаткови землї. Але рівночасно з тих самих місцевостий доходять вловіщі голоси, що коли-би там не місцеві селяни Русини, але зайди Мазури розпарцелювали двірский обшар, то тодї наші селяни мусять вже безусловно виеміґрувати, бо не тілько не здобудуть потрібної землї, але утратять навіть той нужденний заробок, який мали на паньскім лані а якого вже не будуть мати у кольонїста-Мазура, що все обробить сам, руками своїми і своєї челяди. Се знов потягає за собою ту дальшу консеквенциї, що мазурскі зайди парцелянти закуплять землю по Русинах, по автохтонах-еміґрантах.

Бачимо отже, що мазурска парцеляция у східній Галичинї має для нас, Русинів, подвійне небезпеченьство: одно те, що відбирає руским селянам можність закупити в дорозї парцеляциї потрібну їм землю і в той спосіб доповнити недостаток землї, а друге те, що відбирає їм дотеперішний заробок і змушує їх продати (очивидно Мазурам) навіть свою питому, прадідну землю і еміґрувати з краю. Крім того і то ще треба взяти в рахунок, що мазурскі парцелянти-кольонїсти закликають до себе нових кольонїстів, своїх свояків, сусїдів і знакомих з західної Галичини і в той спосіб кольонїзациї родить дальшу кольонїзацию.

Зрозумівши се небезпеченьство вже навіть самі наші селяни — очивидно, зрозумівши его більше інстиктовно, як сьвідомо — а доказом того є подія, яка зайшла перед кількома днями в Суховолї коло Львова, де місцеві Русини-селяни напали і побили мазурских парцелянтів-кольонїстів, — про що ми вже донесли вчера в статї п. з. „Борба о землю".

Годилоб ся проте, щоб і цїла наша суспільність звернула більшу увагу на се небезпеченьство, щоби зрозуміла его вагу, і відтак взяла ся до відповідної самооборонної акциї.

Та щоб зрозумїти вагу небезпеченьства, треба передусїм зобачити его, пізнати его.

З уваги на те позволимо собі звернути увагу на виданий недавно Галицким Банком краєвим до числа 11547 „Sumaryusz dokonany w kraju parcelacyj w okresie 1891—1900 wedle sprawozdań Wydziałów powiat., Zastępstwo Banku, c. k. Notaryuszów i akt Banku".

В „Sumaryuszu" тім зіставлені є парцеляциї з цїлої Галичини за послїдне десятилїтє (1891—1900), сумарично після повітів, а вкінци є сумаричне зіставленє з цїлого краю.

Не будемо входити в подробиці а тілько подїлимо ся з нашими Читачами висліком обчислень, які ми на підставі того „Sumaryusza" зробили.

Від 1891—1900 року було в цїлій Галичинї 171 парцеляцай (значить в 171 місцевостях) при котрих розпарцельовано між селян в округлій цифрі 43.000 морґів землї що належала перед тим до паньских маєтків побільших посїлостий.

З того припадає на західну Галичину: 98 парцеляциї, при котрих розпарцельовано около 15.000 морґів, а на східну Галичину 73 парцеляциї, при котрих розпарцельовано близько 28.000 морґів.

У східній Галичинї в згаданім десятилїтю мали місце парцеляциї в отсих повітах: збаражскім (8) *) камінецкім (7), підгаєцкім (6), старо-самбірскім (6), калускім (5), надвірнянскім (5), рудецкім (4) тернопільскім (4), городенськім, коломийскім, станиславівскім (по 3), бережанськім, перемишлянськім, рогатинськім, жовківскім (по 2), вкінци в бобрецкім, бучацкім, городецкім, мостиским, перемиским, равскім, самбірскім, снятинськім, товмацкім, золочівскім і жидачівскім (по 1).

На 48 отже повітів східної Галичини парцеляция мала місце — в 26 повітах.

Найбільше землї розпарцельовано в отсих повітах: в надвірнянськім (4596 морґів), калускім (3450 м.), збаражскім (3397 м.), підгаєцкім (1903 м.), жовківскім (1909 м.), коломийскім (1474 м.), камінецкім (1402 м.), рогатинськім (1294 м.), станиславівскім (1128 м.), ст. самбірскім (1133 м.) В инших повітах розпарцельовано поменше як по 1000 морґів.

Се були би парцеляциї взагалї. Тепер переходимо спеціяльно до мазурских парцеляциї у східній Галичинї. Отже з „Sumaryusza" довідуємо ся, що Мазури парцелювали в отсих повітах: 1) в надвірнянськім (в 5 місцевостях — 4596 морґ. — переважно Мазури) 2) в калускім (в 5 місцевостях — 3450 м. — місцеві і Мазури) 3) в рогатинськім (в 2 місц — 1294 м. — місцеві і Мазури) 4) в Старосамбірскім (в 6 місц. — 1133 м. — переважно Мазури)] 5) в станиславівскім (в 3 місц. — 1128 м. — місцеві і Мазури) 6) в самбірскім (в 1 місцевости — 700 м. — самі Мазури) 7) в жидачівскім (в 1 місц. — 90 морґ. — місцеві і Мазури).

На підставі наведених тут даних можемо зробити отсе зіставленє:

На 26 повітів східної Галичини, де взагалї були парцеляциї більших посїлостий між селян протягом лїт 1891—1900, було 7 таких повітів, д парцелювали виключно або переважно Мазури.

На 73 парцеляциї, які наступили протягом лїт 1891—1900, у східній Галичинї, було 23 парцеляциї мазурскі або переважно мазурскі.

На 28.000 морґів землї (домінікальної), яку протягом лїт 1891—1900 в східній Галичинї взагалї розпарцельовано, було що найменше звиж 9.000 морґів східно галицкої землї розпарцельованої між самих Мазурів.

Можна отже яко цїлком певне приймити, що у східній Галичинї з усеї землї, яка протягом минулого десятилїтя була предметом парцеляциї, найменше одна трета часть зіставала розпарцельована між Мазурів-кольонїстів.

Так було минулого десятилїтя, коли ще не було польского парцеляційного Банку, коли ще Поляки не накликували так часто і так енергічно до кольонїзациї Руси Мазурами, і коли ще парцеляция не була такою звичайною появою, як нинї. Нинї небезпеченьство, яке грозить нам, Русинам, від мазурскої парцеляциї, є значно більше, як се вже ми на вступі зазначили. А небезпеченьство те лежить не тілько в тім, що Мазури забирають нам нашу землю, але також в тім, що мазурскі кольонії, які повстають наслїдком мазурскої парцеляциї, се тверднї польонїзациї, се — „narodowe twierdze" далеко міцнїйші, як kościoły, kapliczki, czytelnie і т. д. Тому ми не можемо байдужно приглядати ся мазурскій парцеляциї на Руси. Та самої парцеляциї взагалї ми не можемо спинити — і навіть не потребуємо спинювати, бо парцеляция — се річ для наших селян, для Русинів, не тілько дуже пожиточна і потрібна, але прямо конечна.

Тож коли не хочемо, щоби в східній Галичинї парцелювали Ма-

*) В скобках подане число парцеляциї.

---

4)

Микола Гоголь.

ВІЙ

(Переклав Ф. Королевський.)

(Дальше)

Тілько ген під вечір уся громада спогадала, що час вибирати ся в дальшу дорогу. Всадовивши ся в брику, поплентали ся по шляху, поганяючи коний та сьпіваючи пісню, котрої слова та тямку хто зна', чи-б де-хто й розібрав. Наблукавши-сь більше як пів ночи, що крок збиваючи-сь з правої дороги, спустили ся накінець з крутої гори в долину, а фільософ запримітив по боках частокіл чи то плетїнь, з відки видно було деревяні криші. Отсе й був чималий хутір, що приналежав козацькому сотникови. Вже було далеко по за північ; небо було темне, лиш де-не-де миготїли зьвіздки. Ні в одній хатї не видно було вогня. В супроводї собачого гавкання в'їхали вони в подвірє. По двох боках замітні були криті соломою возівні та домики; один з них, що стояв як раз по середині проти воріт, красував ся поміж другими й сторчав понад усїх. Се, як здавалось, був хутір сотника. Тарадайка впинила ся перед невеличкою возівнею, а наші подорожні вирядили-сь спати. Та фільософ хотїв деяк оглянути знадвору панські хороми; та як він і не сьвітив своїми вочима, нїчого не з'умів ясно второпати: замість хати привидїв ся йому медвідь; із димаря робив ся ректор. Фільософ на всьо махнув рукою та почалапав спати.

Коли прокинув ся фільософ, то цїлий дім вже ворушав ся: тої ночи вмерла була панночка. Слуги вештались на поквацки сюда й туда; деякі старухи відправляли голосїнне; товпа цїкавих глядїла крізь паркан на паньске подвірє, наче-б змогла дечого доглянути. Тепер при вільнім часї став фільософ обзирати ті місця, котрих не міг розглянути нічю. Панський дім був низенька, невеличка будівля, які в старинї звичайно ставились на Українї; зверху прикривала його солома; маленький, гострий та високий присїнок враз з віконцем, похожим на підняте до гори воко, весь був забарвленний голубими та жовтими квітками та червеними півмісяцями; він був підпертий дубовими стовбцями, до половини круглими, а низу шестигранними, з цицькованою обточкою в верху. Під тим присїнком находив ся невеличкий рундучок з лавочками по обох сторонах. По боках хати була піддашня на таких же стовбцях, инколи кручених. Висока груша з гострим вершочком і тремтячим листечком зеленїла перед хатою. В дворі комора одна проти другої — як широка вулиця, що вела у присїнок. Позаду комір близь самих воріт стояли трикутниками два улії, один проти другого, криті також соломою. Трикутна стїна кождого із них була знадоблена рїжними образами. На одній із них був намальований козак, що сидів на бочці, й держав над головою кружок із написию: „Все випю!" На другому фляшка з келишками, по боках для краси, снятий дуба кінь, дудка, бубон та надпись: — Вино — козацька розрада. — З гори одної шопи виглядав крізь велику димницю барабан та мідяні труби. У воріт стояли дві пушки. Всьо те вказувало, що хозяїн двора любив повеселити ся, а в його хуторі часто гомонїли бенкетні оклики. За воротами стояли два вітряки. Позаду хати йшли сади, а крізь верхи дерев видні були темні димарі, що скривались в зеленій гущавинї хат. Весь хутір стояв на широкому та рівному збочі гори. Від півночи заслоняла весь вид крута гора, а своєю підошвою досягала подвірє. Коли глянути на неї від долу, здавалась бути ще крутїйшою, а на високому єї вершку сторчали дене-де погнуті стебла сухого буряну та чорнїли на сьвітлому овидї; єї обдертий глиняний вигляд навівав у серце якоїсь туги; вся вона порита водорийами та дощевими перетїками. На крутому єї косогорі в двох місцях сторчали дві хатки; над одною з них розпростерла вітри кріслата яблоня, підперта у коріня невеличким кілєм та підсипана дещо землею. Яблока, збивані вітром, котили-сь в саміське паньске подвірє. З вершка по всїй горі вила ся стежка, а спустившись у низ, котилась по-при двір у село. Коли фільософ змірив сю страшну кручу та згадав вчорашню дорогу, то не міг собі в голові розвязати, чи то в пана були надто второпні конята, чи в козаків надто тверді лоби, коли в нетверезому станї не полетїли коміть головами у кущі з тарадайкою та клунками. Фільософ стояв на вищому місци в подвірю, а коли обернув ся й глянув позад себе, йому представив ся иньший вид. Село в купі з узгірєм котилось на рівнину. Безмежні степи відкривались ген ген в далечину; ярка їх зелень що раз темнїла в міру, як тільки віддалялись, а цїлі ряди сельбищ синїли вдалї, хоть одно від другого більш як дванцять верст. По правому боцї отсих степів тягнулись гори, а ген далеко ледви видньою стягою горів та темнїв батько Днїпро.

„Ех, славна сторона!" сказав фільософ: — от тут би жити, ловити рибу в Днїпрі та ставочках, полювати тенетами та стрільбою хохітви та заяцї! Впрочім я гадаю й садків тут не мало в тих лугах. Садовини можна насушити до волї та продати в город, будь викурити з неї вишнївку, бо й вишнївка з садовини не зрівнає ся з якою хочби сивухою. Та не завадить подумати об сїм, яким чином дмухнутиб відсїля."

За тином помітив він маленьку стежечку, що єї зовсїм вкривав розкущений бурян; поклав безчутно на неї ногу, думаючи вперед тільки погуляти, а відтак тишкомнишком, проміж хатами та таки махнути у степ. Серед того з нечевя почув на плечу доволї тверду руку.

По заду нього стояв той самий старий козак, що вчора так гіренько жалїв над смертю батька та матїри та над своїм сиротством-бурлацтвом.

„Дармо ти гадаєш, пане фільософе, майнути із хутора!" говорив він: „сього у нас не водить ся, щоб було можна втїкнути: та й дороги для пішоходців, бач, не гараздовні; краще йди до пана: він на тебе давно жде у сьвітлицї."

„Ходїмо! Що-ж... я ще й з охотою!" сказав фільософ і пішов вслїд за козаком. Сотник вже постарілий, з сїдими вусами та виразом чорної нудьги, сидїв в сьвітлицї перед столом, підперши вбома руками голову. В нього було коло пів сотки лїт; та глибока журба на його лицю і бліду-охлялий його цьвіт вказували на те, що його душа була побита й зажурена, а вся давня веселість та шумне житє пропали мов камінь у водї. Коли з'явив ся Хома в купі з старим козаком, він відїймив одну руку та легко кивнув головою на їх низький поклін.

Хома і козак з шанобою присганули у дверьох.

зури, то мусимо старати ся, щоби наші селяни, Русини, на більшу скалю парцелювали, як се було доси. Та до парцеляції треба гроша, — вправді не дарованого гроша, але гроша пожиченого, — треба кредиту. Маємо вже вправді не мало інституций кредитових, маємо „Краєвий Союз Кредитовий", що парцеляційний кредит поставив собі за одну з головних цілий, та що з того, коли фінансові засоби наших кредитових інституций далеко не вистарчать для тої цілі. Тому ще раз звертаємо ся до всіх Русинів з зазивом, щоби свої ощадности льокували не по жидівских та польских банках, але в своїх власних, руских інституциях. Сеж нїчого не коштує — а прецї як богато можна би на тій дорозї зробити для народної справи!

СОЙМ

Буде, чи не буде?

Галицкий сойм мав бути скликаний на день 17 с. м., однак до нині ніхто не знає, чи дїйстно буде скликаний на сей день, чи може троха пізнїйше, а може доперва на другий місяць. В N. freie Presse появила ся була навіть вість, що галицкий сойм тепер цїлком не буде скликаний, бо таке в бажанє найвисших урядових кругів в Галичинї. Польскі дневники заперечили сю вість, додаючи від себе, що тілько реченець скликання посунено о 3 дни дальше, т. є., що сойм буде скликаний на день 20 с. м.

Ми не маємо причини не вірити в поголоску, що „деякі круги" в Галичинї хотїли би унеможливити „весняну" сесию сойму. Однак не в розрухах добачуємо причину, не в страху перед демонстрациею сойму против промови цїсаря Вільгельма в Мальбургї. Деякі пани хотїли би отворенє рускої гімназиї в Станиславові відложити бодай на один рік! Ось в чім причина евентуальної перемінн „весняної" сесії на осїнну. Не поінформовані о властивій причині „легковаженя автономії" деякі польскі дневники і деякі члени кола польского висказують своє обуренє з тої причини, що скликанє сойму доси не оголошенє і що взагалї еще нема тої певности, що сей сойм буде скликаний в сім, або й навіть в слїдуючім місяци.

Питанє, чи д-р Кербер дасть ся здурити розрухами і демонстрациею против цїсаря Вільгельма, чи доміркує ся, яка властива причина сеї неохоти деяких паничів до весняної сесиї сойму. Як би дїйсно заносило ся на се, що сойм не буде сего місяця скликаний, то наші посли у Відни повинні звернути увагу правительства на се, що тут розходить ся о руску ґімназию в Станиславові, розходить ся о се, аби отворенє сеї ґімназиї вдав бодай о рік опізнити!

Буджет краєвий.

В виділі краєвім працюють тепер над буджетом і змінюють его. На вчерашнім засіданю виділ ухвалив предложити соймови додаткове справозданє до внесеного в грудни буджету. Коли іменно в 1901 р. відпала потреба затягненя ухваленої соймом позички то і в буджеті на р. 1902 відпадає видаток 721.000 К на сплату процентів і першої третини сеї позички.

З тої ощадности виділ краєвий намірає скористати в двох напрямах: 1) не підносить — як намірав в грудни — додатку до податку о 2 сот. від корони, задержуючи сотку з попереднього року, т. є. 60 сот. від Кор. в реальних податках а 66 в заробковім; 2) заощадивши еще по затим 300.000 К вносить додаткові кредити на біжучий рік: а) 100.000 К на підвисшенє промислового фонду позичкового для водних спілок, б) 30.000 К на другу машину для розширенн електричного осьвітленя в соймовій палаті, і в) 22.000 в кількох менших позициях.

За підводи.

Великим тягаром для найбільшої верстви населенн сїльских громад суть підводи для офіцирів жандармериї, за котрі правительство платить по 6 сот. від одного коня і одного кільометра. В инших краях доплачують до сих „вивадгороджень" з фондів краєвих. Тепер виділ краєвий рішив предложити соймови внесенє, аби від 1 сїчня 1903 фонд краєвий доплачував по 6 сот. від коня і кільометра. Фонд краєвий буде через то обтяжений що року сумою 5.000 корон.

Нові шпиталї краєв[1].

Виділ краєвий рішив предложити соймови проекти законів о наданю шпиталям в Горлицях, Ярославі, Коросні характеру шпиталїв загальних і публичних. В Залїщиках буде будувати ся новий шпиталь коштом 120.000 К, а половину коштів має заплатити край на підставі зак. з 1897 р. Виділ краєвий рішив отже віднести ся до сойму о уповажненє затягненя потрібної на се позички.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Спільні делєґациї.

Будапешт. На вчерашнім засіданю австрийской делєґациї поладжено буджет маринарки і инші дрібнїйші справи, ствердженo згідність ухвал обох делєґаций, ухвалено всї справи в третім читаню і замкнено сесию.

Церковний конґрес.

Будапешт. В Карловицях отворено вчера гр. ор. сербский конґрес церковний.

Сейль захитаний.

Відень. Дневники запевняють, що становище Сейля є захитане і він подасть ся до димісиї, як тілько знайдуть відповідну особу на наслїдника.

Трансваль.

Лондон. Кїченер телеґрафує, що онодги і вчера Бури зложили 2.500 карабінів. З того капляндскі повстанцї зложили 448, а решту віддїл Девета. Всїх карабінів віддано доси 4342.

Берлин. Крїґер казав зі свого мешканя здоймити хоругов Трансвалю, чим мовчки узнав зверхництво Анґлії.

Претория. Дня 15 мая, безпосередно перед навязанєм переговорів в Веренїґінґу, арештовано в Преторії 60 за участь в заговорі против Анґлії. Донесенє до дневників сконфіскувала була цензура.

З российской України.

В послїдних випусках „Лїт.-Наукового Вістника" та „Гасла", орґану закордонної революцийної української партиї (т. зв. „Р. У. П.") знаходимо скілька цїкавих вісток з України, якими дїлимо ся з нашими читачами.

От-так „Лїт.-Наук. Вістник" приносить між иншим цїкаві дати що-до попиту за українською книжкою на селї коло Черкас. В однім з тамошних сїл есть священником інтелїґентний чоловік, при тім українофіл. В шкільній бібліотецї має він побіч российских книжок і українські. Розуміє ся, що российских книжок є більше і добір їх красний. Мимо того статистика випозичуваних книжок показує, як радо український селянин хапає за українську книжку. От приміром за 4 місяці (від жовтня 1901 до кінця сїчня 1902) випозичено всїх книжок 533, з чого 206 українських. — Можна собі з того виробити понятє, як скоро осьвідомлював-би ся український люд, колиб не утиски українства в Росиї.

Мимо тих утисків однак українська національна сьвідомість зростає та захоплює чим раз ширші круги. До проявів сего зросту зачислити можна між иншим ухвалу черкаскої городскої думи (міскої ради), щоби т. зв. Верхгорову улицю, з якої розкриває ся вид на Днїпро і де Шевченко любив часто просиджувати — назвати іменем Кобзаря України. Ся ухвала однак потребує ще затвердженя уряду а він певне его не дасть. В Чернигові напр. три роки вже, як дума ухвалила назвати одну з улиць іменем Шевченка, але й досї нема відповіди від уряду.

Характерним був інцідент на кустарнім (домашно промисловім) з'їздї в Петербурзї, з внесенєм звісного українського „артїльщика" п. Миколи Левитського, аби популярні книжки для ремісників видавано не тілько по российски, але й „инородческими" мовами, як де людність говорить. Голова з'їзду Тимирязев не хотїв піддати сего внесеня під голосованє з якийсь баґрїнов наробив крику, що „русскій" народ повинен вчити ся читати по „русски", а коли вивчить ся, той зрозуміє по „русски". — Тодї п. Левитський і много иншим учасників з'їзду вийшли із салї, так що в салї зробила ся пустка. Голова з'їзду побачив тодї, що его упір не зломить „инородцев", перепросив сецесіонуваних і піддав внесенє п. Левитського під голосованє. Воно й перейшло майже одноголосно.

На тім самім кустарнім з'їздї п-ї Косачева (Олена Пчілка) мала відчит про се, щоби земства запомагали українським кустарям додержувати укр. національного стилю в своїх виробах. З'їзд ухвалив просити земства, аби кустарям давано премії за красші вироби в українськім стилю.

Крім тих звісток приносить ще „Лїт.-Наук. Вістник" образець з московского „культуртреґерства" на Україні. Ото в Александровському, катеринославскої ґуберниї, в земскій книгарні прямо не можна допросити ся української книжки. Як доносить „Приднїпровскій край" річ уся в тім, що управителькою земскої книгарні є забита Московка із Костроми, Ризположенька, котра української мови „не прізнайот вавсьо". Тамошні Українцї роблять заходи, аби тій московскій „культуртреґерцї" земство, удержуюче книгарню, вибило з голови костромске „не прізнайом".

Ще яркійші, прямо обурюючі факти московского „культуртреґерства" на Вкраїні подає „Гасло".

Ото в красногорському жіночому монастирі, золотоношского повіту, є епархіальна триклясова школа для дівчат: Дївчатам, що походять майже всї з попівских родин, серед яких заховала ся по більшій части до нині українська мова, дуже тяжко наломити ся до частої московскої мови. Та видко, що в московских школах рівну кладуть увагу на „чістое произношенїе", як у нас на „poprawne wyrażanie się", бо коли учителька або хто инший з наставників зачують, що яка ученица говорить по „мужичому" (у нас „po chłopsku!) то карають ей таким варварским способом: убирають дитину в мішок, ушитий зі старої ковдри, і кажуть стояти так на коридорі, коли инші дїти переходять тамтуди на обід або вечеру. Особливо-ж визначає ся ненавистю до української мови, — учителька Левицка, (певне, ренеґатка), котра за свою ревність вже й пішла на вищу посаду.

Подібна „культуртреґерка" є в полтавскій приватній дівочій ґімназиї, п-ї Яхшарумової. Коли вона зачує між ґімназистками українську мову, причіпляє ся зараз до дівчат, та зачинає викладати, що „по українськи балакають тілько мужики (у нас: „po ruski mówią tylko chłopi!"), що заносять потом і брудом, а хто балакає по їхньому, то стає схожим на сих неотесаних, грубих і необразованих мужиків".

Крім того читаємо в „Гаслї" в дописї з Яначїєва про долю сїльских учителїв і учительок таке: „Повна материальна нужда, цїлковита залежність від шкільного і нешкільного уряду — до всего того для учителїв і учительок Українців додає ся ще щоденне ожиданє, що тебе проженуть за те, що ти дав або прочитав селянам звичайну українську книжочку. Зі всїх боків України йдуть звістки про се, як вчителя або вчительку прогнано за українство. Нам пишуть з Яначїєва:

Шкільна рада під проводом інспектора народніх шкіл Іващенка (знов ренеґат!) увільнила отсих земських учителюк: А. Приходькївну, В. Приходькївну, Л. Петренкївну і А. Совачону. Причиною до увільненя (значить: прогнаня) були ніби-то українські тенденциї..."

Як видко з поданої визанки вісток з України, наші закордонні брата будять ся до нового житя. По довгім отупінню віджило серед них українське почутє і спорадичні зразу прояви національного житя стають тепер так частими, що можемо сьміло сказати: на Вкраїні починає ся нове житє.

Голоси праси о брошурі Романчука.

Брошура посла Романчука „Die Ruthenen und ihre Gegner in Galizien" звернула на себе увагу не тілько галицкої праси, рускої і польскої, але також нїмецкої, австрийскої і заграничної. Тим самим звернула она увагу і на руску справу, на положенє Русинів в Галичинї, і длятого хочемо коротко реґіструвати ті голоси які ми мали нагоду доси зауважати.

Над голосами рускої праси не будемо, розуміє ся, близше застановляти ся. „Дїло" обговорило ту брошуру в двох числах, подаючи ей зміст; так само в двох числах подала зміст черновецка „Буковина". І „Літературно-науковий Вістник" згадав о ній розмірно досить докладно. Найкоротше і найнеприхильнїйше писали о ній „Галичанин", закидаючи їй партийність і легку денунциацию на москвофілів, та „Руслан", закидаючи їй противно занадто користне представленє москвофілів.

Галицко-польска праса сиґналізувала появленє брошури телеґрамами з Відня, але потім тілько часть ей спромогла ся на докладнїйше обговореннє. Перший зробив се краківский Czas, як і годилось найстаршому та найповажнїйшому польскому дневникови. Він обговорив брошуру в довшій статї під надписом „Rusini w Galicyi" (ч. 111 з 16 мая). Але як на поважну (вже не казати, найповажнїйшу) ґазету его статья надзвичайно слаба. Закинувши, що п. Романчук przychodzi z odsieczą Drowi Sattlerowi, przyczem dodo muru argumentacyą Dra Smolki, що отже spieszy z pomocą krzyżackim zapędom, заявчує що арґументация брошури не переконає польских читателїв. Те, що автор представляє на кінци брошури za ucisk Rusinów, а тілько akcyą obronną żywiołu polskiego w Galicyi wschodniej, pr wadzoną do niedawna bardzo opieszale. Дальше дорікає п. Романчукови, що walczy sofizmatami, що milczy o tem, co większość polska zrobiła dobrego dla Rusinów, або що doniosłość poczyniony h ustępstw orenia w sposób iście faryzeuszowski, і т. д. і т. д. Все-ж по-при тім Czas мусїв признати, що p. Romańczuk, chcąc ujść za trzeźwego i wytrawnego polityka, a tem samem obudzić większe dla siebie zaufanie u czytelnika, stara się być umiarkowanym w formie; признає також, що арґументоване брошури może w błąd wprowadzć nieświadomego rzeczy cudzoziemca.

Далеко менше поважний а суворий Русинів найбільше зажертий Dziennik polski здобув ся на лучшу статью від Czas-у. Він помістив (в ч. 240 з 25 мая) довшу передову статью п. н. „Broszura Romańczuka", в котрій старає ся глубше вийти в зміст брошури і бодай пробує декотрі арґументи і дані ей збивати, н. пр. що до конскрипциї, що до числа послів, числа шкіл. Відперти контрарґументи Dziennik-a було би дуже легко, та шкода нам на се місця. Впрочім і Dziennik polski так само невірно, як Czas, твердить, що celem broszury j st przyjść w sukurs Sattlerowi, та що в нїй є hymn pochwalny na dawniejszą administracyę niemiecką w Galicyi. Дальше закидає п. Романчукови, що zarai na wstępie popełnił nieszczerość, що pisze uszczypliwie, робить zł slowe uwagi і т. п. Але притім Dziennik підносить декотрі уступи брошури і наводить їх в дословнім перекладї, зазначує, що p. Romańczuk w konkluzjach zachował pewną miarę, а хотя приписує ему zaciekłość agitatorską, то однак додає, що z tą zaciekłością stacza zawsze walkę sumienność profesorska.

З инших польских дневників Nowa Reforma, окрім телеґрафічної звістки о появленю брошури, подала з неї в перекладї уступи о руских партиях в Галичинї.

З голосів нїмецкої праси, австрийской і заграничної, занотуємо висказ одної ґазети черновецкої, двох дневників віденьских і двох з нїмецкого цїсарства.

Черновецка ґазета Bukowiner Post в ч. 1306 з 1 червня подає ґенезу і зміст брошури, з неї декотрі найбільше характеристичні дані о упослїдженю Русинів, наводить дословно оден з кінцевих уступів, називає ей критику галицких виборів і галицкої адміністрациї острою а справедливою і кінчить словами: „Ми можемо всїм Русинам, їх приятелям і також ворогам лектуру тої знаменитої брошури тілько як найтеплїйше поручити".

Звісний великий дневник Neue freie Presse в Відни подав в числї з 6 червня досить довгу статейку в рубрицї „Inland". Найперше розказує ґенезу брошури, згадує о промові д-ра Затлєра в нїмецкім парлямеитї, о брошурі д-ра Смольки і информациїйнім письмі п. Яворского до кн. Радзївілла, та зазначує, що „тота полємічна дискусия спонукала руского посла Романчука, старого борця передового Русинів, знов раз представити в відносини Русинів в Галичинї". Ті відносини враз з декотрими статистичними данимн представляє відтак Neue fr. Presse досить докладно і вірно після брошури.

Инша значнїйша віденьска ґазета, всенїмецка Ostdeutsche Rundschau, обговорює брошуру в передовій статї з 29 мая (ч. 146). Она закидає нїмецким лїберадам „кличучий до неба, незабутний і непростимий ґріх, що они, аби могли остати ся управляючим сторонництвом, видали Полякам звязаних Русинів, се-б то нарід, котрий в Галичинї майже рівний що до числа, а коли був підпертий державою, два рази вже й показав ся

„Хто ти й звідкіля та якого звання добрий чоловіче?" промовив сотник ні то ласкаво, ні суворо.

„Я з бурсаків, фільософ Хома Брут..."

„А хто був твоїм батьком?"

„Не знаю сього, вельможний пане."

„А твоя мати?"

„Й матїри не знаю. По здоровому розумови, конче була мати; та хто вона й відкіля, коли жила й де дїлась, — ей Богу, добродію, не згадаю."

Старик замовк і — здавалось — на хвильку глибоко призадумав ся.

„Яким чином пізнав ся ти з моєю дочкою?"

„Не пізнав ся, вельможний пане, ей Богу, не пізнав ся! Ще нїякого дїла не мав з панночками, скільки ні живу на сьвітї. Цур їм, щоб не сказати де що стидкого!"

„Відкіля-ж вона не кому иншому, а тільки тобі назначила читати?"

Фільософ на те здвигнув плечима: „Бог його знає, як то розібрати. Кождий відає, що иноді панам захочеть ся такого, що сам найбільш грамотний чоловік того не розбере; і пословиця говорить: — Сначїй враже, як пан каже."

„Есе-ж, а не підбріхуєш ти пане фільософе".

„Хай в мене оттаки на тому місци грім трісне, коли-б я в дечому підбрехав ся!"

„Коли-б тільки хвилинку довше прожила ти" тужливо сказав сотник: „тодї-б я певне про все дізнав ся". „Нїкому не давай читати по менї, тільки пішли, тату, сейчас у київську семінарію і привези бурсака Хому Брута; хай три ночі молить ся по грішній моїй душі. Він знає..." „А що саме він знає, про те вже я недослухав ся: вона, голубка, тільки й могла сказати, і у мерла. Ти добра людина, знана повсюди сьвятим житєм та богоугодними дїлами, і вона мабуть не мало наслухалась про тебе".

„Хто? Я?" сказав бурсак, поступившись в зад не мало здивований. „Я сьвятого житя?" — проказав він загляпувши прямо сотникови в вочи. „Бог з вами, пане! Що ви таке гуторите? Та я, — хоть воно й не подоба сказати, — ходив до бублейницї в самий страстний четвер".

„Ну... хай його, уже не даром так позначено. Ти маєш сього дня вже начати своє дїло".

„А я-б на те сказав вашій милости... Воно, справдї, всякий чоловік, — а празумлений сьвятому писанію, може по помірности... тільки сюда пристояло-б покликати дияконa, а по крайній мірі, дяка. Вони на сьому вже й зуби з'їли та знають, як воно всьо там робить ся; а я... Та ще у мене й голос не такий, і сам я — чорт знає що. І з виду я нїяка парсуна..."

„Вже ти собі що хочеш, тільки я всьо, що заповіла менї моя голубка, всьо зроблю і в нїчому не пожалїю. І коли ти від сього дня через три ночі відправиш, як слїд, над нею молитви, то я нагороджу тебе; а ні — то я самому чортови не радив би розсердити мене".

Останнї слова сказав сотник так рішучо, що фільософ вповнї понял їх значінє.

„Ходи за мною!" сказав сотник. Вони вийшли до сїней. Сотник відтворив двері до другої кімнати, що була напроти першої. Фільософ приставив на хвильку висмаркати ся в сїнях і з якоюсь непритомністю і страхом переступив через поріг.

(Дальше буде)

досить сильним, щоби польщині держати руку при горлі. Потім каже о брошурі, що она „така поучаюча а при тім така дешева, що поручаємо її як найгорячійше нашим читателям“. Она „держана в цілком незвичайно річевім, спокійнім тоні“, а „унята так звязко, що годі подавати докладнійше її зміст і тілько одно місце з неї піднесемо“. В послідуючім (147) числі з 30 мая Ostdeutsche Rundschau ще раз вертає до брошури і подає докладно її заголовок як і книгарню, де її можна купити.

Одна з найбільших ґазет Німеччини, виходяча три рази на день у Вроцлаві Schlesische Zeitung, помістила в 361-ім числі з 27 мая статейку п. надп. „Polen und Ruthenen“. Згадавши о промові Затлера і брошурі Смольки, каже: „Се спонукало проводиря Русинів в австрийскій раді державній, професора Романчука, взяти з своєї сторони тверджения Смольки трохи під лупу і буйну фантазию Поляків привести на основі фактів назад до дійсности“. Дальше каже, що в брошурі Романчука „знаходить читатель ясний образ національних відносин в Галичині“, та що „авторови її очевидно далекі які небудь симпатиї до прускої політики супротив Поляків, але длятого тим більше заслугує на увагу те, що він говорить о ріжници становища Поляків до Німців в Прусах а Русинів до Поляків в Галичині“. Тут поданий цілий дотичний устуи з брошури (стор. 6 і 7).

Друга велика ґазета німецка Münchener Neueste Nachrichten помістила в ч. 250 з 2 червня довшу передову статью п. н. „Die Unterdrückungsherrschaft der Polen in Galizien“. В тій статьї подає зміст брошури, особливо першої її частини враз з статистичними даними, а з другої дещо о галицких виборах і галицкій адміністрації, і робить таку увагу: „Галицкі події в школі і адміністрації доказують, що не може бути більшого нещастя, як коли-б дало ся Полякам за богато власти. Бо їх істория учить нас, що они свою власть завсігди тілько надуживали, як се діє ся нині в Галичині“. Вкінци подає ще „кілька слів з рускої брошури, котрі заслугують, щоби собі їх запамятати і взяти до серця“; тут наводить той сам довший уступ, що Schlesische Zeitung.

Додамо ще, що о появленю брошури п. Романчука згадали також инші перворядні ґазети віденьскі, монахійскі і берлінськи. Можна надіяти ся ще дальшого обговорена ей. О голосї про неї в ческій прасї і о намиреним перекладї ей на ческу мову згадав вже наш дописуватель з Праги. Заінтересували ся нею також деякі визначнійші особистости в Відни.

ВІДОЗВА.

Братя земляки!

Зближає ся конець року шкільного а з тим конець мозолів та трудної науки нераз в голоді й холоді нашої бідної молодежи. Зближає ся час не лиш заслуженого відпочинку учеників, але й час, в котрім родичі не жалують своїм дітям навіть більших подарунків за добрий поступ. Лишень сироти та сини бідаків отримавши добрий, ба і дуже добрий поступ часто не зазнають і сего, бо нераз не будуть мати навіть нагоди по своїй цілорічній працї відповідно відпочати, відживити і скріпити своє тіло або свобідно дихнути на сьвіжім воздусї.

Позаяк бачимо в нашій школі богато учеників пильних і добрих, але фізично справдї заниділих задля убожества, що не мають і в часї ферий де найти такий потрібний для тіла відпочинок і покріплене в якій здоровій місцевости, тому відкликаємось до Ваших сердець, браття земляки, приймість їх на час сих кількох тижнів, вільних від науки шкільної до своєї хати, не пожалуйте їм кусня хліба і добротворного виливу відповідного і здорового окруженя. Нехай знають, якого щедрого народу они синами, нехай знають, як Русь дорожить кождою одиницею. Бог стократно заплатить Вам за Ваше добре серце, а руска суспільність дякувати Вам буде, що не дали сте загинути ей членам.

Ласкаві зголошеня просить ся надсилати до кінця червня с. р. на руки голови підписаного товариства.

В Коломиї, дня 5 червня 1902.

За видїл тов-а „Шкільна Поміч“.

С. Недїльский голова. *Іван Бізик* писар.

НОВИНКИ.

Оповіщення:

— **На віче!** В вівторок по Зелених сьвятах 17 с. м. о 3 год. по пол. відбуде ся в Комарні на Розливцї в домі Микити Пеленьского віче з слідуючим дневним порядком:

1. Еміґрация і економічне положене руского народа.
2. Справа руских шкіл.
3. Справа руского обряду.
4. Політичне положене руского народа.

Просить ся о як найчисленнійшу участь.

— **Важне для родичів.** Товариство „Клюб Русинок“ у Львові порішило отворити з початком вересня с. р. інститут ім. сьв. Ольги для дівчат. До інституту сего приймє Товариство ученицї шкіл публичних і приватних за оплатою 24—30 К. Інститутки дістануть мешкане, харч, опал, сьвітло, пране, услугу і старанний нагляд. Цілию Товариства є — помагати в здобуваню образованя тим дівчатам, котрих родичі не в силї платити висшої суми за поміщене і удержане їх у Львові. Товариство подбає о фонди на покритє недоборів за удержане інституток. Родичі, що хотїли би примістити свої дїти в інститутї, зволять зголосити ся письменно і долучити сьвідоцтво убожества найдальше до кінця червня с. р. під адресою: *М. Білецка Львів* ул. сьв. Зофії ч. 9. А. Від „Клюбу Русинок“ у Львові.

— **Видїл Клюбу Русинок** у Львові запрошує всіх членів Товариства на важну нараду в середу 11 с. м. пополудни на 5½ год.

— **Станиславівска філія „Руского Товариства педаґоґічного“** отвирає приготовляючий курс для хлопців, що намірають здавати в вересни вступний іспит до ґімназиї або до школи реальної. — Сей курс буде тревати від 17 н. с. липня до кінця серпня с. р. Ученики будуть уміщені в бурсї „Товариства педаґоґічного“. Оплата за удержане в часї сего курсу і за науку виносить 40 К. Зголошувати ся треба найпізнійше до 10 н. с. липня с. р. на руки Вп. п. Прокопа Рибчука професора ґімназиї в Станиславові, ул. Пелеша, ч. 24. Видїл філії упрашає всіх щирих Русинів-Патриотів заохочувати інтересованих селян і міщан, щоби користали з сего курсу, позаяк добре підготовленє до шкіл середних рішає часто о дальшій долї ученика. — *Видїл.*

— **З Народної Торговлї.** В Оповіщеню Нар. Торг. поданім у вчерайшім числї „Дїла“ о подорожілій цїні сьвітла — зайшла друкарска ошибка, котру отсе простуємо: Сьвітло I-а, котре перше коштувало 156 кор. за 100 Клґ. подорожіло о 16 кор. і коштує тепер **172** кор. (а не 192 кор., як вчера було хибно надруковано).

— **Начальник „Сокола“** оповіщує, що від середи (11/6 с. р.) почавши, вправи членьскі в грах ґімнастичних (як Foothball, Schleuderball, Palant і инших) відбувати ся будуть в понедїлки, середи і пятницї від год. 7—8 вечер на боїщи давного тору циклістів, при площи повставовій. (Вхід від гостинця стрийского). Збір членів о год. 6½ вечер в „Соколї“. На случай непогоди вправи будуть відбувати ся як дотепер в салї Товариства.

— **Д-р Евгенїй Озаркевич,** лїкар у Львові виїхав як що року до Щавницї і ординує там через цілий купелевий сезон в недугах грудних і горла: „Вілля Атила“.

— **Ілярїон Козак,** сьпівак-артист, уряджує при участи своєї жени Софії Гофман-Козак сьпівачки оперової і п. Свйонткевича (баса) вокальний концерт в четвер дня 19 червня 1902 в Равї рускій в сали міскої стражницї. Програма концерту буде оголошена в короткім часї.

— **Слїдчий комітет** для провіреня надужить і — — —, доконаних в часї послїдних розрухів у Львові, вибрав з поміж себе заряд львівскої соц.-демократичної партиї. До комітету входять п. п.: д-р Діямант, М. Ганкевич і д-р Левенгерц. Комітет сей урядує в пасажи Міколяша в льокали т-ва „Університет людовий“. Хто-б знав, які факти надужить, повинен донести сему комітетови.

Замітки:

— **Повитанє руского Епископа а Dziennik polski.** Дня 7-го червня с. р. загостив Епископ Чехович в своїй візитацийній обїздї до Самбора. При тріюмфальній брамі, здвигненій руским комітетом, (місто завдяки польским шовінїстам дало тілько 100 кор. „відчішного“ і то аж на інтервенцию самого бурмістра!) зібрав ся нарід, духовеньство, репрезентация міста, комітет Русинів, шкільна молодіж і учителькы та учителї. Репрезентантів державних властий не було! (хоч рівночасно польского архіепископа Більчевского витав в Тернополи сам староста в асистенциї инших властий!) Вп. Епископа повитав польскою промовою бурмістр міста, д-р Штаєрман. Владика відповідав зразу по польски а потім по руски. Опісля промовив іменем Русинів п. Лашкевич емер. проф. і радний міста а на его промову о. Епископ відповів по руски, вже без польских додатків. — Однак навіть таке повитанє руского Епископа не сподобало ся Dziennikow-и polsk-ому, котрий в дописи зі Самбора під титулом „Rusko-żydowski s jusz“ пише з насьмішками, що „бурмістр-жид мав привітну промову і поцїлував епископский перстїнь“, а далї, похваливши Епископа за „godną uznania lojalność“ (що промавляв по польски), накидає ся на бурмістра д-ра Штаєрмана, що казав з нагоди привитаня Епископа вивісити на ратуши руску хоругов. Жерело того добачає Dziennik в руско-жидівскім союзї до міских виборів, при котрих „руско-жидівска кліка хотіла би за всяку цїну удержати ся“. — Коментарів до сеї напасти і загалом до цілої дописи давати мабуть на потребуємо з виїмкою одного: що ми ще не чули, ані ніколи не читали, аби Більчевски, Вебер чи який там инший польский біскуп промовляв по руски.

— **Невдачний ювилей.** Заінавґурований маршалком ґрафом Потоцким, д-ром Малаховским, д-ром Пілятом і т. д. папский ювилей pod jednym dachem відложено на осінь. „Руслан“ каже, що причиною сего є абстиненция Русинів. — За се Ґалїчанїн“, доносячи про се, не міг видержати без того, щоби не завилати фостом перед ґрафом Потоцким і tutti quanti та, з незручно укритим денунціаторским замїром, пише: „Оказывается, що за субвенцию „Просьвіт-ы“ отвічає папа Левъ XIII“, та доносить, що „торжества, кажется, не будетъ, если не будетъ соймовой сесіи“. — Може й справдї треба вірити послїдній информациї „Галїчанїн'а“, бо він тепер недаром отирає ся по шляхоцких передпокоях і недаром доси москвофіли, котрих кількапайцять під проводом сеніора Ставропіґії засідає в тім комітетї pod jednym dachem, не пустили ні пари з рота в тій справі, та нїчо не чувати, щоби вони задумували відтягнути ся від „торжества“ pod jednym dachem.

З краю:

— **Відгомони робітничого стрейку і розрухів у Львові.** По заключеню умови між підприємцями а робітниками настав у Львові спокій. Робітники, з виїмкою 150 каменярів, які осібно продовжають стрейк супроти своїх працедавців, станули до працї. Деякі з підприємців, користаючи при тім з того, що крім стрейкуючих було у Львові богато цілком безробітних руки, не приймали стрейкуючих але сих безробітних, ломлячи при тім умову що до условин працї. Се нечесне поступоване могло було стати причиною нового стрейку, як-би не інтервенция розважнійших підприємців, котрі зневолили своїх товаришів додержувати умови. — На основі того занепокоєня, яке викликала згадана хитрість деяких підприємців, выросла чутка, буть-то в понедїлок мав зачати ся ґенеральний стрейк усіх робітників у Львові. Однак заперечило ей віче робітників, котре відбуло ся сеї недїлї в музичній гали на повставовій площи — і на котрім апробовано умову заключену комітетом робітників з підприємцями. Мимо того до нинїшного дня було війско на поготові. Тілько на місті вже его не видко. — Трагічний конець стрейку заставив навіть консервативні елементи приложити руки до управильненя робучих відносин у Львові. Навіть станчиківскі орґани признають вже, що силою і оружем не зарадить ся суспільному лихови, котре вимагає раціонального трактованя, коли не має чим раз страшнійше вибухати. Przedświt'и, Przegląd'и, Narodowi і т. п. пишуть, що треба подбати о присвішене інвестиційних робіт, бо як се урядово (через староства) сконстатовано і на провінциї є надмір робочих рук (є тілько одна коротка, хвиля, коли вони майже всї заняті — се тиждень жнив!). — Рада міста Львова теж радила над сею справою в тім дусї а до того ухвалила запомогу в висотї 2.000 ар. для родин забитих. — З підприємців і робітників зложив ся перманентний комітет для обдуманя способів, як-би достарчити працї безробітним. На засїдани сего комітету являють ся також делеґати маґістрату і посли Брайтер та Ґломбіньский. — На конець ще занотувати годить ся, що в недїлю о год. 10-ій рано відбув ся похорон четвертої жертви куль, 14-лїтнього жидка Лїхта, котрому осібняком стрілявший гузар вцакував кулю в голову. Поліция хотїла відставити тїло на цвинтар раньком о 5-ій. Але робітники удали ся о півночи до директора поліциї Шехтля з жаданем, щоби похорон відбув ся в день. Доперва по загрозї, що робітники ужнють сили, директор згодив ся на їх жадане і дав дозвіл на похорон в день. Тїло помершого відпровадило на цвинтар около 2.000 людий а над гробом промовляли репрезентанти робітників і соціяльної демократиї.

— **Стрейк слухачів політехніки** вже скінчив ся і нині зачали ся виклади. Як звісно, причиною стрейку (вже другого) було, що ректор не додержав обітниць даних депутациї молодіжи що відбуваня віч і т. д. — Щоби якось витягнути ректорат техніки з тяжкої ситуациї, в яку він сам запхав ся, прибув на ратунок тотумфацкий, львівский посол д-р Ґломбіньский і порозумівши ся з ректоратом, дав технічній молодіжи слово, що ей бажаня сповнять ся. Наслїдком того зібрали ся вчера техніки на довірочні збори в числї 500 людий і ухвалили, що кінчать стрейк, довірюючи на слово посла д-ра Ґломбіньского, — бо „вважають ту ґваранцию о много певнійшою від усяких письменних і устних запевнень ректора, до якого не мають найменшого довіря.“ Сумно справдї з таким ректором, котрого слово дає „о много“ меншу ґваранцию, ніж навіть слово такого бляґера і фейлетонового „ученого“ і фальсифікатора правничих текстів, як д-р Ґломбіньский.

— **Духовна семинария в Станиславові.** Як доносить „Руслан“ — міністерство просьвіти і віроісповідань порішило приступити в найблизшім часї до будови ґр.-кат. духовної семинарії в Станиславові.

— **Д-р Юрий Конкольняк,** наш земляк, директор краєвого шпиталю в Станиславові, замедужав на тиф пятничстий, якого набавив ся при виконуваню своїх заводових обовязків.

— **З ветеринарийної академії.** П. Адам Володимир Бачиньский родом з Поріча в Галичині одержав в тутешній Академії степень ветеринарийного лїкаря.

— **Стан засївів в краю.** В борщівскім і сусїдних повітах весняні роботи покінчено доперва в другій половині мая. Від половини аж до кінця мая падали часті і теплі дощі, для того озимина поправила ся і виглядає дуже гарно і розросла ся буйно, а вибуялу пшеницю на управних полях мусїли люди скошувати, щоби не вилягла. Жита вже виколосили ся і також дуже красно виглядають. Ячмена і всяка пашня уже цілком посходили і буйно покрили землю, кукурудзу і бараболї зачали сего тижня перший раз сапати. Если Бог охоронить від якої плюти, можна сподївати ся добрих урожаїв. Всї дерева овочеві сего року дуже рясні, але чи всюди осїв цьвіт, покаже ся пізнійше, бо в часї розцьвіту падали улівні дощі. — В Сокальщинї весняні роботи покінчені. Завдяки теплоті все росте пре-красно, жито висипалось і всюди гарне. Пшениця росте буйно. Ярі засїви представляють ся гарно. Ріпак відцвів і дуже в сім роцї дорідний. Конюшина знаменита, а також трави будуть в сім роцї лучші, ніж в послїдних двох роках.

— **Рахунок Краєвого Товариства кредитового урядників і сьвященників стовариша зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць май 1902.**

I. Стан довжний:

		Кор. сот.
1) Удїли членів		4.378·—
2) Фонд резервовий		278·15
3) Вкладки щадничі:		
а) стан на початку мая	8.628·02	
б) вложено в маю	5.234·99	
разом	13.863·01	
в) винято в маю	210·—	
Позістає з кінцем мая		13.653·01
4) Сальдо побраних процентів		326·10
5) Кошта адміністрациї (сальдо)		69·08
6) З рахунку ріжних сторін		1.291·46
7) З рахунку провізиї від посередництва в обезпеч. жит.		10·63
Сума		20.006·43

II. Стан чинний:

1) Позички удїлені на скрипта і векслї:		
а) стан на початку мая	11.925·81	
б) удїлено в маю	5.672·—	
разом	17.597·81	
в) сплачено в маю	1.020·74	
Стан з кінцем мая		16.577·07
2) Готівка в касї з днем 31. мая		2.605·75
3) Кошти заснованя		694·81
4) Движимости		78·80
5) Льокациї в товариствах кред. і банках		50·—
Сума		20.006·43

Членів прибуло 11, убуло —, остає з кінцем мая 1902 всіх членів 129 з 135 деклярованими удїлами в сумі кор. 6.750·—. Стопа процентова від вкладок 4½, від позичок удїлюваних членам 7%.

Львів дня 31. мая 1902.

Дирекция.

(**Переміщенє.**) Експедиция анонсів М. Дукеса наслїдників у Відни, що містилась довгі лїта в базарі Ротшільда I. Wolzeile 6—8, перенеслась сими днями до дому на против I. Wolzeile 9, де заняла сеся фірма, котрої інтереси з дня на день ширшають, вигідний льокаль на бюра. Се значне побільшене бюр уможливлює фірмі М. Дукеса наслїдників, котра в часї свого явиш 28 лїтного істнованя своєю ретельностю, точностю і широкими звязами з публицистикою в краю і за границею з'єднала собі загальне довіре, тепер тим більше вдоволити всім вимогам промислового руху.

З ц. к. дирекциї желїзниць у Львові.

Сим доносить ся, що по поводу усуненя ся насипу, адержано дня 29 мая с. р. рух поїздів товарових поміж стацiями Ворволинцї-Торске на шляху Біла чортківска-Заліщики імовірно на три дни.

Рух особовий відбуває ся через пересїдане і переношене пакунків при поїздах ч. 3656 і 3657. Поїзда ч. 3655 і 3660 переходять тілько поміж Білою чортківскою і Ворволинцями.

Отворена експозитури і побічної ладівні в Бад-Ґаштайн. Перевіз осіб і пакунків кіньми поміж Лянд-Ґаштайн а Бад-Ґаштайн, і поміж Цель ам Зе а Кессельфаль-Альпенгаве.

На час сезону купелевого с. р. від 1 червня до 30 вересня с. р. буде отворена експозитура і побічна ладівня в Бад-Ґаштайн.

Перевіз осіб і пакунків поміж Лянд-Ґаштайн а Бад-Ґаштайн, як і поміж Цель ам Зее Кессельфаль-Альпенгаве.

Ближших пояснень удїляє бюро інформаційне ц. к. желїзниць державних у Львові ул. Краєвских ч. 5 і всї стациї.

По поводу дальших упоходжень насипу поміж стацiями Торске-Ворволинцї задержано там рух товарови імовірно на 7 днїв. Рух особовий і пакунковий відбуває ся через пересїдане осіб і переношене пакунків.

Від дня 15 червня 1902 р. почавши будуть поїзди поспішні пр. 303 і 304 на стациї в Вибраніївці стаяти для всїдани і висїдання подорожних а слїдуючими часами від'їздів: Поїзд пр. 304 від'їзд з Вибраніївки год. 12 мін. 52 попол. Поїзд пр. 303 від'їзд з Вибраніївки год. 3 мін. 29 попол. після часу середноєвропейского.

Віденьского тижневника „**Die Zeit**“ число 401 містить:

Die Lemberger Unruhen. Von Dr. Iwan Franko. — Der Friedenschluss in Südafrika. Von Georg Kühn. — Die Industrieförderung in Ungarn Von G. Betha. — Ein Amt für deutsche Rechtschreibung. Von Adolf Holzhausen. — Der Niedergang des Aerzstandes. Von Dr. Heinrich v. Schullern. — Carl Hauptman, Von Dr. Ernst Gnad. — Adalbert Stifter und die bildende Kunst. Von Dr. Rudolf Fürst Toulouse-Lautrec. Von Karl Eugen Schmidt. — Cöttor und Pflanzen. Von Cr. Franz Söhns. — Die Woche — Volkswirtschaftliches: Kunst und Leben. — Bücher. — Revue der Revuen. — Stummer Wandel. Von Carl Hauptmann.

Передплату річну 6 корон приймають всї почти. Оказові числа на жадане даром. Адрес редакциї. Wien I, Schulerstrasse 14.

50.000 Корон виносить головна виграна льотерії акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателів, що тягненє відбуде ся невідклично 19 червня 1902 і всї виграні виплачують достанції готівкою з потрученем 10%

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 9 червня. — Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 9·40 до 9·75 а на термін 7·50 до 8·—, *Жито* старе 7.— до 7·40 а на термін 5·75 до 6·—, *овес* оброчний старий 7·90 до 8·20 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 6·25 до 6·50 а броварний 6·50 до 7·—, *рінак* 10·75 до 11·25 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·50 до 7·50 а до варення 8·25 до 10·— *вика* 7·— до 7·30, *насіне льняне* —·— до —·— *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·30 до 6·50, *гречка* 7·60 до 8·30, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·30 до 6·50, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 50·— до 60·—, біла 50·— до 70·—, шведска 50·— до 80.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 16·— до 16·25.

Курс Львівский

з дня 10 п. ст. Червня 1902.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	350 —	380 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Земів. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	420 —	— —
Земів. Львів.-Чернов.-Ясси по 200 зр.	567 —	574
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. вильос. з 10% прем.	99 75	—
Банку гипот. гал. 4½% а. в. вильос. 50 л.	100 —	— —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 80	96 4
„ краєвого 4½% а. в. вильос. въ 51	101 10	101 9
„ „ 4% а. в. вильос. въ 57 л.	97 —	7
Товариства кредит. 4% (I. емісія)	96 30	97 —
„ „ 4% вильос. въ 41½ л.	96 10	— —
„ „ 4% вильос. въ 56 л.	96 50	7 10
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	98 10	— —
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	03 50	—
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	02 30	103 —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 70	— —
Позички краєвої въ 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої въ 1893 по 4% а. в.	6 80	97 50
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	94 50	95 20
„ „ „ 4½% 4-ох емісія.	100 —	100 70
Льоси:	к. а.	к. о
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	73 —	78 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарскій	11 23	11 84
20 франківка	19 10	19 80
100 Рублів срібних	450 —	464 —
100 Рублів паперових	252 50	264 50
100 марок нїмецких	117 10	117 80

КОНКУРС. Просьвітно-господарське товариство „Руска Бесїда“ в Чернівцях розписує отсим конкурс на писання для народу. Вимоги конкурсу осьякі:

I. Зміст писань має обіймати оповідання історичні або побутові з просьвітним напрямом; загально-пристутні виклади з обсягу науки, рільництва, торговлї і промислу.

II. Конкурсовий твір повинен обіймати не більше як півтора аркуша друку.

III. Надісланий твір, оригінальний або перероблений з чужої мови, коли буде відповідати вимогам конкурсу, став власностию „Руської Бесїди“, котра за те платити буде від аркуша друку по 16 корон.

IV. Твори просять надсилати поручечним (рекомендованим) способом до „Р. Бесїди“ в Чернівцях, ул. Петровича 2, на руки виряднїка видавництва, дра Т. Галіпа.

Чернівцї, в маю 1902.

Е. Семака, голова. *В. Сімовіч*, письмоводець.

Важне для сьпівакiв і хорів читальняних!

Сими днями видало Товариство „Просьвіта“ збірник народних пісень під нотами на чотири голоси владжений проф. Філяретом Колессою. Сей збірник складає ся з двох частий по 25 рїжних пісень; В першій части суть помішені пісні для хору мужеского а в другій для хору мішаного.

Сей збірник можна набути **тільно** по надісланю належитости 2 кор. 50 сот. і на оплату почти 96 сот., разом 2 кор. 75 сот. в Канцелярії Товариства „Просьвіта“ у Львові.

Виріб краєвий.

ЄГИПЕТСКІ **ТУТКИ і бібулки** циґаретові.



AIDA

Вдячності головним жюрисам з Відня 1902

Вздори найвищі даром.

Експорт сьвітовий.

Тепер за найлучші узнані.

ФАБРИКА: **Львів, Паньска 10.**

Виріб краєвий.

Поїхав на тім самім місци по розвязаню спілки той, котрий через цілий час її істнованя, т. є. через 6 лїт провадив повищий інтерес і дякуючи сердечно за ласкаве поперте поручає ся і на дальше своїм ласкавим відвідателям і шанов. ПТ. Публицї. Заосмотрив мій **склад виробів золотих і срібних в найсьвіжші взори** виконані артистично украшаю о ласкаве заджуване того ж в разі запотребованя, аби переконати ся, що продаю товар першої якости по дійсно низких цінах. Приймаю всякі замовленя і направи, виконую заміни. — З глубокою пошаною

ЯН ВОЙТИХ, золотник, вправлятель вязниць і судовий оцінитель, Львів, Академічна 6.

4.8 x—10

Надіслане.

Д-р Л. Холовецький

в Станиславові, ул. Казіміровска ч. 18 б, бувший лікар клінік у Відни і в Кракові. Ординує в хоробах внутрених від 2—4 год., а в хоробах венеричних від 11—2 год. — Приймає аналізи хемічні

4 9 2—3

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1 противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площи Галицкой



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничі шіпы, лібелѣ, манометры и. т. н.

Уряджене дзвінківъ електричныхъ.

Великі направи полагоджують ся якъ най скорше и найдешевше. 4185

Перфуми з білих фіялків

знамениті — ціна 80, 1·50, 2 і 3 К.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львів, ул. Сикстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. 11. Кракiв: Сукенницї ч. 20. — Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 24. 212 IV.

Торговля „Під Пальмою“ З. Маєвского

(давнїйше Ст. Войціховского і Жадуровича) **Академіцка 6 поручає**

На сьвята

Знамениті натуральні вина	. . . . 48 кр. фляшка
Зеленики	. . . . . 55 кр. фляшка
Горівки	. . . . . 50 кр. фляшка
Кава досконала	по 64, 80, 100 і 108 кр. за ½ кільогр.
Розинки	по 36 кр. а мігдали по 60 кр.

315 22—36

В книгарни „Тов. ім. Шевченка“

(Чарнецкого ч. 26)

можна дістати слідуючі книжки Т. Шевченко: „Кобзар“ I-IV (всї твори поетичні і прозаїчні) в гарній оправі 10 К. Руданьский: **Твори I—V. 5. К.** в гарній опр 7·50. Федькович: „Писання“ I. 6 К, в опр. 6·80 К, і 7·20 К. **В. Грінченко (В. Чайченко): Твори I—III: 4·40 К.** Кромі сего можна дістати або замовдати всї книжки українськи і иньші. Катадьог висилаєть безплатно. При більших замовленях можна сплачувати належитість ратами після умови. При дорогих книжках можливий опуст.

119a 5—?

ЖЕГЕСТІВ

Заклад жерельно-купелевий в Галичинї над Попрадом. **Почта телеґраф, зелїзниця в місци.**

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цїлим удержанем як до комнати від 8 К денно. — Ординуючий лїкар **Др. Тимотей Петровский**, асист. клін. акушерії, б. секундар шпиталя сьв. Лазаря.

ВОДА ЖЕҐЕСТІВСКА, найсильнїйша щава зелїзиста находить ся по всїх складах нод мінеральних. — Проспекти і пояснена висилаєсь на жадане відворотно. 389 12—20

Заряд жерельно-купелевого Закладу в Жеґестові.

ТЯГНЕНЄ НЕВІДКЛИЧНО

Передпослідний тиждень

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	голо на виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по 1 короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Клярфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і син, Яков Штрог, Сокаль і Лілїєн, Самуелі і Ляндав.

Всї виграні виплачують доставцї ґотівкою з потрученем 10%. 340 12—?

ЦІННИК

желїзних знарядів

АЛЕКСАНДРА КОПАЧА

в Струтинї вижнім, п. Долина ad Стрий.

КОСИ з англійскої твердої стали, подвійного гарту світлі, з тонким полотном, дуже легкі, добре рубають гірску траву. — Хто замовить в цьому році, отримає даром одну косу і один камінь до остреня. — Родимці! Косіть моїми косами, то найлучші в сьвіті: косячи вина, зощадите і труду й здоровля. Не дайтесь дурити жидам і їх цехтам: 50 жидівских кіс не стоять одної англійскої!

Довгота кіс в центиметрах:	65	70	75	80	84	90	95	100
За 1 штуку з каменем: Кор	2·10	2·20	2·30	2·40	2·60	2·80	3·00	3·20
На 5 кіс в посилку йде штук	10	10	14	15	15	13	12	12

Озубині серпи з англійскої стали, дуже добре жнуть збіже і легко перегинаєть, так, що не чути їх в руках. Хто замовить 20 штук, получать 2 даром. — Ціна за один серп 60 сот.

Англійскі бритви з тонким полотном з найлучшої стали. — За 25 минут можна оголити і до найтвердших бород. Одна бритва по 3 і 4 кор. — Бельгійскі камені до бритв по 1 кор. і по 3 кор.

Мотики (САПИ) до бараболь, кукуруди і всякої ярини, з найтвердшої англійскої стали, не загинають ся ані в найтвердшій земді, штука 1 кор. 407 5—?

Брусани до остреня кіс по 30 сот.

Маю також на складі кешонкові дуже добрі

Годинники РОСКОПФ,

такі, яких уживають на жел. дорогах і продаю по 20 кор., а ґваранцію даю на 10 лїт.

На всяке замовленє треба прислати 2 кор. задатка, бо инакше не вийде ся. Найлучше посилати ґроші поштовими переказами і на них замовляти, щоби не тратити ґрошей на письма і карти. — Адрес:

АЛЕКСАНДЕР КОПАЧ

в Струтинї вижнім, п. Долина коло Стрия в Галичинї.

Поручаю Хв. Комітетам церковним, яко одиноке забезпечене против огню і злодіїв

ОГНЕТРЕВАЛІ КАСИ

системи С. Вертгаймера у Відни



по можливо найтанших цінах а то по: 80, 90, 120, 145, 170 зр. і вище приймаючи рівнож сплату ратами.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

М. КОРКЕС

ЛЬВІВ

ул. Городецка ч. 10.

Фабричний склад машин рільничих, сикавок, роверів і пр.

Цінники даром і оплатно.

343 10—10

Головный складъ и роботня

всякого роду повздовъ, а именно:

ландары, ландолеты, каруты почтовй и візитовй, фаетоны повкрыти и отверти, кучірфаетоны мужескй и дамскй, тарантасы повкрыти и отверти, до сам. пов. и звичайнй вбзки угорскй, возы промыслови и санки новй, якъ такожъ уживанй, поручае въ великомъ выборѣ

М. НАССЪ

у Львовѣ, при ул. Шпитальной ч. 28

по цѣнахъ конкурсаційныхъ зъ порукою за добрый выробъ.

Приймае старй повозы въ замѣну, въ розпродажу и до переховку. Въ нозду, що магазины и роботня стельмаски, ковальскй, шкиряцкй, свдларскй, римарскй и орнаментничй находять ся на передмѣстю у власнбй реальности, продаю по цѣнахъ приступныхъ и ручу за трваковсть выробу, о чомъ моя дотеперишня вбдбиратель переконали ся.

Поручаю также всякй додатки повозовй, якъ: осй, рисоры, пляты досуповскй, грабки, кльоцки до гальмъ и обуткй до дышлѣвъ никльованй и чорнй, гальмы ланчайнй, колосй и стрелковй, скбры кохтавй и шапранови скбрки, сукно, дивины, цвраты, натягури бурти, пшлъ, кутаскй, сватбжникй, гачки до фартухбвъ, гумови дивашки, гумови кльоцки до гальмъ, гумова кова кнопназдъ, дѣхгарнѣ, вбдъ 4 зр., упряжу, деки на коки и апратуру до чищенй скбры при повозахъ и упряжи, скбрки и губки до мыти повозовъ.

Здбваю зъ глубокимъ повважанемъ

М. НАССЪ

Львбвъ, улиця Шпитальна ч. 28.

12 7—?

Студент прав

рутинований інструктор, приймє сейчас лекцию на село. Адреса: „Правник“ в Заболотові.

402 3—3

БРИНДЗЯ гірска, масна, сьвіжа. Пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 28 кр.

ШПАРАҐИ до 26 мая 1 кільоґр. по 75 кр., пізнїйше пачка 5 кільоґр. по 2 зр. 40 кр.

БУЛЇОН для хорих надзвичайно пожиточний по 5 зр. 6 зр., 7·50 зр. і 10 зр. за кільоґр.

Двір Лапшин п. Бережани.

365 3—10

МУЖЕСКУ Безсильность

344

выликликану именно страшними наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне швидко и на довго одиноке, розширена въ многихъ выданихъ ілюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ ній полозенна своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко наложитости, высилае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ P. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902,

[Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп.	Поїзд особ.	ЗІ ЛЬВОВА
приходить о годині			відходить о годині		
6·10		з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор.
6·20		з Чернівців (Ицкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
6·50		з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2·09	6·48	„ „ „ дв. Підз.
7·45		з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
7·40		з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
9·00		„ „ на дв. головний	2·56	9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
8·10		з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·15	до Янова
8·15		з Сокаля, Рави руской		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		10·30	до Чернівців, Ицкан
	10·25	з Рящова, Любачева	2·40	10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
	11·55	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	1·23	з Янова		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.
2·20		з Підволочиск, Конончинців на дв. Підз.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
2·35		„ „ на дв. голов.		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·30	до Рящова, Хирова, Любачева
	5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Під.			
	5·35	„ „ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	5·40	з Черновців, Ицкан			
НІЧ			**НІЧ**		
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буові дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Черновців, Букарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10	до Сокаля і Рави руской
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Під.		9·20	„ „ „ дворець Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ицкан, Чортикова
	3·14	з Підволочиск, Конончинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	3·35	„ „ на дв. гол.		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. шод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано. 88

Час середно европейский рінпить ся від часу львівского о 36 минут, а именно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Краєцких ч. 5) удїляє пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор **Д-р Володимир Охримович.** Накір в фабр. Черкавського, **З друкарні Інституту Ставропігійского під зарядом Іосифа Данилина.**

Ч. 119. Львів, Середа 29 Мая (11 Червня) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік . . . 32 к. — *за границею:* 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошенія звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошенія числять ся по 20 с. за стрічку.

В історії нераз дещо повторює ся.

(Письмо з кругів духовеньства).

I.

Десь колись читав я замітку одного нашого ученого, що в історії нїчо не повторює ся. Прочитавши се я думав, що оно так і є. Але тепер по відчитаню в новинках „Дїла" ч. 112 замітки про статю „Dziennik-a polsk-ого під заг.: „Jak ratować lud polski" пересьвідчив ся я, що таки дещо в історії повторює ся. З замітки видно добре, що польскі тромтрадрати-патріотники бачать щасте і гаразд свого польского народа в покривдженю, пониженю, а навіть цїлковитій загладї руского народа. Чи ті патріотники добрі християни? Ні і ще раз ні! у них нема і слїду християньского духа і приказаної Ісусом любови, у них видерта картка з катехізму з приказом: „Люби ближнього, як самого себе". Після науки Христової Бог сотворив всїх людий, всї народи, між тими і Русинів і Поляків. Чи був би сьвіт істнував без Поляків і Русинів? Певно, що так і нїхто був би не журив ся сим, що їх нема. А коли ту на тій земли живуть, то видно, що були потрібні, так добре Поляки, як і Русини. А хто настає на те, щоби Русинів згладити зі сьвіта, стерти з лиця землї, той переїначує постанови божі, той не є від Бога, а від диявола. Колись заявив в краєвім соймі д-р Т. Окуневский, що Русини цїлком не мають охоти обернути ся в навіз під польску культуру. А польскі патріотники конечно хотять нас утовчи в ступах, перемолоти на кістяну муку, або розтерти як яке ґуано і сипати на польскі грядки, щоби ще раз зійшла і процвила давна Польща з своїм угнїтом широких мас, з давною нетерпимостию і давною самоволею. Дайте тим людям Польщу, а до кількох лїт они самі її своїми дїлами розберуть. Інакше не може бути. Хто бачить своє щасте в подоптаню і зруйнованю щастя і добробиту другого, той нїчо не збудує, але все буде руйнувати. Не стане других, то себе зруйнує.

Бачимо, що давна неправда все повторює ся, все на ново відживає. Ми Русини дуже бідні, дуже вже нещасливі, від віків несемо на своїх утомлених плечах тяжкий хрест і нема вигляду, щоби ми его скоро скинули з себе. Ще живемо, ще трохи дихаємо, а чорні круки зі всїх сторін злїтають ся, бо думають, що вже труп лежить на земли, що вже час вибити наші очи, куснями відривати наше тїло від білої кости. Маси руского народа прибиті горем, нуждою, та неправдою не ставлять належного опору нашим хищним противникам. Се они бачать і думають, що був би добрий і смачний жир, що всете скоро пішло би і все добре скінчилоб ся, коби не ті борителї, гайдамаки, коби не ті церкви, празники і т. д. і т. д. Отчайдушні патріотники кидають ся найбільше на руске духовеньство. Видно, що оно ще найбільше спиняє їх широкі розмахи. І оно дійсно так є. Руска, особливо сьвітска інтеліґенция не має найже найменшого впливу на низші верстви руского населения. Ту і там завяжуть „Бесїду", зладять який вечерок, колись любять ся колись посварять ся, тай так живуть з дня на день, коби борше дотягнути до смерти. На міщан, на слуг, зарібників, не мають нїякого впливу, тай по правдї і щиро не стараютъ ся о се. Правда, в новійших часах, ба перед нашими очима, іде декуди до лїпшого, ту і там починає руска інтеліґенция зближати ся до руского населения в своїй місцевости і маймо надію, що таке дружне зближене всюди наступить, коли руска інтеліґенция зрозуміє свій обовязок і прихилить ся щиро і необлудно до меншого брата, покинувши нерозумний, нелицюючий їй ложний аристократизм. Духовеньство більше стикає ся з народом вже зі свого службового обовязку, а ті, що живуть на селї ще більше сходять ся зі своїми парохіянами, бо не мають де інде вільного часу провести. Але чи всї сьвідомі свого обовязку, чи всї хотять послужити свому народови. Ой, де там! Богато з них відгороджує ся від народу хіньским муром. Супроти народа горді, надуті, ховають ся в мраку авторитету, поваги, не раз губи не отворять, слово своє кладуть на вагу золота. Коби ми мали між духовенством хоть 10% щирих робітників, то вже би добре було. Много, більшість навіть, не розуміє і не хоче розуміти приспішеного темпа народного житя, не один питає: „каково будетъ сіе...?" і не найшовши в своїй голові відповіди, замість стати по сторонї свого народа, стає по сторонї его ворогів і помагає „розпинати заплакану Матїрь". Се одиниці і то нечисленні, що викликують своїм поступованєм шалену лють патріотників. Через них закинув „Dziennik polski" всему духовеньству рускому обдираня і кривдженє народа. Не нова се пісенька, а дуже стара. Можна її почути перед виборами по салях, де урядують наші паші, в часї виборів горлають всякі гиєни виборчі, що „попи вас обдирають, вашим хлїбом свинї годують". Так хотїли би понизити духовних перед лицем вірних, представити їх в найгіршім сьвітлї. А однак народ се слухає і не бере собі сего до серця, противно все має більше прихильности і зичливости до тих духовних, що стоять при мужицкій справі, як до тих, що помагають кривдити свій народ. Кождий чоловік хоче їсти і домагає ся нагороди за свою службу, яка би она не була. Те дотикає і духовних. Я розумію тих людий, що виступають против духовеньства, против церкви в загалї, они мають свою засаду, її держать ся і хотять її в суспільности перевести. Не хочу ту рішати, чи се їм коли удасть ся, або ні, бо се було би передвчасно. Але ті всї виборчі гиєни, ті польскі ґазетирі патріотники, они знають, що не лиш рускі духовні, але і польскі живуть з жертв своїх вірних. А однак они не виступають против своїх в оборонї вірних. А таки польске духовеньство має красні доходи, великі лани поля, дохідні фондациї. А за Польщі кілько то забрали руским епископам і духовенству землї і понадавали своїм? Така оборона вірних перед рускими духовними не йде з щирого серця, але є фарисейска. Так зрадник Юда жалував мира, яке виляла на волосє Ісуса Мария Магдалина. Не йде їм о добро руского народа, а лиш о пониженє тих, що стоять при рускій справі, що не хотять нового ярма для свого народа.

М. З—кий.

З державної ради.

Обструкция.

Вчерашнє засїданє палати послів відбувало ся під знаком обструкції. Самих наглих внесень зголошено 23. Одно з 21 наглих внесень Всенїмців домагає ся, аби „цаштрих" перенести з девятої години на десяту! При кінци засїданя п. Кльофач викликав велику сенсатуру своєю критикою промови цїсаря Вільгельма в Мальборзї.

Борислав.

Два наглі внесеня в справі катастрофи в бориславских копальнях. **П. Брайтер** поставив внесенє: Взиває ся правительство, аби: для розслїдженя причин катастрофи виделеґувало комісию зложену з делеґата міністерства рільництва яко головн, трех фаховців виделеґованих міністерством рільництва і трех заступників робітничого тов. „Гірник" в Бориславі; 2) аби протокол і внесеня комісиї предложило палатї; 3) аби міністерство рільництва зревідувало поліційно-комісарияні розпорядженя, видані гофратом Цехнером; 4) аби дало запомогу родинам тих робітників, котрі погибли в часі катастрофи; 5) аби внесло братску касу, а завело касу хорих та аби робітників і їх родини обезпечено на старість і від нещасть; 6) аби винованків потягнено до відповідальности.

Внесенє п. Дашиньского взиває правительство, аби розслїдило причини катастрофи, покарало винованків, і результати подало до відомости палати. Дальше домагає ся внесеня проекту закона о копальняних інспекциях.

Дискусия.

П. Брайтер робить копальняні власти відвічальними за катастрофу, в котрій погибло 17 робітників а 6 є тяжко ранених. Причиною катастрофи була недостаточна вентиляция. Підприємці тягнуть з копалень величезні зиски, а робітники гинуть на голодовий тиф. На три дни перед катастрофою попсував ся електричний вентилятор. Робітники були у управителя руху Балабана і казали ему, що не можуть працювати, бо в закопах богато ґазів. Балабан загрозив їм, що як не схочуть працювати, він сейчас виповість їм службу. Робітники донесли о грозячім небезпеченьстві гірничій власти в Кракові, котра казала копальняному комісареви Косткевичеви зарядити доходженє. Однак Косткевич се заряджене своєї власти кинув до кота. На два дни перед катастрофою управитель руху Грусман був у директора копальні і зажадав безпроволочної направи електричного вентилятора. Директор Шумский заявив, що Лєндербанк не має гроший на направу. На другий день по катастрофі, хоч вентилятор був в руху, в копальни стверджено 30% ґазів.

П. Дашиньский доказує, що бориславский промисл є гірший, як морд, рабунок і крадіж. О сих відносинах правительство знає вже від 30 лїт, однак під охороною міністра „родака" капіталїсти допускають ся різних злочинів на робітниках. Редакция львовської часописи в Дрогобичи могла довідати ся о числї жертв катастрофи тілько при помочи підкупства діюрністів.

Правительство від довшого часу толерує, що **лотровский паша повітовий** Бобжиньский рядить там після власної волї, бо він є братом всесильного бувшого віцепрезидента ради шкільної краєвої. Весїдник вже від тиждня жде на арештованє управителя руху Балабана, котрий з ощадности, на три дни перед катастрофою усунув електричний мотор при вентиляциї. Прямо звірине варварство показали директор Балабан і Шумский супротив родин нещасних жертв. Поставлено жандармів, аби не пускали нїкого до жертв, з котрими родини хотїли попрощати ся. Правительство є співвиновником занедбаня обовязків.

Ся галузь промислу приносить галицким капіталїстам величезні користи. З братів Ґартенберґів, котрі перед 30 роками були бідними парубками, один лишив 4½ мілїон, другого оцїнюють на 10 мілїонів. Від правительства домагаємо ся тілько точного виконуваня приписів закона і увзгляднєня бажань і зажалень робітників.

Міністер рільництва.

Міністер Джіованелї подав опис катастрофи після урядового справозданя. Заявив, що безпроволочно заряджено доходженя копальняної власти і доходженя карно-судові. Слїдство веде ся докладно і строго, а власти одержали наказ, аби неукриваючи нїчого донесли, чи виказано яку особисту вину.

Гірниче староство одержало наказ поробити безпроволочно зарядженя для усуненя всїх хиб, і евентуально примусово впровадити уліпшеня, а коли би се було потрібне, замкнути рух в копальнях. Коли би слїдство доказало правдивість закидів поробленних поодиноким орґанам властий, то всяке занедбане обовязку певно буде строго покаране. Для родин жертв катастрофи акційна спілка „Борислав" і тов. для нафтового промислу дали 1.500 К, а львівске намісництво 1000 К.

П. Дїдушицкий виступає против наглости внесеня, бо вже заряджено се, чого внескодавці домагають ся. П. Дашиньский. — Я цїкавий, чи ви також не поставили би наглого внесеня коли би колись замордовано 20 шлахтичів!

Наглість відкинена.

Наглість обох внесень відкинено. За наглістю голосувало 72 послів, против наглости 60.

О нїмецкого цїсаря.

П. Кльофач вніс на початку засїдання інтерпелицию в справі промови цїсаря Вільгельма в Мальборзї. При кінци засїданя п. Кльофач підаїє єю справу еще раз в формі запитаня до президиї палати, чи президент хоче спитати Кербера, аби він станув в оборонї Австриї і не позволив нїкому мішати ся до внутрішних справ Австриї. З нагоди виганянь австрийских горожан з Нїмеччини Кербер сказав був, що австрийске правительство не може мішати ся до внутрішних справ Нїмеччини. Отже бесїдник питає, чи Кербер схоче станути на тім самім становищи також що-до відносин в Австриї. При тім Кльофач сказав, що австрийске правительство є тхором, а слова нїмецкого цїсаря в котрих говорив „von polnischer Frechheit und sarmatischem Uebermuth" назвав безприкладною безличностю нїмецкого цїсаря. (П. Хоц: то пайдак! Фресель: Нехай так дальше робить, то скінчить ся на атентатї!") Цїсар Вільгельм говорив сим разом не лиш о Поляках, але в присутности високого достойника австрийского (п. Хоц: котрий мовчав, — Фресель: Бо правительство і всї суть невільниками Вільгельма II). Нїмецкий цїсар візвав також Нїмців за границями нїмецкого цїсарства до борби зі Славянами. Тут вже кінчать ся всякі взгляди, тут правительство має обовязок енерґічно виступити супротив своїх ненїмецких горожан і в власнім інтересї. Прошу президента палати, аби звернув увагу міністрів на внесену нами інтерпеляцию, котра є відповідию на мальборску безличність.

Президент палати: Се цїлком не відповідне. Прикликую вас за се до порядку і **відбираю голос.**

Серед живих протестів ческих радикалів замкнено засїданє. Слїдуюче засїданє нинї.

Ситуация.

Правительство веде переговори з Чехами, аби відступили від обструкції против податку від желїзничних білетів. Ся справа буде порішена нинї рано. Від ухвали ческого клюбу в сій справі зависить все инше. Коли би Чехи цофнули обструкцию против згаданого предложеня, сесия мала би протягнути ся аж до слїдуючого тиждня. В противнім случаю палата послів буде відрочена по нинїшнім засїданю.

Обструкция Всенїмців, котрі зголосили 21 наглих внесень змірає до того, аби предложенє субвенциї для корабельного товариства на Дунаю не увійшло на порядок дневний перед предложенєм о податку від желїзничних білетів. Наколи би Чехи залишили обструкцию против сего податку, Всенїмці намірають цофнути свої наглі внесеня.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Соймн.

Відень. В справі скликаня соймів, правительство не рішило еще нїчого. Чехи домагають ся, аби соймн скликано на день 17 с. м. Кербер мав комусь сказати, що намірає скликати соймн на 18 с. м. В тій справі виїхав до Відня маршалок Потоцкий.

Князь болгарский над Невою.

Петербург. Болгарский князь приїхав вчера до Петергофу. На двірци привитав его в. кн. Володимир а в палатї Александрия царска пара.

Против анархістів.

Вашинґтон. Палата репрезентантів приняла 175 голосами против 38 закон о анархістах і відкинула додаткове внесенє о счеркненє постанови, після котрої атентат на амбасадорів і заграничних послів також має бути каранний смертию.

Фірміліян.

Царгород. В Сальовїках відбула ся в понедїлок консекрация епископа Фірміліяна.

Капітуляция Бурів.

Лондон. Кічепер телеґрафує, що до дня 9. с. м. зложило оружиє 7.000 Бурів.

Народні школи в Галичинї

в р. 1900/1901.

Ще під конець мин. року видала краєва рада шкільна, як кождого року, печатаний звіт про стан публичного виховання в Галичинї за шк. рік 1901. Та длинна річ: шкільна рада або є тої гадки, що справа публичного виховання мало обходить широ

ку суспільність, або уважав тую справу за якусь ніби урядову тайну, не кождому доступну, бо видаваних що року звітів в книгарнях дістати не можна; шкільна власть розсилав їх лише урядово між учительські круги і посилав їх також краєвому видїлови, котрий опісля роздав їх послам і удїлив редакциям ґазет. Таким способом стало ся, що, хоч польські дневники, маючи, як звичайно, пекучий приступ до всяких урядових тайн, вже підчас остатної соймової сесії заговорили про згаданий звіт краєвої ради шкільної, ми, діставши его аж сими днями, можемо аж тепер розглянути ся в нім і обговорити его.

Отже звіт про народні школи не подає нам нїчого нового анї цїкавого. Уложений після виробленого п. Бобжиньским шаблону, уперто закриває все, що руский народ найбільше може й мусить обходити. Кілько маємо в краю справдї руских народних шкіл, а кілько утраквістичних? Кілько з тих шкіл є одноклясових, а кілько дво- і більше-клясових? Кілько є взагалї руских кляс? Кілько в тих школах учителїв спосібних до удїляня науки в рускій мові? Кілько в них учителїв взагалї кваліфікованих, а кілько тимчасових? Кілько руских дїтий було в шкільнім вїцї, а кілько з них ходило до школи? Який взагалї є розвій і поступ руских шкіл? Отсе питаня, на котрі Русини доконче хотять мати відповідь; і мусять їй мати! Коли не дістануть докладної і вірної відповіди урядової, то власними силами і власним заходом та коштом мусять о неї постарати ся. І не є се нїякий шовінїзм, а річ цїлком природна, скоро є у руского народу хочби найслабша національна сьвідомість. Аджеж нїхто не дивує ся, а противно всякий мусить уважати за річ природну, коли пр. Поляки цїкавлять ся тим, кілько навіть на Буковинї в якій місцевости є польскої дїтвори і як там стоїть справа її виховання. Чиж тілько нам одним має бути байдуже, чи пр., тисячка руских дїтий в Яворові має руску школу чи нї? Чи нам одним має бути байдуже, в якій мові виховує ся і побирає науку наша молодїж за кровавий податок батьків і як там наука веде ся і розвиває ся?

Та на всї ті питаня і богато таких иншних звіт краєвої ради шкільної не дає нам відповіди, хоч руські посли тілько разів уже допоминали ся о нїо в соймі. П. Бобжиньский викручував ся лукаво соломою, що мовто не хоче розбуджувати національного антаґонїзму в народній школї! Сьмішно і глупо! В середних школах можна виказувати число молодїжи після обряду і народности, а школи після викладової мови, лише в народних не можна! В иншних краях, заселених мішаним населенем, як пр. на Буковинї, шкільні власти не боять ся національного антаґонїзму, коли виказують навіть кожду школу з окрема з усїми датами що-до орґанїзациї школи, учителїв і шкільної молодїжи; але в Галичинї се неможливе! Нема-ж і у нас чого бояти ся національного антаґонїзму, скоро лише статистика, якої слушно домагаємо ся, буде докладна і вірна, згідна з дїйстним станом річи; противно через таке хитре затаюване дїйстного стану, котре лишає широке поле для найдальших і найпесимістичнїйших здогадів і підозрівань, національний антаґонїзм заострює ся в безконечність. Далеко слушнїйше міг би був п. Бобжиньский замітити, що така статистика, якої домагаємо ся, такий звіт, який видає пр. шкільна рада на Буковинї, вимагали би значного накладу працї і коштy. Тількож ся трудність нїгде на сьвітї нїкого не обходить; за те і на те народ платить і гірко працює на гріш, котрий платить, щоби було кому працювати для него.

По сих замітках приступаємо до річи; та читателї наші нибачать нам, коли не з нашої вини не богато довідають ся з того, що їх найбільше мусить обходити.

Число публичних народних шкіл в Галичинї в р. шк. 1901 виносило 4.323, — о 43 більше, нїж попереднього року. В тім числї було 319 шкіл нечинних (81 задля браку учителя, 238 задля браку будинку і учителя), — о 22 менше, нїж попереднього року. Таким способом число чинних шкіл зросло о 65. Коли би в такім самім темпі зростало число чинних шкіл, а меншало число нечинних, то є в Боїї надія, що за 15 лїт не було би жадної школи нечинної, а за 30 лїт в кождій громадї була би чинна школа.

Клас було всїх 8.182, — о 203 більше, нїж попереднього року; сталось се тим, що отворено декотрі нечинні школи і менше-клясові школи попереміновано на більше-клясові. Котрі се іменно школи, сего не довідуємо ся; можна би лише по довгих обчисленях і порівнаних з тогорічним звітом довідати ся, в котрім шкільнім окрузї зайшли з того огляду які зміни. І так пр. в бяльскім окрузї одну триклясову школу переміщено на чотирокласову; в бобрецкім одну одноклясову на двоклясову, одну триклясову на чотирокласову, а одну чотирокласову на пятиклясову; в богородчанськім прибули 4 руські одноклясові школи тим, що нечинні стали чинними; в борщівскім 2 руські школи замкнено, і то одну одноклясову і одну двоклясову. Та перейти так всї 80 шкільних округів, се занадто велика праця, а занадто малий з неї пожиток, скоро не можна дійти, де іменно зайшла яка зміна.

У всїх громадах, де були школи, було дїтий, обовязаних ходити на щоденну науку, 923.218; з того числа ходило до публичних народних шкіл 670.105 дїтий, о 24.593 більше, нїж попереднього року. Крім того побирало приватну науку і ходило до висших шкіл 48.322 дїтий; 204.791 дїтий чи то 22% не побирало жадної науки. Кілько взагалї було в краю дїтий в шкільнім вїцї, того не довідуємо ся так само, як і сего, як розділюють ся виказані числа дїтий після вірн і народности. Між дїтьми, що ходили до публичних народних шкіл, було 349.579 хлопців і 320.526 дївчат. Найбільша рїжниця між числом хлопців і дївчат заходить в руских округах. І так пр.: в калуским окрузї шкільним ходило до школи 5.050 хлопців, а лише 2.982 дївчат; в косівскім 2.731 хлопців, 1.968 дївчат; в печеніжиньскім 1.042 хлопців, 630 дївчат; в городеньскім 3.839 хлопців, 2.879 дївчат; в снятиньскім 3.496 хлопців, 2.086 дївчат. Коли порівнати з тим округи, де або самі польські школи, або обік руских значна часть польских, то бачимо, що там не тілько рїжниця межи обома числами незначна, але часто виходить навіть на користь дївчат. І так пр.: в бяльскім окрузї 4.623 хл., 4.167 дівч.; в бобрецкім (13 шкіл польских) 5.513 хл., 5.409 д.; в бохеньскім 6.864 хл., 6.727 д.; в хшанівскім 5.859 хл., 5.906 д.; в цїшанівскім (21 шкіл польских, 26 руских) 3.809 хл., 3.864 д.; в городецкім (13 шкіл польских, 30 руских) 2.813 хл., 2.876 д.; в скалатскім (23 шк. польск., 31 рус.) 4.394 хл., 4.566 д.; в сокальскім (23 шк. польск., 74 рус.) 5.964 хл., 5.952 д.; в кольбушівскім 3.820 хл., 4.047 д. і т. д. Сьвідчило би се некористно о охотї рускої народу, а особливо рускої жіноцтва, до науки, коли би не те, що до такої народної школи, де головною задачею наука є, ломити дїтям язик, народ не може мати охоти. Инакше річ показує ся на Мазурах, де народна школа дає зовсїм инші користи, нїж на Руси. Отже сьвідчить воно справдї некористно, — але не о охотї рускої народу до науки, лише о его охотї до теперішної народної школи та о опінї учительства і шкільних властий над т. зв. рускою школою.

Що-до учительства виказує звіт кр. ради шк. за мин. рік 8.323 учителїв, — о 371 більше, нїж попереднього року; між ними було 1.113 без жадної кваліфікациї, навіть без іспиту зрілости, і то 139 учителїв, а 974 учительок, — разом о 66 менше, нїж попереднього року. Замітна річ, що з тих некваліфікованих було в західних округах більше-менше лише 34 учителїв і 259 учительок, а у східних 105 учителїв і 715 учительок. Коли зважити, що ті некваліфіковані учительки то панночки, що покінчили видїлову школу, і то майже самі Польки: то зрозуміла річ, яка може бути їх опінка над рускою школою і яка користь з тої школи. Замітна ще й друга річ, що тимчасових учителїв було 1.170, а тимчасових учительок 2.613; з них було в західних округах більше-менше 440 учителїв і 884 учительок, а у східних 730 учителїв і 1.729 учительок! Знов доказ опінки шкільних властий над рускою школою. Звіт кр. ради шк. каже між иншим, що у всїх народних школах обовязково учать сьпіву, і то передовсїм церковного, а також і пісень народних. Цїкава дуже річ, оскільки се уневинене згідне з дїйсним станом річи в школах рускої части краю. Тая тьма некваліфікованих і взагалї тимчасових учительок, розкинених по руских селах, — чи вона спосібна учити церковного сьпіву, котрого з роду не знає? Чи крім крилошанів і польских патріотичних пісень спосібні ті учительки учити руских пісень народних? Коли би лише сю одну хибу мала теперішна школа на Руси, то чи може рускій народ горнути ся до такої школи? Не дивнож, що й сама навіть кр. рада шк. подає число шкіл, в котрих стан науки і уморальнення дїтий є недостаточний на 117, з чого припадає на східні округи більше-менше 90!

Що-до числа учителїв не можемо здержати ся ще від кількох уваг. Учителїв прибуло в мин. році 371, при чім чинних шкіл прибуло лише 65, а навіть і клас лише 203. Чи для тих 203 кляс треба було аж 371 учителїв, коли відомо, що звичайно для одної класи в народних школах вистарчає один учитель? Дальше: попереднього року (1900) здало іспит зрілости 651 кандидатів і кандидаток учительского стану; з усего того числа прибуло в наступаючім році лише 371 учительских сил? Звіт шкільної ради не подає, кілько учителїв убуло через смерть, спенсіоноване і уступленє до иншних заводів; а шкода велика, бо аж тогдї можна би знати, кілько з тих 651 кандидатів справдї посьвятило ся учительскому станови, а кілько скористало в иншій спосіб з уписканого сьвідоцтва зрілости. Ще одна замітна річ: системізованих катехитур для рим. кат. обряду було 170, для гр. кат. обряду 73; сьвящеників, що за ремунерациєю учили релїґії рим. кат., було 139, а таких, що учили гр. кат. релїґії, 77. За те сьвящеників руских, що задармо учили релїґії, було 1.745, а таких сьвящеників лат. 1.544; сьвітских учителїв, що учили рим. кат. релїґії було 431, а таких, що учили гр. к. релїґії, 157.

Наконець вернемо ся ще до числа шкіл, щоби їм троха ближше приглянути ся після викладового язика. Всїх народних шкіл в Галичинї було в 1901 шк. р. 4.323, з них мало польский викладовий язик 2.191, рускій 2.163. Але польских було нечинних лише 88, а руских 231, так що т. зв. руских було 1.932 чинних, а польских 2.131. В приріванню до 1900 р. убуло нечинних шкіл польских 11 і руских також 11, а крім того повстало нових чинних шкіл польских 22, а руских 21. Всїх будинків шкільних, невідповідних для уміщеня школи, було 657, з того в західних округах більше-менше 247, а у східних 410.

На сім кінчимо наші замітки до урядового звіту про стан народних шкіл в р. 1900/1901 та висказуємо бажане і надію, що під управою нового віцепрезидента кр. ради шкільної наступаючий звіт з одної сторони буде докладнїйший і щирїйший, з другої-ж принесе дати, що користнїйше сьвідчити будуть про опінку шкільних властий над руским народним шкільництвом і про его розвій.

НОВИНКИ.

Оповіщеня:

— **Віче в Комарні** дня 17. с. м. відбуде ся під голим небом в лїску Микити Пеленьского на Розливцї.

— **Сїчове сьвято в Коломиї.** Надіслано нам до оповіщеня отсю відозву, котру подаємо в скороченю: Братя селяни! Кождому відомо, кілько наше селянство терпить що-річно від огню, кілько наших загород селянських іде що-року з димом. Тому треба нам конче старатись о закладане сїльских сторожий пожарних, котрі би на случай пожару — умило і завзято старались о придушене огню і о охорону других сїльских хат та будинків. В тій цїли почали наші люди на Покутю закладати по селах товариства „Сїча“, котрі поклали собі за мету оборону перед огнем і приучуване молодїжи і старших гімнастичних забав та вправ. Мають наші братя Чехи, Поляки, Хорвати своїх „соколів“ — то ми собі починаємо заводити наші рідні „Сїчи“ на памятку тої „Сїчи“, з котрої колись виводились орли та соколи, котрі боронили так завзято свій рідний край. Наша сільска молодїж і так не має в часї посту відповідної забави. Закладаймо отже для неї „Сїчи“, най за молоду учить ся служити своїй громадї і своєму народови, най за молоду учать ся, що лиш в єдности і згоді наша сила! Щоби отже дати нагоду познакомити ся нашим всїм „Сїчовикам“ між собою і заохотити громади, в котрих еще „Сїчий“ нема, до закладаня таких товариств — устроює підписаний комітет дня 16. червня н. ст. в понедїлок Зелених сьвят в Коломиї перше окружне Сїчове сьвято з такою програмою: І. О годині 1. в полудне зістануть виголошені в сали Народного Дому два виклади, а то один з рускої істориї, другий про значіне руху просьвітного і сїчового. Виклади ті будуть переплїтані сьпівами і деклямациями. ІІ. По тім концертї наступить при звуках музики похід всїх Сїчовиків зі старшинами і усїх гостий до мийского огороду, де ІІІ. відбудуть ся продукциї „Сїчовиків“ і товариські забави та гри. Сьвято се дуже важне для цїлого нашого народа, бо оно повинно стати початком величезного руху сїчового в цїлім нашім краю. — Вступ на цїле торжество для селян, міщан і робітників по 10 сотиків від особи, для інтелїґенциї по 40 сотиків. — Прибувайте-ж милі братя і сестри! — За комітет: Грицько Огринчук, кошовий „Сїчи“ трофанівскої; Михайло Малофій, кошовий „Сїчи“ підвисоцкої; Іван Уторончук, кошовий „Сїчи“ космацкої; Дмитро Драґан, сурмач коша трофанівского; Василь Вербіщук, скарбник коша ценівского; Михайло Одинський, осавул коша завалівського; Стефан Дїдух, четар коша русівского. — Порад, як закладати „Сїчи“, удїляє др. К. Трильовский в Коломиї.

— **Руске товариство кредит. в Яворові.** В понедїлок 23. VI. н. ст. 1902 р. відбудуть ся о 3 год. по полудни в Яворові в салї „Сокола“ загальні збори ново-основаного „Руського кредитового товариства в Яворові, зареєстрованого стовариш ення з обмеженою порукою“. Дневний порядок зборів буде: вибір надзираючої ради і ревізийної комісиї та внесеня членів. Просимо одже всїх інтересованих і тих, що намірюють вступити в члени згаданого товариства, як найчисленнїйше явити ся в означенім дни, щоб можна від початку впровадити успішно товариство в житє, щоб стало воно справдешнїм починком до заснованя „Народного Дому“ в Яворові. Право голосованя будуть мати сї, що зложать до загальних зборів або на зборах членьский удїл (30 корон) і вписове (2 кор.) За комітет. Ю. Кміт.

— **З „Нар. дної Торговлї“.** Отсим повідомляємо Вп. вкладчиків на книжочки нашого товариства, що на вкладки від 1. червня 1902 виставляємо нові книжочки вкладкові і платимо від них 4%. — **Дирекция.**

— **З Наук. Товариства ім. Шевченка.** Засіданє секциї природописно-лїкарскої відбуде ся дня 12 н. ст. червня, в четвер, о год. 6 вечером в сали, де звичайно.

Замітки:

— **Зрефлєктували ся!** З нагоди відмови соймової субвенциї т-у „Просьвіті“ в польскій консервативній та народово-шовінїстичній пресї посипали ся громи менше або більше брехливого обурена і клевет, будь-то „Просьвіти“ у своїх виданнищтвах ширить суспільну і національну вражду в краю. Та видко кревві матадори і часть польскої пресы зрозуміли, що загнали ся вже за далеко в своїй політицї против усего що укр.-руске, бо в послїднім числї „Now'ego Głos'y Pol-sk'ego“ — орґану, стоячого в близьких відносинах до краєвого видїлу — знаходимо простору і, як на польско-шовінїстичний орґан доволї спокійно та річево написану статю п. з.: „Jak „Proswita“ szerzy oświatę wśród ludu ruskiego?“, де досить докладно, на основі справоздань самої „Просьвіти“, розказує ся про сї діяльність, про зріст числа членів, читалень і філій, про господарскі виклади і вічa, про популярно-научні, господарскі та релїґійні видавництва і т. д. — Та все таки друга часть статї посьвячена заказови, що Краєв. Видїл мусїв (!?) відібрати „Просьвіті“ субвенцию, бо в книжочцї „Русь-Україна і Московщина“ „пробивав ся тенденция ворожа польскому народови і церковній унії.“ Ту „ворожу тенденцию“ доглянув Видїл Краєвий в неторично звісних і польскими істориками створджених фактах з польско-рускої істориї, та в тім, що Русини основою свого народу вважають широкі маси люду і на них будують свої надїї на будуче. В тім привидїло ся Краєв. Видїлови — risum teneatis — антісуспільна і антипольска пропаґанда (!!). А вже прямо на дитинячість подобає закид, що автор інкримінованої брошури про уманьску різню „згадує тілько мимоходом, наче про звичайний военний епізод, не знаходячи нї слова осуду для попевнених тамки нелюдскостий і насильств“. — Видїл Краєвий є видко тої думки, що „Просьвіта“ повинна в своїх книжочках всїх козаків, гайдамаків і т. п. звати без розбору злодїями і розбишаками, бо вони боролись з польскою шляхтою, а за се таких неторичних палїїв і різунів як Ярема Вишневецкий і Чарнецкий вихваляти як ласкавих добродїїв і щедрих сьвітлоносців України-Руси, для того тілько, що вони були вождями польскої шляхти і різали, палили та садкали на коли оборонячих свою землю укр.-руских хлопів і козаків, а своїм жолдакам видавали на поруганє і звірску забаву укр.-руских хлопок і козачок. — Віда, коли партийно-кастова заїлість заслонює очи на історичні правди і факти!

— **Польонїзацийна ідея.** „Towarzystwa oświaty ludowej“ дотерла вже до найдальших „kresów polskich“. З рамени того товариства виголосив дня 1. Червня с. р. в неділю проф. Заморский з Тернополя, в сали магістрату в Збаражи. „Idea polska“. Авдиторию становила невелика купка польско-жидівских піонерів тої ідеї і кількох „sierm.ężnych“ а між ними два-три Русини, цікаві на відчит. Відчит сей був переповнений властивою Полякам хвальковатою бляґою, а тенденцию єзуїтско-шляхотскою. Була се справдїшня саламаха зліплена з історичних фалшів і шовінїстичних фраз. Одна тілько ідея була переведена консеквентно, а се ідея польскої загарбучости. Прелеґент говорив богато про підбої Болеслава Хороброго, Болеслава Кривоустского і Казиміра Великого, про Любельску унію, про „Польщу Русь і Литву“ про конституцию 3-мая, про Костюшка, про повстане 1863 р., Про „prześladowanie unitów w Rosyi“ і т. д. Відтак говорив о задачах „Towarzystwa oświaty ludowej“, о „miłości Polaków do Rusinów“ і потребі czytelni lud. — По відчитї наступила „pogadanka“, в котрій брав участь виключно сам прелеґент, а опісля почали ся вписи в члени „Czytelni ludowej“ в Збаражи. Виписало ся поки що зо 30 осіб, головно польско-жидівскої інтелїґенциї. Та се тілько початок орґанізациї, що має втягнути в свої сїти збараских руских міщан а відтак і довколичних селян. — Щож на те наша інтелїґенция? В самім Збаражи є зо три тисячі рускої населеня. А воно бідне, темне, Богом і людьми забуте, здеморалїзоване, відорване від народного житя, і при всяких нагодах служить орудєм в руках наших ворогів. Як так дальше буде, то воно буде становити резервову силу для ворога, котрою буде нїщечити змагання і боротьбу,

рускаго елемента. А ворог — як бачимо — орґанізуеся. А щож на те наша інтелїґенция?

— **Три ріжнороди „опроверженія“** в одній справі се теж штука, яку потрафлять втяти хиба тілько „русскія младенцы“. Ото задля новинки про збесчещене Тарасового погруддя москвофільскими богословами, якийсь „камітет“ розіслав по редакциях „Руслана“ (з якого ми взяли сю вість), „Дїла“ і „Галїчанин'а“ спростованя цїлком не однакового змісту. — Якого змісту було „аправерженіе“ вислане до „Руслана“, сего не знаємо, бо „Руслан“ доносячи, що „гуртом янїчарів з духовної семинарії посунув свою безличність так далеко, що посьмів приспати до нашої (роз. „Руслана“) редакциї „аправерженія“, ще й до того по московски писане — не містить сего „апроверженія“, але каже: „Ні, панове! перед суд! а ми вам докажемо деякі побробиці з тої подїї ....а тоді може декотрий з „московских унїятів“ вилетить з тої семинарії, де він властиво не повинен бути!“ Далї констатує „Руслан“, що крутійский зміст надісланого ему „аправерженія“ тілько потверджує правду поданої ним звістки. — Друге, о много просторнїйше „аправерженіе лжі“ помістив сей „камітет“ в своїм органї „Галїчаанне“, і з сего „аправерженія“ знов виходить, що таки там була якась манїпуляция з Шевченковим бюстом, наслїдком чого він став обезображений і треба его тепер направляти. — А трете „апроверженіе“, тілько вже не по московски а по руски (етимольоґічною правописню) одержали ми і коли містимо его, то цїлком не тому, мов-би ми признавали ему правду, (бо все можливе на сьвітї божім можна простувати.) анї не зі страху перед §. 19 прас. зак., бо до того страху не ма нїякої підстави, але тілько для того, що містить воно дописку Вп. о. ректора Туркевича. Отже воно звучить:

„Достойна Редакціе! — На основѣ § 19 прасового закона просимъ помѣстити въ своимъ органѣ „Дїло“ опроверженѣ повторенои за „Русланом“ въ Ч. 116. п. з. „Збещещене Тарасового погруддя“, зовсѣмъ безосновнои и найнесправедливѣйшои клеветы на русскихъ (отже не „русскихъ?! *прим. Ред.*) питомцѣвъ гр. кат. ген. Семинарiи въ Львовѣ. Неправдою есть, будьтобы руски (!!) богословы обезобразили безборонного Тараса, выкололи ему очи, пообтинали уши и нѳсъ. Правдою, есть, що бюстъ бувъ незначно ушкодженый (кѳнцѣ вусѳвъ надрушенй), що мало мѣсце вже передъ поворотомъ питомцѣвъ до семинаря. Протое всякй поголоски про яке небудь у ш к о д ж е н е зъ розмысломъ а б с о л ю т н о е с т ь в ы к л ю ч е н е и всякй закиды якъ „дике варварство“ и т. п. суть неоправданй. — Тое опроверженѣ подаемо за вѣдомостїю Ректорату. Львѳвъ дня 9. н. с. червня 1902. — За Комитетъ: Ѳеодосій Глѣбовицкій, Василій Гургула, Филипъ Лабенскій, Романъ А. Каленюкъ, Константинъ Ив. Курылло, М. А. Теребушка, Ст. Купанецъ, Романъ Дрималикъ.“ — А далї слїдує така дописка від ректорату: До Достохвальнои Редакціи „Дѣла“. Ректоратъ духов. семинарiи позволяе богословамъ и питомцямъ просити о ласкаве помѣщенѳ въ часописи „Дѣло“ залученого н а правдѣ о с н о в а н о г о спростованя. — Львѳвъ дня 9. Червця 1902. Съ правдивымъ поважанемъ: Л. Туркевичъ. — Як ми сказали, такими „опроверженіями“ можна все можливе на сьвітї „опровергатн“. Тож і факту нарушеня Тарасового бюста воно цїлком нам не „опровергаеть“ тим паче, коли „Руслан“ кличе молодих янїчарів перед суд. Жаль нам тілько, що о. ректор, видко, впроваджений в блуд, дав свій підпис на такий документ.

З краю:

— **В Товаристві взаімних обезпечень „Дністер“** прибуло в місяци маю с. р. 10.447 важних поліс на суму 10,546.799 кор. обезпеченої вартости з премією 98.733 кор. 67 сот. Разом від початку року до кінця мая видано 38.389 важних поліс на суму 41,373.088 кор. з премією 367.202 кор. 15 сот.; попереднього року за той сам час було 33.782 важних поліс на суму 37,072.392 кор. з премією 324.200 кор. 30 сот., то есть сего року о 4.607 поліс і 43.001 кор. 85 сот. премії більше.

Шкід в маю прибуло 138 случаїв; разом від початку року до кінця мая було 310 шкід з котрих 294 вже виплачено, 6 шкід находить ся в лїквідациї, а виплату 10 відшкодовань (а сумі 7.000 кор.) на разі з причин правних вадержано.

Сума всїх 310 шкід разом з коштами лїквідациї виносить brutto 176.952 кор. 31 сот., з чого по потрученю части реасекурованої лишаєсь на власний рахунок 80.697 кор. 16 сот. Попереднього року за той сам час було 317 шкід на суму 172.380 кор. 10 сот. на власний рахунок 83.974 кор. 11 сот.

При відновленю поліс по конець мая с. р. зараховано членам титулом 8% звороту квоту 25.153 кор. 29 сот.

Фонд резервовий з днем 31 мая с. р. виносить 422.842 кор. 75 сот.

— **Шевченкові вечерниці в Дрогобичи.** Як в попередних лїтах так і сего року сьвяткувала Дрогобиччина память нашого найбільшого ґенія. В великій сали „Сокола“ дня 2 мая відбув ся концерт, після оголошеної програми. В сали виповненій по береги місцевою інтелїґенциєю, явило ся 8 сьвящеників з поблизших сіл і богато селян навіть з подальших сторін. Разила тілько неприсутність міщанства, між котрим нема найменшої народної сьвідомости. Впадало таком в очи, що наша „твердша парафія“ у х и л и л а с и в і д с е г о с ь в я т а майже зовсїм.

Вступне слово на тему Шевченкових слів „вставайте — кайдани порвіте“ виголосив д-р Д. Стахура зі Самбора. Вокальну часть концерту виконав хор „Лютні“ під знаменитою дириґентурою проф. А. Луцика. Сольо скрипкове виконав п. Паньків артист-скрипак зі Львова. Всї соли тенорові сьпівав судия Іойко, котрого спів був душею концерту. За се нагороджували его присутні неумовкаючими оплесками. Акомпанював п. Ром. Ганичак зі Львова. Знаменито деклямували п-на Коцківна „Тополю“ Т. Шевченка, а поява на естраді селянина з Ясениці п. Стрільского, котрий віддеклямував „Гамалію“ з житем і зрозумінем викликала бурю оплесків. Сольо фортепіянове, відограла п. Юдейкова, жена судиї, ученица школи музичної проф. Желеньского у Львові. Участники опускали салю з великим вдоволеном при звуках имну „Ще не вмерла Україна“.

— **Розвязанє читальні „Просьвіти“.** На донесенє хруня війта Мих. Ходаня замкнуло староство ярославске Читальню „Просьвіти“ в Ришковій Волиці. Вечером 6 червня жандарм в присутности війта і радних, а его заушників, забрав з Читальні всї книжки і ґазети а двері і вікна опечатав. Радости війта і всїх хрунів нема кінця. Причиною замкненя, що в Читальни говорило ся і виступало ся против до неба вопіючих надужить хруня війта.

— **Товмацкий староста ґр. Дзєдушицкий** говорив до від'їзджаючих еміґрантів: „Czego wy właściwie szukacie w tej Argentynie: przecież tu w kraju wszystko macie“. І дїйсно наші мужики всьо в краю мають. І свободу виборів і чемне трактоване в урядах і що ночи в кокорудзах і картофлях дикі свині з паньских лїсів, і екзекуторів і карних післанців і тьму иних благодатий. От і тепер ледво уступили з наших сїл екзекутори, а вже маємо цїлу хмару карних післанців. Минувших лїт кождого року висилало староство всїм товариствам блянкети до виказів статистичних разом з візванем виповнити і до трех днїв надіслати. Сего року доси анї читальні анї нині товариства ні блянкетів ні візвань не одержали. Аж сими днями до 29 читалень „Просьвіти“ і до 10-ти иних руских товариств выслало староство ось які гарні цидулки: C. k. Starostwo w Tłumaczu. L. 8980/1902. — Tłumacz dnia 3-go Czerwca 1902. Posłaniec karny! Wydziałowi stowarzyszenia N... w N... stawia się posłańca karnego z dzienną należytością po 2 koron aż nie przedłoży wykazu statystycznego tego stowarzyszenia z r. 1901. — C. k. Starosta w. z. *Kreutz.* 4 чи 5 читалень „Просьвіти“ відправили післанців з пїчим, покликуючись на се, що не одержали дотичних візвань. Та мож надіятись, що староство иньше нових карних післанців z podwójną należytością. Правда, приятелї пана Дзедушицкого виправдують, що він тут не завинив, бо він рідко бувае в канцелярії, та що цїла вина невислання в свій час блянкетів з зглядно візвань спадае на инші орґани. Нас се мало обходить. Але питаємо: чому для чийогось недбальства маємо терпіти? А наших послів просимо взяти в оборону переслїдувані читальні. — Х.

— **Гради.** Дня 6 с. м. о 5 годині по полудни в декотрих селах Скільщини при сильнім вітрі східнім, блисканицах і громах люнув сильний дощ і посипав ся град величини бобинку. Град витовк засїви, як, боби, розсаду і другі ярини, а дощ сполокав майже всї оранициї на похилостях а місцями повимулював засаджені бульби. Щасте, що тота нагла злива тревала лиш коротко.

— **Огні.** В Ланах коло Мариямполя погоріло 5 господарств. — В Ляцкім шляхотскім 7, а в Крехівцях 1 селяньска загорода. — В Середиці коло Щирци згорілo сими днями 40 будинків, між ними і місцева школа. Страти обчислені на 30.000 к, і були лиш в незначній части обезпечені.

Зі сьвіта:

— **Більшість в делеґациях.** Між 38 делеґатами, котрі ухвалили кредит на ґавбиці, 19 з членами палати панів. За ґавбицями голосувало отже **тілько 19 послів** — супротив 17, котрі голесували против. Се обтяжене, оскільки розходило ся о палату послів, ухвалено тілько двома голосами більшости. Між тими 19 послами, котрі голосували за, було 13 репрезентантів великої посілости, так, що більшість з 19 членів палати панів і 13 послів з великої посілости, складае ся з людий цїлком не підвічальних! — Хлопів, міщан і робітників репрезентували при ухваленю обтяженя панове: Вик, Добльгофер, Толїнґер, Ґрос, Перґельт і Васеві. І ті панове мають репрезентувати 6,931.647 виборці в Австриї! Дванацять шлихтичів, котрі рішили справу, репрезентують 776 голосів. З репрезентантів великої посілости не бракував при голосованю анї один, з репрезентантів палати послів відтягли ся від голосованя три, між ними і Варвінський, котрий перед тим заявив був, що буде голосувати против ґавбиць.

— **Великий кн. Константин против Побідоносцева.** В часї неприсутности оберпрокурора сьв. синода, злого духа царя і его правління, та завзятого ворога ґр. Толстого, старав ся вел. князь Константин улекшити Толстому примиренє з православною церквою, що через екскомуніку видану Побідоносцевим, стало ся неможливим. Довідав ся о тім оберпрокурор, перерван свою курацию у Вісбадені і чим скорше повернув, щоби перешкодити планам великого князя. Се ему і удало ся, однак се так подразнило князя, що попав в мелянхохію, а коли ще дістала ся ему від царя остра нагана, то хороба замінила ся в ...чку неврастенію.

— **Епохальний винахід.** Daily Mail доносить, що професор фізики Сіґерос Лас Пальмас зробив дуже важний винахід, а іменно спосіб стяганя і з'ужитковуваня нагромадженої в атмосфері електричности. Винахід той так далеко вже удосконалений, що Сіґерос при помочи апарату, котрого складові части сконструовано в Парижи і Лондоні, згромаджуе ним вже тепер тілько атмосферичної електричности, що осьвічуе нею цїлий свій дім і порушуе мотор о силї 200 коний.

† Померли:

Др. мед. Юрий Конкольняк, лїкар і директор заг. лїчниці, радний міста і видїловий каси щадничої в Станіславові, доглядаючи хорих на тиф пятничний, набавив ся тої слабости і помер в силї віку 53 лїт, дня 10 нов. с. м. в Станіславові. Мимо тяжких занять яко знаменитий лїкар і директор взірцево урядженої ним лїчниці загальної, дїяльний в раді міста і в щадниці, займав ся щиро справами народними, держав відчити фахові для селян місцевої філії „Просьвіти“, а в комуні і щадниці стеріг, щоби у запомогах бідна руська молодіж не була кривджена. Тож з глубоким жалем над могилою сего щирого друга народа, що поліг жертвою свого звання, кличем: Пером ему земля і вічная память!

Урядові вісти:

— Віцепрезидент ради шкільної краєвої, д-р Едвін Плажек, виїхав в справах службових до Відня. Субститутом померлого нотара Владислава Манастирского в Рогатині іменований его дотеперішний заступник Любомир Любомірский. — Вищий суд краєвий переніс судових канцеляістів: Маринна Болеслава Олеховского з Судової Вишні до Рудок і Авраама Раттензера з Рудок до Судової Вишні. — Міністер судівництва іменував Кароля Кальоуса завідателем муж. карного закладу у Львові. — Нотар А. Маршовский перенесений з Бережан до Заліщик.

Виказ складаних жертв.

— **Виказ жертв, які зложили для т-ва „Шкільна Поміч в Коломиї“** Р. Т. Інституциї і члени Добродії за час від 17. марта 1901 до 15-ого марта 1902 в коронах: Сим кр. 200, „Дністер“ 100, Рада гром. в Снятинї 100, т-во з. в Обертинї 50, Рада гр. в Печеніжинї 45; Літер. Общество в Коломиї 32, Рада пов. в Надвірній 30, Рада пов. в Косові 20, о. Войтїховский 295·57, Незнакомий 35, по 30 к.: оо. Шепарович, Могильницкий, Кобланьский; Каричак 24, Кисілевский 23·30, Стрийский 20, Крушельницкий 19, Левицкий 14·80, Вергун 12·50; по 12 К.: Глїбовицкий, Гнатюк, Подолиньский; Мардарович 11, Ступницкий 10·20, Сальо 9·60, Макарушка 8·20; Недільский 8, Гузар 5·80, за квіти в ґімназиї П. 5·36, по 6 К.: Бурачиньский і громада, Смалько, Нестайко, Решетилович; по 5 К.: Дурделла, Печерский, Яновский, Гелитович, Павлюк, Осадца, др. Дудикевич 4·80, Глиньский 4·60, Галайчук 4·40, Тисовецкий 4·30, Левицкий Ип. 4·20, Рибачек 4·02; по 4 К.: Олексій, Пеленьский, Майковский, Олесницкий, Лежогубский, Федюк, Колодницкий, Кобриньский 3·90, Насальский 3·80, по 3·40 К.. Русин, Трильовский, Курилик 3·10; по 3 К.: Раковский, Головацкий, Копровский, Іванець 2·60, по 2·40 К.: Коріневич, Чубатий, Шмериковский, Гушул; по 2·20 К.: Лепкий, Поляньский; по 2 К.: Ясеницкий, Кл. Кульчицкий, Біленький, Тимик, Романовский, Лаїйчук, Харжевский, Трач, Билиця, Гардецкий, Шайдицкий, Сенатович, Лабій, Павлусевич, Жибчин, Котів, Гордаївский, Турильский, Вендзилович, Валинецкий, Добрянський, Алексевич, Гр. Кульчицкий, Кічура, Сівіцка, Дольницкий, Савчиньский 1·80, учителї залїщицкого округа 1·60, по 1·50: Гулас, Калитовский; по 1·40: Величко, Біланьский, Білик, Наливайко 1·30; по 1·20: д-р Кульчицкий, Каратницкий, Кузьма 1·10; по 1 кор.: Слюзарова, Гриньовский, Кушлик, Хлопецкий, Мардаросевич, Гавацкий, Пасїчиньский, Франко, Центнер, Соломяний, Фалович, Бабяк, Охримович, Кириловичь, Шападта, Жук, Лепет, Блоньский, Великопольский, Василевич, Роткович, Бадицкий, Бефский, Вівельберґ, Дмитраш, Черкий, Шефель, Рознер, Буковинский, Ловицкий, Стеткевич, Крохмалюк, д-р Левицкий; мене як 1 К.: Козицкий, Ворачек, Дорундяк, Войнаровский, Грицина, Билинкевич, Тимофтієвич, Білоус, Стеблецкий, Бушаньский, Юркевич, Вишиванюк, Пйотровска, Якубовский, Антош, Мардарович, Руденьский, Біленький, Кміцикевич, Гаврилюк, Косарчин, Сапович, Гомик, Дембіцер, Дзьобіньокий, Кубішталь, Гладій, Зенович, Дрогомирецкий, Породко, Франчук, Масляк. — Волигорска вікгуали, о. Балицкий фасолї, Міністерство 40м³ дров, Ґартенберґ 50 кільо муки. — Д-р Кобриньский і Левицкий лїчили учеників безплатно, а М. Бешльое, аптикар давав лїки з 25% опустом. — За сї жертви висказуе видїл товариства іменем бідної молодежи всїм Впов. Добродіям щиру подяку і просить їх, щоби і дальше не відказували своєї помочи. За видїл *Недільский* голова, *Білик* секретар.

— **Дальші жертви на друкарню в Парані:** І. Мишкевич, Вадовичі 8 К, Ґ. Черняньский, Томашівці 4 К. А. Тишиньский, Живець 2 К, о. Ґ. Роздольский в Соколові від себе, І. Черемшиньского, Я. Сеньова, С. Роздольской, Т. Демиди і брацтва церковного разом 8·30 К. о. І. Шуховский, Братківці 4 К. о. М. Зубрицкий, Мшанець 2 К. о. А. Уляницкий, Лапівці 2 К. Уряд парох. в Вербівці 2 К. І. Навроцкий, Голгочі зі складок 14 К. о. Пристай, Журів 2 К. Брацтво церк. і парохіяне в Любели 6 К. Т. Михайлович, Львів 1 К. Ґ. Дроздовский в Кійданцях 2 К. о. Ґ. Омелянський, Пристань 2 К. К. Гукевич, Пожоріта 10 К. о. С. Кишик, Опаки 2 К. Др. В. Яцович, Станіславів 2 К. Разом 73·60 К.

— **Краєвий Союз кредитовий у Львові** Рахунок за місяць Май 1902.

Стан довжений:

1.	Удїли членів		35.263·58 кор.
2.	Фонд резервовий		1376·39 „
3.	Вкладки: Стан з початком місяця мая 437.367·99 кор.		
	вложено 41.047·22 „		
	вийнято 15·994·83 „		
	Стан з кінцем місяця мая		41·500·00 „
4.	Позички затягнені: Стан з початком міс. 42.500·00 кор.		
	затягнено — — — —		
	сплачено 1,000·00		
	Стан з кінцем місяця мая		41.500·00 „
5.	Сальдо відсотків		13·994·01 „
6.	Спеціяльна резерва		340·56 „
7.	Резерва податкова		47·57 „
8.	Неподіната дивіденда і решта чистого зиску з р. 1902 1.106·00+18·78		1124·78 „
	Сума		55.6067·28 кор.

II. Стан чинний:

1.	Позички удїлені. Стан з початком м. мая 510.931·20 кор.		
	сплачено 2.409·00 „		
	удїлено 29.304.00 „		
	Стан з кінцем місяця мая		527826·20 кор.
2.	Движимости		869·51 „
3.	Льокациї		268·80 „
4.	Кошти спору		61·21 „
5.	Кошти адміністрациї		958·38 „
6.	Готівка		13.845·53 „
7.	Друки для товариств		718·06 „
8.	Папери фонду резервового і спеціяльна резерва		1.520·59 „
	Сума:		556067·28 кор.
	кредит тов. 239.450·00 кор.		
	„ скрипт. 111.524·50 „		
	„ парцел. 107.000·00 „		
	„ приват. 79.851·70 „		
	Разом 537.826·20 кор.		

Членів прибуло 7 убуло — остало з кінцем мая 1902 — 380 з 919 з деклярованими удїлами в сумі 45.950. Стопа процентова від позичок 5½%—7%. Затягнено позички в банку краєвім 41.500 кор. на ороцент 4½%.

Львів дня 2/6 1902.

Д-р Кость Левицкий. Кость Паньківский.

Перепнека адміністрациї.

Вп. д-р В. Са. в Га. Тепер виплачено за май а не червень. — Ф. Пе. в Ту. До кінця червня прийде ще 3 к. 40 с. — И. Ко. в За. Во. До кінця вересня прийде ще 3 г. — Ст. в Яс. Тепер виплачено за май а не червень. — П. Па. в Ко. Годить ся. — Л. Ба. в Бу. Тепер заплачено по конець року все а на Народний фонд нїчого не зістало. — М. Ре. в Го. Тепер лишилось на III квартал 5 к. 60 с. — А. Ок. в Др. Тепер виписано на III кварт. 3 к. 60 с. — І. Ро в Мл. За червень прийде ще 1 к. 80 с. — О. Ст. в Ве. За червень прийде ще 74 с. — С. Ма. в До. Тепер за сїчень а не червень. — М. Ри. в Ко. До кінця мая. — С. Пе. в Хо. До кінця червня все. — Ол. в Яс. Тепер за май а не червень. — П. Би. в За. Просимо читати „Дїло“ ч. 57 на 3 сторонї 3 стих з горя. — В. До. в Кр. За червень ще 1 к. 50 с. — Ю. Шу. в За. До кінця червня ще 3 к. 60 с. — В. Кі. в Кр. За червень ще 40 с. — В. Ан. в Ол. До кінця червня ще 13 к. 60 с. — А. Бе. в Ок. За II кварт. 8 к.

50.000 Корон виносить головна виграна льотерії акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателїв, що тягнене відбуде ся невідкладно 19 червня 1902 і всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученем 10%

Кождий щирий Русин повинен мати у себе **Підручник історії** славної нашої **руської літератури**, що обіймає цїлу нашу словесність і ії характеристику. — Продаєсь по 85 кр. з портом. Для П. Т. студентів, учительских кандидатів, читалень і на премії для молодежи висилаю по 1 К і то в цїли спопуляризованя рідної літератури. залучаючи „gratis“. Відповідь на мильну критику.

Замовлятн у: Іосифа Застирця в Бережанах. 419 1—2

ЗАКЛАДЪ

Д-ра Евг. Пясецкого

для лѣчничои ґімнастики, ортопедіи и масажу

улица Третого Мая ч. 2.

Ординуе вдѣ 2—4. Для здорових ґімнастика ґиґієнічна. Проспекта даромъ. 196 19—80

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованя, витягане зубів без болю, лїченє недуг носа і ями устної, штучні зуби в кавчуку, золоті і без плятки.

Репаратури з провінциї виконує ся відворотно.

Інститут отворений цілий день.

Лїкар-дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

протиъ Банку Ґіпотечного на плентаціяхъ площа, Галицкои



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвикеры, льорнеты, бінокля далекознды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничѣ піены, лїбедѣ, манометры и. т. п.

Уряджене дзвинковъ електричныхъ.

Всякй направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4135



Іосиф Райшер

Львів, Городецка 16а

Склад машин і знарядів рільничих, всяких артикулів технічних, поручає найновші сіячки рядові Triumpf III. IV., молотільні і керати, млинки до чищення збіжа і т. д.

Для П. Т. Читалень „Просьвіти" 10% опусту і всякі улегчення.

Цінники даром і оплачено.

421 1—11

!Не бувало дешево!

50 всіляких артистичних карт з видаму за 3 к. вислає вже з почтовою оплатою антикварня

М. Гельцля

Львів, ул. Трибунальска ч. 14.

412 1—5

СТОРИ

почавши від 2 К. за m²

Жалюзії

почавши від 4 К за m²

поручає фабрика

І. ХРІСТОФА

Львів, ул. Яблоновских ч. 9.

420 1—2)

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" у Львовѣ

має вже готовий

Мѣдъ питный, домашного выпробованого выробу

и вѣдъ мая почавши высилає въ бочках около 100, 50 и 25 літрбвъ въ цѣнѣ по 120, 124 и 128 сот. за літру разомъ съ бочкою. 245 55—?

Вже вийшов!

Дамский Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданнях т. є. етимольогією і фонетикою формату 7×10 c/m на великім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах ріжного рода по ціні в коропах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти може в торговли Євгена Спожарского, в книгарни Ставропигійского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фрахт і опаковане. 316 38—50



ЦІННИК

желїзних знарядів

АЛЕКСАНДРА КОПАЧА

в Струтинї вижнім, п. Долина ad Стрий.

КОСИ з англійскої твердої стали, подвійного гарту світлі, з тонким полотном, дуже легкі, добре рубають гірску траву. — Хто бажатиме о кольорамя кіс, отправлю даром одну косу і один камінь до остреня. — Радивши! косить моїми косами, то пожалуєш в сьвіті; косячи нами, заощадите і труду й здоровля. Не дайтесь дурити жидам і їх агентам: 50 жидівских кіс не стоять одної англійскої!

Довгота кіс в центиметрах: 65 70 75 80 84 90 95 100

За 1 штуку з каменем: Кор. 2·10 2·20 2·30 2·40 2·60 2·80 3·00 3·20

На 5-кидеву посилку ідештук 16 15 14 13 13 12 12

Зубчені серпи з англійскої стали, дуже добре жнуть збіжє і легко переганяють, так, що не чути їх в руках. Хто замовить 20 штук, получить 2 даром. — Ціна за один серп 60 сот.

Англійскі Бритви з тонким полотном з найлучшої стали. — За 35 минут можна обголити і 30 найтвердійших бород. Одна бритва по 3 і 4 кор. — Бельгійскі камені до бритв по 1 кор. і по 3 кор.

Мотики (САПИ) до бараболь, кукуруди і всякої ярини, з найтвердійшої англійскої стали, не загинаються ся ані в найтвердійшій землі, штука 1 кор. 407 4—?

Брусани до остреня кіс по 50 сот.

Маю также на складі кешонкові дуже добрі

Годинники РОСКОПФИ,

такі, яких ужинають на жел. дорогах і продаю по 20 кор., а гваранцію даю на 10 лїт.

На всяке замовлене треба прислати 2 кор. задатка, бо инакше не вишле ся. Найлучше посилати гроші переказами і на них замовляти, щоби не тратити гроший на письма і карти. — Адрес:

АЛЕКСАНДЕР КОПАЧ

в Струтинї вижнім, п. Долина коло Стрия в Галичинї.

ТОВАРИСТВО

для

РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ

стемпарництво зареєстроване въ ограниченою порукою

у Львовѣ, Ринокъ ч. 34, II. поверхъ

виконує всякий працѣ въ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства пбсля композицій своїх членбвъ, а именно: образы резіяйий до иконостасбвъ, олтарѣвъ, хоругов, на тетраподъ, плащаницъ и пр., кивоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійнй и т. д.; образы свѣтскій: историчній, портреты въ натуры и фотографій, краєвиды, и пр.; рбвнежъ украшає внутра церковъ, выготовляє плины церковъ, капланъ и пр.

Щобы дати можность переконати ся о совѣстномъ и артистичномъ выконаню роббтъ утримує Товариство въ комнатах свого льокалю

☞ ВЫСТАВКУ ОБРАЗБВЪ ☜

плащбвъ, шкіцбвъ, працъ рѣзбарскихъ и пр., котру кождый замовникчій або потребуючій засягнена информацій що-до роббтъ може щоденно въ годинах урядовых вбдъ 4—6 пополудни виндѣти безплатно. Для прочих Р. Т. Публики интересуючих ся штукою выставка отверта выключно що вбвторка вбдъ год. 4—6 безплатно.

Замовлена приймає ВЫКЛЮЧНО лишь

Дирекція Товариства

а за такій гарантуе, а члены, котрій роботы выконують, одвічають передъ Товариством зложеными вкладінми. За роботы, котрій члены товариства годять на власну руку Товариство не бере на себе жадной отвѣчальности, тому просимо вбдносити жалость до Дирекція.

183 **ДИРЕКЦІЯ.**

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА

„ТРУД"

у Львові, Ринок 39, коло „Народної Торговлї"

приймає всякі роботи входячі в круг жіночого убрання. **Посередничить в закупні полотен** правдиво льняних, шифонів, **біля столового** і проч. (Пробки вище наведених як також товарів бажаних для крамниць може все оглядати в льокалю товариства.) **Вилагоджує цїлї вправи.** Продає вироби домашного промислу як: полотна, вишивки, піра і т. п. — (Хто би мав ті вироби на продаж, може їх нам заофєрувати).

Приймає по удїли членські від 20 кор. (2 кор. вписового) почавши і вкладки на книжочки, від котрих платимо 4½%.

384 2—? **ДИРЕКЦИЯ.**

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львбвск. университету

поручає

свое переплетничє і галантерійне заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 366

Підоймає ся всяких роббтъ, особливо переплету Служебникбвъ, Евангелій, Молитовникбвъ, Бібліотечных книгъ Альбумбвъ, Манъ, Дипльомбвъ и т. ин. по умѣреных цѣнах.

Ч. 733.

КОНКУРС.

На посаду лїкаря містового в тутейшім місточку з обовязком повнити також функциї оглядача худоби і померших з платнею 1000 К. річно розписує ся сим на ново конкурс до дня 20 червня 1902.

Посада та зістане надана на один рік провізорично, по році наступить стабілізация, з услівєм, що компетент о сю посаду має бути Доктором всіх наук лїкарских. Подання належить вносити в згаданім терміні на руки Уряду громадского в Краківци.

Уряд громадский.

Краковець (повіт Яворів) дня 30 мая 1902. 405 2—3

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ

Львбвъ, площа Капітулька число 3.

поручають на **теперѣшный сезонъ весняный** по можливо найнизших цѣнах свбй знаменито заосмотрений складъ готовой мужескои конфекциї, лѣтий пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вбдъ пороху и дощу, убраня англезовй и маринарковй, гардеробу для Всч. Духовеньства, для пп. Ученикбвъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерій берненьскои, французкои и анґлійскои спродає также на метры дуже дешево. 64 23—6

Можна набути стару торговлю товарів корінних мішаних, з комнатою до сїдань і концесиями в більшім місті повітовім західної Галичини під корістними услівями. Капітал потрібний 1000 до 1500 зр., решта ратами. — Зголошени приймає Вп. п Теодесиор Графчиньский, купець в Кракові. 411 2—2

СВОБОДА

письмо политичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдає и за редакцію вбдповѣдає Вячеслав Будзиновский.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пбвъ року 1 зр. Редакція і адміністрация: Львбвъ, улица Баторія ч. 24.

Стефан С. Томасевич

артист-маляр

перепровадив ся з ул. Арсенальскої на ул. Кармелїтску ч. 4. 390 3—8

Потреба дяка

котрий кромі сьпіву церковного потрафив би также управляти мішаним хором, а до того умів добре грати на органах. Хто з убігателів умів би музику так добре, що потрафив би засновати при церкві оркестру на трубах, той буде мати першенство. Просять ся адресувати: Монастир оо. Василіян в Підгірцях коло Золочева.

416 2—3

НАСѢНЯ

до варив и плодбвъ найлѣпшого рода поручає:

Заведенє огородниче

А. КЛИМОВИЧА и Сына

у Львбвѣ

ул. Кохановского ч. 68.

Цѣнники на жадане даромъ и оплатно.

Робітня артистично-бляхарска

З. Госціцкого

Львів, ул. Городецка ч. 47

поручає Хв. Комітетам церковним сьвічки ощадности, красно в цьвіти малювані а іменно:

Високість:	Ціна за пару
60 см.	2·20 зр.
70 „	2·65 „
80 „	3·10 „
90 „	3·50 „
100 „	4·00 „
110 „	4·40 „
120 „	4·90 „
130 „	5·60 „
140 „	6.00 „
150 „	6·60 „

842 7—10

З живого і мертвого

новелї Євг. Мандичевского

може дістати в руских книгарнях і у автора: Перемишль, Добромильска ч. 30. Ціна брошурованої книжочки 1 кор. в оправі „сецессіон" 1 к. 30 сот.

Пропу сплятати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти".

Припоручає великий вибір мужескього біля, краватов, рукавичок, парасолїв, паличок, шкіряних виробів, російских пальошів, дитячих забавок, всіляких альбумів, карт з видами мил товалетових і перфумерій.

242 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРМІ.** 37—156

Рбкъ засновани 1892.

ДНѢСТЕРЪ

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ, Ринокъ ч. 10

домъ „Просвѣты"

есть одинокимъ рускимъ Товариствомъ асекураційнымъ.

Фонды Днѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	386.402 К 83 с.
Резерва премій	205.227 К — с.
Резерва спеціяльна	6.000 К — с.
Фондъ емеритальный	47.753 К 76 с.
Разомъ:	645.383 К 59 с.

„ДНѢСТЕРЪ" обезпечує будинки якъ также зббже и пашу противъ шкбдъ огневыхъ. Всѣ 3 Вп. Епископскій Ординаріяты припоручили Днѣстеръ Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ.

ОПЛАТА ПРЕМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый зыскъ, надвышку зъ оплатъ, роздѣлане Днѣстеръ межи своихъ членбвъ яко зворотъ. Въ рр. 1900 и 1901 выносить зворотъ 8%.

ШКОДЫ выплачує Днѣстеръ дуже скоро, а оцѣнку шкбдъ переводить разомъ зъ Делегатомъ и 2 членами мѣсцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ 5·075 вбдшкодованъ въ сумѣ 2,656.767 кор.

ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позички въ Банку краєвбмъ и касахъ ощадности, бо касы тѣ принимають полісы Днѣстра при позичкахъ гіпотечныхъ.

НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капіталы на дожитє, посмертній капіталы, посаги, ренты и т. д. въ Краєвскомъ Товариствѣ, а зъ провізій вбдъ тыхъ обезпечень вбдступає Днѣстеръ часть на рускій добродѣйній цѣли.

АҐЕНЦІЙ передає Днѣстеръ радо селянамъ-господарямъ, особливо де нема близко аґенція Днѣстра. Аґенты заробили 349.486 К, провізіи. 84

Селяне убѣгайте ся о аґенціи Днѣстра!

ТЯГНЕНЄ

НЕВІДКЛИЧНО

Передпослідний тиждень

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по 1 короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Клярфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і син, Яков Штрог, Сокаль і Лілієн, Самуелі і Ляндав.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученем 10%. 340 18—?

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середньо-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	до Львова приходить о годині	до Львова	Поїзд посп.	Поїзд особ.	зі Львова відходить о годині	зі Львова
	6·10		з Кракова, Верлина, Варшави, Відня		6·25		до Сучави, Жидачева, Ересмезе, Потут.
	6·20		з Чернівців (Ицкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30		до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	6·50		з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вин.	2.09	6·43		„ „ „ дв. Підз.
	7·45		з Янова		6·35		до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40		з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	8·40		до Кракова [Відня, Праги], Верлина
	9·00		„ „ на дв. головний	2·55			
	8·10		з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00		до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15		з Сокаля, Равп руской		9·15		до Янова
1·35	8·50		з Кракова, Відня, Праги, Верлина		9·50		до Белзця, Сокаля, Любачова
	10·25		з Ряшова, Любачева	2·40	10·30		до Чернівців, Ицкан
	11·55		з Станиславова [Ересмезе, Потутор]		10·40		до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
	1·10		з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57		до „ „ „ дв. гол.
	1·23		з Янова		1·25		до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·20			з Підволочиск, Кошичинців на дв. Підз.		2·15		до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·35			„ „ на дв. голов.		3·05		до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	8·14		з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15		до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·46		з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·26		до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11		з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Під.		3·30		до Ряшева, Хирова, Любачева
	5·35		„ „ „ на дв. гол.				
	5·50		з Кракова				
1·45	5·40		з Чернівців, Ицкан				
НІЧ				**НІЧ**			
	6·00		з Сокаля, Белзця і Любачева		6·10		до Станиславова, Жидачева
	8·04		з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	6·20		до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12		з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30		до Янова від 1/5 до 15/9 в буські дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20		з Чернівців, Букарешту		6·35		до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25		з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10		до Сокаля і Равп руской
8·40					8·16		до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
2·31	9·50		з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·25		до Перемишля
	10·03		з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00		до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·20		з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Під.		9·20		„ „ дворець Підз.
	10·02		„ „ „ на дв. гол.		10·05		до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	10·50		з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30		до Ицкан, Чортикова
	9·14		з Підволочиск, Кошичинець на дв. Підз.		11·00		до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	8·35		„ „ на дв. гол.		11·10		до Підволочиск, Бродів дворець голов.
					11·32		„ „ дворець Підз.
					4·15		до Кракова, Відня, Праги, Самбора
					5·50		до Брухович від 15 мая до 14 вер. шод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано. 98

Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 минут, а именно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформационне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красіцких ч. 5) удїляє пояснень в справах зелїзничих, продає білети всякого рода і розклади їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор А-р Володимир Охримович. Накїр в друк. Черкавьского. З друкарні Інституту Ставропигійского під зарядом Іосифа Дашкевича.

Ч. 120. Львів, Четвер 30 Мая (12 Червня) 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . . 22 к. — 44 к.
на пів року . . . 10 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиции під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямаций неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Справа „Просьвіти" в парляменті.

На засіданю палати послів дня 4. червня внесли посол **д-р Кос** і товариші **інтерпеляцию** до міністра справедливости по причині конфіскати 109. сегорічного числа „Діла" за статю п. з. „Відмова краєвої субвенциї „Просьвіті". Інтерпеляция ся звучить дословно так:

„Дня 27. мая с. р. відмовив галицкий краєвий видїл виплати ухваленої через галицкий сойм субвенциї для товариства „Просьвіта". З уваги, що гроші, якими розпоряджає галицкий сойм і галицкий краєвий видїл, плинуть по більшій части з мошонки руских податників, і тому також признане запомоги на рускі культурні цїли не було подарунком зі сторони Поляків, проте згадане рішене галиц. кр. видїлу крайно обидило і обурило всї круги руского населеня. Руский нарід в того погляду, що польске і польонїзаторске краєве правительство відобрало ему его власний, в потї чола здобутий і на его власні культурні цїли зложений гріш — і то для того, щоби їх могло ужити на польскі культурні цїли, на тим енергічнїйшу польонїзацию східної Галичини.

Дневник „Дїло" в ч. 109. дав сему обуреню руского народу лише дуже легонький вираз, коли се нечуване рішене галицкого краєвого видїлу назвав рабунком сповненим на руских податниках. З уваги, що ц. к. прокуратори в Галичинї є нинька властиво комісарами польского королївского правительства, зглядно „Польского Кола", проте дотичні уступи згаданого дневника так роздратували польского ц. к. прокуратора у Львові, що нїн їх сконфіскував. Уступи, що їх постигло се нещасте, звучать: „„Однак против сего нового рабунку, поповненого на рускім народї, мусимо як найбільше. рішучо запротестувати"".

„„Тож і відмону субвенциї мусимо вважати рабунком, поповненим на нашім народї, безправем, вибриком крайного шовінїзму, против чого весь наш нарід потрафить як найстрійше запротестувати"".

З уваги, що згадане рішене галицкого краєвого видїлу дїйсно не є нїчим иншим, як тілько насильством на рускім народї, проте ставлять підписані отсе **запитане**:

Як думає Ваша Ексцеленция оправдати сю конфіскату?

Чи Ваша Ексцеленция схоче поучити ц. к. галицких прокураторів, що вони мають стерегти виконуваня австрийских законів, а не тайних указів польского станчиківского правительства?" — Слїдують підписи.

З державної ради.

7 ½ годинна промова.

Вчерашне засїданє палати послів зачало ся обструкциєю. Всенїмець п. Малїк заложив ся з Шенерером о 7 бутельок шампаньского, що буде говорити через 7 годин. Малїк виграв заклад, бо зачав о ½ 1 а скінчив о 8 годині.

Ческа обструкция.

Чехи згодили ся відступити від обструкциї, однак під певними услівями, на котрі правительству тяжко було згодити ся і не згодило ся. Чехи зголосили 10 наглих внесень, а між ними о зміну конституциї. Ситуация була для правительства дуже прикра.

Обструкция знов зашахована.

В часї промови Малїка Кербер крутив ся по кулюарах дуже зденервований. Ще більше зденервоване опанувало его, коли торги з Чехами не клеїли ся. Своєму окруженю заявив, що виступить з якоюсь енунциациєю. Всї гадали, що президент міністрів виступить з новою погрозою абсолютизму. Кербер тимчасом предложив палатї

проект прасового закона.

Д-р Кербер промовив: На підставі найвищого упованя і в порозумінню з міністром судівництва предкладаю палатї проект прасового закона. Правительство було тої гадки, що маючи на оцї визначену собі цїль, т. є. реформу прасового законодавства, супротив великих змін, відносячих ся до праси, в друкарскій техніцї а специяльно а наших політичних і суспільних поглядах і відносинах, — не треба виступати з новелею, котра поправляє тілько подробицї, але з новим законом, обіймаючим цїлість прасового законодавства, відповідаючим вповнї потребам наших часів.

Правительство відразу покинуло все, що було перестаріле і звернуло увагу виключно на теперішність. Проект нового закона цїлком вільний від політичного духа: ми вимикали все, що може було уважати за вдиране ся публичної адміністрациї в житє праси, а то навіть в обмежених до мінїмум случаях, в котрих власть безпеченьства мусить мати право інґеренциї. Она строго зависима від співдїлана судеї а оцїнка адміністративної інстанциї цїлком не відграває ролї. Закон призначений до охорони підстав держави, як се кождий неупереджений мусять признати.

Провізорична конфіската, з винятком случаїв несповненя формальних приписів, має наступити при обиді маєстату, членів цїсарского дому, державній зрадї, шпігунстві, богохульстві, вісти наражаючій на небезпеченьство інтереси держави і військовий заряд, підбурюваню до злочину, котрий імовірно буде виконаний, передчасним оголошеню судових актів або злочинї против моральности.

По кождій конфіскатї мусить наступити судово-карне поступованя против виновника, або конфіската тратить силу. Що до поступованя визначено значно коротші реченцї, як доси. Цїле обективне поступоване обмежено до одного случаю, в котрім за каригідний зміст письма жадна з осіб, після прасового закона відвічальних, не може бути судом потягнена до відвічальности. Але і тогди потрібна публична судова розправа в присутности заступника часописи, котрий має всякі права обжалованого і має право внесеня зажалени неважности. Засуджені не поносять коштів судового поступованя.

Проект жадною мірою не означає можливости протеґованя правительством нїяких упривілейованих сторонництв анї станів. Дискусия, о скілько она обертає ся в законних рамах, має бути для кождої справи свобідна. Досьвід, зроблений майже у всїх державах, що політичні і суспільні засади, котрі що лиш відкинено, стають ся пізнїйше досить часто пануючими, упоминає до осторожности специяльно також супротив праси і при формулованю відносячих ся до неї законів. Прасовий закон не є оружием до атакованя праси, але як раз до оборони самої праси перед ексцесами в ній нутрі.

Нинї обовязуючі постанови закона, відносячі ся до трактованя нарад парляменту, делеґацій і соймів, суть не ясні а також в многих точках неможливі до задержаня. Преціль навіть не в певне, чи праса при теперішнім способі оголошуваня парляментарних справоздань користає з закона о ненарушимости, чи може, аби вповнї відповісти приписам, мусїла би подавати дословно хід нарад. З другого боку не певна річ, чи прасї може заборонити оголошуване яких витягів з нарад законодатних тїл або заборонених писем.

В обох сих точках новий закон витворює ясність і певність. Публичні дискусиї законодатних тїл суть в повнім обемі ненарушимі. Очивидна річ, що законодатні тїла мають право вийняти з під сеї ненарушимости деякі донесеня і сконфісковані письма.

Обговорюючи постанови закона о товариских справах, родинним і приватним житю, обидах чести і торговельнім руху, міністер жалує, що не все шанує ся личну честь, родинне і приватне житє. Се дїє ся не лиш в публичнім житю, але на жаль і в прасї. Коли розходить ся о агітацию, котра має більше політичний характер, то се далоб ся еще витолкувати. Однак на жаль в численно репрезентованій покутній прасї приватне і родинне житє є предметом визиску і спекуляциї. Не рідко також визиск степенує свої похвали відповідно до тарифи. Загально панує гадка, що на тім поли, а також на сусїднім поли публичної морали потрібна поправа. З тої причини проект усуває всякі обжалованя о обиду чести приватних осіб а також в певних специяльних случаях обиду урядових осіб — з під компетенциї судів

---

5)

Микола Гоголь.

ВІЙ

(Переклав Ф. Королевський.)

(Дальше)

Весь поміст був заслапий червоною китайкою. В кутку, під образами, на високому столї, лежало тїло мерця, на рядні із синього оксаміту з золотими тороками та китицями. Високі воскові сьвічки, оповиті калиною, стояли в ногах і в головах кидаючи мутне сьвітло, що губило ся серед дня. Лице мерця було від нього заслонене перозрадним батьком, що сидїв перед нею, звернувшись спиною до дверий. Фільософа напугали слова, котрі він почув:

„Не об тому я горкою, моя наймилїйша для мене доню, що ти серед цьвіту свойого житя, не діждавшись глибокого віку, менї на горе та тугу, покинула землицю; а об тому горкою, моя голубко, що я не знаю, хто саме, той лютий для мене ворог, та став причиною твоєї смерти. Коли-б я знав, хто міг подумати тільки образити тебе, або хоть би й сказати де що нелюбого про тебе, то кляну ся Богом, не видїти б йому більше своїх дїтий, коли в нього тілько лїт, що в мене, та не видїти б йому нї батька нї матери, коли би в нього не було лїт, а його тїло вимнули би на жир птицям та степовим звірюкам! Тільки, горе менї, моя лїсна рожечко, моя перепеличко, моя ти ясочко, що проживу я останнїй свій вік без пїякої втїхи-осолоди, втираючи полою дрібні, рясні сльози, що котити-муть ся з моїх старих очий, тодї, як мій ворог буде веселити ся та нишком кепкувати над хирним старцем..."

Він пристанув і тяжко-важко зажурив ся, а рясні сльози котились цїлим потоком...

Фільософ зворушив ся такою безрадною долею; він закашляв та глухо подрав по горлї, бажаючи де-що прочистити свій голос.

Сотник обернув ся до нього та вказав йому місце в головах померлої, перед невеличким стільцем, де лежали порозкладані книги.

„Три ночи сяк-так відроблю, подумав фільософ: за те пан набе менї обі кишені самими щирими червінцями."

Він вблизив ся до стола, ще раз відкашлявся, і став читати, не зважаючи на нїщо, та не відважуючись глянути на лице мерця.

Зацарювала глибока тишина. Він запромітив, що сотник вийшов. Повагом підняв він голову, щоби подивити ся на мерця, і...

Мороз перебіг по його жилах: перед ним лежала красавиця, яка тільки коли небудь могла проживати на землї. Здавалось, ще нїколи черти лиця не склались в нїкого в такій різкій, та гармонійній красотї. Вона лежала, наче жива; чоло прекрасне, нїжне, як снїг, як серебро, здавалось, думало об чому; брови — нїч серед соняшнього дня, тонкі, рівненькі, гордовито підняли ся над закритими очима; а повіки, запали стрілами на личко, що палало жаром бажань; губи — ягідки, готові усьміхнути ся сьміхом щастя, потопою радости... Та в них, в тих самих чертах він бачив щось суворе, страшне. Він чув, начеб його душа ставала якось хирляво нити, начеб серед вихру весїля та ворухливої юрби засьпівав хто похоронну пісню. Ягідки ёї губ, здавалось, прикипали кровію, — до самого серця. В мить щось страшнознакоме показалось в неї на лиці. „Відьма!" скрикнув він не своїм голосом, завернув очи у бік, весь поблїд та став читати свої молитви. То була та саміська відьма, котру він убив!... Скоро тільки сонце стало заходити, вмерлу повесли до церкви. Фільософ одним своїм раменем піддержував чорну жалібну домовину, і чув на своїх плечах щось холодне, як лїд. Сам сотник ішов попереду та нїс рукою праву сторону тїсної хати померлої. Деревяна почорнїла церква, вбрана зеленим мохом, а трьома гостроверхими банями, сумовито стояла на краю села. Пізнати було, що в нїй давно вже не правилась нїяка служба. Майже перед кождим образом сьвітили ся сьвічки. Домовину поклали по середині церковці проти самого вівтаря. Старпій сотник ще раз поцїлував вмерлу, завернув ся назад та вийшов у кухні з тими що несли; звелїв гарненько накормити фільософа а після вечері завести його в церков. Зайшовши у кухню всї ті, що несли домовину, стали прикладати руки до печі, що по звичаєви роблять Українці, коли уярять мерця.

Голод, який саме тодї почув фільософ, зневолив його на кілька хвиль зовсїм забути про вмерлу. Незабаром вся двірня мало — помало стала сходити ся у кухню. Кухня в сотницькому домі була похожа в дечому на касино, де злїзало ся всьо, що животїло в дворі, не пропускаючи в сьому числї й собак, що приходили, поспускавши хвости, під самі двері за костями й помиями. Кудиб кого й непосилали та в нїяк то й не було справі, він завсїгди перш усього заглянув у кухню, щоб хоть хвилину випочати на лавцї і викурити люльку. Всьо парубоцтво, що жило в хуторі, та чепурилось в козацьких свитках, весь день пролежувало тут на лавцї, під лавкою, на печи, або й прямо де тільки можна було в спокою пролежати. При тім кождий раз-в-раз забував в кухнї чи шапку, чи нагайку для чужих себак, чи то й дещо иньше. Та найбільше громадилось підчас вечері, коли приходив і табунщик, що успів позагапяти своїх коний до загороди і поганяч, що приганяв доїти корови та всї иньші, котрих за дня й непобачиш на хуторі. По вечері завелась в товаристві гутірка, звичайно гуторили про всьо: і про те, хто нашив собі нові шаравари, і про те, що находить ся внутрі землї, і хто з них зустрічав вовка.

Фільософ присїв у купі з другими в широкий кружок на вольному воздусї перед порогом кухні. Незабаром висунулась із дверий бабуся в червоному очипку, держачи в обох руках горячий горщок з галушками і поставила його серед товариства, що готовило ся вечеряти. Кождий винав із своєї кишені деревяну ложку; другі, що не мали, то й деревяну спичку. Як тільки уста стали повертатись в декого повільнїйше, а вовчий голод усього товариства в дечому втихомирив ся, тодї богатьох зачіпило розмови. Гутірка, по звичаєви, мала повернутись про мерця.

„Чи правда то", сказав один молодий вівчарик, що насадив на шкіряну перевязь своєї люльки тільки гудзів та мідяних блящок, що була похожа на дрібну крамницю: „Чи правда, що панночка, хай їй царство у небу, знала-сь таки з нечистим?"

„Хто? Панночка?" сказав Дорош, вже знакомий давнїйше нашому фільософови: „Та з неї була таки цїла відьма! Я присягну, що відьма!"

„Годї, буде, Дороше", відізвав ся другий, що скрізь дорогу залюбки розважував „воно не наше дїло. Бог з ним! Про се нема що й балакати!" — Та Дорош нїяк не був тодї настроєний мовчати; він тільки що перед тим ходив з ключником в купі до пивницї за якимсь там потрібним дїлом, а скинувшись разів два до двох чи трьох бочок, вийшов відси надмірно веселий та торкотїв, наче сорока.

„Чогож ти хочеш? Щоб я мовчав? — сказав він: „та вона на менї самому їздила: Бій-Богу їздила!"

„А що дядьку?" обізвав ся молодий вівчар з ґудзами: „чи можна то пізнати по яким прикметам відьму?"

„Не можна", одвітив Дорош: „нїяк не впізнаєш; хоть всї псалтирі перечитай, а таки про се нї ду-ду".

присяжних, кваліфікуючи їх яко перекроченя, які мають судити державні судиї.

Новий закон дає за обиду чести і за оголошуване неморальних анонсів кару арешту. За шкоду в родиннім або приватнім житю, зроблену закидами, котрі захитали повагу і товариське становище дотичної особи, може бути вимірена окрім кари арешту також досить висока грошева кара і вворот доказаної шкоди. Анонсованє заборонених средств лїчничих може бути карано арештом. Вільне отзиванє то гов'ї прасою може бути каране в особою головною. Проект дуже остро наступає против тих продуктів праси котрі не мають вїяких цїх артизму і в дїйности істнують для неморальних цїлий.

Проект хоронить прасу перед неправдивими спростованями. Редакция не буде обовязана містити спростовань, коли зобовяже ся перевести доказ правди. До урядових спростовань часопись буде могла додавати свої увагы.

Відвічальність за зміст письма спадає на відвічального редактора, в деяких случаях на друкаря і накладця. Видавець, котрий в дуже рідних случаях знає зміст цїлого письма, не входить цїлком в рахубу. На случаях карігідности поступку закон обіймає евентуальність потягненя автора до відвічальности. Закон старає ся усунути і „соломяних редакторів", котрі виключно істнують при згаданих вже покутних часописах.

Всї перекроченя против порядку в прасових справах кваліфікують ся яко проступки і мають бути карані гривною. Реченець карного поступованя в прасових справах є тримісячний. Поодинокі рубрики можуть підписувати спеціяльні редактори, котрі відповідають за сї рубрики.

Надзвичайні видання не мають обовязку доносити о тім властям, бо вартість сих видань зависить як раз від поспіху.

Вільна кольпортаж.

Новий закон позволяє на кольпортаж. Право продажи книжок на улицях мають тільно заступники книгарень. Дозвіл кольпортажи часописий заспокоює потреби часу. Правительство має надію, що вільна публична кольпортаж буде мати користний вплив на збогаченє інсератового відділу в часописях. Внесенєм прасового проекту правительство дало палаті нагоду успішної працї. Тепер в річию високої палати сю працю дїйсно виконати.

Вражене промови.

Промова Кербера зробила на всїх послах велике вражене. В многих місцях оплескувано еї. Надіють ся, що посли не схочуть справи погребати і обструкция утихне, аби як найскорше полагодити так давно пожадану реформу прасового закона.

Наглі внесеня.

Президент палати заявляє, що зголошено 10 наглих внесень. Одно нагле внесене Молодочехів домагає ся вибору комісиї з 48 членів для зредагованя нового проекту конституциї з увзглядненєм історичних прав королівств і країв, вибору комісиї з 36 членів в цїли переведеня нового розділу квоти, в цїли реорганізациї всїх галузий державної адміністрациї, о поясненя що до ходу переговорів з Угорщиною, о виглядах заключеня торговельних договорів, о продовженє закона в справі зелїзничих тариф. Одно нагле внесене взиває правительство, аби закон о відписуваню ґрунтового податку на случай елементарних нещасть, наколи би его ухвалила палата послів, переведено також в палаті панів і предложено до санкциї.

На внесене Шенерера ухвалено поставити закон прасовий на послїдній точцї порядку дневного. На тім засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє нинї.

„Можна, можна, Дорошу: не кажи такого" відрубав попередній порадник: — вже Бог не даром дав всякому иньший обичай: люди, що знають науку, говорять, що у відьми є маленький хвостик".

„Коли баба стара, то й відьма" сказав байдужно синий козак.

„Вже то й ви, нїчого казати!" підхопила стара баба, що саме тодї сипала сьвіжих галушок у порожнїй горшок: „справдешні, грубі кабани!"

Старий козак, що йому було на імя Явтух, а на призвіще Ковтун, сердешне втїшив ся, коли замітив, що його слова до живого вразили старуху; а погонич товару так вареготав ся, начеб два бики, ставши один проти одного, разом заревли.

Начата гутірка сильно зацїкавила нашого фільософа, і він доконче забажав розвідатись про вмерлу сотникову дочку. Тому бажаючи опять завернути на попередню гутірку, звернув ся до свойого сусїда з такими словами: „Я радий дізнати ся, чому всьо товариство, що саме тут сидить при вечері, вважає панночку відьмою? Щож, не вжеж вона кому-небудь лиха наварила, або й звела кого-небудь?"

„Всякого бувало", одвічав один з проміж товариства, з лицем гладким, похожим на лопату.

„А хтож не нагадає псяра Микиту, або таки й того..."

„А щож то такого той псяр Микита?" сказав фільософ.

„Пождїть! я вповім про псяра Микиту", сказав Дорош.

„Я вповім про Микиту", кричав табунщик: тому, що він був моїм кумом".

„Я вповім про Микиту", сказав Спірид.

„Стрівайте, стрівайте Спірид розкаже!" — загудїла товпа.

(Дальше буде)

ТЕЛЄҐРАМИ.

Соймы.

Відень. В парляментарних кругах дивлять ся песимістично на справу скликанє соймів. Можлива річ, що соймы тепер цїлком не будуть скликані.

Поляки против Ґолуховского.

Відень. N. W. Journal оголошує письмо зі Львова о обуреню пануючім між Поляками у Львові. В тім письмі сказано, що з огляду на хитку політику Ґолуховского супротив Прус порішено безоглядно реаґувати на прускі напасти і атакувати тридержавний союз. Окрім того Поляки намірюють вислати в тій справі меморіял прямо до цїсаря Франц-Іосифа.

Арештоване.

Лондон. Ірляндскій посол до лондоньского парляменту, полковник Лїль, котрий був комендантом Бурів в війні з Анґлією, вернув вчера до Анґлії, де его сейчас арештовано. В тій справі внесено в парляментї кілька інтерпеляциї.

Чорногорский князь в Парижи.

Париж. Дня 11 с. м. Любе принял у себе чорногорского князя, а відтак ревізитував его.

З'їзд монархів.

Берлин. В Ревлю з'їдуть ся в короткім часї цїсар Вільгельм з царем в товаристві обох міністрів заграничних справ, котрі мають з собою поговорити о якихсь дуже важних річах.

Послїдні стріли.

Претория. Послїдна битва відбула ся дня 2 с. м. в Каплянді коло Мортімеру, де погиб оден анґлїйский офіцир і два вонки.

З церковного руху американьских Русинів.

Коли вже маємо в руках відповідні числа американьскої „Свободи", можемо донести нашим читачам про конець нарад гаррісбурского церковного з'їзду.

Як звісно, першою засадничою ухвалою того з'їзду було, що американьскі Русини не признають і нїколи не схочуть признати над собою зверхности латиньских епископів. Другою точкою нарад було уодностайненє назви американьско-рускої церкви, котра до тепер називає ся всїляко: Greek Catholic, Hungarian Greek Catholic, United Greek Catholic і т. п. По довшій оживленій дискусиї ухвалено, що офіцияльна назва нашої церкви в Америцї буде — „руска церков". Ухвалено рівнож, що по всїх церковних громадах мають відбути ся мітінґи, на яких мають запасти ухвали, котрими офіциально відмовить ся латиньским епископам права до руских громад. Що-до церковних маєтків, то мають вони записувати ся тілько на імена вибраних громадою церковних „тростістів" (комітетових) так, щоби переходила на їх наступників в уряді а нїяк не могуть бути записані на лат. біскупів анї нїкого иншого. Котрі-ж церковні маєтки вже записані на лат. біскупів, ті належить переписати на громади, т. є. на тростістів.

Дальшою важною точкою нарад була справа спровадженя руских сьвященників з Галичини. Ухвалено старати ся, аби до Америки прибуло в як найскоршім часї кілька нових сьвящеників, котрі мусять бути горячими патріотами. Коли-б галицкі Ординарияти робили в сїм перешкоди, рішено спроваджувати сьвящеників на свою руку.

Ухвалено далї видавати церковну часопись для амер. Русинів, а редакцию еї поручено о. Бончевскому, та узнано потребу установленя вандрівних сьвящеників, що об'їздили би і найменші колонії Русинів. Виконанє сего послїдного рішеня відложено до часу, як з Европи прибудуть нові сьвященичі сили.

Горячу дискусию викликала справа вихованя власних американьско-руских сьвящеників споміж молодого амер.-руского поколїня.

Згоджено ся остаточно на се, що способнїйші амер.-рускі хлопцї повинні кінчити вищі амер. школи, а по їх укінченю або вишле ся їх на богословє до Галичини або будуть вони приготовляти ся до сьвященичого стану в Америцї під надзором і проводом амер.-руского епископа (in spe) чи старших сьвящеників.

Тепер наступила найважнїйша точка нарад: справа відносин до папского престолу. Дискусия над сею справою була дуже простора, а вирнули серед неї найріжнороднїйші думки, від найкрайнїйшої думки, аби цїлком зірвати з Римом, до більш умірковаих, аби ще пертрактувати з Римом, жадати сповненя своїх домагань і т. д. В основі однак всї годили ся, що злука з Римом цїлком не є conditio sine qua non, і тому одноголосно перейшла резолюция: з'їзд узнає зірванє з Римом в засадї за конечне для добра руської церкви і народу, однак задля еї важности справу сю лишає ся в завішеню до слїдуючого з'їзду, аби увесь загал амер. Русинів міг добре еї обговорити. — Тим способом амер. Русини остали ще до часу в злудї з Римом і від такту послїдного чинника та енерґічного вступленя за правами руской церкви з боку наших Ординариятів буде залежати, чи злука ся остоїть ся чи ні. Думаємо, що наші церковні власти повинні доложити всїх змагань, аби в нїм Америцї кредовано як найбільше руске епископство, залежне від львівскої митрополиї, а тодї певне амер. Русини не будуть мати причин до негодованя на них і на Рим.

Ся некуча для амер. Русинів справа була дальшою точкою нарад з'їзду. В дискусиї над справою руского епископства висказано загальну думку, що америк. Русь потреба доконче епископа (або і двох: для Галичан і Угорских Русняків), але такого епископа можуть вибрати тілько самі амер. Русинні і духовеньство і репрезентанти народу, по давному християнському і рускому звичаю, і такий епископ що до удержаня рівнивби ся від иншних сьвящеників тілько тим, що сидів би у найбільшій парохії. — Наслїдком того з'їзд запротестував против накиданя особи епископа з гори.

Окрім сего ухвалено ще: протест против екскомуніки о. Ардана латиньским біскупом, — що є безправним вмішуваннем біскупа в справи рускої церкви і погорду та обуренє для тих сьвящеників, що злучили ся з латиньскими біскупами против інтересів рускої церкви і народу. — Вкінци по ухваллї, змінюючій імя „Товариства руских церковних громад" на „Руска Церков" і иншим поменших формальних ухвалах вибрано головою „Рускої Церкви" о. Бончевского і на тім з'їзд закінчив ся.

В історії нераз дещо повторює ся.

(Письмо з кругів духовеньства).

II.

Напасти польских патріотників-шовіністів на руске духовеньство, якими переповнені тепер Dziennik polski і инші польскі ґазети, зовсім не новина. Напасти такі все повторюють ся, а на доказ сего переписую тутки письмо покійного епископа Снігурского вислане до підчиненого собі духовенства:

Nr. 105. Accepimus tecto nomine authoris epistolam sequentis tenoris: Przypadek nadzwyczajny dał mi odkryć tajne towarzystwo dopiero zawiązać się mające, które ma na celu o największem próżniactwie ruskich księży Rząd przekonać, którzy z nudów dopuszczają się pijaństwa gier w karty i innych niemoralności, a powszechnie zdzierstwa parafian, im powierzonych, rozumi się w obydwóch Diecezyach a to tym sposobem, że ciż księża wymuszają:

1. od ślubów 2—10 Ren. kon. mon.

2. za modlitwiny położnic po 1o Xn. kon. mon. kury i chleb.

3. Za chrzest od oyca i kumów z osobna po 6 Xnt. M. k. i kwarte wódki i t. p.

4 Za pogrzeby od 5—20 Ren. m kon lub krowe, woła i t. p.

5. Za spowiedź od osoby po 2 Xn. M. k. lub dzień roboty.

6. Jak spowiedź wielkanocna nastąpi, prócz powyższej opłaty, spowiadać się mający zamiast przygotowania się do spowiedzi muszą w ogrodzie robić.

7. Każden gospodarz przed Wielkanocą od 4 6 bochenków chleba i 5—10 sztuk jaj i to oraz pod tytułem dochodu bez względu na ubóstwo oddawać musi.

8. Nowożeńcy muszą pod pretekstem nauczenia się katechizmu kilka tygodni przed ślubem do księdza chodzić i cały dzień o swej strawie mu robić, w wieczór zaś przy katechizacyi bywają niemiłosiernie bici: spotyka to tylko tych, którzy nie mają się czem opłacić, bo ten, któren da 5 frn. k. m. ch ćby nie umiał się przeżegnać zda katechizm.

9. Ciż księża prawie gwałtem pomuszają parafian, aby diakom prócz za osługi cerkiewne jeszcze za uczenie dzieci płacili, chociaż pomienieni diaki cały rok nawet pacierza onych nie uczą.

10. Wymagają oni także aby parafianie prawie za darmo po kilka dni im robili, a którzy tego czynić nie chcą bywają grabieni samowładnie.

11. Że o powyższych i innych bezprawiach księży, Dziekani dobrze wiedzą, jednak Pasterzom niedoszą, bo sami czują się do podobnego złego, jeżeli zaś która gromada zażali się o co, a Pasterz nakaże komisyę, wtedy dziekan natychmiast zawiadamia proboszcza, z którym o interesie pomówiwszy, i antycypacyę dobrą wziąwszy zjeżdża na komisyą i percypuje przez proboszcza w skazanych z gromady do protokołu, którzy zwykle jak najlepsze zeznanie do protokołu dyktują — a tym protokołem Pasterz zaspokojony bywa i na tym kończy się wszystko bez dalszego badania, lub przekonania, poczem proboszczowie publicznie i bezczelnie żałujących się wyśmiewają i różnemi sposobami uciskają.

12. Tego towarzystwa nie jest jedynym celem przekonać Rząd o uciemiężeniu parafian, ale o obłudnej wierności Duchowieństwa ruskiego ku temuż, które dla tego zaporozumieniem się z wiechrzycielami takowych ciemięrzeń i zaniedbania w nauce religijnej (jakby przez Rząd dozwolonych) dopuszcza się aby przy wydarzonej sposobności razem z pomienionymi wiechrzycielami wolność swoim parafianom głosić mogło.

13. Chce to towarzystwo zaprojektować, aby albo Grunta albo Kongrue księżom poodbierać i takowe na nauczycieli obrócić, którzyby młodzież rolniczą w czytaniu, w naukach moralnych i gospodarskich ćwiczyli a tym sposobem byt rolnika poprawiali, bo Duchowieństwo teraźniejsze odbierające nauki w seminaryum (niestety kazania dobrze przeczytać nie umiejące) mniey nauczą religii i moralności, jak Duchowieństwo nie uczące się tego wszystkiego, przed sto laty nauczało, gdyż wykazy uczących się dzieci w szkółkach, które na co innego używane bywają, są tylko idealne, o czem Nadzorcy szkółek dobrze wiedzą, ale milczą, nawet podczas Wizyt potrafią Biskupów omamiać.

Cum his infaustis temporibus Clerus Noster vel ideo, quod Augustissimo Imperatori Ejusque alto Regimini debitam fidelitatem servaverit, et nemo ex Clero Nostro tam in hujate Dioecesi, quam in Leopolensi non obstantibus provocationibus et cominationibus malevolorum molitionibus se adjunxerit, quin imo nonnali Curati in Nostra Dioecesi variis incommodis, damnis et persecutionibus expostii fuerint, inimicos non paucos numeret, qui omnem occasionem quaerunt, Clerum Nostrum denigrandi, eidem varios abusus et excepus imputandi, quinimo fidelitatem ejus erga Supremum Regimen suspectam reddendi; ea propter Officio decanati committimus, ut in proximo examine trimestrali, vel alia data occasione Clero condecanali tenorem Epistolae supra expositum notum reddat, ac Curatos, si nefors aliqui suae vocationis immemores essent praemoneat, quatenus a quibuscung praegravationibus et extorsionibus sibi sollicite caveant, pro officiis, a quibus remunerationem petendi jus habent, liberam et benevolam oblationem acceptent, jam vero pro functionibus, a quibus juxta patentale nulla jura Stolae competunt, etiam nullam praetenssionem formet, tum Curatos nefors alicubi remissos observatos cohorte ur, ut obligationibus quoad tradendas doctrinas homileticas et catechismales, ac instructionem juventutis parochalis ad amussim satisfaciant, — cum modernis temporibus ubique locorum sive extranei, sive parochiani dentur, qui monibus, conversationi, procedendi ratione, diligentiae et assiduitati Curatorum in adimpletione officiorum solertissime attendunt, tum quod in bis infanstis adjunctis populus ruralis etiam nostri ritus per emissarios sub variis praetextibus concitetur, ut contra suos Curatos consurgat, et ab iis se liberari faciat. Premissae die 6 May 1846. Ioannes Episcopus.

Наведене письмо і напасти „Dziennik a polsk-ого" показують, що і в історії дещо повторює ся, що Польща „воінствуюча" не так легко випустить нас з опіки, але противно ужие всякого оружия, щоби нас побити. Чогож хотять ті люди від руского духовеньства? Один обшарник, не дуже великий богатир, озлоблений на місцевого сьвященика за его просьвітну працю над народом сказав так до своїх приятелїв: „Чарни жандарм нех мільчи, ми на то плациме ему швайґґельд." А се слова не одного обшарника, а многих. Най лиш духовний мовчить, а все добре буде; не хоче мовчати, виступає против кривди свого народа, тогди хапають ся всего, щоби опір вломити. А що буде тогди, як не стане руского народа! Польща брала і бере все від нас, а нїчо нам не дає. Тож най всї духовні стають до бою, щиро трудять ся для добра свого народа, а будучність наша.

М. З—кий.

НОВИНКИ.

Оповіщеня:

— **Просьвітно-економічне віче** в Станїславові устроює видїл тамошної філії „Просьвіти" у вівторок дня 17 червня н. ст. о годині 2-ій по полудни в сали театральній Тов. ім. Монюшка з отсим порядком: 1) Про потребу наші в шкільництві, п. Гурик. 2) Економічний стан нашого селянства, О. І. Барщ. 3) Заводові спілки рільничі, др. М. Коцюба. 4) Загальні збори членів філії. (Вечером відбуде ся концерт в 41-літні роковини смерти Шевченка в тій самій сали.) За Видїл: Др. М. Коцюба, голова. Ю. Ґ. Олесницький, за секретаря.

— **Торжественні вечериці** в 41 роковини смерти Т. Шевченка устроюють станиславівскі ук.-рускі товариства ві второк дня 17 червня 1902 в сали товариства ім. Монюшка — при ласкавій співучасти Вп. Лопатиньскої, артистки опери львівскої, Вп. Гузарової і повної орхестри військової 24 полку п. з отсею програмою: 1. Вступне слово — виголосить проф. д-р Щурат. 2. Монюшко: „Bajki" увертура; відграє повна музика військова 24 п. п. 3. Шевченко-Лисенко: а) „Ой одна я одна, б) „Ой місяцю", відспівав п. Лопатиньска в супроводї фортепяна. 4. Деклямация: 5. Шевченко—Січинский: „Один у другого питав" відспівав муж. хор „Воина", б) а) Вахнянин: „Нема менї порадоньки". б) Шевченко-Лисенко: „Якби менї мамо намисто" відспівав п. Лопатиньска в супроводї фортепяна. 7. Артемовский: Васоза арія із оп. „Запорожець за Дунаєм" відспівав п. С. з супроводї фортепяна. 8. Fr. Schubert: Ave

Магіа" відограє повна орхестра 24 п. п. 9. Шевченко—Січиньский: „Лічу в неволі" хор мішаний, мужеский і сольо тенорове по раз перший відспівав „Станиславівскій Вояк" в супроводі повної орхестри 24 полку піхоти. Ціни місць: Ложа ч. 1. і X. по 14 кор., прочі по 10 кор. Фотелї по 3 кор., на балконї по 2 кор. Крісло першорядне 2 кор. 40 с., другорядне 2 кор., треторядне 1 кор. 60 с. Партер 1 кор., для селян, учеників і військових 50 сот. Галерия 30 сот. Білети можна дістати в Торговли Вп. Стахевича а вечером при касї від 7 годинн почавши. Початок точно о годинї 8 вечером. По концертї відбудеть ся комерс в комнатах „Рускої Бесїди" ул. Собіского ч. 28 (давне військове Касино). — За комітет: *А. Гузар. К. Карановичева. Й. Каранович. Др. М. Коцюба. о. І. Горайко. П. Рибчук. С. Стеблецкий. Др. В. Яновичъ. Е. Якубович.*

— **З Наукового Товариства імени Шевченка.** Дня 16. червня, в понеділок, о годинї 5 і по полудни буде засїдане історично-фільософічної секциї з таким порядком: 1) Александер Лазаревський, реф. М. Грушевський. 2) Польсько-руські відносини XVII в. в новім представленю, реф. С. Томашівський.

— **З Тов-а ім. Котляревского у Львові.** Пригадуємо, що IV. і остатний виклад проф. д-ра Студиньского „Огляд драматичної літератури XVII віка" буде в пятницю дня 13. с. м. о годинї чверть на сему ($6^1/_4$) вечером в „Народнім Домі", III поверх, сала Па. Вступ безплатний.

— **З Руского Сокола у Львові.** Повідомляє ся Другів, що в другий день Зелених Сьват т. в. 16 червня 1902 відбуде ся з'їзд Січовиків в Коломиї, полученний з торжественним обходом і народними забавами. Старшина льв. Сокола рішила вислати на згаданий з'їзд своїх відпоручників. Хтоби з другів мав охоту на власний кошт взяти в тім з'їзді участь, нехай зголосить ся до Сокола, де може засягнути потрібних інформацій. **Філії Сокола в Станиславові** подає ся до відомости, що если хто з тамошних Другів вибирав ся також на той з'їзд, нехай безпроволочно повідомить львівский Сокіл, котрий постарав ся для них о мундури.

З краю:

— **Є. П. митрополит А. Шептицкий** осьвятив мин. неділї церков в Вишнівчику, де і занедужавь. Наслїдком того змінена програма дальшої візитациї, о чім телєґрафічною дорогою повідомлено дотичні парохії. Вечером 9 с. м. прибув Преосьвященний до Настасова, де і остановив ся на вишочинок, і як лиш подужає, удасть ся до Зарваниці, де назначена кількоденна місия, реколекциї і соборчик духовеньства теребовельского деканата.

— **Інтерпеляциї руских послів.** На засїданю ради держ. з 4. червня внесли п. д-р Кос і товариші три інтерпеляциї, а то: 1) в справі виборів до ради громадскої в Хотинци, пов. Яворів, 2) в справі конфіскатя 109 ч. „Дїла" (єю інтерп. подаємо на вступі) 3) в справі покривдженя галицких селян через заведене в 1898 р. індивідуальне стягане податків. — На засїданю з 22. мая с. р. внїс п. Яворскій і тов. інтерпеляцию в справі покривдженя рускої мови через почтових урядників в Сокалї і Перемишли.

— **„Руска Охоронка" у Львові.** Другі загальні збори того товариства відбули ся 30 мая с. р. в школї ім. Шевченка о 5 годинї вечером. Збори відкрила голова товариства п. Грушівска короткою а гарною промовою, в котрій представила дїяльність і заходи виділу коло розвою Товариства а вкінци їх заложене „Захоронки для дїтий" у Львові при улици Вема ч. 9. Промову свою закінчила голова завізваним нові Ев. Барвінської на предсїдательку а пана Мудрака на секретаря зборів. — По справозданю секретарским наступило справоздане касове. З того послїдного довідуємо ся, що товариство в 1901 роцї мало 413 К 59 с. доходу. На сю суму зложили ся вкладки членьскі (по 2 К річно) і добровільні датки так поодиноких осіб як товариств. — Більшою сумою запомогла товариство п. Білиньска (30 К) і товариство „Дністер" (100). Розходи в тім роцї виносили 50·71 К тож з днем 31 грудня лишила ся надвишка доходів 362 К 88 сот. До дня нинїшного маєток побільшив ся до суми 750·64 К, до того причинили ся товариство „Дністер" квотою 100 К, укр. руска Видавничa Спілка 50 К, складка на посьвяченю Захоронки 60·90 К, складка на загальних зборах „Дністра" 26·90 К складка на загальних зборах „Просьвіти" 33 К і вкладки членьскі. По день нинїшний видало товариство 348·40 К в то на уряджене Захоронки, на оплату мешкання, учительки, обслуги і харчу для бідних дїтий. На внесене контрольної комісиї загальні збори удїлили уступаючому виділови одноголосно абсолюторию. Наступили вибори нового виділу. Головою вибрано О. Лучаківску а до виділу вийшли панї: Коцовска, Грушівска, Стефановичева, Паньковичева, Гнатишакова, Ігнатівна а на заступниці п. Мудракова і Спожарска. До контрольної комісиї вибрано панї: Білецку, Паньковску і Накопечну. Попри ріжнородних внесених, що мали на цїли розвій товариства, вивязала ся горяча дискусия на темат сельских захоронок. — Справа се дуже важна і лежить на серцю виділови товариства, котрий доложить всїх старань, щоби прийти в поміч хліборобам, опікуючи ся їх дїтьми, тодї коли они мусять тяжко працювати на „хлїб насущний". — А знаючи патріотичну суспільність, котра з пожертвованем поспішить ему в поміч, вірить що поборе працею всї перешкоди, які насувають ся при завязуваню захоронок по селах.

— **Інавґураційний вечер т-а „Січ" у Львові**, що відбув ся вчера, згуртував дуже значне число учасників, так членів як і гостий. Особливо много лапло ся пань і панночок. Прибули теж делеґати львівских народних товариств: „Клюбу Русинок", „Кружка укр. дївчат", „Сокола", „Основи" і товариства польскої поступової молодїжи „Wspólna pracа". — Учасників повитала заступниця голови, п-і Од. Будзиновска коротною і ядерною, але дуже гарною що до змісту і форми промовою, в якій з'образила ґенезу нового товариства, котрого цїль: ґуртувати молоду укр.-руску інтелїґенцию задля самоосьвіти і суспільно-національного осьвідомленя. — По вступній промові складали короткі привіти делеґатя запрошених товариств, а потім наступила відчит. — П. М. К. відчитав у власнім, дуже гарнім перекладі, один з т. зв. „Історичних Листів" российского соціольоґа-мислителя Лаврова, а іменно лист про „Цїну поступу", якого цїль звернути увагу інтелїґенциї на еї культуральні обовязки супротив неосьвічених мас. — По відчитї вивязала ся дискусия, в якій забирали голос, крім самого референта, ще пп. Галущиньский, Дидиньский, д-р Кошч, Мелень, Старосольский і Цегельский. Дискусия закінчила ся около год. $9^1/_2$ вечером, почім учасники в дуже гарним враженем розійшли ся.

Небавом відбуде ся в „Січи" повний відчит, про який заряд т-а своїх членів і їх гостий повідомить.

Заразом можемо донести нашим львівским прогульковичам, що спільний прогульковий комітет „Кружка укр.-дївчат" і „Січи" вже відбув кілька засїдань і приготовлює справдї небувалі несподіванки. Прогулька відбуде ся мабуть в першу неділю по Зелених сьватах.

— **Доповняючі вибори** членів ради міста Львова і сим разом не покінчені остаточно. Розходилось, як звісно, о 50 членів. При першім виборі перейшло лиш 23 кандидатів. При тіснійшім виборі 27 членів явок лиш 22 одержали вимагану абсолютну більшість, котра виносила 1982 голосів. Тепер відбуде ся по третий раз тіснійший вибір 5-х членів з поміж 10-х кандидатів. До сего тіснійшого вибору прийдуть, між иншими, п. Гудец (1937) і д-р Дільманд (1912). Перейшов п. Маковіч 2078 голосами, а перепали пп. Брайтер (1637), Нагірний (1307), д-р Озаркевич (1613), о. Васильевский (513).

— **Гради** в залїщицкім повітї наробили много шкоди. Так прим. в Зазулинцях і Синкові падав 6 с. м. град величини лісового оріха і понищив земленлоди. Земля була довший час покрита ледовою верствою.

— **Малі дезертери.** З міского закладу сирїт у Львові утїкло двох хлопаків, 10-лїтний Каз. Байорко і 11-лїтний Мар. Огрушевич. Хлопаки були убрані в темні мундурка закладові.

— **Процес Реґера.** Касаційний трибунал відкинув зажалене неважности львівскої прокураторії против вироку першої інстанциї увільняючого Реґера і товаришів.

— **Вибиті шиби.** Обчислено, що в часї послїдних розрухів у Львові вибито шиб на 4.800 корон. В самій пожарній стражници вибито 286 шиб.

— **П. Корнеля**, інжинер в меліорацийнім бюрі краєвого видїлу виїздить за границю в цїли студий водних доріг. Міністерство торговлї удїлило ему субвенциї 1000 К. на тую цїль.

Замітки:

— **Наші „твердяки" в сьвітлї российскої преси.** Один российский журнал, розказуючи про сецесию нашої малодїжи, рескрипт міністра Ґартля і зраду та поворот молодих „твердяків" пише так: „Какъ всѣ народы, такъ и Русь-Украина имѣетъ своихъ Іудъ: здѣсь (тут значить: в Галичині) они носятъ названіе „твердыхъ" русинъ. Какъ истинные предатели своего народа, они съ радостью становлятся въ ряды палачей (катів) его. Они не пропускаютъ ни одной минуты, ни одной возможности, что бы не распинать своего народа; теперь же ихъ дѣятельность приметъ еще большіе размѣры, т. к. сплотились (злучили ся) съ Ко[illegible]омъ, врагомъ не только всего украинскаго, но и всего польскаго народнаго, а не шляхетскаго..... Они съ радостью вернулись во львовскій университетъ, гдѣ рабски отказываются отъ украинскихъ правъ..."

— **Фатальний наслїдок налогової привички.** Dziennik polski в нинїшнім числї в рубрицї „Rada państwa" пише так: „Pod koniec posiedzenia podniósł radykał ruski (sic!) p. Kłofacz sprawę przemówienia cesarza Wilhelma II w Malburgu". Видко Dziennik polski так вже привик уїдати на „ruskich radykałów", під котрими в першій лінії розуміє „świaszczeników borytelów", що навіть як пише справоздання з ради державної, то не може про них забути — і тому з ческого посла Кльофача робить „ruskiego radykała". Що то може фатальна привичка!

— **Спростоване.** П. Марія Новацка, управителька школи в Угриньківцях Залїщицкого повіту просить нас о поміщене спростованя замітки поданої в 107 ч. „Дїла" сего року. Спростоване се звучить: „Неправдою є, щоби при моїй помочи мав заводитись в Угриньківцях язик викладовий польский. Я в тій справі з ніким не говорила і не радилась, бо і не в думцї мені було заміняти викладову мову. Неправдою є й те, щоби в тутешній школї язик викладовий польский був вже в практицї від довшого часу. Правдою одиак є те, що я — стараючись задосить учинити вимогам „Планів наукових", говорю з дїтьми на годині другої мови краєвої лише по польски. А чиж патріот-Русин не робить так само?! Неправдою врешті є і те, що я є „патентованою нянчаркою", бо не чужинцї мене виховали, а таки свої рідні родичі. Они мене учили, щоби свое любити а чуже шанувати. Я й так роблю. — *Марія Новацка*, управителька школи.

Зі сьвіта:

— **Катастрофа на Мартиніцї** не покінчилась одним вибухом, а повторює ся ще і непокоїть нещасних жителїв. Шкоди обчислено до тепер на 200 мілїонів франків. — Вість про смерть дагомейского короля, Беганцина, що проживає на сім острові інтернований, показала ся неправдивою. Король здоров і просив французке правительство, аби его перевезено на який инший остров, бо на Мартиніцї ему горячо і небезпечно. — Сими днями в саме полудне начав вулькан Монт Пеле на ново вибухати з незвичайною силою. Над північною частю острова зависли нараз густі хмари диму, а з дня зробила ся ніч. — Промислові американьскі торговцї покористували ся і сею катастрофою. Они завели торговлю вулканїчним попелом і камінями і заробляють добрі гроші. Кілька кораблїв перевозить з Мартиніки до Нового-Йорку тисячі бутльок попелу і каміня, а Американцї платять за бутельку попелу по 50 сантимів, а за каміня після ваги і якости.

— **Пожар в шпиталю.** Сими днями вибух пожар в одній із санаторий в місті Чікаґо. В огни погибло 9 мужчин і 1 женщина, а 30 осіб тяжко попарені. Більшість тут приміщених терпіли білою горячкою (delirium tremens), тож були попривязувані до своїх постіль і тому не могли уратувати ся.

— **Із динаміт.** В Теплицах 10-лїтний хлопець взяв динамітовий набій в уста і зачав его гризти. Динаміт експльодував, вирвав хлопчині мясо з лиця і убив его на місци.

✞ Померли:

Володимир Ф. Розлуцкий, приходник в Глїбові, скалатского деканату, львівскої архиепархії, упокоїв ся 11. с. м. на клїніці у Львові, куда приїхав лїчити ся, в 39 р. житя, а 14 сьвященьства. В. е. п.!

Урядові вісти:

Міністер судівництва перенїс судових радників: Артура Адольфа з Кракова до Тернополя, Кароля Шипайла з Меднич і Ґригорія Хараха з Кушикова до Львова, Николая Вербового зі Львова до Коломиї, Владислава Смольского з Городенки до Санока, Франца Карола Мора з Санока до Перемишля, а іменував радниками секретарів: Франца Дяшбаха в Синоді таможе, Евґена Назаркевича в Станиславові таможе і Антонія Негребецкого в Перемишли до Тернополя.

ОКУЛЇСТА.

Д-р А. Беднарский,

б. І, асистент окулїстичної клїніки Ягайлоньского і львівского університету, ординує від 11—12 і від 3—5 год. по полудни. Львів, ул. Академічна ч. 5. 422 1—6

Д-р Данило Стахура

отворив з днем 1 червня с. р. адвокатску канцелярию в Самборі при ул. Ткацкій в каменици Ґрайбаха напротив „Ризниці".

415 3—3

Яко певну і користну льокацию капіталів поручаємо:

4% і $4^1/_2$% листи заставні Банку краєвого
4% листи Товариства кредитового земского.
4% і $4^1/_2$% листи застав. Банку ґіпотечного.

Сокаль і Лілєн

Дім банковий і контора виміни у Львові.

Поручення з провінциї виконуємо відвороткою почтою без дочисленя провізиї.

297 6

Яко добру и певну льокацию

поручаємо:

$4^1/_2$% Листы ґіпотечні,
4% Листы ґіпотечні коронові,
5% Листы ґіпотечні преміованї,
4% Листы Тов. кред. земского,
$4^1/_2$% Листы Банку краєвого,
5% Облїґацій Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Облїґацій пропінаційні и всякі ренты державні.

Папиры тї продаємо и купуємо по найвечшім курсї деннім. 374 [8]

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. упр. акц. Банку галиц. ґіпотечного.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Ґіпотечного на плантацїях площа, Галицкой

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвикеры, льорнеты, біноклї далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, лупы, компасы, райцайґи, тасьмы мѣрничі шіоны, лїбелї, манометры и. т. и.



Уряджене дашбиковъ електричныхъ.

Всякі направы полагоджують ся имъ найскорше и найдешевше. 4185

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині



Великий вибір **БРИТОВ** з правдевой англїйской стали від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столеві и вилки, ножиці всїлякого рода, трокарі, спущала, пяски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 108 30) e 6—13



ПУМПИ

всякого рода і до кождого ужитку в господарстві і промислї а також комплєтні

водопроводи

для міст, сіл, господарств огородів і т. д. виконує

Ант. Кунц

ц. і к. надворний доставець

Найбільша специальна фабрика водопроводів і пумп в монархії.

Weisskirchen на Мораві.

Торговля „Під Пальмою" З. Маевского

(давнїйше Ст. Войціховского і Задурожича). **Академицка 6** поручає

На сьвята

Знаменитї натуральні вина	40 кр. фляшка
Зеленяки	55 кр. фляшка
Горівки	50 кр. фляшка
Кава доскональна	по 64, 80, 100 і 1[illegible]8 кр. за ½ кільогр.
Розинки	по 36 кр. а мігдали по 60 кр.

315 28—36

ТЕОФІЛЬ КОНСТИНЬСКІЙ

артистъ-малеръ.

мешкая 20 лѣтъ у Львовѣ, принимае загально, що входить въ украсу церковну и просить уклінно Выс. Пр. Духовенство о заготованє адресы до дальшихъ услугъ въ инкустикѣ

Львовѣ, улицы Краковска число 20. 205

В ДЕНЬ ВПЧАНЯ!

платне віно обезпечене полїсою Товариства обезпечень на житє і ренти

„GLOBUS"

без взгляду на то, коли обезпечене кінчить ся.

Капітал виплачує ся за зложенем належних ще премий і 4% дисконту від капіталу.

В разї смерти вітця або матери, найменьше по 3-х лїтнім істнованю обезпеченя, заключеного без лїкарского осмотру, відпадає обовязок плаченя дальших премій, а мимо того вістує поліса правосильною на цїлий обезпечений капітал.

Проспекти, тарифи, обчисленя премій і пояснена також на всякі другі комбінациї житевих обезпечень і рент, удїляє радо на кождо жадане приватних сторін

Ґенеральна репрезентация у Львові

площа Капітульна ч. 3.

Інтелїґентні і мітні особи приймають ся до акизациї у Львові і на провінциї під користними услівями, а по короткій пробній чинности за сталою платою. 417 1—3

Потреба дяка

котрий кромі сьпіву де кольо потрафив би також управляти мішаним хором, а до того умів добре ґрати на органах. Хто в убігатім умів би музику так добре, що потрафив би засновати при церкві орекстру на трубах, той буде мати першенство. Просять ся адресувати: Монастир оо. Василіян в Підгірцях коло Зборова.

416 3—3

Позістав на тім самім місци по ровнаному спілки той, котрий через цілий час ей істновання, т. в. через 6 лїт провадив живий інтерес і дякуючи сердечно за ласкаве поперте поручає ся і на дальше своїм ласкавим відбарателям і шанов. П.Т. Публиці. Заосмотривши свій **склад виробів золотих і срібних в найсвіжші взори** виконані артистично украшаю о ласкаве взиджуване того-ж в разі запотребованя, бо переконатя ся, що продаю товар першої якости по дійсно низких цїнах. Приймаю всякі замовленя і направи, виконую заміни. — З глубоким поважанем **ЯН ВОЙТИХ,** золотник, заприсяжений знавця і судовий оцінитель, **Львів, Академічна 6.**

418 3—10

Свій до свого!

Маю честь повідомити Вел. Духовенство, як и Вп. Урядників, також Вп. Учеників, що по довголїтній практицї за границями а тепер у Львові від 10 лїт істнуюча моя робітня приймає всякі замовлена входячі в круг краєвецтва, виконуючі їх післянайновійших журналїв, скоро тревало і по дуже уміркованих і дешевих цїнах. 401 4—?

З глубоким поважанем

СТЕФАН ДЇДУХ

кравець мужеский

у Львові, ул. Руска ч. 9.

В Редакциї „Комара"

Львів, ул. Театинска ч. 11

можна набути:

Зброшурований ручник „Комара" з р. 1900 2 зр. 20 кр., з р. 1901 3 зр. 20 кр.

Новомодний Сьпіваник 20 кр.

Календар з 1902 р. 30 кр.

РАХУНОКЪ ТОВАРИСТВА ВЗАИМНОГО КРЕДИТУ „ДНѢСТЕРЪ“ у ЛЬВОВѢ

стоваришення зареєстрованого зъ обмеженою порукою *за мѣсяць май 1902.*

			Кор. сот.
I. Станъ довжний			
1. Удѣлы членівъ			88,563 61
2. Фондъ резервовый			10,427 07
3. Спеціальна резерва страт			1,111 59
4. Вкладки щадничі:			
а) станъ на початку марта	кор 980,771 с. 13		
б) вложено въ мартѣ	„ 45,742 с. 16		
разомъ	кор. 1,026,515 с. 29		
в) выплато 70 сторбнъ	кор. 22,331 с. 01		
Позостає въ кбищемъ марта			1,005,182 28
5. Сальдо побраныхъ процентбвъ			40,657 96
6. Неподнятє дывіденда за рбкъ 1897—1901			5,271 70
7. Кошты спору			684 17
8. Зъ рахунку рбжныхъ сторбнъ			621 78
9. Кредитъ банковый (въ Банку краєвбмъ)			150,981 64
10. Р. выску за р. 1901			1,144 43
		Сума	1,293,648 15
II. Станъ чинный			
1. Позычки удѣлові на скрипты и вексли:			
а) станъ на початку мая	кор. 1,127,036 с. 40		
б) удѣлено въ маю	„ 39,845 с. —		
разомъ	кор. 1,166,881 с. 40		
в) сплачено въ маю	кор 20,311 с. 26		
			1,146,570 14
2. Станъ въ кбищемъ мая			1,294 55
3. Готбвка въ касѣ зъ днемъ 31 марта 1902			2,465 59
4. Цѣнні папіры фонду резервового			8,587 —
5. „ „ иншій			42,560 —
6. Въ щадницѣ почтовбй (оборотъ чековый)			3,453 93
7 Въ иншихъ Товариствахъ и Банкахъ			48,886 25
8. Рахунокъ бѣжучій зъ Банкомъ краєвымъ			35,000 —
9. Рахунокъ рбжныхъ сторбнъ			5,883 69
10. Сальдо коштбвъ адміністрації			1,248,648 15
		Сума	

Членбвъ прибуло 41 убуло 9 остає зъ кбищемъ 31 мая 1901 всѣхъ членбвъ 2,180 зъ 2,267 декларованными удѣлами въ сумѣ кор. 118,850. — Стопа процентова вбдъ вкладокъ 4% вбдъ по яких удѣловованыхъ зъ провізією на кошты адміністрації 6½%.

Львбвъ дня 6 мая 1902.

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВИ І ВИНА

КДМУНДА РІДЛЯ

перенесена

на улицю Театральну ч. 3,

друга каменица, від площі Маріацкої поручає:

ЧАЙ масового збору:

пів илг. Congo	кр.	1·60
Souchong чорна	„	2·—
мавний збір	„	3·—
Kaysow чорна	„	4·—
Melange de Lon	„	4·—
Висівки чаєві	„	1·80
Висівки найліпших чаїв	„	1·60

найлучші роди **КАВИ** о чисто ароматичнім вкусі, котрі розсилає оплатно до кождої почтової станції 4½ кілгр. в мішочку:

Portorico	8·—	½ кгр.	—·90
Cuba груб.зер.	9·60	„	—·90
Ceylon зелена	10·—	„	1·—
Ceylon „ перед	10·40	„	1·04
Ceylon „ гр.-з.	10·75	„	1·04
Ceylon „ перл.	10·75	„	1·08
Mocca араб.з.	10·75	„	1·08
Jawa золота	10·75	„	1·08

Опаковане не числить ся.

Замовлена з провінції висилає ся відворотною почтою. 136 20—52

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові

ул. Сикстуска ч. 25, ул. Галицка ч. 11 в Кракові, Сукенніце 20; в Перемишли, ул. Францішканьека ч. 24.

поручає

нехибні і незрівнані в своїх наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Мило бензоїнове, уживане против шкірних плям і висипок — усуває рапавість скіри і надає лицю аксамітну мягкість. 50 сот.

Мило бораксове, виливає дуже корисно на скіру, докладно очищує і забілює скіру. Се мило есть знаменито ділаючим способом против опалень, веснянок і згрубілю шкірка 50

Мило камфорове, усмирює печене і свербячку скіри, усуває висипки і червоність носа рук і лиця 60

Мило камфорово-сірчане, усуває червоність лиця і носа, сонячні опалення та висипки, — кусник 60

Мило карболеве і мило карболево-пісчане, до миття рук для п. п. лікарів, акушерок — кусник 40

Мило креолінове, знаменито очищує скіру, усуває пращі, лишаї, коростя, болячки, відсьвіжує і вигіжнює скіру — кусник 70

Мило сірчане, з великим успіхом уживане до вигнання прищів і угрів на лиці і усяких висипок на скірі 50

Мило сірчано-смолеве, переважно уживане на коросту. Се мило оказало ся найліпшим способом при тій слабости, бо перезнешило воно всі ново-винайдені, а так дорогі способи — кусник 70

Мило смолово-ґліцеринове, є з кождого огляду одним з найліпших десінфекційно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку есть воно задля своїх десінфекційних і змягчуючих скіру приміток, знаменитим і випробованим способом на усунене всякої нескірної нечистости — кусник 60

Мило смолеве, усуває прищі, лишаї, всякі скірні висипки, почене ніг і поради з голови 60

Мило сторакосове, уживане при нескірних слабостях, головно при корості — кусник 60

Мило тимольове, знаменито очищує скіру з усяких виприсків і усуває порші з голови 100

Мило танінове з ґліцерином з незрівняним способом на почене голови, рук і ніг — кусник 70

212 VII.

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, Лікербвъ і вод

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у ЛЬВОВѢ

поручає старй горѣвки польскй, роззлісы, лікеры, румы правдивй въ Ямайки, конякы, спіритусъ, „Bouquet“ на напитки, такожь правдивый оцетъ спіритусовый. 268

Склады для мѣста: улица Галицка ч. 1. — и улица Коперника ч. 9.

Ф. ФРІДРІХ і Н. НАГОРНИ

Львів, Академічна ч. 28.

Торговля корінних товарів, делікатесів і вин. Склад кави, чаю, полудневих овочів та й всіляких артикулів споживчих входячих в обсяг домового господарства, сьвічки, мило, прохмаль, соду. — Мариняти, вудженини, сири, горівки, лікери. Вина, шампань. Коняк курациїний. Пиво пільзеньське, Портер анґлійский. — Комнати до сьвідань. 490 38—40



ЦІННИК

жѣлїзних знарядів

АЛЕКСАНДРА КОПАЧА

в Струтинї вижнім, п. Долина ad Стрий.

КОСИ з анґлійскої твердої стали, подвійного гарту сьвітлі, з тонким полотном, дуже легкі, добре рубають гірску траву. — Хто замагнить 6 кільограмів кіс, отримає даром одну косу і один камінь до остреня. — Родимці! Косіть моїми косами, то найлучші в сьвіті; косячи ними, заощадите і труду й здоровля. Не дайтесь дурити жидам і їх агентам: 50 жидівських кіс не стоять одної анґлійскої!

Довгота кіс в центиметрах:	65	70	75	80	84	90	9·	100
За 1 штуку з каменем: Кор.	2·10	2·20	2·30	2·40	2·60	2·80	3·00	3·20
На 5-кидеву посилку йде штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Озубнені серпи з анґлійскої стали, дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так, що не чути їх в руках. Хто замовить 20 штук, получить 2 даром. — Ціна за один серп 60 сот.

Анґлійскі бритви з тонким полотном з найлучшої стали. — За 35 минут можна обголити і 20 найтвердійших бород. Одна бритва по 3 і 4 кор. — Вельбійскі камені до бритв по 1 кор. і по 3 кор.

Мотики (САПИ) до бараболь, кукурузи і всякої ярини, з найтвердійшої анґлійскої стали, не загинають ся ані в найтвердійшій землі, штука 1 кор. 407 6—7

Брусаки до остреня кіс по 50 сот.

Маю также на складі всякі дуже добрі

Годинники РОСКОПФи,

такі, яких уживають на жел. дорогах і продаю по 20 кор., а гваранцію даю на 10 літ.

На всяке замовлене треба прислати 2 кор. задатка, бо инакше не вийде ся. Найлучше посилати гроші переказами і на них замовляти, щоби не тратити гроший на письма і карти. — Адрес:

АЛЕКСАНДЕР КОПАЧ

в Струтинї вижнім, п. Долина коло Стрия в Галичинї.

МИЛО ІМСІ ПАНА

ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалетове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ

„TLEN“

До набутя у всїх аптиках, дрогеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусове 1 корона за штуку.

177 28—60

Виріб краєвий.

ЄГИПЕТСКІ **тутки і бібулки** цигаретові.



=AIDA=

Вибраючі кожевым жебраком у Вѣдни 1902

359 11—25

Теперь за найлучші узнані.

ФАБРИКА: Львів, Паньска 10.

Ввори нагороджене даром.

Експорт сьвітовий.

Виріб краєвий.

Свой до свого!

Першій рускій складъ машинъ до шитя!



Незрівнаної доброты машины до шитя и гафту Зінгера!

Ножний вбдъ 27 до 65 зр.
Ручний „ 25 до 48 зр.
Обручковй ч. 41 по 77 зр.
Обручковй ч. 45 по 88 зр. (для грубой роботы.)

Вич. Священникамъ, і цп. Урядникамъ продаю на раты, яко также и для селянъ за потвердженемъ уряду громадского. 108 9—?

Уповаю сшиты приступний. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя и гафту безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*

Львбвъ, Галицка 6.

Реальність на продажь

з вільної руки, при битім готиці, 6 кільом. від повіт.-сміста Товмача. 8 морґів ор ної доброї землї в одній парцели коло хати, помешкане, сад. — Звідатись у А. Порубальского в Кімполюнгї на Буковинї. 414 2—3

Гребенів в Карпатах

стация кліматична, положена серед лїсів шпилькових над рікою Опором. Місцевість надзвичай здорова і гарна. Зденервовані, пригноблені, безсильні найдуть тут полїпшеня. Телеґраф, почта і зелїзнича стация в місци.

Поїзди курсують шість разів денно. 388 4—4

В пансіонаті мешканецїлим удержанем по дуже уміркованих цінах. Адрес: **ЯНІНА ГЛИНЬСКА Гребенів.**

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринках вбдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричній а именно:

I-а по 156 кор. за 100 кільо
II-а по 136 кор. за 100 кільо

промѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ у Львовѣ

Скринки и опаковане даромъ. 123 83—?

Вже вийшов!

Дамский Молитвеник

ОСАННА ВО ВИШНИХ

в двох виданях т. з. етимольоґією і фонетикою формату 7×10 с/м на веліновім папері в кольорових обвідках і прекрасних оправах рїжного рода по цїні в коронах: 2·00, 2·40, 5·00, 6·00, 7·00 і 8·00.

Замовляти мож в торговли Евґена Спожарского, в книгарни Ставропиґийского Інститута і в книгарни Наукового товариства имени Шевченка.

При замовленях треба долучити 20 сот. на фракт і опаковане. 316 31—50

ТЯГНЕНЄ

НЕВІДКЛИЧНО

Передпослідний тиждень

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„	á	5.200 „
1	„	á	3.000 „
2	„	á	2.000 „
5	виграних	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по 1 короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Клярфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шелєнберґ і син, Яков Штрог, Сокаль і Лілїєн, Самуелі і Ляндав.

Всї виграні виплачують достанції готівкою з потрученем 10%. 340 14—?

Розклад поїздів зелїзничних обовязуючий від 1-ого мая 1902,

[Приїзд і відїзд поданий після часу середньо-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп.	Поїзд особ.	ЗІ ЛЬВОВА
приходить о годині			відходить о годині		
6·10		з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потуг.
6·20		з Черніовїц (Іцкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
6·50		з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2.08	6·43	„ „ „ дв. Підз.
7·45		з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
7·40		з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
8·00		„ „ „ на дв. головний	2·55		
8·10		з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
8·15		з Сокаля, Равы рускої		9·15	до Янова
1·35		8·50 з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
		10·25 з Рятова, Любачова	2·40	10·30	до Чернівців, Іцкан
		11·55 з Станиславова [Кересмезе, Потутор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
		1·10 з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
		1·23 з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·20		з Підволочиск, Кончинців на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·35		„ „ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
		3·14 з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
		4·40 з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
		5·11 з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Під.		3·30	до Рятнева, Хирова, Любачева
		5·35 „ „ „ на дв. гол.			
		5·50 з Кракова			
1·45		6·40 з Чернівців, Іцкан			

НІЧ

	6·00	з Сокали, Белзця і Любачева	
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	
12·15	9·20	з Чернівців, Букарешту	
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	
8·40			
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.	
	10·08	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Під.	
	10·02	„ „ „ на дв. гол.	
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	
	8·14	з Підволочиск, Кончинець на дв. Підз.	
	8·35	„ „ на дв. гол.	

НІЧ

	6·10	до Станиславова, Жидачева
12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буові дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
	6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	7·10	до Сокали і Равы рускої
	8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
	8·25	до Перемишля
	9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	9·20	„ „ „ дворець Підз.
	10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·51	10·30	до Іцкан, Чорткова
	11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	11·32	„ „ „ дворець Підз.
	4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
	5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 3 годин 59 минут рано. 98

Час середньо европейский рїжнить ся від часу львівского о 36 минут, а именно 12 год. часу середньо-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5) удїлює пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор Д-р Володимир Охримович. Накїр в фабр. Черлянській. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даникина.

Ч. 121. Львів, Пятниця 31 Мая (13 Червня) 1902. **Річник XXIII.**

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Копіньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароли Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати шлють у Львові.

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	44 к.
на пів року	16 „	22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надісляне" по 50 с. — Поджки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

З державної ради.

Обструкция утихомирена.

Коли зачинало ся вчерашне засїдане палати послів, ситуация була майже безвихідна. Всеиїмцї робили обструкцию, а Чехи не хотїли відступити від тих домагань, котрі мали бути для них цїною за відступленє від обструкциї. Доказом крайного напруженя між Чехами а правительством було се, що міністер Резек подав ся вчера до димісиї. Коли Кербер конферував з Чехами в справі їх постулятів, в палатї п. Берґер виголошував обструкциину промову, котрою мотивував своє нагле внесене в справі відіслання до комісиї предложеня о субвенциї для корабельного тов. на Дунаю. Міністер фінансів не хотїв згодити ся на постуляти Чехів, бо казав, що дохід з податку від желїзничних білетів не вистане на страти, які скарб понесе, коли би згодив ся на чеські домаганя. Головною точкою спору було жаданє Чехів о відписане 5 мілїонів ґрунтового податку з причини елементарних нещасть. Чехи виказали, що податок від білетів принесе не 14½ мілїонів, як обчислив Бем-Баверк, але що найменше 18 мілїонів. По довгих торгах Бем-Баверк згодив ся на всї жадания Чехів. Ґрунтовий податок буде відписаний о 2½ мілїона корон а Кербер має повторити в палатї послів свою заяву зложену в палатї панів в язиковій справі, тілько ся заява має бути сильнїйше закрашена.

По закінченю торгу, Чехи цофнули всї наглі внесеня а цїсар не принявши димісиї Резека.

По кількагодиннїй промові Всеиїмця Берґера, в часї котрої прийшло до ординарного спору між Вольфом а его противниками, наглість внесеня Берґера відкинено і президент перервав засїданє. В часї перерви відбули ся переговори з Всеиїмцями, котрі остаточно згодили ся цофнути свої наглі внесеня.

Буракові рейони.

По короткій дискусиї ухвалено наглість і мерітум внесеня п. Кубра в справі заборони зрейонованя купна бураків для цукроварень.

Платня вдовиць і сиріт.

Справу підвисшеня платнї емеритів, вдовиць і сиріт, побираної після давної норми перед введенем в житє нового закона емеритального, полагоджено в другім і третім читаню. П. Шумавер заявив, що социяльісти годять ся на предложенє, але при тій нагодї пригадують справу заведеня загального обезпеченя на старість і на случай неспосібности до працї вдовиць і сиріт по робітниках.

Слїдуюче засїданє нинї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Шибеница в Росиї.

Петербург. „Правительственний Вестнїк" оголошує: „Процес Екуха, названого також Лєкерлем і Лєкером, котрий виконав атентат на віленьского ґубернатора Валя, переведено перед воєнним судом. Обжалованого засуджено на шибеницю. Касациїну просьбу відкинено дня 3 червня, дня 10. червня виконано вирок смерти."

Галичина у Кербера.

Відень. Вчера була у Кербера парляментарна комісия кола польского в справі постулятів Галичини. Головно домагано ся більших робіт публичних у Львові, усуненя податкового гнету, розширеня львівскої політехніки і т. д. Кербер обіцяв „по змозї" сповнити всї предложені ему домагання.

Сойми.

Відень. О соймовій сесиї поки що нема бесіди. Парляментарній комісиї кола польского Кербер сказав, що супротив непевного положеня в парляментї, не може сказати нїчого рішучого в тій справі.

Революция в Америцї.

Берлин. В портовім містї Венецуелї, Ля-Ґуайрі вибухла революция. Місто бомбардовано з правительственних фортів.

Просьвітне віче в Бережанах.

Дня 2-ого червня с. р. відбуло ся віче філії Товариства „Просьвіти" в Бережанах. Збори отворив голова філії п. совітник Таничкевич, покликавши на предсїдателя о. Концевича, котрий пояснив зібраним вагу просьвіти і предложив на своє місце на предсїдателя ветерана о. Боднара з Сьнітильник, підгаєцкого старостваа на секретаря о. Ротка.

Пророцтво послїдної допису з Бережанщини на щастє не сповнило ся, бо на вічє явилось з інтеліґенциї около 20 пань а Бережан і околиці, п. совітник Таничкевич, д-р Чайковский, адвокат, д-р Ковшевич, лїкар, професор Лукіянович і проч. а з духовенства оо. Кордуба, ігумен Озимкевич з Красношущи, Боднар, Кончевич, Мосора, Ксенофон Сосенко, Юзичиньский, Любінецкий, Дубик, Дидик з Наравва, Ротко, Гураль, Чубатий Ол., Кузїв. Явило ся отже около 50 осіб з інтеліґенциї. Селян явило ся понад 100, а селянок і міщанок коло 40.

Першою точкою був відчит о. Мосори про історию Руси в давнинї, а другою реферат панни Малїцкої з Галича; про рух жіночий. Треба признати, що панна Малїцка пізнала свою задачу і вивязала ся, як звичайно, дуже добре. Реферат був виголошений в прегарній мові, ядренний, порушав всї болючи справи нашого народу а спеціяльно нашого жіноцтва, а кождого речення пробивала ся горяча любов до свого народу і сильна віра в будучність. — І так порушила справу виховання дітий, захоронок, способи витягненя найбільшої користи з ґрунту, як управа ярин, особливо близько міста, садівництва, пасїчництва, завязуваня спілок для виробу масла, молока, виробів овочевих, дальше вовць, піря, прядива, під проводом священника а не осібняком, бо инакше тратить ся час, здоровє і свою працю і есть ся нараженим на зневагу. Жіноцтво повинно брати ся до коронкарства, кравецтва, рукавичництва як то веде ся у инших народів, а що у нас нема таких шкіл, то закладати відповідні курси. Дальше повинно вести крамницї між иншим і з приборами жіночими, повинно інтересувати ся всїми справами, що і мужчини; жінцї не повинні бути байдужними всї виборн, а схрунить твій чоловік, що дай ему пізнати свою неласку: хруня в хату не впускай, їсти не дай, сорочки не випери! Жінка повинна берегчи свою віру, свій обряд, мову і землю прадїдну! Але щоб до того всего дійти, щоб пізнати своє лихо, треба его знати, щоб з ним боротись, треба пізнати свою бувальщину. Жінка мусить горнути ся до книжки, до ґазет до читальні. — Реферат був надзвичайно займаючий не лише для жінок, (котрих на жаль за мало було) але і для мущин, тож не жаловано оплесків. — Третою точкою був виклад п. Короля зі Львова про управу штучними навозами, зеленим погновом і про садівництво, а відтак відповіди на поставлені питаня, пояснюючи межи иншими справу дренованя.

Господар Шалай з Шумлян підніс справу гуртового складу крамниць, машин, насїня, навозів штучних під зарядом кождої філії, а не Народної Торговлї, що і ухвалено. П. Старух обяснив про продаж напитків в фляшках, про закладане гандлїв мішаних товарів і на его внесене вічє ухвалило резолюцию, що: вічє висказує свій жаль до Краєвого Видїлу по причині відобрання субвенциї товариству „Просьвіті". П. Малїцка ставить внесене, щоби головний видїл Просьвіти звертав більше увагу на жінок, щоби постарав ся о ґазету, о приписи смачного варенн в своїх видавництвах, що і ухвалено.

Відчити були переплітані деклямациями, що показало ся дуже практичним; деклямував малий хлопчина з Вербова, дівчина Доська Залевска з Шумлян: „Тополю", а Михайло Фортуна з Наравва: „Русин вояк". Вечером відбули ся вечерницї в честь Тараса Шевченка, та про се наипше знаток.

Р-о.

З церковного руху американьских Руснів.

У вчерашнім числї познакомили ми наших читачів з ухвалами гарріебурского церковного зїзду. Та крім сего зїзду, що був найважнїйшим проявом в церковнім руху амер. Руснів, вяже ся з тим рухом ще й друга важна справа, що збудила заінтересованє всїх америк. Руснів. Се, звісна вже нашим читачам з „Діла" справа процесу біскупа Гобена против о. Ардана.

Вистарчить — думаємо — пригадати нашим читачам, що процес сей зачав ся тим, що латиньский біскуп Гобені підмовлені ним і москвофільским інтриґантом о. Обушкевичем, пятьох олїфантских Руснів внесли скаргу до суду против о. Ардана і олїфанской рускої громади о віддачу церковного маєтку в руки Гобена. Свідками зі сторони Гобена були: пять згаданих хрунів і „твердо-русскій" о. о. Обушкевич і Лавришин (Угро-русин), котрі зізнали (о. Обушкев. по польски !!), що всї рускі церкви і їх маєтки належать до латин. біскупа і на него повинні бути записані. — Се все нашим читачам в своїм часї донесли письмо. Тепер-же подаємо за „Свободою" дальший хід процесу.

З рускої сторони зізнавали отсї свідки: о. о. Ардан, Константкевич, Бончевский, Макар і Підгорецкий та п. п. д-р Сїменович і Юрий Хиляк, найстарший член церковної ради з Олїфанту. — О. Ардан зізнав, що его висьвятив перемиский епіскоп пок. Пелеш, а вислав до Америки пок. кардинал Сембратович і доки він жив, то о. Ардан підлягав его власти. Власти лат. біскупів не признавав і не признає, бо злука рускої церкви з Римом дотикає тілько єдности ґматів і верховної власти папи, але не дотикає цїлком церковного устрою, ладу, обряду і т. п. Закид анархізму о. Ардан відпер категорично. — Другий свідок, д-р Сїменович, одеп з основателїв рускої парохії в Олїфантї, розповів історию сеї першої рускої парохії в Америцї, з чого ясно виходить, що амер. Русини ніколи не признавали над собою власти лат. біскупів. — П. Юрий Хиляк потвердив сї зізнаня і додав ще дещо, що характеризує крутійство і інтриґантску натуру о. Обушкевича. — Послїдний свідок о. Константкевич зізнав, що наставником рускої церкви в Америцї був львівский митрополит Сембратович і доки він жив, доти всї церковні справи полагоджував він через о. Константкевича, яко свого відпоручника. Латиньским епіскопам Русини ніколи не підлягали. Се потвердили і инші свідки-священики, і на тім тридневна розправа покінчила ся.

На слїдуючім засїданю суду предложили обі сторони свої документи: Гобен всякі розпорядженя Риму чи там „пропаґанди", а о. Ардан знов письма пок. кард. Сембратовича і кілька научних розправ руских, польских і англійских про відносини рускої церкви до Риму. — Потім наступили виводи адвокатів, котрих з кождої сторони було по двох. Адвокати рускої сторони, Генд і Дон, виказували на історичних документах і фактах, що лат. біскуп не має права до о. Ардана і церковного маєтку, а виточений ним процес се проста напасть, подиктована охотою загарбати вложені Русинами тисячі. — Знов-же адвокати Гобена виказували, що о. Ардан і олїфантскі Русини мусять безусловно слухати Гобена, яко заступника папи, і що мусять віддати ему церковне майно. — По выслуханю сих виводів судия відложив справу на довший час, доки не перестудіює копиці документів і книг. — Про вирок в своїм часї донесемо.

Крім того містять „Свобода" много дописей з ріжних північно-американьских руских парохій про церковну справу, про мітінґи по громадах і т. п.

В дописях віє дух завзятого опору против латиньских замахів; дописуватєлї — разом так з галицкого як і з угорского боку — ударяють остро на айрішских біскупів, котрі хочуть відібрати громадам право выльного вибору і зміни священика та заряду маєтком, — остерігають Русинів перед москвофільско-римофільскою „Правдою" о. Обушкевича і перед мадяро-словако-москвофільским „Амер. Русск'им Вѣстник'ом", і т. д. Навіть до Канади перекинув ся вже церковний рух і по канадийских парохіях ухвалюють запоручати майно тілько на рускі громади.

Рускому духовеньству під розвагу.

(Письмо з кругів духовенства).

В польонізациїній роботї на галицкій Руси перворядне місце занимає польске духовенство. Оно в проти нас неменше шовіністично настроене, як прочі стани Польщі. Противно, хто знає, чи не найдужче. По сецесиї наших академиків польскі священники прозивали їх на своїх проповідях гайдамаками. Відтак стали налягати на своїх парохиян, руских латинників, щоби все і всюда говорили лише по польски. Далї дійшло до того, що польскі священники забороняють латинникам чи то панам чи мужикам ходити до церкви. Я знаю таке село, де в польска парохия, а однак, коли в якусь неділю нанде польский священик де в сусїдство і тодї нема там в костелї богослуженя, то з его парохиян анї один не прийде до церкви на богослуженє! Очевидно се вплив польского духовенства на свою „духовну" паству.

А однак як заховує ся наше духовенство супротив польского? Аж занадто льояльно, або нераз і сервілїстично.

Возьмім хочби ріжні польскі відпусти. Чи в де в нашім краю хоч один такий польский відпуст, де би обійшло ся без рускої священика? Сьміло кажу, що нема анї одного! Руске духовенство стає все і всюда на услуги польскому духовеньству нераз навіть з пониженем своєї гідности. Про се богато писав свого часу клєрикальний „Прапор" (яка шкода, що руске духовенство не здужало піддержати своєї „станової" ґазети!) називаючи таких священиків „баранами" чи якось там. Та се здає ся не много помогло. Богато руских священиків появляє ся на відпустах в Кальварії зебжидівскій та пацлавскій, в Мілятинї, в Підкамінї, в Болшівци, в Бущу, в Мартинові, в Рогатинї, в Тарнорудї, в Гвіздци, в Тисьменици та в инших многих місцевостях. Богато з них і непрошених — але инш так, щоби ся декому приподобати, або по просту, щоби заробити кількайнайцять корон. А таких порядних намножило ся межи нашим духовеньством „легіон". Неодин такий порядний і не може позбути ся тої гадки, як якийсь славнїйший відпуст може обійти ся без него?

Я знаю такий случай, що одного польского священика збойкотували були підчас відпусту его сусїди, рускі священики. Та він не дуже тим згриз ся. Він собі найшов порядних катехитів чи ґімназияльних чи таки народних — і то з далеких міст — і приїхали на услуги польскому священикови, хотяй той не має миру в цїлій околици у нїкого. В той спосіб порядні katecheci скомпромітували руске духовеньство а себе в ієрархії високо піднесли. Як раз тепер зачинає ся сезон польских відпустів: 15 червня в Збаражи, в Бережанах, в Мартинові і в Наварії, а 29 червня в Мілятинї, в Конкольниках і в Тернорудї, дальше на Jagodnej в Болшівци і в Тернополи, на Snieżnéj в Підкамени і в Теребовли і т. д. Варто, щоби руска суспільність слїдила за своїм духовеньством, як оно відплачує ся за bratnią miłość зі сторони польского клиру. Заким, що прецїнь на польскі відпусти ходять і рускі мужики, не видержує критика, бо паства там іде, де видить своїх провідників-пастирів.

НОВИНКИ.

Оповіщення:

На вічє! Видїл „Подільскої Ради" скликує на другий понеділок, на день 23. н, ст. червня 1902 р. точно о год. 2 в полудне **в Тернополи** в мійских бараках при Смиковецкій улици (коло нового городу) велике народне вічє, на якім будуть обговорені отсї справи: 1) Загальне політичне положенє Руснів; 2) рільничі заводові спілки і рентові ґосподарства; 3) політична орґанізация Руснів нашого повіту.

Братя Селяне! Справи ті для Вас дуже важні і потреба конче, щоби рускі селяне высказали свою гадку, аби потому не говорено, що руский народ приняв мовчки нові тягарі на себе. — Повіт наш від довшого часу не мав хлопского вічa, давнїйша єдність і злука в оборонї рускої справи розбила ся, як показали послїдні вибори, — тож час Братя селяне зійти ся і на ново сотворити сильну, руску хлопску орґанізацию для оборони нашого спільного добра. Покажіть браття, що слава тернопільского повіту не пропала на марне. Ставьте всї ґуртом. На вічє, на спільну раду! — З видїлу „Подільскої Ради".

— **Їх Преосвященьство Епископ Константин Чехович** повернувши дня 11 с. м. з канонїчної візитациї деканату Самбірского, зложили в хосен нашого дівочого Інститута суму 826 К, а того 200 К, від Себе, 200 К, від Впр. о. І. Британа пароха в Торчиновичах, 200 К, від Впр. о. Л. Козаповича пароха в Мистковичах, 200 К, від Впр. о. С. Баранецкого пароха в Пиновичах і 26 К, дрібнїйших датків. За сї щедрі дари Великодушних Жертводателїв почуваєсь підписаний Видїл до милого обовязку зложити їм прилюдно щиру подяку. Жертви ті наспіли як раз в пору, коли Інститутови приходить ся небавом заплатити амортизациїну ратy гіпотечної позички (затягненої на будову нового храма) в сумі около 4000 К, тож тим горячїшою есть подака, яку отсим Видїл благородним Жертводателям складає. — Від Видїлу товариства „Рускій Інститут для дівчат в Перемишли". *Г. Цеглинський* заступник предсїдателя і *О. Зарицкий*, секретар.

— **Видїл Тов. ім. Котляревского** складає щиро-сердечну подяку Товариству задатковому в Лісну за щедрий дар 50 кор. на будову руского театру, переданий нам Хвальною Редакциєю „Діла". — За Видїл: *Ганкевич*, касиер.

— **З кружка укр. дівчат у Львові.** Пригадуєм товаришкам що завтра в суботу 16 с. м. о 6½ год. вечером буде читати п. Яцків

дальше свою повість п. з. „Огні горять“. Просимо війти ся численно. — *Ред.*

— **Вінчане** д-ра Льва Вачинського, адвокатского кандидата в Калуши з п-ною Наталією Дригинич, дочкою Івана і Євсевори Дригиничів, відбуде ся в Лисятичах коло Стрия в неділю 15. червня с. р.

З краю:

— **Ц. к. Староство в Коломиї** заказало публичного походу товариств січових і руских Соколів зі салї концертової до огороду міїского, де відбуде ся народна забава і вправи. Наше січове свято мало відбути ся 16 го с. м. День перед тим однак, т. є. 15 с. м. мало відбути ся в сусіднім Снятинї „okręgowy zlot Sokołów“ польских, получений також з публичним походом. Староство снятинське однак того походу не заказало, бо пренїнь тут іде „o obronę zagrożonych kresów!“ Лише Русинам на своїй власній земли годї користувати ся тим, що вільно кождому і найменшому австрийскому народови. Vivant polskie rządy, під охороною двоголового австрийского орла. — О сім повідомлено телеґрафічно п. Романчука. — Додамо, що „Січове Свято“ заповідає ся сьвітло, тим більше, що прибудуть руські Соколи зі Львова і Станїславова. — Вечером того дня відбудуть ся в комнатах „Родини“ товарискі сходини в честь сокільских гостий. — Гості пожадані.

— **Посьвячене нової церкви в Настасові** відбуло ся дня 10 с. м. (вчорок). Церков дуже гарна, обширна і дуже стильова під кождим зглядом. Кромі Преосв. Митроп. Шептицкого, було 30 сьвященників, т. є. 20 з теребовельского, 10 з других деканатів. Звідтам виїхав Архиєрей на відпочинок і на зелені сьвята до Зарваниці. Ціла урочистість в Настасові вийшла дуже гарно.

— **Нов зелїзниці льокальні.** Зелїзниця зі Станїславова до Солотвини. Інжинєр Фрейшель і компанія внесли до видїлу краєвого просьбу о удїленє субвенції на будову льокальної зелїзниці зі Станїславова до Порогів-Солотвини, згадно угорскої границї, на що вже мають концесию. Будова тої зелїзниці мала би коштувати 2 мілїони корон. Делеґат краєвого видїлу зробірував сими днями справу на місци, о скілько тая будова лежить в інтересї окрестности і чи інтересовані громади схочуть також чим причинити ся. — З Кнегинина до Станїславова ще в сім році побудують відногу зелїзниці 1300 метрів довгу, коштом около 60.000 К. Віднога буде лучити ся на Гірці з головним зелїзничим шляхом. — Зелїзниця Золочів-Сасів-Ушиця. Міністерство зелїзниць зарядило ревізию траси сеї проектованої льокальної зелїзниці і в тій цїли мають інтересовані письменно або устно вносити свої жадання або заміти против проектови, котрий вільно кождому переглянути в старостві в Золочеві. Сама же реамбулация відбуде ся в Золочеві 19., а в Сасові 20. червня.

— **Пригоди на провінції.** В Чанижу, каменецкого пов., канулась 55 літна селянка Маланка Сахаревич в самоубійчім намірі до керниці і утопилась. Причиною була довголїтна болїзнь грудна. — В Сокали пішов Іван Василевич, 16 літний ученик школи видїлової, враз з товаришами купати ся. Попавши на глубінь в Бузі і з браку ратунку утопив ся. — В Сваряві пов., жовківского повіта, Кость Добрусь копаючи в місценім каменоломі, засипаний обривом землї так нещасливо, що погиб на місци. — В Підгайчиках під Коломиєю найдено на гостинци тамошнього селянина Ілька Галюка мертвого. Рани на небішчику кажуть догадуватись, що він упав жертвою убійства. В Турцї коломийского тов., згоріли 4 хати селянські враз з господарскими будинками. Шкода виносить около 6000 К. О всякі позвали, що огонь був підложений.

— **Двір в Вишенцї**, місце страшної драми родинної Станиів, о котрій ми в своїм часї писали, дарували спадкоємцї монахинам, котрі там осядуть основуючи собі монастир.

— **Жнива львівского прокуратора.** В львівскім суді краєвім, яко прасовім, затверджено в місяцю маю с. р. 125 конфіскат місцевих дневників. Як на Львів — троха за богато.

— **Вчерашнє число „Свободи“** сконфісковане за артикул „Стрийкуйте“. Конфіскації підлав цїлий артикул від початку до кінця.

Всячина:

— **Шабас в неділю.** Недавно тому відбуло ся в Новім Орлеанї зібране рабінів, в котрім радженo o перенесенню шабасу зі суботи на неділю. По дуже оживленій дискусії над тою справою, відіслано її до комісиї, котра в цїли розважения арґументів за і против має порозуміти ся з рішнями жидівскими товариствами в Америцї, Анґлиї і Німеччині. Внесеня і постанови в тій справі будуть предметом дискусиї в особній конференцiї, котра мала би скликати ся в 1903 р.

— **На Буковинї** в середних школах є 3 директори і 45 учителїв румунскої народности, а 1 директор і 20 учителїв рускої народности. Мимо того кричать Румуни на рутенїзацию буковинських середних шкіл! Подібно, як у нас в Полянами, тілько у нас далеко гірше!

Бібліоґрафія:

— **Die Zeit**, звісний нашим читачам і прихильний Русинам віденьский тиждневик має перемінити ся від осени в щоденну ґазету (Гляди оповіщенє).

— **Библіотеки для рускои молодежи** подъ редакцiєю Ивана Насальского випускъ XXXIV. містить два оповідання: Утомленый, Теодора Янищого і Шимельмана кінь, переклад з дунського.

— **Азбучный Выказъ** предметовъ находячихъ ся въ Вѣстнику еп. перемишлской водъ 1889—1901 (включно) — о. Льва Несторовича.

— **Кіевска Старина** — за місяць май 1902 р. — містить: Некрольоґ Александра М. Лазаревського (з портретом); Опис похоронів О. Лазаревського; Опис творів О. Лазаревського; — „Сорокъ лѣтъ“ (народна леґенда); „Учитель Дружище“ (шкільні спомини); „Спомынки“ — оповіданє; Исторія кіевской второй гимназіи; Малорусскіе народные повѣрья и разказы о пятницѣ; Три сестры, царевычъ, степь и море; Кобзарь Мих. Кравченко и его думы (з портретом); Документы, изысканія и замѣтки; і Библіоґрафія.

З ц. к. дирекциї желїзниць у Львові.

Пасажирово-вантажний рух товаровий з Галичиною і Буковиною.

З днем 1 червня с. р. а о скілько наступить підвисшенє цїн перевозових з днем 1 липня с. р. входить в житє додаток XII до 2 книжки II части тарифи.

З днем 1 червня с. р. аж до кінця вересня буде видавати ся для подорожуючої публики телеґрами відповідного заведенія метеорольоґічного, заповідаючі сподіваний стан воздуха на найблизшу добу, в сїдуючих станциях зелїзничих у Львові Перемишлї, Стрию, Бродах, Лавочнім, Сколїм і Новім Загірю.

Долучені до тих телеґрамів мали метеорольоґічні дають погляд на загальний стан воздуха в Европі.

Отворенє побічної ладівні в Вельдес. — По мисли постанов § 68 (3) регуляміну руху уряджено у Вельдес дня 15 липня 1897 побічну ладівню для дрібних посилок звичайних і поспішних. — Ладівню тую, належачу до станції Лес-Вельдес, замкнено однак 30 падолиста 1901 аж до відкликаня.

Дня 8 червня с. р. отворить ся сю ладівню наповорот.

Близших пояснень що-до надавання і відбору товарів можна засягнути в бюрі інформаційнім п. к. зелїзниць держ. у Львові ул. Красїцких ч. 5 і в кождій станції.

Eine neue Zeitung in Wien Wie bekannt, soll im Verlage der bisherigen Wiener Wochenschrift „Die Zeit“ im Herbste d. J. ein zweimal täglich erscheinendes Tagblatt grossen Stiles in Wien herausgegeben werden. Am 25. d. M. fand nun in Wien die constituirende Generalversammlung der zu diesem Zwecke gegründeten Commanditgesellschaft auf Actien Die Zeit“ J. Singer et Co. in Wien statt. Der Vorsitzende, Herr Professor Dr. J. Singer, constatierte aus den vorliegenden notariell beglaubigten Bachauszügen eines Wiener Bankhauses, dass das gesammte Gesellschaftskapital von zwei Millionen Kronen, welches in ein Commanditkapital von K 1,6 000 und eine Baareinlage des Herrn Prof. Dr. J. Singer von K 4 0 0 zerfällt, vollständig in Baar eingezahlt worden ist, und erklärte nach Erledigung der Formalitäten die Gesellschaft für constituirt. Aus dem Berichte des Vorsitzenden ist zu entnehmen, dass die Gesellschaft aus 44 Commanditisten und den zwei persönlich haftenden Gesellschaftern Prof. Dr. J. Singer und Dr. Heinrich Kanner besteht, und dass die Gesellschaft zum Betriebe ihres Tagblattes eine eigene Druckerei errichten wird. Die Druckerei und Redactionslocalitäten werden sich in dem Hause I. Wipplingerstrasse 38 befinden. In der constituirenden Generalversammlung wurde auch der Aufsichtsrath gewählt, der nach der Generalversammlung zu einer Sitzung zusammentrat und sich, wie folgt, constituirte: Obmann: Hofrath Prof. Eugen v. Philippovich; Obmann-Stellvertreter: Dr. Adolf Gallia; Mitglieder: Dr. Paul Cohn, Max Friedmann, Dr. Michael Hainisch, Wilhelm Kaffner, Wilhelm Riedel.

50.000 Корон виносить головна виграна льотериї акторів. Звертаєм увагу наших П. Т. Читателїв, що тягненє відбуде ся невідклично 19 червня 1902 і всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученєм 10%.

Надісланє.

Д-р Л. Холовецкий

в Станиславові, ул. Казіміровска ч. 18 б,

бувший лікар клінік у Відни і в Будапешті. Ординує в хоробах внутрених від 2—4 год., а в хоробах венерических від 11—12 год. — Приймує аналїзи техничні. 4 9 3—3

ДЕНТИСТИЧНЕ АТЕЛЄ

Д-ра мед. Віктора Яковского

ул. Гетманьска число 6.

Виконує ся: пльомбованє, вынимане зубів без болю, вставлюванє штучних зубів в кавчуку і в золоті, в стосовних випадках без плитки. Направа з провінциї полагоджує ся відворотно. 823 4 4

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, вытягане зубів без болю, лічене недуг ясен і ямя устної, штучні зубы в кавчуку, золоті і без плитки.

Репарату и а провізорні виконує ся відворотно.

Інститут отворений цїлий день.

Лікар дентист: *М. Лісовский.* Техн. дентист: *Жигмонт Стобєцкий.*

ЛЯПТ

в репарації **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА,** улиця Трибунальска ч. 12 дім власний, можна дістати щоденно вже о годині 8-ій горячі снїдання.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15 кр.
Сїкані легки	12 „
Фляки	12 „
Ніжка теляча з хріном	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

В які напитки в найлїпших родах по найумереніших цінах; для певности, що походить з моєї реставрації дають відбиваючим марки. — Найлїпше пиво і мед по найдешевших цінах и почавши від 40 кр. литра

По теперї все свіжа в всяких вибір страва з питьля зложе-тре в кухни.

З високим поважанєм

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

КОПЕРНИЦКИЙ и СЫНЪ

Оптики и Механики у Львовѣ площа Галиция ч. 1. противъ Банку Гіпотечного на пляцовій площи, Галиция

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, компасы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрячі вісмы, лїбедь, манометры и. т. д.



Уряджено дамбинѣвъ електричныхъ.

Всякі направы полагоджують ся дня дня и найскорше.

Женатого дяка хорей Жовкевского, призначила Бережанська Палата дяка; посадника с. з., додаток 60 зр. в жито, в. також і пасторка. — Зг. достає ся Трейо-кат. уряд парохіяльний Андрихів, п. п. Гельсдорф Комарів ad Стрий. 4 3 5—

НАСТЯНА

до ада в Винного ряду ві

Заведене скородичне А. КЛИМОВИЧА и Сына

у Львові

ул. Лемберґа ч. 69.

Цїнники на жадане дорого и оплатно

Важне для сьпівакїв і хорів читальняних!

Сими днями видало Товариство „Просьвіта“ збірник народних пісень під нотами на чотири голоси виданий проф. Філяретом Колессом. Сей збірник складає ся з двох частий по 25 ріжних пісень; В першій части суть помішені пісні для хору мужеского а в другій для хору мішаного.

Сей збірник можна набути **тілько** по надісланю належитости 2 кор. 50 сот. і на оплату почти 25 сот., разом 2 кор. 75 сот. в Канцелярії Товариства „Просьвіта у Львові

Заходом членів академічного товариства „**МОЛОДА УКРАЇНА**“ в Чернівцях вийшли в 1901 р. отсі книжки:

М. Гоголь: „Ревізор“, переклад Василя Сімовича 60 сот.

Г. Яблочков: „Сільська учителька“, переклад Антона Крушельницкого 50 сот.

Йосип Семанюк: „Карби“, опов. 60 сот.

Теодот Галіп: „Думки та пісні“ (поезиї) 20 сот.

Антін Крушельницкий: „Серце“, оповідання 70 сот.

Замовлятн можна в Книгарни Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, ул. Чарнецкого 29, або у В. Сімовича в Чернівцях, ул. Руська ч. 25.



Поручає всякі стампілї каучукові і металеві. Таблиці литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнизших цінах. 241 18—52

А. ЗІҐМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.

Ю. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР

у Львові, улиця Войтіха число 9

виконує всякі працї з обсягу малярства церковного: образи, іконостати, декорациї стін, і пр. а також портрети з натури і шкіця фотоґрафій.

Поручає ся прото Всч. Духовенству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовленя.

Цїни умірковані. 29 19—

Пропу сплякати

Найдешевша торговля ґалантерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіта“.

Поручає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолїв, палїчок, шкіряних виробів, роскішних пальошів, дитячих забавок, всіляких альбумів, карт з видами, мил товаротвор і перфумерий.

343 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИ.** 33—156

НОВО ОТВОРЕНА

Книгарня і антикварня

Г. ГЕЛЬЦЛЯ

Львів, ул. Театральна ч. 20 (побіч „Народного Дому“.)

поручає ся ласкавій памяти Вир. Духовенства і П. Т. руским публиці. Бажаючи зєднати собі найбільшу клієнтелю, купує і продає всякі старожитности платить найвищі цїни, а сподаючи по найдешевших. — Поручає також своє богато засмотрений склад приборів шкільних і до писаня

410 **Великий вибір карт з видами.** 3—10

ЖЕҐЕСТІВ **Заклад жерельно-купелевий**

в Галичині над Попрадом.

Почта телеґраф, зелїзниця в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсионат з цїлим удержанєм як до комнати від 8 К денно. — Ординуючий лїкар **Др. Тимотей Петровский**, асист. клін. акушерії, б. секундар шпиталя сьв. Лазаря.

ВОДА ЖЕҐЕСТІВСКА, найсильнійша щава зелїзиста находить ся по всїх складах под мінеральних. — Проспекти і поясненя висилаєсь на жадане відворотно. 839 18—19

Заряд жерельно-купелевого Закладу в Жеґестові.

ТЯГНЕНЄ

НЕВІДКЛИЧНО

вже в Четвер!

ЛЬОТЕРИЇ АКТОРІВ

1	головна виграна	á	50.000 К.
1	„ „	á	5.200 „
1	„ „	á	3.000 „
2	„ „	á	2.000 „
5	виграчих	á	1.000 „
10	„	á	500 „
20	„	á	200 „
60	„	á	100 „
100	„	á	50 „
300	„	á	20 „
3500	„	á	10 „

Льоси по 1 короні поручають:

Кіц і Штоф, Корман і Файґенбавм, М. Клирфельд, Віктор і С-ка, Авґ. Шеленберґ і син, Яков Штрог, Соколь і Лілїєн, Самуелї і Ляндав.

Всї виграні виплачують доставцї готівкою з потрученєм 10%. 340 14—7

ОХОРОННА МАРКА



Перше і найстарше заведенє в Галичині

під фірмою

Г. ШАНЦРІН СИНЪ

у Львові

лише при улици Сикстускій ч. 10

виконує по дуже низьким цінам всякого рода вивіски і написи металеві і мальовані, роботи ритовничі і печаткові після приписів Вир. і Всесьв. консисторій, шиби травлені і мальованє вітражів, всякі ляцерничі роботи. 421

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одповідальний редактор Б-р Володимир Охримович Накл. и друк. Ставропігійского Заведенія